ORBIS POLONI TOMVS II.

IN QVO

Antiqua Sarmatarum Gentilitia & Arma Quæcunque à litera L, vsque ad literam R, inclusiuè, suam incipiunt & recensent denominationem, continentur & dilucidantur.

AVTHORE

A. R. P. F. SIMONE OKOLSKI, Sacræ Theologiæ Professore, Regente Studij Generalis Leopolien. Ordinis Prædicatorum Prouinciæ Russiæ.

CRACOVIÆ,

In Officina Typographica Francisci Cæsarij.

Vngula terram fodit equus, exultat audacter: in occursum pergit armatis, contemnit pauorem, nec cedit gladio. Vbi audierit buccinam, odoratur bellum. *Iob. 39.*

Honor & ornamentum conciliatur viro, pro Ecclesia, Patria, Rege, & liberis pugnanti.

Vniuersus populus virum fortem instar semidei colit.

Intrepido cunctis occurrit corde periclis,
Hostem conspicuus, sentit adesse sibi.
Consilio sancto, studio & virtutis auitæ
Regibus est semper. Hincque, Senator, Amor.
Pergit continuò dum Martia tollere castra,
Excelsus rediens, præmia summa tulit.
Quis igitur tanto non dignum stemmate censet?
Respondent signis, facta decora suis.

ILLVSTRISSIMO atq; INVICTO DOMINO,

D. STANISLAO
A KONIECPOLE
KONIECPOLSKI.

Primo in Equestri Ordine,

REGNI POLONIÆ SENATORI,

CASTELLANO CRACOVIENSI.

Supremo Exercituum Lechicarum, Duci atque Generali, Maximo Præfecturarum Buscen.Baren.Coueleñ.Ploskirouien.&c.

GVBERNATORI.

D. Domino & Patrono Colendissimo

PERPETVAM FÆLICITATEM.

HAnc dii formam, primis (secreta iustitia) tribuêre hominibus. Vt Principes terrarum, bonum honestumq; Patriæ cõseruent; Duces verò exercituum, fama gloriaq; illustrẽ eandem cõstituant. Nam cum Patria, vt inquit per Iouem Heroclis, velut alter quidam Deus & primus Maximusq; parẽs sit; iam omnib. vt primum curanda, conseruanda, ampliandaq; manet, ita à Diis supremis, ante & super omnia, terrã colentib9 degentibusq; cõmissa existit. Quocirca graui in Patriam succensus amore dicebat

 Euripi-

Euripides: *Quid paterna charius eſt viro tellure?*
Quod ſi non eſſes peſſimus nunquam Patria
Tua contempta, regionem aliam laudaſſes.
Meo quidem indicio non rectè ſapit
Qui ſpretis Patriæ terræ finibus
Alienam laudat, & moribus gaudet alienis,
Tu verò mea tellus & genitorum Patria
Vale. Nam viro licet plurimis malis obruatur,
Nullum eſt ſuauius ſolum, quam quod nutriuit eum.
Spartam ſortitus es, iſtam orna.

Summis profectò conſiliis, & exantlatis in armis viribus, in plurimis & continuis cum Moſchis, Turcis, Tartaris, Suecis, Moldauis, & rebellibus Coſacis, expeditionibus & bellis: Illuſtriſſ. Cel. V. inuictum declarauit Patriæ & Reipublicæ animum, vt nulla ſalutis detrimenta & pericula, nulla diſpendia bonorum & fortunarum, amouere, retardare, deterrere à ſancto propoſito Illuſtriſſimam Celſitudinem Veſtram valuerint. Hinc te meritò Patrem Patriæ Polonæ, Defenſorem inuictiſſimi Regni, Hoſtium Othomanicorum ſtragem, Pacis altæ largitorem, Sereniſſimorum Regum SIGISMVNDI III. & VLADISLAI IIII. alterum Q. Metellum, Regni Poloniæ, alium Annibalem, Sacri Senatus, iuſtum Catonem nominabunt, dicent, & ſcribent. Quoniam verò magnorum in exercitu Ducum, ſupremorumq; belli Generalium prima hæc inſtitutio ex primis Romanorum tabulis deprompta, alto conſilio, prudentiáque ratione, tantæ ſemper obſeruationi

donata

donata fuerat, vt excellentes in Repub. viri, fama, triumphis, victoriis clari, addita pro meritis altis suis ceris referant ornamēta; cæteri autem humilius à fortuna generationis via deiecti, fortioribus factis, ausisq; in conspectu omnium militantium cum Gratiano quondam Romanorum, fortunæ procacis detrusis velis ad nobilitatis palmam dignitatemq;, iudicio & promotione Ducum suorum assurgant. Hac singulari motus authoritate & beneuolentia, cum Orbe Polono qui Insignia, Gentilitia, Arma, Tesserasque Nobilium defert & continet, ad illustrissimam inuictamq; Celsitudinem Vestram accedere præsumo. Et sicut lima Lidiusq; gladio, pectore, & sanguine, in feruidi hostis arena & tabula, veri Nobilis & Generosæ progenitæ prolis, spectator fidelisque arbiter existis: ita quem Patronum, Tutorem, & Promotorem huius mei operis inuoco & constituo, etiā vnicum te Illustrissi. C. V. tuo clienti, beneuolum tuo ante Dominum exoratori, fauentem Sacro Ordinis Prædicatorum sicut semper præstitum te esse voluisti, vbique experiamur. Quem vt victoriis excelsum, ita animo corporeq; sanum ab alto gratulamur & votis nostris præstolabimur. Datum Cracouiæ. 15. Septem. 1643.

Illustrissimæ & Inuictæ Celsitudinis Vestræ
exorator ante Dominum & mancipatus obsequio.

Fr. SIMON OKOLSKI, S. Th.
Professor, Ordinis Prædicat.

PRIVILEGIVM

SERENISS. & INVICTISS. REGIS POLONIÆ.

VLADISLAVS IV.

DEI GRATIA,

REX POLONIÆ,

Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Liuoniæ, Smolensciæ, Czerniechouiæ, nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumque,

HÆREDITARIVS REX.

SIgnificamus præsentibus litteris nostris quorum interest vniuersis & singulis. Quia nos supplicatione Venerabilis P. Simonis Okolski S. Th. Bacc. Ordinis Prædicat. inclinati concedimus, ne quis in Regno nostro & M. D. Lith. alijsq; quibusuis Dominijs nostris Typographus Orbem Polonum, seu Tesseras Gentilitias nobiliũ Regni Pol. excudere, imprimere atq; in publicum edere aut diuendere ad decursum viginti annorum audeat vel præsumat. Nisi cui idẽ præfatus Venerandus P. Simon Okolski S. Th. Baccalau. Ord. Præd. concesserit. Idq; sub mulcta mille marcarum & amissionis eiusmodi librorum impressorum. Cuius quidem pænæ medietas fisco nostro, altera medietas parti læsæ cedet. Quod ad omnium Magistratuum Regni Dominiorumq, nostrorum noticiam deducentes, mandamus, vt prædictum Venerabilem P. Simonem circa hanc facultatem ipsi à nobis benigne concessam conseruent ac manu teneant, conseruariq; ac manu teneri ab omnibus quorum interest diligenter curent, pro Gratia nostra. In cuius rei fidem præsentes manu nostra subscriptas sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsauiæ, die 24. Mensis Febr. Anno M. DC. XXXXI. Regnorum nostrorum Pol. VIII. Succ. IX.

Vladislaus Rex.

Ex Com-

EX Commiſsionē Admodum Rn̄di Patris Prouincialis noſtri Fr. Steph. Chmeler, Orbis Poloni Tomum Secundum vidi, legi, & approbaui. Cum enim Teſſeræ Gentiliciæ Regni deſcribuntur, atque plurimis eruditionibus, ſententijs, & priuilegijs illuſtrantur, maximè lectorem alliciunt, inſtruunt, & delectant. Quia verò nil in eo Opere eſt quod bonis moribus & multo minus ſacræ fidei aduerſetur, exiſtimaui ad eruditionem & profectum digniſsimarum proſapiarum in Regno prælio committendum. Datum Gartkouiæ 20 Iunij 1642.

Fr. Petrus Chlaſcouius S.Th. Magiſter.

Legi atq; diligenti lectura animaduerti Orbis Poloni Tomum Secundum A.R.P. Fr. Simonis Okolſki S. Th. Magiſtri & Regentis in hoc ſtudio Generali Leopolien. in Ruſſia, nil rectis moribus neq; Religioni Sacræ Catholicæ habere contrarium. Quapropter fide mea teſtor. A.R.P. Prouinciali ex cuius mandato librum hunc luſtraueram digne mandandum typis debere. Datum Leopoli, 10. Iulij. Anno 1643.

Fr. Cherubinus S. Th. Lector, Mag. Studij Generalis.

FR. Stephanus Chmeler S. Th. Baccal. Prior Prouincialis Ruſsiæ Ord. Prædicatorum. Viſis approbationibus Patrum, quibus cenſurandi trutinandique Orbis Poloni Tomum ſecundum A. R. P. Fr. Magiſtri Simonis Okolski facultatem commiſeramus. Eundem vti nihil contra ſacros Canones & Eccleſiæ determinationē continentem, imò vt percepimus, præclaras ferentem eruditiones, approbamus. Et vt typis poſsit mandari licentiam impertimur. Datum Leopoli 19. Iulij 1643.

Idem qui ſuprà m. p.

EGO Fr. Camillus Iaſinski S. Th. Profeſſor Ord. Prædicat. quandoquidem de verbo in verbum integrum Tomum ſecundum Orbis Poloni R. Patr. Okolſki perlegi atq; reuiſum typis mandaui, ideo atteſtor nil in eo reperiri quod fuerit Sacræ Romanæ fidei contrarium, atque bonis moribus non congruum. Et quia proficuum fore Verbi Dei Prædicatoribus, atq; Nobiliſſimis Familijs perneceſſarium iudico, meritò imprimendum atq; confirmandum expoſtulo. Crac. 12. Septemb.

Idem qui ſupra, m. pr.

ORbis Poloni, Sarmatarum gentilicia peruetuſtæ Nobilitatis Polonæ inſignia continentis, vtrumq; Tomum Authore R. P. Simone Okolſki S. Th. Magiſtro, & Regente Studij Generalis Leopolien. S. R. M. authoritate Typis euulgari permiſſum: & primum quidem à Reuerendis Patribus Thoma Moſticen. S. T. M. & Regente ſtudij Generalis Ord. Præd. Prouinciæ Ruſſiæ, ex Commiſſione Adm. Rndi. Patris Dominici Potocki, eiuſdem Ord. & Prouinciæ Prouincialis, & Hiacyntho Miakowſki, Ioanne Conſtantino Morſki, S. Th. Magiſtris, ex Commiſſione Adm. Rndi. Patr. Auguſtini de Imola, Apoſtolici Commiſſarij, ac Viſitatoris Prouinciarum Poloniæ & Ruſſiæ. Deinde quoad Secundum, à Rndis Patribus Petro, Chlaſcouio, Cherubino, Camillo Iaſinſki S. Th. Magiſtrorum reuiſum, ego Iacobus Vſtienſis, S. T. & I. V. Doctor ac Profeſſor, Ordinarius librorum per Diœceſim Cracouien. Cenſor legi, qui cum omnia Catholicæ Eccleſiæ, morumq; doctrinæ conſona contineant, eorundem in lucem edendi facultatem concedo.

Iacobus Vſtienſis m. pr.

AD BENIGNVM LECTOREM.

QVametsi tarda mora in lucem alterum Tomum Orbis Poloni porreximus; non tamen, nec præteritorum nec sequentium Armorum, vberem ab omnibus informationis noticiam accipere valuimus. Quid causæ fuerit, equidem ignoro, promptissimo tamen affectu cuiq; nobilium Gen. operam meam non denego. Prodit itaq; alter Tomus à litera L vsq; ad literam R diuisione operis in hoc necessaria, ne ad Tomum sequentem luculentiorem Prosapiarũ cognitionem porrigere vt obsecro, D.V. grauentur. Deus qui optimorum consiliorum est author & fautor, alta sua benedictione Illustrissimas, Reuerendissimas, Generosas, & Nobilissimas Dominationes Vestras conseruare, protegereq; dignetur. Hoc ex animo precor & à Domino cælorum expostulo.

ORBIS POLONI TOMVS II.

ŁABĘC, Latinis CYGNVS, seu OLOR.

DELINEATIO.

TRipliciter del^ineatũ Cygnum inter arma lego. Primò pingitur cygnus ſupra ſcutum ſedens, intra ſcutum verò ponuntur duæ litteræ Maiuſculæ E K ſed inuicẽ iunctæ, ita vt auerſim ponatur Ǝ ad cuius tergũ ponitur K hoc modo.

Secundò delineatur: Ponitur Cygnus & intra ſcutum & ſupra coronam alter cum roſtro nigro & pedibus nigris. Tertiò, Cygnus eodem modo diſpoſitus habet roſtrum & pedes coloris flaui. Campus rubeus Cygnus albus. Et reperitur in præſens hæc vtraque delineatio.

Differentia armorum Cygnus.

ORIGO.

EX Regno Daniæ Boleslao Kriuoustio sceptra tenente, in Regnum Poloniæ, Anno 1124. per Petrum Dunin Guilelmi Thesaurarij Regis Danorum Henrici filij illata fuerunt. Hic namque fama & gloria Regis Boleslai accensus, in Regnum iuuentute floridus, morum & armorum victoriosè triumphabilium colligendorum gratia, sese contulerat. De quo *Cromerus lib.* 5. Petrus clara & illustri apud Danos familia, magna ingenij dexteritate, industria, virtute, officio & suauitate morum, ad hæc commendatione Regis Danorum, citò se in gratiam & amicitiam Boleslai insinuauit. Quem nedum Comitem in Skrzynno creauit, sed & Ducissam Rusiæ coniugis suæ Zbyslauæ ex fratre sororem, in matrimonij vinculum obtulit. Cùm verò Abel germanus Henrici Danorum Regis crudelem manum in fratrem eiusq; vitam erexisset, ipsumq; trucidasset, ille & pater eius Guilelmus dederunt occasionem Boleslao, vt in Daniam applicaret, vnde & Tyrannum eijceret, & Regnum possideret. Ita *Cromerus fol.* 126. *Miechouius lib.* 3. *Bielscius lib.* 1. *fol.* 107. Vnde possibile quòd scutum cum literis supra quod Cygnus esset intulerunt, nam diuersa Regna literis adornabant familias. Hinc Iacobus Typotius in Symbolis, Henricum II. Borbonium Regem Nauarræ, refert assumpsisse literam aspirationis Maiusculam, quàm à quatuor partibus lilijs adornauerat, sic & alios plures fecisse. Vnde & Duninijs candoris animi gratia, in Principem datus fuit Cygnus coloris albi, & fortis animi indicia celebranda, scuto fuerunt inscriptæ literæ ∃K quasi legas: Ecce quàm fortiter patriam defenderint, quàm validè è contra hosti firmiterque steterint, & dignissimè in claram & illustrem familiam processerint. Vel *vt habet Longin.* Tres medias cruces & Capitalem literam illis adiunctam deferebant ∃K. *Dlugoss. lib.* 4. Verùm dum Regni indigenæ & defensores stabiliti, mori pro Regno non dubitarunt, depositis literis, Cygnum dulciter morientem etiam scuto donarunt. Dum verò alterius gentis excellentem bello virum in connubia parentellæ & maritum suæ filiæ quidam illorum admisisset, etiam insignia gentilitia illi concesserunt. Qui vt admissus, dignosceretur, cygno concesso, rostrum & pedes diuersos colore à nigredine habere illum voluerunt. *Paproc. in Nido.* Originem quoq; & rationem armorum *Sarnicius fol.* 246. *descripsit.*

Dunin ex Dania.

VERA ET LAVREATA FORTITVDO.

FOrtior est qui se, quàm qui fortissima vincit mænia. Si rectè prolatum esse, & verè censemus, profectò in hoc potissimùm vera fortitudo consistit. Magna equidem fortitudo est & vera,

quam

quam *Demosth. in Oratione funebrali* expreſsit. Fortes & beati cenſendi ſunt, qui pro modico tempore incredibilem & immortalem gloriam relinquunt, in qua & horum liberi clari, & illuſtres depingentur, & parentes iſtorum conſpicui facti in ipſa ſenectute nutriuntur, luctui ſuo conſolationem iſtorum gloria & celebritate adhibentes. Vera eſt, inquam, ſed ingerit formidinem ipſo in ingreſſu, ingentemq; cum periculo tollit multoties fortitudinis palmam, & inducit magni criminis notam. Vnde *Petrarcha de Remedijs vtriusq́ fortunæ lib.* 1. *dial.* 48. *de militari dignitate.* Crede autem mihi, plures ad inopiam, ad carcerem, ſeruitutem, ad violentam ſubitamque mortem, eodem tramite peruenerunt. Tu, ex quo militiam profiteri animus fuit, niſi dehoneſtare artificium tuum vis, ſemper animam in numerato habeas, oportet: ſemperq; aures tuas Cæſarea vox illa circumtonet: Diſce ferire; Diſce mori. Syllaba vna breuis, aut longior tua facta variabit, vel occides, vel occideris. Quapropter vt fortitudinis tantæ Vires Duces & Principes in milite acuerent, literam triplicatam ex elementis latinis ſextam in ordine ſignis bellicis figurabant F F F. quibus quid ſignificarent, refert in Symbolis Petra Sancta Victoriam quæ communiter non fit, niſi Fortitudine, Fraude, Fame. Hinc veriorem fortitudinem dixi, quæ ſine periculo vitæ, quæ ſine periculo animæ fit, qualis eſt cum ſeipſum quis vincit. Vnde ſi omnibus omnium peccatorum terminus eſt mors, iam iſtorum terminus vita erit. Hoc Cygnus veſter, ô Clariſsima familia Cygnorum in vobis præſagit & indicat, qui natura ſua nemini iniuriam inferre, & niſi laceſsitus arenam conſcendere nouit. Vnde Hercules Cardinalis Gonzaga in Symbolum Cygnum manſuetum aſſumpſit, qui tamen aquilam diſcerpſit. Quo innuebat, nulli ſpontè nocere, ſed prouocatus. Verè Cygno es candidior Eccleſiæ & Italiæ Excellentiſsime Princeps. Talem fuiſſe M. Antonium Sabellicum, qui nec manifeſtos hoſtes laceſsitus. Talem Pomponium Lætum; qui cum à multis calumnijs laceſſeretur, nunquam ipſe maledicendo calumnias propulſare curauit. Tales vos eſſe video Cygno decorati triumphatores. Ille veſter Petrus Dunin, quem vna venatio cùm infortunæ aduerſæ notam depreſiſſet, & vitæ ſenectæ dies luctuoſos progeneraſſet, non alio deuicit aduerſam fortunam, quàm ſeipſum vincendo, quapropter lingua mutilus loquebatur; excæcatus, videbat. Vnde bene quidam reliquit.

Eſt glorioſus ſanè conuictus Deûm,
Sed illi qui inuitatur, non qui inuiſus eſt.

Vos, ô Prælati, qui in fundationibus ſeptuaginta ſeptem Eccleſiarum ab eo ædificatarum, Deo laudes offertis, in Regno laureas date

Duninio vestro, Victori affectuum, & Victori hostium, patriæ inquam & Regni. Vos ô progenies, & qui ab eo descenditis, fortitudinem animi ipsius in vobis declarate. Vos, qui tot Episcopi, Canonici, Prælati, Castellani, varijq; Senatores celeberrimi fuistis. Non enim consequuntur hæc, nisi qui cum fortitudine laureata Martis, animum fortem actibus speciosis laureatum reddiderint. Et nos armis vestris hæc subscribemus.

Albaq́ collaudant quamuis sua lilia Galli,
Hic nimus iam superat lilia pulcher olor.

CANDOR ANIMI.

Cygnus candorem sig.

NVllus Symbolicè veritatem exprimendo prætermittere voluit, quod Cygnus candorem animi significet. Ita *Pier. Valer. lib.* 23. *cap.* 4. Et interpres Alciati *Emblem.* 184. Imò hoc vnicum quoq; & maximè notatu dignum adposuêre. Quod vbi Cygnus significat candorem animi, etiam in illo subiecto quod Cygnus repræsentat, virtutum & scientiarum agmen inducit & infert. Vnde *Valer. vbi suprà.* Ego benè eo benigniores candidioresq; semper inueni, quo magis & ingenio & eruditione pollerent. Ita enim colligata sibi ad inuicem reperiuntur, candor animi, bonitas, virtus, & scientia vera, vt iuxta candoris gradum, sit quoque gradus horum trium necessariò. Nam si candor animi verum declarat, constituitque hominem, qui sit homo, nedum appellatione, sed æstimatione, hæc tria non aliud quoq; efficiunt. Hinc *Eccl.* 12. Deum time, & mandata eius obserua, hoc est enim omnis homo. Vnde quidam;

Candorem scientiæ sequuntur.

Omnis homo quis.

Quis omnibus Sophis sapientior æstimandus
Qui probus est, habet hæc solidam Sapientia laudem.

Probus, qui sa- Sapiens.

Candorem ergo animi vera sapientia concomitatur, quam Cygnus optimè hieroglìphicè repræsentat, sed vt magis propositum illucescat, vnum adfero. Referunt Socratem antequam sibi Plato filius Aristonis in culturam ingenij & scientiarum rudimenta oblatus fuisset, id somnij habuisse: Nouellum Cygni pullum inter genua existimabat se tenere, qui plumis repentè sumptis euolauit in sublime, ætheraq́, suauissimo clangore compleuit. Postridie vt oblatum ad instituendum conspexit, dixit: Illa est auicula, cuius imago per somnium obuersata fuerat. Vos recogitate, quantus candor animi in Platone, quantaq; fuerit scientia, & vnâ hoc vtrumque consociata sibi iudicabitis. Hinc non immeritò quidam sub armis vestris reliquit.

Pullus Cygni somnium.

Mitem demonstrat, niueumq́ Caÿstrius ales.
Cui modus in rebus cordis & integritas.

Cygni significata.

Omnia

Omnia cum sit liber, ratione gubernat
Et facit arbitrio quod facit vsq; suo.

Hæc itaq; duo Clarissima Prosapia Cygnorum & Superstites Dominiorum vobis adscribere licebit; candorem animi, & virtutem bonitati sapientissimè iunctam. Ea namque duo & patriæ, in negotio prægnanti, & bello frementi, multoties declarastis, & Ecclesiæ toto pectore semper & vbique consecrastis, & Regi Serenissimo, Regno Daniæ occasione sibi porrecta exhibuistis. Quapropter candore candidati Senatores Regni, rectitudine animi, optimi pastores Ecclesiarum, viuite, florete, permanete in tempora, & æuum.

PRÆGNANS FORTVNA.

Prægnantem fortunam, stabilem vel blandam, sunt qui meditantur & statuant. At nihil horum affirmari potest. Nam blanda fortuna est fallax, & quo blandidior, eo fallacior. Vnde *Cicer. de Orat.* 3. O fallacem hominum spem fragilemq; fortunam, quæ in medio spatio sæpe franguntur & corruunt: & ante in ipso portu obruuntur, quàm portum conspicere poterint. Stabilis verò fortuna est stulta effectiuè, & quo stabilissima eo stultissima, dum hominem stultissimum efficiat. Adimit ei, inquit P. Mimus, mentem, & tantis succesibus eum insolescere facit, vt iam nec alios ferre posit nec seipsum. Non igitur vocanda est aliqua horum prægnans fortuna, quæ magis lædere quàm perficere, magis malum hominem quàm optimum reddere conatur. Vnde *Petrarcha de rem. vtr. fort. lib.* 1. *dial.* 17.

Indulget fortuna malis, vt lædere possit,
Fit casus leuior, si minus altus erit.

Quapropter hac insana, cæca, & bruta repudiata à Clarissima familia Cygnorum fortuna, aliam prægnantem afferro, quæ quidem fortuna est fluens ex fortuna, & bonos ac virtute insignes sanos animo & mente conseruat. Hanc *Cic. ad Heren.* 4. insibilauit. Non multum potest obesse fortuna, quo sibi firmius in virtute, quàm in casu præsidium collocauit. Cygnus hic vester talis fortunæ præsagium perpetuum. Est namque Cygnus Regium nomen, quo filius Neptuni significatus fuerat. Est nomen Regis Ligurum in Gallia Transalpina. Cygnus est Phæbo & Apollini sacer. Cygnus est insigne illorum Poetarum, qui suos labores ad Phæbum literarum præsidem referunt. Vnde *Alciat. Emblem.* 184.

Hic Phæbo sacer, & nostræ regionis alumnus
Rex olim, veteres adhuc seruat titulos.

Prægnantem ergo fortunam vobis & sacram præsagit. Sed altiora

 referam.

referam. Cygnus Rex dum Troiani belli tempore cum Achille armis congreſſus eſſet, licet multis iaculis eſſet impetitus, inuulneratus omnino permanſit, 2. *Methamorph.* Cygnus, vt *ex Helinard. Vincen. Bel. refert l.3. c.27.* alligatam nauiculam collo catena argentea, duxit in Colonienſi Diœceſi per Rhenum ad arcem iuuamen, ex qua miles proſilijt, qui ducta vxore progeniem reliquit, à quo demum Cliuenſes Duces originem deducunt,& armis Cygni vtuntur. Cygnus dulciter canit, flante Zephyro & Fauonio, ſed dulciſsimè ſub finem vitæ. De quo *Ariſt. lib.1. Hiſtor. animal.* Canori quidem ſunt, ſed maximè ſub vitæ finem. Vnde Socrates ex Platonis Phæbo. Illi quando ſe breui morituros agnoſcunt, tum magis & dulciùs modulantur, quàm antea conſueuerint, eò quod ad Deum cuius erant famuli tunc ſint migraturi gratulantur. Profectò prægnantis fortunæ ſunt hæc non immodica indicia. Clarum eſt in familia veſtra & ipſo exercitio multoties comprobatum, titulos Comitum, coniunctiones Ducum, multorum Regum & Principum conſanguinitatem, & præcipuam toga & ſago Senatoriam in ea ſedem collocaſſe. Hinc nec Senatus, nec Comitia regalia, nec bella, nec iura, nec decor, nec promotio Regni ſine vobis, & præſentia veſtra fuerunt. Sed vt tam prægnans fortuna vobis faueat, perpetuum ei monumentum parentate. Cupano Cygni Regis filius pennas oloris in gallea geſtabat ad inſigne parentis demonſtrandum, vt *Virg. Æneid.* 10. Vos fortunæ veſtræ decentiùs illo, monumentum conſtruite, à quo olores, non ab oleto, ſed à tota pulchritudine, & perenniter dignoſci poteritis. Ego hoc vnicum ſubminiſtrabo ex *Demoſt.* Multa præclara maiores veſtri trophea ſtatuerunt; de quibus gloriamini: atqui vos conſiderare oportet ipſos hæc erexiſſe, non vt vos ipſa ſpectantes, ſolùm admiremini, ſed etiam vt eorum qui erexerunt virtutes imitemini. Exponite igitur monumentum veſtrum non in otio horrido, non in diuerſorio fætido, non in Epicurei curia, non in ſolatio Bacchi, ſed in campo Martis, in Academia Virtutis, in domo honeſtatis.

Exuuijs vitij abiectis, decus indue recti
Ad Solem vt plumas renouat iſthic olor.

LINEA FAMILIÆ CYGNORVM, SEV ŁABENCYORVM.

D*Vninij, Petrus Dunin, Guilelmi Henrici Daniæ Regis (qui maximus quibusq; Regni negotijs Præfectus & Princeps procerum Daniæ) filius. Hic primus intulit arma Boleslai Criuouſtij temporibus in Regnum Poloniæ. Nam cùm longè floreret Boleslai gloria bellica, iuuenis in aulam Regis ſeſe contulerat. Cui Comitatum Scrinnenſem,*

cum

cum alijs possessionibus, & *coniugem de genere Ducum Russiæ Sbislauam suæ coniugis primæ cognatam Mariam libenter concessit. Quem dum de morte Henrici Regis per Abelum, certiorem Pater fecisset, dedit occasionem Daniæ possidendæ Serenissimo Regi, qui electione admissa, cum Guilelmo quem nostri Suentoslaum vocauêre patre Petri ac tota familia illius in Regnum redijt. Anno* 1124. *Fundauit* & *erexit hic Petrus Ecclesias de secto lapide in Polonia septuaginta septem* & *duo monasteria.* Cromer. lib. 5. fol. 86. 87. Bielsc. fol. 107. Paproc. in stemm. fol. 449. *Hic præter priuatas opes* & *facultates amplissimas, tenuit cum Comitatu Scrinnensi, omnem Calisiensem* & *Crusuicień. tractum, insuper Vratislauiensi præfuit. Demum tantus vir, dum filiæ nuptias quam Iaxæ Serborum siue Vinidarum Duci in matrimonium collocabat, correptus per Dobeslaum,* & *ad Vladislaum Boleslai filium adductus; ibiq́; instante Cristina, lingua illius præciditur, oculi effodiuntur.* Cromer fol 96. Paproc. in Stem. fol. 450. *Vixit posthanc calamitatem Petrus annis quinq; cui dominus visum* & *sermonis vsum propter pietatem qua summus erat restituerat, non sine miraculo, vt* Dlugos. *habet. Sepultus Vratislauiæ in monasterio Præmonstratensium, quod ipse erexerat, fundauerat, sed illud iam Vratislauień. prætextu metus Turcarum demoliti sunt.* Epitaphium illius vt refert Dlugoss. erat:

Dunin Comes.

Danie regnū in manu Pol. Reg.

Dunin Ecclesiast. 77.

Dunin filiam tradit Duci.

Calamitas Duninij.

Hic situs est Petrus Maria coniuge fretus
Marmore splendente, Patre Wilhelmo peragente.

Egidius & *Constantinus filij Petri, vt* Paproc. in stemm. *Qui post decessum suum ibidem quoq; cum matre demortua Vratislauiæ sepulti sunt. Quod etiam ex notatis Præmonstratensium in quorum Ecclesia deposita erant, eorum corporum adnotari potest. Petrus Dunin filius ex horum vno Comes Castell. Sendomirień.* 1270. *Regnante Boleslao Pudico. Duninios multa priuilegia referunt. Ioannem Subiudicem Sendomirień.* 1429. *Petrum de Zaiaczkowice Iudicem Sendomiriensem. Petrum Castellanum Sieradiensem. Andream Succamerarium Brestień. Stanislaum Inouloclauiensem. Petrus Dunin de Praucouice* 1459. *Dux Mercenariorum militum in Prussiam Succamerarius Sendomirień.* Cromer. lib. 24. fol. 370. *Multa pro patria effecit contra Cruciferos* & *Pomeranos ad Puscum,* 15. *Calend. Octobr. Cæsa enim sunt duo millia hostium, Capti sexcenti. Ipse Petrus Duninius in femore* & *manu vulnera accepit. Honoratus à Rege victor Petrus Dunin,* & *cum eo triginta aliquot militaribus donis insignibus ornati.* Cromer. fol. 374. Col. 2. Bielsc. lib. 4. fol. 425. *Idem Dux fuit in Vngariam exercitus Regij, dum Casimirum postulatum ab Vngaris duceret.* Cromer. fol. 407. l. 27. *Cui Præfectura Marieburgeń. collata fuit.* Idem lib. 29. fol. 426. Anno 1478. *Andreas* & *Ioannes de Praukowice fratres,* Epitaph.

Crac.

Crac. *Andreæ Dunin de Praukouice Capit. Brzezineń. & Boleslao exactori Regio. Ioannes Dunin Fratri benè merenti posuit.* 1522. *Inferioribus temporibus Petrus Dunin Palatinus Bresțensis, Lencicień. Malborgeń. Rauen. Brzeznicen. Capitaneus, Lubochensis Ryciuoleń. Rzecicensis, Budźißeuiceń. Tenutarius ex Lezenska armorum Nalecz reliquit hos filios. Iacobum qui excultam iuuentutem dum bellicis obtulit negotijs, non minus pro legibus, quam mœnibus pugnauit. Vir autem nuncupatus, parentis vestigia coluit, ex Przerebska armorum Nowina Castellani Sieradiensis filia suscepit filium Vincentium Dapiferum Lencicienſem, virum moribus, & consilio grauem. Hic cum Walewska armorum Pierschala habuit filiam Sczauinscij, Castellani Lenciciensis, Sochacouiensis, Varecensis Capitanei coniugem. Stanislaum Magnum consultorem pacis, non enim temerè illis credendum est, qui vires hostium per contemptum diminuunt. Honoratus titulo Castellani Inouloclauiensis. Ex Garwaska armorum Grzymała reliquit Nicolaum & filias Pierschalinij & Sleßynscij coniuges. Andream qui post tyrocinia iuuentutis & profectus in virtute heroica, celebrato matrimonio cum Mnißewska suscepit Petrum, qui cum Drzewicka reliquit filium vnum, & filias quinque. Altero autem matrimonio Andreas cum Buzenska armorum Roza suscepto suscepit Sebastianum, & Margaretham Romißewscij coniugem.*

Wolscij *qui verè sunt Dunij, sed cognominati sunt Wolscij à Wola Skarbkowa in Palatinatu Sendomiriensi, districtu Radomiensi. Andreā Castell. Bresteń.* 1440. *Nicolaus de Wola Castellanus Sendomiriensis, & Sereniſsimæ Reginæ Sigismundi I. Magister curiæ, Sanoceń. Lanczkoronensis, Lomzensis, Visnensisq; Capitaneus. Hic subscripsit Priuilegium Nobilitatis Stanislai Krzyßewski. Anno* 1546. *Paulus Wolski. Hic vt morum pietate, ita religionis constantiâ insignis fuit. Cancellarius Regni & Capitaneus Gostineń. ex Wiewiecka armorum Iastrzeb suscepit filios quinque, & filias sex, & post decessum coniugis creatus fuit Episcopus Posnaniensis,* 1544. *ordine* 52. *De quo ita collector Episcoporum Posnaniensium.*

Concilient alijs ſtirps, munera, Pallas honores,
Vnica mî virtus, hoc decus exhibuit.

Stanislaus I. *Pauli filius, post militares & strenuos actus de quibus &* Bielſc. fol. 644. ſub Anno 1572. *Castellanus Sochacouiensis, Capitaneus Gostinensis, qui dum sterilis cum Luczenska fuit in Tumicciorum familiam coniugis suæ bona cesserunt. Ioannes* II. *qui statum vitæ matrimonialem elegit ex Anna Sierpska armorum Prawdźic suscepit filium, & filias. Gaspar* III. *qui cum Chrzonowska habuit liberos. Christophorus* IV. *Hic post Palladis & Martis trophæa cum Nakwarska suscepit Stanislaum Canonicum Cracouień. & alios duos filios, & filias.*

Petrus

Petrus Dunin Wolſki. 5. Hic veſtigia parentis ſectaturus virtutem cum pietate elegit. Quapropter ex Cancellario Regni Epiſcopus Plocen. creatus fuit, 1577. Functus eſt legationibus ab Auguſto Rege ad Regem Hiſpan. 1560. & à Stephano Rege Romam 1580. Cui, vt pio & Eccleſiaſtico viro ſubſcribere liceat.

Virtus ſupra te collocat omnium
Laudem tibi ipſi præmia colligit
Pallas Magiſtra ſanctioris
Conſilij ſolidæq; mentis.
Ac vſq; ſoli dat tibi limpidus
Candor perennem pro merito ſuam
Laudem: Tuum nomen ſacrumq;
Temporibus dicat & ſupremis.

Sigiſmundus Wolſki germanus Pauli Cancellarij & Epiſcopi Poſnanienſis, qui vnicam filiam reliquit. Filiæ Pauli erant Anna Sczawinſka, Zophia Piekarſka, Heduigis Dobrzikowſka, Wiktorowſka, Dzikowa, Czermiewſka, Brzezinſka. Wolſcij Duninij vſq; modo extant de Wola prædicta Milites eximij & ſtrenui, Iacobus qui cum Nicolao Strus militarem coluit, reliquit Martinum ad ætatem maturam caſtra colentem, Vexilliferum in Pruſſiam & contra Turcos, Scythas & Coſacos, Campiductoris Regni Potocki, qui poſtmodum Rothmagiſter peditum fuit. Eius germani Nicolaus & Andreas honeſtatem patriæ in hereditate colunt & obſeruant. Szpot Dunin de Wola Szpotowa. Hinc apparet quod Wolſcij à Wola dicti priores extiterunt, ſiquidem ijdem Wolſcij ab altera Wola denominati Szpoty de Wola nuncupati fuerunt, quod illis bonorum diuiſione obuenerat, hoc tamen pauco decurſu temporis, vt ex computo annorum patet, intercesſit. Szpot Nicolaus Caſtell. Sendomir. ſubſcripſit priuilegium Vnionis terræ Betzenſis ad Regnum, Anno 1462. vt Ianuſowski in Statuto fol. 799. *retulit. Szpot Dunin tempore vnionis M. D. Lith. cum Regno ſuſceperat ad arma Golimuntum, cum tota familia illius.* Paproc. in Stemm. fol. 666. *Ex his fuit quidam Abbas Vachocenſis, alter in Valachia à Turcis captus Iuoniæ cauſa. Petrus Capitaneus Præmislien. Venceslaus Aulicus Reginæ Annæ. 1578. Iacobum & alios Szpot Duninios habet Epitaph. Tarnouiæ, vbi legitur.*

Szpot Dunini

Iacobus Dunin Szpot de Wola Szpotowa, Præpoſitus Tarnouienſis, cùm generis antiquitate, tum eruditione, morum grauitate, ac paſtorali vigilantia Viro inſigni. Anno M.D.LXXXIIII. Ioannes frater germanus, Andreas & Adamus nepotes ex fratre poſuerunt.

Duninij *moderni referunt ad primam originem Comitatus primordia familiæ. Vnde Gregorius Dunin Dapifer Rauenſis electionem ſubſcribendo nobis fæliciter imperantis Sereniſſ. D. D. Vladislai IV. notauit*

familiam suam de Skrzynno, vt patet in Constitutionibus. Extat ex his Duniniis pius & diuini honoris cultor deuotus Reuerendiss. Nicolaus Dunin Abbas Obrensis, Secretarius S. R. M. qui & prouisionem Conuentus auxit, & plurima religiosa officia effecit. Eius fratres germani excellentes in Castris & Patria viri, Stanislaus, Petrus, & alij duo, qui benedictione diuina susceperunt optimè spei prolem.

Karuiiki. Karuiccij, *qui etiam sunt Duninij, sed quando Christinus Karuicki acquisiuit,* 1340. *villam Karuice, Karuiccij nominati fuerunt, quapropter & Georgius filius Christini cæpit notare suam familiam à* Karuice, Paproc. in Stemm. fol. 452. *Iacobus filius Georgij post plurima specimina virtutis, tam in sago, quàm in toga, matrimonium iniuit, & reliquit filios septem, & totidem filias. I. Ioannem, qui ob præclara merita in castris gubernator castrorum ab Augusto efficitur.* II. *Christophorum Aulicum Regium. III. Stanislaum, qui post decessum germani eorundem Castrorum gubernator constitutus, & in Capitaneum Latouiciensem præfectus fuit, subscripsit vnionem Kiiouień.* 1569. Ianuszowski fol. 805. *IV. Andream eximium militem & aulicum Regium excellentem, qui spreta mundi gloria vitæ spirituali mentem consecrauit, vnde Abbatiæ Vachocensi præficitur, quam reformauit & reintegrauit. Erat Vir studiorum amantissimus, & Academiæ Cracou. singularis patronus, vt Petrus Slouacius in suo Calend. Anno* 1579. *retulit. V. Martinum subdapiferum Sendomirień. Aulicum August. Regis perpetuum. VI. Christinum militem eximium, qui in Lithuania vbi militiam exercebat & ornabat statiua sua & connubia elegerat. Extant posteri, vnde electionem ex Palat. Minsceń. subscripsit Gaspar Dunin Głussynski. VII. Iacobum Stephani Regis aulicum. Extat hæc familia, nam ex Palat. Sendomirień. subscripsit electionem Vladislai IV. Creslaus Dunin Karuicki.*

Kraiewski. Kraiewscij *à Kraiow, qui Duninij quoq; sunt sicut constat ex Epitaph. Pultouiæ.* Hieronymus Kraiewski, ex vetusta familia Cygnorum Præpositus Pultouiensis. Vir cum generis nobilitate clarus, tum morum probitate & ingenio omnibus gratus. *Extat Kraiewsciorum familia vsque in præsens in terra Lomzensi, nam electionem Vladislai IV. subscripserunt Baltazar & Iacobus Kraiewscij ex terra Lomzensi.*

Modlissewski. Modlissewscij, *qui propriè sunt Kraiewscij ex Duninijs. Hi Regno & Regi maximè dilecti, ob morum grauitatem & iurium atque literarum peritiam fuerunt, quapropter Præfecturam Lomzensem sæpius administrarunt, vt patet ex Epitaphijs Lomzæ.* Spectabilis ac Magnificus Dominus Hieronymus Modlissewski à Kraiow Castel. Malogosteń. Łomzensis, Kolensisq; Capitaneus, vita functus 1567. *Andreas filius in exteris nationibus ætate perfectiore reddita, Capitaneatu Lomzensi honoratus fuit. Obtinuit matrimonium cum Debinska Capitanei*

Checi-

Checinensi filia. Extat benedictione diuina Modlißewsciorum familia, nam in electione Vladislai IV. subscripsit Adalbertus Dunin Modlißewski Capitaneus Woinicensis. ex Palat Sendomiriensi.

Rzuchowscij Duninij, ex Palatinatu Sendomiriensi, subscripsit electionem Vladislai IV. Ioan. Dunin Rzuchowski.

Raieccij Duninij, à Raiec vno milliari à Radom, fundatores Monasterij Radomensis. Ioannes Sigismundo primo regnante in M. D. Lith. militarem honorem aucupando ibidem sedes elegit. Qui matrimonio contracto suscepit Gasparum Vexilliferum Troceń. & Baltazarum Tribunum Trocensem. Horum vltimus quinq; filios strenuos, & maximè exercitatos in litteris & castris reliquit. I. Adalbertum Notarium Terrestrem Trocen. virum in iudicijs & humanitate beneuolum & excellentem. II. Alexandrum Marschalcum Wilkomiriensem ingenio & consilio praecelsum. III. Ioannem Rothmagistrum Regium. IV. Theophilum Rothmagistrum vitam pro patria fundere paratum, sicut eandem in Valachia fortiter occumbendo profudit. V. Gedeonem enutritum ferè lacte Bellonae cum Chodkieuicio ad Parnauam, & Diamentum magna suae animositatis indicia in corpore, retulit contra Gustauum fortiter Liuoniam inuadentem, acriter pugnauit, & Serenissimo Vladislao ad Smolenscum properanti sumptu proprio militem adduxit. Hinc pro benè meritis Castellanus Minsceń. ex Castellania Parnauień. renuntiatus Rumborscensis Praefectus institutus fuit. Reliquit optimae spei filios Vladislaum, Theophilum, & Sigismundum.

Koninski Dunin Andr. subscripsit electionem Vladisl. IV. fol. 19.

Przystałowscij, in Sendomirień. Palat. antiqua ex Duninijs familia. Stanislaus virtutis & honestatis ab adolescentia obseruantissimus.

Owadowscij, Andreas Reginae culinae Praefectus fuit.

Brzezinscij, vnde ex Sendomirień. Palat. subscripsit in Electione VLADISLAI IV. Hieronymus Brzezinski Dunin.

Suligostowscij Duninij, Hieronymus Tribunus Radomsceń. Deputatus in Confaederationem tollendam Leopolim, Paulus eximius miles cum Zamoscio & Rotmag. in Multania, Moschouia. Ioannes Dapifer Sendomirień. Vir prudentia, consilio, pietate clarus, eius filius Nicolaus Praepositus Drzeuiceń. Ksiazniceń. doctrina & religione conspicuus.

Suligostowscij, in Sendomir. subscripserunt Electionem VLADISLAI IV. Adamus & Stanislaus:

Radostowscij, in Siradień. Palatinatu.

Kamionomoyscij, in Siradien. Palatinatu.

Wąsowicij, à Milite strenuo nuncupato Wąs originem trahunt, qui sedem suam etiam in Rauensi terra in Smogorzow retinent. Ex hac familia plurimos consilio, & armis viros praestantes Respub. habuit, qui di-

gnitates Terrestres & Castreń. honorificè exequebant, & ob merita Præfecturas Radomień. Lomzeń. tenebant. Descendentes à tantis viris Pallade & Marte conspicui ante nostra tempora. Venceslaus de Smogorzow & Nicolaus de Bieloiowice præstantissimi ad opera belli, ex quibus Nicolaus pro Patria & Fide in prælio commutauit vitam in mortem, & Venceslaus post Hæroicos actus celebrato matrimonio reliquit Venceslaum, Hyacinctum, Franciscum & Zbigneum, qui Patriæ ornatum genio & ingenio pollicentur. Sunt quoq; Wasouicij in Palat. Sendomirień. ex quibus Gaspar, Bernardus & Laurentius, Electionem VLADISLAI IV. subscripserunt. Telephus in Podolia. Hi non descendunt à Duninijs in Regno, sed ex bellicosissimis in Græcia Ducibus & Regulis, de quibus Quintus Calaber, derelictos ab Homero libros continuando, plurima edisseruit bellum Troianum describendo, præcipuè lib: 7. fol. 103. vbi dicit: Enarrantes facinora quæ Achillis Pater perpetrauerat in terra bellicosi Telephi. Et lib: 13. fol. 185. Tum quidam desiderantibus Græcis canere incæpit, quæ Achilles patrauit facinora circa Regem Telephum & Aetionem, deinde quomodo Cygnum strauerit. Ex quibus diuersis bellis attriti, ex Asia in Europam deuenêre, demum in Germaniam superiorem & Silesiam, quibus tam armis quàm virtute claris, Præfecturam Cassouień. in Hungaria & Ducatum Exercitus concesserant. Cui quomodo aduersè & quam fæliciter seruierit fortuna, referunt Cromer. l. 21. fol. 326. Philip. Callimachus lib: 2. fol. 660. Bielsc. fol. 368. Istius subsequens familia & in Regnum Poloniæ descendit, qui, vt magis fidelitatis & obsequiorum demonstrarent, cesserunt Serenissimis Regibus bona in Silesia per commutationem in bona Kumanow, Dumanow, Lysiec, Czeleiow, &c. in Podolia. Quæ omnia commendant in sinceritate erga Regem & Regnum, possessione & meritis diuites Telephos victorijs & militia claros. Hi in Podolia incolæ facti, honesto cum virtute manum & animum obligarunt, quocirca Iudices Terrestres, Subiudices, Exactores contributionum Regni electi à Nobilitate fuerunt, vt Acta & Constitutiones Regni informant. Ioannes, à quo descendit propius propago familiæ nunc existens, vir militia clarus, cui Sigismundus Augustus Rex in memoriale meritorum torquem auream contulerat, quam & in tempora conseruant, vicibus ferè quindecim in Comitia Regni electus fuerat. Hic tres filios suscepit, Ioannem Aulicum Sigism. III. & militem contra Michailum. Christophorum perpetuum militem cum Ioanne & Iacobo Potoccijs, magnis & fortunatis bellatoribus. Andream vestigia prædecessorum veraciter obseruantem, aptum ad pacem & bellum consilio & armis, hic à Palatinatu Podoliæ in Electorem noui Regis post Sigism. III. missus, Electionem VLADISLAI IV. subscripsit, post militaria trophæa, vbi celebrauit matrimonium cum Chycka ante Omiecinska, ex qua

suscepit

suscepit filias & filios Ioannem, quem militari exercitio & meritis sub signa bellica armaturæ grauioris Illustrissimi Campiductoris Potoccij reddidit & obligauit. Illius Germani fratres eximij milites, Ioannes & Christophorus, qui ex Piasecka reliquit filium & filiam. Patruus illorum ex Wilkowska reliquit Petrum continuum in castris, & filiam Włodkiewscij coniugem.

Kostrzeiowscij, *in Podolia. Hi militarem exercendo contra Scythas, mutauerunt statiua sua in Russica. Ex Szawránska reliquit filios.*

Minigał Castell. Vilneń. hic in M. D. Lit. Cygnum pro armis deferebat, sed postquam vnio facta cum Regno, Rauicz arma assumpsit, quæ post dimisit, & natiua reassumpsit. Paproc. in Nido fol. 1167. *Goligunt, quem in vnione M. D. Lit. cum Regno susceperat ad Arma Duninius Szpot, Anno* 1413. Bielsc. fol. 313. Papr. in Stemm. fol. 666. Ianusius 148. *Hunc alij Golimuntum euphoniæ gratiâ vocauerunt. Manet florens posteritas in prædecessorum meritis & gloria. Decet enim viros fortes & strenuos ea omnia quæ præclara sunt aggredi, spem bonam velut propugnaculum sibi proponentes, & fortiter ferre quicquid acciderit.* Demosth. in Orat. de Corona. *Extat familia, & Daniel Golimunt ex Palat. Vilneń. Electionem VLADISLAI IV. subscripsit.*

Taluosij, *descendunt à Golimunto. Nicolaus tam maturo iudicio, quàm debita solertia in bello apprimè laudabilis. Augusto Rege fæliciter regnante Ericus Suecorum Rex, cùm sex millibus militum in campos Kirempenses irruerat,* 1567. *his cum modica manu obuiauerat Nicolaus Taluos Castell. Samogitiæ: in congressu victor extitit, hostes vsq; ad Rewlum insequendo fudit, & quadringentos cum signis bellicis, tormentis, tympanis, in captiuitatem redactis, Vilnam reduxit.* Bielsc. fol. 618. Sarnic. fol. 41. *Idem à Sereniss. Stephano in Moschouiam legatus cum Duce in Zbaraż, Palatino Bracłauień. & Michaële Haraburda pro pactis iuramento à Moschorum Duce confirmandis missus fuerat.* Bielsc. fol. 790. *Quanta fuerit dexteritas in rebus agendis domi & in Castris Taluosiorum,* Stricouius abundè refert lib: 25. cap: 2. *Reliquerat hic optimus Ciuis Patriæ & Senator filios, obseruantes vestigia parentis, tam fortitudine quàm alacritate animi. Taluosij filius Castell. Samogitiæ, cuius filia Laccij coniunx. Kormult, quem* Paproc. in Nido refert *fuisse Minigalij Germanum, sed alij omnes descendentem à Golimunto referunt, quapropter seipsum correxit* Papr. in Stemm. *& ipsa vnio atq; armorum Regni in Gentilicia assumpta Cygnorum, ordine recto Goliguntum commonstrant, illius igitur vel filius vel Germanus fuit. Kormult, qui filiam Racam Vitoldi in coniugem habuit, vndè & potentia viri, & abundantia domus, & animi fortitudo facile cognoscitur. Kormultowic Niemiekssa, filius Kormultij ex Raca, hic post bellicos actus quibus illa*

ætas abundabat connubio contracto Volotkum & Alexandrum magnos & experientiâ claros milites reliquit: Volotko filius Kormuitouicij, qui habuit filium eiusdem nominis, quare dimisso cognomine Kormuktij Volodkouicij nuncupari. ex hoc secundo Volodkonis filio cœperunt. Hic habuit tres filios, Georgium, Volodkonem, & Stanislaum. Georgij filij erant Matthias & Nicolaus, cuius Nicolai filius Balthasar in Palatinatu Crac: elegit sua statua & mansiones Paprocius in vtroque opere. Et quoniam turpe est ordinem magnitudinis animi deserere, quem maiores alicui tradiderunt; ideo Volodkieuicij descendentes vsq; ad præsens, clara facta maiorum totâ sinceritate totisq; viribus imitando, promptitudinem animi erga patriam, tam in Comitiis, quàm in Castris demonstrarunt. Vnde eximij in Marte, veridici in Senatu extiterunt. Niekraß Volodkiewic in Betżyca Petricouiæ subscripsit prædecessorum Lith. inscriptiones Alberto Regi Anno 1438. Ianuſ. fol. 755. Samuel Volodkiewicz in electione Regis post Sigism. III. Nuntius Kouenen. missus, vt Trocensis Palat. in Constit. habet. Christophorus & Fedorius ex Palatinatu Minscen. eandem electionem in Sereniss. Regis Vladislai IV. personam subscripserunt.

Iundzilij, Familia vt antiquitate, ita speciositate actuum memoriam sibi æuiternam compararunt. Albertus Iundzil Marschalcus Curiæ M.D.L. Sigismundi & Augusti Regum. Stricou. libro 4. c. 24. Nicolaus Iundźiłowic in Comitijs Petricou. Anno 1438. inscriptiones M.D.L. factas Regno cum alijs subscripsit: Ianußouius fol. 755. Alberto Rege Sceptra gubernante. Sigismundo Sereniss. Vilnæ Comitia celebrante Anno 1516 vbi Drohiciensem terram Regno adscripsit. Nicolaus Iundźiel subscripsit: Ianußouius in Statut. fol. 336. N. Iundźił Succamerar. Volkouicensis, vir insignis. Georgius Capitaneus Scloueń. Rothmag. fortuna & trophæis celebris. Andreas Ciuonius Plotelsceń. De his omnibus Paproc. in vtroq; opere. Alexander Iundźieł ex Nouogrod. Palatinatus Litu. electionem Vladislai IV. subscripsit. Siemiot, quos fortè eumphoniæ gratia Szemethos vocauit vlterior ætas. Cogitarunt profectò illud Cic. 5. Tusc. Nemo poterit esse celsus & erectus, nisi omnia bona sibi in se posita censebit. Hinc vigiles in castris, probi in laribus, sapientes in Senatu extiterunt. Stanisl. Præfectus Regiæ culinæ, in M.D.L. & Poiursceń. Ciuonius. Venceslaus Tenutarius Rosineń. Skierstou. & Moudzsceń. Albertus Tribunus Samogitiæ Ciuonius Berzansceń. De his Paproc. Melchior Aulicus Sigism. August. Paproc. & Ianuß. 762. N. Szemet, alias Siemet. Succam. Vilneń. ex Oginska filij eius Iaroslaus Alexander post parentis decessum, Succamer. Vilneń. ex Palat. Minsceń. Sapiecha filia suscepit Melchiorem Alexandrum & Ioannem optimæ spei adolescentes, & Nobiles qui militaria facta parentis & sublimorum actuum imitarentur. Gabriel alter filius Succamerarius Slonimien. Hic post heroica in expe-

in expeditionibus consilia & acta peracta, connubia cum Nicolai Trizna Vicethesaurarij M. D. L. filia accepit & Marcianum filium, Reipub. & Ducatui M. L. spem non immodicam reliquit. Deodatus III. filius; post Castrenses vigilias Patriæ in Comitijs consilio adfuit, demum cum Steczkiewiczowna connubia sacra celebrauit. Stanislaus Siemiet electionem Vladislai IV. subscripsit ex Palat. Vilneń. Alij qui sunt superstites, obseruant ne error immedicabilis in habitum & consuetudinem transeat.

Dougierd.

Dougierdouij, *quos alij extra Ducatum Lithu. existentes Doigierdouios vocitarunt. Hi in patria magnis honoribus & titulis ob merita virtutis, & fortitudinis donati fuerunt. Vitoldo M. D. Lituaniæ Dougerdus Palatinus Vilnensis fuit, qui etiam Podoliam commissione Vitoldi administrauit:* Cromerus lib. 20. ab initio Bielsc. 335. fol. Paproc. in vtroq; opere *quendam Notarium Trocensem meminit.*

Siemaſzkouij, *Actum præclarè cum eis est, nam nec virtus eorum quæ sunt obliuione, nec posteriorum reticentia sepulta est. Bohus siue Boguslaus præclarus & potens vir in Wolhynia. Cuius filij erant. Bochdan siue Deodatus clarus, & in iudicijs & in Castris. Habuit filium Alexandrum Succamerarium Luceoriensem & filiam Wachanowscij coniugem. Petrus alter filius qui post cultam literis iuuentutem & armis, cum Bohouitinouna habuit matrimonium, ex qua tres filios Hieronymum, Basilium, & Petrum, & totidem filias habuit, Anastasia Paulouicij, Anna Zachorowscij coniuges, & Alexandram. Vasilius tertius filius Bohusij, qui vnicam filiam Bogdanam habuit; quæ primò Ianusio Czetuertinski, postea Zachariæ Lahodowscio, vltimò Stanislao Kamieniecki in Załoscze locata fuerat.* Paproc. *Alexandrum Siemaſzko Succamerarium Wlodimir: meminit* Ianuſzowski fol. 769. *Circa annum* 1516. *qui vnionem M. D. Litu. cum Regno subscripsit in Comitijs Regni Lublin. Constantinus Casimirus subscripsit electionem Vladislai IV. ex Palat. Wolhineń. Aduertere tamen lectorem volo, quod in his aliquibus locis vidi D. D. Siemaſzkos habere pro armis crucem latam erectam super tres montes, vnde vel sunt diuersæ familiæ, vel mutatio armorum facta ex occasione religionis in Catholicam ex Ruthena.*

Pawlouius.
Czetuertinski.
Lahodowscij.
Kamieniecki.

Kunczewicz:

Kunczeuiccij, *descendunt à Swietycz Hotaſzko, qui dum ad sacrum Baptisma accessit, Ianuſzko nominatus, & quia vltimus ex equitibus Lituanicis, vel sero ad salutis fontem accesserat Koncze demum Konczewicz appellatus fuit. Qui dum contra Cruciferos, Liuoniam, & finitima Lituaniæ depredantes Sereniss. Alexand. per certas siluas cum exercitu deduxit, Cygno in gentilitium & possessionibus certis, regia benignitate donatus fuit. Eius filij erant, Bogdanus Castellanus Smolenscensis. Matthias Ciuonius Trocensis. Iuanus, seu Ioannes Bogdani seu Deodati filius pro*

lius pro benè meritis à Sigismundo I. quatuor pagis in Caunen. districtu prouisus. Cuius filius etiam Iuanus Capitaneus Iurborien. & Nouuolscen. atq; siluarum Caunensium Præfectus. Ex filio istius Theodoro, Iacobus Kunczewicz Vexillifer Grodneñ. & illius filijs, Nicolaus Succamerarius Pinscensis, & Christophorus militum Rothm. descendunt. Ab altero verò filio Iacobi Michaële milite, experientia & trophæis claro, erant filij Georgius, Constantinus, Martinus, & Matthias. Iacobus filius Mathiæ literis, iure & nobilium actibus ornatissimus Capitaneus Koniauieñ. Dubiceñ: & Notarius terræ Lidensis. subscripsit electionem Vlad. IV. ex Palatinatu Vilnensi. Posteritas verò Matthiæ Bogdani fratris hæc fuerat. Iacobus Præfectus stabuli M. D. L. Trocensis & Volkomirieñ. Capitaneatus administrator. Reliquit Matthiam filium qui habuit Ioannem eximium virtute virum, Succamerarium Nouogrodeñ. Ab hoc descendit Samuel Kunczewicz Iudex terræ Lideñ. Dapifer curiæ Regiæ M. D. L. & Aulicus Vladislai IV. Vir eloquentia & dexteritate rerum agendarum in Comitijs Palatinatus & Regni præstantissimus. Iosaphat Kunczeuicz pronepos ex descendentibus à Michaele Iacobi filio literis, pietate, & religione perfectissimus Polocensium Archiepiscophus Ritus Græci, qui ob fidem & vnionem cum Ecclesia S. Romana quam sedulò prædicabat, promouebat, à Vitepscensibus schismaticis seuerè occisus, & ab Ecclesia sancta Martyr denunciatus fuit. Itaq; cui cælum perennia lumina dedit, Cygnum insigne domus purpureum Martyrij sanguine reddidit. Sunt alij plurimi in diuersis Palatinatibus Kunczeuicij, sicut patet ex subscriptionibus electionis Serenis. Vlad. IV. & ex diuersis historicis, sed quia diuersorum armorum aliquot Kunczeuicios video apud historicos, difficilè erat dignoscere quorum insigne Pierschálá & Zaręba. fuerit. Quapropter benignus lector, si quos hic non nominauerim sub armis Cygni, ignoscet.

Matyszeuicki.

Matyszeuicij in Samogitia insignes viri. Vnde & honoribus diuersis aucti. Titulus Vexilliferi vni collatus fuerat, qui pelicano more filios hostili sanguine educauit, & patriæ in defensores reddidit. Georgium, Balthasarum, Erasmum Matyszewicz. Nec infimum est hoc erga Rempubl. meritum, dum aliquis & se egregium præstitit erga patriam virum, & aliquem similem sibi genuit vel educauit patriæ.

Kozicki.

Koziccij, in Magno Ducatu Lituaniæ clari, tum fortitudine, tum animi industria fuerunt. Stanislaus Kozica, egregiorum meritorum conscientia magnam de se fidem omnibus præstitit. Si non est error impressoris in Paprocio, qui Kozica habet pro Kozika, excusatum me lector velim habeat, quod Kozikos hic non adnotauerim, præcipuè dum adhuc extet familia Kozika. Nam ex Palatinatu Volhiniæ electionem Vladislai IV. subscripsit Georgius Kozika.

Skrzynscij

Skrzinſcij, *à Skrzinno Mſciuum pugnantem contra Moſchos cum Vitoldo habet* Bielſc. fol 329. de armis Cygnorum fol 392.

Zborzinſcij, *in Radomienſi terra. Nec deſunt aliæ familiæ gentilitio Cygni inſignitæ, quas diligens lector ex prædictis poterit adnotare, diſtantiæ & Regni latitudini quæ ab vno comprehendi non poteſt, concedendo. Et quod non diſtinctam familiam Labenciorum hic adnotauerimus, licet in tali differentia inueniãtur prædicta arma, quod aliquod aliquando debeant fieri deauratis pedibus & roſtro, aliquãdo cũ denigratis: ratio eſt, quia diſcernere has familias erat impoſſibile. Quapropter adnotabit talẽ differentiã cautus lector.*

LACKICH ſeu LACCIORVM.

DELINEATIO.

EST Griffa extenſis alis & pedibus quaſi ad rapiendũ diſpoſitis, ſed loco caudæ eſt ſerpentis magni corpus ſine capite, caudam complicatam in circulũ vnum repræſentans, ita vt appareat extremitas caudæ. Color vt coniectura eſt Griffæ albus, ſerpẽtis luteus, in campo rubeo. Pingitur intra ſcutum. Sed alij apponunt de ſuper pennas tres ſtrutij.

VICTOR VBIQVE.

MAximo illi triumphatori ex omnibus Regni ſui hoſtibus Stephano Bathorio, cui Moſchus, Gedanum, Tartarus, Valachus, cæteriq; victi hoſtes colla ſubmiſerunt, inſcripſerat quidam in ſymbolum faſciculum papauerum, ſupra quem appoſita fuit regia corona, quæ omnia tali lemmate adornauerat. PER NON DORMIRE. hoc eſt, vt non dormiam. Papauer namq; conciliat ſomnũ, at vigilantia, quam commonſtrat regalis corona & requirit à Regibus, diſsipat quietem. Appoſita ergo corona ſupra faſciculum papaueris vt non dormitet neq; dormiat. Dicite quæ intentio horum, quiſq; finis, vt Rex non dormiat? Dicam ego: Nam tali vigilantia victor vbiq; erit. Fama namq; excitat laudes, laus præmia, præmia mentem, mens ſtudium, ſtudium dogmata, dogma decus, decus omnẽ vigilantiam. Quæ omnia primario Regibus, ſecundario Ducibus & nobilibus conueniunt. Flectite obſecro ad arma præſentia Griffa & ſerpentem oculos, & quodam Ægyptiaco fermè ingenio victores ſemper certo præſagio habebitis. In Regulum (quibus Griffa conuenit) ex ingenti victoria triumphanti & feliciter redeunti, ſerpens vnicus tam fortiter bellum indixerat, vt

xerat, vt multorum morte militum lacessitus Regulus, contra vnam bestiã aciem construxerit, & ita firmauerit, vt pluris existimaret vnicam serpentis machinam, quam tot deuictis hostibus, & in captiuitatẽ viginti septem millia deductis vincere & debellare. Quod vt fecit, & ægrè, spolium illius quod erat centum viginti pedum in triumpho cum cæteris de Carthagine deuictis, Romam deuexit. *Oros. l. 4. c. 8.* Pugna quoq; in his armis est, sed Griffa superat serpentẽ, vnde vnico capite Griffa & serpens dirigitur. Quid igitur Symbolum portendit? Hoc vnum *Victores vbique*. Tanti namq; est exercitus, quanti Imperator illius, quod fit, si princeps in periculo, in fuga vltimus fuerit. Volatu igitur Griffa vester dissipabit hostem, vnguibus dilaniabit, & serpens comminuet morsu, proteret impetu, halitu pestifero exanimabit.

VINDICES PATRIÆ.

NON eundem deportat affectum quilibet mortalium, sed aliqui deportant popularem, vt illi qui dicunt, *Vbi benè, ibi patria.* alij nullum, vt Anaxagoras, qui nec esse, nec post mortem deportari in patriam voluit; alij summum ferunt affectum, vt videre etiam fumum de patrijs focis sit ipsis desiderabile: alijs verò & vitam, & substantiam fundere non sit difficile. Optimus namq; ciuis Patriæ post Deum & parentes, patriæ plurimùm deferre obligatus existit. Vestra hæc tam fortia arma Griffa & Draco, vt fortes in hostem Patriæ, ita vindices patriæ legum & honoris vos clarè demonstrant. Lego maximos obseruatores & vindices patriæ, nobili symbolo adumbratos. Ludouicum Imperatorem Comitem Palatinum Rheni, & Ducem Bauariæ, auctore à Cardano, Aquila volat, pedibus tela tenet, vno emisso auem per collum transfixit. Nobile quidem symbolum docet rebellem patriæ prosternendum fore iubente Rege, lege, & Deo, qui tarditatem supplicij grauitate pænæ recompensat. Non minoris dignitatis gentilitia vestra sunt, nam in illis & virentem in patriam affectũ, & vindictam in hostem fideliter demonstratis, ac ipso effectu declaratã declaratis: hoc historiæ tradunt de vestro Iuano, atq; illius eiusdem nominis parente, dum bellum ad Radoscouice Augusto regnante referunt, quod & de alijs non erat inconueniens coram spectato consessu asserere. Quod vobis ex animo precamur,

Hæc vota currant pegaseo ocius
Torrente, Diui pergite cælites
Fauere, sublimis triumphet
Laccius Ausonias per oras.

IOVE DIGNVS.

SI tã numerosam adhiberet mortalis curã, quantꝰ numerus superemi net astrorũ orbi Ioue dignus, nunquã afferẽdus foret, vt namq; seruus nunquam est possessor Domini, ita multominus creatura digna est Ioue posses-

possessore suo. Coniecturaliter igitur procedendum erit, si aliquem Ioue dignũ esse affirmabimus. Habet Iulius Guilhelmus Zinzgrefius in Symbolis, vbi effingit puerum iacentem in cunis, qui serpentes manibus tenet, cui subscripsit: *Iam Ioue dignus*. Et me hercule, nemo dignus Ioue, nisi tam simplicissimè viuens, vt puer in cunis, vel ex cunis. Vnde ipse Saluator demonstrato paruulo dicit: *Nisi efficiamini sicut paruulus iste, non intrabitis in regnum cælorum*. quasi diceret: Non eritis Ioue digni. Dum inspicio vestra arma ipso in intuitu, monstrum quoddam & Chimæra est, attamen inde Ioue dignos vos ominari non officit. Nam sicut posito fasciculo feni religiosus animus alio diuertendo spiritualiter dicere nouit.

Quisquis es hunc feni si spectas fortè maniplum
Respice te, fenum es, pone supercilium.

Ita positis vestris ante oculos armis, non monstrum, nec Chimæram cõsideratis, sed hæc omnia in peccatorem qui verè chimæra est, diuertitis: nã quãtò vita peccatoris obliuior, tantò anima ipsius est bestialior, vt dicebat in Sententijs Tropolicis B. Nilus Martyr. Quapropter ex vestris chimæricis armis, chimæricam & bestialem contemplando peccatoris animam, eò diuertitis, vt ipsam penitùs à se exstirpetis, eradicetis. Philippus secundus Hispaniarum Rex, assumpserat symbolum equitem cataphractũ supra pegasum sedentem, qui chimæram ferit, & subscripsit: *Hinc vigilo*. Refert Salomon Neugebauerus. Vestrum verò Symbolum erit virtute Christi resurgentis chimæram peccati vincere & euellere, & tũc vobis subscribemus. Hæc vita vestra digna Ioue.

LINEA FAMILIÆ LACCIORVM.

L*Accius, qui Sigismundo I. sceptra tenente Regni, ex Moschouia ad persuasionem Regiam in Regnum sese transtulit. De quo ita* Cromer. in Orat. funebr. *Sigismundi Regis. Bielscium & Lacium Moschos taceo, perhonorificè ab eo acceptos & luculentis possessionibus donatos ingenij, fidei, & scientiæ rei militaris ergò. Huic nomen Iuanus & filius itidem. Iuanus Præfectus Podlachensium siluarum, magnus bello Vir, Augusto Rege regnante in Moschouia, & ad R dosc uiciam Præfecto tunc exercituum in M.D L. Chrehorio Chodkiewicz, vt* Paproc. in stemmatibus, fol. 670. *Celebrato matrimonio cum Bohdanka Polubinska, suscepit optimos bellatores Theodorum & Chrehorium. Theodorus cum Simeone Słuceń. Duce, venerat in Italiam & maioris domus officium exegit. Erat vir incredibilis fortitudinis & agilitatis, digladiator strenuus & luctator. Reliquerat filios, si superest aliquis de familia aduertat, quod in animi bona nullum ius habet fortuna. Filius Theodori Notarij Campestris M. D. L. Ioannes Alphonsus Aulicus Sigismundi III. Regis, vt patet ex Constitutione Regni.* Anni 1611. folio 45. Et Bielsc. de illis folio 571.

Ł Á D Á

DELINEATIO.

EST ſolea, ſupra cuius ſummitatem crux, à latere verò ſiniſtro eſt bidens venatoribus grandiũ beſtiarum accommodatus, à dextro autem eſt ſagitta balliſtarum. Supra galeam eſt medius leo erectus gladiũ anterioribus pedibus rectè conſtringens. Ante ponebant ſupra galeam alas aquilæ, poſtmodũ ſtrutionis, demùm leonem, & hæc tum ob merita, tum demerita mutatio acceſsit. Solea alba, crux aurea, bidens & ſagitta griſea in campo rubeo. Sed Dlugoſſus violaceum vult. Verùm in his vſus ſeruandus erit.

ORIGO.

NObili de armis Iaſtrzębiec conceſſa fuerunt Vladiſlao Łokietek ſceptra Regni gubernante, *inquit Paproc. in Nido.* qui cæpit regnare 1306. Sed Bielſcius nobilem Łádá ab his armis denominatum, cũ tempore Vlad. Pudici, in anno 1248 nominauerit, vt fol. 173. patet, multò antiquiùs data fuiſſe conſtat. Quod ibidem & ratio ipſa indicabit. Idem Anonymus refert, & eodem anno. Occaſio autem collatorum armorum erat, quod nobilis iſte cuius poſſeſsio erat Łádá, cum ſubditorum operam in campo aduerteret, à Iacuingorum cuſtodibus belli oppreſſus, animosè contra illos ſtetit, & plurimos è balliſta occidit, demùm in ſiluas diuertẽdo, bidentes inuentos arripuit, & conſpecto Maſouiæ Duce ei rem aperuit, ac in hoſtes cum illo irruendo, eos debellauit. Erat igitur Łádá deſcẽdens ex hoc parente, de quo Anonym. & Bielſc. referunt, qui mortuo Conrado Maſouiæ Duce inuaſerunt cũ Lithu. & Iacuingis Sendomirien. oram.

GLORIA DOMVS SVPEREXCEDENS.

SI leuis eſt animi iuſtam gloriam quæ eſt fructus veræ virtutis honeſtiſſimus repudiare, vt inquit *Cicero Orat. in Piſon.* Iam certè magni & ſedati animi erit, gloriam domus ſuperexcedenter conſequi & arripepere. Quapropter ſi adiecto animo ad Symbolum aliquis non ita verbis, quàm re ipſa adſcribere voluit, *Non erubeſco.* ſicut Treterus in Symbolis de quodam refert: Me herculè, conſequenti gloriam domui ſuæ, ſuperexcedenter ſubſcribendum eſſet. Non erubeſcet talis veritatem in Senatu,

ſenten-

ſententiam in parlamento, clarè, & non reſpectiuè dicere & ferre. Et ſi belli res ſibi concredita fuerit, non erubeſcet hoſtis numeroſa capita & arma, non erubeſcet ſtratagemata & dolos, ſed virtute & audaciâ ſapienti ſuperexcedenter proſtituet hoſtilia caſtra & raſtra. Nam ſicut domus gloriam eiuſq; incrementum, & res præclarè geſtas diſcordiæ frequẽtes inter ſuos corrumpunt, & hoſtium ludibrio exponunt; vt dicit *Polyb. lib.* 2. ita concordia viri ciuilis cum Republica & Rege, cum legibus & amicis, cum prædeceſſoribus & progenitis, gloriam domus ſuperexcedentem perpetuò gignunt & pariũt. Dum arma veſtra hæc intueor, & crucem ſplendentem ornare ſtamina æqui contemplor, ſagittas & bidentes vt leue quid ſignificẽt non audeo dicere, cùm & leo iam minetur gladio. Subſcribam igitur armis veſtris : Non erubeſcite. Balliſtæ quidem ſagitta eſt, & bidens labori expoſitus, ſed illa Crux, leo, & ſole adornant. Annibal ſerpentibus & ranis naualli bello victoriam dum reaportauit, non erubeſcebat. Turcæ vt plurimùm Camelis monſtris vincebant, & non erubeſcebant. Ad vos minus pertinet rubor, qui fide, & fortitudine, non fraude, nec fortuna, victores ſemper fuiſtis. Hinc accepiſtis

Laudanda nullis nomina vocibus   *Satis: nec vllo carmine poſthumæ*
Ætatis ornandos honores.   *Innumeras ſimul atq; laudes.*

Nam Epiſcopos maximos, Cancellarios ſupremos, belli Duces eximios, Patria, & Sereniſsimi Reges vos venerati ſunt, & obſeruauerunt.

AVXILIVM DIVINVM.

NVllum omen præſtantius eſt, nec fieri poteſt, omine auxilij diuini. Conſiderauit Pſalmiſta dicens: *Da mihi auxilium de tribulatione, quia vana ſalus hominis.* Refert Iacobus Tipotius in Symbolis, Robertum Regem Neapolitanum & Ducem Calabriæ ſymbolũ firmitatis ſuæ & Regni tale erexiſſe: Gladium ſerpens circumdabat, qui coronam ore tenebat, cui ſubſcripſit. *His ducibus.* Quaſi diceret, Spe coronæ, gladij fortitudine, & ſapientia ſerpentina, ſtabo, regnabo, deuincam. Noui firma hæc eſſe præſidia, tamen quæ ſunt abſque Deo, telis aranearum aſsimilanda erunt. Hinc quidam;

Vbi Deus deeſt, murus aranea tela,
Vbi Deus adeſt, tela aranea murus.

Magis igitur placuit Ioannes Presbyter quondam dominij ſui non ſpernendus Princeps. Ille vt felici ſuum floreat progreſſu regnum, in ſymbolum aſſumpſit imaginem cruci affixi Chriſti, à cuius lateribus flagella duo appendit, vt refert author Gloria mundi. Quaſi diceret: Saluus inter pericula, ſi Deus adfuerit; ſi non, perit caſtigatus irremediabiliter. Optimè intulit aliquis de Chriſto Deo & eius auxilio.

Chriſti auxilio vetus ille exſtinguitur anguis:
Humana elident ſpicula miſſa manu.

Arma veſtra nihil aliud offerunt menti, quàm ſingulare auxilium, domus veſtræ à Deo. Crux namque eſt, quæ tuetur, protegit, adornat, & pretioſam reddit veſtram Familiã: nam ipſa Regni Regumq; ſigilla vtraq; Tiaræ Epiſcopales & Archiepiſcop. Primi principatus Regni, primatuſq; omnis vobis auxiliante Deo conceſſa ſunt. Ex quo liquet, quod in vobis ſit virtus omnis inuidiæ Victrix. Linquet & inde in vobis auxiliũ Dei, quod familia veſtra in Regno Poloniæ cæteris familijs ſuperius præeſt, neq; in aliquam periodum domus hæc declinat ſed palmæ ad ſimilitudinẽ eleuatur & effloreſcit. Sit igitur vobis crux veſtra via ſola ſalutis, qua & proſpera mundi tranquillè, & aduerſa fortiter perferatis. Sit via ſalutis, in vitæ progreſſu & egreſſu: Nam

Poſt Cineres eſt verus honos, eſt gloria vera.
Quæ datur aſtrifero in cælo iuſtiſq; pijſq;.

CORONÆ ODOR ET DECVS.

ODorem & decorem Regni Carolus Neapolitan. Rex, & Calabriæ Princeps, vt *Macar.hom.47.refert*, hoc ſymbolo exarauerat. Rupẽ penicillo efformauit ſciſſam ſerra, in cuius cacumine poſuit crucem, in ſummitate crucis adfixit roſam. Ad viuum verè odorem & decorem patriæ adumbrauit, decus illius ſit ex cruce, odor ſit ex roſa. Eſt quidem odor patriæ, & decus ex pace, ſed neq; deeſt odor illi, & decus ex bello: bello enim pax concilliata firmatur, pace bellum præuidetur & Victoria. Eſt odor, & decus pax, ſi pacis velamine ſerpens non fouebitur, eſt odor & decus bellum, ſi pace aliter frui aut libertate non conceditur. Vnde lib. 9. Herodotus, vel eius compilator Daneus.

Belgium eris victrix bello, ſed pace peribis.

Non licet ſub imagine pacis libertatem opprimere, & ſub regimine belli pacem tollere. Odor eſt coronæ & decus, pax & bellum, ſed nullus odor decetior & decus præſtãtiùs Coronæ, quàm à roſa & cruce, virtute ſcilicet & religione. Tales vos Illuſtriſsimi & Reuerendiſsimi armorũ Ládá exornatores & protectores. Dediſtis Coronæ Regni Poloniæ decorem, dediſtis odorem. Poſt Klodnicios, Noſouſcios, cæteroſque in Caſtris & in Senatu grauiſsimos, dat coronæ Regni decorẽ, dat patriæ ſuauiſsimum odorẽ, virtutis & religionis primus princeps, primaſque Regni Illuſtriſſ. & Reuerẽdiſſ. D. Ioannes Lipski, vt meritò quidam Aſtrologorum ad illius gentilitia reliquerit. *Crux iuncta eſt ſoleæ, ſoleam duo tela tuentur*
Hoc Primas Regni Præſul honore micat.
Crux pia corda notat: ſoleæ vis, robora firma
Securum Te hoſtis viuere tela dabunt.
Quis dubitat ſi Lipſcij omen reſponderet illis?
Quem decor eloquij, factaq; corq; probant.

LINEA

LINEA FAMILIÆ ŁADA.

Łádá cui primum concessa fuerant hæc arma, qui cùm nobilis esset, auctionem ob merita in bellicis actibus accepit. Dispositio armorum commonstrat illũ fuisse de armis Pobog, & vt colligitur ex Anonymo, qui Boleslai cum Conrado Masouiæ Duce concertationes & bella describit, fuit primùm cognominatus Pilch, qui postmodum à villa propria vbi Lituanorum Custodias, vt in origine armorum habes prostrauit Łádá nuncupatus fuit. Anonymus an. 1248. *Iacusius (fortè hunc alij vocant Ianusium) Łádá filius Petri Pilch, quẽ Boleslaus in Castro Lad, à quo Landenses* (Monachi ibi inhabitantes) *nominabantur Præfectum ibi instituit. Dicit enim Anonymus:* Relicto ibi nobili milite Iacusio Łádá filio Petri Pilch Castellani Cerueń. cum nonnullis militibus. *Bielscius in sua historia fol.*173. *& Paproc. in Stem. fol.*322. *ex Anonymo circa an.*1224. *Ponunt Predeslaum Łádá Conradi Ducis Masouiæ Magistrum militum virum bellicosum. Ianusij Łádá filius Boguslaus ex Borkowna, qui ex Ciołkowná reliquit item Boguslaum & Valerianum strenuos milites & ambos Magistros Equitum Ducũ Kijouień. A Valeriano descendunt multæ Familiæ Illustriss. DD. Łádiorum præcipuè in terra Nurensi à diuersis possessionibus diuersimodè cognominatæ, vt Ianuscho hæres in Łády Illustriss. DD. Noskowscij, Kłodniccij, & alij. Boguslaus verò ex Susanna Potrykowska suscepit vnicum filium Cristinum Łádá, qui ann.* 1017. *functus erat officio Legati ad Imperatorem Turcarum. Eius filius Bartholomæus ex Iaroslai Magiero armorum Rauicz vnica filia reliquit duos filios dignos Reipub. ciues, Andream & Martinum, à quibus posteri descendentes varia item cognomina sortiti sunt, qui tamen semper retinent antiquũ suum prociama, ad suum cognomen addentes Łádá. Nam Andreas Łádá, qui fuerat Magister militum Ducis Kijouień. in patriam reuersus, accepit in consortium matrimonij Barbaram Skrzynska hæredem in Skrzynno in terra Wieluneń. cum qua & illa possessio cessit sibi in hæreditatem: qua ille contentus sortem suã in Łády resignauit fratri suo Martino, & ab illa possessione cognominatus erat Łádá Skrzynski, & ab eo omnes succedẽtes posteri ad hæc vsq; tempora vocantur Ładij Skrzynscij. Ex hac sua consorte Andreas Łádá Skrzynski suscepit filium Ioannem Łádá Skrzynski, hæredem in Skrzynno, qui ex Heduigi lectissima matrona Gener. Alberti Straß, reliquit filium Sbigneum & filiam Christinam consortem Gener. Derslai de Bnin. Sbigneus verò accepta coniuge Susanna de Przerab Przerębska, ex ea habuit filium Stanislaum Łádá Skrzynski, hæredem in Skrzynno, qui ex Sophia filia Ioan. Zardecki de Drzewicá suscepit vnicum filium Casparum, qui benedictione Diuina accepta coniuge Dorothea de magna Konskie, filia Gener. Prendoslai è Sámborzkie Koniecki, ex ea habuit quatuor filios, Ioannem, Raphaelem, Seuerinum, & Florianum, & duas filias Susannã Słotwinski ac Heduigim Załuski consortes, quæ nulla prole suis maritis relicta decesserunt. Ioannes Łádá*

Skrzynski primus filius Caspari spiritualem vitam elegit, in qua tamen non modo Ecclesiæ sed & Reipub. obsequia suo statui conuenientia promptè reddit, factus Canonicus Chelmeń. in Russia & Sendomirień. ac Præpositus Mieleceń. vigilans Pastor, S.R.M. Secretarius, in anno præsenti Iudex Tribunalitius Regni deputatus recti tenacissimus. Subscripsit elect. Vladisl. IV. Raphael ex Sophia filia Seuerini Chanuec de Potok hærede progenita ex Orlowná in Palat. Lublineń. reliquit vnicum filium Michaelem Ládá Skrzynski & quatuor filias, quarum duæ in matrimonium nobilissimis maritis sunt collocatæ. Vrsula primo matrimonio cesserat Samueli Gorzycki, ex qua ille habuit filium Ioan. secundo verò Golembiowski. Isabella Alexand. Bielski, duæ verò Teressa & Pudentiana manēt innuptæ. Severin. in bello Moschouitico cum Demetrio illius gentis Imperatore, strenuus miles, vbi post multa viriliter & præclarè gesta, capto principali castro sedis Moscouit. multis vulneribus sauciatus & ipse captus ibid. in carceribus detentus, & post annum circiter vnū in Persiam relegatus. Florianus postquam ex studijs Germaniæ & Galliæ in quibus in literis ad decorē familiæ & obsequia patriæ multū profecerat, redijt Crac. in florida ætate decessit, & in Ecclesia S. Francisci sepultus requiescit. Martin. verò prædicti Andreæ frater germanus hæres in Łázy ab ea hæreditate Łazowski nūcupatus ex Kosobucka suscepit fil. Iacobum & Ioseph. Iacobus cælebs obijt. Iosephus verò Łádá Łazowski ex cōsorte Wolska progenuit Martin. qui ex Gomolinska reliquit Ioan. Łádá Łazowski, à quo ex Dabrowska progenitus Mart. qui ex Helisabetha de magna Konskie Predeslai Koniecki filia habuit filiū Ioan. Łádá Łazowski & duas filias Sophiam Dydinski & Helisabeth Saporowski consortes. Ioannes verò ex Złocka suscepit vnicum filium Martinum, qui desponsata sibi filia Gen. Alexand. Saporowski in florida ætate viuere incipit. Sunt etiam alij Ładij in Zakrocimensi districtu, sicut Paproc. in Nido adnotauit, *ex quibus vnus apud Andr. Fierley Castell. Bełżeń. in bello Prussico contra Gustauum locūtenens copiarum fuit. Idem* Papr. *lo. cit. ponit alios Ładios dictos Kosciessios.*

Łipscij, *de Lipie & Krzemienice in Palat. Rauen. clari in Repub. clarissimi in Senatu, illustris Familiæ armorum Łádá, quæ quidem ab origine sui, primum in Ducatu Masouiæ fixit ab immemorabili tempore locum & sedem, sed succrescēte ipsius nobilibus actibus, & numero viris ætate, qui semper & in sago & in togâ clari & conspicui fuere. Sedem suam simul cum Duce Zemouito fratre germano Cymbarcæ, Archiducissæ Austriæ, quæ Fridericum Tertium Romanorum Imperatorem genuerat, in terram Palat. Rauen. mutauit, seu verius distinxit. Nam Duci Zemouito in ann. 1426. terra Raueń. sorte obtigit. Atq; is primus fuit Iacobus, filius Iaroslai, Thesaurarij Ducis Masouiæ Patris Cymbarcæ, & Zemouiti Ducis Raueń. Qui Iaroslaus Archiduci Ernesto, in Austriā Cymbarcam deduxit. cuius rei fit mentio in relatione Wilhelmi Kurcz, qui ad concludendos tractatus matrimoniales, ab*

Archidu-

Archiduce fuerat missus in Masouiam. Is Iacobus, villis maiore & minore Krzemienica, quas torrens riuulus per medium secat, seu verius oppido, vt patet ex Priuilegio super dictã Krzemienica, à Ducibus eidem Iacobo dato, atq; prædio cum Curia Lipie dicto, vbi palatium ex lateritio lapide, per quã commodum extructum cernitur, iure deuolutorio an acquisitorio incertum est, in possessionem suam redactis, hæres de Lipie, & Krzemienicá cognominari cæpit. Vt clarè patet in Originali Priuilegio peruetusto, à Zemouito & Vladislao Ducibus Mazouiæ Iacobo supra nominato super oppidũ Krzemięnica, quod nunc pro villa habetur, & Lipie cum curia & prædio dato, cuius Priuilegij est vt sequitur tenor talis, (quod dicit author) oculis meis vidi, in manibus habui, & legi.

In Nomine Domini, Amen. *Ad perpetuam rei memoriam. Nos Zemouitus & Vlad. Dei gratia Duces Masouiæ, Russiæq́; Principes, nec non Terrarum Rauen. Płocen. Sochacouien. Gostinen. Plonen. Zaukrzen. Domini & hæredes Wisnen & Belzen. Significamus tenore præsentium, quibus expedit vniuersis præsentibus, & futuris harum notitiam habituris. Quomodo nos, consideratis ac diligenter inspectis fidelibus seruitijs nobis per Nobilem Iacobũ de Lipie & Krzemienica vtraq́; hæredem impensis, & adhuc Diuina fauente clementia nobis & nostris successoribus, per ipsum, eiusq́; legitimos successores, impendendis. Horum intuitu, volentes ipsum nostra prosequi gratia, & fauore, bona ipsius totalia, hæreditaria in Lipie & Krzemienica, in districtu nostro Rauen. sita, de iure Polonico, in ius Theutonicum quod Culmense dicitur, in omnibus & singulis punctis, clausulis, conditionibus, & articulis vniuersis transferimus, perpetuò, & transmutamus præsentibus. Omnia iura Polonicalia per amplius remouentes in eisdem. Verum tamen quod incolæ seu Cmethones bonorum prædictorum, pro huiusmodi iuris ex gratia nostra donatione, de quolibet manso culto & possesso, per octo grossos Pragenses super festum S. Martini Episcopi & Confessoris venerandi, annis singulis, perpetuis temporibus, nobis ac nostris successoribus, soluere sint adstricti. Ab ijsq́; antiqui iuris Polonicalis, nostris solutionibus, exactionibus, contributionibus collectis Castrorum custodijs, laboribusq́; ac cæteris angarijs, ac perangarijs quibuscunq́; quocunq́; nomine censeantur, sint perpetuis temporibus liberi, immunes, & exempti. Eo duntaxat excepto, quod dum Diuina dispositione, nostras nuptias, siue filiorum aut filiarum nostrarum, celebrauerimus, aut quod absit nos, aut quempiam ex filijs nostris, captiuitatem incurrere, vel aliquam terram obligatam, aut de nouo vnam, aut plures emere contigerit, extunc præfati incolæ seu Cmethones, iam dictorum bonorũ, nobis & nostris successoribus, similem seu æqualem, de quolibet manso culto, & possesso persoluant exactionem; qualem & quantam super alias villas, æquali iure Theutonico locatas duxerimus, imponendam. In cuius recompensam, præfatos incolas seu Cmethones, dictorum bonorum ab omnibus nostris iudicijs, omniumq́; Iudicum Palatin. Castell. nostrorum, siue officialium eorum eximimus, & penitus liberamus. Vt per eos de cætero non iudicentur, nec citentur, & citati non compareãt pænâ eos omnimode nulla subsequente; nisi coram sculteto bonorum prædictorum, scultetus coram prænominato Iacobo, & suis legitimis successoribus, in perpetuum. Insuper præfatum Iacobũ, fauore amplectentes ampliori ipsum cum legitima ipsius posteritate, ab omnibus Iudicijs, omnium Iudicum Palat. Castellanorumq́; nostrorum seu officialium eorum, eximimus perpetuò, & liberamus; vt per eos de cætero nec iudicentur, nec citentur, & citati non compareant, pæna eos nulla sequente. Nisi coram nostra Ducali præsentia, vel hoc in absentia nostra de Ducatu nostro, coram Iudice nostro Terrestri Generali, & dum annulo nostro seu Sigillo & litera fuerint signati, & euocati iure Terrestri cuilibet aduersariorum suorum respondebunt. Etsi in aliquibus pænis magnis, seu paruis in iudicio nostro manserint, & eas luerint. Nulli eas de nostro, Dominiorum nostrorum, honoratorum, vulgariter Czesnikorum. nisi Iudici, duos grossos, Subiudici vnum, a pæna quinquagentali in nostram partem, soluere teneantur. A pænis sex marcarum ex Wiéstáne ipsum Iacob. eiusq́; legitimos successores, perpetuis temporibus absoluimus, & liberamus, præsentium tenore mediante, Damus insuper & donamus, præfato Iacobo, eiusq́; legitimis successoribus, vt quotiescunq́; & quandocunq́; Cmethones, seu incolæ bonorum prædictorum, mutuo se occiderint, extunc præfatus Iacob. eiusq́; legitimi successores, pænã capitis pro se leuare debet, & tollere. Si verò proprius extraneum, aut proprium extraneus incola occiderit, extunc medietatem huius pænæ Capitalis præfatus Iacobus, eiusq́; legitimi successores, pro se tollent, & leuabunt. Damus insuper, & donamus præfato Iacobo, eiusq́; legitimæ posteritati, omnes causas, tam magnas quam paruas criminales &*

nales &

nales & ciuiles, intra metas bonorum prædictorum iudicare, carceres, patibula erigere, excessus quoscunq; & delicta punire licet, vindicta effusionem sanguinis, mutilationem membri, aut vltimum supplicium exigat & deposcat. In cuius rei testimonium sigillum nostræ Maiestatis, præsentibus est appensum, sigilloq; minori, à tergo cera rubea impresso. Actum & datum Rauæ, Sabbatho ante Dominicam Oculi 1454. præsentibus ibidem Generosis ac Nobilibus fidelibus nostris, Marschalco Golinski de Bang. Plocen. Alberto de Badkowice Rauen. Succamer, Alberto Chylinski Rauen. & Sochacouien. Capitaneo. Nicolao de Chorczarmo Subpincerna, Ioanne de Redisko Iudice, Iacobo de Klobuzno Notario Curiæ nostræ, per cuius manum præsens Priuilegium est scriptum. Ratiborio de Wolißewo Curiæ Nostræ Cancellario, qui in præsentia nostra, habuit in commissis, ac alijs quam plurimis fide dignis testibus.

Præfatus itaq; Iacobus hæres in Lipie & Krzemienicá, habuit filios quatuor, nimirum Nicolaum actu Presbyterum, qui Ecclesiam in Krzemienica rexit, in cuius gratiam Zemouitus, & Vladislaus Duces, eidem Ecclesiæ, villam Szánogoscia nuncupatam, attribuerunt, & perpetuò donarunt, quæ villa in hæcusq; tempora, eadem penes Ecclesiam ac Præpositum dictæ Ecclesiæ est, cuius quidem donationis in archiuo diploma eiusdem Ecclesiæ extat. Ioannem, Albertum, & Martinum, prout liquido patet ex authentica inscriptione, circa actum diuisionis. Vbi Iacobus partitur bona sua, inter filios in ann. 1469. sub actu Feria Secunda, infra Octauam Natiuitatis Beatissimæ ac intemeratæ Virginis Mariæ, Rauæ in actis Terrestr. Post Iacobi mortem, quæ subsecuta est anno eodem. Martinus ex filiis circa bona præfata remansit, emptis medietatibus fratrum suorũ, qui cælibem vitam agentes, absq; prole decesserunt. Martinus ducta vxore nobili Margarita Wagrowska, sorore germana Ioannis de Wagry, Iudicis Terræ Rauen. habuit filios Andream, & Matthiam. Andreas post mortem parentis sui Martini, partem se concernentem fratri Matthiæ vendidit, ipseq; diu multumq; varijs in expeditionibus, militarem nauauit operam vt clarè patet ex scutis colore vario à fabre adornatis, in quibus nomen & cognomen, dicti Andreæ legitur, cum armis proprijs, sterilis annosus decessit. Matthias filius Martini, frater verò Andreæ, ex nobili Dorothea Ruskowska, de Terra Sendomirień. à Sancta Cruce, suscepit filios Petrum, Andream, Hieronymum, & Stanislaum. Stanislaus in pueritia decessit. Andreas verò & Hieronymus, venditis suis medietatibus fratri suo Petro, militiæ Sacramento obstricti obiuére, sub Sigismundo Primo circa ann. 1518. vt patet ex veteri manuscripto quodam. Petrus ducta vxore nobili Catherina Buialska ex ea genuit Andream, quá mortuá, alteram duxit Margaritam Czerwieńska ex qua suscepit Iacobum & Hieronymum. Hieronymus in pubertate mortuus, vt patet ex actu Rauæ 1539. certæ commutationis Petri de Lipie & Trzemiski Pusko post Festum S. Ioannis Baptistæ. Iacobus rexit primum Ecclesiã in Legonica, postmodum factus Præpositus in Krzemienicá. Andreas filius Petri, frater verò Stanislai & Iacobi, qui cum Generoso Vchanski Capitan. Chelmen. in Prussiam publico in negotio proficisceretur, diuerterunt in domum nobilis Rebelinski. Vbi desponsata sibi in vxorem Capitaneo filia dicti Rebelinski nomine Veronica quam genuerat nobilis Nadárzynska hæres in

res in Nadarzyn de Terra Varſauień. Comitiſſa de Sluzew. Andreas autē neptim dicti Rebelinſki à filio Iacobo quam genuerat Golynſka. Veronica verò quæ fuit mater magni illius quondam Iacobi Vchanſki Archiep. Gneſneń. & Palatini Belzeń. neptis à fratre germano. Is Andreas ex Emerantiana coniuge ſua de Domo Rebelinſkich, ſuſcepit filios Franciſcum, & Laurentium, & filias quinque, quarum vna in pueritia deceſſit, reliquæ viris Nobilibus elocatæ. Ac primum vna Dorothea nupſit nobili Sebaſtiano Lubâ Głaczynſki. Secunda Agnes Nobili Iacobo Goſtkowſki. Heduigis Nobili Pieściorecki. Vltima nomine Anna Nobili Lipnicki de Terra Sendomirień. Franciſcus filius Andreæ, partis genere & indole ſua condignis literarum diſciplinis, ac poſt exterarum nationum peragrationem, breui ob inſignem in literis profectum, oris ac morū ſuauitatem ac omnem decentiam, ab auunculo ſuo Iacobo Vchanſki Archiep. Gneſneń. vocatus, Curiæ ſuæ Cancellarius creatus eſt, ac ſacris initiatus, Canonicatuq; in Metropolitana Eccleſia Gneſneń. deinde Archidiaconatu Lancicień. auctus, multiſq; gratiæ & fauoris ſui argumentis, virum de ſe & Eccleſia Dei benè meritum, ſpiritus ad magna gerentem adornatus & cumulatus. Poſt cuius mortem ad Regiam ſe contulit, atq; inter Secretarios receptus. Verùm oblatam Abbatiam Vitouień. reſpuit, quo facto ſtrepitus aulicos pertæſus, vitæ priuatæ ac tranquillæ, dignitates Eccleſiaſticas poſthabuit, ſacerdotijs atq; curâ & onere conſcientiæ contentus. Verùm & priuatim vitam ducendo otium non admiſit. Nam ſupra trigeſies vicibus Iudicem in Tribunalitijs Regni ſubſellio egit, munus Adminiſtratoris ſede vacante Archiepiſcopatus Gneſneń. geſſit, aliaq; munia Eccleſiis perquam vtilia ac Religioni Catholicæ obiuit. Vbique æqui boniq; rationem eſt ſecutus, intrepidèq; ac viriliter eſt tutatus. Quo nomine id eſt aſſecutus, vt ab omnibus vir rectus, prudens, & iuſtus decantaretur & haberetur. In ſolo natiuo ſeu gentilitio, vbi maiorum ſuorū cineres requieſcunt, diruta veteri & carioſa lignea Eccleſia, ex muro lateritio à fundamētis peramplum Templum erexit & ædificauit. dote ſufficienti in alendos ſex Manſionarios ſacerdotes atq; Præpoſitum, alioſq; Eccleſiæ miniſtros, in Prætorio Caliſienſi ſumma pecuniæ collocata, à qua ciues Caliſien. Cenſum annuum ſoluere & pendere ſunt adſtricti, atq; ſupellectili aurea & argentea, aliaq; cultui Diuino ſeruientia largè & liberaliter comparata, turri inſuper præalta ære tecta, ad ornamentum & decorem domus Dei è frontiſpitio erecta, adornauit & condecorauit. Hic tantus & talis vir, dierum & bonorum operum plenus, maior octugenario obijt. 18. Octobris. 1618. Sepultuſq; eſt cum Patribus ſuis in eadem Eccleſia, vbi ipſius Epitaphium ex marmore diuerſi coloris lapide, extat ad Altaris maioris latus dextrū, literis auro exaratis.

D. O. M. ac PIIS MANIBVS.
FRANCISCI LADZIC DE LIPIE LIPSKI

Qui

In Familiarium numerum vna cum fratre Laurentio à Iacobo Vchanſki Archiepiſcopo Gneſnenſi, auunculo acceptus, eruditione Domi foriſque parta,
Primò eiuſdem Cancellarius Regiſq; Stephani Secretarius factus,
Deinde Sacerdotijs in Gneſneń. Vladiſlauień. Lancicień. Eccleſia auctus,

Ab Aula

Ad tuenda iura & commoda Eccleſiæ ſe conuertit, & ſexaginta annis in Capitulis, Synodis, Tribunalibus, Comitijs, rei Eccleſiaſticæ operam nauauit,

Oblatos

Oblatos Episcopatus & Abbatias repudiauit.
Opes ex proprio Patrimonio partas iuuandis amicis & propinquis,
Reditus Ecclesiasticos
Diuino cultui inprimis huius Ecclesiæ fabricæ & doti impendit.
Demum
Dierum plenus obijt Louicij, die 3. Octobris. M.DC.XVIII. Ætatis LXXXI.
Ioannes Lipski Referendarius Regni optimo Patruo posuit.

Alter filius Andreæ nomine Laurentius, Frater verò Francisci, qui vnâ cum fratre in studio literarum iuuenilibus consumptis annis militiæ deinde nomen dedit sub Sigismundo Augusto, Henrico, Stephano Regibus, vocatus post ab auunculo Archiepiscopo Gnesneń. Iacobo Vchanski, virum serium regimini rei œconomicæ totius Archiepiscopatus admouit. Quo tempore mater eius Emerantiana consors Andreæ de Lipie hæredis Louicij est mortua, atq; in Ecclesia S. Spiritus Parochiali sepulta. Funus Archiepiscop. est prosecutus ferturq; miræ deuotionis & sanctimoniæ fuisse feminā, quamobrem eam multi præcipuè vero Archiep. non tam indulgens sanguini maiorem in modū obseruabat. Demum mortuo Archiepisc. Laurent. domū reuersus, animum ad statum coniugalē conuertit. atq; in Domo peruetusta, de magna & parua Kolacin Plichtow filiam nomine Annam desponsat & iungit sibi vxorem nobilis Alberti, Plichtæ sororē, aut Constāt. Patruelē Pal. Mazouiæ, & Valent. Castell. Rauen. Marschalci Sereniss. Ioan. Alberti Principis Polon. & Sueciæ, S. R. E. Cardinalis ac Episc. Crac. publica nihilominus negotia haud neglexit, in Comitijs Generalibus Nuncius, in Tribunali Regni Deputatus. Iudex sæpius conspiciebatur Quo authore in Comitijs Generalibus Reg. Coronationis D. Sigismundi III. Succamerar. Raueń. deinceps vacaturus electioni liberæ nobilium cessit. Vir fuit placido & amæno ingenio, prudentia, rerum experientia singulari, ac bonitate erga omnes pollens, vt vulgo ob bonitatem ipsius charissimus, ab amicis appellaretur, cum & ipse amicos compellandi hoc vocabulo sæpissimè, imò semper vteretur, ideò omnium fauorem & studium assecutus, quo factum est, vt eum primò Subiudicem, deinde Iudicem Terræ Raueń concordi suffragio sibi elegerint, eamq; dignitatem ad extrema vitæ tempora tenuit licet altiores non raro deferebantur ex eo, quod causas non tam iudicabat, quam componebat, vt insimul & controuersias & animos auersantes pacificaret, ac in vnū redigeret. Ratus animis plus, quam causis, eorumq; controuersiis debere Iudicem mederi, quam pietatem studiumq; virtutis, iustus Dominus, qui iustitias hominum se iudicaturum minatur, larga benedictione relargitus, & remuneratus est; qui sic benedicit hominibus timentib9 eū, vt & videant filios in circuitu mensæ suæ, & filios filiorū suorū. suscepit fil. ex eadē Anna Plichcianka 9 & filias 5. Tres in matrimoniū elocatæ, vna Monasticam vitam professa, vltima in pueritia fatis decessit. Et prima harum nomine Anna nupsit nobili Stanisl. Krosnowski Gladifer. Raueń altera nomine Elizabeth nobili Samueli Kleniewski de Terra Varsauień & tertia nobili Samueli Kurnoch Iudici Terræ Raueń nomine Iustina. Tandem dierum plenus obijt in Lipie die VII. Mensis Augusti Anno Dñi. M DC. XVI. Requiescit in sepulchro gentilitio. Cui Epitaphium tale filij ad sinistrum latus Altaris maioris posuêre.

D. O. M. ac MEMORIÆ.
Laurentij Ladzic de Lipie Lipski Iudicis Terræ Rauensis?
vnici huius Ecclesiæ Patroni.
Viri è clarâ & vetustâ soleatæ gentis prosapia orti, in Deum pij, cum vicinis pacati, erga omnes officiosi.
Qui demum
Susceptis ex Generosa Anna Plichcianka nouem filijs, & filiabus quinque maior Septuagenario cessit è vitâ:
Cui
Superstites filij, tribus antea vita functis Laurentio in pueritia, Arnolpho & Dadzibogio

dzibogio in bello. Franciscus Fælix Castel. Sochaceuień. Matthias Tribunus Raueń. Ioannes Referendarius Regni, Gaspar Vexillifer Sochaceuień. Samuel Serenissimi Alexandri Poloniæ & Sueciæ Principis Cameræ Præfect. Philippus Płoceń. & Lancicien. Canonic. Secret. Regius hoc pietatis monumentum posuêre.

Anno Domini M. DC. XXXIV.

I. Filius Laurentÿ nomine Franciscus primogenitus, qui literarum cursu peracto ad Reipub. negotia animum adiecit, breuiq; id assecutus est, vt Nobilitas vniuersa pronis in eum studÿs ardua quæq; conÿceret, quæ obtentu difficilia alÿs impossibilia fuère. Vnde frequens in foro, in Comitÿs, in Conuentionibus, Tribunalibus ac alÿs munÿs publicis visus est. Felix qui vicinos coniungeret, dissidentes sociaret, inimicos reconciliaret, odia componeret, iras deponeret, in foro grauis domi, hospitalis vbiq; comis, modestus ac perhumanus. Quo nomine tantum fauorem, amoremq; apud omnes assecutus, vt eum absentem in Succamerar. Terræ Sochaceuień. (nam crus paucis ante Electionem diebus in venatione lapsu equi fregerat) concordi & vnanimi voce elegerint, deposcerentq;. Assumptus post hac in Senatorium ordinem à Sigismundo III. suscepto Castellanatu Sochaceuień. à Vladislao IV. Rauensi ornatus, superato ætatis suæ anno 59. obÿt 1643. Sepultusq; est cum Patribus suis in Ecclesia Krzemieneceń. Relictis duobus filÿs, filiabus verò tribus primi matrimonÿ ex nobili Heduigi Brochowska sorore germana Castell. & Succamer. Zakrocimeń. quam genuerat Firleiowna, secundi vero matrimonÿ duabus filiabus ex nobili Catherina Vrsula Dulska, quā genuerat Pretficowna. Primus filius Francisci primi matrimonÿ ex nobili Brochowska progenitus nomine Ioannes Albertus Vexillifer Terræ Sochaceuień. ac Inowłodień. Capitan. in matrimonio habens nobilem Maximilianam filiam Maximil. Comitis de Tenczyn Ossolinski Thesaurarÿ Curiæ Regni Bieceń. Marieburgeń. &c Capit. Christophori verò Palat. Sendomirień ac Georgÿ Supr. Reg. Cancell. ex fratre Neptim. Alter verò filius nomine Constantin. Francisci sacris initiatus Canonic. in Ecclesia Metropol. Gnesneń ac Lancicień. & Vieluneń in exteris nationibus honestissimis studÿs operam nauans. Ex filiabus autem Francisci primi matrimonÿ, altera quidem in Cænobio Płoceń. Ord. Præmenstrateń. Sanctimonialis facta, altera nobili Mikołaiewski de Terra Sochaceuień. nupsit, & tertia virgo fatis erepta. Secundi matrimonÿ ex nobili Dulska filiæ Francisci impubes Iohannam & Gertrudam. 2. Filius Laurentÿ nomine Matthias Tribunus Terræ Raueń. vitam cælibem agens qui in Calissień. Collegio iuuenilibus annis in literarū studio consumptis bene merendo de Deo, Rege, & Patria, militandi occasionem accepit, in conflictu ad fluuium Dzieza in Valachia seu in Moldauia Duce Potocio bellicosissimo viro, exercitu Polono à Turcis profligato, & in fugam conuerso saucius multis vulneribus, traiecto flumine domum remeauit. Altero fratre Arnoldo in acie cæso orbus, nec propterea intermisit militiam interfuit nāq; expeditioni ad Orininum, Cecoriam, Chocimum, vbiq; militaris fortitudinis præclarum edidit specimen. Sed & negotia publica tractare quiuit, à sago ad togam remeando, supraq; de viginti annis publicæ vtilitati commodam & necessariam, tàm in Comitÿs Generalibus Regni Nuncÿ, quàm in Tribunali Regni Marschalci munus sæpius sustinendo operā nauauit. Vitam ab omni cura semotam ætate ingrauescente degit. Scitè admodum illud Caroli V. sibi dictum censuit, inter vitæ & mortis negotia oportet spatium intercedere. 3. Laurentÿ filius nomine Ioannes Archiepiscop. Gnesneń. Primas Princepsq; Primus Regni, qualis & quantus fuerit gessi magistratus, Legationes ad Principes externos, ac deniq; suprema in Regno hoc dignitas argumento sunt. Nam breui ob sagacitatem ingenÿ ac indolis bonitatem, cursu feliciter summa cum laude, seu verius admiratione literarum absoluto, exterisq; nationibus Australibus perlustratis, vix domum reuersus præproperè à magno viro Kryski Supr. Reg. Cancell. eius consanguineo in Regiam vocatus. Cancell. Reg. vnicā virtutis ac doctrinæ palæstram rexisse iussus, quàm summâ cū laude, voto & emolumento publico ac gloria gentis, quam vbiq; terrarum vbi eius felix, & aurea penna ob stylo puritatē & elegantiam peruagauit, restituit ac cumulauit, vno de viginti ānis administrauit ipsum Latiū non

raro demiratum, seu veriùs supremus humanarum diuinarumq; in terris arbiter rerũ, potuisse sub tam inclementi climate sedē latio persuasisse. Quo factum vt & gentem conspicaretur, & personam ex stylo cognitã, & à se adamatam oraculo Pontificio (nempe affirmare solitum fama constans est, non aliunde literas Romam mitti, quam à Rege mitterentur Poloniæ quarũ vtiq; scriptor hic Ioann. fuit) ac alijs suæ gratiæ atq; beneuolentiæ argumentis prosequeretur & complecteretur: quod in Bullarum expeditione, pro Episcop. Culmeń. & Pomesaniæ per viam secretã testatum est. Itaq; ex Regente Cancellarioq; Reginæ Constantiæ ac Regni Referend. Episcop. Culmeń. & Pomesaniæ renunciatus atq; ab eodem primùm Ratisbonam pro pacificando orbe Christiano, quod ob tarditatē Romanæ expeditionis pro Culmeń. Episc. non sustinuit, postmodũ Vienn. Orator pro exposcendo in sociam Thori & Sceptri Sereniss. Cæciliam Renatam ab eodem Vladisl. Rege destinatur, & mittitur, quã prudentia, quã dexteritate, felicitate & virtute hoc munus obiuerit, vtriusq; Maiestatũ fauor, quo alter ipsum Comitatu cum vsu Coronæ Regalis, vnaq; domum ipsius totam, suprema alter dignitate in Regno delata prosecuti sunt, declarat. Fuit hic vir admirabili oris suauitate, summa eruditione, ingenio sagaci eoq; miti & permodesto, iudicio graui & maturo, vt si in Deorum cætu, Mercurius pro Ioue vt ille coram Cæsare & Regina Cæcilia Renata pro Rege (quanquam aliter nunquam) non alio modo, stylo neq; lingua quam Ioannis Lipski loqueretur, vt haud immeritò Principum deliciæ humaniue generis spes vulgo & crederetur & haberetur. Vladislao IV. filium primogenitum Sigismundum Casimirum sacro fonte tinxit. Verum tantæ virtutis virum cui iam orbis Sarmaticus plusquam contulit dare nequiuit, exacto ætatis suæ anno 52. cælum repetijt. Obijt Lyskouicijs in Palatio quod ipse magnis impensis, cõmoditati suæ suorumq; successorũ & salubriori tranquilliori q; post publicos ac vrbanos strepitus secessui extruxit, atq; iconibus Archiepiscoporum ex authenticis antiquitatum monumentis fideliter & accuratè collectis exornauit, die 13. Mensis Maij, M. DC. XLI. sanctè moritur, sepultus in Capella Louicień. quam ipse ædificari sibi in honorem SS. Sacramenti magnificè curauit, amplaq; fundatione dotauit, vt melius patet ex eius testamento quod hic inserere multum reputaui.

IESVS MARIA.

EGO Ioannes de Lipie Lipski, Dei gratia Archiepiscopus Gnesnensis, Legatus Natus, R. P. Primas Primusq; Princeps. Ita mecum semper cogitaui humanum esse mori, Christianum verò cogitare, ne inopinatò & æternum mori contingat quin viuendo sæpè mori vt moriendo æternũ viuere liceat. Vtinam ego quoq; ita vixissem, sed heu vixi tanquam non moriturus eo minus mortis memor, quò magis æternæ reus, eo magis præsenti etiam indignus quo minus æternam meritus; vtinã vel reliquum, quod superest vitæ, cautiùs & sanctiùs viuam. Cæterum licet daretur plus viuere, quàm adhuc vixi, actæ tamen vitæ piacula, expiare nõ possem vilæ vitæ sequentis innocentia; nisi Christi vitæ & passionis meritis, quibus etiamsi statim è vitã discedendum foret, tot tantaq; scelera mea expiatum iri confido. Eius præsertim ope quæ non erubescit refugium dici peccatorum, quamq; ego nullo meo dignus sum appellare nisi quo maximè indignus sum, nempè quia omnium maximus peccator sum. Refugium peccatorum ora pro me & in hora mortis meæ adiuua me neq; me mori æterna morte patiâre, quamuis vel hoc ipso gratiâ Tua indignum, quod cum me peccatorem te peccatorum Refugium scirem, nunquam ad Te confugi, quin misero statim transfugio, per noua peccata à te discisceerem, quin & clementia Tua abuterer, vt quæ mihi peccandi timorem minueret, cum incutere potius, & fiduciam veniæ pænitenti, non ausum peccandi ingerere debuisset. Hac clementiæ Tuæ fiducia viuens in posterum, moriensq; rectius vti cupio, & moriturus, in manus filij Tui, Tuasq; purissimas, spiritum meum commendo, impurissimum quidem, sed puritate tua eluendum. Supplex etiam in hac necessitate inuoco Diuos Patronos meos & præsertim S. Angelum Custodem meum, cuius tutelarem præsen-

tiam

tiam meam, ô quantis dehonestaui sceleribus. SS. Ioannem Baptistam & Euangelistam quorum nihil in me nisi nomen fuit, SS. Iozephum, Ioachimũ & Annam, SS. Sigismundum, Carolum, Ignatium, Dominicum, Franciscũ Xauerium, B. Stanislaum Kostka. Inprimis verò S. Adalbertum, cui indignus successi, nihilq; eius in me prætерea non recognosco. SS. Stanislaum, Casimirum, Barbaram, Catherinam, Theresiam aliosq; Cælites omnes. Porrò has supremas vltimæ voluntatis meæ tabulas in omnem euentũ & incertæ mortis casum & præsertim graui modo tertiana correptus omni meliori forma modo & stylo quo melius potest & debet condens.

Inprimis profiteor, & coram Deo, superis, & hominibus testor, me prout natus sum, & vixi in fide vera Orthodoxâ Catholicâ Romanâ, ita in illâ & pro illa mori velle, nec viuere nisi ad spatium pænitentiæ, lubẽs etiam vitæ anterioris annos perditos, in me multari, cupiens ei⁹ iacturâ, quàm viuere Dei beneficio & naturæ adhuc possem. Verum ego & vitam & mortem ei, à quo vtraque pendent, resigno. In præsentia verò vltimam voluntatem meam in vim testamenti, siue Codicillorum, vel alio quouis titulo, quo maximè valida esse queat declaro.

Inprimis vbi vitâ excessero, mille florenos pro sacrificijs placandum mihi Diuinũ Numen exposco, in Sacerdotum eleemosynam dari, humari verò in Ecclesia Collegiata Louicień. volo, quæ in Patrio meo Pallatinatu & solo sita est. Deponi interim in capella Illustriſſ. Prædecessoris & Aui mei potero, dum noua pro me capella extruatur, quam in fabricam viginti millia florenorum assigno, vel prout DD. Executoribus meis visum fuerit, non inelegans enim opus cuperem fieri, maximè verò idoneus locus eius fabricandæ esset è diametro nouæ Capellæ Illustriſſ. Antecessoris mei Wężyk, sic enim magnum Ecclesiæ ornamentum accederet. Assigno item pro dote seu fundatione triginta millia floren. in censum reemptionalem collocandos pro alendis & sustentandis octo Sacerdotibus, cuilibet florenos ex censu 200. reliquum in cerã, vinum, sarta tecta, paramenta, & alios sumptus erogandum.

Officia sint Sacerdotum die Dominico *Rorate* decantabunt solenniter cum Prosa, *Mittit ad Virginem*, cum Organario. Feria 2. Missa item *Rorate*, vt supra. Fer. 3 Missa item de S. Ioanne Euangelista. Fer. 4. *Rorate*, vt supra. Fer. 5. Missa de SS. Sacramento *Cibauit*, quo die quoq; Processio cum SS. Sacramento per Ecclesiam seu Cæmeterium, secundùm exigentiam temporis. Fer. 6. *Requiem*, pro Ioanne Antistite. Sab. de immaculata Conceptione B. M. V. Ibidem Cimborium locabitur, pro quo fabricando, lego floren. sex millia. Pro anniuersario quater in anno, per DD. Prælatos & Canonicos in eadem Capella decantando, lego floren. duo millia, insuper duo item millia floren. lego in censum annuum locanda, distribuendum inter DD. Prælatos & Canonicos, qui Processioni cum SS. Sacramento interfuerint. Vt Præpositus Krzemenecen. in Lipie inquantum ex Familia Lipsciana Ładziciana fuerit, habeat locum in Capitulo, & Stalo, & Choro, DD. Executoribus meis relinquo statuendum. Qui quidem Vicarios præsentabit ad dictam Capellam, eo vero negligente, ius præsentandi deuoluetur ad Capitulum Łouicien. Iidem Capellani seu Sacerdotes debebunt Processionibus interesse cum alio Clero. Habitationem pro ipsis DD. Executores procurabunt in area fabricæ seu lapideæ meæ. Quam etiam lapideam meam lego Præposito Krzemenecen. ita vt ex ea prouentus Sacerdotes Capellæ percipiant. Ad Capellam Vchanianam lego mille floren. Legò deinde pro anniuersarijs ad Ecclesiam Cracouien. Cathedr. 1000. floren. Plocen. 1000. floren. Vladisl. 500. floren. Łancicien. 500. floren. Sendomirien. 1000. floren. Krusuicien. 500. floren. Ecclesiæ Krzemenecen. florenos decem millia. Cæterum, quod sponsæ meæ charissimæ nil dignum legare possum, æqui boniq; Capitulum consulat, lego tamen ex proprio, sine præiudicio Successoris, ideoq; laudabile. Primum pro exornando SS. Sepulchro Diui Adalberti Patroni mei, floren. 15. millia, petens à DD. Executoribus, vt marmoream aliquam molem, partim æream extrui affabrè faciant. Lego deinde eidem sponsæ meæ pro anniuersario duo millia florenorum. In Capella mea Łouicien. poterit poni aliquod decens Epitaphium, non mei sed eius honori, qui de stercore erigit pauperes. Nolim habere sumptuosam funeralem pompam, decentem tamen, habito respectu non meæ peccatricis & indignissimæ personæ, sed Primatialis dignitatis.

Pro amplianda & augenda dote, seu fundatione Præposituræ Krzemenecen. vbi antiquum est maiorum meorum & gentilitium monumentum cum iurepatronatus septem millia floren. lego,

à qua

à qua ſumma cenſus annuus ſoluatur, ac cenſum prædictum inſimul cum Caliſſienſi coniunctum, in Manſionarios Eccleſiæ Krzemenecen. conuerti, & Organarium, ſcholam volo. Eidem Eccleſiæ pro rebus magis neceſſarijs mille florenos lego, tum etiam pro fundatione hic & Romæ procuranda, cuperem autem vt Infulatus ſit Præpoſitus. Pro erigendo Seminario pro decem perſonis Rauæ lego viginti quinq; millia floren. in Collegio PP. Societatis Iesv, operam ſtudijs daturis, ſed prius iurent ſe non niſi Parochialibus Eccleſijs, vel curæ animarum mancipandos fore.

Quæ omnia Adm. R. D. Fr. meus Scholaſticus Gneſnen. curæ habebit. Pro Confraternitate *Miſericordiæ* Varſauien. ad manus R. Patris Præpoſiti Domus profeſſæ Soc. Iesv floren. mille, eidem alios mille floren. inter perſonas mendicare erubeſcentes diſtribuendos. Pro perficiendo muro circa Monaſterium Vachocen. florenos mille, pro paramentis ad Eccleſiam Parochialem Vachocen. floren. 500. Pro hoſpitali Vachocen. floren. 500. Pro ſupplenda fundatione Lampadis in Capella Diui Ioannis Varſauien. mille floren. Ad effigiem B.M.V. apud Sanctum Martinum florenos 200. Inter propinquos egentiores diſtribui volo quinq; millia floren. maximè verò in elocationem filiarum. Staniſlao Kurski fido ac diligenti Cameræ meæ familiari, qui mihi ſano & ægro rara ſedulitate ſeruiuit mille floren. lego eumq; de meliori nota Adm. R. D. Fratri meo commendo, de rebus meis, & ſupellectili Camerali ipſi potiorem partem dari cupio. Antiquiores item famulos meos cõtentari, iuxta arbitrium DD. Executorum volo, habita ratione ſeruitiorum cuiuſcunque. Hoſpitali Choden. octo millia floren. in cenſum annuum elocanda aſſigno cum approbatione & noua fundatione Illuſtriſſ. D. Loci ordinarij. Inter ſubditos egentiores Epiſcopatus Culmen. duo millia floren. diſtribui volo, PP. Soc. Collegij Thorunen. vti fidis meis in illo Epiſcopatu cooperatoribus tria millia floren. lego. Subditis Archiepiſcopatus mei omnia debita remitti volo. Amicis meis veteribus aliquid in pignus memoriæ & amoris mei donari volo, ſicut Magnifico D. Zadorski Pincernæ Regni & D. Iacobo Max. Fredro Regenti Cancellariæ Regni, per decem nummos aureos ſeu vnum centum vngaricis conſtantem aſſigno: Dno. Georgio Muſico S.R.M. centum aureos item aſſigno. Inter duos Fratres meos Abacum habita ætatis & dignitatis ratione diſtribui volo. Nepoti meo D. Vexilliferro Sochaceuien. cultrum cum theca, auro & lapidibus pretioſis ornatum, ac item ſex equos lego. Cæterum prudentiæ, dexteritati ac pietati DD. Executorum relinquo quos in Nomine Dni. omni meliori formâ & iure conſtituo. Videlicet Illuſtriſſ. D. Georgium de Teczyn Oſſolinski Vicecancel. Regni perunicè mihi dilectũ, cuius pietatem, zelum & eximias raraſq; hoc ſæculo corrupto virtutes ſemper adamaui, cui ſciphum aureum lapidibus pretioſis ornatum, in pignus amoris donari volo, quamuis hoc exile munus ſit pro tam ſublimi perſona. R. D. Alexandrum Trzebienski Referendarium Regni quem vti fratrem & magnarum virtutum & conſtantis in me ſtudij merito dilexi, cui habitum Epiſcopalem cum Rochieta atq; annulo omniũ maximum dono. Illuſtr. & Adm. RR. DD. Simonem Kolucki Præpoſitum Gneſnen. fratrem meum chariſſimum, cui aſſigno decem nummos aureos, quilibet decem vngaricis conſtans. Philippum Lipski Scholaſticum Gneſnen. fratrem meum, quem omnium rerum mearum vltra legata reſiduarum hæredem conſtituo, ita vt proprietati & diſpoſitioni ipſius liberæ & abſolutæ ſeruiant, & ab alijs DD. Executoribus ei tradantur, nec à quopiam ea in parte impediatur. D. Alexandrum NieboroWski Canonicum Gneſnen. cui idem quod & D. Præpoſito Gneſnen. aſſigno. D. Gaſparum Trzemeski Theſaurarium meum, vti fidum miniſtrum, cui etiam idem quod D. Nieborovvski. Quos omnes & ſingulos rogo & per viſcera Miſericordiæ Dei obteſtor, vt hanc ſupremam voluntatem meam ſedulo ac diligenter exequantur. Peto item vt S. R. M. Domino meo Clementiſſimo vltimum valedicant, ſimiliter & Sereniſſ. Reginæ idem ſupremum officium exhibeant. Atq; hanc eſſe veram vltimæ voluntatis meæ, & realem teſtamentariam diſpoſitionem quá æger quidem corpore, ſed ſanus mente manu mea propria cõſcripſi & ſubſcripſi, declaro omni meliori formâ vere ac ſtylo, reſeruando mihi eius corrigendæ poteſtatem, ſi Deo volente ſuperuixero. & caſſando omnia mea anteriora teſtamenta, ſcriptum per me Łyskouicijs die 5. Maj. A.D. 1641.

Ioannes Lipſki Archiepiſcopus Gneſnenſis m. p. p.

4. *Laurentij filius Arnoldus nomine, hic poſt peractam in expugnatione Arcis Smolenſcianæ ſub Sigiſmundo III. Rege nauatam operam, ſub vexillis Regijs in Valachia ſeu Moldauia ad fluuium Dźieza Duce Potocio occubuit.* 5. *filius Laurentij nomine Gaſpar, qui literarum ſtudio in Collegio PP. Soc. Pultouiæ peracto. pubes militiæ nomẽ dedit caſtraq; ſecutus, maiorũ ſuorum vitam capeſſendo Hic quantũ ex fortitudine militari inclaruit, Cecoria teſtatur. Nam Turcas noſtris in munitione ex carris pedem referentibus, vndiq; irruentes, quaſi ad certamen prouocare ſingulare redebantur. Vni obuiam factus, haſtâ transfixum, ac pendu-*

lum

lum castris intulit, Ducibusq; præsentauit, quo facto miles & animum & vires resumpsit, & à iactabunda incursione repressus hostis; eandem viri huius fortitudinem referre pariter valent loca in Prussia, cæde hostium nobilitata. Post nauatam demum compluribus annis in castris operam, domum reuersus, animum ad statum coniugalem conuertit, quo tempore Sochaceuien. Vexilliferatu, deinde Castellanatu eiusdem Terræ, post Rauen. auctus est. Ex nobili Zophia Krystoporska genuit filios tres, Stanislaum, Ioannem, & Olbrachtum, totidem & filias, Annam videlicet, quæ nobili, & egregio viro Ioanni Załuski, filio Pincernæ Terræ Rauen. est desponsata. Catherinam & Zophiam, Vir prudentia Senatoria ornatus, pietate in Deum, zelo erga Religionem Catholicam Romanam, pacato in omnes ingenio pollens, paucis ab hinc annis summa cum laude atq; Ecclesiæ & Reipub. commodo, Iudiciorum Tribunalitiorũ, vnicum libertatum & prærogatiuarum Ecclesiasticarum ac Reipub. sustinens regimen. 6. Laurentij filius nomine Laurentius hic pueritiæ annis nondũ excedens, vitã cum morte commutauit. 7. Samuel nomine Laurentij supradicti filius, domi eleganti eruditione partâ, Gallia, Italia, Germania, Angliá, Belgioq; perlustrato in Regiam Curiam, postquam domum reuersus est, se contulit. Primum a Sigismundo III. filiorum secundi matrimonij suorum Cameræ admotus, magno cum solatio Regiæ Domus atq; emolumẽto, quod vberrimum sanè prouenire solet ex familiari obsequio viri pij modesti & prudentis. Post mortem Sigismundi III. atq; Reginæ Constantiæ, cum Sereniss. Alexandro Principe iterum Germaniam atq; Italiam perlustrauit. Quo fatis erepto Sereniss. Carolus Ferdinandus tanquam suum reputans eidem curam & regimen Domus suæ Regiæ cõmisit, aucto ipsum Capitaneatu Zywiecensi, multiplicia q; suæ beneuolentiæ Regiæ in eum quotidie conferendo beneficia. 8. Laurentij filius nomine Philippus, qui absoluto literarum cursu, Italiam peragrauit, post triennal. in Curia Romanâ mansionem, Sacerdos actu Presbyter domum remeauit, à Vladislao IV. inter secretarios adscitus, à quo primum Canonicatu Sendomirien. & Scholasteria Gnesnen. deinde Vachocen. Abbatia auctus, vir ad magna gerens spiritus, cui suffragatur pietas, eruditio præstans rerum magnarum studium ac vitæ morumq; integritas, hunc simillimum fratri Ioanni natura reddidit, quem non minus sanguine quàm virtute, non minus moribus, quã in vultu referat. 9. Nomine Dadzibogius Laurentij vltimus filius, vbi eos ætatis suæ annos attigit, quos Sacramentum militiæ exigit, vestigijs maiorũ suorum incedendum, illorumq; partam virtute ac fortitudine gloriam, & nomen seræ posteritati memorandum, non solum imitandum sed & æmulandum sibi censuit proposuitq;. Castra ceu domus suæ gloriosam palestram est secutus: verùm Duce Chmielecio acriter cum Tartaris dimicans, occubuit die 17. Februarij. 1629.

Tenor Priuilegij super Comitatum Sacri Romani Imperij, Dominorum de Lipie, prout sequitur talis.

FERDINANDVS TERTIVS

Diuina fauente clementia, electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclauoniæ Rex. Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ &c. Marchio Morauiæ, Dux Lucemburg. ac Superioris ac inferioris Silesiæ, Wirtembergæ & Tecke, Princeps Sueuiæ, Comes Habspurgi, Tyrolis, Ferretis, Kiburgi & Goritiæ, Landgrafius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgouiæ, ac Superioris & inferioris Lusatiæ Dominus, Marchiæ Sclauonicæ, Portus Naonis & Salinarum, &c.

Reuerendo sincerè Nobis dilecto Ioanni Lipski de Lipie, Episcopo Culmensi & Pomezaniæ, Serenissimi Vladislai Quarti, Poloniæ ac Sueciæ Regis Consobrini nostri charissimi, Magno ad Nos destinato Legato, Gratiam nostram Cæsaream, & omne bonum.

QVum Nos ad Cæsareæ dignitatis fastigium, non nostris meritis, sed Dei Opt. Max. fauore & clementia euecti simus, par est vt in ea omnia, quæ ad illustrandam huiusmodi dignitatem spectant diligenter totis viribus enitamur. Hoc autem alia ratione haud commodiùs fieri arbitramur, quã si nobiles & antiquas familias maioribus & dignioribus honorum titulis decoremus, præcipuè illos, quorum erga Nos & Sacrum Romanum Imperium fides & officia Nobis commendantur. Cum igitur Tu Ioannes Lipski de Lipie fratresq; tui germani Franciscus nimirum Castel. Sochaceuien. Senator Regni Poloniæ, Matthias Georgius Tribunus Terræ Rauen. Gasparus Sigismundus Vexillifer terræ Sochaceuien. & Sereniss. Poloniæ ac Sueciæ Regis Aulicus, Philippus Plocen. Lancicien. & Sendomirien. Canonicus, ac eiusdem Sereniss. Regis Secretarius. Samuel Sac. quondam Cæsar. M. Ferdinandi II. Dñi. Parentis ac Prædecessoris Nostri Colendiss. nec non dicti Serenissimi Regis Poloniæ Camerarius, ac Præfectus Cameræ Sereniss. Principis Caroli Ferdinandi clara eo vetusta familia è genere soleata Ladiciorum, publicis priuatisq; splendoribus conspicua oriundi sitis, vnde complures viri præstantes prodierint, qui vtilem sæpe ac fidelem tam inclytæ Reipub. Polonæ, quam communi Orbi Christiano, cum inprimis quoq; Prædecessoribus nostris Romanorum Imperatoribus & Regibus gloriosissimæ memoriæ, ipsiq; S.R.Imper. nec non August. quoq; Domui nostræ Austriacæ operam nauarunt. Quos inter, vt plurimos alios taceamus, Iaroslaus de Lipie Atauus Tuus Supremus Thesaur. Zemouiti Ducis Mazouiæ Parentis Sereniss. olim Cymbarcæ vxoris Sereniss. quondam Ernesti Ducis Austriæ, Matris verò Friderici Tertij Imperatoris in contractu matrimonij inter dictos coniuges conciliando, præclara cum laude fidei & industriæ suæ se impenderit, filiumq; suum Andream cum prædicta Serenissima Cymbarca in Germaniã miserit, qui ibidem in eiusdem obsequijs decesserit. Tuq; deinde præd. Ioannes de Lipie, apud Sereniss. quondã Constanciam Reginam Poloniæ amitam Nostram charissimam, complures annos Cancellarij munus ita gesseris, vt in tua fide omnia Regiæ Domus suæ negotia publica & arcana deposuerit, ac modo etiam præsens munus Magni Legati Sereniss. Regis Poloniæ singulari tua cum laude apud Nos obeas. Hinc sanè & quia minimè dubitamus, quin tu idem dictiq; fratres tui in eodem bene de nobis & Sac. Rom. Imperio Augustaq; Domo nostra Austriaca, merendi studio inposterum etiam perseueraturi, Vestrisq; descedentibus maiora in dies laudum exempla, quæ imitentur paraturi relicturiq, sitis. Dignum sanè arbitrati sumus, vt te supraq; dictos fratres tuos germanos Cæsareæ nostræ gratiæ monumẽto aliquo eiusmodi quod vobis totiq; posteritati vestræ perpetuo ornamento sit condecoremus. Quamobrem animo bene deliberato, & ex certa nostra scientia sano quoque Nostrorum & Sacri Imperij, Principum, Comitum, Procerum, Baronum, Nobilium, & Fidelium dilectorum accedente consilio, mota planè proprio ex plenitudine auctoritatis nostræ Imperialis Tibi præfato Ioanni Lipski de Lipie, nec nõn dictis fratribus tuis germanis hanc singularẽ gratiam impertiti sumus, Teq; ac eosdem fratres tuos germanos, nec non omnes eorundem filios posteros, & descendentes legitimos tam virilis quàm feminini sex⁹ iam natos, & æterna serie nascituros in perpetuum Sacri Romani Imperij Comites creauimus, fecimus, & ereximus, & Comitatus titulo & honore tenore præsentium insignimus, nobilitamus, creamus, facimus, erigimus, & attollimus, ita vt Tu dictiq; fratres tui germani, eorundemq; legitimi liberi & descendentes, se ex

nunc

hunc & perpetuis deinceps temporibus Sacri Romani Imperij Comites titulo ac nomine scribere, nominare, & ab vniuersis nominari ac reputari debeant, omnibusq; & singulis honoribus, dignitatibus, prærogatiuis, priuilegijs, gratijs, ac iurib⁹ in iudicio & extra, spiritualibus & temporalibus, statibus & causis ac alias vbiq; in omnibus locis gaudere, vti, ac frui debeant, & possint; quibus cæteri nostro & Sacri Romani Imperij, à quatuor vel pluribus annis Comites nati vtuntur, fruuntur, & gaudent iure vel de consuetudine omni impedimento cessante. Et quo illustris & quidem in oculis hominum incurrat tali, quod Nostræ huius in Vos gratiæ & beneficentiæ Cæsar. extet monumentum, ius & potestatem Vobis conferimus super scuto armorum vestrorum gentilitiorum Coronam Regiam gestandi, eodem vti, motu proprio & authoritate præfati tamen Sereniss. Regis & Regni Poloniæ iuribus ac superioritatibus semper illæsis & saluis. Mandantes propterea vniuersis ac singulis Electoribus, alijsq; Sacri Imperij Principibus, tam Ecclesiasticis, quàm Sæcularibus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus, Clientibus, Capitaneis, Vicedominis, Præfectis, Castellanis, Procuratoribus, Officialibus, Quæstoribus, Ciuium Magistris, Iudicibus, Consulibus, Regum Heroaldis, Caduceatoribus, Ciuibus, Communitatibus, & denique omnibus nostris & Sacri Imperij subditis, ac Fidelibus dilectis, & alijs ad quoscunque spectat, cuiuscunque status, gradus, dignitatis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, vt Te præfatum Ioannem Lipski de Lipie dictosque fratres tuos germanos vnà cum filijs & filiabus, omnesque eorum liberos, & descendentes in infinitum, perpetuis futuris temporibus Sacri Romani Imperij Comites nominent, Vosq; dictis Priuilegijs, iuribus, honoribus, dignitatibus, libertatibus, gratijs ac indultis, liberè vti, & frui permittant, nec aliquo pacto in eo impediant, inquantum gratiam Nostram Cæsaream charam habeant, ac præter indignationem Nostrã grauissimã pænam centum marcarum auri puri maluerint euitare. Quarum medietatem fisco seu ærario nostro, reliquam verò partem iniuriam passi, vel passorum vsibus decernimus applicandam. Harum testimonio literarum manu Nostrâ subscriptarum & sigillo Nostri Cæsarei appensione munitarum. Datum in Ciuitate Nostrâ Viennæ die octaua Mensis Augusti. Anno Dni. 1637. Regnorum nostrorum Romani Primo. Vngarici Duodecimo, Bohemici verò Decimo.

Ferdinandus m. pr. *Ad mandatum S. C. M.*

Locus Sigilli maioris Imperij.

P. H. à Dralendorff. m. pr. *Ioan. Walderode m. p.*

Klodniccij, *sicut antiquitate domus ita meritis Ducibus Masouiæ notissimi, & amabiles. Cedronus Cancell. Zakrocimen. Præposit. Ciruen. Dominicus suus Germanus Vicecancellarius Ioannis Ducis Masouiæ. Gregorius Capellanus coniugis Ducis prædicti heredes in Klodno.* Helbrziconus, *Velislaus, Tomislaus, Suantoslaus, Matthias, Stanislaus, Ioannes, Philippus, Wo:no, Negoslaus, Laurentius, Bartholomæus heredes de Klodno. His omnibus Ioannes Dux Masouiæ D. heresq; Ceruensis, Warßeuiensis, Zakrocimen: Wissogrodien. Priuilegia iuris Teutonici & libertationis ab exactionibus, & iudicibus extraneis, atq; donationibus pænarum pro capite occisi, à pænis magnis & paruis, & à possessione Castrorum Ducalium Anno 1387. Ducali benignitate concessit. Stanislaus, hic Regibus obsequia obligauit, & cum Ioanne Comite à Tarnow exercituũ Regni Præfecto ad Obertinum pugnando, contra Valachos perpetuam suæ laudis memoriam reliquit. Fundauit & erexit Ecclesiam in Zakow obligando ad tres Missas cantatas pro mortuis in Septimana. Sed mortuus breui Leopoli sepultus. Matthias germanus frater Tribunus Liuensis, & Capitaneus in Błonsko ex Bogucka armorum Prawdzic, reliquit filios septem in virili ætate decedendo*

1552.

1552 in Błonsko. Et cùm ibidem Regina Bona adesset, commiserata derelictę viduę, contulit ad vitalitatem in Błonie, & Augustus Rex villam Chrosna in hereditatem. Stanislaus primus filius, qui in Academia Cracouień. literis cultam iuuentutem in Cancellarijs Regni exercitauit, sed sumptibus Ioannis Przerebski Cancellarij Regni in exteras nationes missus, qui tantum profecit in lingua Latina & Gręca alijsq; scientijs, vt cito Doctor vtriusq; Iuris & Iulij IV. Pont. Max. Protonotarius creatus esset. Post annos vndecem redijt in Patriã, cui Episcopus Samogitię Wierzbicki Archidiaconatum contulit, & Rex Secretarium suum fecit, & Padnieuius Episcopus Cracouień. Cantoriam Cracouień obtulit, 1567. Post mortem Stepouij qui nuntius fuit Neapolim ad recuperandum Barium & Rossanum à Sereniss. Rege ille missus fuit 1569. Ibi cum Iulia filia Marchionis de Lauro, Nepte Ducis Montis Leonis de domo Pignatelliorum, cuius patruus Reg. Sicilię Prorex & Thesaurarius Regni Neopolitani, celebrauit matrimonium 1579. Gaspar alter filius. Hic dum Ferdinandus Imperator Duci Mantuen. filiam desponsatam in Italiam transmiserat, ibidem sese contulit, qui cum exercitio, linguę domandorum, ac equitatui debito disponendorum equorum artem acquisiuit, insuper Militarem externam perfectè exercuit. Vnde Ferdinando Imper. gratissimus, Maximiliano dilectus, Electoribus familiaris factus. Redijt in Patriam, Augusto regnante 1563. Cui commissa fuit cura omnis equorum Regiorum, postmodum Prefectus in Błonie & Wolkiniki denunciatus fuit. Celebrauit matrimonium 1570. cum Anna Kniechinia Iudicis Terrę Grodnen filia, qui notabat suam familiam de Massala in Palat. Smolenscen. quę prius fuerat coniux Sebastiani Dybowski Capit. Knisinen. armorum Nałęcz post decessum Augusti institutus fuerat supremus curator funeris. Henrico electo ob experientiam multarum linguarum erat dilectus, qui depositâ prefecturâ stabuli Aulicus Henrici supremus nominatus, cui plurima contulit Henricus beneficia. A Stephano Rege Castellanus Warsau. denunciatus, recusauit dignitatem. In exercitu ad Isborcum, Polociam, Pscouum continuus, & cum copijs sumptu proprio deductis fuit. Maximus Patronus Ecclesiarum, erexit in Kámionki Ecclesiam & fundauit, in Zukow meliorationem fundationis presentauit, Religiosorum sine delectu parens exstitit. Decessit, filiam coniugis suę Demetrio Kaleccio Gladifero M. D. Litu. Catholico optimo in matrimonium concedendo. Filius autem suus Matthias Prepositus Wilnen. Canonicus Cracouien. Archidiaconus Samogitię. Nicolaus tertius filius, qui Reginę Bonę fuit Aulicus, cum qua & in Italiam discesserat. Sed inuidia multorum veneno in deteriorem sanitatem venit. Erat decorus facie, musicus excellens, & multarum linguarum peritus. Qui redijt in patriam, sed breui à veneno sumpto interijt. Ioannes quartus filius, magnus in scientia & arte musices, quę compararunt sibi maximum affectum Episcopi Cracouien. Padniewskij ob humilem vitę progressum honores oblatos recusauit. Dum sponsalia procuraret cum Cieciszewska Capit. Garuolień filia, vitam morte commutauit. Sepultus in Zukow 1568. Laurentius quintus filius versatissimus in literis, vndè Episcopo Plocensi Noscouio gratissimus, quem & in Aulicum Regis Augusti adscripsit 1566. Honoratus titulo Tribuni Sochacouień. vir magnarum virium, & humanitatis. Habuit iuramentum matrimonij cum Catharina Kołozebska, ex qua tres filias suscepit. Obijt 1588. Matthias sextus filius Sedis Apostolicę Protonotarius, Prepositus Vilneń. Archidiac. Samogitię, Canonic. Cracou. & Secret. S. R. M. Qui vt vno verbo dicam, ad promouendam gloriam Dei, & Reipub. natus. Bartholomęus septimus filius, qui in Confirmatione accepit nomen Matthię. Hic post triuialia studia, Orator eximius sub Stanislao Sokolouio euasit & Grecus. Demùm Anno 1581. in Italiam profectus, Ius Canonicum & Ciuile didicit. Orationes in obitum Sigismundi Augusti, & in electionẽ Henrici Regum luci reddidit. Romam veniens ex meritis sui germani Stanislai à Summo Pontifice Gregor. XIII. benigne tractatus Protonotariatum Sedis Apostolicę obtinuit. Qui vt redijt in Patriam Sereniss. Regis Stephani Secret. creatus, multas commissiones à Rege prudenter confecit. Ad recipiendum iuramentum à M. D. L. pro Steph. Rege & ad Comitia Masouię & Płocię. Edidit librum de diuina gratia Latinè & Polonicè. Sorores illo-

rum

rum Dorothea Woyne Vicethesaurarij M. D. Lithu. & Capit. Pinscen. coniux Catharina Zaborowscij armorum Rogala consors. Christophorus Kłodnicki vir singularis in militia, optima & laude digna præmia reportauit ab Illustriss. Ducibus exercituum Regni. Reliquit ex Heduigi Dawidowska herede in Dawidow, filios Nicolaum etiam militem, & Andreã religiosum Ordinis S. Francisci de Obseruantia.

Noskowscij, *in Ducatu Masouiæ, perantiqua & Ducibus Masouiæ obseruantissima Familia, post vnionem Ducatus cum Regno, ob præstantissima merita in diuersis Palat. maximis titulis & dignitatibus à Sereniss. Regibus honorati fuerunt. Mieczslaus seu Mieczko Noskowski de Trabki, Vexillifer Zakrocimeń. vir tam bello, quam consilio præclarus, qui multis vicibus in Castris cum Ducibus Masouiæ, præcipuè Boleslao hostiles impetus victoriosè sustinuit, & pro Drohiciensi terra fortiter pugnauit: Cuius excellentissima merita refert Priuilegium à Boleslao datum. Anno 1442. Reliquit tres filios Reipub. & moribus graues, & Castris aptos, Venceslaum, Ioannem, Nicolaum, & filiam Annam coniugem Dobrogosti de Nowodwor Nowodworski, Castell. Varsauień. sicut ex eodem Priuilegio, quod conseruatur vsq; in præsens, in Archiuo Noskowsciorum apparet. Venceslaus Mieskonis filius, hic genus suum non tantùm ex auorum numero, & monumentis, sed etiã ex proprijs virtutibus & meritis deducebat. Exitiale namq; est, nobilem esse & nullum habere bonum proprium, non multo minus quam degenerem reperiri. Erat Vencesl. inter veteranos milites facilè primus, & inter pugnantes genio & ingenio antesignanus. Demonstrant hoc Priuilegia illi specialiter à Boleslao Duce Masouiæ Anno 1480. concessa, in quibus legitur.* Horum igitur meritorum & seruitiorum ob respectum tibi Venceslao & Successoribus tuis legitimis, iura infrascripta, dedimus, donauimus, & gratiosè contulimus damusq; &c. absoluimus & excipimus ab omnibus & singulis iudicijs terminorum omnium Iudicum, & Subiudicum, Palatinorum, Castellanorum, Officialium quorumcunq; tanquam hic nominatim, & specificè expressorum. Quod annulo aut segneto nostro Ducali consignamus. Datum in Zakrocim. *Quis igitur hunc non similem Patri nedum natura, sed moribus, quis non fuisse virum ex vtroq; Marte scilicet & Minerua asserere audebit. Alij ex vtero Fratres cum breui decesserunt, omnia bona ad ipsum deuoluta fuerunt. Reliquit filios Ioannem, Nicolaum, Venceslaum, & Petrum quibus in viuis existens bona distribuit. Nicolao contulit Noskow, Petro Trabki medietatem, alijs verò filijs, cum cæteris bonis sortes in medietate Trabki, sicut in Actis Zakrocimeń. 1484 constat, inscripsit. Vnde contigit, vt à vulgo annis subsequentibus possessores in Trabki, Trabscij cognominati fuissent, & Noskowscij de Trabki iam ob integram possessionem in Noskowo appellati Noskowscij in Noskow. Petrus Noskowski, alias Trabski vbi securiorem vitam quàm militaris est; elegit: ob perfectionem vitæ & puritatem, separatus à forensibus negotijs, & curis esse voluit. Reliquit filios Nicolaum & Paulum, & filiam Elisabetham, quibus acquisiuit sortes in Trabki à fratribus. Paulus filius Petri, Canonicus & Archidiaconus Varsauiensis, Vicecancell. Ducatus Masouiæ, cuius prudentiâ & graui circumspectione, pacis commoda in Ducatu conseruata manserunt. Conijce velim quantus vir fuerit, qui non aliud effecit, quam mens & anima, in perpetua tranquillitate & hilaritate, & Masouiæ Ducatus in continua pace viuere non desistat. Proximus morti non in ætate matura, Sacellum Varsauiæ in Parochiali Ecclesia sub Illustrissimo & Reuerendissimo Sebastiano Episcopo Posnaniensi, per suos Executores erexit, & fundauit. Nicolaus alter Filius Petri, hic cultam literis iuuentutem reddidit aptam obsequijs Ducum Masouiæ. Et dum commissa grauiter, prudenter, & commodè peragit, Principibus charus exstitit, atque dignitate Subiudicis primum, deinde Iudicis terræ Zakrocimensis honoratus fuit. 1540. Reliquit filios Andream & Albertum, & Filias Margaretham Radziminscij, Annam Sobiegurscij, Dorotheam Modzeleuscij coniuges, quibus sortes in Trabki consignatæ pro*

dote fuerunt, sed postmodum ad Noskowscios redierunt. Reperiuntur horum duorum fratrum eorumque sororis memoria in Actis Czernien. 1523. Vbi Decretum Ducis pronuntiatur.

Stanislaus & Ianusius Dei gratia Duces Mazouiæ, &c. Significamus quia nobilis Elizabet filia olim Petri de Trabki H.S. tenetur sexagenas Venerabili & Generoso Paulo Canonico Varsau. & Ducatus Masouiæ Vicecancell. & Nicolao Subiudici Zakrocim. germanis suis, &c.

Florianus in Zakrocimensi terra, qui ex Lesczynska reliquit Andream, vt legitur in Plocensium Episcoporum vitis. Hic enutritus lacte Mineruæ, maximam spem in omnium animis de se ipso constituit. Quapropter à Patruo Vicecancellario Masouiæ, (de vitæ statu perquisitus, quem iam spiritualem animo conceperat) in Ducalem aulam commendatus magnis honoribus ipsis in initijs meritorum cumulatus fuit. Hoc Illustrissimæ Ducissæ Annæ sororis Ducum Stanisl. & Ianusij literæ demonstrant, quem Plocensem Canonicum, & Ecclesiarum in Wasosse & Varsauia Rectorem fuisse memorant, Anno 1526. Demùm ad colligendum profectum, tam in virtutibus, quàm in Iure Canonico Romam discessit. Vbi annis vtiliter consumptis, rediyt cum lumine intellectus & experientia maiori. Sed quia mutatio rerum interuenit. (Decesserunt namq́ Duces Masouiæ) & Ducatus ad Regem Sigismundum deuenerat, Episcopatus quoq́ in Ioann. Bilinscium obuenerat, in Curiam Regalem obsequia, & animum deduxit. Cuius prudentiam, vitam, & actus, dum Serenissimus Rex in consilijs, dictis, & progressibus probat & approbat, vt Episcopatū Plocen. recipiat, vacantem per Cancellarium Regni Thomam Sobocki persuadet, electus & confirmatus Antistes fidelis, & deuinctus Regi & Successoribus, vbi fata Sigismundum Regem aliò post mortem vocarunt, Augusto Regi cæpit esse ex animo. Quapropter legatus missus ad Ferdinandum Regem Romanorum, vt filiam suam in coniugem sibi adscriberet, omnia perfecit. Quod Priuilegium Augusti declarat, vbi dicit:

Quoniam obsequia ac benè merita plurima Reuerendi in Christo Patris Domini, Domini Andreæ Noskowski Episcop. Plocen. sincerè nobis dilecti, minimè sunt obscura, quæ quoties res postulat, nostreq́; aut Regni nostri requirunt rationes, alacri semper animo nobis impēdit, nullis vel sumptib⁹, vel laboribus suis parcendo, quod quàm splendidè, quam honorificè nobis declarauerit in obeunda legatione nostra, & deducenda ad nos Sereniss. coniuge nostra Domina Catharina Sereniss. Regis Romanorum filia, non solùm apud homines nostros id notum, & diuulgatum est, sed exteri clarè attestantur, non sine magna, tā nostra, quàm Regni nostri dignitate. Quare nos eiusmodi obsequia, à tam claro animo profecta recompensare volentes. Damus æuiternè & in perpetuum bona, possessiones, &c. Datum Crac. 1553. *Deinde in alio Priuilegio.* Reuerendiss. Andreas Noskowski, pro suo erga Rempub. studio & amore, proq́; obseruantia erga nos sua, magnā summam pecuniæ mutuò dedit, qua-

propter

propter illi & ſuis ex fratre nepotibus Floriano & Andreæ atq; illorum ſucceſſoribus damus poſſeſsiones, & inſcribimus ſummam, &c. *Erat optimus Ciuis & parens Reipub. & Patriæ, nam & Eccleſiarum Fundator, & Xenodochiorum erector, ſcholarum ædificator, Hæreticorum exſtirpator fuit. Inſuper præſens contra hoſtes Pruſſiæ, cum Auguſto Rege conſultor & victor. Ille Reginam Bonam retinendam in Regno ſuaui Apologo, vt anas non recedat a pullis gallinaceis à ſe eductis ſuper fluenta, alligetur inquit paxillo. Ille Patribus Ieſuitis Collegium, & ſcholas in Pultoſco erexit, Parochialem ſcholam ædificauit, Burſam Cracouień. Philoſophorum pro quadraginta iuuenibus, ex quibus armorum* Ł *ádá ſi adfuerit potior iure & conditione vt permaneat, erexit, ordinauit, fundauit: Ille Xenodochium in Pultoſco, & Crac. ad S. Heduigim erexit, conſtituit, prouidit. Ille vt hæretici in ſua Diœceſi non reperiantur, nec iuuenes ſuſpecti de fide in numerum ſtudentium ad Burſam Philoſophorum admittantur perpetuò cauit. In regreſſu de Branſko vbi Eccleſiæ iura & dignitatem defendebat & promouebat obijt 1569. ætat. 75. Rexit Eccleſiam 22. annis. Sepultus in Parochiali Eccleſia Pultouſceń. in Capella quam erexit & fundauit. Cuius in memoriam ſit Epitaph.*

Subſiſte Marmor imperat, Manés petunt
Cippo hoc Noſcouius hominis quidquid tulit
Homo poſuit, Felicitates, Purpuram,
Ætatis aurum, ver togæ, generis iubar
Clauduntur vrna, vota, ſpes Lechiæ ſimul.
Sed mens dicata gloriæ, & virtus ſuum
Proſpectat ortum, vindicans manes pios
Patente buſto. Lemmia cernis gloriæ,
Famæq́ penſum: curre, ſed fati memor
Mortalis æui ſtatio te Cælo locet
Virtute nixum, mollit hæc fati viam.

Vitam huius Epiſcopi digniſſimi conſcripſit Suiencicius Notarius Terræ Nurenſis. Et demum inter Epiſcopos Plocenſes conſcripſit Reuerendiſſ. Illuſtriſſ. Dominus Staniſlaus Lubienſki Epiſcopus Plocсń. Albertus filius ſecundus Nicolai omnium ferè amor. Compararunt hoc illi maxima hoſpitalitas, ordo domeſticus, & abundantia bonorum. Exſtat Ianuſij Ducis Maſouiæ atteſtatio, quod Andreæ fratri ſortem in Trabki dono conceſſerit. Echo ipſius:

Quiſquis iter vitæ ſequeris, vitæq́; perennis
Ne tua ſint terræ lumina fixa caue.
Semper ad æthereas ſublimi vertice ſedes
Conſpice: ſic tutum lætus habebis iter.

Petrus Noſkowſki, tertius filius, Ducum Maſouiæ Aulicus & Miles, conſcientiæ & quietis cuſtos & amans, Tribunus Ciechanouień. Beatus qui bonis & honeſtis occupationibus delectatur, & à prauis & turpibus quæ bonos mores corrumpunt, abhorret, quoniam minimè fiet diaboli mancipium. Illius filij erant Florianus & Andreas. His Reuerendiſſ. Epiſcopus bona concedit. Cracou. 1550. Varſau. 1564. Florianus Petri filius, vir anteceſſorum merita præ-

ſtantiſſima

ſtantiſſima renouans, nam iucunda & dura fortunæ liquida cognoſcendo, à periculis tamen vitæ non declinabat. In Obertinenſi congreſſu cum Valachis & Tartaris ad inſigne Ioannis Tarnowſki Ducis exercituum ſedulò pugnauit, & cum trophæo victoriali ex arena pugnæ receſſit. Honoratus præfectura Ciechanouień. omnibus ſe affabilem præſtitit. Ex Catharina Spitkonis Tarnowſki Palatini Sendomirienſis filia, reliquit Adrianum & Paulum laude præſtanti dignos. Adrianus Floriani filius Stephano Regni ſceptra gubernante militiæ deditus, magna fortis animi indicia in varijs expeditionibus Moſchouiticis declarauit. Nunquam enim virorum fortium pectus langueſcit. Ex Zophia de Włoſtow reliquit Adamum, qui variarũ gentium vidit vrbes & mores non ſine magno animi emolumento, & iucunda ſpe ſuorum, & Parentum: Anna filia illius, Stanislai Ciołek Capitanei Radomſcenſis, conſors digniſſima. Paulus verò alter Floriani filius, medicatum literis animum nobili occupatione cohoneſtauit. Et conſtituto ſtatu tranquilliori vitæ cum Theophila Tarłowna de Łaſki matrimonij Sacramentũ celebrauit. Suſcepit ex illa Stanislaum, quem in exteris nationibus literis & exoticis linguis imbutum, ſedatum ingenio & moribus Patriæ reliquit, qui celebrauit connubia cum Kretkowſka Palat. Brzeſteń. filia. Paulum alterum filium habuit colligentem cum tyrocinijs literarum virtutem, & fortitudinem in ſolo & Regno non Patrio. Filia prima Zophia Ioannis Trzcinſki Succamer. Sochacouień. Theophila altera Podlodowſcij de Przytyk coniuges. Andreas Floriani germanus & ſecundus filius Petri Rozanen. Makoſcen. & Stanislauouen. Præfectus, Erat in eo, quod inuideat antiquitas, & quod amet poſteritas, nam merita illius ipſa præmia commendarunt, clarus Ciuis patriæ, & vir optimi conſilij, qui vnâ cum ſuo germano maximam ſummam pecuniæ à Patruo ſibi donatam in Republica & inſcriptam, liberè eidem donauit, & cum fratre reſignauit. Cuius reſignationis gratitudo ſic literis Stephani Regis cõmemoratur. Propenſi animi in Rempub. rationem habentes Generoſi Andreæ Trabſki à Noſkowo Noſkowſki Capitanei noſtri Rozaneń. quem in eo luculenter declarauit, quod ſummas pecuniarias à Reuerendiſſimo olim Andrea Noſkowſki Epiſcop. Plocenſi, Patruo ſuo in bellicos & alios Reipub. vſus, Diuo Anteceſſori noſtro Sigiſmundo Regi numeratas, inq; bonis Regalibus & Reipub. eidem Patruo ſuo ab ipſo anteceſſore noſtro inſcriptas, & obligatas ad ſeq; & Generoſum olim Florianum Capitaneum Ciechanouień. fratrem ſuum germanum, iure legitimo & naturali poſt mortem Patrui deuolutas dimiſerit, & condonauerit. Dat. Varſau 1581. Me herculè ſi quanta eſt in aliquo virtus, tanta eſt & authoritas; iſte iam meruit authoritatem in Repub. dum illi ſe totum & ſua deuinxit. Celebrauit matrimonium cum Anna de Szczekárowice Tarłowna Vexilliferi Sendomirien. filia. Reliquit ex illa Ioannem, Stanislaum Adamum, Andream, ſed citâ morte ſubtracti tres illorũ. Subſcripſerunt iſti duo Florianus Capit. Ciechanouien. & Andreas Capit. Rozaneń. vnionem M.D.L in Comitijs Regni Lublinenſib. Adamus hic excultũ ingenium moribus & literis reddere perfectius exterarũ nationum peritiâ & illuſtri exemplo properauit. Neq; fruſtrata Patria eſt, & intentio parentis, redijt namq; vt prodeſſet, non obeſſet Patriæ & Principi. Quapropter & in turbulento ſtatu, arte, conſilio, & nutu fidem ſuam ſemper & vbiq; probatam declarauit, & deduxit, nec ſumptibus, nec vitæ parcendo, caſtris & expeditionibus varijs multoties interfuit. Et quia magnarũ virtutum comes inuidia, ille vt optimæ indolis & experientiæ creſcere per inuidiam nouit. Quantæ verò & quàm admirandæ in eo cæteræ virtutes fuerunt, veritatẽ ipſam teſtem appello, quod omnes boni, omnes pij, veridici, Patriæ optimè deſiderantes, typum vitæ, modeſtiæ & virtute florentis, ab illo deducere in ſe & poſteros curarunt.

Et quo-

Et quoniam beatus est ille, qui intelligit super egenum & pauperem, in die enim mala liberabit eum Dominus, montem pietatis pro paupertatis incolis in Capitaneatu Makouiensi posita Summa super bonis hereditarijs Trabki erexit & fundauit. Et quia felix est ille qui Spiritus Sancti flammam in se conseruat; idcircò Altare B. Virgini & Sancto Hyacintho Patrono in Ecclesia Parochiali Makouiensi fundauit, & certa intrata censum quotannis ordinauit. Cracouiæ ad Sepulchrum Sancti Hyacinthi singulis ferijs quartis Missam pro peccatis dum viueret, & post mortem pro defunctis datis pro censu perpetuo, mille florenos legi procurauit, quòd idem fecit Czestochouiæ. Repræsentauit profectò in se Magnus & Generosus Dominus, quòd è tenera ætate exercuit. Sola virtus pietasq; primùm ac statim à teneris vnguiculis discenda: nec vlla æui portio, artibus friuolis danda, quæ vt in pueris habent ostentationem plausibilem, ita nec grandibus decoræ sunt, nec ad seria vocatis vtiles. Honoratus ex Aulico Regio Sigismundi III. pro benè meritis præfectura Makouien. & Succamerariatu Lublineń. sed multò altiora merendo clarè proficit in Repub. ex Catharina Firlejowna Thesaurarij Regni primum, post Castell. Voinicensis, Capitanei Lublineń. Filia suscepit benedictionis Diuinæ & speciosæ virtutis prolem. Ioannes Carolus filius primus Adami quem educationis præstantioris gratiâ, qua Patriæ & Curiæ magis ad obsequia dispositus maneret, ad exotica studia post priuata in Academijs Patrijs Parens optimus destinauerat, neq; sustulit optimæ existimationis de se vt redijt intentum, fecerunt namq; ipsum commendatum eximij vitæ progressus Sereniss. VLADISLAVS IV. & ad negotia Reipub. rectè persuasum, qui vt iam Collega Illustrissimorum ad introducendam in Regnum Serenissimam Reginam Poloniæ Ceciliam Renatam destinatus fuerat, ita vlteriora obsequia animi generosi præmia maiorum, Regalem affectum conciliabunt. Honoratus in viridi adolescentia Capitaneatu Dobrzynensi. Adamus Casimirus alter filius Adami eximiæ indolis & magnæ exspectationis, qui industriæ apis sectando argumenta, post collecta ex floribus literarum domi mella, in exteris nationibus virtutis, sapientiæ, fortitudinis fauos componit. Redux dulcia oblectamenta Patriæ & hostibus Regni obnoxia præstabit. Filiæ illius tres Sophia Gniewosij, Vexilliferi Lublinen. Anna Alexandri Kopec coniuges. Tertia dedicata Deo in Obseruantia S. Brigittæ, vltima Barbara minorennis.

Słuzowieccij *in Płocensi Palatinatu. Omnia præclara rara, nec quicquam difficiliùs reperire, quòd quod sit omni ex parte perfectum. Attamen qui sincerè Patriæ seruit, & vota reddit humiliter, Deo perfectus erit.*

Zawistowscij *Arduis negotijs ornare familiam intendebant virtute duce, & morum grauitate. Nam quod præclarum, idem est arduum quoque.*

Dobrzyszewscij *in Cirscensi terra. Ad multa præclara ipsa natura eos disposuit, vnde magno sudore tentabant præmia. Rebus enim maximis, ipsa natura difficultatem proposuit.*

Radonscij, *magna experientia in rebus bellicis, atq; studio domestico fuerunt, nam vsus frequens omnium magistrorum præcepta superat.*

Graccij *Egregiè procedunt, nam à teneris virtuti assuescunt. Hinc vt ab antiquo ita & in tempora Dei benedictione durant. Exstitit ex illis optimus prædicator in Ord. S. Franc. de obseru. In terra Visneń. Matthias & Sigismundus supersunt cum posteritate.*

Rędzinij *in Varsauiensi districtu. Erat Rędzina Scholasticus Varsau. & Præfectus culinæ apud Annam Reginam Poloniæ.*

Brodowscij, *Literis domi & in exteris nationibus dediti, quo plurima et domui*

ornamenta,

ornamenta, & patriæ beneficia præstiterunt. Ex his Canonicus Leopolień. & Præpositus Iauorouień.

Zalescij, *in Zakrocimensi districtu. Sic illi primam ætatem suam disciplinæ, eruditioni contulerunt, vt ex principijs paruis, cùm tamen bonis & honestis, amplificos vlterioris vitæ progressus, in præillustri sua familia cum laude & dignitate perficerent.*

Kowalewscij, *Habere principia nobilis vitæ ad honestè & præclarè deducendam prouectiorem ætatem, sedulius curarunt. Et quia ex principijs cognitis, facilè extrema intelliguntur: ideò bonis initijs finem optatum habuerunt.*

Bienkowscij, *in Ciechanouiensi, doctrinam & probitatis existimationem coluerunt. Nam quæ bona sunt, fieri meliora doctrina possunt, & quæ non sunt bona, aliquo modo tamen corrigi & meliorari possunt. Adhoc verò valet existimatio probi & honesti.*

Gnatowscij, *Exercitio maiorum retinent familiæ nomen. Hi enim & Reipub. & patriæ, & consilio, & fortitudine prodesse dum concupierunt, à suorum maiorum exemplo abscedere noluerunt. Vnde exercitium eorum amplexati sunt. Nam etiam ipsa memoria exercitio viget.*

Sobolewsci, *in Lukouień. & Cracouień. districtibus & in Magno Ducatu Lituaniæ. Quoniam ex principio oriuntur omnia, ideò eam quam ex parentibus traxerunt naturã, principijs boni & virtutis illustrarunt, muneribus. Hoc namq; medio datur ad æternitatem processus & conplanatur facilis via.*

Grodziccij, *quia nihil est aut nequius aut turpius viro effeminato, ideò ea quæ virum decent, toto affectu præstiterunt. Literas, virtutem, iura patriæ, vnde quidam ex illis Notarij Lucouien. fuerunt. Exstant modernis temporib⁹ eximij milites & multarũ linguarũ peritissimi. Quorum nunc Germanicarum copiarũ in castris est vnus ductor vigilantissimus, alter verò Sereniss. VLADISLAI IV. Obersteius, & Archleriæ Regni Præfectus, qui Leopoli & Varsauiæ Arsenalia ex Commiss. Sereniss. Regis ordinauit, ædificauit, disposuit.*

Zabloccij *in Zakrocimensi districtu, quia acutiora sunt ingenia, & ad intelligendum apertiora, qui terras incolunt eas, vbi aër est purus ac tenuis, quam crassus & concretus, ideò Zabloccij ad insigniores aulas, & decentia opera in castris & patria rectum deduxerunt animum.*

Mocarscij *in terra Wyscensi, clari meritis patriæ ob præclara gesta in castris cum hostibus Regni. Magnus ille bellator Scytharum in Podolia, Moschorum, ad Stolicam & Smolenscum, Gustaui in Prussia Rothmagdico N. Mocarski, eximiam laudem & æuiternam memoriam sui comparauit, quem rebellis Pauluk Cosacorum prodromus ad Cumeiko globo transfixum lentè proximum morti reddidit. Sepultus Lublini ad Patres Discalceatos. Subscripserunt Electionem VLADISLAI IV. ex Wyscensi terra, Ioannes Iudex terræ Wyscensis cum altero Ioanne Mocarski. Erat etiam Ioannes Vicecapit. Visceń. vt* Constitutio Regni Anni 1620. refert.

ŁAGODA.

LAGODA Alias VVIERZYNKOWA

DELINEATIO.

EST ſcutum militare, ſectum linea per medium diametrali in recto, vt faciat duos campos, quorum ſuperior eſt campus rubeus, inferior albus. Supra galeam tres pennæ ſtrutij.

ORIGO.

EX Germania in Regnum illata ſunt Cracouiam Caſimiro regnante per Vierzinkum, qui iure ciuili negotia vitæ perficiebat, donec nobilitati Polonæ connumeratus fuiſſet.

COR MARTIS.

Cor Martis clypeus. Scuta Palladi & Marti dedicata.

SCuta Palladi & Marti dedicata, hanc differentiam gerunt, illa ornata lilijs, iſta vmbilico, aut corde adumbrata. Palladis namque eſt ſapienter rem aggredi, ſed molliter. Martis verò & fortiter, & deglutire. Hinc ſtrenuè certantibus Clypeus, quaſi Martis cor donabatur. Æneas clypeum offerri iuſsit, quo Iuuenem egregium Niſum præſtanti munere donaret. Veſtrum clypeum ô Succeſſores Lagodij meritò cor Martis nuncupabo. Quid namq; hæc linea in veſtro ſcuto refert.

to refert. Conficit binos campos & militares, nam quo campus militaris secatur: Hasta. Hasta enim statuebatur campus militaris, vt patet ex Romanis & Carthagineñ. qui bellum hasta statuebant. Hasta etiam secatur, dũ scilicet hastis impletur iacentibus hoste deuicto. Iacentibus hastis binos campos dum efformastis cor Martis statuistis. Linea enim hæc vestra, hasta fuit. Si verò quis lineam vestram in Arithmeticalem regulam vocabit, dum in campo vestro nullam literulam habet, campus vester in clypeis, cyfra quædam erit, hæc autem linea vnitatem referet. Vnde posita vnitate ad cyphram, iam cyphra aliquid nonnihil est, imo cyfra cum vnitate minus quam decem non habet, nec à numero decennario nescit gradatim progredi, sed subitò repræsentat centum, & post illud mille, & post hoc, decem millia. Cor Martis clypeus vester ex cyfris & vnitate compositus. Numerat enim hostium capita & hæc prostrata, nunc decem, nunc centum, nunc mille computando. Habeat Domitianus in suo clypei vmbone Medusam, stuporem concitantem, at in vulgo: vester clypeus habet stuporem in Martis alumnis, dum Mars, dum miles stabit. Demetrius Imperator dum Rhodium vastaret, Rhodiani è muro tabulam exposuerunt, quærit Demetrius quid tabula fert? Respondent, est quam Protegenes & Apelles habebant, & artem exercebant, victor quis eorum esset. Hoc dum Demetrius audiuit, recessit dicens: Ne metuite Rhodiani, non enim cum artibus bellum gerimus, maxima tabulæ consideratio, cor exprimebat Martis, ideo oppugnator recessit. Maiores sunt dignitatis vestræ tabulæ. Memoriæ namq; reconditum obseruatis, bonum non in omnes cadere, nec quemlibet possessorem pati. Memoranda ergo vobis Aurelij animaduersio. Bonum & Reipublicæ amantem virum, aut Dij tollunt, aut hostes occidunt, aut pericula perimunt, aut labores enecant. Aliter cor Martis non erit.

LINEA FAMILIÆ ŁAGODA.

Wiernekowij qui primitus hûc venerunt. Wiernek Consul Cracouieñ, de quo Cromer. lib. 12. *Verincus germanus, quem Casimirus propter singularem industriam atq; dexteritatem in rebus agendis thesauro suo præfecerat, et omnium consiliorum suorum non modò participem sed moderatorem propè modum habebat. Qui dum Casimirus neptem suam Carolo Imperatori in connubia Cracouiæ consecrabat: Omnes tunc excellentissimos hospites cum Augustissimo Imperatore et Serenissimo Rege ad se inuitauit. Quorum nomina fuerant. Carolus Imperator, Casimirus Rex Poloniæ, Petrus Rex Cypri, Sigismundus Rex Daniæ, Otto Bauariæ Princeps, Semouitus Masouiæ Princeps, Boleslaus Suidniceñ. Dux, Vladislaus Opolieñ. Dux, et alij Comites, et Illustrissimi Palatini Regni et Regum Pro-*

gum Proceres, quos nedum splendidè tractauit, sed etiam maximis donis et pretiosis honorauit. Nicolaus filius suus, sed posteritas virilis iam desiit. Bona ad Gutteteros et Koslouios Cracouień. Consules cum filiabus successorum transierunt.

LAPCZYNSKICH.

DELINEATIO.

SVnt tres hastæ, quibus ille Magnus Zamoyscius pro gentilitijs vtebatur, atq; sua posteritas vtitur. Super galeam apertam est manus armata strictam frameam & extensam gerens. Hastæ sunt coloris fului in campo Cælestino. Ora scuti intra quod sunt arma, rubri coloris, in framea verò sunt lennuscæ hinc & inde candidæ.

ORIGO.

COncessa fuerunt à Serenissimo Rege Stephano, Typographo Valentino Łapczynski, ad instantiam Ioannis Zamoyski, Supremi Exercituum Regni Ducis. Eò quod ad Gedanum, Poloscum, Wielkolucum, Wielicam, Plescouiam, & in cæteris expeditionibus Moschouiticis, & alijs, non sine vitæ suæ periculo versatus fuerit Datum nobilitatis Priuilegium, cum alijs gratijs & immunitatibus nobiles concernentibus ad Plescouiam 20 Nouembr. 1581.

MAGNÆ

MAGNÆ CVRÆ, MAGNÆ MERCES.

QVI felices aliquando esse volunt, laborare debent dicebat Terentius, & ratio in promptu Salustij. Nam mala mille affligunt hominem cui segne & inutile corpus, sed si felices in æuum fieri desiderant, non labor singularis exercendus illorum studio erit, sed quo scilicet omnia prospera eueniant. Quapropter vt sit magna merces magna adhibenda cura. Albertus primus Imperator Romanorum, Dux Aust. Sueu. & Carint. ait Salom. Neugeberg. in Symb. Assumpserat inquit, manum armatam cum telo, & subscripsit. *Tolle moras.* Nocet nanque differre paratis ad bellum. Nulla igitur occasio amittenda, & omnis opportunitas obseruanda, qui magnam mercedem satagit. Vnde de Superiore Africano, *Valer. Max. lib. 5. refert.* Quòd vix annos pubertatis ingressus ad opem Patri in acie ferenda virili robore armauit. Consulem enim eum apud Ticinum fluuium aduersis auspicijs cum Annibale pugnantem, saucium grauiter, intercessu seruauit suo: neque illum aut ætatis infirmitas, aut militiæ tyrocinium, aut infelicis prælij etiam veterano bellatori pertimescendus exitus, interpellare valuit, quominus duplici gloriâ conspicuus, coronam Imperatore simul, & patre ex ipsa morte rapto, mereretur. En magnæ curæ magna est merces. Ad insignia vestra dum intendo quoddam magnum suspicor, nam & sui Ducis insigne geritis, & manus armatæ decorati honore permanetis. Iam clarum est, quod tantus bellator Sereniss. Steph. magnæ curæ in profundenda vita, & obtinenda victoria hanc mercedem magnam contulerit.

Illustrem famâ magnnm simul arte, piumque,
Virtus & pietas ipsaq; fama vehunt.

FAMILIA ŁAPCZINSCII.

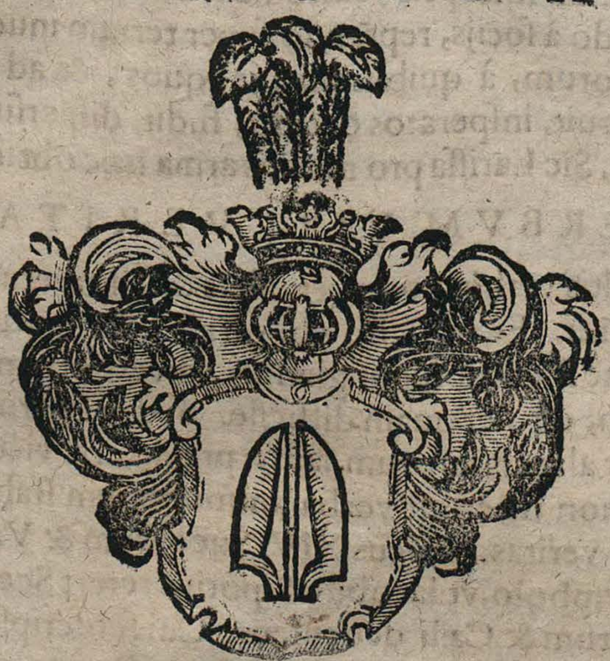
V*Alentinus cui hæc concessa fuerant arma cum sua posteritate vtriusque sexus. Et additur in Priuilegio.* Vniuersis & singulis Nobili sanguine natis, denuntiamus & mandamus vt Nobilem hunc à nobis vobis gradu & existimatione parem & æqualem habeatis: Nec obtrectatione vllâ tacitè vel apertè famam eius lædatis, & proscindatis, aliâs indignationem nostram, & pænam incursuri. *Nouerat Sereniss. Rex quod laudis et meritorum progressus, licet fuerit magni honoris et nominis Zoilum pateretur. Sed etiam.*

Homero obtrectabat Zoilus,
Ciceroni Clodius,
Scipioni Carbo,
Alcibiadi Hiperbolus.

Et tamen

Et tamen nullum horum pessundarunt. Veritas vt oleum enatat, virtus vt tripos, consurgit.

LARYSSA

DELINEATIO.

DVO sunt vomeres cuspitudinibus sursum dispositi, ita vt acumina sint auersim ad læuam scilicet, & ad dextram in campo albo, super galeam sunt pennæ tres Iunoniæ auis.

ORIGO.

AD arma Kroie seu incisoria terræ, quæ vomeres in arando antecedunt diximus iuxta quosdam quod descendentibus ab vxore Piasti concessa fuerint. Nam cum terræ incisoria sint Kroie, (licet nos mensæ incisoria gallica ante dicebamus initiorum enim originem veram difficile est conijcere) erit magna conformitas, quòd illa masculis descendentibus à viro quæ habent similitudinem, gladiorum fuerint concessa, ista verò descendentibus à Matre. Sed multò verior esse occasio armorum Larissa videtur, quod à Boleslao Audace concessa fuerint. Iaromirus inquit, *Paproc. in Nido.* fugiendo fratris Vratislai Boemorum Principis iram, ad Boleslaum diuertit, quem persecutus est Vratislaus cum exercitu, hoc cognito Boleslaus cùm iam illum in protectionem Gnesnæ recipisset, mouit contra illum. In itinere hoc obuium habet virum simplicem quidem, sed bellicæ artis non ignarum, qui duos vomeres ad fabrum acuendos portabat, hic dixit

dixit Regi. Noui ego hîc omnes vias si iusseris præstò sum. Datus est sibi equus, quo conscenso ait: Victoriam facilè ô Rex reportabis, nec euaginato gladio; & cum Rex diceret, quo omine ista sciret? Respondit: cras ad auroram videbis dum te victorem salutauero. Statiuis igitur ad noctis horam susceptis, custodiam Larissæ commisit. Vadit ille & vnus recedendo à socijs, reptando super terram inuenit dormientes custodias Boemorum, à quibus abegit equos, & ad socios deduxit. Inde in castra irruit, insperatos occidit, fudit, dispersit. Vratislao sibi fuga consulente. Sic Larissa pro meritis arma hæc obtinuit Anno 1058.

VERBVM VIRI VERITAS.

Veritas multis verbis non eget, aliâs debilitaretur, & in suspicionem veniret. Et in bello vbi varius est euentus, & citò nunc hunc, nunc illum absumit gladius, dicere etiam viro certam victoriæ veritatem, est per quam difficile. Sed si instrumentum dantis victorias eligitur aliquis virorum, iam si prædixerit victoriam de hoste & triumphum, non ita erunt verba animositatem stabilientia in milite, quàm ipsa re veritas. Ericus XIV. Suecorum & Vandalorum Rex acceperat pro Symbolo, vt Iacobus Tipotius refert Sceptrum Regium ex intimis astrorum & Cæli deueniens. Cui subscripsit. DEVS DAT CVI VVLT. Quasi diceret, Victoriæ & Regna non ab homine & potentia mortali, sed à Deo proueniunt. Larissa vester ô nobilissima prosapia quæ ab illo descendis instrumentum fortiùs vindicantis Dei pro innocentia Iaromiri, ideò quæ dixit Regi, vera & verissima dixit, quia & quod dixit effecit, & ipse effecit. Quapropter si antiquis Romanis triumphatoribus in aris & triumphalibus arcubus scribebât ex voto has literas & signa Vot. XX. hoc est votum vicenale, tricenale pro tanta victoria Dijs, vt *Pier. Valer. hier. libro* 37. *capite* 33. Multò præstantiùs pro tam insigni victoria, intra familiam vestram votum Verbo Incarnato reddere vicies & tricies vos conuenit. Sit gloria altissimo Deo Trino & vno. Sic verbum vestrum erit virile & veritas. Dum Maximilianus Dux Austr. Ord. Equitum Velleris aurei ingressus fuisset, refert in insignijs Gentilitijs Equitum dicti Ordinis Io. Iacob. Chifletius coronæ Imperiali gēmis ornatæ vti insigni, lemma apposuit. TENE MENSVRAM. Recta subscriptio, & quadrat intēto Diuino, qui omnia creata disposuit in numero, pondere & mensura. Innuebat enim omnium rerum præcipuè humanarum mensuram esse salutarem, nam ea non excedente, omnia fortunata, excedente omnia infortunata proueniunt. Mensura Viri est Verbum verum, ipsa scilicet veritate essentiali fulcitum.

Probate & complectimini sententiam.

LINEA

LINEA FAMILIÆ LARISSA.

Larissa:

LArissa, *Iankalum Comitem antiqua priuilegia habent. Anno* 1264. *apud Priluscium in Statuto. Vixit Boleslai Principis Maioris Polon. Ataui Casimiri Magni temporibus.* Bielsc. l. 4. fol. 184. *N. Laryssa Comes Chochnanus Pocillator Calisien. de quo eædem literæ Boleslai & clarius Anonymos, quòd intercessione illius à Boleslao hoc Principe Polon. plurima Priuilegia Hebræi obtinuerint.*

Domanski.

Domanscij, *in Syradiensi Palatinatu in districtu Ostrzesouiensi. Clara ab antiquo domus. Optimè constituta est domus, dicebat Pittacus, cui neq; superfluum, neq; necessarium deest. Manet in vobis superfluus amor in patriam, & necessaria virtus ad consequendam gloriam & famam.*

Madalenski.

Madalenscij, *in Vielunensi districtu. Hi ex conuersatione homines ex moribus apparent antiqui nobiles. Vnde & in castris excellentissimi fuerunt milites & Rothmagistri, & domi optimi consultores. Nam qui Dei virtutibus ornatus instructusq; non extiterit, hunc domicilium esse dæmonum cum Nilo Abbate considerarunt. Sebastianus & Alexander fratres. Illius coniunx Heduigis Kobierzicka armorum Korab. Filij Ioannes Suffraganeus Gnesnensis, Abbas Landensis, & Albertus Tribunus Vielunensis. Eius consors Hartłupska. Alexandri verò filius Iacobus Tribunus Msciſtau. miles cum Chodkieuicio ad Smolenscum strenuus, & Ioannes Alexander Subiudex Vielunensis, qui subscripsit Electionem VLADISLAI IV. ex terra Vielunensi. Ex Niechmirowska suscepit Iacobum, qui in Liuonia ex tormento bellico transfixus in pede. Habet matrimonium cum Helena Kobierzycka, filiæ Mnißewscij & Vidawscij consortes.*

Zdanowski.

Zdanowscij *ad Łukow, clara & ampla progenies, qui vt genere clari, ita & maioribus egregij. Nobilius autem est virum bonum esse proprijs moribus, quàm trahere solum bonitatem à suis maioribus.*

Chocholati, *altare in Pilca cum his armis Thomas conspicitur. Anno* 1545. *Si ex nobilibus ille fuerit ignoro.*

LEGNICENSES DVCES.

LEgnicia, *à qua Duces denominantur est, ad Nyssam amnem in planicie spatiosa, quæ bonus campus dicitur, vbi arx fortissima est, quæ à Tartaris cum Batti & Peta defensa fuit.* De his Cromer l. 8. fol. 144. & 145.

Et sita in Silesia spectabat ad Duces primùm Glogouienses, sed partita bona per filios ad Vratislauiam pertinebat. Erat autem Vratislauia cum alijs Ducatibus Silesiæ spectans ad Poloniam, vt Cromer. lib. 4. fol. 54. *Sed defecerunt à Regno ad Bohemos. Henricus Legnicensium Dux à Tartaris occisus, cuius filij in arce defensi fuerant.* Crom. lib. 8. fol. 145. *Hunc Conradus Dux Glogou. frater in carcere tenuit.* Crom. fol. 184. *Præmislus Præmisli Posnanień. Ducis filius, Henrici Vratislau. testamento Cracouień. & Sendomir. Princeps, postea Rex Poloniæ. Henrici Vratislauień. & Legniceń. Principis filiorum tutor. Quomodo obijt authoribus Marchionum Brandeburgensium,* Crom. lib. 11. fol. 182. *Boleslaus Suidnicensium Dux, alter tutor filiorum Henrici fratris sui Vratislauień. & Legnicensium Ducis,* Crom. lib. 11. sub Loctico Vladislao fol. 184. *Filij Henrici Boleslaus, Henricus, Vladislaus, Boleslao Bregensis Ducatus cessit. Henrico Vratislauień. Vladislao Legnicensis. Et quia minima sors erat Bregensis Ducatus, addidit pecuniæ Legniceń.* 32. *millia Marcarum, & Vratislau.* 48. *Sed hæc omnia Vratislauia, Legnicia, &c. vendita sunt Ioanni Regi Bohemorum ab ipsis Ducibus, vt* Cromer. lib. 11. fol. 195. refert.

ŁAZANKI

Sicut Lascus vocat in suo Statuto fol 127. Alij autem vocarunt IASTRZĘBIEC.

DIximus de his armis in superiori tomo sub litera I. Repetimus iterum ob nobilitatem M. D. Lit. & aliorum quorum tunc non suppeditauerat memoria.

Nagora

Nagora. *Hi in Vnione Hrodlensi M. D. Lituaniæ cum Regno talia arma assumpserunt, vt Lascius vbi supra.* Bielf. fol. 313. *& alij.*

Nagora.

Nemir. *Idem est quod Nagora. Vnde Lascius in Statuto folio vt supra inquit: Receperunt Reg. Pol. Nobiles cum omnibus qui ex eorum stirpe originem suam ducunt ad fraternitatis & consanguineitatis consortia &c. Iastrzebcij autem alias Lazanki seu Bolesthij, Nagora, vocatos Nemir. Erant viri bello strenui & præmio æuiterno digni. Niemira cum fratribus suis subscripsit priuil. Litu. Vilnæ Anno* 1401. Laski fol. 128. *Vasilius Nemira Rothmag. S. R. M. Augusto sceptra gubernante eximius, cui villas Holowiecice, Cieplie, Linhany ad vitam Rex contulerat, quas successor hæreditariè dedit, vt Ianußewski fol.* 126. *refert. Facit mentionem alterius Nemiræ & Bielsc. sub oppressione Gedanen. à Crucigeris. fol.* 210. *sub Anno* 1306. *Niemierowicz à Nemir & Nemira, Ioannes Niemirowicz ad Comitia Regni Parcouien. sub Casimiro Rege Nuntius à M. D. Litu. Anno* 1453. Bielf. fol. 396. *Habet Bielscius Niemirouicium, qui cum Andrea Sakouicz Poloceñ. Præfecto ex Mag. D. Lit. missus fuerat in Hungariam ad Ladislaum, Hungar. & Bohemiæ Regem, pro Elizabeth in Reginam concedendam,* Bielsc. fol. 398. *Georgius Niemirowicz cum Gastoldo & Semione Slucensi Principe Tartaros ad Grodecum profligauit, & penitus deleuit, Anno* 1503. Bielsc. fol. 496. *Hrehorium Niemira Const. Regni. Anni* 1601. *Exactorem Contribut. Nouogrodi Litu. meminit.*

Nemir. Nemira. Niemirowicz.

Polubinscij. *Doctrina pietate & Marte celeberrimi. Titulo Kniaziorum honorantur ob familiam multis meritis claram, tàm in Regno Moscouitico, à quo in Regnum Pol. descenderunt, quàm in M. D. Lit. Bielscius altã ipsorum familiam dum ostendit, Regum sanguini iunctos innuit fol.* 609. *dum illorum arma ponit esse aquilam alis dislargatam in cuius pectore sunt arma Iastrzebiec, seu babatum in versum cum cruce. Quapropter nullus claritatem gloriam & honorem inuideat vel deneget, dum labor, merita & genus id præstant. Iaunicij enim Gedimini filij Mag. D. Litu. posteritas esse denunciatur, & ex qua linea ipsi norunt. Andreas Polubiński. Cuius filius Basilius Capitaneus Mscislauień. Marschalcus Grodneń. vt ex Epitaph. Kiouiæ ad Pieczarj apparet. Vasilij verò seu Basilij filius erat Kniazius Leo, vt ibidem legitur. Ioannes Palatinus Nouogrodeń. cuius consors Bochdanka Sangußkowna ex lumbis descẽdens Lubarthi. Alexander, qui exercitum Moschouiticum aliquoties ad Kiesiam & Marieburgum profligauit, & illorum Ducem Iuanum Meskierscium captum cum alijs, Regi Vilnam Anno* 1560 *transmisit. In Moschouiam legatus fuit. vt Reinoldus Heidenstein de bello Moschouitico refert fol.* 1. *col.* 3. *Demùm honoratus titulo Præfecturæ Volmireń. & Tricacen. dum fortiter defendit Volmiriensem arcem, fraude ciuium captus, &*

Polubinscij.

Moschorum Duci remissus. Iuanus *frater ipsius germanus, Capitaneus Tricaceń. in multis expeditionibus contra Moschum præcipuè ad Neulum clarus.* Papr. in 2. opere fol. 621. *Constantinus Castell. Mscislauień. Iosephus subiudex Sloninen. Casimirus, Leo, Daniel, Christoph. Demetrius, Nicol. subscripserunt, electionem Vladisl. IV. Reg. ex Palatin. Nouogr. Litu.*

Scyth. Scithij. *in M. D. Litu. virtuosis actibus apprimè dediti, antiquitate Niemirouiciis pares. Ioannes Sczyth, Dum terra Drohicen. iuri Polonico adscribebatur, subscripsit priuilegium cum alijs Illust. & Reuerendissimis Dominis, Ioannes Sczythouicz Vilnæ Dominica Lætare Anno* 1516. *N. Canonicus Vilnensis Sigism. III. regnante, sub Episcopatu Eustachij Volowicz. & Woyna. Vir singularis dexteritatis in iudicij amænitate & excellentia Cathedræ.*

Wnuczek. Wnucij. *in M. D. Lit. ex quibus erat Castellanus Ciechanouień. cuius filia virtutum Matrona erat consors Nicolai Solohub strenui militis & eximij Rothmag. Marcum Wnuczek Ciuonium Retoren. meminit Stricouius fol.* 781.

Protaßewic. Protaßeuicij. *Ionas Metropolita Russiæ ritus sui obseruator, si non dissonantis à veritate fidei, habet laudem. Erant familiæ istius viri literis, consilio, & iudicio excellentes, Iudices, Notarij Nouogrodenses in Litu. Paulus & Stanislaus Protaßeuicij electionem Vladisl. IV. ex Palatin. Nouogrod. subscrips. Valerianus autem ex Pinsceń. districtu subscripsit.*

Zdani. Zdanij. *Viri ob merita sua & à Serenis. Regibus & à Repub. præmiati honoribus nobilitati conuenientibus.*

Grazimowski Grazimowscij. *in Dobrzinensi terra. Bartholomæus iuuentutem cultam experientia iurium excoluerat.*

Suchorski. Suchorscij. *in Sierad. Palat.*

Gibowski. Gibowscij. *in Cracou. Palatinatu,*

Lukomski. Lukomscij. *quos Kniazios infra latius notauimus, viros bello fortes & genere magnificos.*

Srokowski. Srokouscij. *de Sroki in Russia sicut dispositiones eorum Leopoli commonstrant. Andreas miles eximius, cuius posteri in Podoliam transierunt. Tenuit pro benè meritis Regalia bona ad Rubießouiam. Stanislaus primus filius ex Nouosielska militarem obijt cum Palatino Russiæ Stanislao Golski. Ioannes alter filius cuius possessio erat in Czarnokoncze, ex Rzewnicka suscepit Paulum militem cum Potocki Ioanne, habuit Komorowscij filiam, occisus in bello. Tertius filius Theodorus, Ioannes vltimus filius quem post mortem primi filij Ioannes sic nominarunt. In Hungaria militari exercitio occupatus, demum in patria cum Golscio strenuus miles. Arcem Chotinensem dum in Regni dispositione fuit in cura sua tenuit, & Rothmag. S. R. M. ducentorum peditum fuit. Eius filius Gabriel, qui*

post

post tyrocinia bellica & actus militares cum Borislawski, in aula Illustriss. Ducis à Korec Korecki, nunc vltimi ex familia Castellani Volhiniæ filij, reddit obsequia. Patrueles fratres bello clari in Ecclesia Patrum Bernardinorum Leopoli sepulti, merita sua Epitaphijs declarant.

Wyzdzij, *in Cracouień. Plocensi, Belzensi Russiæ Palatinatibus, Militaribus trophæis, humanitate præcellenti, & bonitate morum ornatissimi. Andreas Wydzga Vexillifer Plocensis, quem refert Priuilegium vnionis & concordiæ cum Pruthenis sub Vladislao Poloniæ & Vngariæ Rege, in Anno* 1436. *sicut omnes Historici referunt.* Ego Lascium notabam fol. 140. *Stanislaus cum Illustrissimo Mielecki supremo exercituum Duce eximius miles, cuius in bello Valachico meminit* Bielsc. fol. 646. *Extant modernis temporibus lumina morum, pietatis, & fortitudinis. Ioannes Wydzga, qui ex milite dignissimo & Rotmag. vigilantissimo in Moschouia & in confinibus Regni contra rebelles Cosacos, & ingruentes Tartaros, iudiciorum terrestrium in Palatin. Russiæ Leopol. est lator & obseruator; mereturq; vt ex Subiudice virtus sua altiora teneat. Stephanus filius Subiudicis in exteris nationibus virtute cultam iuuentutem, in eam maturitatem deduxit, nunc tridecennium attingens, vt & Præpositus Metropolis Leopol. & Prædicator famosissimus & Catholicus nominetur, prædicetur, veneretur. Equidem*

Quem virtus stimulat cui verum corde resedit
Cui pietas plaudet, concomitata fide
Ille mihi meritò censendus magnus Aristes,
Atque illi soli præmia iure patent.

Sed dum ego altæ virtuti subministro calcar aureum, Lectoris benignissimi pietas & religio, meriti singularis ante Dominum, in humili spiritu, suspirabit auxilium.

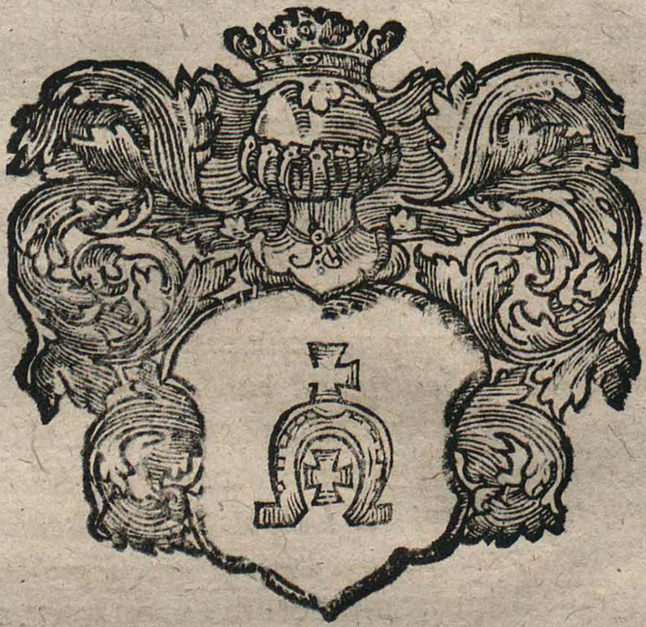
Wydzga.

Gembartij *de* Kamienica. *Militari & literis maxime dediti, vndè & Reipub. proficui, & Ecclesiæ dignissimi. Stanislaus Gembarth post militares actus in Repub. consilio grauis, Abbas Plocensis, qui considerando quod vita breuis, ars longa, occasio volucris, experientia periculosa, iudicium difficile, vitam composuit ad æternitatem. Quapropter ad eius arma adscribebat quidam:*

Gembarth.

Fortis equi soleam studio Gembarthe nitentem
Bellica sors genti tradidit arma tuæ
Nec temere in medio Domini superaddita crux est
Vt nisi fortem animum pro pietate gerat.
Nunc Deus ipse tibi proprium commendat Ouile,
Vt pius, vt fortis, semper vt illud ames.

ŁAZOWSKICH seu KRZYWDA.

DELINEATIO & ORIGO.

HÆc arma iam ſupra adnotauimus in Tomo primo ſub titulo armorum Krzywda. Sed quia aliqui crucem non habent intra ſoleam, alij truncatam deferunt, alij ſupra ſoleam diminutam retinent, difficile eſt aſsignare modum. Videat Lector Tomum primum, nos enim ſolùm mentionem horum ob cognominis appellationem facimus. Nam aliqui à Lubicz, aliqui à Pobog veniunt, vt Suieciccij ex Wielun: diſtrictu intus ſine cruce, quia à Pobog veniunt.

Rzewuſki. *Vtuntur etiam prædictis armis Krzywda vulgò nuncupatis Rzewuſcij in Palat. Podlaben: in diſtrictu Drobiceń. quorum generatio nec duabus villis continetur. Eorum prædeceſſores erant Geruilus Epiſcopus Ploceń. & Præclaus Caſtellanus & Capit. Breſtiæ Litu. Martinus quoq; Excellentiſſimus Rothmag. Modernis temporibus Stanislaus Vicedapifer. Braclauień. & Iudex Caſtrenſis Vinniceń. ſæpius deputabatur ad Conuentus Regni & Tribunalia. Reliquit filium Laurentium, qui cum Czernieiowſka Succamerarij Leopolień. filia celebrauit matrimonium. Petrus Camerarius Granicierum Braclaw: Ioannes miles ſtrenuus & peditum Rothmagiſter.*

LZAWA

L Z A W A.

DELINEATIO.

SVnt duæ Soleæ in medio auersim positæ, intra quas est gladius quassatus. Supra coronam sunt tres pennnæ Strutij. In campo cælestino.

ORIGO.

DEscendunt ab armis Bylina de quibus Tomo primo diximus, Refert Papr. in Nido virt. quòd in pænam facti, solea tertia & manus aurea ablata fuerint. Nam lassatus miles, ob vigiliam obdormierat, accidit somnium quasi hostis irruentis & diripientis castra & phalanges, excitatus cucurrit aufugiendo & acclamando, fugite, fugite. Contremuit exercitus, reuidet custodias, videt pacifica omnia Dux, perquirit conductum, & quid sibi acciderit renunciat. Concedit vitam Dux, sed notam criminis, quoniam errare semel in bello maximus error est, gentilitijs suis famosisimis & illustribus antiquis solus vteretur, apposuit. Narrat hoc, sed non probat. Coniectura tamen quòd diminutio non sine ratione fuit. Plurimi talibus armis vtebantur, sed alij ad arma his similia Ostoia & Przegonia cognomina sua minus cautè transtulerunt. Sed accidunt plerumq; multa incuria in Curiâ.

EXCVSABILIS ERROR REPARATVR.

SAtis prudenter *Aristoteles* 1. *Metaph. dixit:* Paruus error in principio, magnus fit in fine. Habet vim suam in Repub. & in bello. non enim facile remedium adhibetur, vbi nulla excusatio facti. Idem affirmandum foret de illo qui in bello peccat, peccat autem Lzaue peccato. Sed dum non ex animo error irrepsit, sed ex casu, excusabilis iam videtur. Quocirca quidam Poetarum.

Qui aliud occultum habet in mente, aliud loquitur,
Exosus mihi ille est, æquè ac inferorum porta.

Similis namque est talis lapidi Thrasydulo, qui vt tradit fabulosus *Nicanor. lib.* 2. *de Flum.* nascitur in Europa galeæ similis, qui vt tubam audit, prosilit in ripam: Atheniensium verò pronunciato nomine, mergitur in profundum. Tales inueniuntur quandoque & milites, qui libenter clangorem tubæ audiunt, sed hosti pectus offerre summopere recusant, fingunt plura & refingunt, ne cum hoste congrediantur. Alius erat in sua intentione Lzauius, vndè, vt redijt ad rectitudinem animi confitetur errorem, & reparare desiderauit. Crediderim totis viribus conatum fuisse Lzauium, obliuioni dandum suum somnium, delebat sudore, cruore, cicatricibus, sed hoc totum posteritati suæ concessum, quod personæ propriæ denegatum fuit. Ergo vos ô clara posteritas propiori, & propinquiori loco & gladio defendite, custodite patriam & Regnum, & fæliciora vobis fortuna & fortunarum dominus inscribet & donabit. Ergò

Hastas & enses & celeres fugas
Turbasq́; cædesq́; & strepitus graues
Non respice, sed extimesce
Exitiumq́; tui & Senatus.

EAMILIA ARMORVM ŁZAWA.

Bothurzynski. BOthurzynscij, *Ioannes Cracouiensis Canonicus, qui in arce ad ingressum Sancti Nicolai capellæ, sub lapide cum cupreis circumferentijs sepultus, Anno* 1324. Paproc. in stemmatibus.

LILIA Primò aliâs GOZDAWA.

DELINEATIO.

SVnt lilia duo ad inuicem radicibus coniuncta, ita vt exprimant arma dicta Gozdawa, de quibus in ſuperiori Tomo diximus. Hæc inquam, arma iterum reducimus, tum, quia aliquot familiæ armorum Gozdawa nunc nobis porrectæ, quas ante non nominaueramus, fuerunt, tum quia eiuſmodi lilia multiplicata, pluries pro armis gentilitijs aſſumpta, video. Nam ne dum ſunt lilia, quas Gozdawa vocamus, ſed etiam bina reperiuntur, dicta Krupek, & trina & fortè quadrina, tum ſexena, vt hic inferius videbimus. Et quia originem in ſuperiori loco adnotauimus, ad ſequentia tranſimus.

Lilia multiplicia.

MVNIFICENTIA REGIA.

VArijs Symbolis munificentiam antiqui figurabant, alij fabis, alij Cicere ex ædibus larga dextera erogatis. Hanc munificentiam Romanam apud Ciceronem colligo, vbi Quæſtores magnificentius facere potuiſſe dicit, ſi quantum in Cicere expenſum eſt, in alijs quæ Rempub. adiuuarent, inſumptum eſſet. Quapropter & Horatius de largitionibus ambitioſis, *Carm. lib.* 2.

Munificentia regia.

Cicer munificentiæ ſymbol.

In Cicere

In Cicere atq; faba bona tu perdasq; lupinis
Lætus vt in circo spatiére, aut æneus, vt stes
Nudus agris, nudus nummus, insane paternis.

In Florentina autem Ciuitate antiquissima Romanorum quondam Colonia, & fabis, & Cicere ferebant suffragia, præcipuè in die Præcursoris Domini, vbi tota perfundebantur, vt omnibus volentibus vsui sint. At relinquo ad præsens aliorum placita, meritò iucundiùs lilium significat munificentiam Regiam, tum quod lilium ipsum largitorem munificentissimum Christum iuxta Hilar. in Matth. super illud *Cant.* 2. Lilium Conuallium, significet, tum quod Angelos cælestes quibus perennia bona altissimus contulit, sacra pagina in illis verbis Euangelij. Non laborant lilia neque nent, (illa tamen vestiuntur qualiter nec Salomon vestiebatur, tam scilicet candidè & odoriferè) iuxta Hilarium repræsentet, tum quod lilia in delicias, & honestum sepulturæ, imo etiam sanitatis & corporeæ, & spiritualis veniunt. De hoc quidem primo: Quia inuisa sunt lilia scarabæis, de secundo verò ipse Mantuanus Virg.

S. Ioan. Bap.

Munificentia reg. per lilium.

Lilium est ad delicias, sepulturam, & sanitatem corporis & animæ.

Si qua fata aspera rumpas.
Tu Marcellus eris: manibus date lilia plenis.

De vltimo verò Sacratissimum Rosarium testatur B.V. Mariæ, dum rosæ sanctificantur in Sacro Ordine Prædicatorio die Visitationis Beatissimæ Virginis Matris Dei. Eodem namque modo & lilia consecrari possunt, cum Beatissima Virgo sit flos florum, & lilium pretiosum, à Rege Regum præelectum. Quocirca optimè de Beata Virgine Maria id quod de lilio dictum est, 4. *Esdr.* 5. accomodandum. Omnipotens ex cunctis floribus orbis vnum sibi lilium delegit. Vnde antiqui liliũ florem Regium ne dum à Regina Iunone, sed etiam à Regia qua præstant celsitudine, nominarunt, & in Symbolum spei augustæ deduxerunt, *vt Pier. Valer. Hierog. lib.* 55. *cap.* 9. *&c.* Sed ad Vos sit meum ô insigniti lilijs intentum, condecorati diuersis honoribus, gratijs, & titulis in hoc regno, munificentia regia in tantum permanetis, vt non reperiatur amplius aliqua insigniorum celsitudo, qua domus & familia vestra non fuerit honorata & decorata; meruerant enim hoc vestra in patriam merita belli & pacis tempore, meruerant virtutes nobilibus debitæ & congenitæ, merentur & modò auidè in bonum patriæ hiantes affectus in descendentium posteritate, quam benedictio diuina fouet & protegit.

B. V. M. Lilium.

LINEA FAMILIÆ LILIORVM alias Gozdawa.

Pac.

PAcij, *in Magno Ducatu Lithuaniæ familia tam antiquitate, quàm meritis in patriam amplissima, quapropter maximi Senatores & optimi fue-*

mi fuerunt, *Ioannes Pac Ciuonius Vilnensis, quem acta confirmationis iurium M. D. Lith. meminerunt.* *Georgius Paczowicz Castell. Polocensis, qui tempore Io. Adalberti Regis, & Alexand. M. Duce Lituaniæ subscripsit cum alijs confirmatum ius. Actum in Chrodlo* 1413. Laicius fol. 130. *Nicolaus Pac, literis humanitate, & beneuolentia magnum sibi comparauit nomen. Episcopum Chijouiensem fuisse,* Paproc. in secundo opere fol. 674. *meminit.* *Stanislaus Palat. Vitepscensis, optimus Ciuis patriæ, in sago, & toga, qui ad Vitepscum Moschum Seremetū Butirlum & Soborum cum sex millibus Tartarorum repressit, Anno* 1568. Bielsc. fol. 623. Et Stricou. lib. 25. cap. 2. *Hic antea dum M. D. Litu. Dapifer fuisset, retulerat victoriam de Moschis collecta Vitepscensi nobilitate ad Iezierzisciam, vt refert R. Dominus Simon Starouolscius in Bellatoribus Sarmatiæ, cui tale Epitaph. adscripsit.*

Stanislaus Pac M. D. Litu. Dapifer, inter Duces, qui militarem impetum ratione compositum habent, aut fortuna propitium, meritò connumerandus, hoc tegitur tumulo. Quem post præclaram illam apud Iezierściam de Moschis victoriam, in medio fortunarum cursu, vt desiderabiliorem nobis, sic & fæliciorem sibi mors immatura extinxit.

Paulus Castellanus Vitepscensis, germanus Stanislai 1573. *à nobilitate M. D. Litu. in Comitia Lublineń. post decessum Serenissimi Stephani Bathorij legatus, vt* Bielsc. fol. 657. *Hic reliquit duos filios optimæ spei & reputationis Nicolaum, vt notat* Paproc. 674. *& alterum Ioannem Pincernam M. D. Litu. dispensatorem Contributionis Vilnensis meminit Constitutio Regni* 1524. *Et Nicolaum Succamerarium Brestensem in Litu. atq; Exactorem Contributionis Regni refert Constitutio Anni* 1589. *Et Paulum Capitaneum Mscislauiensem Commissarium factum in Comitijs Regni, habet Constitutio Anno* 1607. *Descendentes verò ab illis, dum studia literarum, mores, & exercitia ad limam virtutum deduxerunt & adoptarunt, grauem existimationem de seipsis & posteris suis relinquunt. Quapropter in electione Sereniss. Regis VLADISLAI IV. ex Palatinatu Troceń. subscripsit electionem Stephanus Pac Vicethesaurarius M. D. Litu. Et ex Palatinatu Vilneń. Christophorus Pac subscripsit. Quod verò vobis fæliciter anni cædant, vt opto, consideranda breuibus propono.*

Vitam quæ faciant beatiorem
Iussit iustitiæ tenere leges
Toto prendere corde veritatem
Emunctam maculis fouere mentem
Gaudere innocua quiete, rerum
Abstinere alieniore cura,

Vitam quæ faciant beatā

Famam lædere nemini susurris
Fortunam bene ferre vtramque vbique.
Si quicquam est agere, & pati necesse.
Pro veri boniq́ue firmitate,
Non spectare homines, Deum intueri
Delictum magis ac magisq́ue semper
Vitare ac metuere.

Stano.

Stanij, *Expeditissimi milites, & defensores Transiluaniæ, ex quibus aliqui in Regnum Poloniæ Casimiro regnante deuenerunt, fortunæ & militaris celsitudinis gratiâ. Hieronymus, post varios nobilis animi & occupationis affectus & actus Tribunus Sanoceń. declaratur. Connubijs matrimonij celebratis cum Tyczynska, suscepit filios Andream, Thomam, Stanislaum, milites eximios, & patriæ merentes. Andreas post Castrenses occupationes, sterilis decessit. Thomas post militaria trophea Moschouitica, sedatiorem vitam eligendo in terra Chelmensi matrimonij vinculo cum Horodynska contracto, ibidem resedit, ex qua susceperat filios quinque, de quorum numero Martinus laude perpetua exornauit familiam. Nam cum Stanislao Koniecpolski tum Exercituum Regni Campestri Præfecto, pluribus annis militiam obseruauit, & pro meritis, & iudicij dignitate, Castrensium iudiciorum præses, & loco tenens militiæ, & copiarum Illustrissimi fuit. In Cecorica expeditione contra Skinderbasam, cum alijs hostem aggrediendo gloriosè occubuit. Illius sanguine Tartari vngebant suam faciem, & cor illius deuorarunt, precando Deos vt tantæ fortitudinis & audaciæ ipsi atq; illorum filij reperiantur. Sepultus dissectus frustatim ab hoste in vno sepulchro cum Petro Fredro. Stanislaus tertius frater in Hungaria tyrocinijs militaribus in castris collectis, eximius miles euasit. Redijt cum electo in Regem Poloniæ Stephano Bathorio miles continuus. Ad Pscouiam maxima indicia bellatoris summi demonstrauit: Nam dum septingenti pedites cum gubernatore suo ad mænia prostrata fuissent, mandante Rege, & oscula in caput dante, in præsidia conscendit magnanimus, vbi & occubuit. Illius tumulum his verbis Regius animus condecorauit.*

ISTE NOBILIS IN LECTO HONORIS OCCVBVIT.

Altero verò matrimonio prædictus Hieronymus Stano, habuit coniugem Zophiam Zdowska hæredem in Nouitaniec, cuius sororem germanam Nicolaus Bal Dapifer Sanoceń. de Zoczew, sed hanc sortem ab illo acquisiuit Stano, quocirca de Nouytaniec familiam suam notare cæperunt. Ex qua suscepit filium Georgium & filias aliquot. Georgius Stano Hieronymi filius, vt morum spectabilitate amabilis, ita militaris exercitij studio maximè laudabilis. Cum Radziuilio in Moschouitica expedi-

tione

tione magna præmia laudis reportabat, sed morte parentis retractus, cum filia Venceslai Pobidzenscij Subiudicis Sanoceń: matrimonium suscepit, ex qua filios quinq; numerauit. Meminit ipsius Constitutio Regni Anni 1591. *dum ex Minori Pol. ad receptionem Quartæ constituitur. Venceslaus* 1. *filius Georgij, post literaria ornamenta militiæ obseruator, cum Zolkiewski in Moschouia & Liuonia pugnauit. Tandem cum Chrzastowska in Cracouień. Terra fœdus matrimonij tenuit. Georgius alter filius post cultam literis iuuentutem Constantinopolim bis cum legatis Regni Stanislao Gulski, Castellano Halicień. & Felice Herburt Mosticeń. & Visneń. Præfecto adijt. Demum militarem toto pectore & conatu amplexus, cum Zolkieuio Præfecto Campestri contra Tartaros, & in Liuonia obsidendo Album castrum, maxima trophæa & fortissimi animi argumenta declarauit. Ad Smolenscum verò cum Serenissimo Rege Sigism. III. pugnando ad Stolicam missus, prodromum legationis perfecit. Cum Illustr. Palat. Cracouień. Lubomirski à Castris Orininensibus ad Castra Pruthenica vltima indefeßè pugnauit. Fuit Nuntius ad Comitia Regni duodecies, Parlamenti iudex multoties. Honoratus titulis Vexilliferi Sanocensis, tum Subdapiferi & Dapiferi, atq; Præfecturæ Sadecen. Consortij matrimonialis vinculum tenuit, cum filia Fredro de Pleßouice Tribuni Præmislień. Ex qua inter alios suscepit duos filios & filias* 4. *Andreas* 1. *filius post rectè constitutam moribus & literis adolescentiã, in Hungariam ad tyrocinia militaria colligenda declinauit, Miles factus ad Tocaium pugnauit, sed in captiuitatem deductus medio anno recuperatur. In Patria, decennio miles continuus & strenuitate celebris, cum Illustrissimo Lubomirski Palatino Cracouiensi, in bello cum Abazi Basa cum vitæ periculo maximo, equum in irruptione hostili globo amisit. In expeditione contra rebelles Cosacos ad Kumeyki alacriter, & Leonino pectore in taborum irrumpendo globo per humeros transfixus, ægre ad valetudinẽ redijt. Charus militi, & Duci. Demum, vt Palladis industria patriæ obsequia redderet, accepit in consortium matrimonij, ex familia Dzidußycciorum in Leopoliensi districtu, non modicè expectationis & spei in patria vir. Georgius alter filius, vbi in exteris nationibus iuuentutis ac generosæ indolis recta indicia factis declarauit, miles eximius esse desiderauit, & sub signis militaribus Palatini Cracouiensis Lubomirscij, pro patria fundere sanguinem, & mori, si cælo visum fuerit, imperterritus cupit.*

Piaseccij, *in Podolia. Viri pacis & belli feruentis tempore coronides patriæ. Nam & literis & iure, Marte & Bellona Saturnum ac turbulentum Iouem concordia colligarunt. Michael Piasecki Succamerarius Podoliæ Iudicij grauitate & experientia militari singularis, maximam sui memoriam reliquit. Habuit filium Ioannem Notarium Terrestrem Buscensem, qui genuit Melchiorem Notarium Terrestrem Buscensem, demum* Piasecki.

Subiudicem Terrestrem, & Surrogatorem Capitaneatus Buscensis, virum grauitate consilij, & dexteritate rerum agendarum conspicuum, qui reliquit Ioannem Ferdinandum, Notarium Terræ Buscen. maturum consilio, & iuris peritia grauissimum, cuius sententiam Tribunalia Regni per annos triginta, neq; reprehendere neq; immutare attentarunt. Erant educatione & exercitio literarum, vnâ cum fratre Adalberto, in exteris nationibus omnibus amabiles, & Linguarum, Germanicæ, Italicæ, Gallicæ, &c. periti. Ex filia, fratris Georgij Zołczynski, Capit. Zydaczouien. susceperat prolem, at iuuenis obijt. Victorinus, cuius filius Arnolphus, superius dictorũ patruelis in Moschouitica expeditione, Sigismundo III. regnante, gloriosè obijt. Zacharias eiusdem Germanus, ex Luca natus, etiam Patriæ obsequia in Armis reddendo, militarem vitam finiuit. Istius familiæ possessiones, ob matrimonialem consanguinitatem, ad familias Czołchansciorum, Gorsciorum, Thelephusorum, transierunt.

Tryzna. Triznij, *in M. Duc. Litu. Magni eruditione, consilio, toga & Marte. Et quoniam gloria filiorum patres eorum, descendens posteritas, sequi & præuenire gloriam, ingenio & fortitudine desiderauit. Hrechorius, dotibus ingenij, & Martis encomio clarus. Vnde post trophæa ex hostibus deducta, Marschalcus M. D. L. & Rothmag perpetuus S. R. M. denunciatus.* De hoc Stricou. lib. 5. cap. 1. fol. 767. *Nicolaus Supremus Thesaurarius M. D. L. & Notarius, Præfectus Bludzynen. Koskinen. Przełomscen. Bielecen. Æconomus Bobroyscen. Ex his tantisq; titulis cognosce virum Patriæ, vt ex vngue leonem. Eius fratres, Marcianus, Referendarius & Notar. M. D. Lit. Administrator Episcopatus Vilnen. Michaël Gedeon, Incisor M. D. Lit. Bresten. Zdzitouien. Capit. OEconomus Grodzinen. Theophilus, filius Nicolai, Volkouien. Bludzinen. Præfectus, Oeconomus Dobroyscen. Nicolaus Tryzna, Præfectus Regiæ Culinæ in M. D. Lit. & Andr. subscripserunt Electionem Vlad. IV. ex Palat. Nouogrod. Paulus Petrus Tryzna, Præfectus Starodubeń. ex Palatinatu Smolenscen. Electionem Vladis. IV. subscripsit. Petrus Tryzna, Capit. Dobroyscen. subscripsit Electionem Vladis. IV. ex Palat. Minscen.*

Bierecki. Biereccij *seu* Bireccij, *literis & militari dediti.* N. *Birecki, Iudex Premislien. Terrest. ex Chodorowska natus, habuit ex fratre nouem consanguineos masculos, & nouem fœminas, ex se autem, & Skorucyanka, reliquit* N. *qui celebrato matrimonio cum Okręglicka ex Vdrzycka nata, suscepit ex illa plures filios, ex quibus Andreas in Castris strenuus vir Rothmagistri locum tenuit. Filiæ verò illius, Sophia Abbatissa, Conuentus S. Brigittæ Leopoli, & Catharina Srzedzinscij coniunx.*

Dyßel. Dislouij, *in M. D. Lit. in Trocensi Palat. contra insurgentem Moschum erant strenui, nec incursionibus Tartaris cedentes, manet vsq; in præsens eorum memoria cum posteritate. Nicolaus Dysleuicz subscripsit Elect. Vlad. IV. ex Palat. Vilnen.*

Sok-

Sokolowscij, *in M. Ducatu Lit. cum familiæ suæ antiquitate etiam heroicis actibus excelsi, excoluit iuuentutem cum ætate virili exercitijs militaribus Michaël cum Raphaele Sieniawski, in Liuonia, Moschouia, & ad Rostouiciam contra Tartaros pugnando fortiter & cruentè: honoratus titulo Vexilliferi Słomenscen. Reliquit non dissimilis animi & fortitudinis filium Valerianum, qui post agitatam bello & Castris vitæ facultatem, ex Hornostaiowna reliquit posteros imitatores Maiorum.*

Leuonij, *in M. Duc. Lit. Nobilitas cum splendore domus satagit virtutis lauream, & consequitur Marte & Minerua. Bartholomæus Leuonius, Diamenti Præfectus & Aulicus Regius, obseruantia commendabilis. Ioannes Iudex Terræ Vilneń. & causarum Patronus, quæ miserationis erant. Nicolaus strenuus miles, ad Parnauam, Rigam, & Nitauiam, spectante Radiuilio, M. Præf. Exercit. Lit. cum Anastasia Karwacka tenuit Matrimonium. Ioannes Leuonia, Vexillifer Vpitsceń. & Samuel frater eius. Perficite rotam currentis vestræ ætatis, discendo viuere, & mori; qui enim discit tota vita viuere, simul studebit & tota vita gloriosè mori. Gloriosè autem, & homine dicente, & Deo confirmante.*

Leuonia.

Pempowscij, *Negotijs Reipublicæ benè dispositi. Ambrosius Præfectus Marieburgi, ad concordiam cum Pruthenis stabiliendam erat deputatus.* Bielsciu Anno 1510. fol. 115.

Brzozowscij *de Brzozow, Hrehorius optimus miles, in Moschouia, Liuonia, Vngaria; honoratus titulo Castrorum Metatoris. Sepultus Lubarti. Illius Germanus Maximilianus Subdapifer Chyou. & Legionum Palatini Cracouień. ductor.*

Sokolouij, *ex districtu Rozaneń. Hi ante vocabantur Sokolij, vnde eadem est generis linea, sed quia apud Zołkieuium, Supremum Ducem, vnus Sokol occidit militem, quòd canem suum vocauerit Sokoł, ideò vocatus fuit Sokołowski, manent in Podolia. Ioannes ex Wardowska Sophia suscepit filium Heliam, Alexandrum eximium militem, Patris vestigia sequentem.*

Pempowski.

Brzozowski.

Ponikowscij, *ibidem sunt Sokolij, sed à Punikui denominati.*

Sokołowski. Sokoł.

Ponikowski.

LILIA

LILIA SECVNDO.

DELINEATIO.

SVnt in Campo nigro tria Lilia, Gozdauiarum Armorum perſimilia.

ORIGO.

ESt additio facta, vt apparet ad Arma Gozdaua, & fortè iteratis vicibus additio facta fuit: aut additio facta eſt ad Arma Krupek, vndèduo Lilia ponuntur pro Gentilitijs Armis. Veram originem inueſtigare non potui, ſed poſita in Epitaphio Succamerarij Leopolien. Ioannis Swoſzowſki, video cuius genitrix horum Armorum exſtitit, & aliorum Nobilium in diuerſis locis.

TERNO SVNT CONSERVANDA TRIA.

TRia Lilia meritò tribus conſeruanda, & confouenda veniunt. Pietate in Deum, Fidelitate in Patriam, & Honeſtate domus: triplicatis namque Lilijs, hæc tria declarata fuerunt. Ægidius Sancti Franciſci diſcipulus, dum quendam dubitantem, quomodo Chriſtus vtero clauſo naſceretur, & Beatiſsima Virgo Maria in partu, & poſt partum, ſic virgo vt ante partum erat, permanſiſſet, audiret:

baculo arido percuſsit ſemel terram, & ſtatim Lilia creuerunt, percuſſit iterum, & Lilia exſurrexit, percuſsit tertiò, & iterum Lilia ſuccreuit. Non eſt enim impoſsibile apud Deum omne verbum. Quo viſo ille, Dei pietatem & B. V. gloriam extulit; Lilia quoque triplex erat fidelitatis in Patriam Chriſtianam ſignum. Nam cùm Bulla Maris magni in Gallia publicaretur, tria apparuerunt in Crucibus Lilia in cælo, quapropter fideles, alij alba, alij rubea, alij viridia Lilia in Symbolum fidelis propugnationis Chriſtianæ Patriæ aſſumpſerunt. Nam Cruces, quæ in cælo apparuêrunt, ſunt Lilia pretioſiſsima horti cæleſtis, Lilijs etiam triplicatis honeſtas domus conſeruatur, quæ plerunque aduerſis & ſecundis permiſta eſt. Hinc Borbonius Dux Ludouicus ſecundus, Equitum de Carduo Beatæ Virginis Ordinem inſtituendo, illi torquem aureum ex Lilijs contextum, interſtinctis æqualibus interuallis Cardui florum, ex quibus pendebat Crux cum inſcriptione: *Spes appoſuit.* Tria igitur Lilia ſunt à vobis terno hoc conſeruanda, ô Liliati Milites, & Matronæ Lilijs exornatæ. Primò, pietate in Deum. Sic namque Agapetus, *vt inquit Plato de Legibus*, monebat Iuſtinianum Imperatorem: *Sceptrum Imperij cùm à Deo ſuſceperis, cogitato quibuſnam modis placebis ei, qui id tibi dedit, cùmq; omnibus hominibus ab eo ſis prælatus, præ omnibus eum honorare feſtina.* Secundò, fidelitate in Patriam. Sic namque Carolus Paſchalius lib. de virtutibus & vitijs, cap. 14. dixit: *Patria, cùm ſit communis omnium parens, atq; adeò alter Deus, ipſis parentibus, ipſis amicis anteponi debet, atq; adeò ipſi vitæ, quam ipſius propugnationi impendere debemus: dulce enim & decorum eſt prò Patria mori.* Tertiò, honeſtate domus. Improbum enim eſt, relinquere honeſtũ viro rationem Deo redditutro. Sed ô heu, vtinam liberorum ſuorũ mores non ipſi parentes deperdant, infantiam ſtatim delicijs ſoluunt, mollis illa & blanda educatio, quam indulgentiam appellant, neruos omnes & corporis mentes frangit. Quos enim fructus eos virtutum adulta ætate eum laturum putamus, qui à teneris vnguiculis vitia ſtatim imbibit. Quid non ætatis progreſſu concupiſcit, cuius infantiam parentes auro, argento, purpura, holoſericis veſtibus exornant? quam in adoleſcentia temperantiam is præſtare poterit, quem puerum atque adeò infantem conquiſitiſsimis epulis, & omni obſoniorum genere ſaturant? qua ratione in reliqua vita ſobrius fiet ille, quem à pueritia parentes ebrioſum efficiunt? adeò à teneris aſſueſcere multum eſt. Iam non domicilium iſtæ habebit roſas, ſed qualia Scarabæus conquirit.

Lilia cum carduis & Cruce.

Pietas in Deum.

Prælati hominibus Deo plac.

Patria omnibus anteponenda.

Educatio puerorum deprauatur à parentibus.

LINEA HVIVS FAMILIÆ.

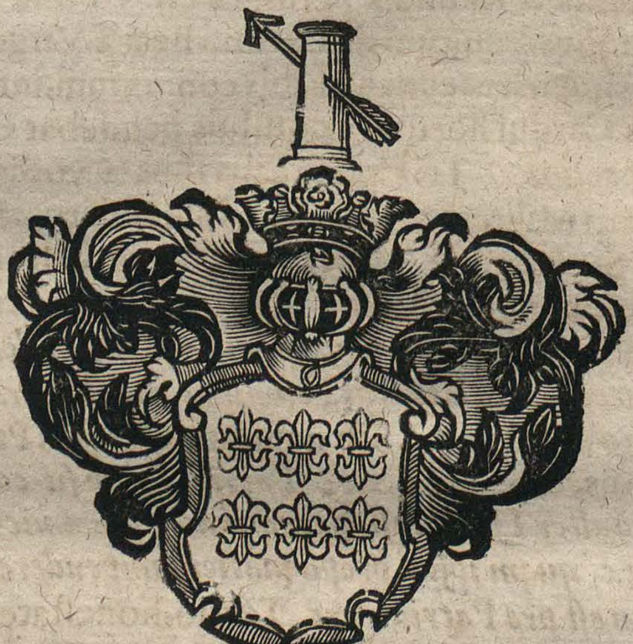
INter Epitaphia Leopoli, in Ordine Prædicatorum, vidi Ioannis Swoſowſcij matrem de his Armis fuiſſe. *In M. Duc. Lit. erant hæc Arma*

ante

ante Vnionem cum Regno Illustriß. Familiæ Sapieha, quapropter Arma Lis in medio ponuntur ab illis, in Capite verò tria hæc Lilia. De hoc apertè Iacobus Olßowski Societ. Iesu, in Concione Christophori Sapieha docuit, sed apertius ex Priuilegijs Vnionis apparet, vbi dicitur: quod Nobiles M. Duc. Lit. Arma Regni Pol. in maius vinculum concordiæ, pacis & Vnionis assumebant.

Sapieha.

LELIE siue LILIE, tertiò Appellata WIERZBNA.

DELINEATIO.

Lilia cum statua & Sagitta.

IN Scuto quadrato sunt Lilia sex, in duos ordines per terna disposita, & supra Galeam est Columnam Sagitta transfixa. Alij verò in eodem Scuto ponunt supra Lilia Columna prædictam cum Sagitta, & supra Galeam ponunt tres pennas Strutij. Hunc modum ponit *Papr. in Nido virtutum, fol.* 1117. Superiorem verò ponit *Bielscius fol.* 403. Sed seipsum correxit *Papr. in secundo opere.*

Wierzbna.

ORIGO.

EX Silesia à Comitibus in Wierzbno in Regnum illata fuerunt ab antiquis tēporibus, *vt Papr. in Nido virt. refert.* sed quomodo acquisita non meminit. Ex Lilijs tamen constat, ex Gallia originem primitus habuisse, quorum primæuus fortiter contra hostem agendo, vt murus sagittis sese opposuit. *De his Albertus Strepa.*

FLOS

FLOS REGIVS.

NOn sine graui animaduersione Lilia flos Regius nuncupantur. Taceo Poëtarum figmenta, qui dicunt Lilia nata fuisse ex lacte Deæ Iunonis, taceo quod Lilia inuisa sunt Veneri, sed hoc singulare in Lilijs animaduerto, quod tanta proceritate super flores alios attollitur, vt ad tria interdum cubita surrigatur: à Regia igitur, qua præstant celsitudine, præter odorem & colorem, florem Regium Lilia efferre licebit, sed à fortiori procedere liceat. Regius flos Lilia sunt hæc, quia Columna quæ Sagitta transferitur, lilijs apposita, Regium & inæstimabilem Virum commonstrat, qui suauissimum Patriæ odorem, grauissimum hosti terrorem continuò afferat. Chastellierorum familia in Aremoricis defert tale insigne, *inquit Petrasanta.* Lilium in parma, subtus quatuor nummos bisantinos, & supra hæc omnia, est manus erectum digitum ad sydera habens. Credo tali gestu innuit. Quid dicitis? Quis sum? quis fortior? apparet hunc quondam fuisse Turcarum stragem & liberatorem Christianorum. Sed quicquid sit, Lilia sex Columna lapidea, Sagitta perfodiens, superabit hæc omnia, meritò igitur florem Regium Arma hæc nuncupabo. Sequitur enim hæc claritas possessorem suum, quocunque perrexerit, & vbicunque constiterit secum erit, nunquam enim desinet clarus esse, qui in prælijs clarus fuit. Te clarissima Familia hoc meo affectu perstringo, age quæ te agere non pœniteat, age quæ Deus videat, age vt videntes te animentur & laudent. Video inter Nobiles Florentinos Arma, Leo tenet pedibus anterioribus Lunam, & familia quæ his Armis vtitur, nuucupatur BONA DIES. Optima certè dies est, si pectore Leonino vir præsens est Deo suo cum conscientia. Tu igitur ea age, quæ conscientiam tuam decent, & diem semper, noctem nunquam videbis, nec habebis.

Lilia flos Regius.

Lilium, cum nummis bisantinis.

Leo Luam tenet.

LILIA PVRPVREA.

HOnorabo vos tanto titulo, ne dum ob purpuram regalem Christianissimi Regis Galliarum, à quibus originaliter vestra arma sunt. sed quia ipsa merita superaddita meritis maiorum, & imaginibus à Successoribus eorum, & vobis, ad hoc me compellunt. Habet *Dempsterus de antiquitatibus Rom, l.* 10. *cap.* 16. quod inter munitiones validas vrbium, & Castrorum lilia in vallis, & circa muros ponebantur. Erat autem ferrum, ad similitudinem liliorum præacutum in summo, ex stipite proueniens, obductum virgultis, & contectum viminibus, florem repræsentabat liliorum nondum apertorum. Quod si quis hostium in vallum deciderit, lilia purpurea reddebat; si verò securè transierit, lilijs purpureis meritò coronandus fuerat.

fuerat. Hinc *Pier. Valer. in hierog. lib.* 55. *cap.* 9. *dixit*: Vt verò coronam nostram elegantiùs contexamus, purpureis aderunt lilia mista rosis. In his illustribus gentilitijs vestris, dum video lilia & columnam petream transfixam sagittâ, facilè venit in mentem de vobis id asserere, quòd Virtute duce, & comite fortuna, omnes cuneos hostium, omnia spicula, diuersaque ferrea cacumina superastis, deuicistis, aut mori pro patria, legibus, & libertate non dubitastis. Hinc pro Regibus obsides honoratissimi, pro patria purpurei effecti, præsidium singulare illius admiramini. Lilijs pro armis qui vtebantur, magna encomia illis Senatus, populusq; exinde tribuebat: Adnotauit in suo theatro impressarum Ioannes Ferus. Subscribebant, inquit, lilijs magnanima, & magnifica, qualia sunt. Semper inclyta virtus. Tu Marcellus eris. Redolet & sanat. Placet superis. Quod si ipsis lilijs tanti tituli adscripti erant, quid si lilijs adiuncta fuisset columna lapidea, quam aliquis virorum vnico ictu sagittæ transfudisset, quæ & quanta elogia, quæ & qualia encomia illi non tribuissent? Dicerent fortè, Tu lætitia ipsa, tu honorificentia populi nostri, tu protector, liberator, & quidam Deus. Ego vos hoc vno decorabo. Purpurea lilia estis.

Liliorum armorum encomia.

Ergo feliciter viuite, Nam nostra
Sic vota currunt Pegaseo ocyus
Torrente, Diui pergite Cælites
Fauere, sublimis triumphet
Actio Sarmaticas per oras.

LINEA FAMILIÆ LILIORVM, seu WIERZBNA.

Michael Comes de Wierzbna, Vir magnæ authoritatis in Regno, & magnis viris comparabilis. Eius filium Sendiuogius de Subino, cum filio de Melstin, in Hungariam secum assumpserat, vt obsides fierent pro Heduigi Regina Poloniæ futura. De quo Albertus Strepa. Modico post interuallo temporis D. Sendiuogius de Subino, associatis sibi quorundam procerum filijs, videlicet Michaelis Comitis de Wierzbna, Ioannem fratrem Iaskonis Patruelem de Melsstyn, iniuit Hungariam ad supplicandum Reginæ, vt Heduigim filiam suam versus Poloniam in Reginam Poloniæ mitteret coronandam, offerens in obsides iuuenes prædictos.

Rydzinski.

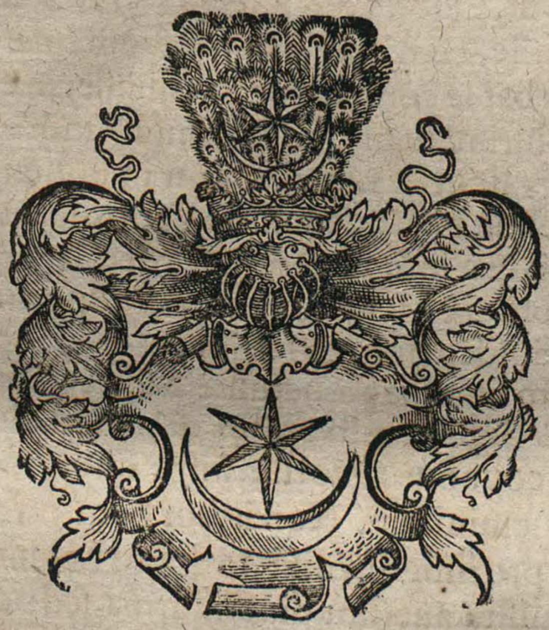
Rydzenscij, *seu vt* Bielsc. notat *Rydzinscij. Viri bello, & castris excellentes, successores Comitum de Wierzbna. Ioannes magnanimi pectoris, & æternæ famæ. Hic in bello ad Choyniciam* 1454. *primum impetum hostilem fortiter repressit, & Principem Zeganensem prostrauit, sed cùm loci improportionati ad bellum Mars hosti campum retulisset, ibidem cum Cancellario Regni alijsq; primoribus, mortem felicem, & famam perpetuam*

petuam obtinuit. Bielſc. lib. 4. fol. 403. *Andreas Rydzinſki de Wierzbna qui ſubſcripſit Electionem VLADISLAI IV. ex Palatinatu Poſnanienſi. Gloriâ decorandus. Nam & Deus eos qui ſibi corde puro ſeruiunt, gloriâ decorat incredibili.*

Pawlowſcij, *in Poſnanienſi Palatinatu, plurimos Pawlouſcios in Caſtris, & in Comitijs particularibus videmus, qui vt diuerſorum armorum, ita diuerſis virtutibus reſplendent, omnes tamen ſtrenuos milites eſſe deſidero, vel ſpirituales vel Caſtrenſes. Beatus enim eſt, qui tanquam ſtrenuus miles Regni theſaurum, id eſt, corpus atq; animam ſuam ſine reprehenſione conſeruat in Domino.*

Militia duplex.

L E L I W A

DELINEATIO.

EST Stella aurea ſex rutilans radijs intra cornua ſemilunij, in campo cæleſtini coloris, & in caſide eadem ipſa interlunaris ſtella caudæ pauonis inſerta intra campum coloris ſimilis. Nec velim moueatur circumſpectus lector, quod ſanguinei campi nullam poſuerim mentionem, vt per hoc diſtincta Leliuitarum appareant arma, ſicut Orichouius fortè voluit. Mihi quidem intentio eſt, inſignia Leliuitarum in Regno Poloniæ obſeruata delineare. Quæ quoniam ſolo cæleſtino colore & campo ab omnibus inſignita manent, nullo modo arma hæc diuerſa, ſed eadem in Regno fuerunt, eiuſdemque delineationis ſunt.

ORIGO.

ORichouius in Regno acquisita fuisse contendit, cui & idioma Leliua, quod fortè Sclauonicum est, suffragatur. Sed antiqua referunt Priuilegia Leliuitarum, quod arma gentilicia prædicta à partibus Rheni originem habeant. Est namque ad initia profluentis Castrum antiquissimum Luna cum Stella vocatum, Sclauis Leliwa Germanis Monstern dictum, quod benè meritis, nobilibus qui pro insigni ignile tunc deferebant, concessum fuerat. Qui deposito antiquo stemmate, scilicet ignili lunam cum stella assumpserunt. Ex his igitur Spicimirus dum per Sclauoniam à Rheno in Poloniæ Regnũ venit, ad Annum 1000. sub Vladislao primo Rege, villam ex nomine suo fundatam Spicimir, Ecclesiæ Gnesnensi adscripsit. Meminit huius villæ *Crom. lib.* 5. nam in ea Archidiac. Gnesneñ. pro ipso Archiepisc. captus fuerat. Anno 1092. Ex hoc collige, quod Leliuitæ Hermani tẽpora antecesserunt. Quod verò *Longin. refert* Spicimirum, qui ex prisco deferebat Ignile, cum domo Polonorum quæ defectuosam lunam cum stella deferebat se coniunxisse & vniuisse, in eo ad inferiora tempora respicit. Plurimi namq; ad Rhenum ignili vnico, alij tribus pro insigni vtebantur, sicut & nunc vtuntur in Bohemia & Silesia, sed isti iam non sunt Leliuitæ. Vnde Leliuitæ antiqui, qui vtebantur ignili, successu temporis pro insigni gentilicio detulerunt Lunam cum stella hi in Regnum Poloniæ à Rheno venerunt, & omnes eorundem sunt armorum, quæ eiusdem sunt cælestini coloris, & campi, prout clariùs in Priuilegijs olim familiæ peruetustæ Morstyniorum, à Regibus Ioanne Alberto, & Sigismundo primo datum, deducitur, quæ mihi exhibita legi, & recognoui. Quorum infra quoq, in familia Morstyniorum deducẽda, meminimus. Non igitur benè infertur Spicimirus qui ignile deferebat pro insigni, vniuit se domo Leliuitarum, ergo hîc sunt arma Leliua acquisita, aut sunt diuersa arma, sed porrò dices, ergo sunt antiquissima arma, & quod non omnes ignili vtentes erant Leliuitæ. Hoc tibi concedimus gratis, nam & Domini de Lipno Rusa ignili vtuntur, non tamen sunt Leliuitæ. Idem de hoc Spicimiro primo dicendũ venit. Addidit autem Cæsarea Maiestas splendorem Leliuitarum armis, Rudolph. 2. Imperat. semper Aug. qui pro Symbolo contra Machometanos, stellam illorum lunæ apposuit, vt *Typot. refert*. Vnde arma Leliuitarum, & nobilitatis splendidissima insignia, etiam Cæsareis triumphalibus signis, in honorem cesserunt.

ILLVSTRIOR EVADET.

MOtus in fine est velocior, *dicebat Aristotel.* Ego dum intueor vestrum ô Leliuij progressum, video quod properastis dignitatibus, & honoribus vestris, tanquam ad summam & quasi vltimam

timam periodum gloriæ,& hoc tam in palestra suauis Mineruæ,quam in arena inuictæ Bellonæ. Quid causæ perfectò fuerit; ex gestis quisq; leget. Nimirum, vt illustris familia, illustrior euaserit. Vincentius Mantuæ Dux Gonzaga, pro imagine mentis, & virtutis præcelsa, assumpserat Lunam, inquit Petra santa in Symb. intra quam posuit aduerbium SIC: Quid quæso intelligendum commonstrauit? An, sic vos non vobis mellificatis apes? non enim hîc habemus manentem ciuitatem, & omnia quæ habemus, relinquemus, & fortè indignis & ingratis. An verò innuere voluit, sic ibimus & vos ibitis, vt illi iuerunt: mutantur enim dies & anni cum luna. Vnde quidam ad horologium adscripsit.

Si nescis hospes, sunt hic oracula Phœbi
Consule, respondent hoc tibi. Disce mori.

At crederem alio sensu à Duce Sapientissimo, hoc Aduerbium insertum fuisse lunæ. Innuebat Sic illustrior euadam. Sic crescam scilicet, Virtute, fortitudine, pietate, & amore in patriam & Deum. Vestra hæc luna & stella, si interius inspexeris, non aliud refert, nisi prædicti Ducis intentum. His familia vestra illustrior euadet. Quis namq; non asseret libertate plenam Illustrissimam Tarnouiorum familiam, quæ Moschis, Tartaris, Prussis, &c. victricia trophæa eripiebat, & in Senatu maximè floret, & florebat. Quis Sieniauios consilio graues, fortitudine excelsos, bello claros, non videt vnica spe solum fulciri? Quis Chlebouicios magnos in Republica, & terribiles hosti patriæ ad tantam paucitatem redactos non miseretur? Quid dicam de Mieleccijs, Granouijs, Pileccijs in Castris & Senatu quondã magnis syderibus. Non sunt, sed erunt. Hoc vnicũ semper luna vestra crescens & stella radians præsagit, nempe: Illustrior euadet. Quapropter hoc vobis remedij relinquo, quod Laurentins Medices Etruriæ Magnus Dux sibi elegerat. Accepit in memoriale quotidianum tres plumas Strutionis, albam, viridem, rubeã, quibus addidit hoc lemma, SEMPER. Sensus erat, Semper fide, spe & charitate florebo. Optimum & sanctum propositum. Nam fide placemus Deo, spe non confundimur, charitate vnimur. Pauo vester, & illius plumæ, non aliud vobis innuunt. Non computrescit caro pauonis, nec vos computrescatis peccato. Oculos multiplices pauonis plumæ referunt, & vos videte Deum & conscientiã sæpius. Abigunt muscas plumæ, abigite & vos occasiones mali, & sic illustriores euadetis. Sic Echo redibit.

Tempus erit (nec enim me fallunt omina) quando
Vos sæui medio feruentem in turbine belli
Conuersæ fugient acies, hostilia quando
Obuia quoq; metet infesto corpora ferro.

Tempus

Tempus erit quando te rerum nuncia fama,
Præſtantemq; animo & meritis ingentibus auctum
Deferet extremis alis plaudentibus oris.
Vos tantum Superi placidam concedite vitam
Atq; ſuo ſemper vernantem flore iuuentam
Quod nobis ſtabili iam ſpondent numine Parcæ.

CONTINVA MERITORVM PRÆMIA.

QVametſi fælicitas humana in terris, tam maximè ſit fluxibilis, & caduca; vt *Gregor. Nazian. Orat.* 18. *dixerit*: Tutius creditur literis in aqua ſcriptis, quam felicitati humanæ. Hoc tamen aſſerere per neceſſarium erit, quod continua meritorum præmia, maximè debentur his, qui felices bello & Marte, felices iudicio, conſilio, veritate fuerunt. Illa namque ſunt diuturna, & robuſta, quæ prudentia incepit, cura cuſtodit; illa verò ſunt infirma & lethalia, quæ fraude, & calliditate aſſequuntur. Vnde *Liuius lib.* 35. Conſilia callida & audacia proterua, prima ſpecie ſunt læta, tractatu dura, euentu triſtia. Ego vobis ô Leliuij, continua meritorum præmia laudis, & maximi nominis ex his armis promitto. Rudolphus 2. Imperator ingruente Othomanico bello in Symbolum, Lunam cum ſtella aſſumpſerat, *inquit Typotius*, & ſubſcripſit. DEO SIC PLACVIT. Perquirebant primores rationem ſcripti, & dicebat: Illius immanitati meam humanitatem opponere. Hoc eſt, vitam & fortunam, & quicquid ſum & poſſum, id totũ Deo pro aris & focis effundam. Vos tali Symbolo adumbratos fuiſſe meritò dicam, ô Leliuij, quis namque ex vobis immanitati hoſtium ſuam non oppoſuit humanitatem? Quis vitam, ſubſtantiam, fortunam? Prodeat Echo è ſepulchro Comitum de Tarnow, quorum virtus quam præclare enituerit, multis deducunt Hiſtorici encomijs. Prodeat Echo fortiſsimorum Sieniawſciorum, qui etiam ad Iankermenias portas nomen ſuum, & famam multoties deduxerunt. Prodeat Echo Mielecciorum, Chlebouiciorum, Tyskieuiciorum, qui totum id quod vouebant, pro incolumitate patriæ & coronæ Regni, Moſcis, Turcis, Tartaris effundebant, offerebant. Ergo clariſsima Leliuitarum familia luceas, & ſplendeas, donec totum impleas orbem.

Age, viue, cælum te, aura, vita, ſæculum;
Et ſoſpitem diu, & beatam geſtitent.

LINEA FAMILIÆ LELIWA.

SPicimirus, *qui Gneſnenſi Eccleſiæ villam ex nomine ſuo dictam contulit ante annum* 1092. *De quo* Crom. lib. 5. *Hic à Rheno venit per*

Sclauo-

Sclauoniam in Regnum Pol. quo Anno non est facile dicere, sed si villam anno prænominato contulit ex nomine suo fundatam & appellatam, pernecessum erit aduentum ipsius colligere post annum 1000. *Spicimirus successor Spicimiri, quem Castell. fuisse Cracouień. aliqui adnotarunt. Fundauit castrum in Tarnow. Refert* Paprocius. sub Lescone nigro. 1287. *Ioannes Comes in Tarnow, & Melsstyn, filius Spicimiri Castell. Cracouień. Serenissimi Regis Casimiri Magni, moderator & Regni gubernator, qui in Conuentu Visliciensi plurima pro libertate nobilium & authoritate legum effecit. De quo* Dlugoss. 1333. Cromer. lib. 12. Bielsc. fol. 225. *Contra longo tempore durans Russicum bellum Supremus militiæ Præfectus à Casimiro missus, omnia paci reddidit, Russiæ Duces deduxit, Prouincias Regno adiunxit.* Ita Orichouius in vita Tarnouij Magni 1347. & Starouolscius inter Bellatores Sarmatiæ. *Reliquit filios Spitkonem, & Ioannem. Raphael frater Ioannis Comitis de Tarnow Castell. Visliciensis, qui vnà cum fratre effecit in Comitijs Vislicien sibus pro Republica quæ vsque in præsens laudabiliter perseuerant. Reliquit filium* Ioannem *Castellanum Sandomiriensem, horum bona erant Rzemień. Zochow. &c. Cuius filius Raphael cum Ediga pugnando occubuit cum Spitkone. Spitko filius primus* Ioannis *Comitis in Tarnow, Comes in Melsstyn, Rabsstyn, & Kniaz Tetrarcha Podoliæ, Silesiæ gubernator, Anno ætatis* 18. *Palatinus Cracouiensis, demum exercituum Dux, contra Tamerlanum pluries felicissimè, cum Vitoldo pugnauit. Liberam electionem Regis post Ludouicũ, Heduigim in Reginam eligendo mirificè confirmauit, eam Electo Regi Iagelloni in coniugem, & Reginam deduxit, reddidit, Vnionem M. D. Lituaniæ cum Regno summoperè procurauit. Fines Regni à Silesia mirificè defendit, contra Edigam pugnando ad fluuium Solam ne formidabiliter recederet, maluit gloriosè mori, & occumbere* 1398. *Eius coniunx post mortem facta est consors Ducis Monsterbergensis, vt* Dlugoss. sub Anno 1420. *meminit. Filiam autem ipsius Heduigim, Bernardus Dux Opoliensis, ex sorore Ludouici Regis Poloniæ & Hungariæ filius, in coniugij Sacramentum assumpsit. Ab isto Spitkone processerunt Melsstynscij, ob diuisionem bonorum Melsstyn à Tarnow. De quorum vno* Crom. lib. 15. *Ioannes Melstinius Palatinus Cracouiensis, ac Dominus inferioris Russiæ, siue Podoliæ, quam ei Vladislaus donarat. Et* lib. 12. idem Cromerus. *Post mortem Vladislai, filio Regis datus est iuuenilium consiliorum moderator Iascus, siue Ioannes Melsstynius Castellanus Cracouiensis, vir grauis & prudens, atq; Reipublicæ amans. Et* Longinus de illo. *Iasco de Melsstyn Castellanus Cracouiensis, vir frui, industrius, & in Republica Magni & experti zeli, in gubernatorem illi adiunctus, ex cuius sententia & ordinatione, administratio totius Regni salubriter dirigebatur, cuius quoq; prouidentia magnæ opes breui congestæ, & errarium locupletatum. Vixit*

Melsstynski.

circa Annum 1333. *erexit Iaroſlauienſem ciuitatem, nunc Eccleſijs, religionibus, ædificio, & nundinis generalibus celeberrimam. Spitkonis Melſtinij pacis turbatoris ad Corcinum.* Crom. l. 21 meminit ſub Anno 1439. *Ioannes Comes in Tarnow, Spitkonis Palatini Cracouienſis germanus, Palatinus Sendomirienſis, poſt deceſſum fratris in bello, Palatinus Cracouień. fuit. Vir magni conſilij, & ſummæ authoritatis, ſicut eorum cum fratre digniſſimi pro libertate Reipub. actus teſtantur. Plurima iſte erexit pro defenſione Regni & dignitate, oppida, caſtra, monaſteria, & omnia muro latericio firmauit, præcipuè in Tarnow, Przeworſko, Iaroſlaw. Reliquit duos filios, Spitkonem qui foris & domi, pacis & belli tempore magna pro Repub. & patria fecit, cogitauit, voluit. Ad Bardiouiam Hungaricas copias profligauit, Podgoriam à Sigiſmundo Rege defendit. Refert* Dlugoſſus, ſub Anno 1411. Crom. lib. 17. *Pugnauit cum Cruciferis in Pruſſia, cum Tartaris in confinibus, nec vllam expeditionem bellicam neglexit. Reliquit duos filios, Ioannem Palatinum Sendomirienſem, & Raphaelem Caſtellanum Voynicenſem, & Generalem Ruſſiæ. Ab iſtis Iaroſlawſcij à Tarnow proceſſerunt, ob diuiſionem bonorum inter ſe Iaroſlaw cum Przeworſko, & alij Tarnowſcij Comites in Tarnow remanſerunt.*

Iaroſlawſcij. *Ex his Iaroslawſcijs à Tarnow Comitibus Spitkonem Palat. Sendomir. Capit. Leopol. & fratrem illius germanum Raphaelem Caſtell. & Capit. Sendomir. Marſchalc. Regni ſupremum, refert Priuilegium fundationis Eccleſiæ Omnium SS. Cracouiæ, ſub Anno* 1391. *Ioannem verò à Tarnow Palat. Sendomir. Capit. Ruſſiæ de Iaroslaw, referunt priuilegia Conuentus Sepulchri Dominici Preuorſciæ, vbi & aliquot Epitaphia Dominorum in Iaroſlaw, & hæredum in Przeuorſko cernuntur. Durauit Iaroſlawſciorum familia ad Sigiſmundum primum. Ibi Spitko Iaroſlawſki Caſtell. Cracouień. vnicam filiam reliquit Annam Ioannis Odrouaz Palatini Ruſſiæ conſortem, cum qua & bona Iaroſlaw tranſierunt. Ioannes Validus frater germanus Spitkonis, quem modo retulimus, eijſdem titulis, honoribus, in Caſtris & bello, cum fratre honoratus, pro meritis celſis accepit præmia Palat. Cracouienſem demum Caſtell. Cracouień. In bello Grunualdico Supremum exercituum Ducem, dum ageret 50. millia Cruciferorum cæſa reliquit, vires illorum & arces ademit. Helbiagum vbi pro remunerato labore à Rege obtinuit, & copiam auri & argenti ibi reperit, fidelis Regi Senator nec auidus bonorum, centum vaſa argentea, centum aurea Vladislao Regi,* vt Dlugoſſus Anno 1429 refert, *remiſit. Vnionem inchoatam per ſuos maiores ad perfectionem deduxit. Vitoldi intentum de ſubleuatione ſui in Regem Lithuanorum in Conuentu Luccorienſi diſſoluit. Primus in Chrodlenſi congreſſu ad ſua inſignia Monuidum Palat. Vilneń. ſuſcepit. Cruciferis multoties pacem obtulit ad Vielunum, & Mielnum, cum Hungaris ad Keſmarkum fœdera pacis firmauit.*

uit. Domesticos tumultus inter primores pacificè sedauit. De quo Cromer. lib. 19. Stricouius fol. 560. Dlugoss. 1413 Anno. Quid dicam de Suidrigalo, quanta contra ipsum pro Regno fecit? Quid dicam de authoritate eius, & dexteritate in Comitiis in Iedlna, & Warka Anno 1423. 1430. sed hæc Historici referunt. Tenuit matrimonij vinculum cum Comitissa de Szternberg, Cancellarij Bohemiæ filia, cuius soror erat Georgij Bohemiæ Regis consors & Regina. Reliquit quinque filios, & omnes Ioannes. Ioannem Maiorem, Ioannem Gratum, Ioannem Raphaelem, Ioannem Fælicem, & Ioannem Amor. Ioannes Maior, & Ioannes Gratus germani fratres totam vitam consecrarunt Regi, & Deo. Nam toto tempore in Hungaria, in Bulgaria, in Thracia pro Vladislao Iagellonide pugnarunt contra Turcas, quos annales Hungariæ magnificè extollunt, vt Bonfinius Decad. 3. lib: 6. & Callimachus de gestis Vladisl. Regis. Occubuerunt sub Varna, cum eodem Sereniss. Rege. Ioannes Raphael Comes in Tarnow, qui spreto fastu mundano Regi Regum obsequia detulit, & Canonicus Cracouiensis creatus, nullam dignitatem vel Senatoriam suscepit. Fundauit in Tarnow, Patres Bernardinos, vbi etiam & sepultus quiescit. Ioannes Fælix Comes in Tarnow, Palatinus Lublineń. Hic tam fæliciter hoc nomine donatus fuit, vt vsq; in præsens, ex illo descendens familia superuiuat. Hic cum Casimiro Rege Prussiam subegit Regno. Ad Choyniciam infæliciter pugnando, dum ex aduersa pugna cedit, in captiuitatem deuenit, & Mariæburgum deductus, vitam certa summa pecuniaria redemit. Fundauit Canonicos in Tarnow munificentissimè, cum Olesnicka reliquit filium Ioannem, cognomento Szram. Ioannes Amor Comes in Tarnow, Castell. & Generalis Cracouień. deduxit magnas cohortes proprio sumptu contra Cruciferos. Causam flebilem occisionis Andreæ Tęczynski promouit, Legatus ad Regem Bohemiæ Georgium à Casimiro effecit, vt Glogouiam veniret, & pacem componeret. Principi Vladislao coronam Regni Bohemiæ ab Ordinibus Bohemici Regni detulit. Stephanum potentem bello Valachicum Principem, ad reddendum homagium Poloniæ Regi perduxit. Referunt plurima de illo notatu dignissima plena amoris & honoris patriæ Crom. lib. 12. 24. 27. Bielsc. lib. 4. Dlugoss. sub Anno 1461. 1462. 69. Tenuit matrimonium cum Catharina de Goray Marschalci Regni filia. Demùm consortem habuit Barbaram de Roznow, Zauissij Nigri Capit. Scepusiensis neptem, sepultus Tarnouiæ. Reliquit tres filios, Ioannem Alexandrum Comitem in Tarnow, qui vitam militarem in gloriam perennem assumendo, obijt in Valachia clade Bucouiana. Ioannem Comitem in Tarnow, Palat. Sendomir. Capit. Vielunensem, qui imperantibus Regibus Adalberto, Alexandro, & Sigismundo, armis, prudentia, fortitudine præsens semper, absens nunquam fuit, quapropter magnis honoribus & titulis auctus fuit. Sterilis

 decessit,

deceßit, sed gloria florescit, sepultus Tarnouiæ. Habuit in consortem Kurozuęska, Palatini Sandomiriensis filiam.

Ioannem A M O R *Comitem in Tarnow, Castellanum Cracouiensem, Ducem Exercituum, Sandomiriensem, Striensem, Lubacouiensem Capitaneum. Et hic fuit secundus Ioannes Amor, non solùm secundus numero, sed secundus omni fauente fortuna. Beatus enim ille, quem adhuc in vita viri magni prædicant & laudant.* De illo Paulus Iouius Hist. 40. *Erat militaris disciplinæ peritia, & consilij grauitate antiquis Ducibus æquandus. Et Stanisl. Orichouius in Oratione Funeb. Sigis. Regis. Tantum virtute profecit, vt non solùm nostros Imperatores omnes, sed etiam illos veteres externos, Scipiones, Marios, ac Maximos bellica laude adæquauit. Tanti amoris & honoris fuit in Repub. & apud omnes Ordines, vt illi Contributionem Generalem, Cracouiam venienti spontè obtulerint. Portugalia eum sibi Admiralem eligebat. Hungari & Bohemi exercituum Ducem sibi poscebant.* Lege Starouolscij Bellatores, Num. 104. *Deduxit trophæa ad Orßam de Moschis, in Lusitania de Mauris, in Hungaria de Turcis, in Russia ad Komarno de Tartaris, in Valachia de Petrylo Moldauiæ Palat. ad Gwozdum, vbi sex millia hostium cæsa, & ad Obertinum, vbi 26. millia cæsa fuerunt & dispersa. Mille captiuos deduxit, castra disrupit, quinquaginta tormenta bellica recepit, Pocutiam Regno restituit, reddere homagium Regi Petrilum coegit. Quod clarissimè asseruerunt, Samuel Macieiouius Episcopus Cracou: in Oratione Funebr. Sigismundi I. Et Padnieuius Episc. Cracou: in Elogiis Illustriss. virorum. Cæterum quæ ipsius gloria erit de expeditionibus Moschouiticis, dum ad Chomel, Starodubum, Suiscium, Koluczum, Owczynam, nedum paruo exercitu fudit, sed in captiuitatem deduxit.* De quo Vapouius, Sarnicius lib: 7. Guagninus, Bielſ. fol. 263. *Tantus erat vir bello, vt cum maior esset multo numerus obsessorum quam obsidentium, vicit tamen obsidentes. Maximum rebellionis tumultum Sigis. I. tempore ad Leopolim sedauit,* 1537. De quo & Orichou. in Analib. 1548. & Bielſc. lib: 5. *Petricouiensem Conuentum pestem Regni* 1552. *Anno complanauit. Quapropter in Paneg. Tarnouiano meritò de illo Orichouius, quod apud Polonos meruerit Pater Patriæ, & oraculū ciuitatis nominari. Habuit duas coniuges, Barbaram Comitis de Tęczyn Palat. Russ. filiam, ex qua susceperat Ioannem Canonicum Cracouień. Altera coniunx Sophia Comitis de Szydłouiec Castell. Cracou: filia, ex qua susceperat Ioannem Christophorum Castell. Voynicensem, qui habuit Annam Comitissam Odrouansonis filiam, quam progenuerat Ducissa Masouiæ, sed steriliter decedendo, reliquit omnia & innumera bona sorori suæ coniugi Ducis in Ostrog Constantini* 1485. *Tanto viro in Tarnow deposito, tale Epitaphium pulchro Mausolæo erecto adscriptum:*

Illustri

Illustri & Magnifico D. Domino Ioanni Comiti in Tarnow, Castellano Cracouiensi, Exercituum Regni Poloniæ Supremo Duci, ac Sendomirień. Lubacouień. Capit. Viro in consultando prudentissimo, in bellando fortissimo. Qui cum regiones longinquas peregrinando sepulchrum Domini adijsset, & Regis Lusitaniæ copias contra Mauros maxima cum laude duxisset, domique & in pace, prudentia, grauitate, doctrina, integritate, iurisperitia, iustitia, liberalitate, vrbanitate, facundia, & summa in omnes humanitate. Et in bello Moschouitico & Valachico, Nam ad Obertinum sex millibus hominum, 26. millia Dacorum conflixit, septem signa bellica, viginti sex machinas bellicas in Poloniam reduxit. Mira fortitudine, & scientia rei militaris, alijsq; amplissimis virtut. & rebus gestis cumulatissimus claruit. Vitam hanc fragilē exactis 75 annis in sancta Catholica fide cōpleuit.

Ioannes cognomento Szram, Comes de Tarnow, in Rzemien, Zochow, Wielowies hæres, Belzensis, Lublinensis, postmodum Cracouiensis Palatinus, filius Ioannis Fælicis Palatini Lublinensis. Ille cum Serenissimo Rege Casimiro interfuit dum Stephanus Valachiæ Voda iuramentum fidelitatis reddebat. Regnante Adalberto & Alexandro, edidit fortitudinis suæ, atq; prudentiæ non immodica indicia. Sigismundum Regem in Coronam Regni electum ordinum dispositione deduxit. Cum Ligezianka suscepit filios tres Ioannem, Stanislaum, & Spitkonem. Sepultus in Zochow. Meminit illius Bielsc. lib. 5. Vapouius in hist. Stric. lib. 23. *Ioannes filius Szrami Castell. Sadecensis, post bellica incommoda, & trophæa celebrato matrimonio filiam reliquit, quæ Tarlo nupta retulit in domum eorum bona Krzyska. Stanislaus alter filius Szrami, maximi & heroici animi Vir, vna cum Pieniazek Caualiere, in expeditionibus plurimis summa tentauit, effecit. Cum Catharina Castell. Cracouiensis Firlei filia, reliquit Ioannem Amor & Adalbertum. Ioannes Amor filius nominatus, hic tyrocinia iuuentutis in aula Rudolphi Imperatoris summa cum laude familiæ Tarnouiorum, exercuit. Vbi vero in patriam redijt, sine omni ambitione & respectu præmiorum prompta reddidit patriæ obsequia. Ex Elisabeth Zborowska Castellani Cracouiensis filia, reliquit duos filios, Martinum Amor, & Ioannem Gratum, sed à Martino Amor derelicta posteritas Ioannes & Martianus steriles decesserunt. Ioannis Gratus posteritas remansit vt mox dicemus. Albertus alter filius Stanislai, reliquerat filium Stanislaum hæredem in Rzemien, qui coniugi suæ Sophiæ de Mielec Castell. Cracouień. filiæ donauit bona Rzemien, & inscripsit. Eorum Epitaphia in Zochow. Ioannes Gratus Ioannis Amor modo nominati filius, Comes de Tarnow, Castellanus Zarnouiensis. Hic omni vitæ cursu miles, Rothmagister cohortum, & legionum dux fuit. Ad Pscouiā Stephano Rege spectante impetum, vita & fortuna postposita, militari &*

hæroico animo confecit, contra Tartaros ad Cecoram & Orininum, contra Turcas & Valachos ad Telezinum, contra Cosacos rebelles cum Nalewaiko Regi, acriter pugnauit, nullam occasionem ad patriæ Regni Regisq; defensionem intermisit, effusum amorem gratitudine promerebatur. Reliquit ex Anna Korniachty filia, Alexandrum Gratus Capitaneum Zarnouiecensem, Reipublicæ dignum Virum, qui cum Marianna de Nadol tenet Sacramentum matrimonij, & Ioannem Raphaelem maiorum suorum merita, laudes & fortunas sustinere desiderantem. Filiæ illius, Helisabeth Pauli Stieniensciј Castellanidis Lublineń. consors, Euphrosina Georgij Ducis in Wisniowiec olim consors, nunc derelicta vidua, solum Deum sequitur, sola relicta cum prole Wisnieuiciana. Spitek Comes in Tarnow, Palatinus Sieradiensis, Ioannis Palatini Cracouiensis filius, germanus verò Ioannis & Stanislai. Hic cum Patruo suo in Rokos, ad Leopolim periclitanti Reipub. succurrit. Per annos 20 continuus ad Sigismundum primum Serenissimum Regem. Augustum Regem viuente parente in Regem promouit, & coronandum persuasit. Tempore ingentis pestis totam curiam Regalem cum Serenissimo Sigismundo primo, Sigismundo Augusto cum Regina Bona & Elisabeth, cum Principissis Regni Anna, Catharina, Sophia & Regina Hungariæ Isabella ac filio ipsius Ioanne, in Wielouies magnificè per dies plurimos retinuit. Extant horum scripturæ in Ecclesia ibidem 1543. Reliquit ex Comitissa de Szydłowiec Barbara filium Stanislaum Palatinum Sendomiriensem. Obijt Spitko Palatinus Sieradiensis, Ostreßouiensis, Krzepiciensis. Bolestauień. Brzezniceń. Krzesouień. Capitaneus 1557. Sepultus in Wielowies vbi apparent antiquitatis indicia & encomia. Stanislaus Spitkonis nominati filius, multas peregrinationes cum maximo sumptu peregit, Visitauit sepulchrum Domini, Montem Sinai, cum scitu Bassæ Kayriensis, & Solomani Soltani. Qui vt redijt de Peregrinatione sancta, Conuentum Parcouiensem vnâ cum fratre ex patruo Ioanne Christophoro Castell. Voinicensi discerpsit, quæ post modum causa in Conuentu Lublineń. desideratum Reipub. finem accepit. Sepultus in Chobrze, ad fluuium Nida 1568. Reliquit filium Stanislaum. Stanislaus Stanislai Castell. Sendomirień. Comes de Tarnow, magnæ bonitatis, virtutis, liberalitatis, sinceritatis Vir, maximo splendore Henricum Regem recepit & introduxit in Regnum, atq; innumerosa legione militum. Post discessum Henrici prudentia summa vsus, cum Ioanne Zamoyscio, termini fælicioris progressum obseruandum studuit. In Moschouia cum Serenissimo Stephano ad Pscouiam pugnauit. In Orinino contra Tartaros licet ob ætatem debilis præsens cum cohorte numerosa militum adfuit. Sepultus in Vielouies 1618. Reliquit filios quinque. Ioannes Comes de Tarnow, filius prænominati Stanislai contra Michaelem in Valachia, contra Carolum in Liuonia, & in quacunq; occasione promptus, alacer, & infatigabilis

gabilis propugnator patriæ. Tandem multis fractus trophæis anno ætatis 32. cum summo dolore militum in Castris Liuonicis ad Volmarum ad cælestia vocatus abijt. Stanislaus, dum iuuentutem literis, alter filius virtutibus adornat vt patriæ feliciùs proficere valeat, Senæ veteri decessit. Ioachimus tertius filius, Comes de Tarnow, Palatinus, & Capitaneus Vendensis, post Parnauiensem. Hic continuus pro patria in sago tam in Valachia quàm in Liuonia & quacunque expeditione. In bello ad Veisenstein in Liuonia vita priuato Vexillifero attulit in castra vexillum. Declarauit multoties animi strenuitatem, fortitudinis agilitatem, audaciæ prudentiam, prudentiæ singularitatem. Nunquam etenim Tarnouia domus recessit è prælio sine tropheo & victoria. Celebrauit matrimonium, quod Deus secundet ex alta illuminatione fidei sacræ cum Anna Firlejowna, ex qua suscepit filium Theodorum Carolum, Krepiciensem, Kłobucensem Zizmorscensem Capitaneum, qui cum Elisabeth Podhereska Marschalci Bracłauień. filia, quæ ante erat consors Monuidi Dorostayski Pincernæ M. D. Litu matrimonium suscepit, etiam prædictus Ioachimus Comes de Tarnow, & filiam Theodoram Casimiri Leonis Sapieha M. D. Lit. Marschalci coniugem. Gabriel Comes de Tarnow in Zborow, Generalis & Capit. Cracouień. quartus filius: Erat Iustitiæ & iudiciorum amans, & obseruator, cum Catharina Varszycka tenuit matrimonium, sed mors tantam spem familiæ cito subripuit. Sepultus Cracouiæ in Capella Serenissimi Stephani Regis. Michael Comes de Tarnow, à iuuentute & disposita ad Reipub. negotia in castris & Comitijs negotia, semper vigil & promptus, quod Ioannes Innocentius Petricius de bello Turcico descripsit. Tempore Interregni post Sigism. tertium Serenissimum Regem Palatinatus Sendomirień. ei totam commisit Prouinciam, tam pacis quam regiminis Comitiorum negotia, Regiæ Maiestatis honorem & authoritatem obseruat & reueretur. Ceciliam Renatam Serenissimi & Inuictiss. VLADISLAI IV. Reginam, Cracouiam deduxit. Celebrauit matrimonium cum Anna filia Cobor Groff, Emerici S. R. I. Senat. & Consiliarij, quæ prius erat consors Stanislai Turza Conte in Bethlen falu, vltimi de hac familia in Regno Vngarico. Defert pro insigni gentilicio lunam cum stella. Suscepit ex illa filiam & filium Petrum Paulum Comitem de Tarnow, cui Dominus sua benedictione faueat, & gratia singulari præsto adesse dignetur. Reliquit & filias tres prænominatus Stanislaus, Sophiam Lanckoronscij primùm, deinde Stanisławscij consortem, Barbaram Ioannis Zamoyscij Cancellarij & Supremi Exercituum Regni Ducis coniugem, & Heduigim quæ erat Iacobi Potocki Palatini Bracłauiensis, Generalis Podoliæ consors.

Bodzanta. Bodzanta *Polonus, Archiepisc. Gnesn. eisdem armis vtebatur, qui dum Christi fonte tinxit Iagellonem Regem Pol. semota stella à luna, posuit salutarem crucem.* De hoc Ianicius.

Tempore

Tempore Bodzantæ Christi se fonte Iagello
Tingit, Lechiaci sceptra capitque soli
Cætera si desint erit hoc memorabilis vno
Lituanis veram quod dedit ille fidem.

Granowscij, *in Maiori Polonia maximè illustres ex factis & coniunctione cum familiis. Hi ex bonis inter se diuisis, & variis coniunctionibus ac obentis in dote bonis Pilecij Sieniawscij, Spławscij, Brozdowscij, &c. nuncupati fuerunt. Raphael Granowski, Dux exercituum & Marschalcus Regni, Capitaneus Sendomirień. vt Geneal. Sieniawsc. N. Granowski, habuit tres filios, Vincentium, Raphaelem, & Demetriū. Vnde parens Granowscij, cuius soror Lubrańscio iuncta in matrimonium circa annum* 1280. *& auus illius circa annum* 1230. *fuit. Vincentius Granowski, Generalis Maioris Pol. & Capit. anno* 1341, vt Bielsc. *ex Tarnowska hærede in Tarnow, circa annum* 1370. *suscepit filium Vincentium, Castell. Nakielsceń. de quo* Bielsc. lib. 3. fol. 289. *qui filiam Othonis Palat. Sendomirień. de Pilca Pilecki, Armorum Topor, in coniugem acceperat hæredisam, propter quam & Pileccius vocatus fuit, vnde Pileccij diuersorum armorum, alij armorum Starza Topor, postquam à Tarnouijs, Leliuijs deuolata arx Pileccia ad illos fuit, & armorum iterum Leliua à Granouijs, ob coniunctionem cum Pileccijs armorum Topor, cum quo reliquit filium Ioannem.* Vide Cromer. lib. 12. Papr. in Stem. fol. 382. *Quo fatis sublato, erat postmodum coniunx Vladislai Iagel. ordine tertia, vnde tertio sponsa fuit, primo Ducis Tesineń. post Granouij, tertio Vladislai, nec igitur mirum senio confectam fuisse. Ioannes Granowski, Vincentij filius, Comes in Pilca. Hanc namq; gratiam filio & honorem obtinuerat à Rege mater, exinde Granowscij, Pileccij, & Comites in Pilca.* Vide Cromerum vt suprà, Bielsc. lib. 3. fol. 316. Papr. loco nominato. *Ioannes filius eius, Palat. Sendomirień,* 1450. *cui Epitaphium posuit Sophia Armorum Topor in Pilca. Vbi Pileccij aliàs Granowscij etiam nominantur, Ioannes Capit. Lublineń. & Parcouień. & Stanislaus Capitaneus Grodeceń. anno* 1527. *Demetrius Granowski, Castell. Nakielsceń. reliquit Raphaelem Granowski, qui laudis titulo, & gloria belli in Russiam venerat, atq; ibi hæredem in Sieniaua in coniugem elegit, atq; exinde Sieniawski nuncupatus fuit, Ioannem alterum, qui dum cum Chodorowska hærede in Brzozdowce nupsit, Brzozdowski appellatus fuit. Tertius filius Georgius Granowski, sed hi duo steriles decesserunt.*

Pileccij. *Hos Granouios esse diximus, qui à Pilca & Pileccijs de armis Topor, ob coniunctionem cum Familia Pileccij dicti, qui erant Leliuitæ, vt superius adnotauimus.* Vide Cromer. lib. 18. fol. 284. *Raphaelis filius de Zalesie, Capit. Hrodel. Magnus bellator & fortunatissimus, vnicam filiam coniugem Ioan. Kostka in Stemberg, Palatinidis Sendomirien. qui*

rień. qui citò obijt, & viduam virginem reliquit. Christophorus Pilecki, qui Lancuciam diuisione bonorum obtinuerat, qui ex Czurełowna habuit filium pium, & conscientiæ deditum, abiecerat Caluinismum, & ad gremium Ecclesiæ reductus, deuotioni studuit.

Sieniawscij. *Raphael, cui Splauia in diuisione venerat vnà cum fratre, dū fortitudine animi castra contra Tartaros sibi proposuisset, in Russia postmodum remansit, & Sieniawski nuncupatus fuit, qui à Granow erat Granowski. Hieronymus filius, Magnus in tota & sago, atq; amator patriæ, qui cum Cebrowska reliquit tres filios, Nicolaum, Alexandrum, & Procopium. De quibus* Cromer. in Orat. fun. Sig. *Nicolaus primus filius, Palatinus Belzensis,* vt Cromer. in Orat. funeb. Sigismundi I. *quem & virum fortem, magnanimum, & victorem Tartarorum, vnà cum fratribus suis, Alexandro & Procopio nominat, & in alijs quatuor locis magna ei in oratione encomia tribuit. Hic postmodum Palat. Russiæ, Dux exercituum Regni, & Halicień. Colomień. Capitaneus fuit; qui bis victor de Tartaris, multoties de Valachis, quibus & in Mæcenatem & Dynastam Alexandrum firmauit. Magnus Patriæ & finium Regni Custos & Parens, quam ornauit, dilatauit, promouit, radicauit.* Sicut & Orichouius de illo reliquit. *Ex Kolanska reliquit quatuor filios, Hieronymum, Nicolaum, Ioannem, & Raphaelem, & duas filias, Iordani Castell. Cracouień. coniugem & Tworowsciam alteram. Eius Epitaphium in Brzezany.*

Sarcophago Nicolaus in hoc Sieniauius heros
 Magnanimus Martis, natus ad arma cubat:
Quo Palatino vigilante Russia fælix
 Hostibus à cunctis vndique tuta fuit.
Nam rigidos persæpè Scythas Valachosque feroces,
 Victrici fudit perdomuitque manu:
Atque hinc Supremus Dux belli à Rege creatus
 Augusto, tantum sedulò munus obit.
Haliciensis ad hæc & Colomiensis, abundat
 Ex vndis cocto quæ sale, Præses erat.
Regibus vt nostris pergratus ita ordine ab omni
 Sarmatici magno cultus honore soli.
Deinde senex longæuus obit, quatuorque reliquit
 Persimiles natos, Marte togaque sibi.
Hoc verè fælix, illius in ætheris alta,
 Quod pietatis amans spiritus arce manet.

Decessit Lublini in Comitijs Regni, Ætatis 80. die 21. Febr. hora 2. noct. M. D. LXIX. Alexander 2. filius, Succamer. Halicień. vir fortissimus, à iuuentute ad Martis trophæa disposuerat parens vna cum fratre Procopio, vt Cromer. & Orichouius locis citatis. *Addit* Paproc. in Stemm. *Erat murus & antemurale Russiæ. Vnicam reliquerat filiam Olesnicij Ioannis in Pinczow coniugem. Procopius tertius*

tius Hieronymi filius, Dapifer Russiæ, qui dum post plurima specimina bellica, matrimonij Sacramentum cum Kowalska Castellani Leopoliensis, filia suscepit, habuit ex illa duos filios, Procopium Marschalcum Regni, & Alexandrum Milites maximi nominis, qui nondum maturi ætate fatis sublati, requiescunt cum parente Leopoli, in Ecclesia Corporis Christi. Ordin. Prædicat. Hunc Paproc. Martinum Procopij fratrem nominat, sed registra Sacristiæ indicant Alexandrum fuisse. Filia illius Pempowscij coniunx, post Hieron. Gostomski, Succamer. Raueń. Armorum Nałęcz. Horum duorum fratrum fortitudinem ad Obertinum Bielsc. 1351. *descripsit. Hieronymus primus filius Nicolai, qui vná cum parente & fratribus suis validus contra hostes triumphator extitit,* vt Orichouius adnotauit. *Quapropter honoratus magnis titulis, Palat. Russ. Halicień. Colom. Capit. Ex Tarłowna Vexilliferi Leopol. filia, arm. Topor, suscepit Adamum. Hoc Epitaphio illius acta illustrantur.*

Sieniauius tegitur post fatum Hieronymus ista
Mole, Palatinus Russica Terra tuus:
Hoc inter Regni Respublica tota secundi
Tempore, promptè illi detulit officium.
Quod probat Armipotens Stephanus Rex quando Polona
Suscepit forti Sceptra regenda manu:
Ac prius Haliciæ Præfectus Colomiæque,
Hoc gessit magnum quæ docuêre virum.
Exemploque patris propellens finibus hostes,
Sarmatia laudem nominis inde tulit.
Vir grauis & prudens, iustique assertor & æqui,
Omnibus humanum charus ob ingenium.
Quatuor vxores habuit, quarum vltima condi
Illius hoc tumuli marmore membra iubet.
Ex qua natus est Adam, crescit nunc vnicus hæres;
Det Deus in multos viuat vt ille dies.

Obdormiuit Anno M. D LXXXII. Ætatis 63.

Nicolaus alter filius Nicolai, qui id quo Maiores sui gloriosam nominis celebritatem ampliarunt, sedulò conseruauit, adauxit. Vnde Castell. Cameń. Dux exercituum Regni Campestris, Capitan. Strień. denunciatur. Celebrauit matrimonium cum Sapiezanka, cum qua habuit filiam. Huic Podkowa in potestatem venit, Reinold. Heldenstein lib. 1.

HVIC OB

Inuictam animi fortitudinem,
Indefessam in necessarijs Reip. temporibus operam,
Inextinctum Patriæ & Ecclesiæ defendendæ ardorem,
Immortalem Regno partam gloriam;
Insignes de hostibus triumphos.

GLORIA

GLORIA

Fortunæ domina, virtutis comes, immortalitatis hæres.

ECCLESIA

Parens benigna piorum,
Hoc in marmore parentent,
Lux æterna luceat ei.

Raphael tertius filius. Totus Patriæ, integer Regi, post triumphales actus in Castris speciosos in Comitijs priuatis & publicis, tenuit iuramentum coniugij cum Dziduska armorum Ielita, Capit. Konineń. filia, ex qua & prolem susceperat.

Illustrem fama, magnum simul arte, piumque
Virtus & pietas, ipsaque fama, vehunt.

Ioannes quartus filius iuxta Paproc. *sed in linea familiæ Sienawsciorum tertius ordine filius. Hic superstitem famam Sieniawiorum semper esse voluit. Vnde illi honestum amor, deliciæ castra fuerunt. Castell. Leopol. Herburti Capit. Samborień. filiam in coniugem tenuit.* Ergo

Te pia posteritas fastis miretur apertis,
Suscipiatque tuum laudis in orbe decus,

Adamus Hieronymi filius. De quo id fermè dicendum venit, quod quondam de Valeriano Censore Rom. dictum erat: In tota vita sua Censor prudens, fidelis, modestus, grauis, amicus bonis, criminosorum inimicus. *Censorem hunc accipimus, genere hic est clarus, sanguine præcellens, moribus insignis, exemplum antiquitatis. Ille contra Multanos cum tribus millibus, & sexcentis militum, cum Ioanne Zamoscio militauit, proprio sumptui & integritati vitæ minimè parcendo. Ille cum Rokosanis, qui dominationem spernebant, maiestatem blasphemabant, nunquam esse voluit, sed Patriæ, Regi, & Regno, dum Marschalcus à generali militum consessu ad Visliciam electus fuisset, arte, consilio, & Marte adesse voluit. Ille omnes & singulas incursiones Tartaricas sedula manu, & milite proprio sæpissimè reprimebat. Ille nullos honores & titulos desiderabat non adultus, dicebatque, Gloriosior differendo non elatior affectando esse volo. Ille erat amator Patriæ, vigilans custos, & maximus defensor Regni. Cui pro meritis, & in vlteriora merita Pocillatoris Regni, honos & Præfectura Iauorouień. collata fuit. Tenuit connubia cum Catharina de Sztemberg, Palat. Sendomirień. Ioan. Kostka filia, qui post decessum Valesij Sereniss. Polon. & Gall. Regis, cum Palat. Cracou. Teczynio candidatus fuerat. Suscepit ex illa filios & filiam. Obijt 1619. Epitaph. in Brzezany.*

Post res fortiter, prudenter, fæliciter, pace belloque gestas, Deo, Diuisque, Reip. Regibusque Polonis, Religionem, charitatem, reuerentiam præstitas, gloriam, opes, innocentiam domui florentissimæ

 relictas.

relictas. Adamo Hieronymo Sieniawski, Magno Regni Pocillatori, Catharina à Stemberg, hoc amoris fideique monumentum, infælix coniunx, coniugi & æterno dolori. Vixit 43.

Aliud ibidem Epitaph.

Virtute & sanguine maximus Hæros Adamus Hieronymus Sieniawski, in sua resolutus principia, spiritu suis sedibus reddito hìc grauiore sui parte relapsus est.

Nicolaus primus Adami filius, qui post cultam iuuentutem speciosis virtutibus, & optimis literis in nationibus exteris, ea meditatus fuit dum rediјt in Patriam, quo sepulchrum parentis & Maiorum exornaret, & gloriam perennem florenti adiјceret. Vnde nulla postposita occasione, quæ sagum vel togam concinnabat, perpetuus in Castris, præsens in consilijs, & consultationibus pacis reperiebatur. Sed in hoc maximè probata fuit illius in Patriam sinceritas, quod in bello contra Osmanum probauerit vnà cum germano fratre Procopio fortitudinem aperti hostis, & declarauerit fortunam Christianitati benigniorem. Immersus cum aliquot militaribus signis, tanquam in mari in exercitu hostili, alteram præsumptionem aduersarij deiecit victor & prostrauit. Fecisset quæ Maiores docuerunt, sed valetudo sanitatis altiora & vlteriora retraxit. Celebrauit matrimonium cum Orsula Zophia, Palatinid. Inoulad. Krotowscij filia. Obijt sterilis & immaturus Magnus Pocill. Regni, munitione forti à fundamentis in Brzezany erecta. In qua relicta impropria consignificatione familiæ à Sieniaua, notauit proprio significato familiam à Granow. Eius tale Epitaphium:

D. O. M.

HOSPES

En cernis patrum sepulchro appositum Nicolaum in Granow Sieniawski Regni Pol. Mag. Pocillatorem Ratnensem Præfectum. Vixit ille

RELIGIONI.

Quam Romanam id est Orthodoxam puro tenerrimoque affectu & imitando omnibus Catholicis zelo coluit.

GLORIÆ.

Quam vt fidele à maioribus creditum sibi depositum Hieronymo Sieniauio ex fratre nepoti nominisque & generis sui vnico hæredi inuiolatum reddidit.

PATRIÆ.

Cui ad Chotinum manus suas cruore Turcico imbutas, in conspectu trium orbis partium, gloriosum holocaustum consecrauit.

FAMILIÆ.

Quam per tot continuata funera penè iam mortuam rebus præclarè gestis rediuiuam effecit.

MATRI.

Cui viuens vitam ipse dabat, mortuus vix non ademit.

VXORI.

Cui animæ dimidium sancta largitione profudit.

AMICIS

AMICIS.
Quorum colendi laudatissimam artem felix Magister optimè nouit.
VIVIT.
Et nunc meliore sui parte qua cum ipso & in ipso perennabit cælo.
Obijt Anno 1636. 17. Aprilis.

Alexander alter filius. Hic totam ætatem suam sanctimonia vitæ illustrauit, & sæculi fastum in sæculo contempsit. Magnus virtute, grauis iudicio, maturus moribus in ætate adhuc florente. Vt non immeritò quidam de illo reliquerit: Patriæ subsidium, splendor generis, matris delicium, fratrum ornamentum, Musarum solatium, modestiæ miraculum. Sed hoc totum inexorata præcidit subitò Lachesis. Cui tale positum Epitaphium.

Magnificus Dominus Alexander Sieniawski, vnicum integritatis & innocentiæ exemplar, emenso terrarum orbe, & ingentium virtutum impressis latè vestigijs, cum Regum & Principum in se oculos conuertisset, & Germaniam, Italiam, Galliam, fama sui nominis impleuisset, in Patriam redux, erecta in expectationem tantæ indolis Rep. (ô Spes fallaces) dum se maiorum suorum componit imagini, in ipso vitæ apparatu extinctus est, Ætat. suæ 23. Christi nati 1622.

Procopius tertius filius Adami. Hunc ipsa generis natura ad verum Martem, ingenium & mores ad dignissimum Senatum disposuerant, instruxerant: qui si diutius superuixisset, multa ei Senatus Populusq; Polonus debuisset. Paratus enim fuit, & prompto animo desiderauit, toto pectore totaq; substantia prodesse semper, & claro lumine, instar firmæ stellæ & Lunæ surgentis lucescere, sed in fasciculo viuentium iam requiescit anima ipsius. Habuit Sacramenti matrimonium cum Illustriss. Anna Euphrosina, Alexandri Chodkiewicz, Palatinus Trocen. Borisouien. &c. Præfecti filia, quod ita obseruauit, vt benedictio Domus & Familiæ Sieniauianæ in ipso solo multiplicata remanserit. Suscepit ex illa duos filios: Mortuus Regni Signifer. Illius memoriæ monumentum tale appensum manet.

D. O. M.

Procopius Sieniawski Magnus Regni Polon. Signifer, Verissima virtutis imago, hominum desideratus amor, spes non immodica patriæ, post tot emensa maria terrasq; dum excelsam indolem suam in ingentem armis togaq; ciuem componit, in primo ætatis & gloriæ limine vitam quam Patriæ debuit & Reipublicæ, naturæ deposuit. 9. Ian. 1626.

Horum duorum animo & vtero fratrum coniuges pijssimæ, in Sacello Beatissimæ Virginis Mariæ, & Matris Dei, vbi singularia beneficia meritis à Saluatore mundi, & Filio Beatæ Virginis expertæ fuerant, Leopoli in Ecclesia Prædic. requiescunt. Quæ auxerunt ornamenta Imaginis sacratæ & Sacrificia Altaris, illis adaugeat meritorum retributor gloriam

riam sempiternam. Soror illorum Zophia decennalis, antecesserat fratres ad Sponsum virginum Christum.

Non timet mortem, qui habet Christum.

Alexander Procopij filius, hic quadriennio vitæ, dum omnibus, & illi omnia blandirentur, innocens inter Angelos collocandus, vocatus ex lachrymabili sæculo.

Qui plus viuere non potest, hæc est illius senectus.

Hieronymus alter filius Procopij. Hic iam in omnium animis ingentem de se commonstrat existimationem. Talis enim est in adolescentia, vt si arma sumpsisset, natum in armis crederes; si se ad studium verterit, inter literas educatum, si animum ad orationem adiecerit, religiosum contemplares, humanus & humilis, sincerus & prudens. Non sis ei formidini spes eius à iuuentute eius, spes eius ab vberibus matris eius, glorificabit enim nomen Dei in æuum.

Spławski. Spławscij, *in Maiori Polonia, qui originaliter sunt Granowscij. Nicolaum de Spławie* meminit Cathalog. *Granowscium Spławski, Episc. Posnanień. post Andr. de Bnin, armorum Łodzia, Anno* 1480. *sed antequam ad sedem & possessionem realem venerat, decessit. Successit Vriel de Gorka.* N. *Spławski, Castell. Krzywienen. reliquerat filiam Koscielecci Præfecti Bydgosceń. coniugem. Stanislaus, Iudex Terræ Posnanień. maturus vir ætate & iudicio. Reliquit filium, moribus & meritis excellentem. Ioannem Palat. Inowłocłauień. Nicolaus, ViceCapit. Posnanień. cum diuisione bonorum cesserat Wyskocz, & exinde vocatus fuerat Wyskocki.* *Wyskocki.* *Reliquit filios aptos militiæ, & ad Regni officia benè dispositos.*

Bobola. Bobola, *de magna & parua Piasek, & Zagaiow, in Terra Sendomiri. antiqua familia in Regno. Ex Silesia in Regnum venerunt, vtebantur alio Stemmate,* vt Liber Beneficiorum Cracouiæ meminit, *sed sub Boleslao Pudico talia arma, Anno* 1229. *acceperunt, post cladem de Vngaris. Iacobus Miles Ordinis in Regno Hispaniæ celeberrimi Hierosolymitanus, qui toga vtebatur candida longa, cum sua tota familia mascula. Vnde colligitur virum fuisse militarem, & strenuum, atq; in externis nationibus exercitatum in Marte & pietate. Erat fundator Ecclesiæ Omnium Sanctorum Cracouiæ, sub Vladis. Łokietek, vbi Præposituram fundauit,* vt Literæ fundationis ibidem testantur: *cuius fundationis ius patronatus penes Leliuitas consistit.* Bielscius sub anno 1333. *Ioannes, filius Iacobi, non degener Parenti, sed imitator morum & officiorum. Reliquit duos filios, Hieronymum & Christophorum: Ex bonis & claris, nascuntur boni & clari. Vnde Aristotel. de Nobilitate:* Non sufficit Patrem esse virum excellentem, sed antiquum generis autorem talem fuisse oportet. *Neq; enim Pater per se bonum genuit, sed quia ex tali genere erat. Nicolaum, Reginæ Heduigis Aulicum, Hieronymum & Petrum, viros in exte-*

In exteris nationibus educatos, Acta Wislicensia referunt. Andreas, Christophori filius ex Wielopolska. Et quoniam educatio bona, parens virtutum atq; magnanimitatis veræ existimatur esse, initia hæc in Curia Comitis Ioan. à Tarnow, Castell. Cracou. & M. Ducis Exercituum Regni collegit, profectum verò maturum in Aula Sereniss. Sigism. Aug. cui & totus splendor Nobilitatis ad Regem demãdatus fuerat. Erat perpetuus miles in Castris, & hostium ad Gedanum, & in expeditionibus Moschouiticis singularis pro Sereniss. Rege Bathoreo prostrator. Multis negotiis Regni & Reipub. necessarius & idoneus, meretur æternam memoriam. Nam qui tristia sustinet, quæ iucunda sunt assequetur: & qui aduersis in rebus se fortiter gerit, ad secundas perueniet. *Vt dicebat S. Nilus Abbas. Nicolaus & Ioannes Germani, Andreæ fratres, vt genere ita & factis nobilissimi. Interrogatus Diogenes, quinam hominum nobilissimi essent? respondit:* Qui diuitias, gloriam, voluptatem, deniq; vitam contemnunt, & vincunt contraria, paupertatem, infamiam, dolorem & mortem. *Erant hi factis nobilissimi, non solum remotiuè, sed etiam progressiuè. Andreas, vir grandæuus ætate, moribus, meritis, Succamer. Regni, & Præfectus Pilzneñ. vir sapientia grauis, & pietate insignis, Sigis. III. Regi charissimus. Gaspar Bobola Canonic. Crac. sanguine & sanctimonia clarus, dignus effectus est in Ecclesia Crac. lucere maximis suis virtutibus. Soror illius Anna Kowalkowscij, Notar. Terrestr. Sendomir. consors.*

Gołuchowscij *de Gołuchow, in Palat Calisień. ex quibus in Cracouien. Sandomiriensi, & Russiæ Palatinat. aliqui domicilia sua constituerunt, viri vt solertia animi, ita Reipub. studio, Regibus & Principibus, Patriæ, summoperè commendati. Hoc namq; præclari indicij est generosè progenitorum, si Principibus, si Patriæ digna cum reuerentia debita referunt obsequia. Prædislaus Gołuchowski Palat. Calisien. quem grauibus licet paucis commendauit* Crom. lib. 13. *verbis: Vir inquit, magnanimus, & moderatus. Hinc quæ tyrocinia, exercitia, progressus vitæ, morum decentia præcesserint, aureo prænotandum periodo venit.* Cromer. *sub Ludouico Hung. & Pol. Rege, circa Annum* 1340. *Petrus Comes de Gołuchow, consummato opere Mineruam cum Marte ad perfectionem Familiæ, vbi in semetipso exarauit, pietati detulit. Quocirca in districtu Visliciensi, Capellam in Kiie fundat, dotat, erigit Anno* 1400. *Cuius Præbendarij collatio, iure Patronatus à Gołuchowsciis, vnà cum prædecessoribus ibidem terræ mandatis, custoditur & conseruatur. De hoc Priuilegium fundationis latius. Raphael de Gołuchowo, Subdapifer Posnanien. sicut in Palatinatu authoritatis dignissimæ, ita Patriæ obseruantissimus ciuis extitit. Subscripsit Priuilegium pacis & concordiæ, inter Vladisl Iagellonem & Magistrum Prussiæ Anno* 1436. *Ioannes hæres de Gołuchow, in hæreditate sua Rozdrzewienicá, fundauit Altare in Sacello arcis Iároslauiensis Anno* 1434. *Sicut Priuilegium fundationis Iárosłáuiæ, ab ipso communitum refert. Raphael Gołuchowski, vir iudicij maturi & firmatæ prudentiæ, vixit circa Annum* 1490. *Habuit in consortem Herburthi filiam, ex qua suscepit filios optimæ indolis, & peritia literarum conspicuos. Raphaelem Subiudicem Terræ Sendomir. & Ioannem Iudicem eiusdem Palatinatus. Ille post*

actus

actus conspicuos, in Magnatum Curiis & castris, reliquit filios Stanislaum, qui contracto matrimonio ex Ociefka, sorore germana Cancellarij Regni, suscepit Stanislaum Præpositum Sendomirień. & Regentem Cancell. Maioris Regni, sed à morte non parcente iuuenili ætati, in alterã regionem translatus viuit. Petrum, Ioannem, à quibus posteritas relicta, plurima vitæ, & facultatum dispendia pro Patria, & Reipub. pacis, belliq; tempore sustinuit. Andream Iudicem Terræ Stęzycensis, huic mens honestum Familiæ, & bonum Patriæ tueri, conseruare, & promouere fuit. Vnde Ioannem & Petrum filios, ad reddenda obsequia in castris Sereniss. Regibus, Stephano, & Sigism. III. disposuit, sicut declaratus eorum animus, id sanguinis effusione, & morte in congressu cum hostibus ad Smolenscum comprobauit. Nicolaus autem tertius Andreæ filius, per annos viginti miles, & Raphael quartus filius, vltrà lustrum quartum triumphator de hostibus, parentis sui affectum, amoremq; in Patriam, satis abundè declararunt. Paulus quintus Andreæ filius, dignitatem parentis obtinendo, grauia virtutum tentauit, nam vt Iudex Stezyceń. declaratus nefas iudicij abhorruit, & rectum cum æquo adamauit. Reliquit ex Gniewoßowná, optimos Reipub. milites, & Patriæ ciues quatuor. Andreas filius Ioannis Iudicis Sendomir. & nepos Raphaelis, natus ex Anna Czasnicka armorum Traby, Iudicis Leopolień. filia, vbi florentem iuuentutẽ virtutibus ornatam, militaribus honoribus, & trophæis Sereniss. Stephano Regi & Patriæ adauxit, Succamerar. Sendomirień. denunciatus fuit. Erat summæ reputationis ob prudentiam & sinceritatem apud omnes. Quapropter in Comitiis Regni 1580. commissum illi fuerat, vt ad expeditionem Moschouiticam, & defensionem Finium Regni ad Russiam & Podoliam, à Tartaris &c. fiat Generalis dispensator pecuniarum pro milite, ex contributionibus aliisq; obuentionibus Regni prouenientium, fiatq; præsens semper in castris, milites conscribat, solutionem quolibet tremestri expediat, &c. Et cum ob ætatem grauiorem post expeditionẽ Moschouiticam castris adesse non valeret, munus remittendi ad castra stipendiorum illi demandatum fuerat, præsentem verò ad castra militaria Steph. Grudźinski, Castell. Naklensem Resp. destinauit. Collata fuerat sibi Castell. Czechouień. vt aperte docent Priuilegia 1579. sed honore Succamerarij contentus, in ea dignitate obsequia Reip. & Patriæ præstare desiderauit. Tenuit matrimonium cum Dębinska, Valentini Crac. filia, ex qua suscepit sex filios. Ioannes 1. filius, qui dum in exteris nationibus cultam iuuentutem probitate morũ, & excellentia virtutum aptam negotiis Reip. reddidit, in ministeriis Sereniss. Regum Steph. & Sigism. ea fide, diligentia, industria, labore versatus est, vt neq; sibi, neq; sumptibus parceret, assiduusq; in Aula esset, negotia omnia quæcunq; illi siue publicè, siue priuatim commissa fuerant, nauiter & cum insigni dexteritate exequebatur. Cumq; singularem fidem, atq; studium Sereniss. Steph. à Sigism. Regibus, in omnibus expeditionibus Regni, præcipuè Moschouiticis, dispendio vitæ & fortunarũ suarum comprobasset, diuersa beneficia ab illis sicut Priuilegia eiusdem euidenter testantur, obtinuit. Reliquit ex Magdalena Niewiárowska armorum Pulkozyc, Abrahamum linguarum Germanicæ, Gallicæ, Italicæ peritissimum. Hic

multoties

multoties ad Comitia Regni Generalia legatus, interregni poſt Sigiſm.III.Palat. Sendom.Rothmag.ad compoſitionem pacis cum Suecis Commiſſarius à Rep. electus fuit. Accepit à Sereniſſ.Sigiſm. III. pro meritis Præfecturas Stęzycień. & Vislicień.Tenet ſacri matrimonij vinculum, cum Anna Zebrzydowſka Ioannis Gladiferi Regni filia. Petrus 2. filius, in exteris nationibus educatus, in Aula Sereniſſ. Regum Steph.& Sigiſm.deduxit merita,fuit pluries ad Comitia Generalia Regni legatus,& ad Tribunalia Regni Iudex electus, cæteraſq́ functiones Regni dexterè conficiebat,ex Niewiarowſka reliquit duos filios. 1. Samuelem,qui in Pal.Crac.Rothmag.officio functus eſt.Reliquit Franciſcum,militem cum Dapifero Betzeń. Chomętowſki. 2. Sigiſm.qui cum Pal. Braclau.bellica negotia exoluit. Altera conſors Petri erat Męczynſka Caſtell. Vieluneń. filia,ſuſcepit ex illa duas filias. Tertia conſors Petri Goſtawſka coniugum Sapichæ Vice-Cancell. M.D.L. & Wołouicij Capit.Terrarum Samogitiæ germana ſoror. Ex hac ſuſcepit Petrum, qui cum Caſtell. Crac. Koniecpolſki, Caſtrenſia ſigna obſeruat. Stanislaum qui peragrando exteras nationes prudentiā cum pietate colligit. Andreas 3. filius Andreæ, cum Zamoſcio eximius miles, nullam expeditionem intermiſit. Cum Teſarowſka habuit filios,Nicolaum qui cum Strus militando in Cecora occubuit. Chriſtoph.hæredem in Czaſniki,qui in exteris nationibus literarū gratia & militiæ verſatus fuit.Sepultus Leop.apud PP.Dominican.cum decenti Epitaph.

Reliquit ex Kowalſka Dapiferi. Leopol.ſorore filias duas, quarum vna conſors D. Nicolai Makowiecki Dapiſ. Halicień. altera Alexandri Kuropátwá. Chriſtoph. 4. filius Andreæ, poſt declarata ornamenta ſuæ indolis in diuerſis nationibus miles eximius euaſit,in Tranſiluania,& domi cum Zamoiſki,reliquit filios,Nicolaum literis prudentiaq́ ad res gerendas in exteris regionibus inſtructū. & Chriſtoph. ſtudiis ac virtuti extra Regnum inuigilantem. Nicolaus 5. filius, neq́ huic alia educatio, niſi in exteris gentibus, vbi militia, ars, literæ vigent, at vbi rediјt & virtutē ad praxim reducere voluit,morte occubuit. Reliquit duas filias cum Balowna. Valentinus 6. filius miles cum Zamoyſki, per nouenniū omnibus affabilis,amabilis, vicinis verò ſingulariter dilectus, reliquit 5. filios, Alex. Ioan. Steph. Hier. Seuer. ſeruitijs Reip. idoneos, & eximios milites.

Morſtinij, *Familia vt* Paproc. *innuit antiqua, quippè quæ cum gente Tarnouiorum, Pilecciorum,Iaroſtauiorum,aliorumq́ qui iam deceſſere,eandem ab Auis & Attauis originem trahit: Prout planum & euidens faciunt diplomata duo (in quibus prædicti Barones,palam & liberè idipſum aſſeuerant) quorum alterum à Ioanne Alberto Reg. alterum à Sigiſm I. Maioribus eorum datum eſt : quibus etiam nunc poſteritas eorum gaudet. Soboles eorum numeroſa,ſat conſpicua cernitur hodie in Pal. Crac. Sendom. & Volhinień. vtpote quæ tàm in toga, quàm in ſago non ceſſat benè mereri de Regibus ſuis,& de Repub. Quin etiam complures eorum, cum hoſte pugnando, vitam pro Patriæ incolumitate profuderunt, aliqui verò etiam nunc ſub ſignis Supr. Exercit. Imperatoris,ſæuo Marti operam nauant.*

Lyſakowſcij *in Præmisl.Terr.Ioan.ſicut ex maioribus gloriam,ita ex propriis factis obtinuit laudem. Sunt Lyſakowſcij armorum diuerſorum,vnde quid dicen-*

dum sit ex historiis de aliquo illorum, cum grano salis dicendum, ne alteri adscribatur quod alteri conuenit.

Pawlowscij *in Zatorień. vel Osuiecim. districtu. Erat ex numero eorum Olomuceń. Episc. & literarum experientia, & exemplo laudabili præclarus. Nuntius ab Imperatore Rudolpho II. ad Sigism. III. Regem Pol. Beatus qui bonas spes fouet in corde suo, & bonis cogitationibus delectatur.*

Broniewscij, *in Posnan. Pal. Succamer. Posnan. qui filiam suam Miekicio Christophoro ad Præmislień. Terram in coniugem locarat. Sunt Broniewscij diuersorum armorum. Alij armorum Tarnawa, alij Lewart, alij Leliwá, alij aliorum. Vnde ex his Historiis, dum aliqua domus ob merita extollitur, difficile est scire, de quo quorumue armorum fuerit sermo. Hieronymus Broniewski electionem Vladisl. IV. subscripsit ex Palat. Posnanień.*

Streikowscij, *in Maior. Pol. Petrus de Streikow, Castell. Inowlocen.* 1451. *Aulicus Casimiri Regis, & ante illum erant in dignitatibus diuersis prædecessores, et post eum successores. Nam qui in sua Familia benè viuit, in communibus quoq; Reipub. negotiis similiter versaturum existimandum.*

Starzechowscij *de Starzechowice, antiqua et clara familia. Petrus ex Canonico Præmislień. et Præposito Iárostáuień. Sigism. I. voluntate contra suam voluntatem ad Archiepiscopatum Leopol. promotus fuit. Fuit vir pius, modestus, rectus, et in officio Pastorali vigilantissimus, sæpe ad populum ex intimo cordis affectu cum lachrymis verba faciebat. Assumptus* 1540. *mortuus* 1554. *Alij Stárzechowscij magni erant in Senatu et Repub. zelo, officio, pietate. Albertus Legatus in Transyluaniam cum Tarło, Mnißek, Iazłowiecki, Ostrorog, et aliis, sed illum ordine tertium* Bielscius *ponit. Erat legatio pro reducendo in Poloniam Steph. Bath.* Bielsc. lib.6. fol. 725.

Łozinscij, *militari et bellicis actibus clari, horum aliqui in bello occisi, aliqui in captiuitatem Suecicam et Scythicam deducti fuerunt. Iacynctus Lozinski in Rokosiana expeditione cum Zołkiewski Campiductore, demùm cum Pal. Podoliæ, Martino Kazanowsti, annis octodecim continuus miles, ante captiuitatem et post captiuitatem Scythicam indefesse militando ad senium pugnauit. Alij cum Stanislao Potocki Turmarum ductore, Reipub. obsequia reddunt.*

Sczepieccij *in Sendomir. Pal. eiusdem confinitatis bonorum cum Gołuchowsciis. N. Sczepiecki magnificis actibus à multis honorabilis, et Regiæ curiæ desideratus, cuius filiæ educationē et decentiam morum in Reginæ aula conquisierāt, Barbara Olescij coniux et Cathar. Filius illius tàm bonis paternis quàm dexteritate acquisitis, Oppidi medietatem Stryzow, Pstragouiam etc, in hæreditatem adscripserat, sed cum à propriis seruis vita priuatus esset, cum sororum coniunctionibus, alienis quoq; familiis cesserunt.*

Ostrowscij *in Russia, qui dignitate ad inuicem concurrunt, magni in castris, periti in Iure et literis. Mart. Ostrowski Not. Ter. Præmisl postmodum Subiu. ibidē.*

Iaskmaniccij *in Præmisliensi, domus virtute et militiá clara.*

Sciersciј, *Ioannes Præpositus Olomucensis. Vir literis et iudicio præclarus.*

clarus. Iliada & Odyssea sub puluinari non ita sunt Spirituali conseruanda, quàm in animo.

Kiewlicz.

Kiewlicij *in Volhinia de Biesiady, Christophorum, qui contra rebelles Cosacos ad Piatki legionem militum deduxerat. Ad Gedanum, Byczynam, & Bussam cum Germanis Maximilianis & Valachis strenuè decertauit. Exstat Kiiouiæ Epitaphium illius apud Prædicatores. Andreas & Gabriel germani Ducum in Ostrog perpetui milites, quorum primus cum Vorowiczowna, alter cum Kalinowska celebrauit matrimonium. Decessit ille sterilis, iste filium Thomam reliquit. Horum memoriæ Constantinouiæ veteri & Lubartouiæ. Posteritas contempletur non ludis puerilibus, nec actibus vulgum concernentibus delectari, sed herculeis & grauibus. Hinc de recta ratione viuendi B. Nilus Abbas: Ludis puerilibus ne incumbamus dum viri sumus vel ex ephæbis excessimus, sed vitam amplectamur perfectam, ne virtutem colentium gaudio spoliati, sempiternis supplicijs torqueamur. N. Kiewlicz Rothmag. ad Polociam cum alijs Augusto Rege,* Paproc. meminit in Stemmatibus.

Brzozdowski.

Brzozdowscij *in Russia, Vita præsenti gloriosa, nil perennius & sanctius esse potest, vndequaq; enim est periculum, inde vero est summa securitas: Quapropter Pythagoras Languor à corpore, imperitia ab anima, luxuria à ventre, à ciuitate seditio, à domo discordia, & in cōmuni à cunctis rebus intemperantia, oriuntur: Addo, à vita autem gloriosa oritur salus, & consequitur decus. Hos alij Bruzdouios vocant.*

Ninienski.

Ninienscij *in Maiori Polonia. Quoniam pulchrum est non pati occidere quibus æternitas debetur, aliorumq; famam cum sua extendere, id sedulò obseruare conantur. Erat vnus Canonicus Cracouiensis,*

Czubinski.

Czubinscij, *in Maiori Pol: contendunt in vtramq; dignitatem. Nam non maiorem vtilitatem afferunt, qui togati Reipub. præsunt, quam qui bellum gerunt, vt* dicebat Cicero.

Rykowski.

Rikowscij, *ibidem Bello & pace clari. Sunt namq; hominum aliqui, qui tantum sunt bello optimi, quantum pace pessimi. Isti vtrumq; benignè colunt.*

Wardeski.

Wardescij, *in Maiori Polonia. Mereri laudem cupiunt, nam foro atq; castris, fortitudinem animi & corporis deducunt.*

Czelatycki.

Czelatyccij *in Cracouiensi Palatinatu: Petrus cum Birecka tenuit matrimonium armorum Gozdaua, ex qua Petrum & Stanislaum & filias quinq; susceperat. Egregia & insignis est inter homines nota, bona stirpe nasci, sed verè nobilis tamen est ille, non qui maioribus longo iam tempore bonis natus sit, sed qui vir bonus ipse fuerit simpliciter. Obseruant illi quæ rectum virum & nobilem decent.*

Sredzinski.

Sredzinscij, *de Srednie in Palatinatu Russiæ, in districtu Chelmensi. Antiqua familia, militari & patriæ obsequijs continuò dedicata. Quapro-*

pter à Sereniſſimis Regibus, qui omnem Rempublicam duraturam religione & militari aduertunt, publicis præmijs remunerati fuerunt. Stanislaus Sredzinſki 1390 hæres in Srednie, filiorum de patria ſtrenuè meritorum optimus parens, nempè Suantoslai, Ioannis, Nicolai, & Stanislai. Et quoniam vlla res aut commodum non eſt tam expetendum, quàm, vt viri ſplendor, & nomen retineatur; totius animi affectum viriumq́ poſſe, Caſtris & militari deuouerunt. Hoc in munere dum præſtantia agendi alios excelluerunt, Sereniſſimus Princeps Poloniæ VLADISLAVS, recenti declarata beneficentia, illos perpetuò ſibi Caſtriſq́ deuinxit. Quod tale priuilegium datum illis Anno 1424. latiùs & apertè commonſtrat.

Nos Vladislaus Dei gratia Rex Polon. nec non terrarum Crac. Sand. &c. Significamus tenore præſentiũ quibus expedit, quomodo habito diligenti reſpectu, ad conſtantis fidelitatis ſtudioſa obſequia & merita, quibus nobis fideles noſtri Suantoſlaus, Ioannes, Nicolaus, & Staniſlaus, fratres germani de Srednie complacuerunt, & aucto fidelitatis ſtudio complacere poterint præſtantius in futurum, horum intuitu cupientes eos ad obſequia huiuſmodi noſtra reddere continuo promptiores, ipſis, ipſorumq́; poſteris & Succeſſoribus legitimis quadraginta Manſos alias Włoki, ab vna parte fluminis Płonka, ex aduerſo hæreditatis Oſtrow ac per flumina Rudnik aliâs Moſtek procedentes eo iure, modo & conſuetudine, quibus huiuſmodi manſi Illuſtriſſimo Principi Domino Ianuſſio Duci Maſouiæ &c. dimenſurari ac diuidi ſoliti ſunt, per Capitaneum noſtrum Chelmenſem, Matthiam de Suchydol Iudicem Lublineń. emenſurandos & diſtinguendos in terra Ruſſiæ, & diſtrictu Chelmenſi conſiſten. damus, inſcribimus liberaliter, & donamus donatione perpetua & in æuum, &c. Vt autem prædicti fratres, homines ad dictos manſos eo citiùs valeant conuocare, villam Srednie prope ad Manſos dictos collocatam, prout in ſuis metis & limitibus, longè latè & circumferentialiter eſt diſtincta ab antiquo, & limitata, de iure Polonico, Ruthenico, & quouis alio in Ius Teutonicum quod Srednenſe dicitur, transferimus perpetuo duraturum, eximendo omnes incolas dictæ villæ ab omni iurisdictione & poteſtate, &c. Datum in Luczſa, die Tranſlationis S. Staniſlai Mart. & Pontificis glorioſi in Conuentione cum Magnifico Domino Alexandro aliâs Vitoudo Magno Duce Lituaniæ, fratre noſtro chariſſimo protunc celebrata Anno Domini 1424. Præſentibus Reuerendo in Chriſto Patre D. Alberto Archiepiſcopo Gneſneń. & Primate. Magnificis & ſtrenuis, Chriſtino de Oſtrow Caſtell. Ioanne de Tarnow Palat. Cracouień. Michaele de Szyczow Sandomir. Ianuſſio de Tuliſſchow Caliſſień & Petro Szafraniec Succamer. Cracouień. multiſque alijs fide dignis. Datum per manus Venerabilis Ioannis Decani Cracouień. Reg. Pol. Cancellarij, & Stanislai Ciołek Cantoris Cracouień. Viceecancellarij Regni.

Petrus Sredzinſki hæres in Srednie, qui tum rectitudine vitæ, tum iudicij excellentia, omnibus amori & honori fuit. Differentiarum inter amicos verus & fidelis moderator, quod multoties diuerſis actis comprobatur, præcipuè autem differentiæ Kulikowſcianæ, quæ difficultatibus erant plurimis obrutæ, omni ſecluſo iuris ſtrepitu, prudenti iudicio conciliauit. Tenuit Sacramenti coniugalis vinculum cum Chriſtina Brzeſcianſka, ex Premyslień. diſtrictu, armorum Sas, ex qua ſuſcepit filios, Sigiſmundum & Fæli-

& Fælicem, vt ex Actis Crasnostauień. colligitur. Sigismundus Petri filius, post exercitatam iuuentutem, literis, aula, & militari studio, præstitit matrimonij iuramentum filiæ Caijmirij, armorum Abdank, cum qua reliquit Patriæ eximios viros, Marte & Pallade instructos & ornatos, Bartholomæum, Stanislaum, & Albertum. Bartholomæus 1. Sigismundi filius, ornatam virtutibus adolescentiam in Curijs Ducum de Slucko, dum sedatiorem familiæ reddere intendit, cum Stawska de armis Korczak fidem matrimonij suscepit, ex qua habuit Valerianum cum Illustr. Exercituum Præfecto Zolkiewski, ad Smoleńscum militem strenuum. Hic in excursione Smolensciana, dum hostes fortiter adoritur, inter captiuos fortuna non blandiente Sebinio adducitur, à quo dum minis, iurgijs, & quæstionibus, de reuelando secreto bellico impeteretur, nihil eorum notitiæ detulit. Eliberatus ibidem ad Smolenscum, maxima indicia militaris animi, subitò & multoties in conspectu omnium declarauit, pro quo ab Illustriss. Duce Christophoro in Zbaraz, Supremo Stabuli Præfecto remuneratus fuit. Alter filius Bartholomæi Fælix, qui militando sub signis Alexandri Zborowski in Moschouia, plurima belli indicia in supposito corporis retulit. Stanislaus alter Sigismundi filius, meritis Reipub. militari Castris notissimus, quem non iam vulgaris homo, sed primi Duces in Castris, & ipse Sereniss. Rex Stephanus Bathorius literis commendarunt. Quarum tenor talis:

Stephanus Dei Gratia Rex Poloniæ. Ad intercessionem Illustriss. & Magnifici Ioannis de Zamoscie Supremi Cancellarij Regni nostri Generalis Cracouień. Cnisin. Miedzyrzeceń. Capitanei, quam pro Generoso Stanislao Sredzinski apud nos interposuit, tum rationem habentes nauatæ Reipub. operæ in militia Stanislai Sredzinski, primum quidem Gedanensi tumultu Dersauiensique prælio, in quo in Comitatu Cancel. in prima acie multa strenuè & fortiter egit, cum contemptu etiam salutis suæ. Deinde vero Moschouiticis duabus nostris præteritis expeditionibus Polocen. & Vielicolucana vbi Signiferi munus obijt: ei itaque ob sua ista merita Villam in Bełzen. Capitaneatu dictã Przestanie, quam antea patruus suus Fælix Sredzinski tenuit, concedimus, & conferimus, vna cum coniuge ipsius Anna Sarnicka &c. Datum Vilnæ 16. Iunij. 1581. Subscripsit Petrus Tylicki.

Ille domicilium suum primus in Premyslień. districtum transtulit. Ex Sarnicka de armis Slepowron Stanislai Tribuni Lublineń. filia suscepit Ioannem eximium & audacis animi virum, quem Sigismundus III. Rex ita in Priuilegio Sredzinscijs dato, commemorat. Ioannes natu senior frater, in bello Moschouitico & conflictu Klusineń. vitam pro Patria floccipendendo, & cum hostibus fortiter dimicando sauciatus, & lethaliter sclopeto ictus gloriosa paulo post ex eo vulnere oppetijt mortem. Sepultus Lesniowij in Ecclesia Patrum S. Francisci de Obseru. 2. filius Stanislai Sigismundus, qui inter Bellonam & Martem educatus, maximam de se spem Patriæ & Regno ediderat. Hic namq; post plurimos militares in

Regno actus, & speciosa trophæa, maioris cupidus gloriæ ad Melitenses equites animum diuertit, ibiq; fortis ac nobilis sui generis viua deduxit indicia, vt facile commilitones incitauerit in album tantorum virorum recipi & inscribi. Suscipiebat clari ortus generisq; sui lineam & seriem Illustriss. Ioannes Zamoyski, Archiepiscopus Leopol. & conspiciebat Parentis sui arma Leliwa, Auiæ Kaijmirowna arma Abdank, Abauiæ Brzescianska arma Sas, Atauiæ Sczyczynska arma Rawicz. Linea verò materna Sarnicciorum familia deduxit arma Slepowron, cuius Auia Pobidzinska arm. Gryf, Abauia Gorskowska arm. Traby Atauia verò de Woyciechowo Balicka, arm. Ostoia. Exhibebant pro illo, quod ipsius Genealogia sit iuramentum, & subscripserunt Stanislaus Zolkiewski, tunc Palat. Kiiouień. & Campiductor Regni, demum Cancellarius Supremus, & Supremus exercituum Præfectus. Stanislaus Gulski, Palat. Russiæ. Sebastianus Sobieski, Signifer Regni. Albertus à Piaski Bobola, Succamerar. Premyslień. Vt autem redijt in Patriam, quæ debuit & voluit Patriæ, ipse Sigismundus Sereniss. Rex Priuilegio commonstrauit. Sigismundus Sredzinski Eques Melitensis, Ordin. Hierosolymitani, Aulicus noster, editis multis virtutis suæ in nationibus exteris speciminibus, constantiq; in nos fide, prompto de nobis & Reipub. studio comprobato, immaturè in oculis fermè nostris decessit Varsauiæ, sepultus in Ecclesia Ord. Prædicat. In cuius sit æuiternum memoriale.

Prosternit facile hic, qui se ante exercuit, hostes,
  Consuetus labor est, & minor, & facilis.
Non Epaminondas bellis celeberrimus esset,
  Cursibus excultum ni subijsset equum.
Non mirare minas belli armorumque peritum
  Formandum ad pugnam se dedit Melitiæ
Doctus ibi: in medios iuit feliciter hostes
  Disce domi, vt sis hic quem iuuet esse foris.

Stephanus tertius filius Stanislai, qui Salomonis veritatem pensitando, quod scilicet sublunaria hæc nihil aliud sint, quàm vanitas vanitatum, S. Ignatij Loiolæ societatem & vota secutus est. Igitur securè exclamat cum D. Bernar. in Epist. O sæculum nequam, quod tuos sic soles beare amicos, vt Dei facias inimicos: planè enim qui amicus esse vult tuus, inimicus Dei constituitur. Amicus igitur mundi, excluditur à consilio amicorum Dei. *Albertus quartus filius Stanislai, qui vt adolescentiam suam aptam reddidit moribus cultis, ad castrensia munia totum se militaribus trophæis deuouit. Sed Sigismundi III. pientissimi Regis Priuilegium ipsius nobis merita edisserat.*

Amicitia mundi.

Sigismundus III. Rex &c. Cùm ea sit Generosi Alberti Sredzinski Rothmagistri nostri in Nos & Rempub. merita, & vetustæ nobilissimæ familiæ

liæ ipsius splendor, vt dignitatis & fortunarum per omnes occasiones rationem habendam arbitremur; ita enim à prima adhuc pueritia Castris addictus rem militarem exercuit, vt & magni excelsique animi robur, ac singularia virtutis suæ facinora, per omnes expeditiones bellicas summa cum omnium commendatione comprobauerit, & neq; vitæ, sanguini, fortunis, amore patriæ parcere voluerit, quod multis occasionibus experti sumus in vtraq; expeditione Moschouitica, & bello Turcico, vbi summa tentauit pericula, & arduos superauit labores. Proinde nos grata merita Alberti Sredzinski prosequi volentes memoria, illi villas quinq; post mortem Generosi Ioannis Lachodowski Castell. Volhiniæ ad nos deuolutas ad vitæ tempora concedimus. Varsauiæ 1622.

Reliquit liberos optimæ spei, & expectationis desideratæ, Stanislaum, Andream, Casimirum, ex Potocka armorum Ianina. Andreas quintus filius Stanislai, qui post studia literaria, ad Spiritualis vitæ cultum, animum diligenter adiecit. Audiuit quod D. Bernardus suasit: Vitam tuam quotidiana discussione examina, attende diligenter quantum proficias, vel deficias, qualis sis in moribus & affectibus, quàm similis Deo vel dissimilis, quàm propè vel quàm longè, non locorum interuallis, sed morum affectibus. *A Serenissimo Rege Sigismundo III. in Secretarium R. Maiestatis electus, multoties Iudex Parlamenti, & Nuntius à R. Maiestate ad Comitia particularia missus, & ad Compositionem inter status ab Illustriss. & Reuerendiss. D. Ioanne Pruchnicki, Archiepiscopo Leopol. atq; ipsius Ven. Capitulo deputatus fuit. Demùm Præpositus Præmyslień. & Officialis Leopolień. creatus, in Episcopum Nicopolień. & Suffraganeum Leopolień. inauguratus est.*

Fies magne Pater plebi bonitatis imago,
Se pinxit illa, viuidis coloribus.

Christophorus vltimus filius Stanislai, qui redditis Patriæ obsequijs in Curia, Castris, & Comitijs, ex Camerario Sigismundi III. & Aulico Vladislai IV. Serenissimis Regibus, Pocillatoris Halicień. honorem obtinuit. Celebrato matrimonio cum Taranowska, filiam Annam suscepit. Sorores autem horum & filiæ Stanislai erant. Zophia Petri Kowienicki, Notarij Terr. Præmyslień. arm. Traby, & Barbara primum Ioannis Łyczko de Rydlice, armorum Sulima, deinde Sigismundi Vchański de Służewo, armorū Radwan consortes. Albertus tertius filius Sigismundi ex Petro. Hic pro Patria pugnando cum Ioanne Potocki Palatino Braclauień. & Generali Podoliæ ad Bauorouiam, à valida Tartarorum manu oppressus, gloriosè vnà cum Iacobo Strus occubuit. Cuius sepulchrum Stephanus Kołozuarius tali Poëmate condecorauit.

Stemmate Leliuius contra stetit arma Sredzinski
Albertus, multosque Scythas demisit ad orcum:
Obrutus tandem non multa morte quieuit,
Pro Patriaque animam superis sic reddidit astris.

Fælix Sredzinski, alter Petri quem in capite posuimus filius. Qui adhibitis

hibitis calcaribus virtuti & nobilitati, literis, educatione, & exercitio militari, in virum laude celebrandum euasit. Fœdus matrimonialis vinculi tenuit cum Zaporska, arm. Gryf, cum qua filios quatuor possedit. Ioannes primus filius Fælicis, grauis armaturæ miles, Stephani Potocki, Palatini Braclauień. Camenecen. Laticouien. Felinen. &c. Præfecti, copiarum Vicesgerens, contra Michaelem ad Teletinum in Moldauia pugnando, occubuit. Camenecia in Podolia sepultus. Andreas alter filius, Secretarius R. Maiestatis, & Ioannis Zamoyscij strenuus miles, singulis expeditionibus præsens. Huic Zamoyscius consanguineam suam de armis Ielita, Annam de Łaznino, in matrimonium collocauit, quæ post mariti fata Maximiliani Trzcinski, arm. Rawa, consors fuit. Georgius tertius filius, Sigismundi Regis Secretarius, multarum linguarum externarum peritissimus, ac sedatis moribus vir. Christophorus quartus filius, Tribunus Chełmen. qui lacte Bellonæ enutritus, plurima in bello fælicia expertus fuit. Ioannes Zamoyski Supremus exercituum Præfectus, dum iuxta animi sententiam, milites strenuos à signis euocatos in vnam cohortem instruebat, quam Elarios seu electos milites vocabat, eos ante exercitus faciem pugnare voluit. In bello contra Michaelem directo, electus in Elearium Sredzinski, Camerarium assistentem lateri Wodæ Moldauici cum armis & signis arripuit, atq; ad Præfectum militiæ deduxit. In expeditionibus contra Tartaros continuò strenuum militem sese præstitit, quo multorum animos cum recto affectu in se conuertit. Reliquit ex Troianowna Andream nunc superstitem, militem cum Illustriss. Cancellario Regni Supremo Thoma Zamoyski, cui nobiles & strenui actus plurima fortunæ bona proponunt. Horum armorum Catherina de Melsztyn, dicta Białussyna, Nicolai de Michałow, Castell. & Capit. Cracouien. consors, singularis benefactrix Fratrum Ordin. Prædicat. Cracouiæ ad Ædes SS. Trinit. commorantium, chori templi illorum (vt in Archiuo illius Conuentus habetur) duabus vicibus fornicem, & clypeum illius ibidem Chori magnis suis sumptibus fieri fecit, Clenodia insignia in Casulis, Cappis, Dalmaticis, Antependijs sericeis, margaritis & auro textis Sacristiæ illius Conuentus contulit, vixit post annum D. 1462. *mortua sepulta est in dicto Choro, præ foribus Sacristiæ ante Altare S. Spiritus penes Sacristiam existens, quod ipsa dotauit datis duodecim centenis florenorum Vngaricalium, pro censu perpetuo Fratribus.*

Monduidus, *Gedimini M. D. L. filius Palatinus Vilneń. Dominus in Kiernow & Slomin qui primus in vnione M. Ducatus Lit. cum Regno suscepit arma Leliwa pro tota domo ac tota familia sua & fratris sui, quod Comitia Regni Hrodlen: referunt Anno* 1413. *Reliquit duos filios, Olechnum & Iuchnum, seu Alexandrum, & Ioachimum aut Iosephum. Olechno Monuidi filius habuit liberos, Petrum Præfectum Culinæ M. Duc:* Litua-

Lithuaniæ Nicolaum, Andream, & Stanislaum qui steriliter decessit. Nicolaus qui ex officio Præfecti Culinæ quem Kuchmistrz *vocitamus, Kuchmistrzowic dictus fuit, iam actibus claris, nomen & posteritatem altioribus honoribus digniorem reddidit. Nam cum ipse Ensiferi titulo honoraretur, suus filius Nicolaus creatus fuit Palat. Poloceń. Erat vir in Marte & amore Reipub. summus, nam plurimis vicibus excursiones Tartarorum disrupit, fugauit.* 1577 *in Moschouia ad Polockum, Pskouiam, Luky, sumptui proprio & vitæ non parcendo magna tentabat & efficiebat. Illius germani eximij milites fuerunt, Ioannes, Stanislaus, Petrus. Ex his Drohostaiscij. Nicolaus alter filius Olechni, Filij illius Ierzik seu Georgius, Zuk, Andreas, Felix. Gaspar Ierzikowic à quo in Lithuania Ierzykouicij Succam. Mielniceń. cuius filij Ioannes & Melchior quorum vnus Capit. Mielniceń. & Losicen. & filia illius Elisabeth. Capit. Bedźineń. Prouana coniunx. Ab aliis verò fratribus, Gaspari derelicta posteritas Ierzykouicij nuncupati, ob claritatem meritorum, & maiorem vnitatem familiæ vnæ. Matthias Ierzikowicz, cuius filia Bogdani Kopec coniunx.*

Drochotayski.

Ierzykouicz.

Iuchno *seu Iusko, aut Iosephus, alter filius Monuidi Palat. Vilneń. reliquit filium Ioannem, quem Glinscius vita priuauit, dederat sibi cognomen Zabrzeżinski. Habuit filium Ioannem quoq; & Georgium. Ioannes Zabrzeżinski, vnicam filiam habuit, quam vna cum bonis Palat. Trocensi Duci in Zbaraz contulerat. Georgius qui etiam se Zabrzeżinscium nominauerat, filium habuit Nicolaum, & filiam Annam, quam Kiszka in coniugem tenuit. Monduidus Monuidi germanus Palat. Vilneń. post decessum fratris, receptus ad arma Leliua, à fratre in Hrodlo. Habuit filios Wiaz & Chleb.*

Zabrzezinski

Mondwid.

Wiaz *à quo Wiazieuicouij strenui & eximij milites vsq; in præsens, sed post fidem Catholicam, quam illis Iagello prædicauerat & seminauerat in hæresim illapsi. Sed velim dicant cur condita sit lex.*

Bis sex in tabulis, aut cur rubrica minetur
Quæ prohibet peccare reos.

Wiazewicz:

Chleb *Montuidi filius Palat. Smolenscen. & Drohobuzeń. à quo Chlebouiciorum familia in M. D. Lithu. excelsa & Patriæ summè deuincta. Reliquit filios Georgium, Stanislaum, & Rucium. Georgius Chlebi filius Palat. Smoleń. post decessum parentis, reliquit Nicolaum, & Ioannem. Nicolaus Georgij filius, perpetuus miles contra Iuanum Ducem Moschouitarum, ad Wiedruskum dum exercet fortis animi virum deuictus ab hoste, vnà cum Constantino Duce in Ostrog, & Litouaro, & aliis in captiuitatem Moschouiticam deuenit. Proximus Iuanus morti post annos septem liberos pronuntiauit captiuos, qui dimissi citato cursu redierunt, ipse Dux in Ostrog captiuus remansit. Verùm breui dum obsi-*

Chlebowicz.

det Smolenscum Moschus, vbi Georgius Nicolai parens præsidebat, filius vices senis parentis obijt, & dum maximis donis militem sibi conciliasset, fortiter arcem Smolenscen. defendit, tametsi igne arx consumpta fuisset in longum. Recessit confusus Moschus. At Nicolaus tot laboribus fractus breui decessit. Mæstus parens Alexandro Regi arcem reddidit, cui Rex Wolkouiscum contulit cum cæteris bonis. Ioannes alter filius Georgij Aulicus Regius, Mscislau. Capit. Palat. Vitempsc: demum Poloceń. dum exercitum Moschouiticum à Polocia repressit. Tentabat cum Starzechouio, & Sebiezum retinere. Anno 1536. Legatus in Moschouiam missus. Iterum 1549. Legatus in Moschouiam, cui vt rediit, Sigis. Palatinat. Vilneń. & Cancell. M. D. Lithu. contulit. & Capit. Bobroiscen. tenuit. Stricouius lib. 24. cap. 5. & lib. 25. cap. 1. Reliquit ex Bartosowicowna filias quinque, Sapiehæ coniugem, cum quo habuit filiam Nicolai Sieniawski, Castell. Cameń. Ducis exercituum coniugem. Sophiam Zieniewic, Castell. Poloceń. coniugem, à qua Christophorus Zieniewic, & Michaelis Wisniowiecki coniunx. Christinam Kumaiewski coniugem. Annam Solomierecka, Castell. & Capit Mscislau. filiam. Elizabeth Siemieth coniugem, & filiam Bielewicz, Capit. Samogit. coniugem. Ex secundo verò matrimonio cum Anna Ducissa in Zasław, Iawnucij posteritate, suscepit filium Ioannem, & filias. Barbaram Wolska, Castellani Czersceń. coniugem, ex qua fuit Nicolaus Wolski. Helizabetham Odyniec Capit. Orsaneń. coniugem, quæ postmodum Michaelis Wołowicz, fuit consors Capit. Słomineń. Dorotheam Rey coniugem. Ioannes Ioannis filius post literaria exercitia & profectus, destinatus à vidua parente in Aulam Cæsareæ Maiestatis, vbi rediit Augusti Regis Aulicus effectus, in cuius conspectu cum Nicolao Wolski nuptiarum cum Sueciæ Rege tempore, militarem hastam in trophæum laudis deduxerat, 1563 Anno, Polociam defendendam discessit, quàm Moschus validè oppugnabat & expugnabat. Plurima ibi fortis animi indicia intus & extra munitionem demonstrauit cum Drohoyscio Chlebouicius, sed cùm inter arma hostilia & ignem non erat possibile subsidia ferre, Palatinus Dowoyna Poloceń. Haraburda Vladicus Russorum Chlebouicius, & omnes alij, præter Wierschlenscium Silesium, qui mori voluit, cesserunt arcem hosti, quos tamen hostis in captiuos recepit, & in Moschouiam deduxit. Hac in calamitate, qua ante alios plus affligebatur Chlebouicius, literas fraudes hostis notum facientes, in Regnum transmittebat, quæ, dum semel interceptæ fuissent, respondit quærentibus, & quis Patriæ suæ propriæ non esse amans & fidelis commonstrabitur? Laudauit Tyrannus, & magnificauit, suos redarguendo, dictum Chlebouicij. Et quoniam professus fuerat, se non Catholicæ sed Luteri dogmata sequi, dixit Tyrannus: Faciam te dediscere hæresim. Adiutor tamen Deus ob fidele obsequium, & à veneno, & à captiuitate

Bartosowic.
Sapieha.
Sieniawski.
Zieniewicz.
Kumaiewski.
Solomierecki
Siemieth.
Bielewicz.
Wolski.
Odyniec, seu
Wołowicz.

priuitate pro Pleſſczowo & Olechino, in commutationem dato, eliberauit. Sparſerat namq; ſermonem in facie Ducis Moſchorum Iuanus Koziow, quandoquidem ſterilis eſt Auguſtus Rex Pol. poſt mortem eius, te, vel filium tuum, in Regem eligere cupiunt, quocirca hos dimitte captiuos, nam & miſericordem te, & dignum laude, à dimiſſis præſtabis. Audiuit, & conſenſit Moſchus. Honoratus fuerat titulo Caſtell. Minſceń. Obſequia bellica magno ſumptu complebat ſub Stephano ad Polociam, Wielkołuki & Pſcouiam, vnde pro meritis Palat. Troceń. & Theſaurarius Supremus M. D. Lit. denuntiatus fuerat. Celebrauit matrimonium cum Krotowſka, Palat. Inowłocłau. filia, ex qua ſuſceperat Ioannem & Nicolaum, filios. Alter filius Chlebi germanus Georgij Stanislaus. Magni conſilij vir & authoritatis, qui Alexandro regnante, cum Petro Myſzkowſki, Palat. Lanciceń. & Ioanne Buczacki, Palatino Podoliæ, ipſe Palatinus Poloceń. ad componendam pacem, ad ſexennium in Moſchouiam miſſus fuerat. Bielſc. fol. 494. Reliquit filium Stanislaum, Palat. Podlachiæ, virum ad negotia Regni apprimè neceſſarium, & Nicolaum, qui ob nimiā humanitatem, quá in debita deuenerat, minus prudens dictus fuerat. Petrus filius Palat. Podlachiæ, Polonſki appellatus, cuius ſoror Radziuilij Venatoris M. D. L. conſors fuerat. Ioannes ex Ioanne, Palat. Troceń. & Theſaurario M. D. L. filius primus, poſt plurima indicia amoris in Patriam, profuit domi & foris Reipub. & domui, fortitudine, vtilitate, honeſto. Nicolaus alter filius, Caſtris, conſilio, & religione inſignis. Enituit in eo fortitudo Maiorum, dum cum Ioa. Carolo Chodkiewicz contra Sudermanorum Principem Carolum ad Dynamentum, Parnauiam, Korcholinū pugnauit. Enituit inquam, dum ſub Sigiſm. III. memoriæ ſanctæ, totam Moſchouiam in longum & latum cum exercitu, vti Achilles, imperterritus peragrauit. Religio Catholica per illum quoq; propagata fuit, ſicut per anteceſſores ſuos denigrata. Nam Hæreſi abnegata, Eccleſiam in Zaſław à multis annis præoccupatam reformauit, reddidit, dotauit. Inſuper Ordinem S. Franciſci de Obſeruantia, in Dabrowno propè Smolenſcum abundanter fundauit. Sacellum Vilnæ, & Sacroſancti Sacrificij celebrationem, pro viuis & defunctis perpetuo fieri curauit. Celebrauit ſacri matrimonij vinculum cum Duciſſa in Korec, ex qua habuit filios, ſed nunc vnicum ſolum ſuperſtitem cernimus Georgium Carolum.

Donec ſtella micat, curritque per æthera luna,
Chlebowicz maneant inclyta ſigna domus.

Georgius Carolus, vnica ſpes & ornamentum M. D. Lit. cui, dum quæ optimus parens ſibi optabat & illi, iam natura, educatio, & vitæ curſus tribuerunt, petimus à Domino cælorum, ne aliqua aduerſitatis interpoſitio inter lunam hanc & ſtellam mundo Ducatus Litu. lucentem adſinuetur; ſed creatus ex fortibus & bonis, magna honeſta & deſiderata Patriæ

 fælici-

fœliciter prosequatur & efficiat. Hic iuuentutem Vladis. IV. peregrinanti in continua obsequia deuouerat, cuius & Aulicus & Camerarius vsq; in præsens. Honoratus à Vladis. IV. Præfecturis Radostouień. & Onikstensi. Obseruat matrimonij vinculum cum Catharina Ducis Radziuilij Christophori, Exercituum M. D. L. Supremi Præfecti, Palat. Vilnensis, &c. &c. filia. Cui dum Charis ingenium & mores, Venus aurea formam, Iuno genus, mentem casta Minerua dedit, vnicum hoc restat, vt eam sancta Ecclesia Romana in filiam adoptet & recognoscat. Beatus enim homo est, qui cum reuerentia ac tremore ad Sacrosancta Mysteria Saluatoris accedit, seque vitam æternam suscipere non ignorat, quæ extra Ecclesiam (*quam S. Augustinus agnouit post hæresim*) manentibus non datur.

De Dorohostayski. Dorohostayscij, *ex Kuchmistrouicijs sunt, vt superius diximus: bello & pace clari, originaliter autem sunt sicut & Tyskieuicij à primo Monuido.* Bielsc. pag. 313. *Fuit autem iste Monuidus frater Patruelis Wladislai Iagellonis Poloniæ Regis, cuius suasu ille insignia Leliwa, antiquissimæ familiæ Tarnouiorum, in se & suos posteros, consentientibus Tarnouijs ac volentibus in symbolum amicitiæ eos suis armis ornare, suscepit. Ioannes Dorohostayski,* de quo habet Stricou. lib. 25. cap. 4. *Petrus Polociam defendit sub Augusto Rege.* Papr. in Stemm. fol. 659. *Nicolaus Dapifer Lithuaniæ, Tenutarius Vilneń. Ciuonus Godzineń. ab Augusto Rege ad correctionem Statuti Lithuanici destinatus. Isti demum Dorohostayscij, cognatos atq; familiares suos, Rege sic iubente aut annuente, eorundem clenodiorum participes fecerunt, pro meritis cuiusq; Elogia in datis Priuilegijs recensendo. Hos inter vnus, primi humani generis Parentis nomine, in sacro Baptismatis lauacro, appellatus quod & in bellis Scythicis cum Vitoldo Duce, & in legationibus ad eosdem barbaros, in Tauricam Chersonesum aliquoties à Rege Iagellone missus, strenuè se atq; amanter pro Patria gesserit, à supra memorato Principe Monuido, ad Stemmatis Leliwa dicti claritudinem admissus, quam acquisiuerat præter natalium splendorem, virtutis nobilitatem, Adamouiciorum cognomine, pro gentis consuetudine, successores suos appellari voluit, publicumq; à Rege popularibus tunc suis fauentissimo, literarum testimonium atq; monumentum facilè impetrauit. Hi igitur complures in stirpes propagati, succedentibus temporibus, quæ mores etiam atq; consuetudines gentium, volubili suo cursu immutare solent, varijs cognominibus, vel à villarum possessionibus, vt Pokriunicij & Starouolscij, vel ab euentibus, vt Mutikalscij & Rakouicij, sunt insigniti. Pauci Patronomico cognomine contenti, Adamouicij simpliciter vocari volunt. Quos, ne sanguine nimium à se distare Starouolscij affirment, in Actis & monumentis publicis Palatinatus Brescianensis, semper sese Adamouicios, Starouolscios esse fatentur.*

Præci-

Præcipuè Basilius Adamouicius Starouolscius Sigism. Augusti olim Regis Aulicus, qui consorte Sophia Zarankowna felix, filios quinq; militari studio claros (vt hic filias duas, nobilibus viris quoque, Buchouecio, & Veresczaka, matrimonio iunctas omittam) ipse sexagenario maior, reliquit Samuelem, Moschouiticis, Tartaricis, atq; Liuonicis bellis illustrem. Ioannem Hungaricis, Turcicis, atq; Germanicis expeditionibus sub Rudolpho Imperatore exercitum. Alexandrum Suedicis, Hieronymumq; Scythicis atq; Valachicis congressibus insignem. Tum Simonem deniq; Tarnouiensi Canonicatu Cantoris titulo, post tot aulicos bellicosq; sudores præditum, multorum librorum in lucem editorum scriptorem eruditissimum, verè alterum Lipsium Polonorum. A cuius supradictis fratribus germanis, atque patruelibus alijs, tot sunt deinceps procreati liberi, tàm fæminei, quàm virilis sexus, quos hic singulos vanum enumerare esset, sufficiet ad immortalitatem virtus vniciuiq; sua.

Tyskieuicij, *in M. D. Lit. & in Palat. Volhiniæ, Podoliæ. Antiqua & perillustris familia, ingenio, potentia, fortitudine, meritis atq; præmijs clarissima & splendidissima. Misko seu Nicolaus. Hic à studio Magno Principi Lit. obsequijs deferendo, nunquam defuit: sed Maiorum maximus imitator quod fuerit, ex dignitate progeniti filij apparet. Vetustas namq; temporum atque Historiæ M. D. Lit. scriptorum penuria tulit, vt superiorem lineam attingere sit impossibile. Itaque consequens linea, antecedentem in meritis & præmijs, in dignitate & titulis, tàm in toga quàm in sago demonstrando, collustratam declarabit. Calennicus seu Calixtus, filius Nicolai. Et quoniam filius est speculum parentis, & imago meritorum & morum: tantum profecit ex educatione & exercitio, vt Magni Ducis Litu. Suidrigelonis, Marschalcus & Præfectus Putiulensis atq; Zninogrodensis constitueretur. Quod ex Priuilegijs in archiuo Tyskieuiciorum conseruatis colligitur. Reliquit duos filios. 1. Dobr seu Bonifacius, qui post militaria trophæa, sine quibus nobili vitam ducere erat tunc nefas grande, sine prole decessit. 2. Tyszko seu Timotheus. Verus imitator parentis, qui tantis meritis Maiorum addit propria. Non enim prosunt munimenta, nisi vir fortis ea tueatur. In tanta præmia deduxit ille sui nominis gloriam, vt præficeretur in Ducem Terræ Chyouień. & ornaretur Præfectura Perehastauień. Oportet, vt magnum & generosum ille sensum induat, qui circa summa Reipub. & honestissima Principi versatur. Reliquit ex Ducissa Rabianka filios sex magnificæ famæ. Ioannes Baptista primus filius, qui ardore spiritualis vitæ & contemplationis, religionem Monasticam S. Basilij elegit & obseruauit. Denuntiatus Archimandrita Pieczarień. breui ad meliorem vitam & digniorem coronam discessit. Sicut Linea familiæ Tyskieuiciorum affirmat. Laurentius alter filius. Hic vigilando, agendo, benè consulendo, vt sibi omnia*

Tyskiewicz

prosperè cedant, animaduertere non desistebat. Quapropter deduxit progeniem numerosam in plurimos annos. Theodorus primus filius Laurentij. Hic laboriosa iuuentutis studia deduxit in iucunda senectutis otia. Patriam defendit, virtutem exercuit, boni exemplum reliquit. Decessit sterilis progenie, fæcundus meritis & trophæis. Matthæus alter filius. Honesti & decoris obseruator & cultor. Reliquerat filium vnicum Andream. Marcus tertius filius Laurentij. Cui dum Mars animo, fronte & pectore fauet, inter fremitus bellicos, & arma sanguine madentia, vitam deduxit & finiuit. Michael vltimus filius Laurentij. Hic negotiorum pacis commoda, post exercita in sago munia eligendo, suppleuit in familia steriles fratrum anxietates. Reliquit filios quinque eximios ciues & milites. Ioannem. Hic ardua in Castris semper tentauit. Nam quod fuit durum pati, meminisse dulce est. Stanislaum, exercitatum militem & prudenter audacem. Nam qui minus deliciarum nouit in Castris & in vita, spernit nec timet mortem. Alexandrum, qui omni deiecta ignauia, fortis animi virum induit. Nam & fortuna fortes metuit, ignauos premit. Abrahamum, qui ipsam iuuentutem senilibus moribus instruxit. Iuuenta enim nihil est fugacius, quæ vbi auolarit semel, redit nunquam. Quapropter dum iuuentus floret, maturanda iustis moribus. Reliquit filios, Philonem & Ioannem, congruos paci & bello. Philonem, Exercitio fortitudinis & honesti clarum. Humana enim vita similis est ferro, quod si exerceas, atteritur & splendescit; si non exerceas, rubigo consumit. Getoldus tertius filius Laurentij, qui ætatem suam ad senectutem bonam actibus virtuosis deduxit. Reliquit tres filios, Matthæum, sedatum moribus & vita, qui steriliter obijt. Alexandrum, eximium & strenuum militem, & hic sterilis obijt. Thomam, qui habuit quidem filios tres, Ieremiam, Simeon 1, & Isaiam, sed sine prole decesserunt. O heu, Non omnia omnibus æquè feliciter cedunt. Leo quartus filius Laurentij, cuius laus secundum nomen, Dux ceruorum, hostium clades, Patriæ vita. Terror hic est hominum, quisquis hunc gerit, est Agamemnon. Reliquit duos filios, virtutis suæ atq; heroicorum actuum strenuos imitatores, Scuminum et Zuierum. Obijt Capit. Lubecensis. Zuierus, quod ex Sclauonico Zuier feram significat, primus Leonis filius. Hinc collige, quales erant meritis et fortitudine Tyskieuicij, qui etiam nominibus posteros suos ad heroica facta, et hostium Patriæ stragem incitare contendebant. Et conueniebant rebus nomina sæpè suis. Habuit duos filios, Michaelem, et Ioannem, qui, vt patet ex Linea Tyskieuiciorum, obierunt in ætate florenti, et steriles. Scuminus, quod ex Græco significat catulum Leonis, à quo vsq; in præsens benedictione Diuina descendit Magnifica et Illustris Familia Tyskieuiciorum. Erat vir sago clarissimus, in cuius fidelitatem à Moschorum incursibus commissa fuerat Præfectura Czarnobilensis, tanquam

quam potiſſimo Legionum ductori. Reliquit filios duos. Theodorus filius Scumini, Palat. Nouogrodeń. Capit. Grodeń. et Oliteń. Sufficit dicere præmia, qui merita cupit. Ex Theſaurario M. D. Lit. creatus Palat. Legationem ad Moſchouiæ Principem vnà cum Palat. Maſouiæ Stanislao Kryſki, et Nicolao Sapieha Palat. Minſceń. expediuit. Sicut Reinold. Heidenſt. de bello Moſchouitico refert. *Reliquit filium ex Polubinſka, quam genuit Sanguſkowna Duciſſa, Ianuſium. Ianuſius Theodori Scumini filius ex Palat. Troceń. Palat. Vilneń. Capit. Braclauienſis, Iurboſceń. et Nououoleń. Et quoniam virtutem ſequitur honos, iam colligere licebit, quod tàm pacis quàm belli tempore, plurima pro Patria pertulerit incommoda, et diſpendia vitæ et bonorum, toto ſuo curriculo ætatis. Eſt grauis Senator, optimus Bellator, magnificus virtutum æmulator, Eccleſiæ honos, Patriæ decor, Familiæ ornamentum, et Maieſtatis Regiæ ſinceriſſimus obſeruator, et profuſus amator. Celebrauit Sacramentum Matrimonij cum Naruſʒouiczowna, quam genuit Lacka, ex qua ſuſcepit filiam Catharinam Eugeniam, Ianuſij Korybuth Wiſniowiecki, Stabuli Regij Præfecti, et Capit. Cameneceń. coniugem, quæ poſtmodum eſt Radziuilij Alexandri, Ducis in Nieſuiez, Marſchalci M. D Lit. conſors. Altero matrimonio Tyſkieuicz Palatinus tenuit hæredem in Podhaice, de familia Gryf, Zamiechouſcij filiam, quæ ante fuerat Goyſcij et Lanckorońſcij Palat. Podoliæ conſors. Demetrius alter Scumini filius, Marſchalcus M. D. Lit. et Capit. Minſceń. qui ſicut iuuentutem ſenum prudentia moderabatur, ita in prouectiori ætate multis cumulatus honoribus, magnā de ſe memoriam reliquit. Reliquit filios in ſplendorem Reipub. et Eccleſiæ Chriſti. Alexander Demetrij primus filius, contemplata vanitate mundi, Ordinem Seraphicum ſub S. Franciſci Regula amplexus fuit. Georgius alter filius Demetrij, vt colligitur ex arbore Tyſkieuiciana, militari et Aulæ Regiæ deuincta reddidit obſequia. Theodorus, qui ob præcelſa ſua merita Præfecturam Minſcenſem adminiſtrauit. Ioannes, quem etſi Linea Tyſkieuiciorum non meminit, illum tamen Epitaphia Chiiouień. referunt. Vbi legitur :* Ioannes Hurin Scuminouicz Lwouicz, Marſchalcus M. D. Lit. Tenutarius Czarnobilenſis, obijt iuxta Computum Græcorum, à creatione mundi 7071. Octob. 10. *Michael Tyſkieuicz quintus filius Timothei, Campiductor Terræ Kiiouień. Splendor familiæ ſuæ, & auidus integerrimæ laudis. Reliquit filios plures. 1. Ioannem. Ex hoc ſuperſtites erant. Michael, qui in Liuonia pugnādo cum Zamoyſcio pro Regia Maieſtate occubuit. Dauid. Cyprianus occiſus in Moſchouia ad Moſayſcum, ſub ſignis Regijs Sigiſm. III. & Georgius qui filios habuit, Ioannem, Euſtachium, Michaelem, Martinum, Caſimirum. Georgius alter filius Michaelis. Maximus Bellator, & perpetuus Rothmagiſt. S. R. M. cuius tota vita militia erat, Marſchalcus*

Grodeń.

Groden. O immortali laude celebrandam institutionem, quæ bello & Reipub. reddit vtiles viros. Reliquit dignos Reipub. filios quinq;. Gregorium, qui ab illecebris mundi fugiendo, S. Basilij Regulam secutus, Administrator Supremus Kiiouiæ Michaelicæ ædis, obijt. Sigismundum, qui Schismate reiecto, in gremio S. Ecclesiæ Romanæ profecit, ad contemptum mundi, & laudem animæ, in Ordine Seraphico vota reddendo. Christophorum Dapiferum Groden. qui habuit filios, Ioannem & Petrum, Georgium Notarium Terrest. Słonimeń. qui habuit duos filios, Samuelem, ex quo erat Nicodemus, & Petrum Marschalcum Słonimeń. virum omni honore prosequendum, qui habuit Iosephum, & alios duos filios. Ioannem eximium militem, & omnibus bonis amabilem. Stretus Tyskieuicz, tertius Michaelis filius. Hic sago bene meritus Patriæ, vt aduertit medio certiori Palladem, quam Martem alumnos suos plerumq; in præmium deducere, progenitos ex se filios accuratiori literarum exercitio (quo possint decentibus in sago & toga præstare officia) educandos instituit. Perfecit quod enituit, reddidit claros literis, moribus, iure nobili, & arte militari. Michael primus filius Streti, in Poloceń. Palat. ViceIudex Terrestris ex Notario, disertus iudicio, & sinceritate amabilis. Paulus alter filius Streti, Iudex Terræ Troceń. vir iustitia, humanitate, veritate commendabilis. Eius filij, Georgius, Nicolaus, & Iosaphat, in Ordine Carmelitarum Discalceatorum. Qui, & Cubicularij Regis, & Linguis externis ornati. Alexander tertius filius Streti, Iudex Terræ Poloceń. vir morum integritate & sapientia celebris, Doctoratus Laurea Parisijs decoratus, Tragœdias Senecæ in Carmen Polonicum transtulit. In negotijs Reip. grauis, in Iudicijs Tribunalitijs ferè continuus. Reliquit filios, Reginaldum S. Th. Lectorem in Ordine Prædicatorum, qui antè Casimirus vocabatur, & Christophorum Notarium Castreń. Troceń. optimi iudicij & prudentiæ virum. Iosephus quartus filius Michaelis. Hic post negotia Reipub. maturiorem statum accelerauit contracto matrimonio, reliquit testatorem morum & virtutum Alexandrum. Qui deductis familiæ suæ condignis ornamentis, suscepit ex maritali connubio Andream, boni æquiuè consultorem & tutorem. Reliquit eximios milites, Alexandrum & Ioannem. Georgius quintus filius. Hic bonis artibus nedum sibi probos amicos comparauit, sed etiam Deum misericordem & præmiatorem conciliauit. Sterilis decessit. Michael vltimus filius Michaelis. Qui dum fascijs, meritis, atq; præstantia bellica præfulsisset, contracto matrimonio. Suscepit duos filios, Nicolaum domitorem hostium, cuius Nicolaus & Stanislaus filij ad Rigam occubuerunt. Christophorum, cuius filij quatuor, Casimirus, Nicolaus, Iosephus & Samuel, vti flores, reddito bonæ famæ odore Patriæ, sine posteritatis fructu decesserunt. Basilius vltimus filius Timothei, Palatinus Smolenscensis, Capitaneus Pinscensis. Ex

hoc

hoc iterum in familia Tyſkieuiciorum, tanquam ex equo Troiano, tot Polonici Pompeij, Marcelli, Scipiones prodierunt. Habuit in conſortem Ducis Sanguſko filiam, ex qua ſuſcepit filios quinque. 1 *Euſtachium, cuius merita ipſi tituli, & Senatoria dignitas abundè declarant. Erat Palatinus Podlachiæ, Słonimeń. & Mohilouień. Capitaneus, relicto filio Baſilio, lineam familiæ clauſit.* Meminit illius Stricouius fol. 580. 2 *Seraphinum, Caſtell. Smolenſceń. ſine dubio verum parentis imitatorem in toga & ſago. Obijt ſterilis.* 3 *Calixtum, Capit. Szereſſouień. Martis trophæa meritis ſubleuantem. Sterilis deceſſit.* 4 *Conſtantinum, Caſtell. Podlachiæ, mores, tempora, otia, iuſtam, ad libram temperantem. Nam ſi multum habet momenti Principis integritas, multò plus ciuium recta moderatio. Sine prole deceſſit.* 5 *Georgius, Palat. Breſteń. Sereſſouień. Volkouiceń. Capit. Eius præclara merita plurimi Hiſtoricorum referunt, ſed præcipuè Illuſt. & Reuerendiſſ. Ioan. Demetrius Solikowſki, in Orat. Funeb. Sigiſm. Aug.* Stricouius lib. 25. cap. 1. Bielſc. lib. 5. *Qui nec labori, nec ſumptui parcebat, ſed vbiq; ſtrenuus bellator apparebat. Anno* 1561. *cum Nicolao Radziuilio in Liuonia ad munitiones Derpſten. & Tauruſen. Moſchos debellauit. Anno* 1564. *ad Czaſniki cum eodem Duce vigintiquinq; millia ferrei exercitus, vt vocauit Illuſt. Solicouius, oppreſſit, occidit. Anno* 1567. *proprio ſumptu* 150. *equites ducendo, octo millia Moſchorum & Tartarorum cum Romano Sanguſko deuicit. Celebrauit matrimonium cum Theodora Wołouiczowná, ex qua ſucepit* 6 *filios, columnas M. D. Lith. & defenſores Volhiniæ. Theodorus* 1 *filius, rectitudine & ſimplicitate animi & vitæ, plurimum laudabilis. Reliquit ex Duciſſa Zaſtauień. heroica fortitudine præcelſos filios, Samuelem & Hieronymum, qui in bello Moſchouitico fortiter pugnando gloriosè pro Patria in conſpectu totius militiæ occubuerunt. Ianuſius tertius filius Theodori, Palat. Kiiou. Zitomirień. Sniatineń. Præfectus, & copiarum propriarum ad quamcunq; Turcicam, Tartaricam expeditionem, magnificus & numeroſus ductor. Hic, vt Orthodoxa religione & dignitate Senatoria clariſſimus, toto pectore & forti brachio, honorem Patriæ & bonum conſeruando, nullam dimittere occaſionem, arte, fortuna, & ſumptibus occurrendo, cogitauit, voluit. Et quoniam vexillum militare hoſtibus fortiter obiecit, tam animoſè & hilari fronte pro Patria pugnauit, vt nec mortem, nec Tartaricam captiuitatem exhorruerit. Quinimò, vt ex captiuitate redijt, eo ipſo quod hoſtium præda fuiſſet, fortior & vegetior in hoſtes euaſit, & computatus fuit. Quapropter non immeritò quidam de illo ſcripſit:*

Hic vir, Hic eſt,
quem ſibi reperit vnum
Millibus è multis hominum, conſultus Apollo.

In domesticis verò & intestinis in Regno perturbationibus, per rebelles Reipub. Cosacos, omnem vigilantiam, ferro & amore, iure & disciplina adhibuit, illosq; ita in Kiiouien. Palat. compescuit, vt pacem salutarem Regno reddiderit, firmauerit. Et quoniam

Ordine stat quæuis Respub. legibus armis,
Et sine diuorum relligione perit.

Maximam in promouendo cultu Diuino exhibuit deuotionem. Ille Lublini apud PP. Prædicatores, lignum viuificæ Crucis Christi tam altum & latum, puro auro & insigni labore adornauit, imposuit, adaptauit. Ille Ecclesias & Monasteria Patribus Discalceatis in Berdyczou. Patribus Bernardinis in Machnowka erexit, & munificè fundauit. Ille Ord. Prædicat. ex intentione Illust. Heduigis de Buczac Iazłowiecka, Bełzeccij consorte, Conuentum in Morachua propria aduitalitate erigendum disposuit, iuuit, & auxit. Ille Ecclesiam collapsam Zitomiriæ exstruxit, & prouisit. Ille plurimas Virgines nobiles, Deo seruire ex animo desiderantes, in cætum Sanctimonialium dote proposita religioso affectu annumerare curauit. Ille Societatem IESV, quàm dilexit à teneris ætatis & honorum decursu dotauit, ac vsq; sustentat Vinniciæ. Tanta taliaq; merita in Ecclesiam & Rempub. meritò quidam hoc carmine descripsit:

Bellica perpetuas genuit tibi gloria laudes,
Euexit nomen Pallas honore tuum.
Nobilis excelsos effert Kiiouia fasces,
Non horret rigidos te dominante Scythas:
Te sinus Oceani nouit gelidusq; Bootes,
Te venerantur eques, Teq; Senatus amat.
Tu fidei lux es, tu seruantissimus æqui,
Semper inest virtus insita Tyskieuicijs.

Et P. Adalbertus Pygłowski Societatis Iesu, tali Elogio ipsum extollit:

Vt Turcicam Lunam terreret,
Sub Ioue Sarmatico natus:
Martium sortitus est animum.
Meritis vigorem,
Disciplinis militaribus mancipauit,
Didicitque
Priùs prodesse Patriæ, quàm sibi,
Assuetus manu tueri Rempublicam:
Tutaturus etiam consilio,
Dignitatem Senatoriam accepit,
Magnum exercendæ virtutis campum:
Auitæ Religionis defensor acerrimus.
Vt Crucem Christi fundaret in Russia,
Schismatico Metropolitæ Crucem ademit:
Dignus perenni laurea,
Qui ferales inferni lucos
In cæleste trophæum assurgere non permittit.

Habuit in coniugem filiam Bełzeccij ex Iazłowiecka natam, pientissimam in ætate iuuenili matronam. Hanc mæstus Illust. maritus tam p. etiosè auro, margaritis, argento, sarcophago condidit, vt nemo par illi exstiterit. Martinus alter filius Georgij, Marschalcus Słonimeń. vir in Repub. ornatus, domi prouidus, vicino amabilis, hospiti liberalis, Ecclesiasticis effusus. Ex Pacowna susceperat duos filios, Philonem, qui steriliter decessit, & Iosephum moribus compositum, virtutis studiosum, & familiæ suæ optimè merentem. Hic quatuor filios habuit, Stanislaum, qui cultam iuuentutem literis externis exercitijs in bello adornauit: & vlteriorem ætatem, militari occupatione cohonestauit; vir summæ liberalitatis, Pincernæ Kiiouień. titulo decoratus. Celebrauit matrimonium cum Niemieryczowna, Succamerarij Kiiouień. filia. Bartholomæum, Franciscum, & Nicolaum, qui omnes Maiorum merita & studia, diligenti obseruantia in vberiorem gloriam, quantum ætas & facultas permiserat, conati fuerunt deducere. Intentum Deus ab alto promoueat. Petrus tertius filius Georgij, Palat. & Capit. Minsceń. Qui ob amorem summũ Ecclesiæ & Patriæ, Parens Patriæ, & Pater pauperum appellari meruit. Post claros militares actus, & Reipub. publica & priuata negotia, quæ magna cum industria, & vtili honestate perficiebat: humanus, liberalis, beneuolus, & sedatus Senator extitit, & cum laude bonorum obijt. Reliquit ex Ducissa Hołowczynska Casimirum, Aulicum Vladis. IV. & eximium bello, & Castris Rothmag. quem Maiestas Regia Subdapiferi M. D. Lith. dignitate, & Præfecturis Ciecierscen. & Propoysceń. condecorare dignata fuit. Crescit in immensum, quem conscientia & virtus cõmendant. Filiæ Petri erant Marina Sakteuicij, Succamerarij Osmianeń. Fundatoris Ordin. Prædicat. Prouin. Russiæ, in hæreditate propria, vnà cum consorte munificentissimi. Sophia primùm Koleccij, postmodùm Kniazij Horscij. Christina Kniazij Zyzemscij, Subdapiferi Minsceń. coniuges. Georgius quartus Georgij filius. Hic literarum cupidus, & deuotionis amans, Societatem I E S V ingressus, optimam sui memoriam reliquit: nam & Prouincialem bis egit, & contra Hæreticos scriptis pugnauit. Alexander quintus filius Georgij. Hic nisi celerata morte ereptus consortio ex hominum fuisset, magno vsui fuisset Reip. ob robur animi & vim naturæ. Eustachius Ioannes. Hic totum posse suum & velle, a iuuentute vsq; in senium, Patriæ & Marti consecrauit. Patent ipsius merita in singulis expeditionibus Regni, tam ad Chiesiam quàm ad Kochenchausen, tam contra Moschos quàm contra Osmanum, & Tartarorum Dynastas. Expediuit Legationes cum laude familiæ, & emolumento Patriæ, ad Moschorum Imperatorem & Tartarorum Mæcenatem. Filium Casimirum contra Bisurmanum ad Chotinum cum strenuo milite licet transmiserit, ipse tamen adesse cum alijs copijs voluit, & expetijt. Habuit duas coniu-

ges, vnam ex Familia Koributhorum, Ducum in Visniowiec, ex qua suscepit filios quinque, alteram ex Familia Sieniawsciorum, cum qua vnicam filiam habuit. Obijt hostium victor, & pacis contra Confederatos in Remp. & Lisowcios tutor ex Palat. Mscistauiensi. Palat. Bresteń. Camenecen. Buden. Layscen. Mozyrensis Præfectus. Georgius primus filius Eustachij Ioan. ex Canonico Suffraganeus Vilnen. deinde Episcopus Mednicen. & Samogitiæ pietate & deuotione illustris, cui ad incruentum sacrificium celebrandum accedere quædam augustas, prædicare verbum Dei ipsum desiderium, religiosos piosq; viros conuocare ad mensam tota consolatio est. Amator modestiæ, Custos temperantiæ, Parens afflictorum, deuotionis Cathedra.

Hostem magna hæc est victoria vincere bello
Altera parua quidem nobilis illa tamen.
Nobilis illa tamen, sed & vsu rara seipsum
Vincere: bella bonis hæc pia semper erunt.

Casimirus secundus filius Eustachij, Succamer. Bresten. Duden. Lotuanen. Hosnen. Capitaneus. Hic grauitate morum ad excellentiam dignitatis accedere nititur. Nam si præclarum est per fortunam inter Illustrissimos admirationi esse, multò præstantiùs est industria sua, quicquid gloriosum & illustre est, adeptum esse. Antonius Ioannes tertius filius Eustachij, Cubicularius Regiæ Maiestatis Vladis. IV. Thesaurarius M. D. Lith. Et quoniam animi boni & mentis vegetæ, tota ratio est recta prudensq; rerum gerendarum in adolescentia conquisitio; hæc quia in ipso radicatam firmauit habitationem, deduxit illum ad condignum honoris fastigium. Christophorus Leo S. R. M. Cubicularius, nec non Sacri Imperij Rom. clauis aureæ, qui dum in Volhinia & Palat. Kiiouien. multoties contra Tartaricos impetus & incursus pugnasset, atq; ad Camenecum contra Abasium bellator venisset, indicia fortis nobilisq; animi instanter declarauit. Tenet sacra connubia cum Voroniczowna, Vexilliferi Kiiouien. filia. Nullam tua Luna patiatur ecclipsim, qui interpositionem remoues. Fælix Ioannes vltimus Eustachij Ioannis filius, ad Martem & negotia Reipub. obeunda optimè dispositus, nec mouere Principem meritis ad præmia negligit. Etsi dignissime lector, aliquos ex Familia Tyskieuiciorum non plenè commemoraui, vel nondum omnes, illos tibi tam splendida arma laudatos præsentent. Nam ego

Dum Tyskieuiciam contemplor lumine Phebem
Stella cui radijs fortibus alta fauet.
Esse sago Tyskieuicios belloque potentes
Hoc stellæ Martis Cinthia si iuncta notat.

Lisowski.

Lisowscij *ex Czersceń. Terra, ampla progenies & factis clara. Signum est, quod certam rationem rectæ vitæ obseruarunt, ex qua & ista est. Noli*

mel huius mundi concupiscere, ne decipiaris: dulcedinis enim illius extremum, felle & amaritudine replet amatores suos. Ioannes, Gaspar, Arnolphus, & Fælicianus, Electionem Serenissimi Regis Vladis. IV. ex Czerscensi Terra subscripserunt.

Sworscij in Sendomirień. Palat. Nicolaus Subiudex Terræ Sandomir. 1504. Viuunt vt semper viuant. Nam interrogatus Simonides quantum temporis vixisset, respondit: Tempus quidem exigium, annos verò multos. viuunt ergo illi, vt viuant & in annos & in tempora. *Sworski.*

Kraiowscij. Andream, Archidiac. Cracouień. Canonicum Posnani. Sereniss. Sigism. Aug. Secretarium, habet Epitaph. Cracouiæ in arce. Erat vir pietate præclarus, moribus grauis, lingua disertus, ingenio acutus, doctrina solidus, consilio solers, iudicio maturus, disciplinæ Ecclesiasticæ tenax. Obijt 1571. *Kraiowski.*

Kiscij. Petrum Varsauiæ habet Epitaph. 1571. de Rauenburg, S. R. Maiestatis Stipendiarium. *Kiśka.*

Mierzenscij. Hunc cimiterium, per Hæreticos post desolatam Eccles. Zerostauiceń. Stanislaum nomine, Anno 1559. commonstrat. Eius filia Dorothea erat Viti Lasoccij coniunx. *Mierzenski.*

Łaskouij, in Owruceń. districtu de Łaskow, homines recti nobiles & possessionati, qui & in Bracłau. Palatinatu bona Woronowice possident. Milites continui in Castris, & contra incursiones Tartaricas. Bochdanus seu Deodatus, in Liuonia & postmodum in Moldauia strenuus miles. Celebrauit matrimonium cum Catharina Mytkowna, honoratus titulo Thesaurarij Braclauien. Reliquit Basilium cum Potoccio Duce campestri, militem exercitatum. Michael Bochdani germanus, post militaria certamina, contracto matrimonio, Fedorium reliquit. *Łaskowski.*

Pruscij, in Licensi Terra, qui originaliter Chelmensis districtus sunt, sed militari gladio ibidem detentus, elegit sedem pacis. Contracto matrimonio cum Romanowska, reliquit filios milites, Christophorum, qui in expeditione Prussica ad Nouopolim occisus, & Gasparum, iam vltra annos viginti militantem cum Annibale & Chocimirscio, demùm cum Potoccio Campiductore. *Pruski.*

Sierpscij. Proni in virtutem & bonum, nam & nobiles equi vmbra quoq; virgæ reguntur, ignaui autem nec calcari quidem concitantur. *Sierpski.*

Miaskowscij. Cauti in quolibet progressu vitæ. Oportet enim quod pridie quotidie caueas, ne facias quod pigeat postridie. *Miaskowski.*

Wierozomscij, in Drohicien. Terra, ordinatæ vitæ exemplaria. Nam quæ malè ordinata sunt, etiam ea quæ benè sunt ordinata, dissipant. *Wieromski.*

Kopystenscij, in Premyslien. districtu. Clara meritis & antiquitate familia. Plurimi ex illis milites, & fideles dominis suis. Spem bonam proponite, nam & aquila non semper remissioribus pennis descendit ad *Kopystenski.*

terram, ſed aliquando ſupra nubes eleuata peruolitat. Zacharias Kopyſtinſki, Archimandrita Pieczarien. Alij verò à Schiſmate recedendo, Catholici facti, & eximij milites, vt Epitaph. Leopol. in Eccleſia Bernardinorum oſtendit.

Mlotkowſki. Mlotkowſcij. *Vana non curant, rident enim dij ſemper* (inquit Socrates) *humana ſtudia inſpicientes, non enim omnes humanæ res paruæ ſint, tanta tamen illis ſtudia impendunt. Quod ſi hæc rident, quomodo curam vanam non ridebunt?*

Krzeſki. Krzeſij, *in Cracouien. Terra. Antigonus Patris ſtipendia petenti reſpondere voluit. Ego non paternæ ſed propriæ fortitudinis mercedem & præmia largior. Fortes erant ex Maioribus, fortes & ex proprijs viribus Krzeſij.*

Gorkanſki. Gorkanij. *Plurimi ſunt nobiles, quos neq; dicendo neq; conſulendo aliqua gratia ſequitur, ſi cauſa horum ſunt metipſi, non dolendum: ſi ex contradictione virtuti, ſummoperè dolendum.*

Dabſki. Dąbij. *Parentum nobilitatem ſuis moribus cohoneſtare, vt pulchrum ita & honorificum eſt. Acrimonia querci & durities accuſant, ſed tamen fructum non denegant, qui in neceſſitate vitæ, panis locò obſeruatur.*

Coborſki. Coborij, *ex Regno Hungariæ, eadem arma Lunam cum Stella in Poloniæ Regnum intulerunt. Groſij Coborij eximia poſuerunt ante merita in aureo pomo & Regno Beleorum ſeu Pannonico, nunc deſcendentes ab eis in Regno Poloniæ, eadem merita ſtabilia denuntiabunt Senatui digniſſimo. Illuſtriſſ. enim Comes de Tarnow Michael, filiam Annam Emerici Cobor Groſ. Sacri Rom. Imperij Senatoris & Conſiliarij, matrimoniali Sacramento in coniugem aſſumpſit. Ex qua iam benedictione cæleſti ſuſcepit prolem, Petrum Paulum, Comitem à Tarnow. Vtinam ex illo & in illo Luna Tarnoruiorum integrum reſumat ſplendorem, vtinam quantocius receptet lumen ſuum.*

L E W, hoc eſt L E O.

DELINEATIO.

EST Leo erectus, pedibus anterioribus gladiũ vibratum ſtringit, coronatus in capite, in campo rubeo.

ORIGO.

NON niſi pro grauiter & fortiter geſtis concedebatur Leo, & quaſi primis marte animalium princeps concedebatur. Vnde Herculis Alemani Germanorum Regis Bruſuicenſium, Maſilienſium, Veliſenſium, Scotorum, Flandrorum, Leo inſigne fuit. Quapropter *Sidonius lib. 4. cap:17.* Ducum antiquorum, dextera non minus ſolebat ſtylum tractare, quam gladium. *Et Stob. ſer.* 473. Perſarum Reges ante ſacrificia de pietate diſſerunt, antequam bibant de ſobrietate, pugnaturi de fortitudine. Quapropter concludendo *Staresb. lib.4.cap: 6. dixit.* Ex quo in principibus virtus languit, armatæ quoque militiæ infirmata eſt manus, & ipſius principatus quaſi præciſa radix.

LEO RVGIET, QVIS NON TIMEBIT?

VOX Leonis eſt terror, eſt vita: catuli namque leonum quaſi mortui nati, die tertio ad vocem leonis, quaſi terrore de ſomno expergefacti, vitalem ſpiritum ſubitò commonſtrant. Eſt tamen quod Leonem terreat, vox hominis, vox galli, & pulex, quem & loco mouet, vt tria hæc Phyſici deducunt. Vnde decori duxerunt aliqui, vt etiam ferarum nomina in honorem aſſumerent. Lyciæ Princeps Amiſodarus vni filiorum dederat Leo, alteri Draco. Tyſkieuicius in M. D. L. vni dederat filio nomen Skiminos, hoc eſt Leo, alteri dedit Fera, & quotquot erant inſigniti nomine Leonis, magni forteſq; ſemper fuerunt. Hinc Alciati interpres: Leonum nomine ſignificantur viri graues, & alioquin ſanctimonia probitateque aliqua inſignes. Quod ſi hoc ſecum Leonis nomen importat, quid Leo in inſigne nobilitatis & fortitudinis aſſumptus, non ducet in præſagium. Leonis veſtigia qui ad nullius pauet occurſum non ita quærent, quàm ſequentur. Vnde in Vngaria famelico Leoni & ſtringenti iam offam, ſeu carnem miles Polonus eripuit. *refert Cranz. lib. 9. de Saxon. c. 24.*

quo

quo facto non insequebatur eum Leo, sed ille Leonem, & Leo reformidatus recedebat. Estis iam fortiores Leonibus, & vt clarius dicam Leoninis cohortibus, vt in vobis iam cessauerit prouerbium: *Fortior est exercitus Duce Leone.* Nam Leones superastis,& exercitus leoninos. Bellicosus enim in vobis animus fortitudine ardens, superat leonem, martemque prosternit, disturbatque hostium phalanges.

Similes diuq; sospites
Faciant, Patres Senatus. Atque vt plurimo
Fælix perennet sæculo
Domus, Deo quos dedico.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM PRÆNONINATORVM.

Schonbergiorum familia in Misnensi Prouincia his armis vtitur. Quæ vt antiquitate, ita meritorum gloriosis progressibus illustris, celsa & primorum ornamentum, ex quibus & in Regnum Poloniæ militaris gratiâ aliqui descenderunt. Dum verò Sereniss. Regibus obsequiorum in Castris, vigilantiam, fortitudine, fidelitate, industria, periculis protestati in omnium conspectu fuerunt: indigenæ & nobiles Regni declarati & suscepti, maiora ceu Patriæ reddiderunt amoris & laboris testimonia. Acceperunt pro benè meritis à Sereniss. Regibus in prouisionis rem cum summis pecuniarijs, & bona in Sendomirien. Palat. & subsequentes ex illis posteris in Palat. Cracouień. atq; in Palat. Podoliæ. Theophilus Schonberg, qui à nostris corruptè pronuntiatur Schenberg & Szemberg, Eques sancti Sepulchri, multarum nationum & Linguarum peritissimus, vt in Regno ex nationibus exteris, in Castris obsequia detulit, semper continuus & sumptu magno miles Ad Smolenscum cum Sereniss. Sigism. III. pugnando, cuniculos subterraneos posuit. Propugnaculum ad Camenecum Podoliæ, iuxta Sereniss. Regum, Sigism. III. & Vladis. IV. modellum & mandatum fortissimum erexit. In Legatione ad Persarum Regem, vbi etiam simul contra Turcam militauit. Obijt. Reliquit duos filios. Hyacinctus primus filius, miles eximius. Cum Illustriss. Palat. Braclauień. Campiductore Regni Nicolao Potocki, expediuit Prussicam cum Gustauo in Castris & campo occupationem: cum Tartaris sæpiùs, cum Cosacis multoties: præcipuè ad Niedzwiedźie łozy, ad Kumeyki & Starzec, indè & Commissarius Pactorum ad Maslouostauum, quibus nunc Cosaci obstricti ordinem suum retinent, fuerat. Demùm pro dignitate meritorum, Rothmagist. S. R. M. creatus, maiora Patriæ offerre obsequia paratus est. Frater suus Germanus Literis & Iurisprudentia nobili ornatus, Sereniss. Vladislai IV. Cubicularius, ad altiora promoueri virtute & moribus contendit.

LEO SECVNDO.

DELINEATIO.

EST Leo erectus pedibus anterioribus rosam tenens.

ORIGO.

QVomodo in Imperio acquisita fuerint Leo commonstrat, quod fortitudine. Rosa docet quod summa cum iucunditate, & odore famæ, atque integritate sanitatis Patriæ, concessa fuissent in Regnum verò ob indigenatum Sãpachiorum, vt in Constitutionibus Regni apparet sunt illata.

ODOR & DECOR FORTITVDINIS.

DVM Leo assumebatur in insigne militum subscribebant *Terror*, sicut fecit Agamemnon, referente *Petra Sancta in Tesser. Gentil.* Leo namque tunc vel gladium euaginatum gestabat, vel flammas emittebat, vel prostratos conterebat, vnde subscribendum fuerat *Terror*. Sed cum Leo palmis anterioribus, non iam gladium, sed pacis caduceum vel odoriferam rosam porrigebat, vt Antiochus fecerat, iam non *Terror* subscribendus erat, sed *Pax & Odor*. Dum arma vestra intueor, ex rosa suauissimum odorem & decorem Regni conijcio nam animalium Rex, porrigens rosam reginam florum non aliud sentire instruunt. Seruastis namque quod Theognides docuit.

Patriam ornabo pulchram ciuitatem, neque inter populum
Excellens, neque malis viris morigerans.

Seruastis quod monuit Sophocles.

Nunquam inimicum Patriæ virum in amicitiam
Recepi meam, hæc sciens quod
Patria est quæ nos seruat, & dum in ipsa.
Fortunatè degimus, confabulamur inuicem
Huiusmodi legibus, hac ego Patriam promoueo.

Ergo & translati in Regnum, atque honoribus libertati Polonæ adſcripti & decorati, dignas referte Patriæ noſtræ gratias affectu & effectu cum dulcibus verbis. Tunc Leo veſter erit Patriæ & Regno gratiſsimus. Lego familiam Romanam victoriam hinc pro ſtemmate Leonem, quæ ſtellam aſpicit retroſtantem, victores antiquos familiam veſtram roſam in ſtellam commutaturam non dubitabo.

LINEA FAMILIÆ.

SZampachij Comites, ex quibus Zdenkouius Comes in Chodonin & Milotyce, in Regno Poloniæ in indigenam receptus fuit. Priuilegium eorum aſſerit, quod à Leſcis Principibus Poloniæ progeniti fuerunt, magnæ dignitatis in Imperio ſemper erant, nam Artem & Marte vbique celebres. Mortuus Cracouiæ, Sepultus apud PP. Sancti Franciſci. Henricus Burianus filius eius, multarum linguarum peritus, fortitudine animi ad conſilia, corporis ad arma & caſtra à natura diſpoſitus, tale Elogium Patri ſuo inſcribi iuſſit.

D. O. M.

Illuſtriſsimo Dño. ZENKONI SCHAMPACH S. R. I. in Chodonin & Milotyce Comiti S. C. Maieſtatis Conſiliarij, Bellico, Cubiculario & Conſtituto Supremo.

QVI

A Leſcone vſque ſuam originem ducens, poſt nauata à ſe ardua MAXIMILIANO Auſtriæ Archiduci operæ precia, Maximis Imperatoribus RVDOLPHO II. contra Turcam ingenti neruo, ſimulq; armatis legionibus ipſe Ductor armatus magno ſubſidio fuit, MATTHIÆ deuicta approbatus, vt res maximi momenti eius animoſis conſilijs, & Mauortia dexteritate perficeret. FERDINANDO II. inter illam rebellionem, & animum & victoriam per magnis pecunijs copijſque militaribus auxit, eiuſque Exercitum vt alias, ita circa Holomin à Turcis aſtu Gaborei circumſeſſum magnificè aluit, ac poſt Pragenſem victoriam ſibi concredita Hungariæ confinia defenſans, Auſtriæ propè ſeruator exitij. Porrò inter iſta glorioſa geſta memor ſuæ originis, dulciſsimæque libertatis Polonæ ſitiens, in Regni Comitijs deſiderato Indigenatu, in Patriam antiquam receptus, in Pruſsiam cum SIGISMVNDO III. Rege Pol inſignem equitatum deinceps cum alio, filium ſuum miſit, demum quod in votis ſupremis habuit, in eadem Patriæ Chriſtianiſsime excedens hic tumulatur. Deſijt viuere, vitæ ſatur Octogenario proximus Anno D. 1639.

LEO TERTIO.

DELINEATIO.

EST Leo cum faucibus hiantibus, lingua exerta, ſtans pedibus anterioribus erectus, & cauda ſurſum erecta, coronam ſuprà caput gerens, vno pede anteriore eleuatiore tres monticulos, duos inferiores ſimul iunctos, & tertiũ ipſis ſuper poſitum, & ſupra monticulos ſtellam ſex radiorum rutilantem tenens; & ſuprà circulum hæc inſignia ambientem capitalis pileus Ducum Ruſsiæ.

ORIGO.

INſignia hæc ſua propria, SIXTVS V. Pontifex Maximus ex ſua ſpeciali gratia & fauore, per ſuum Priuilegium peculiare, Inclytæ Ciuitati Leopol. quæ eſt Metropolis Ducatus Ruſsiæ in Regno Poloniæ, ob præclara eius merita & reuerentiam in S. Romanam Eccleſiam contulit, quæ prius pro inſigni Leone modo delineato abſq; tamen monticulis & ſtella, ſtante in porta aurea trium turrium vtebatur, quo abiecto in honorem tanti Pontificis, inſignijs ab ipſo collatis modò vtitur. Priuilegium verò iſtud ſic habet.

SIXTVS PAPA V.

Dilecti Filij, Salutem & Apoſtolicum benedictionem.

APeruit nobis nuper Venerabilis Frater, Ioannes Demetrius Archiepiſcopus Leopolienſis, Pater & Paſtor animarum veſtrarum, piam mentem & intentionem veſtram, quam magnopere cupitis: vt inſignia Ciuitatis veſtræ Leopolienſis, quæ cum noſtris inſignibus in Leone conueniunt, per nos aliquo munere decorentur, ac illuſtrentur. Nos huic veſtro pio ac deuoto deſiderio, ad maiorem Omnipotentis Dei gloriam, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ decus, ac ſempiternam erga vos eximiæ charitatis noſtræ memoriam annuere cupientes, veſtriſque ac dicti Demetrij Archiepiſcopi ſupplicationibus inclinati, Leoni dictæ Ciuitatis Communibus inſignibus veſtris,

tres monticulos, & stellam de Leonis nostri stemmate desumptos, Apostolicâ authoritate, tenore præsentium perpetuò inserimus, & adiungimus, sperantes fore vt vos huiusmodi stellæ, & montium mystico præsidio muniti, de inimicis vestris quibus cum bellum continuum gerendum est, exoptatam victoriam reporteris: arma siquidem militiæ nostræ, *vt Apostolus ait*: Non sunt carnalia, sed potentia Deo ad destructionem munitionum, consilia destruentes, & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam Dei, & in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi, & in promptu habentes vlcisci omnem inobedientiam. Quid enim aliud per Leonem intelligi debet nisi Christus, iuxta illud *Apocalypsis* 5. Vicit Leo de tribu Iuda, *Et Amos cap.* 3. Leo rugiet, quis non timebit? Dominus locutus est, quis non Euangelizabit? De quo etiam *Num: cap.* 54. Accubans dormiuit vt Leo. Quid per monticulos nisi Ecclesia Catholica super ædificata supra firmam petram, in confessione Sanctissimæ Trinitatis, iuxta illud *Esaiæ cap.* 2. Mons Domus Domini in vertice montium, & eleuabitur super omnes colles, & fluent ad eam omnes gentes, & ibuut populi multi, & dicent: Venite ascendamus ad montem Domini, ad Domum Dei Iacob, & docebit nos vias suas. Quid denique per stellam designatur, nisi Beatissima Virgo Maria? quæ & Mater gratiæ, & Mater misericordiæ, pro salute fidelium suorũ athletarum, sedula exoratrix ad Christum verum Leonem, quem Maternis lactauit vberibus, intercedit, *vt Num. cap.* 24. Orietur stella ex Iacob, & consurget virga de Israel, & percutiet Duces Moab. Sumite ergo vos benedictionis filij, exemplar insignium nostrorũ præsentibus hic expressum, illudq; contra quoscunq; inimicos vestros, visibiles & inuisibiles gerite, vt eiusmodi adminiculo innixi, post adeptam à vobis de vtroq; hoste in hoc mundo victoriã, præmia cælestis gratiæ in alio sæculo consequi possitis. Quoniam verò contingere potest, vt nostra hæc insignia, vestris insignibus aliter quam repræsententur inserta, & adiuncta secundum temporum conditionem, locorum situationem, ac ipsius rei qualitatem magis decori publico, & Christianæ religioni congruere, & inseruire valeant, vobis illa ad libitum vestrum, vbi quãdo & quomodo videbitur decentius inserendi, adiungendi, & collocandi facultatem & authoritatẽ per præsentes concedimus, & impertimur, contrarijs non obstantibus quibuscunq;. Dat. Romæ, apud S. Marcum sub annulo Piscatoris. Die XV. Septem. M. D. LXXXVI. Pontificatus nostri Anno secundo.

Thomas Gualterutius.

LEWART

LEWART seu LEOPARDVS, Domus FIRLEIORVM INSIGNE. aliâs WALNY.

DELINEATIO.

LEopardus, lingua Franconica Lewart appellatur, depingiturque in armis ab antiquo, pedibus anterioribus in dextram partem erectis, quasi pugnaturus cum hoste; & ore hianti linguam protensam habens, quasi defatigatus è bello: In vertice verò habet coronam, vt victor: & caudam complicatam inter pedes sursum fortiter erigit, vt è prælio gestiens, coloris est subfului, cum tincturis nigris, in campo cæruleo. Super coronam verò galeæ, itidem stat erectus Leopardus, sed medius tantummodo prominens, etsi ijsdem cum delineationibus.

ORIGO.

DVO in origine obseruabit clarissimus Lector: Primò, quod insigne hoc nobilium Lewart ab antiquis Historicis Poloniæ

 præcipuè

præcipuè à *Ioanne Dlugossio* nuncupatum, ante tempora Vladislai Locìici proclama suum Walny retinuerit, habueritque pro symbolo & tessera vsque in hodiernum diem, hoc acclama conuocandorum hominum in possessionibus Firleiorum ad repellendam vim, atq; noxam inopinatè superuenientem. Sarmatarum namque antiquorum mos consuetudoque inualuerat, conglobato agmine hostem propulsare, inde mos non intermissus obseruatur. Hinc sermo Polonis **Wálem/ Wálem**: Hoc est vnanimi animo & consensu non verò viritim vel dispersim. Successu verò temporis à Marchionibus Lewart, atque illorum gentilicijs, politicum hoc quoque obseruatum fuerat, vt Walnorum Familia, ab illis quoque qui iugo subditi fuerant Lewart nuncupata extitit. Notandum secundò: Quod Scriptores nostri Leopardorum Familiam referentes, cum Vladislao Locìico è Franconia in Poloniam commigrasse nunc primùm asseruerint, sed quam à veritate ob ignorantiam priuilegiorum recesserint, hoc vnum demonstrabit quod centum quinquaginta & amplius annis à Casimiro Iusto ante Locìici tempora in Regnum Poloniæ, (sicut Illustrissimæ Firleiorum Prosapiæ priuilegia edocent,) nobilium in Regno dignitatem retinuerint. Idque tali ex occasione. Abierat in Germaniam Casimirus, vel peregrinationis causa, vel tractandorum negotiorum in Aula Imperatoris, vti vicini Principis, & in Bohemiæ Reges infestissimos tunc Polonorum hostes, Supremi animaduersoris. Vbi aliquandiu immoratus, per quam humaniter à quodam Marchione Dominij Coloniensis nomine Lamfrido, de Armis Lewart fuit exceptus, inque suis possessionibus pro gentis more, & consuetudine sua, sæpius venationibus, ac si in hæreditario suo Principatu recreabatur. Quam humanitatem viri liberalissimi, regio animo rependere cupiens, nepotem ipsius Vichfridum, Borgosij Filium, in reditu secum in Poloniam deduxit, & multis honoribus ac possessionibus ornatum, liberum inter suos Barones, de lege & consuetudine Theutonum esse iussit. Quod suum Priuilegium sic testatur.

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

NOtum sit tàm præsentibus, quàm futuris, Dominum Vichfridum eduxisse de Terra sua Theutoniæ, per Ducem Casimirum Cracouiensem, & Sandomiriensem, ac totius Poloniæ. Dicti verò Vichfridi erat auus nominè Lamfridus Pater Borgosij quidam Marchio Colonieñ. Prouinciæ. Ego Dux Casimirus Dei gratia, cum fueram Terræ Theutoniæ, voluntatem suam gerens, dictus Lamfridus auus Vichfridi, mihi sua castra commodauit & sua bona. Propter tam bonam satisfactionem intuitu diuinæ miserationis Ego Dux Casimirus

ſimirus, conuocatis ſuis Baronibus in Cracouia ſua miſeratione, & cōſilio proborum virorum dicto Vichfrido filio Borgoſij contuli ſcilicet Sandeſch, Oſwiecim, & Sewor, iſta tria caſtra vſque ad mortem. Inſuper dedi & hæreditates & iu eis libertatem, quæ eum poteſt excipere ab omni exactione Iuris Polonici, ad Dominum Ducem pertinētis, & poſteris ſuis ſicut nuncupatur. Nullum Prewod ducat, non prouocari coram Iudice Caſtri, nec coram Caſtellano, nec etiam coram Palatino ſed tantum coram Domino Duce, non Camerario, ſed annulo dicti Ducis, & etiam homines ſui in hæreditatibus eorum & vbique acquirunt & poſteri ſui Strozam non ſoluāt nec Stan. nec Prewor, nec cuſtodem ad aliquas res Ducis cuſtodiendas, nec vaccam, & ſi contigerit Ducem aliquā vrgente neceſsitate ſtare in tuo, nec educas nec paſcas. Et quicquid pertinet de iure ad Dominum Ducem eum abſoluimus & poſteros ipſius, vel quicunque eos conuenit, ad Caſtrum, ad Caſtellanum vel ad Palatinum, primo ponat Domino Duci marcam auri & ei marcam argenti finiti & puriſsimi ſoluat, tabernam in ſuis hæreditatibus vbique ponat, & vbicunque eius generatio acquirit, & poſteri ſni talem libertatem eis conferimus vſque in perpetuum. Eorum nationi quicunq; nocuerit, vel dehoneſtauerit XV. ſoluat, & ne fortè in varietatibus temporum aliquando deficiente iuſtitia poſteritas ipſius ad exterminationem lineæ nobilitatis ſuæ aliqua opprimatur iniuria, prædictus Vichfridus has literas roborando Sigillo Ducis Caſimiri ad memoriam conſcripſit. Item duo proprij homines ſi interficiuntur in ſuis hæreditatibus, Comes recipiat pœnam & poſteri ſui. Et hæc acta ſunt Anno Incarnationis Dñi M. C. LXIII. ſub horum teſtimonio: Zyra Palat. Maſouiæ, Nicolaus filius Stupotæ, Papibor, Vitalis, Suliſlaus, Sulek Nedzwedzki, Florianus qui Priuilegium conſcripſit. Et vt hoc tàm præſentes, quàm futuri rarum habeant noſtri Sigilli munimine roboramus. Quicunque huius ſcripti violator fuerit, aut Frater meus, aut Filius meus, aut aliquis Palatinus, maneat ſuper animam eius in die Iudicij. Amen.

LEOPARDORVM MONS.

INter montes celeberrimos in Orbe, Author Orbis noui, in deſcriptione Terræ Sanctæ per Brocardum, montem quoque Leopardorum cenſet, famoſum à fonte hortorum verſus Tripolim procedentium, diſtantem verò vna leuca à monte Libano. Maximè tamen memorandum à monumento & ſepultura illuſtris illius Ducis populi Iſraelitici Ioſue, qui in gubernanda illa multitudine Moyſi ſucceſſerat. Verùm ego à Sacra Scriptura edoctus, per montem Leopardorum intelligo, inclytæ huius Familiæ Lewart Heroas, in ſago & toga illuſtres, quod

quod omnium in Sacra pagina eruditorum opinione, per montes viri magni, & ingentibus dotibus præditi pasſim ſignificari ſoleant. Et è Familia Firleiorum innumeri penè viri illuſtres, tum bellica virtute, tum domeſtica prudentia, tum pietate denique conſpicui prodierunt, ita vt nullus ferè dignitatis in Polonia gradus ſit, qui non Firleiorum Familiam exornaret, aut quem verius Firleiorum adminiſtratio non exornaret. Fuerunt Palatini, Caſtellani, vrbium & Prouinciarum Præfecti, Marſchalci, Theſaurarij, Reipub. cuſtodes, Duces bellorum & Tribuni, Epiſcopi deniqueac Primates Regni. Congruè itaque in veſtra arma, ô Inclyti Heroes, quidam Poeta luſit.

Quid video Leopardus atrox clariſſime Firley,
Eſt gentilitiis nobile ſtemma tuis.
Hoc ſcimus Graias Pellæum fronte phalanges,
Aſſyriumq́ genus condecoraſſe ſuum.
Iſte Leone viget, Pardo celeberrimus ille,
Horum ſed neuter clarus vtroq́ ſimul.
It velox fateor Pardus, Leo fortis in armis,
Non tamen alterius non eget alter ope.
Sed duo ſi iuncti veniant, ſtant certa trophæa,
Et quæ non proſunt, ſingula iuncta valent.
Firleiis ſpolium Leopardus iure reliquit,
Fortibus & promptis, hoſtis in exitium.
Quas illi ſtrages Moſchus, quas Pruſſia debent?
Quas celeres Turcæ, fulmineiq́ Getæ.
I Chaldæe Leone ferox, Pardoq́ Pelaſge,
Sis Leo, ſis Pardus, non Leopardus eris.

ÆTAS DIVTVRNA.

VT ad conſeruandam vitam diuturnam Altiſsimus remedium dedit, Parentum venerationem: *Honora Patrem & Matrem, vt ſis longæuus ſuper terram.* Ita ad conſeruationem tempore diuturno familiarum illuſtrium, Catholicæ Religionis propagationem, quinimo & ad conſecutionem vitæ æternæ. *Non enim habebit in cælo Deum Patrem, qui hic in terris Eccleſiam non habuit matrem.* inquit D. Auguſt. Hos verè ætas diuturna, hos triumphi in terris coronæ in cælis expectant. Quapropter B. Mylus Abbas in beatitudinibus dicit: *Beati qui Domino vigilant cum ſobrietate & caſtitate protegentur enim ab eo in die iudicij, & vt ſponſi comitesq́ atq́ amici cum gaudio & lætitia eum ſequentur & aſpicient.* Vnde obſecro mentem propriam vnusquiſque domi, Eccleſiæ loco habeat, ibique veræ Eccleſiæ ſacrificia porrigat. Addit idem D. Abbas Martyr in Sent. Tropolog. Iam fælices vos

ces vos Leopardorum progeniem lubens afferam quia firmiter Catholicam religionem iam profitemini, cum tot Ecclesias, altaria, fundationes construxistis, fundastis, imò defensores, Patroni, ipsi quoque Episcopi, Archiepiscopi, Primatesque Ecclesiæ in hoc Regno sacrato, electi constitutique fuistis Celer equidem inuictusque est Leopardus, atque cuiuscunque animi varietatem introspicit. ita profectò, celeres vos bellicis ciuilibusque negotijs, prudentia, consilio, fortitudineque vbique perseuerastis, atque ea quæ Patriæ, Reipub. Regij quoque sana vtiliaque erant, desudastis. Igitur durabitis, quam diu orbis hic, si orbitam hanc non destitueritis, & sicut cæpistis sacrorũ tutores prrmanseritis. Hinc Palladas apud Stob. serm. 38. admonebat.

Si quis odit hominem quem Deus amat,
Maximum sibi malum inducit.
Manifeste enim contra Deum pugnat,
Maximam iram ex inuidia recipiens
Amandus est enim ille quem Deus amat.

PATRES REGNI POLONIÆ, ET TRIVMPHATORES.

GRæcorum & Romanorum Patres conscripti necessitate vrgenti vota publica Dijs ferebant. Sed inter solennes Hecatombas, centum aras erigebant in vno loco, & centum in eis boues, centum oues, centum sues, vno tempore immolabant. Si verò Imperatoris votum esset, centum leones, & centum aquilas vnâ mactabantur, Patres triumphatorum iure meritò vos Firlei nominabo. Nam triumphis vestris Respublica nostra secura, Patria libera, Senatus pacatus, Rex quietus steterunt & permanserunt satis numeroso tempore. Vestra prudenti opera, pacis fædera, Casimirus Rex inter Regnũ Poloniæ, & Baiazetum Principem Turcarum fecerat. Vestra vigilantia & sudore omnis hostiũ ardor repressus fuerat. Vos supremos Duces in Exercitu, primos Consiliarios in Senatu, inuictos milites in hostili congressu spectabat semper & mirabatur Respublica, qui centies pectora pro Regno, & Patria obtulistis. Aristoteles quondam Alexandro persuadebat: ô Rex clementissime ne surgas, nec sedeas, nec cibum aut potum sumas, nihilq; penitus sine periti Mathematici consilio facias. Persimile his Serenissimi Reges exsecuti fuerunt, nam in omni negotio Regni, in bellicis expeditionibus, in causis vrgentibus nihil sine Firleijs fecerunt, statuerunt, sed vt singulares patres Patriæ, veros Regni consultores, antiquos triumphatores obseruabant, colebant amabant. Lego in Collectaneis Hierog. additis à Pier. Leopardum Principibus inseruisse cicuratum, quem in ceruos & feras emittebant,

Alex. ab Alexand. lib. 3. cp. 22.

rebant, qui terno saltu ferã assequebatur. Vnde celeritatis & industriæ in rebus peragendis symbolum est. Recte adumbratos his Firleios video, venerunt, vicerunt, dixerunt, concluserunt. Quapropter iam ab illis alienum est vulpis dicterium apud *Plutarchum positum in Moral.* Contemnere (inquit) vulpem solitum Pardum, quod ipse tot colorum lepore varietem haberet. Cui vulpes respondit: In animo sibi esse eam colorum varietatem, quam ille in tergo haberet. Erant Firleij decentes corpore, candidi animo, perpulchri moribus & sapientiâ rectâ. Quapropter de Petro Firley de Dąbrowtca Palat. Rusiæ in Epitaphio Lublini legitur.

Patria seu pacem tractat, seu Martia Castra,
In me consilij summa caputq; fuit.
Disuasi vacuum causis & inutile bellum,
Vtile cum sensi primus in arma rui.
Experti mea tela Scythæ, Moschiq; superbi,
Orsa, vbi subiectos flumen inundat agros.
Pannonium ad Regem deuicto nuntius hoste,
Captiuos duxi, Martia dona Ducis.

LINEA FAMILIÆ LEWART.

PRimus de armis Lewart, in Poloniam venit ex Germania, Marchio Vitfridus, Borgosij F. Lanfridi Nepos, quem Princeps Poloniæ Casimirus Iustus, è Coloniensi Prouincia secum euocauerat domo, & in nostris oris collocatũ, plurimis honoribus auxerat, & possessionibus dicauerat. Præcipuè verò Præfectura Sandecensi, Osuiencimensi, atq; Seueriensi, vti supra positum Priuilegium testatur, Datum eidem Anno Christi 1163. Quæ autem huius Vitfridi progenies fuerit, ob vetustatem temporis, & literarum tum temporis inter nostrates ignoratione, prorsus nescitur: nisi quod ex suis successoribus præcipui nominentur, à Dlugossio Historico nostro duo fratres supra nominati. Derslaus Præpositus S. Floriani Cracouiæ, pietate & eruditione conspicuus, vti ex monumentis Ecclesiæ illius, & sacra supellectili apparet. Et Ostasius Dapifer Cracouiensis, qui primus cognominatus est Firley. Hic inter possessiones suas exstirpatis americis, villam de suo nomine appellatam Ostassow, in districtu Lublinensi locauit, quæ hodiernum diem eodem cognomine gaudet. Cumq; fungeretur officio Dapiferi Terræ Cracou. quod Germanico vocabulo Firlegier dicitur, imperitum vulgus, corrupto vocabulo Firley appellauit. Erat etenim tum temporis, prout & nunc, in Regia linguæ Germanicæ maximus vsus, ob gentis vicinitatem, & assidua inter se populorum commercia. Ab eo igitur tempore manauit, vt Marchiones Armorum Lewart, cum tota sua Familia Firley, in hodiernum nuncupentur. Et cum in Aula Vladislai Lokietkonis

kietkonis Ostasius gratiosius fuisset, ob merita & virtutes, obtinuerat à Rege, multas donationes alias, sed præcipuè translationem bonorum suorum, de iure Polonico, in ius Theutonicum, vti Priuilegium sibi datum testatur. Anno 1317. In die Beati Andreæ Apostoli, sub attestationibus Testium suprascriptorum, videlicet Comitis Pacoslai Castell. Cracouiensis, Comitis Nauogij Sandomirień. Tomislai Cracouień. Palatinorum: Comitis Petri Sandomirień. Michaelis Radomień. Castellanis; ac Ostagnei Iudicis Sandomirień. Datum per manus Magistri Francisci, Cancellarij Cracouień. *Habuit Ostasius iste duos filios, Iaroslaum seu Stanislaum qui steriliter decessit, & Eustachium multorum liberorum patrem. Hi ambo ab obitu Patris sui, bona hæreditaria acceperunt, Besce, Podolány, sortes in Stoianowice, Kolamczyce, Brzeszcza, Nowa Cerkiew, Klimontowice, Zakrzew, Zarkopolice, medium Mleczkow, Goszcza, Melgiew, Ianowiec cum adiacentibus, Dambrowicá, Slawin, Moticz, Bochotwicá, Wierzchoniow; Rutká, Márkuszowice, Serocko, Leszkowice, Serwice, Ciechanice, medietatem Tarkowice, & alia complura. Rex verò Casimirus Magnus, ratione pænæ triginta marcarum, ademerat eis duas villas Seroczko & Leszkowice, Anno 1369. Sed tandem Nicolao Palat. Lublineń. in Comitiis Varsou: executionis, per Diuum Sigismundum Augustum, sunt restitutæ. Scribit Ottomanus Iureconsultus in Commentariis suis Stanislaum hunc regnante Casimiro Magno, alam Equitum duxisse contra Tartaros Lublinum per dies duodecim oppugnantes, & rem strenuè cum hoste gessisse; quod negant hoc Bielscius & Paprocius, nullam tamen causam adferunt, cur implicet hoc fieri, quandoquidem multi viri bellatores ex hac nobilissima Firleiorum Familia prodierint. Eustachius itaque tantarum possessionum Dominus, paterna vestigia sequens, primò Subdapifer Cracouień. à Casimiro Magno creatus erat, postmodum Castellani Lublinensis titulum gessit, Comes à Rege appellatus, vti in Priuilegio sibi dato legimus Anno Dñi 1339.* Quod fideles nostri Abraham videlicet Czader, & Clemens de Zagorze, sani mente & corpore, coram nobis & nostris Baronibus, omnes pariter sunt confessi, hæreditates suas vulgariter Viazd, Wiezdziec & Gwola militi nostro Eustachio, Subdapifero Crac. in ducentis marcis grossorum latorum Pragensium se liberè obligasse, tradentes & donantes possessionem &c. *Quas quidem possessiones Priuilegio isto Rex Casimirus transfert de Iure Polonico in ius Theutonicum, & Præfatum Subdapiferum variis immunitatibus ornat. In alia verò inscriptione posteriori Anno Dñi 1354. à Nicolao de Strachocino & aliis facta, iam non Subdapiferum, sed Castellanum Lublinensem eum nominat, & Comitem appellat. Hic moriens reliquit filios duos Petrum & Iacobum. Petrus pro sorte sua hasce acceperat possessiones Anno Verbi Incarnati 1380. Besze, Zakrzew, Bochotnice, Rutki, Markuszowice, Kli-*

ce, Klimuntowice, Stoczek, Płonki, Wierzchowice, Bogufałowice, Drzewian y Gutanow. Reliqueratq; vnicum filium Ioannem, qui Castrum Bochotnicá cum adiacentibus villis, vendiderat Clementi de Kurow, Castellano Sandecensi duobus millibus marcarum, grossorum Pruthenicorum, prout testatur inscriptio Anno D. 1398. regnante Vladislao Iagellone facta. Et ab isto Ioanne processerunt Familiæ Konarsciorum, Broniowsciorum & Markusseuiorum, qui cum essent de domo Firleiorum, à villis & possessionibus sorte sibi obuenientibus sua cognomina acceperunt. Diserta attamen mentio vnius ex filiis eius nomine Andreæ reperitur compluribus in locis, quod fuerit Castell. Zarnouiensis, vt legitur in Approbatione Sbignei Episcopi Cracouień. cum pro erectione Xenodochij Radomiensis marcas sexaginta donaret. Tum in alia quadam scriptura sponsoria Anno Dñi 1444. confecta, quæ ipsum Firleium nominat. Iacobus verò Eustachij F. pro sorte sua acceperat Nowa Cerkiew, Podolany, Melgiew, Ciechanki, Krzesimow, Ianowiec, Domum in Lublin cum allodio & agro, Sławin, Dabrowice, Moticz, Ianiki, Bunie, Płosowice, & Dobrussow. Hic cùm rerum militarium peritus fuisset, contra Scythas, contraq; Crucigeros cohortes primò, postmodum alas Equitum, regnante Vladislao Iagellone ductabat, vt Ottomanus Iureconsultus, in Commentariis suis de pignoribus, meminit sub Anno 1337. & sequentibus, reliquit is duos filios, Adamum & Iacobum viros strenuissimos, rerumq; Oeconomicarum peritissimos, quorum alteri Adamo cesserunt bona ex diuisione Anno 1401. Nowa Cerkiew, Zatopolie, Golędzin, Moticz, Dabrowicá, Sławin cum suis attinentiis Dobrussow, Ianiki, Płowissowice atq; alia. Habuit hic filios tres, cum vxore Iachna de Krwáty Ioannem, Petrum, & Nicolaum. Iacobo verò cum alia portione hæreditaria, cesserunt Podolany & Melguia, à qua deinceps sui successores sunt appellati Melgewscij. De quibus in Actis publicis districtus Lublinensis luculenta fit mentio: quod vnus ex illis fuerit Subiudex Terræ Lublinensis, alter Vexillifer eiusdem Satrapiæ Lublineń. tertius verò Canonicus Lublineń. & hinc est origo Melgiewsciorum. Ex filiis autem Adami Firley Anno 1436. Petro ex diuisione hæreditatis cessit Sławin & Wola Dabrowicka cum suis attinentiis. Cæterum steriliter illo decedente, hæc omnia cesserunt sorori illius Heduigi, coniugi Domini Dzik. Nicolaus quoq; vnicam filiam hæredem bonam relinquens, ditione Moticzensi, auxit fortunas Czyzeuij de Miedzygorze, cui eam matrimonio copulauerat. Solus Ioannes decora domus Firleiorum retinuit, habens ex diuisione Dambrouicam & Płowissowice cum reliquis, Anno Christi 1435. Qui & filios duos progenerauit, Petrum natu maiorem, & Ioannem natu minorē. Petrus fuit Iudex Terrestrus Lublineń. vir pietate, vita & morum integritate conspicuus, vt certa scriptura testatur, eidem Data à Prouinciali Ordinis S. Francisci Minorum de Obser. qua ipsum recipit ad participationem

Origo Konarsciorum Broniouściorum, & Markusseuiorum.

Origo Melgeuściorum.

tionem meritorum Ordinis Seraphici Anno 1442. *Quod comprobat & alia scriptura ad exstinctionem dotis in Acta publica inserta Anno D.*1485. *Is pro sorte sua accepta Anno* 1477. *Dabrowicá, Płowißowice & Łuczka, cum vnicum filium ex vxore sua Heduigi Osmolska de Prawiedniki, Nicolaum nomine reliquisset, obijt* 1493. *Ioannes autem cui cesserunt Krwaty, Gołędzin, aliaq; bona materna, fuit progenitor Firleiorum Krwasciorum, qui non ita pridem cum tota sua prosapia defecerunt. Et hic est origo Krwatsciorum. Nonus in generatione Firleiorum illuxit Orbi Sarmatico Nicolaus Petri Iudicis Terrestris Lublineń. filius, primùm Vexillifer Terræ Cracouień. postmodum Lublineń. atq; Sendomirień. Palat. deniq; Castellanus Cracouień. & supremus Regni Pol. Exercituum Imperator vir cum ob eruditionem, tum ob vitæ probitatem, atq; præclara domi forisq; facinora patrata, quibusuis Christianis Regibus optimè notus. Is regnante Casimiro Iagellonide rebus bellicis deditus, per omnes militiæ gradus procedens, ad summum deinceps sub Sigismundo I. castrensis disciplinæ decus peruenit; profligatisq; primò ad Sauraniam fluuium Scythicis legionibus, audacius postmodum eorum impetui ad villam Kopestrinum dictam restitit, binasq; acies eorum in fugam effusissimam conuertit, vt patet ex Priuilegio Alberti Regis pro vexilliferatus Cracouien. dignitate illi dato Anno* 1497. *Radomiæ. Cumq; vir prudens & maximæ experientiæ fuisset, varias pro Repub. & ad diuersos Principes legationes obiuit: quarum illa celebrior aliis fuit, quæ Regis Casimiri Iagellonidis nomine, ad Baiazetem II. Turcarum Imperatorem instituta erat. De qua Cromer.* Nempe quod Casimirus Rex fœdus icit cum Baiazete Turcarum Imperatore, per Oratorem suum Nicolaum Firleium, gente Leopardium, qui postea Castell. Cracouień. & Dux Exercitus Polonici fuit, hac lege ne quid alter alterius ditionibus & hominibus incommodaret. *Sed & iterum à Rege Alberto ad eundem Baiazetem missus, rem ex voto confecit, vt asserit in suis Commentariis Ottomanus IC. & melius comprobat Priuilegium Alexandri Regis, datum ipsi pro Capitaneatu Lublinensi, cuius tenor talis.*

Origo Domus Krwatsciorū in districtu Radomensi.

Alexander Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. Significamus tenore præsentium, quod propter seruitia quæ Generosus Nicolaus Firley de Dąbrowicá Vexillifer Crac: nobis ac Reipub. Regni nostri non minus diligenter ac fideliter, quam etiam vtiliter impendit impendereque consueuit, præsertim itinera remotissimarum partium ad Principes Christianos atque in Græciam & Thraciam, ad Imperatorem Turcarum, non solùm nobis feliciter regnantibus; verum etiam viuentibus Serenissimis olim Casimiro parente atq; Alberto Fratre Regibus Poloniæ prædecessoribus nostris, non absque periculo rerum suarum & personæ obeundo aliaq; negotia tam intra Regnum

gnum, quàm extra illud expediendo gerendoque, qui Nobis Regnoq; noſtro, ſicut &c. horum intuitu &c. Dat. illi Caſtrum Lublin. Capitaneatum & Ciuitatem, quoaduſque ipſi vel eius ſucceſſoribus perſoluatur mille florenorum in auro, & octingentorum in moneta, & medijs groſsis, &c. Datum Vilnæ &c. Anno Dñi 1513.

Idem Rex Alexander merita eius in Patriam remunerari cupiens, quinquaginta illi marcas annuæ penſionis in Salinis aſſignauit, tali eum Elogio condecorans in textu Priuilegij. Quia habentes ſingulariter commendatum &c. quem virtus ſua & probitas ac merita in Rempub. nos ſingulari gratia proſequi cogunt &c. His igitur permoti &c. Datum Anno Dñi 1502. Cracouiæ. *Regnante verò Sigiſmundo I. honore & titulo Palatini Lublinenſis fuit decoratus Anno* 1507. *Contraq; Glinſcium perduellionem, vt aſſerit Decius in Lituaniam cum exercitu miſſus.* Sigiſmundus his cognitis, initijs obſtare decreuit, Firleium cum exercitu militis mercenarij ſine cunctatione expediuit &c. *Quem deinceps, poſt deceſſum Ioan. Tarnouij Sendomirienſi Palatinatu auxit, addito eiuſmodi encomio.* Et præſertim qui etiam in multis bellicis expeditionibus, quas aduerſus infideles & Schiſmaticos faciebamus, nobis & Reipub. vtiliter ducatum cæteris præbens Ducis exercituum vices geſsit (viuente adhuc Kamienieccio Supremo Exercituum Regni Duce) ac fideliter inſeruiuit, & in hac expeditione contra Magnum Ducem Moſchouiæ, vbi felicisſima, & diu memoranda Deo adiutore victoria potiti ſumus nobiſcum perſeuerauit, ad dignitatem Sendomirienſis Palatinatus vacantis, de Lublinen. &c. Datum Vilnæ Anno Dñi. 1519.

Hic primus ſiquidem à Bellis Bohemicis rediens, vt teſtatur Paproc. *morem & modum caſtra metandi in Poloniam intulit, & comitatui Regio maxima cum induſtria præfuit, prudentiamq; Senatoriam & authoritatem, in Conuentu Sigiſmundi Regis cum Maximiliano I. Imperatore, & Vladislao Rege Hungariæ, exteris hominibus monſtrauit. Vnde rediens cum gloria & fama Supremus Exercituum Regni Imperator fuit declaratus, vt ex Priuilegio patet, Anno Dñi* 1515. *Cracouiæ.* Sigiſmundus Dei gratia, &c. *Vbi etiam Andreæ Koſcieleccio, Caſtellano Voynicenſi, Theſaurario Regni, & aliis pro tempore exſiſtentibus præcipitur, vt ſibi ſalarium ordinarium, quod aliis Exercituum Ducibus dari erat in vſu, quotannis perſoluatur. Motis igitur contra Crucigeros Caſtris, prouinciam Pruſſiæ in quinquaginta diſtrictus diſpartitam, feliciter pacificauit, profligatisq; eorum exercitibus, Albertum Marchionem Brandeburgenſem, Magiſtrum tunc temporis illorum Supremum in ordinem redegit, & impoſito ei titulo Ducis Pruſſiæ, fidem Regis Sigiſm. ſequi coegit. Quam herclè victoriam, non modò Patria illi gratulata eſt vniuerſa, ſed extranei quoq; Principes omnes atq; ipſe Summus Pontifex Leo X. qui eum in ſuo*

Breui

breui Comitem appellat hisce verbis: Tua igitur nobilitas, vt etiam Comites decet &c. Dat. Romæ Anno Dñi. 1512. *Rex verò Sigismundus in præmium Oppidum Koczko, cum suo castro & adiacentiis, in Tractu Lublinensi donauit, (quod postea Respub. Nepotibus eius, regnante Augusto Rege confirmauit, & Castellanum Cracouiensem appellauit Anno Dñi 1520. Datum in Torunen. ciuitate. Cumq; ex Anna Melecia, duos filios Petrum & Nicolaum suscepisset, quatuorq; filias viris in Repub. primariis in matrimonium elocasset, tandem Supremo illo Imperatore cæli euocãte, stationem suam quam in Patria habuit, ritè munitus Sacramentis deseruit, & vnde originem sumpsit, in astra migrauit Anno 1526. Sepultusq; est in Ecclesia S. Stanislai Lublini, apud FF. Ord. Prædicat. vbi tale Epitaphium habet.*

Illustri & Magnifico Domino, Dño Nicolao Firley de Dąbrowicá, Castellano Cracouiensi, Supremo Exercituum Regni Capitaneo, Petrus de Dąbrowicá mœstus filius posuit.

Mole sub hac Nicolaus ego Firleius iniquis
Ereptus fatis iaceo: Casimirus in aula
Regali iuuenem primis me eduxit ab annis
Albertus mihi ferre dedit Mauortia signa
Ad Bucouinum steterat cum triste Valacho,
Bellum inferre truci: Friderici ad Cæsaris aulam.
Inde ego Legatus in magno de fædere mittor
Bisque adeo Turcas de rebus nuncius ijsdem.
Rege ab Alexandro visus pacemque reporto,
Deîn me Lechiades Ductorem Sarmata vidit
Rege Sigismundo, & medijs data iussa Polonus
Audijt in castris, mox nostro Prussia ductu,
Et virtute viri, Regni pons facta Prussiæ ductu,
Quid memorem toties fusos Moschosq; Scythasq;
Heu nisi quod Scythica fili Nicolae sagitta
Victus orbis, nostro dum munere fungeris audax.
Orasti Patrem, atq; arcis primus arrha Socalæ
Nec Patris infelix morientis lumina claudis.
Præstitit hoc Petrus Frater, corpusq; sepulchro
Condidit, æthereas repetiuit spiritus arces.

Ex filiis itaq; Nicolai Firley Castell. Cracouien. & Exercituum Ducis, natu minor Nicolaus nomine, strenuus miles ac fortis cohortium Ductor, absq; prole occubuit, in acerrima illa pugna Socaliensi cum Tartaris, multitudine barbarorum oppressus, & ibidem Lublini sepulchro paterno apud FF. Ordinis Prædicat. appositus, cum tali Epigraphe.

Epita-

Epitaphium Nicolai Firley, Socalieñ. pugna à Tartaris interempti, &c. Per Andream Cricium Episcop. Præmislienſem, &c. &c.

Si quem pro Patria pro religione, viator
Inq; armis pulchris fata ſubire putas.
En tibi magnanimum iuuenem ſic fortiter actum,
Et dignum Hectorea conditione legi.
Clara Palatini Soboles Firleia proles,
Inclyta & inſignis digna propago patris.
Communem in pugna cecidit tutando ſalutem,
Cum numero inuicti præualuêre Scythæ.
Funderuntq; ſuo multo cum ſanguine robur,
Militiæ ac rarum nobilitate decus.
Felicem iuuenem cæleſti ſede locatum,
Matre pio & cuius fama perennis erit.

Petrus verò maior natu, inclytæ huius Familiæ decimam progenerationem fecit, & ex Catharina de Tęczyn filias quatuor, præcipuis poſtmodum in Patria viris elocatas, filiosq́; tres viros ſucceſſu temporis nobiliſſimos ſuſcepit Ioannem, Nicolaum & Andream. Hic Capitaneatu Kaſimirienſi primò, poſtmodum Radomienſi opes priuatas auxit, dignitatemq́; deinceps titulo Caſtellani Chelmenſis Anno 1527. Octob. 29. Vslicienſis deinde, tandem Palatini Lublinenſis Anno 1532. Ad vltimum fatis ſublato Stanislao Odrowaſio, Generali Ruſſiæ Palatini amplitudine, cumq́; cultus Diuini eximius in familia cultor exiſteret, & in Senatu authoritate præ aliis pollebat, & in legationibus ſemper Numen propitium expertus eſt. Præcipuè in illa Hungarica ad Regem Vladislaum, à Sigiſmundo I. inſtituta, in qua captiuos Moſchouitas è prælio Orſanenſi, munus Regi illi gratiſſimum à fratre Rege Sigiſmundo præſentauit. Cumq́; pietatem ſuam in Deum viginti Eccleſiis diuerſis in ditionibus ſuis exſtructis, abunde teſtatus fuiſſet, & lauta ſupellectili, fundationeq́; prouidiſſet, tandem Anno 1553. vitæ conceſſit, & in Eccleſia S. Stanislai Lublini apud FF. Ordinis Prædicat. ſepultus eſt tali Epitaphio condecoratus.

Magnifico Domino, Dño Petro de Dabrowicá, Palatino terrarum Ruſsiæ Generali, Radomieñ. Caſimirienq́; &c. Capitaneo, Ioannes, Nicolaus, & Andreas de Dabrowicá, mœſti filij poſuere. Obijt Anno 1553. Die prima Septembris.

Petrus ego Firleius auis ſpectatus & æuo,
Extinctus ſenio condor in hoc tumulo
Tota Palatinum captum me Ruſsia luget,
Mæſta ſuum lachrymis proſequiturq; ſuis.
Patria ſeu Pacem tractat, ſeu Martia caſtra,
In me conſilij ſumma caputq; fuit.

Diſſuaſi

Diſſuaſi vacuum cauſis & inutile bellum,
Vtile cum ſenſi, primus in arma rui.
Experti mea Tela Scythæ Moſchiq; ſuperbi,
Orſa vbi ſubiectos flumen inundat agros.
Pannonium ad Regem deuicto nuncius hoſte,
Captiuos duxi, Martia dona Ducis.
Struxi Templa Deo, ſtatuiq; Altaria Diuis,
Plurima ſic ſuperum ſedula cura fuit.
Adde duas arces quarum hæc ad fluminis Apri,
Altera ad Iſtuleas ardua ſurgit aquas.
De Dambrowica quæ geſtet nomen auitum,
Maſcula progenies trina relicta mihi eſt
Artibus inſtitui quam belli & pacis amicæ,
Patria de vnius funere fænus habet.

Ioannes Petri Palatini primogenitus, à Ioanne Wieliczka viro doctiſſimo artibus optimis egregiè inſtitutus, vti oratio Altorphiana in vita illius ediſſerit, mox vt ad ætatem maturiorem deuenit, peracta ſtudiorum gratia peregrinatione Europæa, cum Stanislao Tenczynio Succamerario Sendomirienſi cognato ſuo, in Ægyptum & Terram ſanctam peregrinationem ſuſcepit, multisq; Aſiæ & Africæ partibus viſis, redux in Aulam ſe Sigiſmundi Auguſti contulit. A quo ad Carolum V. Imper. Comitia tunc Vormatiæ celebrantem Orator publicus miſſus, rem ex voto confecit. Anno 1545. & pro meritis Præfectura Rohatinenſi auctus, tale in Priuilegio encomium obtinuit. Perſpicientes &c. cum varijs dotibus virtutum præditum, & qui veſtigia anteceſſorum ſequens, ſeruitijs & itidem meritis ſuis Sereniſſ. olim Parenti noſtro, & nobis in aula ſeruiens ſe commendatum reddidit &c. Dat. Cracouiæ Anno Domini 1550. *Breui poſtmodum in Valachiam miſſus, Homagium à Bogdano loci Palatino recepit, ipſe titulo Caſtellani Belzenſis tum temporis conſpicuus, vt patet ex Priuilegio Regis Auguſti, qui tale de eius virtutibus exhibet teſtimonium.* Eam nos perſpexiſſe in Generoſo Ioanne de Dabrowica Capitaneo Caſimirienſi in nos fidem & obſeruantiam, ac maiorum eius Patriſque proximè mortui, Senatoris optimi, in maiores noſtros & Rempub. merita, vt quem in Senatorum noſtrorum numerum referamus te dignũ eſſe putemus, Dat. Parcouij Anno Dñi. 1554. *Cumq; Poſuolienſem reſpectu Regni Bohemici in Morauia peregiſſet, Belzenſi Palatinatu cohoneſtatus fuit, ac tandem Lublinenſi, poſtmodum Cracouienſi vna cum Capitaneatu ſuo Generali. Quibus demum honoribus habuit adiunctum officium Supremi Marſchalci Regni, & Præfecturam Rohatinenſem, eius ſtudio & induſtria vnio Magni Ducatus Litu: cum Regno Poloniæ finem ſuum ſortita eſt, & Ducatus Oſuencimenſis in Prouinciam redactus.*

Quamobrem Maximilianus II. tantam eius virtutem & genium veneratus, talibus eum in sua Epistola alloquitur. Vobis autem sic omnino persuasum cupimus, hos imprimis curæ habituros, vt quotiescunque talis aliqua occasio se offeret, qua vobis vestrisque Fratribus, ac toti isti Nobilissimæ Firleiorum Familiæ commodo esse possimus, tales vobis præstemus, vt quis noster sit animus re ipsa potius, quam verbis testatum reddamus. Datum Viennæ 3. Nouembris. Anno Dñi. 1573.

Similiter & Ioannes Rex Sueciæ, in cuius Epistola talia leguntur. Pro vestra verò erga nos, charissimamque Familiam nostram integritate, obseruantia & studio, vobis æquam gratiam deberi agnoscimus, ac si res nostræ vna ex sententia, & vestra optima voluntate optatum finem sortitæ fuissent. Itaque omnino exploratum vobis esse volumus, si quid sit in quo vobis vestrisque vicissim gratificari possumus, nos cum charissima coniuge nostra ad id præstandum ita propensos esse, vt nil potius habeamus, quàm nobis commodam occasionem offerri, quam re ipsa magis quam verbis declaramus, voluntatis nostræ vestrorumque officiorum, quibus de nobis tam bene meriti estis, memoriam perpetuo viuere & vigere, &c. Datum Stokolmi, Anno Domini 1573. 16. Septemb.

Sed & Augustus Rex quanti eum fecerit, quantiq; domum Firleiorum æstimauerit, libuit integrum eius priuilegium pro Capitaneatu Cracouień. & Palatinali dignitate datum, de verbo ad verbum inserere, quatenus sera posteritas Maiorum suorum encomiis incitata, validiore conatu in ardua tendat, studeatq; similibus Elogiis exornari.

Sigismundus Augustus Dei gratia &c. Significamus præsentibus, &c. Cum multæ sint in Regno nostro Illustres & præstantissimæ Familiæ, tum nostra quidem opinione paucæ admodum, quæ vel generis splendore, vel virtutum rerumq; gestarum gloria, cum amplissima & clarissima Firleiorum de Dabrowica familia comparari, nullæ verò quæ illi anteponi posse videantur. Hæc enim, si ipsius antiquitatem spectes est vetustissima, si propinquitatum & necessitudinum vincula omnibus primarijs Familijs coniunctissima, si virtutum insignium genera, ea quidem adeo plura sunt, & varia præstantia & memorabilia, vt ad imitandum sumenda perpetua exempla accommodatissima. Ea verò quæ hoc loco opportunum videtur commemorare, qualis quãtus fuerit ex ea Familia Castellanus ille Cracouień. prudentissimi Senatoris & optimi Imperatoris laude cumulatus, præclara enim ipsius & immortalia facta, & Illustria in Rempub. nostram merita, Scythas, Moschos, & Valachos sæpius vicisset, ac Magistri Prussiæ rebellione compressa Prussiam in Prouinciam Regni redegisset, literarum monumentis abunde consignata & testata sunt. Neque etiam necessariũ est

est recensere quantæ virtutis, prudentiæ, grauitatis & experientiæ fuerit ex eadem Familia Palatinus ille Terrarum Rusiæ, id etenim & nobis ipsis compertum & omnibus notissimum est. Huius tamen vt reliquas eximias laudes, quas posteritas prædicabit silentio prætereamus, eas nunc libenter agnoscimus & profitemur, quod tres præstantissimos filios liberalissime educatos & institutos Nobis ac Reipub. ad summum honorem & vtilitatem reliquerit. Inter quos licet omnes magnis virtutibus præditos esse cernamus, tamen quoniam hoc tempore Magnificum Ioannem Firley de Dabrowica Palatinum Lublineñ. & Regni nostri Supremum Marschalcum Rohatinensemque Capitaneum, ampliori dignitate & insigniore officio ornare statuerimus, meritò ipsi & ipsius virtutibus hoc testimonium tribuimus, nimirum semper nos illum, à prima illius iuuentute, dum adhuc in aula Diui Parentis nostri & nostra versaretur, hominem excellentis ingenij, doctrinæ singularis, multarum rerum cognitionis, optimi animi & studij erga nos & Rempub. nostram cognouisse. Proindeque ipsi admodum etiam adolescenti aliquot legationes honorificas apud Summos Christiani nominis Imperatores obeundas commisisse, quas ille vt sua cum laude eximia, ita quoque cum nostra & Regni nostri præstanti dignitate obiuit. Hinc nihil mirum quod in florenti adhuc ætate in numerum Senatorum à nobis assumptus est. Paulò enim amplius annos natus triginta, Castellanus primum Belzensis à nobis creatus fuit, nec multo post Belzensis Palatinus factus, quos honores cum gereret, tum magis illius prudentiam, optima consilia, grauitatem & præclaram in Nos & Rempub. voluntatem perspeximus. Etenim & in Senatu cum vel de Reipub. necessitatibus, vel de iudicandis causis hominum consultationes haberemus prudentissimas, & quas præcipuè sequi soliti sumus, dicebat nobis summas, & quouis belli tempore nobiscum in exercitu fuit, vbi non nostris stipendijs, sed suis sumptibus insignem alam equitum semper habuit, nosque suis optimis consilijs iuuit. Itaq; talem & eiusmodi virtutum laudibus tanquam præclaro nomine præditum cùm illum cognitum haberemus, iure optimo paucis post annis Palatinum Lublinensem eum fecimus, atque mox Supremo Regni Marschalcatu, id est Regiæ nostræ & Regni nostri dignitatis moderatorem constituimus. Quo in officio & dignitate ille à nobis constitutus, plures annos ita sese libenter, grauiter, & moderatè gerit, vt nos quod iam pridem facimus eo nomine libentius quoque singulari beneuolentia eum prosequamur, & quibusuis honoribus amplissimis, ornare & decorare velimus. Omnes propterea cuiusuis status & conditionis homines dum ipsius probitatem, & in rebus gerendis prudentiam & grauitatem animumque placidissimum perspiciunt mirificè il-

 lum di-

lum diligunt, atque Senatorem omnibus pacis & belli præclaris artibus instructum esse verè & ex animo celebrant. Quapropter huic tāto, & tam excellenti viro, Senatorique prudentissimo & grauissimo, propter eius præstantissimas in omni genere virtutes, summaque in nos, & Rempub. merita, libenter hoc tempore Palatinatum & Capitaneatum Cracouieñ, obitu Magnifici olim Stanislai Barzy à Błozow, Palatini & Capitanei Cracouiensis, vacantem dandum & conferendum duximus, prout quidem damus illi & conferimus præsentibus literis nostris, idque ad extrema vitæ ipsius tempora, &c. Data Varsauiæ, Anno Domini 1572.

Vt verò post obitum eiusdem Regis, tempore Interregni seruierit Patriæ, prudentiaq́ eam consilio iuuerit, nemo est qui nesciat, vel inspecta tantummodo Patria Historia. ibi probitatem viri leget & indolem facilè colliget, cum eum aspernantem munera Caroli IX. Galliarum Regis, fratrisq́ eius Henrici Ducis Andegauensis, nec non matris eorum Reginæ Catharinæ, per quendam Nobilem Polonum missa animaduertet, quod non crimine modò, sed suspicione etiam criminis carere voluisset. Cumq́ in Regem Sueciæ propensiori animo esset, & multorum calculos in suam sententiam vti primarius in Repub. Senator haberet, maluit attamen cedere de opinione, & maiori parti satisfacere volens, ne ad bellum ciuile deueniret Henricum Ducem Andegauensem, pro officio suo vti Marschalcus in Electione Regem publicauit, minimè vtilem atq́ consentaneam Patriæ nostræ eius Principis coronationem & dominatum præsagiens: quod postea euenit breui. Ipse obijt hæresi Caluinistica infectus Anno Domini 1574. die 27. August. tumulatusq́ in sua ditione Kocko appellata, habebat vxores tres. Primam Sophiam Bonarownam, ex qua susceperat filios quatuor, (ac totidem filias) Nicolaum, Andream, Ioannem & Petrum. Secundam vxorem habebat Dzikownam, ex qua Annam filiam procreauerat, quæ nupta fuit Zbigneo Ossolinski Palat. Sendomiriensi, cum quo Supremum Cancellariæ Regni Georgium reliquit. Tertiam Mnißkownam, ex qua quintum susceperat filium nomine Henricum.

Secundus Petri Palatini Russiæ, filius fuit Nicolaus, vir omni politiori literatura instructus, & natura ad facundiam formatus, quapropter ad diuersos Principes Europæ à Serenissimis Regibus Orator expeditus fuit: quas hercle legationes cum pro decoro, & cum laude gentis suæ expediuisset, diuersis honoribus in Repub. pro meritis exornatus erat, nimirum à Sigismundo Augusto Castellanatu Vislicensi, à Stephano Batoreo Castellanatu Rauensi, à Sigismundo deniq́ III. Palatinatu Lublinensi, vna cum Capitaneatu Kamionacensi. Genuit ex Sierchowska quatuor filias, Annam Ponetowskam, Sophiam Bogußowam, Catharinam Sieniucinam, atq́ Elisabetham Kazimierskam, masculum verò nullum. Mortuus Anno Domini 1588. 5. Septembr.

Tertius

Tertius Palatini Russiæ filius Andreas, ab ineunte ætate rei militari deditus, insignis postea legionum ductor in varijs bellorum occasionibus fuit, vt meminit Priuilegium Regis Sigismundi Augusti, pro fruendo Capitaneatu Sendomiriensi ei datum. Ex hac igitur clara & illustri Familia Generosus Andreas Firley procreatus eum se præstat, dum maiorum vestigijs inhærens, assiduè de nobis cum alijs officijs, tum verò rei militaris seruitijs benè meretur, vt ipsum meritò & amemus &c. Datum Anno 1569. *Hinc facile post obtentam de Gedanensibus insignem illam victoriam, in qua strenuè ac animosè se gessit, vti bonum ciuem decuit, proprijs stipendijs cohortem cataphractorum atque peditum alteram ducens, Castellanatu Lublinensi à Stephano Rege condecoratus fuit. Genuerat ex Srenska Palatini Plocensis duas lectissimas filias, primarijs deinceps in Repub. nostra viris connubio iunctas, & vnicum filium nomine quidem Felicem, re autem ipsa nequaquam, quod præmaturo Fato, maximo cum dolore Parentum suorum atque consanguineorum, Viennæ fuerit exstinctus, Anno Domini, 1576.*

Ioannis verò Palatini Cracouiensis natu maior filius, qui duodecimam inclytæ Firleiorum prosapiæ in Sarmatia nostra generationem propagauerat, fuit Nicolaus nomine, quibusuis grauioribus scientiis expolitus, primam legationem inierat in Galliam reuocando Henricum Regem in Poloniam. Secundam ad Maximilianum Imperatorem in Austriam. Tertiam cum Cardinali Radiuilo ad Imperat. Rudolphum & Principes Imperij Pragam in Bohemiam, ratione transactionis Będzinensis. Idem Archiducem Maximilianum proprio sumptu è Polonia redeuntem, comitatus est in Germaniam. Regnanteque Stephano Bathoreo, cum Gedanensibus non sine labore & sumptu quidem, sed maxima cum admiratione ciuium canæ prudentiæ illius, nomine Reipub. transegit, & cum Demetrio Solicouio in Liuoniam missus, Ducatum illum in Prouincias & ordinem redegit. Quapropter Capitaneatu primò Casimiriensi ab Augusto Rege donatus fuit Anno 1562. Ditione deinde Prybyslauicensi ab Henrico Andegauensi 1574. à Stephano demum Castellanatu Biecensi, & officio Referendarij Regni, qui eum hisce encomiis in Priuilegio dato condecorauit. Eius etiam singularis probitas, ac de nobis & Repub. bene merendi præstans studium, itemque & præclaræ eius, & animi & corporis dotes, doctrina & vsus rerum non vulgaris, denique Legationes eius honorificæ, quibus pro Reipub. dignitate, summa sua cum laude functus est, ita nobis charum & commendatum effecerunt &c. vt habeat de suis virtutibus nostrum apud omnes iudicium: Datum Torunij, Anno Domini, 1576.

Sed & Sigismundus III. optimè de eius meritis & virtutibus persuasus, non absimili eum encomio condecorauit, cum molendina Korcinensia

dando ipsi talibus eum affatus esset in Priuilegio suo. Senatori vsu rerum peritissimo, consilij dexteritate sagacissimo, animi magnitudine atq; constantia grauissimo, fide & integritate spectatissimo, in remunerationem eius virtutis &c. Anno Domini, 1588.

Idem Rex deinceps & Palatinatu Cracouiensi eum honorauit. Anno sequenti, & prouentibus Castellaniæ Cracouiensis iuuit, quod in legatione ad Rudolphum Imperatorem priuatas suas fortunas nimium attriuisset. Et quamuis Corcinensem, Pilsnensem, atq; Casimiriensem Capitaneatum possideret, Chordezam nihilominus & Szerokomlam iure feudi obtinuit Anno 1599. maximamq; Sapientissimi Regis erga se propensionem agnouit. Quin & ab exteris Principibus summoperè diligebatur, vti ex fragmentis Epistolarum ad eum scriptarum facilè colligere licet.

Clemens Papa VIII. in suo Breui.

Idem tibi de nostra erga te beneuolentia, & propensa voluntate prolixè testabitur. Diligimus enim te, & plurimi facimus virtutes tuas. Datum Romæ Anno Domini, 1596.

Maximilianus II. Imperator.

De qua nostra fiducia ac in vos propensissimo animo cum Consiliarijs & internuncius noster Magnificus, Fidelis, Nobilis dilectus Andreas Dudicz, plura vobis nostro nomine expositurus sit, aliud non addimus, sed ad illum cui fidem præstari cupimus, nos remittentes, &c. Anno Domini. 1575. Iulij 10.

Rudolphus II.

Ac inde quidem fit, at omittere haud poterimus, quin nostrum vicissim erga vos propensissimum animum hisce literis declararemus. Eum vero talem esse vobis persuasum cupimus, vt istud inprimis desideremus, tales subinde se offerre occasiones, quæ ad vestram vestrorumq; commodam dignitatem & ornamentum maximè pertineant. Neque enim admittemus, Anno Domini. 1587. Ianuarij 24.

Ernestus Archidux.

De me sic vicissim vobis persuasum velim, quauis occasione istud præcipue semper & in ijs quam ad vestram, & eorum qui vobis chari sunt dignitatem, ornamentum, & commoda pertinebunt mihi curæ fore. Anno Domini. 1587. Maij 6. Pragæ.

Matthias Archidux.

Spectabilis Domine. Et si meas ad vos statim 10. Aprilis datas literas vobis redditas existimem, quarum exemplum his adiunxi, nolui tamē intermittere quin has quoq; mandarem amoris mei erga vos & beneuolentiæ testes, vt spero futuras, &c. Anno Dñi. 1587. Iunij 9. Linta.

Alphonsus

Alphonsus Dux Ferrariæ.

Magnifice Domine. Præstantissimæ virtutes Magnificentiæ Tuæ quæ Parentis amplissimi Senatoris degenerē eam non reddunt, humanitasque Dominationis Tuæ. Quam eos Nobilis excepit vt ipsi mihi cumulatissimè exposuerunt, fuerunt in causa vt eis strictè iniungerem vt M. D. T. inuiserent, illique studia atque officia mea cumulatissimè offerrent, &c. Anno Domini 1575. Homi.

Huic Palatino Crac. duæ vxores fuerunt. Prima, Elizabeth Ligęzianka, ex qua vnus illi filius Nicolaus, & quinque filiæ fuêre. Sophia Gostomska, Palatini Calissiensis vxor Anna Tuczynska, qui Castellani Posnaniensis dignitatem habet. Catharina Kopciowa coniunx Castellani Brestensis, & Elizabeth atque Christina, vitam Sanctimonialem professæ. Altera illi vxor Agnes de Tenczyn. ex qua duas susceperat filias, itidem vitam Sanctimonialem amplectentes, & filium vnicum nomine Ioannem.

Secundus filius Ioannis Palatini Cracouień. fuit Andreas, Malogostiensis primò, deinde Radomiensis Castellanus, Capitaneus Couelienfis. Qui ex priori consorte Kocinska suscepit filios duos, Ioannem & Andream filiasq; tres. Annam Tarnowska Palatinam Vendensem, (cuius filius nunc est Capitaneus Krepicensis, filia verò vxor Sapiehæ Marschalci Curiæ Magni Ducatus Lituaniæ) altera Czurylowa, tertia Kassowska. Quarum proles extant. Altera verò vxor sua Marianna Lesczynska sterilis decessit; quam deinceps ipse secutus est Anno 1563. *Ex filijs autem eius natu maior Ioannes duxit in matrimonium Catharinam Orzechowskam, ex qua vnicum suscepit filium atque vnicam itidem filiam iunctam consortio nobili viro Borkowski. Ex altera vero vxore Sienicka nullam suscepit prolem. Minor verò natu filius Andreas vir militiæ deditus, à puero statim exornat sæculi sui decus & Familiæ, titulo Tribuni in Castris, & titulo Castellani Belzensis in Senatu Sarmatico. Duas habuit vxores Dorohostayskam & Przyiemskam, sed ex quarum neutra suscepit prolem. Tertius Ioannis Palatini Cracouiensis filius Ioannes, linguarum exoticarum peritissimus, & à Sigismundo III. Rege sapientissimo, primò Thesaurarius Regni Supremus, postmodum Castellanus Voinicensis fuit creatus, adiuncto ei pro meritis Capitaneatu Lublinensi. Supra quam donationem Priuilegium datum tali eum Elogio exornat.* Interregno præterito cum à quibusdam haud dubiam rerum omnium perturbationem in Rempub. induci videret, pacata salubrioraque consilia est secutus, nobisq; diuinitus, & liberis Ordinum suffragijs ad gubernacula Regni istius constitutis, legationes nobilitatis Palat. Cracouień. nomine, magna cum laude dexteritateque singulari, fide & diligentia ac fortunarum suarum dispendio diuis & in omnibus de Repub. deliberationibus, &c. Datum Varsouiæ Anno Domini 1590.

Offerebatur

Offerebatur ei Palatinatus Sendomirien. à Rege, ſed certas ob rationes ſuas recuſauit eum acceptare, Nihilominus virtutes & encomia illius in Priuilegio ad id ſibi miſſo contenta non certè reticendæ, vt qualis ſtirps Firleiana viros Patriæ producat, eo faciliùs intelligere poſſis. Dicit enim ibi ſic. Neque verò domi tantum in ſuaque Patria præclara hæc virtutis, prudentiæque ſuæ idem dedit documenta, ſpectarunt hæc & cæteri Chriſtiani Principes, atque imprimis proximè vita defunctus Romanorum Imperator Rudolphus eius nominis ſecundus, ad quem à nobis magnis decauſis negotijſque legatus miſſus, ita ea legatione perfunctus eſt, vt omnia ex animi noſtri ſententia Regnique dignitate confecerit, ac proinde priuatim, publicè, domi, foriſque ſingularem virtutem, magnamque prudentiam declarauit, &c. Datum Varſouiæ Anno Domini 1613.

Is idem militem confæderatum in Rempub. ob non exſolutionem ſtipendiorum aliquot vicibus propria pecunia ſedauit, hæreditariis poſſeſſionibus ſuis ære alieno oneratis. Moriens verò Anno 1614. *Reliquit ex Gertruda Opalinſka filias quatuor, & filios duos Andream & Henricum. Ex filiabus duas elocauerat in matrimonium, Sophiam Succamerario Lublinenſi Noſkowſki, alteram Catherinam Caſtellano Viſlicienſi Lanckoronſki. Duæ verò factæ ſunt Moniales Marianna & Dorothea Abbatiſſa Lublinenſis. Ex filiis verò Andreas Capitaneus Caſimirienſis & Medicen. deduxit ad Chotinum contra Oſmanum Turcarum Imperatorem, militiam propriis expenſis vbi & audacis fortitudinis ſigna demonſtrauit. Filius ſuus Stanislaus Leſniowolſki Capit. Braniceń. filiam conſortem habuit, & ex Catharina Danilowiczowná, Palatini Ruſſiæ Filia procreauit filium vnicum Stanislaum. Alter verò vitæ Eccleſiaſticæ addictus, puta Henricus, atq; cum fratre Andrea, in Aula Sigiſmundi III. floruit; & primò Referendarij Regni officium geſſit, poſtmodum Abbatiam Tinecenſem adminiſtrabat, & in Senatum cooptatus Præmislienſem primo Epiſcopatum rexit, & deinceps ad Poſnanienſem promotus, cuius virtutes, merita, grauitatem, ita Sereniſſimus Rex commendatas eſſe voluit Eminentiſſimo Cardinali Barbarino, dum ad Epiſcopatum Poſnanienſem illum nominauerat.* Nominauimus ad Eccleſiam Poſnanienſem, poſt ſublatum fatis Reuerendum in Chriſto Patr. D. Adamum Nowodworſki, Reuerendum Dominum Henricum Firley Epiſcopum Præmiſlienſem, virum clariſsimæ in Regno noſtro ſtirpis ac prælatum omni virtute laudum conſpicuum, vt foret virtuti præmium, religioni præſidium, Eccleſiæ ac Religioni ornamentum, &c. *Ad Capitulum verò Poſnanienſe nominando eundem ſcribit:* Cuius ea generis eaque virtutis ac meritorum eſt amplitudo, tanta in domo ſua honorum ſatietas, vt magis ambiatur quàm ambiat. Et magis iam timeri

poſsit

posſit ne oblatos honores reſpuat, quam dubitari, an maximis dignus parque ſit. Quod ipſum in deferendo illi Epiſcopatu Poſnanienſi verebamur, cum magis noſtra ac Reipub. intereſſet vt illi deferatur, quam vt ſua acciperet. Iure ergo ſibi R. V. gratulari poſſunt, obtigiſſe illis talem Prælatum, in quo priſca illa Firleianæ Familiæ integritas ac prudentia vigeat, & hæroicarum pariter Eccleſiaſticarumque virtutum ornamenta fulgeant, quibus iſthæc Cathedra clarius reſplendeſcat, & nouis commodis ac ornamentis fæliciter refloreſcat. Paucos intra Annos obijt 1635. Vterque literis & longa peregrinatione excultus. Quodque Firleijs quaſi adnatum, in prima adhuc adoleſcentia prudens. Quid cum vſus rerum, & tractatio negotiorum Reipub. acceſſerit? quid cum ætas maturior, & ad ſeria tantummodo accomoda? *Cui Epitaphium dignè adſcribo.*

D. O. M.

Nulla dies ſine merore

ORTVS FVERAM

Splendidis ex parentibus quos nimirum Leopardus illuſtrauit.

IN IVVENTVTE

Merorem fugiens vixi, Virtutis, bonitatis, honeſti, literarum, Pietatiſque alumnus.

ÆTATEM

Dum quaſi virilem attingo

Merorem fugiens Domino altiſsimo dies deuoui, reddidi.

CONSECRATVS.

Leuitarum Presbyter, Abbas, Epiſcopuſq; deſignatus, exemplo ſpeculo, & Lydio, optimis extiti.

ALTIORA

Præſcidit ſors: at fluxa in meliora commutauit.

NAM

Gaudia remearunt, cum fugitiua auolarunt,

Tertia dum coronandus infula essem, ad cælestem remigando
coronam viatorem oprime precare desidero.

Sed nos ad Petrum, quartum Ioannis Palatini Cracouiensis filium transeamus, qui itidem ab ineunte ætate in exteris nationibus, honestis artibus instructus in Regia floruit, militiæq; deditus Moldauiensi, & Liuonicæ expeditioni cum laude interfuit, cohortes sumptibus propriis duxit, & Tribuni nomine compluribus caterius militum præfuit. Factus pro meritis Castellanus imprimis Zauichostensis, postmodum Biecensis, tandem Woynicensis, ad vltimum Palatinus Lublinensis. Duxerat in vxorem Heduigim Włodkownam Palatini Belzensis filiam, natam è sorore Magni Ioannis Zamoscij, Cancellarij & Exercituum Regni Ducis Supremi, genuitq; ex ea filios Stanislaum, Petrum, Nicolaum & Ioannem, filiasq; duas, Sophiam & Euphrosinam, Prior nupta Palatino Braslauiensi Nicolao Potocki Campiductori Regni, & prolem generosam iamq; Reipub. & Patriæ in Castris merentem reliquit. Posterior Pocillatori Lublinensi Lasocki, ipse plenus bonorum operum & laudis obijt. Anno Domini 1616.

Vltimus Ioannis Palatini Cracouiensis fuit filius Henricus, è Barbara Mnißkowna 1574. natus, baptizatusq; Cracouiæ 16. Februarij, assistente compatre Henrico III. Poloniæ & Galliæ Rege, qui ipsi nomen suum imponi fecit. Hic vbi ad ætatem maturiorem deuenit, optimis artibus in Patria imbutus, cum altiorum studiorum causâ Romam iuisset, à Clemente VIII. Camerarius Secretior factus, Comitis Palatini, nec non Prælati Domestici, ac vtriusque Signaturæ Referendarij, Protonotarijq; titulum obtinuit. Et Ecclesiasticæ militiæ adscriptus, in Patriam cum Caietano Cardinali redijt, pro primo Prælato illi à Summo Pontifice additus, qui Legatum de Latere ad hoc Regnum missus cum plenissima facultate egit, & eiusmodi Breue, ad Fratrem Henrici Ioannem, à Sancta Sede tulit.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili, Nobilis vir, Salutem & Apostolicam benedictionem.

FAmiliam vestram Paterno semper affectu prosequuti sumus, vosque omnes Fratres vti filios nobis & huic Sanctæ Sedi pia deuotione addictos, omni charitate complectimur. Itaque quo magis vos amamus, eò magis bona omnia & commoda vobis optamus, nominatim autem Henri-

Henrico Fratri vestro Notario nostro & prælato domestico, quem ob modestiam, ingenuos mores & multæ virtutis spem valdè diligimus Quare nobis gratum fuit, quod Henricus idem à charissimo filio nostro Sigismundo Poloniæ Rege (vt scribis) ad eius Aulam Regiam & obsequia vocetur, ea est enim inter nos, & eundem Regem coniunctio, vt eodem loco habeamus perinde ac si nobis ipsis assiduè inseruiret, quemadmodum eidem diximus, quem etiam libenter vidimus, & cum nostra benedictione in Poloniam remisimus, tuam verò nobilitatem plurimi semper fecimus, ob prudentiam & rerum vsum, & egregiam erga nos atque hanc Sanctam Sedem, in qua immerito præsidemus pietatem, nostramque erga te voluntatem Paternam omni tempore vbi occasio aduenerit, re ipsa libenter comprobabimus, Data Romæ 23. Ianuarij. Anno Domini 1598.

Breui igitur tempore beneficijs Ecclesiasticis fuit honoratus à Rege Sigismundo III. interq; aliâ Præpositura Miechouiensi, cum ab eodem Rege ad Sedem Apostolicam fuisset missus Orator. Vbi omnibus legationis suæ punctis feliciter & ex dignitate Regni confectis: in Sueciam statim Regi suo fuit comes itineris. A quo Referendarius Regni primo, postmodum Vicecancellarius & Episcopus Luceoriensis, ac tandem Episcopus Plocensis factus, gregem suum pro officio rexit. Et ad vltimum ob excellentiam meritorum in Ecclesia Dei & Patria vniuersa, Primas Regni ac Primus Princeps, Legatus natus in Archiepiscopatu Gnesneń. constitutus. Cũq; ergà Sedem Apostolicam deuotissimus esset, & in Episcopa Plocensi existens eam pro officio suo visitasset Sanctæ Victoriæ Virginis & Martyris corpus, à Summo Pontifice impetrauit, & in Ecclesia sua Cathedrali in honorem illius altare erexit. In bonis verò suis hæreditarijs Ciemierniki dictis, vt palatium posteris sumptuosissimum, ita & Ecclesiam in honorem Beatissimæ Virginis Mariæ magnificentissimum extruxit, & sacerdotes pro cantando iugi officio liberali manu fundauit. Et commune maiorũ suorum Sarcophagum templum FF. Prædicat. Lublinense ornare cupiens communi totius prosapiæ sumptu Capellam ob reuerentiam & conseruationem Ligni Sanctæ Crucis, eleganter construi fecit. Atque demum ipse in cælum migrauit Anno 1622.

D. O. M.

PIIS MANIBVS, & PIO VIATORI.

Omnia hic miſcentur lætis
Sed ſuadent breuem præſentia luctum.

NATVS SVM

Alta ex Proſapia Firleiorum & Mniſzkonum, Proles Palatinorum Cracouienſium & Sendomirienſium.

A SACRO FONTE

Per Sereniſsimum Regem Poloniæ & Galliæ Henricum leuatus, fauſtumomen nomenque retuli.

IVVENTVTE

Virtutibus, literis, decenter ornata, in Curia Clementis VIII. inſtructus, Camerarius ſecretior, Comes, Prælatus, Referendarius, & Protonotarius excellui.

SACRIS DEDITVS,

Præpoſitus Miechouienſis, Orator ad Sedem Apoſtolicam deſtinatus omnia ex animo perfeci.

HINC IN REGNO

Referendarius Regni, tum Vicecancellarius & Epiſcopus Luceorienſis, demum Præmiſlienſem gregem, paſtor Eccleſiæ decenter rexi.

SED

Fortuna cum meliores ſequatur, Eccleſia Sancta & prouida futurorum patria, me Primatem Regni ac primum Principem, Legatum natum & Archiepiſcopum Gneſnenſem, conſtituit roborauitque.

DICVNT ME TACENTE

Cathedræ dilectæ. Fides ſacra. Virtus pietaſq;. Patriæ cura. Senatus

Senatus grauitas. Pauperum ſubleuatio. Eccleſiaſticorum promotio. Religioſorum compaſsio. Xenodochiorum fundatio, quid quantumq; voluerim, cupierim.

QVID INDE?

Breui heu morior.

Vale Viator. Vitam velis Vitæ viuentis.

Sequitur generatio inclytæ Firleiorum domus ex quo in Poloniam venit numero decima tertia, hoc eſt, Nicolaus Palatinus Sendomirienſis, Nicolai Palatini Cracouienſis natu maior filius, ex Elizabetha Ligęzianka natus. Nam alter minor natu Ioannes ex Agnete Tęczynia ſuſceptus anno ſuperiore 1641. ſterilis deceſſit. Nicolaus verò ab ineunte ætate artium liberalium cultor fuit, quibus aliquantum domi prælibatis, ad exteras ſeſe nationes contulit, & in Germania, Anglia, Hiſpania, Gallijs, atque Italia duodecim continuos annos confecit. In Philoſophicis Ioannem Cariolum atque Georgium Critonium præceptores habuit: in Mathematicis Antoniũ Magium audiuit: in Iuriſprudentia verò Palmerium atq; Buccaferatum. In patriam verò reuerſus ad Aulam Sigiſmundi III. Regis ſapientiſſimi illico ſe contulit, & Capitaneatum primo Cazimirienſem, poſtmodum autem Lublinenſem pro meritis obtinuit. In qua dignitate conſtitutus, vt Iuris & æquitatis religioſiſſimus fuerit, vt publicæ pacis cuſtos vigilantiſſimus, vt Iudiciorum Tribunalis totius Regni Præſes incorruptus & prudens, teſtantur encomia cum paſſim ciuium omnium Patriæ noſtræ, tum Sapientiſſimi Regis Sigiſmundi III. qui genio illius & probitate delectatus Caſtellanum eum primo Woinicenſem pronunciauit, & ad Ordines Regni Oratorem deſtinauit. Cæterum Bohemis ad arma verſis contra Regem ſuum ad Imperatorem Ferdinandum II. à deputata ſibi legatione ſuperſedere debuit. Cæterum anno ſequenti 1620. ad Hungariæ ſtatus, & Principem Tranſylualniæ Gabrielem Bethlehemium expeditus & ſi cum labore ingenti, & periculo ſuo nec non & ſumptu maximo, feliciter tamen & ex voto omnia peregit. Ita vt Imperatori quoque eo in negotio ſua dexteritas & induſtria magnopere placuerit prout videre licet ex Epiſtola Cæſarea ad eum miſſa. Cuius tale exemplar eſt:

Ferdinandus Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus.

Spectabilis ac Magnifice, sincere nobis dilecte.

EX relatu Consiliarij nostri Imperialis Aulici Wolfangi Vilhelmi Lamingeri ab Albendorf, grati animi sensu intelleximus quam strenuam atque fidelem istinc in legatione vobis iniuncta nobis Reipub. Christianæ operam nauetis. Quibus officijs quemadmodum sine dubio Serenissimi Regis vestri voluntati egregiè correspondetis, ita vberes gratiæ nostræ Cæsareæ fructus præclarè meremini, quas crebris occasionibus incommoda & ornamenta vestra promanare cupimus. Benigne porro vos hortamur, vt in eodem quo cæpistis feruore, eodem zelo, studio atque dexteritare constanter perseueretis, quod ad Patriæ & Reipublicæ procellas sedandas maximopere opportunum nobisque peracceptum futurum, qui Serenissimo quoque Regi vestro tam arcta nobis propinquitate coniuncto, eiusque Serenissimæ Coniugi sorori nostræ charissimæ, isthanc promptitudinem vestram de meliore nota recommendare nequaquam intermittemus. Cæterùm benigno animi affectu clementer vobis inclinamur. Datum in Ciuitate nostra Viennæ 3. August. 1620. Regnorum nostrorum Romani 1. Vngarici tertio, Bohemici vero quarto.

Quapropter ad sublimiorem dignitatem pro virtute & meritis promotus, Palatini Sendomiriensis titulum gessit, cui vxores duæ fuére, Regina Olesnicka Nicolai Palatini Lublinensis filia, ex qua suscepit filios quatuor & tres filias, Stanislaum qui minorennis adhuc in cœtum Angelorum vocatus, gaudiis cœli perfruens, salutaria exposcit suæ Familiæ. Henricus, qui post consecrata Domino vota Perusiis in Italia, maturiore quidem ætate & præmaturo fato, est consumata pietate & sanctimonia vitæ, vti Fælix Verducciolus sua funebri declaratione latius commonstrat, atq; ipsi Patres Congregationis Oratorij S. Philippi Nerci apud quos sepultus est testantur. Zbigneus & Andreas superstites manent. Ex filiabus verò maior natu Elisabeth primò Christophoro Sapieha Pocillatori M. D. Litu. nupserat, postmodum illo fatis sublato Castell. Crusuiciensi, demum Palatino Sendomiriensi Ossolinscio. Altera Catharina consecrata Deo virginitate, sponso animæ suæ, inter Sanctimoniales Lublini, humiles offert deuotiones. Tertia Anna adhuc minorennis est.

Claudit

Claudit agmen totius Firleianæ propaginis Magnanimus vir Zbigneus Nicolai Palatini Sendomiriensis Filius, Capitaneus Lublinensis. Et decimam quartam suæ Domus generationem, ex quo illa in Poloniam deuenit, cum fratre Andrea continuat. Qui dum alta merita in Tribunali, iustitia: in Comitiis Generalibus, sano consilio: in Castris, prompta animi beneuolentia cum fortitudine offert, desideratq; Patriæ, superet annos, multipliceturq; benedictione diuina, Duxit Zbigneus in consortem Annam Constantiam Visnieueciam, & decimam quintam generationem progenito filio Nicolao suscitauit. Quem Deus Optimus Maximus, vnà cum Parentibus suis longæuum conseruet & incolumem faciatq; omnes seræ posteritatis veluti priscos illos Patriarchas, multarum gentium Patres. Quod idem votum quidã Bonamicus suo Decasticho Illustr. huic Familiæ bene addictus exornauit nostroq; Leopardo colophonis ergo apposuit.

Dum Firleianum Leopardum, vertice Regem
Spectat, Lublitenens Zbigneus, inquit, Herus.
Eia Duces nostro Leopardo ferte tiaram,
Quæ Korybutorum cinxerat ante caput.
Mox Wisnieuicio Constantia sanguine prodit,
Anna Virago, tuo Zbignee digna thoro.
Arrisit cælum; Nicolaus nascitur, in te,
Gens Firleyia nouo lumine stella micans.
Viue Trias felix, Andrea sospite; vestram,
In quadro Triadem sospitet alma Trias.

Konarscij *in Sendomiriensi Palat. qui ex bonorum diuisione cognomen aliud à Firleiis sortiti sunt. Hos Acta & Literæ plurimæ memorarunt, vnum ex eis Iudicem Sendomiriensem referunt.*

Markuszewscij, *Sed hæc familia iam desijt, nisi aliorum armorum fuerint, vt* Paproc. in Stemmat. *adnotauit. Posuit periodum Familiæ Kazanowscij Iudicis Lukouień. coniux. Quibus tale monumentum relinquo.*

V I A T O R.

Moriendum omnibus, Sed qui fortunam moderatè tulerit, sapiens est.

E T Q V I A

Nemo natus nisi ad laborem, grauidam virtutum spicis reddere creatori vitam pernecessum est.

E Q V I D E M

Coronati Leopardi atq; eiusdem cum Firleijs gentis fueramus Markuszewscij, & celeriorem cursum virtutis & honoris quam ætatis perfeceramus.

S E D

Virtutis honos cum celsum prospectat Olympum, vltimum Familiæ suscepimus periodum.

V A L E

Et conare amentiam fortunæ, animo forti sustinere.

Melgiewscij

Melgiewſcij *in Lublineń. Palat. ex quibus erat Subiudex Lublineń. vt Acta teſtantur, alter erat Vexillifer Lublineń. tertius erat Canonicus Lublinenſis. Omnes iſti de Dabrowicá notabant Familiam.*

Broniewſcij *de Dambrowicá, Cum enim Petrus Euſtachij Firley de Dambrowicá ſuſcepiſſet duos filios, Petrum & Ioannem. A Petro Originem Markuſſowſcij à bonis Markuſſewice duxerunt. A Ioanne verò Andreas filius, reliquit poſteros Petrum ſterilem & Nicolaum, qui contracto matrimonio cum Michowſka hærede in Broniewice & Pachnina Wola, Broniewſki nuncupatus poſtmodum fuerat. Filius verò Nicolai Ioannes eximius virtutibus & fortitudine militari clarus, in Senatoriam Polaniecenſem à Sereniſſimo Rege adſcriptus fuit, qui reliquit filios Nicolaum, Ioannem & Adrianum. Nicolaus procreauit Georgium, qui reliquit Chriſtophorum, cuius filij Alexander & Remigianus. Et hæc arbor Broniewſciorum de Dabrowicá eſt inciſa marmori Lublini, in aula Broniewſciorum.*

Ioannes verò Nicolai & Andreæ germanus, reliquit filios tres, Paulum quem à Pachnina Wola Pachniouſcium iam nominauerant. Qui dum clariſſima obſequia in Caſtris ad præſentiam Sereniſſimi Stephani Regis expediuiſſet, vocatus ad Curiam Regiam, Vice Præfecti Stabuli Regij titulum detulit, obijt ſterilis. Andreas verò ob præclara ſua merita in Liuonia, Magnus Procurator Cracouienſis, & Capitaneus Niepolomicenſis creatus fuit, Contracto matrimonio cum Sophia de Pilca Koryćińſka, reliquit eximiæ virtutis filios & ciues Patriæ, Nicolaum eximium militem, qui veſtigiis maiorum ſummam declarauit ſui affectus in Patriam exiſtimationem in Pruſſia ad Tcouiam Gorzno & Sztum, quod magnis audaciæ ſuæ in corpore ſignis vſq; modo teſtatur. Honoratus fuit à Sereniſſ. Maieſtate Subdapiferatu Cerniechouienſi, deinde Succameratu, Qui enim adoleſcentiam ſuam in Curia Sereniſſimi Regis educatam, ad Cæſaream Maieſtatem in grauioribus expeditionibus bellicis erudiendam conſecrarat, atq; delatis plurimis trophæis, merito Patriæ ſuæ obtulerat: non dedignatam præmiorum lauream deferre quoq; in Patria meruerat. Tenet Sacramentum matrimonij cum filia Comitum de Dona ex quibus ſub tempus electionis Sereniſſimi Regis Vladislai IV. Carolus Annibal Comes de Dona ad Conuentum totius Regni Legatum egit à Sacra Cæſarea Maieſtate. Reliquit ex illa Adrianum, & filiam Mariam Syluiam. Germani fratres Nicolai tres, eximiam detulerunt in Patria, & Comitiis obſequiorum promotionis grauitatem.

Gorſcij, *ex quibus vnicus iam Familiæ ſuæ ramus dum exiſtit, terminabit lineam ſuam.*

Krwatcij *in Radomień. Erant ex tanta ſtirpe deſcendentes viri in Repub. digniſſimi, & vtroq; tempore quieto & turbulento Patriæ perneceſſarij.*

necessarij. Iuuabant enim defendendo & consulendo Reipub. statum & Patriæ bonum. Tertius Secretarius Regis Poloniæ Christophorus, qui ob excellentem virtutem Politicam (nam Caluinista erat) & præclara merita tum in Rempub. tum in magnos viros Regni officia in Nobilem adscitus, ab Illustriss. Firleis ad arma est admissus, Anno D. 1581. prout ex Priuilegio nobilitatus eius clarè patet, quod est tenoris talis:

Vetus est inde à Maioribus nostris in hoc Poloniæ Regno vsitata consuetudo, vt ij etiam quos Serenissimi Reges Poloniæ, ob aliquam insignem virtutem à vulgi grege secreuerint, & ad Nobilitatis gradum extulerint, in maiorum Poloniæ Familias arrogentur, &c. Nos Firley de Dabrowica infra subscripti nominibus nostris proprijs, eâ quâ illum à multis iam annis prosequimur beneuolentia, tum eius erga nos, omnemque Familiam nostram cultu & officijs adducti, commemoratum Nobilem Christophorum Tretium, Secretarium Regium, iam ante in gradu Nobilitatis Serenissimi Regis nostri, omniumque Regni Ordinum iudicio collocatum, vndique eius liberos posterosque legitimos libenter prompteque in gentem nostram recipiendam & arrogandam nobis esse iudicauimus, quemadmodum illum testimonio harum literarum, &c. Datum Lublini 10 Mensis Maij, Anno Domini 1581.

Nicolaus Firley in Dabrowica Castellanus Rauensis.
Andreas Firley Castell. Lublinen. Capit. Sendomiriensis.
Nicolaus Firley de Dabrowica Castell. Biecen. S. R. M. Referend. & Capit. Casimirien.
Andreas Firley de Dabrowica.
Ioannes Firley de Dabrowica.
Petrus Firley de Dabrowica.

LIS aut BZVRA, vel MZVRA.

DELINEATIO.

EST sagitta antiqua cum ferro lato bifurcato ante pennas fracta, ad cuius medium ponuntur duæ cruces ex capulis seu defendiculis gladiorum, super galeam & coronam erecta vulpes ad medium cum exporrecta cauda. Sagitta cum crucibus coloris albi in campo rubeo.

ORIGO.

NObili armorum vulpis à Casimiro primo contra Iacuingos cum Lithuanis

thuanis pugnanti, post victoriam partam concessa fuerant ad fluuium Bzura vel Mzura 1058. Parua namque manu à fronte & à tergo insuio hoste bipartiti exercitus, hostem fuderat, signum verò pugnæ sagittam cum sulphureo igne sursum emissam dederat, in quo bello binos contundit gladios; tanto victori Casimirus sagittam cum crucibus framearum in insigne concessit, & vulpem prospicientem audacter, in decorem armorum disposuit. Nomen militis Bzura aliqui ponunt, sed quia fluuij nomen est vbi pugna commissa fuit ad Sochacouiam, difficile erit discernere, an arma à viro, vel à fluuio nuncupata fuerint.

Ius in Armis.

IVS SANCTIFICATVM IN ARMIS.

Dii cum gladio & in armis pingebantur.

GRæci Deos omnes in vniuersum ferro accinctos fingebant, innuere volentes armis omnia parare, & ius omne in armis esse. Pier. lib. 42. cap. 1. cui concordat Thucyd. lib. 1. in Concion. Athenien. Cùm à Medo hisce grauiora paterentur, sustinebant tamen. Nostrum verò imperium durum non immeritò vobis esse videtur: nam semper præsens status subditis est molestus. Arma vestra dum intueor, sagittam scilicet & cruces ex defendiculis framearum super sagittam acutam ferro confectas, IVS video in armis & ius diuinum. Dicite velim quid sit rei? An quod prauæ consuetudines à prauis initijs oriuntur, quarum si dabitur processus & negligentur, maiorem vim acquirunt? an quod innouatio in Republica consurgens onerum exactionis, causam rebellionis excitat? an quod priuatæ inimiciæ, publicis negotijs infensæ? omnia hæc sunt clariora sole, & veriora vero. Quapropter ius meritò in lite & armis. Sed vos sanctificatum ius reddidistis armis, nam patriam qua nihil meliùs, iucundiùs, pretiosiùs, optimo Ciui patriæ existimandum est, ab hostibus iura Regni & Ecclesiæ labefactantibus fæliciter defendistis, vndè eorum sagittis fractis crucem gladiorum affigere meruistis. Sanctificastis ius, quia vobis Ecclesiæ iura primitus sunt diuinitus commendata, & illustrata, in Sancti Martyris Stanislai fide, & meritis sanctificastis, quia Schismate reiecto Ioannes Sapieha Palat. Vitepsceñ. Magnus Dux Lithuaniæ, Legatus à Rege ad Pontificem, ibidem iura Ecclesiæ & authoritatem suscepit, adorauit. Quod etiam Bogdanus Sapieha iterum præstitit. Hic in arma vestra Vilnensis Vniuersitas:

Semper status præsens subditis molestus.

Mala extirpanda.

Patria nil meliùs.

Sapieha fit. Cathol.

Fortè serenati picto sub margine cæli,
Adfuit è patrio missa sagitta solo.
Cùmque viam vellet, sed non via clausa pateret,
Est ait vna mihi, non benè clausa via.
Dixit & Heroum Christi latus accipit illud,
Quod pia Longini fregerat hasta latus.

Christe

Christe tui lateris pulsabo vulnus apertum,
Quod mihi pulsanti reddet in astra viam.
Christe, polum soli pulsanti dicis apertum,
Sta verbis, postes en ego pulso tuos.

HERCVLEA SAGITTA.

Sagitta Herculea.

EX diuersis capitibus Herculeam sagittam deducere licet. Nam copia sagittarum indeficiens potest nuncupari primo Herculea sagitta. De qua Homerus in Olympijs Ode 2. Multa mihi tela velocia sub cubito in pharetra sonantia. Iterum delectus miles ex militibus herculeus dicitur, & sagitta sua herculea. Quare Romani conscribendo militem, primo loco militem conscribebant omine bono, tanquam indè faustum fælixque auspicium futurum sit. Et Persæ profecturi ad bellum, in cistam ante Regis tribunal singuli singulas mittebant sagittas, reduces recipiebant, & quis forti animo occubuisset, ex derelictis cognoscebant, vt Alex. ab Alexand. lib. 1. cap. 20. Sed Herculeam ego sagittam vocabo, quæ crucibus ex capulis framearum adornatur, & vulpe custoditur. Assyriorum Reges nominabantur Xerses, sicut Baleus octauus Rex, referente Ioan. Annio libro 15. Alij verò Artaxerses. Hoc ideò, quia Xerses significat bellatorem, triumphatorem: Artaxerses verò significat maximum bellatorem, summum triumphatorem. Iam si arma hæc sunt sagitta & onusta duabus crucibus ex ansis framearum confectis, nedum appellanda erunt herculea sagitta, sed addendum esset Herculea & Achillea sagitta. Herculem vulneratum fuisse in cor Plutonem, inquit Pier. hierog. 42. cap. 8. Me herculè si victor vester commonstrat sagittam, & fractos duos gladios, vulneratum ab illo hostem nedum in corde, sed etiam in cerebro constat. Vt non immeritò de vestris armis quidam reliquerit.

Conscriptio militum fit à bono incipiendo.

Sagittæ in cistam iactatæ.

Cur dicuntur Reges Xerses & Artaxerses.

Sagitta Herculea, Achillea.

Hercules vulnerat in cor Plutonem.

Vna triumphatis crux sufficit hostibus, ecquos
Non vincet geminæ iuncta sagitta cruci.

Sed indè Herculeam sagittam afferam, quia Hercules vestros Reges & Principes semper promptè, & vbiquè, verè, sincerè, fideliter defendistis, protexistis. Testatur hoc Boleslaus Lasconogus. Testatur Casimirus, Augustus, Stephanus, Sigismundus, Vladislaus Reges in Priuilegijs. Testantur bella ad Haliciam, Gedanum, Moschouiam, Prussiam, Liuoniam. Testatur ipsa origo armorum, & nedum sagittæ, sed etiam vulpis. Nam fortes & præstantissimi milites patriæ, & Regum primi amatores, pellibus vtebantur ferarum vice galeæ, & cassidis. Quales Homerus fortissimos nominat Cydones, quales Æthiopes, Albanos, Hiberios, & inter alios Thraces, qui ex pelle vulpina cassides ferebant. Alex. in Genial. lib. 20. refert. Addo ex Taumatographia

Pelles ferarũ pro Casside.

phia naturali Ionstonij. Vulpes reperiri qui etiam arietem occidunt ferocisſimum, & tenerum vitulum. Ergò

Erigas nunc Martem, ſit in Hectore fortis Achilles
Frangitur, in tabula fortis, & Irus erit.

CLAVIS CÆLI.

IPſe Doctor ſupremus & Saluator Chriſtus octo beatitudinibus declarauit ingenio hominis clauem ad cælum. Beatus enim eſt, qui virtutem operibus profitetur ac prædicat. Virtutem enim verbis profiteri, & re ac factis virtuti contraria ſequi, ſalutem non affert, nec qui de modeſtia ac temperantia differit, & flagitioſè viuit, præmium aſſequitur. Docuit S. Ephrem de recta vitæ ratione. Video ſymbolum Serpentes tres ad inuicem caudis ad medium complicati, qui in capitibus erectis ſingulas columbas retinent, quibus ſubſcriptum. *Felix ſimplicitas iuncta prudentiæ*, & contrà: *Felix prudentia iuncta ſimplicitati*, quaſi innueret. Omnibus prodeſſe,& nulli obeſſe, virtutem colenti, quæ clauis beatitudinis eſt, & cæli oportet. Arma veſtra non pudet me dicere clauem cæli eſſe. Si namque Longini lancea clauis illi ad cælum fuit,cur obeſt ſagittam ornatam crucibus pro Deo & fide clauem cæli nominare? Huic ſagittæ ſanitas mentis in Fulcone Palatino Cracou. & filio ſuo Poznano cum ſanitate corporis. Anno 1082. dum pronus ad Sepulchrum S. Staniſlai ex reuelatione Dei procedit, conceſſa. Huic ſagittæ datum vt Staniſlai canonizatio cura illius ex Archiepiſc. Gneſneñ. fiat. Huic ſagittæ datum tot Eccleſias erigere, xenodochia ædificare, altaria ornare, fidem Catholicam tueri, religionem plantare, prædicationem Sacramentorum promouere. Quid igitur reſtabit dicere, quam quod clauis ad cælum & iter eſtis, fuiſtis. Sagittam carbonibus ignitis circumuolutam, quis non dicet clauem eſſe ad inferos? Ita namq; Pſal.119.. *Sagittæ potentis acutæ cum carbonibus deſolatorijs.* Igitur ſagittam crucibus ornatam, clauem ad cælum meritò nominabo. Eſt namque hæc ſagitta,quaſi ſagitta in vite non ad proſternendam, ſed ſubleuandam vitem in fructus vberiores producendos. Hinc in arma veſtra Academia Vilnenſis poſuerat,

Quis potuit crucibus geminam ſponſare ſagittam,
Vnaq; ſit geminæ vincta ſagitta cruci?
Non tam deuotæ veniunt incude ſagittæ,
Quas ſolidus Brontes, quaſue Typheus agit.
Cætera ſtant morti, reſtant tibi ſtemmata Chriſte,
Stemmata dilectæ, miq; tibiq; Cruces.
Vanum ſit reliquis iactari ſtemmate, ſoli,
Sed iactare mihi ſtemmata noſtra licet.

LINEA

LINEA FAMILIÆ LIS seu MSVRA, aut BZVRA.

BZura *in Cracouień. Terra, miles strenuus, & militarium copiarum Supremus. Hic dum vulpe pro insigni uteretur, ad Sochaczeuiam contra Lithuanos in ripa præterfluentis Msuræ seu Bzuræ, fortiter & feliciter pugnando alia arma promeruit, nempè sagittam cum duabus Crucibus fractam ad auriculam accepit, exindè & nouam appellationem à flumine Bzura, & Proclama.* N. *Bzura, villam ex suo cognomine constituerat, quam postmodum Conuentui Iendrzeiouień. inscripsit.* Hoc fundatio illius Monasterij commonstrat, & Anonymus.

Fulco *Pal. Crac. cuius filius erat Poznanus, refert Baśko Canon. Posnanień. Historicus, quod post mortem S. Stanislai habuerit somnium sanitatem recepturum quemq; infirmum ad Sepulchrum S. Episc. & Mart. obtulit filium ad Sepulchrum, & sanus rediјt,* 1082. *Petrus Episcop. Wrocłauień.* 1091. refert Longin. *Fulco alias Pelca, Episc. Cracou. cuius tempore Ioannes Cardin. Malabranca, & Petrus Capuanus Cardin. Legationem à Lucio III. perficiebant. Erexit Ecclesiam S. Ioan. Baptistæ Cracou. & Xenodochium, quod medietate bonorum Sławkow prouidit, quæ vtraq; Religiosis S. Spiritus, qui albam Crucem in atro habitu deferunt, in dispositionem & curam obligauit. Vir erat magni nominis inter nobiles, vt ad nutum ferè sibi correspõderint. Electus erat tutor vnà cum suo fratre filiorum Casimiri Iusti.* Cromerus lib. 7. *Alia in laudem ipsius meminit* Kantscius, *Collector Archiep. & Episc. Cracouień.*

> Fit liber sub eo Clerus magis, ipse secundum
> Obtinet in solio consilioque locum.
> Quod maius: coniunx fuit hoc pastore relicta,
> Et casta à sacris vita recepta viris.
> Res præclara satis, quæ præmia prima meretur,
> Quam fælix istud qui bene currit iter.

Assumptus 1186. *Mortuus* 1207.

Nicolaus Episc. Cracouień. germanus, Palat. & Generalis Cracouień. Tutor Regni, & filiorum Casimiri, Lesci Albi Electi Regis Pol. & Conradi, quanta propulsauerit pericula à Regno, refert Cromer. lib. 7. *ab initio, vbi & aduersa fortuna à matre Lesci* fol. 123. *recensetur,* anno 1201, *Fulco Comes Castell. Cracouień. de Koziegłowy, in confirm. Priuilegiorum S. Crucis, Anno* 1194. *Fulco Archiep. Gnesneń. qui 24 annis rexit Ecclesiam, sub eo Canonizatio S. Stanislai Mart. facta. Huic Vladis. Princeps Pol. donauit villam Grzegorzow. Obijt* 1258. *Petroslaus heres in Msttyczow, Castell. Cracouień. in Monast. Iendrzeiouień.* 1319. *Vexillum bellicum armorum Lis, in Moldauia Casimiri Magni temporibus deuictum.* Miechou. 1359.

Giebułtowſki.

Giebultowſcij *procedunt ab illis, vndè notant familiam de Kozie głowy in Cracou. & Pilzneń. districtu. Erant fratres vterini. Christinus Castell. Sadeceń. cui Vladiſ. Rex Pol. villas Giebułtow, Torun, Chołtowice, &c. in Terra Cracouień. ſitas, dedit Priuilegium Iuris Teutonici in Radoſzyce,* 1424. *Prandotam Priuilegia Giebułtow* 1366. *Christinum* Cromer. lib. 21. *refert, Christinus* inquit, *Koziegłouius vltus est Sileſios, Gleueciam arcem cepit, Kotficium cum ſuis ſocijs pellit, &c. erat Koziegłowſki.* Bielſc. fol. 351. *Iacobum de Koziegłowy Giebułtowſki, Capit. Premislień.* refert Priuilegium 1466. *Bona Koziegłowy Princeps Pol. Cardinal. Fridericus à Christiano acquiſiuit & Ioanne fratre ſuo, quorum ſoror erat Dorothea Deo ſeruiens, vt patet ex Priuilegio & inſcriptione ſub Vladiſ. Rege Pol.* 1440. *Ioan. Christini germanus reliquit Zbigneum, qui ex Przerębſka Castell. Siradień. filia, armorum Nowina, reliquit Ioan. Præpoſitum Pileceń. Ioſephum & Vincentium Celibes, & Stanislaum virum Marti & Mineruæ deditum, ſincerum, veracem, amantem Patriæ. Albert. Andream. In laudem Giebułtowſciorum ita quondam in Hymæneo Bartholomæus Wreſanus.*

Vertice ſupremo ſpeculatur callida vulpes,
Vt capulos geſtat dira ſagitta vides.
Quiſquis es hoſtis abi, nam Giebultouia proles,
His fulget ſignis & ſua bona fauet.
O quantum hæc Moſchi Turcæ timuêre Geloni,
Et Valachi virtus, impia caſtra fugat.

Christinus Castell. Sadeceń. cuius frater Ioannes de Bakow, in Tuchołow, Małoſtow, Giebułtow, Kowalow, maiori & minori heres. Zbigneus vir benedictione Diuina ad conſeruandam gloriam & familiam destinatus. Eius digniſſima proles Ioannes Præpoſitus Pileceń. Ioſephus, Vincentius celibes, è cælis vocati, & Stanislaus vir in ſcientia ſubtilis & doctus, in moribus probatus, cui negotia Patriæ amori, honori, & diligentiæ fuerunt, quem omnes boni amabant, obſeruabant, nam & ille plus Patriæ quàm ſibi deſiderabat. Reliquit ex Anna Koryćinſka digniſſimam Patriæ prolem, Ioannem, Sigiſmundum, Albertum, Andream. Albertus de Bakowce Giebułtowſki, Secr. R. M. cuius filius Ioannes Giebułtowſki in Łgocie, Przylibſko, Skarzyce, Kryſtoporzyce heres, quem fortibus auſis ardens euexit ad æthera virtus. Electionem Vladiſl. Sereniſſ. Regis ſubſcripſit Ioannes Hyacinthus ex Palat. Cracouien.

Michowſcij. *Iacobus de Michow Epiſc. Caphen. horum armorum,* vt refert Epitaph. Iendrzeiouiæ, 1531.

Goluchowſcij. *Ex quibus Paulus de Gołuchowo ibidem in Eccleſia Iendrzeiouień. ſepultus, vt* Paproc. in ſtemm. *retulit, Verùm ego Gołuchouios armorum Leliwa noui, & de Gołuchowo.*

Bole-

Boleſtraſzyccij, *Swiatopelcij ante dicti à Swiatopelco Russiæ Duce fratre Iaropelci, qui ob continua bella, & discordiam fratris in Russia, ad Premisl. ſedit. Swiatopelcus Comes, Palat. Lencicień.* 1310. *Cuius filij Clemens & Steph. villam Rakow Monasterio Iendrzeiowień. donant. Stanislaus Rothmag in Moſchouiam Aug. Rege regnante, qui cum Barbara Dziedoſzycka duos filios reliquit, quorum tutores erant Stanislaus Dębienſki, Capit. Chęcinen. Ioannes Pilecki, Capit. Rodolen. Ioannes Płaza, Capit. Lubacouien. & Ioannes Boratynſki frater eorum ex matre. Hinc colligere licebit, quantus fuerit Boleſtraſzyccius, qui tales tutores filijs ordinauit, ex Cracouień. Terra in Russiam translati ad Premisl. Stephanus poſt ornatam literis & virtutibus ætatem, cum Zborowſka ſuſcepit matrimonium, ex qua reliquit duas filias, ſecundò cum Zarębianka. Eraſmus frater Steph. vir ad Reipub. magna negotia aptus, cum Chlewicka, quam progenuit Koniecpolſka Caſtell. Połaneceń. filia, tenuit matrimonium. Ioannes Boleſtraſzycki poſt Caſtrenſes & militares occupationes, ex Gorayſka ſuſcepit Ioannem, & Martinum, qui ex Pſtrokonſka ſuſcepit prolem.*

Boleſtraſzycki

Swiatopelcij.

Zawadcij, *in Cracouienſi Palatinatu eorundem limitum cum Suiatopelcijs. Poſtmodum in Russiam aliqui tranſierunt ad Palatinatum Belzenſem. Ioannes & Venceslaus germani viri in armis & conſilio excellentes & benè patriæ meriti.*

Zawacki.

Grodowſcij, *eorundem limitum cum Suiatopelcijs. Plus inſtitutioni quam conſtitutioni dederunt intellectum. Nam licet plurimum momenti habeat Principis integritas, ſuperlatiuè tamen habet id ciuium recta inſtitutio.*

Grodowſki.

Kwilenſcij, *cum Boleſtraſzyccijs eorundem limitum in Biecenſi diſtrictu, declarant id quod ratio temporis expoſtulat, in tumultu bellum in pace pacem.*

Kwilenſki.

Wroblewſcij, *Addunt bonis & honeſtis, bona & honeſta. Nam extraneis bonis vix melior aliquis.*

Wroblewſki.

Poſtrumienſcij *in Vislicień. Hi conſiderando quod non omnia omnibus æquè fæliciter cedunt, virtuti incumbunt.*

Poſtrumięſki

Sikorſcii, *in Sendomirienſi Palat. Qui euentus rerum non ſunt in hominis manu Deo ſupplicare contendunt, & roborantur.*

Sikorſki.

Mnichowſcij, *in Sendomirień. Palat. Curant vt in omni actione fiat decor illorum familiæ. Warcicius Mnichowſki cum Vitoldo contra Tamerlanum pugnat Rothmag.* Bielſc. 282. *Albertus Mnichowſki Caſtell. Zauichoſten. Anno* 1452. Bielſc. fol. 394.

Mnichowſki.

Czarnoccij, *in Sanocen. Terra, & Cracouien. Palat. Vir militari deditus, & vſq; ad ſenium agilis, & alter Achilles.* Papr. in Nido virtut. de quodam ex illis. *Stanislaus Iudex Sanocen. Terræ, Auguſto regnante, Auli-*

Czarnocki.

te Aulicus Sigism. I. strenuus miles, Iustitiæ cultor, cuius decreta nunquam retractata fuerunt, filius eius Victorinus Linguarum multarum peritus, sed dum redijt & militaris fortitudinis vir affectu efficitur, in itinere bellico versus Moschouiam, tyro militia, maturus iudicio obijt, sepultus Varsauiæ. Paulus Czarnocki subscripsit Electionem Vladis. IV. ex Palat. Sendomirien.

Zaleski. Zalescij, *in Maiori Pol. virtuti & literis dediti, quapropter multis titulis & honoribus insigniti fuerunt. N. Custos Gnesnensis, eius germanus Martinus Notarius Castren. Sieradien. Subscripserunt Electionem Vladisl. IV. Zalescij ex Sieradiensi Palatinatu. Stanislaus de Otok Pocillator Sieradień. Alexander Subiudex Sieradień. & Paulus, & ex Palatinatu Lencieiensi, Eremianus de Otok Zaleski.*

Rudnicki. Rudniccij, *in Sieradiensi & Calisiensi Palatinatu, optimi Patriæ ciues & pietatis obseruantissimi. Deducunt originem suam ex Comitibus in Bechcice. Ioannes Castell. Rosperscensis magnæ prudentiæ, & dexteritatis vir. Reliquit filios pietate & religione insignes, Ioannem Archidiaconum Vniouień. Canonicum Gnesneń. & Posnanień. & Clementem custodem Gnesneń. & Archidiaconum post decessum fratris Vnieiouień. Eorum Epitaphium Gnesnæ. Ioannes Ioannis quoq; filius, primò Vexillifer Sieradień. postmodum Castell. Sieradień. Et qui rectè peregit viam in solo, data est ei quies in polo. Ei Epitaphium tale exposuit germanus illius & Episcopus.*

Illustri & Magnifico Domino Ioanni Rudnicki de Rudniki Castell. Sieradiensi, erga Deum, Ecclesiam, & Patriam pietate insigni, cultus diuini propagatori munifico, Sereniss. Regum obseruantissimo, in Equestri & Senatorio ordine optimarum partium ciui. Qui cum ob præclara in Rempub. merita primum Vexilliferatu, demum Castellanatu Siradiensi ornatus fuisset, Ecclesia hac (Grodziscensi) exstructa & dotata, Canonicatu itidem in Ecclesia Collegiata Vnieiouień. fundi hereditarij & paterni, vbi natus est Rzecica vnâ cum Illustrissimo & Reuerendissimo fratre suo & fundato die 23 Maij Anno ætatis 71. Christi verò 1620. in Domino obdormiuit. Animæ eius Deus sit clemens & propitius.

Habuit filios, Ioannem, Stanislaum, & Valentinum, cuius etiam est Epitaphium in Grodzisko.

D. T. O. M.

Manibusque.

Generosi Valentini Rudnicki Magnifici Castell. Sieradień. filij ab antiquissima & Nobilissima familia Comitum in Bechcice oriundi.

Hic

Hic
Ad eximiam in cælites pietatem,
Ad sinceram in suos obseruationem,
Ad raram in morbis tolerantiam
Adiunxit quoque.
Ecclesiæ Romanæ Catholicæ fidem & amorem, ritè omnibus diuinis humanisque curatus, violentia morbi XXXI, ætatis anno decedens.
Parenti dolorem,
Coniugi orbitatem,
Propinquis funus,
Humo corpus.
Omnibus desiderium sui reliquit.
Anno Dei Hominis M.D.C. XVII. 12. Nouembr.

Simon Rudnicki Castellani Siradien. germanus, ex Custode Gnesnen. Archidiacono Vnieiouien. Canonico Cracouien. & Secretario S. R. M. Episcopus Varmien. creatus. Hic quis & qualis fuerit, illius Epitaph. referat & sufficit.

D. O. M.

Meos quisquis transis gressu citato cineres
Subsiste,
En tuo pedi substernor ego
Simon Rudnicki Magnus primum Pol. Reipub. Secretarius.
Princeps post Ermladiensis, & Episcopus Varmiæ.
Amor ille Patriæ, Amor Reipub. Amor Musarum, Amor clientum, Amor Episcopatus. Vnde lachrymas suspiria & perenne mei liqui desiderium.
Quid plura moror?
Fuimus hoc; hoc salutabamur,
At nunc,
Nihil, nisi cinis reuersus in terram, & quicquid erat terreni terra tenet, Me cum meis Polus.

Abi iam, sed memor,
Lege nos natos eadem.

Filiæ Ioannis Rudnicki erant quinque: Heduigis consors N. Grodzinski, armorum Kusaba, Catharina, Anna, Sophia, quarum vna ex his iuncta erat matrimonio Spitkoni Buzynski, armorum Rosa, Castellano Konarski Siradien. Altera N. Micielski, tertia N. Tarnowski, quinta Margarita coniux N. Sarnowski. Hæ quoniam fratres earum decesserunt nulla prole relictâ, bona paterna, & patrui sui Episcopi Varmien. ad ipsas deuoluta, in alienas familias distraxerunt.

Ossendowscij. *Literis & militiæ dediti, Stanislaus ob virtutem & scientiarum dignitatem, in Academia Cracou. promotionis expectabilis.*

Zadambrowscij. *Semper aut belli aut pacis seruierunt artibus. Petrus Maiorum suorum titulos & honores dexteritate obtinuit, Castell. Konarensis.*

Zadambrowskii.

Biskupski. Biskupscij, *in Sieradień. Palat. Sunt viri docti, & virtute consequenter prædicti. Nam bona doctrina mala opera habere non potest. Andreas, Martinus, Adamus, Franciscus, Biskupscij, subscripserunt electionem Vladislai IV. ex Vielunensi Terra, sed si eorundem armorum mihi non constat, quia alij Biskupscij sunt quoq; armorum Srzeniawa.*

Lipicki. Lipiccij, *in Sieradień. Palat. Perennem vitam, & perennem memoriam quærunt.*

Łacki. Łaccij, *in Sieradień. Palat. Literarum cultores, cùm literæ sint omnis industriæ & laudis nutrices. Nicolaus Vexillifer Posnanień.*

Lisowski. Lisowscij, *in Sieradień. Palat. Cùm nil rectè gubernatur absq; amicis, socijs, & fidelibus, Lisowscij in his vniuersales sunt. Matthias subscripsit Electionem Vladislai IV. ex Palat. Sendomirień.*

Mikolaiewski. Mikolaiewscij *à Lutomirsko. Ingenium acuit dolor, quapropter lacessiti Capitaneum Sieradień. armorum Iastrzębiec, non sine graui sua pœnâ occiderant. Subscripserunt ex Palat. Sieradień. Electionem Vladislai IV. Sebastianus & Albertus.*

Wilkanowski. Wilkanowscij *à Wilkanow, in Vissogrodeń. districtu, postmodùm in Płocen. Gostineń. Ciechanouień. Nicolaus vir fortis, quo immortalem sibi adeptus est gloriam, & à posteris laudatur. Ad Toruniam & Puckum in præsentia Casimiri Regis, sub Petro Dunin, præcipuam consecutus est laudem. Hunc* Cromer. 28. lib.*meminit, sterilis decessit. Adamus germanus suus, qui vincendi & viuendi finem præstolabatur iucundum. Huic Casimirus, ratione fidelissimorum seruitiorum, Castrum & Oppidum Nidburg cum villis, & magnam pecuniæ summam concesserat,* 1467. *ad Oliuam pugnanti.* Meminit hunc Crom. lib. 26. Erat numerus militum non exiguus cum Adamo Vilkanouio. *Cruciferos vastantes, Masouiā ex munitione Działdouień. fudit, dispersit. idem Adamus Niderbursc. & Sarnou. Capit.* Bielsc. fol. 434. Anno 1464. *Reliquit filios, & filiam Zbigneuam Dzierzgouij, Castell. Ciechanouień. coniugem, quæ genuit illi Archiepisc. Gnesneń. ex Palat. Masou. Nicolaus filius I. Adami, Archidiac. Gnesneń. Płocen. Varsauien. Canonicus. Administrator Episcopatus Płocen. vir literatissimus. Nihil doctrina præstantius est, nam præstat, vt etiam præteritis seculis vixisse videamus. Adamus alter filius Ordin. S. Francisci de Obseru. Matthias cognominatus Wilczek. Sbigneus quartus filius in Prussia, tenuit bona cum Wiecwinska, armorum Prus, Castell. Płocen. filia, reliquit filiam Ioann. Działynski, Castellani Chełmen. coniugem. Chrconus seu Christianus quintus Adami filius, qui tenuit bona in Masouia, in Płocen. Gostinen. Ciechanouien. districtu, post heroicos actus in Castris & Iudicijs ex Dłuzniowska Zawißanka, Castell. Płocen. & Capit. Vissogrod. filia, reliquit filium Adamum, & Annam Lachowscij Tribuni Liuen. Dorotheam Łękowscij, coniuges. Adamus*

Wiecwinska.

mus Christiani filius. magni ingenij vir, Augusto Regi dilectus, Castell. Vissogroden. Wyscen. Płocen. postmodùm Ciechanouien. Præfectus. Erat vir in consilio grauis, & plurimi illius consilio directi, reducebat Reginam Bonam ex mandato Regis in Silesiam. Ex Sobocka armorum Doliwa, Thomæ Iudicis Lencicien. filia, suscepit filias sex, & filios duos. Albertus I. filius, in exteris nationibus educatus, cum profectu eximio rediŷt, Sigism. Augusti, Henrici, & Stephani, Regum temporibus, munia in Comitijs dexterè obibat. Sub Interregno Nobilitas Wissogroden. Terræ, dum Castellanei dignitas vacaret, illum in Castell. elegit, quem Stephanus Rex confirmauit illo recusante. Cum Heduigi Macieiowska armorum Ciołek, Palatini Lublinen filia, reliquerat Nicolaum, Stanislaum, & Petrum. Nicolaus alter filius Christiani, vir fortitudine corporis & animi præcipuus. Habuit filium Albertum, & filias tres ex Catharina Mdzewska, Vexilliferi Płocen. filia. Sorores illorum erant, Helizabeth Ciemniewska, Agnes Okunij Piekarski, Anna Kosobuccij, Catharina Dybowscij, Dorothea Symakowscij, Heduigis Ciecierscij, coniuges. Stanislaus Castell. Vissogroden. Adamus Succamerarius Vissogroden. Nicolaus Pincerna Vissogroden. Petrus Wilkanowski, qui cum tribus suprà nominatis subscripsit Electionem Vladis. IV. ex Terra Vissogroden.

Sobocka. Macieiowska. Mdzewska. Ciemniewska. Piekarska. Kosobucka. Dybowska. Symakowska. Ciecierska.

Olszewscij, *antiqua familia in Masouia, Ducibus obsequentissima, Castris & armis famosa, sicut Acta Płocensia sub Ducibus illis referunt, 1449. Petrus post trophæa bellica filios septem habuit, & filias sex, Karnkowscij Archiepiscop. parens vna fuit, altera Kosobuccij Castell. Liuen. coniux, aliæ Iaroszewscij, Nieborowscij, &c. Nicolaus Petri filius, ad Socalum à Tartaris in bello maximè cruento captus, per annos viginti detentus. Ioannes alter filius, vix saluus euasit ex eodem bello, & ad Obertinum pugnando, maxima fortitudinis præmia reportauit. Stanislaus tertius filius, in Regia Aula Sigism. studia virtutum collegit, miles strenuus, & Regi fidelis & Regno euasit, cuius adiutorio fratrem è captiuitate Scythica liberauit. Nihil est excepta virtute & fama, quod mortali animo ac manu immortali quæri possit. Reliquit filium Ioannes, Stanislaum, quem Aug. Rex Legatum in Moldauiam, et alibi dirigebat. Titulo Burgrabij Cracouien. honoratus fuerat.*

Olszewski. Iarosowski. Nieborowski.

Kanigowscij. *Magnorum meritorum Andr. Capit. Płocen. 1449. Ioannes subscripsit Electionem Vladis. IV. ex Ciechanouien. Terra.*

Kanigowski.

Wichorowscij, *in Ciechanouien. Terra. Dexteritate in rebus Reipub. tractandis, et ingenio clari. Melchior ingenij dotibus, et amplitudine honorum conspicuus, Notarius Ciechanouien. Habuit in coniugem Noskowscij Episcopi Płocen. neptem. Chrconus seu Christianus germanus illius, Canon. Płocen. Pultouien. Thesaurarius Episcopi Cracouien. Gamrati. Multarum linguarum peritus, cultam ætatem reddidit in Aula*

Wichorowski.

Cesareæ Maiestatis. Ioannes tertius eorum frater ad negotia Regni benè dispositus & omnibus amabilis. Reliquit filios & filias.

Buchczycki. Buchczycci, *Hieron. Canonicus Varsauien. sine doctrina & sapientia nihil stare potest, at prima sapientia Christiana est discere benè mori.*

Kutylowski. Kutylowscij, *meriti optime Patriæ & Reipub. Valentinus Capit. Louicień. Tribunus Nurscień. vt Epitaph. Varsau. apud PP. Bernardinos refert.*

Oltarzewski. Oltarzewscij, *in Varsauień districtu.*

Mieszkowski. Mieszkowscij, *ex Plocen. Palat.*

Radziminski. Radziminscij, *in Ciechanou. Terra. Quia imperium & consiliis fortibus & præliis fælicibus retinetur, in eo exercentur.*

Maluzenski. Maluzenscij, *Quia bellicoso populo quies nocet, exercitium Castrense elegerunt.*

Kroinski. Kroinscij. *In eodem solo raro admirandæ fruges & strenui bello viri nascuntur. Ideo exterorum castra & confiniorum quærunt.*

Glinski. Glinscij, *vt progressus rerum, sit eorum fælix, ex bonis propriis & spoliis hostium, pauperibus consignare student.*

Pieczyngowie Pieczonkowie. Pieczyngouij, *qui postmodum appellati Pieczongouij, deinde Pieczonkouij, in Sendomiriensi Palat. antiquis temporibus. Veniunt ex Piecingiorum gente, qui Ducibus Kiiouiensibus fidelitatem & amicitiam tam pace quàm bello conseruabant. Sicut patet* ex Cromero lib. 4. fol. 57.

Chometowski Chomętowscij, *in Sendomir. Palat. in districtu Vislicień. qui propriè Pieczingouij sunt, sed à bonis Chomętow, Chomętouscij postmodum nuncupati fuerunt. Constat hoc ex multis priuilegiis, sed præcipuè ex priuilegio Sigism. primi, qui illis pro meritis in castris & aliis seruitiis bona concesserat, vbi nominantur Pieczinki de Chomętow. Stanislaus post militares eximios actus, & promptum in patriam affectum declaratum statiua sua in Russia elegit. Progenitus ex Chycka. Martinus Pieczinka Chomętowski ad Gedanum miles sub Seren. Stephano Bathorio, de cuius dexteritate in rebus Castrensibus dicendum venit, quod non computauerit hostem sed fuderit ex Rusiecka progenitus. Martinus Pieczinká Chomętowski, patruelis prius dicti Martini ex Swięcicka progenitus, toto vitæ tempore bono & securitati patriæ, fidelis perpetuus & strenuus miles prouidebat. Rothmagister demum copiarum ductor in Valachiam, sub Præfecto exercituum Regni Zolkieuio. Obijt cum aliquot ex fratre filiis in congressu bellico cum Valachis ad cornu Sasouiense, cum Stephano Potocki Palat. Bracl. Litinensi, Camen. Laticou. Zelineń. Capitaneo dum filium Ieremiæ in Palatinat. Valachicum deducebat. Eius illud ad posteros echo.*

A teneris duro patiens assuesce labori,
Olim bellorum sis qui initurus iter.
Doctus veni, in medios ibis fæliciter hostes
Disce domi, vt sis hic, quem iuuet esse foris.

Filia

Filia huius virago & virgo, Deo dicata per annos triginta, mater sororum Cœnobij Buscensis, Religionis & pietatis obseruantissima. Stephanus Martini in bello Valachico occisi filius. Qui dum specimina bellica in diuersis expeditionibus Regni laude celebranda deduxisset, cum Illustriss. Præfecto Generali exercituum Koniecpolscio, in Prussia contra Gustauum, in Regno contra Cantimiri filios & Galgam, in Confinibus contra rebelles Cosacos, belli negotia continuauit. Ab eo Iudicis Castrorum dignitate honoratus fuit, celebrauit matrimonium cum Constantia Kochanowska, Vexilliferi Regni filia.

Sunigał, *Castell. Troceń. qui in Vnione Regni cum M. D. Lith. in Comitijs Hrodlensibus suscepit in insigne nobilitatis arma hæc.* Sunigał.

Sapiehouij. *Perantiqua familia in M. D. Lith. originaliter quidem tribus lilijs claritatem suæ familiæ adnotabat, sicut apertè* Olszeuius è Societate Iesu in Funebralibus Concionibus *dicit, sed in Vnione cum Regno in Comitijs Hrodlensibus Anno* 1413. *arma ista Lis, & Mzura dicta assumpserunt. De Liliis autem illorum vide si placet arma Lilia secundò. Ponigayło Sapieha Castell. Troceń. hunc, recogitando nomen, Olgerdi tempora aut anteferre aut referre.* Olszeuius Soc. Iesu in Conc. Funeb. Christophi Sapieha ex autenticis *memorat. Bogdanus in Opakow & Ielna, Palat. Smoleń. qui matrimonium tenuit cum Principis Seueriæ filia, qui regnauit vltra Kijouiam. Ioannes Sapieha Palat. Podlachiæ, cuius filius Nicolaus literis & doctrina præditus, memoriam nominis sui inter virtuosos reliquit.* Papr. in stemm. fol. 665. *Bogdanus Sapieha Palat. Minsceń. vir beneuolentiâ & humanitate præcipuus, ideò in bello felix. Hæc enim conciliant animos militum. Andreas Sapieha Palat. Poloceń. cui tantum tribuit natura, quantum generositas sua expostulauit. Erat strenuus & fortis, quia nunquam crudelis. Paulus Sapieha Castell. Kiiouień. periculi casus prudenter euasit, nam vires in periculo non minuebat, sed colligebat. Semion Sapieha, cuius filius Iuanus Cancell. M. D. Lith. Tanquam optimi ciues operam quam gratuito Reipub. offerebant, dum ipsam in periculis & cladibus extraordinarijs prospiciebant. Bogdanus, Stephanus, Christophorus, noti M. D. Lith. Omnia pro dignitate sua tentarunt, fecerunt, voluerunt. Michael, Ioannes, Dominicus, Secretarij Sereniss. Regum. Horum omnium mentio est in dicta Concione Funeb.* Olszouij Soc. Iesu. *Ioannes Sapieha Palat. Witepsceń. Capit. Bracłauień.* 1508. Papr. in stemm. fol. 663. *Paulus Palat. Nowogrod. filius Ioannis ex Chodkiewiczowna, Magnus in Repub. Senator, & ornamentum M. D. Lith. atq; protectio.* Stricou. l. 25. cap. 1. *Nicolaus eius filius ex Ducissa Olsaneń. Palatinus Minscen. Legatus in Moschouiam ad Iuanum Moschorum Principem.* Bielsc. fol. 741. *Bogdanus alter filius Castell. Bresteń. Andreas filius tertius Palatin.* Sapieha.

Nouogrod. viginti quatuor millia Moſchorum cum Tartaris deuicit, vt deſcribit pulchro ordine Papr. *ſub armis DD. Sapiehorum. Ex Dębieńſka Capit. Chęcineń. filia, & Nepte Caſtell. Cracouien. ſuſcepit tres filias, Annam, Alexandram, Marinam. Ioannes Sapieha Capit. Vſuatenſis, qui cum Illuſtriſſimis Ducibus exercituum Chodkiewicz & Radziwil, totam ferè Moſchouiam in longum & latum, forti pectore & manu penetrauit, æternum ſui nomen in mortalium animis & bellatorum reliquit. Suſcepit non diſſimilem ſibi filium, qui ab ipſa iuuentute non aliud quàm renouare familiæ & addere nomen cogitauit. Coram Sereniſſ. Rege Vladislao Smolenſcũ Moſchis obſidentibus, fortia animi multis vicibus demonſtrauit, atq; ſubterraneis cuniculis tormentario puluere diſruptus, in periculo vitæ vix animam conſeruauit. Cum Zieniowiczowna (cuius ſoror Radziuilij in Nieſwiez coniux fuerat, quæ poſtmodùm Zebrzydowſcij eſt) matrimoniũ celebrauit. Lucas Sapieha heres in Czarnobyl, qui poſt militaria trophæa in Moſchouia & in confinibus, cum Kmicianſka tenuit connubia, vnicum filium habuit, qui in ætate immatura è viuis ſublatus eſt. Fundarunt Ordini Prædicatorum Conuentum in Czarnobyl, vbi & corpora illorum in pace requieſcunt. Summam merentur laudem, quòd Schiſmate reiecto, veram ſanctam Orthodoxam & Catholicam fidem amplexati ſunt, atq; in partibus vbi Eccleſiæ defuerant, inter medios Hæreticos & Schiſmaticos, Catholicis in ſyluis degentibus, Sacerdotes & Sacrificia obtulerunt. Sit eis Dominus miſericors, & votis reſpondeat ipſorum in gloria. Bogdanus Palat. Minſcen. cui diſpenſationem exactionum M. D. Lith. Comitia Regni Generalia in Anno D.* 1591. *commiſerant. Paulus Sapieha in Olſſany Dominus, Vicecancell. M. D. Lith. Oſmianen. Homelſcen. Camenecen. Gieranouien. Siemienſcen. Præfectus. Hunc & tantis titulis quantus vir meritis & qualis authoritate fuerit, facilè conijciendum venit. Cum Sereniſſ. Rege Vladislao IV. magnum deduxit ad Smolenſcum exercitum, & præſens impetum munitioni Dani in conſpectu Regis detulit, atq; fortiter inuaſit, ibiq; filijs ex fratre Thomæ & Paulo occaſio benè Patriæ merendi non immodica fuit. Chriſtophorus Sapieha Palat. Mſciſlauien. Præfectus in Prepoyſko, & miles ſtrenuus, & Orater ſummus, & hoſpitalitate memorabilis, quapropter in Senatu grauiter docendo, in Caſtris fortiter pugnando, domi beneuolè excipiendo, referebat ſuam ab omnibus laudem. Ex Hołowczynſka ſuſcepit deſideratam prolem, Nicolaum, qui cum Gaſiowſka Palat. filia ſuſcepit matrimonium, ſed obijt. Deodatus Alexander Sapieha heres in Oſtrowno, poſt maxima indicia fortis animi in Caſtris contra Moſchos, Ponthum Ducem Suecorum, & omnes Patriæ hoſtes, deſiderauit non aliud, quam quod decet bonum & amantem Reipub. virum, prodeſſe Patriæ, & mori pro Patria. Pro tantis meritis & affectu Præfecturis Orſanen. &c. honoratus. Reliquit*

liquit duas filias ex Chodkiewiczowna. Et quod pietatem ipsius maximè demonstrat, fidem Catholicam, ad confinia Moschouitica fundando Ordinem Prædicatorum, versus Rigam, Polociam, & Smolenscum summopere dilatauit. Quapropter in laudem ipsius tale ad stemma epigramma relinquo.

Quisquis honorato quæris splendescere cultu,
Nec nubis cæca nocte latere cupis.
Irradians clari Sapiechæ respice stemma,
Et sibi coniunctam cum pietate fidem.
Et diuinus honos crucis, & victoria Christi,
Hoc sua finxerunt sydera clara loco.
Iam vel nocte viam carpas licet astra latebunt,
Crux solem radios illicò bina dabit.

Leo Sapieha Vir Marty nominis & animi, magnus genere, summus authoritate. Genere inquam quia & amplissima natus in domo, fortitudinem auitam in maiorum reperit vestigijs factis non nomine tenuit & à Ducibus Lithuaniæ maternam ducit lineam, quam vir armatus gladium euaginatum tenendo & super equum cataphractum sedendo adnotauit, quam progenuerunt Duces qui collisum gladium lunis adornatum quadrinis in symbolum nobilitatis deserunt. Authoritate verò, quia ex Præfecturis Slominen. Retouien. Bludnen. Mohilouien. Parnauien. Reginæ Poloniæ, & Sueciæ Supremus Aulicus, & M.D.L. Supremus Cancellarius demum Palatinus Vilnen. vbi se Leonem esse præstitit in terrēdo Sectarios Hæreticorum illud quod Leoni de tribu Iuda dictum sibi esse reputans, Leo rugiet quis non timebit, &c. *Et Supremus Dux Exercituum M.D. Lithuaniæ, in quo officio nunquam fuit Ceruus, sed semper Leo, neq; enim Ceruorum, sed Leonum Exercitum sibi sua humanitate comparabat. Hunc Sapientissimus & inuictissimus Rex Bathorius, in rebus bellicis strenuum, in rebus agendis dexterè solertem, vbi conspexit & probauit, sibi atq; Regiæ curiæ perpetuò addixit, atq; Successori in Regno amandum, promouendum, exaltandum, ob virtutem, sinceritatem, & prudentiam commonstrauit. Prælucebat ille cum omnium admiratione & veneratione omnibus & maioribus & iunioribus in familia Sapiehouiana. Prælucebat ille pacis tempore authoritatis splendore, belli forttuna, promptitudinis vigilantia. Prælucebat in Senatu consilio, in iudicio veritate, in Ecclesia fide & pietate, nam res rebus, gestu gestis, merita meritis, virtutes virtutibus cumulauit. Nam vbiq; fuit Leo: mortem ipsam terruisset, nisi ab ea meliorem vitam accepisset. Et quod maximè virum commendatum reddit, erexit & fundauit plurimas Ecclesias numerantur 24. & monasteria Patribus Carmelitis in Bialynice, PP. Bernardinis in Mohylow, Monialibus eorundem Vilnæ, & Brestiæ Lithuaniæ fundauit Collegium Societatis Iesu, & plurimas Parochias,*

rochias, Commendas per albam Russiam. Quapropter de illo Helias Morochowski Secret. R. M. iure merito hæc reliquit.

Non alium posset virtus sibi sumere vultum,
Non alia expeteret Mars sibi membra dari.
Quam tibi, quæ candor vitæ, quæ mascula virtus,
Quæ manus & pietas quæ peperêre cruces.
Cessa iam posthac pictor depingere corpus,
Mentem hîc quam pingas ecce Leonis habes.

Coniux illius erat Elisabeth Radziwilia, Ducis in Bierze & Dubinki filia. Ioannes Stanislaus Sapieha primus filius Leonis, Palatini & Supremi exercituum M. D. Lith. Marschalcus M. D. Lith. Slominen. &c. Præfectus, qui in ipso ætatis flore spes publicas statim fulcire cæpit. Respondebat quidam quæ Respub. videretur sibi laudatissima, Romana an Græca? Laudem inquiebat ille, ponunt Romani in armis, Græci in lingua. Habebat prænominatus Marschalcus vtrumq́, & arma & literas, arma in Castris, literas & consilium in Senatu, rebus quàm proficuè communibus præuidendo, consulendo, obuiando. Hoc vnicum satis æstimandum virum tibi demonstret, quod magnus ille bellator & Scipio Regni Pol. & M. D. Lith. Ioannes Carolus Chodkiewicz, Supremus Regni, & M. D. Lith. exercituum Dux, vnicam filiam cum haberet, illi in Sacramentale consortium obtulit, quæ, dum ad superos euocata fuisset, magnus consilio & alter Cato in M. D. Lith. Wiesiolouias, eidem sanguinis sui è Wodzinsciorum familia plantulam concessit. Secutus est auidè Maiorum suorum gloriam, atq́ Parentis optimi vestigia in toga & sago, at inuida morte præpeditus in medio cursu vitæ, sequi vlteriùs desijt. Cui sit in Epitaph.

Ades Spectator
Mors est, quæ de animis verum dicit:
Non Hic
Palladium Theodosij cursorem quære,
cui impensum illud Romani Imperij spatium
tridui iter fuit,
Sed Qui
Longa ac futura annorum spatia ante ætatem præcucurrit,
Vitam ante mortem consumauit.
Cùm
Senilem iuuentam præmatura morte
Deposuit
Ioannes Stanislaus Sapieha, Marschalcus M.D.Lith. Slonimen. Præfectus.
Ætatem specta,
Sed
Incipe illum virtutibus æstimare.
Sempiternus est
Ex Quo
Humanæ vitæ longitudinem addisces, in qua tantum
sapientes laborarunt:
Amplissimum quippè vitæ spatium est, vsque
ad virtutem viuere.

Christophorus Nicolaus Sapieha secundus filius, Not. M. D. Lithu. Marcouień. Zditouień. Capitaneus, qui vitæ spatium annis 24 finiuit & compleuit. Hunc, quantam de se reliquerit spem, Epitaphium enarrabit.

Momentum,
Quod
Omnibus natura concessit,
Illustriss. Dominus
D. Christoph. Nicolaus Sapieha
genere illustrauit,
vita, moribus, virtute extendit.
In Quo
Breuis ætas & Adulta virtus,
Aula & Pietas,
Adolescentia & Integritas,
Altum ingenium & Animi demissio,
Fortuna & Constantia.
Summa imis
Dissentia, in eius mortem
consenserunt.
Vt
Momentum vitæ destituat, & ad monumentum descendat:
Ora hospes, & lege tuum in alieno momentum monumento.

Casimirus Leo ex Notario M. D. Lith. Marschalcus Curiæ M. D. L. Grodzineń. Volpień. Lubosańeń. Capitaneus, in Czerca & Staresiolo heres, tertius filius et superstes. Hunc à prima ætate ibi fortuna commiserat ex instinctu S. R. M. vbi ferrea contra stant fata, & duro leges adamante rigescunt. Nam & Legationem ad Moschouiæ Principem, quam nisi veterani & longo interuallo exercitati persoluebant in negotio Reipub. arduo, de limitibus cum Regno de nouo sanciendis obiuit, & Marschalci in Comitijs Generalibus Regni officium ab omnibus Ordinibus suscepit, & prosperè gubernauit. Quondam Sertorius venientem contra se iuuenem Pompeium cum exercitu antequam Q. Metellus accelerasset, ita flocci-pendebat vt diceret: Ego puerum istum castigatum verberibus domum remisissem, nisi superuenisset anus illa. Me hercule, cùm Illustriss. Casimirus Leo in ætatis primæuo à tam arduis incepit, iam regimini superuenienti illius quilibet exercitatus atq; veteranus miles, Dux & Senator, ob industriam, rectum consilium, prudenter audacem animum, facilè æquabitur, comparabitur, licet quandoq; non cesserit. Celebrauit matrimonij Sacramentum cum Tarnowska à Tarnow Comitissa, vt genere ita virtutibus clarissima, quibus sua benedictione cælesti altissimus fauere & adesse dignetur. Et cùm

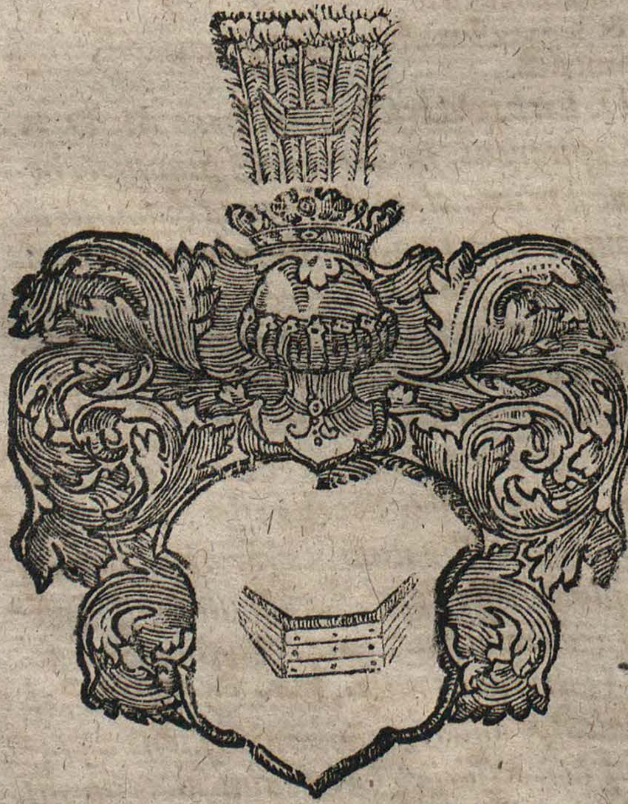
Non tam deuotæ veniunt incude sagittæ,
Quas solidus Brontes, quasué Typhæus agit:

V O Sapieha

O Sapieha, vides tantum quo ſtemma triumphat,
Cui portat geminas ducta ſagitta Cruces:
Vna triumphatis crux ſufficit hoſtibus, ecquos
Non vincet geminæ iuncta ſagitta Cruci.

Paulus Sapieha magni illius bellatoris atq; Moſchorum domitoris ſub Sereniſſ. Sigiſm. III. Poloniæ & Sueciæ Rege, qui in latum & longum totam Moſchouiam penetrauit, & rebellem Sereniſſimo Regi & Inuicto ſubiugauit. Filius nec diſſimilis Parenti Reipub. meritiſſimo, nam in expeditionibus plurimis, quas M. D. Lith. aſſumpſerat, promptiſſimus fuit, & Rothmag. officium ad Smolenſcum & Białam pro Sereniſſimo Vlad. IV. de Moſchis triumphatore, dexterè & cum laude familiæ ſuæ adminiſtrauit, laceſſitus verò ſudoribus bellicis, atq; periculo vitæ ad Białam reportato, ſedatioris gratiâ cum filia Caſtellani Połocen. Zieniowicz ſuſcepit Sacramentum matrimonij, cui Deus benedicere dignetur. Chriſtophorus Sapieha, Inciſor M. D. Lith. non deuiando à Maiorum meritis, virtute illuſtrat familiam & domum.

ŁODZIA hoc eſt NAVIS.

DELINEATIO.

EST nauis oneraria, fluminibus profundis apta, coloris aurei, in campo ſanguineo. Super galeam ſunt pennæ Iunoniæ auis, eâdem nauim in medio cohoneſtantes.

ORIGO.

ANtiqua hæc arma Romanis & Græcis in vſu ipſisq; Ducibus Regni & belli propria fuerant. Vnde in nummis Iani Auguſti Adriani reperiebantur, & Athenis celebritate feſtiua ob Theſeum donabantur. Et alij plurimi quos Pier. Valer. lib. 45. refert. Deportatæ demum fuerunt ad Cæſaream aulam nauium imagines cum ſuis protectoribus, & in Bohemia conſtiterunt. Ex quibus Anno Domini 969. in Regno Poloniæ reſplenduerunt.

NAVIS

NAVIS SECVNDA.

FÆlicem & ſecundam nauem aliqui ex Cygnis lætanter aêra peruolantibus, ſignificarunt, aliqui ex arridentibus Soli Echinis, vt Plin. lib. 9. cap. 31. Ego ſecundam nauim ex pennis pauonaceis euolare nauem ſuper aêra potentibus coniector. Eſt namq; Pauo ſoli Iunoni dicatus. In Q. Naſidij nummo, video Nauem, in cuius antenna eſt lucens ſtella, & à latere eſt caput Neptuni cum tridente, addito lemmate, Neptuni, ſubaudiendum ope & auxilio, plena velificatione in quempiam ferri, & ſeruari. Facilè dicerem ex his ſecundam fuiſſe nauem. Verùm nauis hæc veſtra felix & ſecunda eſt, quæ in omni Repub. & graui negotio, irruente hoſte, furente inimico, ſemper proficua & tuta fuit, ipſamque Rempublicam noſtram & Regnum à periculo imminenti liberauit. Quanta fecerunt Comites de Bnin, quanta meditarunt Domini de Gorka, quæ & quanta Opalinſcij, Tomiccij pro Patria ſuſtinuerunt. Hiſtoriæ referant. Eorum (inquam) opera, ſecunda & felix Reſpub. permanſit. Nam naues iſtæ ventorum temnunt rabiem fluctuſque ſonantes. Athenienſibus nauem Theſei, quam in memoriam victoriæ perennis in Delon Apollini tranſmittebant, & die feſtiuo colebant, ſalutis indicium vocauêre. Profectò, ſi Legationes varias, Interregna diuerſa, bellorum arduos inſultus, excurſiones hoſtium crebreſcentes, cæteraq; Regni officia, negotia conſueta, vel leui memoriâ perſtringere tentaueris; inſignitos naui, viros Herculeos, ciues Latonios fuiſſe, ſalutis operatores, non indicio, ſed realitate affirmabis. Fuerunt Martis domini, gens quoq; togata. Refert Ortelius Abrahamus aliquos mortuorum oſsibus pro nummis vti, nec abſimile *Herodotus lib.* 2. habet Ægyptios (inquit) legem habere, vt ſi mutuo quis dari pecuniam ſibi velit, cadauer patris depoſitum fidei creditori traderet. Veſtræ ſunt hæ diuitiæ, ô ſucceſſores Bniniorum & Gorcarum, ac Tomicciorum veſtra clenodia, fama, gloria, merita, & geſta anteceſſorum, demortuorum quidem, ſed æuiterna in memoria bonorum viuentium. Tenete depoſitum fidele, excitate gloriam, propagate progeniem, & virtute ac fortitudine florete.

MAGNOS SERVATVR IN VSVS.

VAlaminia Nauis, *ait Plutarchus in Pericle*, ſeruabatur ad res magni momenti. Quid cauſæ fuerit ignoro, ſed ſcio ſeruari nauem veſtram vobiſcum etiam in præſens Reipub. & Regi Sereniſsimo, magnos & maximos in vſus. Quis namque honor & titulus fuit in Curia, qui vobis non fuerit ſeruatus? quæ tiara Epiſcopalis in Regno, qua honorati non fuiſtis? quæ in bello & Caſtris præeminen-

tia, quam non administrastis? quæ cum amplissimis Monarchis curæ & negotia quæ vos non expediistis? seria & summa Regni Curiæ, Ecclesiæ, vobis commissa fuerunt. Nam seruant vos Respublica, Patria, & Reges ad magnos & primos vsus. In Agrippæ nummis rostratam & tridentalem nauem aspicio, eo quod seruatus magno Reipub. Romanæ negotio fuerat, nam aduersus Sex. Pompeium pugnando nauali bello, coronatam nauem obtinuit. Vnde Maro Æneid. 6.

Parte alia ventis et dijs Agrippa secundis,
Arduus agmen agens, cui belli insigne superbum
Tempora nauali fulgent rostrata corona.

Iam satis coronata vestra nauis auro, argento, coronis, scipionibus, regimentis militaribus, capitalibus, vt nulli comparari, sed omnes superare videatur. Superbè adornatam nauem *lib. 9. apud Fulgosium, cap.* 1. contemplor. Cleopatra Regina Ægypti, ex Ægypto in Siciliam nauigando, eius nauis purpurea habuit vela, sericeos rudentes, argento remos exornatos, quæ percussis ventis, per dimensa spatia sonum tubarum resonabant. Ipsa sedebat sub aurea vmbella, circumfusa virginum choris, in Nympharum formam auro amictarum. Ad extrema verò nauis latera, aliæ insignes puellæ aureis turribulis ad fluminis ripas odoramenta perfundebant. Eximia res auditu, sed plena luxu & fuco, ornabat namque locus ille personam magis, quàm persona locum. Hinc inoleuit Proclama: *Venit, proficiscitur ad Bachum.* Vestra nauis alia fert ornamenta, quæ nunquam diffamari macularique valent. Purpura vestra sunt tot & tanti Præsules, sericum vestrum sunt tot ac tanti Legati, Rothmagistri Generales. Vmbella aurea, innumeri officiorum Marschalci, Thesaurarij, Palatini. Odoramenta, victoriæ triumphi, vita Reipublicæ salutaris, Ecclesiæ Romanæ necessaria. Omnibus enim vobis vna mens, operum labor omnibus vnus, seruire Deo & Regi, prodesse Patriæ, & pro illa mori. Vnde meritò de hac naui affirmandum erit.

Omine quid portat nauis contermina Ponto hæc?
Nota per Eoas Hesperiasq; plagas?
Ei frustra incursat claßis scelerata latronum,
Hac salua, saluam Patria spondet opem.

LINEA FAMILIÆ ŁODZIA, siue NAVIS.

Familia Łodziarum non ab exteris peregrinam & aduentitiam originem trahit & deducit, sed ex antiquissima Sarmatarum gente, in qua quanto tempore, quibus opibus, qua dignitate, qua rerum gestarum gloria ante Religionis Christianæ lumen nobis obortum floruerit, cum tam antiqua

antiquâ gentis Historia, ob literarum tum temporis ignorantiam destituamur haud facilè dixerim. Hoc potiùs cum Poëta.

Vixere multi ante Agamemnona fortes,
Sed illachrymabiles vrgentur,
Carent quia vate sacro.

Circa Annum 969. *postquam Miecislaus Princeps, Christianam primus suscepit Religionem, Basilicas Gnesnensem, & Cracoviensem magno sumptu struxit. Inter præcipuas Familias quæ aderant fundationes, Lodziarum quoq; nomina recensentur, atq; in muris & parietibus prædictarum Ecclesiarum, inter alia stemmata visuntur quoq; insignia Lodziarum, quæ surgente fabrica apparet fuisse inserta. Casimirus Anno* 1052. *ex Monacho Rex, Templum Cathedrale Vratislauiæ (quæ tunc vti tota Silesia Polonici iuris erat) struxit atq; dotauit. Inter præsentes fundationis ponuntur Lodzia. Et hinc apparet, patritios iam tum fuisse & antiqua stirpe atq; Illustri Domino, si enim absq; vllis imaginibus essent, dubiò procul ad has subscriptiones admissi non fuissent: cùm ista fierent ad maiorem fidem & authoritatem rei actæ. Anno* 1061. Rycius in Chronico Hungariæ refert. *Cùm Boleslaus Andream Regem Hungariæ profligasset, & Bellam fratrem eius, suum verò Generum in Regem inaugurasset, cohortem Lodziorum præsidiariam in Alba Regali reliquisse. Cureus tradit Petrum Lodzia à Boleslao Krywousto Glogouiæ Præfectū, eandem vrbem fortissimè tutatum fuisse & defendisse, cùm eam obsidione cinxisset Henricus V. Imperator, qui paulò post à Rege magno prælio fusus in loco dicto* Psiepole. *Hæc sunt quæ de Generali hoc cognomine Lodziarum nancisci potui: quod nomen Gentilitium retinuisse quosdam diutiùs reperio, cùm* Cromer. lib. 11. sub Annum 1322. *memoret Gerardum Lodziam Episcopum Vladislauien.(quem in Catalogo eorum Episcoporum vixisse annis* 12. *& obijsse Romæ, illicq; sepultum legi) fratrem suum Suëtoslaum à Crucigeris in arce Raciazensi (cuius Præfectus erat) captum redemisse exiguo litro, id est* 400 *marcis. Idem quoq;* lib. 14. *dicit Nicolaum Lodziam, eò, quod in partibus Domarati esset, à Vincentio Palatino Posnanień. (quem item Lodziam fuisse certo certiùs constat) in Bythinio Oppido obsessum, & oppugnatum fuisse irrito conatu, quod incidit in annum* 1384. *In Catalogo Episcoporum Posnanień.* Ioannes Dlugossus *meminit, in Anno* 1275. *Ioannis de Familia Lodzia dicti Wiskowiec, de quo hæc inquit:* Hic Canonicus Posnanien. existens, propter eius virtutes & merita, & probè actam vitam conformiter eligi meruit. Cui electio, accedente Boleslai Calisien. & Premislai Posnanien. Principum fauore & consensu, à Gregorio Papa X. fuit confirmata. *Post in Anno* 1346. *idem Ioannem Episcopum Posnaniensem nominat genere nobilem de Lodzia, vocatum de Kampa, qui cùm sedisset annis* 11. *in Ecclesia Po-*

sia Posnanień. sepultus (vir elogio eius) benè literatus. Idem infrà Nicolaus Lodzia (inquit) Præpositus S. Mariæ in Cracouia, & Canonicus Posnanień. Anno D.1374. electus. Qui ad Curiam Romanam, in Auinionem se personaliter conferens non obstantibus Regis Poloniæ Ludouici, & Ioannis Archiepiscopi Gnesneń. & Cracouień. Episcopi literis, à Gregorio Papa XI. obtinuit confirmationem, illicq; consecratus. Porrò hoc Lodziarum insigne plures Clarissimæ Familiæ præferunt, siue adoptionem accitæ ad decora mutua, à primitiua eius stemmatis gente, siue (quod magis crediderim) in diuersa cognomina diuisâ Domo, quæ ex appellatione Oppidorum & villarum plerumq; Maiores nostri sortiebantur, vt est hoc certum, quò plures Familiæ eodem insigni vtuntur, eo magis antiquitatem & claritudinem eius stemmatis adstruunt. Imprimis autem Bninscij, seu de Bnin memorandi sunt. Quorum viros maximè insignes et rerum gestarum gloriâ illustres, quos in Annalibus, & in Archiuo eius domus reperire potui, sic breuiter recensebo: Anno D.1160. Iacobus de Bnin sub Casimiro filio Boleslai Krywousti, postquam sæpiùs prosperis prælijs Pomeranos cecidisset, tandem multitudine hostium post strenuam pugnam apud Oppidum Naklo oppressus est. Huic iure hereditario data Pila & Vscie Oppida cum adiacentibus villis. Petrus de Bnin, apud Henricum Barbatum Maioris Poloniæ & Silesiæ Principem, in anno 1202. Cancellarius Silesiæ fuit, cuius nomen in Priuilegijs Silesiorum frequens. Nicolaus eius filius à Tartaris cæsus, vnà cum suo Principe Henrico secundo. Sepultus in Zegan, anno 1241. Iacobus de Bnin filius Petri, Pal Posnanień. sub Boleslao Caluo magnæ authoritatis, Duces Silesiæ inter se discordes & Poloniæ minùs addictos, ad concordiam & officium redegit. Andreas de Bnin Castell. Posnanień. post exiliũ Boleslai Lokietkonis, in Bohemiam Legatus missus, vt duceret Vencesl. Regẽ Bohemiæ ad capessendum Poloniæ Regnum, anno 1282. Andreas de Bnin Castell. Caliss. dum Premislius Maioris Poloniæ Princeps à Marchionibus Brandeburgeń. in Oppido Rogozno insidiosè occideretur, saucius & ipse graui vulnere Vratislauiæ obijt. Ibidem in templo S. Adalberti sepultus, Anno 1294. vbi hæc inscriptio legitur: Hic situs, vir nobilis, Andreas de Bnino, Castellanus Calissiensis, &c.&c. *Petrus de Bnin, Generalis Maioris Poloniæ, post obitum Casimiri Magni, in Hungariã ad Ludouicum Regem consensu Patriæ missus, Sceptrum & Diadema tutum deferens, à quo Priuilegia magna obtinuit augendæ libertati, Anno 1374. Matthias de Bnin, primùm Succamerarius Posnanień. postea Palatinus Calissień. Wituldi Magni Lith. Ducis Aulicus, in Comitijs Horodlensibus in consortium stemmatis adsciuit Mieczuhum Lithuanum, Anno 1413. Petrus de Bnin, Castell. Gneseń. primùm, postea Posnanień. ad Sigismundum Cæsarem Legatus, in negotio Crucigerorum missus à Vladislao Iagellone anno 1433.*

Nico-

Nicolaus Petri frater, Episcopus Posnaniensis, Anno 1439. *Ioannes Nicolai & Petri Germanus, Palat. Posnanieñ. cum Vladislaum Iagellonidem in Regem Poloniæ inaugurandum ex Hungaria deduceret, in itinere obijt. Anno Domini* 1440. *Ioannes eius filius Castellanus Miedzerzeceñ. anno* 1451. *Petrus Ioannis filius Episcop. Vladislauien. & Cancellarius apud Casimirum tertium, de quo Callimachus in præfatione suæ historiæ ad Regem tale iudicium protulit.* Petrum de Bnino Vladislauiensem Episcopum Deus nasci Rex Inuictissime in Regno tuo voluit, non solùm vt esset in his quæ ad rem diuinam attinent, quoddam priscæ Sanctitatis specimen, vereque Religiosorum Pontificum imago, sed etiam vt haberes in humanis Consiliarium, prudentiâ, fide, constantia, grauitate antiqua præditum. *In Wolborz Sede Episcoporum Vladislauiensium in Aula vbi omnes Episcopi depicti sunt, de eodem hæc inscriptio legitur:* Petrus de Bnino, ex Premisliensi ad Vladislauieñ. Ecclesiam ascendit. Doctrina magnus, sed maior cum Religione & pietate in Deum, tum mansuetudine in homines. Vixit cum Callimacho illo Petrus coniunctissimè, pedibus æger defunctus vita, Vladislauiæ tumulatus, Anno 1493. *Circa Annum* 1441. *Cum Vladislaus eius nominis III. ad Regnum Hungariæ capessendum iret, Callimachus lib.* 1. *Historiæ luculenter quam de rebus gestis eiusdem Regis conscripsit ista refert:* Designati subinde qui absente Rege velut Vicarij, in locis opportunis præessent, ac ius dicerent. *In Prætura quidem Cracouiensi Ioannes Cisouius (Castellanus Cracouieñ.) In Posnaniensi Petrus de Bnino, in Podolia Theodoricus Buciacius, &c. Vtrum verò de hoc Petro loquatur incertum. Tempora certè non video multum discrepare, potuit enim per ætatem eo muneri par iam tum fuisse, vti conijcere facile est. Hoc magis moratur, quod Viro Ecclesiastico iurisdictio & præfectura non omnino congrueret. An igitur cum adhuc non initiatus sacris fuit & vt vulgo loquimur secularis? An alius ab isto fuit? in ambiguo est; cum præsertim Callimachus non addat muneris & dignitatis eius titulum. Matthias de Bnin, eius frater Palatinus Posnaniensis, & Generalis Maioris Poloniæ. Magna gratiâ viguit apud Casimirum III. Vir prudens, animi excelsi. Cuius argumentum sit vel hoc vnicum. Quod cùm eidem Regi Stephanus Palatinus Moldauiæ ad oppidum Kolomyia Homagium redderet, cum Ioanne Comite de Tarnow, Palatino Cracouieñ. tam acriter contendit, quis nam eorum præferret sceptrum Regium, vt contentio sopiri aliter non potuerit, quam vt (Rege & Senatu sic decernente) Petrus de Iarostaw, Palatinus Sendomirien. pro hac vice id præferret. Donauit Regi bona sua hereditaria: Vscium, Pitam, Mosinam, exemplo Ioannis de Rytwiany, qui terram Sendomiriensem domui suæ magno ære oppignoratam Regi restituit. Hac ratione multum decessit opibus Domus Bniniorum, etsi pensatum est*

dammum

damnum magna dote, quam accepit cum Nawoika de Koniecpole. Quod ex diuisione facta inter prædictam Nawoikam, & Patruelem eius Iacobum de Koniecpole Castellanum Præmisliensem liquet. Cuius exemplar nactus sum ab Illustrissimo Domino Koniecpolio Castellano Cracouień. ex archiuo Domus eius desumptum, Ex quo ista excerpsi Commissarij ad eam diuisionem, à Rege Casimiro per decretum Comitiorum Petricouiensium proximè celebratorum, missi fuére. Petrus de Iarosław Sendomiriensis. Ioannes Odrowaz de Sprowa Prussiæ Palatini, Raphael de eadem Iarosław Marschalcus Regni Poloniæ & Capitaneus Sendomiriensis. Henricus de Kamieniec Castell. Sanocen. Diuisio facta in hunc modum, vt Iacobo Koniecpolio obtigerint Drohobicz cum Villis nouem, item Theratin cum omnibus Villis ad eum spectantibus, item Dobrkow cum omnibus Villis, item oppidum Moscişka cum Villis vndecim, item oppidum Niezankowice cum Villa Osko, item medietas stationum de Villis Regalibus tenutæ terrigenarum Capitaneatui Premisliensi obligatorum, item duæ lapideæ. Hæc omnia Domino Iacobo, prædictæ verò Nawoice Consorti Matthiæ Palat. Posnanień. & Generalis Maioris Poloniæ hæc sors obtijt, Castrum & Ciuitas Premislień. integra cum villis sedecim ibi enumeratis, item Castrum & Ciuitas Lelow in Terra Cracouień. situm, item Koscielec, item Przekop cum villis ad eadem spectantibus: item Tocz datio pro Castro Premislień. de Zuppis Russiæ. Hæc bona partim Regalia partim hereditaria, quod si Regalia eximerentur (apparet enim summis onerata fuisse) pecunia per medium diuidenda erat inter partes. Præsentes subscripsére transactionem: Stanislaus de Tenczyn Wislicień. Ioannes Rabstinski Zawichosteń. Iacobus Buczacki Halicień. Castellani, Zbigneus de prædicta Tenczyn Dapifer Sendomirień. Ioannes de Chodecz Capitaneus Halicień. Henricus Kmita de Wisnicz, & Nicolaus Stadnicki. Actum & datum Premisliæ, Anno 1480. die feria secunda post Dominicam Reminiscere, &c. &c. *Andreas de Bnin Episcopus Posnanień. Nicolai filius frater patruelis Matthiæ, cuius vitam* Ioannes Dlugosz in Catalogo Episcoporum Posnanień. rudi quidem styllo, sed vti non fucatâ ita fidâ Oratione *sic descripsit: Epiphaniæ festo in diem solis, tunc sextam Ianuarij cadente in Annum futurum M. CCCC. XXXIX. pro quo Comitia Pontificalia per Ioannem Pellam de Hyewysch Administratorem Posnanień. indicta erant, bifaria electio viâ scrutinij procedendo celebrata est. Wyssota enim de Gorka Præpositus. Matthias Drya Decanus cum nonnullis alijs, Nicolaum Lassocki Decanum Cracouień. Nobilem de armis Dolanga, Præfatus verò Ioannes Pella Administrator, cum maiori parte Capitularium Andream de Bnin Secretarium Regium, & Canonicum Posnanień. eligunt: Et quamuis Vladislaus III. Poloniæ Rex suis literis, pro Nicolao Lassocki, apud Eugenium IV. Papam. Bononiæ tunc agentem inter-*

intercessisset, ipse tamen Eugenius nūtijs Andreæ Buinski solicitantibus neglecto Nicolao Laßocki, cui propterea quod partes Concilij Basilień. promouebat erat infensus Andreæ de Bnin die Lunæ 21. Mensis Iulij, anno eodem in Bononia de Ecclesia Posnanień. prouidit. Qui anno subsequenti per Vincentium Archiepiscopum Gnesneń. in Episcopum Posnaniensem ordinatus: licet insuper Nicolaus Laßocki appellationem à prouisione huiusmodi ad Concilium Basiliense interposuisset, non tamen illam fuit prosequutus. Fuit autem præfatus Andreas Bninski Nobilis de armis Lodzia, vir modestus destus & mansuetus, vitæ pudicæ & nitidæ, in Clericos impudicos suæ Ecclesiæ suæq; Diœcesis parùm seuerus & rigidus. Fabricauit is Castrum nobile in Krobia ex coctis lateribus, item Ecclesiam S. Mariæ Collegiatam & Curiam Episcopalem in Posnania, item Ecclesiam in Oppido Dolsko, item Ecclesiam in Kozłow, item Ecclesiam in Bnin, item Ecclesiam in Krobia, item Ecclesiam in via sua Episcopali in Masouia in Zbikow, item in Oppido suo Patrimoniali in Smigel, item in Oppido Borek ditioni domus eius subiecto; Abrahæ Zbaski Iudicis Posnanień. de armis Nałęcz, improbos & erroneos conatus extollentes se contra Religionē Christianam, brachio Germanorum suorum Petri & Alberti compescuit, & tam fidei quàm sui prædecessoris Stanislai Ciołek iniuriam vindicauit. Intelligens enim septem Presbyteros suæ Diœcesis labe hæreticâ inquinatos, virus Bohemicum in Oppido Zbaßyn, prædicationibus suis ad populum sub tuitione & defensa præfati Abrahæ publicè defendere; cum nongentis armatorum equis, habens in suo comitatu suum Germanum Petrum de Bnin, Castell. Gnesneń. aduenit, & portas oppidi clausas offendens illud vallauit, nec priùs obsidionem soluit, donec duobus sacerdotibus pestem hæreticam dogmatizantibus per fugam euadentibus, quinque residui illi præsentati sunt: quos exinde in Posnaniam deductos, & de hæresi conuictos igni publicè damnauit. Liberalis fuit & munificus in pauperes ac inopes, vt potè qui & virginibus pannosis dotes, viduis orphanis, & aliqua calamitate oppressis pecuniarum, solatia clandestina administratione præbebat. Liberalis itidem in suam Posnaniensem Ecclesiam, qui illi duos Calices aureos, quinque Casulas de Axamento auro intexto, cum crucibus latis & amplis margaritis vnionibusq; ornatas. Liberalis, & vt veriùs dicam, prodigus in omnes suæ Diœcesis Ecclesias, ea singulari largitione, quæ de nullo vnquam Pontificum, Regum, & Principum legitur, refulgens: qui pro anno quolibet quibus præsidebat, Calicem fabricabat argenteum, quo per annum vnum vnus, alicui pauperi Ecclesiæ illum lapso anno donabat, & sic faciebat per singulos annos, quibus gerebat Pettalum Pontificale. Cum autem annos triginta octo, menses sex, in Ecclesia Posnaniensi cum pietate sedisset, plenus bonis operibus & eleemosynis, annos duos de octaginta vel circa natus, non aliquo morbo sed fractus senio, Sacramentis

Ecclesiasticis munitus, testamento condito, admonens Canonicos, vt omni humano & Regis timore deposito, meliorem in locum suum ad Pontificatum deligerent, inter se charitatem seruarent, scandala vitarent, statuta quæ iurarunt obseruare tenerent, & non vt sæpè contingebat violarent, cum magno Cleri & populi Posnanień. ac totius Diæcesis luctu & desiderio in domo D. Custodis Posnanien. circa Ecclesiam sitâ, die Martis quinta Ianuarij, Annô D. M. CCCCLXX. IX. hominem exuit, & in Capella S. Andreæ die Saturni nona Mensis eiusdem honore Pontifice digno sepelitur, in sepulchro quod sibi ante annos viginti, cogitans se semper moriturum, de marmore aurichalco superducto elaborari iusserat, Capellam autem præfatam ab alijs fabricatam, ipse dedicauerat S. Andreæ, & dotem in ea contulit de mensa Episcopali, & pluribus ornamentis eam viuens insigniuit. Hactenus Dlugossius. *Porro ex* Cromero *de eodem habentur ista: Ad paciscendum cum Crucigeris delegatus, procurante negotium hoc pacificationis Archiepisco Cretensi Nuntio Apostolico, sed vtrinq; discessum rebus infectis ob impotentem Nuntij animum, & Polonis iniquum. Idem Anno* 1465. *seditionem militarem è Prussico bello in latrocinia effusam placidis sermonibus & muneribus compescuit. De expugnatione Zbasini* idem refert lib. 21. lib. verò 24. *Post sterilem decessum Zemouiti, & Vladislai Masouiæ Ducum, successionem sibi iure feudi caduci debitam, flagitante Rege Casimiro III. ad Nobiles Plocensis Palatinatus, qui Imperium Regis detractabant, missus. Ab hoc structum est Oppidum, cui in memoriam publico ignē exustorum Hæresiarcharum inditum nomen Opalenica, à quo postea Bniniæ Familiæ ramus nomen accepit. Andreas de Bnin, frater Germanus Matthiæ Palatini Posnanien. Castellanus Camen. eius filij imprimis nomen Opaleniorum assumpserant. Nicolaus de Bnin Opalinski Andreæ filius, Castellanus Miedzyrzecensis. Petrus Castellanus Landensis. Petrus Castell. Gnesnen. filius Petri, vir magnus doctrina, & pacis artibus. Sub eius cura Sigism. Augustus adoleuit, à Sigismundo I. ad varios Principes missus, magnis Legationibus egregiè functus est. Nactus sum manuscriptum probatæ fidei, in quo continebantur instructiones in grauissimis negotijs ei datæ. Quarum contenta in compendium redacta operæpretium visum est adscribere. Prima est ad Ferdinandum Hungariæ & Bohemiæ Regem causa pacificationis cum Ioanne ius in Regnum Hungariæ prætendente, & tum à Ferdinando profligato. Rex suadere pacem iubet Ferdinando vnica ratione nempe imminenti periculo à Turca communi omnium hoste, qui tum discordem Hungariam impetebat. 2da Legatio ad Principes Germaniæ ad Comitia congregatos. Quibus dicere iubetur, ob vicinitatem Turcarum Regnis Hungariæ & Poloniæ, in ijs verò totius Christianitatis præsentissimum periculum esse. Tanto autem magis hunc hostem pertimescendum*

quod

quod occasione discordantis Hungariæ atrox paret bellum. Rogandi igitur Principes, vt inimicitias Ferdinandi & Ioannis componant, & Regno Poloniæ subsidia in communem hostem concedant. Georgio Duci Misnensi priuatim excusandum, quod publico Regis edicto, cum Saxonia & Silesia commercia inhibeantur, fieri id (dicet) maximè ob Lutheranam hæresim, ne illâ Regnum Poloniæ inficeretur. 3tia. Anno D. 1538. ad Paulum III. Pontificem Maximum, cui more Maiorum defert obedientiam Regis & Regni, & adeptum Pontificatum gratulatur: tum petit, vt seges errorum, quæ vbertim vbiq; germinat eradicetur prudentia eius, & Concilij instituendi authoritate, postremò Regem & Regnum, fauori & beneuolentiæ Paternæ eius Sanctitatis commendabit. 4ta. Legatio iterum ad Ferdinandum Romanorum Hungariæ & Bohemiæ Regem, in qua petit intercessionem eius ad Carolum V. Imperatorem, vt Ducatum Barensem Regi Poloniæ tanquam dotem seu hereditatem Reginæ Bonæ restitueret, quem post obitum eius in potestatem suam redigerat: tum priuatim tractat de coniugio Sigismundi Augusti filij Regis cum Elisabetha filia Ferdinandi, cuius solennitatem petit differri ad hyemem vsq;. 5ta Apud Carolum V. Legatione fungitur, in qua gratulatur nomine Regis victoriam in Africa obtentam (in vindicato Regno Tunetano) vouet ei parem fælicitatem & triumphos ex quocunque hoste, præcipuè verò ex Hæreticis, pro defensione Catholicæ fidei quam illi perditum eunt, in multis Regnis Christianis. Conqueritur de Crucigerorum insolentia, qui occupatum Regem bello contra Ethnicos & Schismaticos lacessere non desinant inito fœdere & accita societate armorum Friderico Palatino Rheni, petit eos reprimi à Cæsare, quoniam dicunt se eius Dominio subesse, deniq; Ducatum petit Barensem debitum Regi iure dotis. 6ta Ad Sultanum Solimanum Turcarum Imperatorem Constantinopolim missus, à quo perpetuæ pacis fœdus primus cum Regno Poloniæ sanxit & firmauit, Rege cum Senatu sic iubente. Vxorem duxit domo Tenciniam, filiam Zbignei Succamer. Cracou. cuius alteram filiam Dux Opolien. duxerat. Expers prolis vixit, opes parauit magnas, Sigismundo, Augusto in memoriam beneficiorũ à Patre eius Sigismundo I. acceptorum, testamento legauit summam centum millium florenorum. Eius frater Germanus Matthias Castell. Lendensis, cuius Epitaphium exstat satis eleganti structura Costeni cum inscriptione ista: Matthiæ de Bnin Opalinski Patri, Heduigi de Lubraniecz Matri, Andreas de Bnin Opalinski, Supremus Regni Poloniæ Marschalcus, Maioris Poloniæ Generalis Srzemen. Lezayscensisque Capitaneus, filius, pio succensus affectu posuit. *Obijt Pater Anno D. M. D. LVIII. die Natiuitatis B. Mariæ Virginis. Sebastianus Canonicus Cracouień. Secretarius Sigismundi Augusti, atq; ad Comitia Petricouiensia, quæ in absentia Regis celebrabantur, missus, vnà cum Ioanne Tenczynio*

 czynio

czynio Marschalco Curiæ Regni, huic ad honores quos dotes eius merebantur mors propera aditum præclusit. Obijt enim Anno ætatis 33. Ioannes Castell. Santoceñ. Andreas filius Matthiæ, Supremus Regni Marschalcus Generalis Maioris Poloniæ, Anno 20. ætatis, duxit Ianussij Koscielecij Palatini Siradieñ. & Generalis Maioris Poloniæ filiam, sed hoc tam maturum matrimonium, non ita illum (vt plerumq; solet) rei domesticæ & familiari addixit, vt curis publicis se abdicaret, quin imò frequens in Aula Sigismundi Augusti cùm esset primùm Castellanum Sremeñ. post Marschalcatum Curiæ promeruit, Capitaneatum quoq; Rohatineñ. & Sremeñ. ab eodem in præmium virtutis accepit. Post decessum Augusti ab Henrico Gallo, Marschalcus Supremus renuntiatus est, quo in Galliam regresso aut potiùs profugo, eorum partes secutus est, qui suffragijs Maximilianum Austriacum ad sceptrum vocabant. Sed cùm Stephanus Metropoli & Corona potiùs æmulum celeritate præuertisset, non reluctandum vltra fatis ratus & Patriæ consulens, cui intererat habere potiùs Regem, quam quærere, venit vltrò Cracouiam, & Regem salutans, libertatem suffragiorum nulli obnoxiam præfatus, se voluntati numinis quæ illum Regem destinasset concedere professus est, & fidem, officia, constantiam, quã alijs Regibus deuouerat breui & egregia oratione spopondit. Viguit postmodum magna apud hunc Regem gratiâ, qui prudentiam eius & consilia plurimi faciebat, ab eodem Capitaneatu Lezayscensi auctus est. Post obitum eius Interregnum successit, Patriæ plurimum calamitatis protendens. Ille quanquam haberet Magnum consiliorum obicem Comitem Gorcanũ Palat. Posnanieñ. qui Maximiliano vnà cum Zborouijs studebat, tamen Maioris Poloniæ nobilitatem flexit ad partes, quæ Sigismundum postea eius nominis Tertium ad Regnum vocabant; fuit ei obuiam Dantiscum, & magno comitatu Cracouiam deduxit, & constantissimè in tuenda eius authoritate perstitit. Quod luculenter ostendit, cùm in Comitijs inquisitionis magno animo restitit nostris Monarchomachis, & eius auctoritate maximè sequuta ea quæ tùm fuit consiliorum moderatio. Obijt Anno 1593. ætatis 53. vir prudentiæ incomparabilis, quam in grauissimis Reipub. negotijs abundè testatus est, quod Historia eius æui aliquando vberiùs narrabit. Petrus eius filius, Incisor Regni, Naklensis, Rohatineñ. Gnesneñ. Wolpineñ. Dubinensisq; Capitaneus. Postquam cum Balthasare Bathori exteras nationes peragrasset, magno doctrinæ, experientiæ & prudentiæ fructu redijt, & ad Rempub. accedens, egregiè varijs negotijs functus. Sigismundo Tertio apprimè carus fuit, qui in eo paternas dotes agnoscebat, & ad magnas destinabat dignitates. Certè officio Incisoris, & Gnesnensi, Wolpiensi, Dubinensi Capitaneatu eum auxit in iuuenili ætate. Duxerat Sieniauiam Castellani Cameneceñ. filiam, sed hæc tertio statim Mense extincta, Zborouiam filiam Castell. Gnesneñ. secundo matrimonio habuit. vir

vir prudentiæ insignis, & grauitatis antiquæ, in aditu ipso dignitatis cùm maxima incrementa honorum sperare debuisset, morte inopinata exstinctus Anno 1600. ætatis 34. Andreas Episcopus Posnaniensis, Marschalci alter filius, Anno 1592. Romam à Patre missus, ibi à Clemente VIII. munere Camerarij præstantioris ornatus, ab eodem Anno 1594. ad Sigismundum III. missus cum gratulatione tum primogeniti Vladislai, qua Legatione egregiè functus, iterùm ad Pontificem rediјt, ibiq; per biennium splendidè vixit, magno non solum familiæ sed & totius gentis Polonæ honore; reuersus in Patriam, ad Archiducem Ferdinandum, Græcium, ad Rudolphum Imperatorem Pragam mittitur, in negotio Moldauiæ & Transyluaniæ, quæ tum à Michaele turbabatur, non sine vicinorum periculo, Anno 1604. munus maioris Secretarij cùm accepisset, & ad Paulum V. causa dispensationis matrimonij cum Regina Constantia missus est (vbi eadē occasione effecit, vt Stanislaus Kostka in Album Beatorum referretur) postquā rediјt, à Goslicio in Coadiutorem adoptatus, eo mortuo Anno 1607. Episcopatum adiјt, quem gessit ex debito muneris, & Maiores suos in zelo Catholicæ Religionis tuendo, & propagando imitatus, Ministros (vt vocant) publicè & liberè hæresim Posnaniæ exercentes vrbe repulit nulla spe remeandi relicta, Ciuitatemq; auitæ Religioni restituit. Tandem morbo correptus, quem auxit dolor ob Basilicam Cathedralem Posnaniæ exustam exstinguitur, Anno M. DC. XXIII. ætatis XL. VIII. De ipso tale Elogium P. Adalbertus Pigłowski scripsit dignum tanto viro.

ANDREAS DE BNIN OPALENSKI
EPISCOPVS POSNANIENSIS.
Marschalco Patre
Natus ad Pastoricidium Pedum,
Magnorum Parentum Filijs,
Tuto maiora committi posse, probauit
Quanquam
Etsi auorum gloria caruisset,
Dignus erat, qui magna virtute summa quæuis
Mereretur
Ecclesiam cùm moderandam accepit,
Primùm tueri voluit quàm tenere.
Æquè beneuolus suis ac Nouatoribus acris
Vbi Posnaniam Hæresi purgauisset primus,
Vigilantem per omnia Pastorem expressit.

Ioannes de Bnin Castellanus Rogozień. filius Ioannis Castellani Santoceń. homo quieti deditus, tùm ingenio eò inclinante, tùm cogente debili & fluxa valetudine. Obiјt 1598. ætatis 53. Habuit in matrimonio Ostrorogeam matre Zborouia, Castellani Cracouien. filia natam, ex qua suscepit duos filios. Quorum primus: Ioannes de Bnin, primùm Calissien. postea Posnanien. Palatinus, Inowłoclauien. Capitaneus, vir doctrina magnus & pieta-

& pietate insignis. Obijt Anno 1637. ætatis 56. Petrus eius frater iunior, Palatinus Posnanień. Capitaneus Sremensis, iuxta pacis ac belli artibus vir magnus, Moschouitica ac Turcica expeditionibus clarus. Cùm pro stipendio charitatem Patriæ habens, primo quidem bello hastatorum cohortem, secundò verò vnam hastatorum, alteram Kosakorum proprio ære duxit, & plùs triennio magna gloria militauit, Senator Regni integritate rara & incorrupta libertate. Quæ quia in ore omnium & memoria recenti sunt, non attinet vltra memorare. Obijt Anno 1624. ætatis 37. in ipso famæ & gloriæ (cuius studio maximè flagrabat) rerumq; gerendarum cursu. Andreas Succamerarius Posnanień. filius Incisoris Regni. Obijt Anno 1624. cùm trigesimum nondum attigisset, atque ita spem quam eius indoles faciebat propero fato præcedit. Reliqui quos memorabo, cùm adhuc viuant fruanturq; fama sui, ne videar auribus eorum dare quamuis meritissimas laudes breui à me Elogio dignabuntur. Rectè enim ab Ecclesiaste cap. 11. admonemur: Ne laudaueris hominem in vita sua, cùm præsertim vt ille ait: Suum cuique decus posteritas rependat, quæ assentationis expers, virtutem debita gloria velut dote eius non frustrabit. *Lucas de Bnin Opalinski filius Andreæ Marschalci, Marschalcus & ipse Supremus Regni, ætate prima in ijs occupationibus acta, quas ab illo honor natalium exigebat. Postquam ab exteris nationibus redijt, in Aula splendidè vixit, Anno verò 1604. Annam de Pilca vltimam suæ familiæ duxit viduam Christophori Kostcæ relictam, atq; cum illa opimam hereditatem adijt, Anno 1607. leui occasione orta, sed crescentibus odijs, in tantum aucta dissensio cum Stanislao de Zmigrod Stadnicio, vt iniustum ac plenum abiret bellum cum integris panè exercitibus, aliquot prælijs commissis plùs biennio decertatum esset, & reconciliationem sæpius ob impotentem Stadnicij animam frustra tentatæ, aliter finis inimicitiæ imponi nequiuit, quàm nece & interitu ipsius Stadnicij. Quare afflicto graui & panè extrema calamitate Opalinij patrimonio, subuenit beneficentia Principis Sigismundi III. qui postquam eum ad Castellanatum Posnanień. tumq; Curiæ primùm, postremò verò ad Supremum Regni Marschalcatum euexisset, addidit quoq; tantis muneribus subsidia, cùm Capitaneatum (præter Lezaysceń. quam in iuuenili ætate, ei in præmium virtutis paternæ dederat) Colensem, Valensem, Odalanouień. Camionaceń. Losiceń. ei contulisset, à Vladislao nunc fæliciter regnante, Rubiesouień. accepit. Secundo matrimonio habet Danielowiciam, Thesaurarij filiam, cum qua etiamnum viuit, vtinam quàm diutissimè Reipublicæ bono & ornamento familiæ. Petrus Subdapifer Regni, & Succamerarius Calissień. Odolanouień. Capitaneus, filius alter Petri Incisoris Regni. Christophorus filius Petri, Palatini Posnanień. & ipse Anno 1637. ætatis 28. Palat. Posnanień. renuntiatus, Sremensis Capitaneus,*

Paternæ

Paternæ dignitatis successor non degener. De quo qua integritate, qua prudentia, qua ætatem superante grauitate, Senatorio munere fungatur, nolo dicere. In ore enim est omnium, & rependit ei præsens fama, quod olim vberius præstabit memor & grata posteritas. Lucas eius frater germanus, raris animi dotibus, nuper Ordinis Equestris amplissimum consensum rexit. Duxit Illustriss. Tenciniorum Domus heredem vltimam, eiusq; insignia decora suæ domui adiunxit. Alexander Capit. Inowloclauien. Ioannis Palatini Posnanien. filius, vnà cum duobus fratribus minorennibus, per ætatem Deo dante augebit antiquæ domus decora, quæ vti de Patria benè semper bello ac pace merita, ita de Ecclasia Catholica optimè, cuius doctrinæ semper constantissimè adhæsit, & rara alijs familijs non vulgari laude, nusquam auitæ religionis desertor fuit & transfuga. Qua vel vnica causa diuturnam incolumitatem honore omni cumulatam, longisq; opibus auctam, vti à Deo meretur, ita vt in seram posteritatem propaget voueo & apprecor.

Zgorkij, *de Gorka oppido in Silesia versus maiorem Poloniam. Antiqua genere, & summa dignitate, familia exstitit. Et licet originem inuestigare familiæ Z Gorkonum difficile nunc est, sed ex titulis magnificis facile colligere, quam benè merita Patriæ & Reipub. Z Gorkonum familia fuerit. Lucas z Gorka Palat. Posnanien. vir, sicut ipso in titulo apparet iudicij, fortitudinis potentiæ maximus. Claruit ad Annum* 1340. *vt ex Actis Terrestribus & Castrensibus Posnaniensibus constat. Refert idem in secundo opere Paprocius. Vissotius z Gorka Præpositus Posnaniensis, Legatus missus vna cum Petro Samotulio Castell. Calissiensis, ad Nicolaũ Pontificem Maximum circa Annum* 1447. *vt* Cromer. lib. 22. *meminit à Casimiro Iagellouicio Sereniss. Rege cum obedientia Regali, sicut addidit* Bielsc. fol. 385. *Erat familia z Gorkonum in tantos ramos distincta prænominato Anno, vt in Gorka prædicta Silesiana quæ tum ad Poloniam maiorem spectabat, nouem partes diuisæ exstiterint. Vnus igitur horum qui partem nonam tenuit in Gorka reliquit tres filios, Vrielem, Lucam, Nicolaum, qui iuuentutem suam grauiter ornatam literis, aptam Curiæ Casimiri Iagellouicij primum, tum Reipub. negotijs desideratam, reddiderunt. Vriel z Gorka, eximiam indolem dum virtutibus diuersis Reipub. & Patriæ florentem commonstrauit, primùm Præposituris Gnesnensi & Posnaniensi, tum Cancellarij Regni honore decoratus fuit. Post decessum verò Andreæ de Bnin Episcopi Posnanien. Administrator eiusdem Episcopatus ac postmodùm Episcopus inauguratus fuit. Mortuus* 1499. *In cuius laudem ita quidam scripsit.*

Nec tu Gorkarum decus illaudatus abibis,
Sæpè & quando tacet fama vetusta placet.

Lucas frater Vrielis Palatinus Posnaniensis, tam sago quam toga strenuus

nuus vir & Senator. Decessit steriliter. fratri omnia resignando. Nicolaus Lucæ & Vrielis frater Succamerarius Posnanień. vir potentia, diuitijs, opibus clarus, quem ingenium, iudicium, affabilitas cum liberalitate, omnibus commendarunt. Reliquit vnicum filium Lucam. Lucas Nicolai vbi reddidit obsequia digna Regibus Serenissimis, & magno apparatu bellico, Castell. Posnanień. & Generalis Maioris Poloniæ denuntiatus. Demum Palat. Posnanień. fecit cum Vladislao III. expeditionem in Hungariam vt Calimachus refert. Legationem ad Solimanum dum ab Alba Regia seu Belgradore cedebat, obiuit. Ille vnà cum Ostrorogio ad Reginam Elisabeth missus, ob fœdus & matrimonium. Ille in cunctatione Casimiro de recipiendo regimine, vt Boleslaus eligatur, Cromero dicente sub Anno 1451. lib. 22. fuit. Ille contra cruciferos cohortum ductor fuit, ille ad Choyniciam pugnando in captiuitatem deuenit. Habuit in coniugem Catharinam Samotulska antiquæ familiæ heredem cum qua & plurima bona, in Gorkanam domum deuoluta fuerunt. Suscepit ex illa Andream & duas filias, Annam Petri Kmitæ Comitis in Wisnicz, Palatini & Capitanei Cracouiensis, Marschalci Supremi Regni Scepusień. Premislień. &c. Præfecti coniugem. Altera erat consors Stanislai Odrowazij Palat. Podoliæ. Dum verò idem Lucas legationem obijsset à Serenissimo Rege ad Cæsaream Maiestatem, ibidem Comes in Gorka, oppido à quo notabant familiam suam, inauguratus Cæsarea authoritate, & benignitate fuit. Tribuuntur illi plurima bona, sed etiam non modica mala. Nam vbi potentia ibi plerunque & oppressio radicatur. Sed regulam recti subministrauit Deus ex alto, nam è viuis sublata eius coniuge, deposuit fastum sæculi & dimisso Palatinatu Posnaniensi, creatus fuit Episcopus Cuiauień. Habet de illo Bielsc. sub Anno 1537. Obijt plenus dierum & felicitatis admirandæ. Andreas Comes de Gorka Castell. & General. Posnanień. filius Palatini & Episcopi Cuiauień. Hic meritis merita addendo, & factis maiorum facta propria conformando, obtinuit in præmium plurima regalia bona. Celebrauit matrimonium cum Kurozuanska Vicethesaurarij Regni filia, ex qua suscepit filios tres, & duas filias. Quibus plurima bona acquisiuit, & magnæ fortitudinis & authoritatis ob potentiam, Augusto regnante, indicia declarauit, sed dominus pacis tutor & memor gementium, vitæ illius cursum præcidit. Lucas Comes de Gorka Andreæ filius sui parentis vestigia cito in honore secutus Palat. Posnaniensis & Præfectus Buscensis denuntiatus fuit. Bona acquisita à maioribus liberali manu disseminare cæpit. Acceperat in coniugem Helisabetham Ducissam in Ostrog, propter quam Demetrius Sangusko occisus fuerat, & quæ Duci Slucensi in coniugem admissa erat, de quo dicant alij. Hic amisit & dispersit, quæ maiores sui collegerant, obijt sterilis. Andreas frater Lucæ filius Andreæ Castell. Miedzirzycensis, Valecen. Koscianensis, Gnesnensis Capita neus

taneus. Vir prudentia, dexteritate singularis, habuit in coniugem ex Herburthorum familia Barbaram, quæ ante fuit consors Petri Kmitæ Palat. Cracouień. obijt sterilis. Stanislaus tertius frater prædictorum, Comes de Gorka Palat. Posnanień. Kolensis, Vsciensis, &c. Præfectus. Vir ad iram pronus, omnibus terrori paucis amori, habuit in coniugem Heduigim Sobocka, sed obijt sterilis. Bona illius in domum Czarnkouiorum qui ex eorum sorore nati fuerunt videlicet Andreæ Castell. Nakleń. Petri Succamerarij Posnanień. Stanislai & Ioannis, transierunt. Sic transit gloria mundi. Sic vos non vobis mellificatis apes. Sic struxerunt alij nobis nos posteritati, aut cui contulerit Deus. Sorores horum erant, Barbara Czarnkowscij Castellani Rogozineń. Capit. Koscinensis consors. Catharina Konieleccij Palat Lencicień. post Dzialynscij Castell. Bresteń. Coualeń. & Brodniceń. Præfecti. Eius Epitaphium Brodniciæ.

Hic ego Sarmaticâ Catharina ex gente quiesco,
Gorkanæ insignis vera propago domus,
Me genuit Comitum magna de gente Polona,
Hæc stirps Sarmatico quæ benè nota solo est.
Tradita præstanti post sum virtute marito
Dzialynski Raphael fœdere iuncta thori.
Vnica progenies ex me relictus alumnus,
In quo Dzialiniæ est spes generosa domus.

Roskowscij, *in Palatinatu Posnaniensi, à Roski bonis nuncupati, vnius domus cum Gorcanis. Erant Patriæ amabiles, & Reipub. proficui Si namque Gorcarum familia in nouem partes bona diuisa tenuit, profectò descenderunt plurimi à Gorcanis. Ioannes Castell. primò Præmeteń. postea Posnanień. cui Martia frons, Mineruæ ingenium fuit. Huic inter cæteros Anno Domini 1611. commissum fuerat dignoscere, an in fluuio Warta possit esse tuta & secura nauigatio, ad mare eo modo quo fit in fluuio Vistula. Celebrauit fœdus matrimonij cum Pampowska armorum Gozdawa, ex qua suscepit optimos spei & indolis posteros. Andreas de Gorka, Parens Illustriss. Dominæ Pocillatricis Regni Ostrorogiæ, natæ ex Slomowska armorum Grzymała.*

Tomiccij, *in Posnanień. Palat. antiqua familia à Gorcanis descendens, & Bninijs. Viri graues authoritate, consilio, pietate, notant familiam suam de Tomice. Petrus Tomicki, Romæ liberalibus artibus, Iure Ciuili & Canonico institutus, & Doctor creatus, apud Fridericum Cardinalem Cancellarium aliquandiu egit. Quo vita functo ad Episcopatum Premislien. & ad Vicecancellariatum Regni prouectus, officium tanta cum laude domi forisq; gessit, vt eo renitente paulo post ad Posnanień. deinde ad Cracouiensem sedem translatus fuisset. Erat vir quadruplici lingua disertissimus, forma conspicuus, animo excelsus, ingenio & consilio admirandus,*

splendidus, in pauperes & in omnes alios liberalis. Annum agens circiter septuagesimum in lectione passionis Domini ad illa verba: Pater in manus tuas commendo spiritum meum, *exspirauit* 1535.

D. O. M.

Suoque postremo Cineri,
Petrus Tomicius
Primùm Premisliensis, dehinc Posnanień. ac postremò
Cracouiensis Episcopus, Regni Poloniæ Vicecancellarius. Mortalitatis memor
ipse posuit. 1532.

Ioannes Tomicki, quem Andreas Cricius Archiepiscopus Gnesneń. magno elogio celebrauit, Castellanus Gnesnensis. vt Bielsc. fol. 656. & Stricou. fol. 776. *adnotarunt, matrimonij fœdere coniunctam habuit Oporowska, Castell. Gnesnen. filiam, eius fuêre quatuor filij. Nicolaus, Petrus, Andreas, & Ioannes. Nicolaus primus filius eius, erat vir fortis ac bellicosus, Martis filium diceres, is exsors matrimonij, vitam Patriæ integrè dedicatam non sine eius dolore finiuit, Petrus secundus filius, ætate sed non animo minor, grauitate morumq́ comitate insignis, matrimonio habuit Konopacka, Castell. Culmeń. filiam, ex matre Kostczanka Palatini Sandomiriensis filia. Hic habuit duos filios, Christophorum, & Ioannem, filias quatuor, Elisabetham, Heduigim, Helenam, & Catharinam. Christophorus eius filius, homo omni virtutum genere præditus, in tractandisq́ Regni ac Reipub. negotijs dexterrimus, Electionem Vladislai IV. subscripsit ex Terra Wieluneń. Huic coniux de domo auita Lasczorum, genuit vnicum filium Petrum. Ioannes cum consorte sua Kucharska procreauit tres filios, Christophorum, Apollinarem, & Theodorum, totidemq́ filias, Annam, Catharinam, & Ludgardim. Christophorus adolescens bonæ spei ac optimæ indolis iuuenis, postpositis omnibus certis expectationibus, Relirligionem S. Dominici Cracouiæ ad Sanctissimam Trinitatem est amplexus, in eaq́ nomine Doctoris Angelici, fausto omine, Thomas Aquinas insigniri meruit. Elisabeth verò præfati Petri filia, fide coniugij copulata erat Sigismundo Kotkowski. Fuit hic vario ingenio, & paulò quàm par erat sæuerior; sed mira temperie hæc maritum flectebat, ne dicam regebat; molestias supprimebat, iras mitigabat, iusta & honesta inserebat. O rarū & summoperè vxoribus imitandum exemplum. Hanc cum maritus eius viduam sine prole reliquisset, ipsa se matrem plurimorum pauperum effecit. Tota cura eius illorum necessitatibus prouidere, nutrire, potare, vestire, ac Christi Saluatoris sui exemplo, quotannis in die Cœnæ Domini cibare, pedes illorum cum summa demissione proprijs manibus lauare, vulnera alligare, subuculas seu indusias tribuere. O thesaurum manibus pauperum in cælum*

in cœlum deferendum: vis uberiorem pietatem? hæc in cultu lucrorum mirifica & assidua, nulla occupatione aut delectatione potuit ab incruento altaris mysterio demoueri; inerat illi horas suas Canonicas (vt loquimur) sacerdotali exemplo quotidie legere, ipsos Sacerdotes honorare, templa exornare, atq; id suis aut suarum ferè manibus, cùm & ipsa acu pingeret vestes, aut à famulis suis puellis pingi texiq; iuberet. Sed parua sunt hæc (si non magna dixerimus) solus affectus tenerrimus in Christum Crucifixum sacro cruore madidum magnus est censendus. Cuius imaginem prodigiosam in porticu Prædicatorum Cracouiæ pulchrè & sumptuosè altari constructo, vt patet, adornauit: ibiq; ad pedes eius sibi & marito suo monumentum posuit, & vt ibidem Missæ pro ambobus dicerentur, perpetuam eamq; optimam fundationem fecit, cùm omnia bona sua Fratribus Prædicatoribus ob amorem Sancti Dominici, certò recompensandum cum integro affectu suo dedit & dedicauit. Tantæ virtutes talem excessum in charta fecerunt. Heduigis soror eius vterina data in coniugium N. Dunin Szpot, quæ ei genuit tres filios. Helena vitam & virginitatem Sponso suo Christo consecrauit, S. Francisci Religionem in cœtu Sanctimonialium Crac. ad S. Agnetem professa, ibiq; Pelagia vocata. Catharina virgo deuotissima Cracouiæ obijt, sepulta in Basilica Apostolorum Petri & Pauli apud Patres Societatis Iesu. Andreas tertius Castellani Gnesneń. filius, cum vxore sua Dziatynska tres genuit filios, Ioannem, Georgium, & Stanislaum, filias quatuor, Margaretam, Christinam, Magdalenam, & Theophilam. Ioannes istius filius duas fide coniugij copulatus Matronas habuit, vna erat Stobiecka, altera Strykowska, cum ambabus prolem reliquit. Georgius Ciuis Patriæ optimus, qui etiam Electionem Vladislai IV. subscripsit ex Palat. Inowlocłaurień. huic nupta erat Tylicka Episcopi Cracouień. Neptis, mulier vitæ sanctitate, ac penitùs miraculis celebris, ex hac vnicum suscepit filium. Cum Margareta nuptias celebrauit Gostenski, cum Christina Grudziecki, cum Magdalena Herburt, omnes tres non sine fructu matrimonij decesserunt. Theophila S. Benedicti institutum amplexa & vestigia secuta. Ioannes quartus filius, à virtutibus & magnanimitate Maiorum suorum non degener, cum consorte sua Rydzenska vnum reliquit filium Lucam, cui in matrimonium oblata erat Czarnkowska, sed ambo steriles obierunt. De hac nobilissima & vetustissima atq; de Repub. meritissima familia, Stricou. fol. præallegato *dicit, quod Tomiccij omnes plùs debere Regno quàm Patrio nomini, vita & moribus commonstrarunt.*

Iwienscij *cum Tomiccijs eiusdem diuisionis bonorum, vt Calissij ex Epitaph. apparet, præter inscriptiones diuisionum. Ioannes Succamer. Calissień. cuius filius erat etiam Ioannes. eius ibidem Epitaphium. Ioannes de Tomice Iuienski, Generosi Ioannis de Tomice Iwienski Succamerarij*

Calissien. filius, Vir doctrina & pietate veræ religionis studio & constantia, candore, humanitate, liberalitate, atq; alijs virtutibus præstans. Obijt anno 1549 *parens, filius verò* 1580. *Sunt magna encomia & merita Iuiensciorum, sed quoniam alij sunt Iuiensçij armorum Grzymała, vt ex* Bielsc. fol. 261 *patet, difficile est coniecturari, de qua nam familia Historici referant. Hoc vnum sufficiat, quod armorum nauis familia portum redimita subit.*

Nam tua dum medio spatiatur in æquore puppis,
Virtutis retulit candida signa suæ.

Poduodowski. Poduodowscij *aut Powodowscij in Palat. Posnanień. antiquitus Patriam cognationi præferunt, & quicquid publico salutare non est, alienum priuato existimant. N. Powodowski, qui liberos optima educatione dignos Ecclesiæ reddidit, & proficuos Patriæ. Ioannes filius eius Canonicus Posnanien. pius & exemplaris. Tam namq; sanctum est Sacerdotij nomen, vt nulla vitiorum nota maculari se sinat. Hieronymus alter filius etiam Canonicus Cracouień. Posnanien. & Archipresbyter Cracouień. ad ædes B. M. in Circulo. qui ex Synodo Petricouien. ab Episcopo Cuiauien. Contributionem pro bello Gedanen. à Sacerdotibus Stephano Regi attulerat.* Bielsc. fol. 746. *Eximius erat Prædicator, cuius opera in Concionibus exstant, vera autem est illa doctrina, quam viuendi sequitur forma.*

Kliśski. Kliescij, *in Maiori Polonia. Hi publica instituta priuata pietate anteponunt.*

Smigelski. Smigelscij, *in Maiori Pol. & in Palat. Sendomirien. Abundant non auro sed præstantia virtutis. Christophorus subscripsit Electionem Vladislai IV. ex Palat. Sendomirien.*

Zytowiecki. Zytowieccij. *Non nati fruges consumere, sed gloriam adiungere factis.*

Dachowski. Dachowscij, *in Posnanien Palat. Protegere Patriam à periculo & clade, consilio & virtute docti. Albertus subscripsit Electionem Vladislai IV. ex Palat. Posnanien.*

Starkowiecki. Starkowieccij, *in Maiori Polonia. Laudatur in eis senectus in ætate iuuenili, nam apta Reip. & Regi.*

Baranowski. Baranowscij, *ibidem. In consilio sunt fortes, in prælio fælices.*

Komornicki. Komorniccij, *in Palat. Posnanien. Seruant quod sunt, norunt enim quod virtus nobilem sublimem, voluptas humilem facit.*

Szołdrski. Szoldrscij, *in Maiori Polonia, in districtu Koscienen. Virtus & fortuna contendisse in hac familia videtur, quapropter digni in Senatu, præcelsi in Pontificatu declarantur. Andreas magni iudicij, eruditionis Senator, Episcopus primò Chiouien. ex Referendario Vladis. IV. demùm Premislien. tùm Posnanien. renuntiatus. Vir eloquentia Cicero, prudentia Cato, consilio Fabius.*

Quàm

Quàm placido Præsul currunt tua carbasa vento,
Dum quatit inuictam nulla procella ratem.

Andreas, Nicolaus, & Ioannes Szoldrski, subscripserunt Electionem Vladislai IV. ex Palat. Posnanien. Crescit cum virtute fama, quæ etiam nauem è voragine extollit pelagi.

Gorscij, *in Palat. Posnanien. Si laudatur in aliquo Traiani virtus, Antonini pietas, Augusti moderatio, magis laudanda in nobili erit, discretio boni & mali, honesti, vtilis, laudabilis, si exercitata nedum præconcepta fuerint.* **Gorski.**

Brodniccij, *in Maiori Polonia. Præstant quæ sunt eximio viro præstanda, nam sicut veritas visu & mora valescit, ita Religione, amore Patriæ, & actibus virtuosis, vir eximius probatur. Stanislaus subscripsit Electionem Vladislai IV. ex Vielunensi Terra.* **Brodnicki.**

Zabinscij, *in Maiori Polonia. Quoniam inania cum tempore vanescunt, ideò nobiles præueniunt & relinquunt gloriosam de se famam. Subscripsit Vladislai IV. Electionem Zabinski Albertus, Vilnensis Cantor, & Canonicus Posnanien. ex Palat. Vilnen. Hinc apparet translatos ex Maiori Polonia, ad M. D. Lith. aliquos fuisse.* **Zabinski.**

Maniecij, *in Posnanien. Palat. De his dicere licet quod Tiberius apud Patres disseruit: Non posse motum orientem nisi Germanici sapientia componi, nam sua ætas, cum Drusij nondum satis adoleuissent, id vrget. Plurimi namq; ingenio, disciplina, industria, ex Manieccijs excelluerunt & excellent. Stanislaus Præpositus Monasterij Regularium Canonicorum Cracouiæ ad Corpus Domini, & Officialis Cracouien. Matthias Maniecki Succamerarius Posnanien. Hieronymus Maniecki Subiudex Terrestris Posnanien. Ioannes Maniecki Venator Posnanien. Iacobus Maniecki, qui omnes quatuor subscripserunt Electionem Vladislai IV. ex Palat. Posnanien.* **Maniecki.**

Kokorzynscij, *in Maiori Polonia. Ausus erat Aristoteles dicere:* Infælicissimum genus miseriæ est fuisse fælicem; *Ego verò dicere ausim:* Infælicissimum est genus fuisse nobilem. *Curant profectò Kokorzynscij esse & fuisse nobiles.* **Kokorzinski.**

Tłoccij *ibidem. Lætior fuit Tiberius si pacem firmauit, quàm si bellum per acies confecit, sed Sarmaticum & sub Polo Polonorum sito pacem in pace, bellum in bello cogitare & firmare; eò namq; optimus Ciuis & tutor Patriæ dignoscitur.* **Tłocki.**

Kunowscij. *Celebres reddunt homines præter imagines & pompam, laus & memoria virtutum.*

Radzewscij, *in Maiori Polonia. Ætas, forma, genus, maximi sunt nominis, sed ea adornare factis, cohonestare trophæis, ex quibus æuiterna excrescit laus, longè nobilius est. Hoc statuere sibi Radziewscij.*

Ponienſki. Ponienſcij. *Cuncta etiam fortuita ad gloriam vertenda, non dico caducam, ſed perennem, quæ nec tempore nec ſpatio euaneſcit.*

Illowiecki. Illowieccij *aut Ialowieccij. Optimo, & vero nobili læta & proſpera precamur, nam non ſolum eſſe ſed prodeſſe meditatur.*

Krzeſinſki. Krzeſzynſcij *aut Krzeſinſcij, ſunt & in armis non inualidi, & in iure potentes, & in moribus affabiles.*

Brocki. Broccij, *ſi diſplicent regnantibus ciuilia filiorum ingenia nobilitas non deficiat in colligendo exercitio & experientia. Tales Broccij eſſe ſatagunt.*

Bylinſki. Bylinſcij, *erat ille Græcorum annalibus ignotus, qui ſua tantum mirabatur, Romanis verò haud perindè celebris dum vetera extollit recentium incurioſus, Polonis verò intereſt & antiquorum factorum rememorari, & præſentium atq; ſuorum non negligi: Faciunt quod exprimunt Bylinſcij.*

Kobylinſki. Kobylinſcij, *quod perſuadebant antiqui Romanorum bellatores, non fraude, nec occultis, ſed palam & publicè in hoſtes ſuos & patriæ vlciſci conuenit, hoc totum in confinibus Regni, contra Tartaros, Moldauos, & Moſchos pugnando Kobylinſcij effecerunt. Patet ex Epitaphio eorum Laticouiæ in Podolia.*

Taczalſki. Taczalſcij, *Licet non ſint eadem dedecora Principibus, Viris, Imperatoribus, Populoque, omnibus tamen verus nobilis obuiare, & de omnibus dolere nouit & paratur.*

Szkalowſki. Szkalowſcij, *meditato temperamento, laudem, audaciam, extolli, ita affectus, & iræ moderanda. Sic namq; nobilis vita, fit in nobili.*

Wyganowſki. Wyganowſcij, *Nobilius eſt filium parere Patri quam patrem filio, ita nobilem patriæ & Regi ſeruire, quam contra hæc pugnare. Exilio enim tales mulctandi, illi præmio coronandi. Pugnant & inſudant pro patria in Caſtris, in conſilijs, in religione Wyganowſcij. Ex quibus & in Ordine Prædicat. & Diſcalceatorum fuerant. Ita ſunt ex vtroq; Cæſares & Nobiles.*

Borzikowſki. Borzikowſcij, *in Sendomirień. Palat. duobus inuictum animum cum fortitudine conſtituunt, dedecore ſui, & gloria hoſtis.*

Slußewſki. Sluzewſcij, *in Sendomirienſi ſunt legis & libertatis tutores. Eſt namque iniquum, autorem eſſe legum & ſubuerſorem, armis tueri libertatem, & armis amittere. Iacobus & Zlochus ſtrenui milites cum Tartaris.*

Moſcinſki. Moſczynſcij *à Duſſyno, Matthias Generalis Poloniæ, contra Zeganenſem Ducem inuaſorem Regni cum Luca Gorcano & Stanislao Oſtrorogio copiarum ductor.* Bielſc. fol. 462. *Magnus vir conſilio & Marte, qui Caſimiro Iagellonidi plurimum affabilis. Vnde etiam contra iura Palatinatum Caliſſień. ſibi obtulerat.* Bielſc. fol. 467. *Moſcinſki de Moſcina, Caſtell. Dobrzyneń.* Ianuſzouius fol. 724.

Slabkowſki. Slabkowſcij, *in Sendomirienſi Palatinatu: Michael & Andreas ſubſcripſerunt Electionem Vlad. IV. ex Palat. Sendomirień.*

Smogorzewſki. Smogorzewſcij, *in Sendomirienſi Palatinatu Hieronymus vir præſtantia Caſtrenſi eximius.*

Moſzyn-

Moszinski.

Moszinscij, *Ex reuolutione multorum sæculorum constitit familiam esse antiquissimam in Regno, ex diuersitate verò titulorum & honorum, claram fuisse meritis colligitur. Matthias, hic in patriam eum detulit amorem & affectum, vt Serenissimi Reges post tot tantosq; honores illi Palatinatum Posnaniensem cum Senatoria Regni contulerint, & Perillustris ac Magnifica familia Koniecpolsciorum ipsum inter familiæ suæ coniunctiones adsciscere voluerit, suscepit ex Nauoyka Koniecpolska Hieronymum filium. Hieronymus Pallatinides Posnaniensis, qui Illustrissimæ parentis bona hereditaria possedit, videlicet Vielkomlyn, Trzepie, Krussyne, Zalesie, Gosciau, Zagorze, Wola Grzybowa, Mysliczow, Lazow, Nakło, Witow, Turzyn, Biała, Podlesie, Wozniki, Będzieciowie, Ludinia, Koscielec, Karniow, Luczycze, Ianussowce, & alia bona cum ipsis. Erat possessio horum bonorum Anno* 1530. *prout inscriptiones & diuisiones bonorum sonant. Idem Hieronymus fecit perpetuam & amplissimam fundationem Patribus S. Pauli Eremitæ Czestochouiæ, vt pro familia viuorum DD. Mossynsciorum Missæ Sacrificium peragant pro peccatis, & pro sublatis ex hac vita, Requiem. Matthias filius Palatinidis. Hic tam generosum declarauit animum Patriæ & Reipub. vt summam sexaginta millium quàm in bonis Regalibus habebat inscriptam Sigismundo Sereniss. Regi cesserit anno* 1541. *Profectò declarauit ille hoc facto illud in se symbolum nauis:* Frustra viuit qui nemini prodest. *Voluit ille prodesse Patriæ, Regi, & Regno, nec per hoc obfuit familiæ, nam filius dando aliquid matri, tanquam in proprium thesaurum demittit. Hieronymus, qui Paprocij temporibus vixit, hæres in Wielgomlyn, & alijs amplis possessionibus, vir pietatis & virtutum obseruantissimus, cum Korycinska Capit. Prædecen. filia matrimonij vinculum tenuit, & ex ea suscepit filios, Ioannem, Stanislaum, Nicolaum, Adamum &* Procopium, *è quibus Ioannes Vexillifer Siradien. vir excelsi animi, liberalis, amicitiæ & familiaritatis primorum Regni studiosissimus. Stanislaus Aulicus Sigism.* 3. *& miles laude præclara meritò efferendus. Hunc Priuilegium Regium quod in Bochnensis Aduocatiæ administrationem accepit, ita extollit. Stanislaus Mossynski Aulicus noster, ab ipso primordio Regni nostri ita se præclarè & eximiè vsq; ad hoc tempus gessit, vt semper ab illo fidi subditi officium, & strenui Aulici indefessum studiũ receperimus. In Liuonia dum contra iniustum paterni Regni nostri inuasorẽ arma necessariò sumeremus. In Sueticis bellis, in Moschouiticis nuperrimè susceptis, tùm in domesticis tumultibus, cùm in viscera sua Respub. seuire cæpisset, semper nobis præstò fuit, & pro dignitate nostra, vt decet bonum Ciuem & fidelem Regis subitum, vitam suam profundere paratus fuit. Nicolaus rectus vir, hospitalis, & pietati deditus, cui inter aliam prolem cum Christina Rzuchowska armorũ Okssyc Ioannes Dionysius, in Ordine Sacro Prædicat. S. Dominici, Professor*

feſſor et Doctor in Theologia, atq; Sereniſſ. et Inuictiſſ. Regis Vladiſ. IV. Cōcionator doctiſſimus, Prouincialis Prouinciæ Poloniæ, cui Superi faueant.

Czarniecki. Czarnieccij, *de Czarnca in Palat. Sendomirień. in diſtrictu Checineń. antiqua & præclara meritis familia, ſicut erectio Eccleſiæ in Czarnca & Epitaphia ibidem teſtantur. Cum namq; Sancti Floriani Martyris Reliquiæ Cracouiam introducerentur, hæres in Czarnca mentis præconcepta lætitia Sancto Martyri erectam Eccleſiam conſecrauit. Anno 1184. Florianus cognominatus Budza hæres de Czarnca, qui ſortes ſuas fratri Doboconi, reſignauit in Zarnowiec Anno 1366. Stanislaus Parochus in Czarnca ſortes ſuas eidem Eccleſiæ inſcripſit. Patet ex Epitaph. in Czarnca. Tomco, Ianuſius, Sandziuogius, Włodko, Pelca fratres germani, quorum bona Vladislaus per Priuilegium videlicet Katy, Błogoſtew, multis libertatibus donauit, & Czarnca in ius Theuthonicum tranſtulit, excipiendo illos ab omni iure & quauis authoritate, vt coram Sculteto ſuo ſubditi eorum cauſam dicere valeant anno 1423. Præſentibus Chriſtino de Oſtrow Caſtell. Cracouień. Iacobo de Koniecpole, Palat. Siradień. Ioanne de Szczekocin, Caſtell. Lublineń. Narciſſo de Rytwiany, Caſtell. Zauichoſteń. Sbigneo de Brzezie, Regni Marſchalco, Paulo de Bogomiłowice, Iud. Terræ Cracouień. Adamo de Tur, Iud. Łancicien. Datum per manus Alberti Epiſcopi Cracouień. Regni Cancell. & Venerabilis Ioannis Szafraniec, Decani Cracouień. Vicecancell. Regni. Soror iſtorum Iachna, relicta Pauli de Chrząſtow fratribus germanis, Tomkoni & Sandziuogio ſortes ſuas in Czarnca & Wola Czarniecka, quæ poſtmodum Katy vocata, inſcripſit coram Ioanne de Sprowa Iudice, & Petro de Oleſnica Subiudice Sendomirień. Datum Visliciæ 1437. Ianuſius vnus ex prædictis fratribus, erat Archidiaconus Kurzelouień. conſtat ex quadam citatione de bonis cum fratre Tomcone data 1427. qui poſtmodum fuit Referendarius & Theſaurarius Regni, vt ex Epitaphio illius Crac. in Eccleſia Corporis Chriſti apparet. Nicolaum Czarniecki poſt bellum Gronoualſceń. Nuntium miſſum à Iagellone & Vitoldo ad Cruciferos de reddendo Magdeburgo, aliqui Hiſtoricorum referunt. Hieronymus de Czarnca, ex Dorothea de Przyłęk Przyłęcka armorum Srzeniawa, habuit filium Fælicem, qui cum Elizabeth de Tyniec Tyniecka armorum Poray, reliquit filios tres, Fælicem, cuius poſteritas hæc fuit: Matthias, qui militarem per duodecem annos in Vngaria profitebatur. Florianus, qui in bello ad Kłuſzynum occiſus. Hieronymus, miles in Vngaria & in Liuonia, cuius filij ex Anna Łuczycka, Stephanus miles, qui Leopoli ſepultus, & Ioannes in Societ. Ieſu. Hieronymus atq; Alexandra ſoror Krzeccij conſors. Ioannem, cuius coniux Catharina Moſkorzowſka Valeriani ex Clemente armorum Pilawa nata ex Margaretha Dambrowſka armorum Poray, Stanislai Dambrowſki filia, quem genuit Catharina Roxicka, & Hieronymum, militem*

eximium.

eximium, qui cum Gostawska reliquit filios militia præcelsos. Florianum sepultum in Czarnca, qui reliquit Stanislaum in Castris & bello reportantem trophæa cum Illustrissimo Lubomirski in Moschouia, tunc Capitaneo Sadecensi, modo Palatino Cracouień. vbi duo fratres eius occisi fuerunt, cuius etiam filius Petrus octodecem annis continuis in Castris stipendia meruit. Christophorus Ioannis filius Capit. Zywieceń. & Aulicus Regius, vt ex Constantiæ Serenissimæ Reginæ literis & Priuilegio patet, ad annum septuagesimum Catholicus factus, Calissij apud Patres Societ. Iesu sepultus. Posteritas eius hæc fuit ex Christina Rzeszowska à Rzeszowek armorum Waz cum pomo viridi, quam genuit Paulus cum Dorothea Szaracka armorum Radwan, cuius Parens erat cum Chroscicka armorum Rola, & hunc progenuit Iacobus ex Agnete Woynowska armorum Nałęcz, ipse natus ex Nicolao & Strzemienowna armorum Strzemię. Petrus I. filius Christophori, in exteris nationibus educatus, cum Misiowska tenet matrimonium. II. Adalbertus, Notarius Castreń. Chęcineń. cuius coniux Dubrawska. III Paulus, qui cum in Patria per annos duodecem militaria trophæa Rothmagistri, & Legionum ductus in expeditionibus diuersis compleuisset, in exteras partes militaris coronæ gratia diuertit, demum in Maltam sese contulit, vbi dum tanta specimina suæ fortitudinis commonstrasset, dignitate Caualeria illustratus fuit. Insignia nobilitatis illius iuramento affirmata in Castro Chęcineń. vt apud Sacram Religionem S. Ioannis Baptistæ Melitensis Ordinis maiorem authoritatem haberent, cognitis iuratoribus subscripserunt: Lipski Archiepisc. Gnesn. & Primas Regni, Zadzik Episcopus Cracouień. & Dux Seueriæ, Lubienski Episcopus Cuiauiæ, Koniecpolski Episcopus Chełmeń. & Dux Radziuilius Palatinus Vilneń. IV filius Stanislaus, militari & Curiæ Regiæ ad Sigismundum III. & filium eius Principem Alexandrum deditus, demum Cæsareæ Maiestati Ferdinando cum quingentis equestribus obsequia reddidit, quæ iterum vt conuenit Patriæ offert. V. Thomas, in Diœcesi Cracouień. & Wrocłauień. Canonicus & Prælatus. VI. Stephanus ab ætate competenti perpetuus miles, & Patriæ defensor, à multis annis vices gerens Rothmagistri, præcipuè apud Kazanouium Campiductorem Regni in Moschouiam, vbi pro meritis sibi atq; toti companiæ promeruit præmia, vt ex Priuilegio illius patet, dato in Szemłowie in Castris, in quo mille lanei, quingenti pro illo, quingenti pro compania in districtu Staroduben. ad montem Popowa concessa sunt. Modo Illustrissimi Palatini Cracouień. vices gereń. Rothmagistri armaturæ grauioris, multoties Tartaros, rebelles Cosacos ad Kumeyki & Starzec repressit, & pacis Commissarius ad Masłouum stagnum constitutus, iuramentis Cosacorum duraturam firmauit. Retinet matrimonij fœdus cum Sophia Kobierzycka armorum Pomian, cuius Patruus est Castellanus Krzyuinensis, & frater

illius Pocillator Calissien. & Capitaneus Brodniceń. Vtinam fortes creentur à fortibus, & ab aquilis aquilæ, quibus & Patria conseruaretur, & domus præclara æuiternè floreat. VII Dobrogostius, qui tyrocinia militaria in Vngaria collegit, & in Patria cum Alexandro Duce in Wisniowiec lauream militarem ex congressu bellico obtinuit, modo Cosacorum Bialocerkiewsciorum est vigilantissimus Præfectus. VIII Franciscus, qui Religionis obedientiam in Societate Iesu amplexus est. IX Martinus, in Vngaria militaris progressus initia collegit, cum Præfecto Stabuli Regij Duce in Wisniowiec, & iterum cum Campiductore Kazanowski miles strenuus in Prussiam, contra Tartaros & Cosacos rebelles, Vexillifer, & demum vicesgerens Rothmagistri Margrabij Myszkowski, Grodecensis Capitanei, reportauit insignia fortis animi, globo transfixus in bello contra Cosacos rebelles ad Lubnie. X Ioannes, etiam miles cum Margrabio Myszkowski. Eorum soror Catharina primò Mastowski, tùm Piekarski, vltimò Gembartij consors. Fratres patrueles Czarnieccij exstant: Ciriacus, cuius filius S. Pauli Eremitæ in Claro monte Religiosus. Albertus ex Madalenska reliquit Georgium & alios. De quibus in contractu facto in Zalesie, vbi Ioannes, Gaspar, Nicolaus, Florianus, germani & patrueles nominantur, Anno 1572.

Da tales terra Polona Duces, vt sint, pro Patriaq; sui, Regisque salute,
Bella mouere sciant, bella mouere ferant.

Sulkowski. Sulkowscij in Podgoria, sed aliqui etiam in Russiam & in Inowlaclauiam transierunt. Quaproter in Podolia reperiuntur Sulkowscij, & ex Palatinatu Inowlocławień. Gaspar Subdapifer Inowlocłauień. Electionem Vladislai IV. subscripsit.

Iwanowski. Iwanowscij in Luceorień. Ex his Alexius in Cracouień. Palatinatu, dum matrimonij fœdus accepit, etiam domicilia constituit. Filius eius Alexander transijt in Maiorem Poloniam, vbi cum Kołucka armorum Pomian tenuit sacra connubia. Mienich in M. D. Lith. cui in vnione ad Regnum talia arma concessa fuerant, Anno 1413. in Comitijs Chrodlen.

Łabęcki. Łabęccij in Podolia. Petrus strenuus & continuus miles, qui exercitia militaria collegit in Hungaria, exercitauit in Transiluania, Moldauia, Prussia, Moschouia, finiuit in confinibus Regni, sepultus Bari in Podolia.

Boboletki. Boboleccij, de Bnino & Bobelcino notant familiam suam in Maiori Polonia. Lucæ meminit Epitaph. in Otorow. Matthiæ et fratris illius Subiudicis Posnaniensibus ibidem Epitaph. Stanislaus Matthiæ filius, ex Lutomska armorum Prawdzic natus, suscepit filios ex Zdzarowska armorum Poray, Stanislaum, Albertum, Petrum, Gasparum, et Ioannem cum Luca Societatis IESV.

ŁODZIA

LODZIA SECVNDO alias KORAB.

HÆC gentilitia superius in Tomo primo sunt descripta, sed quia aliquæ familiæ non fuerunt notatæ, iterum eadem hic repetimus, Lector Delineationem, Originem, Discursus & Familiam, in loco prænominato videbit.

Pieczno*wski.*

Pieczno*w*scij *armorum Korab tàm in Ecclesia Dei, quam in rebus Nobilium, & actibus ad bonū Reipublicæ spectantibus sunt dignissimi. Valentinus Regens Cācellariæ Regni & magnus Secretarius Regis Augusti Vir spiritualis & Presbyter. Matthias dum vitam domesticis curis obligare intendit, coniugem è Lakinsciorum familia accepit. Martinus frater illius post literaria exercitia & cultā moribus iuuentutem ex Rzessowska suscepit filios Lucam & Martinum Abbatem Bresten. in Hebdow. Lucas filius Martini eximius miles cum Zamoscio Cancellario Regni & Exercituum Magno Præfecto. Honoratus titulo Tribuni Siradień. tenuit matrimonium cum Prusskowska, ex qua suscepit Ioannem & Lucam, Soror Lucæ erat Iankowska in Sendomiriensi Palatinatu.*

Sokołowski.

Sokolowscij, *ex Cerscensi districtu, ex quibus aliqui in Volhiniam & Podoliam translati fuerunt. Ioannes miles continuus ac strenuus inter milites Castell. Cracouień. Ducis in Ostrog. Habuit in coniugem ex familia nobilium in Vngaria Arssadiorum Barbaram, quæ in regnum vnà cum Illustrissima Principissa Castell. Cracouień. Ducis in Ostrog Ianusij consorte ducta fuerat quæ fuit è domo Szerediorum, cuius consanguinea fuit hæc Barbara Sokołowska. Arma nobilitatis illius, vt apparet in Ecclesia Czudnouien. erant, Corona aurea intra quam sedet lupus, & erectis anterioribus pedibus tenet crucem, supra quam est rosa coloris rubei, illius verò Matris arma sunt, manus hominis in veste rubea, quæ tenet tres sagittas, Auiæ verò arma, lupus in campo aureo mouens gressum, sunt bene possessionati*

Corona intra quam lupus cum cruce & rosa.

 supersti-

superstites Sokolowscij ad Lubartouiám milites digna memoria. Christophorus post multa Martis trophæa, cum Eua Vilzanka Sacramentum matrimonij suscepit.

Kobierzyccij, *heredes in Kobierzycko, in Palatinatu Siradien. perantiqua familia, morum grauitate ac literarum eruditione celebris. Nicolaus et Iasko fratres germani, de Maiori Kobierzycko in anno* 1424. *inter hereditaria bona statuunt limites, et diuisionem cum nobili Wichna de eadem Kobierzycko, derelicta vidua nobilis de Korytkowo coniuge. Patet ex Actis Castrensibus Siradień. sub actu feria secunda in Vigilia S. Petri Cathedrati, anni prædicti. Ioannes Kobierzycki ex prænominatis descendens, dum in vitam fæliciorem cessit derelicta illius coniux Heduigis, ætate grandæua, bona hereditaria inter filium suum Nicol. & filias Annam & Catharinam, de Kobierzycko diuisit, & Actis Sirad. anno* 1502. *roborauit. Nicolaus post exercitatam iuuentutem in literis, & diuersorum Magnatum Aulis, celebrauit sacra connubia cum Elisabeth Pratkowska de Rakowice, vt reformatio in Actis Siradień. anno* 1507. *docet. Reliquit ex illa filios quinque, & filias duas. Ioannes filius primus, vir literis & pietate ornatus, Parochus in Vnkow, qui sortes suas hereditarias fratribus suis inscripsit & donauit. Albertus secundus filius, eruditione & iudicij maturitate clarus, Iudex Siradień. ad annum* 1545. *Habuit in coniugem Euam Kobierzycka, de minori Kobierzycko armorum Pomian, filiam Bartholomæi. Acquisiuit postmodum prædicta bona Iudex à Parente coniugis, & eius filio Stanislao, quapropter successores heredes vtriusq; Kobierzycko facti, sine expressione de Kobierzycko magna familiam suam adnotare cæperunt. Actum Siradiæ* 1552. *Stanislaus tertius filius. Hic post cultam moribus & honesto ætatem, cum Anna Wiktorowska armorum Gryf tenuit matrimonium, ex qua suscepit filios, Nicolaū & Bartholomæum, & filiam Heduigim, Sebastiani Madalenski coniugem, ex qua idem Madalenski suscepit doctrina & eruditione præclarum filium Ioannem Suffraganeum Gnesneń. Abbatem Landeń. & Albertum Tribunum Vieluneń. Iacobus vltimus filius, cuius mascula proles publicis Regni obsequijs, & militari dedita, vitam nullo præsidio egentem posséderunt. Nicolaus Kobierzycki Stanislai prænominati filius, exercitatam iuuentutem militaribus sub Mielecio Exercituum Præfecto adornauit, ex Heduigi Pięcznowska armorum Korab, reliquit Ioannem, in diuersis expeditionibus contra Cosacos, Abasium Bissurmanum, & in Prussia cum Illustriss. Palat. Cracouień. Lubomirski, decennio miles. Tenet matrimonium cum Sophia Kobierzycka de armis Pomian, suscepit filiam Helenam Iacobi Madalenski, ex Iudice Vieluneń. filij coniugem & filios, Casimirum optimæ spei adolescentem, & Iacobum minorem natu. Sorores verò Ioannis & filiæ Nicolai erant, Anna Koldowska, Margareta Priorissa*

Oram-

Ordin. Præmonstraten. Lanciciæ, Sophia Konopnicka, Beata Tymieniecka. Bartholomæus alter filius Stanislai, & Nicolai Germanus, miles multis expeditionibus militaribus clarus, ad Byczynam cum Zamoyscio pro Rege & Patria pugnando, indicia fortis animi multoties declarauit. Ex Catharina Tymieniecka suscepit filios, Stephanum Religiosum S. Benedicti in Tyniec, Albertum Societatis Iesu Religiosum, Andream Martis dignitate, ac plurimis expeditionibus excellentem, & Vladislaum. Ita coronati laudis continuæ gloria, æuiternè præmiati gaudebunt triumphatores in cælis.

Koldowscij *de Koldow, Stanislaus eruditi animi iudicio, Vicecapit. Castren. Siradien. factus, reliquit non dissimilem filium. Ioannes frater germanus, militari & rebus strenuè agendis aptus, plurimis Mæcenatibus dilectus. Ex Anna Kobierzycka armorum Korab reliquit filios, 1 Nicolaum, qui in Curia Episcopi Cracouien. Lipski armorum Grabie, iuuentutem excoluit, demùm maior domus Episc. Luceor. Gębicki. 2 Stanislaum Præfectum Stabuli Archiepisc. Gnesnen. Lipski armorum Lada. 3 Albertum, Præfectum Stabuli Episc. Luceorien. Gębicki. 4 Franciscus.* Koldowski.

Łozij. *Stanislaus Łoza Episc. Arguensis, Suffraganeus, Decanus, & Officialis Generalis Lucceorien. Infulatus Olycen. In cuius laudem & arma ita Collegium Luceoriense cecinerat:* Łoza.

Quàm placido Præsul currunt tua carbasa vento,
Dum quatit inuictam nulla procella ratem:
Vincenti solidus reddit tua vota colossus,
Fuluaque iam victrix serta columna gerit.
Virtutis duplici cumulantur præmia dono,
Dum velat sacrum bina tiara caput:
Hæc tua dum medio spatiatur in æquore puppis,
Virtutis retulit candida signa tuæ:
Æthereos quando portus redimita subibit,
Præmia quæ victrix Præsule digna feret?

Radliccij. *Magnificis floribus virtutum adornati, lucidissima ornamenta Prosapiæ exstiterunt, qui cum Lascijs alijsq; plurimis nobilibus sub Korab in Tomo superiori de cognomine expressis, bonorum diuisiones acceperunt, atq; Lasciorum Familiæ extremæ successores nominati, in iure patronatus beneficiorum Ecclesiasticorum Præposituræ Lascensis, Parochiæ Sadkouień. Cantoriæ Gnesnen. Decanatus Calissień. Reddidit hæc Radliciorum familia ex antiqua progenie & augmento virtutum maxima Patriæ encomia. Modernis temporibus Adrianus Radlicki ex Notario Castren. Calissień. in Notarium Castreń. Posnanien. promotus, adauget merita meritis, & ornameuta Maiorum suorum ornamentis. Inuidus virtuti ipsius studeat adæquare animosius.* Radlicki.

Rayſki. Rayſcij. *Hi eiuſdem bonis communicando, ob diuiſionem cum Radlic-cijs, demonſtrant antiquitatem familiæ, & honeſto proſequi Maiorum merita ſatagunt.*

LOPOTOW.

DELINEATIO.

SVnt framearum antiquarum defendicula in modum crucis diſpoſita. In campo cæruleo inter lineas ferreas candida.

ORIGO.

ORiginem à Ducibus M. D. Lit. habere vbi ſcilicet inueniuntur, aut à Ducibus Ruſsiæ, nam etiam in Volhinia conſpiciuntur, certum eſt, & quia ſunt cruces framearum acquiſita fuiſſe in bello clariſsimè conſtat, libris namque pax, gladijs & frameis bellum exprimitur, quibus autem cruces à gladijs conferuntur, vel quod ad ſanguinem & vitam decertauerint inſinuatur, vel quod ipſo vſque capula gladij nomen & gloriam aſſecuti fuerint, poſteritati ad imitandum adfertur.

CRVX IN SALVTEM ET EXITIVM.

DVrum quidem eſt ſalutiferæ & omnibus Chriſtianis dulciſsimæ cruci exitium adſcribere, ſed ſi de ipſo Chriſto dictum eſt: *Ecce poſitus eſt hic in ruinam & in reſurrectionem multorum:* iam non erit in vitium deducendum, ſi etiam cruci licet ſalutiferæ exitium quodam modo adſcribebitur. Lego in Hiſtoria Sinar.: parte 4. cap. 17. quod non procul à Malaca arbor eſt, cuius radices in varias diſperſæ ſunt partes, quæ enim ad orientem ſpectant, antidotum præbent aduerſus quodlibet venenum febreſque pellunt cum ægritudinibus alijs: at quæ vergunt ad occaſum ipſiſsimum ſunt venenum. Poterit quidem arborem duplicem in mentem nobis referre paradiſi per quod adducti in exitium ſumus, & Chriſti per quod ad vitam reuocati ſumus. Vnde Origen. de crucis potentia. Crux filij Dei noſtra victoria eſt: illius patibulũ, noſter triumphus: gaudentes leuemus hoc ſignũ Dæmones qui aurata capitolia non timent, crucem timent. Qui contemnunt ſceptra legalia & purpuram Cæſarum, Chriſtiani ſordes, humilitatem, & ieiunia pertimeſcunt. Virga Moyſis hoſtibus occurrebat vt ſerpens mordens, & enecans; Iſraelitis erat vice baculi quo niteban-

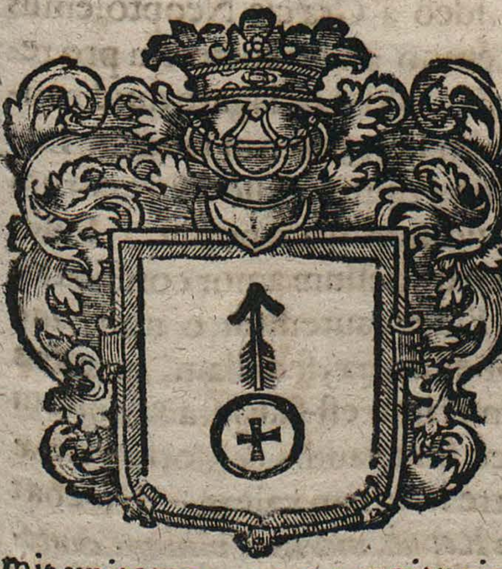
tebantur, sic etiam verum lignum crucis hostilium quidem spirituum, nequitiæ mors est, animarum verò nostrarum baculus, tuta sedes & vita, in qua conquiescunt. Crucem hanc in armis ex defendiculis framearum dum video, fortiùs in politicis crucem salutis & exitij deducam. Vt quid enim duæ cruces ex gladijs efformatæ sunt in crucis Ecclesiasticæ modum & figuram? Respondebo cum Theologis, vbi cessauit crux prima subsecuta est figura secũda: vbi cessauit sanguis, subsecuta pax: vbi cessauit exitium, subsecuta est salus. Respondebo secundò cum Politicis, Hostibus exitiũ erat crux frameæ vna, altera amicis & Patriæ salus. Perfidis Reip. & Regi iura & iuramenta sacrosanctè seruanti & obseruanti est exitium frameæ crux prima, diligentibus patriam & colentibus salus est crux secunda. Scio equidem quòd patriæ amantem & bonum ciuem, aut Dij tollunt, aut hostes occidunt, aut pericula perimunt, aut labores enecant; sed proditorem patriæ, Reipub. periurum, Regi fraudulentum, communitati nociuum, quæ & quanta sequuntur mala, ignominiæ, maledicta, nullus blasphemorum & iniquus excogitabit, nam proditor nulli iniquorum adhuc placuit, placebitque nunquam.

LINEA FAMILIÆ.

L*opotowij, Antiqua atq; militari strenui Lopothate celebris in Magno Ducatu Lithuaniæ.*

Bekowscij *in Volhinia, qui etiam in Magno Ducatu Lithuaniæ bona possident. Iuanum* Paproc. in secundo opere *meminit, Virum bello & castris insignem.*

ŁOSIATINSCIORVM.

DELINEATIO.

EST Sphæra mundi, intra quam est Crux, suprà Sphæram est Sagitta recta, sursùm cuspidine eleuata.

Sagitta suprà Sphæram.

ORIGO.

REgnante Ludouico Lois nuncupato, originem habuêre in Regno in duello bellico cum infideli pro fide Christiana. Arma igitur nobilitatis sunt, quæ vnum Deum & trinum exprimunt. Circulus exprimit vnitatem, nam iungitur in circulo principium fini. Exprimit & personam Patris, qui est initium originis, vt ab illo sint aliæ personæ, & illa

Circulus exprimit vnitatem in diuinis

&illa à nullo, sicut primum punctum circuli est, à quo omnes lineæ, & illud ab illis non est. Crux, exprimit secundam personam in Diuinis, & Vnigenitum Patris, proindè enim intra circulum ponitur. Sagitta, exprimit Spiritum Sanctum, qui ab vtrisque procedit, ideò suprà circulum & Crucem eleuatur. Benè autem per sagittam Spiritus sanctus significatur, tùm quia Spiritus sanctus penetrat intima cordis ceu quædam sagitta, tùm quia in Scriptura dicitur: *Et Spiritus Domini ferebatur super aquas*, sicut sagitta fertur pennis super aera. Sed addunt scriptores, quod tantus bellator pro fide, ad se directam ab hoste sagittam manu retinuerit, atq; eandem in hostem in quo magna vis belli, victoriarũ fortunata spes consistebat, retorsit ipsumq; enecauit.

Sagitta significat Spiritum Sanctum.

FÆLIX VICTORIA, SI BELLVM PRO FIDE.

Fælix victoria si bellum pro fide.

SIcut Deo nil meliùs, vtiliùs, magnificentiùs esse & cogitari potest, ita nil decentiùs est homini, quàm pro illius honore & sanctificatione meditari aliquid & agere. Primus namque & principalis respectus in omnibus esse debet honoris altitonantis Dei. Sic namque omnis fælicitas nostra, sic triumphalis quæcunque victoria, semper & vbique promota stetit, & illæsa permansit. Vbi verò respectus Dei defuit, infortuniorum congeries citò, licet secundò tempore, irrupit. Vndè Poeta:

Deo nil meliùs.

Dei in omnibus sit primus respectus.

Contrahe vela licet ludant Delphines in alto,
Nam tunc tempestas non procul esse solet.

Pugnauit horum armorum protoparens pro fide, ideò fælix victoria exindè stetit. Refert *Sophocles in Philoctete*, quod victa Troia nunquam esse potuit nisi sagittis Herculis, ideò à Græcis Neoptolemus Achillis frater cum Vlysse, in insulam Lemno ad Philoctetem pro recuperandis sagittis Herculis missi fuerunt. Nolo indagare quid veritatis dictum habeat, sed indè moueor non immodicè in laudem Losiatinsciorum, & si qui sunt qui his armis vtuntur, quod sine eorum sagitta inimicus fidei & Patriæ hostis deuici nunquam potuit. Fides eorum addidit vires, religio disposuit digitos, bellum amor confecit, & scutum, gladium & arcum confregit. Fidem autem dico non hanc quæ nunc discrepat à vero Ecclesiæ & obedientiæ, sed illam, quæ vna erat cum occidentis Ecclesia, vltra quam vt non est salus, ita & nullum gratuitum & fauorabile donum. Hæc sunt laudis & gloriæ vestræ clarescentia signa, vt nullus vobis inferre iniuriam valeat. Dicebat quondam Polybius: *Strenuus ac benè de Repub. meritus, minimè contemni aut iniuria affici debet; solet enim huiusmodi iniuriam sibi factam, seditione plerumq; vlcisci.* Profiteor liberè, quod nunquam hoc vobis in men-

in mentem cadit quod cauet citatus Polybius, sed nostrum erit vobis de patria benè meritis debitas referre laudes. *Vt vos.*

Et Gades etiam venerentur, & vltima Thule.

LINEA FAMILIÆ ŁOSIATINSCIORUM.

EXstant opibus & dignitate Łosiatinscij in Volhinia. N. miles antè eximius, reliquit filium militem strenuum, & filias consecratas Domino in Ordine S. Brigittæ.

LVBICZ.

DELINEATIO.

EST solea coloris albi vncibus demissa inferiùs, super summitatem ipsius est crux aurea, & intra soleam altera crux. Super galeam sunt tres Strutij, campus est violaceus.

ORIGO.

DEscendit ab armis Pobog dictis. Militi namque in bello fæliciter pugnanti facta fuit additio ad arma Pobog, sed à quo Rege & quo anno est inter Scriptores controuersia. Nam Baśko Historicus Posnanień. Canon: ponit sub Casimiro Monarcha acquisita fuisse in bello cum Pruthenis. Anno 1190. Pacatis domi rebus Casimirus Prussis ijs quos Polesianos vocant, bellum intulit, vt fratris Henrici mortem vlcisceretur. Secuti sunt eum ad expeditionem Boleslaus Miecislai, Boleslaus altus, & Miecislaus Vladislai fratrum filij. Ibi in conflictu, cum ex insidijs hostes in nostros irrupissent, miles quidam ex familia quæ babatum cum cruce defert, cum suis quos in potestate sua gregales habuit, impetum fecit, omnes sine mora terga dederunt, & dux illorum ab illo milite captus, & ad Casimirum adductus, & illi donatus. Cui Casimirus in recompensam multas possessiones dedit. Notans autem illius clara obsequia auream crucem alteram illi ad vetus insigne supra babatum apposuit. Alij autem originem armorum ponunt in bello cum Cruciferis, regnante Vladislao Łokietek, Anno

1333. Sed arma Pobog ex armis Zagloba quia surgunt, & ex Pobog arma Lubicz, ex annorum computatione potest colligi annus armorum Lubicz. Initia armorum Pobog sunt ante annum 1038. vt ex Catalogo Archiepiscoporum Gnesnensium Ianicij apparet. Maxima igitur coniectura est, quod anno à Baßko posito arma Lubicz originem habeant. Quapropter & Paproc. in secundo opere seipsum correxit. Et cum ex Catalogo Ecclesiæ Lekowiensis de armis Lubicz, annus ex Epitaphijs colligitur 1081. si recte asseritur, & non est in secundo opere Paprocij impressoris error, dicendum venit, illic non arma Lubicz, sed Pobog fuisse. Nam apparet ex Bascone arma Lubicz Anno 1190. concessa fuisse, & eo modo in linea familiæ intelligendum erit. Vocantur verò arma Lubicz à profluenti, ad quod bellum confectum fuit, & inde originis vocabuli initium retinet. Habet idem fluuius & aliud cognomen Drwęca, sicut ex Constitutionibus Regni Anni 1611 patet, fol. 36.

PROTECTORES PATRIÆ & ORNATVS.

DVO sunt quæ hanc totam mundi machinam cælum inquam cum centro terræ comprimunt, ne quando dilaberetur, vt Vraniscriptores asserunt. Polus inquiunt arcticus & antarcticus. Sed relinquamus illis discursus præsentis nobilitatem. Mihi dum patria offertur, duobus hanc immobilem & nobilißimam fieri cerno, ornatu & protectione. Ornatu inquam non Persico, nec Græco, qui in veste, luxu, prodigalitate, insatiabilitate consistit, sed vt ornetur artibus, ingenio, religione, fide. Artibus honestis, ingenio maturo, religione Christiana, fide orthodoxa. Eo namque modo ornata patria, illius regnum florere strenuè administrari, ciuibus saluti, hostibus damno esse constituit & facit. Si verò defuerit hic ornatus in pessum iri patriam & subitò ruinari, necessum erit. Facile namque vbi hæc non ornant patriam, irrumpunt crudeliter cædes, flagitiosè libido, barbarè auaritiæ incendium, & sic cruentatæ, inquinatæ, patriæ euertuntur. Protectio est alterum fulcrum patriæ, etsi protectio fortis vel fortißima fulcrum fortißimum, fortis verò protectio est, si illi qui præsunt patriæ, sunt fortes; quales namq; sunt ij qui præsunt, tales esse & illos quibus præsunt certum est. Vnde Claudianus:

Polus duplex.

Componitur orbis.
Regis ad exemplum nec sic inflectere sensus.
Humanos edocta valent, quam vita regentes.

Meritò vos ô Generosi Lubicij protectores patriæ, & ornatum nominabo, dum ferream soleam vestram, & auro splendentes cruces intueor. Sole enim clarius est hæc, nonnisi forti protectione & graui

ac desi-

ac desiderato ornatu saucientis patriæ condonata fuerunt. Philip. 3. Hispan. Rex acceperat in Symbolum dicente Salomone Neugeb. duas sphæras, vnam cæli, alteram terræ, & his addidit lemma TVERI DEI HONOREM & PATRIÆ, subintelligebat, desidero. Non dissimile habet insigne vestrum Lubicij, solea tuemini patriam, Crucibus splendentibus Dei tuemini honorem. Vndè in Linea Familiæ vestræ video tot Triumphatores, Senatores, Præfectos, Episcopos, Prælatos, Milites, Rothmagistros, comparandos cum Iulijs, Fabijs, Camillis, Scipionibus, Annibalibus, & sanctimonia illustribus Episcopis, colligo: ornatis & protegitis Patriam. Lego Henricum III. Vales. Regem Galliarum, assumpsisse in virtutis incentiuum tres coronas, quarum duas posuit in continenti expositas tempestatibus, tertiam verò apposuit in cælo, cui subscripsit: MANET VLTIMA CÆLO. Sensus erat, quod duorum Regnorum Galliæ & Nauarræ Rex, ita cupiebat administrare necessitatem Regni & Regna, vt prædictis coronis non amitteret coronam perfectissimam & incommutabilem in cælo. In vestris armis tria quidem video, Cruces duas, & equi Soleam, sed quia hæc Solea commutanda est in Crucem in Patria, cùm victorem mundi per Crucem armorum possessores aspiciendo contemplabuntur, subscribendum vestris armis venit: MANET VOS VLTIMA CRVX IN CÆLO.

VITA CÆLESTIS.

Vita cælesti.

Vitam cælestem dulci motus afflatu S. Ephrem beatitudine 34. delineauit: *Beatus, qui ex Dei præscripto viuit, paret & obsequitur proximo suo, res aduersas fert æquo animo, tanquam confessor enim in Domino coronabitur.* Est cælestis vita ex potestate Dei ordinaria inchoatiuè, ex vita optima & decenti in terra. Sic namque D. Ioan. *Et qui bona fecerunt, ibunt in vitam æternam.* Iacobus primus Rex Scotiæ, vt inchoasse vitam cælestem protestaretur, ex corona eminentem Crucem, & gladium in symbolo deduxit, & subscripsit: PRO LEGE, & GREGE. Subintelligebat, *paratus sum pugnare & mori, sed nunquam cum detrimento propriæ salutis & honoris Diuini.* Inspicio vestram Soleam circumamictam vtrinque Crucibus, cùm nec potestas Soleæ erumpit in Cruces, nec intra Cruces delitescere fastidit, immò ex Crucibus gaudet & delectatur, vitā vestram cælestem coniecturari & affirmare non erit dubium. Ioan. Ferus in Theatro impressarum depinxerat Crucem, cui subscripsit: OMNES REGES SERVIENT EI. Verè Solea vestra exprimitis Reges, non dico Coronatos, licet digna sit species vestra, & tanto honore, sed Reges, qui sciunt conscientias suas regere. Vndè grauati quondam malo

animi, noſtis adhibendam medicinam, & Crucibus adornati fuiſtis. Talem ex vobis Reuerendiſſ. Tylicium Epiſcopum Cracouien. & innumeros fœminei ſexus numerabo, ſed præcipuè Zolkieuium Cancellarium Regni Poloniæ, & Exercituum Ducem Supremum, quem P. Albertus Piglowski Societatis Ieſu, tali Elogio celebrauit.

Fuit
Geſtorum magnitudine,
Rei militaris diſciplina,
Dux nobiliſſimus.
Non minùs in gerendo promptus,
Quàm excogitando,
De inſtantibus cùm veriſſimè iudicaret,
De futuris callidiſſimè conijceret,
Didicit
Nunquam aduerſis frangi ſed erigi,
Non minùs bonus amicus ſuis,
Quàm fortis inimicus alienis,
Ad bellicam clauam Regni ſigillum,
Accepit
Dignus vtroque,
Qui Moſchouiæ Imperatoris ceruices
Calcandas SIGISMVNDO Regi
ſubiecit.

LINEA FAMILIÆ LVBICZ.

N. *Nobilis de armis Pobog, cui talia gentilitia conceſſa, Anno* 1190. *à Caſimiro Monarcha, poſt pugnam, de hoſtibus fidei Poleſianis, ſicut in origine armorum dictum fuit. Ita Baſsko in deſcriptione Ducum Maſouiæ Canonicus Poſnanień. Vnde corrigitur Paproc. qui ſub Vladislao Lokietek Anno* 1333. *cum Cruciferis in pugna acquiſita fuiſſe dixerat.*

Lękowski. Lękowſcij, *in Palatinatu Płoceń. notabant familiam à Lekow. Paulus Pincerna Płoceń. Hunc Catalogus Eccleſiæ in Lekow fundatæ antiquitus, & quaſi à principio fidei in regno, cuius adminiſtrationem magnæ authoritatis Eccleſiaſtici curarunt, vt potè Ioannes Borukowſki Cancellarius Regni & Epiſcopus Præmislień. & alij meminerunt, vnà cum Suentoslao Cuſtode Płocenſi. Paulus filius Pauli, Subdapifer Płoceń. & Matthæus Caſtell. Viſſogrod. Alios ibidem refert plurimos, poſt annum* 1200. *N. Lękowſki Vicecapit. Caliſſień. anno* 1383. Bielſc. fol. 262. *Matthæus cuius ibidem meminit Catalogus ſub anno* 1388. *Caſtell. Viſſogrod. notabat familiam à Lekow, qui reliquit Nicolaum, Baccalaureum Artium, Canonicum Płoceń. & Parochum Lękouień. Andream etiam Parochum Lekouienſem, qui Romæ obijt. Matthiam Aulicum Adalberti Regis, qui cum filia Caſtellani Zakrocimeń. Kucharſki, celebrauit matrimonium. Reliquit ex illa Nicolaum, Stanislaum, Andream, Ioannem, Fælicem. Stanislaus*

cum

tum Bogacka Palatini Masouiæ filia tenuit matrimonium, suscepit ex illa Nicolaum & Stanislaũ, & filiam Heduigim de Wierzbica Dapiferi Płocen. coniugem. Nicolaus habuit in coniugem Catharinam Golinska Castellani Czerscen. filiam, cum qua reliquit Stanislaum, & filias Dorotheã, & Annam. Stanislaus erat Ciechanou. Subdapifer, qui ex Anna Castellani Czerscen. Stanisl. Lesniowolscij de Obory Ducis Campi in Lith. Augusto regnante 1563 filia, reliquerat multos filios sed breui præter Adalbertum sunt mortui. Secundò matrimonio ex Anna Wichorowska filia Notarij Ciechanouien. habuit Andream Nicol. Iacob. Zophiam, & Margaritam. Ioannes filius Matthiæ ex Golinska habuit Franciscum qui ex Wilkanowska sorore Castellani Płocen. suscepit Adamum, Annam, Sophiã, ex Nieborska verò Simonem, Ioannem, & Bogumilam. Adamus alter filius Pocillator Płocen. Celebrauit coniugium cum Gumowska. Soror illorum Helisabeth Borukowscij coniux, quæ genuit Episcopum Premislien. & Vicecan. Regni, ac illius fratrem Abbatem Płocen. Cuius in Epitaph.

Bogacki. Golinski. Wilkanowski. Borukowski.

ECHO MAIORVM AD POSTEROS.

A teneris duro patiens asuesce labori,
Olim bellorum sis qui initurus iter.
Si teneros annos tibi soluat inertia deses,
Et senior factus desidiosus eris.

Szydłowieccij *in Płocen. Palat. Paulus exercitia iuuentutis honorabilis, in M. D. Lith. ad Gastaldum, confecit. Dein miles strenuus Sereniss. Sigismundi, & fortunatus, à Rege ex captiuitate Cruciferorum liberatus, Iudex Terræ Zakrocimnen. fuit. Ex Kobylnicka armorum Prawdzicz, habuit filios quatuor; Stanislaum, Marti dies qui vitæ suæ obtulerat, ad Stanislaum Odrowazium Tribunum Płocen. Petrum Vexillifer. Vissogrod. Andream, Cancellarium Płocen. Erasmum, Venatorem Płocen. qui cum Sieniawski Exercituum Duce, & cum Lesniowolscio ad Poswoliam & Neulum, pugnabat: vbi locum Rothmagistri peragebat. Petrus prænominatus, cum Krasinska habuit filios quinq;. 1 Stanislaus, qui aptè excoluit iuuentutem literis, post adolescentiam ad Curiam Episcoporum Starozrebscij Chełmen. & Francisci Krasinski Cracouien. ex Canonico Chełmen. & Kurzelouien. Abbas Bresten. Præmonstratensium. 2 Ioannes, perpetuus miles, & Castrorum obseruantissimus. Ad Polociam in captiuitatem Moschouiticam venerat, & Stracaniam conductus, cura Auunculi Episcopi Cracouien. liberatus fuit. 3 Andreas, militiæ deditus, in Russia contra Tartaros, Moldauos, bellator cum magnis Ducibus Exercituum, Iazłowieccio & Mieleccio. 4 Paulus, eximius & probatus miles cum Potoccio, Præfecto & Gener. Podoliæ, & Strus, maxima contra Tartaros, pugnando ad Rastouiciam, constantia; nam sagittis sexies confixus, nec bellicum signum amisit, nec superatus recessit. Demum*

Szydłowski.

Auunculo Episcopo Cracouien. Krasnicio dum exhibet obsequia, cum Narębska celebrauit connubia, & in Terra Cracouien. incola adscribitur inter primores nobilitatis. 5 Albertus, Canonicus & Custos Cracouien. & Præpositus Węzycen. Paulus alter frater Iudicis Zakrocimen. Niemierius, post actus Martiales, cum Mostowska armorum Dolega reliquit filios quinque. Mortuus Venatoris Płocen. dignitate honoratus. Huius filij militarem toto pectore prosequendo, in varijs Palatinatibus domicilia elegerunt. Vndè ex Palatinatu Sendomirien. Ioannes Szydłowski, ex Samogitiæ Terra Balthasar, subscripserunt Electionem Vladis. IV. fæliciter regnantis, quem nobis Diuina Maiestas diu incolumem seruet.

Mostowski.

Borzewski. Borzewscij *in Dobrzynen. Terra, Matthias Abbas Lenden. optimus & exemplaris vir, cuius merita gloriam a nobis, & præmium in cælis congruum obtinent.*

Szawicki. Szawiccij *in Podlachia. Matthias erat Castell. Podlachiæ, eius filius Adalbertus Capit. Mielnicen. cum Dłuska armorum Kotfic tenuit matrimonij vinculum.*

Dłuski. Vszynscij *in Podlachia. Sed aliqui eorum armorum Pobog reperiuntur.*

Tylicki. Tyliccij *in Cuiauia, Antiqua familia in Regno, sago & toga celebris. Petrus Tylicki ex magno Secret. Regni, Præposito Gnesnensi & Canonico Cracouiensi, Episcopus Cracouien. & Dux Seueriæ. De quo inter Episcopos Cracouienses:*

O decus eximium, ô pulcherrima gemma Senatus,
Tilici, ô doctæ lausq, decusq, togæ.
Te pia posteritas linguis fæcunda disertis,
Atq; canora tuum templa loquentur opus.
Alma Lycæa Patrem venerantur, vox sonat vnâ
Hic Pater est Patriæ, qui solet esse Scholæ.

N. Tylicki Castellanus Calissiensis, Brestensis, Człuchouień. Rogozneń. Capitaneus. Iacobus Pincerna Calissien. cuius filia Alberti Głebocki Pocillatoris Calissien. consors.

Stogniew. Stogneuij, *in Palatinatu Płocensi. Viri ob celsitudinem animi in iudicio magni, in castris eximij, quos pulchro carmine non immeritò Paprocius celebrauit. Hi propriè sunt Zołczynscij. Nicolaus Stogniew, quem Acta Płocensia referunt, quod ante centum octuaginta annos bona Dembsko, Vbyssys, vendiderit. Ioannes qui militaris laureæ gratia, in Podolia & Russia domicilia sua constituerat. Eius dispositionis res in Actis Terrestribus Camenecen. ad Annum 1516. ita exprimitur. Iacobi de Hubarow Iachnowicz Catharina filia, genuit cum Paulo Zembicki Euphemiam, quæ erat locata in matrimonium Ioanni Zołczynski alias Stogniew, ex qua suscepit Nicolaum, Laurentium, & Dorotheam Bolanowski Ioannis consortem.*

fortem. Ioannes vnus ex illis qui in Russia colonias obtinuerant, post militaria trophæa in Moschouia, & in alijs expeditionibus Regni, cum Sieniawska Iudicis Terræ Haliciensis filia, fœdus matrimonij contraxit. Suscepit ex ea Stanislaum magnum bellatorem, sub signis Procopij Sieniawski Exercituum Regni Præfecti. Honoratus erat titulo S. R. M. Rothmag. ad varias expeditiones & incursiones hostium, felix triumphator. Celebrauit sacra connubia cum Lopacianka armorum Szalawa, ex qua suscepit eximios & cupidos laudis milites, Georgium qui in congressu cum Tartaris ad Rastouiciam sub signis magni bellatoris Strussij gloriosè occubuit. Valentinum, qui sub Inuictissimis Regibus, Augusto & Stephano, Ducis Szangußko Romani, erat copiarum Vicesgerens, contra Moschos & Tartaros. Habuit alteram coniugem filiam Czachrowski, ex qua susceperat nouem filios, & omnes ferè milites, ex quibus erat Marcus eximius bellator, qui demum contracto matrimonio cum Blizynska, reliquit non degenerem filium Procopium, qui ex milite optimo, Rothmag. S. R. M. eximius, & honesti Reipub. ac propriæ familiæ custos vigilantissimus fuit. Alij vterini illius fratres erant, Christophorus non contemnendus in militari experientia. Nicolaus & Sebastianus sub signis Palatini Belzensis Wlodek militarunt, Petrus, Procopius, & Ioannes illorum gloriosa vestigia secuti fuerunt. Nicolaus filius Valentini ex Elisabeth Starzycka, qui a iuuentute ad senium continuus & indefessus miles, quocirca multis ac speciosis honoribus in castris donatus fuerat. Et quoniam nullam expeditionem Castrensem intermisit, sed vbiq; hilariter, promptè, fæliciter pugnauit, Sereniss. Vladisl. IV. ante Principis, nunc Dei gratia Regis Pol. insigniorum bellicorum promotor in bello, & tutor perpetuus designatus fuit. Demùm pro tantis meritis, contra Skinderpasam ad Cecoram, Osmanum Turcarum Dynastam ad Chotynum, Gustauum in Prussia, Moschos, Scythas, Cosacos rebelles ad Niedzwiedźie Lozy, Kumeiki, & Starzec, vitam pro Patria & Rege deuouendo, Præfecturam Chmielnicen. in præmium obtinuit. Expediuit alias functiones viro militari, & experientia sedato conuenientes, Legationem ad Turcarum Imperatorem Mustapham, ad Comitia Regni nuntium. Post cladem Cecorianam erat copiarum ductor, & post duces amissos, militum non occisorum in patriæ defensionem caput. Quapropter Vladislaus IV. meritorum remunerator munificus, officium Metatoris Castrorum Regni illi contulit & commisit. In cuius Priuilegio hæc adnotauit. Nicolaus Stogniew vt primam ætatem militiæ idoneam adijt, constanti fide, solertia, promptitudine ad omnem bellicam occasionem persistit. In bello Pruthenico selecti militis conscripti Vladisl. IV. Præfectus illorum & Turmarum fuit, contra Moschos ad Smolenscũ feliciter pugnauit. Crescas in nomen maximum, vt te consanguinei & milites Exercituum Præfecti & Senatus patriæ, ipseq; Serenissimus Rex, honore debito & memoria virenti prosequantur.

Wolinſcij *aliàs* Wolienſcij, *in Maſouia, in Ciechanouien. diſtrictu, ab antiquo notant familiam ſuam à Wierzbowſka Wola. Plurimi horum in Caſtris manifeſtè animi ſui magnitudinem, & in hoſtes Reipub. dexteritatem demonſtrarunt. Ioannes Wolinſki, alias Wolienſki, dum nobiles actus generoſitate factorum colluſtraſſet, matrimonij fœdus amplexus, quatuor filios, qui taliter bona paterna & materna inter ſe ſortiti fuerunt, ſuſcepit. Andreas & Nicolaus, acceperunt in Terra Viſnenſi bona Dobrzyiałow, & ſortem in Wola Wierzbowſka, & medietatem Villæ Loiowa. Stanislaus accepit alteram medietatem villæ Wola Wierzbowſka. Vieliſlaus accepit bona Choynowa vtraque, & quartam partem villæ Przywilcze. Stanislaus deſcendens ab iſtis, poſt cultam moribus & actibus heroicis adoleſcentiam & iuuentutem, reliquit Iacobum. Iacobus filius Stanislai, vir honeſti & virtutis amans, reliquit filium Martinum ex Felice Iacobi de Kozdroy filia, vt in Terminis Ciechanouien. apparet, vbi reformationem illi facit in bonis Wola Wierzbowſka, Anno 1511 inſcribendo ducentas quinquaginta marcas. Filiæ illius erant Lagonij & Leſczynſcij conſortes. Martinus, poſt nobiles actus cum Eliſabeth Nieborſka ſuſcepit matrimonium, vt docet Reformatio in Caſtro Ciechanouien. 1544. Reliquit filium Stanislaum, & filias Nicolai Zochowſki, Iudicis Ciechanouien. Podoſcij & Dabrowſcij Wilk dicti conſortes. Stanislaus, qui dum in Suecia audacis ac ſtrenui militis documenta reliquiſſet, ſpectante Sereniſſ. Sigiſmundo III. cum Gorſka Palatini Maſouiæ ſorore nata ex Gizicka, quam Ciołkowna progenuerat, celebrato connubio, ſuſcepit Martinum ſtrenuum, & magnæ experientiæ militem, qui ab anno ætatis ſuæ decimo octauo vſq; ad ſenium intermiſsè Caſtra bellica obſeruauit & coluit. Pugnauit, Sereniſſ. Rege mandante, pro Conſtantino Mobila, Palatino Moldauiæ contra rebelles; cum Ioanne Potocki tunc Copiarum fortunatiſſimo ductore. Pro Demetrio Moſchorum Duce cum Rozynſcio Duce. Iterum cum Præfecto Exercituum Regni Stanislao Zołkieuio, vbi ad Stolicam obſidione cinctus, militaris audaciæ & virtutis inſignia in corpore reportauit, & quodam infortunio fortunam conſeruauit. Vltimò contra Tartaros & rebelles Coſacos, multoties cum Stanislao Koniecpolſki, Supremo militum Præfecto, glorioſè militauit. In negotijs Regni iteratis vicibus, ad Siliſtriæ Dynaſtam Machmeth Diak Paſam, ab Exercituum Præfecto Legati munus obijt. Qui cùm domicilia ſua in Podolia conſtituere elegit, celebrauit matrimonium cum Catharina Kiemliczowna, ex qua ſuſcepit Stephanum eximium militem, qui ſub ſignis Supremi Præfecti exercitus pugnando, etiam ad Vezerum Turcarum ab eodem Præfecto Nuntium egit. Secundò matrimonio habuit Krezelowſcij filiam, ex qua ſuſcepit filiam Sophiam. Erat vir domi et foris prudentia, humanitate et beneficentia in pauperes et Religioſos conſpicuus. Honoratus fuit titulo*

tulo Tribunis Podoliæ, meruerat & altiora nisi infirmitas obstitisset, sed curabit progredi relicta posteritas. Albertus, Matthæus, & iterum Albertus Volinscij, subscripserunt Electionem Vladis. IV. Regis Sereniss. ex Terra Nurscensi.

Makowieccij, *in Dobrzyneń. terra, erant viri benè meriti Patriæ, & plurima officia à Regibus commissa in Lithuania obibant. Retinent sua domicilia ad fluuium Lubicz. Valentini cum fratribus quorum posteritas familiam ornat, Historici meminerunt.* Makowiecki.

Arinkouij *in Masouia. Seruant ruborem iuuenes, consilium senes.* Arinek.

Lugouscij *in Lucouień. districtu, Stanislaum excellentem in rebus agendis Castrensibus militaribus referunt Historici. Plurimùm namque animat & confirmat milites Ducis strenuitas, & præsentia in periculo militum.* Lugowski

Orlowscij, *in Dobrzynensi Terra, ad obsequia Reipub. & Regum optimè dispositi, vndè & Secretarij Regum, & obseruantissimi literarum, & amatores Castrorum fuerunt.* Orlowski.

Rebelenscij *in Masouia. Hi milites facti liberè pugnarunt, nam inuitus & coactus miles facilè vincitur. Erat ex illis ante annum 1590. Canonicus Gnesneń.* Rebelenski.

Zolczynscij. *Georgius continuus miles Stephano regnante, Præfectus Zidacouień. ex coniuge Brozowska non suscepit prolem. Fratres illius germani duo, Albertus, qui reliquit filiam Piaseccij Notarij Terræ Busceń. coniugem. Stanislaus, ex quo Georgius Camerarius Granicierum Sanoceń. reliquit posteros. Transierunt in Russiam Zolczynscij militaris gratiâ ex Palat. Płoceń. à Zolczyn. Exstat familia virtute nobilitatem ornans.* Zolczynski:

Zolkiewscij *in Zolkiew & à Zolkiew, in Belzeń. & Russiæ Palatinatibus, qui in hos Palatinatus ex Ducatu Masouiæ descenderunt. Antiqua & meritorum splendoribus Patriæ & Reipub. clarissimi & summè dilecti. Hinc grauissimis honoribus Regni & titulis, tam in Castris, quàm in Senatu adornati, magna pro Rege & Repub. tentarunt, fecerunt. Et quia ex vngue cognoscitur leo, paucos & modernos adducendo ad præsens, antiquiores quantæ authoritatis & dignitatis fuerint, exindè assumes. Nicolaus Palat. Belzen. hic Maiorum suorum antiquam benè merendi Reipub. consuetudinem amplectendo, totus in Castris contrà Tartaros, Moldauos, & quo occasio, necessitas Reipub. postulabat, permansit et vixit. Reliquit filios, Nicolaum & Stanislaum imitatores suos. Ad hos è tumulo Echo parentis.* Zolkiewski.

Amemus Patriam, pareamus Regiæ Maiestati, tueamur Ecclesiam, priuatas præcellentias negligamus, æternitatis gloriæ seruiamus, cogitemus denique corpus virorum fortium magnorumque hominum

esse mortale, animi verò & virtutis Christianæ Catholicæ gloriam fore sempiternam.

Nicolaus filius primus Palatini Belzen. strenuus imitator factorum parentis sui, qui cum Mielecio maxima fortis animi demonstrauit indicia, tam in bello ad Sokol contrà Moschos, vt Papr. in Stem. fol. 122. *meminit, quàm in alijs expeditionibus Regni ad Gedanum & alibi. Erat honoratus titulo Præfecturæ Mediceń. Stanislaus alter filius Palatini, qui vnà cum fratre à Maiorum monitis & exemplis, nec vnguem latum abscessit, sed merita meritis, trophæa trophæis, sua illorum adiunxit & addidit. Hunc Respub. & Sereniss. Rex multis honorauit titulis, præcipuè Palatini Belzen. & postmodùm Russiæ. Hic negotijs Regni quieti concessis, celebrauit connubia sacra cum Sophia Lipska de Goray, ex qua suscepit duos filios magnos Reipub. ciues, Nicolaum & Stanislaum. Nicolaus filius primus Stanislai, Succamerarius Leopolień. vir literis & toga, in Iudicijs Tribunalis, Senatu Legatorum, grauis, amœnus, & iustus. Reliquit filiam Castell. Camen. Capit. Scalen. Herburth coniugem, & duos filios Adamum & Lucam, quibus vires & vitam Patriæ suæ negare & turpe erat & nefas. Sepultus in Brody hereditate propria, quæ iam transijt ad Koniecpolscios. Adamus primus filius, vir vt generositate animi, ita Castrensibus negotijs maximè commendabilis. Probarunt ipsius actus Martiales oblati tituli à Sereniss. Rege, inter quos & Metatoris Castrorum officium egit. Lucas alter filius, cuius laudes merita animum in Patriam, vt paucis comprehendam, illius Epitaphium in Ecclesia Societatis Iesu Pereaslauij ab ipso fundata & erecta appensum in medium adferam.*

LVCAS ZOLKIEWSKI,

Nicolai Succamerarij Leopoliensis filius, Stanislai Supremi Exercituum Ducis & Magni Cancellarij nepos, Palatinus Braclauiensis, Calus. Chmielniceń. Perastauień. Mirbogrod. &c. Capitaneus.

Verus patriæ Ciuis.

A pueritia honestis deditus artibus, exteras nationes etiam iterato Comes Vladislai IV. Poloniæ Regis à Sigismundo III. Patre adlectus peragrauit.

Carus Regibus.

Reliquum ætatis, & amplissima patrimonia Patriæ saluti, & Honori sagatus consecrauit.

Bellator in Valachia,

Nouus militiæ Tyro, à Scythis captus, in Turcia biennali carcere detentus.

In Prussia,

Militum Tribunus multoties Illustris. victor Duces Gustaui sub Hamersthen victos Regi captiuos deduxit.

In Moschouia,

Moschum fœdifragum, imperium eius ferro & igne depopulando, ad fœdera pacis compulit.

Rebellibus,

Fuit semper terrori,

Bonis

Bonis,
Fuit vbique amori,
Erat vir,
In toga ſapientiſſimus, in ſago fortiſſimus, in templo Catholiciſſimus, in Religioſos beneficus, & Patrum Societatis Ieſu Collegij Periaſlauień. fundator ampliſſimus.

Cælebs,
Non tam ætate quam bellorum incommodis fatigatus, Anno 42 vitæ, Sacramentis omnibus Catholicè munitus, ad cæleſtes triumphos. 5 Idus Nouembris, Anno 1636 exceſſit.

Huic tale Elogium ſcripſit P. Adalbertus Pigłowſki Societatis Ieſu.

LVCAS ZOŁKIEWSKI,
Genere & animo magnus,
Virtute manuque maximus,
Ad bella natus, non dùm puer, iam miles
Martis, non matris inſediſſe ſinum videtur:
Geſtaſſe ferrum non faſcias,
Turcarum, Scytharum, Coſacorum fulmen,
Vbique fortunæ ſuæ dominus,
Cum nunquam nutauerit, nunquam inſultauerit,
Ne patriam, non etiam Eccleſiam amaſſe videretur,
Societatem Ieſu Pereaſlauij fundauit.

Stanislaus alter filius Stanislai corona et pulchritudo familiæ Zołkieuianæ. Cui in Elogium ad arma ſubſcripſerunt.

Et Regno & Generi Zolkieui magnæ tuorum,
Æternam viuens famam morienſq; dediſti.
Zolkieuij ad ſoleam Suecus Turcuſq; Getheſq;
Et Moſchouitæ ſuppoſuêre caput.
Quid, quod ad occaſum Cæſar cum Cæſare ad ortum,
Zolkieuium in Lechis ſenſerat eſſe virum.
Zolkieuij pietas, & Mars noſcere per æuum,
Vult non vulgarem crux geminata Ducem.

In ipſo enim vno enituerat id totum quod de Sarmatis antiquis Maro cecinerat: Noſtrum à ſtirpe genus, literis duramus & armis: venatu inuigilant iuuenes, ſiluaſque fatigant: flectere ludis equos, longis proluditur haſtis, tot patiens operum belloque aſſueta iuuentus, quatit oppida bello. Omne æuum ferro territur, hoſteſque fatigat haſta, ne tarda ſenectus debilitet vires animi, mutetque vigorem, canitiem etiã ipſi galea premimus. *In illo vno id totum, quod Reſpub. conſeruat, tenet & tuetur, tanquam in vero & legitimo tutore reunita remanſerunt. Nam nec dignitas aliqua, nec honor, nec titulus Regni erat, in quo lauream ſuam non præſentaret Zołkieuius. Quapropter in ſuo fortalicio*

Zolkieuiano sic legimus exaratum. Stanislaus Zolkiewki, Castel. Leopol. Exercituum Regni Pol. Generalis Dux, nec non Chrubiesouień. Rohatin. Kamiona. Kalusien. Mediniceń. Capit. dùm pluribus bellis nauat Patriæ operam, ad suos suiqùe vicinos, à subita hostium incursione tuendos, præsidiarium hoc à fundamentis erexit. Hic dum vsque ad 70 annum ætatis perpetuus Dux Exercituum Regni fuisset, sicut maxima fortunæ & virium in diuersis partibus, & hostium excursionibus trophæa deduxit, ita summis quoq; honoribus adornatus remansit, quod ex duplici illius Epitaphio colligitur. Primùm est in Valachia trans Tyram in Colosso sublimi in loco, vbi occisus sepeliri voluit.

DEO TRINO ET VNI,

Hospes, Si Christianus huc accedis pro Christi fide interempto vota non denega. Si Paganus venis, lapidi ne inuideas locum. Quisquis ades, quam dulce & decorum sit pro patria mori, Ex me disce.

Stanislaus in Zolkiew, Zolkiewski Regni Poloniæ Cancellarius, & Exercituum Dux Supremus Bareń. Camionaceń. Iauorouień. Capit. Post reportatas de Cosacis rebellibus, ac de Tartaris victorias, post actos, subiugata Moschouia triumphos, Req; publica Polona, qua pace qua bello præclare gubernata, fortiter cum Tartaris dimicando.

Hic occubuit.

Vos meo sanguine conspersi campi, debitæ meæ in Deum & Patriã pietatis fideles perenni memoriæ estote testes, Anno 1620. 6 Octobr.

Aliud eiusdem Epitaphium in Zolkiew,

Stanislaus in Zolkiew Zolkiewski, Cancell. Regni Pol. & Exercituum Dux Supremus Baren. Iauorouien. Capitaneus.

Cosacis rebellibus debellatis,

Tartaris ad Vdyczum profligatis.

Moschorum Tyranno capto, & eorum Monarchia dormita, cum victor & triumphator orbi terrarum clarescceret ne & in cælis triumphali pompa & victrici corona careret, in Moldauia ad Tyram cum Tartaris fortiter dimidicando.

Pro fide Christi & patria, sacra.

Victima occubuit.

Truncus eius publico luctu domesticis penatibus illatus, & caput Bizancij Barbarorum insolentiæ expositum, magnaque postea mæstissimæ coniugis cura inde reportatum in hoc teguntur tumulo.

Tibi hostis ad terrorem, Tibi hospes ad exemplum.

Reliquit ex Regina de Herburthis filium Ioannem, & filiam Sophiam Ioannis de Olesko Danilowicz, Palatini Russiæ coniugem. Ioannes Zolkiewski Capit. Rubiesouień. quem dum Reipub. ad negotia aptum reddere desid-

desiderat optimus parens, in regressu à Cecora versus Tyram, vbi parens & bellator occubuit, ibi ille in captiuitatem Tartaricam deuenit. Dum verò ex manibus hostium in Patriam rediit, licet debilis & claudus ex hostium armis, imitator tamen Parentis magni esse concupiuit. Obiit ætatis suæ 28. Salutis anno 1633. Aprilis 26. Cui in Zolkiew tale positum Epitaphium:

Ioannes Zolkiewski, Chrubiesou. Iauor. Kalus. Capit. Magni Patris ad magna natus filius vnicus ac gloriæ eius vbiq; dum per ætatem licuit comes. In eo prælio quo Pater occubuit à Tartaris captus ac postliminio reuersus (fortuna in rebus humanis ludente) inter ipsas Patriæ & eius spes à votis oculisque omnium præpropero fato ereptus, Ætatis suæ florem, in eam, quæ nunquam marcescit, cælestem gloriam magno luctu commutauit. Pugnauit dùm ex nationibus exteris rediit multoties cum Tartaris, Cosacis rebellibus, & in omni expeditione promptissimus.

Ioannes Zolkiewski, occisus à Cosacis in Kumeyki. Exstat adhuc optimus Zolkiewski.

Borchowscij, *in Palatinatu Podlachiæ, Drohiceń. districtus. Milites eximij & Patriæ, literis, & rerum peritia in Iure, & Prouincialibus Comitijs dignissimi. Procopius militaribus celebris occupationibus, ex Borchowska eiusdem armorum reliquit Gregorium, Ioannem, Matthiam. Gregorius eximius miles in Moschouia & Prussia, ex Barbara Skierczynska reliquit filios Patriæ dignissimos, & milites. Thomam, Albertum, Gregorium, Ioannem, qui in Cecora occisus, sicut ille in Moschouia, & Simonem Sacerdotem, filiæ erant Grochowscij & Ciekanowscij coniuges. Ioannes alter Procopij filius miles, ex Burzanka reliquit Gregorium, qui in Prussia occisus. Matthias tertius Procopij filius, miles, & occupationi Reip. atq; Patriæ deditus. Ioannes Brochowski, Castell. Zakrocimeń. vitæ ordinatæ & singularis beneuolentiæ vir. Christophorus, Notarius Terræ Zakrocimen. qui virtute adornatam ætatem, meritis decentibus Patriæ & Reipub. commendauit.*

Borchowski.

Wierzbowscij *in Podlachia, Andream Cantorem Vnieiouień: & Canonicum, Parochum Opatouień. meminerunt quædam Epitaphia. Sunt etiam in Lomzensi & Zebrouiensi districtu. Aduertite obsecro, quod labore in Patria nobili, omnis felicitas domus accrescit, otio verò nimio tùm domi mores sancti, tùm foris & in bello strenuitas amittitur.*

Wierzbowski.

Gradowscij, *in Rauen. Palat. Laurentius maximus coadiutor Bonarij in restauratione arcis Cracouień. & Zuparum administratione, rationem reddebat administrationis post decessum Bonarij. Honoratus titulo Pincernæ Sochacouień. reliquerat filium sed degenerem.*

Gradowski.

Dobrzyialowscij *à Dobrzyiałow, qui verè sunt Volinscij in Ciechanou. Terra & Visnen.*

Dobrzyialowski.

Lyſakowſki. Łyſakowſcij, *in Ciechanouień. diſtrictu antiqua familia. Habent Lyſakowſcij Priuilegium vnà cum Iaſtrzębſcijs, à Conrado Duce Maſouiæ, vbi nominantur Stanislaus & Nicolaus de Lyſakowo. Sed quia diuerſa ſunt arma Iaſtrzębiec & Lubicz, à diuerſis puto Lyſakow denominati fuerunt, aut error aliquomodo irrepſit. Iacobus Lyſakowſki armorum Lubicz, Succamerarius Lomzeń. erat viuentibus Ducibus Maſouiæ ſtrenuus bellator, qui Cruciferos ad Strzelnam hereditariam villam, ad Lyſakow ſpectantem, fudit. Eius filij erant: 1 Paulus, qui ex Iezewſka armorum Iaſtrzębiec, ſuſcepit Iacobum & Petrum, Iacobus ex Kucharſka armorum Lubicz, reliquit Stanislaum & Ioannem, Stanislaus ex Karniewſka armorum Rogala, reliquit Nicolaum, Iacobum, Valerianum, Hieronymum, Andream, & Laurentium, ex quibus Nicolaus collegit ornamentum iuuentutis in Italia, Iacobus in Portugalia, Valerianus Brancbergi. Filij verò Petri, qui erat frater Pauli ex Succamer. Lomzenſi, erant quatuor. Mortuus Iudex Terræ Nurſceń. 2 Filius Iacobi Nicolaus habuit filios, Andream, Lazarum, & Ioannem, ex quibus Iacobus habuit Ioannem Succamer. Nurſceń. qui ex Laſocianka armorum Rawa, reliquit Nicolaum Ordinis Minorum, Ioannem & Stanislaum, Nicolaum Caſtellanum Chełmeń. qui ex Cieciſzewſka filios quatuor habuit. 1 Iacobus Aulicus Stephani Regis, qui in Vngaria expenſis Regijs educatus, ſtrenuus miles euaſit. 2 Iaroslaus. 3 Adalbertus, milites cum Tarnowſki. 4 Stanislaus, Zamoyſcij miles Præfecti exercituum. Eorum ſorores erant Helena primùm Lazniewſcij, poſt Gaſparis Vaſiczenſcij coniux, & Margaretha Kniazij Solomereccij conſors. 3 Succamer. filius Iacobi Stanislaus, vir multarum literarum peritus, pacis & virtutis ſtudioſus. 4 Ioannes Notarius Zaukrzenſceń. occiſus tempore Interregni à Moſtowſki armorum Dolega, coniux prægnans breui mortua, relictis liberis, Adamo, Abrahamo, Anna. Andreas verò alter filius Nicolai, & Iacobi frater, Succamerarius Lomzeń. habuit filios, Stanislaum & Matthiam. Lazari verò fratris Andreæ, Chriſtophorus & Franciſcus breui cum ſua poſteritate deceſſerunt. Ioannes horum ex Nicolao frater, in Patria ſua Parochus ordinatus vitam ſpiritualiter finiuit. Stanislaus Lyſakowſki ex Terra Nurſcen. ſubſcripſit Electionem Vladiſ. IV. Regis Pol.*

Laſocianka. Lazniewſka. Vaſiczenſka. Solomerecka.

Niezabitowſki Niezabitowſcij, *in Palat. Lublineń. ex quibus Iacobus feliciſſimus bellator fuit, cum Mielecio ad Chotinum profligauit Turcas, Bogdanum Alexandri filium in Dominium reſtituit, Tartaros ad Grodecum anno* 1574. *ad Tarnopole anno* 1575. *ad Zbaros anno eodem, ad Dubnum anno* 1577. *& ad Oſtrog pugnauit. Contra Moſchum ad Wielkołuki,* 1580. Papr. in ſtemm. fol. 339. Bielſc. fol. 742. *Ioannes ſubſcripſit Electionem Vladiſ. IV. Regis ex Palat. Lublineń.*

Chabowſki. Chabowſcij, *in Płoceń. Palat. ex quibus Martinus, dum in Palat. Cracouień.*

Cracouień. fœdus matrimonij constituit, etiam & domicilia firmauit. Reliquerat filium Hieronymum, virum doctrina & moribus illustrem.

Gruszeccij *à Grußce magna & parua in Chelmensi Terra. Matthias strenuus miles, cui Iagello Rex bona prædicta Krußce contulerat, & titulo Vexilliferi Regni cum eisdem decorauit. Ex Malicka suscepit Andream, optimum militem Sigism. & Steph. Regum tempore, occisus à Caimiro fratre patrueli, postquam ex Sophia Hanska reliquit Petrum, sequentem vestigia parentum in militari. Hic ex Anna Orchowska octo filios reliquit, ex quibus sex diuersis prælijs occubuerunt, septimus Bronislaus cognomento Szumilist, in Russiam militando transijt. Erat apud Zborouium Vicesgerens Rothmag. in Moschouiam, Iudex Castri à Kazanouio, nunc Tribunus Czerniechouien. N. Grußecki frater Matthiæ, cognominatus fuit Baran. Albertus filius ex Komorowska suscepit Stanislaum, Ioannem, Petrum, & Andream. Stanislaus ex Dubaniowska habuit Thomam militem, qui occisus ad Haliciam, dum vicem ageret Rothmag. Lachodowscij à Tartaris Cantymirianis, Nicolaum Vexilliferum, & loco tenentem Przelescij Dapiferi Cracouien. filij, postmodum Potocciorum strenuus miles. Ioannem Sieniawscij Pocill. Regni vices gerentem in Castris, demùm vices gerens Notarij Castren. Kazanouij, iuuentutem suam in Vngaria exercitatam ad præstantia facta in bello aptam dignis officijs reddidit, ex Postruminska natus. N. Grußecki, tertius Matthiæ frater, cognominatus Chuyski. Eius posteritas, Ioannes, Valentinus, Albertus, & Petrus germani fratres. Ioannes vir militaris cum Potoccio, reliquit ex Sophia Pelczanka Iacobum, militem cum Tarnowski, Zamoyski, Kanowski. Albertus miles ex Molinska habuit Thobiam, manent in Volhinia, cum Wichrowski et Kazanowski, Præfecto Bochustauien. miles Thobias. Petrus à Tartaris occisus in Pocutia, relicto filio Martino optimæ spei.*

Krzyccij. *Andreas reliquit filium Stephanum, militem cum Notario Castren. et Præfecto Bochustauien. Kazanowski.*

Sierkouij, *in Lublinen. Palatinatu.*

Borzechowscii, *Ibidem.*

Piczkowscii *ibidem, ex quibus aliqui in Podoliam transierunt, militando eximij.*

Bialobloccij, *in Chelmensi à Białobłoty.*

Sędziccij, *in Chelmensi qui propriè sunt Białobłoccij, sed à bonis diuisione bonorum acceptis Sędziccij appellati. Andreas miles ad Gedanum & in Moschouiam, qui domicilia sua constituit postmodum in Palatinatu Lublineń. cum Sophia Chobrzynska reliquit Ioannem, Vilhelmum militem & Rothmag. Nicolaum cum Odrzyuolscio Præfecto Zydacou. & Potoccio Campiductore militantem, Martinum cum Castellano Camenecensi* Herbur-

Krußecki. Krzycki. Sierkouij. Borzechowski Piczkowski. Białobłocki. Sędzicki.

Herburtho militem, & Adalbertum cum Odrzyuolscio militantem. Iacobus Andreæ frater in Moschouia belli congressu vitam finiuit. Georgius tertius eorum germanus in florenti ætate ad vitam immarcescibilem translatus est. Viuite feliciter magis in castris quam domi geniti, plus in contubernio legionum quam consanguineorum educati.

Domaniewski — Domaniewscij, *Literis & militiæ deditis quidam in Stanislaum tale Anagramma construxerat.*

Quêis ego te dignor titulis Stanislae fatisco,
Nil superest, nisi quod, vel Anagramma refert.
Fert Anagramma Stanislaus Domanieuius I stans,
Æui laus Christi, vi quoque Schisma domans.

Florianus reliquit Matthiam militem eximium cum Zolkiewski Cancellario Regni, ex Tomaszewska armorum Bonca filios suscepit Stephanum, Florianum, Constantinum, Boguslauium.

Goreckowski — Goreckowscij, *in Rauensi Palatinatu, magnitudine rerum et periculorum alios hebescere, sed virum nobilē excitari his sæpenumerò contingit.*

Rozycki. — Rozyccij *in Masouia, claritudinem suam præstantibus obsequijs in Rempub. protegunt. Iacobus ex Palatinatu Lencicień. subscripsit Electionem Vladislai IV. Regis.*

Borowski. — Borowscij, *in Chelmensi. Libertatis et boni patriæ amantes. Indignū est enim nobilem esse et libertatem nolle vel non promouere. Vnde Tiberius curiā egrediendo dicebat. O homines ad seruitutem paratos.*

Szerokowski. — Szerokowscij, *in Podlachia.*

Wortkowscij, *qui propriè sunt Szerokowscij. Nobilem vt decet viuere viuunt, occupantur literis, virtute, castris.*

Lubouij. — Lubouij, *in Podlachia, Nobilium quanto quis seruitio promptior, tum Patriæ, tum Regi, tanto opibus et honoribus extolletur.*

Raczenski. — Raczenscij, *decet Principem vt militem donis, populum annona cunctos dulcedine otij pellicere, sed gratos dignos obsequentes.*

Obrapalski. — Obrapalscij, *ex Drohicensi, si patrum iusta minus Principi grata, proprijs meritis erunt excitanda præmia. Andreas Notarius Castrensis, Halicień. Subcapitaneus Strus, Vir iudicij peritus, æquusq;.*

Skiwski — Skiwscij, *Et de bono facto reddenda est ratio Senatui et Deo. O quam triste nullum habere bonum, de quo reddas rationem. Curant hi et reddere et mereri.*

Chromatski. — Chromatscij, *in Sochacouień. terra, Obscura initia impudentibus ausis polluere vt ignominiosum est, ita illustrare gestis, et prudentia dirigere, summè decorum.*

Murzyn. — Murzynouij, *in Lithuania. Deuitatur signatus à natura, sed signatus à virtute et fortuna placida, minimè.*

Goslicki. — Gosliccij, *de parua Goslice in Plocensi Palatinatu. ex quibus Franciscus*

ſcus miles ſtrenuus et Vicecapitaneus Barenſis in Podolia fuit 1556. occiſus à Tartaris. Eſt in Eccleſia Tarnouienſi cuiuſdam Epitaphium.

Viator
Mortalitatis domicilium aſpice,
Heu miſerum mortuum moriturus conſidera,
Et orbatum mortis ſpolium expende,
Sic in mundo diſces cuncta fuiſſe & eſſe mortalia.

Sed tale Epitaphium eſt hominis ignaui, qui moriuntur pro patria illorum mors eſt fortunata, nam tales definitum locum obtinebunt inter angelos Dei. Nicolaus in Cracouienſi terra.

Mniſzewſcij, de murato Mniſzowo in Płocenſi Palatinatu. Tulerunt auxilium magiſq; in tempore Patriæ et Reipub. Mniſzewſki.

Oyczynſcij, in Maſouia, Ex quibus Martianus domicilia ſibi in Lithuania conſtituit, Mereri et non præmiari tædet, ſed Principes ſunt vt dij, iuſtas ſupplicum preces audiunt. Oyczynſki.

Wierzbiccij, ex Lomzenſi Palatinatu. Iucundum quidem eſt, diem ædificationi, noctem conuiuijs tradere, at quod principalius eſt iſti faciunt. Excellunt factis proprijs merita maiorum. Wierzbicki.

Oyrzenſcij, cognominati Mieczykowie in Ciechanouienſi Terra. Sunt animi moderatæ altitudinis, qua ſumma pericula modica fiunt et vulgatis leuiora. Iacobus ad Płonſko domicilia ſua elegit in Starzechow. Oyrzenſki.

Ponikiewſcii, in Maſouia. Nobiles ſe eſſe ſciunt, & moribus probant. Florianus Ponikiewſki. Stanislaus & Albertus ſubſcripſerunt Electionem Vladislai IV. ex Nurſcenſi Terra. Ponikiewſki.

Brzezinſcij, qui à diuiſione bonorum cum Ponikiewſcijs ſic nuncupati. Feret Cornel. Tacit. quod ſpectatus vir intecto capite pro Romanis bellum ciebat oſtentandæ virtutis, Nobiles Poloni ſe & ſua Patriæ liberè fouent, niſi ciuis Reipub. degener fuerit. Brzezinſki.

Proſtkouij, in confinibus Lomzenſis Terræ verſus Pruſſiam. Talia agunt, ex quibus nec ignominia domus, nec infamia perſonis naſcitur. Proſtek.

Swiderſcij, in Lucouień. Hi cura rectè factorum ſibi gratiam compararunt. Swiderſki.

Samkouij, ex Mielniceń. Studia illorum plena laudis & gloriæ, grauia & ſeria. Samek.

Liſowſcij ex Płoceń. Palat. In externis Regnis potiſſimùm bellatores, nam externis victorijs aliena, ciuilibus etiam noſtra conſumere didicimus. Liſowſki.

Choromanſcij, in Sochacouień. Terra. Fugiunt illa quibus Senatus ad pænitendum inclinatur, & Princeps nec interiectu temporis mitigatur, amplectunt verò vndè laus celeberrima domus ſuccreſcit. Choromanſki.

Sielſcij, in Płoceń. Palatinatu, viri Caſtris, virtuti, & iuſtitiæ dediti. Cum Præfecto Exercituum Koniecpolſki in Pruſſia, contrà Tartaros Sielſki.

& rebelles Cosacos erat strenuus miles, Paulus Electionem Vladislai IV. Regis ex Palat. Płoceń. subscripsit.

Zaorski. Zaorscij, ex Nurscensi Terra. Legem & Regem honorificè obseruant; nam neq; metus nec pudor est, si ea transcendit.

Bledziewski. Bledziewscij ad Sierpskum. Aliqui illorum animum literis, aliqui Marti & Bellonæ consecrarunt. Sic namq; & Romani proposuerant, vt Corn. Tacit. lib. 3. refert. Postquam cædibus sæuitum, & magnitudo famæ exitio erat, cæteri ad sapientiam conuertêre.

Krzywonowski. Krzywonowscij ad Prasnisiam. Vnica virtus in honore constituit vniuersos, sed retrahere à vitio tria possunt, nobiles pudor, pauperes necessitas benè vsa, diuites satietas. Sed isti virtutem sibi elegerunt, firmarunt.

Radzyminski. Radziminscii in Ciechanouień. Terra. Cunctis equidem rebus inest quædam velut orbis, vt quemadmodum temporum vices, ita & morum vertantur. Hi sunt ferro stabiliores, solea firmiores. Sigismundus & Martinus Electionem Vladislai IV. Regis ex Ciechanouień. Terra subscripserunt.

Kłosienski. Klosienscii, in Dobrzynen. Terra. Non tegunt virtutem cinere, nam graues dictis factisq; ex posteritate esse, non habent satis.

Choiecci. Choieccij in Masouia, ex quibus & Kłosienscij descenderunt. Satius proprijs quàm Maiorum gloria sibi gratulantur, nam nec omnia apud priores meliora, sed nostra quoque ætas, multa laudis & artium imitanda posteris, tulit.

Lipski. Lipscij, in Ciechanouień. Terra. Nil Principibus cordi est, quàm optimus ciuis Patriæ, & sincerus consultor & tutor. Tales Reges & Principes, sicut Iulia Augusta Tiberij nomen subscripsit suo, scribunt & imprimunt memoriæ & occasioni. Probarunt hoc & experti sunt Lipscij.

Szulimirski. Szulimirscij, in Masouia. Certant meritis ad præmia. Ita namq; à maioribus institutum est: vt si anteijssent delicta, sequerentur pœnæ, si verò præcedent, & numerabuntur merita, offerantur præmia. Aliqui ex his aucupando militis coronam & honorem, in Podoliam transierunt, & ad Vinniciam statiua sua firmarunt, sunt Adamus & Petrus posteritas relicta.

Młodynski. Mlodynscij in Zaukrcze. Nullus arguebat ornatum ad Rempub. & posterum gloriam conferre. Ideò hi id totum quod possunt contulerunt.

Brzozowski. Brzozowscij, literis & dignitate celsi. Iacobus Canonicus Płocensis, & Præpositus in Płonsko. Beatus qui in cella sua, vt Angelus in cælo puras & castas colit cogitationes, & ore suo collaudat eum, qui spirituum & rerum omnium habet potestatem.

Krosnicki. Krosniccij, in Ciechanouień. Terra. Cùm vidisset Germanicus Thebis literas Ægyptias in quadam magna mole, iussit interpretare. Retulerunt hic habitasse septuaginta millia militum. Medorum, Æthiopiæ, Persa-

Persarum, Scythiæ, &c. victores. Nobis tantus numerus deest, sed sunt qui pedem pedi, gladium gladio, pectus pectori, pro aris & focis alacriter opponant, & vincere vel mori desiderant. Tales vos esse cupimus.

Ciesielscii, *milites eximij, & viri boni amatores. Beati qui Domino vigilant, protegentur enim ab eo in iudicij die.* Ciesielski.

Rakowscii. *Pulchrum quidem est ceris ornare atria maiorum, & Catonem vel Augustum repræsentare. Hæc tamen Cassius ac filius eius Bruto non præsentabat. Sufficiant namq; sua si sunt viro amanti Patriam demonstrare merita, eorumq; deportare imagines. Iacobus & Albertus Rakowscij, ex Ciechanouień. Terra subscripserunt Electionem Vladis. IV. Regis Poloniæ.* Rakowski.

Strzeszewscii, *in Płoceń. Palat. maturum annis spectatum bello iuuenem, quis non veterum & singulorum imaginibus exornabit? Exornant cruces babatum, illustret mentes eorum in Cruce triumphator Christus.* Strzeszewski.

Smoszewscii, *in Płoceń. Palat. Priuata odia publica vtilitate remittere est lidius viri amantis Patriam, alterum lidium Smoszewscij adhibuere, non excusare laborem nec pœnitere pro Patria pati & mori.* Smoszewski.

Szuscii, *in Płoceń. Palat. Vnum Reipub. corpus, vno animo regendum. Pacis & tranquillitatis studiosi Szuscij. Erat vnus in Ordine Prædicat. eximius Prædicator Cracouiæ, & Prouincialis in Bohemia Pater Hyacinthus Szuski Doctor Theologiæ.* Szuski.

Łopienscii. *Erat ex illis quidam Abbas Mogeleuień.* 1550. *amator communitatis & loci. Beatus qui charitate sublimis est, sic enim tutus est in Domino Saluatore.* Lopienski.

Głęboccii, *in Masouia: Faciunt quod decet viros non quod mulieres. Et quid mulieres faciunt ob superbiam domus? Audi* Cornel. Tacit l. 1. *quid de Liuia dicat:* Liuia grauis in Rempub. mater, grauis domui Cæsarum nouerca. *Virum autem conuenit subuenire Patriæ. Albertus Gladifer Bresten. in Cuiauia cum Sebastiano Electionem Vladislai IV. subscripserunt.* Głębocki.

Skulimowscii, *in Varsauień. Terra. Quàm exercenda est res, dum bona iuuentæ flagitiosa obliterat senectus, ita sanctimonia celebranda, si gratiosus dijs perseuerauerit in finem. Hoc vobis Skulimouij precamur.* Skulimowski.

Bialynscii, *ibidem. Merentur suum honorem, nam Augustus mandabat honores, nobilitatem Maiorum, claritatem militiæ, illustres vita domi spectando.* Bialynski.

Chelchowscii, *in Ciechanouień. Terra. Militiæ & actibus virtuosis dediti. N. Chelchowski Vexillifer Rozaneń. cuius filius Henricus Notarius Thesauri in Prussia, & Secretarius Regiæ Maiestatis.* Chelchowski.

Zalescii, *in Podlachia. Albertus Camerarius Drobiceń. qui reliquit filios quatuor, Matthæum, Ioannem Notarium Terrestrem Drobiceń. Ia-*

cobum & Valentinum, aliqui ex hac familia in M. D. Lith. transierunt. Petrus, cuius filius Sigismundus Notarius Wolkouicen. eius verò germanus Iudex Terræ Vpitscen.

Rokicki.

Rokiccii *in Dobrzynen. Terra. Militia clari, & ad Regni studia industrij.*

Nieborski.

Nieborscii, *in Ciechanouien. Terra. Præstantissimi viri in Castris, & in conseruatione boni Patriæ. Martinus cum Karniewska, Gothardus cum Noskowska, matrimonium celebrauit, Iacobus Gothardi filius, istius verò filij Vladislaus Thesaurarius Zakrocimen. & Martinus subscripserunt Electionem Vladislai IV. Regis.*

LVBAR
DVX VLODIMIRIÆ.

LVbaros seu Lubartos quatuor Historiæ referunt, vnum Gedimini filium Ducis Lith. De quo ita Crom: lib. 14. fol. 242. *Gediminus Dominatum partitus est in hunc modum, vt Moniuido Kiernouia & Slonimum, Narimundo Pinscum de Russis quæsitum, Olgerdo Creua, Kieystuto Troki, Coriatho Nouogrodum, Iaunutio Wilna obueniret. Lubartus autem cùm Russam vxorem Vladimirien. Ducis filiam duxisset, à Socero heres factus est, & nullam inter fratres sortem accepit. Alter Lubartus fuit Olgerdi filius, natu decimus, iuxtà* Cromerum lib: 14. fol. 242. Columna 2. *Tertium Lubartum Russorum Ducem. De quo* Cromer. lib: 12. fol. 211. *Fecit Casimirus Expeditionem in Russiam Anno* 1349. *vt eam quoq; partem, quam Lubartus vsurpabat, Regno adijceret. Sed iste Lubartus non fuit alter nisi Gedimini filius, à quo & Lubar seu Lubartouia in Volhinia fundata est, quæ à Ducibus in Ostrog ad Palatinum Cracou. Lubomirscium, ac successores illius ex Ducissa in Ostrog transijt. Lubartus Gedimini filius successor, ob filiam Vlodimirien. Bresten. Chelmen. Belzensiū Ducis, cui dum Casimirus eripuit bona, iterùm Russi ad eum redierunt. Hunc Casimirus Anno* 1351. *iterùm deuicit, & in carcerem coniecit. Liberatur percusso fœdere, & Fidei Catholicæ iuramento. Fidem non diu tenuit. Mouet iterùm in Vlodimiriam, & obtinet.* Cromerus lib. 12. fol. 212.

Post

Post annos tredecem à Casimiro Lubarto recuperata Volodimiria, & tributaria facta, eiectoq; Lubaro Alexandro Duci Michaelis Coriathi filio, Gedimini Nepoti tradita. Cromer. lib. 12. fol. 218. *Hanc post mortem Casimiri iterum obsidione recuperauit, & diruto muro quem Casimirus erexerat, nouo præsidio firmauit.* Cromer. lib. 13. fol. 222. *Iterum recepta à Ludouico, atq; ibi Cathedra Episcopi erecta & constituta, quæ postmodùm erat Luceoriam seu Luscum translata.* Crom. lib. 13. fol. 228. *Vngaris tota Russia concessa,* fol. 229. *Post mortem Ludouici ab Vngaris Lubarto Lucensium Duci prodita.* Crom. lib. 14. fol. 233.

LVCENSIS DVCATVS.

Hunc quartum Lubartum Lucensium Ducem in Historijs video. Demùm Theodorus Lubarti filius, Ducis Lucensis, iurauit Iagelloni Regi Cracouiæ cum alijs Ducibus, Crom. lib. 15. fol. 245. *Sunt qui descendunt à Premislo Bohemorum Principe. Nam Nezamyslum habuit ex Libussa filium, cui successit Mnata, isti Voien aut Vorcius, post Cresomislus & Vratislaus, ille Vissegraden. iste Lucensis seu Zatecensis Dux fuit. Huic Vlastislaus, illi Necla successit, qui occidit Vlastislaum cum eius filio Zbislao, Neclæ successit Hostiuitus, illi Boriuoius, qui Religionem Christianam primus in Bohemia fundauit cum vxore Ludimilla, hic filio suo Spitignieuo, quo mortuo, Vratislao alteri filio concessit Principatum. Hic ex Drogomiria impia, & aliena à fide Christiana, Venceslaum & Boleslaum, illi Australis ora post Parentis mortem, isti Septemtrionalis. Sed Venceslaum, cui Otto Imperator diadema imposuerat, Boleslaus interemit. & solus Principatum retinuit. Suscepit ex Brena Boleslaum, & Dambrowcam filiam Miecislai Pol. Principis coniugem, à qua Fides Catholica in Regno Pol.* Crom. lib. 3. fol. 37. *Sed isti Duces Lucenses dicebantur in Bohemia. Est verò alia linea Lucensium Ducum, ex quibus erat Lubartus Lucensis Dux, qui idem est quod Luceoriensis, vt patet ex* Cromero lib. 9. fol. 162. *Vndè iste Lucensis Lubartus erit, idem qui erat Gedimini filius, & Vlodimiriæ Princeps, & eius filius Theodorus Dux Lucensis iurauit Iagelloni. Et sæpiùs Luscum apud* Cromerum, *vt arx Luscia, vocatur arx Lucensis, vt patet* lib. 20. fol. 303. *in vtraq; Columna, &* fol. 307. *dum Lucensibus datur Priuilegium Regium. Est etiam in Lithuania Ducatus Lucensis, de quo Reinoldus Heidensteinus Moschouiticæ Historiæ sub Stephano Rege scriptor libro quarto, & apud Cromerum editionis. Colonien. fol. 799. Lubarti verò Ducis ante Vlodimir. post Lucensis seu Luceoriensis erant filij, Michael, à quo processerunt Duces in Czartorysko, Alexander, à quo Dux Szangusko, & Iwonius, à quo Duces in Kosyr.* Papr. in Nido virtutum. 1143. *Illius Dominium* Stricou. fol. 408. *refert.*

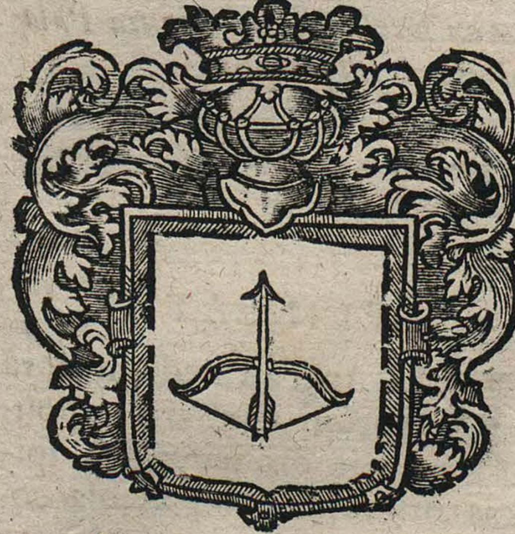
Lubarti filij.

LVCOMLENSES DVCES.

DVces Polocenſes & Lucomlenſes fuerunt. Hos diſturbauerat Iagellonis frater Viguntbus, qui apud Ruſſos Religionem Chriſtianam profeſſus fuerat, & nomen Andreæ in Baptiſmo acceperat. Induxerat enim Magiſtrum Cruciferorum Conradum Colner ſub nuptias Regias, qui longè latè\[q;\] Lithuaniam depopulatus eſt, & Lucomliam arcem vi cepit, vbi Andream Iagellonis fratrem præfecit. Sed Rex per Skirgelonem & Vitoudum, Lucomliam & alia recuperauit, & Andream captum in arce Chęcinenſi incluſit. Crom. lib. 15. fol. 246. quem poſt triennium Vitoudo & alijs Ducibus interuenientibus, Regiq; pro ipſo fide iubentibus, dimiſit. Cromer. paulò inferiùs. Cui poſtmodum Polocia cum alijs munitionibus ſeſe ſubdidit. Stricou. lib. 13. fol. 476. Modo ruinæ oſtendunt arcem fuiſſe munitiſſimam. Conſtantinus Kniazius in Lukomlia, hic poſt ſuos anteceſſores, de quo Stricou. vbi ſuprà cum Romano Szanguſſko bellator fortiſſimus ad Vle contra Moſchos, Anno 1568. vt Bielſc. fol. 623. Paproc. fol. 648. Stricou. fol. 774. Et cum Nicolao Radziuil, Supremo Præfecto Exercituum, arcem Sokoliam, inde miſſus ad Turouliam arcem cum toto apparatu bellico à Moſchis recepit. Stricou. fol. 784. anno 1579. Iuanus Lukomlſki, cuius filius Romanus ex diſtrictu Orſanen. fuit Contributionum Regni exactor, Anno 1606. Boriſſus Lukomleń. Kniazius, cuius Iuanus filius erat exactor Contributionum Orſaneń. 1601. Iudex Orſaneń. qui reliquit Baſilium. Hic Baſilius cum ſuo Patruo fundauerunt in Lukomle Fratres Ordinis S. Franciſci. Andreas Dux Lukomleń. Palat. Nouogroden. receſſum Vnionis Ducat. Lith. ſubſcribunt, vt Ianuſzouius habet in Statut. fol. 762. Paproc. in 2. opere fol. 648.

ŁVK seu ARCVS BELLICVS.

DELINEATIO.

EST arcus Scytharum tensus & paratus, vnà cum sagitta.

ORIGO.

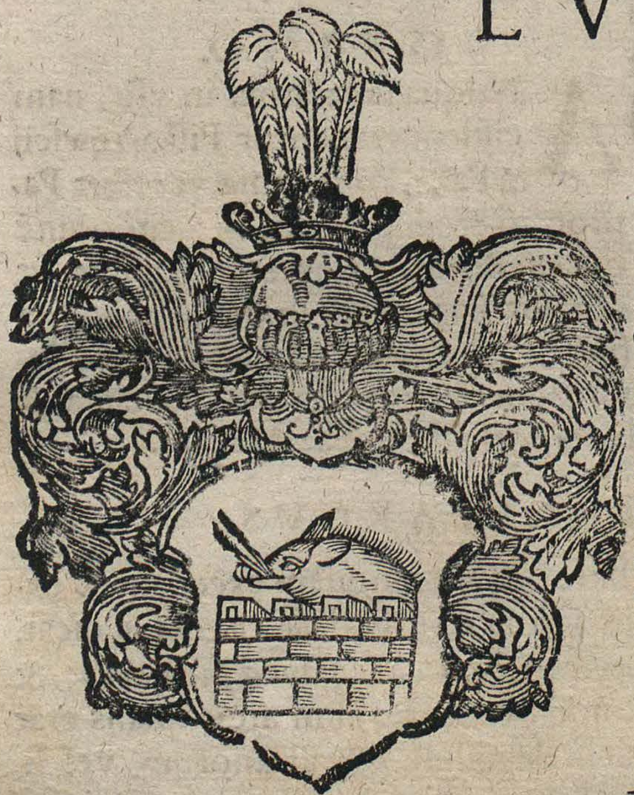
ANtiqua sunt arma in vsu, nam eisdem vtebantur Piskarzewscij in Palat. Pomeraniæ vt refert Paproc. in Stem. pag. 682. In Regno autē quia in Borussia originem habent, vt notauit Paprocius ibidem, acquisita fuisse in pugna cum Litauis apertè demonstratur. Fortiter namq; cum aduersario pugnanti, accelerauit quoque ipsi mortem, qui iam sibi ferocem dirigebat sagittam.

FVGITE à FACIE ARCVS.

ARcus & bombarda videntur se habere tanquam excedens & excessum in ferocitate. Quid igitur est quod sacer textus dicat. *Dedisti metuentibus te significationem vt fugiant à facie arcus*, & non à facie bombardæ? Fortè quod bellatores cum arcu qualis erat Attila & sunt Scythæ, assumpserit in flagellum Christianorum, vel sicut vulgò dicitur, flagellum Dei. Sed quo fugiendum ab ira Dei? *Si ascendero in cælum tu illic es, si descendero in infernum, ades. Psalm.* 138. Referunt Historici quod in bello Bohemico cum Polonis vnus militum ex aduersa parte cæpit acclamare à tergo idiomate Bohemo. Fugite fugite, & ipsi cæperunt fugere, & perierunt. Et nos quocunque fugiemus ab ira Dei, peribimus, implet enim vt maiestas, ita & gladius eius iræ totum orbem. Herodotus refert fugientes Scythas persecutori misisse sagittam murem & ranam, vnus militum explicauit significare his subiectionem, quasi inquit, hic diceret quid me persequeris pauperem ranam & murem: alius verò dixit, significat his Scytha minas & ferocitatem, quasi diceret ita vos persequar cito, vt cursus est sagittæ & siue in luto, siue in valuis vestris vos vt mures & ranas latitantes inuenero, ad extremum persequar. Et hic tetigit mentem Scytharum Ita quem persequitur ira Dei fugabit centum, & nemine persequente fugient. Arma hæc, si animum bellatoris inspiciemus, non aliud referent. quam fugite à facie arcus. Erant illi qui his insigniuntur strenui

nui milites, experti duces, optimi triumphatores. Vnde arcum intensum & paratum ad defendendam Patriam, & Principis honorem conseruandum.

Vtuntur his Piskarzewscij in Prussia in Pomeraniæ Palatinatu, ex quibus in Regno aliqui remanserant. Adamus ex Brestensi in Cuiauia Palatinatu electionem Vladislai IV. Serenissimi Regis subscripsit.

LVKOCZ.

DELINEATIO.

EST Aper ad medium suprà murum Ciuitatis expositus, in ore tenet duas spicas triticeas in campo violaceo, pennæ Strutij super galeam, vt *in stemmatibus habet Paprocius.* Alij caput Aprugni ponunt cum manu hominis ad rostrum inferiùs Apri. Sed hæc diuersa arma videbis in armis Swinki.

ORIGO.

LEgitima origo ex relatione non ita colligitur sicut ex Priuilegio, sed quia Priuilegium non habemus, relationi adhibeatur fides. Inquiunt ad Gnieuum Prusiæ Oppidum concessa fuisse, eâ ratione, obsidione à Polonis cinctum habebant diebus plurimis, ita, vt Gnieuum fame profligatum fuisset. Amicus obsidi cuiusdam, porrigebat amico per murum in victualia aprum, & inter rostra apposuit triticum cum literis quærentibus an obsidio ista illis noceat, Respondit, non adeò, sed si potiri vultis Oppidó, ad hanc partem oppidi vires adhibete, fecerunt, & in effectum læti processerunt. Data igitur illi sunt arma hæc, qui hoc secretum retulerat obsidentibus. *Papr. in stemm. fol.* 502.

NON DORMIT QVI CVSTODIT.

VIgilantiam custodis à gruibus designatis, aliqui calamo prostruxerunt tenere lapidem pede eleuato, & collo extenso, cui subscripserunt: NON DORMIT QVI VIGILAT. Quod etiam pro symbolo Henric. 6. Gall. Rex assumpsit, vigilantia tamen in Regno

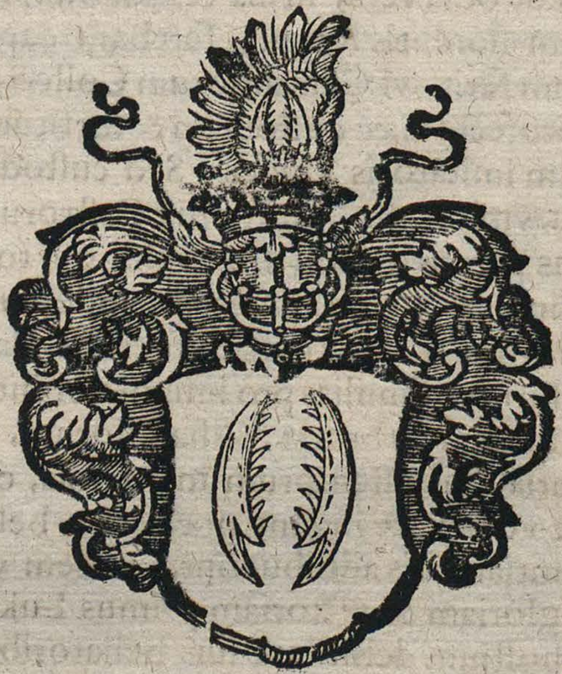
in Regno ad conseruandum &protegendum, non ita est à nobis quàm à Deo, vt Psal. 126. *Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat qui custodit eam.* Talis namque custodia vera, firma & indubitabilis est. Persarum Reges, pro insigni florentis Regni, ferebant caput Aprugni, quem sagitta per rostrum ferit, vt Gentilitiorum Collector Petrasanta refert. Exprimunt profectò hæc custodiam & fortitudinem Herculis, & eius certaminum imitatoris Thesei. Sed custodiæ ab alto, custodia hæc comparata, vmbra est. Custos fuit Castrorum vigilantissimus, nec dormituriens parens horum armorum, qui tota animi & corporis vigilantia obsidionis effectum affectabat, vndè aprugno illius, non sagitta feriens, sed aristæ triticeæ collatæ fuerunt. Ceruum cum aristis in dorso lego plurimas familias pro insigni nobilitatis suæ tenere. Ceruinorum familia in Ethruria, Gislandiorum, in Regno. Kielchleriorum in Bauaria, Troyfteniorum in Mysnia, eò, quòd prompta opportunitate & velocitate ingens præsidium belli, & gloriæ desideratissimæ abundantiam suis adhibuerint. Eadem vigilantia promptitudine animi, gloriam & victoriam primus Lukociorum progenitor inuestigata hostium debilitate suis bellatoribus accumulauit. Huic meritò subscribendum venit:

Ille tibi primum viduos cultoribus agros
Replebit: procul esuries malesuadaq; vertit
Terga fames: & qua pestis non tristior vlla est
Hostis: & erecto libertas Patria vultu.
Ibit.

LINEA FAMILIÆ LVKOCIORVM.

LVkocij, *in Prussia. Ampliandæ familiæ occasionem & modum sequi nunquam neglexerunt. Excitatur enim præmijs & laudibus nobilis & strenuus animus, vt sit in Rempub. ardens & officiosus. Ioannes Lukocki, deduxit domus suæ familiam, & in Magnum Duc. Lith.*

LVZIANSKICH.

DELINEATIO.

SVnt piscis marini dentes cum radijs octo bini, coloris albi, in campo rubeo. Super galeam sunt alæ Aquilinæ duæ, intra quas eadem arma

ORIGO.

IN Regno Miscensi acquisita fuerunt, in bello nauali & satis cruento ac triumphali, vt ex colore & alis oppositis apparet. In Reg. Poloniæ indè illata fuerunt, qui suis meritis non modica præmia honorum & prouisionis retulerunt.

PRÆFECTI DIGNISSIMI.

PIscem marinum symbolum fuisse dominij maris, permulti Historicorum asserunt. Augustus, cùm propè Siciliam contra Pompeianos infeliciter pugnasset, iniquo animo eam ferebat ignominiam, nec antea recepit animum, quàm piscis vltro è mari saliens ad pedes eius accidit, atque à vatibus ob eam causam responsum est, Siciliam in eius potestate fore. *Xenophilinus in Augusto, Senius quoq; lib. 6.* Deliadis scribit Atheniensibus in Delo sacrificantibus, lauandis manibus aquam haurientem puerum vrnam demersisse, ac è phiala simul cum aqua pisces effudisse: Oraculumque ipsi à Deliacis vatibus redditum maris fore dominos tali oraculo pronuntiauit:

Vince mari, iam terra tua est.

Cùm vos dentes piscis ingentes marini pro nobili insigni video deferre, non aliud vobis his augurijs promissis ominari licet, quàm Præfecturis dignissimos. Sed quod natura suadet, fortuna blanditur, alacritate vultus, agilitate corporis, industria animi, compositione morum, amplecti satagite. Inter pisces reperitur etiam Pauo in India, capite & cauda aurea insignis, refert *Philostratus lib. 3. cap. 1.* Qui agit vitam mutabilem in honore & virtute, habet caput aureum vt Pauo marinus Indicus, qui verò perseuerauerit ad finem in virtute, habebit caudam auream, hoc est, laudatum finem operibus, & glorificatum

ficatum in Patria. resplendens. Erit ibi non solùm Præfectus, sed Rex coronâ.

Hæc enim terrenæ
Lex necessitatis,
Binis ex crateribus mortalibus
Vitam fundit.
Purum autem,
Impermixtumq; bonum,
Deus, aut Diuina.

LINEA FAMILIÆ LVZIANSCIORVM.

LVzanscij *in Palat.* Chelmeń. *victoriis & amore Patriæ præcipui. Est namq; hominis ingenui & liberaliter educati velle benè audiri à parentibus, propinquis & bonis viris, atque futuræ post mortem famæ blandè consulere.* Ioannes Palat. Chelmeń. *qui diligentem dedit operam, vt hominum aures optimo de illo sermone complerentur. Cuius filia Dabrowscij coniux, quæ Heyconem Radzinsceń. Præfectum, & Ioannem progenuit. Fabianus Luzianski Episc. Aspergeń. maximus cultor virtutis & veritatis. Beatus qui in Dei opere tanquam generosus miles se strenuè gerit, ignauos excitando, & timidos cohortando in via Domini.*

LVBECENSES aut MAGNOPOLENSES seu MECHELBVRGENSES DVCES.

Magnopolenses Duces. Mechelburgenses Duces.

TAntorum Ducum meminit Crom. lib. 2. & 3. *Lescus tertius ex legitima vxore vnicum filium Popielum habuit, ex concubinis verò suscepit Boleslaum, Casimirum, Vladislaum, Vratislaum, Otam, Barnimum, Pribislaum, Premislum, Iaxam, Ziemianum, Ziemouitum, Ziemomyslum, Bogdalum, Spicignieuum, Spicimirum, Sbigneum, Sobieslaum, Vissimirum, Ciessimirum, & Vislaum. Ex quibus Popielum successorem sibi designauit, cæteros iuramento, vt Popielo pareant, adegit, inter quos occidentalem & maritimam oram partitus est, qui etiam alias arces, & posteri illorum oppida & munitiones erexerunt, & suis Ducatibus addiderunt. Inter hæc igitur addita erecta fuit Bucouecia, quæ à Germanis Sclauicè Lubeca vocatur.* Crom. lib. 2. fol. 23. 24. Anno 804. *Erant sub regimine Regum & feudatorum, bona inter filios Lesci diuisa vsq; ad tempora Boleslai filij Miecislai, sed inertia Principis Anno* 1032. *successores Duces & Præfecti defecerunt à Rege. Lubecensis autem Res-*

pub. abrogato vnius imperio posteriori tempore opibus creuit, & ex ea quæ erat Lubeca creuerunt Holsatiæ Comites, Mechelburgenses seu Magnopolenses Duces, Alderbungici Rugij Pomerani, & nonnulli alij eius oræ Duces & Comites. Crom. fol. 46. lib. 3. & suprà lib. 2. fol. 24

LVPVS seu WILK.

DELINEATIO.

EST Lupus sedens intra coronam Regiam, erectaque parte anteriori, tenet pedibus anterioribus eleuatam Crucem, supra quam Crucem est flos rosæ coloris rubei, in campo cælestino, super galeam idem Lupus cum Cruce & Rosa.

ORIGO.

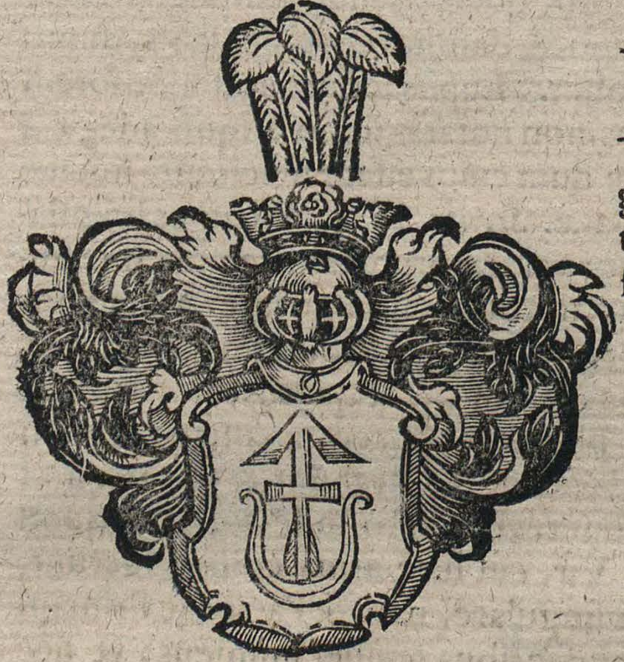
EX Hungaria reperiuntur arma hæc in Regnum venisse. Nam Castellanus Cracouiensis, Dux in Ostrog, dum ex Hungaria de familia Szerediorum coniugem accepisset, virgines nobiles ex Hungaria secum adduxit. Ex quibus erat Barbara de familia Assardiorum, quæ Ioanni Socolouio de Czerscensi districtu locata in matrimonium, vt potè bellicosissimo Rothmagistro fuerat. Huius igitur arma erant, Lupus prædictus intra coronam Regiam assidens, manus hominis vestita ad palmam rubeo colore ad cubitum turcusino, quæ tres sagittas tenet intra digitos, sursum auriculis obuersis, tria flumina vngarica, & Lupus currens in campo flauo. Hoc ex illius Epitaphio habetur in Czudnow. Pono autem hæc arma propter posteritatem si quæ est, aut si inter indigenas Assardij recepti.

PRÆMIVM SINGVLARE.

LVpus etsi natura rapax, tamen de illo dicit Scriptura sacra, *diudit ad vesperam spolia.* Quapropter & ab Atheniensibus cultus ita fuit, vt si casu ab aliquo lupus occisus fuisset, decenti sepultura mandari terræ, lege ipsa, ab occisore iussus fuit. *Pier. Valer. l. 6. c. 2.* Hoc singulare præmium lupo exhibitum, deducit animum, vt ad arma hæc adscribamus: PRÆMIVM SINGVLARE. Quid enim hæc Corona? quid Lupus? quid Crux? quid Rosa asserunt? Non aliud, quàm Parentem horum armorum, à lupo rapacissimo

Hungariæ Regnum discerpente, maximè defendisse, immò salutariter & cum odore bonæ famæ defendisse. Lego quendam Lupum nomine, natione Venetum, qui tantæ pietatis fuit, vt pro omni debitore sponderet liberè. Accidit deambulanti in campis, quod venatores occurrerent cum lupo viuo capto, qui illudendo simplicitatem illius, dixerunt: Si spondes pro lupo, & damna recompensabis, dimittemus lupum, spopondit ille & soluit. Lupus sequebatur sponsorem suum, & currens plurimas equas non notatas signo aliquo adegit à longè in domum sponsoris, quæ dum cuius essent nescirent, notatæ sunt signo lupi, & lupiferæ appellatæ. *Strabo lib.* 5. En lupus singulare est præmium. Nec Parenti horum armorum tale stemma sine singulari præmio, si Corona, si Crux, si Rosa cum Lupo inter arma posita manent. Refert *Ælianus lib.* 17. *cap* 16. ad Mæotidem paludem lupos inueniri, qui cum piscatoribus versantur, à quibus, si maritimæ prædæ partem assequuti fuerint, piscatores pacem ab illis habent, si nihil consequuntur, eorum retia lacerant & distrahunt, & pro eo quod nihil dederunt, damnum retribuunt. Profectò indè apparet quod lupus est præmium singulare. Vir, cui hæc arma collata fuerunt, etiam lupum retulit in præmium singulare, nam & Patriæ ac Principi erat fidelissimus, & hostibus aduersantibus semper inimicus: vt nec donis, nec minis illorum, nec verbis, nec rebus, voluit apponere affectum & animum, idcircò corona sibi, & in sedem stabilem collata & adscripta cum posteris fuit. Valuit enim quasi lupus ab armis.

MADROSTKI.

DELINEATIO.

EST Ahenea auricula, intra quam est sagitta alba, in medio Crucem retinens ex gladij offendiculo, supra galeam tres pennæ Strutij, in campo sanguineo.

ORIGO.

PRoueniunt ex armis Nouina, vbi pro gladio ponitur sagitta cruce ornata, ob nouum meritum contra hostem Christianitati aduersum feliciter pugnantis.

HONORI HONOR.

NON est dignum referre gratias nisi de benè & honestè actis, neq; etiã conueniens est præmia referre, nisi his qui meruerũt. Quapropter *Cic. obijciebat Orat. 4. Varro.* quod indignissimos in Concione annulis aureis donasset. Et in lib. de Finibus: Epicuri studiosos tales potiùs esse vult (qui imaginem eius, non modo in tabulis sed etiã in poculis & annellis habebant) quàm virtutis. Cùm arma vestra conspicio, nimirùm quod armis Gentilitijs Nowina additur Sagitta & Crux. Honorem honori additum fuisse assero, nam si referente Asconio, honori & lucro sunt hastæ, vexilla, phaleræ, coronæ, annuli, conuenienter his adnumerandi gladij & sagittæ, quibus cominus bella geruntur & fiunt. Talis namque animus tamque generosus requiritur in nobili, vt meritis maiorum merita propria adaugeat, & præmiatos Parentes suis præmijs cohonestet. Quod non in concinno symbolo Carol. V. Imper. exprimere voluit, dum in medio mari duas Columnas sustentantes Coronam Regiam firmauit, & titulo hoc adumbrauit. PLVS VLTRA. Quasi diceret, licet terram iam transcendimus & mare ingredimur, adhuc tamen progredi vlterius intentum. Ita & Nobilis ac generosus animus magnis meritis magna adnumerare desiderio habet. Sed vnum vobis in remedium & cau-

telam

telam adfero, Rudol. 2 Imper. formauerat currum cum quadrigis, in quo sol residebat, cui subscripsit: NVLLVS MAGNVS SINE DEO ET VIRTVTE. Maiora igitur tentanti hæc duo summè necessaria sunt, Deus sine quo nihil est, & virtus, cui via nulla inuia.

Vnde de Dei nomine *Laert. lib. 1.*

Quinque simul iunctis constat vocalibus vna
Dictio, & est magno maius in orbe nihil.

De virtute verò quidam Distichon.

Quem non vincat amor castæ virtutis & ardor,
Virtus tanta potest, vincat vt illa feram.

LINEA FAMILIÆ

Wilk.

WIlk, *in Cracouień. Palat. vir ingenio & fortitudine clarus, in conseruanda verò authoritate Patriæ summè industrius, N. Wilk Cancell. Craconień. Anno* 1367. *qui vnà cum alijs Zuparum Salariarum registrum & prouentus ordinauit, vt* Ioannes Ianuszowski in Statuto fol. 35. *refert. Ioannes Wilk ex his qui in Kaßuby domicilia tenuerunt, Suchodolscium Ducem Confratrum Hungariam vastantium Crosnæ interemit dum ab illis defecerat, neq; puniri de homicidio iussus.* Bielsc. lib. 4. fol. 458.

Wilczek.

Wilczek *diminutiuum à Wilk, in Cracouień. Palat. viri maturi iudicij et consilio graues. Wilczek Naborowski Subiudex Terræ Cracouień. Anno* 1371. *qui à Senatu cum Pelka Zambra Iudice Terræ Sendomirień. commissum habuit, vt iudicio illorum definiatur negotium inter Reipub. bona, et Casimiri Regis testamento successoribus legata.* Bielsc. lib. 3. fol. 243. *Mauritius de Rzezusna Rothmag. Petri Zborowski Generalis Cracouień. Ioannes frater illius Rothmag. Sigismundi Augusti, et Reginæ Hungariæ Isabellæ, Varadini in Hungaria mortuus. Stanislaus tertius eorum frater Rothmagister in Moschouiam Augusti Regis.*

Plurimi eiusdem Gentilitij vti deberent, sed aliqui ad Arma Nowina transierunt.

MAKA-

MAKAROVICIORVM.

DELINEATIO
&
ORIGO.

SVnt tres Cruces ſuper ſagittam fractam coloris albi. Super galeam & campum, vide arma Lis à quibus iſta deſcendunt arma, facta namque eſt additio viro armorum Lis, cùm poſt vnionem M. D. Lith. cum Regno, & Fidem Catholicam receptam contra infideles fortiter & feliciter pugnauit. Originem habuit in Lithuania, vnde ibi reperiebantur in Minſcenſi Palatinatu, viri Caſtris & militari dediti, & reperiuntur in præſens. Ex his aliqui contra Tartaros pugnando, in Volhiniam, & ad Chiouienſem Ducatum tranſierunt, manent ibidem in Palatinatu Chiouień.

IAM IN AVGE.

MAgni nominis, famæ & gloriæ eſſe in auge, eſt indubitabile ſignum. Luna creſcat, niſi fiat in Plenilunio, eſt nondum in auge. Stella micans, niſi ſit propinqua Lunæ & Soli, nondum eſt in auge, ſemper namque in gloria domus decet nobilem proficere, & nunquam deficere. Quapropter Henricus filius Franciſci Gall. Regis Lunæ creſcenti hoc Lemma ſubduxerat: DONEC TOTVM IMPLEAT ORBEM. Scilicet, ſic creſcere fama & virtute cupiebat, donec laudem & magnanimitatem parentis factis adæquaret proprijs. Dum veſtra arma Sagittam tribus Crucibus ornatam intueor, ſubſcribere animus eſt: IAM IN AVGE. Trinum hoc perfectum Crucium ſalutarium monet intentum. Quærebant aliqui, quo Romani celebriores & nobiliores euaſerint, an ſigno annuli in digito, an ſigno Lunæ in calceis, ſunt rationes extollentes vtrumque, ſunt & deprimentes. Extollit annulum non aurum, ſed perſonæ. Gygis, Seleuci, Ioſephi, extollunt Lunam Senatores, Prætores, Gubernatores. Deprimunt annulum ſerui qui illum geſtabant, & ſuperbus

perbus Samniorum Polycrates, deprimunt & calceum degeneres Senatorum Romanorum filij. Arma verò vestra iam æuiterne manebunt, Cruces & Sagittæ. Vndè si duabus Coronis in continenti positis Valesius subscripsit: MANET VLTIMA CÆLO. Iam ego tribus his Crucibus lætus subscribam: IAM SAGITTA IN AVGE. Ante bellatores sagittis auguria faciebant, & sortis suæ ac felicitatis progressum auspicabantur, vobis verò augurij & felicitatis cùm sit Crux salutaris signum, tres cruces summi augurij & felicitatis erunt nuntij. Estis in auge. Nam de tenebris Orci hæresi, Acheronti abiecta, leuati in gremium Ecclesiæ sanctæ redijstis, & se ac suos seruitio veri Dei & Sanctæ Matri Ecclesiæ mancipastis. In auge estis, nam his aptiores ad Regni præsidia, Patriæ consilia, dignitatum honores manetis. Non enim decreta Sereniss. Regum quæ nunc in Senatu ob respectum non obseruantur de hæreticis à Deo benedictione reficiuntur, licet ab hominibus promoueantur, nisi priùs Deo & Ecclesiæ fuerint reconciliati & vniti.

LINEA MAKAROVICIORVM.

WAszenscouicij *antè vocati, sed à possessione Makarow aliter nominati. Chrechorius exactor Contributionum Regni Minsceń. A.*1589. *Gregorius Iudex Terræ Minsceń. Ioannes Subiudex Minsceń. Nicolaus Vicesgerens Palatini Kiiouień. ex Anna Charlinska Succam. Kiiou. filia suscepit Christophorum, qui cum Anna Malinska tenet matrimoniū. Alexandrum, qui in Hungaria cum Turcis in bello occubuit, & Andream militem strenuum in Patria. Ex altera verò coniuge Catharina Grabianczanka suscepit filios, Ioannem & Georgium, atq; duas filias, Helenam Valeriani Laszcz coniugem, & Sophroniam Sanctimonialem Ordin. S. Dominici.* Paprocius in 2 opere *refert vnum ex illis fuisse Capitaneum Kijonień. virum armis & bello præclarum.*

MASALSCIORVM

DELINEATIO.

EST litera M maiuscula,ad cuius verticem est crux. Pingitur intra scutum Cæruleum coloris aurei crux, litera albi, sed alij vtrumq; varijs coloribus efformant. Paproc. campũ rubeum ponit, arma aurea.

ORIGO.

KNiazij Masalscij in Moschouiæ gremio procreati militia celebres, fortitudinis suæ indicia contra Lithuanos pugnando ibidem firmauerunt. Quapropter sicut Misniæ Præfecti militaria signa, literam M assumpserant, vt *Cæl. refert lib.* 18. *cap.* 1. Ita & Masalscijs litera cognominis principalis M cum signum nobilitatis Polonæ concessa fuerunt. Et quia Christiana ablutione animas sanctificarunt, crux illis ad cognominis literam apposita fuit. Demum gloria Castrensis quæ magis ac magis hominem celebriorem reddit, etiam illos claros in multis Palatinatibus & Ducatibus effecit & indigenas constituit.

MILES CHRISTIANVS.

MAgnæ differentiæ sunt notæ literarum α & ω apud Græcos, a & c apud Latinos, non minor differentia reperitur inter armatam & Christianam militiam. Nascenti namque homini cum natura militia venit militat hic in scholis, hic in agro, hic in pelago, hic domi, hic foris, hic prope, hic peregrè, vnde qui vitam hominis militiam definiuit acri iudiciorem librauit. Addo interiorem pugnam, in anima namq; continuum bellum est, vitia illam obsident atque oppugnant, prauæ consuetudines debellant. Vnde B. Nilus in Sent. Tropol. *Omne opus malum contra nos diabolus armat, armatus verò grauiter contra armatos insurgit.* Armata verò militia, ferro membra constringit, imbrem solemq; galea excipit ferro indutus clypeo operitur, hunc dormiens classico excitatur, anceps & cruentum officium, quod plures ad inopiam, ad carcerem, ad seruitutem, ad violentam subitamque mortem perducit. Et si quid honesti & memorabilis habet. Marcelli statuæ hoc assimilare licebit. Marcellus Augusto

Cæsari statuam consecrauerat, sed Tyberio post Augustum ad Imperium euecto, amputato ille Cæsaris Augusti capite Tyberij faciem indidit *Cornel. Tacit. lib.* 1. *in Tyberio.* Talem referunt honorem milites armati, dum viuunt, nomen & titulos referunt, dum verò moriuntur, memoria eorum obliteratur & eraditur. Vndè Poeta:

Nulla fides pietasq́ viris qui Castra sequuntur,
Est cupidis belli mortis aperta via.

Miles verò Christianus superat quemque militantem, non enim cupiditate & calliditate, sed virtute & pietate superat & pugnat. Vndè Princeps Mauritius, cùm illi ex præda Hispanica ensis insignis auro & gemmis prædiues, quem ante Ordines Flandriæ, Arresiæ & Hanoniæ Comiti de Fuentes donarant, obuenisset: liberali eum animo Bruxellas eidem Comiti remisit. Ita miles Christianus, qui nonnisi pro Deo, Ecclesia, anima pugnat, nil aliud intendit nisi honorem, sanctitatem, pietatem, Patriam perennem, si viuit lætanter viuit, si moritur gaudenter moritur: vocantur enim potiùsquam moriuntur. Vndè *Isidorus lib.* 3. *cap.* 66. Finem iustorum optimum, vocatio tranquilla commendat, vt ex eo intelligatur Sanctorum hinc consortium Angelorum, ex quo ab hoc corpore sine vexatione dura tolluntur. Tales milites Christianos vos arma ô Gener. & Illust. Masalscij demonstrant. Hoc Crux, hoc eminentia illius suprà arma præsagiunt. Aduertite igitur, quod vnica fuerit Crux Christi, vna quoque est illius Sponsa & Ecclesia, quam ornare, promouere, defendere, in eaq́ mori totius Christianitatis veræ imitatores & sequaces, desiderant.

Auxilium pateat, lux & sapientia cunctis,
Quàm laudem meritò qui benè facit habet.

MENSA PIETATIS.

Sicut mensa summæ ignominiæ est Epicurea cum mensa Pythea, ita summæ dignitatis & gloriæ est mensa pietatis. Epicuream mensam expresit in se Hugotius Pisæ & Lucæ quondam Dominus, qui vno prandio has vrbes deuorauit, cùm à conuiuio surgere ad sedandum populum noluit. Expresit Thimocreon Rhodius, qui omnes suas facultates comedendo deuorauit, cui propter cibi & vini auiditatem, tale Epitaphium à morte, *vt Lycostentes refert*, erectum fuit:

Multa habens, tum multa vorans, malè plurima dicens
Multis, hic iaceo Thymocreon Rhodius.

Pythea autem mensa auarorum est, Pythes Xerxi tempore floruit, inexplebilis cupiditatis fuit auri, vt omnes relictis artibus aurum effodere, purgare, &c. cogeret. Multis igitur pereuntibus, mulieres ad vxorem eius sese contulerunt, vt miserijs coniugum subueniret, iussit

bono animo illis discedere, conuocatis igitur artificibus, iussit ex auro panes, cibos, poma, & quibus Pythen delectari nouerat conficere, vt cœnam poposcit Pithas auream ei mensam mulier apposuit, panes, cibaria, fructus aureos nullo esui aptos deponit. Quibus delectatus Pythes, satur iam spectaculo cibum poposcit, illa mittit iterum aurea obsonia. Indignanti & se esurire dicenti respondit. Tu non parasti alia nisi hæc, omnes enim artes, omnis agricultura deserta est, robora virorum in aurifodinis occupantur. Res digna Tantalo vnde etiam Martialis lib. 4. de Varro.

Ad cœnam nuper Varus me forte vocauit,
Ornatus diues paruula cœna fuit,
Auro non dapibus oneratur mensa, ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Huc ego non oculos, sed ventrem pascere veni
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

Mensam vero pietatis quod commendatam reddiderunt velim audite. Baron. in Iustiniani Annum 31. Iustinianum in magnifico Sophiæ templo, cuius descriptio est apud Euagrium lib. 4. c. 30. sacram mensam fecisse refert Cedrenus opus imitatione nulla æquandum. Constabat verò auro, argento, omnisque generis lapidibus, lignis, metallis omnibusque rebus quas terra fert, mare & vniuersus mundus. Ex omni materia pretiosa plura, meliora, potiora collegerat; liquatisq; his, quæ fluunt, sicca illis immiserat, atque in formam mensæ absoluerat. Ita Varium illud opus contuentibus stuporem inijciebat. In orbem hanc habuit inscriptionem. *Tua de tuis tibi offerimus serui tui Christe, Iustinus & Theodora: ea tu propitius accipe, fili Dei Verbum qui nostri causa carnem assumpsisti, & cruci affixus fuisti, ac nos in tua recta fide conserua. Et quam nobis commisisti Rempub, eam ad tuam gloriam auge, & tuere intercedente Sancta Deipara Virgine MARIA.* Plena pietatis & reuerentiæ mensa diuinis oblationibus & sacrificijs dedicata, à plenissimo corde Charitatis supremæ proueniens. Vobis in exemplum hoc proponitur, qui vt mensam struere in terra pietatis in Ecclesiam & Ecclesiasticos incepistis, ita consummatam in patria habeatis.

LINEA MASALSCIORVM.

Tymoss seu Thimotheus Masalski, eius filius Georgius. De quibus Epithaph. Kijouiæ in Russorum Ecclesiis. Iuanus Masalski 1562. eius filius Vasili seu Basilius qui ex Anna Iuani Iuanowicz Bochdan reliquit Iarosium seu Hieronymum. Hos diuisio bonorum atq; confirmatio diuisionis in bonis Targouica Acta Luceoriensia referunt Anno 1555. Demetrius

trius Masalski Tribunus Braclauień. ex Palatinatu Nouogrodeń. Lithu. subscripsit Electionem Serenissimi Regis Vladislai IV. Georgius Masalski Dapifer Braclauiensis. ex Vilnensi Palatinatu eandem subscripsit. Leo Masalski Exactor contributionum Regni Grodnensis. Anno 1589. *Hieronymus Masalski Exactor contributionum Regni Mscislauiensis eodem Anno. Fedorius Masalski Marschalcus & Commissarius inter nobiles Grodneń. & Eyßiceń. quem Constitutio Regni meminit* 1613. *Masalscios Kniazios Paprocius in secundo opere refert ex Smolenscensi Ducatu ortum tenere. Alexander Masalski Bohusius ipsius filius cui Sigismundus Rex contulerat magnificam prouisionem in Regno. Petrus filius Bohusij vir bello & castris clarus. Iuanus filius Petri non recedens ad vnguem ab animo parentis & fortitudine. Alexander & Leo Masalski Electionem Vladislai IV. ex Pinscensi subscripserunt.*

MAZOVIÆ DVCES.

V*Tebantur pro insigni Aquila vt ex regali stirpe procedentes, sed demum Conradus Masouiæ Cataphracto equite vtebatur pro insigni cum hasta. Differenter tamen, nam tempore belli vtebatur hasta ille vir armatus super equum vibrata ad pugnam, tempore verò pacis, eleuata hasta sursum vt Bielsc. adnotauit fol.* 173. *sub anno* 1247. *Miecislaus Monarcha Poloniæ terrarum Masouia nuncupatarum verus Dominus & hæres fuit, nec ante illum Masouiæ nomen fuerat, sed è viuis sublato Anno* 1034. *Maslaus siue Masos Pocillator Miecislai dominatum, sibi in tractu Plocen. & Confinio Prussorum arripuit, & Masossiæ seu Masouiæ ei oræ nomen dedit. Qui dum per Casimirum filium Miecislai euocatum è Monasterio Diaconum profligatus fuisset, atq; iterum minoribus auxilijs in fugam conuertisset, captus in Prussia à barbaris, excarnificatus & in crucem actus fuit, cum insultatione.* Alta petijsti, alta tene. *Anno* 1043. Cromerus lib. 4. fol. 48. ad 52. *Vnde qui contendunt Masouiam dictam à Mossagetis non à Maslao seu Masso, valeant, quando quidem ante Maslaum illa ora nunquam Massouia appellata fuit. Lescus albus, tenuit successiuè oram Massouiæ quam fratri suo Conrado cum Cuiauia de consilio Conuentus in sortem patrimonij concessit. Anno* 1220. Crom. lib. 7. fol. 129. *Et exinde à Conrado veri duces Masouiæ fuerũt. Zemouitus dux Masouiæ. eius filij Conradus & Boleslaus de quibus multa Cromerus in Boleslao Pudico. Conradus sine prole decessit. Boleslaus succedit, qui habuit primum matrimonium cum Preislaua Lithuana, Ziemouitum & Troiedenum. Ex Boema verò habuit, Vanconem, seu Vencelaum. Qui post mortem Patris Masouiam ita inter se partiti sunt, vt Ziemouito Cirscum, Raua, Liuum, Gostininum, Troideno Varsauia. Sochacouia:*

chacouia, Wyskitki, Ciechanouia, Nouigrodum & Nouiduorum: Vanconi verò Plocensis tractatus cederet. Zemouitus vnum filium Zemouitum reliquit Troideni filij Boleslaus & Casimirus, sed Boleslaus Russiæ Principatum adeptus veneno extinctus fuit. Vanconi filius Boleslaus. his omnibus Casimirus tutor & Princeps fuit, illi autem illius vel vi vel authoritate feudatarij facti & si quis sine liberis masculis excessisset, bonorum illorum Rex hæres esset. Boleslaus Plocensis Dux decessit, & Casimirus successit, qui dum sine liberis moritur Casimirus Rex Ploscum & ditionem eius omnem in suam potestatem redegit. Zemouitus successor Calissiæ, Anno 1355. *ad pedes Regis vexillum publicè proiecit & feudatarius Regi iurauit.* Cromer. lib. 12. fol. 214. *Zemouito mortuo* 1426 *filij illius ita bona sua partiti sunt. Zemouito Rauensis, Vladislao Plocensis, Casimiro Belzensis, Alexander autem* Episcopus *Tridentinus post Cardinalis Præsbyter fuit. Sorores autem illorum, Cimbarca Ernesto Austriorum Duci nupsit, ex qua Fridericus* 3. *Cæsar natus. Euphemia Venceslao Cesinensiū Duci, Cunisia Boguslao Stolpensium Duci, Ofca seu Agathia Michaeli Duci qui fratris Vitoldi Sigismundi filius fuit. Quinta innupta obijt.* Cromer. lib 19. fol. 293. *Sed cum omnes sine mascula prole decessissent, in Casimiri potestatem Anno* 1461 *venerunt omnia bona: Belsenses verò in verba Regis iurarunt.* Cromer. ad finem libri 14. *Sed dum Ianusius Plocen̄. Dux obijt. Ducatum Ioannes Albertus Rex Regno adiunxit. De reliqua verò Masouia cum eius fratre Conrado transactionem fecit.* Cromerus 439. fol. lib. 30. *Anno* 1496. *Conradus vltimus qui Ioannem & Stanislaum steriles filios progenuerat, Anno* 1503. *obijt.*

MIESZA-

MIESZANIEC.

DELINEATIO

EST aquila media in medio parmæ ad dextram coloris albi, & in altero medio parmæ, sunt duæ rosæ albæ, vna sub alia positæ, etiam coloris albi, in campo rubeo, super galeam sunt tres pennæ Strutij.

ORIGO.

EST prouerbium Polonis. Plus filatricem super verticeum, quam militem super hastam à Dynastis seculi quandoque accipere. Talia arma sic in Regno ortum habuisse aliqui affirmant. Data inquiunt sunt à Casimiro Nemiræ & Pelcæ fratribus extra thorum regium ex Hester progenitis. Quapropter licet sunt in armis aquilæ & rosæ, non aliud tamen meditare, quam illud Hierem. 4. *Aspexi & ecce vacua & nihil.* Arma enim sunt, sed lux in eis non est. Verùm hi steriles decesserunt quibus concessa fuerant vt *Bielscius adnotauit lib.* 2. *fol.* 239. Vndè si alibi talia arma reperiuntur, alia & nobiliori occasione iterum concessa fuerunt, vel ob celsam coniunctionem cum familia illustri, vel ob acquisita bona decessorum, vel ob clara gesta & debitam reuerentiam in Regem & Patriam, quibus prior indecentia obumbrata fuerat. Aut si aliqua posteritas remanserat, id claris factis recompensarunt, si quid originis dehonesti tenuerunt. Non portabit enim filius iniquitatem patris sed testis erit iniquitatis ipsius. Et sic authores originis conciliandi veniunt.

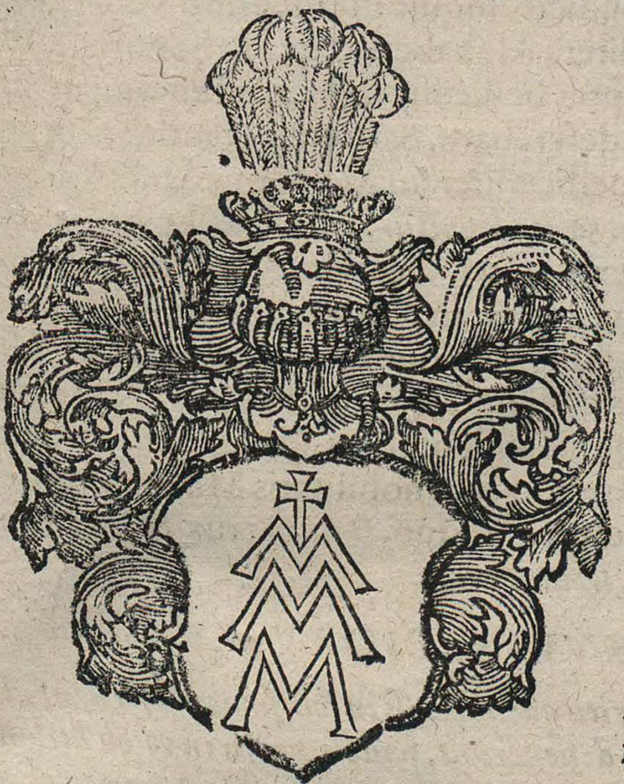
ANTIDOTVM MORALE.

MAlis & improbis non ex gestis & moribus, sed ex genere & ortu Scytha porrexit antidotum, dum cuidam genere summe nobili dixit. Ego quidem origine sum ignobilis, sed tu moribus, ego iam decori suis tu indecori patriæ. Militaris & Castrensis vita spectata virtute & audacia corrigit quod natura errauit. Antidotum

dotum autem nobilibus quandoque este curia Regia, quandoq; matrimonij vis, quandoque ipsa ætas. Curia quidem, nam dum educatur filius alicuius Ducis in suo oppido inter seruos & vasallos patris sui, ab omnibus veneratur, & omnes ante illum discooperto capite genu flectunt, & ille aliquando superbit, & tantam de se ipso æstimationem habet, vt credat nullum sibi præferri super terram. Si verò pergit ad Curiam Regiam vbi tantam magnitudinem cernit, videt tot Duces, tot Marchiones & Comites, tot Principes, videt Regis maiestatem, eius potentiam & diuitias, & tunc quidem humiliat se & per comparationem illorum, pro nihilo se reputat, & ipsemet seipsum reprehendit. Quandoq; etiam matrimonij vis morum antidotum est. Non dico ideo quod prouerbio nostro dicitur: Qui incomptis moribus est vniatur vxori; sed quia multa incommoda morum tolluntur à libero & soluto, dum sibi non liber & alteri coniunctus est. Rupertus Holchot in Sap. 4. ait, dum dicitur: *O quam pulchra est generatio cum claritate: Tria* inquit in honestate matrimonij ponũtur, Sacramentalis sanctificatio quæ confert pulchritudinem corporalis cohabitatio qua seruatur castitas & hæc dicitur casta generatio, & prolis educatio, & hæc dicitur claritas. Respondent autem ista tribus quæ in matrimonio reperiuntur. Fides, proles, Sacramentum. Confirmatur verò hoc antidotum, Eccles. 35. *In tribus beneplacitum est spiritui meo, quæ sunt probata coram Deo & hominibus, concordia fratrum, amor proximorum, vir & mulier sibi consentientes.* Ætas etiam ipsa antidotum morale est. Bulla namqne gestanda pueris, toga verò viris. Vnde cum Romulus vt Plato ait ducem Veiorum in triumphum deduceret, ad collum illius bullam irridendo appendit. Instruendo quod bellum & rixa iuuenem, pax verò & quies deceat senem. Nec quid stolidius fieri potest, si mens ad perfectionem non contendat festinare, quando totius corporis habita senectute confectus, ad interitum properat, dum oculi caligant, aures grauiter audiunt, capilli defluunt, facies in pallorem mutatur, dentes lapsi numero minuuntur, cutis arescit; flatus non suauiter olet, pectus suffocatur, tussis cachinnat, genua trepidant, talos & pedes tumor inflat; etiam homo interior qui non senescit his omnibus aggrauatur, & hæc omnia ruituram iam domum corporis citò pronuntiant. Quid igitur superest, nisi vt huius vitæ defectus appropiat, nihil aliud cogitare, quam quomodo futura habitatio prospere comprehendatur, quilibet senex appetat: Ætas ergo ipsa antidotum moris hominibus est, & eo magis dum Caluaria hominis & tumuli menti & memoriæ viuentis opponuntur, & oculis oblustrantur. Et quoniam arma hæc commixtionem resonant, tale antidotum in recentem præseruationem habetote.

MIKV-

MIKVLINSCIORVM.

DELINEATIO.

Est litera M maiuſcula triplicata, vna ſupra aliam poſita, ſupra ſupremam verò literam crux ponitur, in Campo cæleſtino, color alijs aureus, alijs albus, ſuper galeam autem & coronam ſunt pennæ Strutij.

ORIGO.

Antiqua arma hæc à Romanis adinuenta ob differentiam cohortum militarium. Hunc morem ipſorum ſecuti ſunt quoq; Græci & inde ad Roxolanos vſus peruenit, Milites enim ſub ſignis bellicis hoc modo notatis conſcribebant. Omnibus enim hæc litera M, Romanis, Græcis, Latinis, Ruthenis, communis eſt, ſub quibus ſignis & Mikulinſcij nomen & dignitatem ſuam cum armis acceperunt & retinuerunt.

HIC VIRTVTIS HONOS.

Antiqui Virtutem & Honorem magna differentia adnotabant. Conſtruxerant namq; templum ex templo Romæ, & primum virtuti, alterum honori conſecrarunt: nec erat aditus ad templum honoris, niſi per templum virtutis; innuebant tali ac tanto exemplo, neminem ad verum honorem peruenire poſſe, niſi per virtutis meritum. Vnde meritò inſcribendum erat aureis literis in templo honoris. *Hic virtutibus honos*, ſed quod antiqui docebant templis & demonſtrabant, hoc idem militibus ſcuta proponebant, diuerſis etenim meritis militaribus, diuerſa in ſcutis præmia exarabant, nunc leonem, nunc aquilam, nunc fulgura, &c. Et ſi contingebat militem ſcutum album multo tempore & poſt varios congreſſus in bello deferre, animi minus generoſi ſignum fuit, qui vt ſibi in præmium meritorum aliquid ex Senatus iudicio in ſcuto ad declarandum ipſius fortitudinis animum, exararetur penicillo, vſq; modo non promerue-

 rat.

rat. Quapropter scutum nudum ignauis erat deditionis signum, *vt Appianus refert.* Afanij & Petreij turmæ à Cæsare circumuentæ capita clypeis subijcere deditionis iudicio, inquit ille: scutum verò signo notatum aliquo & præcipuè litera Alphabeti aliqua in honoris & dignitatis nomen fuit. Quapropter bellicosissimi Lacedæmonij in suis bellicis signis ipsam literam L deferebant, & strenui & militari experientia clari Messenij vexillis bellicis literam M apponebant. *De quo Pier. Val. Hierogl. lib. 42. Cap. 50. ita loquitur.* In Messeniorum clypeis qui & ipsi clarissimi olim extitêre M. descriptum erat, in sui & ipsius populi significationem, vbi igitur in scuto delineatum aliquod fortitudinis signũ erat, meritò subscribendum pro lemmate erat. *Hic Virtutis honos.* Dum Arma hæc Mikulinsciorum inspicio, & literam triplicatam video, magnum quid suspicor fortitudinis, audaciæ, virtutis. Ego ita interpretabor Arma eorum nobilitatis Maximi Milites Mikulinscij pro Christo & Ecclesia. Inquo, si mihi crux & literæ fauent, subiungam lætus: *Hic virtutis honos.*

LINEA MIKVLINSCIORVM.

Familiæ antiquæ, ex quibus à ritu quem Russi in schismate obseruant, in gremium Ecclesiæ Catholicæ deuenerunt, paucis perstringo ob distantiam. Exstat vsq; in præsens moribus, dignitate, & hospitalitate celebris in Vinniciensi districtu Romanus Mikulinski.

MOHYŁA.

Svnt duæ frameæ euaginatæ decussatim positæ, in quarum summitatibus sunt cruces. Supra autem has intra idem scutum ponitur caput Vri cum cornibus, intra quæ retinet stellam, & ad oris dextram mediam lunam, in ore tenet circulum, caput est coloris nigri in campo candido, & luna nigra.

ORIGO.

Arma sunt composita ex insigniis nobilitatis & Palatinatus Valachiæ, nam dum Regibus Poloniæ Valachicum dominium reddebat obsequia, & subiectionem, tale habuit insigne dominis, dum verò in Turcarum possessionem venit addita

addita fuit Luna: Mohylorum verò insignis & præillustris familia, quia dominium multo tempore Valachicum gubernauit, descendentes ab illis eisdem armis vtuntur, addendo his arma sua propria gladios euaginatos in crucem dispositos.

PAGANORVM CLADES.

GLadium deriuatũ à clade nòn sine animaduersione Varro fuisse dixit. Destinatus namq; gladius non ad aliud est nisi ad cladem puta iniquorum hostium & rebellium: Habent Historici quod fortissimi hæroës & victoriarum parentes prò forti in bellò congressu, cognomina sua gladij appellatione retinuerint. Claudius Marcellus à Romanis, gladius ob rem promptè agiliter & sine cunctatione diuturna cum hoste factam dictus fuit. Ludouicus IV. Gall. Rex vicisse gladio Alæmanico Saracenos in Ægipto proclamatus fuit. Quintus verò Metellus quia cunctando agebat rem, scuti cognomen assumpsit. Vnde Liuius de gladio, ventum est ad gladios, vbi Mars acerrimè furit. Frameæ vestræ, ô Illustrissimi Principes Mohylij & Nobiles Regni Poloniæ, dum crucem seipsis efformant, acinatem crucibus eliminant, profectò clades non cruce signatorum, sed paganismi efferitate rigidatorum fuerunt. Vnde de Constantino Principe Valachiæ in Insignia illius scribendo dicitur.

Multa tibi hic pacis sunt multa insignia belli,
Sunt Constantino hæc digna trophæa Duci.
Quem dum Sarmatiæ iungit sibi nobile robur,
Nulla manet nostro vis metuenda solo.

Veridicus Philosophorum Demonax, dum Athenienses vidit barbarorum more & paganorum ludos gladiatorum inducere velle in vrbem, commotus intrametipsum exclamauit: Nolite, inquit, ô Ciues crudelitatem istam prius in vrbem vestram admittere, quàm misericordiæ aram in vrbe hac venerationi expositam destruatis. Non enim conueniens est ferinam ibi permitti crudelitatem, vbi misericordia pro Dea habetur. Non dissimilis contemplatio fuit Illustrissimorum Principum Valachiæ Mohylorum, dum frameas nudatas, earumq; acinatem crucibus ornarunt. Dicebant namque: Sunt isti gladij non contra aras & spirituales, sed pro illis, & contra hostes Christianitatis. Familia perillustris in Gallia Corteiambæ ferunt pro insigni duas frameas, vt in Regno Regis Christianissimi, non alio principio & fine, quàm pro Deo Ecclesia & nomine Christiano. Non alio etiam fine & vos defertis, & magis significanter defertis arma vestra. Nam dum in frameis vestris exarastis iam crucem, perfecistis intentum vestrum

non signatè solùm, sed etiam exercito actu, non sola intentione continuatis intentum, ne dum in præterito, sed in præsenti, dum ex lumbis vestris resuscitata per generationes posteritas, faciunt experimentum vitæ in Tartaris, Turcis, & Machometanis.

ACCVMVLATA GLORIA.

Seneca dum gladiorum ante se obuersasset gloriam & bonitatem propriam dicebat: Bonus & gloriosus est gladius, non cui deauratus est baltheus, nec cuius vagina gemmis distinguitur, sed cui est ad secandum acies subtilis, & qui omne munimentum rumpit. Britonum verò Rex Arturus, tum accumulatam gloriam sui gladij prædicabat, cum illo quadringentos & septuaginta hostes occidit, *vt Segebert. in Chron. refert.* Video etiam accumulatam gloriam gladij ex personis & ingentis gloriæ viris. Giteorum Rex gladium sine dubio præstantis operis dono contulerat Alexandro Magno, quo ille in omnibus prælijs vsus fuerat, illumq; multoties publicè laudauit, *vt Plut. in vita Alexandri.* Satis accumulatam habere gloriam tantorum virorum gladij. Sed dum in arma vestra oculos flecto, superat quamque accumulatam gloriam. Ornant namq; gladios vestros stella, luna, annulus, & insigne Principatus Valachici. Ornant gladios vestros, dum Principes terrarum Moldauiæ, Valachiæ, & dignissimi Nobiles Regni Poloniæ atq; indigenæ adscripti permanetis. Ornant, quia Christianitatis oppressæ à Turcis & Tartaris, veri patroni & parentes fuistis. Ornant, quia tot victoriarum de hoste Bisurmanico ad Cecoram de Michailo Woda, & rebellibus ad Stepanowce, triumphatores perpetui exstitistis. Ornant, quia Regi & Regno Pol. fideles semper & obsequentes vosmetipsos exhibuistis. Refert in Symbolis Petra Santa Laurentium Medices Hetruriæ M. Ducem assumpsisse in Symbolum annulum aureum cum adamante, ac ternis plumis strutij, alba, viridi, rubea, cui apposuit lemna: SEMPER. Erat sensus, Propono semper prodesse honesto & decoro Patriæ vt floreat fide, spe, charitate.

Non aliud desiderium Principum Moldauiæ & Valachiæ fuit. Desiderabant à tempore quo nobilium ordini & dignitati Poloniæ adscripti, semper prodesse, nunquam obesse. Nam quos sibi Tyrannus Vasallos & tributarios fecerat, illos eo ipso in nomen Christianitatis & confideles, inclinatioris semper & maioris affectus constituit. Quapropter gladios vestros cruce fidelitatis munitos corona adorno, lauro & palmis complico, vt accumulatæ gloriæ, accumulatissimam reportetis. Manet namq; Echo fidelitatis vestræ.

Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga seca.

LINEA

LINEA FAMILIÆ MOHILORVM.

MVtius, hic ex Romano Imperio primus in Græcorum Imperium bellando deuenit, cuius post modum posteritas in Transyluania, Moldauia, & Dacia consedit. Et quia Mutiorum familia Romæ quæ fuerat norma amantium patriæ M. Sceuola, in Tesseram gentilitiorum duas clauas Herculeas defert, sicut tradidit & Petra Santa in Tesseris gentilitiis: ille tanquam alterius gentis incola, ne clauis videatur antecedere gentē, ad ipsorū consuetudine clauas in frameas conuertit, & pro gentilitiis recepit. Extāt tantæ origini literæ in pargameno Italico idiomate conscriptæ in Archiuo Illustrissimi Ducis Samuelis Korecki, qui filiam Hieremiæ Mohylá Palatini Valachiæ in consortem tenuit. Hoc etiam ipsa Rom: familia affirmat. Mohylá, cognomen nobilitatis acquisitum in Bessarabia vel Dacia, vbi Sclauonicæ linguæ vsus manet, significat autem Mohylá cipum sub quo occisorum hostium vel bellatorum cadauera conduntur. Et quia descendens ex familia Mutiorum magna & suprema Martis tentando plurimos patriæ hostes gladio demetierat, atq́ sua virtute bellica tumulis hostium ripas Danubij repleuerat, cognomen Mohylá accepit. Ioannes Mohylá hic nominis sui gloriam in Hungaria ita plurimum belli moderamine dilatauerat, & Huniadis familiæ amor & decor extiterat, vt filiam Desspotij in coniugem ipsi obtulerit. Hic vtriusq́ Valachiæ fuit Administrator perpetuus sub Alexandro Principe Valachiæ, cui etiam ex Desspotiis coniūx fuerat, nam debilitate oculorum & corporis consumebatur. Reliquit hos filios. Hieremias primus filius Palatinus Valachiæ. Hic tantum declarabat in Regnum Poloniæ affectum, vt etiam mori pro Regno non denegarit. Ob cuius maiorem declarationem, indigenatum petijt & inter nobiles Regni cōputari voluit, quem ad sua nobilitatis arma Ioannes Zamoyski Supremus Cancellarius & Exercituum Regni Dux, & Philippus Padniewski Episcopus Cracouien. & Dux Seueriæ admiserunt. Demum vt effunderet animi sui candorem, filias suas omnes magnis nobilibus & primatibus Russiæ & Regni in matrimonij vinculum, opulentissime concessit. Verùm ne verbis ipsis tanta res propositi censuram teneret, in medium liceat priuilegium hoc adducere.

IN NOMINE DOMINI, AMEN.

SIGISMVNDVS III. Dei Gratia Rex Poloniæ &c. Ad perpetuam futurorum temporum memoriam, significamus præsentibus literis nostris quibus interest vniuersis. Cùm proximè præteritis annis Moldauia quam Valachiam vulgò dicunt, iniquissimo peregrini hominis oppressa dominatu, & domesticis, ac externis malis misère laboraret, & de statu protinùs deiecta in extremo pene discrimine versaretur, neq; verò nos, aut illius Prouinciæ pericula negligenda, aut tot hominum salutem deserendam æquum putaremus, atq; adeò felicissimis auspicijs adducto in eam nostro exercitu summa prudētia ac animi magnitudine præclara Illustris ac Magnifici Ioannis de Zamoscie

Regni nostri Cancellarij atq; Copiarum supremi Ducis, eam ab extremo interitu vindicassemus, saluamq; conseruassemus: authoritate nostra, ipsisq; Moldauiæ incolis petentibus & volentibus à supra nominato supremo Duce nostro exercitus, Præfectus illi fuit Magnificus Hieremias Mohyłá, vetustissima splendidissimaq; familia ac gestis maximis, honoribus percelebri, ibidem natus, ac iure quoq; nobilitatis ciuitateq; iam pridem in Regno nostro ob spectatam in eo virtutem donatus, ita quod iam antea ratum & gratum habuimus, possessionem ipsius Palatinatus & ius, peculiari quoq; diplomate nostro confirmandum ratificandumq; duximus, atq; hoc præsenti confirmamus & ratificamus. Habebitq; & tenebit eum Palatinatum Moldauiæ prædictus Magnificus Mohyłá ad extrema vitæ suæ tempora, & post mortem eius liberos ipsius masculos ad eandem Palatinatus dignitatem promouebimus. Prouincia ipsa Moldauia cum suis territorijs in limitibus suis manere & conseruari debet, legibusq; & institutis pristinis regetur & administrabitur, vectigalia illius Prouinciæ administrabuntur, dispensabuntur, & erogabuntur à Palatino, inprimis ad vtilitatem publicam & statum illius Prouinciæ & securitatem tuendam & conseruandam. Iudicia etiam ad normam in illa receptam & vsitatam tractabuntur, vsum religionis Græcæ liberum intactumq; habere debent. Dignitates & officia Palatinatus benè meritis distribuet. Monetæ etiam cudendæ illi facultatem cōcedimus, ad instar monetæ Polonicæ, vt æquè sit proba, & æqualis grano, pondere, & numero numismatum, vt in Polonia cæterisq; dominijs nostris recipi possit. Vt illa prouincia ab hostibus secura sit & tranquillitate ac pace fruatur curabimus. Amicitiam & pacem inter nos ac Serenissimum Turcarum Imperatorem, is idem Palatinus & posteri eius curabunt & propagabunt, tutumq; ac securum transitum vltro citroq; in Turciam Legatis Nuntiis nostris, ac mercatoribus Regni & dominiorum nostrorum præstabunt. Conditiones etiam reliquas dum ab Illustri & Magnif: Ioanne de Zamośćie Cancell: & Generali exercituum Regni nostri, Palatinus Moldauiæ auctoritate nostra constituetur, pactas & iuratas ipse ac eius posteri præstabunt & explebunt. Quibus præsentibus literis nostris nihil derogatum volumus, in cuius rei fidem præsentes manu nostra subscripsimus, sigilloq; Regni consignari mandauimus. Datum Varsauiæ, die vigesima quinta Mensis Martij. Anno Dñi. Millesimo Quingentesimo Nonagesimo septimo, Regnorum nostrorum Poloniæ decimo, Sueciæ quarto.

Sigismundus Rex. Laurentius Gębicki Secret: Maior.

His ex priuilegijs, & genus & officium, affectus atq; merita in Regnum, luce clarius Ieremiæ Mohyłá demonstrantur. Habuit in coniugem ex Palatinatu Transsiluaniæ filiam ex Senatoribus primi de familia Ciamartorum Elizabetham, ex qua suscepit filios & filias, erant arma nobilitatis ipsius duæ lunæ mediæ iunctæ ad inuicem extremitatibus concauitatum, & supra eas crux non tangens lunas. Habent quandam conformitatem ad arma Ostoia. Georgius alter filius Ioannis qui ad dignitatem nobilitatis Polonæ 1596. receptus fuit. Et cum vitam spiritualem ritus Græci elegisset, Metropolita Terrarum Moldauiæ electus & confirmatus. Hic, dum correctio Calendarij in Romana Ecclesia recepta, approbata & promulgata in Christianitate fuit, particulare priuilegiū vt Catholici in Valachia existentes iuxta antiquum Calendarium festa celebrent, & hoc

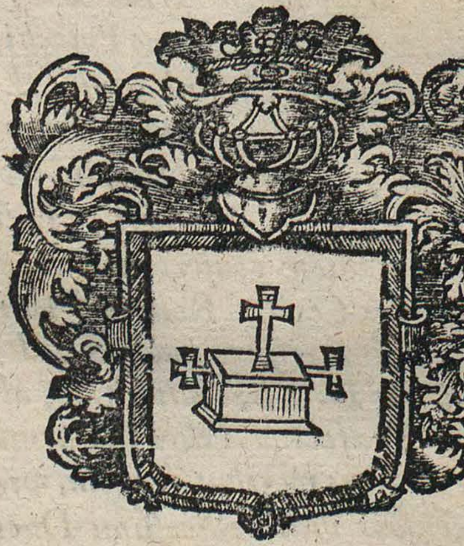
ob tran-

ob tranquilliorem vitam inter Græcos à Sede Romana obtinuit. Extant literæ Cardinalium Eminentissimorum amicabiles ad ipsum in Mohylorum archiuo. Semianus siue Simeon, vt in Constitutionibus Regni indigenatus illius vocatur, Supremus Exercituum vtriusq; Moldauiæ fuit. Demùm ob heroicum robur in bello, & splendida facta in castris & Palatinatu Valachico, à Multanis & Othomanica potestate, in Palatinum Multanorum seu Bessarabiæ creatus & constitutus fuit. Portabat plenũ affectum in Regem & Rempub: & mediis conuenientibus id declarabat. Reliquit filios & nobiles Regno. Constantinus filius primus Hieremiæ, quem Regia manus per Ioannem Potocki Generalem Podoliæ & Capitaneũ Camenecensem fusis viginti quinque millibus hostium ad Stepanowce, in Palatinum Moldauiæ deduxit & constituit. Alexander alter filius, & iste successerat in dominium Moldauicum, multa constantia contra rebellisantes pugnando. Bochdanus tertius filius, qui in curia Othomanica obsequia reddendo, ibidem occubuit. Filiæ verò Hieremiæ fuerant Regina Michaëlis Ducis in Visniowiec Korybuth consors. Ex hac superest filius Hieremias in Repub: ornatissimus & fidelissimus ciuis, in castris verò perpetuus & maximus miles, superest & filia cum speciositate formæ virtutum specimine lucens, Capitanei Lublinensis coniunx. Maria altera filia flos virginum ob pulchritudinis venustatem, decor matronarum ob morum grauitatem, erat primò matrimonij fœdere iuncta Stephano Potocki, Palatino Braclauien: Generali Podoliæ, Notario Exercituum Regni Zelinen: Camenenen: Laticouien: Litinen: Præfecto, & reliquit in ornamentum patriæ filios & filias. Secundo matrimonio fuit consors Nicolai Fierley Palatini Sendomirien: Lublinen: Casimirien: &c. Præfecti. Hæc vna cum sorore germana, Anna Castellani Sieradien: consorte Viennam descenderat, vt in Comitatu Serenissimæ Reginæ Ceciliæ Renatæ Vladislai IV. ad Regnum Poloniæ, fieret iurata & sincerissima ductrix. Filiæ illius sunt Radziuilij Succamerarij Supremi M. D. Lit: coniunx, & altera Notarij Campestris Bohuslauien: &c. Præfect. Filios sub armis Pilaua considerabis. Catharina quam ipse maritus moribus grauem, virtutibus insignem declarauit. Erat namq; consors illius bellicosissimi Ducis Samuelis Korecki, cuius res & Triumphi æternitate vigent, reliquerat filiam Lesczinscij coniugem. Anna vltima filia Hieremiæ Maximiliani Przerebscij ante Castellani Sieradien: tum Palat: Lencicien. Mostice: Medicen. Litinen. &c. Præfecti consors, reliquerat filios duos sed maiorem inuida mors vigesimum tangentem annum eripuit, remanet magnæ expectationis filius Carolus Sigismundus. Postmodum erat Ianusij Czarnkowski Comitis de Slopa Castellani & Præfecti Drahimen. consors. In illius curia dum vice quadam Nuntius Apostolicus in Regno, nunc Cardinalis Eminẽtissimus Santa Crucius fuisset, retulit Illustrissimo quod fra-

mea

meæ istæ in crucẽ dispositæ in Dacia, quæ pro insigni reperiuntur descendat à clauis Herculeis Romanis Mutiorum familiæ, vnus enim illorum illinc descenderat & hanc commutationem armorum fecerat. Michaël filius primus Simeonis Palatinus Multanorum. Gabriel alter filius etiam Palatinus Multanorum, eius corpus sepultum in Szoczawa. Petrus 3. filius Archimandrita Piecariensis, Metropolita Ruthenorum Kiiouien. Halicien. Schismaticorum, reformauit Eccl. S. Sophiæ & clerum aliquatenus in moribus. Ioannes 4. filius, qui totam vitam suam militaribus trophæis in Hungaria obligauit & cõmisit: Crescit virtus in immensum dum pro Christi nomine promptè defertur. Moyses vltimus filius. Hic vicibus alternis Palatinus Moldauiæ denunciatus, dum sedem occupat, inconstanti Senatorum iudicio turbatus, deposuit cum summo detrimento propriæ substantiæ regimen & Palatinatum, manet in Russiæ Palatinatu hæres in Wielkooczy, nobili Polonorum libertate tantum gaudens ob securitatem vitæ, quantum ob dominium leui de causa variabili Valachicum non gauderet.

MOGIŁA seu TVMVLVS.

DELINEATIO.

EST Tumulus hominis bello strenui & Christiano nomine insigniti. Tumulus est in formam quadrangularem, Cruces ponuntur singulæ in medio frontis, & in medio laterum.

ORIGO.

QVia indefesso & vero militi nulla cogitatio & propositum est, nisi vel vincere, vel mori, immò potiùs mori, quam aliquando vinci: ideò sic strenuè dimicanti militi, sepulchrum ornatum crucibus, vt potè multis vitæ periculis in bello exposito, pro insigni & gentilicio concessum à Ducibus Samogitarum fuit.

IMPAVIDVS MILES.

Impauidus miles.

QVàm meritò soli attribuitur splendor, ita Caluariæ & tumulus victorum, venit ad scribendum, IMPAVIDVS MILES. Sunt namq; tria quæ mihi subministrant calcar ad tantum titulum adiudicandum vtentibus tali stemmate. Primum est, quod impauidus animus

Miles animatur morte. *Columnæ cum coronis & securibus.* *Nititur regnum quo.* *Miles concitatur ad pugnam duobus.*

animus militis innitatur & animetur morte. Lego in Symbol: Iulij Guil. Zincgrefij, duas columnas in quarum vna affixæ fuerunt tres coronæ regiæ splendentes, in altera verò secures cum fascijs, quibus additum fuerat singraphe: NITITVR HIS REGNVM. Subintelligebat PÆNA ET PRÆMIO. Simile quid de milite coniectura forti dicendum. Sunt namque milites, qui animi fortitudinem concitant & subleuant coronis & præmio. Sed tales plerumque vitæ periculum non amant. Sunt verò milites, qui non præmio, sed ipsa laudis morte ad belli congressum excitantur, & hi impauidè pugnant. Quapropter his cùm mors & tumulus gloriæ sint, subducendum literis venit HIS NITVNTVR AD PVGNAM. Secundum est, quod me ad tantum titulum dandum mouet, quia aliqui Caluariæ hominis subscripserunt TE NVNQVAM TIMVI. Hæc namq; mascula & regia vox, ipsis strenuis militibus, victoribus & triumphatoribus conuenit. Non enim timent mortem, sed sperant vitam. Nam sicut Crocodilus solùm fugientem persequitur & cædentibus est atrox, ita mors timentibus bellum est sæua, non timentibus est læta. Eduardus Anglorum Rex, cùm è Gallico carcere euasisset, tantum ardorem in hostem ille carcer in eo conciliauit, vt totis viribus memoria carceris pugnando, victor hosti legem dedisset. Ingeminabat namq; continuâ memoria & mente HINC FORTIVS IBO. scilicet è carcere in pugnam & inimicitias. Ita strenui milites ob imminentem gloriosam mortem, fortius pugnant & pectus pectori offerunt. Tertium autem me mouens, sunt splendentes ad cippum cruces, quæ non nisi Christianum virum ostendunt, & victoriis præclarum demonstrant; Crux namq; nostra victoria est, illius patibulum, noster triumphus; qui aurata capitolia non timent, crucem timent; qui contemnunt sceptra regalia & purpuram Cæsarum, paupertatem Christianam & ieiunia pertimescunt. Est crux animarum nostrarum baculus, tuta sedes & vita: *Orig. de Crucis potentia hom: 8.* Meritò igitur ob tam triumphales cruces quæ oleum & propitiationẽ præbent tali vos ornabo titulo. IMPAVIDVS MILES.

Caluaria. *Te nunquam timui.* *Crocodilus fugientem persequitur.* *E carcere fortius pugnat.* *Crucis potentia.*

LINEA FAMILIÆ ARMORVM MOGIŁA.

Bielewicz.

B*ieleuicij in Samogitia, Viri vt genere, ita actibus heroicis eximij, atq; literarum amatores. Ioannes Bielewicz vir iudicij maturi & consilio grauis, multoties Commissarius Constitutionibus Regni denuntiatus. Inter Samogitiam & Prussiam, & districtum Grodnensem limites constituebat, & inter syluas Rosienses, Goisżewscen. & cætera Samogitiæ bona, ex Constitut: Regni* 1613. *fol.* 46. *Honoratus Titulo Ciuonij Szoudouscen. Georgium Bielewicz, eadem Constit: ibidem.*

Sankiewicz.

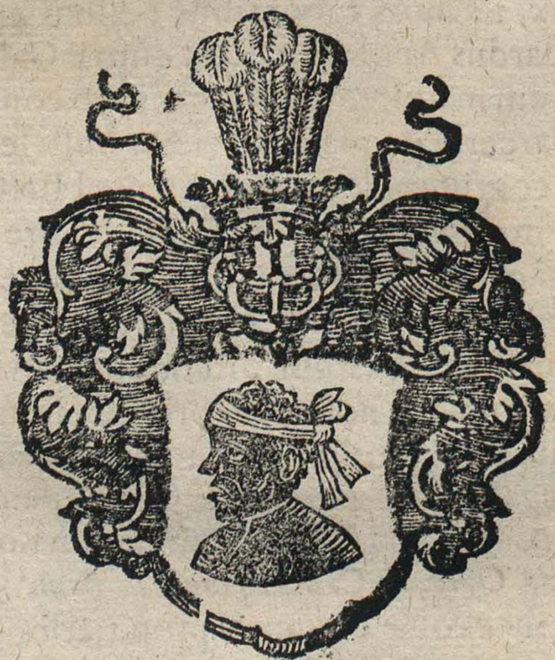
Stankieuicij *qui proprie sunt Bieleuicij, ex his Bielewicz Stankiewicz*

fuit Succam: Samogitiæ, qui reliquit filios bello & scientia claros, vt Papr: in stemm: fol: 679. *Ioannes Nicolaus Stankiewicz, Notarius Samogitiæ & Andreas Carolus Stankiewicz subscripserunt ex Samogitia electionem Vladis. IV. Regis.*

Soluch. Soluchouij. *Bello & Castris clari, Eustachius Rothmag: contra Moschos sub Romano Sangusko militiæ Præfecto & Duce. Anno* 1567. *commisso prælio cum Moschis duces eorum Iozephum Sczerbaty, Georgium Boratinski, & Miensiucum in captiuitatem deduxerunt.* Paproc: in stemm: fol. 647.

Bichowski. Bichowscij. *in Trocen: Palat. Vt strenuas naturas ita & strenuos duces & prouinciarum tutores Deus excitat. Nullus tamen inter dignos adscribitur, nisi exercitia in castris & virtutis honestatem domi & in negotiis patriæ de se probatam factis declaraucrit.*

MORA.

Caput Mauri.

DELINEATIO.

Est caput hominis nigrum ad brachia tenus, Mauri faciem repræsentans, ad dextram os apertum gerit, caput ligatum alba fascia prominenti ad tergum retinet. Super coronam sunt pennæ tres Strutij: Campus est rubeus, intellige caput esse Æthiopis.

ORIGO.

Antiqua esse arma multi historicorum commonstrant. Alceus Tusculorum Rex, & Moscus Moscorum, Asiæ & Europæ Dux Mauri capite in corona pro insigni vtebantur, vt in Cathal. annorum & Principum Valer. Anselm: Ryd. refert. Antea quidem capite hominis coloris non Æthiopi illi Reges vtebãtur, sed quia occiderat fraude illius gentis Regem, nigro Æthiopis capite vti pro insigni cæpit. *Paproc: in horto regali.* Sylicia verò hominis capite vtitur, sed coloris albi, vt author gloriæ mundi refert. In Regno autem Poloniæ antiqua arma sunt Caput hominis nigrum, nam Venantius homo externus dum in Episcopatum Vloclauiensem succesfit, Anno 1034. hæc arma intulit, vt Cathalogus refert. & *Bielscius fol.* 75. Alij ita originem affirmant. In re-

In Regno Portugaliæ dum militia clarus Polonus Regi obſequia detulit, inchoatum prælium inter Regulos vicinos & Regem Portugaliæ, congregato adinuicem exercitu, duello vt pugnent inter ſe per viros conueniunt, & qui victor eſſet, eius dominus ſit hoſtium poſſeſſor. Rex igitur probatum militem Polonum expoſuit, pars aduerſa Maurum, quem cùm duello Polonus deuicit, & ſaucio vulneribus caput amputarit, tale inſigne in præmium obtinuit. *Paproc: in ſtem: fol.* 565. Eſt igitur caput obuolutum faſcia, in qua detulerat ad Regem Portugaliæ caput deuicti, inſigne prædictum. At communiter cùm Venantio initia aſſumpſiſſe ſcriptores referunt, cuius frater aut nepos indigena Regni adſcriptus fuit, atq; ex illo familia vſq; in præſens in Regno propagatur.

INDECORVM, DECORVM.

Res nigro notata lapillo, faſtidioſa eſt. Inde coloris atri res infortunij & indecoris nota. Et ſi Æthyopis nigredo obuenerit, augurij ingrati ſignum erit. Vndè Hadrianus Cæſar ex Mauri occurſu, futuram mortem imaginatus. Bruto etiam & Caſsio proditu-ris in aciem obuius Æthiops, calamitates præſignauit. Nam fœdiſsime & cruento bello atq; inteſtina clade ita conflictati ſunt, vt ambo vno prælio conciderent. *Alex. ab Alexand: lib. 5. cap. 13.* Vndè Alciatus Embl. 59.

Nigra, omnium peßimi.

Abluis Æthyopem quid fruſtra? ah deſine: noctis
Illuſtrare nigræ nemo poteſt tenebras.

Sed licet Pardus nunquam deponat pellis maculas & nigredinem Æthiops, at tamen vt pellis Pardi à ſtrenuo milite in quoddam militare decus adſcitur, ita & color Æthiopis in inſigne nobilium decoris gratia appropriatur, & quod erat horrendum & indecorum, fit venuſtum & decorum. Pythagoras fauet huic intento in ſuis ſymbolis, vbi non prohibet caput nigrum, ſed caudam nigram. Inquit enim: Ne deguſtaris ex ijs quibus eſt nigra cauda. Aliqui intelligunt ſermonem eſſe de piſcibus Melanuro & Mugile, ſed quia doctrinalis ſermo eſt Pythagoræ, de capite hoc eſt intentione, & de cauda hoc eſt fine intelligendum venit. Vndè iam caput nigrum habet ſuum decorum, cauda verò ſemper indecorum. Quocirca & Iuuenalis Satyr 13.

Non guſtandum quod habet nigram caudam.

Mobilis & varia certè eſt natura malorum
Cùm ſcelus admittunt, ſupereſt conſtantia quid fas
Quidue nefas, tandem incipiunt ſentire peractis
Criminibus, tamen ad mores natura recurrit
Damnatos, frugi & mutari neſcia, nam quis
Peccandi finem poſuit ſibi? quando recepit
Eiectum ſemel attrita de fronte pudorem.

Arma intuenti, offert suum decorem non dentes albos, sed fasciam, sed pennas, sed campum, sed coronam. Et sicut tenebras explodit solis lumen, ita hæc enumerata obliterant totam nigredinem, & arma corruscantia faciunt. Exprimunt namque felicitatem, fascia, virtutem, auro, auctoritatem, pennis; scientiam militarem sanguine: Quapropter potentissimi Reges & Principes, caput Æthiopis licet nigrum non tamen vitati fuerunt, vt atrum & infælix, sed amplectebantur vt honestum & decorum, quod etiam corona aurea & regia, vt in Origine diximus, adornare non fuerunt dedignati. Sed vt in æuum tanto titulo superbiæ & gaudere valeatis, id quod Æthiopis laudabile & honorificum fuerat, toto studio parentate. Æthiopes olim pij fuerunt, & omnes ad conuiuia sua Iouem cum dijs omnibus inuitabant, eorum familiaritates & commertia cum dijs erant, *vt Pier. ex Homero lib. 20. cap. 19. adnotauit.* Qui igitur armis Æthiopis vtimini, vt decorum vestrum non aspernetur aduersitate indecora, morem antiquum Æthiopum obseruare & colere pleno affectu satagite. Nam hoc argumento mutato:

Nullus post hac admiretur si videat
Delphinos cum feris mutare pascua
Marina: & maris argutos fluctus bestiis
Gratiores continente fieri: delphinis
autem placere montes.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM MORA.

VEnantius *Episcopus Vladislauien. moribus & genere nobilis, cui successit Andreas, natione vt ex armorum cognomine deducitur, Italus. Assumpt:* 1034. *vixit in Episcopatu* 21. *obijt* 1055. Dlugoss. & Bielsc. sub eodem Anno.

Nietyßkowski. Nietiscouij, *in Masouia, in terra Varsauiensi morum dexteritate & officio in patriam singulari, Nicolaus, Theophilus, & Marcianus Nietixa Electionem Vladis. IV. Regis subscripserunt.*

Mießkowski. Mieśkowscij, *in Zakrocimensi terra. Recta meditando in virtutem contendunt.*

Sławski. Sławscij, *Adhibitam educationem eximiis actibus, in laudem deueniunt.*

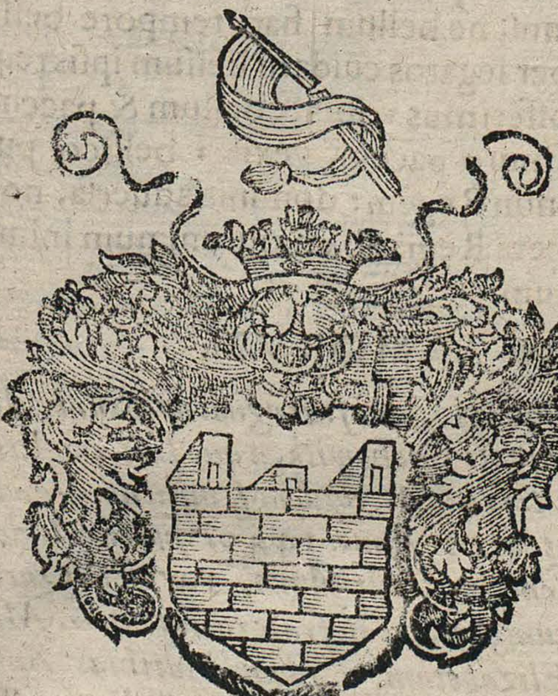
Szorcz. Szorczouij, *Prudenti iudicio palmam domui conseruant.*

Grzymałá. Grzymałouij, *Vigilanti animo castra militaria obseruare nituntur.*

Kozub. Kozubouij, *Exhibent dignis moribus collaudari à multis.*

MVR

MVR seu MVRVS.

DELINEATIO.

EST medium Parmæ supernè vacuũ, infernè est murus ex septem ordinibus lapidum quadratorum constructus, sed supremi duo ordines ad modum graduum eriguntur, ita quod medium sit planum & vacuum. Supra coronam verò qua adornatur Parma, est vexillum latum extentum, versus leuam directum & inclinatum.

ORIGO.

EX Lusatiæ partibus in Regnum per quendã ex Langrauiis Lusatiæ introducta. Quorum post modum merita qua æstimatione haberent Principes & Sereniss. Reges, ex illorum Titulis, promotione & occupatione, facilè persuasus manebis. Et Constit: refert Anni 1591.

PRÆSIDIVM INEXPVGNABILE.

VArijs diuersisq; mediis inexpugnabile præsidium erigitur & permanet. Primò, Arte. Dum artificiosa manus & genium industrium, arcem in præsidium Regni & militum format; parietes, vallos, riuos, aggeres, turres, cuniculos, colligunt globos, lapides, aquas, inexpugnabile præsidium esse videtur, sed tamen difficile vt quod manus construxit, manus non dissoluat. Gediminus satis munitum præsidium contra Cruciferos in Samogitia Vielunæ extruxerat, quod inexpugnabile dum hostis conspexit, ex opposito duo præsidia fundarunt Fridburgum & Beierum, & eo modo arx & Gediminus perierunt. *Strikou. lib. 11. ad finem*. Fit etiam inexpugnabile præsidium ob naturam, puta locum & sitũ arcis naturaliter munitum. Sed si aurum transferri potest per muros & portas, fit sæpius inexpugnabile expugnabile: vnum est medium quo Athenienses firmabant dominium inexpugnabile, dum scilicet toto pectore & inexpugnabili, vir viro, pes pedi, scutum scuto, gladius gladio, galea galeæ intrepidè adstabant. Hi namq; pro patria occumbere parati, cuilibet lethiferam mittebant sagittam & telum. Arma hæc murus sine porta, qui

 nil

nil aliud innuit, quàm hosti nullus patet aditus, vexillum desuper extentum parumper eleuatum, quasi dicat, SVRGO INPVGNAM. Nil aliud sunt, quàm præsidium pacis belliq; tempore. Consultant tempore pacis domini horum armorum, ne bellum fiat, tempore belli, vt pax fiat. Quondam Romani per legatos cuidam bellum ipsis tentanti, sinum aperuerunt dicentes: offerimus vobis & bellum & pacem, sumite quod libet. Ita hæc arma muro pacem, vexillo bellico pugnam dicunt, sed contra hostem, non Regem: dominia aduersa, non patriam. Docent, non sumere munera Regia ab eo, qui animum inimicum declarauit in patriam & regnum.

LINEA HORVM ARMORVM.

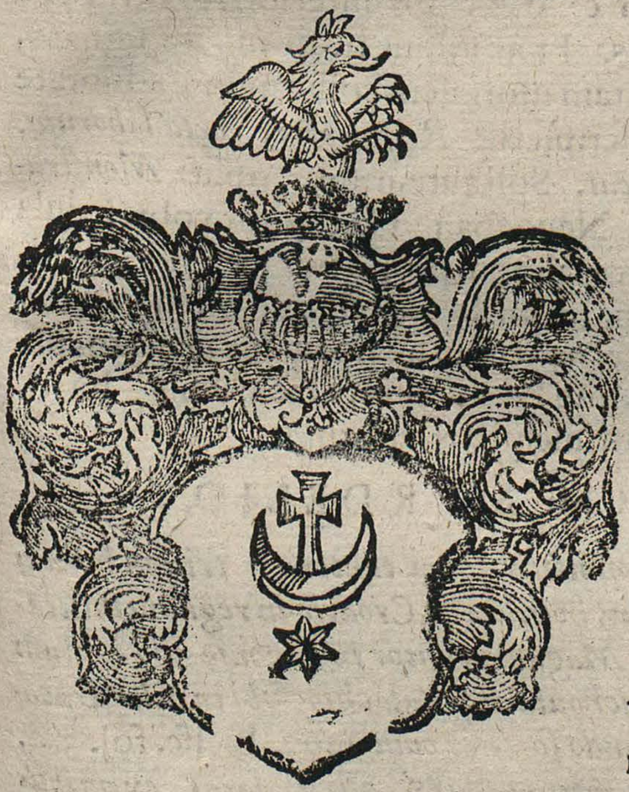
Konopacki.

Nicolaus à Konopat vixit Anno 1350. *qui fuit agnatus Ioannis Archiepiscopi Gnesnen. cognominati Suchowilk, a quo fuit constitutus Præfectus in Kamiensi territorio, ibidemq; militum legioni præpositus. Laurentius à Konopat vixit Anno.* 1440. *qui erat Iudex Terræ Sadecensis. Matthias à Konopat vixit Anno.* 1471. *Quem Prior Culmen. Ordinis Prædicatorum suscepit in fraternitatem B. Mariæ, & Generosam coniugem eius Elizabetam. Idem Matthias Anno* 1495. *feria sexta ante festum S. Lucæ post mortem Gabrielis Kossowski, à Ioanne Alberto Vexilifero Pomeraniæ, postea promouetur in Succamer. Culmen. post mortem Generosi Prouerse Habert, Cracouiæ data promotionis istius feria sexta ante Dominicam Reminiscere Anno* 1498. *Ioannes à Konopat Thesaurarius Prussiæ, deinde Præpositus Margemburgensis, postea Episcopus Culmensis Anno* 1510. *Georgius à Konopat ab Alexandro Rege donatur bonis Lipno, quæ ipsi permittit eximere de manibus Nicolai Kafflikowski Anno* 1499. *Postea idem Georgius à Rege Sigism. promouetur in Castellanum Gedanen. post promotionem Generosi Ludouici à Mortangen. ad Castellanatum Elbingen. Vilnæ feria tertia post Dominicam Lætare Anno* 1516. *Idem Georgius promouetur per eundem Regem Sigismun. ex Castellanatu Gedanen. in Palatinum Pomeraniæ, post obitum Nicolai Szpot de Cracow, Anno* 1518. *Cracouiæ die S. Petri ad vincula. Postea alter Georgius filius prædicti Palatini, pater verò moderni mortui Stanislai à Sigismundo Rege creatur Castellanus Gedanen. primo. deinde à Sigismundo Augusto promouetur in Castellanum Culmen. Sunt plures alij dignitarij & officiales, qui modo hîc non nominantur, eorum autem qui nominati sunt extant Priuilegia. Alia antiquiora Priuilegia Illustrium Virorum, vbi probari poterat à Langrauijs Lubatiæ inferioris deriuatam esse hanc familiam iniuria temporis ac maleuolentia quorundã deperdita sunt, recuperãda tamen ex Archiuo imperiali suo tempore. Modernis verò temporibus multarum dignitatũ vir*

Matthi-

Matthias à Konopat Palat. Culmen. post modum Episc. Culmen. orthodoxæ religionis promotor & propugnator feruentissimus. Reliquit filium dignissimum patriæ Ioan: Carolum qui se totum virtuti, Religioni, pietati reddidit & consecrauit, Abbatem Vachocensem, inde à Sereniss. Vladisl. IV. Rege promotum in Abbatem Tinecen. Clarus ille Natalibus; virtute tamen clarissimus, dignus ab omnibus acclamatur magna sua virtute, summa quæuis promereri, ac Infula Pontificali coronari, vt se murum pro Ecclesia Dei contra perfidos illius hostes apponat, sicut se opponit pro Ordinibus Religiosorum, & Iacobum Vexilliferum Pomeraniæ dignissimum, qui egregijs suis factis nomen auctum familiæ suæ exornat, magna sua virtute in Repub. maximos honores promeretur, pro qua se toties murum validum opposuit.

MVRDELIO.

DELINEATIO.

EST media Luna cornibus sursum versa, intra quam est crux lata, infra illam est stella, supra coronam est medium Griff cum alijs extensis & pedibus, linguam è rostro exerit. Campus est sanguineus, Luna cum cruce aurea.

ORIGO.

EX Croatia in Regnum introducta fuerunt Vladislao Iagelonide Polon. & Vngariæ Rege sceptra gubernante, per strenuum & magnæ experientiæ in rebus bellicis virum, qui gloria & fama victoriarum cum Cruciferis Regiarum permotus in Poloniam transierat, Georgius Murdelio appellatus. Huic Sereniss. Rex ad Confinia Silesiæ prouidit necessaria vitæ ex Mlodasyno bonis.

LVCENTE CÆLO BEATI.

Lucente cælo beatus.

LVna cum sit æmula solis, licet aliquando lux sua intercipiatur, cessante ecclipsi & interceptione, apparet quod clarior euaderet. Ita piorum obitus, sit licet obitus, est tamen translatio in vitam fælicis-

Obitus piorum.

fælicissimam. Redditur enim illis vita, non transiens, nec terminata aliquo æuo, sed æterna; indeficiens, radians, lucens & splendens. Lucente namq; in eis cælo interiori in via, lucere etiam illis solem superexcedentem Christum conuenit de congruo in patria. Ferdinandus Gonzaga dum solem in Symbolum assumpserat, apposuit thema. NON MVTVATA LVCE. Duo in hoc lemmate & sole obseruabat, vnum quod sol lucet non mutuata luce ab alio, sicut luna & stellæ lucent; alterum, quod lumen animi fit ex proprio. Nam licet sit ex gratia præueniente & concomicante, non tamen est sine libero arbitrio nostro auxilia liberè suscipiente & viribus operante. Dicit namq; Sacer Euan. textus. *Sic luceat lux vestra. Et qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum.* Dum igitur arma vestra considero, quis lunam & stellam non dicet lumina cæli: quis crucem in qua salus nostra operata fuit & ex qua beatitudo nostra profluxit non afferet? Lucente igitur cælo in vobis interiori, & extra vos gratia exteriori beati permanetis. Et ne solùm beati in actu signato, sed etiam in actu exercito post vitam mortalem colletamini, adnotate quod stellæ lucenti quidam subscripserit: *Requies hæc certa laborum.* Lunæ verò: *Acceptum communicat.* Soli autem subscripsit: *Monstratur in vndis.* In symbol. Salom: Neugebau. Hæc igitur vobis sedula sunt repetenda factis: Labor circa salutem propriam, nam dij laboribus omnia vendunt. Eleëmosina, nam beatus est qui intelligit super egenum & pauperem, Lachrymæ, nam cum nemo sit sine peccato, nemo quoq; transire debet horam sine Pœnitentia & lachrymis. Ita solem videbitis in vndis & requiem suscipietis laborum.

Non mutuata luce.

Beatitudo acquirenda quomodo.

Subscriptio Soli, Lunæ, Stellæ.

FAMILIA ARM: MVRDELIO.

G*Eorgius Murdelio qui commotus fama tantorum triumphorum Casimiri Iagielonidis de suis hostibus ex Croatia in regnum militaris gratiâ appulit.* 1444. *Magnus bellator in Liuonia ad Neulum Apselum & Liodenem, & in Moschouia atq; Valachia, vbi in bello Bucouiano cum Ioan: Albrachto pugnando fortiter obijt* 1497. Bielsc. fol. 382. & 486. *Reliquit filios quinq; viros bello & castris claros, ex quibus Gaspar Rothmag. promeritus Præfecturam Smeltinen. & Administrationem Pouentscen. habuit. Maximam enim industriam belli, eliberando Smeltinensem arcem, & Moschorum pauca manu mille fudendo & sexaginta captiuando, commonstrauit Anno* 1568. *sub Ioanne Chodkieuic Samogit. Præfecto Generali.*

Młodaski. Młodascij, *Successores Murdelij, à bonis concessis sibi à Casimiro in confinibus Silesiæ Młodasyno, ita nuncupati fuerunt.* Paproc: in stemm: fol. 573.

NABRAM

NABRAM.

Cromerus fol. 498. libro 1. de Gente Polona Abram siue Waldorff vocauit.

DELINEATIO.

SVnt sex Striphæ seu campi, tres coloris albi, tres coloris nigri, incipiunt scutum campi nigri, & finiunt albi. Super galeam & coronam tres pennæ delineantur Strutij, disponuntur campi in rectam lineam perpendicularem.

ORIGO.

ALiqui ab armis Korczak, seu Wręby arma hæc deducũt, vnus namque militum, dum ex matrimonij fructus vnicam solum filiam recepisset, nec eam cuidam petenti in matrimonij consortium voluit concedere, germanus frater in absentia fratris, illam in statu coniugij collocauit. Vt rediit Pater filiæ, concitatus ad iram, fratrem quod se patronum & tutorem viuente illo filiæ fecisset, occidit, facta demùm cum relictis filijs pacis compositione, accepit in pœnam transuersim arma Korczak nuncupata. Sed talis originis ratio fabulam magis exprimit quàm veritatem. Arma namq; hæc nil retinent ex armis Korczak, si autem in pœnam fratricidij mutata fuerunt, aliquid de armis Korczak retinere debebant, sicut in armis Pomian & Pobog videmus. Tum quia arma Korczak ex Vngaria allata in Russiam, hæc verò acquisita sunt in Prussia. Tum quia nec proclama Korczak habet aliquam conuenientiam cum proclama Waldorff vel Nabrã, diuersa igitur arma sunt hæc, & in Prussia originem habuerunt primam, quam in Regno Pol. Auctor Gloriæ mundi, in Aragonia his armis insigniri Reges & nobiles diminutè & excedenter demonstrat.

CAMPVS MILITARIS.

IN Symbolum Academiæ conformiter assumitur liber. In symbolum verò militaris nil appositum magis quàm campus. Quapropter in Academia Palatina expositus hæret ad ingressum Leo, qui librum apertum palmis repræsentat, cui subscriptum manet: AD VITÆ DECVRSVM DISCENDVM. *Neugeber. Sal. in symb.* Christianissimus verò Rex Franc: Hugo Capetus, vt clarè demonstraret, quis & qualis labor deceat virum, &

virum non nomine & specie, sed re & dexteritate, efformauit brachium armatum, hastam mediam & bello fractam repræsentantem. Medorum verò Reges id efformabant inter duo cornua cerui nimirum & vnicornis, Alcidis clauam exponendo. Parthi verò, in brachio aliato acinatem adhibebant, quod in fulmen desinebat. De quibus duobus in Tesseris Gentilitijs Petra Santa, quæ quidem omnia non aliud instruendo efferunt, quàm Campum militarem. Arma vestra satis apertè campum militarem repræsentant, scutum namq; quod sex continet campos, nigros scilicet & albos, hostis repressam virtutem ignominiosè, & victoriam opportunam suorum persuadent & legunt, quæ multoties pectore probastis; & quot sunt striphæ, tot victoriæ; quot nigræ, tot hostium clades, quot albæ, tot inuiolabilis lætitiæ notæ. Sed vnum vobis ad conseruationem memoriæ æuiternæ adferam, Arturus, de quo supra dicebamus, Britanorum Rex, & magnus de Saxonibus, Scotis, & Pictauis triumphator, dum in bello vteretur galea cum imagine draconis, lancea ardua Rom. nuncupata, gladio Caliburno, ad scutum noluit aliud nomen vel imaginem apponere, nisi imaginem B. V. Mariæ Christiparam: Ita vos, licet magnos triumpho, graues ordine equestri, maturos consilio & authoritate conspicimus & approbamus, in scutum tamen protectionis domus & conseruationis familiæ, Matrem Iesu Christi & Reginam mundi cum prole ipsius pia specialiter vobis reddimus.

Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt.
Spes mea, virgo pia, virgo sacra, virgo Maria.

LINEA FAMILIÆ NABRAM.

ROspertij, *in Prussia. Nobilem decet esse potentem opere, verbis, conscientia, charitate, fide. Vnde remedium dat Boëtius:*

Qui se volet esse potentem,
Animos domet ille feroces,
Nec victa libidinis colla,
Fædis submittat habenis.
Etenim licet Indicat
Tellus tua iura tremiscat,
Et seruiat vltima Thule,
Tamen atras pellere curas,
Miserasque fugare querelas
Non posse, potentia non est.

Choteccij, *in Lublinen. Pal. Magnæ prudentiæ domus, quæ inter alia otia & felicitatem cum dishonore prouenientem aspernatur. Hæc namq; tum sanctos mores, tum foris & in bello strenuitatem adimunt.*

Wuluanowscij, *in Russ. Sæpè ex turpibus causis magnorum & pulchrorum facinorum occasiones nascuntur.*

Brodel-

Brodelscij, *in Præmisl. terra. In militari strenues, in rebus agendis cauti. Nam præstat ex vano rumore se præparare aduersus pericula, quam ex nimia securitate & hostium contemptu imparatum ab ijs opprimi.*

Porębscij, *in Osuencinen. & Zatorien. districtu. Et animo & fortitudine parati Reipub. & patriæ prodesse. Nam & hosti inuadere volenti, si vltrò ipse dux occurrat, & suis animos addit, & hosti detrahit. Sunt hi alij ab illis qui sunt positi sub armis Kornicz.*

Rogowscij, *in Crac: Pal: Morum integritate & nobilitate gestorũ commendati.*

Pielgouij, *Procurare ornamenta domus decet equidem nobilem, sed Deus hæc omnia & dat, & adimit.*

Iedlinscij, *in Sieradien. Palatin. Et amicis & inimcis prudenter vtuntur. Nam qui hostis vehementer nocuit, ille idem amicus plurimum prodesse potest.*

Woliccij, *In Posn. Pal. Celeres ingenio & fortitudine. Vbique celeritas in arduis nõ leui penditur, nam & in castris plurimũ adfert victoriæ & terret hostes.*

Sierogewscij, *in Posnan. Palat. Ornant virtutibus genus. Nobilitas enim sine virtute, est ruina domus.* Vndè quidam

> Sit tibi Francorum Rex & Regina parentes,
> Et manet virtus pectore nulla tuo.
> Non pluris faciam te, quam si rustica mater
> Sit tibi & ignotus rusticus ipse parens.

NAŁECZ Primò.

DELINEATIO.

EST Vitta seu fascia capitis, in modum sphæræ efformata, extremitatibus suis apertè crucem delineans, coloris albi. Super galeam & coronam sunt duo cornua cerui in gyrum disposita, intra quorum medium sunt tres pennæ Strutij, quas sagitta à dextra in leuam ab alto transcurrit, vti pennæ sagittæ sint superius telo. Ita delineauit *Bembus Soc: IESV, in Concione Adami Czarnkowski Palat. Lencicien. & Generalis Maioris Pol.*

ORIGO.

POsteriras descendens ex femore Popieli Principis Pol. *vt Paproc. in 2. opere adnotauit.* in Pomerania sorte diuisionis Ducatum Slopensem

 obtinue.

obtinuerat, atq; diuturno tempore rexerat, quæ pro insigni Aquilam coloris nigri (vt ex ore nunc demortui Capitanei Drachimen: accepi) deferrebat. Cùm verò misericordia Dei, fide sacrata Polonia illuminatione Miecislai Principis remansit, & plurimi ad sacrum baptisma currerent, accessit quoq; vnus è numero Ducum Slopensium, qui ex suis Auis & Proauis Regno aduersarius fuit, & fidem recepit. Princeps Mieciſlaus gaudio perfusus, in Catechumenum spiritus fascia caput ipsius non ligauit post baptisma, sed solum capiti imposuit & fronti, & licinias defluentes in crucem applicauit. Qui demùm Aquila dimissa, non ligatā fasciam pro insigni familiæ adsciuit; dùm verò in Regnum cum bonis Ducalibus transijt, Comes solùm eò quod Piasti posteritas alios non supportabat Duces nuncupari cæpit. Et hic fortè erat Dzierzykraius nomine, quia in fundatione Monasterij Tremesnen. Miecislai, subscripsit Comes in Szłopie Añ. 966. Patet hoc ex antiqua hæreditate sucessiua Słopia in domo Czarnkouiorum, & ex Priuilegijs eorum, quæ multoties antiquitus Monasteriis & militibus subscripserunt.

VITTA ILLVSTRIS.

ILlustrior vitta, qua in hoc orbis hominum circulo iam illustrior fieri nequit, est Regum vitta, quam scilicet Reges summo honori & pretio tenebant. Fascia namq; candida Romanis & exteris Regibus pro diademate Regumq; corona fuerat. *Alex. ab Alex. lib.* 1. *cap.* 28. *refert.* Quapropter Tigranes Armeniorum Rex à Pompeio deuictus, cum gladio & sceptro regali, etiam fasciam candidam insignæ capitis ante pedes Pompeij abiecit, in signum quod dominatui cederet, & omni publico munere sese abdicaret. *Dion. Nicæus in Pomp.* Sed nedum fascia candida & vitta signum erat Regium & Regum, sed ominis loco eligendi in Regnum & Regiam maiestatem fuerat. Docuit hoc exemplo proprio Alexander magnus, qui cùm desiliret ex equo, & casu Lisimachum vulnerasset, medendi vulneris causa diadema quod fascia candida erat, sibi detraxit & vulnus alligauit. Quod factum, omē quoddam singulare futuræ dignitatis regiæ ipsi iam fuerat. Quapropter si aliquis Ducum vel triumphatorū fasciam quomodolibet, siue ad manum siue ad pedem alligasset, criminis reus fuerat tanquam Regiæ Maiestatis læsor; inquiebant enim, nil refert quacunq; parte fascia candida alligata fuisset, dum insigne regium est, deferre illud quacunq; parte corporis ei, qui non est Rex, crimen est. Erat profectò res illustris vitta seu fascia cādida. Dum arma præsentia contemplor & vittam video, illustriorem omnibus vittis & vittatis animaduerto. Nam nedum Princeps vittatos de Szłopia in Pomeraniæ partibus liberos sibi & liberè regnantes in memoriam mihi reuocāt, nedum bellatores strenuos & plurimis trophæis adornatos, magnisq; dignitatibus auctos ante oculos speculanti offerunt, sed, quia fascia hæc candida est, symbolum

bolum illustre ipsius Regis regum & domini dominantium, qui per Sacramentalem ablutionem filios Dei adoptiuos & hæredes regni cælestis efficit firmatque. Habeo huis rei testimonium efficax Clodoueum Francorum Regem, qui dum contra Sueuos fortes exercitum paucum duceret, ita fortiores vires sibi addidit. Inuoco in hac pugna Iesum Christum, quem Clotildis consors mea colit, & si victor fuero subijciã ceruicem baptismo Iesu Christi. Pugnauit, vicit, baptisatus fuit. Habeo viuax & sacrum exemplum Regem Iagellonem, qui cateruatim ad sacrum baptisma deducendo, nobili genere natos, fascia candida donabat.

LINEA FAMILIÆ NAŁĘCZ I.

D*Zierzykray Princeps in Szłopá, cuius Atauos scire ob temporum antiquitatem impossibile. Descendere hos Duces in Szłopia in Pomeria ante residentes*, refert Paproc. in 2. opere fol. 149. *ex lumbis Popieli Prin: Pol. subscripsit fundationem Miecislai Monarchæ monasterij Tremesn. & alia Priuilegia tàm in Maiori quàm in Minori Pol. nobilium & spiritualium. Hercardum Dobromirum Gnieuomirum de Szłopia multa Priuilegia referunt Dzierzycraius de Słopia* 1145. *Monasterio Tremesnen. villas Gasaue & Konratouo perpetuò donauit.*

Czarnkowscij, *qui ex Ducibus de Słopia descendunt linea, recta appellati tali cognomine a castro Czarnkow dicto. Sed velim aduertat lector ad maiorem intelligentiam Cromeri & Paprocij, quod Castrum Czarnkow erat hæreditas Gnieuomiri, qui fidem Catholicam receperat à fonte sacro leuatus per Boleslaum Criuoustium, sicut* Crom: lib. 5. refert sub Anno 1104. *Sed iste Gnieuomirus non erat Czarncouius, ex istis nec tunc hoc castrum hæreditas Czarncouiorum modernorum fuit, sed postquam perfidia Gnieuomiri fustibus punita ad mortem fuit,* vt Crom. paulò post refert, *& pro bene meritis Comitis de Słopia arx donata, inde Comites illi Czarncouia castro dato per Miecislaum quintum appellari cæperunt. Et ita soluitur quoq; dubium Paprocij, qui Gnieuomirum hæredem in Czarnkow baptisma suscepisse, Boleslao Criuoustio regnante asserit. Quod autem Comites in Słopia Czarnkouij appellati, vsq; Miecislao quinto regnante fuerint, refero priuilegium.*

Nos, Meciſlaus quintus, Dei gratia Dux Poloniæ. Notum facimus Vniuersis tam præsentibus quàm futuris præsens scriptum inspecturis. Quod intuendo fidelia grataq; obsequia Dilecti Baronis nostri Nicolai Comitis Palatini Calissien: quæ nobis multipliciter impendit, & semper impendere est paratus, damus, tradimus, & conferimus sibi suisque successoribus Castrum nostrum Czarnkow vulgariter nuncupatum cum omnibus possessionibus &c. Datum in Rogozno, in Crastino B. Viti. Anno gratiæ Domini, 1192.

Szedziuoius eius filius non dissimilis optimo parenti tam in campo Martis,

quàm

quam in palestra honoris: Quapropter in præmium meritorum hæroicorum à Boleslao villas Goleza & Biala accepit Anno 1245. vt Bembus in concione Soc: Iesu. *Bogomilus Dzierzykray Palat. Posnan. qui Præmyslaum & Boleslaum filios Vladislai Plwacz, contra Boleslaum Caluum, in Principes elegerat,* vt Miechouius lib. 3. cap. 29. Cromer lib. 8. *Hic erat Anno* 1242. *Vincentius post matrimonij fructus Miroslaum & Bohuchulum filios, vt patet ex Priuilegio Monasterij Trzemesuen.* 1251 *Creatus fuit viduus Archiep. Gnesnen. de quo ita Ianicius:*

> Quid dicam de te Vincenti? nescio an illud
> Quod trahis è patria nobilitate genus,
> Nobilitas nihil est si nudata sit, absq; probato
> Pectore; vt Astreo de grege natus equus.

Falconem Comitem de Czarnkow Castellanum Gnesnen. refert Priuil. Tremesnen. 1291. *Thomas Episcop. Vloclau.* 1267. Miech: lib. 3. *Vincentius Vicecancel. & fratres eius Nicolaus Palat. Caliss. & Miroslaus de villis Donatouo, Grzymislauie, in Priuilegio fundationis Monialium Ord: Prædic: Posnaniæ à Præmislao Principe Maioris Pol. Ad A.* 1283. vt Paproc: *Sendziuoius Comes de Czarnkow Castell. Miedzyrzycen: à quo Vladislaus Locticus bellum gerendo cum Margrabio Brandeburg Anno* 1325. *Castrum Czarnkow vti propinquum tunc hosti, per commutationem in Rogozno acquisierat, & ab illo tempore in ditione illorum Rogozno mansit vsq; ad Casimirum Magnum, donec Sendziuoio Comite in Czarnkow Castell. Naklensi restitutum oppidum fuit, & Rogozno ad bona Regalia redijt. Hoc demonstrat priuilegium datum Czarncouio Comiti, Posnaniæ in octaua SS. Trinit.* 1343. *Ioannes & Vincentius filij Castellani Naklen. quibus bona parens diuisit etiam Slopia, quod confirmauit Casimirus* 1362. *Sendziuoius Czarnkowski Castell: Bninen: cum Ioanne filio fratris Iudicis Posnan. bellum ducebant contra Suiatoborium Principem Stetinen: quem repulerunt ab arma Slopia* 1379. *Ioannes Succamerarius Posnan: cui Rex Iagello cõmiserat curam vt in Brandebürg Margrabiatu inter Cæsarem & Vitoldum literæ & nuntij intercipiantur dum contra Regnum practicarent, quod perfecit feliciter.* Cromer: de hoc lib. 19. *Ioannes Castellanus Gnesn: circa annum* 1452 *qui tempore belli ad Choiniciam quinque millia hominum ad granicies Prussicas tenuit. Demum Gubernator Prussiæ Gedanensium turbas suauiter sedauit.* Crom: lib. 23. *Nicolaus Castellanus Gnesnen. Commissarius Thoruniam à Casimiro Rege cum Cruciferis deputatus* 1464. Crom: lib. 25. *Sendziuoius Palatini Posnan. filius, Aulicus Alexandri Regis. Trecentos equites contra Tartaros vastantes Lituaniam, quos propulsabat Glinscius adduxit, & felicis euentus magna occasio fuit* 1506. *Andreas literarum dignitate & prudentia incredibili vir, à Sigismundo Aug. ad Summum Pontificem, Carolum V. Imperat. & Ferdinand. Regem Romanorum Legatus, ma-*

ximus tutor fidei, Episcopus Posnan. creatus, qui Luteranam hæresim, Professoribus ex Academia Crac. Posnaniam Benedicto Herbesto, & Gregorio Samboritano deductis, domuit, hebetauit, retrusit. De hoc ita quidem scripsit,

Imbelles artus infirmaque corpora gessi,
Sat mihi sat fuerat virium in Hæreticos.

Petrus Castellanus Posnan. qui cum Koscielecka tenuit matrimonium. Albertus Castell. Miedzirzecen. qui reliquit Albertum Præfectum & Generalem Posnan. coniunx Heduigis Sierpska de Gulczow armorum Prawdzic, Palatini Rauen. filia. De quo tale Epitaph. legitur.

Raro & amæno ingenio, animi magnitudine constanti, humanitatis amans, Regis obseruantissimus, virtute & doctrina ornatus, deque omnibus benè meritus.

Adamus Sedziuoius filius, cui natura prudentiam concesserat, experientia perfecerat, à iuuentute miles, Stephano regnante, & vsq; ad maturam ætatem addictus castris & Reipub. contra Beklerbegum, in confinia contra Tartaros, & in Liuoniam contra Suecos copias numerosas mittebat sumptu proprio, honoratus titulis Palatini Lencicien. Generalis Maioris Poloniæ & Præfecturis Pisdren. & Miedzyrzecen: in quibus officiis incomparabili dexteritate, magnanimitate, probitate vtebatur supra modum popularis, non populo tantum, sed & nobilitati carissimus extitit, optime de Rege & Regno meritus, celebrauit matrimonium cum Catharina de Lesna, reliquit vtriusq; sexus prolem, inter eos Vladislaum Capit. Bydgost. & Franciscum spem patriæ & amorem, Capitaneum Miedzyrzecen. qui in matrimoniū accepit Lubomirsciam filiam Illustriss. Stanislai Lubomirski Palatini Cracouien. Andreas Palatatinus Calisien. Ioannes Castell. Miedzyrzecen. Petrus Castellanus Srzemscen. Stanislaus Referendarius Regni & Coadiutor Archiep. Gnesnen. Vir grauis in dicendo & doctrina. Ioannes Germanus Stanislai Capitaneus Drachimen. qui reliquit filium Capitaneum Drachim. & Annam Padnowska cum aliis. Sigismundus Czarnkowski Pacis & boni amator. Erant & sunt plurimi Czarnkouiorum domini, qui patriæ rem augere curarunt, vt nobilitas eorum non solum seculari potestate esset sublimis, sed etiam religionis successione sit venerabilis. Quod successoribus optimis sit felix & faustum.

NAŁECZ

NAŁĘCZ Secundò.

DELINEATIO.

Est fascia candida, ea forma qua capiti obligata esse solebat ab antiquis Imperatoribus & Regibus, nodo intra orbem in fascia efformato, & extremis teniæ hinc & indè à nodo protensis. Super cassidem & regiam coronam cornua ceruina eminent, quæ inter media virgo frontem simili tenia constrictam habet cuius extremitates ab vtraque parte colli apparent, Virgo est stans, vestitus cum manicis largis, manibus tenens cornua. Campus rubeus, fascia alba.

ORIGO.

Differens origo ex Historicis habetur. Alij namq; originem armorum ponunt à Miecislaose, qui è fonte sacro susceptos tali stemmate donauerat. Alij à Boleslao Criuoustio militibus suis capita obligante in pugna Russica, quibus tale symbolum contulit. Sed quamcunque causam adhibueris, honestissima est; nam religionis argumenta, apud solos irreligiosos pretium habere solent nullum, apud cæteros omnes, pulcherrima sunt: virtutis quoq; bellicæ gentium omnium consensus huiusmodi signis laudem perpetuare instituit. Ad differentiam verò adinuenienda, quæ vitta à Miecislao & cui, quæ verò à Boleslao & cui collata fuerat, res ingentis operis. Sed antiquæ familiæ ab Historicis nominatæ, meritò à abaptismo originem numerant, & fasciam assumunt, posteriores verò familiæ, quarum mentio in Historijs non habetur, post Miecislai tempora, à Boleslao originem habuisse asserunt, & fasciam albam, sed partim sanguine cruentam. Tetigit hoc Sarnicius in Annalibus, describendo Regni Poloniæ arces, vbi describendo arcem Ostrorog ait: Sedes est & domicilium natale vetustæ gentis Ostrorogorum, ex quibus multi insignes Senatores, & etiam aliquando gubernatores totius Regni extiterunt. Sed illud est peculiare: quod de illis & Czarnkouijs, Zbasinis, Samotuliis prædicatur, eos nimirum primos fuisse inter Polonos ex vicinioribus illi loco vbi id accidit, qui Christiani facti sunt, seu nomina sua Christo dederunt, lauacroque baptismi initiati eam gloriam obtinuerunt. Cuius rei signum spectabile hactenus pariter & nobilitatis suæ gerunt vittam baptismalem, vno saltem nexu contortam.

Habebant

Habebant quidem antea illi aliud insigne auitum, sed abnegatio sui & humilitas Christiana in eis effecit, vt hoc Symbolum Christianæ mansuetudinis omnibus titulis & signis quantumuis speciosis anteposuerint. *Etiam Paprocius in primo opere duplices Nalęcios notauit, & posteriores nominat familias Chełmicciorum, Mosczensciorum, Nalenciorum, folio* 1010.

VITTA IN VITAM.

CVi Sacri Euangelij pagina nota est, ei fascia memorata illicò in mentem obuenit parabola de peregrino ex latronum vulneribus moriente, & de alligatione vulnerum ipsius. Vbi enim apertè quod vita illius fuerit in Vitta, conspicere licet. Si verò ad orbes cælestes & motum illorum tam rectum quàm obliquum mentem vel oculum direxerimus, etiam vitam esse in vitta docebunt. Nam cùm orbes cæli hæc quatuor elementa terræ inter arcticum & antarcticum polos circumdant, & diuersas zonas atq; circulos Zodiaci, Planetarum, stellarum, ex quorum motu omnia sublunaria vitam, augmentum, perfectionemq; recipiunt propriam, continent, iam vitam hominum & viuentium in vitta tenebunt. Similiter in omni Regno, Ducatu, Repub. dum Vitta & diadema est in capite Regentis, Rectoris & Regis, est vita subditorum in Vitta, vbi verò diadema à vertice Principis amouetur, fit timor, tremor, turbatio, bellum, & mors sine vitta. Arma hæc inspicienti pònere vitam in vitta audacter licebit. Nam & Serenissimus Rex Iagello baptisatos Christi baptismo fascia strinxit in vitam, & vitam gratiæ & immortalem. Et vulneratos grauiter in bello contra fidefragos Halicienses & Russiæ duces, Rex vitta alligabat vulnera. Horum igitur vita erat in vitta. Sed velim ad singularia descēdamus & luce clarius videbimus, quod familia Vittarum fuerit in vitam. Considera obsecro, tot ac tantos ex hac familia in Regno Archiepiscopos, Episcopos, Senatores, Duces exercituum, Comites, plurimosq; in Regno patriæ optimos ciues, quorum erat Serenissimos Reges honore, amore, fidelitate prosequi, bonum Reip. ampliare, Ciues defendere, pupillos confouere, & Regni Regumq; fuisse vittas & diademata facile & veraciter pronunciabis. Fecerunt namq; illa quæ dignum nobilem & benè merentem patriæ conueniebant, immò nedum fecerunt, sed sanguine protestati fuerunt. Amantes enim patriæ aut Dij tollunt, aut hostes occidunt, aut pericula tollunt, aut labores enecant, dicebat Stob. Numera familiam Naleciorum, & longam seriem pro patria laborantem & morientem computabis. Eorum igitur vitta, in vitam Patriæ, Reipub Regno.

SALVS ET PVLCHRITVDO Reipub. Polonæ.

MAiores antiqui, dum nobis & posteritati conseruandæ Reipub. modum commonstrabant, quamcunque salutem & pulchritudinem, ipsius saluti & pulchritudini anteponere intendebant & volebant. Hinc increbibili laude Romanæ matronæ ab Historicis efferuntur, quod

hostili manu cum maritis in Capitolio circumdatæ, primarium mundum muliebrem & potissimam pulchritudinem capillorum à vertice capitum auellendo, ad salutem omnium conseruandam, & machinis bellicis adinuentis accommodandam liberè concessissent, *Lactant. lib. 1. Cap. 20.* Quapropter immanissimus Tyrannus, dum in potestatem suam redacta Constantinopoli, omnem aureum ornatum muliebrem conferre in palatium serio commendasset, & tantum aceruum ex annulis, catenulis congestum aduertisset, cuius valor inæstimabilis videretur, insultando dixit: An non conuenientius fuerat hanc totam pulchritudinem ad conseruandam salutem vestram & Reipub. conuertere, quàm cum his in detrimentum totius salutis vestræ deuenire. Felicem fore Rempub. satis apertè demonstrabant Romani, si boni præmio, mali pœna donarentur. Vndè efformabant columnas duas, inquit in Symbol. *Salom. Neugeberg.* in quarum vna coronæ tres, in altera secures cum fascijs virgarum erant appensæ, cum tali lemmate: NITITVR HIS REGNVM. At feliciorem ego Rempub. existimo, quæ salutem & pulchritudinem Reipub. omni propriæ saluti & pulchritudini anteponit. Nam cum salus publica tantillo hoc est momento, puta electionis, belli, pacis constat gratia illius, omne decorum, vtile, salutiferum, singulare & proprium, postponendum erit. Eo salus & pulchritudo Reipub. Polonæ stat & stabit, eo ipsam tenent, defendunt, conseruant Nalecij, præcipuè verò ex Samotulio Palat. Posnan. & Dobrogostio descendentes Ostrorogij, Gostomscij, Nouodworscij, & alij innumeri quorum merita in Rempub. omne præmium dum superant, æuiterna memoria digni existimantur, sed heu fortuna inuida multorum ingentes pro Repub. sumptus, premit sæpiùs & interimit; vt non immeritò Horat: lib. 4. Carm: ode 9.

Vixere fortes ante Agamemnona
Multi, sed omnes illachrimabiles
Vrgentur, ignotiq́ longa
Nocte, carent quia vate sacro.

Fælices vos profectò manetis, qui ea quæ iusta sunt geritis atq; alijs exemplum virtutis præbetis, benedictionem namq; è cælis familiæ vestræ reportabitis.

LINEA FAMILIÆ NAŁĘCIORVM Secundò.

SAmotulscij, *Tomislaus Palatinus Posnanien. cuius filius Dobrogostius cognomento paruus, qui Ioannem Bibersteinum Comitem cum exercitu ab Henrico Duce Glogouien. missum ex Loclici ditione eiecit, & Posnaniam ab eo recuperauit. Contra Marchionem Brandeburg. Pomeraniam cum Cruciferis inuadentem pugnauit, Costenum arcem defendit. Et alia plurima throphea bellica reportauit Quod Epitaph. Starouolcsij demonstrat tale:*

Parua

Parua hæc vrna viator, Magnum Maioris Poloniæ Heroem claudit. Dobrogostium Samotulium cognomento, & ſtatura paruum, Caſtellanum Poſnanien. Gente Nalencium, Raro & amæno ingenio virum, Et in quo nulla ciuilis bellicæq; virtutis ornamenta defuerunt. Hic ſub tribus Poloniæ Regibus Vladiſlao Loctico, Caſimiro Magno, & Vladiſlao Iagellone, omnibus quotquot euenerunt expeditionibus interfuit, & ad ipſos exactæ ætatis terminos magna cum cura & gloria legionibus præfuit, reportatis toties de hoſte Triumphis. Bene Vale quiſquis es, vbi ſimiles Heroes Patriæ precatus fueris. *De hoc habet Crom: lib.* 11.

Ioannes Scholaſticus Gneſnen. poſt Epiſcop. Chełmen. 1283. vt Papr. refert. *Thomas Samotulius Caſtellanus Poſnan. Cuius filij Tomislaus Pocillator Poſnan. & Sendziuoius* 1293. Miechou. lib. 1. Crom. lib: 8. *Dobrogoſtus Palatinus Poſnan. qui ad Vſcie occiſus in bello cum Vladislao Plwacz & Laſconogo Principe.* Crom. lib. 7. Anno 1226. *Sendziuoius filius Ioannis Palat. Cracou. de quo* Miechou: lib. 3. Anno 1283 *Dobrogoſtus Epiſcop. Poſnan. poſtmodum Archiepiſcop. Gneſnen. filius Tomislai Legatus ad Bonifacium Papam à Vladislao Iagellone* 1394. *De hoc Ianicius.*

Non cupit, eligitur meritò ſed Regis amore,
Cùm Poſnaniacum regerit ante gregem,
Vita modeſta viro, quem non captauit honorem
Adtulit, hæc virtus præmia ſemper habet.

Dobrogoſtus de Samotuły cum Vitoldo contra Tartaros pugnauit. Crom: lib. 11. Anno 1399. *Vincentius de Samotuły Dux exercituum ad Opocko, & Gubernator Ruſſiæ vna cum Scarbkone de Gora, Petro de Smolice, vt ex Actibus Leopol.* 1436. *patet. Præſentibus, Stanislao de Dauidow Iudice, Ioanne de Zimnawoda Subiud. Leopol. honoratus titulo Caſtellani Miedzirzecen. Præfectus Viſegrad. à Suidrigello Neſueſenſem Ducem Theodoretum liberauit. In acie ad Varnam vitam poſuit. Ei tale Epitaph. R. D. Starouolſcius:*

Vincentius Samotulius Caſtellanus Medirzecen. ſæpius cæſis Moſchis, Lithuanis, Cruciferis, & Turcis, ampliſſimis poſſeſſionibus, quas Magni Iagellones contulerant, inter ciues Hunniæ & Sarmatiæ præeminebant. Quibus vt aduenticijs in limine fati ſpoliatus mea tantummodo mecum porto. Reliquorum autem vix ſola fama remanet. Tu quiſquis es, qui hæc capis, ſi pius es, Deum precare.

Petrus de Samotuły Caſtellanus Poſnanien. & Exercituum Præfectus Caſimiro Iagellonide regnante in Pruſſiam 1452. *De quo* Crom: lib. 24. *penes quem ſumma in exercitu ſecundum Regem poteſtas erat. Scripſit illi Starouolſcius Epitaphium perpulchrum* folio 120. *Sedziuogius Swidwa de Samotuły Caſtell. Nakielſcen. qui pugnantem Domaratum cum Poſnania illam iuuit.* Bielſcius. fol. 261. *N. Caſtellanus Biechouien. qui ex Latalſka Palatini Poſnan. filia reliquit prolem*

Ergo ô generoſa tantorum heroum proles,
Fac repetas animo ſumens exempla peracta,
Tempore ab hoc quisquis tu mihi Cocles eris.

Ostrorogij, *Ante Miecislai tempora Historici nomen Ostrorogorum referunt, vndè quàm antiqua familia fuerit facile conijcies.* *Deislaum Grocholà Ostrorogium Castellanum Satocen. meminit* Miechouius lib. 4. *Ad illius arcem a Domarato Swidwa pulsus confugerat.* Bielsc: fol. 261. *Sendiuogius cum Vitoldo pugnando contra Tamerlanum trans Psolam & Sulam ad Vorselam amnem; dum alij cum Vitoldo occasionem commodiorem vlciscendi caperent, Sandiuoius magni animi vir, maluit ibi pro patria mori. Anno* 1399. Crom: lib. 15.

> Vincere Sendiuogie Scytas fortuna negauit
> Dura tibi, laudem non tamen abstulerat.

Sendiuoius II. Palatinus Posnan. Cuius opera Ladislaus Iagello atq; deinde Ladislaus eius filius, idemq; Casimirus Ladislai frater vsus fuerat, contra Cruciferos, Swidrigelum, Turcas & Bohæmos, Annos natus circiter sexaginta homo esse desijt. Cui Epitaph. multi posuerunt:

> Falleris ingenuas artes qui credis obesse
> Militiæ, & fortis frangere corda viri.
> Aspice me cuius notissima gloria Lechis
> Mars quàm sanguineus candida paxq; tulit,
> Ostrorogum Sendiuoium simul ista celebrem
> Fecerunt, alijs altera pars satis est.

Dobrogostius cum Vladisl. Iagellonide in Vngariam secutus est, Legatus ad Amurathem profectus animum præsetulit dignum heroe, obijt in acie cum Serenissimo Rege. Cui tale Epitaphium.

Dobrogostius Ostrorogus hic situs est, cuius virtuti non vnus debebatur triumphus, cuius interitus etiam hosti fuit miserabilis.

> *Fama Dobrogosti pulcherrima gloria Lechi,*
> *Ostrorogi ingrata posteritate nitet.*

Stanislaus Ostrorogius Palat. Calissien. Vir acri ingenij, qui in Hungaria Laurinum expugnauit. Inter Casimirum & Podebranscium Bohemum rem feliciter peregit, quatuordecim expeditiones illius numerantur. Vladislai sororem Ludouico Bauaro coniugem futuram deduxit. Ad Fridericum Imperatorem ob fædus percutiendum Regis nomine, ac filiam eius Regis filio Vladislao, & vicissim Imperatoris filio Casimiri filiam desponsandam fuit missus. Cui ita quidam in Epitaph.

> Per te Sarmaticæ traductæ ad fædera gentes,
> Excessit nostris Theutoq; sæuus agris.
> Non benè cum coleret vicina Bohemia Pacem,
> Te stetit incerta consiliante fide
> Exierat fines Litauus Podolicaque arua.
> Poscebat, his hæc te duce secta fuit.
> Regibus & pactæ veniunt in fædera sponsæ,
> Hæc tibi dexteritas tanta fuitque fides.
> Mox Vladislao quem ad Regna Boëme vocaras,
> Hærebas socius consilij atque viæ.
> Prussia quin etiam fidei se credidit vltro,
> Illius virtus sic & in hoste placet.

Quid tollis studium armorum Mars perfide, palmas
Quis tot habet bello, quod tulit iste toga?

Ioannes Castellanus Medirecen: Hic pace cum Cruciferis, adnitente Rudolpho Episcopo Lauatinen. Pauli II. Rom: Pontif. legato, constituta, Orator cum Vincentio Episcopo Culmen. missus fuit ad Sanctissimum. De quo ita quondam Collegium Posnanien. Soc. IESV.

Armis Roma potens cultrix eademque Mineruæ
Obstupuit vires Musæ genium Polonæ
Atque ait: en etiam non dedignata Triones
Romana est gelidos Arctonq; habitare Camæna,
Et nostræ iam aptata togæ fora terret & vrbes
Atque eadem lites secat, & sua iura Polonis
Reddit, & ad cultus sese componit amicos.

Stanislaus Castellanus Calisien. Hic ad Concilium Lateranen: à Iulio III. indictum, & à Leone X. continuatum, missus fuit à Sigism. Rege cum Archiepiscopo Gnesnen. Ioanne Laski. Sponsam ex Italia Regi adduxit. Masouiam tumultuantem, & ad ciuile bellum vergentem, ex animi sententia composuit. De quo Poëtarum vnus.

Ornasti patriam officijs, præconia laudis,
Non dubia hinc etiam clare S. nator habes.

Iacobus Generalis Maioris Poloniæ eloquentia & laude militari celebris. Huic post decessum Augusti Regis pax & securitas publica commissa fuit. Admonebat viuum Regem, ne coniugem Catharinam Ferdinandi Regis Romanorum filiam repudiaret. Ioannes Capit. Stęzicensis, dignitate, prudentia, & eloquentia præcipuus. Hic electum in Regem Stephanum Bathoreum, missus à Regno in Transyluaniam, primus in Regem vocauit, salutauit. Stanislaus Castellanus Medirecen. qui vt honos publicus argumento est, maiorum suorũ gloria insignis, æqualis maioribus religione excepta. Ioannes filius eius. Ex Pocillatore Regni Castellanus Posnanien: demùm Palatinus Posnan: Garuolinen. Marieburgen: &c. Præfectus. Contra Berlebecum quingentos equites proprio sumptu deduxit. Senatoriam dignitatem summa cum laude gessit. Expeditionibus diuersis dum ob infirmitatem adesse non potuit, milite suo præsens adesse voluit. Fidem Catholicam ad ea hæreditatis suæ loca, à quibus per parentem exulauerat, integrè & cum intrinseco facti dolore, restituit. Magnus vir in Repub. authoritate, iudicio, prudentia, amore patriæ & potentia. Habuit in matrimonium primò Mielecciј filiam, post modum Ducis in Zaslaw. Ex prima reliquit filium Nicolaum Pollicatorem Regni, cui liberalis & generosus animus, literarum amor, linguæ suauitas, sermonis lepor, gloria eloquentiæ, exacta ingenij perspicacitas, iudicij sani maturitas, patriæ amor, experientia bellica congenita effloruerunt. Reliquit ex Rośkowska Comitum de Gorka iucundæ spei posteros. Soror illius ex Ducissa in Zaslaw, Iablonowscij in Pocutia, qui ex Prussia originem ducit, Pocillatoris Haliciæ,

nunc Gladiferi Regni, magni oratoris, humanissimi & doctissimi viri, linguarum experientia clari, insignis pietatis consors.

Zbąscij, *generis antiquitate & actiuitate ingenij perspicaces. Abraham Iudex Posnanien. qui Vladislai electionem pubertate annihilabat, licet & Casimirus non perfectæ ætatis in Regem inauguratus fuisset. Demum fautor hæreticorum dum quinque ministros prædicantes extradere ad iustitiã & ignem coactus esset, per Andream Buinski non multo post merore ira & pudore confectus periit.* Cromerus lib. 21. fol. 314. col: 2. & fol. 321. col. 2. Bielsc: fol. 348. 358. *Ioannes Zbąski Decanus Cracou. determinatus fuerat à Rege ad legationem in Hungariam, sed infirmitas ipsum à legatione retraxit.* Bielsc. fol. 381. Anno 1540. *Eius Epitaphium Cracou.*

R. D. Ioanni Zbąski Decano Cracou. Posnanien. Præpos. R. Secret. viro multis naturæ dotibus ornato, 1541.

Ioannem Abrahami filium ponit Papr. in 2. opere Episcopum Posnan. 1310. *Stanislaus in Lublin. Palatinatu bonis terrestribus maxime auctus, sed nullo honore ob pacificam vitæ electionem auctus. Miroslaus Episcop. Posnan. cui Pontifex dederat Episcopatum & Rex dederat Ciołkoni. Erat arm: Nalecz, cuius familiæ non est mihi notum.* Bielsc. fol. 327.

Lezenscij, *in Masouia cum antiquitate familiæ illustrium factorum & generis splendori decētium obseruatores dignissimi, Iacobum Palat. Masouiæ referũt scripta; A.* 1390. *Ioannem Palat. Lencicien.* 1400. *Ioannem Głowacz de Lezenice Palat. Masou:* 1396. *qui à Tartaris occisus cõtra Edigam pugnando cum Vitoldo, Sendziuogiũ Palat. Sierad.* 1420. *Sendziuoius Lezenski ad Choyniciã pugnãdo captus, & in seruitutē redactus à Cruciferis horribiliter occisus.* Bielsc. fol. 404. *Quàm decorũ est maiorum facta proprijs virtutibus illustrare, ac grauioribus meritis Rempub. & patriam adiuuare, & ornare.*

Gostomscij, *in Rauensi Palatinatu, Dobrogostus Gostomski, cuius filius erat Anselmus Pal. Rauen. vir vt ingenio ita potentia omnibus affabilis & honoratus.* De hoc Bielsc. fol. 667. *Ex Narzymska Castellani Plocen. filia, armorum Dolęga reliquit hos filios, Stanislaum Castellanum Sochacouien. optimum ciuem patriæ & Reipublicæ. Nicolaum Vexilliferum Rauen. Rothmag. ad Gedanum sub Stephano Rege.* Bielsc. fol. 746. *Totus militari & castris deditus.* Paproc. in 2. opere fol. 100. *Hieronymum Succamer. Rauens. eximium bellatorem & Rothmag. Reipub. proficuum ingenio & prudentia ornatum. Reliquit ex Sieniawska filios & filias,* Paproc. in 2. opere fol: 100. *Ioannem literis optimè instructum, Surrogatorem Rauensem. Anselmum qui totus Marti deditus ad Polociam & Vielicolucum pugnauit. Fidem Catholicam contra voluntatem parentis sincere coluit, & maluit offendere parentem quàm Deum. Iacobum virum prudentia & doctrina insignem, qui à parente ob fidem Catholicam plurima perpessus à fide non recessit: Melius enim est viam veritatis non agnoscere, quàm post agnitam retroire. Captiuus*

à parente

à parente & custodia munitus dignam obseruantiam reddebat parenti, sed fidei donum ab Ecclesia Sancta Romana receptum, etiam cum periculo vitæ conseruauit. Thomam, qui negotijs domesticis occupatus, honorem familiæ virtutibus promouit. Ex Rybinska suscepit prolem. Dobrogostum militem strenuum, soror Anna Parisij consors. Alteram consortem prædictus Anselmus habuit de magna Sczauin, Castellani Sochacou. filiã armorum Prawdzic, cum qua Elizabetham filiam habuit. Erat matrona magni affectus erga domesticos, quapropter summo honore à priuignis prosecuta fuerat, non vt nouerca, sed parens. Ioannes Palat. Inouloclau. Varcen. Gabinen. Strzelecen: &c. Præfectus clarus in Repub. Senator. Stanislaum de Lezenice Castell. Sochacouien. Capitan. Rauen. habet Constit. Anni 1562. qui subscripsit Coronationem Sigism. III. Corrector iurium denunciatus 1589. Adrianum Gostomski Lustrator. Pol. Minoris Anno 1601. Hieronymus de Lezenice Gostomski Palatinus Posnan. Capitaneus Sendomirien. sub Stephano Rege, strenuus miles ad Gedanum, & in Moschouia, magni iudicij Senator, & manu fortis & consilij plenus, & quod maius est, ex Hæretico factus Catholicus, fuit acerrimus fidei propugnator. Collegium Soc. IESV Sendomiriæ à fundamentis erexit, vt in eo per iuuentutem in bonis artibus instructam patriæ posset prodesse, cuius commodo totum sese obtulerat.

Nouodworscij, *in Masouiæ Palatinatu antiqua familia & meritis clara. Dobrogostus Decanus Cracouien. electus Archiepiscopus Gnesnen: sed Rex obstitit & appellationem ipsius turbauit* Bielsc. fol. 255. *Andreas Nouodworski Episcopus Camenecen. in Podolia, post modum Præmislien. demum Posnaniensis, vigilans quidem Senator, sed in iram promptus, quod gloriæ & dignitati ipsius obfuit. Bartholomæus Sacræ Domus Hospitalis S. Ioannis Bapt. Hierosol. Eques Meliten. Stipatorum S. R. M. Sigism. III. Præfectus, Academiæ Cracou. singularis Patronus, Multa ad Smolenscum expugnandum artificia adinuenerat, & probauerat cum effectu. De illius prosapia ita quidam reliquit:*

Prussia me genuit, Proauos Masouia fortis,
Inter habet magnos Lechia Malta viros.

Łękinscij, *in Paluki. Proficiunt virtute & gradu maiorum. Nicodemus Castellanus Nakiel. qui reliquit filias quinque, Barbaram Kmitæ consortem Burgrabij Cracouien. Dorothæam Lubatouscij, Marciannam Iezouscij Gubernatorem Rohatini ab Opalinscio Marschalco Regni. Catharinam Łacka. Annam Pieczanowska.*

Tuliboulcij, *in Cuiauien. & Dobrzinen. terra. Albertus Pincerna Bresten. qui ex Lubczanska sorore Episcopi Posnanien. susceperat Martinum in exteris nationibus literis & militari deditum, & Sigism. Aug. Regis Aulicum. Qui ex Szuligostowska armorum Pomian reliquit hos filios. Stanislaum, qui ex Koscielecka armorum Ogonczyk, reliquit Nicolaum. Georgium Dapiferum*

piferum Breſten. Aulicum & militem Aug: Regis. Ex Piuowna armorum Prawdzic reliquit Martinum, Sebaſtianum Notarium Terreſtrem Breſten: Habuit filium Danielem Iudicem Inouloc. Correct: Iurium, & filias quatuor. Iacobum Subdapiferum Breſten: qui cum Rączkowſka armorum Pomian reliquit filios quatuor. Venceslaus Tulibowſki Alberti Germanus ex Lubczanſka armorum Godziamba, reliquit Ioannem, Adrianum, Martinum ſtrenuum militem & Rothmag. Ex Ioanne erant filij, Venceslaus & Ioannes, reliquit ex Laſocka Ioannes poſteros.

Gębiccij, *Clara familia in Regno, doctrina, iudicio, virtute, Infulis, & ſupremo Regni principatu. Hanc breui epigrammate at veriſſimo Zorawſcius depinxit:* Conſilium prudens, pietatem, robur in armis,
Cuncta hæc Gembicijs faſcia ineſſe monet.

Laurentius Gębicki, Exemplar & lumen viro ſpirituali & patriæ optimè deſideranti, quem nec Eccleſiæ, nec Academiæ, nec ipſa Reſpub. Polona aliquando tacebit. Is ab ineunte ætate in Academia Crac. liberalibus diſciplinis eruditus, Diuo Stephano Regi Poloniæ, propter egregiam animi indolem gratus, poſt operam Diuo Sigiſm. Tertio, ab ipſo Regni ſui initio, magna cum fide nauatam, actumq; Magni Secretarij ſingulari cum gloria munus, atq; expeditam ad Summum Pontificem Clementem VIII. in arduis Reipub. ac Orbis Chriſtiani negotijs, inſigni cum dexteritate & felicitate Legationem, ob eximiam pietatem, doctrinam, ac in patriam merita, Culmenſi Epiſcopatu ornatus, geſto deinde Cancellariatus ſumma cum Reipub. dignitate officio, ad Pontificatum Vladislauienſem euectus, demum poſt annum cum omnium Ordinum lætitia, Regni Primas & primus Princeps creatus. Vir ſingulari pietate, animi magnitudine, humanitate, morum ſuauitate, Senatoria grauitate, & ſplendore, liberaliq; eloquentia tam Latina quàm Patria, cæteriſq; virtutibus quas mortalis conditio recipit, clariſſimus. Cuius echo è tumulo ad mortales:

Cælica terrenis præfer, manſura caducis,
Mens repetat proprium libera principium.
Spiritus alta petat, quo prodit fonte, recurrat,
Sub ſe deſpiciat quicquid ad ima grauat.
Sis memor oro mei, cineres cum aſpicis iſtos
Cum prece, cum gemitu dic ſibi parce Deus.

-------- *Gębicki, cui in filijs plurimum benedixit dominus. Illuſtrarunt namq; illi Eccleſiam, Senatum, Rempublicam, Patriam, Regnum.*

Petrus Gębicki à prima ætate maximus virtutum & veſtigiorum Patrui imitator & cuſtos. Vndè ex Cuſtode Gneſnen. & Decano Crac. Secret. S. R. M. Cancellariæ maioris Regens, & Adminiſtrator ſede vacante Epiſcopatus Crac. poſt Cancellarius Regni & Epiſcopus Præmislien. demum ad Epiſcopatum Cracouien. euectus eſt. Vir naturali iudicio & ſummæ dexteritatis in negotijs expediendis, non exiliori prudentia in admittendis & conſilio maturo inueſtigandis. Creſcat in immenſum Deo, Eccleſiæ, Patriæ.

Andreas

Andreas germanus Petri, post spectatæ indolis suæ experimenta virtutum & officiorum, Episcopus Luceoriensis dignissimus Senator, qui primùm Episcopus Theodosien. Suffraganeus Gnesnen. existens, dum Anno 1633. Illustriss. Georgius Ossolinski, a Vladislao IV. Seren: Rege Polon. Legatus nomine ipsius reddebat obedientiam Summo Pontif. Vrbano VIII. ipse à Senatu Regni illi in Secretarium Legationis delectus fuit, & dum munere suo cum laude peracto in patriam rediijt, Episcopus Luceoriensis renuntiatus est. Stephanus Gębicki, qui post debitè cultam iuuentutē literis & moribus, curruli Senatoria Castellaniæ Rogoznensi, deinde post declarata patriæ officia in varijs Comitijs Regni, Palat. Lenciciensi à Vladislao IV. Sereniss. Rege honorari dignatus est. Bonauentura seu Dobrogostus Capitaneus Stauisien. vir clarus & pius. Christophorus Gębicki iudicio, prudentia celebris Dapiferi Regni honore est titulatus, Gnesnen. Præfectus Aulicus Regius. Ioannes Gębicki Canonicus Crac. quem Sacra Regia Maiestas ex Secretario minori supremum Secretarium Regni constituit. Progredere virtutis gradu vsq; in cælum.

Drohicinscij, *in Russia. Vt patria nil dulcius, ita proficere & benè mereri de illa nil honestius esse potest.*

Grodzieccij, *Virtuti & honori deferunt palmam. Adamus in Wyßyn Grodziecki Castellanus Międzyrzecen. in Palat. Posnanien. libertatis Polonæ amans. Ioannes de Wyßyn Grodziecki ex eodem Palat. & alter Ioannes ex terra Vielunen. electionem Vladis. IV. subscripserunt.*

Modlscij, *in Syradien. Palat. Vobis Augustini verba de Verbis domini serm.* 5. *adscribere placuit. Semper tibi displiceat quod es, si vis peruenire ad id quod nondum es: nam vbi tibi placuisti, ibi remansisti, semper perfice, noli in via remanere, noli retro redire, noli deuiare.*

Woisławscij, *ibidem Pacis ac Martis tempore Reip. proficui.*

Wierzbiccij, *in Maiori Pol. Stanislaus Abbas Paradisien. Anno* 1581. *Esse cum Iesu dulcis Paradisus, esse sine Iesu grauis est infernus.*

Loueccij, *in Maiori Pol. Desiderare ea quæ virum claritatis genere decorum conueniunt, maxime decet. Cæterum illud Poëtæ cauendum ex ore iudicis.*

Caue caue, namque in malos asperrimus
Parata tollo cornua.

Ninenscij, *ibidem. Exquibus erat Canonicus & Officialis Cracou. Venationi deditus* 1583. *obijt, sit ad spirituales sermo S. Ephrem. Inclinemus nos & oculos in sepulchra deijciamus, & naturæ nostræ mysteria cognoscemus.*

Gosławscij, *qui antiquitus Kielbasij cognominati, Vincentium Kielbasa Episc. Chelmen. & perpetuum administratorem Posnanien. meminit* Cromer. lib. 29. *Nicolaus in pugna Prussica præsente Rege cognomento Kielbasa gente Nałęcius, de quo* Cromer. lib. 16. fol. 269. col. 1. *ad finem. Andreas Gosławski de Bebelno & Nicolaus Gosławski, electionem Vladis. IV. ex Palat. Cracou. subscripserunt.*

Vdrziccij, *in Belzen. Palat. Alexander Iudex terræ Belzen. Iacobus Suffraganeus Luceorien. nominatus Chelmen. Stanislaus Vdrzycki electionem Vladisl. IV. subscripsit ex Palat. Belzensi.*

Chelmiccij, *in Dobrzynen. terra, Ex quibus erat Not. Ter. Dobrzynen. Cuius filij, Adrianus in Comitia Regni crebrius nuntius electus fuit, Stanislaus Præfectus Culinæ Reginæ Annæ. Lucas Chełmicki Not. Terræ Dobrzynen. Petrus Chełmicki Dapifer Terræ Dobrzynen. Andreas & Adrianus subscripserunt elect. Vladisl. IV. ex Terra Dobrzynen.*

Nałęccij, *in Dobrzynen. terra. Hos magna pro Rege & patriæ libertate in bello Roxolano Chriuoustio pugnante fortiter sustinuisse,* Sarnicius testatur. *Ioannes ex Abrahamo Nałecio natus, Episcop. Plocen. Anno* 1318. *ordine* 25. *Doctus vir, & Reipub. proficuus.*

Rusianij, *in Chelmensi terra Militia clari & pacis studiossimi. Pugnarunt modernis temporibus in Prussia contra Gustauum & contra rebelles Cosacos Stephanus Sec. R. M. subscripsit electionem Vladisl. IV. ex Palat. Belzen.*

Giziccij, *in Sierad. Palat. Ex quibus erat Iudex Vielunen. annis triginta, Reliquit successores non mediocris spei.*

Sadokierscij, *in Sieradien. & Calisien. terra.*

Kobierziccij, *ibidem.*

Chmielij, *in Masouia & Belzensi Palat. Martinus & Stanislaus præcipui in militari viri.*

Iarczewscij, *Stanislaus Stephano regnante eximius miles in Moschouia pugnando, Reliquit filios milites, Ioannem cum Zamoiscio in Cecora hostium fuit præda, liberatus militiam fortius exercuit. Stanislaum qui à Turcis ad Chotinum occubuit. Andreas in Moschouia militari cælesti adscriptus per mortem. Soror illorum Catharina Vozuczynscij consors.*

Złotopolscij, *in Districtu Zakrocimen. Milites ornatissimi trophæis & patriæ salutiferi, demum in Russiam & Volhiniam transierunt. Petrus Subiudex Chyouien. vir iudicio maturus. Adamus militaribus tropheis clarus, Iudex Castrorum sub Præfecto exercituum Stanislao Zolkiewski in Valachia occubuit. Abraham quantus vir exercitio animi & in belli experientia fuerit ex Epitaphio Busci in Russia disce.*

D. O. M. Piisq; manibus.

Generosus Abrahamus Złotopolski de Złotopole distrićt. Zakrocim. Palat. Masouiæ. Genus Illustre Peruetustæ familiæ Nałeciorum clarus virtute sua effecit. Ætatem Prætextæ debitam, qua naturæ, qua ingenij dotibus exornauit, Sapientiæ desiderio stimulatus, Hispaniam, Galliam, Italiam, Germaniam peragauit,

In quibus tantum literarum collegit, vt esset
Patriæ auxilio, Amicis solatio, Omnibus consilio.

Militiam illius prudentem Pallas effecit. Non minus ille sub vexillis Illustriss. Palat. Masouiæ in Campo Orinino & Cecora contra Scytas, & in Castris Sereniss. Principis Vladislai in Chocimen. bello contra Turcas strenuus bellator. Quam in omnibus

expedi-

expeditionibus controuersiarum militarium arbiter & iudex prudentissimus, æquissimusq́, extiterit. Ecce tandem qui ferrum Mauortis lusit, hunc inuidiosa Clotho lethali vulnere læsit, Anno 45. ætatis, Reparati orbis 1632.

Huic

Generosa D. Catharina Witwinska carissima coniunx, hoc quo tantus vir præmitur & non opprimitur, mærens posuit monumentum.

Gorscij, *Hieronymus Venator vt autumo Liuensis. Ioannes qui ex Kuninska suscepit filiam Sophiam consortem Valentini Niedzialkowski. Andreas ex Castellano Camenecen. in Podolia Legatus ad Turcarum Imperat. Demum & Vicethesaurarius Curiæ, Palatinus Masouiæ, vir prudentia, pietate, sinceritate eximius. Ex Niezabytowska primi matrimonij suscepit filias tres, quarum vna Lasoccij Pocillatoris Lublinen. consors, & duæ Dominorum Parisiorum. Secundò matrimonio cum Zamoyska finium Regni custodis filia habuit filiam Łubinscij consortem.*

Małochowscij, *Ex quibus Stanislaus cum alijs nobilibus Primatum Regni quo intitulatur & honoratur Archiep. Gnesnen. trutinabat* Bielsc. fol. 603.

Kielbasa, *Nicolaus armorum Nałecz,* Bielsc. fol. 298. *sed hoc est prænomen non cognomen.*

Malscij, *Albertus fidelem se Regi præstitit, & ad defensionem Regiam cum alijs accurit,* Bielsc: fol. 292. *Palat. Lencicien. & Maioris Poloniæ Administrator,* Crom: Anno 1439. & lib. 16. 21.

Socha, *Ioannes qui nescitur à quo occisus fuit, dum arcem Prusmork à Cruciferis reciperet in Regem,* Bielsc. fol. 302.

Mroccij, *Designatus ad receptionem arcis Prusmork à Cruciferis,* Bielsc. 302.

Odrziuolscij, *Dobrogostus de Odrzywol Præfectus Radomscen. Pontem ad Kozienice super Vandalum construit* Bielsc. 290. *Ioannes Odrzywolski Rothmagister S. R. M. veteranorum militum & experientia bellica ornatissimorum. Qui à prima adolescentia militaribus castris deditus, ita speciosis actibus meruit præmia, vt ad dignitates multarum copiarum ducendarum, à supremis exercituum ducibus eligeretur. Demùm à Sereniss. Regibus Poloniæ, Custos castrorum Regni destinatus, ad maiora promoueri dignum se præstitit. Et quia merita ipsius pro patriæ conseruanda pace, in castris vsq́ ad senium deducta permanet, primum Præfectura Zydaczouien. postmodum Vinnicensi honoratus est. Bonorum Zaslonieccioṙum factus est heres, & Ordinis Prædicat: singularis benefactor. Cui vna cum amicis benedicat Deus.*

Zarczynscij, *in Maiori Polonia, Stanislaus Tenutarius Mariæburgi, beneuolentia, hospitalitate, omnibus affabilis. Ex Wilczynska Katarina de Wilczyn armorum Prosna, Suscepit dignissimam prolem Ioannem ---- virum spirituali deditum statui, Ecclesiæ Belzensis Præpositum, ex designatione Serenissimi Vladis. IV. Hunc vti probum breui sibi adoptauit cælum. Andream, qui parentem ad negotia Reipub. dignum, nam plurima dissidia in Prussia ex commissione Regia dulciter composuerat, sequi neglexit. Sorores, Anna quæ*

 totum

totum studium & animum religioni Deo in Monasterio S. Brigittæ Lublini consecrauit, Sophia quæ Ioanni Belzecki Castellani Halicien. viro literis prudentia & virtutibus ornato nupserat. Huic nil deerat, quo matrona & cultrix virtutum non fuisset præclarè commendata. Erat Deum timens, maritum honorans, filijs exemplum bonitatis, mansuetudinis, pietatis, & patientiæ relinquens. Laudent eam in portis opera eius. Patrueles Zarczynsciorum sunt, sed à bonis Wasoszę, Wasowscij appellati.

Pirawski, *Thomas Episcopus Nicopolien. & primus Suffraganeus Leopol. Decanus & Officialis, eisdem armis vtebatur. Qui ne dum fundauit (adornato Capitulo Leopolien. tanto Antistitus & Insulæ honore) Sacellum D. Thomæ in Cathedrali Ecclesia, cum Camera charitatis, sed plurima bona animi & fortunæ, vir doctrina clarus reliquit. Huic successit Lucas Kalinski, arm. Topor, demum Zacharias Nowoszycki, arm. Sas, modo succedit Andreas Sredzinski, arm. Leliwa, Epitaph. appensum manet primo Suffraganeo.*

R. D. Thomas Pirawski, Dei gratia, singulari promotione Ioan. Andreæ Pruchnicki Archiepiscopi Leopol. Episcop⁹ Nicopol. Suffraganeus primus Leopol. Decanus & Offic. Generalis. Præclaris naturæ, præclarioribus animi dotibus, plenus honorum, maturus vitæ, diues virtutum. Obdormiuit A. D. 1625.

Klokoccij, *in Dobrzynen. terra. Fideles Dominis suis: sed omnium domino fidelissimos esse decet, quoniam sine illo nec miser subleuatur, nec fælix regitur.*

Popielscij, *Regendam rectè familiam suam norunt. Et si rectè regitur domus, dum vir regit & fæmina obtemperat, certè & ille homo erit rectus, vbi spiritus imperat, caro seruit. Albertum Cerscensem & Sorocen. Parochum, habet Epitaph. Varsaniæ in Ecclesia Patrum de Obseru.*

Wolscij, *in Belzen. terra. Curant honorem debitum Patriæ. Quod innatum est præstanti viro, & bene præcanti patriæ. Quocirca Aristides interrogatus, qua de re in exilio maximè tristatus fuisset? respondit, propter dedecus patriæ malè audientis sui causa exilij.*

Ostrowscij, *in Chelmen. terra. Ad desiderata Regni & Patriæ negotia apti & prompti: Hæc autem gratiosè exercentur iuxta Aristophanem, si in contrarium aliquibus imus. Fuerunt namq; qui*

> Ciues quosquidem sciebant ingenuos, modestos,
> Iustos, honestos, ac probos viros esse,
> In palestraque & choris enutritos & musica
> Expellebant, fabris autem & peregrinis,
> Et Pyrrhis, id est seruis,
> Malisq; atque malo genere natis, ad omnia
> Vtebantur. Qui postremi aduenerunt, quibus
> Ciuitas ante hac ne pro piaculis quidem temere & facile vsa esset.

Iłowieccij

Howieccij, *in Chelmen: terra. Nobiles qui via regia procedunt. Est autem regia via fortitudo cum constantia, à qua, qui temerarius est & pertinax, declinat ad dexteram, qui vero formidolosus est & timidus, declinat ad sinistram.* S. August. sup. Isai.

Dąbrowscij, *in Lublinen. Palat. Viri sedati moribus & iudicio maturi. Nam duæ sunt mulieres, inquit Heniochius* in Stob. serm: 43. *quæ perturbant animum nobilis & grauant Remp. nomen vni Democratia, alteri Aristocratia; vndè ad stabiliendum vtrumq; præstant congrui mores & iudicium maturum.*

Iendrzeiewscij, *in Sendomirien. & Chelmen. terra. Milites strenui quo gloriam domus conseruant, & augmentum patriæ desiderant. Hæc namq; res requirit virum animi patientis & laboriosum ad singula.*

Lesieccij, *in Lublinen. Palat. Hi continuo labore & exercitio, in maximam experientiam, eorum quæ domi & in castris tam militaribus quàm forensibus sunt, deuenerunt. Nam:*

> Ex numerosa gutta, vt aiunt, perpetuò stillante,
> Excauatur etiam lapis in scissuram.

Horyßewscij, *in Lublin. Palatin. de Lackie Horyßowo. Hi viros se esse commonstrant vbiq;, sed vtinam & Catholicos veros.*

Rudniccij, *in Præmislien. terra. Antiquitate familiæ prosperata domus, & ea quæ paci Reip. conueniunt, & quæ gloriam progenitorum spectant, perpetuò confecit. Bartholomæum virum literis clarum Parochum Husakouien. aliqui meminerunt, qui ob mortem Boratinscij Castellan. Belzen. Capitanei Samborien. quem intenso affectu prosequebatur, in periculum vitæ deuenerat.*

Rostworowscij, *in Maiori Polon. Omni obseruantia & studio Regi, Reipub. & Patriæ deuincti. Ius enim & natura dictat, & in bello, & in iudicio, & prorsus vbiq;, ea quæ Respub. Patriaq; iusserit facere.*

Tupalscij, *in Maiori Polon. Vnitatis, tranquillitatis, & pacis amatores: seditio namq; intestina vtrinq; nocet: etenim tum victoribus tum victis pernicies est æqualis.*

Kasinowscij, *in Maiori Polon. Publicè & priuatim prodesse patriæ desiderant. Nam publicis negotijs qui vel minimum quidpiam abstulerit, occasionem indè fieri maioris perniciei. Priuatorum verò cura quomodo aptius publicis inseruire queant, adiumento est.*

Wienieccij, *in Gnesnen. distr: Virtuti alienæ non inuident, & lætantur de illa, quia propria virtute stabilire domum desiderant.*

Sadowscij, *ibidem. Amicorum amici. Præclarus autem æstimandus est vir cui contingit vel amici vmbra. Hinc dicitur esse amicitiæ sanctum nomen.*

Obiezierscij, *in Maiori Pol. Curant domus suæ stabilitatem. Sed nec domus nec Respub. stare potest, si in ea non rectè factis præmia extent vlla, nec supplicia peccatis.* Cic: de Nat. Deor.

Popowscij, *Totis viribus patriæ deuincti. Nicolaus vir humanitate & actibus celebris.*

Woinowscij, *ibidem in Rogozno cum Popowscijs exdiuisa bona tenuerunt. Generosa educatione speciosorum actuum deducunt affabilitatem.*

Runowscij, *in Naklensi distr. Iura Patriæ & dignitatem ipsius obseruant. Nam si fratres debent se amore prosequi, non solum propter parentes, sed etiam propter semetipsos, etiam patria omni prosequenda laude propter seipsam in qua nati & nobiles sumus.*

Raczynscij, *in Maiori Polon. Vt veri nobiles, ita & omnibus fide & constantia clari.*

Radziccij, *Fortitudinem commendatam sibi omnibus repræsentant.*

Cichoccij, *in Podgoria. Cogitant quæ probum virum & hominem cogitare alto silentio decet.*

Oborscij, *in Sendomir. Palat. Graues viri & authoritatem honorantes. Testantur eorum consulta in Tribunalicijs Regni, atq; progressus in Senatu & Martiali arena.*

Swarißewscij, *in Sendom. Palat. Magni sunt in dicenda sententia & in promouendis castris, quoniam multo exercitio habitum compararunt. Aliqui ex his versus Pocutiam in Russia domicilia constituerunt, milites in domestica cura vigiles. Qui Canonicum Camenecen. in Podolia & Præpositum Dunaigroden. progenuerant.*

Dylągowscij, *in Sanocen. terra. Ea quæ nobilis viri propria sunt præstare tentauerunt, quapropter ornamenta domui reliquerunt. N. Dylągowski Rothmagister contra Gedanen. in prælij feruore vitam pro patria oppetijt, Anno* 1578. *Sebastianus Vicecap. Stobnicen. post reddita claris in patria Senatoribus obsequia, castrensi operam dedit. Reliquit ex Cielatycka armorum Leliua Petrum & Annam.*

Zabiccij, *in Lencicien. Palat. Probi proba deuitant. Oportet namq; virum nobilem & rectum se ipsum exemplar cæteris constituere, ne pestilentia morum alios inquinet.*

Rogascij, *in Lęcicien. Palat. Eorum est honestam magis famam quam diuitias ingentes liberis relinquere. Nam hæ plurimas familias pessundarunt: cum ex malè acquisitis & auarè non gaudeat tertius hæres, fama autem celebris, nobiliorem virtute & præmio constituere festinat.*

Sosnowscij, *in Chelmensi terra. Obseruarunt Isocratis dictum re & factis. Inquit ille. Aggredere res experientia & Philosophia: hæc enim vias tibi demonstrabit. Exercitatio autem operibus acquisita efficiet, vt meliùs & aptiùs res ipsas tractes.*

Orchowscij, *Tranquillitatem vitæ multo labore compararunt. Bonum enim non fit nisi ex integra causa, sicut malum ex quocunq; defectu.*

Dąbrowscij, *ex Liuensi terra. Præstant se gratos Regi, & Patriæ.*

Błonscij,

Błonscij, *ex Drohogicen. terra. Inchoatæ vitæ salutiferum terminum imponere tenent votis. Quot tum sit, cum res ordinatè & sanctè ab hominibus dirigun- tur in vltimum finem Deum.*

Tanscij, *in Ciechanouien. terra. Qui fortiores viribus, necessarijs insistunt operibus, & seniores ac maiori prudentia præditi, de ijs, quæ agenda sunt salu- briter consulunt. Simon Tanski vir iudicio maturus Succamer. Ciechanou.*

Parczewscij, *in Syradien. Palat. Resplendet in eis generosus amor, tàm passiuè quàm actiuè sumptus. De quali Xenophon in Hierone. Ego sanè tam ingens bonum iudico amari, vt existimem ei qui diligitur vltrò bona affluere, tum à Dijs, tum ab hominibus. Est ex Parczewscijs nunc Episcopus Smolenscen. vir religionis & vitæ spiritualis feruentissimus, cuius vigilanti cura, gens illa rudis & fera, fidei sacræ institutione reformata, multarum Ecclesiarum ere- ctionem admisit & defendit. Fecit quod S. Bern. desiderabat: Dilige tota anima Dominum Deum tuum, sponsum tuum, vitam tuam, solatium tuum, consiliũ tuum, & refugium tuum. Dilige illum qui tibi est quicquid amabile, aut optabile esse potest. Dilige eum castè, douotè, & sanctè, opere & veritate.*

Suscij, *in Syradien. Palat. Sicut duo militem reddunt eximium, honestas quæ idoneum facit, & verecundia, quæ dum prohibet fugere, facit victorem; ita hominem probum duo constituunt, genus quod ad virtutem monet, & mores quibus excellit alios. His extiterunt clari Suscij.*

Tyniccij, *ex Brestẽn. & Cuiau. Palat. Sedatis affectibus dum Principum ani- mos sibi conciliarunt, fortuna & honores ipsis alluserunt. Nam sicut ægrotum lectus aureus nil iuuat, sic neq; stolidum insignis fœlicitas fortunæ.*

Wilkowscij, *in Syradien. Palatinatu Reddere patriæ debitum honorem & amo- rem, tam belli, quàm pacis tempore optant & desiderant.*

Wolscij, *ad Vrzendouien. oram. Ex honesto diuites, honore, fama possessione.*

Kurowscij, *in Caliss. Palat. Et equum freno, & diuitias prudentia gubernare sciunt.*

Giganscij, *in Lublin. Palat. Dicebat Chrysippus, si quis Rempubl. malè rexe- rit dijs displicebit, si uerò benè, ciuibus. Hercules esse in vtroq; nobilem, vt Deo & bonis placeat, decet.*

Błędowscij, *Laudem familiæ ex castris & bello retinent.*

Podkoczcij, *in Podlachia. Cum his qui aliqua regere debet, necessario desiderat prudentiam, si magna regit, magna prudentia opus est. Igitur Podkoczcij post legitimam educationis litteris summam operam, militaribus non mediocrem laborem addiderunt, & profecerunt.*

Korzeniowscij, *in Lublin. Palatinatu. Si corporum icones pluris facimus, multò pluris faciendas mentis & actionum icones. Vestræ inest curæ, excolere mentem, & adhibere fortitudinem animi, in dicendo & agendo.*

Wąsowscij, *qui propriè sunt Zarczynscij, sed à bonis Wąsosse in Polonia maiori Wasowscij appellati fuerunt.*

Przetoc-

Przetoccij, *de Przetoczyn in Calissien. Palat. Sicut animi præsentiam in periculis cum ratione coniunctam laudamus, impetum verò sine ratione audaciam vocamus, & odimus: ita quodlibet virtutis bonum & honestum in nobili laudamus, malum autem & contemptibile vituperamus.*

Chwalibogowscij, *in Syradien. Palatinatu. Dicebat Hesiodus: illis pariter indignantur & dij & homines, quisquis ociosus vixerit. Cognomine vestro ad virtutis culmen & gloriosum nomen domui vestræ incitamini.*

Koczanij *in M. D. Lith. qui ex nobilibus Lithuaniæ in vnione ad nobilitatem Regni in Comitijs Regalibus Chrodlensibus arma Nałecz in personam suam, ac stirpem susceperunt. Hinc iam colligere licebit, quanta domus in meritis & dignitatibus fuerit Koczanorum, si tam Illustrissima familia Nałeciorum illos ad sua insignia vocauerit, & libenter illis vsum contulerit. Sed inde peregrinationem hominis collige, quæ dum nos ad nobiliorem gloriam transfert, gloriam mundi vt vanam intermittere suadet & docet.*

Lippij, *Nobiles Veneti, quorum vnus, nomine Prosper, Puer adhuc, cum Auunculo suo Nicolao de Buccellis, Stephani Regis Archiatro, in has oras deuenit: ac consumptis iuuenilibus annis, in artibus ingenuis, & peragratis aliquot nationibus, tandem bello Moscouitico, sub Rege Stephano interfuit, & egregiam vtilemq; operam Reipub. nauauit. Quo facto, haud difficulter, accedente præsertim commendatione & intercessione Magni Zamoscij summi exercituum Imperatoris, in Comitijs Regni Generalibus, Indigenatum obtinuit: quin etiam, Gens Gostomia, arma sua Nałecz, Paternis eius insignijs, lubens superaddit. Quod totum abundè testatur diplonia Indigenatus ipsius. Demum, vxore ducta ex insigni Podosciorum familia Armorum Iunosza, duos ex ea suscepit filios. Quorum alter Hieronymus puer admodum decessit; Alter verò Nicolaus, bonis literis probè excultus, operam suam addixit Principi Radziuilio Exercituum Duci in Lithuania: quin etiam sub signis eius contra Sudermannum, aliquandiu meruit. Postmodum, expeditione Publica generali ad Chocimum contra Turcam exantlata, multisq; egregijs facinoribus peractis, tandem in bonis Paternis Rzemieniowice & Trembaczow in districtu Visliciensi consedit.*

NAPI-

NAPIWONIE Alii NAPIWONOW.

DELINEATIO.

EST Caput Ceruinum, cornibus in altum porrectis, intra quæ lupum griseum retinet retro aspicientem cum cauda eleuata, super galeam sunt pennæ Strutij. Alij verò integrum ceruum depingunt, intra cuius cornua & dorsum lupus, hanc tenet Paproc. delineationem in Nido virtutum, sed in Stemm. superiorem, nisi quod sola cornua cerui ponat sine capite. Verùm Dlugossus dum meminit eorum primogeniti sub An. 1358. Caput ceruinum ponit &c.

ORIGO.

Arma Cerui cum lupo in cornibus tenet in Misnia familia Wolfransdorfiorum. Sed hæc in Regno sunt acquisita.

BOleslaus Kriuoustius qui regnauit ab A. 1103. ad Annũ 1140. talia arma contulerat Matthiæ Borkouicio, eo fermè tempore, quo & arma Dzialossa. Nam dum ceruum à cuius capite cornu auulserat Dzialosius, viuum adduxissent Regi, cum vno cornu agiles milites acceperunt donatiuũ à Rege pecuniarium in refrigerationem & potum. Illi vt præstantes semper milites, nobilitatis insigne, non ita pro venatura cerui, quàm pro præcedentibus meritis & subsequentibus petierunt, donauit igitur vni illorum caput hoc ceruinum cum griseo lupo. Quod insigne proclama Napiwon à data pecunia in ceruisiam & potum obtinuit.

BREVE OMEN.

SIcut decrescens luna, iam decidentis fortunæ imago est, ita ipsum caput cerui cum lupo est parui ominis & breuissimi nota. Nam licet ceruus magnum sit Symbolum rerum, vt Pier. lib. 7. hierog. deducit, sed ceruus cui insidet & insidiatur lupus, vltimum suæ fortunæ exprimit. Vnde lupus dicitur esse raptor, inanium formidator, impatiens famis, morosa meretrix, mortis & pestilentiæ imago. Quocirca lupus ceruarius non sine ratione ab Alciato Emblem. 66. dicitur. Vnde arma vestra nimis omen

breue repræſentant, nam quicquid promittit vobis ceruus, hoc totum peſſundat lupus. Quod ſic Alciatus oſtendit.

Cum lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq́; fame captum deuorat hinnuleum.
Reſpiciat ſi fortè alio, vel lumina vertat
Præſentem oblitus, quem tenet vngue cibum,
Quæritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam,
Qui ſua neglexit ſtulte aliena petit.

Dum militarem & cum ea honeſtum tractaretis, arridebat vobis fortuna, atque in altum deducebat, vt primi & ſpectatiſsimi Senatores nuncuparemini, ſed cum rerum alienarum in vobis cupido vituperanda creuit, & vitam & honorem ſimul vno momento amiſiſtis. Quapropter præmonitio ſimilibus ſeruanda Thomæ Mori:

Os canis implet anas, alium captumus hiabat
Non capit, at quem iam cæperat ore fugit.
Sic miſer in terra dum rem captas alienam,
Sæpius & meritò perdis, auare tuam.

FAMILIA NAPIVONIORVM.

NApiuonij ſtrenui milites Boleslai Criuouſti à Borek nuncapati. Matthias Borkowic Palatinus Poſnanien. Anno 1358. *De hoc ita Dlugoſſius. Erat ea tempeſtate quidam Baro in Pol. Regno, & generis nobilitate & opibus inſignis, de armis cuius proclama Napiuonie Matthias Borkowic, quem Caſimirus Rex Palatinatu Poſnanien. extulerat, & dum exiſtimaret profuturum Reipub. is verò furum & prædonum primum receptator, poſt verò furtorum & ſpoliorum precipuus auctor &c. Hunc Rex Caſimirus correctione benigna obiurgans, deinde pœnarum denuntiatione deterrens, non poterat à propoſito reuocare. Motus igitur querelis ſubditorum Rex, prædictum Palatinum ad ſe in Kaliſs venientem captiuat, & decreto Regio in mortem condemnat, vt fame excruciatus moriatur; ſed in tanto carcere per* 40. *dies morando in fame, niſi ſumpta Euchariſtia & confeſſione præmiſſa mortuus fuit. Vndè aliqui condemnatum iniuſtè, alij omnipotentis Dei miſericordiam extollendo, mirabantur. Ioannes germanus illius, hæres in Czarzyn, ſed cum vltionem fratris in Regem ſuſcitaturus denunciaretur, & hunc fatis cedere Rex coëgit, & bona Koznin & Czarin & alia eorum abſtulit. Matthiæ filius relictus ad Comitatum Brandeburg. profugit. Vndè incurſiones in Regnum faciebat, nobiles & mercatores in prætereundo captiuabat. Ad vltimum in Rozrazew à populari tumultu quaſſatus fœdiſſimè obijt. Nec alia cauſa pœnarum fuit Matthiæ quam latrocinia,* vt Cromerus oſtendit lib. 12. ſub Anno 1355.

N E W L I N.

DELINEATIO.

EST Sagitta aurei coloris ſurſum poſita, offendicem gladij aliâs Ielcá in tranſuerſum ad inſtar crucis habens, hinc inde ſtella illuſtrata in campo ceruleo, ſupra galeam ex corona aurea Aquilæ nigræ ala, ſagitta transfixa prominet.

ORIGÒ.

ARma hæc ex Germania in Poloniam illata ſunt per illic Nobilem Simonem Ronneberg Medicum & Pharmacopæum Sigiſmundi AuguſtiRegis Poloniæ,& per eius fratrem Germanum Erneſtum, additæ ſunt ipſi in Regno ab eodem Rege duæ ſtellæ, propter merita tum præfati Simonis in curanda valetudine Regis collocata, tum & Fratris eius Erneſti, qui ſub Arce Neuel dicta, Anno 1563. contra Moſcos cum Rege pugnante occubuit. Vndè & præfata inſignia denominationem ſuam ſortita ſunt & dicta Newlin.

FIRMAMENTVM PATRIÆ.

PRimum talium Armorum progenitorem in ſua Patria fuiſſe virum fortem & infractis viribus, ac proinde & Patriæ firmamentum non eſt dubitandũ:quid enim ſagitta cruce gladij inſignita & manubrium mucronis niſi virum in bello fortem & conſtantem denotant? Nam teſte Martiali Epigram: 32. apud antiquos gladium vel frameam ad latus geſtare fuit dignitatis & honoris ſignum: ex bello ſine gladio vel ſcuto redire fuit maximus dishonor, cum ſcuto & gladio fuit maximus honor, ſed rupto ſepto cum ſcuto transfixo, cum gladio quaſſato, rupto, diſiecto ſummus honor. Ronnebergij vt ex talibus eorum armis quibus vtuntur conijcere licet, in bellis pro ſua Patria cum hoſtibus dimicando non retrocedebant, ſed procedebant, pectore non tergo obiecto conſtanter & animosè pugnabant, cum ſola enſis cruce domum redibant, & ideò illis iuremeritò talia arma conceſſa ſunt. Recte igitur ſthematizati hiſce armis Patriæ firmamentum intitulari poſſunt.

DECVS ET ORNAMENTVM FIRMAMENTI.

CReator omnium rerum Deus, poſtquam in principio creauit cælum, in firmamento ipſius poſuit ſtellas pro ornamento dicente Sacra Scriptura, Gen. 2. *Igitur perfecti ſunt cæli & omnis ornatus eorum.* Firmamentum Patriæ ſuæ Germaniæ fuerant Ronnebergij, quod inſignia hæc propter fortia eorum geſta collocata demonſtrant, addita fuerat ſagitta pro ornamento Nobilitatis: Longobardorum enim hæc erat ſolemnitas, vt nobilitatem capientibus ſagittam porrigerent cum tali oratione: *Dij te hac ſagitta nobilitent.* Id ipſum rectè huic Familiæ applicari poſſet. Ezechiel Propheta cap. 27. mandato Dei exprobrans faſtum Tyrijs, qui fortitudinem & ornatum Ciuitatis ſuæ iactabant, inter cætera de ipſis dicit: Pigmei (id eſt viri bellicoſi) qui erant in turribus tuis, pharetras ſuas ſuſpenderunt, in muris tuis per gyrum ipſi repleuerunt pulchritudinem. Neulinij ſeu Ronnebergij pharetras ſuas ſagittis ornatas, in muribus Germaniæ ſuſpenderant, ſanis ſuis conſilijs & fortitudine pectoris pulchritudinem eius conſeruabant, ornabant, ampliabant præclaris ſuis meritis, vt non immeritò illis talia arma conceſſa fuerint. Non ſine maturo iudicio Rex Auguſtus eorum virtutem admiratus, ad arma illorum antiqua duas ſtellas pro ornamento adiecit, tanquam duplici firmamēto Regni Simoni & Erneſto Ronnebergijs: ſicut enim primo Parenti Ordinis Prædicatorum S. Dominico adhuc paruulo ſtella miraculoſè in fronte apparuit, quâ indicabatur ipſo nato nouum lumen mundo affulſiſſe, vnde & de eo canit Eccleſia: *Stella micans in fronte paruuli, nouum iubar præmonſtrat ſæculi.* Ita exiſtimarem duplici ſtella ad arma Neuliniorum addita, duplicem ſplendorem Simonem & Erneſtum tunc Regno affulſiſſe denotabatur. Inter alia ſigna cæleſtia ſagittarius cum arcu & ſagitta vibrata exponitur, Sagittarius iſte iuxta mentem interpretis Alciati Emblemate 149. Chyron vocabatur, qui rerum cæleſtium erat peritus, ac in dignoſcenda natura herbarum peritiſsimus, & ideò ab antiquis inter ornamenta & aſtra cæli connumeratus, & authore Plinio lib. 18. cap. 26. conſtat ex quinque ſtellis. Sagittarius iſte Ronnebergiorum ex duabus tantum ſtellis conſtat. Chyron tamen eſt, Chyron erat Simon in arte Medica peritiſsimus, in inueſtigandis naturis herbarum dexterrimus. Chyron erat Erneſtus, qui pro Patria & Regno cui ſe adiunxerat, non dubitauit mori, & ſe totum & omnia ſua dedit, conſecrauit. Reponendi igitur erant inter ſydera cæleſtia, & ſtellis erant adornandi. Et ideò quemadmodum Moyſes moriturus Deuth. 2. benedicens populo Iſrael iſtis verbis vſus eſt: *Eſtis hodie ſicut ſtellæ multiplicati & ſplendentes, ſed addat Dominus ad numerum millia & benedicat vobis.* Ita & Neuliniis ni fallor benedicens Rex eandemq; felicitatem præcando ſtellas conceſsit. Ex quo eos ornamentum firmamenti indubitanter conijciamus.

SERIES

SERIES FAMILIÆ NEVLINIORVM.

DVo illi nuper memorati plurimorum quorum nomina esto meritissimorum antiquitas sepeliuit Protoparentes fuêre, vsq; ad hos quos nobis præsens nostrum sæculum videndos proponit. Abraham videlicet Ronnebergium virtutum plurium cultorem, eleëmosynarum largissimum distributorem, Familiæ Societatis IESV specialem amatorem, & Cracouiæ benefactorem, cui Familiæ vnum etiam ex Filijs Deo consecrando inseruit. Aliquot deinde ipsius filios magnæ dexteritatis & prudentiæ viros, cum ampla sua prole hæredes, in villa Kapiotki, in Palatinatu Cracouiensi districtu Lelouiensi.

NIECZVIA alias OSTRZEW.

DELINEATIO.

EST arbor secta cum quinque nodis in rectum stans, cui trunco arboris Boleslaus Criuoustius addit crucem ad verticem in campo Rubeo. Super coronam inter duas aquilinas alas, est eadem arbor cum cruce. Vndè aduerte quod aliquæ familiæ vtuntur trunco sine cruce.

ORIGO.

TAlia arma sine cruce reperiuntur & in Sicilia, quibus insignitur familia à Boscho, vt Petra Santa refert. Et in Silesia Vlrico Principis, eadem arma primi consiliariorum fuerunt: *Paproc. in horto Reg. fol.* 183. Sed hæc arma Ostrzew dicta in Regno Pol. acquisita Dlugossus refert, vndè dicit genus Polonicũ, Boleslao Criuoustio regnante, acceperunt nouum Proclama cum additione. Nam dum contra Silesios & Bohemos mouisset Rex bellum, dum castra ab vtrinque metata fuerant, Bohemi nocte quadam insidias parauerunt, & minus incautos inuadere voluerunt, vnus de familia Ostrzew diuinitùs admonitus per somnium hostes adesse ingenti clamore personuit, quo expergefactus miles hostem prope insidiantem conspexit, quos irruentes, forti pectore Criuoustius repressit & oppressit. Quocirca addidit illa ad arma crucem, & Nieczuia vocauit vt aliqui volunt. Præcesserunt tamen in hoc prælio magna indicia fortis animi, nam Ducem exercitus Bohemici strenuè aggressus vires hostium debilitauit. Vndè non tam ille clamor, quam audax & felix

 con-

congressus cum hosteSerenissimumRegem in præmium conferendum concitauit, vndè crux ex quassato gladio ponitur. Sunt qui ex Silesia primitus originem habere arma dixerunt, nec ambigo, si sermo fuerit de armis Ostrzew, nam ibi plurimæ familiæ similibus armis vtebantur. Notat Papr. in Nido virtutum, quod Principe Hermano regnante in Regnum venisset cum filijs decem parens horum armorum, qui à villa Nieczuiki Nieczuiouij postmodum dicti. Quapropter magis placet quod proclama ex cognomine fuerit.

DECVS REGNI.

VArijs modis decorem Regni repræsentabant scriptores. Alij libro, quo sapientia & prudentia acquiritur & conseruatur; alij gladio, quo omnis Respub. protegitur & dilatatur: alij corona, qua diuersi Principes, Reges, Imperatotes inaugurantur & coronantur. At Vespasianus magnus ille de Hierosolyma triumphator nullo conuenientius repræsentari decorem Regni quàm arbore apertè in suis nummis edocuit. Vt scilicet diuersa arbor, diuersa significet Regna: decusq; arboris, decus Regni commonstret. Quapropter vt Iudæam significaret, palmam ponebat in nummis, vt verò Cretam, Cedrum efformabat. *Ita Pier. lib.* 52. *cap.* 3. Sed quod ille in decus Regno adscribendum posuit, hoc quoq; in Sicilia, Silesia, & Polonia obseruandum venit, nam nobiles & Barones, præcipui in his Regnis arborem in ornamentum suorum Regnorum & nobilitatis assumpserunt, sed præcipuè decus Regno Pol. ex talibus armis consurgit, quia salutiferam crucem formatam ex quassato gladio commonstrat & defert. Vndè quidam

Prouida magnanimæ si adsit prudentia dextræ,
Dic mihi quæ rerum pulchrior esse queat.

Refert Suetonius in Vespasiano, quod cupressus in auito Vespesiani agro, altitudine conspicua sine vlla vi tempestatis euulsa radicitus repentè procidit, ac sequenti die viridior atq; firmior eodem vestigio resurrexit. Grande, vt inquit Tacitus, prosperumq; assensu aruspicum iuueni Vespasiano per hoc fuerunt promissa, ostento erat Cupressus maximo, at hæc omina cum felicitate prospera iam extremum passa fuerunt. Arbor autem sicca immò truncus quem crux gloriæ virentis adornat, iam tale ac tantum omen secum deducit, vt nedum sole hoc & luna existentibus maxima laudis encomia reportabunt, verùm cessantibus planetis & astris, dum magnificabitur crux, & quocunq; locorum magnificabitur siue in terra siue in cælo, vos quoq; talium insigniorum patronos ad laudem concitabunt & vocabunt. Sit igitur hæc vestra intentio & meditatio, quàm Euripid:

Meo quidem iudicio non rectè sapit
Qui spretis patriæ terræ finibus,
Alienam laudat, & moribus gaudet alienis,
Tu verò ò mea tellus & genitorum Patria
Vale. Nam viro licet plurimis malis obruatur,
Nullum est suauius solum quàm quod nutriuit eum.

LINEA

LINEA FAMILIÆ NIECZVIA.

DErslaus Nieczuia, qui erexit villam in Sendomirien. Palatin. dictam Nieczuyki, Pocillator Boleslai Criuoustij 1114. *cui hæc arma concessa fuerunt. Wjeborius Nieczuia Palatinus Sendomirien. & Præfectus exercituum Regni Anno* 1145. *Troianus Nieczuia. Comes Stoislaus Nieczuia, Comes Zdislaus Nieczuia, in quibusdam priuilegijs memorantur, Anno* 1200. *&* 1261 vt Papr. refert in Stemm.

Starzechowscij. *Hi & nobilitate generis, & dignitate titulorum, & præstantia militari, illustres & conspicui. Albertum Orichouius magnū virtute & ingenio in dialogo executionis meminit, cuius filius Ioannes Palatin. Podoliæ dignitate insignitus fuit, Germani autem fratres Alberti in bello ad Socalum pro patria fortiter dimicando à Tartaris sublati sunt. Quantus vero fuerit vir Albertus nominatus, sequentia demonstrant. Ille in Confinibus Regni tunc Bari Præses fuit, cùm à Bona Sfortia Regina in propugnaculum erigeretur. Vndè colligitur armis & fortitudine fuisse strenuum & hostium stragem. Ille pro bene meritis præsertim castrensibus & militaribus titulo Castellani Belzensis honoratus fuit. Ille numerosa legione militum, quos mira humanitate & liberalitate tractabat, tutor & pater confinium exstitit. Ille Palatinatum Belzensem in præmium tenuit. Ioannes ex Turska armorū Ianina natus Palat. Podol. non dissimilis parenti ingenio & Marte, qui liberalitate affectos sibi milites & Reipub. bene merendos conciliauit. Ex Bydlowska armorum Topacz in aula Sereniss. Reginæ moribus & virtute ornata, reliquit prolem. Albertus filius eius parens militum & maximus patronus, Ductor turmarum equestrium sub Gedanum & ad Smolenscum, & contra Tartaros præcipuus. In Transiluaniam ad electum Regem Stephanum Bathorium Legatus. Vir Regi & Reipub. obsequio singularis,* Papr. in Nido virtut. fol. 1163. *Ex Ligezanka reliquerat Ioannem Palatinum Podol. & Capitaneum Drohobicen: vt Constitutio Regni Anni* 1562. *meminit. Ex Laska Palatini Syradien. filia suscepit prolem, Obijt Capitaneus Wysogrodensis. Stanislaus alter filius Ioannis Succamer. Præmislien. Vir apprimè litteris ornatus, & virtutis studiosorum cum litteris, desideratissimus & amans. Magnus prudentia & consilio in diuerso genio Interregni. Ex Tarlowna Palatini Lublinensis filia reliquit prolem.*

Wapowscij, *Perantiqua familia, splendens genere meritis & titulis in Regno & castris. Petrus legionum exercitus ductor & Aulicus Vladislai Iagelonis Poloniæ & Vngariæ Regis. De quo* Bielsc: lib. 3. sub Anno 1444. *Ioannes Vapowski ingentem deuastationem Tartarorum à Belz vsq; ad Paczanouum forti manu & pectore à Paczanowo repressit.* Bielsc. Anno 1502. fol. 495. Cromer. lib. 30. *Bernardus Cantor Cracou. Secret. Sigis. I. qui fragmenta Regni Pol. seu historiam succinctam de Regno scripsit. De hoc Epitaph. Cracou.*

Bernardo

Bernardo Wapowſki Iuris Vtriuſq; Doctori, Cantori Crac. Cubiculario Apoſtolico, & Regio Secret. Viro erudito, carmine & proſa excellenti, Patruus poſuit. Scripſit Hiſtoriam Polonam ex qua quantum ingenio valuerit, poſteris iudicandum reliquit. Obijt Anno Domini, 1535.

Petrus. De hoc Epitaphium Cracou.

Reuerendo Patri Domino Petro Wapowſki, Decano Cracou: Viro magni & excelſi animi, pietate inſigni, forti rerum Eccleſiaſticarum, honoriſq; diuini propugnatori, monumentum hoc poſitum eſt, qui exactis cum dignitate viuendo 85. annis, Obijt 1536. De hoc *Bielſc. fol. 381. Et Vapouius in Chron:* quod ſubſidia in Vngariam Regi deducebat, ſed retardauit, *Georg: Deſpoth.*

Andreas Caſtellanus Præmisl. Vir maturi iudicij & optimus Senator Patriæ. In Coronatione Henrici Regis à Samuele Zborowſki gladio impetitus, poſt paucos dies obijt. Et hic infelix rerum progreſſus multa incommoda Zborouianæ domui & famæ produxit. Ex Macieiowſka Caſtellani Sendomir. filia reliquit filium Ioannem. Ioannes Vapowſki ſubſcripſit electionem Vladiſ. IV. ex Palat. Ruſſiæ.

Dzierſcij, *in Lublinen. Palat. Hi à Derslao Pocillatore Regni deſcendunt, & per Proauos ſuos ex Palatinatu Sendomir: in Lublinen. & Ruſſiæ venerunt, nam & Kuropatniccij in Ruſſia à Dzierzek veniunt. Ioannes in Lublinen. Palat. & Petrus milites ſtrenui Auguſti Regis. Reliquit Ioannes tres filios, Chriſtophorum, Ioannem, & Prandotam. Chriſtophorus Dzierzek, qui Regio ſumptu Conſtinopolim linguæ Turcicæ, & ſcripturæ Arabicæ gratiâ miſſus fuerat. Cum Taranowſcio legato procurabat liberationem Radecij.* Bielſc. fol. 648. *In Moſchouiam nuntius ad Ducem Moſcorum miſſus, dum plenas furia literas reddit à Moſcho Regi, quæ & quanta ibi paſſus fuerit in legatione facile conijcere licebit. Fidem Catholicam licet medio in Paganiſmo ſine detrimento obſeruauit. Parentem hæreſi infectum ab errore reuocauit, & in fide Chriſti vera Romana Apoſtolica mori procurauit. Militauit contra Moſchos ad Polociam & Pſcouiam. Hieroſolymam viſitauit ſuæ deuotionis gratiâ. Ioannes doctrina, & humanitate, & virtutibus ſpectabilis, multarum linguarum peritus. Sigiſm. III. Sereniſſ. Regis Venator poſtmodum Iudex Terræ Lublinen. Prandota, excultam iuuentutem in exteris nationibus cum Præfecto Samogitiæ Wołowicz, dignam in prouectiori ætate in Senatu & Repub: demonſtrauit. Miles egregius contra Moſchos, Dapiferi Lublinen: dignitate & Iudicis Caſtren: officio honoratus fuit. Adamus filius Ioannis Iudicis Lublinen. Hic cum Illuſtriſſ. D. Stanislao Zolkiewſki, pluribus expeditionibus in Moſchouia ſub Sigiſm. III. & contra Tartaros clarum nomen familiæ ſuæ reddidit. Quod faciunt plerunq; qui Patriæ & Reipub. vitam, ſanguinem, & ſubſtantiam promptè & liberè offerunt. Confirmauit & optimi Ciuis officium, dum ſub Chotimo contra Oſmanum cum Illuſtriſſimo Lubomirſki infatigabile pectus detulit. Ioannes alter filius, qui dum Aulicum Sereniſſ. Sigiſm. III. egit, cum eodem Rothmag. contra Moſchum rebellē pugnauit. Et cum Vladislao Principe tunc contra Oſmanum,*

& cum

& cum iam electo Rege ad Smolenscum idem officium & vsq; ad extrema vitæ Rothmagistri cum laude perfecit. Christophorus tertius filius, linguarum Turcicæ ac Tartaricæ gnarus, legationem ad Crimum & Dinastam, cum dispendio vitæ, & bonorum expleuit. Ioannes filius Prandotæ, hic spreto mundi fastu, Ordinem sacrum Carmelitarum Discalciatorum amplexus est. Stanislaus alter filius, dum literis, & Iuris prudentia nobili animum excoluit, militarem dignitatem tractauit, ad Chocimum contra Turcas, & contra Abasium Basam, ad Cameneceń. cum Illustrissimo Potocki Stanislao, Palatino Podoliæ. Remigius tertius filius, ornatam ætatem literis, & Cancellariæ nobilium dignitate, magnatorum affectibus amicè obseruandam commendauit. Qui tamen non ita se his immersit, vt nobilis animi virtutes in Castris non exercitaret, ad Cecoram namq; pugnando cum Zolkieuio, vix vitam è periculo deduxit. Lucas quartus filius, Marti consecrando adolescentiam, ad exercitum Regni confinia custodienda destinatum sese contulit. Cum Illustriss. Cancell. Regni, & Supremo exercituum Duce Zolkiewski militando, ad Cecoram officium strenui militis peregit. Contra Osmanum Turcarum Imp. feliciter pugnauit. Contra exercitum Soltani Murat. Imperat. Turc. cum Abasio missum propriis sumptibus, ex instantia Illustriss. Koniecpolski, militem exercitatum adduxit & tenuit. Ex Rozniatowska suscepit optimè spei prolem. Prandota quintus filius, qui educationem in literis & lingua in Germania incepit, in Gallia ornatiorem reddidit, in Turcia lingua & scriptura Arabica finiuit. Quo nedum proficuus Castris & Patriæ, sed ornamento etiam familiæ suæ deuenit. Legationes & Nuntia multoties in Turciam perfecit, & in propriis Castris animosè, & cum sui gloria bellauit. Christophorus vltimus filius, eximius miles multis annis in Prussia, contra Cosacos & Tartaros bellauit gloriosè, & cum honore. Supersunt ex eadem familia Dzierzek, in M.D.Lit. & Samogitia ex Succamerario Trocen. descendentes, Vexilifer Troceń. Christophorus de Krziwiec, Aulic. Sigism. III.

Wilkoccij, *in Palat. Crac. erant fratres vterini Stanislaus, Christophorus, & Ioannes in curia August. Regis milites eximij, vltimus cum Czerna habuit prolem.*

Lokniccij *in Podlachia, Ioannes Trib. Belzeń. qui ex Iasieńska susceperat Secretarios Regis Stephani, Ioannem, & Marianum. His demandatum fuerat à Rege, vt ad Castra Regni versus Smolenscum tendentia, victualia per Boristenem, & cæteros fluuios conducant. Stanislaus Alexander, Tribunus Bresten. electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

Wierzbiccij *in Chelmeń. In districtu prædicto clari, & literis cum Iurisprudentia nobili ornati. Derslaum de Wierzbica, Subiudicem Chelmeń. Acta 1525. referunt.*

Wilczopscij, *in Lublinensi Palatinatu.*

Bystrzeiowscij *in Sendomiriensi Palatinatu. Erant vterini fratres, ad Reip. negotia aptissimi Ioannes, Nicolaus, Stanislaus, & sui Patrueles Zbigneus, & Christophorus. Reddunt militaria exercitia, cum futura spe ampliandæ famæ domus suæ in curia & Castris Nicolai Potocki, Campiductoris Regni.*

Ostrowscij, *in Sendomiriensi Palatinatu.*

Kochowscij, *in Sendomiriensi Palatinatu.*

Łukawscij, *in Sendomiriensi Palatinatu.*

Kuropátniccij *in Russia, qui sunt verè Dźierscij, sed diuisione bonorum ad cognomen nobilitatis diuersum peruenerunt, sunt bello illustres, & castris præsentes. Non modica officia nobilium, in parlamento iudiciorum, in Comitijs à nobilitate electi perfecerunt.*

Krasuscij, *in Lublineń. Cracou. & Lucouień. Palatinatibus. Hic cum speciosa generis nobilitate, ea quæ verum nobilem decent, aggredi semper conati fuerunt. Albertus Secr. R. M. toto tempore Patriæ, & Regi præsens in curia obsequia detulit. Ex Otwinowska reliquit filios. Paulus hic affectu pleno militarem obseruauit, & ex Palat. Crac. contra Osmanum Rothm. Militem egregium conduxit. Cum Ianowska Subiudicis Terræ Crac. filia, reliquit optimæ educationis, & exercitij singularis filios. Adamus vir pietate, virtute, beneuolentia, & liberalitate insignis. Qui post præclara nobilium officia, cum Ianowska nata, ex fratre Abbatis Iedrzeiouiensis tenuit Sacramentum Matrimonij, ex qua suscepit Dominicum in Ordine Prædicat. magnum Theologum, & Prædicatorem Sereniss. Vladisl. IV. Hieronymum multis expeditionibus in Moschouia & Prussia clarum, & Sigismundum, qui primum in Curia Principis, demum in Castris militaribus collegit incrementa fortitudinis.*

Domaszewscij, *Eiusdem sunt cum Krasuscijs Familiæ, sed à Domasow ita appellati, sicut illi à Krasusy.*

Witosławscij *Militari dediti, & Reipub. negotijs intenti. Benedictus de Sielec. Rothmag. S. R. M. Andreas Witosławski, ex Calisiensi Palatinatu. Petrus de Sielec Witosławski, ex Palatinatu Posnaniensi subscripsit electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis.*

Dimitrouij, *in Vislicienſi districtu.*

Prascij, *in Palatinatu Sendomiriensi.*

Vichorscij, *in Chelmensi Terra.*

Slankouij, *in Belzensi Palatinatu.*

Krzesinscij, *in Maiori Polonia.*

Sadlenscij, *ex Brestensi in Cuiauia.*

Zgierscij *in Zakrocimensi.*

Gładysouij, *in Prussia, & Sendomirień.*

Sniescouij, *in Pilzneń.*

Konienscij,

NIEMCZYK.

N I E M C Z Y K.

DELINEATIO.

EST Scutum linea diametrali ſe-ctum, in campo inferiori, eſt cau-da Aquilæ nigra in colore ſan-guineo : in campo autem ſuperiori albo, eſt ſagitta currens per caudam acumine inclinata in dextram, ita diſ-poſita, vt media pars ſit intra caudam, media in campo albo.

ORIGO.

CAuda antiquum eſt nobilis fa-miliæ ſignum , nam Petrei Du-ces cauda pro inſigni vtebātur. Hæc tamen arma in Germania originem habuerunt, & forte in bello cum illis qui ſagittis fortitudinem ſuam oſtentant. In Regnum autem Poloniæ, à quo & qua occaſione non habemus ex Hiſtoricis noſtris.

NON DEGENERABVNT.

MAximum poſterorum encomium, non degenerare à maiorum vir-tutibus, fortitudine, exemplo. Durum namque auditu eſt, quod *Seneca Epiſt.* 54. degeneris obijcit. Vitia ſub nomine virtutis ob-repunt, temeritas ſub titulo fortitudinis latet, moderatio vocatur ignauia, pro cauto timidus accipitur. Degenerauit & ille à maiorum obſeruantia, cuius mens furia, os periurium, colloquium ſerpentinum, rabioſa amicitia. Et quanto degeneratio hominem infamem, ſcelestum, & abominabilem conſtituit, tanto non degeneratio virum laude honore dignum, deſideratum & colendum oſtendit. Sed in quo conſiſtit non degeneratio, in ſymbolis Petraſancta modum video. Aquila pullos exponit ad ſolem, vt ſcilicet conſpiciant & non aſpernantur ipſum. Tali ſymbolo vtebatur Gabr. Cæ-ſarinus, & ſubſcribebat : *Mei non degenerant.* Nobilis filius vt ſol ſplende-ſcere debet, & tenebras fugere. *Fulgoſius lib:* 5. *cap:* 4. *aliter.* In ciuili bel-lo in quo Antonius cum Octauio decertabant ad Actium Octauius deui-cit. Certabat pro Antonio Metellus, pro Octauio filius Metelli, qui dum inter captiuos duceretur, cognitus fuit à filio. Itaque lacrymabundus in Patris amplexum cucurrit, deinde lacrymarum plenus ad Octauium con-uerſus dixit : *Hic tuus hoſtis mortem meritus eſt. ego autem præmio ſum dignus*

qui tibi inseruiui. Oro igitur te, vt pro eo munere, quod mihi à te debetur, hunc serues incolumem, & me pro eo occidas. Ea pietate motus Octauius, filio Metellum patrem, quanquam infensissimus hostis esset, dono dedit. Ergò, qui tanto tesseris gentilitio honorati manetis, nec degenerare vos ab aquilis decet, nec à triumphatoribus in bello, sed sicut penna vna aquilæ deuorat omnes, ita sagittas hostium deuorando, audaci robore Patriæ & Regi infensos deprimite, conterite.

NIESOBIA, aliâs KRZYWOSAD.

DELINEATIO.

EST medium sagittæ latum antiquitatem quasi præseferendo coloris albi, pro altera verò medietate sagittæ, est cauda nigra aquilæ, iuncta ad fracturam sagittæ, in campo rubeo est sagitta, cauda verò in campo aureo.

ORIGO.

AD præterfluentem vocatum *Niesobia* in Terra Syradiensi, in quodam congressu hostili collata fuerunt *Krzywosadźio*, cui & plurima bona concessa erant benignitate Regia. *Papr. in primo Opere dicit*: Quod vir cognominatus Niesoba Aquilæ ante pugnam volanti caudam sagitta euulserit.

VIRTVS KRZYWOSADII.

NON pari studio, neque consimili labore acquiritur, & demonstratur virtus bellatoris. Aliorum namque parua principia in maximam laudem succrescunt, aliorum autem magna principia in immensa executionis signa deducuntur. Declarant hoc illæ duæ statuæ Imperatorum in medio mari erectæ, quibus vnus Imperatorum adscripsit: *Non plus vltra.* Alter verò nouum hoc lemma virtutis addidit: *Plus vltra.* Rem explumis inchoatam, non decet aliquo defatigare opprobrio. Nam ipsi Apollini domicilium exiguum primum erat, sed tamen illud apes conferendo ceram, & aues congerendo plumas ædificarunt, quod ominis erat Apollinis templa amplissima, & pulcherrima fore, & plurimis donarijs ornata. Sed præcipuè plumæ, & caudæ aquilæ cum sagitta hac fracta non veniunt aspernanda; exprimunt namque suo Symbolo eximiam virtutem, & posteris

posteris admirandam, atque imitandam. Theodosij Imper. ita quondam exprimebant virtutem. Tabulam libris onerabant, quam duo Genij sustentabant cum orbe, in quo caput humanum efformatum fuerat cum inscriptione: *Diuina prouidentia*, in angulo autem tabulæ inscriptum fuerat VIRTVS, in altero angulo SCIENTIA, in tertio angulo AVTHORITAS, in quarto autem FELICITAS. *Refert Causinus in Symbolis Ægipt. lib. 12. Parag. 60.* Arma hæc vestra exprimunt clarè vestram virtutem, retinent namque Regiæ auis caudam, fortissimorum virorum sagittam, aureum colorem & candidum, quo non aliud significatur, quàm quod nobilem decebat, conueniebat, hoc probare, & exequi animo constituistis. Quapropter hoc solùm vobis cura diligenti obseruandum venit, ne virtuti vestræ tenebræ obstent, nam longinquitate temporis excrescunt in elephantos muscæ, & elephantes desinunt in muscas.

Hunc nomina rebus
Crescendi posuêre modum.
Scipio sit iustus præmium vtrique fero.

LINEA FAMILIÆ NIESOBIA.

KRzywosadius *Comes, qui contulit Monasterio Sieciechouien. plurima bona Anno* 999. Miechouius lib. 2. Bielsc. fol. 59. *Bogomilus de Ruda Castell. Comes Krzywosad. in Priuilegiis Regni legitur* 1256. *Erat etiam Succamerarius Cracou. Krzywosad Comes* 1334. *vt patet ex Statut: Regni.*

Miromscij, *in Palat. Syradiensi, descendentes ex Krzywosadziis. Venceslaus Aulicus Henrici, & Stephani Regum. Vir erat liberalis, sed cum non prouideret futura, debitis onustus moritur.*

Kępinscij, *Placet in bello breuior via, sed illa est breuior quæ apertior, tutior, non impedita, nec commeatu laborat. Ita Catholica via breuior, viuere secundum virtutem, & mori cum pænitentia.*

Doruchowscij, *in Syrad. Palat. Hi militarem disciplinam, & præsertim authoritatem Ducis sacrosanctè obseruarunt: quapropter & in militia Christiana Deum eiusque honorem venerantur & colunt.*

N I E Z G O D A.

DELINEATIO.

EST Solea, calcibus infernè diſpoſita, intra cuius medium eſt Sagitta auricula concauitatem ſoleæ tangens, per medium autem ſoleæ eſt gladius, quaſi in lineam diametralem, à leua capulus diſponitur. Super coronam ſunt pennæ Pauonis, in campo ceruleo, ſicut & omnes ſoleæ, non verò in campo rubeo.

ORIGO.

DEſumuntur ab armis Dolega, ſed quia frater fratrem ſuſtulerat è viuis, antiquo more decretatum fuit, vt poſteritas illius amitteret Crucem, & gladium teſtem ſceleris & fratricidij apponeret.

ACRIOR VIRTVS.

SI de virtute belli ſermo fiat, enimuerò multis medijs & ſtratagêmatibus fit acrior virtus belli. Alij namque incitantur ad bellum ipſa virtutis gloria. Vnde Philippus Aug. Franc. Rex, optimos milites contra Othonem Imperatorem ſolùm ita animauerat. Pugnaturus in patera aurea buccellas panis vino prægnantes propinabat dicens: *Commune hoc, aut victoriæ, aut glorioſæ mortis, poculum erit*: qua voce animati Franci hoſtes mira alacritate ſuperarunt. *Ægid. Corozetus de dictis & factis mirabilibus.* Alij verò incitantur ad pugnam proprio vel ſuorum contemptu. Quapropter Polypercon Peloponeſijs aditum obſidentibus, ita ſuos milites ad periculum adeundum confirmauit. Impoſuit ruſticorum pileum, & tunicam duplicem indutus, accepit baculum, & dixit ad illos: Qui nos in periculum vocant, ô commilitones, eiuſmodi ſunt homines: poſt his depoſitis, & armatura recepta dixit: qui verò manum cum illis conſerent, eiuſmodi ſunt multorum magnorum bellorum victores. Quo audito, obſecrabant ne moram interponeret, ſed rectè ad pugnam deduceret. *Polyenus lib:* 4. Alij autem ineunt fortiter bellum aliquo laceſſiti pudore. Ita in expeditione Hieroſolymitana factum *refert Aemil. lib:* 4. Petrus Eremita legionis Dux, cùm Solymanus nouo exercitu Chriſtianis occurriſſet, & multitudine infeſtus eſſet, habuit Rothmag. Robertum Ducem Normaniæ, hic vt vidit magnitudine

gnitudine Turcam opprimentem ſuum vexillum aureum, accipit ipſe ſignum, & in frequentiſsimos hoſtes iecit, pudore tanto incitati in Martem Normani, omnes impetus furentium hoſtium diſsiparunt, & quadraginta millia hoſtium occiderunt. Eſt quod animet & ſtimulet horum armorum protectores, ad virtutem, fortitudinem, honorem. Animet pudor innocui ſanguinis, animet contemptus patriæ ab hoſte, animet & ipſa glorioſa laus & virtus Maiorum, qui hanc diſcordiam fraternam, multorum hoſtilium capitum ſtrage abſtergere conati fuerunt. *Inuenite propriis in fontibus ignes.*

LINEA FAMILIÆ NIEZGODA.

Kłoniccij, *in Pruſsia.* Łętowſcij, *ibidem.* Radoſzewſcij. Minkowſcij.

NOGA CZŁOWIECZA, ſeu Pes hominis.

DELINEATIO.

EST Pes hominis vſque ad genua quaſi gradiens.

ORIGO.

SVnt magnæ familiæ arma in Italia, his namque armis vtebatur Sanctiſsimus Pontifex Ioannes vigeſimus tertius. In Regno ſunt ab Hoſio S. R. E. Cardinali & Epiſc. Varmien. magnæ eruditionis viro, Eccleſiæ acerrimo defenſore & fidei, Regnique noſtri ipſo decore.

PES IN DIRECTO.

INgenioſa antiquitas, vt hominem in recto ſtantem atque directa meditantem & ſatagentem opere, conſtitueret: ſingulis membris humanis Deos aſsignauit. Caput Ioui deferebant, Neptuno pectus, cinctum Marti, Frontem Genio ſacram facit Seruius, nam Deum venerantes frontem tangimus. *Supercilia in Iunonis tutela inquit Sextus Pompeius*, quod ijs protegatur oculi, per quos luce fruimur, quàm à Iunone tribui putabant. Oculos Cupidini

Cupidini Veneris filio tribuit Philoſtratus, Mineruæ autem ſacros tradit Fulgentius, Aurem Memoriæ conſecratam refert Seru. Dextra fidei. Dorſum Plutoni, Renes Veneri, Pedes Mercurio, Genua Miſericordiæ, Plantæ & Tali in Thetidis poteſtate, Digiti Mineruæ, *Vide Lilium, Gregor. Gyraldum, Sintagmat. primo Deorum Gentilium.* Sed relinquamus antiquitati ſua commenta. Pedem in directo, licet per Mercurium, hoc eſt fortitudinem, & miſericordiam conſtituebant, non erat tamen pes niſi claudus. Refert de tali pede Cauſinus, in Polyb. Symb lib. 4. *Pes ligneus in aurea crepida.* Opulentus enim quidam per niuem iter faciendo frigore, vtrumque pedem amiſerat, accommodauit igitur ſibi ligneos pedes, quos calceis precioſis ornabat, & ſeruis innixus incedebat. Dij ergo antiqui poterant pedes ligneos in aurea crepida ponere, ſed non poterant ſtatuere pedes in directo, vt Pſalmiſta adiunxit: *Pes meus ſtetit in directo, in Eccleſiis benedicam te Domine.* Pes Illuſtriſſ. & Eminentiſsimi Card. Hoſij ſtetit in directo, qui & columna fidei, contra Hæreticos ſcribendo, diſputando fuit, qui defenſor Eccleſiæ contra arripientes connubia ſacerdotes extitit, qui in Concilio Tridentino, plurima in Eccleſiæ authoritatem defendendam determinauit. Habent nauigatores in mari pedem, quo tota machina nauis retinetur, dirigitur, quieti datur; eſt autem nauticus funis, quo velum tenditur, & quo pes veli alligatur. *Ita Dempſter. de Antiq. lib.* 10. *cap.* 20. Eiuſmodi pedem Stanislaus Hoſius referebat & in ſe exprimebat, noluit aliquem hominum videre claudum mente, & figulineis ſenſibus, ſed ſtare in directo. Quod ex illius Epitaph. Romæ colligitur.

D. O. M.

Stanislao Hoſio Polono, S. R. E. Præsb. Card. Varmien. Epiſc. Maiori Pænitent. vitæ ſanctitate, eruditionis, & eloquentiæ gloria celeber, Catholicæ Fidei,

ACERRIMO PROPVGNATORI.

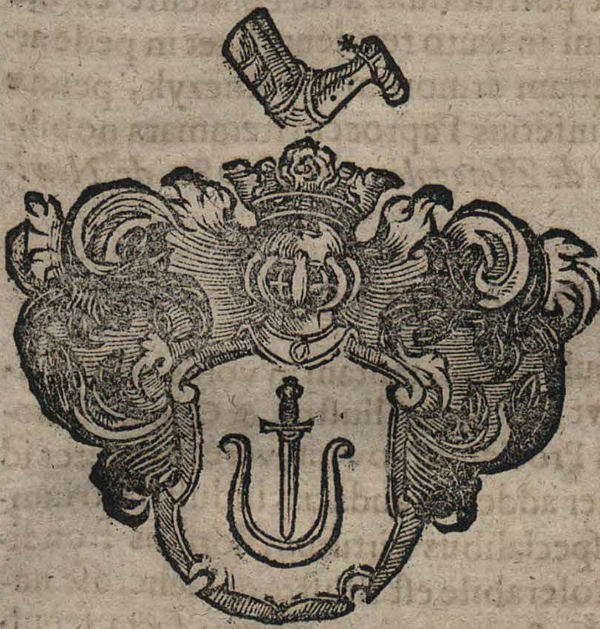
Qui cum antiquæ probitatis, & Epiſcopalis vigilantiæ præſtantiam in humilitate, charitate, caſtitate, beneficentia expreſſiſſet, Hæreticas ſectas, ſcriptis & conſilijs ſapientiſſimis feruenter oppugnaſſet, multos ab erroribus reuocaſſet, grauiſſimisque legationibus, pro pace Eccleſiæ Dei, cum apud Carolum V. & Ferd. Ceſar. tum præcipue in S. Conc. Trid. Pij IV. Pont. nomine fæliciſſ. perfunctus, Chriſtianæ Reipub. plurimum profuiſſet, omnium virtutum laudibus, & exemplis ad imitandum abundans, obdormiuit in Domino Nonis Auguſti, Anno Salutis, M. D. LXXIX. Ætatis ſuæ LXXVI.

LINEA FAMILIÆ HOSIORVM.

HOſius, *ſiue Ozius, Ioannes vnus & nobilitatis in Senatu Crac. Stanislaus filius Cardinalis S. R. E. Eminentiſſimus, & Epiſc. Varmień. Ioannes ſuus germanus Capitaneus Gutſtadien. in Varmia. Eius filius erat Stanislaus Canonicus Varmien. & Secr. R. M. & Vlricus. Filiæ Anna Capitanei Bransberg. conſors, & Barbara cum Vrſula. Vlricus ſecundus frater Cardinalis, reliquit filios tres, Stanislaum Canonicum Varmien. qui poſtmodum factus eſt Capucinus, Vlricum Notarium Theſ. M. D. Lit. & Albertum. Illius filiæ erant Heduigis, & Chriſtina.*

NOWINA·

NOWINA aliàs ZŁOTOGOLEN-CZYK. Et WOYNIA, *vt Sarnicius fol.* 246.

DELINEATIO.

EST auris ahenæ coloris albi in campo cæruleo, basis deorsum mittitur extremitates sursum, intra cuius medium est gladius quassatus erectus. Super coronam est pes hominis, quem alij ponunt stantem, ad talos circulum ferreum, hoc est compedem retinet: alij ponunt pedem loricatum cum ocreis, genu coronam tangit.

ORIGO.

ANtiqua familia in Regno, quod colligitur, tum quod eisdem armis vteretur fortunatissima genitrix S. Stanislai Episcopi Cracouiensis nomine Bogna seu Benigna, *vt Cathalogus meminit ad Annum assumptionis in Episc:* 1072. Sed iterum eadem arma renouata fuerunt in Regno, circa Annum 1121. à Boleslao Kriuoustio in bello contra Russos, dum Rothmagistro qui equum proprium Sereniss. Regi, vt saluti suæ melius prouideret defatigato, & vulnerato equo dimisso, subministrauerat, illa concesserat. Huius militis genitor erat Faber ahenarius, vnde insigne gentilicium auris ahenæ cum gladio quassato. Sed dum militarem operam impensiùs profiteretur in Silesia, vna cum Duce suo, postea in captiuitatem deuenit, atque eodem compede cum Duce vinctus in carcerem deiectus fuit. Cùm verò arctam custodiam sua vigilia non superarent, miles vt Ducem generosum eliberaret, abscidit pedem suum ad genua, & cingulo Ducis alligauit, & patiens doloris ad triduum longius recedere Ducem permisit. Tanti amoris Patriæ, atque fidelitatis in Ducem suum admiratus Princeps, militem tàm strenuum remuneratum in patriam remisit, atque pedem abscissum armatum aureum armis illius, in memoriam æuiternam & famam apposuit. Antiqua igitur arma vocabantur Złotogolenczyk, moderna verò vocantur Nowina. Non quod nouum fuerit Polonis Nobilibus atque subditis coronæ Regiæ fidelitatem præstare Regi suo cum periculo proprio, hoc namque innatum est Nobilibus Regni, sed quia cognomen fuit tale ex parente militis, qui Nowina vocitabatur, à Cechmagistris suis. Ita colligitur

ex vtroque opere Paproccij. Verùm pace tanti viri dixerim, quod hæc duo Złotogolenczyk & Nowiná diuersa sunt nobilitatis arma. Nam cum Złotogolenczyk sint Beatæ memoriæ progenitricis S. Stanislai, etiam intra scutum nedum super coronam fuerant. Hæc verò arma Nowina, quia regnante Serenissimo Kriuoustio acquisita, & postmodum à descendente ex illo milite in Silesia aucta, diuersam formam in scuto retinent, licet in pede armato conueniant. Suprà coronam etiam armorum Golenczyk, pennæ Strutij adnotantur, vt obseruarunt qui inferius Paproccio stemmata nobilitatis Polonæ conscripserunt. *Bjelscius de Złotogolenczyk folio 82. de Nowina folio* III.

ESTO QVOD AVDIS.

QVantam ferunt differentiam fabula à vero, tantam in vobis adesse dignitatem desidero. Desidero vt Nobilitas Illustris, & Generosa horum armorum, dum audit suum Proclama Nowina, verè & realiter id sint, quod audiunt. Sint noui in fortiter addenda audacia, industria, triumpho, claritate familiæ suæ, proprijs & specialibus virtutum floribus frondibus, fructibus. Nam sicut graue & intolerabile est Illustre & Generose nato, aure percipere post præclara, eximia, & ingentia maiorum facta sepulchro similis nil nisi nomen retines; erit turpe exitiosum, & detestabile regalem & summæ Senatoriæ dignitatem ferre, & seipsum cæno & luto oblitum delectari. Quapropter M. Antonius, licet nummis suis imprimeret Templum Salomonis & subscriberet, *Rex Salomon*, quia tamen ad omnem flagitiosi animi dementiam fuerat pessundatus, id sibi in opprobrium & quasi perpetuum cessit. Et omnibus ferè, qui speciosis titulis suas ineptias celant, & talia insignia gerunt, quæ secundum morales eorum actus, non magis illis conueniunt quam calonibus sambucæ, & genus, & tituli, insignia & arma in detestationem veniunt, & crimen. Hoc singulare in familia Nowinorum fuerat, vt essent id quod in Proclama suo, à tot sæculis audiunt: Erat inter illos semper Nouus bellator, Nouus Senator, Nouus Patriæ vir, Nouus Consultor, non dico Nouus nouitate principiata, sed nouitate dignata, & ponderata. In vestra namque Familia, noua sanctitas Polona enituit, dum pietate illustrem genitricem S. Stanislai Episcopi & Martyris in lucem produxit. Nam si Sanctus cum Sancto iucundè conuersatur, etiam Sanctus de Sancto dignius procreatur. In vestra Familia semper nouus, & dignior erat bellator, quod Familia Czernych lucidè demonstrauit, atque aliæ de his armis & nunc demonstrant, qui ab annis vltrà, quam viginti Supremi Exercituum Regni Ducis regimina, & belli signa deferunt. Est in vestra Familia nouus semper Senator, nam post Ioannem Przerębski, Archiepisc. Gnesneń. Primum Principem & Primatem Regni, atque Legatum natum, *de quo hæc Ianitius reliquit;*

His

Hic sublime genus veris virtutibus auxit,
Insigniis pollens dotibus ingenij.

Plurimi de hac Nowinorum Familia, Senatoria loca occuparunt, cohonestarunt, atque in præsens retinent, ornant, collustrant. Est in Familia vestra nouus semper ob superaddita sua merita, vir Patriæ & Ciuis, & qualis ante fuerat fælix, grauis, & prudens in Legationibus, Commissionibus Ioannes Krzystoporski. Erat & est semper in Familia vestra nouus Consultor, consilijs sanis saniora deducens, Padniouios appello Cracouienses Præsules, & quos moderno sæculo admiratur ingeniosa in consilijs iuuentus. Vobis igitur, quibus splendor Patriæ, bonum Familiæ, pulchritudo Ecclesiæ, decor virtutum est amori & honori, id desidero adesse. Estote quod auditis, proficiatis in virtute, fama, & exemplo. Et quia fortuna nunquam est perpetua, & citius inuenitur quàm retinetur, vnicum vobis præmonitorium adhibere cupio, Dario Persarum, vt perpetua memoria de eo fiat, quod caro ipsius corruptioni non sit per mortem obnoxia, ex lapide Chernite loculum constituit, qui quidem lapis est ebori simillimus. Ex hoc desumite dogma, Fidem Catholicam, conscientiam mundam, charitatem, qua Deus diligitur, & proximus, propter Deum sedulo conseruate, & eritis semper quod auditis.

CRESCENT IN ÆVVM.

QVod speciosæ virtuti, quam sequitur gloria, & honos tribuitur, hoc insignitis gentilitio Nowina tribuendum puto. *Crescent in æuum.* Composita namque vel potiùs aucta ex gladio quassato, armato & deaurato hominis pede, & ahenea aure si animaduertantur, æuum dicent & immarcescibilem. Dicite velim quantis sæculis Zlotogolenczyk in Regno crescit, quot annorum reuolutionibus gladius quassatus inter arma nobilitatis Polonæ recensetur? Quid de ahenea aure, quæ in tot gentilicijs nobilium sæpè numero reperitur, referam? Crescunt Arma hæc, nec decrescunt. *Refert Clitonymus, lib. 3. Rerum Tragicarum.* Orpheum illum Cithara nomen & famam retinentem creuisse in æuum, imò nunquam mori hoc medio, dum ipsum Bachantes virgines discerpserunt, & membra eius in fluuium Hebrum proiecerunt, caput illius cessit in draconem, lyra inter astra relata est, & ex cruore stillante orta est herba cithara, quæ festis Bachi citharæ sonum emittit. Hoc emblemate significatum, quod virorum gloria & monumenta nunquam emoriuntur, *sicut Horatius quoq; Ode 28. lib. 3. carm. meminit:*

Non omnis moriar, multaq; pars mei
Vitabit Lybitinam.

Iam non fabula sed ipsa veritas est præsentia arma inspicienti, quod licet aspectu primo quassatum gladium, truncum pedem, æris frustum, interius tamen animum dirigenti, immortalitatem mortalibus deferunt. Habeo D. Bernar-

Bernardum, lib. de Charitate, cap.31. ad immortalitatem excitantem. *Indue te quæso veste innocentiæ, orna te quasi veste Polymita varietate virtutum, & qui te fidei annulo subarrhauit, in te odorare lætetur ornamenta gratiarum.* Etiam insignia hæc, licet muta signa, non aliud tamen exprimunt & dicunt, quam excitationem posterorum ad fortitudinem, amorem patriæ, & laudis gloriam immortalem. Mirabar scriptores antiquos Romani Imperij, qui familiam Patriciam, & Plebeiam vnius nominis & gentis esse scripserunt, *sed Sigonius lib. de nominibus Romanorum c.6.* admirationem distraxit, Transitiones gentis ad gentem, Adoptiones, Libertationes pro ratione ponendo. Mirabar etiam profectò, quid ahenea pars intra clauas, coronas, triumphos loci teneret, sed dum quassato gladio, & loricato pede, ocreis & auro, aut alias circulo compedum adornatam conspicio, Patricium re ipsa, & patrem Patriæ, Patrumque præfectum Nouinium profiteor & voco. *Itaq; virtus.*

Cum tempora lethi
Proxima sunt, pulchram defert per vulnera laudem.

LINEA FAMILIÆ NOWINORVM.

NOwina *aliàs* Woinia, *ob bellicam virtutem, quod Regem Boleslaum, à Russis circumseptum cum summo discrimine vitæ suæ planè è faucibus hostium liberârit, concessa ipsi fuerant.* Sarnicius lib. 6. sub Boleslao Chriuoustio Rege Pol. 1130. Bielsc. fol. 111.

Gomar, *Hic primus in vnione M. D. Lit. suscepit hæc arma in Comitiis Hodlensibus Anno* 1413. *vt omnes Historici, qui vnionem hanc cum Regno Magni Ducatus conscripserunt, attestantur.*

Przerębscij, *siue Przeremscij, sicut antiquitate, ita dignitate in Ecclesia, & Regno clarissimi. Ioannes de Przerab Castell. Syradiensis, qui maiorum suorum facta domi, & foris exercitando, strenuam posteris reliquit memoriam. Reliquit filios duos, filias septem, vixit circa Annum* 1450. *Vincentius primus filius Episcop. ex Præmislień. Vladislauiensis, aliàs Cuiauiensis post Creslaum assumptus Anno* 1513. De quo Cromerus Anno 1503. lib. 30. Paproc. in Stemmat. *fuisse illum Vice-Cancellarium Regni, ex Epitaph. Ecclesiæ Vladislauien. ostendit. Ioannes alter filius, qui tanquam verus successor morum parentis, ita & dignitatum Castell. Syradien. Reliquit duos filios Iacobum & Ioannem. Filiæ autem Ioannis, & sorores prænominatorum superius erant Duninij, Romisseuij, Lawscij, Tarnawscij, Dzibaltowscij, Giebultowscij, Rocimowscij coniuges. Iacobus filius nunc nominati Ioannis, etiam Syradien. Castellanus. Quàm decorum est, & omni laude prædicandum, si filij vestigia præclara parentum sectantes, imagines maiorum propriis meritis decorant, perpetuis namq; Columnis claram familiam sustentant. Ioannes alter filius, magnus vir in Repub. Ecclesia, literatorum & virtuosorum singularis patronus, Patriæ verò amantissimus parens.* de quo meminit Cromer.

mer. lib. 30. *Vincentius Patruus fuit Ioannis Przerembij, viri ornatissimi, & amicissimi nostri, qui cum aliquot annis, magna cum laude Procancell. & mox Archiepisc. Gnesneń. fuisset, post obitam apud Pium Imperatorem Ferdinandum legationem, sed immaturâ morte decessit. Vnde etiam in Epitaph. illius, vir ingenio, eruditione, grauitate, vita & pietate præstans. primo Episc. Chelmeń. & mox Archiep. Gnesneń. factus. Legatus ad Sedem Apostolicam, & Ferdinandum Imperatorem Romanorum, à Sigis. Augusto. Obijt* 1562. *Ætat.* 43. *Louiciæ sepultus. Vincentius Patruelis, frater Archiepisc. pro dignitate meritorum habuit in præmium Castellaniam Rosperscensem, & Præfecturam Opocneń. Hic reliquit duos filios, Nicolaum Capitaneum Opocneń. & Dapiferum Sendomirień. qui habuit filium Ioannem, & filiam Heduigim Luowscij, de Polon. maiori consortem & alterum Ioannem. Vincentius Vice-Cancell. Regni, demùm Episcop. Ploceń. ab Alexandro VI. Pontifice confirmatus, Anno* 1499. *Postmodum Creslao Curosuanio Episc. Vladisl. mortuo, Vladislauiensis creatus fuit.* Hæc in vitis Episc. Ploceń. *Ex fratre verò Vincentij Cuiauien. Episcopi, erant filij, Stanislaus, Florianus, & Petrus Præpositus Cracou. Quorum sorores erant, Anna Sarnowska, Sophia Duninij Notarij Lencicien. Elisabeth Siecigniowska, Vexilliferi, & Burgrabij Crac. Heduigis Kostka Castell. Gedanen. Malborgi, Tcouiæ, & Pucij Præfecti consortes. Stanislaus ex prænominatis, Hic tanto affectu præmia maiorum prosecutus fuit, vt illorum quoq; dignitate illustris remanserit. Castell. Syradien. fuit. Obtinuit plenam benedictionem Sacramento Matrimonij, nam reliquit filios septem, filias quinque. Stanislaus primus filius, vt nomine, ita gloriosis factorum meritis imitator parentis sui. Andreas alter filius, Gnesnen. & Cracou: Canonicus, qui subscripsit in vnionem ad Regnum Ducatus Osuiecinen. & Zatorensem* Anno 1562. *Iacobus tertius filius. Briccius, vir literis apprimè ornatus, quibus bonitatem animi rectam perfectamq; conseruauit. Notarius Terrestris Syradien. Ioannes quintus filius. Christophorus sextus filius. Sebastianus septimus filius. Sorores verò horum, Catharina Suchecka, Sophia Myszkowska, Beata Myszkowska Capit. Osuiecinen. & Zatoren. consors, Ioanna Tęczynska. Maximilianus Przerębski, hæres in Przerab, ex Rozrazewska, qui ex Castell. Syradień. & Referendario Regni. Palatinus Lencicien. & Ochmagister Reginarum Constantiæ, Sigism. III. & Ceciliæ Regnatæ Vladisl. IV. Hic qua eruditione, experientia rerum Rempublicam spectantium, quaue prudentia fuerit, ipsi honores demonstrant. Ille in omni expeditione bellica, in qua Regia Maiestas præsentiam obtulit, continuum sese præstitit, ille suo maturo iudicio multas controuersias inter Magnates Regni affabilitate, & liberalitate complanauit. Ille Sereniss. Regi Nostro Vladisl. IV. quem cum sua posteritate benigna omnipotentis manus, diu nobis prosperum, & incolumem conseruet. pientissimam virginem Austriacæ, & Cæsarei sanguinis, in coniugem & Reginam,*

ginam, fautricem Religionum, conciliauit & deduxit. Quapropter pro tantis meritis, cum præmissis honoribus, & titulis Præfecturas Petricouien. Mosticen. Sniatinen. Medicen. Litinen. administrauit. Reliquit cum Anna Mohilanka Palatini Moldauiæ, Hieremiæ filia, filios Petrum qui excultam iuuentutem in exteris nationibus iucundam Patriæ obtulerat, sed Anno vno de viginti cruda morte illum diu viuere non permisit. Et Carolum Sigismundum, optimæ expectationis in Patria, & Familia. Adamus Przerębski, Canon. Camenecen. subscripsit electionem Vladisl. IV. Crescat in immensum cælo. Andreas Przerębski, Pincerna Syradien. qui virtute nitere desiderando, pietati incumbere non desistit. Chrysostomus, Petrus, Vincentius, Suentoslaus, Andreas, Sigismnndus, Maximilianus, Vladislaus. Matthæus, Nicolaus, Ioannes Przerębscij de Przerabie, subscripserunt electionem Vladisl. IV. ex Palat. Syrad. vide quot palmæ floridæ ex benedictione altissimi susceperit hæc Familia. Sed velim aduertat verba patientissimi Iob. cap. 5. Vidi firmam radicem, & maledixi pulchritudini eius. *Et alij:* Longe fient filij eius à salute, & messem eius famelicus comedet, & bibent sitientes familias eius. *Exhorruit in hæc pius, doctusq́ Senator Ioannes Zamoyski, quapropter filio suo, ne à benedictione diuina excidat, memoriale hoc Testamento reliquit:* Catholicam Religionem constanter tuere: Hæreses, nouaque dogmata, quocunque nomine obtrundantur fuge: ac si fortè Regni amplissimi ciuem te læteris, ijsque maioribus, qui meritis suis, aliquam tibi nominis famam reliquerunt: tantò magis multo præstantiore, parente Ecclesia Catholica lætandum tibi statuas, quæ non modò tot Regum atque Principum, sed quod longè præclarius est, omnium Sanctorum communis Mater est, & in cuius gremio mori fælicius est, quàm in hac nasci. *Durate, & vosmet rebus seruate secundis.*

Padniewscij, *in Maiori Pol. Antiqua Familia, & omni speciosa laude celebris. Albertus, qui vt genere, ita morum grauitate dignissimus, quod ex educatione filiorum, & coniunctione cum familiis apertissimè constat. Habuit in coniugem Margaretham de Zerniki, Castellani Calisien. filiam. Sicut ex Epitaphio illius, in bonis Skorki apparet. Reliquit duos filios. Philippus primus filius, Hic accumulatam virtutis pulchritudinem Serenissimo Regi commendatam reddidit. Huic Sigism. August. Rex, in Lituania contulit Minoris Cancellariæ insigne post Przerębscium, postquàm ante ornatus fuerat Præpositura Gnesnen. & Lęcicien. Archidiaconatu Cracouiensi, & Regni Maiori Secretariatu, quod ex Epitaph. parenti extructo apparet. Dum verò redijt Cracouiam, sigillum Regni in propria curia illius furto sublatum fuit, sed Bochnæ fur luit debitas pænas.* Bielsc. fol. 608. *Nouum igitur sigillum Vice-Cancellarij constitutum fuit. Demum post translatum in alteram vitam Andream Zebrzydowski Episc. Cracou: successit Padniewski, optimus Senator & pater pauperum, quos quotidie de mensa alebat.* De hoc ita Kantscius inter Archiep. & Episc. Crac:

Bissenis

Bissenis annis totidem & Padnieuius actis
Mensibus, è terris carpsit ad astra viam,
Quid tum, si probus & plenus virtutibus amplis
Atque sui custos sedulus officij?
Non anni plures, non sæcula longa beatos
Crede mihi faciunt, sed benè facta viros.

Nicolaus alter filius Alberti. Hunc probitas magnum ingeniumq; fecit. Præfecturam Dybouien. administrauit. Ex Brudzinska Armorum Prawdzic, suscepit duos filios lumina familiæ, & ornamenta patriæ. Albertus primus filius Nicolai. Hic dum vera animaduersione didicit, quod inquinat egregios adiuncta superbia viros: id quod rectum honestum & decorum fuit admisit, seruauit. Suscepit honorem parentis sui Præfecturam Dybouien. demum Castell. Osuiecinen. tenuit sacrum matrimonium cum Dębinska Capitanei Checinen. filia, & nepte Castellani Cracou. Reliquit filium, & filias. Martinus alter filius Nicolai, Huius vitæ cursus appellandus Sydus radians. Nam si vt dicit Ouidius:

Si numeres anno soles & nubila toto,
Inuenies nitidum sæpiùs esse diem.

Istius dies sydera & lumina. Vnde Paproc. de illo in Stemmat: *Erat antiquorum nobilium Poloniæ verissimus nobilis, sincerus, gratus, verus, liberalis, prouidus, & locuples. Cum Czarnkowska armorum Nalecz, tenuit Sacramentum matrimonij. Stanislaus Padniewski, Comes in Pilca, Capit. Dybonien. Qui ex piis parentibus natus, (nam mater illius, S. Heduigis exemplum sequendo pauperes aluit, lauit, prouisit, & curiam suam PP. Discalceatis Cracouiæ cessit) pia quoq; officia in Ecclesia, & Regno exercuit. Hic ita excoluit iuuentutem suam literis, & moribus, in exteris nationibus, vt Clemens VIII. Pont. Max. si vitam spiritualem ducere animo haberet, illi promotionem & dignitatem Ecclesiasticam etiam Romæ concederet. Quid igitur asserendum erit, quanto ornamento familiæ suæ, & Regno eo ipso fuerit. Educatio bona, est gradus honoris & mater virtutis. Et quoniam conueniunt rebus nomina sæpè suis, ille in Comitatu suo Pilca, iuxta Proclama suum Nowina, nouum & æternum nominis sui memoriale reliquit. Erexit namq; Præposituram, Decanatum, Archidiaconatum, Canonicatum, aliosq; plurimos sacerdotes, vna cum Capitulo illustri in Pilca fundauit. Quod si tanta & talia in Ecclesiam præstare voluit, quid pro Patria, Rege, & Repub. non præstitit, ea enim virum tam excellentis virtutis decent, vt Senatus omnis & Præses, nominis sui memores, ipsum in rectitudinem & exemplum sibi & suis proponant.* Vnde Heraclides.

Hunc ego puerum tanta modestia præditum noui,
Et bonis conuersando pietatem coluisse.
Quo pacto igitur ex tali homine malus
Nasceretur: nullus hoc mihi persuadebit vnquam.

Kristo;

Kriſtoporſcij, *de & in Kriſtoporycze, in Cracouien. & Syradien. Palatinatibus, à multis ſæculis in Regno clara Familia. Nicolaus, Hunc referunt Acta Cracou: vbi reformationem facit Eliſabethæ Kliſzowſka conſorti ſuæ Anno* 1434. *Ioannes, magnus Eccleſiæ promotor, & Eccleſiaſticorum patronus, quo facilè commonſtratur, quis vita, virtute, honeſtate, quantuſq; pietate fuerit. Sepultus in Ruſce cum tali Epitaph:* Generoſus Ioannes de Kriſtoporycze, fauor Cleri, & promotor. Obijt 1465. Oretur pro illo. *Nicolaus filius Ioannis, Regiæ dignitatis obſeruator, & cuſtos continuus, cum Sereniſſ. Adalberto Rege bellator. Obijt in Valachia ad Soczauam in belli feruore* 1497. *Habuit filios Stanislaum & Petrum dignos Reipub. & Patriæ patronos & ciues. Ioannes filius Petri, Caſtell. Syradien. Hic inter aulicos Auguſti Regis* 1497. *adſcriptus, etiam ſuccedenti filio eadem obſequia reddidit, vir alti ingenij & prudentiæ, in rebus agendis ſingulariſſime. Ille Sereniſſimæ Reginæ Barbaræ Duciſſæ in Nieſwiez & Olyka, buſtum demortuæ Vilnam conduxit. Ille ad Pontif. Max. Iulium Anno* 1551. *legationem perfecit. Ille ad Principem Brandeburg. Ioachimum, qui ſororem Regis Sigiſ. Auguſti, à prima Coniuge Barbara in conſortium matrimonij tenuit legatione functus eſt. Ille ad Iſabellam Reginam Hungariæ legationem, in Pruſſia ad Albertum Margrabiam Brandeburg. Comiſſionem, & alia plurima Regni munia, nam vſq; ad tempora Henrici Regis ſuperuixit, obiuit fæliciter, & compleuit. Ex Caſtell. Vielunen. à Stephano Bathorio, Syradienſis* 1581. *creatus fuit. Tenuit matrimonium cum Glinſka Dorothea, armorum Iaſtrzębiec, ex qua ſuſcepit filios, magna ornamenta Patriæ,* meminit illius Bielſc. fol. 621. Ianuſzouius fol. 317. *Et Conſtitut. Regni in multis locis. Nicolaus primus filius prænominati Ioannis Caſtellani, vir ſummè literis ornatus, quo & honorem inter nobiles, & amorem in Patria ſibi conciliauit. Scripſit libellum de officio Nobilium, ſine dubio virtuoſorum, & nomen glorioſum familiæ ſuæ promouentium. Petrus alter filius, Dapifer Syradien. Hic ex conſuetudine maiorum, plura poſt Deum obtulit Patriæ quàm ſibi, vnde & alijs honoribus auctus fuit. Ioannes tertius filius, Hic ob exercitia literarum prudentia dignata, Aulicus Sereniſſ. Stephani Regis fuit, & poſt deceſſum Petri Fratris, munus Dapiferi Syradien. exercuit, Capitaneus Oſtrzeſouienſis. Stanislaus & Paulus, à Stephano Rege Capitaneatu Buſcenſi, prouiſus, filij eiuſdem. De quibus omnibus id concludendo dicam, quod Euripides in Meleagro dixit:*

Hæc eſt ô mater poſſeſsio pulcherrima,
Et potior diuitijs ſi cui ſint
Liberi boni, nam etſi moriantur domi,
Sunt tamen inſtar egregij theſauri parentibus
Ornamentum vitæ quod nunquam relinquit familiam.

Stanislaus

Stanislaus Kriſtoporſki, ſubſcripſit electionem Vladisl. IV. ex Palat. Syradień. Notabant Familiam ſuam in Chriſtoporzyce, Buyne, Kiſiele, Siemaky, Zerochouo.

Minoccij, *in Crac: Palat. Docet Polybius ſtrenuiſſimos, & animoſiſſimos quoſq; in inſidiis collocandos, nam inſidiæ in medio certaminis in hoſtem exortæ facile eum terrent, victoriam nobis parant, & hoſtem fundunt. Sic Minoccij, in bello & caſtris nomen retulerunt. Reſtat eandem virtutem contra hoſtem animæ deducere, eo namq; magis ſtrenuus animus declaratur. Petrus Minocki de Minogi, ex Palatinatu Crac: Subſcripſit electionem Vladisl. IV. Virtutis encomia reportare, nam non poteſt vlla maior eſſe Patri voluptas, quàm prudentem atq; temperantem videre de ſe prognatum.*

Zeromſcij, *in Palat. Maſouiæ, ab innumerabili ſæculo hæroicis actibus ibidem clari. Ex his aliqui trophæis militaribus allecti, in Confinia Regni Poloniæ, in Podolia demùm conſedêre. Thomas Zeromſki ſtrenui animi, plurimis congreſſibus cum Tartaris, Pruſſis, Coſacis, declarato palam indicio, conſtituit matrimonij ſacramentum ad præterfluentem Iſtrum, cum filia Capitanei militum caſtri Cameræ in Podolia Gorka.*

Złotniccij, *Hi à Padniewſcijs, & alijs deſcendunt, ſicut diuiſiones bonorum commonſtrant. Noui virum militarem, & Rothmagiſtrum in Caſtris, ſub Præfectura Koniecpolſcij, eximium in rebus agendis bellicis contra Tartaros.*

Popowſcij, *ibidem cum prænominatis, ſuam domonſtrant originem.*

Kraſuſcij, *in Lublineń. Palat. Quorum merita in Patria, fortitudinem in bello, pietatem & liberalitatem foris & domi, non quaſſato calamo Hiſtorici referant.*

Konopká, *in Lomzenſi diſtrictu de Konopki antiqua & Leſnia. Iacobus ex Sikorſka reliquit Stanislaum cognomento Byczek. Stanislaus Rothmag. in Filandiam, qui cum Okuniowná reliquit Ioannem, in Volhinia ſedem retinet. Albertus, Ioannes, & Nicolaus, erant fratres Fælicis. Ex quibus Albertus cognomento Robaczek, erat Rothmag. in Liuonia, ex Zakrzowſka de paruo Zakrzouo, reliquit Paulum multis expeditionibus notum, nam in Curiis Ducum in Oſtrog & Korzec detulit bellica obſequia. Ex Kraiowſka ſuſcepit filios & filias. Alij ex illis obierunt in Valachia, ſepulti in Iaſij. Alij reddunt in Caſtris obſequia Regibus, alij Deo ſeruire elegerunt. Philippus miles per annos quadraginta, vixit ſupra annum nonageſimum in Lomzenſi diſtrictu. Ex Szadlinſka reliquit Iacobum.*

Giſzowſcij, *in Lublinenſi Palatinatu de Giſzouice, duobus milliaribus à Lublino. Hæc bona cum aliis villis hæreditas illorum ab antiquo fuerunt. Patet hoc ex Actis Vawelnicenſibus, antequam Caſtrenſia hæc iudicia ob deuaſtationem Tartaricam Lublinum, nouum Caſtrum translata fuiſſent. Cognominati erant hi Giſzowſcij, Słodcij ob ſyluas, vel nemus dictum* Słodki gay, *vt ex diſpoſitionibus antiquis apparet. Erant viri, qui auro & opibus anteपoſue-*

runt Patriam, nec pro dignitate generis deesse gloriæ domus, etiam cum vitæ periculo dubitárunt. Nicolaus & Iacobus, de Gissowice fratres germani, quos priuilegium refert Vladislai Regis, quo villam illorum Gissowice, in ius Teutonicum transfert. Anno 1427. Præsentibus Alberto Archiepiscopo Gnesnensi, Martino de Rytwiány Palatino Lanciciensi, Ioanne Száfrániec Decano Cracouiensi Cancellario Regni, & Stanislao Ciołek Vicecancell. Regni. Nicolaus prænominatus de Gissowice, aliâs de Dzukanow, fecit quorundam bonorum suorum commutationem perpetuam Lublini, Anno 1440. Stanislaus de Gissowice, certas metas facit in bonis, cum Martino de Mosnij, post Festum S. Trinitatis Lublini, Anno 1460. Stanislaus Gissowski, militari gloria excelsus, Moschorum cum Firleio exercituum Præfecto, Liuoniorum cum Ioanne Zborouio domitor, ac de aliis hostibus triumphator. Celebrauit sacra connubia cum Grabiaczanká, ex qua suscepit, non dissimiles fortitudine animi filios duos. Ioannes filius primus, totus Marti, & Bellonæ deditus, sicut demonstrant fortitudinem bellicam ipsius loricæ, galeæ, gladij, epiphia, staphæ, ocreæ, & alia arma militaria antiqua, quæ omnia à successoribus, vt monilia domus conseruantur. Habuit in consortium matrimoniale filiam Generosi Domini Serek, cuius altera filia, nupta fuit Ioanni Dźierzek Iudici Lublinensi. Reliquit ex illa filios duos, Stanislaum & Petrum, & filias tres, Krzynieccíorum de Krzyniec in Palatinatu Lublinensi coniuges. Secundo autem matrimonio Ioannes Gissowski, habuit in coniugem filiam de Lesscze Lesiecki, armorum Nałęcz, ex qua suscepit Ioannem, virum militaribus triumphis idoneum, qui in Imperio & domi, in confinibus Regni, cum Tartaris & Moschis maxima indicia trophæorum, auidè & audacter demonstrauit. Habuit in coniugem, Annam Martini May de Borczywká, ex Syradiensi Terra filiam. Vixit Ioannes prædictus Annis 95. sepultus in Grabow, vbi antecessores sui depositi fuerant. Stanislaus Ioannis filius, qui ad Pscouiam præstantis dignitatis suæ robur multoties declarauit. Consors ipsius Anna Sługocka de Sługoćin, ex qua suscepit filium Ioannem, qui tyrocinia sua in perfectioris virtutis accumulationem, in aula Ioannis Mnissek Sanocensis Præfecti, & Hieronymi Iázłowiecki, Capitanei Socalensis, collegit & exercitauit. Demum Castris obligando animum, in Moschouiam Stanislao Zołkiewski ducente Exercitum sub signis Rothmagistri Chwalibogi discessit, vbi in Czarowo, Zaymissćze, Volhuium Præfectum exercitus Moschouitici oppresserunt, & armis coegerunt, vt fidem & obedientiam Regi Poloniæ iuramento confirmauerit. Demum ad Tussynum cum Suyski pugnando, eius potentiam & castra fregerunt, dirupuerunt, & septuaginta millia militum fuderunt. Apparatus bellicus omnis illis cessit, vt victoribus, & septem millia Germanici militis in obsequia castrensia pro Rege, qui erant contra Regem annumerati fuerunt. Recepit in prælio cum Wolhuy, indicia fortis animi sui in pede à sagitta grauiter vulneratus. Ad Stolicam verò Moschorum Ducum Sedem

feliciter

feliciter pugnauit, licet iterum vulnere graui ibidem feritus fuisset, contra Prosouieccium pugnando. Sed dum obsidione cincti, toto anno graui famæ premerentur, à Strussio eliberati fuerunt. Iterum cum Martino Vrowiecki, militauit contra Skinderbásam ad Bußan. Demum cum Illustrissimo Palatino Cracouiensi, Stanislao Lubomirski, Vices-regens Rothmagistrorum, ad Orininum cum Marco Malicki miles strenuus. Pugnauit ad Bobrcam contra Cantymirum, & ad Halicz Srzeniauam, & Vscie, contra Galgam & cæteros Tartarorum Dynastas, captiuorum numerus redditus Illustri Palat. Cracou: testatur. Pugnauit quoq; contra Osmanum ad Chotinum, & contra Abasium Turcam ad Camenecum, vbi animi fortitudine repressit potentiam irruentem à tergo classi instructæ Turcarum. Pugnauit contra rebelles Cosacos ad Crucouiam, Pereheslauiam, & Stárzec, vbiq; loco tenens Rothmagistri, & victor. Pugnauit in Prussia contra Gustauum, sed quis tot, tantosq; actus bellicos exprimere calamo poterit, initia belli perstringimus calamo, motus vero, animum, & actus, quis deducere poterit? fama dicet, posteritas memoriâ tenebit, & præmia edocebunt. Habet in coniugem Catharinam filiam Chmielowscij armorum Iástrzębiec. Petrus alter filius Ioannis & Stanislai frater, dum gloriosa fama illustrare Familiam desiderasset, in bello ad Pscouiam manum amisit. Constitutus vero in domesticis curis, cum Lesiowska matrimonium tenuit, ex qua Abrahamum filium susceperat. Ioannes tertius filius Ioannis ex Lesiecka natus, ex filia Maij susceperat Martinum, & alios filios, Martinus in Imperio dum cum Vieraccio militat, ibidem in prælio occisus fuit. Filiæ autem Ioannis, & sorores horum trium fuerunt, Sophia Stanislai Krzyniecki, Catharina Stanislai Monscij, Dorothea Grodzieccij, coniuges fuerunt. Christophorus frater Patruelis horum, descendens à Fratre Ioannis in origine primitus positi, natus est ex Łęcka armorum Nałęcz, miles eximius in expeditionibus plurimis. Ex Anna Borzecka de Skrzyniec armorũ Pułkozyc, suscepit numerosam prolem. Ex quibus Adamus miles celeberrimus, qui dum ad Tarnopole in castra Chani Tartarorum cum Brozowski Rothmagistro irruit, ibidem occubuit. Nicolaus alter filius tyrocinia vitæ, in aula Illustrissimi Palatini Crac: Lubomirski completa, ad Martem deduxit, & cum Zołkieuio, Luca Pereslauiensi, Kałußouiensi, Chmielnicensi Præfecto, iterum cum Commissario Generali Cosacorum Komorouio militauit. Ad Kumeiki pugnando, globo traiectus fuit, nec tamen militare ad Stárzec contra rebelles Cosacos desijt. Filiæ illius Dorothea Osuchowscij coniunx, aliæ virgines. Nicolaus frater Christophori castrorum obseruantissimus, militauit in Vngaria primum, deinde in Regno. Reliquit duas filias, Stanislai Drogocki coniugem, & Sophiam. Ioannes tertius frater prænominatorum, non descendit ad viros nisi bellatores, nam & Aquilæ non generant desidiosam columbam. Reliquit tres filias, Annam Matthiæ Rudnicki, Catharinam Chmielowscij, Tertiam Rakowscij coniugem. Quibus benedictione sua faueant superi.

 Krasuscij,

Krasufcij *in districtu Lucouiensi, dignis moribus & meritis Familia.* Ioannes *cum Wilcopolska reliquit Ioannem militem in Vngaria strenuum, Sigismundum qui cum Ioanne Potocki, Generali Podoliæ militando, obijt in Multania. Martinum militem ab Anno ætatis suæ decimo, vsq; ad 58. in Valachia, Moldauia superiori, Lituania, Prussia, cum Ioanne Zamoyski, Zolkieuio, Filius ipsius Georgius miles cum Potocki, Campiductore Regni: Sic proficit, qui sese Nobilem recogitat.*

Szwarcij, *in Palat. Cracou: Qui ex Germania eximij & strenui bellatores ad illustris suæ gloriæ, ad augendam famam in Regnum Poloniæ appulerunt, & quoniam ob excellentia facta omnibus Regni Proceribus amabiles facti fuerunt Nowiniorum armis insigniti sunt. Abrahamus Szwarc, Zupparum Crac: Præfectus, regnante Vladislao Iagellone,* vt Paproc: in 2. Opere refert. *Successit Petro Picorano, & habuit successorem officij Seraphinum de Barwath. Eorum successores, relicto cognomine Germanico, assumpserunt idioma Polonicum, idem significans quod Germanicum Szwarc Czerny.*

Czernij, *alias Szwarcij, Paulus de Vitouice Zupparum Crac: seu Vielicien. Serenissimo Alexand. regnante, Præfectus, sicut colligitur ex Cathalogo Vielicien. Assumptus post Biechouium Anno* 1497. *Erat vir clarus, & charus ob liberalitatem, diuitias, & possessiones. Stanislaus eius filius de Vitouice, Hæres in Zabno. Vir deuotione singulari, & in Repub. conseruanda grauis & prudens, Sepulchrum Christi visitauit, cum concessione Sigismundi Regis, à quo & prouisores suorum bonorum, Laurentium Myßkowski Sadecen. Castell. cum Seuerino Bonar Biecen. Castellano obtinuit. Honoratus fuit Præfectura Dobcicen. Reliquit filiam, consortem Tarnouij in Rzemień. Obijt* 1569. *Sepultus in Zabno. Georgius alter filius Pauli. Qui ob egregia merita, & generosos actus Zupparum Cracou: Præfectus, atq; Capit: Vrzędouiensis fuit. Reliquit filium Martinum. Ioannes tertius filius Pauli, Canon. Crac: Dicebat Aristot: lib. 3. Top.* Laudabilior est, & magis necessaria temperantia in iuuenibus, quàm senibus, nam iuuenes plus, quàm senes cupiditatibus tentantur. *Addo quod superlatiuè laudabilissima est in Spiritualibus, nam vndiq; insidiis à carne, mundo & dæmonio meridiano & nocturno expugnantur. Fælix qui hæc obseruat & docet, fælix autem fælicitate perenni. Martinus Georgij filius, Hæres in Brzezek & Mokrzeskie, Aulicus Regis August. dignissimus, omnibus affabilis, & Ecclesiæ Catholicæ deuotus & obseruantissimus. Ex Chrzastowska armorum Zadora, reliquit filium Martinum, Stephani Bathorij Cubicularium. Ex Pieniaßkowná verò Dorothea Iudicis Crac. filia, de Kruzlowa, duas filias reliquit. Nicolaus, qui cum Georgio diuisa bona accepit ad Brzesko, in Crac: Palat. vir pietate, & virtutum præstantia insignis. Cum Heduigi Pukarzowska armorum Srzeniáwá, reliquit tres filios, & filias quatuor. Adamus primus filius, qui cum Minocka, eorundem armorum tenuit matrimonium, reliquit diui-*

na benedi-

na benedictione prolem. Stanislaus alter filius, qui floridam iuuentutem, negotiis publicis Reipub. tàm in Castris, quàm in Comitiis, in maturitatem morum gratiosè deduxit. Ex Malechowska Castell. Spicimirien. filia, suscepit prolem. Paulus tertius filius, Hic exercitatam iuuentutem, literis & militaribus tyrocinijs, animi generosi officium suscepit, mori vel defendere Patriam. Quapropter continuus in Castris, & perpetuus sub papilionibus, maximum nomen Familiæ suæ reliquit. Sorores horum fuerant, Elisabeth Zakliczyna, Heduigis Wilkocka, Anna Piaskowska, & Regina. Petrus Czerny, Hic tertius filius Georgij, in Palat. Lublineń. exdiuisa bona tenuit. Vir dispositus literis, moribus, prudentia, & fortitudine, ad grauia negotia Regni. Erat Aulicus Regis Augusti circumspectus, Serenissimam Reginam Bonam Sforciam redeuntem in Italiam, Rege disponente Barium deduxit. Rothmagistri munus multis in expeditionibus strenuè obiuit. Et quod non modicum iudicium repræsentat est, quod ille cum aliis Nobilibus Primatum in Regno, ne quando obesset libertati Nobilitatis Polonæ, ad circumscribendam dignitatem legibus, occasio extitit. Bielsc. fol. 662. Lego apud Ianusouium in Statuto, quod ad calculum exactionum Regni, pro Feria Secunda Dominicæ Misericordiæ deputatus fuerit Czerny Castell. Lublineń. fol. 397. *Existimo fuisse hunc Petrum. Reliquit filium Nicolaum, vestigia parentis, & imitantem in castris & superantem. Scripsit sanguine animi propositum*: Amans Patriæ, moritur pro ea. *In Moschouia ad Pscouiam feruente tunc Marte fortiter occubuit.* Cui Pöeta Laureatus, Serenifs. Steph. Regis Samuel Volff, ad tumulum affixit.

Nicolaus Czerny pheretro portatur in isto,
Pro Patria pugnans fortiter occubuit.
Corpus inane iacet sed mens quæ criminis expers,
In lepido Christi viuit ouatque finu.

Paulus Czerny, vltimus Georgij filius. Ille ne prouerbio ignobili degeneris columbæ ex generosa aquila Familiam intingat, habituatam virtutem excellentioribus factis, prudentiâ atq; constantiâ animi firmauit. Reliquit filios quatuor Georgium, Ioannem, Preclaum & Paulum, atq; duas filias. Georgius Pauli, experientiæ plurimæ miles. In Hungaria militando, Patriæ denium gratissima obsequia detulit. Ex Konicka reliquit Georgium strenuum militem & multarum linguarum peritum, vt qui in Hungaria, & Niderlandia studia sua, & exercitia castrensia inchoauerat, & perceperat. Hic primo matrimonio habuit Heduigim Chrzastowska ex qua suscepit Georgium, secundò verò matrimonio tenuit de Familia Pułkozycz Ligęziankam. ex hac reliquit Stanislaum, Bernardum, & Sigismundum, optimos & strenuos milites, cum Illustrissimo Domino Lubomirski, Palat. Crac: militantes. Quibus nedum negotia magna, & administrationes Præfecturarum committit, sed quascunq; grauiores causas in Confinib. Regni sui Patrimonij, inter

 Cosacos,

Cosacos, Tenutarios Aulicos, Rothmagistros, & milites suos exortas sopiendas decernit. Erant possessiones horum plurimæ, sed discordia Fratrum effecit, vt & bona amiserint, & gradatim à dignitatibus recesserint. Sunt Dobcice, Vitowice, Poręba, Mokrzsko sed aliorum. Petrus Czerny, in Brzesko, Hæres & in aliis bonis, miles exercitatus, vnicam filiam suscepit, & filium ex Micicka, sed iam paulatim extinguitur.

Srociccij *in Podolia, à Sroczyce. Antiqua & maximè Reipub. proficua familia, vt potè diuitiis & possessionibus opulenta, nec fortitudine animi, & pectoris debilitata. Stanislaus Tribunus Podoliæ, militaribus trophæis insignis, qui familiam suam & hoc medio collustrauit, quod filias suas quatuor magnis in Repub. viris, in matrimonium locauerit. Nam vnam Koniecpolscio, ex qua modernus Illustrissimus Dominus Stanislaus Castell. Cracou: & Supremus Dux Exercituum Regni descendit vna cum Capitaneo Strien. Palat. Belzensi, in matrimonium concessit, alteram Podfilipscio Terrarum Podoliæ Iudici.*

Orliccij, *militia castren: dignitate præcelsa clarissimi. Stanislaus Orlik de Iazisk, multarum nationum expertus, ob bellica trophæa Hierosolimitanus miles, ob merita in Regno Zupparum Russiæ Præfectus, tenuit matrimonij vinculum cum Catharina Komorowska de Zywiec, ex qua suscepit duos filios. Sepultus Cracou: in Ecclesia SS. Trinitatis* 1540. *Sunt & alij horum in Silesia Orliccij, viri strenui, & ingenui milites.*

Prządzewscij, *in Syrad. Palat. Quia vna est mortalibus prosperitatis via, benè mori. Desiderant mori pro Deo, & Patria.*

Mielzenscij *de Brudzeuo, in Maiori Polonia. Non est boni viri, indecora videre & audire, ideò quod honestum, & decorum est amplectuntur.*

Niewiescij, *in Syrad. Palat. Palam veritatem loqui, si liberi viri est, ea quæ prima veritas dixit, audiunt, loquuntur, seruant.*

Narębscij, *in Crac: Palat. Ex quibus erat Abbas Sadeceń. Bonum progenerant fructum probi castiq; mores. Ioannes Narębski, Tyro miles sub Augusto Rege in Valachiam, plenus dierum, Obijt Anno* 1636. *nullâ prole relictâ hæreditatem quam Christo consecrauit Conuent: Crac. Ordinis Prædicat. medietatem suam villæ Naręba, & alia ipsi adiacentia donauit. Sepultus Cracou: ad Ædes SS. Trinitatis.*

Kozłouij, *multarum nationum & linguarum periti, & Magnatum Regni atq; Senatorum, primi Aulicorum, prudentiâ militari, grauitate morum celeberrimi. Quales erant Andreas Præfectus in Kraśnik, & illius fratres Petrus, Gaspar, Melchior, Balthasar. Sunt qui hos Kozłouios esse volunt, qui demum* Cracouiæ *iura ciuilia admiserunt.*

Laganowscij *in Cracou: Virtus est maximum rerum humanarum bonum, si verò adhæc fortitudo iungatur, summum bonum.*

Lękawscij *in* Cracou: *Pudet virum quisquis fortiter se gesserit, si ignauus segnisq; vocitetur. Ergo aude, & perfice.*

Mloszewscij

Mloszewscij, *in Cracou: Palat. quæ tres prænominatæ domus, ab vna diuisione bonorum descendunt.*

Skoccij, *in Maiori Pol. Virtus in eis quia frequens est, perfectior est.*

Roznowscij, *ad Gnesnam pulcherrimam ferunt coronam bonæ famæ, quia leges, parentes Deosq́ colunt.*

Slachcinscij, *Non adulatione, nec pecunijs nobilis animus gaudet, sed conscientia.*

Kwiatkowscij *ad Calissiam, ex Cracou: Palat. Iacobus Aulicus Sigism. Primi, Káwałek dictus.*

Przysieccij *in Maiori Pol. Transierunt alij ad M. D. Lit. Vir sapiens delibe-rat in malis, bona autem cito exercet.*

Frikaccij, *in Cracou: Palat. Meminit cuiusdam Frykacz*, Bielsc. fol. 260. sub Anno 1383 *Sunt in Volhinia literis, iure, & possessione omnibus noti. Castreń. Iudices, Notarij Cremęneceń.*

Pitowscij, *in Syrad. Palat. Vnus illorum Aulicus Regius obijt in bello Moschouitico*, vt Bielsc. fol. 782. *Adamus vir præditus virtute, Ioannes filius in exteris nationibus educatus.* Paproc. 404.

Goczauij, *ad Posnan. Bono viro Deus largitur bona: Quapropter cognosce Deum.*

Wydźierzewscij, *ad Posnan. Dies probat mortalium mores, mors Patriæ amatores.*

Chrzanowscij, *in Lubl. Palat. Sequuntur dictamen conscientiæ, ac viros modestos & bonos.*

Konárzewscij, *in Lencicień. Esse superiores his assueti, ventri, somno, libidini, iræ. Quocirca benigna Dei manu fouentur.*

Zarczyccij, *in Sendomir. Iustitiam præstant dictis & factis.*

Pilchowscij, *in Syrad. Adamus, vir multarum linguarum peritus in Turcia, & Germania exercitia fecit.*

Borutouij, *Sed alij armorum Iástrzęb. Omnium teipsum reuerere, & nil turpe admittes.*

Krowiccij, *in Opocneń. districtu. Obseruant sedulius, quod graue sit animæ languescere.*

Maszewscij, *in Cracou: Bonam mentem amore prosequuntur, ab ea enim actiones bonæ proficiscuntur.*

Przanowscij, *in Lencicien. Adhibent curam, vt vitam decentem degant.*

Pielatouij, *Fructus bonus est benè composita vita. Hoc seruare nituntur.*

Vieyscij, *in Crac. de Vilkouice. Ioannes eximius bellator, & paterfamilias ordinatissimus. Habuit in coniugem Sophiam Rylska, armorum Ostoia. Andreas subscripsit elect. Vladisl. IV. Petrus germanus Ioannis, in Aula Steph. Bathorij Aulicus dignissimus, bellator continuus & præsens ad Regiam Maiest. Pocillator. Curiæ.* Meminit Bielsc. *inter precipuos viros, in bello cum Tartaris ad Constantinouiam,* fol. 742.

Borkowscij,

Borkowſcij, *in Lucouień. Familia, vt ſplendore generis, ita antiquitate celeberrima. Declarauit namq; quæ nobilem decent in Caſtris, Comitiis, Nobilium conuentibus, prudentiam, ſcientiam, fortitudinem, & ingenium. Ioanues poſt ſtudia literaria, & tyrocinia iuuentutis exercitata in curiis Primatum Regni, matrimonij fœdus, cum Laſocionká celebrauit. Andreas filius Ioannis, probatam virtutem domi, forisq; omnibus commendatam reddidit. Ex Oſinſka, fructum benedictionis matrimonialis filium Stanislaum accepit. Stanislaus Andreæ, maiorum veſtigia ex virtute pullulantia ſequendo floridam iuuentutem laudabili grauitate morum colluſtrauit. Vbi verò conſtans maturaq; vita conſtituenda fuerat, in Wiśniowſciorum Familia cum Dorothea Wiśniowſka, Sacramentum matrimonij celebrauit. Reliquit ex illa hos filios. Martinum, literis & morum grauitate nobiliter ornatum, qua & Patriæ, & amicis optimè conſuluit. Hinc ab omnibus virtutem & honeſtum amore proſequentibus, laudabilis, deſiderabilis. Poſt Notariatum Caſtren. Præmislień. Vice-Capitaneatum Caſtren. & Iudicem cauſarum officij Leopoli adminiſtrando ſuauiter, ad altiora proficit. Fuit multoties ad correcturam Iurium, amicorum concordiam, diſſidiorum complanationem electus & vocatus. Nec defuit in reddendo Eccleſiæ Catholico munere, nam Sacellum in Zdzar ad conſecratam Eccleſiam perpetuo fundauit. Reliquit ex Anna Iárzynianká Alexandrum, & Adalbertum filios. Felicem, qui cultam iuuentutem, virtute bonis adornauit actibus. Ex Prominſka ſuſcepit filium Caſimirum. Sigiſmundum, eximium & ſtrenuum militem in Pruſſia, & in confinibus Regni, cum Rothmagiſtro optimè Reipub. obſequia præſtante Alexandro Cetner, militantem. Et quoniam poſt deceſſum coniugis, alteram Stanislaus prænominatorum Parens, habuit coniugem ex Dziuolſciorum Familia, ſupereſt ex illa filius Victorinus, cuius eſt propriis factis anteceſſorum merita proſequi & augere.*

Brzoskouij, *in Nurſcen. Terra, clara & antiqua Familia. Erat ex illis Caſtell. Vyſcenſis, & alter Succamerarius Nurſcen. magnus vir iudicio, & authoritate nomine Stanislaus à Rzeuien.*

Kowaleuſcij, *in Cracouień. & Sendomirień. Palatinatu. Non eſt illis indecorum Patriam defendendo mori.*

Sladkowſcij, *in Sendomir. Palat. Sicut non parcunt labori propter virtutem, & Patriæ honeſtum, ita ſine certo præmio non erunt. Raphaelem ex illis Caſtell. Konarień. Hiſtorici nominarunt, qui legationem perficiebat in Lituaniam.* Bielſc. fol. 727.

Sauiccij, *in Podlachia. Reddidit Sawicki Patriæ quod debuit, recipit quoq; ab illa quod conuenit. Honoratus Præfectura Mielniceń. Reliquit optimos Reipub. filios, Nicolaum, & Chriſtophorum.*

Paſinſcij, *O quàm digna res, Nobilem ſuis contineri terminis, eſt ſemper fidus amico, vtilis Patriæ, obſequens legibus, & boni cuſtos.*

Huleuicij,

Huleuicij, *in Volhynia clara factis & antiqua genere Familia. Georgius Huleuic Succamerarius Luceorień. vir recti & honesti amator, reliquit paternæ virtutis æmulatores filios, Vladislaum & Ioannem. Demetrius Hulewic, Regularem vitam eligens in Ordine Prædicatorum, in Conuentu Luceorień. Professus, Hippolytus appellatus, eidem Conuentui totum suum Patrimonium ante susceptionem habitus contulit, ex quo solutis debitis Patris eius remanserunt Conuentui tres villæ in Volhynia, Wierzbiewno, Pulhanow, & Korsowiec. Vasilium Hulewicz* meminit Ianuszowski, fol. 769. *Semion Hulewicz Woiutinski, Notarius Terræ Luceorień. Gabriel Hulewicz Cewonski, Paulus Hulewicz Woiutinski, Simon Hulewicz Drozdenski, Demian Hulewicz. Hi omnes ex Palat. Volhyniæ, subscripserunt electionem Vladisl. IV.*
Ochoccij, *vt bonorum omnium sunt artifices doctissimæ virtutes, ita malorum omnium otia & vitia. Curarunt isti virtutibus proficere, non vitiis deficere.*
Kozniccij, *Florianum ad Pscouiam militantem, Anno* 1582. *cum Pieniażek Caualiere,* meminit Paproc. in 2. Opere, fol. 406.

NOVOSIEL.

DELINEATIO.

NOuosieleccіorum Arma in Volhynia Fascia alba, in orbem & crucem disposita suis extremitatibus. Supra orbis verò verticem est sagitta fracta, tangens fractura orbem, ita quod quasi infixa, lançea cælum demonstret.

ORIGO.

CLarum omnibus ingenio præditis est, quod fascia in nobilium armis præcipuè Roxolanicis, strophium seu ligaturam militis ex vulnere fatigati significet. Quapropter & hæc non hæreditarunt, nisi in domo militis, quod etiam ipsa sagitta disrupta declarat. Occasione qua & vbi, illiterata vetustas, neque obseruans ætas mortalium scripturas non tradidit, sed florens meritorum & præmiorum dignitas, non modicæ rationis sententiam, in his qui gentilitijs prædictis vtuntur, declarat. Similem fasciam video in armis Sieniutæ apud Paprocium, sed absque sagitta. Vnde colligo, quod Fascia Roxolanis antiqua Arma fuerunt.

DISCIPLINA MILITARIS.

PLurimum ac ferè totum Reipub. bonum, tam pacis, quàm immortalis gloriæ, ex disciplina militari prouenit. Documento est Historia

Romana, siue à Valer. Max. siue ab alijs descripta. Ait enim *lib.* 2. *cap.* 8. Disciplina castrorum acriter retenta principatum terrarum, Romano Imperio peperit. *Et Dio lib.* 53. *ait*: Romani nulla re alia orbem Romanum subegisse videntur, nisi armorum exercitio & disciplina castrorum. At si aliquando Disciplina militaris exigenda & tenenda, tunc profectò maximè est, dum aduersus validos hostes, & eodem nobiscum armorum genere vtentes, bellum geritur. Tunc in quam seuerissima disciplina, & Manlianis Imperijs opus est, qua exercitus contineatur, conseruetur, ac victor euadat. *Liuius lib.* 8. Et profectò, ita Romani contra Latinos pugnando, non peccarunt, ita miles contra Russos ad Haliciam, contra Regem & in bello peccauit. Hoc igitur est quod armis nobilitatis præsentibus proponitur, dum Fascia, dum rupta & fracta sagitta exponitur. Erant recti fortesque milites, disciplina militari in agmina hostium, eorumque ferrea quæuis acumina euntes, irruentes, expugnantes seruarunt, quod Minander persuadebat.

Vnum hoc tibi pronuntio, ne ad seruitutem vnquam viuus libens accedas, si liceat tibi libero oppetere mortem.

LINEA NOVOSIELECCIORVM.

NOuosieleccij, *in Volhynia militari dediti, trophea victoriarum reportarunt*, inquit Papr. in II. Opere. *Vnus illorum Cremenetiæ pro meritis Castrensibus militaribus aduocati iurisdictionem, à Sereniss. Rege tenuit. Reliquit prolem gladio militari gloriosam famam venantem. Alios Historici, & Acta referent.*

ODROWAS

ODROWAS seu ODROWAZ.

DELINEATIO.

EST media sagitta coloris albi, lancea sagittæ antiquæ apparet infixa lanuginibus prouecti viri, cuiusmodi in Turcia sæpius reperiuntur crassorum pillorum, in medium spheræ deducuntur, coloris etiam albi, in campo sanguineo. Super coronam sunt pennæ pauonis, intra quas per transuersum eadem prominent arma, quasi in latus declinata.

ORIGO.

IN Morauia antiquissima arma sunt quæ nuncupationem suam, vel à cognomine viri, vel ab euentu acceperunt. Fabula enim hæc originis spargitur. Ad Principem Morauorum erat gentilis quidam audaciæ & fortitudinis in lucta mirabilis. Accidit quod Morauus, vel alterius gentis vir miles, & forte iam Christianus, (ad cuius distinctionem paganus dicitur in fabula) ipsum superando in directione sagittæ ad metam, & in lucta ad Principem comparuerit, grauis aduentus Pagano iam aliquoties superato. Euocat igitur virum Paganus in luctam, digito in nasum collimandum, quod quia in conspectu Principis erat, indignatus miles tali euocatione, corripuit ipsius lanuginos, & vnâ cum carne auulsit, atque in sagittam infixit; Quod vt conspexit Princeps, in insigne & æuiternum monumentum militi concessit. Fauet proclama Armorum huic fabulæ in lingua Moraua, sed talis euentus frustra sagittam apponeret, crediderim quod sagitta emissa auulserit, vnâ cum carne hosti pagano lanuginem, siue in prælio cui plus assentior, siue in tali coram Principe euentu. Erant enim sagittæ antiquæ ferrum latum, & acutum ab vtrinque, sicut & modò Tartari vtuntur similibus in pugna, contra agiles equos. Quando in Regnum illata fuerint ignoro, sed quod circa Annum 966. reperiantur in Regno, hoc scio.

INCOMPARABILIS POTENTIA.

REquirit nedum eximia, sed probata quoque media incomparabilis potentia. Ex quibus vnum adferam: nempè, quod tribus retineatur, promoueatur & acquiratur potentia incomparabilis. Regimine,

Subiugatione, Vigilantia. Qua ex ratione Æsculapium antiqui pingebant in solio sedentem, qui vna manu tenebat Scipionem, altera manu caput draconis premebat, cui ad pedes canis vigilans, & fidelis discumbebat. Est quidem hoc medium non vulgare, sed imperantem cito in odium, in inuidiam detrudit, & in crudelitatem accendit. Incomparabilis autem potentia, illa verè & sine murmure dicitur, quæ virtute, & honesto acquiritur, gubernatur, regitur, conseruatur. Vnde Arist. *Oportet prudentes Magistratus, non propter officium aut imperium, sed virtutis causâ admirationem sui parere: vt etiam immutata fortuna, eisdem laudibus digni censeantur.* Apud Plinium lego pluuiam ferream, *lib.* 11. *cap.* 56. Pluuiam verò auream lego *in Biblioth. Photij ex Himerio,* illa pluebat Lucani antequam interemptus fuit cum milite toto à Parthis M. Crassus, ista verò pluebat Rhodijs Ioue auream nubem in illos rumpente. Illa significat potentes Principes, qui telis quasi ferrea grandine desæuiunt. Ista significat Principes conditionis suæ memores, de qua Seneca: *Nullum clementia magis, quàm Regem & Principem decet.* Ego dum contemplor arma proposita Nobilium, non abnego incomparabilem potentiam in omen deducere, vnico tractu auulsit lanugines & labrum, vnico ictu sagittæ sustulit bellatoris potentiam, vnica lucta fregit luctatoris fortitudinem. Quid igitur effecit gladio, & hasta cum aduersario pugnando, si hæc & talia probauit ludendo, iocando? An non incomparabilem potentiam declararunt in Regno Odrowanzij, Sprouij, Galcij, Pieniąscij, & alij innumeri, qui prædictis armis condignè vtuntur. Floruit & floret illorum potentia, in tyaris Archi-Præsulum & Præsulum, floret in regiminibus Exercituum, Senatus, & Curiæ Regum. Erant namque sicut persuadebat Euripid. apud Stob.

Qui Martiis in pugnis, & in conciliis præcellunt,
Non debent esse ingeniosi in leuibus & argutis.
Sed in grauioribus & arduis negotiis & rebus,
Bene consultare de magnis bonis regno necessariis.

SAGITTA PATRIÆ, & pro PATRIA.

Lvcrum inæstimabile lethiferum apprehendere pro Patria sagittam credebant antiqui bellatores, & Patriæ amantes. Quapropter admonebat Callinus in Stob.

Quamdiu torpetis? Quando strenuum habebitis animum
O iuuenes? An non veremini vicinos
Ob tantam ignauiam? in pace autem vobis videmini sedere.
Interim verò bellum totam regionem infestat.
Quin scutum aliquis hosti in prælio obtendat
Et aliquis moriens vltimo iaculum emittat.

Honor enim & ornamentum conciliatur viro
Pugnanti pro Patria, & liberis & tenera vxore,
Aduersus hostes, &c.

Quocirca meritò laudibus efferunt Ducem Nouogrodi Podlachiæ, &c. Erdziuilum, qui Kaidano Duci Zawolscen. socio Bati exposcenti per nuncios tributa & minitanti ni concessisset, ita respondit: Misit illi duas sagittas, incitando scilicet ad bellum, quem cum toto exercitu fudit ad Mozyrum. *Stricou: lib. 6. cap.* 12. Mori namque decet pro Patria, dum necessitas incumbit. Hæc arma dum inspicio, video sagittam Patriæ & pro Patria. Nobile enim hoc signum sagittæ ipsi Longobardi pro insigni deferebant nobiles, nec aliud nobilitatis illorum quorum erat defendere Patriam & mori pro Patria erat stemma quam sagitta. *Olaus lib.* 8. *cap.* 10. Patriæ sagitta hæc sunt arma, nam nunquam contra Patriam, nec in Patriam, siue intùs, siue foris pugnarunt. Lego Abaridis sagittam, quæ fabulatur à Græcia, vsque ad Hyperboreos Scythas euolasse. *De qua & Suidas. Et Iunius in Photio.* Hæc (*inquiunt*) sagitta patriam desiderauit, vnde per remotissimas plagas orbis rapiebatur. Vestræ sagittæ, hoc ô veri Patriæ amatores, & ciues Odrowązij adscribendum perpetuo venit, quod siue præsentes, siue distantes, siue in toga consulitis, siue in sago bellatis, semper pro Ecclesia & Deo, pro Patria & Repub. Regi, & Senatui Polono sagittam vestram obtulistis, consecrastis, vouistis. Et exiguæ copiæ infinitum exercitum superabant.

LINEA FAMILIÆ ODROVONZIORVM.

Saulus Odrouons, qui fortè in Regnum Pol. cum Dabrowka BohemiæDucissa, dum in sponsam Miesconi Duci Pol. deportaretur ex Bohemia venit. Refert namque Cromer: *quod plurimi Nobiles & Barones, cum illa venerant, quos ille honorificè habitos, & splendidè donatos remisit.* lib. 1. fol. 32. col. 2. *Ex quibus sine hæsitatione aliqui etiam in Polonia, cum sua Ducissa remanserunt,* vnde Paproc. in 2. Opere refert; *quod in priuilegio montis Calui, Regnante Boleslao Chabri dato, subscriptionem Saulis Odrouons legerit, qui notabant Familiam suam à Konskie. Igitur initia illorum in Regno erant circa annum* 966. *Hic reliquit filium Comitem Saulum, colligitur hoc ex libello Canonisationis S. Hyacinthi, à R. P. Seuerino Magistro edito,* qui Capite. 1. libri primi dicit: *Anno* 108. *Saul extitit Odrouonz, qui in Pol. Regno cùm magnis floreret opibus, virtutibus quoq; & rerum gestarum fama præstaret. Filius eius & Comes ex Comitibus, Saulus Comes in Konskie, qui ad Monasteriū Trzemeszen. concessit decimas ex Konskie, sicut priuilegium eiusdem ibidem testatur.* Meminit illius R. P. Seuerinus, sub Anno 1140. Papr. 1145. *Filij ipsius plures fuerunt, R. P. Seuerinus duos memorat Eustachiū & Iuonem. Sed dum post decessum B. Iuonis Episc. Crac. post annos tredecim successit in Episc. Crac. de Familia Odrouonziorum Prandota Bialacouius, iam constat tertium fuisse adhuc*

Sauli filium successorem in Konskie. Et quoniam inter literas, & in Cathalogo Claræ tumbæ lego, quod filij Miloslai Comitis Fratris Iuonis cū filijs Iuoni Comitis impediebant fundationem Monasterij à B. Iuone, iam & hos hæredes in Konskie dicendum venit. Et quoniam acquisiuit Prandocinum B. Iuo, à Prandota & filio illius Vislao, & ius fundationis Monasterij de Kaczycze, in Prandocin translatum transtulit ex cessione Prandotæ in Mogilam, ipsum quoq; filium fuisse Sauli Comitis aperte constat: Sed hoc apertius diuisio bonorum inter illos commonstrat. Alij namq; à Konskie, alij in Mogiłá, alij in Sprowá, alij in Białaczow, alij in Szydłowiec Familiam suam adnotabant. Commonstrāt & notata Claræ tumbæ, vnde adnoto. Prandota Odrouonzius Comes, qui fundauit Prandocinum, & cæpit fundare ibidem de Kaczyce Ordinē Cistercień. habuit filios Vislaum, & Dobieslaum. Dobieslai filij, Paulus & Sando. Sandonis filij, Creslaus, Prandota, Petrus, & Paulus. Iuanus Odrouonzius, cuius filij Matthæus, Iaroslaus, Sando, Iuanus. Miloslaus Odrouons, eius filios ibidem Cathalogus nominauit. Sed quoniam difficile est totam lineam deducere, sufficiat lectori benigno, antiquitate familiæ cognita, ex his deductos fuisse Odrouonzios ita claros, vt vno Anno 1462. fuissent ex illis sex Senatores, sex Capitanei, quatuor in dignitate positi, sicut sub B. Iuone adducemus. Nunc ad lineam notiorem velim descendamus. Accepi conscriptam lineam Odrouonziorum hoc modo: Descendebant ex Comitibus de Konskie. Miloslaus de Konskie, Frater B. Iuonis Episc. Crac. Et ab hoc Odrowanzij, qui familiam suā notant à Konskie, descendunt. Alij namq; fratres aliunde Familiam suam notare cæperant, & ita diuersitas Odrouonziorum creuit, de Sprowá, Białaczow, Szczekočin, Gorá, &c.

Konieccij, *Odrowązij de Konskie.* N. *Ochmagister Reginæ Annæ Capit: Lomzensis verus maiorum suorum cultor, & obseruator meritorum, amans Patriæ, honoris, famæ, doctrinæ. Habuit tres coniuges, primò Barbaram Taszycka armorum Strępá Notarij Terrestris Cracou: filiam, secundò Annam Przerębska Arm. Nowiná, Vincentij Castell. Rosperscen. filiam, tertiò Catharinam Lescenska, Raphaelis Capitanei Radźieiouien. filiam, sed cum nulla habuit prolem. Iuo alter filius Sauli, Comes de Konskie, Cancellarius Regni,* Bielsc. fol. 144. *ex Cancellario Ducis Lesconis Albi Cracou: & Sendomir.* vt ex Dlugossio ad Annum 1218. habetur, & alijs. *Hic ad Colomanum Andream Regem Halicien. 1206. vnà cum Kadłubcone Episc. Cracou: legatus fuit,* sicut Bielsc. vt suprà Cromer. lib. 6. *Creatus Episcop. Cracou: ex Cantore Gnesnensi, & Canonico Crac. Anno 1218. & hoc ob literarum peritiam & prudentiæ humanæ fulgorem. Parisijs enim studuit, vt Długossius addit. Sedit annis duodecim; humilitas tanti viri in multis peregrinationibus apparet, sed præcipuè quòd in Synodo à Vincentio Archiep. Gnesnen. 1226. celebrato, dum sibi concedere locum Vratislauien. Episcop. noluisset, maluit recedere, quàm contendere. Pietatem ipsius plurimæ Ecclesiæ erectæ & fundatæ adstruunt.*

adstruunt, in Konskie, Wáwrzynczyce, Dźialoßyce, Sendomiriæ, Calisiæ, Mogilæ. Eius pietatem efferunt tot Religiones ab illo fundatæ Cistercień. Ordinis Prædicat. S. Augustini, efferunt Xenodochia, Scholæ, de quibus omnes Historici asserunt. Quod breui Carmine Kantscius in Serie Episcop. Cracouień. nominauit:

Æde forum Craci vrbem Hyacinthi Fratribus auxi,
Donaui fratres clara Mogila tibi:
Quid Luboricza, quid Imbramowice, & plurima Templa
Quid quæsitus honos quem Zula perdiderat?

Sed cùm post decessum ipsius, Filij à Fratribus Iuani & Miloslai fundationem labefactare Claræ tumbæ voluissent, laboratum de concordia fuit. Cesserunt ergò & donarunt, sed ne controuersia post oriri possit, sub Casimiro Iagellonide Petricouiæ ab Odrowanziis Fundatio hæc & possessionum donatio corroborata fuit, & ab his Anno 1462. subscripta.

Ioannes de Sprowá, Archiepisc. Gnesnień. & Primas Regni.
Nicolaus Dei gratia Episcop. Præmislień.
Nicolaus Abbas Andrzeiouień.
Andreas Odrouons Palatinus Leopol: & Generalis Capit: Russiæ.
Iacobus de Dębno, aliâs de Sczekoćin, Regni Poloniæ Thesaurarius, Capit: Sądecen. & Biecen. & Regiæ M. Pincerna Supremus.
Eustachius de Sprowá Castell. Radomien. Capit: Opocnen. & Vnieiouień.
Dobieslaus de Sprowá, Castell. Præmislień. Capitaneus Louicen.
Stanislaus de Szydłowiec, Castell. Zarnouień.
Paulus de Sprowá, Dapifer Leopolień.
Dobieslaus de Sczekoćin, Subdapifer Sendomirień.
Paulus de Sczekoćin, Capit: Olstinen. Zauichosten. Lucouień.
Iacobus Obulus de Gory, Subpincerna Cracouień. Capit: Czorstineń.
Petrus Godowski, Vexillifer Halicień.
Henricus de Sczekoćin, Capit: Lublineń.
Iacobus de Pniow, Archidiaconus, & Administrator. Episcopatus Cracouień.
Fratres Armorum & Domus Odrouasinæ.

Mortuus est B. Iuo Episcopus Cracou: in Italia 1229. Sepultus Mutinæ. Translatus in Poloniam à Fratribus Ordinis Prædicatorum, & sepultus in Ecclesia SS. Trinitatis, cui Ioannes Węzyk, primò Abbas Claræ tumbæ, postea Archiepiscopus Gnesnień. Mausoleum marmoreum erexit & inscripsit:

D. O. M.
OSSA
Iuonis de Konskie Odrowązij. Diui Hyacinthi Patrui, Episcop. Cracouień.
MVTINA
Ad quam Anno Dñi. 1229. Vita defunctus est.
CRACOVIAM
A Patribus Ordinis Prædicat: huius Conuent. Anno Dñi. 1239.
TRANSLATA.
Hîc sub rudi Saxo conclusa.
CVIVS
In Deum pietatis, Ecclesiam, & Patriam charitatis sunt monumenta.

TEMPLA

TEMPLA

Deiparæ Virginis in Circulo Cracouień. Claræ Tumbæ, S. Spiritus Cracouiæ, Mstouień. Dzierzánouień. Kosceń.

MONASTERIA

SS. Trinitatis Ordinis Prædicat. Cracou: Claræ Tumbæ Ordinis Cisterciení, Mstouień. Canon. Regul. Sancti Augustini.

HOSPITALE

Sancti Spiritus Cracouiæ.

OMNIA

Proprijs impensis Annis 12. quibus Eccles. Crac. præfuit exstructa, & dotata.

Ioannes Wężyk, Abbas Commendatarius, Sepulchrum hoc Monasterij sui Optimi Parentis marmore contexit. *Anno Dñi* 1618.

Dobieslaus III. filius Sauli, sicut in linea Familiæ moderni adnotarũt. At ego fuisse Prandotã affirmo ex rationibus suprà assignatis, qui dum filios duos habuit, Vislaum & Dobieslaũ, fortè hic modò Dobieslaus memoratur. Huic ex diuisione bonorum venerunt Szydłowiec, Gory, & Chleuiska. Quod etiam Papr. in 2. Opere fol: 398. refert. *Quorum bonorum possessor fuit Dobieslaus, postmodùm Castell. Vislicienfis. Christophorus Odrowas Dobieslai filius,* vt Miechouius refert lib. 3. *Palat. Crac: Boleslao Pudico regnante* 1238. *Hic acquisiuit bona Opatow,* vt Paproc. habet. *Eustachius filius Palatini Crac: Castell. Vislicień. qui reliquit tres filios. Nicolaus Eustachij, Episcop. Præmisliεń. Petrus Eustachij, qui sterilis decessit. Iacobus Eustachij Thesaurarius Regni. Iste reliquit duos filios, Dobieslaum Odrowas, Castell. Czechouień. qui diuisione accepit bona Chlewiska, à quibus & Chlewicki nuncupatus fuit, & Stanislaum Castell. Zarnouień. qui bona Szydłowiec accepit, & Szydłowiecki nuncupatus fuit. Est memoriale huius diuisionis Casimiri Ducis Pol. Cracouiæ, Sendomiriæ, Syradiæ, Lenciciæ, Cuiauiæ, Pomeraniæ, Domini & hæredis, qui ob multiplicia obsequia, & seruitia Iacobo, Nicolao, & Petro de Chleuiska, villas eorum Chlewiska, Szydłowicc, Smagow, &c. transfert in ius Teutonicum, Szedske nuncupatum. Stanislaus Odrowas Szydłowiecki, Castell. Zarnouiecen. reliquit filios duos Stanislaum & Iacobum. Stanislaus erat Castellanus Radomscensis* 1493. *qui habuit hos filios, Succamer. Crac: Capitaneum Gostinen. Nicolaum Castell. Sendomir. Thesaurarium Regni, Capitaneum Radomscen. Osuiecimen. Zatorien. Olstinen. Krzepicien.* 1531. *obijt. Christophorum Vice Cancell. Regni, Capit: Gostinen. qui post decessum Fratris sui Nicolai Castell. Sendomir. fuit, hi masculam prolem non reliquerunt. Iacobus verò alter filius Stanislai Szydłowiecki, erat Thesaurarius Regni* 1506. *Habuit filium Christophorum Castell. & Capit. Cracouien. Cancellarium Regni, qui* 20. *millia Tartarorum fudit* 1512. *Qui omnes Szydłowieccij Odrowasij, quales & qui fuerunt, omnes Historici cum referant me tacere docuerunt. Nullam masculam reliquit prolem, sed tantum tres filias, Elisabetham Nicolai Radziuilij Ducis, Palat. Vilnen. Coniugem, ad quos & Szydłouecia transijt, & Ducis in Ostrog consortem, ad*

quos

quos Opatouia, & Chmielow deuenerunt. Scripsit illi Epitaphium Andreas Krzycki, Episcop. tunc Przmisliensis.

Magne Senator Princeps & gloria Regni,
Cui natura suum contulit omne decus.
Per quem congressi sunt tres cum Cæsare Reges,
Et bona sunt studio multa peracta tuo.
Cuius tot resonat populorum nomen in ore,
Dignius hic noster quo nihil orbis habet.
Te mea mens agitat sacris celebrare Camænis,
Sed nouus optatum mæror adimit opus.
At tamen aggrediar quod si quid nostra Thalia est,
Carminibus viues sæcula multa meis.
Interea hos legens clementi suscipe vultu,
Quos fidi ad Dominum tristia busta dedi.
Vt qui connubij tanti tantique decoris,
Illius autor eras seruitijque mei.
Nunc rebus nostris inopino funere lapsis,
Indoleas Cricij tum memor esse tui.

Dobieslaus verò Odrowas Chlewicki, Iacobi Thesaurarij filius, Castell. Czechouień. Reliquit duos filios, Petrum & Simonem, Præfectum Culinæ Regiæ, Vexilliferum Sendomirień. qui steriliter decessit. Petrus Crac: Dapifer, celebrato matrimonio cum Szpinkowná suscepit ex illa Iacobum hæredem in Chlewiska, qui ex Lubrzanska Castellani Bresten. filia, suscepit filios septem, & filias sex, Zamiechowscij, Kaimirouij, Podlodowscij, Sucheccij, &c. coniuges, de Matrimonio illius, Bielsc. fol. 493. *Petrus primus filius, qui ad Pscouiam, sub signis Pieniazek Caualeri pugnando occubuit. Iacobus secundus filius, qui ex Elisabeth Załuska, filia Succamerarij Rauensis suscepit filios tres, filias tres. Laurentius tertius filius, qui ex Latalska Dorothea, filia Georgij Comitis de Labissin Latalski Palatini Posnanień suscepit filios tres, Georgium Scholasticum Rusiecen. & Secr. R. M. Nicolaum qui cum Leonora Sokolinska, filia Ioannis Drucki Sokolinski, Refendarij, & Notarij M. D. L. Mścisłauien. & Daugouien. Capitanei, celebrauit connubia sacra. Ioannem qui in coniugem habuit Annam Kochánowski Vexilliferi Regni filiam. Filiæ autem Laurentij fuerant, Anna Christophori Koryćinski, Castell. Woynicen. consors, & Marina Dominici Kazanowski, Capit: Luceorien. coniunx. Andreas quartus filius, qui cum Koniecpolska, filia Andreæ Koniecpolski Castellani Połanecen. tenuit matrimonium. Ioannes quintus filius, habuit in coniugem Przerębska, Rothmag. bellicosissimus ad Pscouiam,* Bielsc. de illo, fol. 782. *Filij Ferdinandus & Balthasar miles strenuus, cum Martino Kázánowski, Campiduct. Stanislaus sextus filius steriliter decessit. Samson septimus filius, Romæ obijt. Sunt plurimi de Chleuicciorum Familia vsq; in*

præſens, qui decorem ſuæ Familæ in caſtris conſeruando, in arduis bellis, Pruthenico cum Guſtauo, domeſtico cum rebellibus Coſacis ad Kumeiki & Stárzec, ſub ſignis Notarij Exercituum Kazanowſcij Dominici, militárunt. Alij verò Domino Dominorum, vitam conſecrando in Religione Prædicatorum S. Dominici, glorioſum profectum animæ colligunt. Bernardus & Hyacinthus S. Th. Lector, & Prædicator glorioſus. Felices profectò Familiæ Chleuiciorum, ſucceſſus ſemper fuerunt, & fælicitate vt experior illa, de qua Homerus dicebat in Odyſſea.

In adoleſcentia delectari, & ad ſenectæ limen peruenire
Fælicitatem, deſtinare nuptias contrahenti & naſcenti.
Vt ipſe quidem proſperè domi ſeneſcat,
Filij verò prudentes, & in bello præſtantiſsimi euadant.

Iuanus quartus filius Sauli. Eſt enim in Bohemia propè Pragam Sancti Eremitæ Iuani Sepulchrum in quodam ſpecu, vbi plurima miracula, per interceſſionem huius Sancti fiunt. Quapropter Bohemi Patrocinij illius gratiâ, nomen Iuani aſſumebant, & aſſumunt. Iuanus ergò fuit vnus filiorum Sauli, ſicut demonſtrant Cathalogi & literæ Monaſterij Claræ Tumbæ. Ab iſto deſcendunt Odrowazij de Sprowa, potentes, bellicoſi, pij, diuites, prudentes, & Patriæ maximi defenſores. Obſeruárunt forte, quod quidam in Stob. ſerm. 104. *perſuadebat:*

Exercenda virtus eſt, & bona fortuna diuinitus petenda
Nam qui hæc ambo habet, beati ſimul
Et boni viri nomen ferens vitam degere poterit.

Prandotá cognominatus Galká, qui ſepultus in Mogila, ibi ſepeliebantur de Sprowá & de Dembno, ex concurrentia igitur Annorum ibi ſepultorum, fuiſſe Prandotam de Sprowa colligitur. Hic Caſimiro Magno Regnante contra Bohemos, & illorum Principem Ioannem fæliciter pugnauit. vnde Cromer. lib. 12. fol. 210. *Palma rei bene geſtæ Prandotæ Galcæ, gente Odrouonzo data, quapropter magnis præmiis, & militari baltheo à Caſimiro ornatus eſt, Anno* 1345. *Euſtachius de Sprowa, Caſtell. Vſlicien. De quo Epitaph. in Mogila Anno* 1350. *Petrus de Sprowa, Palat. Ruſſiæ, & Capit: Generalis, Suidrigielonem Podoliam populantem multis in locis repreſſit. Vladislao Iagellonidi Hungariam pacanti, proprio ſtipendio auxiliares copias deduxit, Bohemos montium iuga occubantes profligauit, Caſſouienſes præſidiarios agros circumvicinos depopulantes ad internecionem deleuit. Captus à Thelepho Caſſouien. Præfecto agri, Thelephum per ſuas reſiduas copias captiuum tenuit. In Valachia tandem* 1450. *occubuit. Illi Simon Starouolſcius, nunc Scholaſticus Tarnouien. tale Epitaph. poſuit:*

Genio, Manibus, & Vmbræ.

Petri Odrouonſij Palatini Ruſſ. Præfecti Leopol. ac Vniuerſæ Podoliæ. Qui ſub tribus Iagellonibus Regibus Poloniæ bellicoſiſſimis, variis expeditionibus, variã

varia fortuna interfuit. Et quamuis secunda toties clarus & turbidis rebus intrepidus, aduersa tamen succubuit. Primum in Hungaria, in tumultu Agrinensi, à Thelepho Præfecto Cassouień. captus. Deinde, perdomandæ Valachiæ directus à Casimiro Rege in pugna cum Bogdano Vaiuoda interfectus. Vt insolentis Deæ posthumantibus documentum relinqueret, partâ suis victoriâ interijt. De illo plurima scripserunt Historici, Callimachus aduentum in Hungar. lib. 2. fol. 638. Col. 2. *Contra Tartaros missus in Poloniam ex Hungaria,* Idem lib. 2. fol. 659. Col. 2. *Ibidem quæ illi Agriæ acciderant, captiuitatem illius,* Cromer. lib. 21. fol. 326. Col. 2. *Ioannes de Sprowa, Archiepisc. Leopol. Post decessum Rzesouij Archiep. Capitulum elegerat Syluestrum Sciechouium, sed Vladislaus Iagellonis filius Rex, precibus Heliæ Palatini Valachiæ adductus amoto Sciechouio. Ioannem Odrouonsium Archiepiscop. Leopol. esse iubet Anno* 1436. Cromer. lib. 21. *Skrobisouius vero Canon. Leopol. qui vitas Archiepiscoporum Leopol. conscripsit, dicit quod maximè Collegium Canonicorum vexasset, qui in Concilio Basiliensi excommunicatus, in illa mortuus est. Erat namq; mærore confectus, ex morte fratris sui Palatini Russ. occisi à Valachis. Obtenta absolutione à Sede Apostolica, sepultus Leopoli,* Cromer. lib. 22. & Miechou: lib. 4. C. 59. *Anno* 1450. *Andreas de Sprowa Palat. Russ. & Præfectus Leopol. Frater Ioannis Archiepiscop. & Petri Palat. vt Starouolsc. in Bellatoribus adnotauit. Casimiro Imperante, Alexandri Valachorum Principis, contra Bogdanum tutor, quem sæpius repressit, a Tartaris cursitantibus per Podoliam, cum Theodoro Bucakiorum illam liberauit. Cruciferorum victor in Prussia, peritissimi Ducis nomen assecutus est. Ad diuersos Europæ Principes legatus fuit. In munere Senatorio vigebat apud illum dignitas sine fastu, doctrina sine ostentatione, probitas sine fuco, studium sine factione. Huic Starouolscius tale apposuit Epitaphium.*

Andreas Comes Odrouonsius, Regni Pol. Senator amplissimus, amans virtutum, osor vitiorum, rectus iudicij rerum togæ, & sagi, vsu & experientia egregiè peritus, sub hoc marmore iacet. Qui sub Diuis Iagellonibus varijs bellis exercitatus, Tartaros in Podolia sæpiùs fæliciter cecidit, & Bogdanum Daciam inuadentem oppresit, Crucigerisque in Prussia, toties profligatis, strenui & intrepidi Ducis nomen tulit. Demùm obitis aliquot ad diuersos Principes clarissimis pro Republ. legationibus, & ipse obijt Anno M. CCCC. LXV. Bonorum omnium cum luctu. *Reliquit filios Stanislaum & Hieronymum. Ioannes de Sprowa Archiep. Gnesnen. ex Præposito Sendomir. & Canonico Gnesnen. Anno* 1453. *Hic Elisabetham Regis Romanorum, Bohemiæ & Silesiæ, Archiducis Austriæ filiam Coniugem Casimiri Regis Poloniæ, in Reginam coronauit. Plurima bona contulit Ecclesiæ Gnesnensi & Louicensi, tanquam vir virtute clarum genus collustrans. Vnde de illo Ianicius Laureatus Poeta, in libro de Archiep. Gnesnen.*

Sprouius antiquæ laus, ſplendor, gloria gentis,
Illa licet meritis ſplendida ſemper erat.
Qualis erat quæris: dicam nec multa morabor,
Æquauit morum nobilitate genus.

Obijt Anno 1464. 14. April. Vniouiæ, Sepultus Gneſnæ.

Euſtachius de Sprowa, Frater huius Archiep. Gneſnen. Caſtell. Sendomirien. qui Gneſnæ depoſuit mortalitatem Archiep. & bonorum ipſius ſucceſſor fuit, meminit Cathalogus. Ioannes de Sprowa, Iudex Sendomir. qui in Curia Archiep. Gneſnen. educatus, vt literis profecerat, ita integritate vitæ ſingularis euaſerat. Thomas de Sprowa, Frater Andreæ Palatini Ruſſiæ, in qua fuiſſet dignitate non conſpicio authentice, ſed præſuppono veriſſime. Reliquit filium Euſtachium, Caſtell. Radomien. & Capit. Opocnen. deceſſit ſterilis. Filiæ Thomæ erant Szafraniec coniunx, ex qua fuit Stanislaus Palat. Sendomirien. Przerębſcij ex qua Caſtellana Syradienſis natus Caſtell. Roſperſcen. Capit: Opocnen. Siecigniowſcij, Duninij, Koſtka Caſtell. Gedanen. poſt Palat. Sendomir. Trzebienſcij coniuges. Erat eorum & tertius frater, qui reliquerat filiam Petri Dzierſniak conſortem, qui ex illa ſuſcepit filium, & tres filias. Ioannes de Sprowa, Palat. Podoliæ, poſtmodum Palatinus Generalis Ruſſiæ, Tenutarius Samboriæ, qui vnà cum coniuge Beata de Tęczyn, erexit Eccleſiam & Monaſterium Patribus Bernardinis in Sambor, Anno 1471. quæ per Reuerendiſſimum Ioannem Targowicki, Epiſcop. Præmiſlien. 1488. conſecrata fuit. Quod Monaſterium, per Turcas & Tartaros igne conſumptum, iterum eadem Beata à Tęczyn, Anno 1514. reædificauit. Extant horum ſcripturæ ibidem, & Epitaph. Filiæ illius conditæ, & licet ibi non addatur de Sprowa, intelligitur tamen, nam ipſi Odrowazij de Sprowa, Ruſſiam adminiſtrarunt. Stanislaus Andreæ de Sprowa filius, Palat. etiam Ruſſiæ vt Parens, qui in coniugem habuit, Annam Ducis Maſouiæ filiam, ex qua vnicam filiam Zophiam ſuſceperat. Hæc primùm fuit Chriſtophori Comitis in Tarnow, Caſtell. Voinicen. Capit. Sendomirien. conſors, poſtmodum Ioannis Koſtka Palat. Sendomir. Erat hæc Matrona, in omni ſuo ſtatu exemplar vitæ omnibus, pie & debite viuentibus Matronis coniugalibus, & viduis, vt etiam præ dignitate morum, ac progreſſum iuxta virtutem in matrimonium, poſtquam per mortem mariti mutaſſet ſtatum, ab Auguſto Sereniſſ. Rege, tanquam ex Regibus deſcendens per Hieronymum Oſſolinſcium, Caſtell. Sendomir. conciliaretur, vt notat Paproc. *Dotauit plurimas Nobilium virgines, ſtatum vitæ in ſæculo, vel Cænobiis conſtituentes. Pauperum & Orphanorum erat mater. Iaroſlauiæ Patres Societ.* IESV *fundauit. Reliquit poſt ſe filias duas Annam & Catharinam, cui tale Epitaphium Iaroſlauiæ appoſitum eſt.*

Illuſtris ac Magnifica Domina Zophia de Sprowa, Illuſtrium Domini Stanislai Odrowąs, Palat. Ruſſ. & Dominæ Annæ Duciſſæ Maſouiæ coniugum

iugum vnica filia. Primùm, Magnifici Domini Ioannis Christophori Comitis de Tarnow, Castell. Voynicen. Deinde Illustris Domini Ioannis Kostka de Rostkow à Stemberg Palat. Sendomir. coniunx. Collegij Societatis IESV Fundatrix, sempiterna memoria dignißima, hîc sepulta regnat cum Christo, Obijt 1580. Ætat 40. die 9. Iulij. Reliquit ex posteriore marito filias.

Hieronymus de Sprowa alter filius Andreæ Pal. Russ. reliquit duas filias Beatam Oßcowscij in Belzen. Palat. coniugem, & Annam, quæ omni deuotione animam exercitando, ad Christum Sponsum meditandum, Priuorscij, ad Ecclesiam PP. Bernardinorum sepulta. Soror horum Fratrum duorum, & filia Andreæ Palat. Russiæ, fuit consors Stanislai Łaski Palat. Sendomir. cuius erant filij, Nicolaus Incisor Regni, & Stanislaus steriles, Łascij autem filiæ, consors Wlodek Capit. Camenecen. Kościeleccij Palat. Posnanien. Starzechowscij Capit. Visogroden. & Rzeßouscij coniuges. Ex his Odrowasiis descendunt Pieniaßcij, de quibus ne Linea distractè Sauli Odrouons poneretur, inferius paulò dicemus. Eustachius quintus filius Sauli Odrouons, Comitis in Konskie. Nobilis genere, nobilior virtute extitit. Decebat namq; eum, qui nobiliore Stemmate, & sanguine suorum gloriabatur, maiori quoq; virtutum fulgore elucere. Et quia arbor bona non potest malos fructus facere, edidit in lucem Filium Hyacinctum, vel vt antiqui efferebant (notante Cromero) *Iacicum, in Terra Camienensi, Vratislauien. Diœcesis, in villa Lanka, Opolien. Prouinciæ, addit* Dlugoss. Cromer. *territorium vocat. Hic Magistros suæ iuuentutis has Academias habuit, Cracouien. Pragen. & Bononien. vbi Doctor Iuris vtriusq;, & Professor Theologiæ creatus est,* vt in libro Canonizationis ipsius, ab A. R. P. Fratre Seuerino Theolog. Profess. adnotatur. *Hic quia se totum in virum Ecclesiæ Sanctæ profuturum consecrauit, eum Iuo Episcop. Cracou: Patruus suus Canonicum Crac. fecit. Dum verò ob diuersa complananda negotia Romam discessit Iuo Episcop. in Comitem itineris, accepit Iackonem Canonicum, virum sensatum & industriosum. Romæ dum negotia pertractando morantur, adfuerunt prædicationi S. Dominici, sanctitate & prodigiis clari, & miraculo dum defunctum oratione & Sacrificio, incolumem vitæ pristinæ restituerat, atq; ibidem S. Hyacinctus, Ceslaus Polonus, Henricus Morauus, Hermanus Teutonicus miraculo intùs accensi, habitum Ordinis S. Dominici acceperunt. Reuertendo in Poloniam Episcopus Cracouiensis, petijt Fratres in Poloniam dare à S. Dominico, sed alios obtinere non valens, illos suos commilitones accepit, à quibus Germania, Morauia, Bohemia, Silesia, Polonia, Russia, aliæq; innumeræ gentes illuminatæ fuerunt in Fide, & confirmatæ. De hoc latè R. P. M. Seuerinus in Canonizationis S. Hyacincti libello, Cap. 4. lib. 1. & Cap. 5.* Tibi ô Sancte Pater & Patrone, damus hæc nostra vota. Sancte Hyacincte, ærumnis nostris & peccatis, tuâ sanctâ intercessione parce, & faue.

Sancte vir immenso maior virtutibus orbe,
Cælicolum Sanctis adnumerate choris.
Aspice nos precibusque tuos defende Polonos,
Ne stygij fiant præda cruenta Ducis.
Da tua curramus celeri vestigia passu,
Vt Regni simus pars quotacunque Dei.

Beatus Ceslaus Polonus Odrouonsius, alter filius Eustachij Odrouasij Comitis de Konskie, Frater & Socius S. Hyacinthi, religione & genere. Et licet hoc ex Historia expresse non habetur, R. Magister Bzouius, id quod Historia tacuit, in propagine S. Hyacinthi Romæ edita apertè docuit. Nam cùm Prior Vratislauiæ, vbi B. Ceslai deposita requiescunt ossa fuisset, ibidem quis genere Ceslaus esset, & qui eius parentes fuissent, notitiam assumpsit, & maximè consentaneum videtur, quod si Iuo Episcop. Crac. in negotiis Reipub. & Episcop. Romam eundo Hyacinthum Filium ex fratre in socium accepit, etiam S. Hyacinthus fratrem dum habuit, maluit in socium assumere. Hunc igitur B. Ceslaum, vnà cum S. Hyacintho Romæ ad S. Sabinam, è manibus S. Dominici habitum suscepisse Religionis, omnes nostri Historici referunt. *Qui vt rediit cum S. Hyacintho in Poloniam, illum S. Hyacinthus, Anno* 1222. *in Bohemiam misit, qui Pragæ Ecclesiam S. Clementis, pro Ordine erexit. Demum in Silesiam missus, Vratislauiæ Ordinem, in honorem S. Adalberti fundauit, ibiq; clarus miraculis quieuit.* Ita Mag. Seuerinus, in lib. 1. Cap. 5. de Canoniz. S. Hyacinthi. *De illius miraculis,* Cromer. lib. 8. *sub Anno* 1240. *refert. Ad orationem S. Ceslai, columna ignea cælitus apparuit, & statiua Tartarorum, omneq; territorium ingenti, atq; terribili fulgore collustrauit. Perterrefacti Barbari, obsidionem a Vratislauia soluerunt.*

Prandota *Odrouons descēdens à sexto filio, si ipsemet sextus filius non fuerat Sauli Comitis in Konskie, qui inter cætera diuisa cum fratribus bona, tenuit Biaczeuiam, Dębne, Szczekocinum, ex qua notabant Familiam suam. Erat Episc. Crac. post Vislimirum annis tredecim, post Iuonem Odrouons Episc. Crac: Hic Conradi crudelitatem vindicando Boleslaum Principem reuocauit Cracouiā, cui illo authore omnes iuramentum iterato reddiderunt, qui Conradum adorabant.* De hoc Cromer. lib. 8. fol. 147. Col. 1. *Prandota Episcop. Crac. Gente Odrouonsia, cognomento Biaiacouius, &c. Assumptus ex Archidiac. Cracou: & Canonic. Sendomir.* 1242. *Ille Canonizationem S. Stanislai Martyr. Episcop. Cracou: promouit. Ille decimas Monasterio Czyricen. ex villis quatuor donauit. Ille Ecclesiam in Biskupice fundauit, exædificauit. Ille sicut piè, deuote, exemplariter, proficuè vixit, ita optime finiuit. De hoc Kantsc. in Vitis Episcoporum Cracou:*

Vnanimi electus studio vultuque suorum,
Contulit in Sedem maxima dona suam.

In fa-

In faſtos Stanislaus illo inſtante relatus,
Cum Sanctis toto cœpit in orbe coli.
Qui coluit Diuos, Diuorumque auxit honorem,
Cum Diuis meritò viuit, & ipſe ſuo.

Video Bialaczeuſcios in Sendomirienſi Palatinatu, ſi ſunt de his armis ignoro. Iacobus de Dębno, aliàs de Sczekočin, Regni Pol: Theſaurarius, Capit. Sadecen. & Biecenſis, & Regiæ Maieſtatis Pincerna Supremus. Subſcripſit concordiam, & pacem æuiternam Monaſterio Mogilen, 1462. Iacobus de Dębno, filius Bartholomæi, Caſtell. & Capit. Crac. quorum effigies in Altari Mogilnenſi 1490.

Dębinſcij *à Sczekočin, procedunt à Dębno magni, Reipub. proficui, Regibus dilecti. Ioannes de Sczekočin, Caſtell. Lublineñ.* Cromer. 1413. *Ioannes alter Capit: Lublineñ. qui cum Vitholdo M. D. Lit. ad Opockam arcem maximi iudicij & fortitudinis eximiæ commonſtrauit trophæa.* Cromer. lib. 19. Anno 1428. *Petrus de Sczekočin, Vice-Cancell. Regni Vladislao Poloniæ, & Hungarorum Rege regnante, vt ex Priuilegiis apparet 1442. Ioannem Subdapiferum Sendomirien. priuilegium Monaſterij refert. Anno 1458. Dobieslaum de Sczekočin, Subdapif. Sendomir. meminit Priuilegium Mogilenſe 1462. Paulum Capit. Olſtinen. Zauichoſt. Lucouien. & Henricum de Sczekočin, Capit. Lublinen. idem refert Priuilegium.*

Blaſcouiccij, *Ex quibus erat Epiſc. Præmislien. Nicolaus, natione Sileſius, armorum Odrouaſius, in Anno 1474 mortuus. Sicut meminit* Bielſc. fol. 10. 4 5.

Pieniąſzkouij, *Hi propriè ſunt Szydlowieccij, ſed ſunt denominati taliter, vel quia in pecunia diues, vel quia in minuta pecunia delectabatur vnus illorum. Tenebant bona Szydłowiec, Gory, Kruzlowa, &c. & à diuiſis bonis denominabantur. Andreas Pieniazek, aliàs Obulus de Szydłowiec, hæres in Gory. Caſtell. Sendomir. legitur in confirmatione priuilegij Monaſterij Sendomir. Præſentibus &c. Andrea Obulo de Szydłowiec, hærede in Gory Caſtell. Sendomirien. Petrus Pieniazek, Palat. Caliſſ Capit. Koninen. Kolenſis de Szydłowiec. Ioannes filius, Nicolai Capit: Samborien. & Lencicien. de Szydłowiec. Iacobus Obulus, Pincerna Cracou: Capit. Czorſtinen. ſubſcripſit priuileg. Mogilæ, & in aliis literis reperiuntur. Petrus Pieniazek, qui in bello Valachico occiſus. Ioannes Pieniazek, Caſtell. Sadecen. Eius filij duo, Ioannes & Stanislaus. Ioannes Capit: Sadecen. Iudex Terræ Cracou. quem in libris beneficiorum Czyricen. ita meminerunt:* Magnificus Dominus Ioannes Pieniazek, hæres in Kruzlowa, & in Skrzydlna, Iudex Terræ Crac. Capit. Sadeceñ. huius Monaſterij defenſor, hic iacet ſepultus. *Habuit quatuor filios, eius filius primus Ioannes, Iudex Terræ Cracou: qui ex Pruchnicka ſuſcepit Ioannem filium, in cuius dote accepit in Terra Præmislien. Arcem & Oppidum Pruchnik, cum omnibus villis, vt verè diceretur Pieniazek, ob plenitudinem bonorum & diuitiarum. Secundus eius filius*

Stanislaus

Stanislaus, in exteris nationibus morum dignitate conspicuus, vt rediit breui est mortuus. Tertius filius Petrus, Aulicus Henrici, qui propriis expensis in Moschouiam deduxit militem Steph. Bathorio regnante, & maiorem suorum virtutem, & amorem ad Vielcolucouiam & Toporeciam, declarauit propriis viribus & meritis. Sorores illorum erant Magdalena Dersniak consors, quæ relicta solum Deum sequendo, conscientiam Domino ieiuniis, orationibus, & eleemosynis consecrabat. Dorothea Czerna, quæ vidua relicta, constanter statum viduitatis conseruabat. Anna Lubomirscij Sebastiani Zupparij Cracou: consors. Procopius quartus filius, de quo mox dicemus. Stanislaus germanus Iudicis & Castell. Sadecen. filius, dum colligit maiorum gloriam, per terras & maria quatenus Patriæ vberius inseruiat, ad Cyprum nauigando suffocatus est. Christophorus etiam germanus eiusdem Iudicis, & Castell. Sadecen. in Kruzlowa hæres, miles auratus, Gubernator Sadecen. Reliquerat filium, & filiam Iordani coniugem Beatam. Procopius germanus eiusdem, & filius Castell. maximis meritis clarus, Patriæ & omnibus affabilis. Tenutarius in Nouotarg. Cum Anna Pukarzewska armorum Strepa, reliquit filios sex, & filias Heduigim Rokoß, & Annam Chelmski Vexilliferi Cracou: consortes. Obiit 1567. Sepultus in Skrzydlna. Ioannes primus filius Procop. Tenutarius in Nouotarg, Rothmagister in Moschouiam Stephano regnante strenuus sub tempore Interregni custos finium Reipub. non sine proprio sumptu destinatus. Cum Horycinska Petronella armorum Topor. tenuit matrimonium Capit: Pradenen. filia, ex qua reliquit filiam. Nicolaus alter filius, cum filia Castell. Belzen. Herburth matrimonij sacramentum obseruauit. Petrus tertius filius Procopij, qui vt multarum nationum gnarus, ita multarum virtutum obseruator, cum Elisabeth Tarnowska, Palat. Sendomir. filia, reliquit Zuzannam & Elisabeth, secundo matrimonio cum Zydowska armorum Doliwá, vnicam habuit filiam. Procopius quartus filius Procopij, miles Hierosolymitanus. Hic illorum bellatorum morem secutus, qui Familiæ suæ gloriam vita, sumptu, periculo comparabant, tam in exteris nationibus ipsis ingrauescentibus in periculis, quam in propria Patria durissimis in occasionibus, in conspectu Principum, & totius militiæ maiorum suorum merita collustrabat, meritis & comprobabat. Retulit ille ingentia testimonia à totius militiæ Hierosolymitanæ Bethleem & Nazareth, præsertim S. Mauricij, & Lazari Emanuele Filberto Duce Sabaudiæ, Generali & Magno Magistro, vt patet ex Data Taurini, 23. Septem. Anni 1575. Quod lector in Opere 2. Paproc. *videre poterit. Retulit & in multis expeditionibus in Regno ad Gedanum, in Moschouia ad Socolum Pscouium grauissimus & zelosissimus Rothmag. pro Fide Catholica suæ fortitudinis viua & ignita exempla. Ad Pscouum enim primus in muros conscendit, & hostem fundendo, & dissipando alios omnes ad expugnandum incendit. Ex quorum numero tam generosos milites, & Patriæ optimè desiderantes liceat obsecro sine tædio lectoris ex* Paprocij Opere *colligere.* *Huic*

Huic Cauallero & excellenti militi in assalto Plescouiensi, per medias telorum hostilium ad instar imbriū emissorum procellas, primario eunti Stephanus Bathorius contulit sibi in Liuonia Capitaneatum Vendensem, & Praefecturam Rumberg. cum praedio Dziesbin, &c. Christophorus Pieniazek, quintus filius Procopij, Aulicus Sereniss. Stephani, & Rothmag. ad Wielkoluki, Vielisium, Vsuiatum, Neuelum, Iezierzisceza, Zaulocie, &c. Demùm Rothmag. in Podolia strenuus & eximius 1581. & sequentibus annis. Nicodemus sextus filius Procopij, in diuerso idiomate peritissimus. Ad Caesaream Maiest. exercitata iuuentute moribus & militari, maxime pernecessaria reddebat Patriae obsequia in omnibus expeditionibus Moschouiticis regnante Stephano Batorio. Erat summae agilitatis, vt in altitudinem nimiam compositis pedibus sese eleuauerit. Nicolaus Pieniazek, filius Ioannis Capit: Samborien. & Lęcicień. Succamerar. Crac. & postmodum Generalis Crac. Hic quae fecerit mandante Casimiro, contra Borzyuoium de Skrzynno, contra Iacobum Sieniénski in Pinczow, & Clerum, refert Cromer. lib. 24. *Alium enim Clerus elegerat Episc. Crac. alium autem Rex habere voluit. Eius filij fuerant Nicolaus eximius miles, qui & pro Patria contra Cruciferos pugnando occubuit. Sepultus in Arce Malborgi, Stanislaus alter filius Trib. Cracou. Praefectus Grzyboueensis, in rebus obeundis Reipub. vir prudens & grauis, nam etiam multarum regionum experientia edoctus, domus suae gloriam conseruare desiderauit. Hic reliquit filium Preslaum, dum reddita obsequia Patriae, ad sedatiora negotia delecto statu cum Gieraltowska Armorum Szasor, disposuit. Preclaus verò cum Myszkowska, Castell. Lublineń. filia, celebrauit matrimonium, & consecutus prolem. Ioannes Pieniazek Pocillator Crac. ad negotia regni publica maxime dispositus. Meminit ipsius Constitut. Regni, Anno* 1529.

Strasij, *qui notabant Familiam suam à Kościelniki, postmodum à Białaczow. De illis* Miechouius lib. 4. cap. 53. *Ioannem à Białaczow, in bello contra Prussos meminit* Bielsc. fol. 344. *Anno* 1569. *Strasz Odrouonsius à Turca legatus ad Augustum Regem petendo, vt permittat* 30. *millia exercitus per Regnum Pol. transire in Moschouiam. Factus fuerat hic Strasz Turca, & vocabatur Ibraimbeg.* Bielsc. fol. 626. *Ioannem Strasz, electionem Vladislai* III. *in Regem iuuenem impedientem ad coronandum, meminit* Cromer. fol. 314. Col. 2. *Habet etiam controuersiam Ioannes Strasz grauem, vt* Bielsc. fol. 328. *Anno* 1427. *Leonardus Strasz, Burgrab. Crac. de quo* Ianuszouius in Statuto *meminit fol.* 769. *Sunt & modernis temporibus Strasij, qui cum Campiductore Regni Kazanouscio, reddiderunt Patriae debita nobili obsequia in castris & comitiis, ex quibus & cum Magnifico filio Capit. Tlumaceń. ad exteras nationes aliquem miserat, vt Patriae suae decētius offerre merita valuisset.*

Kietlinscij, *in Syradien. Palat. Conformatio animi & affectus in Patriam eiusq; honestum, quia ciuem optimum conueniunt, ideò in his conciliatum referunt seruantq; modum.*

Płoszowscij, *in Syradiensi Palat. qui verè sunt Kietlinscij, ex quibus erat Abbas Vitouiensis. Abbas maximum nomen est, significat namq; illud Abba in Euangelio, quod interpretatur Pater, & additum S. significat Sanctus. Dei Dominus, vt Abbates fiant Patres Sancti, re & exemplo.*

Paczanowscij, *ex quibus sunt aliqui in Crac. & Sendomirień. Palat. viri doctrina, & decenti grauitate conspicui.* Bielsc. *meminit Paczanowscij, sub Anno* 1427. *Michael vir in Ecclesia Dei, prudentiæ & doctrinæ ingentis. Quæ illum ita plurimis commendarunt Episcopis, vt multorum beneficiorum Ecclesiasticorum fuerit possessor Præpositus Kurzelouien. Lencicien. Vnieioiouien. Crusuicien. Kielecen. Scarbimirien. Canonicus, obijt* 1568. *sepultus Cracouiæ.*

Przedworscij, *Stanislaus miles egregius, sed à parente suæ coniugis occisus, Constantinopoli sepultus.*

Wysoccij, *in Palat. Russ. Hi sicut bonis & possessionibus aucti, ita virtutibus honorati. Ex quibus erat in Societate S. Ignatij doctissimus, & religiosus.*

Kurzanscij, *in Palat. Russ. Hi propriè sunt Wysoccij, sed à bonis Kurzany nuncupati sunt Kurzanscij. Bernardinus eximius miles cum Sieniauio, & Strussio magnis bellatoribus, ad Rastauiciam & contra Tartaros, sed quia voto parentis suæ, quæ ipsum sedendo in curru è manibus elapsum, & rota traiectum vix viuum receperat, satisfacere multoties admonitus fuerat: ingressus Religionem S. Francisci de Obseruantia, coluit obedienter. Nicolaus Kurzanski de Wysokie, Vir sicut ætate prægrandis, ita meritis Patriæ conspicuus, decens, honestum & optimum mentis elegit. Reliquit aliquot filios militari occupatione Ducibus castrorum optimè meritos, Ioannem, Sebastianum, &c. Hic Ordinis Prædicatorum initia Rohatini fundanda occasio prima fuit, dum lapideam expensis non mediocribus extructam Ordini obtulit & donauit, ex qua perpetuum censum colligit. Ioannes Kurzanski, vir in senectuta bona, deuotus à iuuentute & timens Deum. Reliquit filium Christophorum, eximium & strenuum militem, postmodum singularem benefactorem Ecclesiarum in Rochatino, videlicet Ordinis Prædicatorum, & Parochialis. in qua ab antiquo erectam capellam adornant.*

Konieccij, *Progressu honesto quia secura & tranquilla constituitur vita, quod intendebant, consecuti sunt.*

Bębnowscij, *Hi cum Konieccijs bona diuisa tenebant, Gasparum Ordinis Cisterciensis in Vachocko* Papr. *meminit. Est & in Curia à Wisniowiec Ducum Bębnowski, qui in exteris nationibus morum grauitatem cum literis collegit, & pietati consecrauit.*

Karsniccij, *in Sendomir. Palat. in Ciechanouien. districtu. Et quoniam nobilis animi est prodesse, & bene velle Patriæ, idem illi præstare desiderant. Nicolaus ex Sendomir. Palat. subscripsit electionem Vladislai IV. Stanislaum Karsnicki Iudicem Syradień. meminit* Bielsc. fol. 727. *quod missus fuerit in Litua-*

Lituaniam, legatus cum Raphaele Sladkowski Castell. Konarień. post electionem Sereniss. Stephani Bathorij. Sed hic Stanislaus Karsnicki, erat oriundus ex Palat. Lencicien. & Armorum Iástrzębiec, eius filius Ioannes in exteris nationibus literis & moribus excultus vt in Patriam rediјt, primum in Aula Sereniss. Sigismundi III. diu & optimè versatus, deinde rei familiari domesticæ addictus factus fuit Notarius Terrestris Lencicień. cum Bykowska Stanislai Bykowski, Palat. Syradień. filia reliquit prolem. Christophorus Karsnicki frater germanus Stanislai Iudicis, Spiritualem vitam elegerat, Secr. S. R. M. primum Crac. & Gnesnen. Canonicus multis vicibus ex Capitulo Crac. & Gnesnen. Iudex Tribunalitius, & aliquoties ab istis Capitulis Nuncius ad Comitia Regni, postea Abbas Premeten. Ordinis Cistercień. cui Monasterio multa bona fecit, & illud ex latere cocto construxit, cùm antea fuerat ex ligno fabri factum. Alter illius frater germanus Nicolaus Succamerarius Lencicień. huius filius Iacobus & in Vngaria sub signis Batorij nepotis Stephani Regis Pol. in Patria miles strenuus, postea Castell. Inowłoclauień. & alter Petrus filius Succamer. filiæ vna Andreæ Grudzinski Palatini Rauen. & altera Byssowski coniuges. Tertius Iudicis frater germanus Sebastianus Karsnicki, Vexillifer Lencicien. vir maximi roboris & tantarum virium, quod & 12. funes tractorios ex canabo bene compactos, vno tractu rumpere, & rhedam sex equis impetuosè tractam manibus apprehensam sistere potuit, quem eius filius Stanislaus Canonicus Gnesnen. & Louicien. in hoc aliquando imitatus est. Alter eius filius Ioannes Karsnicki, primùm in diuersis prælijs in Liuonia, & in Valachia miles exercitatus, postea rei familiari addictus fuit Rothmag. Palat. Lencicien. Filiæ eius N. Marci Minocki, N. Wadzon in Palat. Crac. N. Slesinski in Palat. Lencicien. coniuges. Duo eius alij filij in Liuonia & Prussia militando gloriosè occubuerunt.

Mniowscij, *in Syrad. Palat. Curant probitatem habere, sed desiderauerim illam quæ plus fidei meretur, quàm iusiurandum, vt dicebat* Solon.

Mieszkowscij, *in Calisien. Palat. Paulus Mieskowski subscripsit electionem Vladislai IV. ex Caliss. Palatinatu.*

Gorscij, *ex quibus Stanislaus Vice-Capitaneus Cracouiensis cuius Epitaphium Cracouiæ in Arce Anno* 1534.

Gostwiccij, *in Sadeceń. districtu. Quod Sophocles posteris volebat, hoc vobis volo, vtinam patre fortunatiores euadatis, & mali non sitis.*

Wolscij, *in Rauensi Palat. Libertas placet, optima erit si & conscientia libera, curarunt, curabunt.*

Krziskowscij, *in Sendomiriensi Palat. Non dehonestat nobilem alteri seruire, nam qui nunquam seruiuit, etiam dominus laude dignus fieri nequit.* Plato Leg. 6. *Seruiunt hi Regi, Patriæ, Castris.*

Duraccij, *in Sendomiriensi Palat. Agere omnia moderatè laudabile est, Duriter verò, nec semper, nec vbiq; decet. Nihil igitur agatis temerè neq; vestris malis.*

 Szypniewscij,

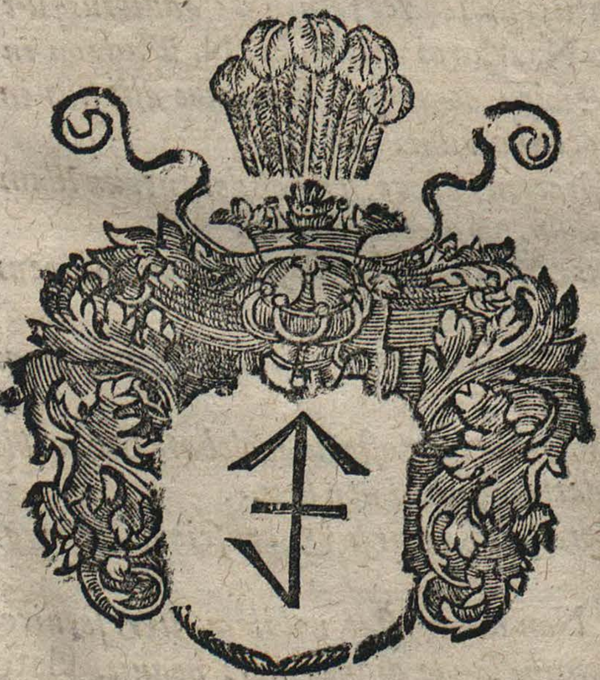
Szypniewſcij, *in Plocen. Palat. vt minùs laudabile eſt naturam homini habere nouercam, quæ brutis eſt parens, ita indecens eſt plus velle ſibi quàm Patriæ, in quaquis educatus manet & viuit. Effuſus tamen pro Patria, ita eſſe debet, ne in caſſum & ſine gloria faciat.*

Sczekoccij *de Sczekocin, Petri & Dobek, ac ſororum duarum Catharinæ & Heliſabethæ, meminit* Bielſc. *ſub Anno* 1427. *Qui Petrus à Turcis captus, redemptus à Rege Sigiſmundo, dum pro Sigiſm. Imperatore, cum Zawiſſa nigro Palat. pugnauit ad Danubium. Quod fuerint Armorum Odrowas, refert ſub Anno* 1428. Bielſc.

Wiſſegierdus *in M. D. Litu. Qui primus in vnione M. D. Litu. cum Regno ſuſcepit Arma Odrowas.*

Chreptouicij, *in Palat. Vilnen. & Nouogrodenſi, Lituaniæ eiſdem armis vtuntur deſcendentes à Viſſegerdo, vir in M. D. Litu. ingenio, Marte. & poſſeſſione magnifici. Litiuarus bellator maximus, cum Conſtant. Oſtrozio Duce,* Bielſc. fol. 489. *Meletius Chreptowicz, Archimandrita Pieczarienſis, Epiſcop. Volodimirien. & Breſten. Georgius Merecen. Oranſcen. & Przelaiſcen. cuſtos ſyluarum M. D. L. Subſcripſit electionem Vladisl. IV. ex Palat. Vilnen. Michael Not. Terr. Nonogrodi Lituaniæ. Euſtachius ſuus germanus in Nouogroden. Palat. electionem Vladisl. IV. ſubſcripſit, Michael ex Nouogrod. Palat.*

ODYNIEC.

DELINEATIO.

SVNT quaſi duæ ſagittæ fractæ, fracturis ad inuicem iunctæ, in lineam rectam diſpoſitæ, ferrum vnius eſt ab vtraque parte, alterius verò & inferioris eſt, ſolum à parte dextra. In fracturis verò ſagittarum iunctis eſt gladij defendiculum crucem figurans, coloris albi vt omnes ſagittæ, in campo cæleſtino. Ponitur intra quadratum ſcutum, cum quinque pennis Strutij ſuper galeam à quibuſdam, ſed arma à Ruſſorum Ducibus conceſſa, galeas & ornatum ipſarum non obſeruabant.

ORIGO.

A Ducibus Ruſsiæ cuidam bellatori robore corporis excellenti, qui nedum ad luctam cum omni viro ſtrenuo, verùm etiam cum vrſis, aprugnis

aprugnis paratus fuerat conceſſa ſunt. Exibat contra hoſtes ſolus cum ſolo arcu, ſagitta, framea euocando. Quapropter Odyniec dictus, quaſi vnus & ſolus fuerit, vir talis cui fortitudine, dexteritate, agilitate, & audacia par non eſſet.

SAGITTA ELECTA.

PLurima myſteria in ſagittis nedum prophani Scriptores, ſed etiam diuina litera occultauit. Et quod prophanis eſt, adducam Othomanicæ domus initia: Dum pulſi ex diuerſis Chriſtianorum partibus in vnum conuenerunt, elegerunt ſagittas à primoribus, quibus ad inuicem miſsis, puero ex ephebis non excedenti, vnam ex illis quam voluerit aſſumere mandarunt. Attulit ad conſeſſum Othomani ſagittam, & tali medio illorum caput electus fuit. Iterum M. Dux Lituanorum Erdziuilus, volenti tributum Kaidano ex ſuo Dominio, miſit illi duas ſagittas, vt dicit *Stric. lib. 6. cap. 12.* Prophæta verò Sanctus Regem emittere ſagittas iubet ad victoriæ aſſequendam veritatem, vt *Regum liber* dicit. Nec ſagitta hæc in arma deducta ſine myſterio. Victor enim duobus fit cunctando & inuadendo, tardius & celerius. Sed quia arduus hoſtis celeritatem requirit, ſicut contra Philippum Macedonem pugnando, dicebat dux Græcorum, Aſther Philippo lethiferum mittit telum. Odyniec ſuos hoſtes fortiter, & celeriter inuadendo proſtrabat. Nunquam enim hoſti fidendum eſt, nam qui ſemper didicit eſſe hoſtis, nunquam fidus amicus erit. Meritò igitur talis ſagitta electa fuit in arma Odinouicio. Dicit Ecdotus in Stobæo,

Faciem aſpectu deformem poſſidens
Mores etiam eiuſmodi habet.
Ex malo enim natura malum producit
Quemadmodum ex vipera rurſum vipera naſcitur.

Eodem quoque modo dicendum venit, Fortis creatur ex forti, nobilis dux ex nobili. Etſi Ennius quod tribus vti ſciret linguis, trium cordium hominem ſe eſſe iactitabat, vt refert *Fulgoſ. lib. 8 cap. 7.* multò nobilius ob fortitudinem, qua omnium vires ſuperabat, Odyniec nuncupandus erit.

LINEA FAMILIÆ ODYNIEC.

O*DYniec, cui primum talia arma donata, quod contra Ordincios, hoc eſt Tartaros ſtrenuè & in duello pugnauerit, ab eo deducuntur Odinieuicij. Ioannes Rothmagiſter fama percelebris in Ruſſia. Palatini Kiiouienſis, ducentis turmas contra hoſtem Tartaricam ſocius perpetuus, vt* Papr. in vtroque Opere. *Demetrius Odyniewicz, in Kiiouienſi Palatinatu, eximius miles. De hoc inter Epitaph. Kiiouienſia fit mentio. Memoria enim virorum fortium indelebilis inter præcipuos viros, & bellatores ſtrenuos.*

Brozouieccij, *Mathias in Aula Romani Ruſſiæ Ducis vniuerſalis educatus, expeditionibus quoq; omnibus cum illo interfuit.*

OGONCZYK, alias POGONCZYK, & POWAŁA.

DELINEATIO.

EST dimidiũ ſagittæ ad modum præcedentis Odrouons, quæ radicata eſt ſupra medium annuli; ita, quod loco adamantis pretioſi, educitur ſagitta. Sagitta eſt coloris albi, annuli medietas deberet eſſe aurea, ſed argentea plerunq; pingitur. Super coronam duæ virginis manus vna cum brachijs, extentæ in cælum, campus coloris rubei.

ORIGO.

SVnt arma in Morauia acquiſita, & procedunt ab armis Odrouons, ſicut adnotauit Dlugoſſus, & alij poſt ipſum. Ingruente namque bello hoſtili in Morauia, anno 1100. vel circa hunc annum, Virgo de armis Odrouons hæredissa relicta, ab inopinato hoſte in domo paterna circumſepta, in captiuitatem ſuper equum ducebatur ab hoſte: fortè fortuna milites perſequendo hoſtes, inciderunt in eum qui virginem deducebat. Eleuauit igitur manus lacrymabiliter opem rogando virgo miſerijs deſtinata, accurrit citò Piotraſius de Radzikow, & vibrata lancea occidit hoſtem, & virginem liberauit, ſubductoque equo, deduxit in ſecuritatem. Virgo tanta fælicitate lætata, annuli medietate porrecta iure iurando illi matrimonij ſocietatem pollicetur. Conſentit, ſed dubitauit ob magnificæ domus Odrouanzianæ præſtantiam. Paucis menſibus interiectis, Virgo alteri deſponſata, dum nuptiæ præparatæ conuiuij iam arripiunt horam, contriſtata ob iuramentum, ſed non videt ſuum eliberatorem. Fauit fortuna, acceſsit liberator Petrus, & reddit virgini dimidium annuli, vt diſponat cum illo quomodo placuerit. Virgo vt vidit annulum, & illum eſſe probauit, ſummoperè lætata, reſumpſit animum & vires, dixitque aſtantibus: Quis fuerit liberator meus neſciui, at iuramenti memor mei conſternabar præ triſtitia, ecce dijs fauentibus atque cælo ita diſponente oblatum medium annulum, quem in fidem dederam iam habeo, & ſimul perſonam & liberatorem agnoſco. O parentella mea, & ſanguis Odrouonziana, cui erat veritatem

tatem tueri, & honestum amplecti, vobis refero meum gaudium, & demonstro liberatorem: alteri iam socia esse ignoro & nolo. Occidite me, retrudite à vobis, iuraui meo liberatori, & modo iuro. Tu meus es liberator & maritus, tu mihi dedisti amissam vitam & patriam, & ego tibi reddo meũ obsequium, & reuerentiam matrimonialem vsque ad mortem. Audiuit nobilitas fidem iuratam, conspexit militem strenuum, iudicauit iuramenti veritatem, & consensit verbis virginis, & liberatorem in maritum obtulit. Dixerunt etiam hosti seruanda fides, & quomodo ab amico & liberatore eripienda erit? ob tantam igitur fidelitatem virginis, & splendidissimæ Odrouonsianæ in Morauia familiæ. Arma hæc acceperunt mutationem. Relicta est media sagitta, & subductus medius annulus cum distincto ornatu coronæ. Hinc & appellatio armorum prædictorum multiplex Pogonczyk dicitur à milite persequente hostem & assequente ipsum. Ogonczyk dicitur, à nobili descendente ex Petro qui *Ogon* vocabatur. *Powálá* dicitur, ex cognomine nobilis dicti *Powálá*. Sed hoc in genealogia apparebit perfectius.

MILITARE PRÆMIVM.

DEVS Ter Opt: Max: sicut omnia creata subdidit potestati hominum in æuum, si dominij sui memor fuisset: ita Reges & Principes omnia quæ illorum Regnum habet, vel quando habere posset, obtulerunt in præmium militare, si recte militauerint. Nam si ornatus boni & strenui militis est, *vt inquit Pericles*, scutum ex bello diuulsum, fracta galea, hebes gladius, facies vulnerata: iam profectò quicquid habet Patria & Regnum, magni, preciosi, honorabilis, id totum militi primùm debetur, qui pro Regno & Patria vitam & substantiam libens obtulit. Reddat rationem dicti *Herodotus lib:* 2. Vbi nullus est militarium virorum ordo & cura, ibi nulli sunt Reipub. nerui, & Respub. ita facile euertitur, quantò autem militaris ordo fit honoratior in Repub. & Priuilegijs ornatur, tantò ad pugnas mortemq; pro Patria paratior. Quicquid igitur est dignitatis, honoris, in Repub. id totum militi debetur. Quocirca Balduinus secundus Constantinopolitanus Imperator nedum titulos, bona, honores, militibus offerebat; sed reliquias Sanctorum, & filium proprium militibus obligauit, & pro milite obtulit. *Fulgosius lib:* 7. *cap:* 6. Magni animi quoque indicium in militares viros Sereniss: Vladislai IV. Rex Polon. fuit, vt militibus primario bona, honores, titulos offerret. Vndè per Anagramma in gratulatoria sua Paulus Woyná 1609. scriptum reliquit:

LADISLAVS DAS VILLAS.

Casus an ingenium mens an præsaga futuri
Transpostis literis hoc Anagramma dedit.
DAS VILLAS, capio non parci Principis omen,
Principis est virtus magna iuuare suos.

Ad pro-

Ad propositum verò nostrum rem deducendo, dum inspicio hæc nobilitatis arma, illarum occasionem, progressum & finem, nil aliud sunt, nisi præmium militare. Militia parta, militia conseruata, militia roborata. Annulus huic militi à virgine oblatus, reducit mihi in mentem annulum, de quo Ptolomæus in Hephestione: Helena habuit (*inquit*) annulum Asteriten, qui soli obiectus accendebatur, in illo expressit ad obsignandas literas piscem, panem. Familia Odrouonsiana tantæ celsitudinis in sua Patria fuit, vt virgo hæc, hæres bonorum demortui parentis superstes debebat obijci prosapiæ splendenti, vt sit par conditio, sed piscis in captiuitate facta, panem & vitam liberatori suo concessit & donauit.

SIGNVM PROGNOSTICON VIRTVTIS.

NEmo virorum fortium sine prognostico suo vitam hanc degit. Habet signa & prognostica virtutis exercitum ducens Imperator, habet nauta & nauigiorum gubernator, habet corpus nostrum animam & mentem, habet fælicitas prudentiam. Dum arma hæc mente contemplor, cuius fuerit prognosticon, Longinus describendo arma disseruit. At non aliud ego prognosticon dicam, nisi quod sunt hæc arma signum virtutis, tàm Ecclesiasticæ quàm Politicæ. Extentæ manus &, eleuatæ in cælum, virtutem Ecclesiasticam exprimunt, sagitta verò volans virtutem Politicam ostendit. Nec infringit intentum rupta sagitta, annulum enim medium pro arcu infracto habet. Nec terret ruptus & medius annulus, supplet enim decorem sagitta. Meminit *Philostr. lib*: 3. *cap*: 3. annulos septem, quos Iarcha Appolonio Græcorum in Regni firmitatem dederat, in quibus erant singulæ Planetæ cælestes, quos alternis diebus, iuxta dierum à Planetis notatum numerum deferebat. Portabat, *inquam*, annulum cum sole die Dominico: cum luna feria secunda: cum Planeta Martis feria tertia: cum Planeta Mercurij feria quarta: cum Planeta Iouis feria quinta: cum Venere feria sexta; cum Saturni Planeta, Sabbato. Quid virtutis annuli vel secreti haberent, alij dicunt Magicos fuisse, alij Physicos, quos scilicet Eudemus Philosophus aduersus dæmonas & serpentes, & id genus, adinuenerat, sicut Aristophanis Scholiastes habet. Sed quicquid sint annuli, Planetæ illis impressæ docent magnificas virtutes, *vt Causinus lib*: 11. *docuit*. Significant, Nobilitatem, Pulchritudinem, Religionem, Prudentiam, Fortitudinem, Iustitiam, Eloquentiam. Nobilitatis enim hieroglyphicum est Luna, quando in calceis patriciorum posita generis illustris fidem fecit. Pulchritudini respondet Venus, regina gratiarum. Sol Dei typus, pietatis & religionis erit symbolum. Saturnus rectè cum prudentia congruit. Mars fortitudinem suapte natura designat. Iuppiter quem Callimachus vocat iudicem cælestium, Iustitiæ virtutum reginæ, erit indicium. Hermes eloquentiæ præses, ipsam nobis eloquentiam significabit. Quod si antiqui annulos, in pro-

in prognosticon & symbolum tantarum virtutum & bonorum mentis assumebant: quid iam obstabit, annulum cum sagitta & brachijs in cælum eleuatis, signum & prognosticon virtutis Ecclesiasticæ & Politicæ deducere & appellare? Fauent proposito nostro tot ac tantæ familiæ de armis Ogonczyk, quæ pietatem & Religionem sacram, opere & exemplo, promouerunt, fundarunt, ipsis quoque coronis & tyaris adornarunt. Fauent, quia nedum turmarum & legionum Duces strenuissimi, sed etiam contra omnium hostium vires præcipui Duces electi & constituti fuerunt, qui & Generales exercituum essent, & pro Regno pectore fidelissimo pugnarent. Optimi namque ciuis est, non minori curæ qualis Respub. post mortem suam futura sit, quam qualis hodie fuerit cogitare & insudare.

LINEA FAMILIÆ OGONCZYK.

PEtrus de Radzikow, *cui primitus hæc arma collata fuerunt, sicut in origine dictum est,* 1100. *Hic reliquit duos filios, qui militarem auidè exercendo, in Regnum venerunt militaris gratiá, atq; in Polonia maiori & minori consederunt.* *Petrus Ogon primus filius, qui in Maiori Polonia consedit, à quo descendentes Ogonouij appellati fuerunt.* Bielsc. 217 fol. & Dlugossus. *Andreas Powáłá alter filius, qui in minori Polonia consedit, à quo posteri cognominati sunt Poualij. Notabant familiam suam de Kośćielec in Cuiauia, sicut ex quibusdam literis Ianusij Palatini Bresteń. apparet,* 1247.

Koscieleccij, *Nicolaus de Kośćielec Palat. Calissień.* 1258. *De hoc fortè Bielscius sub hoc anno, quod à Casimiro Principe Siradiæ &c. sub Pudico in captiuitatem vnà cum Palatino Cuiaueń. Martino deuenerit. Et ab hoc Ogonij Kośćieleccij dicti, quia pleni hæredes Kośćielec facti fuerunt.* *Ianusius Kośćielecki Palat. Inowloc.* 1259. *& Ioannem Capit. Chelmen. eodem anno meminit* Paproc. in 2. opere. *Sed videtur idem fuisse Ianusius & Ioannes, sicut & inferius alij Ioannem, alij Ianusium eundem vocant.* Vide Bielsc. fol: 323. & fol: 401. *Albertus Kośćielecki, optimus liberator obsessæ arcis, & præstantissimus heros, Palat. Bresteń. De hoc ita* Cromerus lib: 11. fol: 203. *Albertus Kośćieleccius Palat. Bresteń. egregiè tutatus est Pacossum arcem, & non paruis incommodis hostes (puta Bohemos & Cruciferos) affecit.* *Ioannes Kośćielecki, Palat. Inowlodslaueń.* De quo ita Cromer. lib: 24. sub anno 1459. *Præfectura Mariæburg. amoto nescio quamobrem Sciborio Chelmio, duobus pariter, Ioanni Koscieleccio Palatino Inowlodslau. & Prandotæ Lubessouio, à Rege mandata est. fortassis vt alter territorio reditibus Regijs, alter præsidio militari praeesset.* De eodem Bielscius ante annum 1424. *Veritus Rex, ne dum ille Prussiam vastat, Crucigeri Cuiauiam non inuaderent, reliquit ibi Ioannem Kośćielecki, Palatinum Inowlodslaueń. cum Palat. Bresteń. & Brochouscio, &c.* De eodem Bielsc. ante annum 1454. *Brodnicensem arcem iam tenebat Ioannes Koscieleccius, Palat.* *Inowlod-*

Inowlodslauień, *Paulus Episcopus Chelmeń. referunt illum literæ fundationis in Kolo, anno* 1466. vt inquit Paproc. in 2. opere. *Paulus Ogon de Spicimirz, cuius meminit* Miechouius *sub anno* 1329. *Palatinus Lencicień.* & Bielscius fol: 207. *qui arcem Dobrzyneń. contra Ioannem Regem Bohemiæ quantum posse erat tutatus est.* *Nicolaus Episc. Chelmineń. iuxta* Paproc. *anno* 1509. *Nicolaus Palat. Bresleń. Hic in Prussiam fuit à Regno nuntius vnà cum Ostrorogio* 1463. *vt* Bielsc. *Nicolaus Regni Thesaurarius, ac montium Salis Magister, qui incendium Salinarum Vieliceń. periculo & industria sua extinxit.* Vapouius sub anno 1510. *Andreas Kościelecki Castell. Voyniceń. Thesaurarius Regni, Scepusień. Oswięcimeń. Zatorień. Sadeceń. Bydgosteń. Capit. Administrator* Cracouień. & *Montiũ Salis Magister. Quantus qualisq; in Patria fuerit, ipsi honores demonstrant, maximum fuisse in Repub. virum. Reliquerat filiam Ducis in Ostrog coniugem, habuit & filium,* vt Cromer. *sub anno* 1519. *refert. Andreas,* inquit, *Koscieleccius morte filij, qui illi vnicus erat, nunciata: & ipse breui in humanis esse desijt. Ex fratre ipsius tres filiæ relictæ, duæ Valeusciorum consortes, tertia Sempelborscij. Ioannes horum tertius frater, Palat. Posnanień. Capit.* Czluchowsceń. *Tucholeń. Bydgostień. Reliquit filium & filias Srzenscij Palat. Ploceń. & Dzierzgowscij Castell. Sochacouień. consortes. Erant ex alia parente Kczynska horum Palatinorum fratres: Stanislaus, qui merita antecessorum proprijs adornauit, vt de illo* Dlugossus *refert* Paprocio *dicente. Lucas frater Stanislai, Episcop. Posnanień. qui in exteris nationibus reddidit ornatam literis iuuentutem, qua solidata virtutibus & pietate, erat defensor sacræ fidei, & Hæreticorum malleus. Vnde de illo relictum Echo:*

Dogmata constanter fidei tutabar auitæ,
Fortiter Hæreseon dogmata terrificans.

Eorum sorores erant, Anna Kamienieccij consors, ex qua erant, Albertus, Ioannes, & Stanislaus. Elisabeth Potocka, quæ postmodum fuit Sebastiani Zorauinscij, Castell. Halicień. consors, ex illa filiæ Herburthi in Dziedzilow, & Lanckoronscij consortes. N. Ioannis filius, parentis sui imitator dignissimus, Castell. Lęcicien. & postmodum ibidem Palatinus, & Præfecturarum, quas habuit parens, tenutarius. Ex Pępowska suscepit hos filios: Stanislaus primus filius, habuit in coniugem Kościelecciam, sed dum decessit, facta est Petri Czarnkowski Castell. Posnanień. consors. Andreas alter filius, Posnanień. Palatinus, Capit. Pisdreń. Non suscepit prolem ex Laska, Palatini Sendomirień. filia. Ianusius tertius filius, Palat. Siradień. Generalis Posnanień. Bydgostień. Nakelsceń. Drachimensis Capit. ab Augusto Rege Exercituum Præfectus contra Ducem Bransuicen. qui ex Dinaborska armorum Topor, Castell. Nakielsceń. filia, cum qua & plurimas possessiones induxit, suscepit prolem Stanislaum, Nakielsceń. Capitaneum. Ioannem

Capit. Bydgoscen. eximium militem & strenuum Rothmag. in Gedanensi bello. De quo & ipsius parente refert Constitutio anni 1562. *Andream Abbatem Bledzouien. qui Gilberti Abbatis obseruauit doctrinam, ne in periculum animæ veniat. Ridiculosa est res aut magis periculosa, Speculator cæcus, Doctor inscius, Præcursor claudus, Prælatus negligens, Præco mutus. Christophorum, qui post splendida trophæa & merita Patriæ declarata, consortium matrimonij tenuit cum Potulicka. Horum sorores erant, Catharina Opalinska Marschalci Regni & Generalis Maioris Poloniæ consors. Regina Rokoßewska Thesaurarij & Salinarum Cracouien. Præfecti, Elisabeth & Sophia.*

Vide candidissime lector, quantus laudatissimorum virorum exercitus, vide, inquam, tot fortissimorum Heroum Achillarumque: tot pijssimorum Patriæ liberatorum, defensorum, & Reipub. clypeorum: tot Religiosissimorum Præsulum Numarumque, & qui fuêre olim, & qui supersunt imagines: Decet, vt dum ab omnium animis obseruantur, à posteritate minimè negligantur.

Działynscij, *qui cum Kośćieleccijs bona diuisa retinent, familia vt antiquitate generis, ita meritorum dignitate præcipua. Nicolaus de Kośćielec, Palat. Inowloclau. clarus obsequijs in patriam. Reliquit ex Dinaborska armorum Topor seu Ascia filium. Nicolaus filius, qui meritis antecessit parentem, tàm in sago quàm in toga. Palat. Pomeraniæ, Præfectus Brodnicen. & Bratianen. Tenutarius Lipien. Ita virtus dextra gloriosè tendit in altum. Reliquit filios, & meritorum parentis ardentes imitatores. Meminit illius* Bielsc. fol: 435. *Ioannes primus filius, Palat. Chelminen. Tenutarius Bratianen. Hic in exteris nationibus generis sui nobilitatem, literis & exercitijs bellicis cōmodè illustrauit. Reliquit ex Wilkanowska armorum Lis filium Michaëlem, educatum in diuersarū nationum studijs & linguis, qui vt redijt, obsequia Patriæ talia detulit, vt honore Succamerarij Chelminen. & Præfectura Dobrzynen. ornatus fuisset. Vir erat magnus consilio, clarus & insignis ingenio. Reliquerat filium vnicum, sed dum in Turciam, vt expeditior miles contra eosdem euadat, proficiscitur: in itinere obijt. Raphael secundus filius Nicolai, Castellanus Bresten. Brodnicen. Koualscen. Præfectus, obseruantissimus Regis & Reipub. amator. Ex Catharina Comitissa de Gorkà armorum Lodzia habuit filium Lucam, Pocillatorem Regni, virum militia & iudicio clarum. De quo* Bielsc. fol: 770. *Zamoscius ad Wielissum procedendo, posuit in duces Lucam Działynski, Capitaneum Koualen. cum Nicolao Vrowiecki, & Stanislao Zolkiewski. Ex coniuge Sophia Zamoyska, Castellani Chelmensis filia, non reliquit prolem. Paulus tertius horum frater, Capit. Dobrzycen. post Castell. eximius bellator, cum Kostczanka Palatini Chelmen. filia, reliquit præstantes Reipub. filios, Michaelem & Paulum. Meminit Constitutio Pauli, Castell. Słonscensis, reuisoris Minoris Poloniæ, anni* 1563. & Ianuso-

uius fol: 316. *Filiæ Pauli erant & horum sorores Capit. Lucouien. Mnißek consors & Zebrzydowscij Subdapiferi Cracouien. Nicolaus descendens ex vno fratre horum, qui Chotinam in Cuiauia tenuit, cum Zakrzewska Castell. Crusuicen. filia, habuit filium. Paulus Capit. Koualscen. ex Palat. Bresten. in Cuiauia. Petrus Succamer, Terræ Dobrzynen. subscripserunt Electionem Vladislai IV. Sereniss. Pol. Regis. Gaspar à Działyn Działyński, ex Palatino Culmensi, Dei gratia Culmensis & Pomesaniæ Episcopus, singulare ornamentum his temporibus Familiæ Działynsciorum, Præsulum decus, Senatorum gemma, ob flagrantissimum zelum etiam Carbunculus, cuius iuuentutem, progressum in virtutibus & meritis, tàm in Castris quàm in Aula Regia, in Oratione gratulatoria* Euerhardus Vassenbergius *amplissimè descripsit, licet omnibus latissimum adhuc campum dicendi scribendiq; de tam excellentissimo in Senatu viro & Antistite reliquerit. Nam cùm Gustauus Adolphus in Borussiam inopinatus irrupisset, ille pro Rege, Patria, & Religione solicitus, cohortem fortissimorum virorum selectissimam, armis corporibusq; grauem, viris, equis, lanceis, numeroq; formidabilem Regio Regniq; exercitui iunxit, & cum alijs copijs illi vafro astutoq; militi, sumptibus suis opposuit, cladibus ferocientem fregit, illata Patriæ Religioniq; damna vindicauit. Dum igitur sic ille quasi alter Martinus in barbaros hostes belligerat, dum Ecclesiam, fidem, Sarmatiamq; crebris ex Suetico hoste victorijs clarus, gratiam Potentissimi Regis magnatumq; meretur: ecce diuina gratia illustrante, cælestium contemplando rerum dignitatem, cæpit Christo militare. In quo hoc Borussia sperat quod in Carolo Boromæo suo felix Mediolanum habuit. Quapropter illi precabantur:* Deus te nobis seruet, virorum optime, scutum securitatis, Pater Patriæ, subditorum delitiæ, fælicitatis nostræ compendium, Deus te in senectam & senium seruet.

Zelscij, *in Dobrzynensi Terra, qui diuisione bonorum aliud à Działynscijs cognomen sortiti fuerunt. Familia vt plurimis meritis ita & præmijs clara. Duorum fratrum meminit* Paproc. in 2. opere. *Castellani Dobrzynen. & Zdislai Tribuni Posnanien. alterius. Ipsi tituli & honores stant pro Lidio lapide, ad declarandas virtutes ipsorum & merita. Fælix filius Castellani, tantus æmulator paternarum virtutum, vt etiam dignitate ipsius & Castellania Dobrzynensi honoratus fuerit. Reliquit optimus miles et ciuis Patriæ non degenerem filium Vincentium, Aulicum Sereniss. Stephani Regis, et strenuum bellatorem ad Gedanum et Polociam, qui pro arduis in bello meritis, honore paterno et Castell. Dobrzynen. insignitus fuit. Petrus alter filius eiusdem Castell. primitus nominati, qui pari educatione exercitatus cum fratre eadem fortuna militari et laudabili generis sui nobilitatem collustrauit. Reliquit benedictionis diuinæ prolem. Bartholomæus filius Zdislai et Tribuni, eximius miles et Rothmag. S. R. M. Meminit ipsius Constitutio Regni, anno* 1589. *Stanislaus, qui nunc superest Pincerna Dobrzynen. vir ob sua*

digna merita laude speciosa dignus. Subscripsit Electionem Vladislai IV. Sereniss. Regis, vnà cum Vincentio et Ludouico Zelski ex Dobrzynensi Terra. Dum igitur tam fortes genere et meritis in tot tantaq; præmia processistis, velim aduertere non dedignamini: quod desides Patriæ et minus vtiles familiæ propriæ.

Merum cadauer ambulant
Viuo sepulti corpore.

Kucienscij *in Cuiauia, antiqua familia vt potè cum Kościelecciis bonorum diuisiones tenentes, hos aliqui Kuczynscios vocant. Erant ex ipsis viri toga & sago dignissimi, vt* Paproc. in 2. Opere *adnotauit. Erant* (inquit) *Castellani & Palatini.*

Ruczynscij, *Familia obsequiis plurimis bene merita Patriæ, quapropter non sine præmiis permansit. Georgius Ruczynski, Capit. Krusuicensis in Culmensi Palatinatu, subscripsit electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis.*

Czerscij, *in Dobrzynensi Terra, literis & obsequiis Reipub. dediti. Valentinus multoties in Comitia Regni missus, bonum Patriæ & libertatis feliciter promouit, cuius meminit* Constitut. Regni 1589. *Fælix Iudex Crac. cuius Constitutio Regni* 1588, *meminit. Ioannes Czerski, Capit. Terræ Dobrzynensis, vir Marti & Mineruæ sacer, magnatumq; applausu laudabilis. Nil enim est dignius viro nobili, quàm ob egregia facta à bonis rectè audiri. Adalbertus Czerski subscripsit electionem Sereniss. Regis.*

Murzynowscij *in Dobrzynensi Terra, cum Dzialusciis bona tenent diuisa. Teneant vt regulam nobilissimam, quod qui in annis puerilibus didicit seruire pietati, in processu temporis clementiam Principis facilè obtinebit.*

Kuczborscij *in Dobrzynensi Terra, virtuti & literis dediti. Quapropter Iudices, Subiudices, Nuntij Comitiorum & Tribunalis iustitiæ, electi & constituti fuerunt. Thomas Kuczborski, Vexillifer Terræ Dobrzynensis, vir Marte celebris, diebus istis clarus ibidem.*

Myslakowscij, *in Dobrzynensi Terra. Hi à Suentoslao Abauo denominantur Swiesłowie. Valentinus ingenio & moribus excellens, ob qualia merita in Palat. Crac. filiam Zaborowscij armorum Rawicz in coniugem Abbate Wachocensi Raphaele patruo consentiente habuit.*

Gorzechowscij, *in Dobrzynensi Terra. Optimam conseruant famam, obseruarunt namq; Epicteti dogma.* Si cupis bene audire, disce bene dicere. *Doctus autem benè loqui, conare rectè agere: atq; sic perfrueris bona fama.*

Sierakowscij, *in Cuiauiensi & Lencıciensi Palatinatu de Bogusławice. Clara genere, meritis, & præmiis ab antiquo Familia. Venceslaus genio & ingenio, in Castris & Comitiis Regni & Prouinciarum præstantissimus Vexillifer Breslensis, quem Acta sæpius & præcipuè Anno* 1510. *ibidem referunt. Magnatibus erat familiaris & amicissimus. Huic Tarnowski hæres in Bogusławice Filiam vnà cum hæreditate, à qua Familiam moderna posteritas*

 notat,

notat, in coniugem obtulit. Reliquit Patriæ excellentes virtutibus filios, Ioannem & Balthasarum. Balthasar primus filius, literis et morum grauitate ornatissimus. Hic puritatem conscientiæ Domino conseruando, sæculum et voluntatem abiecit, et Spiritualem vitam amplectendo, Præpositus Præmonstratensium Sanctimonialium in Strzelno vitam finiuit. Ioannes alter filius de Bogusławice, vir Reipub. apprimè necessarius ob dignitatem literarum, et congruentiam morum cum debitè ordinata prudentia In Comitiis Regni Petricouiensibus, dum Sigism. Augustus primam Conuocationem Ordinum constituerat, Anno 1549. Marschalcus ab Ordinibus electus, oratione eleganti et Reipub. necessaria Sereniss. Regem salutabat, vt Bielsc. fol. 588. A Sigism. Augusto, ob præclara ipsius in Rempub. meritorum indicia, diuersis honoribus cohonestatus fuerat. Primùm Referendarius Regni, tum simul cum Referendarij dignitate Castell. Lendensis, deinde Castell. Kalisień. vltimò Palatinus Lencicien. et Capit. Predecensis. Ad Gedanenses Commissarius, ab Augusto Rege missus, omnia dexterè et pro Repub. oratione eleganti ad Gedanenses habita confecit. De hoc Cromer. & Bielsc. lib. 5. Interregni tempore post decessum Sereniss. Regum August. et Steph. numerosum militem propriis sumptibus conseruauit. Omnia negotia Regni pacis et belli occasione, tanquam verus ciuis Patriæ, et pientissimus Senator, prudenter et cum affabilitate perficiebat. Regibus obseruantissimus fuit, quod apparet & ex testimonio Bielsc. fol. 617. et ex bonis sibi ac posteris suis in Plocensi Palatinatu Biała et Masiewy, quæ hucusq; in possessione Sierakowsciorum manet collatis. Reliquit ex Wysocka, Castellani Biechouiensis filia Stanislaum, et filias Dorotheam Ioannis Krzisłkowscij, Annam Szamowscij Castellani Brzezinen. Helenam Pieniazek Capitanei Nowotarg. ex qua ille susceperat filium et filiam consortes. Obijt 1589. in possessione sua dicta Dzierzbice, vbi ille Curiam ex muro condidit. Sepultus Klodauiæ in proprio Sacello. Stanislaus filius Ioannis Palat. Castell. Kowalscen. postmodum Lendscen et Capit. Predecen. dignus filius honore, qui imitari virtute, et heroicis actibus progenitorem semper concupiuit, et desiderauit. Celebrauit matrimonium cum Balinska Castell. Crusuicen. filia et hærede. Suscepit ex illa Ianusium, Martinum et Lucã. Filias verò Sophiam Korzynski, Helisabetham Glominski Castell. Rypineń. consortes, et Annã Monialem in Monasterio Chelmen. Benedictinam. Ianusius primus filius, Castell. Breslen. Cuiauien. doctrina præstanti excellens, deduxit ætatem suam ad conuenientia merita in Repub. vbi verò celebrauit matrimonium cum Catharina de Witonie Witonska, Simonis Witonski armorum Rola, filia vnica et heredissa in Witonia in Palat. Lencicien. cum qua et illa possessio ad ipsius posteros cessit, reliquit ex illa suæ imaginis, et bonitatis morum filios Stephanum, Remigianum, Samuelem et Simonem, et filias Helenam Karsnicij, Sophiam Tarnowscij Succamerarij Sochacouien. Annam Puczek Thesaurarij Lencicien. et Heduigim Iacobi Taczanowski coniuges. Ex quibus

manet

manet posteritas in ornamentum familiarum, præter Annam quæ steriliter decessit. Mortuus 1620. Sepultus in sepulchro suorum maiorum. Stephanus Ianusij, primorum vestigia, quibus nobilitatis suæ decorem & famam celebriorem conseruabant, sequendo; militari deditus fuit, quà vt plerumq; contingit debilitatus, vt redijt, in proprio solo adhuc in florida ætate obijt. Remigianus Ianusij, post literarum & morum collectam probatamq; in Repub. & Comitijs nobilium faraginem, cum Eua Dambska Castell. Konarień. filia tenuit matrimonium, sed obijt sterilis, 1625. sepultus Clodauiæ. Samuel Ianusij, Secret. S. R. M. & Præpositus Strzelineń. & Commissarius Generalis Præmonstratensium. Ad magna quidem aptus & dispositus fuit, sed mors Parcæ restringere vitam ipsius mandauit. Mortuus Paralisi tactus, 1637. Simon Ianusij, particeps benedictionis maioris parentum & Dei, dum expediuit quæ iuuentutem illius nobilem decuerant, constituendo vitam coniugalem, habuit in coniuges Annam Tarnowska, Sophiam Konopacka & nunc habet Mariannam Gregorij Kretkowski filiam, qui ne sterilis decedat domino supplicare tenetur, in cuius manu omnium vita & mors. Martinus alter filius Stanislai, Castellanus Inowlodclauien. & Capitaneus Przedziecen. qui Capitaneatus in domo Sierakowsciorum iam annis octuaginta permansit. Erat vir magni iudicij, quo sine alterius incommodo & calamitate, in hanc dignitatem peruenit, & in altiorem promoueri dignus fuit. Habuit in matrimonium Annam Zalinscij Castell. Gedaneń. filiam, progenitam ex Kostkowna, Palatinida Sendomirien. suscepit optimos filios, Ioannem, Stanislaum, Vladislaum, & filiam Sophiam Bartholomæi Kaczkowski, Vexilliferi Inowlodclau. coniugem, quæ ipsi ex benedictione diuina reliquit numerosam prolem. Ioannes Martini, Aulicus primo Sigismundi III. optimus bellator, & expeditionibus bellicis cum sumptu proprio & salutis dispendio intentus. Pugnauit in Prussia contra Gustauum, ad Chotinum contra Osmanum, Legationes ad Comitia Regni multoties peregit, alijsq; medijs honestis & laudabilibus Patriæ obsequia reddidit. Sacramenti vinculum cum Marianna Zebrzydowscij Castell. Sremen. filia suscepit, ex qua reliquit condignos Reipub. & expectationis bonæ filios, Samuelem, Gasparum, Albertum, & filias, Sophiam & Margaretham, Stanislaus Martini, dum in exteris nationibus literaturæ dignitatem collegit, atq; in moribus Reipub. & Regi probatæ decentiæ studia declarauit, Abbas montis Crucis dominicæ declaratus est, quam nunc administrationem religiosè exercet. Obseruat namq; quod D. Bernardus serm. 3. de Apost. Petr. & Paul. reliquit: Facit pro nobis Apostolorum vita, & doctrina, & mors. Etenim in conuersatione continentiam, in prædicatione sapientiam, in paßione sua patientiam nobis contulerunt. *Subsumit ille:* Igitur vita quoque nostra, prædicatio, & mors, nobis ipsis alijsque subsequentibus post nostrum decessum, esse proficua debebit, imò ad hoc obligatur: Quapropter cum dilectione fraterna, doctrinam,

ctrinam, modestiam, timorem Domini, & pietate amplectendo colit, & & colendo amplectitur. *Vladislaus tertius filius Martini, qui morum probitate, & conuersatione prahonesta multorum bonorum ciuium & amantium Patriam nobilium in se conuertit. Rectè enim enutrita iuuentus multorum animos conciliat, & affabiles reddit. Ex Castellani Ciechanouień filia Krasinska (quæ prius fuerat Gregorij Kretkowski, Castell. Breslen. nunc Palatini in Cuiauia fratris consors) reliquit filiam Annam. Lucas de Boguslawice Sierakowski, vltimus Stanislai Castell. Landecen. filius, nepos Palat. Lęcicien. Castellanus Crusuicien. postmodum Ledcensis. Hic tyrocinia literarum domi perpolita exoticis studijs per octo annos diuersarum nationum quarum omnium linguas didicerat, in grauem & sedatam deduxit ætatem. Quapropter in grauioribus negotijs Respub. vtebatur illo vti nobili instrumento Patriæ. Expediuit namq; legationes ad Ducem Prussiæ, & Sueciæ exercituum Duces in Filandia. Ex Comitijs Regni, Compositiones, Lustrationes bonorum Regalium in Maiori Polonia 1616. à Senatu deputatus. Exactionum rationes sibi commissas, prudenter, fideliter & pacificè peragebat. Habuit in consortio matrimonij primò Barbaram Ioannis Zalinski, Castellani Gedanen. filiam, sororem coniugis sui fratris, quæ post duos annos nulla relicta prole Torunij decessit, ibiq; in Ecclesia S. Ioannis sepulta. Secundo matrimonio, Heduigim Adami Dunin Modlißewscij Capit. Lomzynen. filiam ex Dębinska Capit. Chęcineń. filia progenitam, cum hac numerosa erat proles, sed istæ superstites filiæ. Regina Ioannis Simonis Sczawinski, Capitanei Lencicień. Castell. Bresleń. consors. Huic Parens Ioannis Iacobus Sczauinski Palat. Bresleń. reformationem in Castro Lancicień. 1626. inscripsit in bonis Ozorkow. Helena Samuelis Grabski, Capit. Breslen. coniux, quæ 1643. mortua in Vitonia sua hæreditate sepulta est. Anna, cui licet dominus cum bonis naturæ excellentioribus pulchritudinem formæ & debitam compositionem morum, quæ virginis præstantiam gratiorem reddebant, contulisset: illa tamen spretis mundi illecebris, atq; diuitijs, seruire sponso cælesti in virginitate elegit, atq; Monasterium virginum in Strzelno ingressa, dote plurima atq; aureo calice cum apparamentis Ecclesiasticis, accumulauit. Fælicem virginem, quæ sibi Christum sponsum elegit, pura, casta, & sancta cum Angelis viuet in cælis, vt centuplum accipiat, & vitam æternam possideat. Tertio autem matrimonio habuit Capit. Radzięiouień. filiam. Obijt in Boguslauice, sepultus Clodauiæ, cui filia tanto Senatori & Parenti, Regina Sczauinska, Castellani Breslen. & Lencicien. Præfecti consors, ex marmore Epitaphium erigere curauit, & Sacrificium incruentum perenniter instituit. Ecce optimi Parentis optima proles, eruntq; memoria memores posteri ex ea relicti, vt respondeant.*

Kadźidłowscij, *in Palatinatu Lanciciensi, nobilissima Familia. vetustam auitamq; sui è præstantissimis pace & bello, maioribus, qui nihil ex omnibus rebus*

rebus humanis præclarius aut præstantius quàm de Republica bene mereri semper studebant, trahit originem. Supra cæteros Generosæ eiusdem stirpis Marte & arte insignes viros, retroacta tulit ætas, ante ducentos & vltra annos Horatium de Kadźidłowa, ob singularem in omni genere professionis eruditionem dignissimum deq; Repub. præclarè meritum ciuem, vt non immerito illum Horatium Coclitem reuixisse dixeris: Mox insequens vidit ætas Troianum de Kadźidłowa Subpincernam Lancicien. militiâ muniisq; militaribus clarum. Quorum exemplo Nicolaus Kadźidłowski dicti Horatij Trinepos ad præclara & ardua quæuis incitatus, prima militiæ Tyrocinia contra Magnum Moschouiæ Ducem Regi Stephano acerrimo bellorum moderatori, sub signis Kuropatniccij approbauit, strenuèq; rem cum hoste gerens ad Polociam grauiter sagittâ ictus, præclarum posterisue imitandum virtutis suæ reliquit testimonium. Hic suscepit duos superstites adhuc filios, Ioannem Iudicem & Albertum Notarium Terrestres Lencicien. viros recti candoris, priscæq; virtutis vel inprimis studiosos, atq; ob hæc & alia virtutum decora omnibus apprimè gratos & acceptos. Sed & Sereniss. Rex Vlad. IV. æquus virtutis æstimator, censura sua Regia id ipsum confirmauit cum eundem Notarium de Diuo Progenitore Maiestatis suæ per complures annos egregiè meritum Palatij sui Regij à literis Secretarium esse voluerit.

Mniewscij *à Mniewo, in Palat. Lancicien. qui in virtutum literis, & experientia bellica animum direxerunt. Ioannes Casimiro Magno sceptra Regni gubernante ad Annum* 1364. *eximius miles in Castris, illorum bellatorum morem secutus, qui Familiæ suæ gloriam vita & periculo comparabant, reliquit familiæ suæ honestissima ornamenta, Paulus Mniewski sub Vladislao Poloniæ & Vngariæ Rege Anno* 1444. *pro bene meritis suis & fratris sui Iacobi, per Turcas in prælio interempti, recepit digna præmia, sicut Priuilegia ipsius testantur. Nicolaus eiusdem Pauli nepos, maiorum vestigia secutus, adolescentiam Marti dedicauerat, ex Dorothea de Tarnowo Tarnowska, vnicum suscepit filium Andream. Huius ex filiis nepotes hisce temporibus, à maiorum suorum virtute non degenerare, sed armis & consilijs suis in Repub. eorum gloriam & famam augere & amplificare student. Ioannes Mniewski floridæ ætatis iuuentutem dum ad studium literarum & virtutum obtulit, plurimùm Patriæ profuit iudicio, sententia in Comitijs, & Iudicijs Tribunalitijs ob iurium peritiam. Hinc Pincerna Lancicien. & Iudex Castrensis Lancicien. ac ad correctionem iurium à Senatu in Comitijs, sub electionem Sereniss. Vladisl. IV. designatur. Andreas Ioannis frater, Marti consecratam iuuentutem, & Patriæ proficuam & aptam redderet in Vngaria, Alemania, aliisq; externis Castris & bellis ipsam exercitauit. Postquàm verò in Patriam rediit in Liuonia, Valachia, Russia, obsequia Patriæ reddendo, valida & ardua belli negotia tentauit. Valerianus eorum Patruelis, tàm in re militari, quàm in Reipub. negotijs optimè versatus, Ioannem & Matthiam filios in vestigia*

propria gloriæ meritorum & honoris, postquàm eis per ætatem licuit deduxit & instruxit, militiæq́; applicauit. Stanislaus eiusdem Valeriani germanus à prima lanugine ad senium, dum Patriæ vitam & sanguinem in Moschouia, Liuonia, & in Confinibus Regni obtulisset, hoc vnum indoluit, quod non in area laudis & prælij, sed domi & in lecto vitam reddere à Domino dispositus fuerit, sed stat pro facto voluntas. Consilium namq́; maturum in Patria plus emolumenti affert, quàm cita mors in bello, atq́; læta in mortis triumpho.

Paczynscij, *in Palat. Russiæ, in districtu Buscensi milites strenui. Venceslaus ad vitæ tempora miles, cuius Epitaph. in Podkamienie merita refert: Ex Dorothea Kolucka, reliquit filios & omnes militari deditos. Alexander filius Venceslai, qui sub Polocia cum Sereniss. Steph. Rege militauit, cuius filius ex Anna Sokolnicka miles in Prussia cum Christophoro Wichrowski, & in Confinibus Regni cum Alexandro Cetner, Rothmagistris S. R. M. veteranis & dignis omni laude. Ioannes filius Venceslai, post militares actus & strenuos, cũ Sophia Dźiblowska tenuit matrimonium, ex qua suscepit optimũ militem Zachariam cum Palat. Russiæ Danielowicz militantem, tenet domicilia sua sub Białocerkieuia. Christophorus filius Venceslai, qui militiam exercendo, posuit sua domicilia sub Lisianká, in Confinibus Regni, versus Tartaros. Albertus filius Venceslai in Prussia occubuit. Ista laus præcipua est nobilis sanguinis, tueri Ecclesiam, Patriam, & Regnum. Sic enim benè viuitur, & benè moritur.*

Godźiszewscij, *in Dobrzynensi Terra. Habent suum agnomen Golenij, milites optimi & ferè continui ex illis in Castris inueniuntur. Iacobus militaribus actibus nomen collustrarat Familiæ suæ sterilis decessit. Andreas post excultam iuuentutem bellicis actibus & trophæis militaribus ornatam contraxerat matrimonium, & filias Annam Laurentij Czermienski, & Heduigim Ægidij Borzyminscij consortes reliquerat. Petrus deficientem lineam vt excitaret, seposita militari cum Paprocka suscepit matrimonium, ex qua suscepit tres filias Margaretham, Euphrosinam, & Sophiam, filium vnum Ioannem, optimæ spei & pro Patria ardentem. In Prussia contra Gustauianos Rothmag. & in multis expeditionibus strenuus.*

Zoltowscij, *in Plocensi Palatinatu, qui notant familiam suam de Malusszyno & Zoltowo. His namq́; Semouitus Dux Masouiæ concesserat inter Plockum & Sierpscum terram inhabitabilem, vt sibi in quemlibet vsum & fructũ disponere, & conuertere euiternè possent. Fundarunt igitur in loco illo initia villæ, quam à suo cognomine Zoltowo nuncuparunt, & quia loca spatiosa ab vnica villa comprehendi ad vsum non potuerant, annis subsequentibus ad Zoltowo septem villas adiecerunt & erexerunt. Refert priuilegium donationis Semouiti Annum 1402. Antiqua ergò hæc familia est in Regno, si priuilegium annum prænominatum exprimit. Habent & aliud priuilegium confirmatum, ab eodem Semouito Duce Masouiæ, quod adsciti fuerant a Kośćielecciis Anno 1300. Ex his igitur tàm multis meritis claris Zoltowsciis, aliquos vt*

alios

alios taceam, commemorabo. Ex cognominatis Woyslauiis, Zoltowsciis, Stanislaus Zoltowski Woyslauius, qui dum plurimis expeditionibus præmia à Ducibus & Regno multa reportauit meritis condigna, pacatiorem statum eligendo cum Maluszka suscepit matrimonium, & transportauit mansionem suam in hæreditatem ipsius Maluszyno, vnde quoq; & familiam suam sui posteri adnotare cæperant. Mathias filius Stanislai, qui honestæ conuersationis dignitatem, nobili morum occupatione in domesticæ laudis encomium deduxit. Fratres illius germani, Lucas in Prussia cum fratre Rothmagistro, Stanislaus cum Lysakowscio, victoriarum trophæa sibi & familiæ suæ colligebant, & conseruabant. Ioannes Woyslaus Zoltowski, qui experientiam optimi militis & strenui bellatoris, in externis regionibus animi fortitudine, & prudenti audacia abundè declarabat, nam Castris militaribus adstrictus, supremum meruit honorem. Reddidit obsequia Ferdinando Imperatori, vbi redijt in Patriam cum Korecki Samuele in Cecora. Aduersa demum fortuna in Turcarum captiuitatem redactus, vbi ad Chotinum Osmano Turcarum Imperatore Regno capitalia minante elapsus fuit cum Illustrissimo Ioanne Koniecpolski Campiductore Regni, operam militarem suscepit. Rothmagistri Budziszowscij, postmodum Vices gerens, demum cum Kazanouio Campiductore Regni maxima confecit victoriarum trophæa. Capitaneus post militiæ Teutonicæ quadringentorum virorum declaratus fuit in Prussia, quæ primum tunc militia cæpit Draganorum vulgò dicta. Et quia vbi merita probatorum in Castris multiplicantur necesse est, & præmia augere Gubernator portus Boristhenis versus Tartariam & Turciam, atq; Oberster sexcentorum peditum Alæmanici exercitus, & centum equitum in munitione noua, quam ille fortem, inuictam, & hostibus tàm interris, quàm externis terribilem reddidit, Kodak denominatam, Regia atq; totius Conuentus Regni, & Ordinum authoritate institutus fuit. Quam Præfecturam multos annos sincerè, alacriter, dextrè, & fæliciter administrauit. Stephanus frater Patruelis Ioannis, postquàm detulit obsequia Patriæ in Magnatum aulis, vitam constituit pacatam in Palat. Cracou. vbi dexteritate morum, & humanitatis beneuolentia omnibus bonis amabilis, & Ecclesiæ Cisterciensis ad Mogilam benefactor eximius.

Blochouij *in Dobrzynensi Terra, Mathias de Sobow miles strenuus, cum Iezowska reliquit Ioannem Ensiferum Dobrzynensem, qui ex Anna Malszowska suscepit Stanislaum Præpositum Zywiecen. Mathiam ex milite Parochum, Michaelem qui cum Odrzyuolscio in Prussia pugnando occubuit, & Sigismundum. Thomas alter filius Matthiæ, ex Kemska milites reliquit Andream, Roscislaum.*

Koscielscij *à Kościelec, antiqua Familia à Kościeleciis descendens.*

Zakrzewscij, *in Cuiauia Zbozy dicti. Sbislaus eximius vir, atq; congruis moribus & actibus. Ex Radzieiowska armorum Iunosza, eximios reliquit filios,*

qui honorem familiæ & sibi gloriam, generosis actibus compararunt. Gregorius primus filius Castell. Crusuiciensis, qui ad dignitatem Senatoriam nonnisi virtute et prudentia conscendit, cum Anna Slawoßewska armorum Godziemba tenuit matrimonium, ex qua suscepit optimos Patriæ ciues, Martinum Dapiferum Brestén. Philippum, Albertum, Lucam, et filias Catharinam Castell. Crusuicen. Grabscij, Annam Dzialynscij, Sophiam Gostáwscij coniuges. Petrus secundus filius, conuersatione virtuosa deducta iuuentute in virilem ætatem, celebrauit matrimonium cum Anna Krußowska, ex qua suscepit indolis optimè filios, Martinum, Gregorium, Iacobum, et filias duas. Nicolaus tertius filius, qui militari virtute familiam illustrando, à Valachis in Bucouiana clade oppressus, interijt. Eorum soror erat Bronislai Ostrolecki consors. Martinus Zbozij Zakrzewski, cum Stanislao Zbozij, et Hieronymo ex Palat. Cuiauien. electionem Vladislai IV. Sereniss. Regis subscripserunt.

Trzebuchowscij *in* Cuiauien. *Terra, literis et re militari maximum nomen sibi, et familiæ suæ compararunt. Ioannes, ingenio maturo et gracili, apud Sereniss. Augustum Regem, maximam sibi conciliarat gratiam, cui et Succamerarij officium Supremum contulerat. At mors cito periodum vitæ intentando, breui et sterilem subtraxit. Albertus Iudex Terræ Inoulodclauien. ex altero Patruo descendendo, dexteritate iudicij nomen sibi et familiæ decorem conseruauit. Stanislaus, Samuel, et Ioannes Trzebuchowscij ex Palat. Cuiauien. electionem Vladislai IV. Sereniss. Regis subscripserunt. Ex his Trzebuchowsciis aliqui in Russiam transierunt militando, Stanislaus dum contra Michailum cum Zamoscio, & in Moschouia ac Valachia cum Magnis Ducibus exercituum in Castris florentem vitam peregisset, tandem quietiorem eligendo matrimonij vinculum cum Łaßczowna, ad Rochatinum in Haliciensi districtu constituit, reliquit filias & filios.*

Roszkowscij *de Roßkow, cum Trzebuchowsciis in Cuiauia bonorum diuisione distincti, militaribus exercitiis & triumphis dediti. Ex quibus in Valachia ad Palat. Bogdanum erat eximius Rothmagister, & postmodum ad Sereniss. Steph. Batorium Pol. Regem.*

Czarnotulscij *in Cuiauia, Nobilem quæ decent, audire in bono, & esse in rebus agendis prudentem, obseruant.*

Broniewscij *in Cuiauia, veram gloriam non fucatam quærunt. Nam fucis parta gloria, vt non est vera gloria, ita nec diuturna.*

Wysoccij *in Caliss. Palat. virtutis amatores, vitiorum extirpatores. Nil enim ad veram fælicitatem efficatius esse potest, quàm virtutem propter se amare, vitium propter se odisse.*

Wydżierzewscij, *Nobili actu fortunati & fælices. Est enim illa fælicitas infælix, quæ hominem reddit insolentiorem, eiq; non plausum meretur, sed lachrymas. Melchiorem cognominatum Sarna, meminit* Paproc. in 1. Opere *ad Posnaniam.*

Drwalewscij

Drwalewscij *in Cuiauia, militiâ, literis, & iuris peritia dignissimi. Stanislaus Subiudex Lencicień. & Corrector iurium Anno* 1589. & 1601. *Andreas ex Palat. Lencicień. electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. subscripsit.*

Skrzypienski *in Caliss. Palat. Fortitudine animi, & præstantia roboris conspicui. Egregium enim est in perterriti pectoris documentum, in causa honesta, piaq; nec certam mortem perhorrescere.*

Kotlinscij *ibidem, Præparant honesto vitam perennem, Fælices autem sunt, qui hic piè, iusteq; vixerunt.*

Roznowscij *in Posnan. Pal. Decorum putant vitā cum laude impendere Patriæ.*

Zarpalscij *in Posnanień. Palat. Virtute eximij, nam eximia virtus sponte suum consequitur decus.*

Iankowscij *in Lencicień. Palat. Si maximè considerandum est, non an satis gloriæ, sed an satis Patriæ vixerimus, magis cogitandum venit, an Deo vixerimus & conscientiæ. Obseruant hoc primario, illud secundario. Petrus Lestistrator Crac.*

Wiesiolowscij *in Lencicień. Palat. Ingenio, iudicio, dexteritate, fortitudine, Magni in Senatu & Repub. Ex quibus aliqui transierunt in M. D. Litu. ad Palatinatum Trocensem, vbi Christophorus æternùm memoriale sui nominis reliquit, cui natura & fortuna tanta contulerant, quanta Pandoræ Deæ, diiq; omnes tribuerant. Summus erat vir in Repub. & M. D. Litu. Honoratus titulis, Supremi Marschalci M. D. Litu. & Præfecturis Mielnicen. Tykocinen. Swiatscen. Klesczeleń. &c. Cum Alexandra Palat. Lublineń. Sobieski filia, tenuit Sacramentum matrimonij.*

Dobieccij *in Syrad. Palat. Optimos ciues Patriæ, se esse liquido actibus probant, idcirco sellæ, immunitates, tituli, & huiusmodi quæ præmia sunt, illos expectāt.*

Powálá, *à quo Powálij deducuntur, notabant Familiam suam de Tuczow. Nicolaum Powálá habet* Miechou. lib. 4. *qui in Valachia cum Palat. Russ. armorum Odrowas, plurima & fælicia continuauit bella. Etiam Nicolaum de Taczow aut Taczow Succamerarium Sendomir. & Iudicem eiusdem Terræ, meminerunt priuilegia Anni* 1449. *A qua Powaliorum posteritate, inquit* Paproc. in 2. Opere, *descendunt hæ domus quas inferius ponemus. Sed meo iudicio non est facilè discernere, in tàm florenti Familia Ogonczykorum, quis nunc originem sumat et deducat, ab Ogon et Powálá. Aliquæ tamen Familiæ possunt ex hac differentia deduci.*

Niedrwiccij *in Sendomirień. Palat. literis et moribus Regibus commendati, quo gratiam Senatoriam meruerunt. Andreas Castell. Polanecen. vir doctrina, militia, iudicio eximius. Ad Polociam cum Mieleccio sumptu proprio pugnauit, cui et Dux exercituum maxima committebat. Ex Wdowska reliquerat prolem.*

Woyszykouij *in Sendomir. Palat. antiqua Familia. Creslaus Woyssyk de Woyćia Castell. Crac. vt priuilegia Anni* 1390. *referunt. Item Creslaus Succamer.*

Cracou: quem referunt Statuta 1458. *Ioannes Woyßyk Custos Crac. eodem tempore Creslaum Pocillatorem Curiæ Vladislai Regis tempore, referunt Priuilegia Anni* 1444. *Postmodum subsequens Familia notabat familiam suam à Gnoino castello, in Sendomiriensi Terra, inquit* Paproc. in 2. Opere.

Biechowscij *in Crac. Palat. Nicolaus Adalberti Regis tempore, Salinarum Cracouiensium erat Præfectus, post Mathiam Głowacki Anno* 1446.

Gorniccij, *in Crac, Palat. actibus heroicis & dignitate literarum dignißimi. Lucas Sigism. August. Regis Aulicus, demùm Capit. Tycocinensis. Edidit librum ad eruditionem dexteram Nobilium, Polono idiomate intitulatum Aulicus. Tenuit matrimonium cum Broniewska Præfecti Stabuli Regij Præmislien. & Capit. Medeceń. filia. Paulus frater Lucæ, literis & morum grauitate conspicuus, in Aula Ioannis Zamoiscij, Cancellarij Regni primas.*

Morawcouij, *de Owczary. De quibus Epitaphia in Monasterio Buscen. in Palat. Sendomiriensi referunt.*

Sieczkowscij, *in Sendomir. & Vislicien. districtu, quorum est in armis & bello esse formidabiles, in iudiciis autem humanos esse.*

Botowieccij, *alij Butowieccij in Sendomir. & in Radomien. districtu, quorum est æqui & iusti studium, quod et ipsa Democratia requirit à suis cultoribus.*

Łętowscij *in Lublinen. Palat. Tanquam probi Philosophi norunt mederi vitiis, et proficere virtutibus.*

Stárosielscij *in Podlachia, Optimi & præstantißimi milites & ciues, transierunt aliqui ad M. D. Litu. Balthasarum Constitutio exactorem Vitepscen. meminit* 1589.

Skarbienscij *in Russia, ex quibus militem eximium ad Supremum exercituum Ioannis Zborowski, meminit in* 2. Opere Paproc.

Dąbrowscij *de Dabrowká, Andreæ est Epitaph. Gnesnæ, Decani Gnesnen.* 1493.

Letkowscij *in Lencicień. Palat. Optimum ducunt alere artes, virtutem, conscientiam.*

Drzewieccij *in Lencicień. Palat. Excitant propriis virtutibus nobilitatis antiquæ virentes palmas.*

Siewierscij, *in Cuiauia. Duobus Reipub. vsi sunt, animi robore, & vi naturæ.*

Balenscij, *Bulatouij dicti in Cuiauia. Duo præcipua in Nobili, literæ, & fortitudo, vt si ætas adimat vigorem, literæ ad extremum durent.*

Gorinscij, *in Palatinatu Masouiæ. Prudentiam, constantiam, æquitatem, vt perpetuò viuere non desistant, vigilanter obseruant.*

Mirosławscij *ibidem, cum Gorynscijs eiusdem diuisionis bonorum. Norunt quod adolescentiam disciplinatam, iuuentutem maturam, ætas fructuosa concomitatur.*

Paczenscij, *in Gostinen. Terra. Ignauiam, ex qua oritur ignominia, vitant.*

Zwolscij, *in Czerscen. districtu. Eorum conuersatio cum bonis. Arctiora enim sunt vincula virtutis quàm sanguinis.*

Grodziccij,

Grodziccij, *in Posnanien. Palat. ornant nobilitatem virtute. Vnde delectantur capite virtutum, carere vitijs.*

Niedzwieccij, *Milites strenui, & negotijs Reipub. conuenientes. De his* Bielscius fol: 653.

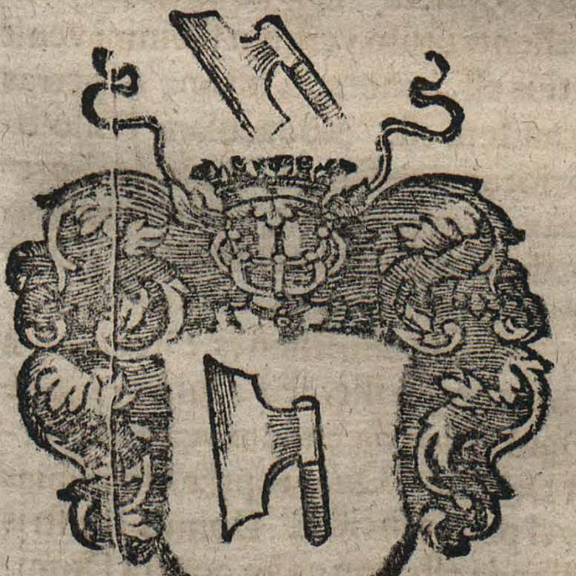
Zaparscij, *in Posnanien. Palat. Animo ægrotanti, medicus oratio: corpori egenti necessaria, medicus crumena. Laborant hi et orant, et non deest illis benedictio Dei.*

Domaiowscij, *de Domaiouice, Alexandri militis et Ducibus in Ostrog obsequijs dediti. Epitaphium est in Cudnou, eius filia, G. Adami Wilga consors, ibidem quiescit.*

Sangauij, *in Magno Duc. Lit. Georgius Sangaw qui in Vnione M. D. Lit. cum Regno in Comitijs Chroldlensibus hæc arma suscepit.*

Parulij, *in Palat. Masouiæ, et in Podolia. Quatuor fratres Germani eximij milites, Stanislaus, Iarosius seu Hieronymus, Christophorus, et Ioannes. Ex Stanislao erat filius Stanislaus, Marti deditus, qui reliquit filios in Podolia, vigiles in Castris, solertes in bono nobilibus conuenienti. Alexandrum continuum militem, qui etiam Scythicam captiuitatem sustinuit. Adamum. Recte factorum vel Senatus vel Deus retributor. et Iacobum in Ordine Carmelitarum.*

O K S Z A.

DELINEATIO.

EST securis seu ascia minor, coloris albi in campo rubeo. Super galeam verò & Coronam eadem securis infixa Coronæ, vltima extremitate.

ORIGO.

ORiginem habent ex mutatione Nassæ aureæ in secures decussatim positas, vt diximus in armis Bratczyce. De hoc *Dubrauius Bohemiæ Historicus*, Ratiborium Wierszowiec in pugna contra Conradum pro Friderico & Præmislo ad Ludmiriam propè arcem Caunicensem, describendo sic habet. Vnus autem Ratiborius gratiam benè gestæ rei à toto Bohemorum exercitu tulit, palam item ferente Præmislao eius opera strenua factum aditum ad victoriam fuisse.

Quæ

Quæ quoniam Friderico valdè placuit, eò procliuius auctorem illius Ratiborium in fidem ſuam & familiaritatem recepit, inducta deletaque omnium iniuriarum præteritarum memoria, inſignibuſque mutatis ne quid odioſum reſtaret, quippe pro Naſſa aurea, ſecures decuſſatim ſibi cohærentes iuſſus eſt ipſe & poſteritas ipſius geſtare, donatus & arce Bauariam ſpectante quã Pryndam vocant, fines Bohemiæ aduerſus Germanos transgreſſores limitum tutaretur, ſub anno 1160. refert. Qua ex ratione odium erat Principis Bohemiæ Mnata contra Wierſouiecium Hiſtoria Bohema refert, dum illorum dignitatem, prudentiam, dexteritatem, fortitudinem, authoritatem, &c. referunt. Ex his igitur Wirſouiecij ſub Boleſlao Kriuouſtio plurimi in Regno, pulſi & vltrò recedentes ex Bohemia, cædem vlciſcendo ſui Germani; reperiebantur. Ex his Ioannes Wierſzowiec filius Tiſtæ, dum Boleſlaus Kriuouſtius pugnauit cum Suatopelko Duce Bohemorum, occidit prædictum Ducem. Et haſta, & ſecuri, à perſequentibus ſe, defendit vitam. Hac ratione ſecurim pro armis in Regno accepit, quas iterato illi qui in Bohemia remanſerant, decuſſatas detulerunt. Acceperat & in præmium victoriæ à Sereniſſ. Kriuouſtio bona Wierſouicius, Siemikowice, Radoſzewice, Lipnik, Broſzecin, Bogumiłowice, Stroza, Zielecin, Dylow, Wrocice, &c. Quorum familiam in linea afferemus.

SECVRIS DOMINI.

TAm ſplendido titulo, rectè iuſtitia & protectio domini vocatur ſignificatione in medium, dicit namque Propheta: *Iam ad radicem ſecuris poſita eſt.* Mihi tamen tam excellenti titulo verbum Domini venit in mentem quod omni gladio acuto acutius eſt, penetrans intima & petras reſcindens: ſecuris namque Domini vocandum eſt. Nouaculam Philoſophicam quæ veluti rapam incudem ferariorum præſcindit, multi authores referunt, ſed hoc eſt ingenij humani viuax contemplatio, verbum autem Domini vere eſt ſcindens interiora, & medullam oſsium penetrans. Quo enim verbo Domini cæli creati ſunt, & firmantur: eodem quoque ſubito declinant & cadunt. Habet Plutarchus, quod Demoſthenes Phocionem Orationum ſuarum ſecurim appellabat, breui enim ille, ſed acutâ oratione Demoſtheni plurimum aduerſabatur. Quid igitur dicendum venit de verbo Domini? Verè & propriè ſecuris eſt Domini. Quapropter Hieremias ſermones Domini ſicut ſecurim ait, quæ vel petras incidat. Domus Illuſtris Oxiciorum meritò ſecuris Domini appellanda eſt, non enim contra Dominum ſed pro Domino pugnare contendunt. Alias verificaretur in eis illud Pſalmiſtæ: *In ſecuri & aſcia deijcies eos.* Subdiderunt Oxicij voluntati Diuinæ genium & ingenium, vires & fortunam, quo & vitia præſcindunt, & nomen Domini deſcendunt, & omnem eradicant infidelitatis notam. Quapropter ſicut Prophetæ ſecuris immerſa præterfluenti obedijt, & ad ſuum manubrium

brium naturalis grauitatis oblita redijt;ita Oxicijs aurea sæcula spontè & feliciter deuenerunt. Honorati & dilecti à Regibus, in Senatu dignissimi, in Ecclesia vtilissimi, in Patria desideratissimi, in Repub. amabilissimi exstiterunt. Quos nedum diu præteruolans fama, sed etiam gloria perpetua, Ecclesiæ, æternitati reddidit & seruauit. Ex quibus veniat in mentem Episc. Cracouien. & Vratislauien. Nankierus, de quo hæc in suo opere & Vitis Archiep. & Episc. Cracouien. Christoph. Kantscius reliquit:

Abstulit hunc Cracæ diues Wratislauia Sedi,
Constantem vitam deueneratque viri:
Namque refulgebat mirè virtutibus amplis,
Seruiuitque Deo nocte dieque suo;
Angelicæ moriente illo cecinére cohortes,
O vox, ô cunctis anteferenda sonis.

ÆTERNA MEMORIA.

SI aliquis florentissimam Rempub. Romanorum memoria reuoluat: si Græcorum gentem in apertum deducat: si Tenediorum Lidorumque populum sibi ob oculos ponat; de repente illorum secures in medium prosilient. Illi namque, teste Plutarcho, Consulatum, authoritatem, Regnum, securi in memoriam æternam declarabant, præsentabant. Quapropter non sine graui animaduersione Iulius Cæsar Capaccio *libro* 1. *Impressarum cap:* 17. antiquos ponit in clypeis triumphalibus delineasse inter Pontificalem mitram & flagrum, securim, quam quandoque dedicabant in Basilicis, atque in marmoribus exsculpebant ista tria, non aliam ob causam, nisi ob æternam memoriam & dignitatem insigniorum securis. Est quo Oxicij æternam sui memoriam conciliarunt, retinuerunt, conseruarunt. Illorum enim memoriam tota Silesia prædicat, Regnum florentissimum Poloniæ celebrat, Imperium quoque ipsum Wiersouicios eorumque posteros memorando, nunquam obliuioni tradit. Vndè meritò illis sapientissimi Salomonis verba asscribere licebit: *Non recedet memoria eius, et nomen eius requiretur à generatione in generationem.* Firmauit tantam æternam memoriam Ioannes Strzelecius, cognomento Wątrobká: qui dum ad Varnam cum Vladislao Poloniæ & Hungariæ Rege pugnando captus à Turcis fuisset, mirabiliter cum socijs, quos nominat *Cromer. lib.* 21. euasit, & postmodum Archiep. Leopolien. creatus, plurimas Legationes in Hungaria obiuit & perfecit. De quo ita Canonicus Leopol. Scrobisouius:

Vidit & infaustæ nostris certamina Varnæ,
Et captiuatus, Turcica vincla tulit:
Euasit tamen, & sacri gestamen honoris
Accepit.

Reddiderunt æternam ſui memoriam in Patria plurimi Oxiciorum, de quibus latè linea domorum referet. Non enim ex hac ratione nominali Oxicij denominati fuerunt, ſicut milites manipulares. Illi namque à manipulo delato in pertica dicti, vt in Collectaneis Pierio aduinctis dicitur:

Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos,
Vnde maniplaris, nomina miles habet.

Iſti verò licet Oxicij ab Oxa vel ſecuri bipenni aut minori aſcia dicantur, ab exercitio forti militibus conuenienti, atque imperterrito in hoſtium ſtragem aſſaltu & impetu, denominati fuerunt. Ergò vt memoria æterna nomen familiamque veſtram ſtabiliatis, ſicut arbores reſectæ ſecuri, vberius virent, ita

Tu quoq; ſic reſeces vitijs allentia multis,
Virtutum vt ſoboles pullulet vberior.

LINEA FAMILIÆ OXICIORVM.

Wierſouicius *Ioannes, cui primum talia arma collata fuerunt, hunc Hiſtoria Bohema vocat Geſko, erat filius Tiſtæ. Qui dum occiderat Ducem Bohemiæ Swiatopelcum, anno* 1103. *à Boleslao Kryuouſtio accepit bona, Siemikowice, Radoſʒewice, &c. à quibus bonis & cognomina ſuſceperunt. Ibrahamus de Siemikowice, qui ante annum* 1441. *vixit. Reliquit filios, Stognieuum & Boguslaum. Nicolaus ſeu Mikulaſʒ Boxa filius Boguslai, ſummus bellator in Hungaria in expeditionibus vicibus viginti meritis & trophæis clarus. Ludouicus Hungariæ Rex contulerat ſibi, vt terminatæ Oxiciorum domus referunt, munitiones Cameneciam & Trzebeſʒ, ſed relicta prouiſione hac in Hungaria, redijt in Patriam. Eius filij, Martinus, Andreas, Georgius, qui ex bonis Radoſʒowice nuncupati fuerunt Radoſʒowſcij. Georgius Radoſʒowſki Boxa, literis & nobili iure inter equeſtres viros maximè commendatus, Succamerarij Vielunenſis honore in maiorem dignitatẽ familiã adaptauit. Reliquit cum Mogilnicka dignitatis ſuæ ardentes æmulos. Quorum familia attingit accreſcendo annum modernum. Boguslaus Radoſʒowſki Boxa, literis, humanitate, dexteritate rerum in Rempub. obuenientium clariſſimus. Vndè à Sereniſſimis Regibus adamatus, digniſſima meritorum ſuorum præmia retulit. Erat primum Epiſc. Chijouien. qui fidem trans & citra Boriſthenem auxit, promouit, & Cathedralem Eccleſiam adornauit. Demùm translatus in Luceorien. Epiſcopatum, liberalis in omnes nobilium amor, deceſſit. In cuius laudem & Boxarum familiam ita quidam luſit in Arma.*

Boxarum gerit ecquid gens Generoſa bipennem?
Deſignat fortes ore manuque viros
Hac proſtrata iacent Maurorum corpora parte,
Aurea lux iſta parte parata venit.

Ergò

Ergò qui in templis lucem pacemque dedisti,
Luceriam meritò Maximè Præsul habes.

Nankierus Episc. Cracouień. qui post Muscatam Silesium successit ex Decano Cracouień. vir magnæ probitatis, qui dum Basilica Cracouień. à Kriuoustio ædificata, & arx tota quæ lignea tunc erat anno 1306. *die* 8. *Maij igne consumpta essent, Basilicam dirutis veteribus muris, in eā quam nunc retinet formā reædificauit.* Crom. l. 11. *Obijt Nankierus gente Oxius Religiosissimus, & continentissimæ vitæ veneno, vt creditum est, sublatus.* Crom. lib: 12.

Brzescij, *Antiqua & claris meritis excellens familia. Procedunt à Vilhelmo Germano fratre Nankieri, Episcopi Cracouień. & Vratislauień. Erat prædictus Wilhelmus regnante Vladislao Lokietek, Præfectus Silesiæ & Dux militiæ,* 1316. *Et cum à Venceslao Rege & Ioanne Rege Bohemiæ, ob partes Lokietkonis à se fideliter defensas bonis spoliatus in Bohemia fuisset, Vladislaus Lokietek optimo fideli ac strenuo Duci contulit ad Sendomiriam diuersa bona, qui cæpit ex bonis Brzezie notare familiam, sicut ad præsens subsecuta posteritas ad differentiam Płomienczykow notat. Hæc familia Oxarum de Brzezie, nunquam hæreseos labe infecta fuit, ideò diuersa in Regno retulerat præmia honorum & titulorum Regni, sicut liber Beneficioru Crac. circa annum* 1446. *Parochiā Ptanouiensem describendo refert: Domini,* inquit, *de Brzezie armorum Oksa, tres tunc fuerant fratres, anno* 1446. *Ioannes Pocillator Crac. Wilhelmus Capit. Visceń. & Clemens Archidiac. Wroclau. Regens Cancell. Regni Suprem. Horum posteritas moderna hæreditaria in Brzeźie Pal. Sendom. Fidei Cathol. acerrima propugnatrix, ad munia Resp. obeunda aptissima, in dies meritis Regno & Patriæ, tàm in legationbus ad exteros Principes quàm in expeditionibus bellicis, & aliis functionibus Regni claret et augetur.*

Strzeleccij, *Strzeleccius dictus Watrobká Ioannes, eximius Senator & miles, qui cum Vladislao Poloniæ & Hungariæ Rege ad Varnam pugnauit, in captiuitatem Turcicam deuenit, eliberatus, vt refert* Cromer. lib: 21. *Archiep. Leopol. post Gregorium Sanoceum, anno* 1481. *creatus. Obijt Cracouiæ, sepultus in æde SS. Trinitatis apud FF. Prædicatores. Stanislaus Strzeleccius Watrobka, frater prænominati Archiep. Castellanus Sadecen. vir in Repub. & inter equites Polonos clarissimus, quod ex Historia colligitur. Casimirus,* inquit, *è Lituania reuertens, Comitia Petricouiam ad primam Maij edixit, verùm de Minoribus Polonis nemo ferè procerum affuit: offensi enim erant distributione honorum superioribus Comitijs, iniquius quemadmodum ipsis videbatur facta, in qua Ioannes Tarnouius, Castell. Woyniceń. Dobieslaus Kmita Lublineń. & Stanislaus Watrobka Sandeceń. immerito præteriti esse existimabantur. Declaratur quoq; & pietas ipsius atq; reuerentia in Deum & Ecclesiam, nam de illo* Cromer. lib: 24. *hæc reliquit. Qua in parte singularis Stanislai Watrobka gente Oxicij, pietas & magnitudo animi silentio prætereunda non est; qui iussus à Rege in bona Sacerdotum cupiditati*

ipſius aduerſantium inuadere Regem quam Deum offendere maluit. Fuit hoc anno 1461. *Creatus demum Palat. Belzeń. vt* Cromer. *refert* libro 28. *anno* 1475. *Clemens Strzelecki Watrobka, ob dignitatem ingenij, & prudens conſilium Prouiſor Palatinatus Cracouień. demum Caſtell. Biecen. De hoc* Bielſc. fol: 352.

Goſlawſcij, *in Cracouień. Palat. antiquitate familiæ & negotijs Caſtrenſibus militaribus ſplendida domus. Ex quibus Adamum eximium Rothmagiſtrum in Podolia Regiſtra Notariorum Campeſtrium referunt. Qui, vt contracto matrimonio ſuſcepit filium Stanislaum, ſuſcepit ſimul & heroicorum ſuorum factorum diligentem & ſtrenuum imitatorem. Germani verò fratres prænominati Adami in Palat. Cracouień. eximia memoria celebres, dignam ſuæ poſteritati reliquerunt imitationem. Extat modernis quoq; temporibus clara meritis Patriæ & Regibus Goſlawſciorum familia, Chriſtophorus equeſtris ordinis ornamentum, Capitat. Będzineń. Andreas de Bebelno & Nicolaus Goſlawſki, qui ex Cracouień. Palat. Electionem Vladislai IV. ſubſcripſerunt.*

Reij, *antiqua & in multis Palatinat. clara familia. Ioannem Rey ſtrenuum bellatorem ad Coronouiam refert* Longinus & Bielſc. fol: 307. *poſt annum* 410. *erat de Naglowice Oxicius. Ioannem quoq; Rey Iudicem Terræ Sendomirień. de Schumſko referunt Priuilegia Monaſtarij Andreiouień. anno* 1434. *Stognieuus Rey Capit. Rouenſis, nunc Barium in Podolia nuncupatur. De hoc* Miechouius lib: 4. *Anno* 1452. *circa Feſtum Ioannis Baptiſtæ, Tartari Podoliam ingreſſi, multa damna intulerunt, vrendo & occidendo: Caſtellumq; Row conquiſierunt, & in eo Stognieuum Rey de domo Oxa, cum vxore ipſius captiuauerunt. Quod etiam retulit* Bielſc. fol. 395. *Nicolaus de Naglowice Rey, hic plurimis ſcriptis idiomate Polonico editis illuſtrauit familiam ſuam, ſed quia plus ingenio quàm ſolida doctrina pollebat, ideo Poſtillam ſcribendo facilè errauit, & rem indignam contra dogmata Fidei & Eccleſiæ interpretationem & ſenſum edidit. Reliquit filios, Nicolaum, qui cum Chlebowicowna Palat. Vilnen. filia, reliquit poſteritatem. Andream, qui corona inter fratres exſtitit. Nam literarum profectus iuuentutem apprimè inſtructam, in vſum conſpicuum Patriæ & Senatui deduxit. Reliquit ex Dębinſka Caſtell. Cracouień. filia prolem in Terra Chelmeń. Chriſtophorum in Palat. Lublineń. ſingularis meriti virum. Exſtant modernis temporibus in Palat. Cracouień. Martinus Rey de Naglowice, & Adamus. In Palat. autem Poſnanień. Andreas Rey de Naglowice. In Lublineń. Palat. Marcus Rey & Stanislaus Dapifer Lublineń. Sunt alij quoq; plurimi, ſed iſti Electionem Vladislai IV. Sereniſſ. Regis Pol. ſubſcripſerunt. Eſt quidem non immodicum principium huic familiæ ominari fælicia, tum ex meritis præmiſſis, tum ex cognomine ipſo. Rey namq; iuxta Polonicum Prouerbium primatum & boni ordinis ductorem connotat & ſignificat, vt dicere liceat, debebant eſſe ductores & capita virtutum, honeſti, communis boni, morum,*

gloriæ

gloriæ, vitæ, sed si disciplina recta mores imperat & facit, obliqua destruit & tollit. Et quæ iniquior disciplina, quàm contra Deum, Ecclesiam & conscientiam moliri, intendere? Dicebat S. Paulus: Erant ex nobis & non sunt. *Det illuminationis gratiam Dominus, & sint nobiscum, qui non erant: & conuertentur aspera in plana, distorta in recta.*

Orzechowscij, *in Præmislień. Terra, antiquitatem familiæ copiosæ reuolutiones annorum declararunt. Stanislaus, qui repulsis erroribus ex animo & Hæresi, in gremium S. Matris Ecclesiæ redijt, atq; Presbyter ordinatus, Sereniss. Regis Ecclesiastes factus, plurimis scriptis proficuis Regno, Statui nobilium, & Ecclesiæ Romanæ, æuiternum nomen sibi atq; suæ familiæ reliquit. Illius Germani fratres experientia iuris equestris clari, Valentinus Iudicem Terræ Præmislień. egit, illius verò frater Notarium. Remigius Orzechowski, Exactor Contributionum Regni, anno 1595. in Terra Præmislień. Plurimos lego in Historicis Orzechouios, sed quoniam alij diuersorum armorum reperiuntur, ideò difficile percipere de quonam illorum fuerit apud illos sermo, prudentia lectoris alios hîc adnotabit.*

Klomniccij, *in Sieradień. Palat. familia meritis & antiquitate dignissima. Iacobus Klomnicki & Petrus fratres Germani, filij Iacobi Ioannes & Christophorus Subiudex Vielunen. longo interuallo temporis reddiderunt obsequia Sereniss. Regi Augusto. Petri verò filij ex Iedlenska armorum Nabram, Florianus qui spiritualem eligendo statum, dignitate Ecclesiastica aliqualiter præfulsit. Ioannes, qui cum Sobiekurska reliquit filium Stanislaum. Petrus vltimus filius, eximius miles, obtinuerat in præmium Aduocatiam Barensem. Reliquit cum Traczowska liberos.*

Rzuchowscij, *in Sieradień. Palat. vndè cum Duninios Rzuchouios legis diuersorum armorum esse considera, vt videre licebit sub armis Labeciorum. Illi tamen sunt qui intendunt animum studijs ac rebus honestis.*

Klobukowscij, *in Sieradien. & Cracouien. Palat. Hi totis conatibus student optatam nobili contingere metam. Quapropter literis, moribus, in Curia Regum conquisierunt ornamenta. Petrus Klobukowski, S. R. M. et Martinus ex Palat. Cracouien. subscripserunt Electionem Sereniss. Vladislai IV.*

Chocimowscij, *in Sendomirien. Palat. qui officiorum assiduitate plurimorum animos Principum in se conciliarunt. Extat hæc familia et in præsens, ex quibus Hieronymũ Chocimowski electionis Constitutio Vladislai IV. meminit.*

Gramaccij, *in Sendomirien. Palat. studijs honesti dediti, et labori nobilibus conuenienti. Vita enim humana veluti ferrum est: ferrum si exerceas, conteritur; si non exerceas, tamen rubigo interficit: ita homines exercendo videmus conteri, si nihil exerceas, inertia, atq; torpedo plus detrimenti affert quàm exercitatio.*

Gorliccij, *in Palat. Sendomir. in districtu Pilznen. Exercent virtutibus, animum et corpus laboribus nobilioribus assuescunt: nam mille mala affligunt ipsum cui est segne et inutile corpus.*

Zdrowſcij, *in Maiori Polonia. Quam præclarum eſt habere mentem ſanam in corpore ſano. Nunquam enim habebit finem in gaudio honorum.*

Domarathij, *in Sendomirien. Palat. ad Opatouiam, alios in Maiori Polonia & in Podgoria lego. Domarath magnus vir quondam in Repub. et in Maiori Polonia, Caſtellanus Poſnanien. et Generalis Maioris Poloniæ. De quo in multis locis habet* Cromerus & Bielſcius, *qui inquit, ſicut Garra in Hungaria ita Domarathus in Polonia omnia ſub Rege adminiſtrauit, anno* 1383. *Eius autem Legatio in Hungariam ad Reginam electam* fol: 263. *Legationem quoq; Domarathi Caſtell. Biecen. habet* Bielſcius *ſub anno* 1426. *ad Vitoldum.*

Chometowſcij, *in Ruſſia ad Leopolim. Diuerſo modio in dignitatis honorem aſcendunt. Dicebat S. Chriſoſtomus ſuper epiſt. ad Hebr.* Contemne diuitias, & eris diues; gloriam, & eris glorioſus; ſupplicia inimicorum, & tunc eos ſuperabis. *Addo his, qui contemnit Eccleſiam, contemnit et Deũ, conſequenter verò ſemetipſum atq; familiam domus peſſundat, et in nihilum redigit.*

Miedzwieccij, *in Sendomirien. Palatinatu. Hi animaduertendo quia nemo ignauia immortalis factus eſt, ideò aliqui horum maiorum ſuorum nobiles actus, occupationes, labores proſecuti fuerunt, aliqui religioſum animum Domino in ſeruitium perpetuum conſecrarunt. Talis erat Chriſtophorus in Sieciechouienſi Monaſterio.*

Czechowſcij, *in Sendomir. Palat. vulgò dicti Iankowie. Deus qui iubet nos mortis meminiſſe, profectò bonæ & glorioſæ. Qualis eſt ille, qui pro Eccleſia, Patria, & Deo moritur. Illorum eſt intentum, & viuere rectè, & mori optimè.*

Wloſtowſcij, *militari ac nobilium honeſto dediti. Derslaus Włostowſki Oxicius dicente* Dlugoſsio, *ad Koronouiam in bello ſtrenui viri & militis declarauit officium. Quod et* Bielſc. fol. 307. *meminit.*

OKNO ZŁOTE ábo SZYBA,

Hoc eſt Feneſtra ad Aurifodinas.

DELINEATIO.

EST quadratum oblongum, altioribus cuſpitudinibus ſupernè & infernè diſpoſitum. Super galeam ſunt tres pennæ Strutij, in extremis pennis ſingulæ feneſtræ eiuſdem figuræ ponuntur.

ORIGO.

COmitibusSuerinenſibus ad Rigam incolis in vſum hæc Arma, ante Lutheri & Caluini peſtiferam doctrinam annis quadringentis deuenerunt. Ratio originis, vel inuentio tanti theſauri, vel adminiſtratio. Sed nobilem fortunam in nobilium dignitatem & honorẽ amplioribus meritis deduxerunt. Qui nedum in Curlandia & Filandia ad Rigam & Liuonia, ſed etiam in Regno, & in M. D. Litu. à Sereniſsimis Poloniæ Regibus, ſpecioſa præmia reportarunt.

NIL FRVSTRA.

TRitum eſt Principis Peripateticorum axioma, Deus & natura nil faciunt fruſtra. Addam his alia duo: Eccleſia Sancta, & benè ordinata Reſpub. nil faciunt fruſtra. Illa enim Spiritu Sancto regitur & diſponitur: iſta autem conſilio maturo & forti dirigitur. Video quadratum pro inſigni Regum Nauarræ, ex cathenis ferreis factum. Video circulum in circulo, aut rotam in rota Epiſcoporum Moguntinorũ Stemma perpetuum, de quibus *lib.* 1. *Impreſſarum cap.* 7. *Iul. Cæſ. Capacio.* Video Romam inprimis ruderibus in quadratum formatam, de quo *Ennius.* Eſt nunc & quis erat Romæ regnare quadratæ. Video plurimos bellatores caſtris in quadratum diſpoſitis victores triumphaſſe. Horum capitalis ratio quæ fuiſſet, ego quidem vt non militaris profeſſus ignoro, at quadratum iam excelſum inter figuras Mathematicas contemplor. Opinor tamen, quod ſicut quadratum Regis Nauarræ eſt ex cathenis ferreis, eo quia diſrupit catenas ferreas ſibi in obſta-

obstaculum positas, & Moguntini vicem rotæ instabilis, in summæ stabilitatis verticem in Imperio apposuerint: ita quadratum hoc in arma nobilitatis deductum aurea fenestra, aureos viros signauit. Aureos inquam fide, aureos moribus, aureos bello, aureos Senatu, aureos in omni negotio Reipub. Equidem quadratum antiqui in significationem totius probi deduxerunt. Quod *Pier. Valer. lib.* 39. *Hierogliph. cap.* 34. id aperte testatur, vnde *Aristotel. primo Ethicorum.* Quadrangulus reuera probus nullique obnoxius vituperationi. Insigne igitur huius nobilitatis viros aureos & probos significat, si more nostro arcticum in antarcticum non confundemus. Habeo triangulos quatuor notatos punctis, crucibus, literis C & M. apud *Valer. in Hierogliph. lib.* 39. *cap.* 38. Habeo circulos varijs ornatos floribus, petris, manibus. Quis igitur negabit etiam quadratum retinuisse suum decorem? Vnde Rex Nauarræ adornauit suum quadratum cruce ex catena. Nil igitur est frustra in insignijs nobilium & armis, at omnia sunt posita sobriè, decenter, vtiliter, in honorem Familiæ & exemplum posteritati.

FAMILIA HORVM ARMORVM.

Ioannes Comes Suerinensis, successor in Comitatu maiorum, ante trecentos annos Comitum dignitatem retinentium. Christophorus Sueryn legionum Pomeraniæ ductor. Iacobus filius Cæsarearum legionum ductor, Succamerarius Regni Romanorum, & Administrator Pomeraniæ. Ioannes Fælix, filius Præfectus Pomeraniæ. Vlricus Szueryn filius, Oberster in exercitu Cæsareo & Consiliarius. Ioannes filius Consiliarius Cæsareæ Maiestat. Iacobus Szueryn, Administrator Curlandiæ & Semigaliæ, qui dum Capitaneum ageret Prussicum in persona Ducis, Lublini in Comitiis legem feudalem recepit, & iuramento proprio roborauit, Ioannes Vlricus filius, Marschalcus Semigaliæ & Curlandiæ, Rothmagister Sereniss. Regis Poloniæ, notabat Familiam suam de Alsuang. Habuit in coniugem Barbaram de Konary. Obijt 1638. *cuius funera Collegij Societatis* IESV *Rethor celebrauit.*

OLELKOVICII DVCES, vnde sunt & nominantur.

Descendunt origine ex Olgierdo Gedimini filio & Vliana, Ducis Vitepscensis filia, cum qua habuit filios sex. Primus erat Volodimirius, cui Ducatus Chiiouiensis diuisione bonorum cessit. Hic habuit filium Alexandrum, Roxolano idiomate Olelko dictum, qui dum fundauit & erexit ad fluuium Slucz, oppidum Sluciam, exinde posteritas eius appellata fuerat, Duces Slucenses Olelkouicij. Stricouius lib. 12. cap. 13. & Sarnicius in descriptione Pol. & Litu. *Ille demùm fundauit Oppidum Kopel, à quo & Kopilensis Dux nominatus fuit. Nam dum*

Alexan-

Alexander cessit è viuis, vnus filiorum Semianus Dux Kiiouiensis, & Sluciæ per decretum Casimir. Regis, alter verò Michael Dux Kopilensis remansit. Ita Stricouius lib.14. cap.3. ad Annum 1455. *Nati fuerunt ex Ducissa Mśći-slauień. vt* Paproc. in 1. Opere Stemm. fol. 1150. *Basilius Simeonis filius Dux Chyouiensis, quem inter Epitaphia referunt Piecarensium scripta. Iurius seu Georgius Olelkowicz, Dux Slucensis, quem eadem Epitaphia referunt Iurij seu Georgij filius. Semionus vel Simeon filius Georgij, natus ex Radźiwilowná, vt* Paproc. in 1. Opere, fol. 1151. *Eius frater Georgius Dux Slucensis, qui ex Teczynska Palat. Crac. Capit. Bełzensis, & Lublinensis filia, reliquit filios tres Georgium, Semionem, & Alexandrum, maximos bellatores sub Augusto Rege* 1558. *& ad Lebedźieuum Georgius seu Iurius duo millia & ducentos milites eximios, & diuersæ armaturæ deduxit. Illi verò duo fratres, Augusto Regi in Liuoniam contra Moschos, quatuor millia sumptu proprio militum statuerant. O quàm fælix erat Patria, dum tantis propugnatoribus defensa & vallata fuerat, crescebat in illis vt apparet, summus amor Patriæ, obseruantia Regiæ Maiestatis, & bonum Reipub. Vltimus hæres Slucensis Ducatus, Lublini in Ecclesia Societatis* IESV *sepultus. Vltima verò Ducissa sepulta est Sluciæ in Ruthenorum Ecclesia, licet fuisset Catholica, sed suus maritus hæreticus, ibi eam sepeliri curauit. Eius Epitaphium latinum ibi appensum manet.*

D. O. M. G.

Magnorum Lituaniæ Dynastarum.

Ex Illustrissima Sluciæ Kopyli Ducum Familia, Sophiæ Olelkouiciæ, Auo, Proauo, Georgio Abauo, Simeone Atauo, Michaele in Slucko & Kopyl Ducibus, Tritauo Olelkone, Vladimirij Kijouiæ Ducis, Iagellonis Poloniæ Regis Fratris, Olgierdi M. Litu. Ducis Nepote, Gedimini Pronepote, Vitenis Abnepote. Matre Barbara, ex Illustrissima Kiskarum Familia, Progenitæ Ianusius Radziuil, Birzarum ac Dubynki, in Sluczko, Kopyl, Dux, M. D. Litu. Supremus Pocillator, mæstissimus Coniunx, Coniungi desideratissimæ Fæminæ, & genere & forma, plus virtute æuo suo claruisse, non absque lachrymis posuit.

OLIWA.

DELINEATIO.

EST medium lilium, quaſi è terra cum radicibus euulſum, coloris albi in campo viridi, circa ſumitatem liliorum, ab vtraque parte ſunt ſingulæ roſæ coloris rubei. Super galeam & coronam eſt leo ſtans ad medium erectus coronatus, exerit linguam & caudam prominentem, à tergo verſus caput deducit.

ORIGO.

IN Pruſsia ad villam Oliwá dictam, militi ſtrenuo tunc in pugna audaci fortitudine hoſtes depellenti & demetenti conceſſa antiquo tempore fuerunt. Sed demùm in eodem loco Anno 1175. Monaſterium Religioſorum à Principe Pomeraniæ de Familia Grifforum Sambor nominato, erectum & fundatum fuit, & vſque in præſens Dei benedictione conſeruatum. Eſt enim Monaſterium hoc celebre ad Gedanum, vt *Sarnicius* dicit *in deſcriptione Pol. & Litu.*

FLOS IN FLOREM.

NON ſine prudenti conſilio, Ver, Æſtas, Autumnus, floribus ab Ouidio & Euſebio ſignificata ſunt. Sunt enim iſtæ tres partes anni flores in florem, vnde Ouid. lib. 1. Metamorph.

Extat ver tepidum cinctum florente corona
Stabat nudâ æſtas & ſpicea ſerta gerebat
Stabat & autumnus calcatis ſordibus vuis.

De quo clarius Pierius in Hieroglyph. in 2. Parte, lib. 2. cap. 24. *Ver enim ſuo flore florem declarat æſtatis, Æſtas flore ſegetum declarat florem Autumni, Autumnus autem flore cornucopiæ declarat luxum hyemis, menſam ſcilicet onuſtam fructibus, carnibus, liquoribus.* Illæ ergò partes Anni ſunt flores in florem, hyems autem eſt depaſcens florem. Veriſimile huic in Dialogiſmo mortis, cum Principibus huius ſæculi reperio. Rex namque in ſuo Regno dicit: *Ego Regno.* Imperator dicit: *Ego Impero.* Princeps dicit: *Ego Dominor.* Papa dicit: *Ego hoc totum vobis tribuo.* Ruſticus dicit: *Ego pro vobis laboro.* Mors his omnibus reſpondet: *Ego autem vos omnes deuoro.* Ita

quoque

quoque hyems facit, quicquid collegerit homo in vere, æstate, autumno, id totum deuorat hyems. Arma hæc floribus spirantia, sunt flos in florem, non solùm ideò quia retinent lilium & rosas, non ideò solùm quia fortis leo illis patrocinatur, sed quia floruerunt ad ramum oliuæ seu villam, ac deinde in eo loco floruit Ecclesia, religio, sacerdotium, pietas. Insuper quia actu & gestu, labore & odore, familiam vestram in dignitatem gratiosam in hac Repub. Polona deduxistis. Antiqui in scutis flores magnificos depingebant, alij autem pretiosis lapidibus scuta adornabant in flores, non alia ratione quàm quod summum præsidium in scutis ponebant, vnde Scipio cuidam militi dicebat: *Non miror quod clypeum tanta ornaueris cura, in quo plus præsidij statuas, quàm in gladio.* Eodem quoque medio scutum vestrum lilijs & rosis adornatum, vt nobile præsidium virtutis, honoris, & dignitatis retineatis.

LINEA FAMILIÆ OLIWA.

N. *Princeps militiæ Prussicæ vtebatur his armis ab antiquo. Meminit ipsius* in Secundo Opere Paproc. N. *Miles cui ad Oliuam ista arma cum consensu & intercessione Ducis militiæ collata fuerunt, & Oliwá nuncupata à loco.*

Graiewscij *ad Lomzensem Terram, antiqua & lata generatione Familia. Christophorum Graiowski, meminit* Bielsc. fol. 758. *Eius frater PræfectusWiscensis, occisus à Castell. Viscensi, cui filij & filiæ fuerant.* Ponit Paproc. in Primo Opere *Lesniouolscios eorundem armorum, at* Bielsc. *& alij, armorum Pierschálá eosdem Lesniouolscios asserunt. Vnde quia Oliwá, Pierschálá, Poronia habent aliqualem conformitatem inter se, fortè errore scriptum fuerat. Ponit ibidem & Ciecisseuscios ex Belzensi, de armis eisdem.*

OSEKI hoc eſt VNCI, ſeu CVNEI MILITARES.

DELINEATIO.

SVNT tres claui vncati, qui cuneis ſuis militum damna ad flumina paſſa recompenſant, coloris ferrei in campo cæleſtino. Super galeam alij tres pennas Strutij cum vncis in medio, alij ſuper ipſum clypeum delineant cuneos ipſos.

ORIGO.

IN bello Lithuanis habito, dum ob præterfluentem ripis cladibus diſpoſitis damna referrent, multorum res deiectæ, aliorumque corpora ſub aquis ſepulta latitabant. Adinuenit inſtrumentum nauta miles vncis tribus diſpoſitum, & plurima in profundo profluentis ad littora deduxit, tàm hoſtium de ſpolijs, quàm de proprijs. Princeps ingenij authorem & militem in rem grati animi, & promotionis in nobilium ordinem deducendo his armis & particularibus beneficijs æuiternè donauit, militem igitur ſtrenuum pennæ, diligentia autem vlterioris exercitij in vigore ingenij, his nobilium armis virum repræſentant.

FORTVNAM QVÆRO.

OMni in bello tàm nauali quàm terreſtri, nil aliud quæritur, niſi fortuna. Vnde Romani, vt ait Dempſterus ad longas perticas vncos acutos & fortes apponebant, quibus naues ſibi triremeſque attractis proxime, ille victor cui fortuna fauebat, acclamatus fuerat. Quapropter Carthagine Dux Annibal, vt manu debili fortem hoſtē bello nauali ſuperaſſet, in diuerſa vaſa terrea ſerpentes, viperas, ranas, aliaque reptilium capita concluſit, & approximatæ naui, alijs cum hoſte conſerentibus gladijs & manibus, alij hæc hoſtium nauibus iniecerunt, quibus viſis confuſus miles & perturbatus primò conſternatus, demùm occiſus fuit. Ita Annibal ſuæ conſternatæ fortunæ à Romanis faber apud exteros nouus factus fuit. Armorum ergò horum primus author fortunam in bello quæſiuit, & nobilem inuenit. Vnco namque quærendo miles cadauera & ſpolia in profluenti hoſtium, retulit nobilis viri togam ſagum & dignitatem. Equidem qui quærit mi-

rit miles fortunam amatoriam quæ redux esse non potest non quærit fortunam, qui secundam quærit fortunam, & primam nec optatam quando habuit non quærit fortunam. Ille verò qui fortunam aduersam premit, suscipit. domat in bello & castris, propriè quærit fortunam, nam speciosæ fortunæ constantiam quærit, vnde anteuertendo Ciceronis sententiam dicam: *Talem laudare fortunam sapientia est, vituperare autem stultitia est.* Quapropter Appollid. Comicus.

Habent per amplæ fortunæ metum
Periculiq; non carent prælustria.
Nec vlla celsa tuta sunt mortalibus
Quæ exercere vel inuidia vel tempus solet
Fælicitatis culmen vbi quis attigit

Cunctos igitnr nos fortunam quærere licet, non quidem illam, quæ vno exsiccato cyatho bono, mille mala infundit: sed quæ sit fortuna fortunarum, qualem Deum Ter Opt. Max. hic contẽplamur, & post hanc vitã desideramus.

LINEA FAMILIÆ OSĘKIORUM,

NOwiccij *in M. D. Litu. in Palat. Vilneń. Trocesi, & Nowogrodensi, in Regno autem in Palatinatu Volhyniæ, clara Familia his quæ nobilem decorant, militari literis, iudiciis, & iure nobilium, quapropter officia terrestria plurimi tenuerunt. In Lidensi terra bona Kureissowsczyzna ab Annis* 300. *tenent. Bogdanus Nowicki cognomento Niger, miles probatus & strenuus, cui Duces Exercituum legiones militum committebant. Hieronymum, Sigism. August. Regis Secretarium literæ referunt. Procopius Nowicki miles eximius contra Maximilianum pugnando Zamoscio Exercituum Supremo Duci, viuos hostes deferebat, Rothmag. Sac. R. M. factus, ea detulit meritorum incitamenta, vt in præmium villam Rozlucz, ad Samboriam sitam acceperit. Ex Cięsskowska reliquit filium Albertum successorem legitimum in feruore & fauore bellico, qui etiam ex optimo milite Rothmagister declaratus reddidit Patriæ conuenientia merita. Demum Ducis in Ostrog referendo officia militis cum Szuysczewska suscepit matrimonium, & reliquit filium Nicolaũ, qui post Castrenses in bello occupationes & triumphos, cum Euphrosina Horodyska suscepto connubio sterilis decessit. Michael Siela Nowicki, per antecessores suos indigena Palatinatus Kijouiensis factus Iudicis Castrensis munus obiuit, reliquit posteros. Zacharias Nowicki, cum Chodkieuiciis Ioanne & Carolo ad annum ferè octuagesimum miles, officium Metatoris Castrorum in Liuonia tenuit, consedit in Samogitia in Rossensi districtu, filiam Basilij Kałussowski in coniugio obseruando reliquit masculam prolem. Ioannes & Paulus Nowiccij in Palat. Trocensi, electionem Vladisl. IV. Serenissi. Regis Poloniæ subscripserunt. Petrus Procopij Patruelis frater, Iudex Castrensis Lydensis, Christophorus in expeditione Turcica ad Chotynũ obijt. Andreas alter filius ad seniũ miles, in omni expeditione bellica præsens reliquit filiũ Nicolaũ.*

OSZEWSCIORVM.

DELINEATIO.

EST quadratum tractum, in angulos duos efformatum rectos æqualium laterum, in quorum primo qui superior est, crux intro cernitur. Meminit illius *Paproc. in vtroq; Opere.*

ORIGO.

CVM in sola Volhynia arma hæc reperiantur ab antiquo, à Ducibus Russiæ ortum, & confirmationem suam habuêre. Quâ occasione, & quò locorum difficile scire. Est tamen hæc coniectura, quod castrorum hostium ordinem confuderit, euerterit, ideò quadratum complicatum in angulos duos accepit. Et quia fælix & vtilis fuit parti illius progressus, salutari cruce fuit cum armis donatus, vel ab illo solo hæc figura inuenta, & à Duce militi strenuo approbata, cui fortè & duos laneos, qui his duobus triangulis exprimuntur contulit.

TRIANGVLVM NOBILE.

FIguram triangularem summa nobilitate adnotarunt Scriptores, in Symbolis & Hieroglyphicis. Aliqui enim Supremum nomen, & diuinitatem triangulo significarunt, aliqui iustitiam, aliqui Mineruam Tritoniam, de qua *Democritus* dixisse fertur, quod ideò Pallas Tritonia dicta, quod præcepta tria ad humanam vitam benè beatèque degendam necessaria proposuerit. Benè inquit consulendum, rectè iudicandum, iustè deniq; agendum, in quem terminum omnis disciplinæ sanctioris finis dirigitur. *Valer. Pier. Hieroglyph. 39. lib. à 41. cap.* Neque minoris nobilitatis sunt arma hæc, dum cruce sanctâ muniuntur, adornantur, specificantur. Nam si licuit antiquis triangulo ad lineam duabus crucibus appositis inscribere, CORRECTIO. Mehercule & his armis dum salutaris crux insculpta manet, nil ignobili licet inscribere, sed correctionem vitiorum, laudem virtutum, meritorum palmam, honoris dignitatem. Vnicum igitur huic Familiæ curandum venit trigonum constans Patre, Filio, & almo Spiritu, vt scilicet Patris potestas suam omnibus largiatur vnitatem, & Sapientia Filij, ritè omnia disponens, omnes inuicem vniat & copulet, & Spiritus Sanctus amoris vinculo ad Deum omnes conuertat, igitur suspirando dicite:

O Sol

O Sol iustitiæ sine te fluctibus atris,
Curarum potero tollere Christe caput.

Linea Familiæ horum armorum Oßewsciis tribuitur, qui in Volhynia multa rerum militarium indicia Dynastis suis præstiterunt, vnde Paprocius in Secundo Opere *addidit: Viri præclari in hac Familia reperiebantur.*

OSMOROG seù GIERALT.

DELINEATIO.

EST crux in extremitatibus diuisa, ita vt Octagonum exprimat, ad diuisiones verò apponuntur singula mala punica, crux est coloris albi, campus rubeus. Super coronam phasianus sylvestris, quasi ad volandum dispositus.

ORIGO.

Geraldo militi strenuo ad initia Fidei Catholicæ in Regno excitatus ad fidem, adijt Romam & ibidem Fidem Christianam professus est, cui talia Summus Pontifex arma contulit. Quapropter prædictus miles arma propria antiqua scilicet Phasianum sylvestrem super coronam adiecit, scutum verò cruce salutifera cum globis vel pomis adornauit.

ADORNATA CRVX.

VArijs modis deuota Christianitas, crucem quæ salutis humanæ speculum & imago est, adornare curauit. Constantinus Imperator, crucem ex gemmis pretiosis, lapidibus, & puro auro fieri curauit, atq; in propatulo exposuit. Theodosius Imperator, crucem humi sculpi ne pedibus teratur vetuit. Occidentis Imperator, crucem intermediam Imperij aquilam posuit, atque eò quo in Imperio nil pretiosius est, crucem adornauit. Scipio Gonzaga Cardinalis, Patriarcha in Hierusalem, crucem Ducali dextræ tenendam decreuit, & subscripsit: *Potius mori, quàm Fidem fallere.* Iam profecto hic vitæ præcordijs & cordi crucem præponendo, maximè adornauit.

nauit, Alij in Familiæ & Regni ornatum & symbolum, crucem cum vulneribus Christi assumendo, summopere crucem adornarunt. Alij crucem cum clauis Christi angulis quatuor insertis, in insigne domus assumebant, sicut nunc apparet ex Eminentissimi Cardinalis, ab Vrbano Octauo creati in insignijs, Franc. Mariæ Macchauelli Florentini Patriarchæ Constantinopolitani & Episc. Ferrariensis. Maxima hæc sunt ornamenta Sanctæ crucis, cum officijs, lignis, familijs, crucem perpetuo posteris amplectendam, proposuerint, commendarint. Etenim crucem quam Christus humeris suis gestauit, maximè nobis honorandam, adornandam commendauit, vt quod est grande ludibrium impijs, sit dulce mysterium pijs. Nam quod Philosophis visum est stultitia, Apostolo Paulo factum est sapientia & gloria. Ad arma præsentia dum oculum flecto, adornatam pomis Persicis video & Phasiano: vt Passio Christi per crucem, vtilitas per poma & fructus, finis per phasianum volantem demonstraretur nouo Catholico. Verùm ille quoque crucem sibi collatam adornare curauit, cùm enim benedictione diuina plurima bona & possesiones teneret haberetque, non aureis retibus vmbras mundi venabatur, nec sepultâ virtute Pluti & Mammoni idola adorabat, sed considerando quod Epimenides pronunciauit.

Quas hominis congessit opes industria auari
Hæredis sparget prodiga dextra malis.

Opes omnes in Eleæmosynas contulit, & in Ecclesiarum ædificia. In quo superauit Alexandrum Magnum, qui omnia quæ bello acquisierat, distribuebat dicendo: *Hic consiliorum meorum finis est, vt mihi gloriam pariar, opes inter alios partiar*. Finis verò eximij militis & Christiani Gerardi fuit, non gloriam mundi sed Christum nancisci, nil sibi, omnia autem omnibus reseruare. In quo addiscenda Christiano erit Prudentij cautio.

Desine grande loqui, franget Deus omne superbum
Magna cadunt, inflata crepant, tumefacta premuntur
Disce supercilium deponere, disce cauere
Ante pedes foueam, quisquis sublime minaris
Peruulgata viget nostri sententia Christi,
Scandere celsa humiles, & ad ima redire feroces.

LINEA FAMILIÆ OSMOROGORVM, seù GIERALDORVM.

GIraldus, *cui talia arma primùm concessa fuerunt, ad initia Fidei Catholicæ in Regno. Erant illius arma primùm Phasianus siluestris qui nunc est super coronam. Woislaus miles eximius successor, qui bona habuit ad* Cracouiam, *vbi nunc Castrum Niepolomice. De hoc ita* Dlugoss. *Fortalitium aliâs Grobla. Voislaus armorum Gotard in ripa Visle ædificauit, & præbendam ibidem S. Ioannis, & Parochialem Ecclesiam fundauit & dotauit, & ibidem quiescit. Ex hoc genere ad dictam Ecclesiam habent ius Patronatus, villa licet hæc*

cet hæc sit iam Regia, ex commutatione eorundem bonorum cum Casimiro Magno, qui ædificauit Niepolonice Castrum, &c. Et Bielsc. fol. 239. *Alterius Voislai idem meminit, qui plurima Ecclesiæ Cracouiensi in Clepardia contulit, erat ibidem illius effigies, sed igne demolita, & postmodum vbi Ecclesia fornice adornata fuit, parietibus dealbatis, et residuum memoriæ effigici sublatum fuit. Erat hoc regnante Lokietkone,* Paprocius in 2. Opere. *Gieraldus Præpositus, qui subscripsit quædam Priuilegia cum Crucigeris, vt* Cromer meminit ad finem libri Septimi, sub Anno 1228. *Alterius fortè Geraldi, idem* Cromerus *facit mentionem Episcopi Rutheni. Qui Cracouiæ dum à Prandota Episcop. Cracou. leuarentur de Sepulchro Ossa S. Stanislai Martyr. interfuit, lib. 9. ad initium sub Anno* 1253. *Tertij Gieraldi Episc. Vloclauiensis, qui à Sereniss. Vladislao Auennionum ad Ioannem XXII. Pont. Max. in causa cum Cruciferis sub Anno* 1315. *legationem expediuit, meminit* Cromer. lib. 11. Bielsc. fol. 217. *dum illius mentionem facit, addit. Mater illius vno partu edidit duodecim filios, ex quibus ille solus viuus remanserat. Romæ mortuus cuius arma Gierald,* Bielsc. fol. 215.

Gieraltouij, *vt ex literis & eorum dispositionibus apparet, erant Voislaus, Ludislaus, Preclaus, qui in Cracouiensi Palatinatu fundarunt à suis nominibus Woisławice, Ludislawice, Przecławice, eorum in Zakliczyn manet Sacellum. Ex quibus descendentes fuerunt inter alios Adamus Iudex Castrensis Sadecensis, Sigismundus qui de Fasczowa notat Familiam suam & Georgius. In Podolia etiam reperiebatur hæc Familia milites eximij, sed omnia sunt in minuta sparsa ab illo tempore quo in hæresim lapsi maledictionis diuinæ obnoxij facti fuerunt.*

Siemichowscij *in Sendomirień. & Cracouień. Palatinatibus. Et quia non locus virum sed vir locum facit honoratum, tàm domi quàm foris, in bello & in pace, in Castris & Senatu, locum decorare satagunt, virtute, ingenio, fortitudine. Alexander Siemichowski de Wroblowice, & Petrus electionem Vladisl. IV. ex Palat. Cracouiensi subscripserunt.*

Wyzyccij, *in Crac. ad Bochniam eiusdem cum Gieraltis diuisionis bonorum. Et quia sola virtus præstat gaudium perpetuum & securum, his quæ honesta & nobilia sunt eos gaudere tantum licebit.*

Wolscij, *in Cracouień. Palat. Quia causa omnium bonorum est natura lex & ars, ideò nobili actui, legi Reipub. & ingenij politiâ laborant.*

Fasczewscij, *in Crac. Palat. Descendunt fortè à Sigismundo Gieralto, qui notabat familiam suam de Fasczyßowa. Et quia omnis homo naturaliter boni amicus est, vtinam non profanum at incommutabile bonum vobis sit amori, honori.*

Wroblińscij, *in Sendomiriensi Palat. Ex quibus Epitaphium Cracouiæ hoc retinet, Ven. D. Nicolaus Wroblisk i, Canonicus Cracouień. Præpositus Omnium Sanctorum* 1508.

Sloneccij, *si Gieraldi verè sunt ratione armorum non nominis. Erat Gieraldus Slonecki, Capit. Gnieukouień. vt* Bielsc. fol. 247.

Surgurthus, *qui in vnione M. D. Litu. cum Regno accepit hoc Stemma Gierald, aut Osmorog. Anno* 1413. *in Comitiis Chrodlensibus.*

OSORIA, aliâs STARZA, alijs POSWIST.

DELINEATIO.

EST rota à curru in parte fracta, in cuius locum ponitur crux, seù gladius quassatus, rota est coloris flaui, campus rubeus. Super galeam sunt tres pennæ Strutij.

ORIGO.

OSoria dicta sunt ex nomine militis, cui primùm concessa fuerunt. Starzam alij dicunt, antiquitatem innumerabilem in Regno asserere volendo. Poswist dicitur, ob fabulam quasi parens armorum, dum nocte iter curru faceret, & lætum cor sibillo alto explicaret, prouocati eò sunt hostes in pugnam cum illo, quos ille scalis expugnando demum rotam in eos iecit, & victoriam reportauit. Et hoc rationis loco in origine armorum aliqui ponunt, sed alia est & verior ratio collocationis armorum. Ex Lechis Osoria reddebat militares actus, multis currentibus annis in Bohemia, cui tanquam præstanti militi nobilis Bohemus filiam in coniugem cum numerosa possessione obtulit. Hic dum in Patriam redire desiderat, retinetur: aut si discedere velit, bona sua in Bohemia remanebunt. Mobilibus igitur bonis diuenditis, & stabilibus quomodocunque oneratis, quo securius iter faciat, aurum effosis foraminibus in curru & rotis abscondit, atque eò modo securus in Patriam venit. Qui vbi bona plurima sibi in Regno & Patria comparauit, petijt in insigne rotam ornatam cruce & gladio quassato, cui Rex vt strenuo & probato militi, atque suæ Patriæ benè affecto, facilè concesit.

NOBILIS VIRI IMAGO.

CÆsar Ripa eximius Eques inter nobiles, & miles probatus inter milites in sua Iconologia parte secunda hanc porrigit imaginem, ipso in capite si nobilis vir delineandus venit, pingenda est matrona in habitu graui-

tu graui, quæ teneat hastam manu dextera, & statuam Mineruæ manu sinistra. Matrona inquam pingenda, quia grauitas, constantia, prudentia decet nobilem: in habitu graui, quia Romanis nobilibus vestis longa erat concessa, quali vti ignobilibus non licuit; hastæ simulachrum Mineruæ demonstrant, quia nobilitas acquiritur vel per arma vel per scientias, vnde Ouid. 2. de Pont.

Artibus ingenuis quæsita est gloria multis.

Dum arma hæc inspicio, video quod nec Mineruæ nec Marti concessa fuerint, at Mercurio & diuitijs. Verùm quia diuitias honeste acquisitas Marti consecrauit, & ob fouendam sinu Bellonam disposuit, meritò & hæc arma sicut omnia quoque nobilium insignia, imaginem viri nobis referent. Quapropter Cæsar Ripa, in imagine altera nobilis viri addidit. Pingitur mulier togata, riccâmente ad demonstrandum, quia nobilitas facilè conseruatur, per diuitiarum mundanarum medium. Iuuat non immodicè propositum nostrum inclyta Familia Romana Gabriellinorum, de quorum numero Iulius Cameræ Apostolicæ Decanus, Eminentissimus Cardinalis nunc viget Vrbani Octaui beneuolentiâ. Ista enim pro insigni nobilitatis defert lunam inter tres rotas, quo declarant ad nobilem virum spectare literas, fortitudinem, laborem, & diuitias. Licet enim in his omnibus præualeant literæ, tum quia non facilè erroris vitio sordescit quem doctrina purgauit, vt dixit *Plato 2. de Legib.* tum quia generosum & omni fauore dignum ingenium, cui sunt cordi disciplinæ Polyticæ, vt docuit *Socr. apud Xenophontem*, tamen & diuitiæ maximè nobilem confirmant & retinent, vnde quidam: *Res valet, ars præstat, si res perit, ars mihi restat.* Quapropter & Iulius Cæsar libro & gladio in medium proposito dixit: *Ex vtroq; Cæsar*, subaudi, est, vel esse debet. Tacuit tertium nempe diuitias & thesaurum, quia præsupponitur Cæsarem sine thesauro non esse. Perpulchrè ergo arma hæc Osoriorum, & conuenienter per rotam auream, campum rubeum, gladium quassatum, crucem benedictam, & pennas terrena linquentes, nobilis viri imago declarata & ostensa manet. Igitur clara posteritas rotam inspiciendo fac, quod Villegisius Moguntinorum primus Episcopus & Elector faciebat. Rotæ plaustrali subscribebat: QVIS SIS, QVIS FVTVRVS SIS MEMENTO.

LINEA FAMILIÆ OSSORIORVM.

Osoria *miles eximius, cui talia arma collata fuerunt, ex quo processerunt, vt inquit* Longinus *viri ciuiles & humani. Albertus Osoria Aduocatus Cracouiensis, qui Duci Opoliensi Cracouiam subiecerat Vladislao Lokietkoni aduersando. De quo* Cromer. lib. 11. *Eius frater germanus Præpositus Miechouiensis concesserat in vsum fratri Lętkowice, sed confiscando bona Aduocati Rex, & villam à prædicto Monasterio ademit. Accidit hoc Anno* 1313.

Brochoccij, *Andreas Præfectus militum in Sluzow, vt Marieburgum oppugnaret.* Bielsc. sub Anno 1410.

Terawscij, *in Sanocensi Terra. Viri probi & amantes Patriam. Stanislaus cum Tarnowska armorum Sas reliquit hos filios. Iacobum qui cum Solomonska armorum Korczak, aut Wręby suscepit prolem. Melchiorem, qui filias reliquit.*

Boklowscij *in Syrad. Palat. Suscipiunt in Patria pro honore illius libentius per amorem virtutis, quàm per desiderium voluntatis laborem.*

Lasowscij *ibidem, Iura Dei & Reipub. obseruant, nam regulam summæ rectitudinis amant.*

Buskowscij *ibidem, Viri boni nominantur, vtinam ex iustitia, religione, fide, & veritate.*

Konraccij, *in Petricouiensi districtu. Quia indigne transacto iuuentus odiosam reddit senectutem, literis, politiâ, virtute, & moribus excellunt.*

O S T O I A.

DELINEATIO.

SVNT duæ lunæ auersæ, medius intra eas est gladius quassatus sine capulo, in campo rubeo. Super coronam pennæ tres Strutij, lunæ aureæ.

O R I G O.

BOleslaus Audax, Anno 1069. contulit hæc arma eximio & strenuo militi Ostoia dicto. Nam dum custodiam hostilem adortus strenuè occidisset, captiuasset ausus est captiuus proditionis suorum rem agere. Iurauit igitur illâ nocte in lunam lucentem quod erit fidelis. Reddidit Ostoius suum equum & arma, discedit igitur ad secundam custodiam, & vt securi sint, nilque pertimescant admonet. Credunt facilè vti quem benè nouerant, discessit ille quasi ad castra, & à latere declinando, Ostoium armatum cum milite deduxit, quos ille facilè compressit. Demùm consilio facto in castra proditor venit, dedit securitatis rem & victoriæ spem, incautos ergò dato signo à proditore Ostoius inuasit, dispersit, occidit, quos tota ferme hebdomada in syluis quærendo & insequendo ad vltimum profligauit. Talia igitur arma liberalis Rex concessit tan-

sit tanto bellatori, lunam ob noctis tempus quo bellauit, & gladium quassatum quo multoties hostes deuicit. Video quoque à Paprocio in horto Regali originis horum armorum antiquitatem, sed vereor vt habeat probabilitatem. Adducam iudicio altiori masticandam. Posteritas inquit Iapheth post confusionem ad Babel in Croatiam venit, & factus est dominus inter suos. Hic quia lunam pro Deo coluit, illam quoque in signum accepit. Proximus morti maiorem natu in locum suffecit, qui dum instinctu diuino in Sabam appulit, vnà cum Gasparo & Melchiore Regibus in Bethleem peruenit, & hic erat Balthasar, qui vt redijt, in memoriam itineris stellam ad lunam pro insigni addidit. Dum verò post quoddam bellum & victoriam redibat, à fratribus Ostoia seù Ostawiciel salutatus fuit. Mutauit tunc fælicitate bellicâ elatus insignia & inter duas lunas apposuit gladium, quando verò ex Croatia Lechus & Czechus in vlteriores ripas & terras descenderunt, etiam posteritas Balthasari cum illis venit, quorum vna remansit cum Czecho, alia discessit cum Lecho. Hinc arma hæc & in Bohemia reperiuntur: *Hæc ille,* Sed mihi verior apparet origo prima, & concordat cum re & Historicis, nisi fortè distinctione saluetur, quod Ostoie in Bohemia origo est ista, Ostoie autem in Polonia, est origo illa, postquam renouationem in Regno obtinuit.

FÆLIX CVRSVS LVNÆ.

OMnis quidem comparatio excellentis ad minus excellens odiosa est, sed non ideò cursum fælicem lunæ adscribo, vt comparatiuè quid dicam, at quoniam fælicem quoque cursum & luna habet. Est fælicissimus cursus solis, nam *Macrob. lib.* 1. *Somn. Scip. cap.* 17. dicit. Est hominum generi prosper & salutaris ille fulgor, qui dicitur Iouis, sed Sol dux & Princeps, moderatorque reliquorum luminum, mens mundi qui cuncta sua luce lustret & compleat, verùm & luna fælicem suum cursum habet. Quapropter idem *Macrobius,* lunam omnibus viuentibus in fælicitatem asignat. Inquit enim Cap. 1. lib. 1. *Nec dubium est, quin luna sit mortalium corporum & auctor & conditrix.* Et Cap. 17. *Lunaris inquit orbis terrenorum primus.* Vnde plurimæ lunæ beneficia circa animata & inanimata ab eodem *Macrob. ad finem Libri VII. Saturnalium enumerantur.* Dum arma hæc lunas & gladium introspicio, fælicem cursum vobis ominor, Luna media cum capite, qua vt inquit *Berosus Scytha* priscus filius Araxe vtebatur, erat tantæ fælicitatis, vt innumera progenies in posteritatem ipsius venerit. Ab illo enim Alani, Hunni, Gotti, Bulgari, Slaui, Turci, Tartari. Sub armis vestris, quantæ gentes fuerint, si vtramque originem armorum considerabitis, quis facilè numerabit? sed demus quod in Regno arma acquisita sunt, iam tot & tantos Episcopos, Palatinos, Senatores, Præfectos, Duces, Rothmagistros, milites, &c. quibus Familia vestra resplenduit, quis calamo manifestabit? Lu-

nam & Solem symbola dicebant perpetuitatis, credebant enim Ægiptij, quod Sol & Luna erant res elementi perpetui, quæ propriâ virtute omnes res generant, conseruant, perpetuant. Vnde si luna est in sagittario, nascuntur viri Martis & bellicosi, litem amantes; si luna est in Geminis, tunc qui nascuntur curam domus & gubernationis rectè administrabunt, ac curabunt; si luna est in Sole, defectum pati Regnum vel Principem præsagit. Ita Iul. Cæs. Capaccio, *Impress. lib.* 1. *cap.* 8. si fides est danda. Equidem lunæ vestræ perpetuum reddiderunt æuum fide, gloriâ, virtute. Vnde de Martino Szyskouio Episcop. Cracouiæ relictum est.

Szyßkowski scierat (quod discat Episcopus omnis)
Quàm suauis Pastor, quàm grauis esse Pater.

Nam licet magni in curia Regum, dilecti in Repub. expectati in Senatu, desiderati in Castris, accepti in consilijs fuerunt, rectum tamen semper & cuique sine respectu dicere reperti sunt. Delectat me dictum Friderici Traiectensis Episcopi, qui à Ludouico Pio Imperatore dum admoneretur, vt absque vllo personarum respectu ius diceret, *Respondit*: Rectè mones, sed & illud à te scire cupio, vtrum piscem hic appositum à capite an à cauda aggredi deceat. *Cum dixisset Imperator*, à capite vt à præstantiori parte, subintulit. Ergò & tu Jmperator renuntia prius incesto coniugio quod contraxisti. Profectò erant in Senatu Ostoij, quales pagina sacra desiderabat. Deut. 1. *Date viros quorum conuersatio sit probata.* Et si licuit apponere cuidam ad gladium, *Vice valli ero.* Mehercule armis his quem vallatum lunæ demonstrant dandum lemma hoc: *Vice valli fui, sum, & ero.* Nemini equidem ignotum est legenti Historiam, quæ & qualia merita in toga, sago, Ostoiorum fuerunt & sunt. Igitur clara posteritas Maiorum suorum merita & gesta recensentes, & memoriâ perfricantes dicti Caroli V. Imperat. recordamini, qui quod Præceptoris sui Hadriani monitis non adeò optemperasset dicebat: vtinam atq; ter vtinam monitis Hadriani paruissem, iam non interprete nec alias opus haberem. Sic enim popularis luna vestra in cælis quoq; vobiscum collocabitur, vnde quidam in arma vestra reliquit.

Cerne crucem, medio lunarum quæ sita fulget
Dic; Domus hæc tanget nobilitate Polum.

LVNÆ LABORANTI SVCCVRRE.

Antiquorum mos fuerat vt lunæ laboranti seu Ecclypsanti succurrerent, vnde Iuuenalis de quadam clamorosa muliere dixit: *Quasi Vna laboranti poterit succurrere lunæ.*

Succurebant verò eo modo laboranti, vt omnibus nunc ridiculo sit. Aliqui enim sic ut *Plin. lib.* 2. *cap.* 11. refert credebant, quod luna patiatur defectum ex incantationibus, vnde ad pristinum splendorem non nisi dissono æris crepitu posse reuocari dicebant. Quod etiam Romanis Plutarchus in Æmilio ascribit. Aliqui autem clamoribus dissonis talem lunæ morbum leuabant,

leuabant, vnde *Seneca lib. 7. cap.* 1. Nemo obſeruat lunam niſi laborantem, tunc vrbes clamant, tunc omnes pro ſe quiſque trepidant. Cuius meminit *Ambroſius ſerm.* 82. ad populum. Sed vanum eſt remedium lunæ patienti, quia nec ipſi eo pacto ſuccurrere poterant, & Eccleſia Catholica ore S. Auguſtini Tractatu de rectitudine Catholicæ conuerſationis. *Nullus* (inquit) *quando luna obſcuratur vociferare præſumat, quia certis temporibus Deo iubente obſcuratur.* Verum enimuerò licet lunæ cæleſti laboranti ſuccurrere nefas, veſtræ tamen lunæ perneceſſarium eſt, quod etiam gladius in formam crucis transformatus lunas ſuſtentans, vos edocere feſtinat. Eget vt ſibi ſuccurrat S. Eccleſia, cuius ſuccurſu omnes ſtabiles ſunt familiæ & Regna. Expoſcit ſuccurſum à Regibus, eò enim modo intrepidè permanſit. Mendicat ſuccurſum à virtutibus, nam hæ ſolæ vt nobilem, ita & firmum conſtituunt & conſeruant. Requirit laboris ſuccurſum, nam otia vitia, ignauia inopiam & ignobilitatem generant, & inducunt. Vnde quondam Academia Cracouienſis in arma veſtra ſubſcripſit.

Hoſtili Lunæ opponas ſi hæc cornua Lunæ
Vincere vel ſolas non valet vna duas.
Adde crucem, fugiet Stygiæ impia Luna phalangis
Vinci non poteris, vincere ſola potes.

Equidem Luna ſemper fuit nobilitatis argumentum, nam ipſi Arcades qui Luna priores dicebantur, hoc inſigne habuerunt, quo ſui generis antiquitatem teſtarentur. Ita Ouid. 2. Faſt.

Ante Iouem genitum terram habuiſſe feruntur
Arcades, & Luna gens prior illa fuit.

Romani quoque qui antiquitatem ſuam ad antiquiſsimos heroas referebant, lunam pro inſigni geſtabant. *Roſinus lib.* 5. *cap.* 36. Sed vt ſemper luna fuit nobilitatis argumentum, ita quoque erat ſobrium ſucceſſoribus incitamentum, quatenus lunæ non laboranti deferant, laboranti verò ſuccurrant. Nil enim ſtemmata aliud nobilitatis ſunt, quàm lux veritatis, memoria vitæ, nuntia vetuſtatis. vnde ſicut inter omnes ſtellas ſola luna proprio ſplendore caret, ita ſi poſteritas harum lunarum proprio lumine lumen non tribuet, defectum & Ecclypſim notabilem ſuſtinebit. Ergò volitet veſtrum per ſæcula nomen.

LINEA FAMILIÆ OSTOIA.

OStoia *miles ſtrenuus, cui primo à Boleſlao Audaci, in Regno talia arma collata fuerunt. Aut qui ex Croatia & Bohemia hîc cum Lecho venerat, ſi origo loco ſecundo poſita aliquid præſefert veritatis. Styborius quem aliqui Oſtoium eſſe dixerunt: Plurimos enim Styborios referunt Priuilegia antiquorum Monaſteriorum in Regno, quorum aliqui Comites erant de Iableczna, alij Comites de Poniecz, circa Annum* 1099. *Quod non aduerſatur Oſtoiis qui*

à Boleſlao

à Boleslao Audaci inſigne hoc obtinuerunt, nam ille annis ſuperioribus regnauit. Styborium Oſtoium hæredem de Glew, virum armis & victoriis clarum Caſimiri Regis literæ declarant, de Data 1290. *Styborius Oſtoia de Radżimino ex Archidiacono Plocenſi beneuolentia Semouiti & Ianuſſij Ducum Maſouiæ, Epiſcop. Plocenſis. Hic in Patria ſua nouam cocto latere Ecclesiam ſtruxit & ornamentis decorauit, mortuus* 1390. *De hoc aliter* Papr. in ſecundo Opere, *ſed Reuerendiſſimus D. Illuſtriſſimus Lubienſki Epiſcop. Plocenſis, in vitis Epiſcoporum Plocenſium fol.* 115. *hæc & alia de illo retulit. Petrus de Chodkowo Epiſcop. Plocenſis, iiſdem armis vtebatur inquit* Papr. *Illuſtriſſ. autem Lubienſki Epiſcop. Plocenſium ſcriptor ſtirpe plebeia natum, Doctorem Medicinæ fuiſſe aſſerit. Sed pius vir, & eximius verbi Dei ſeminator, quem Andreas Oporowſki diſcipulus per annos* 12. *dicti Petri in Epiſcopum conſecrauit. Atq; ita non deturpauit Familiam Oſtoiorum, tàm bonus & pius Senator & Pater, Obijt* 1497. *Procopius Epiſc. Vloclau. quem ibidem refert Epitaph. Moſciſ de magna Kozmin Pal. Poſnan. quem literæ priuilegiorum Anno* 1260. *memorant, cuius filius dum Kmitæ Sobienſcij filiam in coniugem accepit, atq; in dote Dinouiam & Rzeſouiam poſſedit, cum filios non reliquiſſet, ad Nicolaum de Zerkow bona hæc iterum in dotem tranſierunt. Vltima de hac Familia erat Nicolai Dzialonſcij conſors, cum qua accepit Chocinenſia bona in Cuiauianſi Terra. Styborius Ludouico Pol. & Vngariæ Rege ſceptra gubernante eximius triumphator, nominatus à Kuiauienſibus & Maſouitis. Rex Cuiauiam contra Zemouitum occupare intendebat. De quo* Cromerus lib 14. *Eundem Styborium, aut filium potiùs ipſius meminit* Cromerus lib. 15. *quod ad Nicopoliam Sigiſmundi Exercitus ſuperatus fuiſſet, ille ſuper equum armatus & loricatus per Danubium traiecit. De illius fidelitate in Regem, refert* Cromerus lib. 15. *Creatus ab illo Palat. Tranſiluaniæ, ſepultus Caſimiriæ in Monaſterio S. Catharinæ. Illi Simon Starouolſcius, inter bellatores Sarmaticos tale Epitaph. erexit.*

Qui legis diſce ex me, viro forti vbiq; Patriam eſſe. Ego Sciborius Sciboricius Gente Oſtoius, ſub Ludouico Rege Patrium ſolum linquens in Hungariam commigraui, Sigiſmundique Imperatoris caſtra ſecutus, honores ab eo tantos pro meritis tuli, vt anteponi mihi nemo, comparari verò vix quiſquam poſſit. Principatu ſiquidem Tranſiluanico donatus, conſilijs eius non interfui ſolùm, ſed & præfui, Exercitibusque omnibus imperando, trophæa ex hoſtibus deuictis, retuli. Nunc heu ſortem humanam, calcor ab omnibus, tectus hac humo.

Chelmſcij *in Cracouień. Palat. antiquiſſima & multis decorata præmiis Familia. Deſcendunt à Sciboriis ſeu Styboriis. Sciborium Chelmſki Præfectum Maioris Poloniæ, refert* Cromerus lib. 24. *poſt initium. Marcianus Vexillifer Crac. ob virtutis ſpecimen, omni bono Patriæ, ciui ſpeculum, militaris & conſilij grauioris documentum, & decus. Ex Pieniaſkowna reliquit filios*

lios Marcianum Succamerarium Generalem Palat. Cracouień. Bochnensem, Vielicensem, Rycyuolensem Capitaneum, qui in exteris nationibus Hispania, Gallia, Italia, Germania suæ indolis acumina ob perfectiorem Patriæ, & Reipub. decorem & amorem collegit, in Castris Cæsareæ Maiestatis adolescentiam Marti præsentauit, vitam & sanguinem Patriæ obtulit, & donauit. Illius fratres germani Nicolaus & Stanisl. qui iuxta nobilitatis suæ & effusa merita digno honore & memoriâ æuiternâ conseruandi sunt. Ioannes Stephanus Chelmski, Rothmagister tempore Interregni, post fælicis recordationis Sigism. III. Regis decessum, ex Palat. Cracouień. electus. Stephanus Chelmski Vladisl. IV. Regis Camerarius sub electionem Serenissimi, nunc altioris spei deducit fortunæ incrementa.

Krezij de Bobolice, antiqua reuolutione annorum excellit Familia. Nicolaus Kreza in bello ad Socalum in captiuitatem Tartaricam deuenerat, quem cum Turca pecunia comparasset, in verbum nobile, vt deferat pro se summam certam pecuniæ, in Patriam miserat, qui vbi stetit verbo & retulit pecuniam suo Patrono, fidelitatem admiratus Turca totum sibi donauit, insuper equum cum framea contulit, & in regnum remisit. In Patria Rothmagister dignissimæ excellentiæ creatus, summam in Castris obtinuit laudem. Contracto matrimonio cum Anna filia Chęcinensis Præfecti Hieronymi Szafraniec, adiecit cum ea bonis propriis oppidum cum suis villis Włoszczouiam, reliquit filios Ioannem, Martinum & Iacobum, filias quatuor. Iacobum Kreza Ostoium, Bielsc. refert sub Anno 1466. fol. 436. Quod si posteritas illorum remanet, profecto si eorum

Luna solum Patriæ, solium crux alba serenat

Pro meritis debent lumen habere nouum.

Szyskowscij, in Calisień. Palat. Horum claram progeniem quæ antecessorum suorum merita dignissimis illustrabat factis Illustriss. & Reuerendiss. DD. Martinus Szyskowski, summoperè auxit & ornauit. Nam dum iuuentutem suam præcipuis florentem reddidisset literis duorum Episcoporum Cracouień. Petri Myszkowski, & Bernardi Macieiowski Cardinalis Cancellarius fuit, quo in munere maturam & senili iam prudentia insignem, in rebus Ecclesiæ cum laude & admiratione omnium operam nauauit. Inde ex Canonico Cracouień. beneficio Sigismundi III. primùm Coadiutor Stanislai Gomolinski Episcop. Luceorień. mox successor illius fuit. Et cum Regi viduo desponsatam Coniugem ex Familia Austriaca vnâ cum Sigismundo Myszkowski Marschalco Regni deduxisset, Episcop. Plocen. renunciatus fuit, cum etiam antea legationem ad Rudolphum Imperatorem cum Regis, Patriæ suaq; dignitate obtinuerit. Denùm Anno 14. sui Episcopatus Plocen. in quo iam non solum senescere, sed vita etiam fungi cogitabat, iamq; & sepulchra, & sacras pro anima sua expiationes designabat, ipsum Deus ad primam in Regno dignitatem Episcopatem Cracouień. vocauit, ad quam promotus remansit, quo in officio

ita se gessit, vt meritò dubitares, an ille maiorem officio contulerit, an ab officio retulerit dignitatem Pastor & Senator: Pastor Dei Diuorumq; cultum & honorem promouit. Adhuc Canonicus Cracouień. existens, Confraternitatem Compassionis Christi, primùm in Poloniam introduxit, eamq; PP. Ord. Minorum Conuentualium, ad Ecclesiam S. Francisci Cracouiæ, moderandam commisit, in Capella ibidem huic Confraternitati à se magnificè & magno sumptu extructa, & variis ornamentis ad deuotionem erga Christum passum excitantibus decorata, quæ hucusq; cum magna populi deuotione statis temporibus exercetur, & ex qua tanquam palmites ex viti frugifera aliæ similes Confraternitates, in aliis locis Regni prodierunt, & fundatæ sunt. Iam Episc. Cracouień. Indulgentias Stationum septem vrbis Ecclesiarum ex concessione Apostolica in septem principalioribus Ecclesiis Cracouiæ instituit. PP. Ord. Minorum de Obseruantia ad Kielcas, in monte Kurczowa dicto, ærefodinis quondam noto templum in honorem S. Caroli Boromæi, eius insigni reliquiâ Mediolano à se aduectâ illic reposita, & Monasterium extruxit. In Ecclesia Cathedrali Crac. S. Stanislao suo in Episcopatu Antecessori & Patrono Regni, Sepulchrum munificentissimum cum Altari ex argento, valoris ad centum quinquaginta millium florenorum erexit, & ad vacandum ad illud Diuinis, Collegium 9. Sacerdotum Angelistarum dictum instituit, & sufficienter dotauit, quorum munus est cantu Symphoniaco, ad idem Sepulchrum singulis Feriis secundis decantare Missam de Angelis, Feriis quartis de S. Stanislao, Feriis sextis Requiem, & vltra hoc tres Missas pro defuncto Pontifice singulis Septimanis legere. Ilzæ quod est Oppidum Episcop. Crac. vbi antea Præpositum egerat, Templum è latere cocto, Sacellum è secto lapide Parentum ossa excepturum condidit, vbi & Castrum vetustate collapsum, operosa molitione & augustiore forma instaurauit. Ecclesiæ suæ Cra couien. possessiones & fundos hominum aut temporum iniuria violatos, direptosq; recuperauit, & stabiliuit. Pastor cum esset vigilantissimus, sublaturus Schisma Ruthenorum, Luceoriæ Collegium cum Gymnasio Societatis IESV *fundauit, quamprimùm Episcopatum Cracouień. iniјt, statim coacta Synodo Diœcesana, Cleri reformationi, morum integritati, & Diuini cultus amplificationi, publica instituta, legesq; tulit. In hac sua Diœcesi, Pastorali suo pedo Hæreticos terruit, plusquam quadraginta Templa ab ipsorum manibus aut corruptorum vindicauit, Catholicis reddidit. Munificentissimus in Religiosorum cœtus, ac egenos & pauperes, præter annualem annonam cuilibet Monasterio, & Xenodochio assignatam, quolibet Anno ad* 14. *millia florenorum in illos erogabat, memor illius, quod D. Hieronymus ad Nepotianum de Vita Clericorum scripsit.* Gloria Episcopi, est pauperum inopiæ prouidere, ignominia est Sacerdotis proprijs studere diuitijs. *Prudentissimus Senator Reipub. bonum amauit, & etiam in arduis negotiis curauit, ciuiles tumultus, seditiones, confœderationes militares authoritate, gratiâ efusissimâ in omnes cuiusuis status &*

conditio-

conditionis præcipuè in militares liberalitate, dissoluit, aut placauit. Bello Turcico ad Chotimum *Anno* 1621. *tota ferè nobilitate occupata custos Metropolis Regni Cracouiæ publicè destinatus, numeroso milite instructoq; præsidio confirmauit. Sed quis poterit enumerare virtutes & merita tanti Pontificis & Senatoris, cuius consiliis, auxiliis, prudentiâ & liberalitate Respub. sustentabatur, fouebatur. Ipsi à quodam eximiè ominatum fuerat in Arma ipsius.*

Christus Sarmaticus dum lumina flexit in arces
Szyskouiæ Gentis viderat ille crucem
Virgo parens oculos etiam dum vertit eodem
Szyskouiæ lunas viderat illa domus
Dixit Christus, erat Crux nostro hæc digna cruore
Hæ Lunæ pedibus Virgo Maria meis
Martino roseo sacer hæc tandem edidit ore
Pro cruce Szyskouius vult meus ecce mori
Sub pedibusque tuis cum lunis Virgo iacere
Martino ergo tuo Nate Parensque faue

Successit huic suo Patruo Præsuli & Senatori in virtutibus, successit & in honore Pontificali Nicolaus Szyskowski Episcop. Varmień. ob præclara sui in Rempub. merita, diuersis honoribus cohonestatus, primùm Cantor Crac. & Canonicus Ploceń. ex quibus Capitulis multoties Iudiciorum Tribunalitiorum Regni æquissimus Iudex, deinde promotione Sigismundi III. Administrator Abbatiæ Czeruinsceń. & simul Maior Secretarius Regni, tandem à Vladislao IV. Sereniss. Rege in Comitiis Regni Coronationis suæ 1632. *publicè coram toto Senatu Episcop. Varmień. renunciatus, cui postea ab eodem Episcopatus Vladislauień. conferebatur, quem ille sorte sua iàm contentus, gratiis pro fauore Serenissimo Regi actis non acceptauit. Obijt Anno* 1643. *Huius frater vterinus Martinus Szyskowski honoratus Præfectura Lelouień. & affinitate cum Illustriss. Familiis acceptâ coniuge nepte ex fratre Illustriss. Sapieha Palat. Nouogrodensis, & sorore Illustriss. D. Alberti Stanislai Radziuilij Ducis in Olyka & Nieswez Cancellarij M. D. Litu. Tertius nepos Episc. Crac. N. Szyskowski ex alio eius fratre germano Georgio Szyskowski matre Slostowska, hic post sua, in ætate iuuenili in campis Martis in Confinibus Regni & in Moschouia exercitia, pacatam vitam elegerat, acquisitis multis bonis & possessionibus amplis in Palat. Calisien. in Nido originali Dominorum Szyskouiorum consederat; affinitatem contraxerat cum Nobilissima Familia Rozrazeuiorum, acceptâ in vinculum matrimonij Helena filia Ioannis de Zychlinice, nepte Illustriss. Hieronymi Rozrazewski Castell. Miedzyrzeceń. Fuit ille primò Vexillifer Calisień. postea Castell. Biechouień. Hi eius tituli & honores declarant virtutes & merita ipsius in Patriam. Petrus Szyskowski, nepos item Episc. Cracouień. sed ex fratre eius Patruele, non tantùm meritis suorum maiorum gloriatur, sed etiam eorum facta propriis virtutibus*

illustrat & grauioribus meritis in Rempub. & Patriam adiuuat & ornat, ipsi vitam, sanguinem, & substantiam prompte & liberaliter offert. Is pueritiæ & adolescentiæ annis liberalibus studiis in Regno impensis, in alia Europæ regna causâ maioris fructus & vtilitatis studiorum profectus Germaniam, Belgium, Galliam Italiamq; peragrauit, omnium istarum gentium linguas, & necessariam scientiis consummandis præsertim in rebus bellicis experientiam, post aliquot annos in Poloniam retulit. Mox ergò vt rediit Aulæ Regiæ ad obsequia admotus, eam prudentiæ & eruditionis formam sparsit, vt omnium in se oculos conuerterit, & amorem Regium Sigism. III. sibi conciliarit, nec tamen eum Aula retinuit, sed semper pro loci & temporis occasione obsequia sua Patriæ, & Reipub. propriis semper, & vbiq; expensis, tum legationibus ad externos Principes, tum auxiliaribus copiis militum, tum in aliis negotiis detulit. Nam dum Illustriss. Christophorus Dux in Zbaraz, ad Imperatorem Turcarum legatus missus fuerat, ipse propter maiorem æstimationem apud Barbaros Regij Legati & gentis Polonæ comes eius itineris fuit, vt etiam mores Turcarum experiretur, & postea expeditior contra Turcas miles euaderet. Ipsemet Anno 1624. ad Principem Electorem Imperialem Brandeburgeń. Ducem Prussiæ in Germaniam Legatus, munus sibi commissum cum laude & honore perfecit, Et iterum Principi Poloniæ & Sueciæ Casimiro associatus, Cæciliam Renatam Austriacam Sereniss. Regi Vladisl. IV. coniugem desponsatam, Vienna cum eo non contemnendo Comitatu deduxit, quapropter à Sereniss. Rege Præfectura Vareceń. honoratus est. In multis expeditionibus bellicis, cum non contemnenda manu militum sumptu vbiq; proprio Patriæ inseruiuit, vt in Confinibus Regni contra Tartaros, in Prussia contra Gustauum Suecum cum Sereniss. Vladislao IV. vbi per totum tempus expeditionis mansit, vsq; quo pax est constituta, & antea sub tempus electionis eiusdem Regis, publicæ pacis & securitatis causâ expeditus Rothmagister, militum proprio sumptu conductorum fuit. Matrimonium primo vinculo tenuit cum Helisabetha Lasocka, filia Ioannis Lasocki Castell. Cersceń. matre ex Illustriss. Familia Sapiehorum, Palat. Poloceń. nata. Alterò, cum filia Ioannis Zebrzydowski, Ensiferi Regni, sororia Illustriss. Stanislai Lubomirski, Palat. & Capitanei Generalis Crac. Tertiò, cum filia Ducis in Wisniowiec Palat. Russ. & N. Mniszkowná Palatinide Sendomirień. sorore vterina Sereniss. Ducissæ Moschouiæ. Et quamuis tunc fuerit implicatus occupationibus domesticis, nullam tamen occasionem omisit bene merendi de Repub. Multoties Iudex Iudiciorum Tribunal. Regni, aliquando etiam & Marschalcus fuit. Fauore Sereniss. Vladisl. IV. primò Castell. Sadeceń. mox post semestre Voyniceń. factus. Crescit enim in illo amor Patriæ, obseruantia Regiæ Maiestatis, & ideò etiam crescunt, & vtinam adhuc crescant præmia meritorum, & dignitates. Non minus eius frater germanus Andreas Szyszkowski Familiam suam naturæ & ingenij dotibus exornabat, iuuentutem suam literarum profectu

apprime

apprimè instructam in vsum conspicuum Patriæ deducendo, S.R.M. Secret. in expediendis secretioribus literis diuersarum gentium linguarum gnarus, obsequia sua Sereniss. detulit, Scholasticus Crac. Decanus Sendomirień. Præpositus Ilzeń. fuit, ipsum propter suam virtutem & merita maximi in Regno honores, etiam Mitræ Episcopales expectabant, sed mors inuida telam succidere iussit, Vilnæ in obsequiis Regiis obijt. Ioannes Szyszkowski, nepos item Episcop. Crac. iuuentutem suam artibus liberalibus instructam obsequijs Patriæ, in Castris miles, in Moschouia & in aliis locis reddidit, Aulicus intimus, Cubicularius Regius, postea pacaciore vita electa in Palat. Calisień. consedit, in consortium matrimonij accepta N. Zarębianká, ex nobilissima Familia Zarębarum in Maiori Polonia. Nicolaus Szyszkowski vir summi ingenij, experientiæ multæ, iuris vt maxime peritus, Iudex primùm Terrestris Vielunen. postea Succamerarius eiusdem Terræ, in vtroq; munere æquitatem amans, largus in Eleæmosinis ergà pauperes, memor lethi Calisij ad Ecclesiam PP. Societatis IESV *pro excipiendis suis suorumq; cineribus, magno sumptu Sacellum extruxit, laminibus æneis texit, ipsum pro faciendis in eo Sacris magnâ summâ pecuniæ dotauit, vt in eo Szyszkouiorum perpetua memoria vigeat.*

Karlinscij *in Palat. Crac. in districtu Lelouień. antiquissima Familia meritis in Rempub. præclara, in quatuor Lineas diuisa, ex quibus aliqui cognominati fuerunt Szyowy, eò quod vnus illorum à vulnere atroci, quod habuit in ceruice, vocatus erat Szya, & hinc ab eo descendentes dicti sunt Szyowy, horum Szyouiorum mentionem faciunt diuersa Acta Iudicialia sub Casimiro Rege. Abraham in diuersis expeditionibus Regni miles, in Actis Lelouień. Terrestribus Anno* 1527. *nominatur, dum eius duo filij, inter se faciunt diuisionem bonorum, quorum vnus Ioannes dictus erat Szyia, cuius duo filij Gaspar & Martianus, non degener à Patre, vterq; miles pro Patria, quod testantur literæ conductitiæ militum ipsis transmissæ in Archiuo Karlinsciorum hucusq; asseruatæ. Martianus steriliter decessit, Gaspar miles strenuus pro Patria, non parcens carni & sanguini, vt eam incolumem seruet, ex Sophia Zeronska habuit* 12. *filios, quorum septem pari fortitudine dimicantes, pro Patria in bello gloriosè occubuerunt. Sigismundus cui hoc nomen in Baptismo indiderat, in gratiam Sigismundi III. tunc primo in Regem Poloniæ electi, ab ipsomet Patre, adhuc puer penè in cunis existens occisus, hac occasione: Arcem Olstineń. ille Præfectus militum existens, pro Rege Sigismundo contra Maximilianum Austriacum Regnum Poloniæ affectantem defendebat, Maximilianistæ misso tubicine imperabant sibi arcem dimitti, addentes minas Karlinscio, nisi dimitteret se occisuros eius filium (hunc Sigismundum quem cum eius nutrice in quadam possessione cæperant) ille immemor carnis & sanguinis, memor amoris Patriæ & fidelitatis suæ erga Regem, tormento bellico in consertam multitudinem Maximilianistarum exploso, simul cum illis, & filium suum interfecit. Duo eius filij Valentinus & Martinus, & ipsi continui in Castris, scientes se*

tes ſe in bellica domo natos, egregijs pro Repub. geſtis, nomen auitum bellicis actibus multis in locis, ſed præcipuè in Moſchouia circa Smolenſcum ſub Sigiſmundo III. & Vladislao IV. Regibus exornabant. Valentinus officio Excubitoris Ducatus Smolenſcen. ornatus ibidem functus eſt. Martinus eiuſdem Ducatus Vexillifer, multas poſſeſſiones in illis partibus, à dictis Regibus pro bene meritis acquiſiuit, Hic totam penè vitam ſuam in Caſtris glorioſè exegit, non modo in Patria, ſed etiam in exteris nationibus, vt in Vngaria ſub Imperatore Rudolpho, vbi bellicis actibus iuuentutem ſuam excolebat, inde vt in Patriam redijt, ſtatim ad Caſtra ſe contulit, nullam occaſionem bene merendi de Patria prætermiſit. In Liuonia in Exercitu Magni illius Herois Ioannis Caroli Chodkieuicij Ducis Exercituum, ac ſub ſignis Magni illius Moſchorum terroris ac domitoris Alexandri Gaſiowſki, cui vt eximio bellatori charus miles & à latere extitit, multoties in Exercitu præcipuè Lituanico Rothmag. aliquando etiam & Chiliarcha, aliquando locum tenens Directoris Centuriarium, aliquando & Iudex in Caſtris ius militibus dicens extitit, penè per omnes gradus Martis probatus miles pro ſalute & incolumitate Patriæ animæ ſuæ prodigus. Dum enim Smolenſcum à Moſchis forti exercitu obſidebatur, animandi erant obſeſſi ad fortiter reſiſtendum hoſti, & ſuppetiæ ipſis erant tranſmittendæ; & id difficile videbatur, cum omnes ad Smolenſcũ aditus hoſtilibus copiis inſiderentur, vtrumq; negotium Karlinſcius miles ſtrenuus & audax, gloriæ auidus, iuſſu Regio libenter executus eſt, & per cuneos hoſtiles in vrbem, & ab vrbe binâ vice ſemel cum literis Regiis, & iterum cum ſuppetiis penetrauit, ac ſaluus & incolumis duobus tantum ſuis cõmilitonibus deſideratis periculum omne ſuperauit, ac ſubinde à Regia Maieſtate, & à toto Exercitu gratiſſimè exceptus, et maximam gloriam ac præmia pro tam heroico actu conſecutus eſt.

Kárápczewſcij, in Podoliá & in Belzenſi Terra, qui ob militarem experientiám nominis ſui gloriam reddiderunt magnificam in Regno. Petrum refert Paprocius, humanitate & beneuolentiâ, alijsq; appropriatis optimo nobili virtutibus ornatum. Hic ex Magerowna armorum Szeliga reliquit prolem. Eránt in Podolia Kárápczewſcij viri potentes diuitijs & caſtris, ſed malâ educatione liberorum periodum domui impoſuerunt: nam vnus Patruum ſuum interemit, & ipſe cadem pæna ſublatus fuit. Quapropter Crateris admonitio penſanda eſt, qui altâ conſcendendo clamabat: Quo tenditis homines: qui rei faciendæ tantum ſtudium, filijs autem quibus opes veſtras relinquitis, curam perparuam impenditis.

Czernikowſcij, in Lublinenſi Palat. Inter hos virum militia & politia clarum referunt Petrum, Auguſti, Henrici, & Stephani Regum Aulicum & Rothmagiſtrum. In expeditione Moſchouitica cum Stephano Rege Metatoris Caſtrorum expediuit officium. Demum ad oneranda tormenta bellica in ipſo defectu

fectu à Vielicoluco ad Zawołocie Io. Zamoyscio suppeditauit in omni expeditione. Honoratus titulo Subdapiferi Lublinen. Echo illius ad Patriam:

Defendent geminæ falces tua menia Lunæ,
In medio quorum fulget imago Crucis.

Rokosij, *in Cracouien. Palat.* N. *Episcopus Camenecensis, cuius germani fratres viri bellicosissimi & Rothmagistri circa annum* 1398. *Dobieslaus Rokosz miles, cui Vladislaus Rex ius Teutonicum concessit. Ioannes Rokosz Rothmag. ex milite strenuo circa annũ* 1474. *expeditiones militares* 26 *persoluit. Iudex Cracouiensis ad annum* 1400. *Franciscus, qui virilem ætatem vt exemplatã in posteris relinqueret, contraxit matrimonium, & reliquit filies, Hippolytum, Venceslaum, Constantinum. Hippolytus exercitatam iuuentutem artibus & armis conspicuam patriæ vbi reddidit, cum Wielogłowska armorum Stárykon reliquit filios* 6, *& filias quinq. Bartholomæus primus filius Pocillator Principis Vngariæ Ioannis: vt redijt in Patriam eximius miles. Cum Glinska reliquit prolem. Stanislaus alter filius tenuit matrimonium cum Pieniąszkowná de Kruzłowa. Alij fratres Ioannes, Sebastianus, Hippolytus. Filiæ, Barbara Sokolenska, Dorothea Farurey, Agnes Ankwicij, Anna Trzecieccij coniuges. Venceslaus verò Hippolyti frater miles eximius in Vngaria, & Aulicus Reginæ, demum Borkolabus seu Capit. Varadini, & ibid. decessit. Constantinus frater illorum nondum maturus obijt. Hieronymus vbi post tyrocinia militaria & triumphales actus atq; generosos sedatam vitam amplexus fuit, ex Anna Broniewska Præfecti Stabuli Regij, & Præmisliensis atque Miednicensis Capitanei filia suscepit prolem. Stanislai & Ioannis, qui à Cosacis in bello occisus fuit,* 1638. *cum Gen. & M. D. Petro Potocki pugnando circa Boristhenis ora, referunt Epitaphia Lubartouiæ in Ecclesia Ord. Prædicat. ex quibus in Familiæ consolationem illud Stanislai Rokosz adduco.*

VIRTVTI ET PERENNITATI.
Piis & Posthumis Cineribus.

Generosi D. Stanislai à Brzeziny Rokosz, Viri, quem virtus à primis annis togata in Curia Palladis instituit. Medijs sagata in Castris Bellonæ exercuit. Extremis victorem ex acie laureatum in Capitolium suum euocauit. Vigilantiæ testis est Vngaria, ad quam primùm adierat. Constantiæ Moschouia, cuius expeditiones nullas neglexerat. Fortitudinis Scythia, quam in defensione patriæ declararat. Felicitatis confinia Regni, quam à Barbaris propugnarat. Continentiæ Comilitones & vrbes, in quibus statiua habuerat. Fidelitatis Duces copiarum, qui tuendos illi fines Regni ab incursione Scytharum demandarant. Abijt à viuis ad viuos, Anno partus Virginis, M.DC.XXXII. Ætat. 54. Dignus vt illi Homericum illud adscribatur: Hic omnino fuit bonus, & vir, & miles acer.

Lęscij, *in Palatinatu Chelminensi. ex quibus in Sendomirien. Palatinatu aliqui. Bartholomæus Lęski cum Heduigi de Szczekarzowice Tarłowna reliquit Ioannem Subdapiferum Lublinen. & filiam Sbignei Sienienski coniugem.*

Pękowscij, *in Cracouiensi Palat. Ex quibus Iacobus Secretarius Reg. Ioannes Salinarum Cracouiensium Præfectus. Amplecti morales et heroicas virtutes, magnum quidem est, sed non mereri illis ante maiestatem altissimi, turpe est.*

Dubaniewscij, *Hos inquit* Paproc. *Episcop. Camenecen. ad arma recepit ex quibus alij in Præmislien. Terra honore nobilibus conuenienti, vt Venatoris, &c. condecorati fuerunt.*

Suchorabscij, *in Sendomirien. Palat. Maximam posteritati reliquerunt gloriam in Castris, Senatu, Comitijs, Iudicijs, conuersatione, sed fides Catholica defuit. Ex his aliqui in Podolia perpetua sibi domicilia constituerant, Marte, coniugio, honore.*

Krępscij *in Sendomirien. Palat. Qui in Castris non tàm diu quàm benè viuere contendunt, cum omnibus contingere potest diu viuere, non multis autem bene viuere.*

Maleczkowscij, *Ex quibus aliqui in Vngaria, ad Curiam Ioannis Principis repererunt laudem, sicut Ioannes, quem carmine Gruscinius celebrauit, & Michael qui etiam Sereniss. Principi Transiluaniæ Bathorio reddidit obsequia, pro quibus digna præmia recepit. Sed quia electus in Regem Pol. dum fuerat, cum illo in Patriam redijt, Supremi Procuratoris Crac. & Administratoris officium peregit.*

Crescant titulis, crescant meritis,
Alios donec repleant orbes,
Famæ radijs, facibus laudum.

Blinowscij, *Ex quibus Andreas Episcop. confirmatus Margaritanensis, Suffraganeus & Canonicus Vladislauiensis, Cantor Crusuicen. S.R.M. Secret. virtutum ac pauperum amator, apud homines charus, vt Domino Deo sit charior. Ita Epitaph. illius Arma Ostoia.*

Kozniewscij, *in Ciechanouiensi Terra. Qui vt generis nobilitate, ita meritis & splendore dignitatum clarissimi. Nicolaus Kozniewski Præfecturarum trium Administrator Visogrodensis, Zakrocimensis, Nouomieiscensis. Reliquit filium Valentinum, qui ex Węzłowna reliquit Nicolaum & Stanislaum, sed fortè legendum ex Węzowna.*

Marchoccij, *Marte & Minerua Patriæ obseruantiam reddiderunt, vnde gratiam Regis, beneuolentiam Senatus promeruerunt. Paulus Capitaneus Chouensis, cum Supremo Exercituum Præfecto Zamoiscio miles strenuus, & S. R. M. Rothmag. quo eximiam Familiæ & sibi gloriam comparauit. Vnde quidam in Arma sua notabat.*

Ferreus vt gladius Lunæ fulgore coruscans
Sic gentis vestræ fama perennis erit.

Quid

Quid mirum? gladio Moschos, Getulosq́ue feroces
Prostrauit forti pectore Marchocius

Nicolaus Marchocki de Marchocyce, Capit. Cchouensis, qui rectum de Deo sensum, rectum in Deum cultum promouit. Secutus est hac in parte nedum parentem, sed & Patruum suum Nicolaum, Virtus enim vt inquit Laert. lib. 5. cap. 1. *est armatura quæ detrahi non potest, ensis enim & clypeus excutiuntur, sapiens autem ac virtute præditus nunquam vinci potest. Ex milite igitur natus est miles, ex virtuoso virtuosus, & ita nobilis & generosa aquila non progenuit degenerem columbam. Epitaphium eius Opatowiciæ apud Prædicatores.*

Dmosciccij, *aut fortè Dmosyccij in Sendomir. Palat. Ioannes militaribus occupationibus clarus, multis encomiis celebratur. Preclaus Capit. Scepusiensis, quem Epitaph. Cracouiæ ad Sanctam Catharinam in Casimir. refert Anno* 1474. *Sed quia* Bielsc. *fol.* 425. *refert Capit. Cracouień. Pieniazek, vnà cum Komorouio Petro, & Preclao Dmosycki, quosdam latrones in Bukowiec circumuenisse, inde colligitur differentia cognominis, an Dmosciccij vel Dmosyccij dicendi, Posteritas clariorem explicatiuam adhibebit.*

Modrzeiewscij *in Sendomirień. Palat. Qui & Reipub. & Ecclesiæ dignos reddiderunt filios, nam & Societas Iesu ex illorum domo ornatum congregationi suæ accumulauit.*

Ierzykowscij *in Maiori Pol. Albertus imitator omnium bonorum honesti & gloriæ palmam adiunxit Familiæ. Cum Iwienska armorum Lodźia reliquit Stanislaum & Dobrogostum Burgrabium Koninensem. Demùm cum Palecka reliquit Ioannem, qui cum Duce Slucensi Alexandro, multorum hominum mores, ingenia, occupationes vidit, & vitæ ornamenta collegit. Reliquit & Thomam cum Petro eximios milites.*

Baranowscij, *qui verè sunt Ierzykowscij, sed à bonis diuisis sic differenter nuncupantur. Stanislaus post exactos nobiles actus iuuentutis & adolescentiæ, contracto matrimonio reliquit Martinum Notarium Terrestrem Vladislauień.*

Slufcij *in M. D. Litu. Antiquitate generis, meritorum splendore, præmiorum laurea, à peruetusta Heroum Principum & Regum Maiestate, condecorata Familia. Quàm deducendo in posteritatis decus & calcar, Ioannem quem acta Castr. aut Terminorū Crac. recensent in exordium ponere liceat, qui vt splendor lunæ micantis effulserat. Hic Iagellone in Regem Pol. electo, in tantum grauitate morum, & bellici iudicij experientiâ proceribus Regni cōplacuit vt ad vnionem Regni cum Duc. Litu. suis nobilibus insigniis ipsum adsciscì delectarentur & exoptarent. Tenebant M. D. Lit. officia Reip. & commutati ad confinia hostium Turcica & Tartarica periculo exposita, summè necessaria. Vt in Chyouia, Lubeco & Loiouo, curam vigilantem præsidiorum in cuius rei maiorem dignitatē & authoritatem, illorum Abauus Slusska perpetuus Rothm. ad Boristhenem versus Chyouiam à Casimiro assignatus fuerat. Ioannes seu Iuanus, vt*

nus, vt præmia meritorum suorum maiorum reportaret, à Sigism. I. Capit. Lubecensis, & Loiouiensis denunciatus, dignè & cum bono Patriæ Præfecturam administrauit. Cui & gubernatio Chyouiensis fortalicij & arcis post deuastationem Tartaricam renouatio & erectio commissa fuerat, sicut illorum literæ clarius testantur, & Epitaphia Chyouiæ demonstrant. Nicolaus Slusska iuuenilem ætatem grauiori negotio Martis consecrando, strenuus miles & perpetuus S. R. M. Rothmag. Præfectus Krzyceuiensis, & Luciceń. Habuit in coniugem Kmitæ Marschalci M.D. Litu. Vilkomiriensis & Onixtinensis Præfecti filiam, quam progenuit Litaori Palatini Nouogrodensis, & Marschalci M. D. Litu. filia, istam verò Ducissa in Olßany, Episcop. Vilnensis germana soror, luci mundanæ exposuit. Habuit Slusska vnicam filiam Nicolai sororem Reginam, Martini Palecki Capit. Eysiscensis, Secr. R. M. Aug. coniugem, quæ filiam demum suam Olesniccio Palat. Lublineń. coniugem obtulit, ex qua progenita filia, Nicolai Firley Palat. Sendomirień. consors fuit. Filij autem Nicolai Slusska erant tres, Nicolaus, Christophorus & Alexander, & filia Kawaczynscij consors. Nicolaus Slusska primus filius, qui vt Patriæ & Familiæ suæ Primas valeat offerre laureas, ab ipsa ætate qua vires corporis suum vigorem persenserunt, detulit animum in Aulam Principum educationis generosæ gratiâ, qua pectori & animo inserta, mediis in Castris, & hostium Patriæ furoribus constituere vitam proposuit. Hinc eximius & probatus variis expeditionibus miles, tum in Rothmag. S. R. M. tum in Ductorem copiarum propositus, & lege militari firmatus, solida & læta in Liuonia & Moschouia reddidit Patriæ & Regno obsequia. Fecit ille quod illi clarissimum Stemma persuadebat.

Complexu ecce fouet crucem clarissima Luna
Luna decus cæli est, gloria crux hominum.
Pugnandum esse cruce & gladio se opponere Pesti
Lucifugæ, quæ vrget sternere Christicolas.

Christophorus alter filius, qui dum secretâ deliberat mente quonam medio illustraret Familiam suam, obtulerunt se desideranti Bellona & Pallas. Pacata igitur sententia, vt animo concepit nedum sagum, sed & togam ornamentorum Patriæ, & domus plurimis extitisse literis, externarum gentium conuersatione, studiis exoticis in Palladis & Bellonæ ingessit sese palatiis. Collectis igitur moribus, virtutibus, et fide, eam ex parente Hæretico nactam abegit, & in Aula Cæsareæ Maiestatis Rudolphi, annis duodecim Camerarius & Aulicus, prompta atq; studiosa detulit obsequia. Ab illo verò Serenissimo Regi Poloniæ Sigism. III. in Regiam redditus, et commendatus inter Senatores, honore Palatini Vendensis decoratus, fuit adscriptus. Reliquit tres filios, Nicolaum, Raphaelem, Ioannem, qui vt educatione et robore excellunt, ita maiorum imitatione in bono moris et Patriæ honesto antecedant. Hoc namq; est illorum Stemmatis Echo.

Crux geminans inter fulgens clarissima lunas
Quid nisi sydereæ vult meminisse domus
Ergo crux orbi, cælo dum luna decora est,
Nobili Sluskouij nomen in orbe volet.

Alexander Slußka tertius filius post demortuos fratres Superstes. Vir post reiectum errorem Caluini Catholicissimus, & Ecclesiarum promotor & fundator, Cuius ingenium, merita, prudentiam, ipsi tituli Senatorij cuiq; nullâ laboranti inuidiâ demonstrant. Vt enim promotionem ipsius in Curia Regali taceam, in qua plurima annorum lustra Camerarius & Aulicus peregit, atq; cum Serenissimo Rege bellicas expeditiones ceu Curialis milesexpleuit, ex Castellano Minscensi Castell. Samogitiæ creatus, tum Palat. Nouogrodensis renunciatus fuit, Præfecturas Rzeciceń. Loiouseń. Mozireń. &c. administrauit. Vbi autem præsens in bello nec per filios minorennes, nec per se ob grauatam ætatem esse potuit, certas summas auxiliatrices Sereniss. Regi ad Smolenscum offerrebat. Fundauit et erexit plurimas Ecclesias, Volozyni binas, in Kowalowscizna vnam, in Stolpice Ordinem Prædicatorum fundando, primò ligneam, post latericiam Ecclesiam illis ædificatam cum decem millibus summæ, & prædio speciali obtulit, inscripsit, donauit. In bonis verò postmodum dextere acquisitis Bychow & Troscienica, tutor Ecclesiæ fidelissimus. Est religiosorum obseruantissimus, Monialium pientissimus, pauperum fauentissimus. Cui illud cum Statio precamur.

Viue Mydæ gazis, & Lydæ ditior auro,
Troica & Euphrate supra diademate fælix
Exemptus fatis, &c. quem non turbine rerum
Deprendet suprema dies, sed abire paratum
Ac plenum vita.

Habuit in coniugium Sacramenti matrimonialis Sophiam Zienieuicij, cuius germanus frater Nicolaus Cástell. Polocensis, Ciecierscensis, Propoiscensis Capitaneus, cuius soror Radźiuilij in Nieswiez, altera Sapiechæ consortes. De cuius integritate vitæ, morum grauitate, solertia domestica, obseruantia mariti, educatione liberorum, pietate, conuersatione, & iudicio, id proferam, quod Apollonida in Stobæo dixit:

Huius Matronæ virtutes pro dignitate laudare
Sapientis, alicuius est & docti viri.
Si prudens mulier marito suo inseruit,
Si virum qui familiam suam perdit vxor prohibet
Si bona eius custodit & domum seruat,
Si optimæ sunt diuitiæ generosam inuenisse coniugem
Si est virtutis penu, & à peccato cauet,
Si mitigat iram & à tristitia remouet;
Hæc prædita erat animo virili,

Corpore autem inter fæminas eximia,
Compendium optimarum & sacrarum Matronarum.

Sed quod inter cætera sanè mirandum est, forficibus ex charta efformabat ad viuum omnia genera auium, bestiarum, florum, insignia gentilicia quæcunq; & subscriptiones. In serico autem acu ita varium colorem, columbarum, ardelionum, fructuum, arborum exprimebat figuras, vt reales & viuæ apparerent. Quod otium ipsius singulare & splendidum commendabat domi, foris autem aptabat gratiosam inuidiam & admirationem.

Ergo tuum nomen celebretur laude perenni,
Vistula dum flauâs in mare voluet aquas.

Suscepit ex illa filios & filiam, Theodatum, Eustachium, Boguslaum, Sigismundum, & Elisabetham Castell. Sendomiriensis Succamerarij Regni Supremi Adami Kazanouscij coniugem. Theodatus filius, amor & expectatio Parentum, cui natura plurima præstiterat, maiora autem naturæ author et gubernator. Cuius indolem admirata iuuentus Academiæ Vilnensis, hoc illi scripserat Chronostichon.

Vere nitent flores TheoDatVs teMpore Verno,
Nonne tener patrIæ f Los generIqVe nItet?

Hic dum florentem ætatem literis et virtutibus ornatam, in Cubicularium Principis Poloniæ Vladislai, nunc nobis fæliciter regnantis Sereniss. Regis deuouisset, atq; referre obsequia promptius inchoasset, eoq; Parentum beneuolenti plurimum delectasset, mortis præcepto & iniuria Parcarum, sublatus è viuis, in vitam fælicitatis translatus est. Eustachius secundus filius, Capit. Rzecicen. Adolescentiam animo et corpore vigilem, atq; omnibus Reipub. et Patriæ commodis idoneam et dispositam, vt sublimiori exercitio variarum linguarum gratiorem, et prudentia experta promptiorem effecisset in Germaniam, Niderlandum, Galliam et Italiam descendit, vbi dum non contentus ipsis moralibus virtutibus, etiam Heroicas venatur, (proch dolorem Parentum) attritus infirmitate, Romæ obijt.

Illustres Lunæ fuerant Illustris & ipse,
Nunc vincat signis, impia Castra suis.

Boguslaus tertius filius Capit. post decessum vterini Fratris Rzecicensis. Hic incommoda corporis, animi rectitudine illustrauit, dum et literis, et diuersis linguis, et dignitate morum, iuuentutis palmam, ad supremæ gloriæ fastigia deduxit, et Illustri Familiæ suæ spem maiorum, iudicij maturitate præsentauit. Quali coactus naturæ tuæ et studiorum dispositione hoc tibi Confundatori nostro opto, et precor, quod Arma tua tacitè loquuntur.

Crux, gladiusue vetus, Lunæ munimen honestum est
Luna decus geminum præsidiumque cruci
Fortem animum hæc monstrant pro sacra religione
Slußkonum ac vigilem, & pro Patria, esse tibi.

Quare

Quare age: nec tua te Generosa incæpta fatigent
Impiger; & lunis & cruce perge duce,

Quod vt tibi secundè obueniant, collige ex Astrologorum dogmate. Inquit enim Hipocrates, *Oportet astrorum considerare ortus, præcipuè Canis deinde Arctum et Pleadum occasum. Rodas neminem, arctes nullum, et non sit qui te lachrymis in occasum præcipitet. Hoc namq; etiam constitutas in Fide et Ecclesia Lunas decrescere, contraria verò his, ad plenilunium deducere, et accelerando consueuit. Sigismundus vltimus filius parentibus, alter Ioseph. Tenera ætas ipsius et desiderium Parentis copiosa sibi de illo promittunt. Faxit et prosperet intentum Deus, nec aduersa fortuna præualeat.*

Crescat meritis
Titulis crescat
Famæ radijs
Facibus laudum
Repleat Lunas.

Chotkowscij, *in Syradiensi Palat. Hi vires et ingenium virtuti et honesto dedicarunt, quocirca Pocillatoris Syradiensis, et aliarum dignitatum participes fuerunt.*

Iaklinscij, *literis, bello, amicitia, et humanitatis beneuolentia præclari. Ex quibus Andreas cum Illustriss. Duce in Wisniowec bellando, à Cosacis rebellibus obijt. Optimè Seneca Epist. 91.* Bellum in media pace consurgit, & auxilia securitatis in metum transeunt. Ex amico inimicus, hostis ex socio. *Mæstissimus Parens Thobias, ipsi tale Epitaph. posuit.*

H O S P E S
Atrox deplora Fatum,
GENEROSI IVVENIS ANDREÆ IAKLINSKI.
C V I V S

Teneram ætatem, non Minerua minus quàm Bellona in Patrio, Germanicoque solo necessarijs Reipub. exercuerunt rudimentis.

INDOLEM & INDVSTRIAM

Illustrissimus Princeps Visniouecius Ianusius Koributh, Supremus Regni Stabuli Præfectus intellexit, & laudauit.

D V M

Vigilias & excursiones militares alacriter obeuntem,
Captiuos ab hostibus fugitiuis armis extorquentem,
Ferocis Abazi Bassæ ad Camenecum fortiter impressionem sustinentem spectaret,

SOLERTIAM & CELERITATEM,

In rebus agendis, Socij Comitesque laborum in Prussia agnouerunt.

PRVDENTIAM,

In difficillimis negotijs expediendis, quoties militaris legati munere fungeretur. Supremus Exercituum Dux Stanislaus Koniecpolski, approbauit. Infractum corporis & animi robur. Multæ etiam regiones Luczenicia & Kumeyki loquentur. Nam & bonum omen victoriæ duos primò impetu hastili suo transuerberans

rans Cosacos nostro Exercitui propinauit, & in acerrimo discrimine vexillum seruauit, & periclitantes socios ab interitu vindicauit.

SED

Heu luctuosam fortissimi militis sortem.

QVEM

Nec Barbarorum impetus
Nec sagittarum nimbus
Nec tormentorum fulmina oppressêre, vnâ vincendo fatigatum decoxit ac suffocauit.

SITIS

Quam cum leui potione aquæ mitigare vellet, subitò concidit, febrem ardentissimam concepit, & intra nouem dies, suam militarem relinquens stationem, ad immortalitatis Capitolium, egregius libertatis Polonæ vindex, miserabili totius Exercitus cum dolore æuiternum triumphaturus commigrauit.

Cuius mortalitatis Exuuias, mæstissimus Parens Thobias,

Per centum septuaginta milliaria deduci curauit, vt in Patrio solo præsens fortitudinis extaret posteritati monumentum. Mortuus 1638. 18. Ianuarij.

Zagorscij *in Sendomirień. Palat. consilio, prudentia, fortitudine, et dexteritate in agendo præcipui. Ioannes Zagorski, post diuersa trophæorum specimina tàm in Castris, quàm in diuersis expeditionibus, in Regiâ Sereniss. Casimiri Ochmagister Sereniss. Reginæ. Hunc Serenissimus Rex, vnâ cum Ioanne Dlugossio Canonico Cracouiensi, Legatum in Hungariam miserat, vt Iskram Silesium cum Ioanne Huniad Gubernatore Regni Hungariæ discordes, componeret. Anno* 1448. *sicut narrat* Bielsc. fol. 389. *Alterum Zagorscium eximium militem cum Ioanne Zborowski ad Pscouiam pugnantem, atq; muris disruptis minis subterraneis, cum periculo vitæ cuniculos accedentem, meminit* Paprocius in secundo Opere, sub Anno 1582. fol. 404. *Ex his plurimi Zagorscij militaris gratia et aucupis fortunæ medium in Russiam et M. D. Litu. descenderant. Ioannes in Russia miles eximius, non dissimilem filium Iacobum reliquit, qui cum Palat. Sendomirień. Mnißek, in Moschouiæ militarem obiuit dexteritatem. Reliquit ex Smiotanczanka Nicolaum militem, sub signis Campiductoris Regni Nicolai Potocki, demum Rothmag. in Prussiam peditum factus, contra Suecos digna protulit Patriæ etiam ad Kumeyki et Starzec obsequia. Ioannes eius germanus frater, miles ibidem cum Illustrissimo Campiductore.*

Stobieccij ibidem, *Qui incensi amore virtutum et maiorum, his studium impendunt quæ illis perpetuam integritatem comparare possint.*

Nagorscij *ibidem. Cui officium est aliquod commissum illud tractare debet. Astrologus de cælorum et Syderum serie, motuum magnitudine, configuratione, et cæteris horum passionibus, et accidentibus. Theologus de Deo Trino et vno, de actibus humanis ordinatis ad Deum, de salute proximi. Nobilis ergò etiam quod sui muneris est peragat, Rempub. conseruet, defendat Patriam, exemplum sit alteri et Deum reuereatur omnibus diebus vitæ suæ.*

Domaraccij

Domaraccij *in Sendomirień. Speculum cuiq; nobili eſt inſigne ipſius. Oſtoia igitur vobis acclamat.* Crux meminit Chriſti Cynthia bina Poli,

Starzeſcij *in Ruſſia, militiâ Caſtrenſi cæterisq; virtutibus ornatiſſimi. Nicolaum Starziſki cum filiis quædam ſtemmata Ruſſiæ Nicoſtrato Græcorum Duci compararunt.*

Baliccij *in Præmislienſi Terra. Nominant Hiſtoriæ Baliccios, ſed quia* Bielſcius *quoſdam nominat armorum Topor, de quibus fuerit ſermo diſcernere non eſt facile, ſed quorumcunq; armorum ſunt æuiternæ memoriæ illos condecet relinquere poſteritati famam.*

Konczyccij *in Dobrzynenſi Terra. Vnum nobilitatibus veſtris commune faciam. Non poteſt vlla maior eſſe Patri voluptas quàm hæc, prudentem atq; temperantem videre aliquem de ſe prognatum.*

Pilawſcij *in Podolia. Officio militari & dextera humanitate in dignitates & poſſeſſiones deuenerant, ex quibus & Pocillatores Podoliæ, & alij Officiales in Caſtris & Palatinatu fuerunt.*

Stacherouij *in Sendomir. Palat. qui militarem experientiam in Vngaria acquiſitam ad Reges Ianuſium & Ioannem, Patriæ obtulerunt. Ioannes Stachera, Contributionum Regni exactor, in Sendomir. Palat. cum Cikowſka reliquit prolem.*

Kargowſcij *in Syradienſi Palat. Quid conſeruaret familias docet Euripid. in Bacchis. Tranquillitatis vita & ſapere, immota permanent conſeruántq; domos. Quamuis enim remoti ætherem habitantes, inſpiciunt tamen res mortalium cælicolæ.*

Vleſcij *in Lublineń. Palat. Labor eſt inæqualis, nam licet melius eſt agrum propter agricolam perire, quàm agricolam propter agrum: Nobilius tamen eſt nobilem propter Patriam, quàm Patriam propter nobilem perire, nam diligentibus Patriam eſt definitus in cælo locus.*

Soleccij *in Podgoria, Adami cuius Manaſterſka conſors erat, eſt Epitaphium in Gorá, à filio Stanislao erectum,*

Kaweczynſcij, *in Pruſſia & in M. D. Litu. clari meritis, officio, dignitate. Ex quibus vir ſingularis prudentiæ & dexteritatis eſt, Alexander Kaweczynſki Succamerarius Vilcomirienſis.*

Gloginſcij *in Kaliſień. Palat. qui illuſtrem Familiam ſuam, illuſtrioribus meritis continuò celebrant, Nicolaus Pocillator Caliſienſis.*

Gaiewſcij, *de Bloſczyſsowo in Poſnanienſi Palat. Ioannem Iudicem Caſtrenſem & Vice-Capit. Poſnanień. referunt acta.*

Podwyſoccij, *Arte ingenua & militari celeberrimi. Fares Aulicus Sigiſm. I. Albertus germanus Ioannis Zborowſki.*

Strzałkowſcij *in Sendomir. Palat. Difficile quidem eſt, ſed nobili conueniens, in periculis fortitudinem oſtendere. Quod ipſis in Caſtris, & in conſpectu Ducum militiæ proprium erat. Stanislaus ex Rauenſi Palat. ſubſcripſit electionem Vladisl. IV.*

Smoſzewſcij

Smoszewscij *in Calisiensi Palat. Faciunt quod prudentis est ciuis. Non solum ad Patres & maiores suos viritim genus ortumq; suum referunt, sed ad totam quoq; Patriam, quia Patria vnicuiq; decori est.*

Złoczyszewscij *in Maiori Polonia. Patriam amore prosequi non immodica virtus est. Quod profitentur illi qui vtilia sibi ea quæ ciuitatis & Patriæ hostibus nolunt.*

Howieccij *ibidem, Institutio nobilis iucundam vitam parit. Recta enim & prudens rerum gerendarum in adolescentia inquisitio, & animi boni, & vegetæ mentis commune signum est.*

Radogowscij, *in Lomzensi & Masouiæ Palat. Deo & naturæ referendæ grates. Nam quanto quis naturam habet præclariorem, tantò maiores dignitates expectet.*

Chyzinscij *in Ciechanouiensi. Si qui militat laborem non detrectat, & rebus gerendis omnibus adest, neq; vllam occasionem, nec temporis momentum benè merendi prætermittit: etiam qui merentur Patriæ & Familiæ, eadem attentare debent cum Chyzinsciis.*

Woynowscij, *Antiqua Familia & genere & meritis, apti & negotiis Reipub. & Aulis Principum, & Castris militaribus. Martinum in Curia Sereniss. Augusti, & pro meritis ad vitæ tempora præmia referentem meminerunt Acta Castr. Cracou. Alij transierunt ad M. D. Litu. ex quibus Stanislaus Woynowski subscripsit electionem Sereniss. Vladisl. IV.*

Glewscij *in Crac. Palat. Si turpe & indignum fuit ignauiæ causa res gestas maiorum Græcos in seruitutem proijcere, idem certè est & nobilitati Polonæ quæ Patriam & Parentes moribus indignis maculant. Quod cauent Glewscij.*

Lubochowscij *ibidem, Quia armis hostes vincendi sunt, & in his est salus Reipub. isti in Castris & cum hoste arma exercent & fatigant.*

Chrząstowscij *in Rauensi Palat. Plurimos referunt Historiæ, sed quia aliqui sunt armorum Strzegonia, alij Zadora, &c. difficile indagare de quibus fuerit sermo. Isti tamen delectantur capite virtutis, nempe caruisse vitiis.*

Gawłowscij, *in Masouia & in Palat. Crac. ex quibus Stanislaus in Cracou. reliquerat dignissimam prolem. Magna profectò fælicitatis pars est, filius bona mente præditus, erit enim columna Familiæ. Etiam Gawłowscios esse in Zakroćimnensi Terra, ex quibus Stanislaus miles ad senium in bello in Hungaria occisus. Reliquit Albertum & Martinum, ex Alberto & Heduigi Iasinska, Ioannes militiâ & iure nobili deduxit ætatem.*

Telinscij, *Ex quibus Cracouiæ est cuiusdam Epitaphium. Ven. Dominus Iulianus Telinski Canonicus Cracouiensis, & Præpositus S. Martini Cracouiæ vir literatus & amicis amicissimus 1531. obijt.*

Politanscij *in Maiori Polonia. Quia parentes magnum sunt numen prudentibus, Deum vt summum Parentem, Patriam, in qua sunt geniti, præceptores, progenitores ingenij, & genitores ipsos, digno afficiunt honore.*

Olewinscij, *Eximij viri in Castris, & præcipuè ad Coronouiam in cruento bello. Ex quibus* Dlugoss. *Dobieslaum Olewinski meminit, &* Bielsc. fol. 37.

Vadowscij *de Vadow, in Palat. Crac. & Lublineń. viri armis & bellica occupatione insignes. Venceslaus strenuus in Castris, & belli exercitio, qui ex Palat. Crac. ad Lublineń. transijt. Cum Kiśielinska reliquit filium Ioannem, qui ex Anna Dmuchowska suscepit Albertum eximium militem, qui cum Chmielecki pugnando contra Tartaros obijt. Ioannem occisum ad Chotinum contra Osmanum in pugna. Christophorum, & hic occisus à Tartaris. Thomam, qui contra Gustauum in Germania militando decessit. Iacobus cum Campiductore Regni Kazanowski militauit, tenet matrimonium cum Anna Stoinska Not. Terrestr. Lublineń. filia; ex qua suscepit Felicem militem eximium contra Moschos, cum Lisakowski consors eius Stocka. Stanislaum; Mathiam strenuè pugnantem in Prussia, in Moschouia cum Palatinide Russiæ, contra Cosacos rebelles ad Kumeyki & Starzec, cum Illustriss. Campiductore Regni Potocki Nicolao, consors eius Christina Występowná.*

Czechouicouij *Familia antiqua, dignitatibus, titulis, possessionibus in Samogitia clari, qui iure nobilium & Reipub. commodo plurimùm detulerunt, & familiæ & Ducatui inseruierunt. Ex quibus erat Iudex Castrensis Samogitiæ, & Ciuonius Widuklewscensis.*

Dobromirscij *in Podolia, Antiqua & meritis clara Familia, notabant Familiam suam à Krzykow. Ioannes vir amantissimus Patriæ, omnia pericula Regni, viribus & sumptibus propriis detrusit & sustinuit. Ex Sieciechowna reliquit prolem. Thomas Dobromirski, maiorum suorum merita & gesta sedulius imitando, collustrauit Familiam suam optimis virtutibus, cum Anna Wilczkowná reliquit prolem. Stanislaus Dobromirski, qui animo & pectore versando illud Poëtæ.*

Si quid fortè mali, aut facias aut mente volutes,
Vt lateas homines: certè Deus omnia cernit.

Pietati & fortitudini, quibus Deo, animæ & Patriæ redderet debitum incubuit. Simon Dobromirski, literis & nobilium dignitati in Comitijs Tribunalitijs, & Senatu proficuus. Notarius Terrestris Camenecensis in Podolia, vir sincerus, Deum timens, amicum obseruans. Reliquit prolem honesto & decori deditam Notarium Terrestrem Podoliæ.

Ksiazniccij, *ex Sendomiriensi Palat. Nunc in Podgoria Stanislaus atq; ipsius posteritas, Bonitati, Dexteritati, & Paci inuigilare student. Est regul. bon.*

Si quis te obiurget malè cùm quid feceris illi
Gratiam habe: & ne iterum queat obiurgare caueto.

Rilscij *de Rilsko, in Rauensi Palat. alij in Crac. alij in Chyouiensi. Multa cognomina prædicti Rilscij detulerunt inter se, nam alij vocantur Mosciczouij, alij Smigouij, alij Ianusskouicij, alij Wilkowie. Franciscus Magnus Procurator Cracouiæ. Ioannes Aulicus Sereniss. Sigism. III. Regis Pol. cuius filius Burgrabius*

grabius Cracouienſis, alter verò filius Samuel Capit. Rabſtineń. Cubicularius Sereniſſ. Regis Vladisl. IV. Petrus Notarius Terræ Rauenſis, Martianus Aulicus Sereniſſ. Regis Vladisl. IV. Simon Rilſki ex Catharina Chrzaſczowſka reliquit filium Stanislaum, qui ex Sophia Iaſſkowſka armorum Kościeſſa reliquit duos filios, Albertum Tribunum Zytomirienſem, Notarium Caſtreń. Chyouień. hic tenet matrimonium cum Sophia Grodecka Subiudicis Podoliæ, Stanislai armorum Starykon filia, Stanislaus alter filius Notarius Caſtreń. Zytomirień. cum Liplanſka ſuſcepit Sacramentum matrimonij. Fælicem Rylſki refert Epitaph. Vladislauiæ, Canonicum & Iuris Pontificij Doctorem, & Cantorem Prælatura. Referunt quoq; Hiſtoriæ Stanislaum Rilſki, in Palat. Crac. qui ex Vieyſka reliquit prolem.

Zaborowſcij, *in Palat. Syradienſi. Ex quibus Stanislaus Zaborowſki, poſt militares & Aulicos actus, ſpiritualem vitam elegerat. Decanus Eccleſiæ Collegiatæ Vnieiouień. Oppidi Archiep. Gneſneń. factus, exemplo illius Ioannis Romani, qui liberis quibus bona ſua reliqueret carens, illorum SS. Virginem hæredem inſtituit, in eiuſq; honorem ex his bonis Templum ampliſſimum, quod ad Niues ſiue Mariæ Maioris nuncupatur Romæ ædificauit, hic ſimiliter bonorum ſuorum Paternorum, eandem SS. Virginem hæredem reliquit, nam vendito ſuo patrimonio in illa Eccleſia Confraternitatem SS. Roſarij B. Virginis inſtituit, dotauit, altari conſtructo, calicibus, apparamentis ornauit, Capellanum ſeu Promotorem illius Confraternitatis ſufficienti illi prouiſione, in hunc finem aſſignata inſtituit, vt in ea hæc deuotio SS. Roſarij perpetuò vigeat, prout & nunc feliciter ex ſingulari affectu erga SS. Virginem, illorum Oppidanorum ſuccedit.*

Roguſcij *in Maſouia, Sylueſter Roguſki, circa Annum Dńi. 1577. Varſauień. & Vladislauień. Canonicus, Sereniſſ. Annæ Iagelloniadæ Reginæ Poloniæ, Stephani Regis Conſortis, Medicus doctiſſimus.*

OSTRZEW

OSTRZEW aliâs PIEN.

DELINEATIO.

EST truncus arboris coloris albi, retinens abſciſorum ramorum quinque ſigna, à parte ſiniſtra tria, à dextra duo, in campo rubeo. Super coronam ſunt quinque pennæ Strutij.

ORIGO.

EX Bohemia in Regno Poloniæ reperiuntur & ortum tenent ſub Vladislao Hermano poſt Annum 1082. Reperiuntur enim in Bohemia differentia hæc arma. Nam Vlricus Princeps Sileſiæ filius Boleslai. Biercouicio Domino in Drzenica, qui Polonos ad Pragam depopulantes fuderat Baronem, & primum conſiliarium fecit, qui dum pro armis vteretur vnica arbore ſecta, adiunxit ipſi alteram, vt in modum crucis deferat, & ſeCturam ſextam addidit, atque ſuper galeam inter alas aquilæ vnicam arborem ſectam inſcribi præcepit. Iaromirus etiam tertius filius eiuſdem Boleslai, ſimilia arma contulit, arbores ſectas cum quinque ſciſuris decuſſatim poſitas cuidam venatori. Hic enim ad venationeu à Virſouijs euocatus, quod ibi occidi debuiſſet, ſecretum Principi aperuerat dictus Horoua. Vtuntur ibi his armis Venatorijs Domini de Lipe, Krzynieccij, Domini de Lichtenpergo. Sed in galea ad caudam pauonis, & Carpionem nunc deferunt. *Ita Dubrauius, ita Parroc. in Horto Regali fol.* 183.

MEMORIA PERENNIS.

QVantos habuerint varia ſecula ardentes æmulos in firmandam perennem nominis ſui memoriam, tot Symbola, Statuæ, Epitaphia, Pyramides, & Carmina etiam minus ingenioſo referunt. Mihi quidem placuit tam inſignia arma penetranti, memoriæ perennis fuiſſe monumentum. Quis namque ſecura contemplabitur mente arbores ſectas, quæ dijs in honorem ramos & virgulta conceſſerant, labilem in memoriam deueniſſe? Vide *Alexandrum ab Alexandro lib. 4. Genialium.* Arbores *inquit* aras ſuorum numinum fronde adornaſſe. Ioui eſculo, Apollini lauro, Mineruæ olea, Veneri Myrto, Herculi populo, Baccho hedera, Pani pinâ, Diro cupreſſo, &c. frondes in honorem obtulerunt. Si verò ſepulchris inſigniorum virorum qui Patriæ, qui Reipub. qui Senatui, qui Familiæ, ſe ſuaque deuo-

uerant exquisiti honores fiebant, arborum ramus Cupressi Piceæ, Tædæ, Ilicis admouebatur, *Ouid. 3. Trist. Homerus, Virgil. in Æneid. retulerunt.* Ergò trunci arborum, priuati ramis, tristi memoria, imò graui silentio sepelientur? Absit. Erit illorum perennis memoria, vnde Virgil. de Misseno.

Pinguem tædis & robore secto
Ingentem struxere pyram.

Est talium arborum vox, *Dijs & Illustribus honorem reddidimus, obtulimus* vnde Ouidius.

Et quantum trunci tantum mea nomina crescent
Crescite, & in titulos surgite rite meos.

Et Aristenes lib. 1. Epist. 10. optando inquit: *Vtinam & mens vobis arbores & vox esset, hoc vnum dictaretis de Cydippe pulchra. Dempster. ad Caput* 40. *Rosini.* Dum arma Ostrzeuciorum contemplor secta, & sine cruce, non possum non ominari memoriam perennem. Nec possum suspicari illud Alciati.

Arbustum geminos non alit Erithacos.

Nam cum videam quinque nodos & sextum verticem, iam si truncum tegat terra, & latitent in cespite Nimphæ: dicendum mihi restat plurimos beneficio, multos honore, non modicos humanitate, vos recepisse & refecisse. Querci fructibus victitasse antiquos Arcades, tradunt Rom. Historiæ fructibus autem Ostreucij, vltra annos quingentos in Regno posteritas alitur & viuit. Arboribus truncis prosperatur sanitas humana, vt Reumbarbaro, Ligno sancto, &c. Trunco autem vestro, Respub. sanitatem, locis circumuenti libertatem, oppressi milite subsidium retulerunt. Hoc vobis Tomislaus Hermanni in Exercitu Præfectus in ornamentum reliquit familiæ, hoc Domini in Lichtenbergo, hoc in Regno vestri antiqui proceres commendarunt. Igitur animis vestris inscribite illud Meandri. *Quisquis suapte natura ad bona procliuis fuerit, Nobilis est.*

LINEA FAMILIÆ OSTRZEWSCIORVM.

T*Omislaus Ostrzeuius, qui primus hæc nobilitatis arma ex Silesia & Bohemia in Regnum intulit, sub & cum Vladislao Hermanno Anno* 1082. *Maximus vir bello tempore tunc ob fratris decessum Regis turbulento. Gratuletur ergò posteritas ipsius sibi non gloriando ex rebus fortunæ, sed ex his quæ ab ipso processerunt.*

Wierzbiccij, *in Chelmensi & Dobrzynensi Terra. Seruire nobilem decet, dico seruire moderatè non immoderatè, sed soli Deo seruimus moderate & mediocriter, hominibus autem immoderate. Nam Deus viris temperantibus est voluptas, stultis autem est lex. Homo autem homini plus est lupus quàm Deus.*
odkouij *in Chelmensi Terra, Quia multorum malorum sunt prætextus & velamentum opes, optimum putant participes bonorum suorum habere pauperes.*

peres. Dicit enim Scriptura: Quod vni ex his fecistis mihi fecistis, & misericordes misericordiam consequentur.

Lętowscij *in Prussia, Spe fulcire Familiam laudabile quidem, sed sicut anchorâ vnâ non semper fulcitur nauis, ita nec vnâ spe homo. Vbi ergò deest hominis adiutorium, Deus speretur.*

O V A D A.

DELINEATIO.

EST porta Vrbis cum duabus ianuis, supra quam est corona Regalis in campo rubeo, porta aurea. Super coronam tres pennæ Strutij.

ORIGO.

ACquisita sunt in nigra Russia, dum Boleslaus Audax adorsus fuisset, portā aurеam Kiiouiensem. Vbi enim miles antesignanus comilitonum Sereniss. Regem in belli feruore ad portarum custodes securè deduxit, & portam patere Regi obsides coegit, ista arma Ouadæ militi dicto collata euiternè fuerunt.

PORTA REGIA.

QVæcunque forti & intrepido pectore acquiruntur, regiâ fortitudine acquiruntur. Quapropter ipsis fortibus à natura regium nomen tribuitur. Leo dicitur Rex animalium, Aquila auium, Draco serpentum. Et quoniam ipsâ fortitudine Boleslai aurea Chyouiensis porta adepta fuit, meritò etiam arma hæc quæ talem fortitudinem & portam exprimunt, porta Regia nuncupanda veniunt. Obseruabant quondam in horto Regali Elisabetham neptem Casimiri Regis Poloniæ, Ducissam Stetinensem, Matrem Sigismundi Bohemiæ & Vngariæ Regis, tantæ fortitudinis fuisse, vt manibus soleas equi ferreas diuideret, secaria cocorum, ceu bibulam complicaret, loricam militarem, ceu telam discerperet. Magna est hæc fortitudo & miranda, sed non est fortitudo heroica. Regis Boleslai heroica est, nam post tot Duces Chyouienses ex Moschis, Lituanis, & Russis, post tot ligas ipsorum cum Scythis, Turcis, Vngaris, Græcis, pectore heroico, Regio,

Augusto, Chyouiam obsidendo, instando, irrumpendo, cæpit, possedit & Regno adiunxit. Quæ quidem fortitudinis regiæ specimina dum hæc nobilitatis insignia edocent & exprimunt, etiam illum cui collata fuerunt non nisi fortissimi animi virum liquidò ostendunt. Refert *Plutarchus in Quæst. Rom.* Fuisse Romæ Portam, quam fenestram vocitabant, iuxta quam erat cubile Fortunæ. Dixerunt aliqui consuetudinem fortunæ in hoc passu explicatam fuisse, at Plutarchus quid veritatis esset aperit. Prisco Tarquinio Rege demortuo Tanaquil generosa & regia fæmina persuasit Romanis per fenestram vt Seruium iu Regem eligerent, vnde tale tetulit porta suum Romæ memoriale. Occidentibus igitur Ducibus Russorum, Orientibus verò Regibus Polonorum, Ouada miles proposuit militibus. *Nunc eligite vel vitam vel mortem, fauebit Deus, Mecum ite, Regem ducite, Victoriam ponite, Triumphos expetite, Laudem Domino canite.* Fecit quod voluit, & Rex portam Chyouiensem in fenestram redegit. Qualem portam? Fidei & cæli. Habeo in Ordine Sancti Guilelmi in Gallijs Monasterium vocatum Portam cæli. Et meritò, Nam in claustro viuentes, rarius cadunt, citius resurgunt: aperitur in claustro ostium lectioni, in Capitulo confessioni, in Ecclesia orationi. Claustrum igitur est Porta cæli, sed hoc tamen dispositione & exercitio At Chyouiæ aperta porta per Serenissimum Regem facta est Porta cæli. Nam Fides Catholica ibidem firmata, Cathedra Episcopalis erecta, Religio introducta, Schismata perpolita, Gens morigerata in dies inuenitur, & conspicitur.

PAWEZA.

P A W E Z A.

DELINEATIO.

SVNT tres gladij in vno pomo ad modum stellæ dispositi, crucibus sursum, supra pomum verò inter duos gladius ponitur crux quasi pomo inserta. Super galeam pennæ Strutij in Regno ponuntur.

O R I G O.

DEscendunt hæc arma ab Herburthis, seu ab armis illorum. Vnde in Stemmatibus Dobromili consensu Ioannis Fælicis Herbort editis dicitur. Paweza sunt arma Slauorum antiqua, vtebantur his armis Gethæ seu Gothi, qui ex genere Slauonico ortum habuêre, sicut ex Epitaph. Posnaniæ Boleslai Chrabri colligitur, in Anno 1025. erecto. Rex Gothorum seu Polonorum legimus. Primùm hæc Arma in Saxoniam, vbi Slaui omnes erant Carolo Magno regnante, sicut & nunc Vindi ibidem plurimi reperiuntur. In tantam dignitatem venerant, vt Principum quoque honore dignarentur in Saxonia. Addit Nicolaus Guiciardinus, Minorem Fratrem Ducis Saxoniæ nomine Herburthum Carolus Magnus gratiâ belli in Vngariam & Morauiam deduxit, in quibus locis ob speciosa merita illorum plurimas possessiones à Garolo donatas tenuerunt. Et quia duos gladios pro stemmate deferebant, addidit ipsis tertium gladium cum virenti pomo & cruce, & ab illo Herburto cognomen receperunt. Ex Vngaria verò Casimirus Magnus vocatos in Regnum Poloniæ stabiliuit, & claris honoribus decorauit. Hæc ibi. Sed ad differentiam quandam inter Familias Domus Herburtorum (sicut nouiter quoque patet in Ecclesia Ordinis Prædicatorum Leopoli in Epitaphio Nicolai Herborth Castell. Camenecensis Capit. Scalensis, perpetui Rothmagistri & Ducis Copiarum Nati, ex Przerębska & cum Zolkiewska liberos procreanti) vtitur his armis sine cruce, aliæ autem Familiæ cum cruce.

DIGNO MERITO DIGNVM PRÆMIVM.

ALTO Dei consilio & ordine factum videmus, vt Sole oriente dies oriatur, occidente verò mox accedat. Ita quoque recta hominum iustitia & condigna lege cautum habemus, vt meritò bono optimum præmium,

præmium, demerito verò digna pæna tribuatur. Quapropter Magistrum incitando ad dignum meritum Seneca scribendo ad Lucilium inquit: *Oportet illos esse in sententiis iustos, in verbis veraces, in actionibus honestos, in externa iustitia mites, & ante omnia in accipiendis donis abstinentissimos.* Qua de ratione Epaminondas missos ad se legatos ferentes munera animo corrumpendi, prius eos ad prandium venire iussit, apposita mensa vilis, bibebant vinum acidum, & *ait*: Abite & domino vestro mea prandia narrate, quibus me contentum non facilè suis muneribus ad proditionem alliciet. *Stobæus serm. 1. de Prudentia.* Seuerior Cambises, qui Sisamnem iniquè propter pecuniam iudicantem excoriauit. *Herodot. lib. 5.* Videant igitur qui mereri volunt iudicio, turpe illud esse

Accusatiuus si venerit ante Tribunal
Atq; Vocatiuus quamuis fuerit peregrinus
Proficit in nihilum: si venerit absq; Datiuo.
Dum diues loquitur, verbum Salomonis habetur,
Dum pauper loquitur, tum barbarus esse videtur.

Sit igitur ad promouendum meritum honestum Ludouici Pij Imperat. doctrina sufficiens. Hic post mortem Caroli Magni congregato Procerum Aquisgrani Conuentu, iussit Prætoribus nihil munerum accipere, pauperes summoperè commendauit, vetuit ne populum extraordinarijs tributis nouisque seruitutibus expilarent. *Auentinus lib. 4. Annal. Boiorum.* Dum Arma nobilitatis prædictæ considero, quod tanta præmia dignitatum & honorum consecuti fuerint, est in causa dignissimum meritum. Quapropter cuidam indigno Imperatori dictum erat: *Tuo te gladio iugulo.* Et inquieto Maslao appositum Singraphe: *Alta petisti, alta tene.* Vnde Tympius in speculo boni Magistratus meritum bonum declarando reliquit.

Non reddere bona pro malis, malum est,
Reddere mala pro malis, peruersum est.
Reddere mala pro bonis, pessimum est.
Reddere bona pro bonis, æquum est.
Reddere bonum pro malis, optimum est.

LINEA FAMILIÆ PAWEZA.

HErbort à quo primùm denominata hæc sunt arma Herburthorum, quæ Paweza dicta, quia vndiq; viride pomum crucibus & gladiis ligarunt & circumdederunt, & hoc ex Slauonico idiomate.

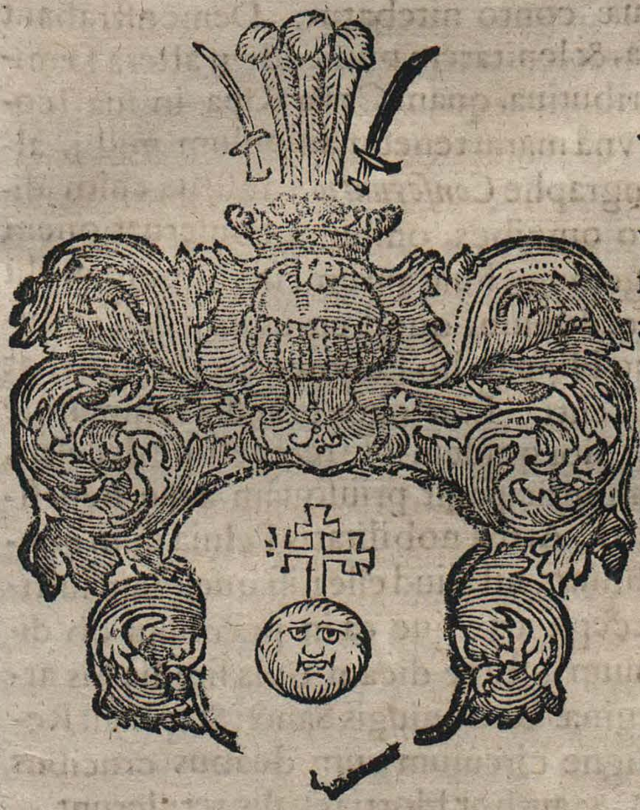
Zawisij, *Antiqua in Russia, Podolia, & Pocutia familia, militaribus disciplinis & tropheis clara. Hi Russorum errore reiecto in gremium S. Rom. Ecclesiæ adsciti, reddunt viua ornamenta cum posteris Reip. & Familiæ. Optimè quidam ludebat, dicens;*

Ignauus

Ignauus stupidus stultorum nomen habebit
At sapiens doctus tutus vbique nitet.
Dum stimulat virtus cui bonum corde resedit,
Vt fas est vigeas, dum tua fata sinunt.

Voronicij, *in Chyouiensi Palatinatu, quorum aliqui Schysmate reiecto Ecclesiæ veræ adhæsere. Philonus Succamerarius Chyouiensis reliquit filium. Theodorus, Pocillator Chyouiensis, miles strenuus & eximius, filius suus in Palatio nunc Vladisl. IV.*

PEŁNIA seu PLENILVNIVM.

DELINEATIO.

EST Luna in pleno spheræ circulo, ex cuius vertice exurgit crux, suis in lateribus cruces deferens, Luna est alba, crux coloris aurei. Super coronam sunt tres pennæ Strutij, à parte verò leua & sinistra sunt singulæ frameæ, manubrijs ad coronam versæ, acuminibus suis coronam defendentes, campus est rubeus.

ORIGO.

A Duce fortissimo Russorum Lubartho initia retinent. Casimirus Rex Polonorum, circa Annum 1349. obsidendo Volodimiriam & expugnando, eximius & actu bellico strenuus miles Lubarthi Bogdanus de Iuanice, luna tunc noctu splendente toto suo circulo, adijt exercitum Regium & totam vim, fortitudinem, numerum, & apparatum reuidit & collustrauit. Quod vbi retulit fidelis & prodigus suæ vitæ miles perturbato Duci, animum Dux resumpsit, audaciam armauit, loricas & gladios adijt, ad vltimum liberatus ex insidijs, tàm præstanti militi & victoriam pronuncianti, in præmium æuiternum talia arma Bogdan & Pelnia dicta, liberè & gratanter concessit.

IVSTITIÆ NVMMVS.

SVmma iustitia est, reddere vnicuique quod suum est. Sed quia iustitiæ non vnica solùm consideratio est, ideò non vniformiter etiam in nummis Imperatorum & tabulis efformatam videmus. Est iustitia authoritatiua, quæ etiam ferocem domat, ideò in antiquo nummo cernebatur iustitiæ effigies, claua supra leonis caput postremis pedibus residentibus iniecta. Inquit enim Orpheus in hymno iustitiæ,

Semper frangis enim omnes
Quicunq; iugum non subierint tuum.

Est iustitia vindicatiua, ideò antiqui effigiei illius fasces cum securi ad lancem statuebant, subscribendo *Pereat mundus, & fiat iustitia.* Est iustitia comminatiua, ideò in effigiem ipsius formabantur duæ mulieres; vna, quæ fractum gladium gerebat, altera, quæ conto nitebatur. Demonstrabant enim seueritatem cohibitam in prima, & lenitatem puniendi in altera fæminarum. *Pier. lib.* 42. Est iustitia distributiua, quam Cæsar Ripa in sua Iconologia expresit: Laureata fæmina vnâ manu tenet manipulum millij, altera circulum aureum, appositum singraphe *Conseruatio.* Iustitia enim distributiua æqui bonique consulendo omnibus, omnium conseruationem præsefert & desiderat. Confert huic granum, huic aurum, isti honorem, illi vtilitatem, Quocirca Philippus Macedonum, quod citiùs non descendisset ad iustitiam distributiuam cum suo Hipparcho Euboico acerbè dolebat atque mitiganti suum dolorem & dicenti, Erat natu grandis tempestiuè decesit, ita respondit: vt dicit *Plut.* Sibi quidem ipse tempestiuè decesit, sed mihi præpropere, mors enim illum anticipauit priusquàm à me beneficium acceperit nostra dignum amicitia. Arma nobilitatis Pelnia dum considero, & originem illorum mente rumino, nil aliud esse nisi quendam iustitiæ distributiuæ nummum video; accepit namque ea in præmium ob dignum & militare meritum, vel nummum iustitiæ dicam quia similia his arma in nummo aureo Vngarorum Reginæ & Coniugis Sancti Stephani Regis contemplor, deferebat enim insigne circulum cum duabus crucibus desuper, sicut Dubrauius *lib.* 11. *fol* 96. & author Horti regalis retulerunt.

Ergò ô fortuna viris non inuide fortibus
Sed æqua bonis præmia diuide.

BENEFICENTIA LVNÆ.

MAxima est beneficentia Solis, innuit hoc ipse Conseruator orbium, dicens: *Solem suum facit oriri super iustos & iniustos.* Innuit & ipse Arist. qui dicit: *Homo & Sol generant hominem.* Verùm Lunæ quoque est non mediocris beneficentia. Licurgus Atheniensium Legislator, inter optimas leges sanxit: *Milites vt plenilunio hostem adeant.* Hoc enim non mo-

non modicum expreſsit beneficium lunæ. Non enim ideò legem ſanxit, vt commodius pugnarent cum hoſte die noctuque pugnando, nempè ad internecionem ipſius, ſed etiam vt beneficio lunæ, ſi bellum infauſtum fuerit, ſaluti ſuæ aptius prouidere valeant. Nam ſicut Ioſue fæliciter pugnando ad ſolem deducebat ſermonem: *Sol non mouearis*, ita flaccidus & deuictus miles noctu vitam conſeruando optat ſibi tempus à luna dicens: *Luceas ô Luna*. Demùm beneficentiam lunæ & ex hoc cernimus, quod luna ſol noctis appelletur, non ſolùm ob aliquid caſuale. Conſpectæ namque tres lunæ ſimul in diuerſis locis Cn. Domitio, & C. Fannio Conſulibus, vt *Plin. lib.* 2. *cap.* 32. refert, à pleriſque ſoles nocturni, quia miro modo tunc terram illuſtrarant, appellati fuerunt. Sed ſoles dicuntur ob ſummam beneficentiam his ſublunaribus, quia ſicut ſol in die, ita luna in nocte, illis conferre conſueuit. Vnde quidam Poetarum.

Vaga cingitur aſtris
Luna, et in Oceanum *riui cecidere minores.*

Quapropter Ægiptij Mineruam Saim hoc eſt Lunã ab illis ſic nuncupatam ſummis celebrabant ſolennitatibus, & feſtum illi Lychnopopæiam dictum conſtituerunt. Hoc eſt lychnos nauigijs imponebant, & Nilo ad vrbem Saim peruehebant, & vbi ad templum in quo ſimulachrum Deæ collocatum fuerat peruenerunt, accendebant Lychnos, vnde Sais per totam noctem ſacro igne quaſi in meridie ſole illuſtrabatur. *Themiſtius* Orat. 1. *ad Imperat. Conſtantinum*. Arma præſentia nobilium dum conſidero, non immeritò Lunæ beneficentiam nominabo. Neque ſolùm ex illâ ratione, quod quadam beneficentia Lunæ plenæ acquiſita fuerunt, ſed eò plurimùm quod ab his præſtantiſsimis & bello claris triumphatoribus qui illis inſigniuntur, ampla Patria & Reſpub. ſuſceperit commoda & beneficia. Si enim antiquos & modernis temporibus conſiderabimus Iuaniccios, illi Patriæ nedum ſubſtantiam ſed vitam, nedum ſe ſed & filios, conſecrarunt, reddiderunt. Reipublicæ verò, quæ Fide non Græca, Religione non diuiſâ, conſilio non ſuſpecto, fulcitur & permanet, animum vires opera, pleno affectu totoque pectore immolarunt, ſanctificarunt. Quocirca ſanguine & hoſtium gladijs in Moſchouia, Vngaria, & Patria id teſtificati in æuum, muniuerunt, ſigillarunt,

LINEA FAMILIÆ PEŁNIA, ſeu BOCHDAN.

Bogdanus *ſeu Deodatus, cui talia nobilitatis arma primùm à Lubartho ad Volodimiriam in Volhynia pugnanti Anno* 1341. *collata fuerunt. Quod concinnè ſatis quidam carmine adnotauerat.*

Stemma vetus titulum ducens à nomine Bochdan,
Quod crux tergemina lunaque plena regit,
Eſt ortum in bello cum Bochdan nocte latentem
Sub caſtris hoſtem circumeundo notat.

Hoc quia ter fecit, pleno sub lumine noctis,
Crux illi triplex, Lunaque plena datur.

Tam strenuus miles superatis plurimis hostibus Fidei et paci aduersantibus, morte militari et in campo tropheo decessit. Facta enim incursione in Regnum Tartari dum Volhynensem tractum deuastant, ille ad arcem Litouisiam dum accurit, circumseptus à Tartaris mediis in telis vnà cum aliis fortiter occubuit. Extat memoriale ipsius ad Serdiatice propè Litouisiam, vbi numerosa sepulchra occisorum, à duce suo Iwánicki nomenclaturam, et in præsens Iuanice retinent. Reliquit duos filios, Adrianum & Iliam, seu Heliam, viros ceu inter incommoda Tartarica & pericula natos, ab ipsa natura bellicis occupationibus aptos et deditos. Adrianus contracto matrimonio cum filia Iuasci, siue Ioannis Hutor, suscepit filium Iacouum seu Iacobum, qui atritis in bello humeris, sagittis & arcu, nacta occasione in domo Stecij seu Stephani Hulanicki filiam eius in coniugem sibi elegit, cum qua habuit Fedorium & Zancum seu Zachariam. Quiquidem Zanko quia ad ipsam lanuginem in Vngariam discesserat, ibidem miles cum Sereniss. Rege Vladislao ad Varnam Familiæ suæ monumentum gloriosum reposuit. Anno 1444. Ilias Adriani frater, post terrores & vigilias militares cum filia Daszko seu Damiani Dederkalo, reliquit Michnum seu Michaelem. Qui cum filia Vanko Koptewicz, susceperat Hrehorium seu Gregorium. Ipse verò Michael cum Constantino Duce in Ostrog M. Litu. Duce. ad Socalum 1519. Marti victori, Familiæ atq; Patriæ, Parenti, sanguine sepulchrum conspersit & occubuit. Anno verò 1523. triennio scilicet post decessum Michno seu Michaelis facta est diuisio bonorum inter filios Chuedkum seu Fedorium Iacobi, & Hrehorium Michaelis. Quam subscripserunt semen Dux in Zbaraz, Fedorius Poki, semen Fedorowicz Lachowski & Kudimus Drewinski. Fedorius seu Chwedko Iwánicki, reliquit filium Bohusium cum filia Eustachij Szpakowski, qui habuit duos filios Vaskum seu Basilium, cum Illustriss. Duce in Wisniowiec Michaelæ Cerkassen. & Caniouien. Præfecto militem, occisus à Tartaris, cyppo suo denominauit campum, Iuaniccij Mohiła, & Laurium seu Laurentium alterum filium hæredem totius Villæ veteris Iuanice Anno 1534. Qui vnionem Volhyniæ cum cæteris nobilibus iuramento confirmauit cum Regno 1569. Exactor contributionum Regni in Pal. Volhyneń. Cum Iwánicka dum gradū consanguinitatis excessit Matrena contracto matrimonio, reliquit duos filios Lazarum, & Timofiū seu Tymotheum, cum qua pro dote accepit villam Wola Iwánicka seu Piski. Hrehorius verò qui diuisa bona cum Chwedkone tenebat, cum Olechna Diochtij, suscepit Sienkum filium, qui cum filia Iacyk Litynski habuit Gregor. & hic cum Olechna filia Petri Zerkało Koniewicki reliquit Alexandrum, ex hoc Simeon cum filia Andreæ Korowai, qui cum Matrena Iuachni Krasnosielski filia in dote accepit Nowe Iwánice, & ita Iwánice villæ, vetus & Nowa Iwánice ad Iuanicciorū possessionem deuenerunt. Tymotheus Laurini seu Laurentij Iwánicki, parentis

rentis

rentis sui imitator in bono & honesto, amator pacis domi, & castrorũ foris, cum Bochdanka Prazowska suscepit Laurentium. Hic habuit quatuor filios. Fridericum qui militari exercitio in Castris Regni, & M. D. Litu. solidè deducto, plurimis expeditionibus fortitudinem animi & audaciam exertituum Ducibus declarauit. Demùm collectis duobus millibus copiarum, cum consensu Reipub. in Germaniam, pro Imperiali Maiestate venit, commissisq; aliquot prœliis cum Gustauianis et ipsi adhærentibus, ibidem obijt, & in sacello Imperatorum fortunatus Oberster sepultus. Eius fratres germani vires suas Marti & Bellonæ sacratas perpetuæ memoriæ deuouerunt. Nam Venceslaus in expeditione Moschouitica, Ioannes in expeditione Turcica ad Chotiniam occubuerunt. Alexander autem quartus eorum frater valetudine castris & expeditionibus debilitata, cum Iuanicka Matrena quintum gradu attingentem, suscepit sacramentum matrimonij. Lazarus Iwanicki Timothei frater & filius Laurini, Politicam & iura Volhyniæ post militaria certamina amplexus fuit, quibus & Familiam suam cohonestauit, cum filia Stephani Hoholewski, ex Palat. Belzensi armorum Iastrzębiec celebrauit matrimonium, & reliquit filios quatuor. Primum Gabrielem, ex praxi militari Campiductori pro tunc Regni Zolkieuio apprimè dilectum, & ab illo in Castris diuersis castrorum titulis honoratum. Dux in Ostrog Ianusius Castell. Crac. dum Capit. Volodimirien. priuilegium obtinuit, illum Iudicem Castrensem & Vicecapitaneum constituit. Cum Bykowska Apollonia armorum Kmita Czarnobilensium tenuit coniugium. Secundum Mathiam, qui literis ornatam iuuentutem & Cancellariæ Volhynensis stylo & praxi collectis, demum militaribus vigiliis, ad sui Palatinatus dignitatem, in aptum & morigeratum nobiliter ciuem sese collegit, & disposuit. Erat vicibus quatuor deputatus ex Palatinatu Volhyniæ ad correctionem iurium & compositionem inter status. Candidatus pro Notario Terrestri Volodimir. & Luceoriensi. Elector Sereniss. Vladisl. IV. Regis, nunc feliciter nobis & vtinam Nestoreos in annos regnantis ex Palatinatu delectus, Vice-Capit. Vlodimirień. sub Illustriss. Duce in Zaslaw Georgio, beneuolus, iucundus, dilectus, & honoratus ab omnibus incolis seniculus. Illi consors Margaretha de domo Kurczeuiciorum qui ante vocabantur Koriati, armorum Kurcz. Tertium Ioannem. Hic eximius miles, & Castrorum obseruator acerrimus, bello clarus, conuersatione acceptus, experientiæ in sago notabilis, post expeditiones Liuonicam, Moschouiticam, Valachicam & cæteras, post decessum Coniugis Annæ Iezowska armorum Poray ex Syradiensi Palat. relictis ætatis maturæ filiis, contemptis fortunæ & corporis bonis, peregrinationi sacræ, Romam, Hierosolymam, et in alia sacra & deuota loca eundi, animum adiunxit. Ipsius sunt filij Constantinus, qui adolescentiam literis, virtute & moribus ornatam in eximiæ spei expectationem detulit, & ad spiritualis status dignitatem disposuit. Vnde ab Illustrissimis Episcopis Luceoriensibus variis dignitatibus Ecclesiasticis honoratus,

etiam in numerum Canonicorum Luceoriensium adscriptus fuit, & ad Iudicia Tribunalicia Regni deputatus est, vir iudicij excellentis, & Ecclesiastes honorabilis.

Fælix sorte sua est tetras cui frangere classes
Fas erit Hæreseon vindice cruce sua.

Eius germani fratres Suentoslaus & Stephanus maiorum facta imitando post pulueres Scholasticos, gladiis conscribunt famam domus suæ nobilis & sanguine hostili. Immedicabile enim vulnus Patriæ, ense resecandum est, ne pars sincera madetur. Quartum Georgium, qui dum florem iuuentutis bello consecrasset, in Moschouiam cum Demetrio Moschorum Imperatore miles properauit, vbi dum optima retulit ex hoste tropheа, Rothmagister ab Imperatore Moschorum denunciatus fuit, ibiq; ceu fidelis Achates in seditione Moschorum fortiter occubuit. Filiæ autem prænominati Lazari quatuor fuerunt, Helisabeth Georgij Outoczynski, Iudicis Terrestris Vlodimirień. Theodora Hreborij Kisiel Subiudicus Vlodimir. cuius filius nunc est Castell. Czerniechouiensis. Alexandra Ioannis Bohouitin, Regina Alberti de Grochow Ponętowski consortes. Thobias filius Gabrielis nepos Lazari, qui collecta educatione decenti in aulis magnatum, vitæ sedatioris merita contemplando, accepit iuramenti perpetui vinculum cum Theodora Czapliczowna armorum Kierdey. Paulus illius germanus, vt familiæ suæ accumularet incrementa, in Gallia, Belgio, Hollandia, Flandrobelgio, &c. acuit ingenium & vires, atq; spei virentis expectatam reliquit spartam. Stephanus filius Mathiæ & Lazari nepos, spretis mundi illecebris religiosam vitam cum austeritate in Ordine Prædicatorum professus fuit, atq; ob literarum dignitatem, & Theologiam facultatis Theologicæ Lector creatus, Crac. decessit. Samuel germanus suus antecessorum in sua familia merita adaugendo, militaris periculi socius, in Prussia cum Gustauianis ad Czczouiam seu Darsauiā pugnando, occubuit. Daniel vltimus frater, militares & Castrenses actus prosequendo, in pacaciorem statum consorte filia Wolscij accepta transijt. Ergò clarissima domus

Fac repetas animo sumens exempla peracta.

PILAWA

P I L A W A.

DELINEATIO.

SVNT duæ cruces & medium tertiæ à parte leua coloris albi, in campo ceruleo. Supra coronam & galeam, ſunt quinque pennæ Struthionum.

O R I G O.

ERAT Zyroslaus ſtrenuus & magnæ experientiæ miles Boleslai Criſpi Polona ſceptra regentis temporibus, qui plurimis trophæis in bello clarum nomen ſuum deduxerat, præcipuè tamen in Pruſsia ad Pilauam. Nam cum Pruſsi iteratis vicibus Chriſto fidem & fidelitatem Regi depoſuiſſent, & vice tertia eadem animo concepta efficere deſideraſſent, Boleslaus Rex cognita fraude bellum in vindictam ſceleris indixit. Fit congreſſus. Zyroslaus Leonidis pectore in hoſtem irruens, viribus fractis, eum qui totius mali ſentina & dux fuerat, in ipſo vmbilico militum perfodit & interemit. Idem Zyroslaus in bello Ruſſiaco cum Caſimiri Iuſti Parente & Rege Poloniæ, & ipſo Caſimiro pugnando alacri fronte meruerat inſignia præmia & promiſſa Regia, ſed fortuna diſtulit Regum morte accelerata. Igitur Caſimirus Iuſtus Rex Poloniæ copia meritorum Zyroſlai etiam ſub Boleslao Criuouſtio inchoatorum perſpecta, Maieſtate Regia Anno 1179. talia ſibi arma in perpetuum inſigne cum diuerſis bonis & poſſeſsionibus contulit, quæ nedum antiqua ſua merita & noua præmia exprimerent, ſed etiam fortitudinem victoris & hoſtium perfidiam explicarent. Erant baptiſma bis ſuſcipientes & reijcientes hoſtes, Zyroslao dantur ideò duæ cruces, cogitarunt fraudem tertiò per baptiſma hoſtes, datur Zyroslao victori & vltori fidei & perfidiæ media crux: ad Pilauam in Pruſsia hoſtes peccarunt, ad Pilauam quoque Zyroslao bellanti arma conceſſerunt.

Sic fauſtum fœlixq; tuum inſigne
Sic fauſtum fœlixq; tuum augurium
Sic fauſtum fœlixq; tuum trophæum
Sic fauſtum fœlixq; tuum nobilitatis decus
Viget, viret, viuit
Nomine, fama, gloria.

CAMPVS

CAMPVS CÆLESTIS.

EQuidem generans non facit formam vt *Aristotel.* 7. *Meth.* docuit, quapropter minoris consequentiæ & fælicitatis campus erit vt producat cælum vel sit cælestis, verùm non sine graui animaduersione Pilauiorum Stemma campum cælestem nominabo. Nec solùm moueor titulo Perillustri inuictissimi olim Osualdi Anglorum Regis militum, qui locum in quo Rex erexerat crucem pro Impetranda à Domino victoria Heonsefeld, hoc est campum cælestem nominarunt. *Beda in Hist. Angli. cap.* 2. Nec solùm moueor quia cruces floratas & floridas quasi campum cælestem exprimentes author Cathologi gloriæ mundi legentibus offert: sed quia Stemma nobilitatis Pilawa quendam campum cælestem repræsentat. Quid namque crux ista vna, altera & media est, quam flos quidam ex crucibus compositus campum quendam sanctissimum præseferens & exponens. Liceat ergò dicere, campus hic, campus cælestis est. Noui multarum differentiarum cruces, sunt rectæ, fixæ, patulæ, potentiatæ, cruciatæ, floridæ, &c. & quælibet harum sacramenta multiplicia exprimit, sicut arma nobilitatis Gallicæ id demonstrant, sed quæcunque sunt differentiæ, nobilitates, dignitates crucis diuisim sumptæ, in vestris armis Pilauij coniunctim leguntur & apparent. Nam inspicienti Arma vestra, offert se oculis subitò crux & recta, & fixa, & potentiata, &c. vt meritò arma vestra dicenda veniunt, Flos crucium campusque cælestis. Campum magnum in quo Arphaxad Regem Assyriorum Nabuchodonosor Rex obtinuerat, *Iudith.* 1. *lectito.* Inspiciendo arma vestra ô Pilauij dicam, quod verè obtinuistis campum magnum dum tanta tamque salutifera insignia vobis concessa & inscripta fuerunt. Per hoc enim obtinuistis campum magnum in diuersa arena Moschorum, Vngarorum, Moldauorum, Prussorum, Liuonorum. Obtinuistis cum Scythis, Turcis, Valachis, Moschis, Prussis, Gedanensibus, Suedis & Cosacis, vnde vos tot honoribus, titulis, dignitatibus, præmijs, Reges, Senatus, & Patria decorarunt. Hinc Moscorouios & Tuorouios omni seculo ob disciplinam militarem non ignotos Historiæ referunt, Camienieccios, Bucaccios, Stanislawscios toga & armis potentes enumerare non desinunt, inter quos multis seculis Illustres & Magnificos Potoccios suauius recolunt. Illi enim nedum campum magnum pro Rege, Patria, & Regno, sed campum quoque cælestem obtinuerunt. Ea namque quæ sunt Dei, quæ sunt Fidei, quæ sunt cæli, quæ æternitatis plurimi illorum tentant, obseruant, nituntur. Seneca in Octauio campum cælestem expressit dicens:

Pulchrum est eminere inter Illustres viros,
Consulere Patriæ, parcere afflictis, fera
Cede abstinere, tempus atque iræ dare
Orbi quietem, seculo pacem suo.
Hac summa virtus petitur, hac cælum via

Sed plurima desiderarunt Senecæ ad campum cælestem declarandum. Declarant habentque campum cælestem Pilauij, Fide, Deo, Ecclesia, amore, honore, reuerentiâ, Patriæ, sacrorum Diuorum.

VICTORIARVM CERTITVDO.

VNiuersam certitudinem victoriæ Constantinus Magnus Imperator in cruce dum poneret, Constantinopoli tres ex æræ immensas cruces fieri curauit, & vni dedit titulum Iesus, quam auro ornatam super arcum triumphalem in foro posuit. Alteri dedit titulum Christus, quam in Porphiriteca columna in loco Philadelphion collocauit. Tertiam Victoriam nominauit, quam in foro Panario super columnam marmoream poni & erigi iussit. Eam Heraclius successor ita magnificeit, vt & inuictam nominauerit, & terræ motu quassatam ferreis laminis firmauerit subscripseritq;. OPVS DEO ACCEPTVM. *Niceph. lib. 8. Hist. Eccles.* Tres cruces Stemma vestrum fert, ô victoriosissimi Pilauij, nam sicut primi ex familia vestra primitus victorias certas & Christianas obtinuerunt, ita obtinent in præsens & ferent in futurum. Sunt namq; insignia hæc vestra, rememoratiua præteritorum, sunt demonstratiua præsentium, sunt prognostica futurorum, nam Illustri Familia Pilauiorum Regni potestas sublimata, nobilis Patria decorata, curilis Senatoria cohonestata, in præsens quoq; seculum permansit & permanet. Erat non modica victoriarum certitudo in Kameniecijs, Tworouijs, Zaklicenscijs. Erat non immodica in Bucaccijs, Słostowscijs, erat & est victoria in Potoccijs in Podolia. An non immodica victoriarū certitudo, cùm Ioannes Potoccius post Stephanos, Michailos, Dragulios, Rozuanos, Valachorum Moldauiæ Bisantinorumq; terror & strages fieret. An non immodica victoriarum certitudo, dum Iacob. Potocius Smolenscij muros ingressus, militem suum vt aquam diffluere in partes diuersas fecit, ipsamq; gubernationē Smolenscij Seren. Sigism III. Rege mandante suscepit, detinuit, reddidit. An non immodica est victoriarum certitudo dum Andreas Potocius vnà cum tribus germanis fratribus, pro Maiest. Regia Sigism. III. millena exercituum ad Visliciam & Guzouū contra Rokosanos deduxit? An non immodica certitudo victoriarum, dum Sereniss. Rex Sigis. Stephano Potoccio antesignanam Regni arcem & Poloniæ coronam (Cracouiam dico) defendendam custodiendamq; in tali tumultu Reipub. commisit & commendauit? Quid de Bernardo Potocio referam, qui contra Tartaros pugnando, ab ipsa clade Lituanorum exercitū eripuit? Quid de Nicolao, Stanislao, Georgio, alijsq; Potoccijs referam? Eorum familia magis esse Vlisses quàm antri cyclopes & aurei Polycrates elegerunt. Quapropter concinnè quidam exponebat Potocium. Primus omnium Turcarum ordines consilio inuadet, virtute spoliabit: Sumatis igitur Maximi Heroes Pilauij ex Armis vestris certitudinis spem in victorijs, & ego licet indignus ante Deum exorator vester, illud Ageæ Prophetæ cap. 2. expostulabo. *Implebo domum istam gloria, & in loco isto dabo pacem.*

ACADEMIA CHRISTI.

CRucem Academiam esse Christi, multipliciter nouimus. Nouimus in mari; non enim via à nautis in mari voluitur, nisi ab illis arbor in cælum erigatur, velum distendatur, ex quibus cruce Domini efformata aquarum fluenta rumpantur. Et in hoc signo crucis, portum salutis petunt, & periculum mortis euadunt. Nouimus crucem esse Academiam Christi & in terra. Nam bonus agricola, & fructum abundantem ex terra expectans, non prius alimentum vitæ ex præconcepta spe ex labore perquirit, quam figuram crucis ad aratrum iugo boum, & semetipso ad stiuam aratri crucis imaginem, quasi initio & fine laboris benedictionem ex alto expostulando, efformauerit. Nouimus crucem Academiam esse & in cælo. Nam cum cælum oriente, occidente, meridie, & septemtrione distinguatur, quasi quibusdam crucibus continetur. Nouimus & ex formatione hominis, nam si manus extendat in modum crucis, tanta est ipsius latitudo, quanta & longitudo. In quem sensum fortè etiam D. Ambros. serm. 56. in Exod. 17. cap. disseruit: *Citius nostra exauditur oratio, cùm Christum quem mens loquitur, etiam corpus imitatur.* Licet etiam orationem in terra humiliter prostratam hominum, crucis hac formatione approbauerit. Cruces igitur multiplices dum stemma vestrum exprimunt, qualem obsecro Academiam in vobis fundabunt? profectò non fundant Arrij, non Lutheri, non Zwinglij, non Caluini, hæc enim & similium auersantur depictam & manibus formatam crucem, stemmaque non nobilium & fide Christi insignitorum esse asserunt: sed ipsam fundant Academiam Christi, quæ in Baptismo sacro cruce signatos baptisat, quos etiam cruces Pilauiorum cum Zyroslao repræsentant. Si igitur vos delectat stemma vestrum, ô Pilauij, atque eò claram prosapiam, famam, antiquitatem, asserere est iucundum, parce obsecro, te tuo gladio (vt quondam Imperatori Mario dictum fuerat) iugulabo. Cur crucem Christi, ex qua tuam nobilitatem trahis, & præcordio foues tanta veneratione non conseruas? Adhibe igitur ipsam ad frontem, adhibe ad pectora, depellet enim Beelzebub, hoc est muscas infernales. Audi Chrysostomum dicentem: *Pingamus Crucem & gestemus in nostris domibus, in nostris frontibus, in nostris animis, & cùm te cruce signaueris, contemplare quæ sit virtus Christi, & quæ ex ea contigerunt.* Et ita Familia vestra quæ fuit, & est Academia Martis, si fuerit quoque in Academia Christi, in vera & sancta fide Catholica Apostolica Romana, multorum Martyrum sanguine consecrata, & gratia miraculorum illustrata, edocta & instructa stabilis & firma, benedictionibus replebitur. Sin aliter. Disperdet Dominus habitatorem de domo idoli, verè etenim idolatræ sunt, qui cruce cælesti insigniti ex fide, & propter Baptismi salutaris fontem, Christi tamen Crucem, ceu quoddam idolum abominantur, auersantur, & fugiunt.

LINEA

LINEA FAMILIÆ PILAVIORVM.

*Z*Yroslaus *Pilawa, cui primùm tàlia arma gentilicia à Casimiro Iusto Rege Poloniarum Anno* 1179. *collata fuerunt, viro armis strenuo & Martis tropbæo clarissimi.*

Exemplo Lacedæmonium non mænia, verum
Scutis opponebat scuta, virumque viris.

Sed quia merita ipsius sub Boleslao Crispo lumina & præmia post Tyrocinia bellica sub Boleslao Criuoustio Arma hæc memoriam retinent, Annus inchoationis insigniorum erit 1129. Paproc. in Nido virtutum. *Alexander Zyroslai filius, vir bello & amore Patriæ clarus, reliquit filios octo. De hoc* Paproc. in Nido virtutum, *& addit Annum* 1206. *ex aliquo sine dubio antiquo authore, crediderim quod Bascone Canonico si benè recordor Posnaniensi.* Moskorzewscij, *antiqua & ex Zyroslai filiis, immediate descendens Familia. Si antiquiores nobis non referunt Historici, ab his incipere liceat, ex quorum dignitatibus facilè erit Zyroslai posteritatem & antiquitatem illorum coniecturari. Ianusius Moskorzewski Anno* 1239. *in Vngariam Legatus. De quo ita antiquus Historicus Basko Canonicus Posnanien. Misit Boleslaus Pudicus Ianusium Moskorzeuium Palatinum Cracouiensem, cum Clemente de Ruscza Castell. ibidem, qui cum Bela Rege Hungarorum fædera iecerunt, siue antiqua firmauerunt, & filiam eius Kingam pro vxore & Quadraginta millia marcarum pro dote, &c. Hæc ille. Cromerus dum istius meminit legationis, non fecit mentionem nec nobilitatis nec armorum. Dicit tantum Clemens Clementouius Castell. & Ianusius Palat. Cracouień. fædera iecit, & filiam eius quæ Cunegundis dicta est, &c. sub eodem anno.* Ioannes Herburth fol. 120. *Clementem de Ruscza Sulislai filium, gente Gryphium refert, sed Palat. Cracouień. (qui Pudico Regi restituit pulsò præsidio Conradi Cracouiam) nominat. Sed hoc saluari potest promotione noua.* Bielscius *nescio cuius genio prænominatum Ianusium gente Toporeum posuit* fol. 165. *Sed sicut Clementi scribendo Castell. Cracouień gente Gryffium, de Climontouo non rectè addidit, nam* Cromerus *dixit Clementem Clementouium, hoc est Clementis filium non verò Clemuntouium, nam de Ruscza erat, ita contra Bascium non rectè posuit Toporeum. Nicolaus Moskorzeuius, ex maiorum meritis & propriis Regi Iagelloni & Antecessoribus ipsius dilectus, Procancellarius Regni, & in prudentia militari optimè versatus. De hoc* Cromer. lib. 15. *sub Anno* 1389. *Veritus autem Rex ne Vitoldus Vilna Russorum impensius ipsi fauentium proditione per inscitiam & ignauiam Skirgellonis potiretur, misit eò Nicolaum Moscoroutum Procancell. Poloniæ, cum mediocri militum Polonorum præsidio & apparatu bellico vt arcem vtramq; tueretur.* Bielscius fol. 274. *addit, Moscorouium misit Vilnam Nicolaum armorum Pilawa. Et folio* 276. *refert quam forti pectore defenderit superiorem arcem Vilnensem Moscorouius, ceciderunt in illa obsidione Vitoldi, ac Magistrorum Pruthenicorum, & Liuo-*

& Liuoniæ Korygel, & Narimunthus Iagellonis fratres ex nostra parte, & Totiuilus Vitoldi germanus ex altera cum aliquot Comitibus. Durauit obsidio per menses tres, idem refert Sarnicius lib. 7. fol. 340. Clemens Moscorouius Castell. Vislicień. & Præfectus Cracouiensis, ex quibus & tàm altis titulis, & maiorum Moschorouiorum authoritas antiqua, & merita eximia apparent. meminit illius Crom. lib. 16. 1408. & Bielsc. in bello contra Cruciferos cum Iagellone Rothmag. meminit 1409. Anno. Andreas Moskorzewski de Moskorzewo, ex Palat. Sendomir. & Remigianus ex Palat. Crac. subscripserunt electionem Vladisl. IV. Sereniss. Reg. Pol.

Kamienieccij in Cracouiensi Palatinatu, alij in Podgoriam transierunt, ex Cameneco familiam suam notabant. Alij in Russiam deuenerunt, & Familiam suam notabant de Zalosce & Olesko. Profectò erat Familia suis temporibus Patriæ & Reipub. desiderium & decus. Nam nedum illam defenderunt, auxerunt, sed plurimis accumulati bonis, plus virtutem quàm diuitiarum splendorem adamarunt. vt Echo sit.

Semper opum studio præfer virtutis amorem
Non opibus virtus, sed opes virtute parantur.

Alexander Kamieniecki qui ex Moscorouiis descendunt, sed à bonis diuersis Kamienieccij, Potoccij, Borowscij, Stanislawscij, &c. nuncupati sunt. Hic nedum antecessorum præuio, sed meritò quoq; proprio in sago & castris ad magnam togæ dignitatem, & Senatus honorem, circa annum 1309. deuenit. Erat namq; Palat. Sendomir. sed tribuo medium celebre & verum ad promerendam Senatoriam cuiq; nobili possessionato & literato.

Inspice te in speculo, & bona si tibi forma videtur
Moribus obscænis illam fædare caueto.

Nicolaus filius Alexandri, non dissimilis Parenti. Hic medio à parente ad virtutem & Patriæ amorem contracto, ceu enutritus militaribus mamillis, vitæ spatium strepitibus bellicis reddidit, consecrauit. Annum notat Paproc. 1350. Vt Politice crescas & tuum ab omnibus habeas honorem, audi.

Fac tibi sit vultus comis, sermoque modestus,
Sic multos facilè tibi conciliabis amicos.

Ioannes filius Nicolai, qui ob dexteritatem Achilleam, & prudentiam Catonicam Castell. Leopolień. & Capit. Buscensis creatus fuit. De quo in initio Sigism. I. ita Miechouius. Ioannes Camenecius tunc Leopol. Castell. & Buscensis Præfectus, adiunctis illi quingentis equitibus ære publico conductis in Podoliam ad tuenda confinia missus est, qui Miedzibozum perueniens, Tartaros clam in Voliniensem Prouinciam erupisse comperit, vix tribus horis illic militibus equisq; refectis, adscitis Braclauiensibus & Vinnicensibus Præfectis, & à Prouinciæ nobilibus, & Podoliæ populis suppetiis acceptis, itinere quod viam nigram vocant, ad Voronouo Horodisco peruenit, in quo loco Tartarorum copias, prædam hominum, pecorumq; iam abigentes numero suprà duo

millia

millia equitum existentium, animose inuadit, atq; viriliter pugnando strenuè fudit, omnem recuperauit prædam, copiasq; saluas in Miedzibozum triumphans reduxit.

Sic agitur bellum quoduis, sic arma geruntur
Si id faciat miles, quod cupis vt faciat.

Meminit eiusdem victoriæ & Cromer. *in Oratione Funebrali Sigism. I. fol.* 3. *à capite. Annum assignat* Paproc. 1438. *dignitatis, Podoliam administrauit per* 10. *annos, Alexandro & Sigism. Reg. carissimus, æqui obseruantissimus, & veræ pietatis cultor, Ætat. anno* 50. *obijt. Nicolaus germanus frater Ioannis, qui vnà cum fratre plurimam Tartaris inferebat stragem, quo tantam meruit Regis & Senatus gratiam, vt Palatinum Cracouień. Præfectum Exercituum Regni, & Ducem Generalem Legionibus præfecisset, qui susceptam prouinciam excelso lætoq; animo perfecit, superato Tyra amne Daciam ingressus consimili vicissitudine igne, fero cædibusq; Valachiam molestauit, sicut Bogdanus Valachorum Palatinus, paulò ante in Regno ad Trebuliam fecerat, cum Constantino Ostrogij Duce ad Lopusnam viginti quinque millia Tartarorum fudit, occidit, & iterum ad Visniouecciam. de quo* Cromerus *in Oratione Funebrali Sigism.* I. Miechouius lib. 4. cap. 78. Starouolscius *in Bellatoribus Sarmat. cui etiam tale Cenotaphium erexit.* Claudit hic lapis viator Cameneciæ Familiæ sydus, tot procerum Senatus serie Nicolaum Palat. Crac, atque Exercituum Pol. Ducem Supremum, virum militaribus curis, & seueritate morum in sago, præceptis eloquentiæ & comitate honesta in toga clarissimum, illâ insigni de Tartaris ad Visniouecciam, & de Valachis ad Tyram fluuium victoriâ penè immortalem. *Addit* Miechouius lib. 4. *vir ad vltimum vitæ diem armis belliq; studiis clarus, &* Vapouius fol. 563. *Henricus Camenecius, qui sicut inter equestres primos & summos tenuit honores, ita in eo quoq; eximiæ resplendebant virtutes, erat Palatinus Cracouiensis, & Præfectus circa Annum* 1493. *Si desideras similem famam, accipe.*

Scire cupis quæ sit famæ via certa parandæ,
Talem te præsta qualem te poscis haberi.

Henricus filius Palatini Cracouiensis, à Tartaris ad Visniouecciam occisus, de hoc Cromer. lib. 30. *de reb. Pol. in initio. Ad extremum plena victoria nostri potiti sunt multis claris & fortibus viris cæsis, in quibus præstantes fuêre Henricus Camenecius & Derslaus Glouinius ante annum* 1495. *Petri bellatoris ad Budzinum Anno* 1443. *meminit* Bielsc. *Nicolaum alterum circa annum* 1500. *refert* Paproc. *Palat. Cracouień. & Præfectum Exercituum Regni, nam ille Nicolaus, de quo diximus erat ad Annum* 1438. *Subscripsit priuilegium Alexandri Regis, Regno datum in Coronatione* 1507. *Martinus Camenecius, Palat. Podoliæ, ad Annum* 1515. *Cuius merita, audaciam, fortitudinem & amorem Patriæ Simon Starouolscius in Bellatoribus Sarmat.*

tali Epitaphio descripsit. Martinus Cameniecius Podoliæ Palat. vir & cordatus & grauis, & dicendi libertate insignis. Sciens nullum iustius bellum esse, quàm quod pro religione Christiana, & Patriæ defensione sumitur, toto vitæ suæ decursu, contra barbaros nominis Christiani & seminis Poloni suis sumptibus militauit, obtentâque de Turcis atque Valachis ad Chotimiam insigni victoriâ, ad superos lætissimus abijt.

Ioannes filius Palat. Podoliæ, circa annum 1558. *qui edoctus genitoris sui intento & praxi, acerrimus fuit defensor Fidei, & barbarorum infidelium continua afflictio, Nam perfidus hostis.*

Qui semel incautum blando sermone fefellit
Ille idem, dabitur quoties occasio, fallet.

Albertus alter filius dicti Palatin. natus ex Kośćielecka, cui militare sagum deliciæ & ornatus fuerunt. Nam vitæ integer Tyranni nil faciem pauet. Hi duo germani fratres in exteris nationibus educati, charitatis fraternæ vinculum nunquam soluerunt, sed ex communi cista alimenta, seruos & bella constituebant, post discessum Henrici continuò in Tartaros vastantes Regnum pugnabant, habuit in coniugem Albertus viduam Chodorowscij ex Familia Sienicciorum. Stanislaus tertius filius Palat. Podoliæ, qui dum ex nationibus exteris redijt, post pacatum à bellis & incursionibus regnum, etiam vitam pacatam deduxit, habuit in coniugem viduam post Lachodowscij mortem, de Familia Siemasconum armorum Labęć. Erant isti filij Clementis Palat. Russ. Campiductoris eximij nominis gloriâ dignissimi. Ioannes & Gaspar fratres patrueles eorundem. Pugnarunt in Vngaria cum Turcis, in Patria cum Tartaris & Valachis, in Treboulen. districtu manebant. Henricus Castell. Sanocensis frater Clementis, reliquit Annam Ioannis Pruchnicki filij Nicolai Castell. Præmisliensis consortem. Filiæ autem Clementis erant Elisabeth Ioannis Potocki Palat. Braclauień. Generalis Podoliæ Notarij Campestris, Cameneceń. Laticouień. &c. Capitanei consors, matrona pia & deuota eleemosynis & ieiuniis domino seruiens, sepulta Laticoniæ, vbi & fundationem perpetuam fecit Ordinis Prædicatorum, quæ ante Camenecia in Podolia, Sacellum Diuæ Virgini in eodem Ordine opere heroico erectum, ex lapide fundauerat Dominis Potocciis. Altera filia Barbara Nicolai Mnißek Palat. Sendomir. Krasnostauień. Lucouiensis, &c. Præfecti Parens. Tertia filia Stanislai Włodek Palat. Belzensis Capit. Halıciensis Parens Elisabeth. Quarta filia Vrsula Bernardi Archiep. Gnesnensis Cardinalis genitrix. Clemens Kamieniecki, quem Epitaphium ita refert Crosnæ. Magnificus D. Clemens Moskorzewski de Kamieniec, Castell. Sanoceń. obijt 1536. *Ibidem sepulti sunt filia eius Mnißkowá & filius Ioannes. Eius Epitaph. Ex procerum Sarmatiæ Kamieniecki Ioannes*

Virtutum fama clarus vbique loci
Debita naturæ persoluens astra petiuit
Annum bis ternum tredecimumque ferens.

Tworow-

Tworowscij, *in Syradiensi Palat. qui postmodum in Podolia consederunt. Ioannes qui ex Rothmagistro Exercituum Dux, demum Castell. Camenecensis in Podolia, post Podoliæ Palatinus fuit. Hic quis quantusq; fuerit Historici referunt.* Miechouius *in Sigismundo Primo. Regius exercitus ad Tyram amnem reductus, iamq; tranatandum esset, & regnicolorum exercitus amnem superasset, mercenario milite & aulicis Regiis remanentibus, quibus Tworowski miles strenuus præfuit. Mox in insidiis Palatini Valachiæ copiæ apparuêre, Regij imperculsis animis vt negotium postulauit aciebus instructis pugnam parat, quam nec hostes detrectant; vtrinq; igitur copiis ad certamen inductis, Palatini exercitus fugatus, & partim captus est. Capti fuêre in eo prælio ex Magnatibus Valachicis multi ex quibus quinquaginta decolati fuêre. Eandem forte* Bielsc. fol. 518. *meminit, Ducibus Stanislao Lanckoronski, & Tworouio armis Pilawa Rex iussit. Et sub Anno* 1515. *ad Trebowliam Præfectus Trebowliensis, dum esset à duobus millibus Tartarorum cinctus acriter defendit. Et Anno* 1516. *vnâ cum Stanislao Lanckoronski Capit. Camenecensi Ioannes Tworouius ad Trebouliam octo centena Tartarorum fudit, occidit. Habuit in coniugem hæredissam in Buczac, cum qua omnia bona accepit Bucacciorum. Descripsit heroicum animum ipsius inter bellatores post Cromerum & alios* Starouolscius fol. 155. *Sed ipsum Epitaphium ipsius in Buczac in lamina ærea auro deornata, ipsius merita & honores, omni seculo ob militarem disciplinam laudanda refert.*

Hic iacet Magnificus D. D. Ioannes Tworowski Palatinus Podoliæ.

Dux fueram bello pedibus nunc calcor humanis,
Nec quicquam nisi me nunc benefacta iuuant.

Viuite ergo sic Nati, vt viuatis Olympo. Terra iter ad cælum est, ad Stygiumque canem. Dispone domui tuæ quia morieris, & memorare nouissima, quia non peccabis. Anno 1547.

Nicolaus Tworowski Succamer. Podoliæ, Præfectus Barensis, qui solerti vigilantia & prudenti audacia maiorum victorias conseruabat. Ex Anna Radziwiłowna Ducissa in Nieswiez & Olyka Palat. Vilneń. filia, reliquit filios & filias. Ioannes germanus Nicolai, qui in exteris nationibus cultiorem iuuentutem reddendo, multo aptior ad Senatum & bellum graui exercitio cum cum Tartaris & hostibus factus remansit.

Buczaccij, *Hi non sunt illorum Bucacciorum antiquorum posteri & filij, sed sunt propriè Tworowscij, sed ex bonis acquisitis Buczac, Buczaccij vocati sunt. Constat hoc tum quia antiquorum Buczacciorum erant Arma Abdank, istorum autem arma Pilawa. Constat & ex Epitaphio Iacobi Buczacki Episcopi Plocensis in Cathedrali Ecclesia vbi sic legitur.* Reuerendissimo Patri, D. Iacobo Buczacki Dei gratia Episcopo Plocensi, vltimo hæredi Nobilissimæ & vetustissimæ illius familiæ in Terris Podoliæ & Russiæ. *Constat & ex* Bielsc. fol. 391. *qui asserit esse Tworouios & Pilauios. Nicolaus*

Tworowski

Tworowski Buczacki nuncupatus, de quo superius diximus. Ioannes Christophorus Buczacki in Buczac, qui vt domui suæ redderet florentem ætatem, Romam discessit, atq; ibi sanam doctrinam Fidei collegit, hæresiq; abdicata, gremio Ecclesiæ Sanctæ Catholicæ Romanæ adscriptus est. Hunc in ætate virili dum celibem ageret vitam, ad securiora domicilia transtulit altissimus. Quod suum Epitaphium in Buczac clarius refert.

Illustris & Magnificus D. D. Ioannes Christophorus Buczacki in Buczac, ex Illustrissimis Nicolao Buczacki, Succamerario Terrarum Podoliæ, Capit. Barensi, & Anna Magdalena Radziwiłowná de Ołyka & Nieswiez Ducissa Parentibus natus, claritatem tantorum natalium, decore virtutum ornauit. In tenera enim ætate literarum studijs Senis ac Romæ excoluit animum, Catholicæque Religioni abdicata Hæresi, qua ab incunabulis erat imbutus, addictissimus vixit, quo sibi Clementis Octaui Pont. Max. amorem tantum promeruit, vt non solùm legationis promouendæ Canonizationis S. Hyacinthi interfuit, sed etiam mysterijs eiusdem summâ cum gratia adhibitus est. Tandem ad Cæsarem Rudolphum Legationis Illustriss. Cardinalis Georgij Radziuilij Episcop. Crac. Auunculi sui Comes existens, reliquum iuuentutis in eximijs tàm pietatis, quàm fortitudinis exemplis editis consumpsit. Templum Buczaciæ hæreseos labe infectum, Catholicæ Fidei reconciliauit, ac Sodalitate Sanctissimi Rosarij ornauit & auxit. In Vngaria strenuè sese contra Turcam hostem Christianorum gerendo, militiæ tyrocinium deposuit. In Patriam reuersus primùm ad Haliciam contra Tartaros, dein in Moldauia contra Michaelem Tyrannum fidelem Reip. nauauit operam, & tot virtutum insignijs relictis sibi posterisque immortalem gloriam comparauit. Vixit annos 30. Obijt Anno Domini, Millesimo, sexcentesimo, secundo. Georgius Albertus Buczacki mæstissimus fratri dilectissimo posuit. Est Buczacki in Gay hæres, ex quibus Procopius, & N. N. sunt superstites, quorum ——— Catholicus factus reliquit prolem filium.

Potoccij, *in Cracouiensi Palat. à Potok, ex quibus alij in Maiori Polonia, in Podolia, in Pocutia, in M. D. Litu. Patriam sibi & posteris firmarunt, & ratificarunt. Cuius Familiæ antiquitatem, dum propago sit legitima & indissolubilis Moskorouściorum, minimè erit oportunum multis declarare scriptis. Quinque etenim fratribus bona diuisa Parentis Moskorowscij, hæc diuersa cognomina intulerunt. A Moskorzowo dicti Moskorowscij, seu Moskorzewscij, à Potok Potoccij, à Tworowo Tworowscij, à Kamien Kamienieccij, à Borowa Borowscij. Sicut consequenter à Stanisławice Stanisławscij, à Wazyno Wazynscij, &c. appellati ex bonis acceptis fuerunt. De quo nedum Acta Cracouiensia, Sendomiriensia referunt, sed priuilegia quoq; multa cum Epitaphiis testantur. Profectò splendorem Familiæ suæ Potoccij, ex tàm Illustribus viris & magnis Senatoribus Regni descendentibus, maxima sua & viridi fama reddiderunt illustriorem. Alexander Potocki, Lokietkonis tempore & Regno eximius, & dexteritate excelsus vir, cuius filius Ioannes Dapifer Reginæ Vngariæ. De quo* Stricou: *sub Anno* 1328. *in hæc verba.* Ioannes Potocki, nobilis Polon. Carolum Regem Vngar. à periculo vitæ defendit, vbi Reginæ insidiator Vngarus nobilis Fælicianus, dum defendebat periculū mariti & Regis, quatuor digitos à manu dextera amputauerat. *Hæc ille. &* Dlugoss. *videtur idem dicere dum periculum describit sub Anno* 1330. *Ait enim de Comitatu Regio. Ioannes filius Alexandri Potocben adolescens ingenuus, qui Dapif. officio fungebatur, Felicianū in pueros regios crudelitatis & necis opera edere anhelantem primus aggressus, sic vno ictu inter collum & scapulas inflicto repressit debilitauitq; vt corruens deflueret præceps in terram. Neq; erat mirandum Polonum nobilem Dapiferi agere officium, nam Regina Caroli Hungariæ Elisabeth erat filia Lokietkonis cum qua plurimi quoq; nobiles Poloni in Hungariam deuenerant.*

Apertè

Apertè igitur Potocben & non Patocben, vt errore impressorum in aliis videmus authoribus, Dlugossius retulit, quod Stricouius *peregrinatione ibidem habita, vt firmiter cognouit, Ioannem Potocium nobilem Polonum, disertis verbis disseruit. Extant plurima antiqua Epitaphia GG. Potocciorum à Potok, tàm in Ecclesia Andreiouiensi, quàm in Potok propè Andreiouiam in Palatinatu Cracouiensi, horum Potociorum Pilauiorum, qui nomen suum gloriamq; in Podolia & in Pocutia, Confinibusq;* Regni *actibus strenuis & heroicis auxerunt & illustrarunt prædecessorum Atauorum & Tritauorum. Quibus sit Epitaphium.*

GEN. CIN. POTOCIORVM.

QVORVM

Nomen in Patria vetustum,
Gloria semper fuit viridis,
Sinceritas vbique probata.

QVIETEM SACRAM.

A Conditore pacis & quietis,
A Conseruatore animarum & lucis
Ab Inspiratore vitalis & perpetui spiritus.

PRECAMVR, OPTAMVS.

Sint regnentque cum Deo
Viuorum Perenne antidotum

IN CHRISTO.

Mortuorum solatium. Amen.

Bernardus à Potok Potocki, nihil de pristina & solita authoritate in virtute & fortitudine diminuendo, se & sua consecrauit Patriæ & honori regio. Et quia fortuna cum splendet sæpè occidit, nec quos deseruit perpetuò premit, nec quos clarificat, perpetuò fouet, ingenuos suos filios Bernardum & Mathiam, Mineruæ ob prudens consilium, Marti ob audax & fidele bellum, Ioui ob virtutis augmentum commendauit & reddidit. Et his dispositis seipsum mortalitati composuit. Cui memoriale

VIRTVS & MORS.

Hominis vltima bona,
Mors non extirpat virtutem, Virtus non timet mortem.

SIC IVSTVS,

Quacunque morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.

BERNARDVS POTOCKI à POTOK.

Virtutem hæreditariam mihi effeci,
Mortem aduersariam bello incitaui,
Sic inter gladios & lanceas Martis furentis vixi,
Sic mortem emorj in pectore compuli,
Et viuo vitam, vita viuenti.

Bernardus filius Bernardi, vt considerauit se non tantum sibi esse natum, sed etiam Ecclesiæ, Patriæ, & amicis, ad ea tàm animi sui dexteritatem & fortitudinem, quàm progenitorum ex se educationem & affectum disposuit, vt omnibus prodesse nulli obesse valeant. Hinc filius primus Bernardus ad statum spiritualem à Domino vocatus, & in Abbatem Andreiouiensem consecratus, diuinum cultum, animi conscientiam, Patriæ honorem, Familiæ decorem conseruauit, promouit, adauxit. Stanislaus verò alter illius filius, ob iudicij maturitatem & experientiam bellicam, vbi pacatiorem elegit vitam, atq; matrimonialem delegit statum, dignitate Tribuni Crac. à Sereniss. Rege condecoratus fuit. Stanislaus Tribunus Crac. Bernardi prænominatus, contracto matrimonio multoties ob mortem coniugum, non cito sed dignam & meritis claram suscepit prolem. Nam cum ex Wazynska & Psarska coniugibus sterilis haberetur, tertio matrimonio ex antiqua Familia Gouorconum armorum Rawicz (quæ ita dilecta fuerat

*Vladislao Lasconogo vt Principatui, eius consilia, amicitiam, fidelitatem anteferret) electa con-
consorte, ex illa eximios milites Georgium, Albertum, & Andream suscepit. Georgius Stani-
slai militarem vt expleuit decorem, reliquit imitabilis exempli filium Bernardum, qui cum
Tartaris Perekupscensibus ad Wisniouecíam eximiè pugnauit Anno 1512. De quo bello ita* Iustus
D.cius, *Constantinus Ostrouius cum Lituanicis copiis & Nicolaus Camenecius cum Polonicis
ad Wisniouecíam opponunt hosti, qui statim in Constantini aciem irrumpunt, at ille vt suorum
fugam vidit Polonos vt subueniant hortatur. Præfectus itaq; copiarum Polonicarum videns
Lithuanos à fortuna multatos Sampolscio, addit* Stricouius fol. 728. & Bielsc. fol. 519.
Alberto, & Bernardo Potocio, addit Stricouius *de Potok, strenuis militibus & Rothmagistris
negotium dat, vt actutum subsidia laturi accurrant. Faciunt, acies penetrant, captiuos disti-
gant, viginti quinque millia Tartarorum paucâ manu dissipant & occidunt, captiuos sedecim
millia liberant, decem millia equorum à Tartaris acquirunt. Hunc Potocium* Bielscius *Iaco-
bum, sed alij omnes Bernardum vocarunt, maiorem partem sequimur. Albertus alter filius
Stanislai, cuius actus virtutes, & fortia vt nulla iniuria temporum tollerentur, Deum coluit,
& animum excolluit. Quis enim est qui cælum inspiciendo Deum esse non sentiat. Reliquit fi-
lium Ioannem, Nicolaum, & Albertum, Ioannes post nobiles actus occupationum, ex Playska
suscepit Stanislaum & filias Catharinam Swarczowska, & Heduigim Strzałkowska, ex Ga-
wronska verò alterâ coniuge Remigium & Ioannem. Nicolaus verò alter filius Alberti, dum
serenam iuuentutem castris & negotiis nobili viro destinatis, ad maturiorem deduxit, ex Ca-
tharina Grusczynska Iudicis Sendomiriensis filia, reliquit Stanislaum, qui ad Iarocinum in
Maiori Polonia resedit, & Andream, qui dum in M. D. Lituaniæ celebrauit connubia, sua quo-
que domicilia firmauit. Adalbertus tertius filius Alberti, toto vitæ tempore vsq; ad 80. ferè
annum miles in Moschouia cum Demetrio, & ab illo tempore in omni expeditione Valachica,
Prussica, Turcica, Tartarica, Cosacica præsens, in Castris ad internecionem ipsam Cantimiri, &
grassationem Tartarorum, post occisum suum magnum Chamum. Tenuit cum Dorothea Zá-
łackowska matrimonium. Sepultus Iesupoli in Pocutia in Ecclesia Prædicatorum. Sorores illo-
rum Barbara Samborzecka, Zofia, Anna, Catherina. Màtthias germanus Abbatis, &
filius in capite nominati Bernardi, reliquit Iacobum, qui donatâ Ecclesiæ in æternum bono-
rum parte, & alterâ alijs Potocis in Potok inscriptâ, ipsius Bellonæ ac Martis trophæa fortiter
apprehendit, atq; se totum obsequiis Regni & Regis adstrixit. Et quia virtutem sequitur ho-
nestum & vtile, pro multis magnisq; meritis, & Regi Serenissimo dilectus, & ab illo bonis
Zapole & Sokolow, vbi oppidum Potok ad Istrum fluuium erectum est, prouisus fuit. Cuius
demum curæ & vigilantiæ filium Augustum Rex Sereniss. commiserat. Reliquit duos filios,
Nicolaum & Andream ex Koziminska. Ex altera verò coniuge Iázłowiecka, suscepit Stani-
slaum & filias Smiotanká Vexilliferi Podoliæ, & Koricinscij coniuges. Nicolaus* Iacobi
*filius, qui inter arma hostilia ad Istrum Valachiæ proximum à primæua iuuentute post tyrocinia
literaria educatus, optimi bellatoris & Rothmagistri strenui, turmarumq; militarium eximij
Ductoris nomen accepit: quocirca ad splendidam meritorum gloriam suprema & Generalis in
Podolia Præfectura, illi à Serenissimo Rege data & concessa fuit, nam primò Chmielnicensem
Præfecturam administrauit, tum Camenecensem in Podolia. De hoc ita Priuilegium Regium
Sigismund. August. Regis.* Cum esset nobis per multa & varia eximiæ virtutis exem-
pla spectata fides atque integritas Generosi Nicolai Potocki, quamuis ab ineunte
ætate sua adhuc Diuo Parenti nostro in eius Aula educatus, deinde etiam in nostra
per multos annos splendidissimè versatus testatam reliquit. Plurima insuper docu-
menta egregij animi atque fortitudinis in militia pro tuendis finibus Regni nostri
per multa dispendia suscepta præbuit adeò vt omnium & nostro iudicio dignus exi-
stimatus sit, vt inter alios Patricios nobiles & strenuos viros de Repub. benè meritos,
ad præmia meritæ virtutis vocaretur. *Reliquit ex Czerminska milites eximios, & memo-
ria nunquam marcescentis quinque filios. Eius Epitaphio Camenetiæ in Arce addimus.*

VIXI

VIXI
Gloriæ ſatis, non mihi.
REDDIDI,
Regi ſubiectionem,
Patriæ honorem,
Familiæ obſeruantiam,
Mortalitati pondus.
NVNC
Reſurrectionem expecto,
Spe animam paſco.
O DEVS,
Tutor non vltor,
Sis precor creaturæ.

Joannes primus filius, Palat. Braclauienſis, Generalis Podoliæ, Notarius Generalis Caſtrorum Regni, Cameneceń. Laticouienſis Capitaneus, vsq; ad ſenium & mortem continuus bellator & triumphator. Cuius magnanimitatem inter pericula belli, admirabantur hoſtes, Patria prædicabat, extranei deſiderabant. Erat Reipub. ornamentum ſingulare, & Familiæ ſplendor vnicum, ſubtile ingenium apud exteras nationes exercitatum, ad Naupactum Achaici ſinus cum immani Turca tyrocinia bellica deduxit, in Patria contra Michaelem Multaniæ Naleuaykum Coſacorum rebellium caput, Roſuanum in Moldauia & Stroicium pugnando maxima trophea retulit. Pro Rege Sereniſſimo Sigiſm. III. vnà cum tribus fratribus in tumultu Rokoſiano firmiſſimè & magnis cum copiis ſtetit, & in Moſchouia ad Smolenſcum pugnator acerrimus & inuictus, Ætatis Anno 56. Anno Chriſti 1611. April. 29. occubuit. Sepultus in hæreditate ſua Paniowce ad Camenecum Podoliæ. Cui Senatores ipſi Poloniæ hoc elogium ad ritractum poſuêre, ſicut apud Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum. D. D. Archiepiſcop. Leopolień. Staniſlaum Grochowſki lego.

Ioannes à Potok Potocki, Palat. Braclauień. Cameneceń. Capit. Legionum Polonicarum contra Roſuanum & Michaelem Præfectus, Marte fælix & victoria, illum vitâ priuauit, hunc ſuum Principatum deſerere coegit. *Simon Starouolſcius inter centum bellatores illius geſta & trophæa ad Neuelum in Moſchouia & cum Tartaris & Maximiliano, aliaq; diuerſa prælia, dum induceret Simeonem Ieremiæ filium in Valachiæ Principatum dum enumerauit ad valuas fani hæc appendit.* Ioannes Potocius Palatinus Braclauienſis hîc quieſcit, vir pacis & belli artibus, ſplendidæque inprimis dignitatis, in Caſtris clariſſimus. Laboris, inediæ, algoris, vigiliæ, patientiæ inexplicabilis. Inerant ei iuſtitia, modeſtia, liberalitas, grauitas, cæteræque Heroici animi dotes, quarum ille ope familiam veterem & illuſtrem in tantum claritudinis euexit, vt nemo maiorum ſit cum eo comparandus. Derelicta conſors Illuſtriſſima & Magnifica Kamieniecka Eliſabeth Succamer. Ruſſiæ filia, deuotiſſima & Catholiciſſima Matrona, fundatrix Eccleſiarũ Cameneciæ & Laticouiæ apud Ordinem Prædicatorum, buſtum mariti ex Smoleſcenſi arce in Paniowce tranſlatum, in Sacello Magno ſumptu ab eo vnâ cum eximio propugnaculo erecto depoſuit, & vexillum cum Epitaphio ſplendidè argento adornatum correſpondenter tumbæ, affigi fecit.

Andreas 2. filius Nicolai, ex Pocillatore Camenecenſi Caſtell. Cameneceń. Qui dum ætatem iuuenilem in Aula Sereniſſ. Sigiſm. Auguſti excultam in Reipub. commodum, aptam Senatui & Caſtris reddidiſſet, eximius magnæq; exiſtimationis miles, Rothmagiſter, ductor exercituum euaſit. In Beſſarabia ſeu Multania ad Cralouiam & Dziurdzouiam cum Turcis, induſtriam belli & fortitudinem animi declarauit pluries. Semianum Moldauiæ Palatinum, quem Rex Sereniſſ. & Reſpub. per Zamoſcium Ioannem in Sede Principis firmatum eſſe voluerat, vnà cum Ioanne fratre & Iacobo Potociis conſtituit. In Rokoſiano tumultu & congreſſu ad Guzow

fortiter dimicando, vitam periculo pro incolumitate Maiestatis Regiæ exposuerat, nam in medio hostium prostratus, hostilibus armis dexterè vitam defendendo inter impetus hostium & equorum conseruauit vitam. Habuit in consortium matrimonij primò Zophiam Piasecka armorum Zabawa, ex qua suscepit Nicolaum, Stanislaum, Georgium, Iacobum, & filias Annam Goiscij Palatini Russiæ, Capitanei Barensis, quæ post Ducis in Zaslaw, & Ducis in Korec consortem, & Christinam primò Alberti Humiecki post Zamiechowscij coniugem. Secundò idem Andreas Potocki Castell. habuit Catharinam Buczacka Succamerarij Podoliæ filiam, ex qua suscepit Ioannem, & Christophorum. Iacobus Potocki Palat. Braclauien. Generalis Podoliæ, Bialocamenensis, Camenecensis, Laticouiensisq; Capitaneus. Tertius filius Nicolai, qui vt plurima antecessorum laudi & gloriæ, decus & augmentum, & virtute, & propria fortitudine adiungeret, & in exteris nationibus, quæ plus Marte quàm Pallade nomen celebre retinebant, & Curia Regum, ex qua maxima incrementa virtutum profluunt, & spes optima de tutoribus Patriæ colligitur, & in Castris in quibus vsq; ad extremum spiritum, quo animi & pectoris stabiliuit sibi æuiternum nomen, totam rationem vitæ constituerat. Et quia omnibus in factis peragendis siue peractis debet proponi Deus humanæ rationi, reiecto errore quo ex parentibus infectus permanebat, ad veram Catholicam Ecclesiam quæ Vicarium Petri Apostoli legitima successione conseruat & veneratur, accessit, & in ea victor hostium, Patriæ & animæ, pijssimè occubuit. Perfecit triumphatoris officium nedum periti Rothmagistri contra Michaelem in Dacia, contra Suecum in Liuonia, & contra quemlibet hostem Patriæ, maximè tamen contra Tyrannos Moschorum, & ad Smolenscum, vbi primus mœnia conscenderat, & pedibus Regiis obsides cum Sebinio subiecerat, & in Rokoßano tumultu, vbi fidem & fidelitatem Serenissimo Regi, totam & totaliter reddiderat. Cuius merita & laudes cum calamo breui non possunt à nobis vt decet exprimi, ea solùm adferre, quæ in Priuilegio eius habentur Palatinatus Braclauiensis velim liceat. Expertam centies animi pectorisque fortitudinem sinceritatis tuæ, quam nobis & Reipub. vnà cum tuis fratribus nobis dilectis explicatam esse voluisti in graui hostium excursione, præcipuè verò Valachis & Tartaris hostiliter depascentibus terras nostras, audaci semper fronte, nec sumptus, nec vitæ respectum habendo animose & cum admiratione multorum nostroque fructu stetisti. Et in hac Moschouitica expugnatione ad Smolenscum nullum periculum retractasti, sed spontè jam ex subterraneis cuniculis igne sulphureo omnia depascente muros Smolensci custodibus hostium repressis, ipse personaliter conscendisti. Regimen quoque in Smolensciana arce commissum recto consilio, prudentia, dexteritate perfecisti. Constituimus tibi pro meritis regratificari, & initia præstando Palatinatum Braclau. &c.

Habuit in vinculum Sacramenti, primò Heduigim Prusinowska, cum qua Fundator Ordinis Prædicatorum in Iesupole, cæterarumq; Ecclesiarum extitit munificus, reliquit ex illa Nicolaum, & Catharinam Vlinscij consortem. Secundò matrimonio tenuit Heduigim Tarnowska sororem germanam consortis Ioannis Zamoyscij, ex qua suscepit Ioannem, Iacobum, Stanislaum, viros in Repub & Ecclesia Sancta tales, quales Respublica dudum desiderauit, & similes habere nunc in militari & amore Patriæ exoptat. Cuius Epitaphium Iesupoli legitur.

D. O. M.

Hospes quid quæris?

Palatinus Braclauiensis, Generalis Podoliæ, Camenecensis, Laticouiensis, Vaistinensisque Capitaneus IACOBVS POTOCKI de Potok Origine eram.

MODO

Cinis & vermis, parte tamen meliore incorruptus.

QVI

Lucis Familiæ meæ studio, ætatem florentem in Aula Principis Transiluaniæ, Magni illius Stephani postea Regis Poloniæ, ad publica merita formandam dedi.

IN CVLTV DEI

Perseuerans, arma pro salute Patriæ contra Michaelem in Dacia, Carolum Suecum in Liuonia, varios Tyrannos in Moschouia fortiter & cum laude Familiæ tractaui.

HIS

Illustris Domus Tarnouiorum & Prusinowsciorum, in affinitatem nec infecundam accessit.

SED

Cùm Smolenscum Sigismundum III. Regem triumphatorem haberet, & Præfecturam vrbis nobis committeret, consilio Dei, è periculis vitæ ereptus sui.

ET

Cum bonis omnibus desiderium & mærorem relinquerem, precor pia vota animæ redde. Obijt Smolensci, Ætat. 59. Anno Christi 1613. 26. Ianuarij.

Nicolaus 4. filius Nicolai, Aulicus Sereniss. Regis qui ob heroicæ dignitatis experimentum, ingentem spem reliquerat de se in animis Ducum Castrorum, sed mors quæ sine omni respectu personarum & boni tollit inopinatè homines, in ætate florida viri illum sustulit. Consors illius erat Kalinowska, quæ postmodum Prusinowscij. Stephanus 5. filius Nicolai, Palat. Braclauien. Generalis Podoliæ, Notarius Campestris Regni Camenecen. Laticouiensis, Felinensis, Litinen. Capitaneus, qui vt generosam indolem literis & virtutibus, & fide ornatam, ad altissima merita maiorum acueret, totam indolem naturæ ad commoda Patriæ & Martis trophæa conuertit, atq; se totum magno Ioanni Potoccio Patruo suo informandum bellico instituto obligauit & tradidit. Et cum sibi gratum nomen actibus fortitudinis comparasset in Castris, Rothmagister & ductor copiarum in tumultu Rokosiano, tutor coronæ Regalis Serenissimæ Reginæ, & Cracouiæ, ab ipso Rege Sigism. III. declaratus & electus, in talem deduxit perfectionem suam competentem ætatem, vt magnis cladibus hostem à Patria repressisset, & Moldauos, Turcas, Scythas, Marte proprio & viribus contumulasset. Tenuit in matrimonium Mariam Palatini Valachiæ Hieremiæ filiam, quæ postmodum Palatini Sendomiriensis Firley erat consors. Reliquit ex ea Petrum, Paulum, Ioannem, & filias Catharinam Radziuilij Succamerarij Supremi M. D. Litu. Annam Dominici Kazanowscij Notarij Campestris, Bogustauiensis Capitanei consortes, & Sophiam Sanctimonialem Professionis S. Dominici in Monasterio Camenecen. in Podolia. Sepultus in Potok propria ciuitate, in Ecclesia Ordinis Prædicatorum ab illo fundata, magno apparatu & splendenti, in cuius memoria tumuli argenteis tabulis & vexilli, hæc ad legendum exposita manent.

D. O. M.

Illustris & Magnificus D. Stephanus Potocki à Potok, Palat. Braclauien. Generalis Podoliæ, Notarius Campestris Regni Camenecen. Laticouien. Litinen. Felinensisque Capitaneus, corpore solutus, in hoc tumulo conditus.

CVIVS

Claram progeniem splendor Aulæ complexus, intimis Sereniss. Regi Sigism. III. commendauit, & in bellis ciuilibus præsidentem vrbis Metropolitanæ & insigniorum Regni effecit.

HINC

Decus Familiæ secutus gloriosum duxit, sub auspicijs Inuictissimi Regis ducando ordines, multis annis merendo, strenuè pugnando. Martem Liuouicum iustum, Dacicum gloriosum, Moschouiticum remotum, Turcicum sacrum, varijs casibus experiri.

TANDEM

Honestis negotijs, sella curulli Senatoria atque claris officijs Regni decoratus.

SENIVM

In Anno 63. deuotus & sacris expiatus clausit, Anno 1631. die 5. Martij.

Coniunx clarissima Maria Mohilanka Ducissa Moldauiæ, vigesimum quintum annum fæderis coniugalis deplorans cum nobili sobole hoc confecit. Sorores horum quinque fratrum erant duæ, vna Illustriss. Strus Capit. Chmielnicensis consors, altera Stanislai Volucki Castell. Haliciensis, Succamerarij Regni Præfecti Rauensis.

Andreas Potocki alter filius Iacobi cuius dexteritatem & prudentiam in actibus Reipublicæ & Martis tàm ex antecessore quàm ex successoribus suis immediatis magnam suspicari & proficuam generi illustri licebit. Reliquit Iacobum Rothmagistrum, & Succamerarium Haliciensem, qui natus Anno 1487. vsq; ad Annum 63. qualem in ætate florida & prouectiori continuauerit vitam, Epitaphium in Ecclesia Buczacensi in Podolia referat. Obijt Anno Dñi 1551.

Siste parum iter percurrens busta viator
Perlege, sed mæstus Sarmata luge precor.
Pocius recubat gentis generosa propago
Vandalitum, lapidis monte tegente caput.
Quem Scytha, quem Valachus, quem Turca timebat iniquus
Hunc breuis vrna capit, puluis & vmbra tenent.

Andreas filius nunc dicti Iacobi Succamerarij ex Ostrowska Vexillifer Podoliæ, de quo ibidem in Buczac ad sepulchrum parentis ita Epitaphium habet: Positus hic iacet D. Andreas Potocki de Potok, filius Succamer. Vexillifer Camenecen. Equitum ductor, quos fæliciter duxit Deo fortunaque fauente. Cognouit eum Moschus magnanimum, Scytha equitem strenuum, vixit Annis 40. Obijt 1572. 12. Febr. Reliquit vnicam filiam Capit. Chelmeń. Woroniecki consortem. Illius vt ex annorum computatione apparet, meminit *Bielsc.* sub Anno 1563. cum cladem Krępscij refert. *Stanislaus tertius filius Iacobi natus ex Iazłowiecka, reliquit Ioannem in exteris nationibus literis & armis exercitatum, qui in Patria honore Capitanei Tlumacensis dignatus, reliquit ex Ostrorożanká de Sędziwoy filiam Annam coniugem Capitanei Rozanensis Wyßel, reliquit & Nicolaum in literis & linguis exoticis instructum, qui ex Logofetowna seu Cancellarij Principis Moldauiæ Supremi filia suscepit Stanislaum & Ioannem. Sepultus cum hoc Epitaphio.* O homo quid quæris? si miraris nihil nouum. Si intueris quis fueram? sapiens, strenuus, & diues. Sed hæc omnia nihil, solus Deus omnia. Nicolaus à Potok Potocki, Rothmagister S. R. M. sub auspicijs Supremi Ducis Exercituum, & Magni Cancell. Regni Stanislai Zołkiewski, quiesco. Vale, & cogita tuum extremum diem. Hodie vel cras sequeris. *Nicolaus Potocki primus filius Andreæ Castellani Camenecensis, cuius florida ætas maxima quæq; assequi studio nobili, vti exercitatum iam in literis, Castris, & aula promittebat. Ad Smolenscum Rothmagister & Aulicus Regis Sereniss. Sigism. III. tale specimen suæ obseruantiæ in Patriam declarauit, voluit Sereniss. Rex fidelem aliquem ad cuniculos bellicos subterraneos versus Smolenscios muros directos mittere, & iustam dimensionem funiculi sulphurei exquirere: conspecto Potocio vt iret mandauit, Audax iussu Regio & hilaris accurrit ad muros vrbis, intrat cuniculos perficit mandata & inter sclopeta à custodibus emissa, transfixum deferens cubitum globo hostili saluatur. Sed tantæ spei virum sustulit inuida mors gloriam virtutis quæ non sustinet, cui sit in memoriæ calamum.*

Conditur hac Nicolai corpus sub mole Potocki,
Condere virtutem nulla sepulchra queunt.
Illa viget semper, dum tellus stabit & vnda,
Et surgent nitidis sydera celsa polis.

Stanislaus alter filius Castell. Camenecen. qui ex Succamerario Podoliæ Castellanus, demum Palatinus Braclauiensis, inde Palat. Podoliæ, Haliciensis, Colomiensisq; Capitaneus, & ob virtu

ob virtutem & heroicam fortitudinem amoremq; in Patriam, altiora quoq; meretur, quod optamus, & à Domino precamur. Gessit enim in Patria illam ac talem occupationem, vt nedum generis sui claritatem incomparabili gloria superaret, & acceptam à maioribus lucem ita nouo virtutis splendore cumularet, sed etiam si nobilissimæ Familiæ decora antiqui non protulissent, summum ille genti suæ ornamentum extitisset, nam post exercitatam iuuentutem in Academiis Regni, dum in exteris nationibus perfectiorem literarum promotione & linguarum experientia reddidisset, Achilleum pectus sanguinis generositate bullientem ad negotia Martialia conuertendo, hostem Patriæ à Moldauis, Turcis, Scythis, Cosacis, Moschis, Prussis congestum, vita & fortuna postposita, repressit fortiter & continuit. Ille cum parente Illustriss. Rokosianum tumultum disruperat, ille Constantinum Palatinum Moldauiæ cum Illustri suo Patruo Ioanne Regio iussu & Senatus consensu, in Principem firmauerat & stabiliuerat, ille Skinderbasæ potentiam in Cecora vsq; ad vltimum posse cum bellatoribus fortissimis represserat, ille Turcarum agmina cum Osmano Imperatore non vacillanti pectore sustinuerat, ille Tartarorum incursionem ipsaq; hostilium virium cunea, ad Bussam cum Zolkiewscio ad pontem Bary cum Koniecpolscio fudit, dissoluerat, ille in Prussia à Supremo militum constitutus, in caput Gustauianam fortitudinem pauco exercitu & absentibus primis Rothmagistris & Ductoribus, tàm forti pectore debilitauit, vt recedere hostes, nec amplius turmas militum diffundere in nostros cohibuisset. Quid dicam de excursione contra Tartaros, qui transiecto flumine Nestro cum multa præda aufugiebant, quos ille vnà cum fratre suo Capitaneo Camenecensi, ad quindecim millia insecutus fuit, plurimosq; è captiuitate liberatos, etiam in captiuitatem Principes Scytharum acceperit? Quid referam quàm forti animo cum Abasio Pasa ad Studeniciam pugnauerit, & quàm potenter Cosacos rebelles ad Niedzwiedziełozy, Borouiciam & Starzec expugnauerit? Sed quid tanti viri laudes inops celebrabo, quem facta maiora, actusq; generosiores in dies magis ac magis commendant abundantius? Dicent posteri & ampliori stylo Historici quorum est, maiorum virorum & excellenti virtute præditorum laudes celebrare, vt & illis quoad fieri potest pro meritis suis gratia referatur, & cæteri habeant vnde virtutis & laudis exempla petant, & quod ad benè merendũ de suis incitentur: Mihi verò ea vel primis labris attingere sufficiat. Celebrauit Sacramentum matrimonij cum Kalinowska Capitanei & Generalis Podoliæ filia, ex qua suscepit eximiæ expectationis filios Andream, Procopium, & filias. Georgius tertius filius Castell. Camenecen. qui postposito errore Caluini, quem ex parentibus & scholis Panioucianis contraxerat, ardens Catholicus, & pius cultor Ecclesiæ, fortissimus miles euasit. Occubuit in Valachia Rothmagister in ipso feruore belli contra Tomßam Valachiæ Tyrannum. De quo ita Manes sibillant.

Extulit ad hostem gladium somnoque fugato,
Ingentes Aquilas & fortia castra secutus.
Et Patriæ impendit totum prægrandibus ausis,
Nec sibi, sed toti genitum se credidit orbi,
Illum fama canet, cantuque imponet Olympo.

Iacobus 4. filius Castell. Camenecensis, qui post exercitatam iuuentutem in diuersis Academiis extraneorum, atq; benè dispositam ad Reipub. honestum, & Martis victorias grauem adolescentiam, vt redijt in Patriam, Cubicularius & Aulicus Sigism. III. Regis Serenissimi, primò spreta blasphemia Caluinistica, Fidem sacram Catholicam Romanã est cuius supremum visibile caput amplexus, tum Patriæ reddidit pectoris officia in Castris. Quam dum præ incommodo grauescentis corporis iam exercere non posset, facultate animi & bonorum Patriæ non defuit, vnde Pocillatoris Podoliæ titulo meritò honoratus fuit. Vir probus ex virtute, laudabilis ex humanitate, benè meritus ex Patriæ amore, dilectus à bonis ex grauitate actuum, cui omnes omnia bona precantur. Reliquit ex Klomnicka filium Andream, qui in exteris nationibus cum linguis & literis collegit studia virtutum & morum, quibus commendatus in Cubicularium Sereniss. Vladisl. IV. maximam de se omnibus in Familia, reliquit spem & existimationem.

tionem. Ioannes 5. filius Castell. Succamerarius Haliciensis, vir eximiè ornatus literis, atq; exoticis linguis, inde iudicij virentis & Patriæ proficui, multoties ad Comitia Regni, & Iudicia Tribunalitia electus & destinatus, prudenti consilio meruit dignissimum nomen. Celebrauit matrimonium cum Leszczynska Supremi Cancellarij Regni filia, cuius germanus frater nunc Episcopus Camenecensis in Podolia, suscepit ex illa duos filios. Christophorus vltimus Castellani filius, Cubicularius & Aulicus Sereniss. Vladislai IV. Regis. Hic constituit domicilium sibi in M. D. Litu. dum in coniugem relictam viduam Kniazij Holowczynski, de Familia Woloutciorum accepit. Ordinauit ipsum natura & ad bellum & ad pacem, & ad consilium & ad Martem. Non enim præstantes aquilæ columbam degenerem producunt, sed in Potociorum Familia hoc sibi adscripsit proprium Mars, vt cum illis bella hostilia & contra Patriam directa strenuè & feliciter in hostes Patriæ dirigat.

Ferte alij pectus Patriamque in voce tenete,
In factis portat fortia verba Potok.

Nicolaus Potocki Iacobi Palatini Braclauiensis filius. Etiam parentis honore insignitus Palatinus Braclauiensis Generalis Podoliæ, Campiductor Regni Exercituum, Camenecensis, Laticouiensis, Nizinensis, Cercasensisq; Capitaneus. Hunc sibi armis stridens Bellona, ipsa in iuuentute dum ageret decimum octauum annum, in militem & Rothmagistrum vsq; ad Moschouiticum bellum pro Demetrio Imperat. Moschor. elegit & vocauit, quem ita vna cum Marte educauit & muniuit, vt in arduis expeditionibus cum Turcis, Tartaris, Prussis, Suecis, Moldauis, & rebellibus Cosacis toto pectore bella gerendo victorias triumphales detulerit, atq; in manum dexteram summis bellatoribus Regis & Regni electus datus, & priuilegiatus fuerit. Et quia non victoria solùm, sed etiam modus victoriæ existimationem & gloriam conciliant, iurarunt illi Mars cum Bellona non astu, sed vi & armis aggrediendū & finiendum cum laude bellum. Tentabat ille omnia nec quicquam pertimescebat, siue in tumultu militum, siue in copia hostium, siue gelu vrgebat ad Pilauiam, siue densæ siluæ & paludinosa loca ad Vkrainam. Nam fortes à Deo & fortuna iuuantur, inertes autem à fortibus castigantur.

Equidem Illustrissime Domine, nullo modo facere ego debeo cliens, & perpetuus exorator Familiæ tuæ, in qua educatus fueram à puero munificentissime, quominus amplissimam istam dignitatem tibi gratularer, meamque perpetui & constantis erga te animi voluntatem declararem, vt quem tacito animi sui venerabar, eundem etiam à me vnice coli, & obseruari publicè testarer. Sed quod ego ita decenter perfectè & dilucidè non poteram nec sciebam, hoc Inuictissimus & Potentissimus Rex Vladislaus IV. suo in diplomate Præfecturæ Cercasiensis expressit, reliquit, & omnes Historicos edocuit. Ait namque: Quicquid Nicolaus Potocki paulò superioribus bellis, Moldauico, Moschouitico, Pruthenico, ac vno atque altero Turcico bellicæ scientiæ ac industriæ comparauit, id nupertime contra licentiosam Cosacorum colluuiem contulit. Cum enim illi domandæ ac coercendæ negotium fuisset datum, illud & intrepidè suscepit, & postquam ad manus & cruentum cum seruili turba conflictum deuentum esset, circumspecti pariter & fortissimi ducis manus expleuit, validasque desperatione, multitudine, cæterisque omnibus bellicis rebus & maximè pertinacia pugnandi armatas legiones, rebelles manu & animo exercitui præeundo non semel prerumpere, & in consertas acies irruere, atque inter primos aggressores versari visus est, & vitæ salutisque suæ prodigus, Patriam abingenti & formidabili discrimine quod rustica illa & seruilia pectora coquebant liberaret. Ac respondit quidem magnanimitati illius & excelsæ virtuti fortuna, nam sic ferocem & contumacem gentem diuersis prælijs fudit, vt parum abfuerit quin nomen quoque & memoriam illorum aboleuerit, nisi subiectis & in ordinem adactis parcere vere Polonum existimaret. Non ego amplius his addam, licet Supremus Exercituum Dux Koniecpolscius maximam victoriæ laudem tibi & Familiæ tuæ adscripserit, & multi

Scripto-

Scriptores eandem ore celebri decantarint. At duo proponam monenda: Primum, quòd fælicem exitum pugnæ Deus largitur se inuocantibus, vt inquit *Liuius*, & approbauit Antoninus Imperator pugnãdo cum Quadis. Secundum, quòd felicissimas victorias nostras temperat Deus domestica clade, vt victorum animi deijciantur, & à Deo pendeant. Quapropter dicendo cum maximo bellatore Sereniss. Stephano Rege: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo sit gloria.* Hæreat menti Traiani affabilitas, Dionis culpata austeritas, Philippi Macedonis benignitas: Magni Alexandri contempta superbia, Constantini Magni pietas, & bonorum Imperatorum clementia, comitas atque liberalitas, eò namque & fortuna viridior, & gloria domus amœnior, propagabitur firmabiturque. *Habuit in vinculum Sacramenti matrimonialis Sophiam Palatini Lublinensis Firley filiam, ex qua superstites filij Petrus Rothmagister, Stephanus in exteris nationibus in linguis, literis, & belli exercitio educatus, Henricus Nicolaus, & filiæ Marianna Kazanowscij consors, & Victoria. Ex Elisabeth verò Kazanowska filia Campiductoris Regni, suscepit Iacobum, Dominicum, & filiam Iohannam, quibus benedictio diuina adsit & faueat. Ioannes alter filius Iacobi Palat. Braclauiensis, qui post expeditionem Cecorianam cum Zołkiewski diuina clementia ex summo periculo in quo plurimi ceciderant liberatus, vbi redijt Tysmeniciam, à Tartaris excursionem in Regnum à Cecora post infaustum prælium facientibus, in captiuitatem deductus ibidem occubuit. Iacobus tertius filius, qui ab incunabulis Domino oblatus, post debita ætate religiosus in Ordine Prædicatorum professus, eximius Theologus euasit. Demùm Prouincialis Prouinciæ Russiæ creatus, in ipso officio vitam cum morte commutauit. Stanislaus quartus filius, qui ipsam grauiorem adolescentiam, vbi castris militaribus addixit, totum se Marti trophæis subdidit. Quapropter à Sereniss. Rege, & à Ducibus Exercituum Rothmagister creatus, maxima fortitudinis & prudentiæ encomia detulit: insuper Ductor cohortum, & Administrator Castrorum in absentia primorum præsidum exercitus renunciatus, laudabilia in maximis tumultibus bellicis cum rebellibus Cosacis, & Tartaris referebat præmia. Cui Serenissima Maiestas Regia ad calcar prælij maxima promittit sicut iam contulit digna præmia. Petrus Potocki Stephani Palatini Braclauiensis filius, hic eximiè cultam iuuentutem in exteris nationibus eò dignitatis ad lauream deduxit, vt maiorum suorum merita quæ Regibus, quæ Patriæ, quæ Familiæ protulerant, prudenti in consilio, in fortitudine Castrensi, in trophæis ex hostibus, in se luculenter expresserit, & efformauerit. Sicut namq; optimi Astrologi nil in computo vel ephemeridibus errantes cæli meatus describunt radio & surgentia sydera dicunt, ita ille ex quo militiæ castrorum addixit studia, in tàm prudentem audaciam, peritiamq; militarem deuenire studuit, vt S. R. M. Rothmagister equitum grauis armaturæ denunciaretur. Cuius dexteritas in Prussia, & ad Chotinum contra Abasium, licet clara promptaq; extiterit, in seruili tamen congressu cum rebellibus Cosacis ad Starzec gloriæ virentis palmam, ab ipso exercituum Præfecto pluribus dicebat ille reportauit. Sed præcipuè. Est in illo innatus amor Patriæ & Familiæ, quia vitam licet vix maturescentem, nihilo reputauit, atq; ibi adesse voluit, vbi primi insultus maiusq; periculum apparere videbatur. Nam licet naturam non obscure vnicuiq; indidisse cernimus, vt natali solo velit cupiatq; quam maximè; vehementer tamen amatores Patriæ ad cædendum hostes incitat, dum quis sui memoriam futuris sæculis se relicturum cogitat. Honoratus Præfectura Sniatineń. altiora meretur. Tenet Sacramentum matrimonij cum Stanisławska Castell. Cameneceń. filia Paulus alter filius Stephani. Qui diligenti animo perpendendo quàm hominis vita sit breuis, modò enim viuis, modò morieris, retraxit à sæculo voluntatem liberam & spirituali occupationi applicauit. Quod commodiùs exequi vt posset, habitu Clericali indutus, floridam quæ nunquam marcescat vitam exercendo & colligendo, Romam Sanctam descendit, atq; ibi virtutum colles, literarum dogmata, conscientiæ delicias venatur & acquirit.*

Fallitur insipiens huius vitæ præsentis amore
Sed sapiens scit quam sit plena dolore.

Joannes tertius filius Stephani. Qui interius speculando quia vera laus & Patriam cohonestans est ex virtute & fortitudine, ad vtrumq; legendum florem in Holandiam aliasq; exteras nationes deuenit. Dicebat quidam:

Illustrem gentem satis hic habet atque parentem,
Qui virtute suam nobilitat Patriam.

Stanisławscij, *de Stanisławice, in Sierad. Russiæ & Podoliæ Palatinatibus, antiqua & meritorum dignitate, atq; præmiorum gloria præstantissima familia. Descendunt enim ab antiquis Pilauiis per bonorum & possessionum diuisiones ante 300 & vltra annos olim superstites. Horum posteritas dum militaribus trophæis splendentem gloriam domui aucuparetur & colligeret, profligatis Moschus, & in confinibus Regni Tartaris, Turcis, aliqui illorum elegerunt sibi & constituerunt domicilia in Russia, alij in Podolia, vbi celeberrimi nominis gloriam florentem memoria insigni collustrare vsq; in præsens non desistunt. Et quoniam dignitas ipsa, & tituli merita familiarum & antiquitatem domus commonstrant, ab illis lineam Generosorum DD. Stanisławsciorũ enumerare incipiam familiæ, ex quibus sicut leo ex vngue generositas et nobilis virtus eorum resplendeat. Gaspar Stánisłáwski, quem Priuilegia, Acta Regni, et Historiæ commemorarunt, ex milite strenuo Rothmagister S. R. M. prudentia, audacia, & fortitudine insignis, ac demum cohortum et turmarum militię Sigismundo I. tunc Regni sceptra gubernante antesignanus et primas. Recepit in meritorum præmium Dapiferatum Sandomiriensem. Tenuit Sacramentum matrimonij cum Niezácka, filia Niežácij de Niezáczyce militis præstantissimi, ad cuius dignitatem, præstantiam, plurimos Turca de captiuitate in Regnum dimiserat, dignam legationem dum expediret. Suscepit ex illa optimum patriæ ciuem Gasparum, qui iuuentutem dignissimis virtutibus et literis ornatam in tantum reddidit patriæ desiderium, vt multis quoq; Regum gratijs et titulis Regni honoratus fuisset. Dignitate Pocillatoris Sanocensis condecoratus, posteris de se reddidit memoriam. Habuit in vinculo Sacramenti matrimonialis tres coniuges. Primò Krasiccij filiam. Secundo Milanowscij. Tertio Koziccij, ex quibus benedictionis diuinæ suscepit prolem.*

Balthasar Stánisłáwski 1. filius. Hic Mineruæ consecratam adolescentiam disposuit Martis fauoribus & trophæis: certarunt quidem in illo Pallas & Minerua, ex vno Mars & Bellona, ex altero aduersitatis brachio, sed victor vicit, & Mars coronatam obtulit victoriam in præmium. Quapropter ex vigilanti milite Rothmag. feruidus in Patriæ commodum & vtile. Qua quidem militari prærogatiua, & eximiorum militum centenis sibi delegatorum ductor strenuus contra Maximilianum ad Byczynam, contra Moschos sub Serenissimo Stephano Rege, & contra singulas expeditiones hostium continuus, quo nedum sibi comparauit inter militiæ Duces amorem, sed etiam Regia benignitate acquisiuit decorem. Creatus enim fuit à Serenissimo & bellicosissimo Rege Stephano Bathoræo, Notarius Campestris Exercitus Regni, & Succamerarius Sanocensis, à Sigism. III. Sereniss. Rege, ob grauitatem morum, & in aula Regia dignissimam promotionem habuit, primùm promotus in Præfectum Culinæ Regiæ, tum Castellaniæ Sanocensis. Demùm post Hyacinthum Młodzieiowski in dignitatem Thesaurarij Sereniss. Regis, post in Thesaurarium Regni post Ioannem Firley Capit. Lublineń. in Capitaneum Szydłouiceń. Osieceń. & Starogardeń. constitutus & confirmatus, reddidit nobilitatis suæ & præmiorum dignissima

gnissima specimina, cuius eximia merita diuersa Priuilegia demonstrant, in quibus ita loquitur Serenissima Maiestas: Cum in bello contra Moschos expediendo grauissimæ turmæ equitum tibi commissæ fuerint, ita Præfecturam administrasti, vt non solùm admirarētur cæteri, sed ducerentur exemplo ad præclara facinora. Interregni autem tempore, & in prælio ad Byczynam fidei & dexteritatis excellens tuum robur eluxit. *Et in Priuilegio Thesaurarij Regni lego*. In tumultu domestico & in initio dissensionis, cum non contemnenda militum manu nobis tua nobilitas adfuit, & Cracouiæ nobis absentibus ad custodiam Serenissimæ Coniugis, & filiorum nostrorum charissimorum constitutus, laudabili fide & solertia munus commissum sibi obiuit. *Ex Herburthi filia de Dziedziłow Palat. Russiæ germana sorore suscepit filiam Zophiam Mieleccij consortem Ioannem Cornelium, qui dum iuuentutem suam in exoticis studiis atq; exteris nationibus dexterè excultam, virtutum flore & profectu adornasset, Patriæ & Serenissimo Regi obseruantiæ nobilis dignitatem deuouit, vnde & Præfectura Szydłouiensi insignitus fuit. Tenuit in consortio matrimoniali filiam Tarnouij Castell. Sendomir. post Kazanowscij Succamerarij Regni, & Kokonauscensis Præfecti. Ex hac suscepit filiam Leonoram lectissimam, consortem Generosi D. Alexandri Bełzecki Capit. Bełzensis. Sepultus in Szydłow, vbi Epitaphium illius merita & præmia latissimè edisserit.*

D. O. M.

Illustriss. ac Mag. D. D. Ioannes Cornelius de Stanislawice Stanisławski, Illustriss. ac Mag. D. Balthazaris Thesaurarij Regni &c. filius. Qui dum optimis artibus exculta & in lustrandis exteris nationibus spatio 18. annorum exacta adolescentia exemplo suorum Maiorum in Aula Sereniss. Sigism. III. Reg. Pol. versaretur ob magnitudinem animi & præstantiam ingenij Capit. Szydlouień. condecoratus, multas clarissimorum virtutum protulit dotes. Hic talis ac tantus vir, Deinde Sereniss. Vladisl. IV. Reg. Pol. Aulicus factus infractis viribus tuebatur Patriam, pius, munificus in pauperes, æquitati studuit, amicis fauit. Ex Catharina Kazanowska Sigism. III. Succamer. Regni &c. filia, reliquit Leonoram Constantiam. Obijt 1636. Annum 56. agens.

Martinus Stanisławski Gaspari Pocillatoris Sanocensis alter filius ex coniuge secunda Milanowska, qui dum ætatem suam militaribus exercitijs atq; obsequiis Regiis in Curia obligasset Sac. Reg. Maiestati, & Notarius Thesauri electus & confirmatus fuit. Obijt sterilis. Michael tertius filius ex eadem Milanowska, qui dum animi industriam & robur corporis, Castris & militiæ ab ipsa iuuentute consecrauit, quotidianis obsequiis Martialibus, atq; vigiliis, in hunc deuenit ipsis Ducibus Exercituum commendationem vt inter milites primos adnumeraretur. Creatus namq; Rothmagister Equitum, ita hostium turmis fortis permansit, vt fieri militarium cohortum S. R. M. Dux promeruerit. Detulit tantam gloriam domui, pugnando inter Elieros vna cum Danielouicio, Herburtho, & Beskiesio in Multauia, Liuonia, Moschouia, & in Valachia ad Cecoram, vt Serenissimus Rex post alios honores ipsi Succamerariatum Podoliæ in ornamentum Familiæ & vlterioris promotionis testimonium obtulerit. Habuit in consortium matrimonij primò Herburti filiam, ex qua suscepit dignissimam prolem Samuelem Rothmagistrum S. R. M. qui in pluribus expeditionibus id quod militem & nobilem decuerat, eximium præstitit. Post Chocinensem expeditionem contra Osmanum cito obijt, relicta coniuge ex Chmielecierum Familia vidua & sterili. Filia ipsius cum eadem Herbutowna Anna elegit statum felicitati perenni deditum in Vielunensi Monasterio Sacratarum Virginum. Secundò autem matrimonio habuit Danilouicij filiam, sororem Palatini Russiæ, & Thesaurarij Regni germanam. Ex hac reliquit filium Adamum & filiam Barbaram, quæ collegio Sanctimonialium associata in Sambor religiosa vota consecrauit altissimo. Adamus verò filius ipsius dum tyrocinia ætatis literis atq; exteris nationum exercitiis dignissimis in ampliorem honorem prouectioribus annis disposuisset meretur suæ Patriæ tranquillitatis meritò, dum ad Chotyniam

propriis sumptibus expeditionem Turcicam compleuisset; non enim minus est meritum aliis meritis odisse neminem, bene velle omnibus, & conscientiæ securitati prouidere. Reliquit ex Krzelowska Michaelem & Constantiam. Gaspar Stanisławski quartus filius ex eadem Milanowska. Hic Parentis sui gloriam nedum propriis meritis auxit, sed etiam posteritati reliquit laudabilem. Erat namq; nedum militaribus Castris clarus, sed etiam Serenissimis Regibus optimè meritus, vt sicut ex vtroq; dicitur aliquis Cæsar, literis scilicet & gladij fortitudine, ita ille ex vtroq; optimus fuit ciuis Patriæ bene merendo atq; Serenissimis Regibus. Erat namq; Sigismundi III. potentissimi Regis Aulicus dignissimus, & perpetuus Patriæ propugnator atq; miles. Quapropter adhuc superstite Parente creatus fuit Dapifer Sanocensis, postmodum Pocillator, demùm Succamerar. ibidem altiora merebatur ipsa virtute, beneuolentia, & humanitate id expostulante, sed inuida mors florentis gloriæ virum è medio viuorum sustulit. Habuit in consortium matrimonij duas coniuges, ex quibus prolem hanc reliquit. Sigismundus primus filius ex Dyczowna Magni Procuratoris atq; Gubernatoris arcis Cracouiensis filia, hic dum animum literis tàm domi, quàm in exoticis studiis graciliorem reddidit Patriæ, mox conuertit studia ad spiritualem dignitatem. Et quia virtus, honestas, probitas, experientia Canonum Ecclesiasticorum tales viros Senatoribus grauioribus & Cathedrarum Episcopis commendat, breui Præpositus Kościelensis ordinatur, quem postmodum Serenissima Maiestas ex Secretario Abbatem Orłouiensem esse voluit, & constituere fecit. Michael secundus filius ex Dyczowna Stanisławski Gubernatoris Generalis arcis Cracouiensis filia, Castell. Camenecensis Palatinatus Podoliæ. Qui dum ex ipsis alumnis bellicosissimi Martis progenitus fuisset, adimpleuit in semetipso quod doctissimi viri desiderauère. Non gignit generosa aquila degenerem columbam, vt namq; floridam ætatis attigit metam, illam mox grauissimorum Senatorum Aulis in exercitium nobilis virtutis & prudentiæ detulit, postmodum verò, vbi moribus & actibus vir effectus fuit, pectus Patriæ, fortitudinem hosti, audaciam militi, merita Familiæ, & quoad vitæ spiritus adaugeret sibi vires perpetuò consecrauit. Inter eximios & strenuos experientia & fortitudine milites connumeratus, Tartaricas Phalanges, Prussica agmina, Moldauica Castra, Cosacorum fortalitia deturbauit, profligauit, disrupit. Quibus meritis in tantum deuenit apud excellentissimos & supremos Exercituum Duces honorem, & apud Sac. Reg. Maiestatem existimationem, vt equitatus grauioris Rothmagister Serenissimi Regis denunciaretur. Quo in officio eò nomen deduxit, vt magnificæ Domus adiungere familiis suis ipsum, & Stanisławsciorum Familiam desiderarent. Insuper vt ipsius meritis dignum redderetur præmium & honos, Serenissimus Rex Vladislaus IV. illi Castellaniam post decessum Herburti contulit. Quo in munere magnorum & pijssimorum Senatorum æmulator factus, nedum Regi & Patriæ obseruantissimus, sed etiam S. Ecclesiæ religiosissimus. Extructis namq; de nouo & fundatis Parochiis, Beatissimæ & miraculosæ Virgini Mariæ in Conuentu Prædicatorum Leopoli ampliare & extruere sacellum animum adiecit, quod nedum finaliter effecit, sed etiam magnificè fundauit. Habuit in consortium Sacramenti matrimonialis Georgij Czurilij de Goray, quem progenuerat Iazłowiecka filiam matronam morum grauitate, pietate in egenos, religione in Ecclesiam, obseruantia in maritum, sanctitate celeberrimis mulieribus comparandam. Suscepit ex illa Gasparum filium, quem in vita gressibus humanis non maculata, ad cælestia dominantium dominus vocauit. Reliquit & filiam Eufrosinam Generosi D. Petri Potocki Palat. Braclauień. & Rothmagistri Reg. Maiestatis equitatus grauioris dignissimi consortem. Sorores Sigismundi & Michaelis fratrum erant Anna Nicolai Lanckoruński Vexilliferi Leopoliensis consors, Eufrosina Deodicata Cracouiæ nunc Sanctimonialium mater ad Sanctum Andream. Sophia Pauli Kuropatwá coniunx, Elisabeth Rudnicij consors. Ex altera verò coniuge Fridrowná, idem Gaspar Succamerar. Sanocensis, suscepit filiam Theophilam, quæ nondum sibi elegit statum virginitate gaudens. Continuando verò lineam inceptam ex Gasparo secundo Pocillatore Sanocensi prouenientem adfero coniugem ipsius tertiam è Familia Kozicciorum. Ex hac suscepit summum bellatorē in expeditionibus plurimis in Moschouia, in Prussia, in Moldauia, cum Moschis, Turcis, Tartaris, Cosacis,

clarissi-

clarissimum virum & deuotione & iudicio excellentem nomine Adamum. Exercet nunc sub Illustrissimo Castell. Cracouiensi, & Supremo Exercituum Præfecto iudicia Castrorum, illiusq; cohortis nobilitate strenuæ, & bello conspicuæ Vexillifer à multis annis vigilantissimus, & in multis expeditionibus fidelissimus custos & tutor. Qui dum diuersis expeditionibus sub diuersorum Rothmagistrorum signis bellicis eximia documenta animi strenui affatim declarasset, de um Supremi Exercituum Ducis bellicis signis complexis, vltra annos viginti defendit illorum honorem & decorem, imò peruigil custodit & retinet.

Słostowscij, *in Sieradiensi Palatin. Regali Curiæ & militiæ dediti. Petrus eximius miles & Aulicus Sereniss. Stephani Regis. Secuti sunt in rebus bellicis, & fratres suos maiores Ioannes, Matthias, Andreas.*

Zakliczewscij, *Literis, militari, & iuri Nobilium dediti. Dominicus Iudex Makouien. qui reliquit filios nouem. Ex quibus Dominicus filius Rothmagister strenuus & fælix in Moschouia, & cum Tartaris. Reliquit filios quinq;. Alter filius Martinus etiam Rothmagister, alij verò vt Andreas & Valentinus milites eximij.*

Kliczkowscij, *in Masouia & in Palatinatu Cracou. Ex quibus Petrus in iure Nobili versatus fuit. & in Pocutiam alij militando cum Strus & Potocio descenderunt, qui pro benè meritis à Regibus prouisi.*

Zelisláwscij, *in Chęcinensi districtu, cum antiquitate domus literis et sapientiæ dediti, Dicebat quidam nec sine optimo respectu:*

Dulcè vetus vinum; senis est oratio dulcis,
Dulcior hoc ipso quo sapientior est.

Ianowscij, *in Cracouiensi Palatinatu. Sequuntur virtutem & bonos, Nam*

Viam qui nescit qua deueniat ad mare,
Eũm oportet amnem quærere comitem sibi.

Wazynscij, *in Sendomiriensi Palat. de Ważyno, alij de Obidzice; Iacobus ex Goworkowna suscepit Ioannem, qui ex Krzilczycka Laurentium, Raphaelem, Stanislaum habuit. Hic reliquit Marcianum, Christophorum, Constantinum cum Ianowska. Ex Wazynsciis Ioannes & Albertus ex Liuonia Electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripserunt.*

Borowscij, *in Cracouiensi Palat. á Kámienieccijs descendunt, & à Borow denominati sunt. Ex quibus erat Abbas Szczyrzycensis.*

Lichnowscij, *in Sendomir. Palatinatu. Quia meliùs est præcauere, quàm pauere, & vtilius est erubescere quàm pauescere, ideò in aulis Magnatum morum decentiam, in scholis literarum peritiam, in castris meritorum excellentiam colligere satagunt.*

Láchowscij, *in Chęcinensi districtu ex Crac. Palatinatu. Ex Sendomiriensi Palatinatu electionem Sereniss. Vlad. IV. Ioannes subscripsit. Summi boni est, mens conscia recti. Quod ergo bonum, honestum, & spirituale est attendunt,*

Chrzczonowscij, *in Sendomir. Palat. Prouidentia Dei omnia gubernantur, & quæ putatur pœna, medicina est. Quocirca omnia illi à Deo prouenire meditantes*

tantes, in prosperis agunt gratias Deo vt perseuerent, in aduersis etiam Deo gratias agunt vt auertantur.

Cieszkowscij, *in Syradien. Palat. Qui militarem exercendo, prospiciunt meritorum præmia. Sed cor Regis in manu Dei.*

P I E L E S Z.

DELINEATIO.

SVNT duo gladij euaginati decussatim positi acuminibus sursum & manubrijs deorsum. Existimo campũ sanguineum, & in corona tres pennas struthij. Origo duellum cum hoste fortunatum & singulare demonstrat & docet.

VERVS MILES.

INnumerabilia rerum bellicarum authores ad rerum militem describendum colligunt tum rerum tum mediorum. Neque immeritò. Nudus enim & inermis miles non de pugna, sed de fuga cogitat. Segnis & rudis miles, conspecto sanguine & strepitu armorum graui audito, confunditur, conteritur, perit. At exercitatus pluries & veteranus miles, qui non tam quærit de hoste quot sunt quam vbi sunt, qui non videre hostem solùm sed pugnare desiderat, qui verus miles solus dicendus est: non multa requirit media, campus & gladius, sufficiunt. Non enim cogitat veteranus miles ex insidijs hostem aggredi, (communiter enim euenit, vt quas struit sibi parat insidias) nisi fortè apertum teneat periculum aliter aggrediendi. Audacter veteranus miles cruorem suum spectat, quia scit vicisse post sanguinem, *inquit Petr: Rau: Inter Symbola Iulij Ces: Capaccio*, Habeo ciconiam quæ ore tenendo aliquod folia arbusculi habet subscriptum lemma *Audentius obsto.* Quòd folia habent ad audaciam & fortitudinem! Habent naturalia remedia ànimalia cum quibus in suos hostes: vitæ insidiantes secure & fortiter tendunt, vndè ciconia ore tenendo folia platani quibus hostes naturaliter ipsius perimuntur, dicit. *Nunc audentius obsto*. Profectò quorum hæc arma propria sunt, duo inquam gladij parati & in crucem dispositi, si pro Deo religione & Patria stricti & assumpti fuerint, Deo inquam vno & trino, religione,

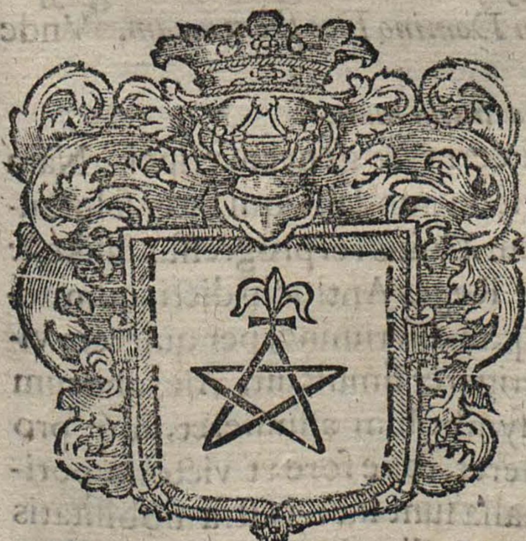
gione, sancta vera Catholica Romana: Patria, iustum bellum defensiuum atq; offensiuum, deducēte audentius obstabit. *Vnde Liuius lib: 9. Decad: 1.* Bellum est iustum quod necessarium est, & arma sunt pia, quibus nulla nisi in armis relinquitur spes. Echo igitur armorum vestrorum est Audentius obstare. Hæc vestra est fælicitas augusta, hoc familiæ decus, istud maiorum vestrorum meritum. Concedebant vt apparent ex armis multum amicis & familiaribus suis, sed inimicos suos per omnia superabant. Sed obseruandum vobis erit quod qui inimicum animæ non superauerit hostem corporis minimè superabit, nam iudicium Dei super tales manet vt decem viri mille fugarent, Si verò inimicum animæ superauerit, dicit scriptura gladij ancipites in manibus eorum. Magnum quid refert Eucherius. Ait enim, qui mundi peripsema & quisquiliæ creduntur, de nationibus ac Regibus iudicabunt. Et qui sunt amabo isti? qui animi hostes deuicerint. Ergo velim, si gladium mittis hosti, pacem mitte animæ.

Prædictis armis in Vitepscensi Palatinatu vtuntur Pieleisouij & Pieleisouicij meritis suis & conuersatione nobili clari. Ex quibus Paprocius meminit Stanislaum cum fratribus eximios viros.

PIATYR seu PIETYROCH.

NODVS GORDIVS.

DELINEATIO.

EST Pentalpha seu Pentagonum aurei coloris in campo ceruleo scuti. Ad summitatem anguli primi est lilium.

ORIGO.

ARma hæc antiquissima & ante augustissimam orbi natalem Christi initia sumpsisse Historici affirmant, sed qua ratione & quando in Regno inuenta, non referunt. Colligi tamen tam origo prima gentilitiorum, quam successus in Regno ex Luciano, Agrippa, & Antiochi Soteris nummo, & qui tractant de Pentagono salutis symbolo facile possunt. Videtur Alexander Magnus primus parens fuisse horum armorum, nam cùm nodum Gordium resoluisset gladio, pro insigni assumpsit sibi & suis prædictum nodum Gordium. Hinc Arridæus frater & filius Alexandri Ielo vel Ilo, eiusq; posteri eisdem vsi fuerunt armis, illaq; viris fortissimis fidissimisq; cum torque aurea conferrebant. Hoc ex monumentis

mentis illorum constat sub Lentulo & Antonino consulibus Romanis, & ex Ægiptiorum similitudine, qui arma Gordiana, Pentagonum vocarunt. Dum verò variarum mutationum sorte posteritas Ielonis agitaretur, & ad Chersonesum vitam conspicuam duceret, Ielo vnus ex Roxanna Alexandri proueniens, per Bosnam fluuium cum milite venit in oras, quas nunc Roxannas & Roxolanas vocamus. Erecta namq; Chorsona ad nomen chorsonesis patriæ, regionem illam ex nomine parentis Roxannæ, appellauit Roxannam seu Roxiam. Hi igitur hæredes Chorsoni Ielouicii progeniti, diuersimode in Roxolania pro diuersitate Prouinciarum vocati fuerunt. Dum verò Ielouicij varijs agitarentur incursionibus à Ducibus Moschouiæ, Rusiæ, Lithuaniæ, & Monarchis Poloniæ, petierunt à Boleslao Chrabri Poloniæ mutationem bonorum. Inclinatus petitioni, concesit æquiualentia bona Kuniouium, Malinscum, Bokoinium, à quibus bonis modo Ielouicij vocantur Kunioufcij, Malinscij, Bokoienscij. De quo clarius habent priuilegia ipsorum & Acta Luceoriensia & Cremenecensia.

SPES GENEROSA.

NON est laboris maximi spem generosam asignare. Illa est quæ nec vana, nec dubia, nec fallax; sed velim à quo spes eiusmodi speranda? Ipso à Deo. Ita Bernard: serm: 9. super Qui habitat. *Tu es Domine spes mea, quicquid agendum, quicquid declinandum, quicquid optandum tu es Domine spes mea. Si mihi præmia promittuntur per te obtinenda sperabo, si insurgunt aduersum me prælia, si sæuiat mundus, si fremat malignus, in te ego sperabo. Quia adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam.* Vnde echo tantæ spei est.

Quoque loco versor bellua nulla manet.

Arma hæc vestra etiam symbolum sunt certæ & generosæ spei. Nam Pentagonum Lucianus in libello, in quo agit de quodam, qui inter salutandum lapsus est, salutis symbolum fuisse testatur. Cuius rei progressus talis est: Antiochus dictus Sotyr, à quo reliqui Syriæ Reges Antiochi dicti, cùm aduersus Galatas acie decertaturus esset, essetq; in discrimine, per quietem vidit, vel se vidisse vt militum animos in spem erigeret simulauit. Alexandrum Magnum se vidisse, qui monebat vt salutis symbolum assumeret, idq; pro tessera tribunis daret, eorumq; vestibus insueret, ea re fore vt victoria poti-retur, Symbolum autem salutis erat tale, qualia sunt hæc vestra nobilitatis arma. *Pier. Val: Hierog: lib:* 47. *& fol:* 753. *Fecit ille & vicit.* Profectò iam talia arma vestra spem generosam exemplificant. Quasi enim vox fuerit ex armis his vestris ad homines. Qui gaudet in hac spe tenebit & rem, qui autem spem non habet, ad rem non potest peruenire. In familiam vestram generosam & antiquam dum flecto oculos, video fuisse tam eximios viros bello & castris, vt vna salus in eis, & spes fortunæ laborantibus in prælio, constituta fuisset. Illi cum Ducibus Rusiæ phalanges hostiũ prostrauêre.

illi Regno & Patriæ multoties salutem obtinuêre, illi vsque nunc Castrensi dignitate præcelsi, illos retinent titulos & honores, quibus & optimus ciuis, & strenuus pugnator, & dexterrimus Patriæ defensor speciosam in memoriam reducitur & commonstratur.

LINEA FAMILIÆ IELOVIORVM.

IELO *Kuniowski, primus Terrarum Cremenecensium Terrestris Iudex, vir consilio, fortitudine, rerum Reipub. gerendarum dexteritate conspicuus. Nupsit illi Capitanei Cremenecensis filia Denisko Makosiey, ex qua dum non suscepit masculam prolem filiæ, quæ erant sex, bona in diuersas familias quibus vinculo matrimonij iunctæ fuerant, intulerunt. Daniel Ielo Malinski, Præfectus Legionis in Volhynia, summè meritus, & victoriis plurimis de Tartaris reportatis clarus. Michael filius Danielis, Marschalcus Volhyniæ. Hic dum Volhynia nondum in Palatinatum erecta fuerat regimen & officium pro salute Patriæ & Reipub. dignissimè & cum decore administrauit, & tempore Interregni iustè & suauiter optimum vt decuit ciuem Patriæ consuluit. Eustachius Ielo Malinski Episcop. Luceoriensis, ritus Græci in vnione Sancta cum Ecclesia Romana. Erat vir & summæ authoritatis & probitatis, qui vnà cum Hippacio Pociey Metropolita Kiiouiensi, aliis Vladicis seu Episcopis persuasit vnionem, cum Ecclesia Dei Sanctam & necessariam ad salutem esse, diuisionem verò ab illa esse perniciem animarum. Matthæus Ielo Malinski, strenuus bellator in Liuonia & Moschouia, alijsq; expeditionibus in quibus ad extremum vitæ deesse noluit, licet multoties vulneribus & mutilatione affectus. Serenissimus Rex Stephanus, hæroicum ipsius animum dignissimis præmiis remunerauit & possessionibus. Hic fortè recessum vnionis M. D. Litu. subscripsit ex terra Volhyniæ 1563. sub Alexandro Rege. Ianusius germanus Mathæi strenuus miles & fortissimus bellator, qui ad Gedanum dum audaci pectore confudit manum hostilem globo transfixus lethaliter post dies paucos hæroicos actus Familiæ consignauit. Ipse Sereniss. Rex eximium militem inuisendo, subscripsit testamentum ipsius & vltimam voluntatem. Erat in captiuitate Tartarica ex bello 1577. ad Dubno. Ioannes Ielo Malinski, Vexillifer Inuictissimi tunc Principis Regni Poloniæ, nunc Serenissimi Regis nostri Vladislai IV. vir strenuus & bellicosus. Obijt in Moschouia. Alexander Ielo Malinski, Rothmagister in Hungaria eximius, qui nedum heroici actus detulit testimonia à Comite Stephano Kendi & Præfectis Exercitus, sed eandem fortitudinem multoties Patriæ suæ contra quosuis procedendo hostes declarauit. Daniel Ielo Malinski, Vexillifer Volhyniæ, qui propriis sumptibus militem necessitate Patriæ expostulante in castra & contra hostem deduxit, nec vitæ, nec sumptui parcendo. Maximum ornamentum Palatinatus sui, amicorum solatium, suis exemplum. Adfuit in expeditione contra Osmanum Turcarum Imperatorem, & in Prussia contra Gustauianos,*

uianos, contra Tartaros in confinibus, & rebelles Cosacos omni occasione oblata à Supremo Exercituum Præfecto continuus. Viuant fœliciter qui Patriæ fauent. Casimirus Danielis filius eximiæ expectationis, vt qui iam totius nobilitatis consensu Iudiciorum Tribunalitiorum custos, tutor, promotor maturior ætas deducet ornatum Familiæ, splendorem & vtilitatem Patriæ. Virtus namq; germinans honores, tacta in eo fundamenta sua, splendore actuum & morum specificè denunciauit. Fauete Mars Pallasq; viro, Deo se & sua consecranti.

Bokoinscij, *in Volhynia nobilis & antiqua domus. Aptam meritis maiorum vicem referunt.*

Mormilij *in Braclauiensi Palatinatu. Ex quibus Marco & Misko à Sigismundo I. priuilegium confirmationis acceperunt in bona æuiterne data Dzietkowce super fluuium Kubicz, & Fedronowce super fluuium Soba. Quæ quidem bona ante sui prædecessores antiqui pro benè meritis tenebant, iterum confirmationem eorundem post deuastationem & ignem Tartaricum in Bracław acceperunt ab Augusto Vilnæ Anno* 1542. *Daniel Mormil, Constantinus & Romanus eorum posteri, qui militia quidem clari, sed præcipuè cum Tartaris ad Chmielnik singularem declararunt operam.*

P E L I K A N.

DELINEATIO.

Diuersæ sunt Pelicani delineandi formæ, sed pro armis præsentibus est Pelicanus, qui cruore suo pascit pullos.

ORIGO.

NON alia esse potest, nisi quia primus Parens huius Familiæ in bello proprio vitæ periculo liberauerit Exercitum, vel in præsidio Principis animose steterit.

PRO LEGE & GREGE.

NON vnicam habet metam optimus ciuis, ad quam vitam suam collimat, atque pro illa mori non trepidat. Deus, Ecclesia, Patria, Rex, Amicus, Lares, metæ illius sunt. Ad hæc omnia duobus his compilata manent, *Lege & Grege.* Et quidem gregem satis liquidò Pelicanus commonstrat, qui pro pullis suis conseruandis, suoque grege etiam ignem vren-

vrentem non perhorrescit, sed in illo moritur vnâ cum suo grege, nec mouetur. *Pier. Valer. Hierogl. lib. 20. cap. 7.* Legem autem Magni illius Lusitaniæ Regis Ioannis 2. commendat Symbolum duplex: Acceperat enim primò in Symbolum Virum, qui manu vnâ tenebat candelam accensam, altera calamum scriptorium. Iterum assumpsit Pelicanum cum pullis, cui subscripsit Epigraphe: *Pro lege & grege.* Quasi diceret, vtrumque Symbolum non alio sensu defero, nisi pro lege & grege, cereum pro lege, calamum pro grege: cereum qui se ad cælum euntem anteiret, calamum qui se in terris morantem retineret: cereum pietatis suæ testem erga Deum, calamum beneficentiæ suæ indicem erga Regnum. Ita & Pelicanum assumpserat non alio fine, quàm pro lege & grege, pro illis scilicet vitam perdere, pro istis sanguinem prodigere, vt legem pareret, gregem defenderet. Verè erat Pelicanus, qui vt filios saturaret esurit, vt potet sitit, vt reficiat deficit, vt saginet marcet. Vestra sunt hæc arma ô Nobiles Domini, quibus nil esse cordi, nisi pro lege & grege mori. Nam res magnæ etiam cum periculis volunt percipi, nec potest qui multorum cum vtilitate vixit dignâ morte cadere, nisi plurimorum cum fructuum vsu etiam moriatur.

LINEA FAMILIÆ PELIKANORVM.

KOcielij, *antiqua Familia in Russia, meminit illius* Dlugoss. *vt refert* Stricouius fol. 148. *Tres (inquit) Sclauonici Duces, Roscislaus, Swiatopolcus, & Kociel à Græcis Fidei Christianæ receperunt ceremonias. Anno Christi* 800. *in Oriente regnante Michaele, in Occidente Arnolpho Imperatore. Nicolaus Kociel, ob merita in Castris & Reipub. Præfectus Zigwoliscensis in districtu Osmanensi, quem aut alium Constitutio Regni* 1589. *Liuoniæ Exactorem Contributionum meminit. Sed supra omnia Nicolaum Kociel eximium militem in Liuonia contra Moschum Historiæ referunt, & contra Magnusium; ibi enim summo pectoris robore arcem Zigwolscensem defendit. Demùm ad Kiesiam illius opera & inquisitione Andreas Sapieha obsides liberauit, & Moschis dispersis ab arce tormenta bellica recepit, quod etiam iterato effecit. Demum sub Kierepecio, Lenuartho, & Iaskarate fortia animi intenta in effectum amabilem Castrorum Ducibus disposuit & deduxit.*

PIELGRZYM seu PEREGRIN.

DELINEATIO.

EST leo prosiliens ex campo cælestino muro circumdato, ad medium erectus, pedibus anterioribus ante rostrum erectis, & caudam sursum eleuatam tenens. Super coronam sunt quinque pennæ strutij. Alij tamen sine muro ponunt arma hæc, sed iacentem leonem ponunt in campo rubeo, à quo autem recedit, in campo cælestino deferunt. Est igitur campus duplex in his armis, infernè cælestinus, supernè sanguineus.

ORIGO.

B*ielscius* originem dicit *fol.* 178. Portugalensis quidam peregrinus in Africam obuios habuit pugnantem leonem cum Dracone, vir cordis imperterriti, stricto gladio iuuit leonem, & victum draconem supposuit. Memor beneficij leo, nunquam recessit à viro, sed quocunque iret sequebatur illum ceu canis, & deferebat illi varia animalia ad cibum apta. Contingit demum quod Portugalensis fortè in absentia leonis fuisset à Mauris vulneratus, nec remedium retentionis sanguinis habuit: accurrit leo & sanguine madentem dominum conspiciens contristabatur, cucurrit tunc lacerta ad lambendum sanguinem, iratus leo ictu illam occidit: venit altera & visa alia occisa recurrit, & accepit herbam quandam, qua vt tetigit lacertam reuixit. Videns Portugalensis rem miram, occidit illam lacertam & extraxit herbam atque vulneri applicauit, sanguis constitit, vulnus sanauit. Leo verò illi ad finem vitæ inseruiuit, & mortuo ac sepulto adiunctus, ita in dolore sine cibo & potu famescit, ad sepulchrum decessit.

GRATA SERVITIA PATRIÆ.

FRustra expectatur sermo à mortuo si naturam spectemus, frustra expectatur gratia ab auaro, quia semper & à te cupit, sed expectare à Patria gratiam conuenit omnibus ad obsequia illius intentis, nec tantum ager fertilis reddit, licet plura multò quàm accipiat reddat, quantum Patria nobis tributi-

tribuit: totum enim hoc quod habet conseruat, protegit, tibi confert, dat, tribuit, ita quod illius meum, sit tuum. Nam si nullus est finis tibi rectè consulendi Patriæ, nullus quoque erit finis Patriæ tibi bona conferendi. Etsi parentis loco tibi Patria est, vt à parente omnia possidebis, etsi animi tui est bona Patriæ augere, & mala ipsius in se transferre, & illa augebit bona tua & in tuos filios transferret. Leo hic te moneat velim quonam pacto tibi inseruiendum est Patriæ, quam scilicet solerter, prudenter, constanter, fideliter, fructuosè, realiter. Fictè enim Patriæ seruiens, fabas gestabit depictas. Nam si ingratus in amicum in vniuersum ab omnibus meretur vituperari, quid dicam de ingrato in Patriam, cuius ipsa mentio desiderium est:

Scipio sum iustus præmium vtriq; fero.

FAMILIA ARMORVM PIELGRZYM.

V*Tuntur plurimi his armis nedum in Regno, sed etiam in Germania & in Italia, & additamenta sua acceperunt plurima. Germanicus Malaspina Legatus ad Sigism. Sereniss. III. Regem, eisdem vtebatur armis additam coronam habens, & muro albescenti vtens.*

Sędzinscij, *Eisdem vtuntur sed in duplici campo. Alios in tàm spatioso Regno benignus lector adscribet.*

PIORA.

DELINEATIO.

SVNT pennæ tres Strutij ordine recto dispositæ, ita tamen vt vna penes alteram mediam altiorem teneant, coloris sunt albi, in campo rubeo.

ORIGO.

ANtiqua in Regno referunt Scriptores, campus verò sanguineus asserit acquisita fuisse in spectaculo Martis. Existimo non alio medio, nisi ipsius ductoris hostilis, amputatione capitis. Quapropter, quia & virum fortem, & candidis ornatum pennis assecutus fuerat, in perpetuum monumentum Familiæ, illius proposita bellica acta fuerunt.

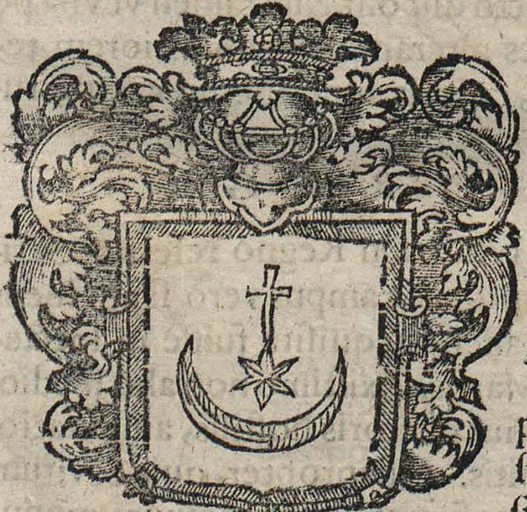
MILITIS DECOR.

DImidium facti licet qui benè cæperit habeat, sed quoniam accidit speciosum principium contumelia & ignominia finiri, est verior illa

ſententia quæ axiomatis quoque locum retinet: *Finis coronat opus.* Militiam igitur decoratam non ex initio ſed ex fine ſpeculabimur & inducemus. Varijs video principijs magni bellatores inchoabant bellum, ſed probati, perfecti bellatores vnicum ſignum trophæi deferebant. Illi vrſinis pellibus, fluuialis canis, equinis iubis & caudis leonum, pardorum pellibus, quo truculentiores viſu forent, induti bellum incipiebant. Cyrus verò maximus triũphator conis albis milites ornabat, & ipſe Alexander Magnus & totius orbis debellator pennis candidiſsimis caſsidem circumcingebat. *Alex. ab Alexand. Gen. lib.* 1. *cap.* 20. Arma hæc, quæ ab antiquis triumphatoribus in ornamentum Galeæ fuerant, vt ibidem refert *Alexander ab Alexandro*, alba & candida Strutionum & ferrum deuorantis auis, dum in Gentilitium in Regno ab innumerabili tempore fuiſſe & eſſe conſpicio, non aliud memoriale auguror niſi militis decorem, militis (inquam) non nomine ſed re, non tyronis ſed exercitati, non in vrbe ſed in caſtris, in caſtris (inquam) non in quibus non ſperatur hoſtis, ſed vbi conteritur hoſtis. Eſt militis decor, probati, ſtrenui, eximij, nec prælium detrectantis. Habeo præſtantes milites, qui decorem militarem variè declararunt. Couidus Centurio in bello contra Myſos, qui miraculum fuit, poculum honoris militaris ſignum ſupra caſſidem deferebat, ex quo modò ſuſcitabat flammam modò remittebat. Galli verò galeas corallis ornabant, ſed nullus verior militis decor, quàm quem ſibi propria virtute, ſanguine, audacia, ſagacitate acquiſiuit. Et talem hunc cuius arma nominamus fuiſſe aſſerimus, viuit proprio labore, & honore.

PIOTROWICZ.

DELINEATIO.

EST media Luna ſurſum cornibus obuerſa, intra quam eſt ſtella, ſupra quam eſt crux ſancta.

ORIGO.

IN M. Duc. Lituaniæ acquiſita ſunt, dum cuſtodiam hoſtium Piotrouicius ad auroram, dum ſcilicet ſtella decreſcenti lunæ propinqua manet inuaſit, arripuit, atq; hoſtem inſperatè, vigilia eorum ſemota, diſperſit & leuauit.

REGNVM & VICTORIA à DEO.

CLarum in Scripturis eſt hoc documentum dicente Pſalm. 143. *Benedictus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum; miſericordia mea, & refugium meum, ſuſceptor meus, & liberator meus,*

tor meus, protector meus & in ipso speraui. Nec aliud Piotrouicij tàm excellentissimis suis armis exprimunt. Nam cum per artem bellicam libertas retinetur, gentis dignitas propagatur, imperium conseruatur: oportet principem nedum subditos in bellica arte habere peritos, sed etiam ante expeditionem habere pernecessarium est pecuniam, commeatum, munitiones, classes, milites, arma, succursum. Vbi verò hostes ex improuiso & insperatè accurrunt, prædantur, vndè hæc illico erunt? Dicam. A Deo si fuerint. Igitur regnum & victoria est à Deo, armis vestris Lunæ, Stellæ, & cruci, similia arma adferam in symbolum ab Imperatore Augusto Rudolpho 2. Archid: Austriæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ Præfecto. Descripsit literam R, quam ornauit corona ducali, infra literam posuit orbem cum cruce, ad latera posuit singulos gladios obductos lauro & subscripsit: *A Domino regnum venit imperijq; potestas, Iacobus Typocius in symb.* Approbauit sapientissimus Imperator id, & apertè dixit, quod arma vestra tacitè proferunt. At quia & hominis diligentia in bello necessaria, miles optimus ad fortunam belli tria obseruat, Deum timet, auroram obseruat, duces veretur. Insuper ad bonam fortunam & illud Poetæ aspernandum non erit.

Qui prodesse alijs studet, is sua commoda spernat,
Ne pereat turpi gloria pulchra loco.

In Sagomitia vtuntur his armis Piotrouicij meritis clari, Ex quibus Stanislaum cum fratribus referunt Historiæ.

POBOG seu POBOZ.

DELINEATIO.

EST solea equi, calcibus infra disposita, supra cauitatem suam retinens auream crucem. In galea autem & supra coronam est canis venaticus, erectus, medius loram in collo deferens.

ORIGO.

ORiginaliter est ex armis Iastrzębiec, à quo omnes soleæ equi deferunt initia, in arma nobilium posita & concessa. Sed cum ex prædictis armis Lubicz, arma principia sumpserunt, vnus Lubiciorum dum germanum suum occidit fratrem, in pænam

pænam cruces ablatæ sunt, & gladius est illi per medium soleæ adiunctus, & vocata arma fuerunt Zagloba, hoc est *Zá głowę*. Dum verò nepos prænominati fratricidæ militiam exercendo in exteris nationibus strenuè, ad limina SS. Apostolorum peregrinando, & pænitendo pro delicto Aui vel Abaui venisset, summus Pontifex exemit gladium & supra soleam adiunxit crucem, vocauitq; arma illa Pobog, hoc est post Deum puta reconciliatũ & pietatem Nepotis, acquisita & mutata sunt. Quod tamen authoritas Regia intercessione tantorum Principum Imperatoris & sanctissimi Domini, ipsiusq; meritorum testimonijs illecta, confirmauit. Veniunt igitur arma Pobog ex armis Zagloba, sed an Zagloba sit ab armis Iastrzębiec, vt R. D. Ioannes Rozycki Srzemensis & Koscinensis Præpositus, in peroratione sepulchrali Alberti Glebocki, Pocillatoris Calisiensis vult, an vero ab armis Lubicz, vt alij posuerunt, Zagloba Gentilicio dicendum erit. Vnde *Bielscius* qui refert ante nuda solea vsum fuisse, sed Christianus factus addidit crucem, & exinde Pobozanius dictus, non audiendus.

IN ÆSTIMABILE ORNAMENTVM PATRIÆ.

INuentor primus solearum equi, è populis Tessaliæ, dum vngulis subducto ferro hostem fortiter reprimeret, non immodicum stetit ornamentum Patriæ. Sed dum ex Iastrzębcijs vigente gelu & glacie montibus albescentibus, animose hostem subductis soleis pegasibus suis fudit, dispersit, occidit: immortalem sui suorumq; conciliauit memoriam & perpetuis victorijs adornauit Patriam. Quapropter si referebant aliquando soleæ equi suum nomen, quia erant ex argento, ista solea licet sit ex ferro, quia tamen aurea cruce adornata manet, iam suum gloriosum nomẽ æuiternè parabit & conseruabit. Refert maximum ingensq; laudis præconium apud Stobæum sermone VII. *Hercules*, de quo ita ait Mimnermus.

Non quidem illius robur & animum fortem
Similem ijs qui ante me fuerunt, credo: qui ipsum viderunt,
Lydorum equitum confertas disturbare phalanges,
Hermi per campum virum hastatum.
Illius quidem nunquam omnino culpauit Pallas Minerua,
Acre robur pectoris quando in prima acie,
Furebat, atq; sanguinarij in pugna belli,
Acerba per vim repellentis hostium tela.
Non enim illo hostium alius præstantior vir
Erat, percurrendo pugnæ validæ
Opus, quam diu luce fruebatur Solis velocis.

Mehercule maximum ille detulit Familiæ ornamentum, sed dum ego soleam hanc auro & cruce ornatam video, iam summa prætiosa & inæstimabilia

bilia ornamenta Patriæ conciliata & oblata ab hac familia insigni contemplor & conijcior. Etsi licuit Laodiensibus in antiparlamento domus ciuicæ præscribere:

Stare diu nescit, quod non fulcitur ab alto.

Iam ista familia cum sua virenti gloria fulta ab alto cruce aurea & sancta diu stabit. Et si sudor prouocatus exercitijs decentior est, vt inquit *Socrates*, iam sudor plurimis exercitijs in bello & castris in Parlamento & Senatu, in tumultu & quiete prouocatus in honestum decus & vtile Reipublicæ, summæ decentiæ erit. Et si diuitiæ acquisitæ proprijs laboribus amæniores sunt, quàm comparatæ iniustè, iam diuitiæ familiæ Pobogiorum, gloriæ, laudis & honoris summam illis & indelebilem amænitatem comparabunt & tribuēt. Quod breui Disticho in colonia Academica Brodensi in Arma Pobog exaratam fuit.

Dicitur armorum Præses, pietatis & altrix
Pallas, sed Solea hoc cum cruce vtrumq; docent.

VERI LIBERTATIS TVTORES.

Libertas Nobilis quæ lege, conscientia, & iustitia constitit & firmata est, si quis ipsius verus tutor fuerit, maximi encomij exemplar referet. Sine omni hæsitatione eiusmodi viros Pobogios existimo, imò assero. Neq; ideò tantùm, quod in libertatem nobilem Pobogius familiam suam fratricidio maculam ingenuè & piè reduxerit, sed ideò maximè quod Pobogius vt in secundo Opere sub armis prædictis *Papr.* habet, libertatem hanc Polonam authoritatemq; Senatus, Nobiliter progenitis obtinuerit, induxerit. Adfero in hoc nouum, sed Illustrissimum & Reuerendissimum authorem, à quo Plocensium Episcopi conscripti sunt Lubienscium Stanislaum, qui folio 54. ait: Stephanus Episcopus Plocensis 7. cum Patriæ magno amore teneretur, dignitatemq; nominis Poloni auctam vellet, primus durum olim iugum seruitutis, quo Nobilitatis Polona ad nutum imperiumq; Principum obstricta erat, eoq; quasi vincta tenebatur, summa cura obtinuit, vt cum olim soli Episcopi Senatoria dignitate fulgerent, pauciq; alij ad id munus arbitrio Regum adsciscerentur, deinceps per omnes districtus & regiones, Senatores maiores, & minores, qui & in Prouincijs ius dicerent, & Regi iudicanti, ne omnia suo arbitrio faceret quasi libertatis custodes & conseruatores adhiberenrur præstoq; essent. His si tot, tantosq; Proceres huius stemmatis summos in Regno, supremos in exercitu, primos in Senatu adiungas, veros libertatis tutores, libertatisq; Nobilitatis Polonæ facilè pronuntiabis & asseres. Habeo inter Symbola Iul. Cæs. Capaccio, quercum collapsam, ex quo planta floret subscriptum: *Vici mea fata superstes.* Erat hoc excellenti viri secreta mentis apertio. At verius tale lemma Pobogijs subscribam, nam si prænominatus Episcopus Stephanus iuxta Papr: Pobo-

gius talem libertatem Nobilitati Polonæ contulit & introduxit, si primus ex Nobilibus & Polonis post extraneos & à Sede Apostolica datos Episcopos, in Piocensi Cathedra electus Episcopus, licet summo cum labore & cura confirmatus fuit. Si magna virtutis & pietatis existimatione gessit Episcopatum, & vitæ terminum fœlicem habuit. Dicam quòd

Vicit sua fata superstes.

DVCES EXERCITVVM EX DVCIBVS.

SIcut nemo existimatur bonus nisi ex fine bono præconcepto, ita neq; bonus dux exercitus est, nisi ex fine optimi ducis exercitus habito. Dices quis est finis optimi ducis exercitus? audi velim sit quis finis boni, & exindè boni ducis exercitus finem colliges. Dicit Iamblichus ad Sosipatrum de virtute. *Bonus existimandus est, qui perfectissimam actionem iuxta mentem separabilem conseruat, & participationem intelligibilis pulchritudinis suscipit, ac essentiæ potentiæq; Dei particeps est.* Ecce finis boni. Finis autem ducis exercitus boni erit, qui perfectissimam actionem militarem iuxta mentem Serenis. Regis, Senatus, & Reipublicæ conseruat, & participationem intelligibilis pulchritudinis Religionis & Patriæ suscipit, atq; essentiæ potentiæq; Dei cum exercitu Christianorum bellantis, particeps est. Sed quis erit exercituũ dux tam fœlix? quod si fœlicitas hæc non defuerit, nunquam tamen inuidi, maleuoli deerunt. Dicam Dux ex Ducibus. Quapropter Carolo V. Duci ex Ducibus origine & bello scriptum in laudis trophæum fuerat.

Oceanus moueat licet omnes vndiq; fluctus,
Et potet Rhenum Theutona terra suum.
Non cadet imperium Romæ, quo tempore Cæsar
Præerit, ac solus publica facta reget.

Vobis ô Pobogij, Dij ex alto id ominati fuerunt, vt duces exercituum ex ducibus succedatis. Incæpit hoc vester Iastrzębecius, prosecutus fuit Lubicius, subsecutus est Pobogius, continuant pereniter Koniecpolscij, Nisceicij &c. si non gladio militari, profectò spirituali. Quapropter Canonicus Chelmensis in Arma Pobog.

Stemma Koniecpolium, sacra Crux pietatis auitæ
Et Solea, indicium, roboris Herculei.
Quàm benè Crux soleam exornat, tam robur adornat
Relligio: bina hæc quam probè conueniunt!
Donec fulgebit crux, ferrum bella domabit,
Ista indisiunctim symbola permaneant.

Et quoniam duces ex ducibus estis, restat vt deniq; victores sitis, hostium & Manium. Ad quod consequendum vnicum affero. Dum Alexandro mater Mammæa & vxor Memmia humanitatem & clementiam exprobrarent, dicentes; Molliorem tibi potestatem & contemptibiliorem Imperij fecisti

rij fecisti; Respondit, sed securiorem & diuturniorem. Igitur summæ vigilantiæ & iustitiæ ea quoque ob diuturnitatem obseruando colite.

LINEA POBOGIORVM.

POBogius, *qui his armis vti cæpit, antiqua tempora ipsum referunt, nam tempore Interregni Miecislai Cluniacum in Galliam, pro electo Rege Casimiro, qui in Ordine nomen Caroli assumpserant, primores viri legati ad electum missi duo, ex quibus vnus erat Pobogius, vt* Bielsc. fol. 70. *refert. Annus autem erat* 1038. *Plurimos ex hac familia* Paproc. *in* 2. *Opere ponit Archiepiscopos & Episcop. fuisse, sed alij Scriptores aliter retulerunt. Stephanus Archiep. Gnesneń. qui post decessum Bossutæ successit* 1308. *vt* Bielsc. fol. 69. *adnotauit, quem* Dlugoss. *fuisse de armis Pobog dixit, sed Ianicius in Cathalogo Archiep. Episcoporum Gnesnensium Toporeum nominauit, quem secutus quoq; fuit Bielscius. Sed quia primores Regni legati missi Cluniacum vnus spiritualis alter secularis, ex quibus erat Pobogius, facilè colligitur Stephanum Archiep. Gnesneń. vnum ex primoribus spiritualem fuisse Pobogium, quod etiam ex* Cromer. lib. 4. *à principio patet: alterum verò Toporeum Cracouiensem Palatinum. Et hac ratione Stephanus nunc Toporeus, nunc Pobogius dicitur. Qualis autem Archiep. Gnesnensis in suo munere Archiepiscopali fuerit, Ianicius sic refert:*

Fatidicos Stephanus Patrio Pythonas ab Orbe
Depulit, antiqui Priscaque festa Iouis.
Tunc perijt Phæbe, perijt cum Castore Pollux
Reliquiæ veteris numina vana mali.

Stephanus Episcop. Plocensis, Hunc Cathalogus refert antiquus Anno 1088. *Erat inquit vir modestus, vitæ castæ, pudicitiæ, Patriæ & Ecclesiæ amator. Obijt* 1099. *Addit Illustris & Reuerendiss. Hic post Italos & à Sede petitos ex Polonis electus fuit primus Episcop. Plocensis, & libertatis nobilium in Regno promotor & auctor, sicut superiùs paulò clarius diximus. Bolesta armorum Pobog, De hoc* Cromer. lib. 6. sub Anno 1167. *Ortus ex ea Familia, quæ soleam equi cum cruce altrinsecus superposita insigne gerit Castell. Viznensis, & oram illam Prussis finitimam pro Boleslao Crispo administrabat. Stephanus Palat.* Cracouiensis, *circa Annum* 1145. *Hunc literæ Monasterij Cyricensis, vbi & arma Pobog cernuntur meminerunt, & fortè iste fuerat, qui post Miecislaum & Rixæ discessum Casimirum Sendomirień. Ducem, cuius grauitatem, humanitatem, facilitatem, iustitiam, solertiam, vigilantiam, & animi moderantiam prædicabat, in Regem Poloniæ nominabat, quando è Cluniaco Casimirus electus fuit. Nam annos illos, vt ex* Cromer. lib. 6. *patet attigerat. Florianus Palat. Sendomirień. Hunc eadem Priuilegia Monasterij Cyricіensis, quæ subscripsit & sigillo Pobog muniuit referunt. Petrum Episcopum Plocen. ex Cathalogo antiquo horum armorum meminit* Paproc in 2.

Opere, *qui obijt Anno* 1263. *Sed modernus Author Episcoporum Plocensium licet plurima pia & munus Episcopale decentia enumerauit de illo, non tamen armorum Pobog sed familiæ, quæ serpentem pro insigni gentilicio defert fuisse asseruit, sed hanc contrarietatem ipsum sepulchrum quandoquidem in Ecclesia Cathedrali Plocensi quiescit, soluit, quod recentiores diligentius obseruarunt. Hunc ex eodem Cathalogo meminit* Paproc. *filium habuisse Castellanum Syradiensem, sed istius rei nil habet Cathalogus secundus & recens. Bernardus electus Episcop. Plocensis, & Romæ consecratus Pobogiorum ex Familia inquit Cathalogus Episcoporum Plocensium antiquus, quem ex Dominicana Familia fuisse, refert Cathalogus secundus & recens fol.* 107.

Koniecpolscij, *quàm amplissimis meritorum præmiis, generis splendore, dignitatum excellentia, celeberrima Familia fuerit, acta, triumphi, incommoda belli, & fortunæ aduersa cum auspicata prosperitate, atq; tot & tanta deducta victoriarum trophæa, sole clarius demonstrant. Et licet solem esse claritatem diei importunum demonstrare est, oportunum tamen auctori & fabricatori solis, ita si nobilitati tam Illustrissimæ, tot sæculorum ætatibus Familiæ Koniecpolsciorum, declarare Familiam luxisse, &* Patriæ *commoda, honestum & dignitatem victoriis, trophæis, consilio, potentia, & fortitudine supportasse, minus necesse fuerit, summè necessarium tamen erit scriptoribus, qui Patriæ ciues, defensores, & tutores ex præcordio Regum, & Senatusconsulto grauissimo fuerunt, silenti calamo non præterire velle, vt nec decere. Fecerunt enim quod illorum Gentilicium illustre præsetulerat.*

Fortibus hæc Solea, est armis exercita Auorum
Crux sacra defensa religione micat.
Hi gentis decora omnigenis virtutibus ornant,
Regumque obsequijs & Patriæ officijs.

Predborius Koniecpolski, maiorum suorum & amplissimorum virorum merita consequi & ornare desiderando, eò iuuentutem & adolescentiam in maturitatem morum & dignitatum deuinxit, vt Generalis Præfectus Maioris Poloniæ renunciatus, iucundam sui memoriam & desiderabilem posteris reliquisset, sepultus in Koniecpole Anno 1309. *vel vt alij* 6. *Iacobus Palatinus Syradiensis, qui sicut dignitatem Senatus alto consilio & rectitudine iudicij conseruauit, ita sui atq; suorum nominis, inter successus familiarum, rectam existimationem stabiliuit. Meminit illius Epitaph. in Koniecpole Anno* 1309. *Iacobum alterum Palat. Lencicien. virum Reipub. amantissimum, & genti propriæ desideratum, refert ibidem Epitaph. sub Anno* 1380. *Predborius filius Iacobi Castell. Sendomiriensis, Leopoliensis, & Præmisliensis* Capitaneus. *Qui vt ad magna ex magno natus, ita vtilia Reipublicæ, decora* Patriæ, *conuenientia familiæ cogitauit, fecit, reliquit. Ibidem Epitaphium demonstrat. Ioannes Cancellarius Regni, Capit. Syradiensis, quem plurima* Priuilegia *referunt, & Epitaphia in Magno Molendino, obijt* 1405. *& Generosi filij, Ioannes qui*

nes qui obijt 1471. *Pretborius qui obijt* 1476. *Iacobus Præpositus S. Floriani, qui obijt* 1481. *Hac breui tabula Epitaphiorum, maximam faraginem titulorum & honorum, virtutum & meritorum, amoris sinceri in Ecclesiam, Patriam, & Rempub. quis non facilè contemplabitur? Ego profectò id de illis clarissimè pronunciabo.*

Magnanimum pectus Solea hæc animumque virilem
Et cui cesserunt ardua quæque notat.
Crux contra Hereticos præfert vexilla salutis,
Munit & antiquam crux animosa fidem.

Iacobum Koniecpolski Pal. Syrad. virum tàm bellonæ trophæis, quàm Mineruæ laureis omnibus virtuosis cõmendatum, refert Bielsc. *dum supremam cladem Cruciferorum ad Grineualdum fol.* 295. *describit. Eundem vna cum Ioanne atq; consorte ipsius sub Anno* 1427. *meminit. Ioannes de Koniecpole, Supremus Cancell. Regni, cuius prudentiam, iudicium, consiliũ, oraculi loco seruarunt iudiciosi. Subscripsit Priuileg. Iuris Teutonici Crac. vrbis Anno* 1421. *Legationem ad Sigism. Imperatorem Anno* 1434. *expediuit. A Vladislao Pol. & Vngar. Rege, cum Cruciferis sancita pacta Anno* 1436. *conscripsit. Serenissimi Adalberti Regis priuilegium, quo omnia priuilegia antecessorum suorum præcipuè Casimiri parentis sui confirmauit Regno, Anno* 1454. *subscripsit. Tot igitur ac tantorum Regum Poloniæ Cancellarius Magnus, quàm dilectus Patriæ, Reipub. necessarius fuerit, sole clarius est.*

Magnus in obsequia Patriæ, prudensque Senator,
Præmia quem in cælis non peritura manent.

Prèdborius Koniecpolski Castell. Rosperscen. à Rege Sereniss. legatus ad Sigism. M. D. Litu. Anno 1438 *Qui etiam negotia Valachica composuit, dum creatus esset Castell Sendomirien. Anno* 1451. *vt retulit* Bielsc. *Nicolaum Præfectum Præmislien. natum ex Barbara Castell. Cracouiensis Tęczyński filia, refert Epitaph. in Magno Molendino Anno* 1549. *Nicolaus Koniecpolski, qui vnionem M. D. Litu. cum Regno in Comitiis Lublineń. Generalibus, subscripsit Anno* 1569. *postmodum Castell. Rosperscen. cuius filij ad bella nati fortitudine Achillea, & magnanimitate defenderunt Patriam & illustrarunt. Andreas* 1. *filius Nicolai, Sereniss. Rege Sigism. August. sceptra Regni moderante strenuus Rothmag. & eximius Patriæ ciuis & tutor, cum Liggzionká reliquit prolem. Ioannes* 2. *filius Nicolai, maiora facta virtute & literis assequendo, reddidit Patriæ & in sago, & in toga præcelsa obsequia familiæ & eximia ornamenta. Nicolaus tertius filius Nicolai, ingenua generositate & maiorum exemplis incitatus, diligentem præstitit operam in Castris militaribus, & in equestrium dignitate, quorum trium fratrum gloriam, hæc vmbra sæculis adnotare non desinet.*

Non sat erat soleæ magnum tenuisse decorem
Quæ notat excelsos Marte togaque viros.

Addita crux soleæ ne quâ se gloria vincat,
Gloria nam nulla est equiparanda cruci.
Fxemplo Lacedæmonum non menia, verùm
Scuto opponebant scuta virumque viris.

Stanislaus suprà nominati Nicolai frater, Capit. Vielunensis, qui ex generis celsitudine illud obseruauit sedulius, quod Romana nobilitas ad ingressum Palatiorum inscribebat: Vitijs careto, cæteris specimen esto. *Ex Ligęzanká Castell. Vislicìensis sorore, reliquit filios Stanislaum, Nicolaum, Sigismundum, Alexandrum, Christophorum, filias verò Annam Castell. Belzensis Czyzowski consortem, Sophiam Iordani Elisabeth Ossowscij, &c. coniuges. Stanislaus Stanislai, in consiliis & Regni Iudiciis vir magnus, cuius animi magnitudo facilia ex difficillimis reddebat. 2. Nicolaus Stanislai, cuius animus à natura ad honestatem conformatus, nouerat se natum fuisse amicis, Patriæ & Religioni. 3. Sigismundus Stanislai, hic eximiam tenuit censebatq; de Republica & Ecclesia Dei, bene merendi rationem. 4. Alexander Stanislai, Palat. Syradiensis, Capit. Vielunensis. Hic cum Serenissimo Stephano Rege plurimis in expeditionibus tanta trophæa deduxit, vt immortalem, gloriam, memoriamq; sibi conciliauerit.* Qui enim in generationibus gentis suæ gloriam adepti sunt, in diebus suis habentur in laudibus, & nomen eorum viuet in generationem & generationem, *vt dixit sapientissimus Ecclesiastes 44. Reliquit filios quinque ornamenta Patriæ eximia, & filias pietate, decentiaq; illustres quatuor, quarum vnà Dynchoff Palatini Syradień. filia, duæ moniales consecratæ Domino in Monasterio Vielunensi, vltima D. Węzyk Capit. Syradiensis consors. 5. Christophorus Stanislai, qui cum generis dignitate ingenui sui specimen in theatro Patriæ vniuersæ, qualia sunt: speciosus congressus nuntiorum, ex Equestribus Regni ad Comitia Regalia, & Tribunalis Iudicij legitima obseruatio & iustitia. Samuel Koniecpolski, Castell. Chelmeń. qui post condignam obseruantiam animi in Patriam, & debitam fortitudinem in Castris in profectionem illius, suscepit matrimonium cum Herburthi Fælicis filia. Reliquit filios & filias optimè indolis, & spei eximiæ. Sepultus in Dobromil cum decenti Epitaphio. Stephanus eximius miles & Rothmagister, atq; in literis decenter instructus, Iudex Syradiensis & Capitaneus. Reliquit filium occupationi militari deditum. Predborius Alexandri Magni bellatoris filius Capit. Zarnouecensis, qui maiorum suorum facta, & nobilem dexteritatem in exemplum propositam, mori pro Patria potiùs, quàm viuere in angustia ipsius, proposuerat. Consecratum ab alto desiderium, nam in expeditione Moschouitica, cum Sereniss. Sigism. III. ad Smolenscum decessit. Stanislaus 2. Alexandri filius, qui maiorum suorum merita propriis ita superauit, vt maximum decus, supremumq; domui ac Familiæ reliquerit. Nam cum præsentibus annis Supremus inter equestres Senatores, Senator & Castell. Cracouiensis, atq; Supremus Dux Exercituum Regni accla-*

gni acclamatur, & meritò proficuèq; denuntietur, omnia decora maiorum, laureas pennas, triumphos, congessit in nomen æuiternum sibi, posterisq; suis reliquit. Hic namq; cum Illustrissimo Zolkiewski in Moschouiam Rothmagister destinatus, ita belli incommoda sustinuit, vt inter præcipuos bellatores palmam nomenq; detulerit. Quo nedum Ductor Exercituum, sed maiorum quoq; dignitatum in Castris decerni promeruit, Campiductor verò Regni pronuntiatus, contra Skinderpasam ad Cecoram strenuè pugnando, dum multitudine hostium ex vna, fraudeq; suorum ex altera parte Zolkieuius oppressus interiret, ille quoq; inter occisos sauciatus, in captiuitatem Turcicam deuenire compulsus fuit. Meliorem fortunam vt recepit benignitate diuina, plurima bella cum Gustauo in Prussia victoriarumq; plena continuauit, & cum Abasipasa ad Camenecum cum Tartaris ad Bednarouum, ad Vścic & alibi, cum Cosacis rebellibus variis occasionibus expeditiones Patriæ iucundas perfecerit, Præfectus Exercituum Supremus creatus, pacem omni ex parte conseruat, tuetur, gignit, Patriæ, Regno, & Ecclesiæ.

Da tales plures terra Polona Duces
Vt sint, pro Patriaque sui Regisque salute.
Bella mouere sciant, bella mouere velint.

Tertius Remigius Episcop. Chelmensis, Abbatiæ Andreiouień. perpetuus Administrator. De hoc ista Academicus Cracouius *reliquit*: Te ipsum Illustriss. & Reuerendiss. D. dum intueor, perfectæ virtutis archetypum, omnisque dignitatis & honestatis exemplar intueri mihi videor, vt enim naturæ dona prætermittam, quæ te alta indole præditum, & generosa stirpe progenitum apertè demonstrant, summa illa certè iudicij vis, quâ dubia promptè resoluis, profunda sapientia quâ abstrusa facilè penetras, spectata prudentia, quâ perplexa dextrè colligis, inuicta constantia, quâ difficilia fortiter vincis, nonnisi cum magna ad Rempub. & Ecclesiam ornamentorum accessione in te resplendent. Iam verò eas virtutes quæ in præclaris actionibus dextrè & fæliciter obeundis occupantur ita exerces, vt illæ quoque sint tibi familiares, quibus humanæ conuersationis ratio continetur, indeque prouenit, vt te facilem omnibus præstes, atque tuæ propemodum sublimitatis obliuiscaris, & te infra teipsum ponas. *Christophorus 4. filius Alexandri, Palat. Belzensis, Præfectus Striensis. Vir animi magnitudine, iudicij rectitudine, magnanimitate consilij grauis & authoritatiuus. Ex Ducissa in Porzec reliquit dignissimam prolem. Ioannes quintus filius Alexandri Capit. Syradiensis, qui sicut altitudine dignitatis in tàm præcellenti ab antiquo Palatinatum excellit, ita virtutum corona, meritorum dignitate, literarum consiliorumq; dexteritate antecellere potest. Alexander filius Stanislai Castell. Cracouień. Supremi Exercituum Regni Præfecti Buscensis Bareń. &c. &c. Capitanei filius, ex Lubomirska sorore vterina Illustrissimi Stanislai Lubomirski Palat. Cracouień. Vexillifer Regni, & Pereslauiensis*

slauiensis Capitaneus, qui in exteris nationibus literis, belli exercitio, reddidit ætatem suam in Republicæ negotia grauiora peragenda, & tractanda ita dispositam, vt de facili optimus eximiusq; miles, Rothmagister, Dux copiarum, inde honesti, vtilis, boniq; Patriæ tutor, appellandus est. Cui non aliud exopto à Domino, immeritus licet nec minimè notus, quod filia Academiæ Cracouiensis illi in Brodi à suo Parente Illustrissimo fundata & erecta voluit & desiderauit, & his ampliora.

Sint sine nube dies nitidi, sine frigore noctes,
Assiduè Zephyri spirent, auræque salubres
Rideat & tellus, & flores vndique fundant,
Leuiter & rauco decurrant murmure riui,
Per nemora & syluas, volucres te voce salutent
Mellifluè, & varient vocem discrimina mille.

Supersunt alterius Stephani strenui Rothmagistri filij cum Danilowiczowna relicti, quorum vnus militaria documenta colligit in Hungaria, alter in exercitium animi exoticis in studiis elegit disciplinam.

Rokszyccij, *in Syradień. Palat. meritorum dignitate antiquissima, & præmiorum gloria præstantissima Familia, pietate in Deum eximia, in qua nunquam deficiunt, sed semper proficiunt, Fidei S. Rom. Ecclesiæ obseruantissima, ab vno eodemq; fonte cum Illustrissimâ Domo Koniecpolsciorum descendens, nam & Koniecpolscij de Rokszyce antiquitùs, & Rokszyccij de Koniecpole sese appellabant, quod antiquissimæ possessionum & hæreditatum diuisiones testantur, & filia M. Domini Iacobi Rokszycki Iudicis Syradień. nupta Generoso D. Nicolao Gomolinski Notario Syradień. vnà cum parente suo nuncupatur de Koniecpole, vt monuimus in Tomo primo huius Operis fol. 348. Ex hac Familia continua vsq; ad nostra tempora celebres, & illustres prodeunt eiusdem gentis Heroes, & vt antiquiores quorum cum vetustate gloria semper viridis permanet, taceam modernis temporibus adhuc superest, qui Familiam suam heroicis actibus suis, & dignitate Senatoria exornat. Magnificus D. Martinus Rokszycki Castell. Polaneceń. vir multorum meritorum in Repub. & liberalis in Deum, vt potè qui in eius honorem in sua hæreditate Sulissowo, P P. Bernardinis pro 30. Religiosis Monasterium extruxit & fundauit, quibus adhuc & de necessariis liberaliter prouidet. Multoties fuit Deputatus Iudex, pro Iudiciis Tribunalitiis Regni ex Palat. Sendomirień. in quo sua domicilia habet. In consortium matrimonij habuit N. Podleska armorum Bogorya, fœminam multis virtutibus, sed præcipuè deuotione erga Deum ornatam, quæ ex eius benedictione viro suo in ornamentum Familiæ, Reipub. in obsequia protulit filios duos, Vladislaum Ignatium Cubicularium, qui post reddita obsequia intimum Vladislai IV. qui Patriæ debita, accepit in coniugem ex Vngaria filiam Illustrissimi Comitis Banfij, & Albertum Casimirum, hucusq; de Patria benè merentem, filias tres, quarum duæ illecebris huius mundi spretis, Christo in*

sponsas

sponsas in religione factæ Moniales sese tradiderunt cum magno solatio Parentum, sub quorum curam adhuc tertia filia superest. Nicolaus Rokßycki ex Palatinatu Sendomirień. subscripsit electionem Vladislai IV. Huic Castell. Polanaceń. soror progenuit Illustrissimum D. Petrum Szyskowski, Castell. Voyniceń. de quo sub Armis Ostoia. Huius Familiæ de Rokßyce, per lineam rectam tres sorores Sophia, Catherina, & Elisabeth, quæ sua prole nuptæ nobilissimarum Familiarum viris, suam domum illustrarunt, Sophia de Rokßyce Ioanni de Karnkow Karnkowski Palat. Ploceń. Præfecto Visogrodeń. nupta fuit cui prolem magnarum virtutum reliquit Stanislaum Karnkowski Castell. Visogrodeń. Michaelem Capitaneum Visogrodeń. & Ludouicum qui sub auspiciis Illustrissimi D. Koniecpolski, Castell. Crac. & Magni Exercituum Regni Ducis contra Gustauum in Prussia, fortiter dimicando in acie gloriose occubuit. Filias Isabellam & Mariannam, Isabella nupta fuit Illustrissimo Stanislao Konarski, Palat. Mariemburgeń. in Prussia, Marianna Magnifico D. Hieronymo Kryski, filio Felicis Kryski Magni Cancellarij Regni. Catharina de Rokßyce matrona omnibus virtutibus & animi dotibus, ac in rebus omnibus agendis prudentia ornata quibus sexum suum femineum vicit, de qua illud quod de vxore Germanici referunt Historici dici potest, Curis virilibus vitia feminea exuit. Nupta fuit Magnifico D. Andreæ Warßycki Succamerario Syradień. quæ ipsi prolem ornamenta domus gignendo protulit, de qua plura sub armis Abdank: Pietatem eius & religionem Ædes Sacræ virginibus Deo dicatis, Petricouiæ Ordinis D. Dominici erectæ testantur. Elisabeth de Rokßyce nupta fuit D. Gasparo Załuski antiquissimæ Familiæ in terra Rauensi viro, de quo plura sub Armis Iunosża.

Ab hac domo multæ aliæ Familiæ Illustres prodeunt suamq; originem ad hunc fontem referunt. Ruskowscij de Rokßyce in Palat. Syradień. & in Maiori Polonia, ex quibus superioribus temporibus Magnificus D.N. Rußkowski Ensifer Syradień. PP. Bernardinis de Obseruantia Cænobium in Oppido suo hæreditario Złaczew erexit, superest adhuc in viuis & in dignitate Senatoria Magnificus D.N. Rußkowski Castell. Inouloclauień. vir in in toga & sago meritis clarus. Pagowscij de Rokßyce viri militares.

Zapolscij, in Syradień. Palat. qui dignitatem Familiæ quàm etiam de Rokßyce notant literarum & iuris ornatu Reipub. in obsequia manciparunt, bellicæ fortitudinis merent encomia, nam cum omnes ferme Bellonæ & Martis studiis pro Patriæ defensione contra hostes sese deuouissent, nonnulli ferro hostili extincti sunt, quorum tamen fama immortalis manet, horum exemplo nuper Martinus eiusdem Familiæ victricia signa Sereniss. Vladisl. IV. in Moschouiam sequutus obijt ex vulnere. Huius Familiæ candor in omnes, fides in Deum, amor in Patriam, in amicos obseruantia summas totius gentis laudes sibi vendicant, & nullum eius prosapiæ reperimus, hæretica labe vnquam fuisse infectum, & ideò prædicti stemmatis rem & cognomen gesta eorum retinent, &

Pobogij. *Id est post Deum & cum Deo semper ambulantes meritò vocantur.* Ioannes Zapolski *ex Palat. Syradień. subscripsit electionem Sigism. III. in Regem Pol.* Stanislaus Zapolski *contra Maximilianum Archid. Austriæ affectantem Regnum pro Sigismundo III. arma sumere suadet Anno* 1587. *Idem existens Subiudex Syradien. pro correctura Iurium deputatus ex Comitiis Varsauien. Anno* 1589. *Martinus Zapolski Vicecapitaneus & Iudex Castrensis Vieluneń. ex districtu Vieluneń. ad correcturam Iurium destinatus ex Comitiis Varsauień.* 1601. Paproc. *in* 2. *opere mentionem facit* 5. *fratrum germanorum suo tempore existentium Zapolsciorum, qui omnibus amabiles, & ad Reipub. obsequia erant aptissimi, ex quibus duo in albam Russiam transiuerant, & ibi domicilia sua fixerant, Dobrogostius erat Notarius Præmislień. qui cum Budkowná reliquit prolem Ioannem Zapoleum, qui Ludouici nomine Russiam tenuit. Manet adhuc superstes in Familiæ ornamentum Magnificus D. Sigism. Zapolski de Rokßyce Castell. Vieluneń. qui Regi & Patriæ seruitiis sese & prolem susceptam ex Lasocka deuouit, Stanislaus natu maior Aulicus Regis Vladisl. IV. Ioannes, qui vt nomen Familiæ suæ Pobog retineat spiritualem vitam elegit Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Crac. factus.*

Filipowscij *de Siekluki antiqua Familia, ex diuisione bonorum cum primis Pobogiis Patriæ & Reipub. obsequio, amore, & fortitudine optimè meriti. Hieronymus in Vngaria ad Transyluaniæ Principem, vir dignus omni laude ob merita in Castris & in Curia. Legatus ab electo Rege Bathorio ad Ordines Regni & M. D. Litu. vt* Bielsc. fol. 726. *à Sereniss. Stephano. Incisor Regni & Nurscensis, Ostrouscensis, & Ostrolecensis Præfectus, in omnibus cum Sereniss. Stephano Rege ad Gedanum, Vielicolucum, Toporeciam expeditionibus maxima de hoste retulerat trophea.*

Burzenscij, *Quia ex malis liberis extrema est calamitas, seruant illi bonum & honestum diligenter.*

Kilianowscij, *seu Kielanowscij, ex quibus Abbas Sanctæ Crucis. Non potest esse maior Patri voluptas, quàm prudentem atq; temperantem aliquem de se prognatum, & beatus ille qui fælix prole fuit.*

Polanowscij, *de Polanowice in Cuiauia, antiqua meritis & dignitate Familia. Ex his Ioannes eximius miles vt strenuos actus posteritati commendaret, in Russiam, vbi frequens cum hoste Tartarico congressus interuenit descendit, atq; ibidem statiua & domicilia sibi constituit: cum Hincowna in Podolia matrimonio contracto factus est multorum bonorum ex hæredissa hæres. Erat vir liberalis atq; militiæ deditorum amans, quo beneuolentia illorum comparata semper celebri compania associatus fuit. Reliquit tres filios, Valentinum qui steriliter decessit, Georgium Tribunum Halicienśem & Bartholomeum, qui in omnibus expeditionibus præsentes proprio sumptu eximiū militem conducebant, & filios suos Reipub. & Castris exercitatos idoneos Patriæ defensores reliquerunt. Alexander & Nicolaus in Moldauica expeditione à Tartaris*

taris occisi, Samuel qui Rothmagistri vices obibat strenuum se ac pro Patria mori deuinctum sedulò declarabat. Deuenit alternis vicibus in captiuitatem Scythicam, transfixus & sauciatus hostium sagittis & gladiis. Zbigneus illius germanus eadem infortunia compedum hostium detulit, & ægre tandem numerata summa euasit. Stanislaus vsq; modo reddit Patriæ in Castris obsequia. Albertus Bartholomæi in expeditione Moschouitica multoties sauciatus, diuturna obsidione sanitatis detrimento tristia fata dulciter memorat. Ioannes Bartholomæi Pincerna Haliciensis, post militares actus Nuntius in Regni comitia, deputatus ad Tribunalia Iudicia, Commissarius & Reuisor bonorum Regalium multoties fuit. Expediuit legationem ad Radulium Moldauiæ Principem in negotiis Regni aliquot vicibus, & in plurimis caussis primorum arbiter dexterrimus. Reliquerat duos filios parentibus & amicis expectationis optimæ, ex quibus Petrus iam miles renunciatus sub signis bellicis Ducum & veteranorum militum in Prussia & in Confinibus Regni maxima declarauerat animi præstantis indicia, sed vbi homo sperat alio fata volunt, mæstis relictis parentibus Marti & Patriæ valedixit.

Kosobuccij, *multorum reuolutionum zodiaci clara Familia in Plocensi Terra in Zawkrze. Ex quibus erant tres fratres, vnus Canonicus Plocensis, alter Nicolaus Castell. Sierpsceń. qui reliquerat tres filias, Wodinscij, Golinscij, Wisniewscij, post Paprocij coniuges. Tertius Ioannes Castell. Liuensis, cuius filij erant Nicolaus vir literis ornatus, & Reipub. proficuus, qui ex Dzialinska Palat. Chelminensis filia, reliquerat prolem erat Notarius Plocensis, & Stanislaum Notarium Zawkrensem, reliquit ex duplici coniuge prolem. Alberti Kosobucki erat posteritas, Iacobus Vexillifer Plocensis, qui ex Noskowska reliquit prolem. Stanislaus qui cum Niscicka habuit posteros, Petrus cum Wierzbicka, Matthias cum Wilkanowska Castell- Plocensis filia, Ioannes cum Kępska susceperunt liberos. Iacobus cui Kosobudy cesserunt, reliquit Paulum & quinque filias. Meminit Bielsc. Kosobuccij, qui ex Gallia à Rege cum protestatione venerat, fol. 702. Adamum Kosobucki in consilio & iure nobili eximium ciuem, correctorem ad iura meminit Constitutio Anni 1601. Electionem Vladisl. IV. ex Plocensi Palatinatu subscripserunt Mathias & Iacobus de Wotoczna Kosobucki, Thomas in Kossobudy Kosobucki.*

Konarzewscij, *in Ciechanouiensi districtu, cum temporum antiquitate meritis eximij, vt potè qui exercitium laudabilis virtutis in Procerum Regni curiis expolitum, & in Castris militaribus animose continuatum, reddiderunt Patriæ ad quosuis actus nobiles idoneum & suo præmio excellenter dignum. Ex quibus vt Familiæ suæ ornamenta adaugerent, alij in Maiori Polonia consederunt, nam & modernis temporibus Petrus & Melchior electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis ex Posnanień. Palatinatu subscripserunt, alij in Pocutia, vbi militaris virtus laudis incrementa sæpius deferre solet. Ioannes qui ad Tyram militando strenuè ibidem constituerat sua domicilia, plurimis expeditionibus clarus. Nam in Moschouia & Liuonia Sereniss. Stephano bella ducente, & in Moldauia atq; Valachia Sigism. III. Regni sceptra moderante, sub bellicis signis Iacobi Koryćinski, & Martini Kazanowski, demùm Palat. Podoliæ & Campiductoris vsq; ad vitæ tempora Patriæ amorem & Castris vigilantiam detulit. Reliquit ex Bielska Raphaelem, ex Barbara Koryćinska Nicolai filia Iacobum, Hieronymum, Lucam, Stanislaum, Albertum, Ioannem, & filias Elisabet Andreæ Przedbor post Nicolai Grusecki, & Christinam Skoweski coniuges. Quorum non alia existimatio erat boni & honesti habendi, nisi excubiæ militares & Magnatum Curiæ. Iacobus filius, in curia & sub militaribus trophæis D. Radziuilij, & Supremi Exercituum M. Duc.*

Litu. Ducis, dum colligit honorem Familiæ, in bello Liuonico occubuit. Stanislaus qui iuuentutis florem maturitate morum & decentia vitæ amabilem omnibus bonis referebat, post Prussicas expeditiones cum Gustauo, & varias incursiones Tartaricas, bello Cesacorum domestico ad Kumejki per transfixa globo latera perpetuæ quietis incola factus est. Hieronymus post demortuos fratres vnicus superstes, vbi iuuentutem suam in Academia Zamoscensi literis excoluit, in Curia Potociorum Iacobi Palatini Braclauiensis, & Nicolai tyrocinia fortitudinis & morum grauitatem collegit, vnde & eximius miles cum Prussis, Tartaris, Cosacis euasit, & ad maiora præmia dexteram iuuentutem & ætatem optima conuersatione & meritis decentioribus direxit & disposuit. Quapropter per diuersos honoris in Curia Illustriss. Nicolai Potocki Palat. & Generalis Podoliæ atq; Campiductoris gradus, Exactor Contributionum Regni in Podolia, & Iudex Castrensis atq; Vicecapitaneus Camenecensis renunciatus, spatiosum retinet campum merendi Patriæ, obsequio, consilio, & fortitudine. Restant plurimi in Ciechanouiensi Palatinatu, quorum aliqui in Ordine S. Dominici, alij in Curia Kazanowski Notarij Campestris, alij & plurimi domesticæ pacis curatores. Nicolaus Konarzewski ex Ciechanouiensi Terra, electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis subscripsit.

Sczuccij, *in Lublinensi Palat. & in Sendomirień. qui merita maiorum amplectendo amorem Patriæ vitæ periculo in Castris militaribus testantur. Ioannem & Andream meminit* Paproc. in Nido, *Georgius Administrator Haliciæ & Surrogator Capitanei Strus occisus à Tartaris, sepultus Iesupoli. Sed etiam in præsens in Sendomiriensi Palat. reperiuntur honorem & honestum conseruando Familiæ, cum Supremo Exercituum Duce Tarnouio militarunt.*

Byliccij, *in Cracouiensi Palat. dicebat Isocrates amicos sibi beneficiis obstringes, alios verò magnanimitate capies. Sed non est hæc vniuersalis regula, at ipsorum magnatum obsequio hi Patriam & amicos obstringunt, & alios affabilitate & beneuolentia sibi conciliant.*

Bromierscij, *in Plocensi Palat. viri literis & honesto dediti, quo bonum Patriæ & decus communiter fit & conseruatur. Nicolaus Canonicus Plocensis & dignissimi sui status vigil & obseruator. Alter Nicolaus ab alio fratre germano, vbi elegit paatam vitam ex Magdalena Zdzarska suscepit Andream, Hieronymum Canonicum Præmisliensem Præpositum Chelmensem, Albertum & Matthæum, & filias 5. Martinus Bromierski Nicolai germanus cum Klicewska reliquit prolem. Bartholomeus illorum frater cum Zawacka liberos habuit.*

Ruczyccij, *in Visogrodensi Terra. Etsi virtutes habenti magna virtus est contemnere gloriam, tamen conseruanti familiam suam conseruanda est vt virtus gloria.*

Gardlinscij *de Gardlin, in Ciechanouiensi Terra Parochia ad Grodowsko milites eximij. Paulus miles à temporibus Augusti Regis ad expeditiones omnes Stephani Bathorij Pol. Regis, tenuit Præfecturam Marieburgensem plurimis annis, Ad Iudicia Tribunalia Regni alternis vicibus electus fuit. Cum Kosinska armorum Rogala reliquit Adamum, Martinum, Alexandrum, & Andream. Adamus reliquit filios 4. Andreas Lenciciensis Burgrabius, Martinus & Albertus in bello cum Valachis obierunt. Alexander captiuitate Turcica debilitatus, vt rediit in Patriam obiit. Mathias Garlinski eximius miles, Vicesgerens Rothmagistri Ioannis Potocki, eius filius Ioannes qui cum Duce in Korecz pugnando, captiuitatem Tartaricam perpessus. Eius filius Martinus contra Michaelem Woydam, & in Cecora cum Zamoyscio miles. Ex Catharina Bieniecka armorum Korab, suscepit Alexandrum militem cum Duce in Wisniowiec. Christophorum qui cum Vleniecki per annos 5. miles eximius, demùm in Curia Ducis in Visniowiec Ieremiæ Præfectus, Stabuli & Curialium Supremus. Iterum Duci in Korzecz Carolo Samueli reddit obsequia digno merito*

rito quem ille domus & Curiæ Ducalis Supremum præfecit. Samuelem qui cum Capitaneo Vinnicienſi Odrzyuolſcio miles ad Omelnicum à Coſacis rebellibus mutilus factus cum Stroilowſka coniugium ſumpſit. Sebaſtianus Martini frater in diuerſis expeditionibus exercitatus miles, in veteranum tranſijt conſors illius Anna Rzeczycka. Albertus tertius eorum germanus, cum Duce Radziuilio Patriæ & Reipub. dando merita Capitaneum militarem in Smolenſko gerit, & domicilia ſtabilitat. Andreas vltimus illorum frater in Moſchouia ad Stolicam oſſa ſepulturæ concedendo, nominis ſui poſteris memoriam poſuit.

Wirſchowſcij *de Wirſchowko, in Palat. Syradień. Hi dignitatem Familiæ ſuæ obſeruantia Caſtrorum conciliarunt. Ioannem habet Epitaphium Bari in Podolia, vir (inquit) Pius, fidelis Dominis ſuis omnibusq; benè meritus. Ex his militia allecti in Ruſſiam deuenerunt, atq; ibidem domicilia ſua ſtatuerunt. Quorum Alexander modernis temporibus poſt eximios militares actus, eſt Iudex Caſtrenſis Laticouienſis & ViceCapitaneus. Ex Waſicynſka reliquit filium Petrum & filias, coniugem Roſochaccij & alias.*

Zeromſcij *in Palat. Inouloclauienſi, Regibus & Reipub. amabiles. Petrus Zeromſki Præfectus Regiæ Culinæ & Capit. Bydgoſtienſis, in Zeronice.*

Wilkowſcij, *qui cum virtutis decore occupationem Caſtrorum, quibus fortitudo & fama perennis familiam extitit, vitam conſumpſerunt. Ex quibus Rothmagiſtrum ſub* Illuſtriſſimi *Koniecpolſcij triumphalibus ſignis exercitatum habet Epitaphium Bari Ioannem.*

Strzeſzewſcij *in Plocenſi Palat. Nicolaus eximius miles & Rothmagiſter Sereniſſ. Auguſti Regis Pol. Iacobus illius germanus Dapifer Plocenſis. Mathias in Kraſniewo electionem Vladisl. IV. ex hoc Palatinatu ſubſcripſit.*

Lękawſcij *in Cracouienſi Palat. Patriæ legibus conſeruare ſtudia nobilium, et verum Patriæ ciuem, et optimum virum quia condecet, id profitentur.*

Sutkowſcij *in Mazouia, Matthias Theſaurarius Nurſcenſis, ſubſcripſerunt electionem Sereniſſ. Regis Vladislai IV. Lucas Theſaurarius Nurſcenſis, Paulus et Adalbertus. Quàm pulchrum eſt naſci nobili parente, tàm neceſſarium illorum merita ampliare et præmia conſequi.*

Dmochowſcij *in Maſouia, ex quibus* Eligerum *per omnes expeditiones Sereniſſ. Stephani Regis Martinum Hiſtoriæ referunt. Ex Nurſcenſi Terra Martinus Dmochowſki, Lucas, Adamus, & Petrus electionem Vladislai IV. Regis ſubſcripſerunt.*

Czyzowſcij *in Maſouia, video in Cromero Cizouios, Ioannem Caſtell. Cracouienſem, & paulò infra Præfectum Cracouienſem, quo amoto ob ingraueſcentem ætatem data eſt Nicolao Pienanſcio Vitouicio.*

Staniſzewſcij, *in Czerſcenſi Terra et in Præmislienſi, ſi laudandum eſt quod ſecundum artem fit, magis laude dignum ſi nobilis iuxta generis ſplendorem et decentiam Familiæ vixerit, ſciunt hi quod dico, ideò rectum et animo conueniens mente reuoluunt et factis.*

Trzcinſcij *ad Mlauam, ſed etiam in Cracouienſi et Poſnanienſi Palatinatibus Trzćinſcij reperiuntur, nam ex Cracouień. Alexander Trzćinſki et Georgius, ex Poſnanienſi Stanislaus electionem Vladisl. IV. ſubſcripſerunt, ſi non ſunt diuerſorum armorum, et ex Lublinenſi Ioannes.*

Kierzniewſcij *in Podlachia, Conſcium eſſe ſibi in vita ſua nullius criminis multum voluptatis parit. Id curate & comprehendetis.*

Muchowieccij, *in Belzenſi & in Maſouia. Si nullum bonum eſt iuxta Diogenem, niſi cuius finis eſt magnanimitas, cauendum eſt nedum mons parit naſcatur ridiculus mus. Hoc eſt vbi à nobili forti quid generoſitatis ſperatur, ignominia fiat.*

Malinowſcij *in Podlachia, ex frequentatis actibus fit habitus, inquit* Ariſtoteles, *igitur continuis obſequiis in Caſtris militaribus, à Patria grata, habitus & præmia ſperant.*

Czętkowſcij, *in Dobrzynenſi Terra. Vt vir bonus non eſt in apparentia ſed in realitate, ita fortis non in longa ſtatura eſt, ſed in audaci agilitate. Nam & ſimulachra artificioſa & belle ornata, ad ſui quidem ſpectaculum alliciunt, ſed corde carent, viros ſe iſti fortes pro Patria, & bonos pro ſui conſcientia deſiderant.*

Ławſcij *in Lomzenſi, Stanislaus Ławſki à Zegocin, Palat. et Vicesgerens Sigiſm. Auguſt. in Maſouia, ſubſcripſit vnionem Ducat. Oſuiecinen. et Zatorienſis* 1562.

Dadzibogocij *in Lublinenſi, auarum eſt omne genus barbarorum, igitur Dadzibogij ſunt miſericordes.*

Lanieccij *in Maſouia, Optimum eſt noſſe omnia in Repub. Caſtris, ſed decentius noſſe ſeipſum.*

Miedzwieccij, *ad Waſoſʒe. Qui miratur parua contemnit magna, virtus & fortis animus mirandus.*

Popowſcij *ibidem, Aſueſce victum habere purum non delicatum, ſed virtute viuitur.*

Suchodolſcij *in Lublinenſi, Nicolaus eximius Rothmagiſter in Liuonia, in obſidione Kieſienſi, & vbiq; retulit gloriam. Martinus electionem Regis Vladiſlai IV. ſubſcripſit.*

Ządalda, *qui in vnione cum* Regno *M. Duc. Litu. hæc arma ſuſcepit, à quo hi vtuntur his armis.*

Duſzewſcij *ad Ciaſniki, eximius miles cum Romano Sanguſʒko Nicolaus.*

Iamentouicij, *ex quibus Valentinus caſtrorum militarium obſeruator.*

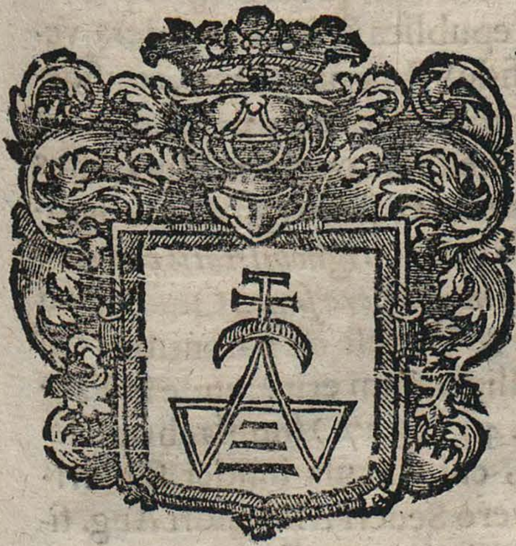
Ianuſzowſcij *in Trocen. Palatinatu, ex quibus Georgium Hiſtorici meminerunt.*

Kutlewſcij *ibidem, in M. Duc. Lituaniæ.*

Ryminſcij, *in Podlachia.*

Bieliccij *in Cuiauia, quorum aliqui in Minſcenſi Palatinatu, aliqui in Alba Ruſſia conſederunt, Iacobus ex Regina Sokolanka, reliquit Ioannem militem cum Palatinide Braclauienſi Potoccio Petro.*

POCIEY.

DELINEATIO.

EST crux in ipſa ſummitate armorum, infra quam eſt media luna concauitate in arma obuerſa, ab hac baſe crucis ductæ lineæ duos triangulos efformant, quos hæc Familia lançes vocant, in ſpatio inter triangulos formantur tres lineæ admodum armorum Korczak Wręby nominatorum, campus cæleſtinus.

ORIGO.

ANtiqua vt apparent arma à Ducibus Ruſsiæ optimis militibus in Palatinatu Breſtenſi M. D. Litu. degentibus conceſſa. Crediderim quod hoſtem latitantem inter duos monticulos, cum periculo maximo vitæ inuaſerit nocte & ſtrenue fuderit. Quapropter Vaga vocantur, quaſi Odwaga: lineis verò hoſtis exprimitur triangulis, montes commonſtrantur luna, nox oſtenditur cruce, quod Chriſtianus eſſet exprimitur.

CÆTVS PIORVM.

NON eſt dubium quod alia ſunt ſigna & occupationes cætus piorum, alia impiorum apud viros honeſtos & bonos. Declarauit hoc ipſe etiam Horatius lib. 2. Sermonum dicens:

Omnis enim res
Virtus, fama, decus, Diuina humanaq; pulchris
Diuitiis parent, quas qui conſtruxerit ille
Clarus erit, fortis, iuſtus, ſapiens, etiam Rex
Et quicquid volet.

Ecce impiorum ſigna occupationum & intentionis, diuitiæ & lucrum. Piorum verò non alia eſt intentio & occupatio, quàm Dei honos & pura conſcientia. Nam hac pietate in Deum ſublata, etiam fides ac ſocietas generis humani, & vna excellentiſsima virtus iuſtitia tollatur neceſſe eſt. Quapropter Quintilianus Declam. 6. dixit: *Habet ſuos impetus pietas.* Arma hæc non immeritò quendam cætum pietatis nominabo. Nam ſi lunam Pythagoras modo terram cæleſtem, modo terreſtre cælum appellabat, quid dicam de cruce ſancta, quæ ſimul cum luna in his apparet armis? Luna eſt cupida luminis, familia hæc eſt cupida pietatis. Lunam modo ſoli adiunctam, modo redeuntem aſpicimus, Familiam verò hanc modo accedentem ad Chriſtum,

Christum, modo pro Christo pugnantem, modo pro fide & Repub. morientem videmus. Luna semper ea parte clara conspicua & illustris est qua solem aspicit, obscura verò caua & inanis ea parte qua diuertit à sole, & familia hæc vt Christo iuncta est conspicua & illustris stetit, vt verò hæresi infecta permansit, vacua ab honore & inanis in Republica fuit. Considera velim Pocieium Metropoliam & Vladicam pro fide Vilnæ patientem, considera alterum hæresim repudiantem, reuolue demum erroribus perplexos, & affirmabis quod assero. Quapropter satis verè nedum concinne Plutarchus scribendo de liberorum educatione dixit: *Quibus ex Patre & Matre innata est macula, eos, quoad vita supersit, in delenda quædam ignobilitatis conuitia comitantur, quæ increpare volentibus, in promptu magnopere sunt.* Quod si ipsi licuit dicere de vitijs, quomodo de Schismate & Hæresi ex parentibus vel praua sua voluntate contractis, idem non intelligendum erit? vnde in Faustinæ nummis *(inquit Pier. Valer. Hierogl. lib. 44. cap. 17.)* simulachrum leua pallam sustinet, dextra verò mediam lunam, cui auicula insidet subscriptum, *Perpetuitas*, puta sublata. In nummis verò Seueri Alexandri Aug. simulachrum, lunam dextra attolit in sublime subscriptum, *Perpetuitas Augusta*, puta manebit. Ita cætum piorum fidelium & Catholicorum, manet perpetuitas augusta, impiorum verò Hæreticorum & Schysmaticorum transijt perpetuitas fælicitatis & honoris. *Ergo*

Occidat omne malum, surgat & omne bonum.

LINEA FAMILIÆ POCIEIORVM.

Pociey, *antiqua & possessionata Familia in Palatinatu Brestensi, in M. D. Litu. Horum bona Rozanka. Adamus Pociey Castell. Brestensis, cui dum consors Ostroręcka obijt, conuertit animum ad statum spiritualem. Cuius vita religiosa disposuit ipsum ad altiorem gradum in Ecclesia Græca Vnitorum cum Romana sede. Creatus erat Metropolita Russiæ, & Episcop. Volodimiriæ, qui dum fidem Catholicam Romanam prædicat & obseruat Vilnæ, atq; processioni Sacratissimi Sacramenti in die Corporis Christi reuerenter adest & deuote assistit, à Schysmatico iteratis vicibus gladio percussus vulneratus fuit. Echo ipsius è tumulo ad viatorem.*

Expectas? faciam forsan tibi verba viator,
Non faciam; faciet sed mea tumba tamen
Adam Pocieius iacet hac tumulatus in vrna
Gloria Pontificum lausque decusque domus
Tu quod non graue, nec magnum concede petenti
Dic noceat cineri nulla procella meo,

Fedorius Pociey Iudex Terrestris Brestensis, & dispensator Contributionum Regni in Anno 1589. Et quia iustitiæ seruans lucem multos effugiet hominum sermones, ideò ille tranquillitate animi deduxit suam ætatem in læticiam cordis.

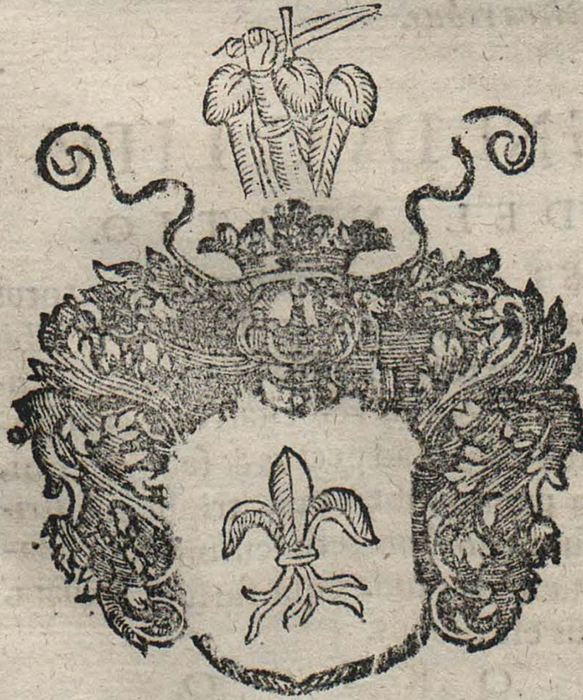
cordis. Illius frater erat Notarius Brestensis. Christophorus, Ioannes, & Petrus Pociey, filij vnius horum. Ex quibus Ioannes Subiudex Brestensis, Petrus verò Notarius Brestensis fuit. Profectò magnum est præmium, vbi honore præmiatur virtus, ponitur enim aliorum speculator & custos legum. Quisquis autem speculator hominum & custos legum ponitur, in alto debet stare per vitam, vt possit prodesse per prouidentiam. Reliquit Petrus Pociey ex Kazanowska Sophia filios sex. Ex quibus Paulus eximius miles, armaturæ grauioris sub signis Notarij Campestris, Bohuslauiensis Capitanei Kazanowscij ad Kumeyki in bello cum Cosacis rebellibus animosè obijt.

Cæleste hospitium non rediturus adit.

Nec liceat præterire ex hac Familia duas Matronas pientissimas, tum erga conscientiam suam, tum erga Ecclesiam Romanam, vna est Ioannis Vislouchi consors, quæ dum esset grauiter hæresi infecta Caluiniana, dum illam reiecit, tota in ipsa contemplatione conscientiæ & Eleæmosinis permansit, atq; sui mariti Catholici sepulchrum & Sacellum sacrificio, calicibus, crucibus, lampadibus, candelabris argenteis splendidè ad centum libras conferendo de argento adornauit. Altera est Friderici Sapiecha Capitanei Grodnensis, & Ostrzynensis consors, tota in oratione, ieiuniis, & Eleæmosinis.

Exiguum istud sed magnum gestat nomen.

POSTOLSCIORVM.

DELINEATIO.

EST lilium vnicum recenter è terra euulsum, quasi dimidium armorum Gozdauæ. Super galeam & coronam tres pennæ Strutij, ex quarum medio manus armata erecta frameam manu vibratam gestans.

ORIGO.

EX Silesia hæc arma reperiuntur in Regno, nam Steph. Bathorius Sereniss. Rex Petro Postolski claro bellorum experientia & diuersarũ gentium linguis, contulit hic in Regno cum indigenatu bona & possesiones, dum illi tàm in Curia, quàm in expeditionibus varijs obsequijs vigil & præsens adesset.

LILIATA

LILIATA FORTITVDO.

NAturarum & veritatis indagator acerrimus *Arist. in lib. de virtutibus & vitijs, liliatam fortitudinem descripsit.* Fortitudo est inconcussum à mortis metu, & constantem in malis, & intrepidum ad pericula esse, & malle honeste mori quàm turpiter seruari. Nam si vitiosum putamus, si quis mollis vultu, pectore autem ribaldus foret, dicimus enim: *In tenero stat tibi corde silex.* Ita qui se militem liliatum & fortem prædicat, arguendus plurimum erit, si sua fortitudo, ipsa fuga probata fuerit. Et dicimus: *Fortis vt lepus.* Dum prædicta arma nobilitatis inspicio, si manum armatam, si gladium vibratum, si galeam militarem considero, meritò fortitudinem liliatam nominabo, hoc mihi etiam lilia ipsa probabunt, & istæ pennæ Strutij persuadebunt. Video symbolum Ludouici Dulcis lib. 1. apud Iul. Cæs. Cappacium, qui exposuit speculum ad solem & ardentem facem, & subscripsit: *Ex aliena luce lucem quærito.* Equidem visis tàm speciosis armis, non aliud licebit proferre, quàm vt ex illorum symbolo, lux fortitudinis, & pulchritudo liliata percipiatur & adnotetur, vt si cui est robur in neruis & ossibus, illi fiat fortitudo in armis & gladio. Arridet mihi Romana victoria de Tarentinis, vbi enim Pyrchus Epyrotarum Rex Romanorum militum virtutem & Ducum prudentiam admiratus fuisset, exclamauit vt Florus refert: *O quàm facilè erat orbis Imperium occupare, aut mihi Romanis militibus, aut me Rege Romanorum.* Tales profectò fuerunt illi, quales prædicta arma commonstrant. *Viuite fortes.*

Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus.

POGONIA MAGNI DVC. LITV.

DELINEATIO.

EST cataphractus eques atque totus armatus, super equum coloris albi, qui extensa & vibrata dextra, stringit gladium, equus velocitati cursus dispositus, sella ligata ad pectus & femore equi, ornata panno rubeo cum triplicatis striphis, supra dorsum gerit scutum cum duabus crucibus, cauda equi sursum eleuata, campus est rubeus.

ORIGO.

NON vnica erant Gentilitia Magnis Ducibus Lituaniæ, vtebantur enim primitus Centauro seu Kintauro vsque ad Troideni decessum. Quo

Quo ſtemmate veri Duces M. D. Litu. Ginuilus Gedroc, atque Duces Holſanenſes, Algimundus & Mindouius poſt ipſum relicti vſi ſunt. Poſtmodum ad Familiam Columnorum, vbi M. D. Litu. per Vitenem Anno 1283. deuenit, tribus columnis vti cæperunt. Ad vltimum Gentilitium viri cataphracti ſuper equum aſſumpſerunt. Nam Narimundus germanus Troideni ſteriliter decedendo perſuaſit ſubditis & Baronibus, vt in Dominum & Ducem non niſi virum maturum, qui eis præeſſe eoſque ab hoſtibus defendere poſsint, eligant. In cuius rei imaginem, eiuſmodi virum ipſis in Ducatus Gentilitium, & perpetuum memoriale commonſtrauit. Eò igitur ſtemmate M. D. Litu. vſque ad Reges Sereniſsimos Poloniæ, qui ſunt M. Duces Litu. inſigniri habent pro regali honore. *Stric. fol.* 364. *Paproc. in* 2. *opere* 590. Additio autem fuit parmæ cum crucibus Mendoco Lituanorum Regi Amico Cruciferorum, hæc enim inſignia illorum propria fuerunt, ab Innocentio ſummo Pontifice, & Ferdinando Imperatore, vt quædam Chronica antiqua Pruſſorum refert: & *Stricouius habet in ſuo Prodromo.* Factus enim Mendocus erat Chriſtianus, & vocatus Mendolphus. *Stricouius* 1246. Quod etiam clarius in Serie Ducum demonſtrabitur. Quid verò talibus armis ſignificatum fuerit, *ita Stanislaus Koſſobucki carmine retulit.*

> Aſt quid Equus ſibi vult curſu qui currit ouanti
> Concutiens ſonitu quadrupedante ſolum.
> Quem iuuenis ſcutumque tenens enſemque minacem
> Aere rigens clypeo terribiliſque regit.
> Magnanimum ſignificat, qui tanquam Curtius olim
> Pro Patriæ mortem ferre ſalute velit.
> Auſonium ſiquidem Centaurum ritè Narimon,
> Dux linquens, equitem ſubſtituit ferocem
> Vt patrio debere ſolo ſe noſcat amatrix.
> Poſteritas, dicit ſtemma quod eximium.
> At miles armatus congreſſu fundet inermem,
> Stemmate Dux quali gaudet Hyperboreus.

ORDO DVCVM LITV. & SAMOGITIÆ.

KVNAS *Dux Lituaniæ & Samogitiæ. Kiernus Kunaßewicz, à quo Ciuitas Kiernow fundata eſt. Frater illius Gimbuth, cuius filius Montuil in Samogitia ſucceſſit Patri, manſit in Iurburk & Kunaßow, vbi nunc Kowno. Eius filiij Erdziuil Nemena Vikint.*

Ziuibund Derſprungowicz, M. D. Litu. poſt Kiernum, nam quia filiam ſolam Poiatam genuerat, illam Ziuibundo Familiæ Romanæ armorum Centaurus, ſeu mediꝫ viri & mediꝫ equi à cingulo, cuius equi cauda draco erat, hunc ille vir ex arcu ſagittam in os vibrando interimere intendebat, dedit in coniugem & hæredem totius Lituaniæ eò medio effecit, vnde ex Dzieualtouia & Vilkomiria Kiernouiam ſedem ſuam tranſtulit, & armis ſuis Centauro vel Hipocentauro adiunxit Columnas, & vtriſq; Gentiliciis propriis & Kiernouiꝫ ſuam inſignire familiam cæpit, Stricou. 247. fol. *Hic prænominatus Ziuibundus contracta amicitia cum Duce Samogitiæ Montuil Ruſſiam inuadere cæperunt & deuaſtare, à quibus aliquoties profligati Ruſſi, Cromero referente ipſi quoq; grauiter à Ruſſis fuſi 1205. fuerunt.* De quo Cromer. fol. 188. primæ editionis. *Per hoc tempus Lituani gens fera, ſylueſtris, & obſcura, Ruſſorum agros prædis agen-*

dis agendis infestare cæperunt. A quibus cruento prælio victi, subera, restes & fasces frondeos quibus ea gens in balneis sudorem prouocare solet, tributi nomine deinceps pendere coacti sunt. Anno demùm 1217. *vt* Stricou. notat fol. 264 *iunctis simul exercitibus Samogitiæ & Lituaniæ Duces præfecerunt exercitui Erdziuilum filium Samogitiæ Principis, cui ex præcipuis Baronibus in consilium & belli euentum fæliciorem adiunxerunt Grupiom seu Strumpiura armorum Columna, quem folio sequenti Campanium ex Palemone descendentem asseruit. Alterum ex Familia Vrsinorum Eixissum. Tertium ex Familia Rosarum Grausum, qui post deuastationem à Batti Tartarum primò Nouogrodensem arcem occupauit, & sedem sibi fundauit, post loca vastata in Grodno, Brześćie, Mielnik, Brochiczyn, Bransko, &c. recepit, & cæpit celebrare nomen suum Erdziuilus hærede Samogitiæ & primò Magno Kniazio Nouogrodensi, eius autem frater germanus Vikint post decessum Montuildi Patris Dux Samogitiæ successione extitit. Ducibus autem suis Erdziuilus vt Scriptores Russorum habent concessit bona Stumpro seu Kampeio, Osmianensem modernum tractum, in quo Gastoldus fuit successor. Exiusio seu Eusiussio Eisisensem ab eo denominatum tractum, & ex illo Moneuidorum familia est. Grausio autem tractum qui ab illo Grauiski dictus, ex quo Douoinij processerunt,* ita Stric. fol. 268. *Successit hic Erdziuilus post decessum fratris in Ducatum Samogitiæ, sed post decessum ipsius ad Ziuibundum Dorsprungouicium ratione sororis illius & suæ coniugis deuenit. Et ita columnæ iunctæ Centarouiciis durabant ad filios Romunthi, sed tamen vt inchoatæ à Palemone columnæ fuerunt in Erdziuili posteros in progenie virili vsq; ad Vitenen Eraigolcicium & Iagelonis posteros,* Stric. fol. 270. *Diuisa ergò bona erant in Lituania, alia posteri Erdziuili cum Nouogrodo tenuerunt, vt Mingailo, Skirmundus, Ginuil, Boris, qui Polociam occuparant, Algimunt, Ringolt, Troinata. Alia posteritas Ziuibundi Lituaniæ & Samogitiæ Principis. Kukouoicus Ziuibundi filius, qui cum Crucigeris qui tunc Liuoniam inhabitare cæperunt, in Curlandia & Samogitia, fortiter pugnauit. Vtenus seu Vcianus, quem Petrus Dusbruch Vtinuerum Regem Litu. nominat filius Kukouicij, successit parenti à quo Vciana erecta est, plurima hic bella expediuit. Reliquit filium Suintochorum.*

Ringoltus Algimuntouicius tutor Suintochori successit Vteno 1219. *Princeps Nouogrodi, Podlachiæ, Seueriæ. Hic Lituaniæ, Samogitiæ, & Russiæ Princeps acclamatus fuit. Bellum cum Ruthenis ad Mochilna, cum Cruciferis Liuoniensibus multoties confecit. Mindauga Ringolti filius successit, quem alij Mindouum, alij Mendolphum vocauêre, qui in Regem Lituaniæ coronatus* 1251. *ab Innoc. IV. Hic victus fuit ab Ensiferis Liuonicis,* Stricou: fol. 326. *Masouiam inuadit. Troinata Mendaugi filius, hic Patrem & duos fratres auxilio Doumantis iugulauit.* Sarnicius fol. 285. *Sed & ipse non ita multò post à Woysilkone comprehensus in venatione, excarnificatus fuit. Fuit Woisilko etiam filius Mendaugi, sed Monasticam vitam professus in Monasterio Vronscensi ad Pinsko religiosam vitam ducebat. Hunc proceres Lituani renuentem & cunctantem precibus solicitarunt ad gubernacula suæ Reipub. & Kiernouiæ inaugurarunt. Occisus à Leone Duce Russorum Vladimiriæ.* Stricouius fol. 342. Anno 1267. Sarnicius fol. 285. *Et in hoc linea* Columnorum *finijt. Suintorogus Vtenusouicius Artaikitaurus successit. Ætatis suæ 96.* Stric. fol. 344. *Gierimonth filius Suintorogi, ab illo Oppidum Geruati erectum. Quanta bella cum Polonis & Cruciferis habuit.* Stricou: fol. 349. *refert. Giliginus filius Giermonti successit in M. D. Litu. eius frater Trabus Princeps Samogitiæ 1275 post tres annos obijt Giliginus. Romanus seu Romuntus Gilimutowicz successit, qui reliquit filios Narimuntum, Doumantum, Holsam, Gedrusium, & Troidenum. Ex quibus vltimus maxima incommoda bello coronæ induxerat. Diuisa bona inter illos* fol. 345. Stricouius. *Trabus Giermuntowicz Gubernator M. Duc. Litu. ab eo Traby Oppidum erectum fuit, vide* Stricou. fol. 353. *Narimuntus Romultowicz, cur cum Doumante fratre habet discordias.* Stricou: fol. 158. & seq. *Troidenus minimus filius Romunthi, hic Ducissam Masouiæ Ducis filiam in coniugem habuit, ex qua susceperat Romuntum qui factus religiosus ritus Græci vocatus fuit Lauras. Occisus Troidenus à Doumante fratre*

fraude

fraude per rusticos dum ex balneo egrederetur. Doumathus Pscouiæ & Polociæ Princeps Suir oppidum fundauit, à quo Swierscij Duces originem habuerunt. Stric. fol. 364. *Occidit hunc Doumantem Lauras bello cruento commisso. Et iste Romuntbus seu Laurinus persuasit Primatibus Lituaniæ, vt virum bellicosum eligerent, quia ille redire ad Monasterium suum voluit, & Narimuntum qui insignia virum armatum Ducibus Litu proposuit, eò fine vt bellatorem Ducem haberent, declarauit. Vitenes Marschalcus Trodeni, armorum Columna erectus successit*: Stricouius 365. Anno 1283. *Hic Poloniam sæpius vastabat & Crucigeros*, Cromer. lib. 11. Miechou. lib. 4. cap. 10. Obijt 1315. *Gediminus filius successit, calumniam de illo tollit* Stricou. *rationibus 385. folio. Erat Russorum & Moschouiæ strages, erexit ciuitatem Troki, nuncupauit hoc nomine, quod plurima onustus ibi venatione fuisset, vnde à ligatura Troki, dicta est eodem cognomine, & Visnam 399. fol. Filij ipsius erant Montuid, Narimunt, Olgert, Kieistut, Lubartus*, Iaunuta, *Koriatq. Bona illis diuisa refert* Stricouius fol. 407. & seq. *Obijt 1329. ignea sagitta per dorsum transfixus, (inquit Miechou.) Iaunuta Gedimini filius successit*, Stricou. fol. 412. *sed ipsum Kieistutus sede pepulit, atq; ipsam Olgierdo concessit, Iaunuto verò Zaslauiam detulerunt, quæ est in Minscensi tractu. Et ab hoc linea materna descendunt Chlebouicij*. Stricou. fol 414.

Olgerdus M. D. Litu. 1330. maximus bellator cum Crucigeris, Moschis, Roxolanis, Polonis. Eius filios ex Vlianna Ducis Vitebscensis filia numerat sex, ex Maria Tuerscensis Ducis filia alios sex, Stricouius refert fol. 461. *Alij autem omnes 12 filios ex vna fuisse affirmant consorte, sed ille probabiliter deducit dictam à se sententiam. Iagello filius Olgerdi successit, Patronus Regni, Apostolus Lituaniæ, Pater Poloniæ, Hostium vindex, Ecclesiæ promotor, Regni defensor. Quem post tot & tantos Historicos secula omnia posteris decorem & stabilimentum Reipub. personabant & enucleabant. Inter Neotericos vitam & Epitaphium Simon Starouolscius iam nunc Canonicus & Custos Tarnouiensis, luculentissime & cum veritatis dulcedine expressit, ante ipsum Sarnicius lib. 6. encomia cum prælijs enumerauit, sed taceant omnes nam sacra Regum Maiestas, & posteritas viua luce splendidam refert Iagellonis vocem. Quod inter cæteros Guagninus ita carmine celebrabat.*

Hic gentilis erat Lithuanus de stirpe Iagello
　Vir bonus, & tantas inter honestas opes
Mox est cælesti princeps baptismate tinctus
　Quem subitò est Dominum gens imitata suum.
Hinc dotale cæpit pulchra cum coniuge Regnum,
　Et tribuit Lituanis signa Polona suis.
Rege sub hoc memorem suscepit Prussia cladem,
　Sæpius & rigidus concidit ense Gethes
Quàm multa in Regno struxit delubra Polono,
　Monstrat gymnasium sat puto Croca tuum.
Et linquens gnatos ex iusta coniuge natos,
　Lucida fulgentis scandit ad astra poli.

Skirgailo Olgerdowicz successit in M. D. Litu. Iagellonis fratris beneuolentia, sed ipsum multoties deturbauit Vitoldus, nec potuit habere finem quietum, nisi cederet sedem Vitoldo 1392. Vitoldus ex quo cessit Skirgailo successit in M. D. Litu. quem multoties turbauit Suidrigailo, Kiiouiam cæpit, Tartaros multoties fudit, Moschos debellauit, Crucigeros vnà cum Iagellone Rege ad internecionem deduxit. Cui tale sepulchrale inscribendum Starouolscius suasit.

Quiescit Magnus Sarmatarum Bellator Vitoldus Magn. D. Litu. Maximus Princeps iustitia, affabilitate, vigore animi, peritia rei militaris & rebus contra Tartaros, Ruthenos, Moscos, & Crucigeros tàm Liuonienses, quàm Pruthenicos fæliciter gestis, omni æuo memorabilis, & in quo noua Euangelij lux cum nouarum virtutum admirabilibus exemplis illuxit. Hic est ille Heros, qui in summa barbaria natus,

ſumma pietate Chriſtianam religionem complexus, pro ea aſſerenda bella cum Barbaris continua geſſit, eiſque glorioſus reliquos quoque hoſtes facile deuicit, & Imperium Polonum ſubactis Prouincijs auxit. Hic eſt qui dogmatibus Chriſtianis imbutus, in omni vita abſtemius, nec niſi aquæ potor fuit, qui in victu & veſtitu ſemper temperans vixit, qui viros fama meritiſque inſignes magna liberalitate fouit, & ſacrorum Myſtas præcipua veneratione coluit, expletis 80. annis in regionem viuorum receptus, Anno ſalutis 1429.

Suidrigailo Boleſlaus Olgierdowicz ſucceſſit. Hic Poloniam bello turbabat, poſt exul à M. D. Litu. Podoliam ademptam recuperabat, Lituaniam inuadebat. Demum Paſtor ouium in Valachia per ſeptennium, Stricouius fol. 585. *Demùm Luckum à Caſimiro tenuit. Sigiſmundus Kieiſtutouicius promotione Iagellonis ſucceſſit,* Stricou. fol. 574. *Hunc occidit Iuanus Dux Vrſa mediante,* Stricou. 589. *Caſimirus Iagellowicz M. D. Litu. ſucceſſit bella cum Moſcouiticis ingentia finiuit. Qui dum Rex Poloniæ electus fuit 1447. Iam à Regno Poloniæ Magnus Ducatus Lituaniæ non receſſit ad alterum gubernatorem. Cuius res geſtas in bellatoribus Sarmatiæ Starouolſcius breuiter ſed clarè recenſuit. Caſimirus Iagellonides Magni parentis, magna progenies, exemplar conſtantiæ, grauitatis, patientiæ, fortitudinis, omniumque virtutum. Qui Pruſſiam & Pomeraniam per deditionem accepit. Crucigeris fœderum non tenacibus poſt tredecim annorum bellum ſupplicibus pacem conceſſit. Qui cum Hungaris & Bohemis bella acerrima geſſit. Qui Magnum Moſchouiæ Ducem pacem redimere coegit, & Scytham ſæpè repreſſit, Moldauorumque Palatinum bellicoſiſſimum Stephanum in clientelam accepit, & Magno illi ad profligandos Turcas adiumento fuit, cumque vixiſſet 64. annis, & effuſæ clementiæ plurima ſubditis exempla reliquiſſet, fatalem horam adeſſe ſentiens Chriſtiano ritu Sacramenta percepit, & quinque ac quadraginta annis quibus regnauit tot tantasque res geſſit, vt immortalem ſibi gloriam compararit.*

POGONIA ſecundò.

DELINEATIO.

EST vir cataphractus equo inſidens, lanceam equeſtrem vibratam in hoſtem dextera ſtringens.

ORIGO.

MAgnus bellator & ſummus triumphator de hoſtibus Dux Maſouiæ, Conradus Gentilitium hoc aſſumpſerat. Nam pacis tempore quæ quidem rara apud ipſum fuerat, vtebatur eleuata equeſtri haſta, tempore verò belli, inclinata & in hoſtem directa, ita *Bielſcius fol.* 173. Ipſius bella referunt Hiſtorici Filius Caſimirus, Boleslaus, Semouitus, ſed quantum attinet prædicta. Gentilicia, inter ſymbola quidam Marcellus excellens ingenio & Marte, vt conſequi valeat id quod cogitauit & voluit, formauit lilium cui adiunxit lemma. *Tu Marcellus eris.* Quaſi dicat; dum id quod intendis conſequeris.

Ita

Ita victoriosissimus Dux Conradus Masouiæ, qui hostes toties deuicerat & bello omnia consequi intendebat. Pegaseum & armatum virum cum hasta inclinata in hostem & ad pugnam gentilitium assumebat, innuendo subscribendum: *Sic victor manebo.* Lego in lib. 2. Impressarum Iulij Cæs. Capaccio, leonem sedentem à cuius vna parte est pomum imperij super crucem dispositam ex lancea & sceptro, ab altera est corona Imperialis super crucem adaptatam ex vexillo bellico & Ecclesiastico, desuper scriptum lemma, *Vires accendit inclyta virtus.* Profectò est Symbolum virtutis Regiæ, nec minoris excellentiæ, quæ & Ducalem animum, & militiæ Polonæ conuenientiam trophæorũ exprimant & declarent, sunt hæc splendida arma, virtute etenim inclyta fortitudinis accendebat vires. Erat vt Claudianus referebat de animoso leone.

Vt leo Massyli cum lux stetit obuia ferri
Tunc iras, tunc arma ciet si decidat hostis
Ire super satis est, vitamq; relinquere victo.

POGONIA Tertiò.

DELINEATIO.

EST eques cum vibrata framea super equum, qui nec sellam nec loram habet, ipse autem eques est sine habitu. Quibus gentilicijs vtebantur quidam in Russia Duces, quorum filia erat genitrix Illustrissimi Ducis in Ostrog Constantini Constantinouicij Basilij in Baptismo Palatini Kiiouiensis, Marschalci Terræ Volhyniensis Capitanei Vlodimiriensis.

MÆCENAS & HEROES VERVS.

SVNT plurimi Ducum & Principum, qui dum alterius cladem inspiciunt, lætantur & rident. Non enim considerant quod illius quoque res agitur paries cum proximus ardet. Alij autem calamitatem proximi Ducis spectantes, iuuare procrastinant, quo inimici bellum fouetur plerũq; & augetur. Alij omninò adiutorium negligunt & denegant dicendo: *Bella gerant alij.* Aliter hic hæros verusque Mecenas procesit, vt hostem vagantem depopulantem igne, ferro vastantem conspexit, qui nocte vt latro non vt bellator fines Regni ingressus fuerat, non vestimenta quæsiuit, non equũ adaptatum bello expectauit, non companiatum numerum pergrandem præstolatus fuit, non alium contra hostem ire præcepit, sed ipse sine sella, loris,

ris, veste, equum conscendit, gladio hostem inuasit, repressit & sustulit, quo sibi æternam & veram gloriam comparauit. Optimus namque Princeps similis esse videtur Leoni, qui dum hostem persequitur fugientem etiã cauernas illius intrat quovsque deuicerit rebellantem. Quapropter illi adscriptum manet Italicum prouerbium, *Nel entrar cieco, nel vscir proteruo.* Hoc est in intrando cæcus, in egrediendo proteruus. Talis erat prædictus Princeps hostes inuadendo audacter, fortiter, victoriose. Marchio quidam formauerat sibi medium fortiter pugnandi. Aquilam quam serpens premebat in pectore, & subscripsit: *Semper ardentius.* Qua fecerit intentione taceo, sed si prænominatum Hæroem considerauerimus, quam ardenter, prompte, audacter, fideliter hostem inuaserit, dum scilicet ita nudus pugnat periculum est non dicere, semper ardentius pugnauit. Non vnus hostis illi satis fuerat, perfecit acrem pugnam, vrsam, leonem, draconemque deuicit.

Audaces animos armati nulla salutis
Spes: & fors strages alea iacta dabit
Cede hostis, palmam queis desperatio spondet
En extrema salus armat in interitum.

POGONIA Quartò.

DELINEATIO.

EST manus armata cum stricto gladio ex nubibus apparens in cãpo flauo. Super coronam eadem sunt arma.

ORIGO.

LVdouico Rege regnante concessa fuerant aliquot strenuis militibus, de quo ita *Dlugossius*, Clenodium huiusmodi datum fuit Primario Clementi de Claiow, & Ioanni Diacono Canonico Cracouiensi & Nicolao Bielunka & alijs nobilibus Hungaris.

MAGNA MAGNIS DANDA.

NON est vniformis omnium fortuna in bello, quapropter non omnibus quoque vna debetur laurea, sed tamen magnis viris magna conferenda præmia. Sarmatæ quondam in scuto duos victores cum districtis

ſtrictis gladijs deferebant, ob declarandam duplicem fortitudinem ex viro ſcilicet & ex muliere. Indigna enim erat marito illa quæ tres hoſtes non occidiſſet, *inquit Stricouius lib.* 4. Dabant igitur magna magnis. Similes enim ſunt viri bello magni materiæ primæ, hæc licet non ſit, nec cælum, nec terra, nec aer, nec aqua, nec vir, nec mulier, nec brutum & nihil eorum quæ mundo ſublunari continentur, eſt tamen hæc omnia, nihil enim eſt ſub cælo, quod illius aliquam in ſe particulam non habeat. Ita licet bellum nihil ſit, & in nihilum vertat omnia, & quo maior miles, eò maiora infert mala, quia nec pax, nec virtus, nec domus, nec Eccleſia, nec rex, nec ſubditus, nec dominus, nec ſeruus ſine magno milite quietem retinere poteſt. Magnis militibus magna debentur. Habeo in Commentarijs Alciati de Symbolis fol. 59. vbi ſcriptum erat ad Symbolum, *Duo protegit vnus.* Henrico IV. Galliarum Regi adductum erat primum ante omnia ſymbola, duo colligata ſceptra enſe medio inter ea poſito. Erat ergo echo gladij, ad Regnum Galliæ & Nauarræ directum, duo ſcilicet regna vnus gladius protegit. Dum ergo in arma hæc oculos diuerto, Ludouici Regis duo Regna Pol. & Hungar. vnus gladius in forti manu militum ſtrictus, fortiter protegendo, regna eundem in memoriale perpetuum ſibi & poſteris retulit, & in præmium honoris ſuſcepit, vnde bellatori dogma.

> Si tibi vis quando deſit generoſa leonis
> Vulpinam pellem te decet aſſuere.
> Si tibi per pinnas ſummumque negabitur ire,
> Furtim per terras repere te decet. Hic
> Aſtum vel vires alio quis in hoſte requirat
> Cui ſolus finis vincat vt, eſſe ſolet?
> Quis vitio vertat belli pulcherrima furta?
> Vim ſolam poſcat, conſilium reprobet,
> An ſine cede virum, magna victoria parta,
> Aut certa generet turpia probra Duci?
> Norma Ducum & Regum fertur iactaſſe Philippus
> Vſum ſe in pugnis ſæpius arte doli.

LINEA POGONIORVM.

Klaiowſcij *de Klaiow, quibus hæc arma collata fuerunt. Clemens & Ioannes Canonicus* Cracou. *vt* Dlugoſsius *adnotauit, habuerunt excelſos Marte togaq; viros.*

Bielunka *Nicolaus Hungarus, qui cum alijs eadem accepit arma in nobile ſignum.*

Sadouij, *deſcendunt ex his. Erat ex illis Palatinus Sendomirienſis* 1361. *vt patet in Priuilegijs Monaſterij Andreiouienſis.*

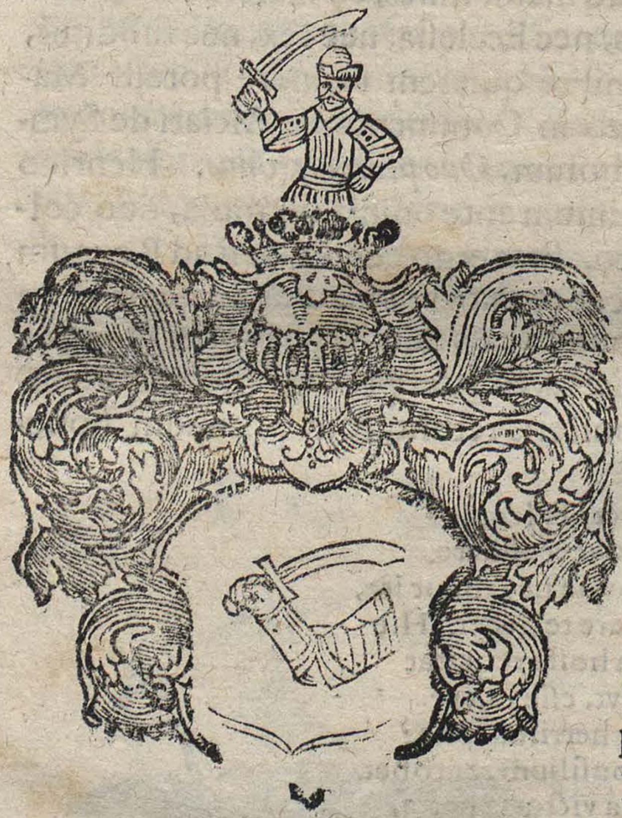
Wandzanouij *in Palatinatu Cracouienſi, ſed aliqui horum fortunam ſuam ciuili non prætulerunt.*

Vieyſcij *in Cracouienſi Palatinatu.*

Replinſcij, *in M. D. Litu. in Volcomienſi. Vt dementia eſt ad bonum & honeſtum trahi, ita pietatis & ſapientiæ, ſequi generoſæ naturæ indolem. Quo hi gaudent.*

Hunorowſcij *in Maiori Pol. Stanislaus qui in Sroda Canonicos duos fundauit, quorum ius Patronatus à poſteris exequitur. Quos & Kamienicnios, quia plus in* Ciuitate *& ſua lapidea, quàm in villis manſerunt, appellauerat vulgus. At forte honos eorum demiſſius vehitur.*

POGONIA quintò.

DELINEATIO.

EST manus dextra loricata, frameam aut ſimiteram euaginatam portans, in campo rubeo. In vertice ſtemmatis galea militaris aperta, cum aurea deſuper corona, ex qua miles armatus cum ſimitera in manu dextra euaginata, cognomen huius ſtemmatis Pogonia.

ORIGO.

STephanus Bathorius Sereniſsimus Rex Anno 1581. Regni ſui 6. contulit hæc arma, quæ in Priuilegio dato in Caſtris ad Pleſcouiam Pogonia nominauit. Data autem fuerunt Stephanouicio Chriſtophoro Notario Theſauri Regis, pro maximis meritis & ſtrenue geſtis ad Polocciã, Pleſcouiam, Vielicolucum, ex Illuſtriſſ. Ducis Supremi Exercituum Regni Ioannis Zamoiſcij commendatione, quem & cognomine Pleſkowski, ipſa Regia Maieſtas in Priuilegio appellare voluit, maneat quemq; fortem ſuus & perennis honos.

VIDE & CREDE.

NON immeritò manus oculatas aliqui finxerunt; docuerunt enim tali Emblemate, neruos & artus ſapientiæ eſſe, *Non temere credere.* Nam qui cito credit leuis eſt corde, qua declamatione antiqui docebant, vnam aurem porrigere accuſanti, alteram accuſato; vnam delatori, alteram delato. Perpulchrè Plato reliquit.

Quum à piſtore panem petimus, vinum ex ænopolio.
Si æs habemus dant mercem, eadem nos diſciplina vtimur,
Semper oculatæ noſtræ ſunt manus, credunt quod vident.

Equidem

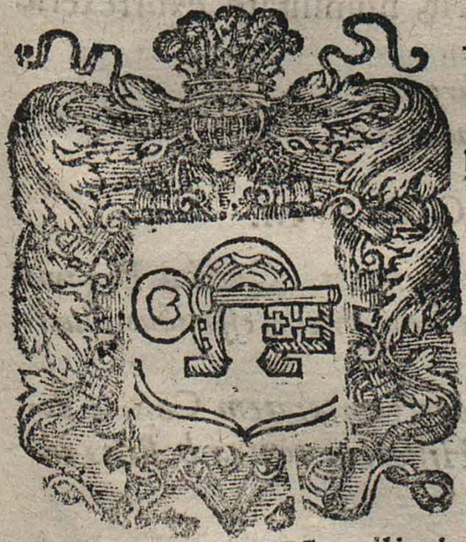
Equidem in arma prædicta dum flecto animum, & armatam manum, frameam & virum considero: extemplo quod video credo. Fortem fuisse in bello, audacem in prælio, mirandum in periculo, dextrum in hostium spolio. Cuidam excellentis staturæ viro & quasi alteri giganti erecta fuerat statua, cui inscriptum erat: *Sed cerebrum non habet.* Res nefanda & plena ignominiæ, esse natum quasi ad fortitudinem, & non esse aptum sed ineptũ. Alludebat Alciatus ad arborem.

Pulchra coma est pulchro digestaq́; ordine frondes,
Sed fructus nullos hæc pulchra coma gerit.

Mehercule, tantorum armorum promeritor & Patronus plurimum ingenij & Martis cerebri deglutierat, dum splendentem virum & decore fulgentem dextram in præmium gentilicium & memoriale æui sempiternum obtinuit, semper honos nomenque eius manebunt. Ergò celeberrima nobilitas, si quæ adhuc de his armis superest, tanti parentis contemplando virtutem, sumite è fortitudine vires, atque si non parem, vel in parte æquiualentem deferte Familiæ & Patriæ amorem, fortitudinem, honorem.

POKORA.

DELINEATIO.

EST solea equi, vncis inferne posita, per transuersum habet clauem intra quam apparet crux, in campo ceruleo pingitur, super coronam sunt pennæ Strutij.

ORIGO.

ANtiqua sunt arma in Regno, & quia apparet clauis quasi à foribus Ecclesiæ, crediderim quod ob pænitentiam humilem pro quodam delicto, à summo Pontifice addita fuerit, vel ab Episcopo in Regno. Quapropter Pokora hoc est Humiliatio vocata fuerunt.

POTENTIA VIRTVTIS.

NEmo virtutis potentiam satis explicabit, nam si tot Philosophi, qui rerum naturas & proprietates sublunarium copiosis descripserunt libris, illius potentiam non descripserunt, si Doctores sacri altissimis medijs eandem vix explicare potuerunt, cui igitur explicandam potentiam ipsius relinquemus? Plato de Repub. ita eam insinuauerat: *Virtus est sanitas, prauitas est morbus.* Aristotel. 1. Polit. de illa dixit: *Virtus & malitia determinant*

terminant nobiles & ignobiles, seruos & liberos. Seneca Epist. 61. hæc de illa: *Bonum & optabile est, quicquid ex virtutis geritur imperio.* Cicer de Legib. 2, *Virtus* (inquit) *nil aliud est, quam in se perfecta & ad summum perducta natura.* D. August. lib. 22. de Ciuit. Dei cap. 30. *Virtutis præmium est ipse Deus.* Adducere licet ad declarandum propositum Simonis Colinæi Politi & literis optime instructi & ornati inuentum, qui vt declararet immortalitatem literarum, Saturnum falce omnia metentem depinxit addito versiculo Symboli anima. *Virtus sola aciem retundit istam.* Relinquo inuentum, lemma suscipio. Ea quæ digna sunt falce Saturni, Martis lancea, Bellonæ ira, Mineruæ excandescentia, Iouis iudicio, sola virtute retunduntur. Quapropter apertè Seneca docuit: *Nulla possessio, nulla vis auri & argenti, pluris quàm virtus æstimanda est.* Tempori adscribere audent, *Durissima scindit.* Quid enim tempus diuturnitate sua non emolliat? quid non tentet & faciat? tandem durissima tempus scindit & proscindit. Est etiam virtus circa difficilia, vt inquit *Aristotel.* quapropter ad virtutem tanquam ad asyllum omnibus confugiendum est, vt aduersarij marcescant. Illa etenim durissima scindet, Quocirca inspicienti hæc arma, dum soleas sine cruce conspicio, durissimũ quid contemplor, sed dum clauem cruce insignitam habeo, iam parentem horum armorum durissima scidisse, quadam suæ humilitatis virtute coniector. Docet namque quod superbia ciciderit, humilitate exurrexerit. vnde Poeta.

Alta cadunt vitiis, virtutibus infima surgunt,
Hoc te mons sterilis, vallis amæna monent.

LINEA POKORORVM.

DObieslaus *Pokora*, Paproc. in Secundo Opere *inquit. Quod à Paganis Lublini quoddam Monasterium defendit. De illius prædecessoribus plurima quoq; dicit se in Priuilegiis diuersis vidisse.*

Lichtanscij *in Russia, milites eximij, & vsq; in prouectam ætatem Castris dediti in Trembouliensi districtu aliquos notabant Historici, contra hostiles incursus expeditos equites.*

POŁOTA.

DELINEATIO.

EST manus nuda ſagitta transfixa, ardentem facem comprehendens in campo rubeo. Super coronam turris biculminea, ex qua aliqui ponunt vexillum ab vna parte eductum & explicatum, ab altera coronam viridem, ſed in priuilegio, non legitur.

ORIGO.

VArſauiæ Anno 1580. à Sereniſſ. Rege Stephano, Valentino Vaſowic Iacobi Vas Ciuis, & Ahenarij Leopolienſis conceſſa ſunt. Nam arcem Polocenſem loco & arte egregiæ munitam validisq; præſidijs firmatam, ac ingenti belli apparatu, rebuſq; omnibus arcendæ oppugnationi neceſſarijs inſtructam, ille contempto potentiſsimo mortis periculo, in tot tormentorum fulminibus, ſagittis inſtar grandinis emiſſorum, turrim biculmineam multoties transfixus inflammauit, eoque arcem conſumpſit, & obſides in deditionem compulit. Quapropter arma hæc illi Sereniſſ. Rex tanquam veram ipſius virtutis imaginem, tunc primum in Regno, ipſius virtute partam & quæſitam, dedit & conceſſit, illi quoq; cognomen ab arce Polocenſi & à flumine Polota, quem tranſierat cum igne in aheneo vaſe & face accenſa Polotinſki; adſcripſit & attribuit.

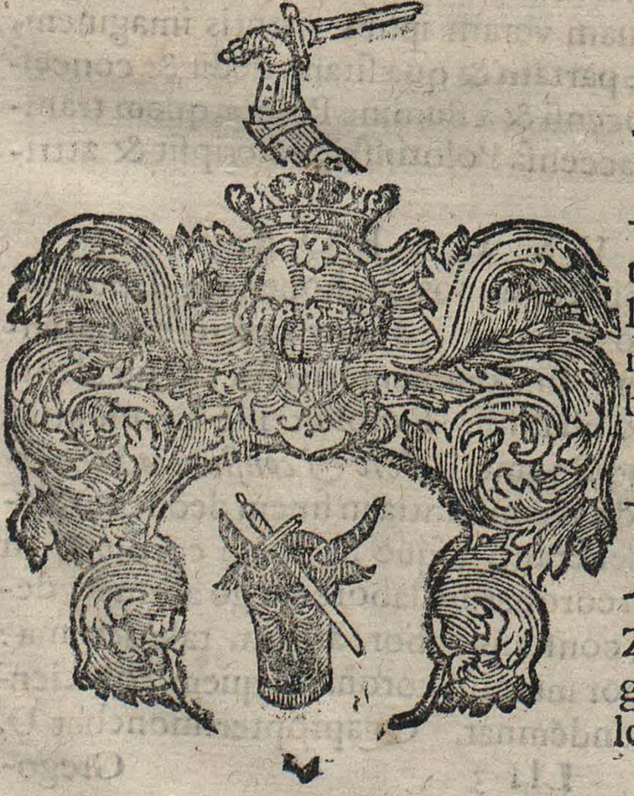
CORONATVS LABOR.

VT ſpecioſam virtutem concomitatur honos, ita honeſtum laborem, corona & præmium iure meritò ſequitur, ſed fortè quærere contendes qualis nam coronetur labor? In Commentarijs Alciati luculenti Symbolo id edocetur à Chriſtophoro Plantini. Expoſuit ille circulum in ſeipſum circumactum cum erudita hac Gnome: *Labore & conſtantia.* Mehercule talis labor ex virtute procedens dum conſtantia in finem deducitur, coronatur. Vnde Sacra ſcriptura, perſeueranti vſque in finem coronam in præmium promiſit, ſed pace tanti viri coronatum laborem ego aliunde depromam. Circulo, quo exprimitur conſtans labor, addam tale lemma: *Labore & conſcientia.* Ille etenim labor meretur coronam, quem conſcientia nec aggrauat, nec accuſat, nec condemnat. Quapropter monebat D.

Gregorius super Ezechielem Hom: 9. *In omni quod dicitur semper tacite recurrere debemus ad mentem, & interiorem testem & iudicem requirere.* Quid enim prodest si omnes laudent, & conscientia accusat? Aut poterit obesse si omnes derogent, & sola conscientia defendat? Quapropter ad sertum ex albis lilijs contextum adscripsit quidam: *Casta placent superis.* Et si casta illis placent, dicito quantò illis conscientia casta placebit? Concludit hoc D. Ambros. dicens: *Duo sunt tibi necessaria, conscientia & fama, conscientia propter te, fama propter proximum.* Quasi diceret, Deo conscientia placebis, proximo autem optima fama. Dum arma prædicta contemplor, considero laborem, conspicio constantiam, sed præcelluit in illo consciẽtia, non enim aliter Dei adiutorium & virorum illustrium fauor obtinetur. Conscientia enim vt *Cicero* etiam docuit, est maxima consolatio rerum incommodarum. Placuit mihi Impresa Ducis de Nocera. Erexerat sibi palmam, ex cuius ramis procedebant sagittæ feruentes, ceruum qui sub vmbra illius latitabat, qui Ditamnum ore tenebat, cui adscripsit: *Hinc vulnus salus & vmbra.* Profectò bona conscientia est animæ salus & vmbra. Adiuuit hic miles eximius laborem suum conscientia, vnde tot tantisque iaculis ad turrim altam sauciatus, retulit vulneris sui corporalis, ignobilitatis, & egestatis, salutem & vmbram à Serenissimo Rege consentiente Senatu.

Polotinski *Valentinus reliquerat filium Stephanum, hic excellens miles & Roth magister, cum Regina Absolomowna sed dubito quod familia sit superstes.*

POMIAN.

DELINEATIO.

EST caput nigrum Zubronis seu Vri, gladium nudum ad dextrum cornu appensum, per leuam partem deductum retinet in campo ceruleo. Super coronam est armata seu loricata manus extensa cum gladio vibrato.

ORIGO.

D*Lugossus* de armis Pomian scribendo dicit, Originem Pomianij pro insigni habent caput Zubronis nigrum cum gladio, in signum Genologiæ confusionis, circulo in naribus dependente sibi ablato.

Erat

Erat enim Clenodium vnum cum Clenodio principali Vieniaua, quod ex Baronibus signiferum Morauiæ ortum ducens in familiam numerosam creuit, sed cum Lasthek Chebda de Grabie germanum fratrem Zarandum Decanum Gnesnensem in villa Lubania zelo inuidiæ & ambitionis Tyrannicè occidisset, per iudicium Vladislai Regis Secundi in quærela deduxit, diuortium inter illos factum est, & vna parte qua se Vieniawa seu Perstenen vocant in suo originali clipeo remanente, alteri circulus ademptus & gladius in signum Tyrannidis datus est. Hæc ille: Vocata ergò sunt *Pomian* quasi *Pomni nań*, hoc est memento mutationis armorum.

SPECIOSA INITIA, sed DESIDERATVS FINIS.

DIuersam pariunt fælicitatem prospera mundi fluxa & mutationi obnoxia, & prospera quæ perennitati per fidem Christi consecrata manent. Illa etenim vt aduersa rapiuntur fortuna, ita fundare illa atq; solicitari de illis, vanum & vituperabile est. Ista verò, vt nulla res fortuna actus eripit, ita de illis cogitare, præmeditari, insudare opere pretium est, vnde de illis Seneca Epist. 99. dicebat: *Calamitosus est animus futuri anxius, & ante miserias miser qui sollicitus est, vt ea quibus delectatur ad extremum vsq; permaneant.* De istis verò gloriabatur D. Paulus. *Bonum certamen certaui, cursum consumaui, fidem seruaui, de reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi dominus iustus iudex.* Et admonebat D. Petrus, *Satagite vt per bona opera vestra certam electionem & vocationem faciatis.* Habent hæc speciosa initia, sed & desideratum finem. Accidit quidem quod initia mala optimum finem habeant, nam & scorpio qui viuens lædit, morte medetur. Accidit quod initia bona, malum finem sortiantur, nam dicitur in Euangelio ad Patremfamilias: *Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo, vnde ergò Zizania?* sed plerunque euenit, vt speciosa initia desideratus consequatur finis, vituperabilia verò, exitiosa terminet calamitas. Dicente Christo, *Non potest arbor bona malos fructus facere.* Dum initia considero & progressum primum prædictorum armorum, profectò speciosa initia, nam eadem erant quæ modo sunt Wieniawa. Accidit quidem mutatio, sed tamen subsecutus est desideratus finis, & redijt pulchritudo initij ad finem & pulchritudinem finis. Refert Iul. Cæs. Capaccio libro 2. Impressarum, quod Carolus de Aquino Conte de Martorano antiquissimam, & perillustrem Familiam suam maiorumque merita dum præcogitasset, lumini scripto colore statuis exponere adscripsit: *Mersus & emergam.* Profectò mersus erat ille ob cædem fratris, sed ita est emersus, vt nunquam poterit mergi. Non enim fortunæ innituntur Pomianij vt veteres pagani, qui dicebant: *Fortuna virtutem superat, sed innituntur virtuti, quæ omnem superat fortunam.* Quapropter factus est eis dominus adiutor, vt speciosa armorum Pomian & Wieniawa principia & adornarent & superarent. His namque reuolu-

reuolutionibus annorum vidimus & videmus Pomianios Archiepiscopos, Principes, & Primates Regni, Episcopos Plocenses, Luceorienses, Chyouienses, Cuiauienses, Præmislienses, &c. Quid de Senatoribus, Præfectis, Iudicibus, alijsque in dignitate summa positis referam? Impleuerunt Castra sago, Senatum toga, Ecclesias Cathedrales Tyara & honore. Ericus 14. Sueuiæ Sueciæ & Vandalorum Rex (*inquit Typotius in Symbolis*) erexerat pictorum opere manum è nubibus quæ sceptrum regale deferrebat, erat subscriptum lemma: *Deus dat cui vult*. Tantum honorem contulit illis Deus quia voluit, & quia benedictio parentum super eos descendit, & quia virtus ipsa sibi est pulcherrima merces.

LIBERTATIS AMATOR & TVTOR.

AVrea libertate quid præstantiùs? existimo nihil. Nam ea quoque nobiscum in cælis regnat. *Eratis serui, nunc autem liberi facti*. Sed sunt aliqui amatores libertatis suæ, non alterius: aliqui sunt amatores, sed non tutores, cum tamen liberis est communis libertas amanda & tuenda, nec alia in virtutem astruitur libertas, quàm vniuersalis. Quod perpulchrè D. Bernard. de libero arbitrio ostendit: *Prima libertas est naturæ, secunda gratiæ, tertia gloriæ. Prima habet multum honoris, secunda plurimum virtutis, tertia cumulum iucunditatis.* Est libertas naturæ, quæ habet plurimum honoris, libertas esse non vnius, sed communitatis dicitur. Quæ nam erit virtus libertatem propriam amare & tueri? Habent hoc & bruta. Nam bobus Neuricis, *vt Ælianus ex Aristotele lib. 5. de Animal. cap. 7.* refert, non data sunt cornua in capite, sed in dorso & non rectè feriunt sed obliquè, quia enim solam libertatem tuentur propriam cornuta animalia, vbicunque cornua excrescant, illis sufficit. Tueri autem non tàm propriam quàm communem libertatem, est hominis vt homo est, cui facultas procedens à ratione & voluntate, hoc est liberum arbitrium inest, cuius bonum communitatis præferre particulari bono proprium est. Dum Gentilicia præsentia intueor, libertatis amatoria pronunciabo, Vrus namque seu Zubro, est omninò captiuitatis impatiens, vnde vel nunquam, vel difficulter capitur. Imò si eò inciderit; vnde desperet posse euadere, semetipsum præ ira suffocat, vsque adeò se genitum ad libertatem putat, nihilque esse optabilius ea præsentiat. *Pier. Valer. lib. 11. Hierog. cap. 50.* Profectò Pomianij erant singulariter amantes & tuentes libertatem Patriæ & Regni, libertatem boni & honesti, in Ecclesia & Repub. Cogita Vlostiborium Archiep. Gnesnensem, remorare Lubinscium Primum Principem, Primatemque Regni cum suis Coepiscopis. Perspice Iaruntouios, Socolouios, Koluccios, Puklateccios, aliosque præstantes & immortali laude celebrandos, Patriæ & Reipub. amatores & tutores, omnes hi & cæteri, libertatis quoque erant tutores & amatores. Vnicum adferre in medium volo de boue Susidarium, quandoquidem &

dem & Vrus, bos germanicus esse dicatur. Susis quotidie centum cados in hortos sicciores aquæ bobus Regi extrahunt, quod si plus extrahere aliquis voluerit ita resistunt, vt nec blanditijs, nec verberibus induci possint. *Ælianus lib. 7. cap. 1.* Tales sunt in munere libertatis Pomianij, nil vltrà equum & iustum, nil contra honestum & vtile Patriæ, nil denium legi & libertati, etiam dono, prece, promisso adacti cogitarunt, voluerunt, fecerunt. Memoria enim Tiberij Cæsaris dicta sæpè ruminarunt, qui vt Corn. Tacit. refert dicere solebat egrediendo è Curia Græcis verbis: *O homines ad seruitutem paratos.* Admonebat eos, qui libertatem publicam nolebant, repudiabant. Eam igitur Pomianij libertatem desiderant, quæ vera, propria, & non Methaphorica nec illicita est. Illam promouent libertatem & tuentur, de qua Cicero in Paradoxis. *Quid est* (inquit) *libertas?* Potestas viuendi vt velis. Quis igitur viuit vt vult? qui recta sequitur, qui gaudet officio, cui viuendi via considerata ac prouisa est, qui legibus non propter metum paret, sed eas sequitur atque colit. Illam libertatem promouent, de qua *Horat. lib. 2. serm. Satyr. 7.*

> *Quis nam igitur liber? sapiens sibiq; imperiosus,*
> *Quem neq; pauperies, nec mors, nec vincula terrent*
> *Responsare cupidinibus, contemnere honores*
> *Fortis.*

Talem libertatem promouent, quæ non libertatis fumus & anarchiæ flamma sit, sed quæ sinceram libertatem legibus & iuramento firmatam sapiunt, odorant, referunt. Pereat (*inquiunt*) libertas illa. *Nam*

> *Quid iuuat abruptis in libertate morari*
> *Vinclis, si maneant & tibi colla premant?*

SVMMI PROTECTORES PATRIÆ & REGNI.

VAna quidem est salus & protectio hominis sine Deo, qui araneam tellam in murum facilè erigit: sed si protectio hominis Dei ipsius protectione roboratur, iam hominis protectio summa nedum est, sed quam nec Vlisses cum Hercule, nec Romanorum Duces cum vniuersa multitudine aliorum militarium & potentum Dynastarum præstare potuerunt. Rex auium Aquila senio confectus, dicunt Naturalistæ, quod ipso rore vitam conseruet. Quapropter venerandam ætatem dum aliqui exprimebant, Aquilam ore hiante ad solis ortum statuebant, subscribebantque: *Diuino numine pascor.* Enimuerò si viri timentis Deum protectio in aliquem ponitur ex protectione à Deo, ille dum numine diuino pascitur & fortificatur, protectio illius summa est. Non ingrauesco tantum lemma Pomianijs adscribere: *Pascuntur diuino numine.* Nam si cornua Vri Philippus Rex Macedonum ad pedem montis iaculis confossi, quæ erant sedecim palmarum Herculis religioni obtulit, vt refert *Thaumatographia Naturalis cuiusdam in*

Bisonte & Bosano. Iam Pomianios qui talis animalis capite insigniuntur, pasci quodam numine non difforme rationi asserere licebit, sed eò plurimùm pasci illos diuino numine dicam, quum innumeros excellenti virtute vitam ornare, præstanti pietate dies enumerare, religionis promotione plurimum clarescere, dignitate sacerdotali peramæniter florescere[que] considero & conspicio; verè etenim isti diuino pascuntur numine. Quapropter protectio Patriæ & Regni illis summè conuenit. Hinc de Vlostiborio Archiep. Gnesnensi Clemens Ianicius reliquit;

Vlostibori quid agis? cur sic tibi vita modesta est?
Dignus es, & sacras pascere spernis oues?

Quid referam de Illustrissimo & Reuerendissimo D. D. Archiep. Gnesnensi, Primo Principe & Primate Regni Lubienscio, cui sicut inter omnes Senatores Regni prima Senatoria conuenit, ita quoq; Regni, Patriæ, & Reipub. protectio, summus est illius protector, quia ob sinceritatem, vitam non tumidam & sacram, protectio Dei suprà ipsum est. Viue diu & fælix Senatorum amplissime & potentissime. *Et vincas signis impia castra tuas.*

LINEA FAMILIÆ POMIAN.

LAsthek Chebda de Grabie, cui talia arma data in memoriam fratricidij fuerant, Vladislao II. regnante Dlugossus sub Gentiliciis Pomian. Erat Iaranda occisus frater, & Decanus Gnesnensis. Vlostiborius Archiep. Gnesnensis, qui post Martinum armorum Bodula sepultum Bononiæ successerat 1279. *De hoc* Ianicius *in Cathalogo, &* Bielsc. fol. 191. *referunt. Præcipuè tamen tacite loquendo Ianicius, aliquod considerationi dignum, quod Historici tacuerunt. Non enim successorem habuit ob mortem, sed ob depositionem officij Quod ne aduerse intelligi possit, ita loquitur,*

Nicoleos causa est fueratque causa Philippo,
Gaudeo facta animi quod rata vota tui.

Iarandouij, *siue Iaruntouij de Brudzow, multis honoribus, quia & meritis id assecuti fuerant, cohonestati. Iarandam Decanum Gnesnensem, quem Sigism. Rex eiectis vi Saxonibus & Pomeranis præsidiariis de Znena Oppido dicto præfecerat.* Cromer. lib. 14. ad Annum 1384. *Alterum Iaranda de Brudzewo referunt Priuilegia Regni, Palatinum Inouloclauiensem. Anno* 1436. *Petrus Iaranda de Brudzewo Succamerar. Calisiensis* 1451. *Ioannes Castellanus Calisiensis* 1505. *& plurimi alij de Brudzewo in diuersis Regni Priuilegiis reperiuntur. Quorum officia & ministeria cruenta ante fuisse nemini dubium, cum nedum literatis, sed etiam benè meritis in castris eiusmodi dignitates ab antiquo collata fuerint, sed dato quod incruenta fuerint, qui tamen ad studia mentem reuocauit & conuertit, quia plurimos in amicitiam attrahit, affluit[que] ad eum omnis optimus, facilè etiam à Regibus in numerum stipendiariorum & Senatorum veniunt & vocantur. Iarund posterioribus tempo-*

temporibus Palat. Lenciciensis. Qui vt ex maioribus erat optimus ciuis Patriæ, ita propriis virtutibus vtilis Reipub. Nunquam enim inutilis est opera ciuis boni, auditus eius visusq́, vultu, nutu, obstinatione tacita, incessuq́ ipso Patriæ, & omnibus prodest, Seneca *de tranquillitate vitæ docuit.* Reliquit *cum Elisabeth de Gulczewo armorum Prawdzic duas filias, vnam Soboccij Castell. Gostinensis coniugem, ex qua progenita Heduigis Comitis de Gorka Palatini Posnaniensis consors, alteram Ianusij Latalski Comitis de Labissino coniugem.* Ieranda *de Brudzewo Palat. Inouloclauiensis, vnà cum Sedziuogio Ostrorog Palatino Posnaniensi & Generali Maioris Poloniæ, & cum Dobrogosto de Samotulij Castell. Posnaniensi armorum Nalecz, dum certificati fuerunt, quod duæ coronæ à Sigismundo Imperatore Vitoldo & Iuliannæ Ducissæ M. D. Litu. breui debebant mitti, custodiam vt interciperent, sicut iam Legati Cæsaris cum literis à Ioanne Czarnkowski Succamerar. Posnaniensi interceptæ ob bonum Reipub. fuerant.* Bielsc. sub Anno 1430.

Chebdij, *ab origine armorum cognomen deducitur, Ioannes Chebdi de Niewiesß, Apostolicæ sedis Romanæ Archidiaconus, Vladislauiensis Decanus, Gnesnensis & Cracouiensis Canonicus, occisus à fratre Vientauio* 1400. *Nicolaus Palat. & Capitaneus Syradień. Venceslao Bohemo regnante.*

Niewiesij, *antiqua Familia in Niewiesß, ad quorum differentiam Chebdij de Niewiesß.*

Lubienscij *de Lubnia, ab Chebdiis & Niewiesijs descendunt. Nam à Nepote Nicolai Palatini & Capitanei Syradiensis, etiam Nicolao coemptæ sunt in Syradiensi territorio complures possessiones inter quas vtraq́ Lubna acquisita fuit. Et ab his possessionibus posteritas Nicolai Hebda de Niewiesß, diuersas accepit denominationes, sicut alicui diuisione bonorum cesserant. Tam antiquam familiam claram & optimè merentem Patriæ, & Reip. & Senatui totoq́ pectore arte, labore & Marte insudantem, ordine longo delineare minime conuenit. Dicunt enim hoc Acta, dispositiones, Cathalogi Regni militum, Rothmagistrorum, Priuilegiorum, merita & honorem illorum recensentes satis copiosissimè. Sufficiat mihi propriis meritis adauctam virtutem præmiis antiquorum per existentes nunc, eorumq́ paulò ante viuentes maiores, connumerare. Andreas de Lubnia Thesaurarius Regni, qui subscripsit Priuilegium Prutbenicum* 1436. *vir magni ingenij, & in Reipub. negotiis officiosissimus, & strenuus rerum moderator. Lubinski Proauus Illustrissimi & Reuerendissimi D. D. Mathiæ Lubienski Archiep. Gnesnensis, Primatis & Primi Principis Regni, in prælio ad Choyniciam infausto cum Serenissimo Rege Poloniæ Casimiro III. fortiter pugnando contra Cruciferos in summum discrimen vitæ deuenerat. Non enim optimus Patriæ ciuis, & inuictus miles plus defert vitæ, quam incommodo & periculo, vita enim quam hîc viuit breuis, quà autem viuere debet, æterna est. Perennitati igitur gloriæ & decori Familiæ Lubienscîis studuit, dum in casu tàm arduo periculum audacter subijt. Cui sit in Epitaphij locū.*

Exspectas faciam forsan tibi verba viator
Non faciam: faciet sed mea tumba tamen.
Pomian Lubienius iacet hâc tumulatus in vrna,
Gloria nobilium lausq́ue decusq́ue Ducum.

Suentoslaus Lubienski, ex hac vetusta stirpe natus, pietate & virtutum corona insignis cum Barbara de Zapolice, Matthiæ de Buzenin Pstrokonski Episcopi Vladislauiensis & Pomeraniæ, Regni Supremi Cancellarij sorore consobrina, genere, opibus, probitate, cum pruden-

tiæ excellentiſſima Matrona ampliſſimæ benedictionis diuinæ, & perfectius dicendo, ſingularis prouidentiæ cæleſtis, filios & filiam habuit.

Matthias Lubienſki Archiepiſcop. Gneſnen. primus Princeps Primasq́ Regni. Hic primæuam iuuentutem decoro floreſcentem patriis in gazis, eo fructuum deduxit in vſum, vt omnes Eccleſiæ Sereniſſimi Regni, totusq́ Senatus, Populusq́ Polonus, ordinem, vitam & decus ab eo decerpant, ſuſpicentur, & expectent. Ad eum me hercule terminum deueniunt illi, quibus honor diuinus præcipuum in operibus, & bonum commune primum in meritis eſt Philippo Mecedonum annuente. Ille enim vt fama eſt, non tam de copiarum & auxiliorum viribus gloriari voluit, quod quaſi particulare & proprium fuit, quàm de prudentia & ſucceſſu, quem in conciliandis hominibus habuiſſet, quod commune erat. Verùm Matthiæ Lubienſcij pietatem, honorem Dei & cultum, vtilitatem communem conſiderando, ſuperat his plurimum, ſicut titulo & honore ſuperauit omnes. Scit enim ita pietatem colere, vt illam religioni non anteferat: cum & pietatis gradus ſit fides, & pietas vera, ſit Dei verus cultus. Quo & pius eſt in Deum, & pius in proximum, & nulli vult eſſe niſi pius. Hinc in eo morum grauitas poſuit domicilium: prudentia & dexteritas in rebus agendis ſignaturam: religionis obſeruantia condignum ſacrarium. Non enim faſtus, inuidia, iurgium, duplicitas, ſimulatio, aliaq́ vitæ probatæ nociua & detrimenta in illo reclinatoria inueniunt: ſed virtus, bonitas, iuſtitia, veritas, ſua tentoria firmarunt & radicarunt. Vt illius

Queiſcunque laudes perſequeris modis,
Queiſcunque laudes obtenebres notis,
Virent, vigent, namq́ue alma neſcit,
Exitium capulare virtus.

Decorum & ſummè perpulchrum fuerat Conſtantino Magno, nedum ſcire ex virtute prâeſſe, ſed etiam prodeſſe: neq́ nouit aliter Illuſtriſſimus Lubienſcius cito labentes temporum dies finire, niſi omnibus prodeſſet. Teſtatur idipſum Miechouienſis Conuentus, quem Abbas digniſſimus propriis expenſis magnificum reddidit & reſtaurauit. Teſtatur Eccleſia Vanckouienſis, quam eò quòd in ipſa à ſacro fontis baptiſmate leuatus fuerat, ex muro fieri fecit, & Cuſtodibus S. Sepulchri procurandam & curandam contribuit. Teſtatur Chelminenſis Epiſcopatus, quem ceu Paſtor fidelis omni ſolertia, exemplo, profectu adminiſtrauit. Teſtatur Cathedra Poſnanienſis, ad quam gubernandam translatus, liberali affectam declaratione, paterna confouit benignitate. Non ideò, vt memoriæ veſtigia ſignificaret, ſed vt legitimi Paſtoris atq́ vigilantis officio non deeſſet, nec mereri optimè Eccleſiæ & conſcientiæ negligeret. Teſtatur & Epiſcopatus Vladislauienſis & Pomeſaniæ, in quo non ea quæ ſua ſunt, quàm quæ Ieſu Chriſti quæſiuit & deſiderauit. In eo namq́ quod principale atq́ ſingulariſſimum Paſtoris veri eſt, cultum diuinum munificentiſſimè promouit. Fundauit perpetuum Pſalterium, Sacrificia incruenta fieri in copia ſolenniori curauit & prouiſit, Votiuas cantatas æternis inſcriptionibus ordinauit, & quod laudabile & prædicandum eſt, omnes Cathedræ ſuæ Presbyteros vigilia orationum, ſimplicitate exempli, religionis amore antecelluit, & omnibus præiuit.

Felix cui talis ceſſit traiectio ſecli,
Mille neces veniant, funera nulla timet.

Vt verò Vladislai IV. Gratia, & SS. D.N. Vrbani VIII. benedictione & conſenſu, ad Archiepiſcopatum Gneſnenſem primum Principem Regni & Primatem perpetuũ aſcendit, vt Aquila renouans plumas ad volatum, ita ille ad munia Eccleſiaſtica & officia ſpiritualia obeunda, quo feruentior athleta Domini euaderet, gratioſius refloruit. Videbant illum in Comitijs Generalibus Regni, tot Senatorum & Equeſtrium Nobilium caterua circumſeptum, & ille ſedatum animum, & grauitate generoſum, vultu religioſo deferebat. Conſiderabant tanta inſignia Principis numeroſo ſeruorum & amicorum concurſu venerata, ſed quem illa præibant & deſignabant, ipſo ſpiritus feruore & conſcientiæ puritate lætabatur & gaudebat. Laudabant alij videntes euntem faſtum ſæculi ſplendidum & copioſum ante & retro ſubſeruien-

ſeruientem populum, at ille in ſinceritate cordis, creatorem ipſum venerabatur & Dominũ. Inde iam ſpectatoribus colligere liceat, quantus erit Archiepiſcopus ſuæ ſponſæ, quàm vigilantiſſimus paſtor. Poſt emerita virtutum merita, poſt exantlatos ex ardentiſſimo diuini Numinis zelo, natos conatus, iterum cælo diisq́; fauentibus, & ipſe refloreſcet, & ſponſam ſuam refloreſcere faciet. Ille Eccleſiaſticam dignitatem Hæreticarum ſuperſtitionum erroribus laceſſitam ſplendenti reſtituet ſplendori. Ille oues curæ ſuæ commiſſas, errantes ad tutum Eccleſiæ ſanctæ gremium feliciter reducet. Ille decorem Domus Dei, eiusq́; Sacerdotes & miniſtros diliget, tuebitur, promouebit, & curabit.

Etſi fata dabunt longæuam ducere vitam,
Occidet omne malum, ſurget & omne bonum.
Nam cui quarta ſedet ſacro Infula vertice, firme
Sublimes apices exuperat meritis.

Stanislaus Lubienſki Epiſcopus Plocen. qui literis domi, in variis Academiis collectis, quo amplius nobile ingenium & iuuentutem excultam, ſerio diſpoſitiorem ad Reip. & Patriæ officia conferret, in exteras nationes iuris patricij & Cancellariæ Regiæ iam gnarus, animum & vires contulit. Quibus ſtudiis, nedum Illuſtriſſimis & Reuerendiſſimis Epiſcopis Peſtroconſcio, Gembiccio, Tyliccio deſideratus, ſed etiam Senatui & Sereniſſimo Regi charus extitit. Quapropter ad ſpiritualem vitam inclinatum, Sereniſſima Maieſtas ipſum, Abbatia Tynecenſi, Procancellariatu Regni, Epiſcopatu Luceorienſi, demùm Plocenſi illuſtrauit, & magnum Senatorem effecit. Erat ille Eccleſiaſticæ libertatis, maieſtatisq́; defenſor conſtantiſſimus. Erat in Paſtorali munere vigilantia, præſtantia, & munificentia dexterrimus. Erat in Senatu, conſilij perfectionis & eloquentiæ oraculum, illum Sereniſſ. Rex Sigiſmundus III. ceu primum dilectumq́; conſiliarium ad videndas & audiendas belli ſuſcipiendi cum Sueco, cauſas in Sueciam deduxit. Ille Epiſcoporum Plocenſium vitas, nouiter à R. Andrea Trzebicki Scholaſtico Plocenſi prælo datas conſcripſit, & normam viuendi ſucceſſoribus Paſtorali in munere eo ipſo propoſuit. Ille Reipub. & Senatui, omne ornamentum honeſtum & delectabile cum vtili, intimis viſceribus deſiderauit, promouit, effecit. Declarat hoc funebris Oratio illius, qua quadraginta ſpatio annorum in variis negotiis, muneribusq́; obeundis Sigiſmundi III. Regis Poloniæ nauatam operam clauſit. Declarat Baſilica Plocenſis, quæ diuturna ſtructura collapſa, ab illo ſuffulta & exornata conſtitit, atq́; ad pſallendum diurnis & nocturnis horis decem & nouem Sacerdotes cum Clericis ſuſcepit. Declarat Bibliotheca ampliſſima, quam ille Cathedræ Plocenſi, ex qua poſteri eius in liberaliſſima ſtudia amorem legerent, contulit. Quid dicam de Collegio Societatis IESV *Pultouienſi, quid de Contubernio Noſcouiano Cracouiæ. Quid de ipſa Academia Cracouienſi referam? illorum inopiam liberali munificentia reſarcitam æuiterna tempora, & illorum ſi boni ſunt gratitudo pronunciabunt, decantabunt. Etſi hunc Eminentiſſimus Cardinalis Annibal Bentiuolus poſt fata tali præconio adornauit. Illum Religio* inquit *Catholica, propugnatorem acerrimum eloquentia, lumen eximium, Polonicus Senatus, prudentiæ normam ſuſpicient, ac mirabuntur. Quas igitur ipſi laudes Patriæ, Senatus, & Cathedra Plocenſis, eius laboribus, meritis, conſiliis, vigiliis, fulta viua & radians effecta, debebit & perſoluet? Iam vitam ipſius, operam & mortem celebrauit luculenter Eccleſia Plocenſis ſcripto, ergò nos quoq́; votis noſtris reddamus officium. Amori, Patriæ, Reipub. Muſarum, Clientum, Epiſcopatus, Regnum & Senatus.*

Dic, Non noceat cineri nulla procella tuo.

Obijt Anno ab Epiſcopatu Plocenſi XIII. Ætatis 67. Salut. 1640.

Albertus Lubienſki tertius horum frater, Præpoſitus Pultouienſis, Cracouienſis, & Gneſnenſis Canonicus, longa oratione merito venerandus. Erat enim vir omni ambitione quæ vt plurimum honoratos ſequitur, vacuus: humanitate inſignis, pietate exemplaris, ſermone affabilis, largus eleemoſyna. Hic, nedum pietatem erga Deum, ſed etiam erga Rem-

pub. & proximum ardentissimè obseruauit. Nam paupertate & inopia pressas virgines, & in castitate virginali Deo reddere vota anhelantes, cum dote sufficienti oblata, ad virginum contubernia in Monasteriis deduxit, commendauit, reddidit. Academicos quoq; Scholasticos, ne molestia indiga studia liberalia ac ordinatiorem in sæculo vitam relinquerent, impensis propriis vel alebat, vel subleuabat. Animaduertebat enim cum S. Ludouico Galliarum, quod nobiliores expensæ nunquam habeantur, quam dum expenditur in eos, qui & Ecclesiam sanctam dilatare & tenere, & Rempub. temporibus suis consilio & fortitudine ampliare & iuuare possent & valeant. Sed quid plura moror. Fuit ille Pater pauperum, oculus cæco, & pes claudo, sed inexorabiles Parcæ, orbata genti fælicitatem subtraxerunt, & ò heu breui subtraxerunt. Dixit Viximus iam terræ, cælo iam viuere præstat,

Non liceat Orestis vnde venire dies.

Anxia nec dubiam disturbent pectora mentem

Laurigeram en animam, facit habere polum.

Martinus Lubienski S.T. Professor, qui plus animam quam fortunam secreta mentis delectatione contemplando, omnem fastum sæculi contempsit, & ne quomodo à Diuinis colloquiis & occupationibus retrahi possit, religionem Patrum Societatis IESV ingressus est. In qua, vt dies vitæ solidè, rectè & ordinatè deduceret, arctissima custodia sensus, cogitatum & affectus mortificando, nec redire in sæculum, nec generis dignitatem nigro pallio velatam reiterare ad fastum cogitauit, sed ita viuere, vt feliciter & benè moriatur in religione studuit & desiderauit. Ioannes Lubienski de Lubna, vltimus eorum frater, post ingenuam atq; generosam iuuentutis ætatem, literis, politia, & virtute decoratam, reddere & conseruare Patriæ dignitatem & honorem, variis consiliis, studiis, laboribus & obsequiis desiderauit & contendit. Laudabile enim est esse magnum in Repub. non ex proprio sensu & ex oculis, sed ex meritis & obsequio Patriæ. Reliquit filium optimæ expectationis tam familiæ quàm Patriæ, quem moribus & literis instructum nationibus exterioribus bellicæ virtutis instruendū atq; linguarum experientia exercitandum obtudit Illust. parens & persuasit. Soror eorum spretis mundi illecebris, vt castius & crebrius sponso animæ suæ delectaretur, illumq; dulcedinem sui cordis promereri possit, religioni sacræ & Deo se totam deuouit in Monasterio sanctimonialium Olobocensium, vbi ob speciosæ vitæ progressum atq; laudabiles religionis actus, Mater sororum & Abbatissa constituta & electa fuerat. Apponere iam liceat militantibus Lubienсiis ad arma illorum inscriptum calcar à Medico & Mathematico Chodouicz.

Lubinium meritis meruisti sydera bisons,

Pro Patria fortis perge subire neces.

Pro Patria mors pulchra venit: fer fortiter enses,

Dignus eris cælis inseruisse caput.

Grábscij *de Grábiá, qui præstantiam antiquæ dexteritatis castrensi & forensi negotio adornarunt. Castellanus Crusuicіensis Grabski eximiæ probitatis & fortitudinis, reliquerat filios Martinum, qui familiæ suæ gratiosa fulcra progenuit. Ioannem, Sebastianum, Stanislaum. Ioannes cum Zborouio Io. Castel. Gnesnen. Curiæ exercituum primate ad Pscouiam solertia fortitudinis specimina declarauit, dum Paulinum Ogalinum Mosaum in captiuitatem deduxit. Petrus alter filius Castellani Crusuicensis, literis vir deditus, sed iræ non parcens. Nam dum eligeret statum Spiritualem, ex ira occidit virum: pœnitentia ductus discessit Romam, sed in itinere alterum virum occidit. Quapropter redijt in Patriam & statum coniugalem arripuit. Lucas tertius Castellani Crusuicen. qui post exercitatam iuuentutem in Castris & Curiis Primatum, cum Zakrzewska suscepit matrimonium, & reliquit liberos. Grabscij de Grabiá plurimi electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripserunt. Samuel Grabski de Grábiá Capitaneus Brestensis Cuiauiensis, qui sicut merito ita aptitudine ad res agendas Reipub. & Regni maximè commendatus. Commissa sibi negotia in Tribunali & Comitiis Regni dexterè obiuit. Matthias Vexillifer Brestensis, quem ipsum officium*

Martiale

Martiale reddit in altiora negotia Reipub. idoneum. Ioannes, Martinus, Ezechiel Grabscij de Grábiá, qui omues virtutem extendunt factis, quo speciosus bonos familiæ & amor singularis Principum conciliatur.

Bronißewscij *de Bronißowo in Palatinatu Bresten. Cuiauien. districtu Predecen. oriundi genus suam trahunt à Comitibus Bohemiæ vná cum Familia Grabsciorum, quod colligitur ex diuisione inter eosdem possessionum, per quam villa Bronißewko Grabsciis cessit, villa verò Bronißewo Bronißewsciis, à qua suam denominationem hæc Familia sortita est, Libri etiam autentici Castri Predecen. testantur eandem habuisse ab Auis & Atauis Grabscios & Broniseuios originem, in quibus scribitur quod Grabski Bronislaus in tutella habuit Vsarscium fratrem suum, hoc tamen differunt, quod Grabscij de Grabie, Bronißewscij de Bronißewo suam appellationem habent. Fuerant in ista Familia Bronißewsciorum viri rei militaris studiosissimi, & in doctrina excellentissimi, sed quia vnus illorum Ioannes Bronißewski progenitus ex Bodzanowska antiquissimæ ac nobilissimæ Familiæ ratione materni sanguinis Chodorouiorum in Russia defecerat à fide Catholica, & filium suum Sebastianum ac alios filios suos ad idem crimen Hæresis pertraxerat, ideò & in priuato positus & possessiones amplas cum bona fide amisit, & posteros suos in paupertatem redegerat, respexit tamen Omnipotens ex alto, nam filios eiusdem Ioannis ad vnitatem fidei Catholicæ per gratiam suam reduxit, inter quos Sebastianus Bronißewski vir competentis doctrinæ, magni consilij & iudicij, tempore Sigismundi Augusti fuit terrarum Russiæ & Podoliæ lustrator & eiusdem lustrationis Notarius, idem fuit Notarius Radzieiouień. in Cuiauia, cui pro suis meritis idem Sigism. August. contulerat certas possessiones circa Castrum Radzieiouiense. Hic nonnullos agros in vicinia villæ Cety, aliàs minori Bronißewa, in qua ipse domicilia sua habet apud nobiles Owsiane coemit pro Altaris fundatione in sua Parochia in Oppido Chodecz dicto, ad quod ille Altare sepulchrum Gentilitium extruxit, in quo ipse cum sibi sanguine iunctis de eadem familia vltimum diem supremi Iudicij in pace expectare disposuit. Hic factus Catholicus zelosus, contra hæreticos scripsit libellum sub titulo:* Protestatio Chrześciańska Szláchetnego Sebastyaná Bronißewskiego przeciwko Ewángelikom. *quod scriptum quia non est integrum, & iniuria temporum distractum, ideo typis non est euulgatum. Ioannes frater germanus Sebastiani, ex Kalinska de Terra Lancicień. progenitus, cum Ioanne Herburto de Fulstyn, sub Rege Sigismundo Augusto militiam coluit. Horum frater germanus sed ex secundo matrimonio Parentis ex Morzycka, de Terra Cuiauień. progenitus Venceslaus vir à naturâ bonus, in Scholis quidem Hæreticorum enutritus, sed statim à prima iuuentute errores hæreticorum reliquit, & fidem Catholicam amplexus est, qui in Ducatu Transyluaniæ, & in aliis partibus Vngariæ optimis militiæ à iuuentute iactis fundamentis, quorum in illo Regno eximia extat memoria, fuit postea in Patria Comes militiæ Illustrissimorum Ducum Rosensciorum Philonis & Cyriaci, qui cum Rege Stephano expugnabant Moschouiam. Multa præclare gessit in expugnatione Arcium & Ciuitatum, præsertim verò in expugnatione Soropceń. in Seuerień. Ducatu. Is idem cum Duce Constantino Visniouecen. milite veterano Capitaneo Cirkasień. hærede in Załosce, tàm circa Iampole in expeditione Tartarica, quàm in Valachia, & contra alios diuersos & maximos Regni hostes fortiter dimicauit, postmodùm matrimonio sibi copulata Constantia Grotowska de Grotowice in Palat. Lancicień. armorum Rawicz, antiquissima Familia, prout scripta testantur progenuit tres filios, & duas filias Helenam, & Sophiam. Helena apud Virgines Deo dicatas sub Regula & Professione S. Brigittæ, sese officiis pietatis exercendo, in claustro Virginum Samborień. in Russia obijt, Sophia verò nouem annorum spatio in sæculo exacto vitam finiuit. Filius verò Nicolaus ab expeditione contra Turcas & Tartaros redeundo, dum ad Cecorata Castra Regni vnà cum Ducibus belli sublatis per inimicos Crucis Christi direpta fuerunt, multis belli incommodis fractus in Volhynia diem clausit extremum. Alter filius Bartholomæus, sacro Ordine Presbyteratus initiatus, vitam ducit quietam. Tertius natu senior Ioannes postquàm artibus*

liberalibus

liberalibus, militia, ac sæcularibus in Aulis Principum occupationibus aliquot annis in ijsdem consumptis nuncium remisit, quietioris quoq; vitæ amore captus ab Illustrissimo S. memoriæ Martino Szyszkowski Episcopo Cracouien. Præsbyter factus rebus Ecclesiasticis hucusq; strenuam nauat operam: Vir iste propter eximias animi sui dotes Summo Pontifici Vrbano VIII. Romæ, Ferdinando III. Roman: Imperatori, dum Viennæ pro Serenissima Cecilia Renata Regina Poloniæ Serenissimi Principis Casimiri & aliorum Procerum, ac nobilitatis Polonæ peregrinationis illius seu expeditionis comes fuit, apprime charus extitit. Idem Serenissimis Regibus Sigismundo III. & moderno Vladislao IV. quem tempore suæ peregrinationis in Vrbem Romanam pro Anno Sancto 1625. ex mandato & insigni gratia suæ Serenitatis secutus fuit summoperè gratus. Idem omnibus amicis & vicinis propter suam facilitatem & promptitudinem in expediendis singulorum negotiis carissimus, maximis meritis in Ecclesiam Dei & doctrina clarus, Patriæ, & omnibus affabilis, Iuris vtriusq; Doctor, Canonicus Sendomirien. Præpositus & Officialis Pilsnen. cui ille doctissimus, & clarissimus Annalium Ecclesiasticorum Baronij continuator, Abrabam Bzouius Tomo XVIII. Annalium ingenij & doctrinæ tale testimonium in æuum posteris relictum dedit. Ioannes Bronisżewski Canonicus Sendomiriensis, nobilissima in Regno Poloniæ Pomianorum Familia oriundus, Regi Sigismundo ab optima morum institutione, & vitæ integritate, nec non in amplissimis in Ecclesiam Cracouiensem, cui nouem amplius in obsequio Martini Szyszkowski Episcopi, in rebus spiritualibus præcipuè operam diligentissimam probauerat meritis longè clarissimus, *quo in loco idem Apostolicus Historiographus Bzouius ponit doctissima & lectissima Poëmata ac carmina eiusdem Ioannis Bronisseuij, Vrbano VIII. Pontifici Portam Sanctam aperienti in præsentia Vladislai tunc Principis nunc Regis Poloniæ eius nominis IV. suam sanctitatem salutantis & ab eodem ensem & pileum benedictum accipientis, & eidem Vladislao alia in apertione illius Portæ in Vaticano præsenti dicata, & ab ijsdem gratissimè accepta. Idem Ioannes Bronisżewski propter suam dexteritatem à S. memoriæ Iacobo Zadzik Episcopo Cracouien. singulare & publicum meritorum suorum in Ecclesiam Dei obtinuit testimonium in literis suis Episcopalibus, in quibus ipsi committens visitationem cum facultatibus Episcopalibus, etiam conferendi beneficia in Archidiaconatu Sandecensi vocat ipsum hominem rectum, & Sacerdotem verbo & exemplo in plebe proficientem, prudentia, conscientia, & vita integritate pollentem. Multa hic bona Ecclesiæ Pilsnen. post maximam ipsius ruinam & conflagrationem in reædificatione & reparatione ipsius præstitit, & in auctione Censuum pro Sacerdotibus & Altaristis illius Ecclesiæ plurimum laborant, & laborare non desinit. Alius Ioannes Bronisżewski Sebastiani filius, qui ab expeditione Moschouitica redeundo, belli incommodis & vulneribus ab hostibus confectus occubuit. Samuel ex Koludzka progenitus, cuius filius Stephanus, in expeditione contra rebelles Cosacos strenuè pugnando interfectus, vitam pro Patria profudit: Viuit de hac adhuc Illustri Familia Ioannes Chrysostomus Bronisżewski, qui Latinis, Germanicis, & Italicis literis eruditus, cum per 40. propè annos in diuersis Regni expeditionibus nomen strenui militis obtinuisset, & Sereniss. Sigism. III. Regis Poloniæ, ac fortissimorum multorum Imperatorum, siue Ducum Regni gratiam promeruisset, ad extremum ingrauescente ætate finem vitæ suæ intra lares domesticos pacifice præstolatur. Dominus misericors domum & Familiam istam propter nefandum crimen Hæresis* (vt creditur) *humiliatam forsitan aliquando subleuare dignabitur, & reflorescere faciet.*

Sokołowscij, *in Cuiauiensi & Lenciciensi Palatinatibus, antiquissima & meritis atq; potentia celebris Familia. Albertus Castellanus Dobrzynensis, qui prædecessorum merita, vt splendidè adornaret encomio, militaria castra & Reipub negotia, auidè, dexterè, proficuè administrabat. Ex Lewinowna reliquit filium Nicolaum vestigia Parentis obseruantem, & honore superantem, creatus enim fuerat Lenciciensis Palatinus. Ex Strasżkowska suscepit filios Ioannem, Iaroslaum Capitaneum Kolensem, qui habuit tres filios Christophorum*

phorum, bonis & mobilibus auctum Capitaneum Rogoznensem, Ioannem qui cum Trzebuchowska reliquit Michaelem, Iaroslaum, Christophorum, Stanislaum, qui etiam fuit Capitaneus Rogozinensis in Prussia, sicut Christophorus in Maiori Polonia. Albertus tertius filius Nicolai, Dapifer Brestensis, Nicolaus quartus filius Tribunus Krusuicensis, cui in filiis maximè benedixit Dominus, nam cum Heduigi Trzebuchowska reliquit Stanislaum, Albertum, Ioannem, Hieronymum, Nicolaum, Christophorum, Gabrielem, singularis expectationis in Rep. viros, qui generosis actibus plurimum Patriæ proficere desiderabant & curabant. Filiæ autem eiusdem Nicolai Tribuni erant Ruskowscij Iudicis Brestensis consors, Kielczowska, Pstrokońska Castellani Konariensis, Suientosławska coniuges, & aliæ duæ Virgines demortuæ. Stanislaus filius Nicolai ex Nicolao, qui vnà cum prædecessoribus hîc notatis, familiam suam adnotabant de Wrzaca, eximiæ probitatis vir, cum Brudzowska armorum Grzymała, reliquit filios Ioannem & Christophorum. Aliqui post diuisionem bonorum cum fratribus & acquisitione aliorum, à diuersis locis familiam denominabant de Wawrzymowo, de Besiekiery & aliis de locis, sed vna eademq; est domus & Familia. Michael Sokołowski, Castellanus Gostineń Bresteń & Rogoznensis Capitaneus, ex Sczawinska habuit Stanislaum, qui acquisita à parente bona amisit. Eius filia Sophia erat consors Iacobi Sczawinski Palat. Brestensis. Mathias Sokołowski Capit. Radzieiouień. in Brestensi Palat. in Cuiauia. Stanislaus Sokołowski, Surrogator Posnanień. electionem Vladisl. IV. subscripsit ex Posnaniensi Palat. Alexander Sokołowski Episcopus Chyouiensis, Abbas Calui Montis S. Crucis, literis, prudentia, consilio, atq; fidei Sacræ propagatione, cis & trans Boristenem pientissimus zelator. Qui post ampliatam religionem, & in formam reductam Diœcesim, atq; viris doctis ornatam, primùm religiosis in Chyouiam & Fastouiam Ordinis S Francisci de Obseruantia introductis, post à tumultibus rebellium Cosacorum ad interstitia temporum inter expeditionem contra illos factam ad Kumeyki & Stárzec propriis militibus defendendo oram infestatam eximiè mereri Patriæ, profligatione facta, nomen vt Senator, & Ecclesiæ promotor eximius, sibi meritò acquisiuit.

Koludzcij, *in Cuiauiensi Palat. Eximia occupatione generosam indolem, maximis honoribus dignam detulerunt, non enim decet nobiliter natos id facere quod populo & vulgò conueniens videtur. Sordidum est trita & vulgari via & vita viuere. Et quia Koludzcij diuersis armis vtuntur, vt* Paproc. *dicit: difficile erit apud Historicos discernere de quonam fuerit sermo. Illos tamen qui in Cuiauia reperiuntur connumerare optimis ciuibus Patriæ modò liceat. Nicolaum Koludzki eximium militem & probatum in hostilium congressu referunt aliqui. Et tres fratres germanos celeberrimi nominis viros, Andream, Petrum, Stanislaum, refert* Paproc. *in Nido virtutum. Optima equidem fraternitas est, quæ vera religione & recta virtute, nedum sanguinis cognatione & ortu constringitur & vnitati reintegratur. Ianusium Koludzki meminit* Ianuszouius in Statuto fol. 799. *Eò quod Priuilegium vnionis ad Regnum Palatinatus Belzeń. sub Casimiro Rege Anno Dni* 1462. *subscripserit. Paulus Koludzki Gnesneń. Cracou. Ploceń. Canonicus, & Secretarius Reg. Maiest. & Ioannes de Dabrowka Koludzki, electionem Vladisl. IV. Sereniss. Reg. ex Palat. Bresteń. in Cuiauia subscripserunt. Ex Palat. verò Inoulodclauiensi Ieremias Pocillator Inouloclauiensis, Petrus Gladifer Inouloclauiensis, Vladislaus, Stanislaus, Petrus, amplam generationem Koludzciorum amplissimæ virtutes prosequantur necesse est. Habent enim*

medium singulare, vt diuersis viis Patriæ, Regno, & Familiæ præclara referant obsequia, & illustrem domum suam, multò illustriorem efficiant meritis, actibus, & trophæis.

Ławscij, *Hi Scholasticum scamnum literis, & lancea ad Senatorium extulerunt. erat enim ex illis vnus Palatinus Masouiæ.*

Wolscij, *in Calisiensi Palat. & Syradień. viri vt rebus Martis, ita & Mineruæ eximij, & Reipub. negotiis persoluendis idonei. Iudicum Terrestrium Calisiensium munus obierunt, & Tribunalitia Regni, atq; Comitioru persoluerunt.*

Puklateccij, *Castrensem in hostes deductam egregiè administrarunt. Extollitur hac in parte Mathias, qui cum Chodkieuicio ad Vle eximiam fortitudinem suam declarauit. Noueram vnum cum Zamoiscio Confinium Regni Custode militantem, qui ad Haliciam cum Tartaris pugnando, dum occisus esset Rothmagister suus ille quoq; saucius in captiuitatem deuenit, & nisi ingenti summa pecuniæ liberatus.*

Suscij, *Adamus Suski, cuius filius Thomas Æconomus Capitaneus Lomzensis, & tenutarius Zebrouiensis, reliquit Gasparum militem cum Ioanne Zamoiski, vbi eximia fortitudinis specimina declarauit, progenitus ex Chlebowska armorum Roza, in Masouia retinent domicilia.*

Glinscij *in Plocensi Palat. Ea quæ sunt facienda nobili facere non declinant sed faciunt.*

Malawscij *in Plocensi Palat. Id quod est bonum dilexerunt. Bonum autem illud est, quod rectum & honestum & cum virtute est.*

Wichrowscij, *in Palat. Bresteń. Cuiauień. qui originaliter Iarundij sunt. Albertus Wichrowski Pincerna Brestensis in Cuiauia, qui eximiæ virtutis profectus reliquit in exemplum posteris. Nam & Castris militaribus nomen honorificè obtulit, & humanitatis amore inter proximos excelluit. Reliquit prolem cum Gęgicka. Stephanus etiam militaris obseruantissimus, dum matrimonium contraxit cum Anna Przyluska, suscepit optimos milites cum Strusio Alexandrum & Fælicem. Adamus Wichrowski tertius germanus nominatorum transijt in Palatinatum Cracouień. filia illius Trzecieccij consors Baltasar Wichrowski, prænominatorum Aui germanus frater, multarum linguarum peritus, præcipuè verò Orientalium. quod ipsum maximè commendatum Ducibus Exercituum fecerat. Nouerat linguam Turcicam, Hungaricam, Serbiæ & Moldauiæ, hic relicto suo Palatinatu, dum exercuit militarem totis viribus & pectore annis vsq; ad senium, in Russia ad Trebouliam mansionem posuit. Reliquit filium eximium militem & Rothmagistrum, equitum armaturæ loricatæ, Christophorum Gladiferum Haliciensem, expediuit plurimos actus bellicos, in Hungaria Michaele dominante, in Moschouia cum Ioanne Zamoiski Cancell. Regni, & Exercituum Supremo, in Prussia cum Palatino Russiæ, & Auunculo suo Goiski, propriis expensis militem contra Abasium Basam, & contra Osmanum cum Lubomirscio, contra rebelles Cosacos multoties, sed præcipuè ad Kumeyki & Starzec obijt vigilantissimi Rothmagistri vt conuenit officium. Reliquit cum Miacinska Sophia armorum Vieniawá filium Petrum, cui nedum educationem optimam dedit, dum illum in externas nationes ob literas, linguas, & exercitia militaria comparanda transmisit, sed aptum Reipub. reddidit & Castris, qui modò Rothmagistrum agit. Insuper bona illi auxit, & Scalatum acquisiuit, quem Ecclesia murata & fundata, arce è lapide erecta muniuit & ornauit. Tenet matrimonium cum Humiecka armorum Iunosa Alexandri, ex Alberto de Rychty Castell. Cameneceń. filia, nata ex Potocka*

tocka Palatini Podoliæ sorore, & filia Andreæ Castell. Camenecen. Alexander Wicbrowski, Pincerna Brestensis, subscripsit electionem Vladislai IV. Serenissimi Regis, ex Palatinatu Brestensi Cuiauiensi.

Kobierzyccij, *ampla meritis & generatione Familia. Bartholomeus, Albertus, & Ambrosius germani fratres. Bartholomeus habuit consortem Heduigim Walknowska Wierußowná, cui reformationis inscribit florenos ducentos in Kobierzysko minori Syradiæ 1524. suscepit ex illa filias quinque, & filium Stanislaum, qui ex filia Castellani Rosperscensis reliquit filios Ioannem, Albertum, Nicolaum, Bartholomeum. Stanislaum Castellanum Krzyuinensem, & Venceslaum Custodem Varmiensem, & filias sex, ex quibus Vrsula mater est Virginum in Monasterio Olobocensi. Ioannes primus filius, cum Potworowska habuit Alexandrum, Suentoslaum Canonicum Plocensem, & Vladislaum filias verò Mariannam Grabinscij, Sophiam Ioannis Kobierzycki, Helisabetham Iaskolscij coniuges, & Heduigim cum Barbara. Stanislaus Castell. Krzyuinensis cum Zapolska reliquit Albertum strenuum militem, & Barbaram Sieroßewski, Catharinam Zychlinski coniuges, & duas sanctimoniales Teressiam & Victoriam. Bartholomeus Kobierzycki, ex Zeromska Heduigi Notarij Calisiensis filia, reliquit Stanislaum Pocillatorem Calisiensem, S. R. M. Secretarium, cui munus Legati Regij ad Belgium obiuit, & Martinum eximium militem & ornamentum Familiæ, qui in expeditione ignea cum Gustauo prætenso Suecorum Rege ad Ingelstadum vbi occisus est Gustauus occubuit. Filia ipsius vnica Sophia, Stephani Czarniecki Copiarum Palatini Cracouiensis Lubomirski Vicesgerentis, optimi bellatoris ac vitam pro Patria fundentis, consors. Ambrosius germanus frater Bartholomei in capite positi steriliter decessit, Albertus illius germanus, habuit filios Matthiam, Laurentium, Ioannem, & Venceslaum, sicut ex diuisione bonorum inter illos in Woyczyce, & minori Kobierzycko apparet.*

Dziembowscij *in Palat. Calisień. in districtu Naclensi, præbent scientiam conscientiæ, ideò pluribus amabiles. Matthias qui dum in coniugem accepit Grabinscij filiam, & cum ea accepit sortem in Sitno, Sicinski appellatus est. Reliquit Gasparum militem, qui contracto matrimonio reliquit prolem, quorum vnus filius in Samogitia domicilia sibi elegit. Petrus frater Mathiæ cum Sicińska contracto matrimonio vendidit sortes in Sitno, & acquisiuit bona Kęsowo, à quibus Kęsowski appellatus est. Ioannes tertius frater, qui dum à Szydłowiecciis acquisiuit bona Brzuchowo, cognominatus est Brzuchowski, consors illius Barbara Słupska armorum Topor, ex qua suscepit Thomam militem, qui in Podolia vnà cum coniugio domicilia sua firmauit. Consors eius Sophia Ioannis Skárbek filia, ex qua suscepit duos eximios milites, Ioannem & Thomam. Christophorus alter filius Ioannis, qui cum Kamieniecka habuit Ioannem & Christophorum, cum Iablonowska verò Andream, Samuelem, & Albertum Ord. S. Francisci de Obseruantia.*

Bogatkouij *in Cerscensi, ex quibus aliqui transierunt in M. Duc. Litu. ad Grodno, Petrus Capit. Bielicensis & Licensis, reliquit filios Ioannem, qui in Masouia paterna bona suscepit, Aulicus Regius Sigism. III. Petrum Rothmagistrum in Liuoniam equitum grauis armaturæ cum Chodkiewicz Duce Supremo Exercituum, Paulum militem cum Nicolao Radźiwil, Palat. Vilnensi, Resident in Lituania. Ioannis verò filij in Masouia residentes erant milites strenui Marcianus, Victorinus, & Petrus.*

Klobscij *in Cuiauia, optimi Patriæ ciues & milites, Bartholomæum eximium bellatorem in Podolia habent Regestra militaria.*

Kielczewscij *in Calisiensi Palat, ex quibus Georgium in rebus bellicis eximium, refert* Paproc. in 2. Opere. *Ioannes Kielczowski Subdapifer Calisiensis, ex Calisień. Palat. subscripsit electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis. Ex Palatinatu autem Lencicienst, subscripsit eandem Ioannes Thesaurarius Calisień.*

Grabienscij *in Syradień. Palat ex quibus erat Castell. Rosperscen.* 1458.

Plomkowscij, *ex quibus Bartholomæus & Iaroslaus in bello ad Coronouiam retulerunt fortitudinis suæ nomen, vt* Dlugossus *refert, & meminit* Bielsc. fol. 307. & 295.

Saka, *à quo Sakowicij in M. Duc. Litu. qui arma Pomian in vnione accepit, vt ex literis Priuilegij patet* 1413. *in Hrodlo. Ab his existimo descendunt Sakouicij, Andreas Sakowicz, Capit. Polocensis, missus legatus ad Vladislaum Regem Vngariæ & Bohemiæ, cum Episcopis Cuiauiensi & Posnaniensi, cum Ioanne Czyzowski Castell. Cracouień. & Ioanne Tęczynski Palat. Crac. cum Dzierslao Rytwieński Castell. Rosperscen. & Ioanne Niemierowicz, quorum numerus mille ducenti companiæ fuerat, vt in Reginam Elisabeth filiam Adalberti Imperatoris, & sororem Ladislai Casimiro Regi desponsarent.* Bielsc. fol. 398.

Makowieccij, *in Prussia eximij Patriæ ciues, ex quibus aliqui in Pocutiã transierunt, viri bono honesto & Patriæ ornatu dignissimi, qui bona Zawalaw, & Rozanka possidendo, eximia munitione illa contra Tartaros munierunt, viri consilij grauitate & prudentia singulari ornati, Dapiferi Haliciensis munus peragit vnus, reliquit filios & filiam Stanislao Potocki armorum Pilawa, Tribuno Exercituum, desponsatam in consortem, quibus benedictione diuina faueat Omnipotens.*

Zeroslawscij *in Sieradiensi Palat. antiqua familia, & meritis militaribus illustris. Iacobus in Sokaliensi pugna in captiuitatem actus, sed maiorem vltro suscepit dum Turca factus, ibidem obijt. Proh dolor, quot ibi ex Catholicis partim ex ignorantia, quia paruuli in vincula venerunt, partim ex malitia in Turcismum lapsi perierunt. Ioannes filius ipsius eximius miles. ex Kárabczewska armorum Ostoiá prolem reliquit numerosam & militiæ deditam. Martinum, Iacobum, Nicolaum, Ioannem, Christophorum, Hieronymum & Raphaelem. Iacobus alter filius Iacobi eximius & strenuus miles, multa retulit trophæa de Turcis in Hungaria Ludouico Rege regnante.*

Ciosnowscij *in Cuiauia, siue* Ciásnowscij *propè Srzodam, conseruant optimum animum. Optimus autem & pulcherrimus animus est, si Dei cultor est. Christophorus ex Bresiensi electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

Brzaczewscij *in Calisiensi, bonis moribus & virtutibus exercent animum & affectum, nec facile vitia ita subrepunt.*

Wilkostowscij *in Cuiauia in Iuouloclauiensi districtu. Videntur nihil agere, & maiora*

maiora agunt, dum tranquillitatem vitæ exercitiis honestis terminant. Adamus elect. Vlad. IV. subscripsit ex Brzestensi Palat. & Suentoslaus.

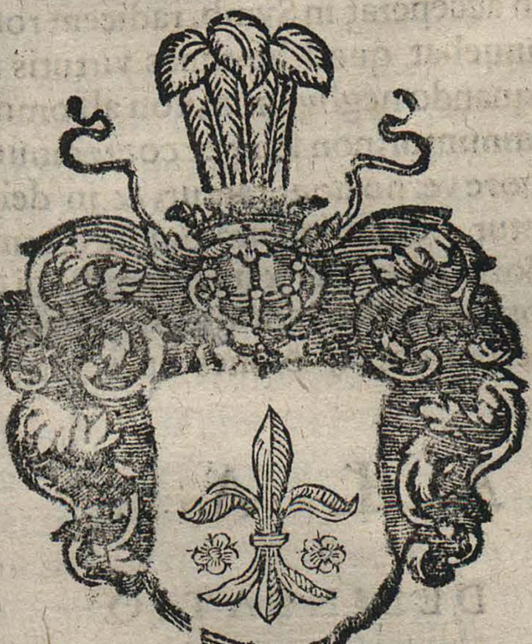
Ostromęccij *in Chelmensi Palatinatu in Prussia. Admonebat Seneca: Inhæreat istud animo, & tanquam missum oraculo placeat. Optima quæq; dies miseris mortalibus æui prima fugit: ne igitur fugiat, exercuêre eam nobilibus actibus.*

Zdanowscij *in Sendomiriensi Palat. Qualis malis artibus popularis fauor quæritur, non eum, sed quem optimi approbant, desiderantq; habere.*

Kruszynscij, *in Cuiauia eximij milites, aliquem cum Koniecpolscio Supremo Exercituum noueram, quem & Nuncium in Turciam miserat, sed quia etiam sunt armorum Dolega, ex Historia difficile discernuntur.*

Osieccij *in Cuiauia, Sebastianum referunt militem eximium, Petrus electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

PORONIA.

DELINEATIO.

SVNT lilia ad modum armorum Gozdauæ, ad iuncturas verò liliorum, sunt rosæ albæ ab vtraque parte in campo rubeo, super coronam tres pennæ Strutij.

ORIGO.

NObili armorum Gozdawa facta est additio rosarum, vnde & *Paprocius in 2. Opere* statim post arma Gozdawæ hæc arma posuit.

FLORIDA VITA.

SAtis mirarer dicentem Senecam in libro de *Prosperitate vitæ.* Digni (*inquit*) sumus visi Deo, in quibus experiretur quantum humana natura possit pati. Mirarer inquam, nisi intentum suum in libro superiori de *gubernatione mundi* explicuisset. Quid enim experiri ipsum necesse fuit, quem ipse plasmauit, & de fecibus terræ plasmatum debilem & labilem esse, imò sine eius auxilio nec vnum gry posse, vndequaque nouit, mendicus & pauper homo est, plenus peccato, malitia, negligentia, socordia, superbia. Dignus vt bullæ instar in nihilum redigatur. Quid igitur necesse ipsum experiri fuit. Dixit, *Visi sumus Deo digni.* Paternum enim habet Deus aduersus homines animum, & illos fortiùs amat, & operibus doloribus ac damnis

 exagi-

exagitat, vt verum colligant robur. Nam ſicut aſsiduitas periclitandi contemptum periculorum habet, ita & aſsiduus labor leuem facit laborem, ſic agricolis manus tritæ, ſic milites lacerti ad excutienda tela valent, ſic nautæ in mari ſecuri, & curſoribus ſunt agilia membra. Florida quoque vita hominum, fit experientia noſtri à Deo, diſcimus enim inde actus, cogitatus, & conſcientiam puram & mundam. Arma prædicta inſpiciendo, floridam vitam ipſa nuncupabo. Tota enim ex floribus, tota ex candidis, tota ex odoriferis, tota ex reginis florum compoſita. Iulianus de Medicis aſſumpſerat in ſymbolum roſam, quam inter duas cepas poſuerat, & inſcripſit, *Per oppoſita.* Voluit indicare, quod vir bonus & timens Deum etiam inter malos non corrumpitur, ſed ſicut inter ſpinas roſa ſuum decorem, odorem nobiliorem conſeruat, ita inter malos bonus efficitur optimus. Et ſicut mali deſcendunt in peius, ita boni per oppoſitum aſcendunt in meliùs, Nam quæ bona ſunt, fiduciam faciunt; quæ bona ſunt, magnitudinem animi dant, vt *Seneca dicit de Paupertate.* Refert Iul. Cæſ. Capaccio in lib. 2. Impreſarum cap. 78. Camillus Camilli Comes quidam acceperat in Symb. radicem roſæ & dedit lemma: *Non ſemper neglecta.* Innuebat quod homines virtutis amantes, & vitam floridam ducentes, ſi aliquando negliguntur, non ab omnibus negliguntur: etſi ab aliquibus contemnuntur, non ſemper contemnuntur: nam & roſæ abiectæ hyeme, in tempore verno honorantur, & in delicias à Regibus & omni homine aſſumuntur. Conſtat eum cui hæc arma collata fuerunt ſic candida & odorifera, floridam vitam & ſinceram, Regi & Reipublicæ, domi & in Caſtris, apertè & omnibus ſpectantibus, declaratam fuiſſe & approbatam eſſe. Nam omnis rerum copia, omnes opes, virtuti concedunt.

PVCHAŁA.

DELINEATIO.

EST ſolea equi circulo ſurſum poſita, ſuprà quam ſunt arma Pilawa, ſeu cruces duæ & media, color cæleſtinus. Super coronam tres pennæ Strutij.

ORIGO.

VEniunt ex armis Lubicz, vnde tanquã è fonte fecundo omnes ſoleæ poſt Iaſtrzębcia arma proueniunt. Propiùs tamen videntur ex armis

armis Pobog processisse, sed fortè auctio facta, dum rem militare sub Supremo Duce exercituum, qui de armis Pilawa fuit strenuè & dexterè exercuisset.

ROBVR POTENTIÆ ab ALTO.

NVllus celebrare audebit robur Celtarum licet intrepidorum. Illi vt refert *Stobæus serm. 7.* Turpe æstimant parietem aut domum corruentem fugere: in vndatione autem externi maris aduentante armati occurrentes sustinent donec vndis obruantur, ne videantur fugiendo mortem pertimescere. Tantum hi dabant suis armis & audaciæ, quantùm nec basiliscus inficientibus suis oculis, nec remora retrahenti suæ virtuti. O rudes viri, robur potentiæ humanæ est ab alto. Ille ventis, mari imperat, qui vocat ea quæ non sunt quasi sint. Neque modis omnibus probare licebit robur declaratum scripto à Iamblicho in Epist: ad Olympium de fortitudine. Inquit ille: *Fortitudo primaria intelligatur, quæcunque immota intellectualis facultas, & maximi vigoris intellectualis actus, mentisque constantia, & immutabilis habitus intra sese. Hæ sunt species fortitudinis* (addit ille) *vel per se subsistentes, vel suum robur communicantes.* Profectò tetigit rem fortitudinis, nam & Iosue prostratos ad bibendam aquam, reiecit præconcepto in illis languore corporis, & ex illo debilitatem animi, attamen primaria fortitudo, non prouenit nisi ab alto. Et qui docet manus ad prælium & digitos ad bellum, igitur est prima fortitudo ab illo, vnde edoctus Dauid dicebat: *Speret Israel in Domino.* Quapropter inter insignia Gentilitia Equitum ordinis velleris aurei à Ioanne Iacobo Hiffletio edita, Philippus Comes de Hornes circa Crucis arma, tale lemma roboris potentiæ adiunxit. *Dominus mihi adiutor.* Talia quoque sunt prædicta Gentilitia, non sperauit fortitudinis robur à se illorum parens, non ab equo & soleis, non à pennis & trophæis anteactis, sed ab alto, à cruce Sancta & Deo. Eminentissimus Cardinalis Vincentius de Mondoui, ad laurum frondosam, & firmam addidit gnome. *Feruidos excludit ictus.* Taceo qua ratione id apposuerit, sed proposito nostro peroptimè conuenit; cuius enim potentiæ robur est ab alto, sit hostis numero superans, sit potentia belli luxurians, sit fortitudinem Achilleam iactitans, corruet & facilè cadat. Nam si Deus nobiscum quis contra nos? *Spissa ramis laurea feruidos excludit ictus,* inquit Horat. Ergò tot crucibus munita solea, hostiles quosque impetus, demittet inuanum.

LINEA ARMORVM PVCHAŁA.

P*Vchałá Dobieslaus eximius bellator & Crucigerorum strages, Præfectus vnà cum Alberto Malscio arcis Radinensis, ad Golubum quodam insigni stratagemate oppressit Crucigeros.* Crom. lib. 17. fol. 274. & 277. Starouolscius *inter bellatores* fol. 76. *illum celebrauit. Sed* Bielscius fol. 292. *armorum Wieniáwá Puchalium refert.*

Czywinscij *in Masouia, amplissima meritis & propagatione familia, nam aliquot villæ solius familiæ superesse, inquit* Paprocius in 2. Opere.

Myslkowscij

Myslkowscij *in Flocensi Palat. decorem domus & patriæ commodum apprimè curarunt, dum aliqui Rothmagistri contra Michaelum Multanum fuerunt Puchalij, extant adhuc ex Andrea Puchala, qui Stanislaum progenuerat ex Papieska. Stanislai verò filius Simon Puchala Presbyter & Ecclesiastes in Skrzinno, meretur virtute & doctrina lauream.*

PVŁKONIA.

DELINEATIO.

EST medius Equus vsque ad pedes anteriores erectus. Alij ipsum caput altè erectum depingunt.

ORIGO.

ORiginem horum armorũ difficile scire, sed antiqua sunt hæc arma in Franconia, & in Austria, demum in Prussia inueniuntur, ex quibus DD. Rokosij in Prussia his armis vtuntur, sicut *Paproc. refert in 2. Opere fol.* 286. Et DD. Stibichen ex matre in Regno eiusdem vtuntur, sicut apparebit sub Armis *Złota beczká*. Quibus etiam Saxoniæ Principes vtebantur ante baptismum Vedekindi Ducis, atro pullo equino, post baptismum Carolo Magno suadente, candido vtuntur.

VIR GENEROSVS.

MErito ad generositatem equi virum generosum comparamus. Symbolum enim equus est viri animo inuicti, qui obsequitur rationi, vt Commentator Alciati ad Embl. 35. Quapropter, dum fundamenta Carthaginis vrbis iacerentur, & repertum esset caput equi, omen non sine iusta contemplatione dixerunt generosam fore ciuitatem, atque generosos in ea viros. Antiquorum erat mos, vt nomen Generosi ignobilibus viris & seruis non tribuatur. Quo exemplo Domitianus Metium Pomposianum quod nomina Magonis & Annibalis seruis indidisset supplicio affecit, tanquam clarissimorum virorum nomina seruili contagio polluisset. vt *Alex. ab Alex. Genial. lib. 3. cap.* 20. Sed eorum quoque mos erat, vt nullus generosus vir nominaretur, qui bellum pro Patriæ aris & focis detractaret vel fugeret. Tantæ igitur generositatis viri signum erat inter cætera equus. Hinc Græcorum eximij milites vicegaleæ detulêre equinas iubas & caudas: Æthiopum verò milites, pelles equorum capitum cum ipsis auribus & iubis deferebant, vt lib. 1. cap. 20. idem qui supra retulit. Vnde generosis Ducibus & Principibus Aristippus equitandi rationem persuadebat, indignum esse dicens in tanto dignitatis gradu sedere, & artem equitandi non tenere. Quadripedante putrem sonitu quatiat vngula campum. Dixit Virgil.

PVŁKOZYC

PVŁKOZIC seu PVLKOZIA.

DELINEATIO.

EST caput Asini grizeum in campo sanguineo. Super coronam est media capra anterioribus pedibus erecta, cornua ad dorsum prominentia habens.

ORIGO.

ORtum suum retinent à Stauisio Polono, qui in Sclauonia militaria deducebat trophæa. Ad arcem Eczech nuncupatam à Paganis obsidio facta, quam dum ob munitionem expugnare non possent, fame terminandam constituerunt. Plurimis diebus dum non retrocessissent, obsides certis conditionibus deditionem meditarunt. Dissuadebat Stauisius, ignominiam perpetuam, infidelitatem hostis, imminens vitæ periculum proponendo, tandem ægrè effecit. Præficiunt ergo Stauisium arci, atque in defensorem & protectorem militię & obsidum decernunt. Excogitauit medium Stauisius eximiũ, quo hostes fallere & recedere cogeret. Occidit asinum & capram, eorumque sanguine liniuit bouinas pelles aliquot, & oculis hostium exposuit; quod vt hostes contemplati fuerunt, inanem obsidionem suam decreuerunt. Faciunt tamen fortitudinis actus excurrendo ad arcem, & obsides medijs in telis, frustratim sectam asini carnem in hostes loco lapidum eijcere ex arce cæperunt. Confusus hostis recessit. Quo viso detenti obsides illius generositati retulerunt gratias, & suum perpetuum gubernatorem acclamarunt. Dux arcis vt redijt, tanti stratagematis inuentori, & fidelitatis debitæ in se sincero conseruatori, talia arma in gentilitium insigne circa annum vt notatur, 1022. contulit & concessit. Redijt ille in Patriam, & meritis plurimis in eam deductis, reliquit postmodum prolem. Cuius posteritas ad modernos dies excellentem familiæ gloriam declarat & conseruat.

PROTECTORES ECCLESIÆ.

SIcut non immodicum differunt Ecclesia & mundus, ita differens quoque est ipsius protectio. Aliter enim protegitur mundus tempore belli, aliter tempore pacis. Ita & Ecclesia sancta Dei, aliter protegebatur tempore primæuo dum crescebat, aliter protegitur moderno tempore dum iam

 creuit.

creuit. Ibi protegebatur amore patientiæ & perſecutionis; modò protegitur deſiderio ſecuritatis. Quapropter Hilarius de Trinit. lib. 4. intuendo initia Eccleſiæ dicebat: *Hoc proprium habet Eccleſia, dum perſequitur floret: dum opprimitur, creſcit: dum contemnitur, proficit: dum læditur, vincit: tunc ſtat cùm ſuperari videtur.* Habendo verò reſpectum ad ſecundum Eccleſiæ ſtatum, pro ipſius bono & ſecuro occidi voluit S. Stanislaus, trucidari ſanctus Thomas Cantuarianus, & mori Angliæ ſupremus Cancellarius Morus. Erant igitur primi protectores, & nunc ſunt vbi Eccleſia creſcit, confortantes & protegentes ad patientiam & coronam; vbi autē iam Eccleſia creuit, ſunt protectores Eccleſiæ ad ſecuritatem ipſius defendendam, atque reddendum ſacrificium laudis. Ad intelligentiam prædictorum, adducam Silenum apud Ælianum, qui narrat quod extra hunc orbem terrarum eſt orbis omne bonum continens, in qua ſunt duæ vrbes maximæ, vna vocatur Machimos, hoc eſt pugnax, & perpetua bellorum contentione minax; altera vocatur Euſebes, hoc eſt pia, vbi pij in pace vitam agunt, & ampliſsimis opibus fructum ex terra capiunt ſine aratris & bobus, eoſque à morbis immunes vitam peragere in ſuauiſsimo riſu, & perſæpe dij immortales eorum non dedignantur vti commertio. *Ælianus lib. 3. Varr. hiſt. cap. 18.* Equidem non ſatis percipio quid veritatis aſſerat Ælianus, ſed hoc verò verius eſt, quia dum creſcebat Eccleſia Sancta, orbis erat pugnans & machinans contra eam, at vbi creuit, omnes boni, Sancti, prudentes, & Deum vnum & trinum venerantes & colentes, Eccleſiam Sanctam vt columnam & lucem veritatis piè defendunt, protegunt, & mori pro illa deſiderant. Huius igitur Orbis pij, pacati, Sancti, protectores ſunt ſinceri, & religioſi Pułkozicij & fuerunt. Vnde in Arma hæc, ad orationem Sadoleti Reuerendiſsimo D. Nicolao Wolſki Epiſcopo Chelmenſi, inſcriptam & dedicatam legitur.

Non quoduis animal Chriſti myſteria ſignat,
Nec cuiuis decuit munera tanta dari.
Non quoduis animal ſtans verba prophetica dixit,
Præſertim hoc animal quod ratione caret.
Scilicet hæc fuerant aſino conceſſa modeſto,
Lex vetus id docuit non minus atque noua.
Verius iſta puto de noſtro dicere Wolſco,
Qui caput hoc Aſini nobile ſtemma gerit.
Hic etenim Wolſcus tanto de ſtemmate natus,
Eſt merito Præſul ſingula ritè facit.

Quid de alijs Pułkoſicijs referam, quos tot Cathedræ Epiſcopos ſuos referunt? Taceo ego, cum illæ iam ſuis ſcriptis omnibus retulerunt. Sed tamen liceat mihi Rzeſouium Archiepiſcopum Leopolienſem commemorare, cuius protectionem, zelum, diligentiam breui carmine Canonicus Leopolienſis Iacobus Skrobiſzowski expreſsit.

Metropolis ſedem primus Rzeſouius almam,
Lemburgam tandem tranſtulit Halicia.

Contulit

Contulit atq; nouæ multa ornamenta Cathedræ.
Sic inconcussum stat pietatis opus.

REIPVBLICÆ FERTILITAS.

FErtilem Rempublicam post aras duo permanenter faciunt, Toga & Sagum. Hoc est Mars & Minerua, vnde Iulius Cæsar tenendo vna manu gladium altera librum, subscribere voluit: *Ex vtroq; Cæsar.* Quapropter ad defendendam Rempublicam, & fertilem reddendam Patriam, ita Homerus Odyss. 1. incitabat.

Vos age pugnate donec vnusquisq; vestrum.
Ictus aut vulneratus mortem aut fatum sequatur,
Moriatur, non enim indecorum est defendenti
Patriam vel Rempub. mori.

Ad conseruandam verò Mineruæ dignitatem, ac deducendam per illam fertilitatem Reip. ita concitabat Aristophanes in Ranis redarguendo simul negligentiam literarum in Ciuibus.

Ciuium quos quidem scimus ingenuos, modestos,
Iustos, honestos, ac probos viros esse.
In palæstraque & choris enutritos, & musica,
Illos expellimus: fabris autem & peregrinis, seruis.
Malisque atque malo genere natis ad omnia vtimur.
Qui postremi aduenerunt quibus ciuitas ante hac
Ne pro piaculis quidem facilè vsa esset.
At nunc saltem ô stolidi moribus immutatis
Vtimini denuò viris bonis. Nam etsi quid prosperè egeritis
Hoc pacto non absurdum erit, neque si quid erratum fuerit.
Ab arbore enim digna
Et si quid patiamini, sapientibus pati videbimini.

Meritò hæc arma fertilitatem Reipub. præsagiunt tribus ex rationibus. Prima, Quia etiam somniatus asinus hosti captiuitatem præsagit. Quapropter Octauio Augusto cum asinus cui Nicontæ nomen & Asinarius cui nomen Eutycho obuiam facti, omen certæ victoriæ attulêre, inquit *Alex. ab Alex. lib.* 5. *cap.* 14. *in fine.* Secunda, Quia abrasa ab asino vitis feraciorem vindemiam facit. Quocirca Naupliæ lapideus asinus spectabatur grata posteritatis memoria dedicatus, & in medio vineæ asini erat Caluaria, scripsit *Vadimonius.* Tertia, Quia percussus à Scorpione, si sederit suprà asinum transibit in asinum dolor & pro percusso torquebitur, inquit *Apul. lib. de re rustica.* Addit *Democritus,* percussus à Scorpio, si statim ad asinum accedens in aurem eius dixerit, Scorpius me percusit, non doliturum ampliùs dolore scilicet in asinum transeunte. Quod si tàm magnifica asino concessit natura, quantam habebunt magnificentiam illi, qui nobiliter & generose nati, & per tot sæcula Reip. Polonæ obseruantissimi, prædictis insigniri Gentilitijs, pro decore honesto & ornamento habent & tuentur: Recogita velim Do-

lim Dominos in Rzeszow, reuolue Dominos de Czyzow, considera Dominos de Bobrek, perspice Dominos de Podhaice, voca in mentem Dominos in Kolaczyno, & alios innumeros de gente Pulkozycia, & sine rumore fertilitatem Reip. Polonæ per illos adauctam & productam affirmabis, tueberis, laudabis. Quapropter de Rzesouio Episcopo Cracouień. & Duce Seueriæ Kantscius scripsit:

Vidit apud Varnam te Vladislae cadentem
Dum geris audaci fortia bella manu.
Miles vt egregius quondam, de Ecclesia & aris,
Sic benè promeritus vir fuit ille suis.
Rectè animis cedunt generosis omnia: celsæ
Nil menti, atq; viris ardua nulla bonis.

PVLCHRITVDO PATRIÆ.

NON quid Græcum existimes, asinum esse pulchritudinem Patriæ. Non ego obliuiscor adagia, prouerbia, symbola, epiteta, hieroglilphica, quæ de asino contraria referunt, sed admiror in pulchritudinem assumi eximiam. Inueniuntur enim asini albi capite purpureo. *Ælianus lib.* 4. *de Animal. cap.* 52. Asinus Tiberij scintillas seu radios emittebat è corpore, inquit *Causinus ex Damasc. lib.* 7. *cap.* 13. Rex Assyriorum inter dona magnifica & pretiosa ad Ferdinandum Neapolitanum Asinum miserat, miraculoso enim pilo, virgato corpore, diuersis coloribus & paribus lineis erat. *Pontanus de Magnificentia.* In Persia tàm pulchri inueniuntur asini, vt vnus vendatur triginta auri ponderibus. *Paulus ait Venetus.* Quod si asini irrationales tàm pulchri inueniuntur, quid dicemus de Familia illustri Pulkozyciorum à tot sæculis in Castris, in Senatu, in Ecclesia, claua, purpura & tyaris inuestita & coronata? Non mihi quidem iucundum est, sed pernecessarium hoc asscribere, cum Dlugossus, Miechouius, Cromerus, Anno 1358. Casimiro Magno regnante in bello Valachico cum Petro Palatino, plurimos referant pulchritudinem familiæ suæ & Patriæ dignitatem auxisse, promouisse, fortitudine, sanguine, morte. Taceo Ligęzas, quos vniuersum sæculum proclamat, non proferam Niewiarowscios Regibus & Castrorum Ducibus eximiè notos. Non commemorabo Wrocimowscios, Bogusios, aliosque memorandæ dignitatis viros, quos latiùs linea demonstrabit. Eorum pulchritudine Respublica Polona multo tempore suum decorem retinuit splendidum & incontaminatum. Habet *Plinius lib.* 15. *cap.* 40. Domitij Neronis coniunx Poppæa fætas asinarum conseruabat quingentas, vt lacte illarum ad corpus extenuandum & macerandum pulchritudinis gratia in balnea vteretur. Regnum verò Poloniæ & iste clarissimus Regni Senatus, sanguine eorum qui insigniuntur capite asini, multoties ab hostium impetitionibus pulchritudinem suam obtinuit, & retinuit. Non enim tantum pro-

prijs

prijs Parentibus, quàm communi omnium Parenti Patriæ pulchritudinem detulerunt, voluerunt. Et si comparare merita ad inuicem illorum & ornamenta Patriæ per illos apposita velim, illud Pherecydis Philosophi, qui primus omnium de natura & dijs scripsit, & plurima ac stupenda suæ sapientiæ declarauit monumenta, vt *Diog. Laert. lib.* 1. *de Vitis Philosophorum* habet, adducendum erit. Inscriptum est eius tumulo hoc Epigramma.

Desinit in me omnis sapientia, prima quod autem
Pythagoræ tribuatur palma, fatebor
Id, sed ob hoc, quia primus erat in gente Pelasga.

Etenim Pulkozycij tantum meruerunt Patriæ, tantum vtilitatis & honoris perpetui ipsi contulerunt, vt quis plus & magis, difficile sit discernere. Certarunt pro eius pulchritudine, vita, sanguine, bonis, pacis belliq; tempore. *Vnus consiliis, alter præstantior armis & è contra.*

LINEA FAMILIÆ PVŁKOZYC.

Stauissius seu Stawiß cui talia arma primum collata fuerunt circa annum 1022. *sicut in origine armorum diximus. Boguß filius Stauissij imitator parentis bello & castris illustriorem reddidit progeniem Anno* 1044. *Reliquit inter alios filios Stauissium & Bogusium, quorum Cathalogus & Bielscius circa* 1061. *quod Lampertus Zula Episcopus Crac. Canonicos Cracouienses fecerit, meminerunt. Notabant familiam suam de Ziemblice armorum Pułkozá. Et enumerat ibidem alios creasse Canonicos prænominatum Episcopum Nicolaum de Wścieklice armorum Boncza. Petrum & Iacobum fratres de Zbylitowice armorum Iunoßa. Mscinioum & Ioannem fratres de Iákußowice armorum Iástrzębiec, & Stauislaum de Szczepanowice armorum Prus.* Bielscius fol. 77. *Iazdeuus Comes de Przemakow, quem Priuilegia S. Crucis in Caluo monte ad annum* 1200. *referunt.*

Petrus Episcopus Plocensis successit post Gunterum armorum Prus: ipsi verò successit Andreas armorum Griff. Is in Comitiis Sieradiensibus effecit, vt publico decreto Ecclesia Plocensis ab oneribus Principum, statiuis militaribus, collectis, tributis, suffragijs, hoc est Principum precibus pecuniæ libera sit. Paulus Przemacouius Episcopus Crac. circa annum 1266. *successit post Prandotam Białoczouium, habuit verò successorem Procopium Ruthenum consanguineum ex matre Lesci Nigri. Obijt* 1293. *Persecutiones à Lesco innocenter pertulit & captiuitatem. Sed motus erat Lescus aliorum sermone, vt in* 2. *Opere Paprocius refert. Fundauit Cracouiæ in arce aliquot altaria, sed magis deditus erat venationi, quam deuotioni.*

Thomas Episcopus Plocensis. Hunc Paprocius in 2. *opere dicit horum fuisse armorum. Sed Illustr. & Reuerendiss. Episcopus Lubienski in Vitis Episcoporum Plocensium arma ipsius tacuit. Dlugossus verò armorum Prus asseruit ad finem anni* 1263. *Ioannes Rzeßowski Archiepiscopus Leopoliensis, qui transtulit sedem Halicia Leopolim, anno* 1414. *mortuus Rzeßouiæ in domo paterna* 1435. *Tumulatus in monte Caluo. Assumptus erat post translationem Nicolai Trambe ad Gnesnensem metropolim. Successit illi Ioannes Odrouanzius. Hic antequam venisset Leopolim, Matthias Episcopus Premisl. in Spiritualibus administrauit Ecclesiã Leopoliensem, vt ex confirmatione Conuentus Colomiensis Ord. Prædicat. facta in crastino Natiuitatis Domini, anno* 1413. *constat. Hic Ioannes Vladislaum Regem cum Pileccia matrimonio iunxit, & in Reginam Crac. coronauit. In Samogitia Ecclesiam Cathedralem sub titulo SS. Alexandri, Euantij, Theoduli, vnâ cum Petro Episcopo Vilnensi erexit. Prouentus Canonicorum Leopoliensium auxit, & plurimos pro Ecclesia & Patria labores subijt. Hæc in Cathalogo Archiepisc. & Episcop. Haliciensium & Leopoliensium Canonicus Scrobisouius.*

 Ioannes

Ioannes Rzeßowski Episc. Cracouiensis, ex strenuo milite & ad Varnam pugnante cum Vladislao Poloniæ & Hung Rege. Assumptus 1471 *post Ioannem Lutecum armorum Doliwa: successit verò illi Fridericus Princeps Poloniæ S. R. E. Cardinalis. sedit annos 16 Obijt* 1488. *Postquam occisus est ad Varnam Vladislaus, & ille redijt ex infelici pugna, missus erat vnà cum Ægidio Suchodolski, vt perquireret, an Rex viuus vel extinctus fuerit, propter quod interregnum vsque ad tertium annum durauit.* Bielscius 382. *Creatus autem Episcopus promeritus Ecclesiæ & aris, Sacrarium in Crac. Ecclesia exstruxit, & alia quibus laudatur in æuum* Cromer. de illo lib. 27. anno 1471. *Ioannes Rzeßowski Capitan. Nouæ Ciuitatis Korczyn, & Canonicus Crac.* Cromer. *de illo meminit* lib. 37. *sub anno* 1467. *Damoborium Castellanum Naclensem Toporeum latrocinia exercentem referendo. Repressa sunt latrocinia, quæ iam increbrescere cæperant, ita vt Ioannes Rzeßouius Canonicus Crac. & Præfectus Corcinensis Petricouia domum reuertens in itinere direpta quam secum vehebat supellectili sua & Regia, caperetur.*

Pulcoscicij *plurimi occubuere in bello Valachico Casimiro regnante, anno* 1360. Cromerus *ita de hoc bello* lib. 12. *Mortuo Stephano Woiewoda Valachorum duo filij eius Stephanus, & Petrus, de Principatu contendebant, sed exclusus Stephanus à fratre ad Casimirum auxiliares petendo confugit. Conscriptus exercitus è Polonis & Russis non contemnendus, sed Petrus imparem se videns ad syluas confugit & seris, securibus succidit arbores prægrandes, vt facilè deijci possint, vt igitur nostri iter faciunt, in incisas arbores impellunt & nostros obruunt. Capta sunt in eo conflicta tria vexilla magna, Cracouiensium, Sendomiriensium, & Leopoliensium. Signa verò Gentilitia nouem, Topororum, Leliuiorum, Lissorum, Rauiorum, Griffonum, Srzeniauiorum, Habdancorum, Polucosarum. & Stremicniorum. Paulus de Bogumilowice Iudex Cracouiensis, quem Acta Terrestria referunt. Martinus de Wilczyce, Priuilegia hunc Casimiri Magni Anno* 1335. *referunt. Visigus seu Wyzgá qui erexit Czyzow, hunc Priuilegia Dominorum de Czyzow referunt. Ioannes de Czyzow Czyzowski Castell Cracouień à Vladislao Poloniæ & Hungariæ Rege constitutus loco sui Palatinatuum Regni Cracouień. Sendomirień. Russiæ, & aliarum terrarum ad easdem spectantium, tutor, rector, & gubernator per tempus, quo ipsum in Hungaria manere contingat. De hoc Priuilegium, Dat Cracouiæ, &* Calimach. lib. 1 fol. 3. *Idem Casimiro regnante eosdem Palatinatus, quousq; ex Lituania in Regnum peruenerit, commissos sibi habuit. Iterum à Vladislao Poloniæ & Hungariæ Rege beneficia conferendi accepit potestatem Anno* 1444. *Hæc Priuilegia in Ecclesia PP. Bernardinorum in Rzeßow conscripta apparent. Reliquit filium Ioannem, vt ex Epitaphio patet Cracouiæ in Arce* 1415. *& filiam consortem Ioannis Zaklika Palatini Sendomir. quæ omnia bona parentum de Pulkozicciorum domo, in familiam Topororum inscripsit. Et hac de ratione Zaklika ille cum sua posteritate à bonis Czyzow, Czyzowscij nuncupati fuerunt, cessit Præfecturæ Cracouień. Pienianscio ob senectutem* 1457. Crom: *Michael de Chmielow, Iudex Cracouień.* 1410. *Indicus de Iurkow fideiussor, centum Vngarorum pro Rege Hungariæ, Croatiæ, Poloniæ, Generoso D. Nicolao de Witow* 1441.

Ligęsij *antiquissima Familia, quæ à diuersis dominiis, & possessionibus variè cognominata fuit, vnde tàm in Ecclesia PP. Bernardinorum, quàm in Curia Rzesouiensi Domini in Czyzow & Rzeßow, Bobrek, & Przecław, in Sendźißow, & Glogow, &c. Ligęsij nuncupantur, quod computatio ipsa annorum non retractabit. Dobieslaus Ligęza de Bobrek Castell. Cracouiensis, quem priuilegia referunt Monasterij Sczyrzicensis Anno* 1379. *Eodem Anno Ioannem Palatinum Lenciciensem de Bobrek priuilegia subscripta demonstrāt. Stanislaum Ligęzá de Bobrek, refert Priuilegium Monasterij S. Crucis in monte caluo Anno* 1390. *Dobieslaum de Bobrek, & filium eius Stanislaum Vexillferum Cracouień. referunt ibidem literæ sub Anno* 1399 *Ioannes Ligęzá hæres in Niewiarow Palat. Lenciciēn. cum Heroica fortitudine pietatem quoq; summoperè coluit Cracouiæ in Ecclesia SS. Trinitatis, ad*

quam

quam FF. Ordinis Prædicat. domicilia sua habent, Capellam ex muro fieri fecit, quam calicibus, ornamentis, aliusq; attinentiis munificè ornauit, & in ea Sacrificia Missarum ordinauit fieri, & ad eam in Anno 1418. illis PP. Sculteciam in villa maioris Pradnik, quæ hucusq; in possessione illorum manet pro sexcentis marcis latorum grossorum Pragensium emit. Lescus Bobricius, de quo Cromerus sub Anno 1443. præclarum eximiæ virtutis Specimen duo Poloni equites, Ioannes Tarnouius, & Lescus Bobricius Hungaricorum annalium testimonio edidere, dum alter Summeni portas duobus vulneribus acceptis effregit, alter Petressi murum primus ascendit. Eum Starouolscius inter bellatores Sarmaticos tali Cenotaphio honorauit. Lescus Bobricius Ligeza, vi corporis & virtute animi, militariq; fælicitate nemini secundus, ac prorsus antiquis Heroibus par hoc tumulo conditus iacet. Qui prima Castrorum rudimenta in Podolia contra Tartaros Vitoldo prudenti atq; bellicoso Duci approbauit. Iagelloni Regi fortissimo contra Crucigeros in Prussia Tribunus militum egregiam operam præstitit. Ea tandem Vladislao eius filio bellis Hungaricis atq; Turcicis eximiè commodus, cum quo simul & vitam in acie Varnensi posuit. Ioannes Ligezá Episc. Plocen. hunc Rzesouiæ habent delineatum in Palatio D. Ligezæ, & vt opinor inter Episcopos Plocenses nouiter editos, non Ioannes sed Ianislaus nuncupatur, qui dum obijt 1367. eum titulum sortitus in sepulchro repræsentat. Defensor Iurium Ecclesiæ, nam licet arma & familiam Ianislai non nominauerit author Episcoporum, addidit tamen, vt nobilem & magnæ familiæ fuisse intelligamus hæc. Eo animo omnes hostium iuris Ecclesiastici insultus ferre solitus, vti virum nobilem & magno animo præstantem decuit. Iacobum Ligezá, qui in bello cum Suidrigailo pugnando occubuit 1431. meminit Bielsc. fol. 338. & Ioannem de Bobrek idem meminit folio 374. cum Turcis pugnantē sub A. 1443. Plurimos de hac Ligeziorum familia, vti genere, ita meritis, dignitate, titulis & trophæis claros referunt scripta in Rzeßow, sed arborem rectam deducere ex illis non est possibile, illos tamen vt conscripti sunt inferius nominabimus. Nunc præmittamus arborem hanc inferiorem Ligezorum. Petrus Fælix & Præslaus germani fratres, nati ex Tarnowska filia Castell. Crac. Petrus Castell. Czechouień. Dominus in Chrzanow & Bobrek. Fælix reliquit Fælicem Castell. Zarnouień. à quo est Ioannes, Nicolaus, & Sigismundus, Ioannes Tribunus Sanocensis, reliquit ex Pilecka armorum Leliwá filios, & filias Iordani, & Broniewscij Præfecti Stabuli Præmisliensis consortes, soror autem illius Anna, Castellani Præmisliensis Korytko conux fuit. Alter filius Fælicis Nicolaus Castell. Vislicienсis, qui iuuentutem literis & moribus adornatam reddidit idoneam ad obsequia Regia, vnde ex Camerario Aulicus Regius, tum Vexillifer Curiæ & Capit. Zydacouiensis, ex Bonarowa vidua filia Iordani Castell Cracouień. reliquit Nicolaum Spytek, & Ioannem, & filias duas, Nicolaus erat Aulicus Stephani Regis, qui in coniugem habuit Castell Czechouień. Kormanski filiam, altera consors illius, vt adnotatur in Ecclesia PP. Bernardinorum in Rzeßow, & in Palatio, erat Sophia Krasinska Palatini Plocensis filia, ex qua suscepit duas filias Pudentianam, & Constantiam. Et sicut parens illius habuit summos honores pro meritis, nam natus ex germana sorore Comitis de Tarnow Castell. Cracouień. & Supremi Exercituum Regni Generalis, cum Castellania Visliciensi, erat Biecensis, & Zydacouiensis Præfectus, ita filius eius Nicolaus Spytek de Bobrek in Rzeßow, Głogow, Sędzißow, Gorzyce hæres, erat ex Castellano Czechouień. Zarnouień. Sendomiriensis Castellanus, Biecensis Zydacouiensis, Ropcicensis Præfectus. Hic ex Palatinida Mazouiæ reliquit duas filias, quarum vna consors Dominici Vladislai Præfecti Stabuli Regij Capitanei Luceorień. Ducis in Ostrog & Zastaw, altera Sebastiani Georgij Lubomirski Capitanei Sædeceń. Profectò hi Ligezij erant maximi amatores & defensores Patriæ, pacis belliq; tempore, nec sumptui nec vitæ parcendo nec posterorum inopiam considerando. Sigismundus tertius horum frater, vt magnus bello, & grauis consilio vir, erat Capit. Leopoliensis, & Pocillator Regni. Addunt Rzesouiæ quod Tisouiensis, Krzepiciciensisq; fuerit Capitaneus, augentur enim præmia, vbi non cessant merita. Sorores horum trium fratrum fuerant, Regina consors Czury-

li, ex

li, ex qua progenitus magnus vir Patriæ & bellator Martinus Rothmag R. M. Anna Palatini Cracouień. Odnowski consors, Elisabeth Koniecpolska Capitanei Vielunensis coniunx. Præclaus Petri & Fælicis tertius frater, qui reliquit filios tres, à quorum primò sunt Ligęsij in Zawádow, sicut Stanislaus ornamentum familiæ, qui ex Prochanska reliquit filium & filias sex, ex Zabawska filium, sicut Sebastianus vir potens robore & facultate, qui reliquit etiam prolem, sicut Achacius eorum quoq; frater, qui steriliter decessit. A secundo autem filio erat Stanislaus in Preclaw & Ruda hæres, Tribunus Sendomirień. post Castell. Zarnouień. Lubacouiensis Capitaneus, pater matris Nicolai Firley de Dąbrowica, Palat. Sendomirień. Capit. Lublinensis, & Stephani Koniecpolski, vt scriptum est in Rzeszow, in Ecclesia PP. Bernardinorum. A tertio verò illius filio erat Fælix Ligęzá Archiepiscop. Leopolień. ex Coadiutore Petri Starzechowski Archiepiscop. Leopolień. Anno 1555. cuius in Actis Consistorij Leopolień. tale legitur elogium. Reuerendissimus in Christo Pater Dominus Fælix Ligęzą Archiepiscop. Leopolień. vir præclaræ in Deum pietatis, in proximum quemque summæ beneuolentiæ, grauitatem quam & muneris sublimitas, & familiæ splendor, tum ætas canitie venerabilis dederat humanitate incredibili condire solitus, Omnibus charus, Cleri, Ecclesiasticorum ac studiosorum defensor & propugnator strenuus. Homo lautus, liberalis & sordium expers, dum in ipso mox desituri ac eum relicturi spiritus articulo, hæreticos supra vires, ægritudine fractus, alacri studio, Doctoris Melchioris Dominicani Theologi doctissimi ministerio, fæliciter superat, atque prosternit, triumphans terra relicta cælos meruit. Dunaiouiæ 25. Ianuarij. Hora 14. Anno 1560. *A tertio verò filio procedunt Ligęzij de Bolesław, Theodorus à quo eximij Rothmagistri, & Aulici Regis Stephani Stanislaus & Theodorus. Stanislaus frater Theodori, Pocillator Isabellæ Reginæ Vngariæ, quem Boleslaum forte rectius nominarunt Rzesouiæ imagines. Hermolaus tertius horum frater in Brzeznica & Dolen hæres, Supremus Thesaurarius Regni, Samborień. Olstineń. Drobobycensis Capit. reliquit filios & filias. Stanislaus Ligęzá Capit. Opocnensis, Orator Polonicus, & magnæ constantiæ, cum pietate vir, qui ex muro in Bolesław erexit sumptu egregio & forma Ecclesiam, ad quam Theodorus eius frater addidit fundationem & prouentus. Sebastianus Ligęzá Dapifer Sendomirień qui in Iwanska dum expulit hæreticos, optimum sese filium Ecclesiæ præstitit. Hermolaus Ligęzá de Bobrek ex Castellano Zawichosteń. Sendomirień. Castellanus & Supremus Thesaurarius Regni, qui virtute reddidit illustriorem famam, nam vitiis carere cæteris specimen esse desiderauit, qui ædificauit ædem virtutis & honoris. Hic ex matrimonio benedictione diuina reliquit prolem filium & filiam. Filius postquàm ab exteris nationibus, in quibus literis & moribus instructam iuuentutem, pro obsequio Reipub. in Patriam retulerat, in ipso flore vitæ fatis concessit, filia verò nupta N. Tarło Capit. Zwoleń. Castell. Vislicien post Samueli Carolo Duci in Korec. Extant modernis temporibus ex hac familia Ioannes de Brzeznicá Ligęzá, Rothmag. strenuus, cuius fratres Abraham, Theodorus, Iacobus, &c Ioannes de Pietraszowka Andreæ filius miles eximius, consors illius Grabinska. Achacius Ligęzá de Zawadá Stanislai filius, consors Kosowska. Paulus de Bobrek Dapifer Præmisliensis, Filij autem Dapiferi Sendomirień. Stanislaus cuius consors Stradowska, Martinus cuius consors Sophia Mielecka. Sunt & alij decorem & honestum familiæ conseruantes, & studio nobili curantes.*

Niewiárowscij *in Palatinatu Cracouiensi, (quorum laus non postrema sed prima sit, quod inter Arianos & Hæreticos cohabitantes, ne vnus eorum a Catholica Orthodoxata fide aberrauerit) prosapiam suam nobilissimam in prole & merito fæcundissimam, à quingentis quinquaginta quinque annis antiquam protrahunt. Superuixit annum circiter 1087. Ianusius Ligęzá Niewiárowski Lanciciensis Palat. qui pago Niewiárow fundum primum erigens, ab eo cognomen sibi vsurpauit, relicta stirpis propriæ Ligęzorum appellatione. Hic dictum pagum propè Parochialem Ecclesiam Niegouiecensem fundauit, eamq; esse sibi*

mortale

mortale depositum ordinauit: Promnicense etiam prædiolum Conuentui Cracouiensi PP. Prædicatorum pro perenni tempore Sacrificio Missæ recitando reliquit. Huius posteri nobilitate, virtute, & meritis de Republica præclari fuère, per annos 356. succedentes, tàm in Lituania quo se trastulerant, quàm in Polonia, cuius argumentum ex Nicolao Niewiárowski ad annum 1443. viuente hærede super Niewiárow, aliisq; circumcirca plurimis villis, qui & ad reædificandam Ecclesiam Niegouiecensem manum largissimam apposuit efficax habetur, cum non procul à proprio, &c. Successère tandem per lineam Nicolai duo fratres, suis temporibus in pedemontio clarissimi, Christophorus & Adamus. Christophorus reliquit filium sui nominis, qui Præfecturam Arcis Cracouień. habens, Regi Augusto intimus charus fuit, & sacro matrimonij ligamine copulatus Annæ Krotowska, Palatini Inowloclauień. filiæ, progenuit ex ea Christophorum, Ioannem, & Præclaum. Ioannes opibus & Oppidibus abundans, dignissimos, virtuosissimos, à teneris annis Marti addictissimos habuit filios, Alexandrum, cuius animi heroicas dotes Cracouiæ apud Prædicatores in Capella eiusdem Familiæ Epitaphium proclamat. Samuelem qui per decennium militiam coluit, hæredem super Krakoßowice in Cracouień. Palat. Andream virum omni virtutum genere, patriciis, nostratibus debito celebrem, in expeditione Prussica, pro Patriæ immunitate strenuum bellatorem, hæredem in Dabrowicá eiusdem Palatinatus. Seuerinum qui etiam meritis suis non caruit, & benedictione diuina obtenta præ fratribus suis opulentior euasit, ad pagum Niewiárow plurimis villis circumstantibus hæreditate copulatis. Andreas reliquit Balthasarum tempore expeditionis Moschouiticæ militiam professum, Zophiæ Czaplinska per sacrum matrimonium vnitum, virum omnibus amore prostratum, alterum Alexandrum Ordinem S. Dominici Cracouiæ ingressum, ibiq; Lectorem S. T. creatum, & Stephanum spectabilis indolis. Seuerinus verò habuit filium Ioannem, qui hæreditati successit, virum Marte egregium, in exercitu Belgico, & in expeditione Prussica, sub felicissimis, iisq; fortissimis Illustrissimi Stanislai Lubomirski Palatini Cracouiensis labaris, plures virilitatis suæ annos expendentem, Annæ de Wielopole Wielopolska, hæredis in Dominikowice, Dei cum benedictione maritum, & filias tres Annam, quæ Stanislao Stanisławski Vice-Palatino Cracouiensi, viro prudentia, dexteritate, & hospitalitate eminenti nupsit, & Constantiam atq; Zophiam monialem. Ioannis fratres Christophorus senior, & Præclaus iunior prole caruerunt, vnde Præclaus bona sua hæreditaria dono obtulit Conuentui Cracouiensi, SS. Trinitatis PP. Prædicatorum, villas scilicet Iodłownik, Kostrza, Ryie, Markußowa cum prædiis, in Kasiña verò magna quindecim millia florenorum pro censu perpetuo legauit anno 1596. quam deinde eius frater germanus Ioannes eidem Conuentui in perpetuum donauit, cui amplissimo suo benefactori Communitas illa sepulturam communem fratrum cum solemni exequiarum pompa concessit, & ad duas Missas in Septimana pro tota Familia superuiuente & vita functa, atq; Aniuersarium singulis quartualibus obligata, munificentiam eius coram Deo continuò rependet, de hoc Bzouius Sedis Apostolicæ Historiographus, in propagine Diui Hyacinthi cap. 13. quando res insigniores Conuentus Cracouiensis SS. Trinitatis recenset, hisce scripsit formalibus: Requiescit & Præclaus Niewiárouius nostris temporibus benefactorum facilè Princeps, nullus eum ex Fratribus ea de re petijt, nulllus aut blanditijs, aut seruili adulatione, quæ generosos animos infringit demerebatur, sponté sua holocaustum obtulit Deo ex omnibus fortunis suis, quas ex Dei gratia, & maiorum suorum beneficio habuit in pedemontio honestissimas. Ipse petijt à Patribus vt dotem pro Ecclesia Sanctissimæ Trinitatis hanc vellent accipere, illis cunctantibus, & comperendinantibus, molestior fuit tantisper, donec ad Acta publica Castrensia secum iretur à fratribus, apud quæ cum maxima animi exultatione libétissimè omnibus suis facultatibus pro dicto Conuentu renunciauit. Non multò post vita functus, è pago Iodlouicensi succolantibus Fratribus 1599 quasi vnus ex his, qui in Religionem iurauerunt sepultus est. *Adamus primi Christophori germanus*

 hæres

hæres in Niewiarow, Cichawá, Niegowiec, Swidowká, &c. remanere fecit ex Marina de Kośmierzow Capitanei Kolensis filia Albertum & Adamum. Alberti filij fuère quatuor, Ioannes hæres in Xiaznice, qui Præclaum reliquit virum Curiam Dominici Ducis de Zasław spectabili ac ingenua sua persona decorantem. Secundus Albertus in Marßowice. Tertius Stanislaus hæres in Cichawá, qui dum egregie literas prius didicisset, post hæc duodecim annis cõtinuis rem militarem diuersis in expeditionibus agebat, officijs exercitus aptissimus, vnde Magistri Equitum hastatorum legionem Centuriam regentis munere & onere trina functus est vice. Ex Anna Sczepanowska primi matrimonij consorte, suscepit Ioachimum Pilecensem Officialem dignissimum, & Annam in claustro Zwierzynecensi propè Cracouiam professam. Sacro iterum connubio celebrato cum Barbara Staßkowska Vicepalatini Cracou. filia, ab eadem habuit filios, Ioannem quem Deo vouit, & profiteri sacrum Ordinem Prædicatorum Cracouiæ permisit, cui Religio habitum tribuens memor sui Benefactoris largissimi Præclai, hoc idem nomen ei contulit, qui tandem Theologus promotus, & Concionator qualificatus euasit. Et Franciscum admirabilis indolis adolescentem. Filias verò tres, Marinam Nicolao Raronski nuptam, Teressam monialem in claustro Crac. S. Andreæ, & Barbaram in virginitate exstinctam, quæ vnà cum suo parente dignissimo hospitalitatem cum sinceritate rarissimam, deuotionem cum pietate admirabilem, pro comitibus indiuisibilibus habente, Anno Domini, 1629. ad extremam vitæ periodum perducto, Cracouiæ apud Prædicatores in Capella Familiæ cubile mortis habet. Quartus tandem Alberti filius Gasparus Canonicus Crac. tempore quo superuixit omnibus amabilis, & post mortem diu memorabilis, qui Georgio Duci de Zbaraz intimus familiarissimus, ex vnicis vnicus amicus fuerat. Adamus Alberti frater, hæres in Niewiárow, Niegowiec, Wiátowice, Zborczyce, Zrzeczyce, Stárawola, Sulkow &c. cum Heduigi de Otfinow Otwinowska quatuor progenuit filias, Annam Ioannis Iordan consortem, Marinam Petri Gołuchowski vxorem, Magdalenam Ioannis Gołuchowski coniugem, ex qua suscepit Abrahamum Gołuchowski Capitaneum Stezicensem, virum armis & toga clarum, atq; Catharinam Hieronymo Lysakowski matrimonio colligatam.

Wrocimowscij *in Wrocimowice, Martinus Vexillifer Terræ Crac. in bello contra Cruciferos cum Iagelone strenuus,* Bielscius fol. 295. *Et cum in feruore belli vexillum amisisset, toto conatu cum nobilitate illa recuperauit. idem* Biel. fol. 298. ad annum 1409. *Expediuit legationem ad SS. Ioannem, vnà cum Andrea Lascarij Præposito Vloclauiensi armorum Godziemba, & Sbigneo Olesnicki Secretario Regis.* Biel. fol. 311. *Demum creatus Subdapifer Crac. expediuit legationem ad Imperatorem Turcarum, ratione Palatini Moldauiæ.* idem Biel. sub anno 1475. fol. 465. *meminit illius* Crom. l. 16. & Miech. li. 4. *Marcisius seu Narcissius Wrocimowski Castel. Polanecen.* 1485. *sed iam periodum passa est familia hæc, & Wrocimowice bona ad Srzeniauios transierunt.*

Bogusij *in Craçouiensi Palat. alij in Palat. Podoliæ consederunt. Bogusium Iudicem Pomeraniæ in Capitaneum Gedanensem Vladislaus Lokietek anno* 1306. *præfecit, qui fortiter contra hostes, & cum summo honore arcem Gedanensem defendit.* Bielſ. f. 209. & 210. *Descendunt illi à Bogusiis à Stauisio euntibus. Alterum Bogusium Marschalcum M. D. Lit. Legatum ad Pont. Max. à Sigismundo Rege cum Erasmo Ciolek Episc. Plocen. & Raphaele Lesczynski Castel. Lencnensi, meminit* Biel. sub anno 1518. *Ioannem Boguß* Paproc. in 2. opere *Castel. Czechouiensem meminit, qui ex Macieiowska Castel. Sendomiriensis*

miriensis filia reliquit prolem. Ioannem Bogusium Castel. Zauichosten. meminit Ianuszouius fol. 317. *Et temporibus non pridem elapsis erat Canonicus Crac. ex Premisliensi terra. Alij quoq; sunt in Podolia, præcipuè Ioannes, vir militari experientia dignissimus, qui abiurata hæresi Caluini, maximo exemplo fuit alijs ad fidem Catholicam, quam profiteri & colere reuerentia humili satagit. Ex Kalinowska suscepit prolem.*

Wolscij *de Podhaice, viri eximij meriti, ceu optimi ciues Patriæ & Reipub. cõsiliarij fideles & strenui propugnatores. Nicolaum Wolski de Podhaice militem sepulchri Domini, & strenuum bellatorem cum Moschis anno* 1514. *meminit* Bielscius. *Hunc ad Leonem X. Pont. Max. miserat Sigismundus I. ad quem deducebat præcipuos ex nobilibus captiuis Moschus decem Boiaros. Hũc vt opinor, meminit* Paproc. *Castel. Sendomiriensem, Hoffmagistrum Reginæ Bonæ, Vislicen. Lomzen. Sanocen. Lanckoronen. Capit. Nicolaus Wolski de Podhaice & Minsko Episc. Chelminensis, successor Vchanscij anno* 1561. *de hoc Iacobus Gorski Academicus Crac. in Dedicatione Iacobi Sadoleti & Samuelis Macieiouij ita disseruit.* Nil petulans, nil alienum à munere optimi Pontificis in aula tua auditur, nil in accubitu nisi eruditum, castum, piũ. Iam si vitam spectemus, nil ea castius, nil magis sobrium, nil ab omni vitio magis alienum, formam illam & exemplar Pontificis optimi, & ab reprehensione liberi, qualem D. Paulus Timotheum esse voluit, in te intuemur. *Sigismundus Wolski Castel. Brzezinen. demum Sendomiriẽ. Marschalcus Curiæ, Varsauiensis Krzepicien. Capit. Constitutio Regni de eo* 1563. *Nicolaus Wolski filius Stanislai, Imperatoribus Christianis Maximiliano & Rudolpho, & Regibus Pol. Sigismundo Augusto, Henrico, Stephano, Sigis. III. benè meritus. Gladifer Regni & Krzepiciensis Capitan. primùm, deinde ex Marschalco Curiæ Supremus Regni Marsch. Rabstin. Olstin. Inouloc. Capit. Expediuit legationes ad SS. D. ad Cæsarem Christianorum, ad M. Ducem Hetruriæ. Erat in Senatu consilio potens, in expeditionibus bellicis potentior, in pietate feruens, in liberalitate heroica magnificus. Fundauit Camaldulensibus PP. ad Crac. cum perpetua & ampla prouisione monasterium cum Templo egregio in monte Argenteo, restaurauit monasterium Krzepiciense, prouidit monasterium Klobucense.*

Wielowieyscij, *in Cracouiensi Palatinatu, antiqua familia, & plurimis meriti Patriæ clara. Notabant ab antiquo familiam suam ab arce Trzeblin, modò notant a Wielawieś. Ioannes Wielowieyski Castel. Crac. quem aliquot Priuilegia referunt. Felix Wielowieyski vir ingenio & Marte præstantissimus, reliquit dignissimam & Reipub. perutilem prolem. Consequenter virum grauitate iudicij & amore Patriæ splendidum reuoluere cum seculis oportet. Alexander, Ioannes & Paulus de Wielawieś subscripserunt electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Palatinatu Crac.*

Plichtij *in Cracouiensi Palat. splendore generis & antiquitate familiæ dignissi-*

mi viri & Senatores. In anno 1409. à Ducibus Masouiæ vnà cum legatis Regni, missus fuit ad Venceslaum Bohemiæ Regem, Plichta Marschalcus Ducum Masouiæ, Bielsc. fol. 290. *Aliqua Priuilegia Ducum Masouiæ referunt Palatinum Varsauiensem Plichtam, qui eximios milites Patriæ reliquit filios. Stanislaus Plichta Castell. Sochacouiensis, vir tàm in sago quàm in toga Patriæ desideratissimus & eximiæ liberalitatis. Constantinus Plichta Palatinus Masouiæ, Gostinensis, Lipiensis, Niesseusensis Capit. qui Marschalcum egit ex instinctu Sigismundi III Regis apud filium eius Vladisl. IV. modernum Serenissimum nostrum Regem, cui omnia fælicia à Deo optamus & precamur. Erat prænominatus Plichta & bello clarus, nedum Rothmagister dignissimus, sed etiam turmarum ductor strenuus & circumspectus. Nam & in Valachia ab illo memoria æterna dignissimo viro & Supremo Exercituum, Præfectus militiæ destinatus fuerat, & in Prussia à Sereniss. III. Sigismundo Rege Pol. ductor militiæ constitutus, egregiam vt decuit verum Patriæ ciuem, nauauit operam. Ioannes Plichta Pocillator Rauensis, vir non minus prudentia, quàm generositate & humanitate præcellens. Paulus Plichta Succamerar. Rauensis, & Rothmag. dignissimus, in Confinibus Regni, & vbicunq; sese occasio hostilis præstiterat. Mathæus Plichta, Succamerar. Rauensis, eximius miles & boni Patriæ obseruantissimus, nam cum Michaele Palatino Bessarabiæ pugnando, dum vidit in Patriam arma hostilia ferre, recessit ab illo & ad Exercitum Regni, quem tunc Ioannes Zamoiscius moderabatur conuertit, ibiq; contra dominum præteritum arma extulit. Nicolaum & Ianusium, eximios & strenuos Rothmagistros in Vngaria, & apud Rudolphum Imperatorem demonstrant literæ in familia ipsorum, vt enim Patriæ suæ inseruire prudenter & vtiliter possint, prosunt exercitia sed maximè apud exteros, vbi otium militi surripitur, & pugna continuatur. Stanislai duo, vnus Notarius Sochacouiensis, ad omnia munia Reipub. idoneus, promptus, necessarius & prudens. Alter Subdapifer Sochacouien. de quo & Constitutio Regni 1589 meminit. Valentinus Plichta in magno Kolacyno, Castell. Rauensis, Præfectus Scepusiensis, qui dum Succamerar. Rauensis fuisset, & Iudiciorum Tribunaliciorum nedum rectus auscultator, sed multoties Marschalcus & director tàm Lublini, quàm Piotrcouiæ & Radomij esset, in Aula Principum Regni Poloniæ & Sueciæ, S. R. E. Cardinalis primùm, tum Caroli Ferdinandi Vroclauiensis, & Plocensis Episcopi Marschalci dignitate, decoratus permansit. Suscepit ex Wolucka Maximilianum Aul cum iam Sereniss. Principis Caroli, & quod maximum est, ad latus Principis Poloniæ, & Sueciæ Alexandri educatus fuit, sed animi dotes singulares illius & gratissima corporis symetria inuida mors retorsit & discerpsit. Habet alium filium spem generis sui in castris Mineruæ Cracouiæ, ad Martialia certamina iam breui accedentem. Octauianus Plichta in Skotniki, filius Palatini Masouiæ, Capit. Gostinensis & Strzelecensis, Vexillifer Gostinen. qui Parentis sui & maiorum merita speculando, reuoluit illud Platonis.* Ortus nostros partem sibi vendicat Patria, partem amici. *Et illud Ciceronis*: Tum te satis diu & bene vixisse dicito, si & naturæ & Patriæ quod debes solueris. *Adamus Plichta subscripsit electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Palat. Rauensi, & Stanislaus Subdapifer Sochacouiensis, ex Sochacouiensi Terra.*

Pikarscij *à Pikartij in Cersensi Terra, antiquitate & meritis in Patriam, dignissima Familia. Ioannes Pikarski Iudex Terræ Cersensis, & Ducum Masouiæ Troideni, & Semouiti indiuiduus comes in bello. Cui pro meritis maxima contulerunt bona Anno 1300. Latouizum Oppidum cum omnibus attinentiis, & Likarczycze Pikartij, & Runowo in Cersensi terra, sed successu temporis Latouizium & Runowo amiserunt, alia autem bona vsq; modo retinent. Colligitur inde maximos fuisse viros tàm scientia, quàm Marte, vnde plurimis bonoribus insigniti, sicuti Acta testantur, memoriam sui benè spirantem posteris reliquerunt. Præclarus Pikarski Subdapifer Czernensis, bæres in Likarcice & Pikartij, reliquit filium Thobiam, qui post ornatam adolescentiam debitis nobilium mediis, matrimonio contracto suscepit filios sex, eximios Patriæ ciues & Reipub. consiliarios. Iacobus primus*

filius,

filius, qui labore & vigilia nobilibus debita, acquisiuit bona in Palat. Rauensi Szacin dicta, eius verò filius Ioannes ex Iárzynianká de armis Trzáská natus, ad prædicta bona Szacyn acquisiuit villas Olßowam Wola & Rosossam, honoratus dignitate primo Subiudicis, post Iudicis Terræ Rauensis, quod officium iuxta leges, & conscientiam annis quindecim administrauit, sepultus in Noua Ciuitate vbi Epitaphium ostenditur. Sorores illius vna Agnes, Potrkowscij Ioannis, altera Golgowscij coniuges erant. Filij verò tres Ioannis Iudicis Terræ Rauensis ex Choynacka, Petrus literis & exoticis linguis ornatus, quibus non modicum Patriæ decus attulit, dum Canonicus Vloclauień. & Luceorień. atq; Præpositus Crusuicensis fuisset, sepultus Vloclauiæ. Paulus alter filius ex Notario Radomsc. Subiudex Rauensis, cum Szydłowska Palatinatus Syradiensis contracto matrimonio breui obijt, & in sepulchro maiorum in Noua Ciuitate depositus quiescit. Laurentius tertius filius, qui iuuentutem consecratam Deo, religioni Societatis IESV *voto constrinxit. Profecit plurimùm in virtute & literis, nam Doctor Theologus, Rectoris dignitatem Iároslauiæ, & Posnaniæ administrauit. Filiæ verò ex eadem Choynacka Rylscij, & Nowomieyscij erant consortes. Ex altera verò coniuge idem Iudex Nowomieyska suscepit filios quatuor, Alselmum qui cum Wilkoßewska matrimonium tenet in Syradiensi Palat. Andream Religiosum Societatis* IESV, *Stanislaum & Philippum eximium adolescentem, & filiam Heduigim. Ioannes alter filius Iacobi, in Curia Sereniss. Augusti Regis reddidit obsequia annis plurimis, spiritualem autem vitam dum sibi elegit, quæ talem virum decebant exercuit. Hinc Decanus Varsauień. Canonicus Vilnensis, Præpositus Bielsceń. & Liuensis, renunciatus fuit. Insuper Ecclesiastes Euangelicus Sereniss. Augusti Regis vltra decenniū permansit, quo in munere & dignitate officij tàm zelosus fuit, vt contra Hæreticos & Caluinos, tunc M. Duc. Litu. onerantes, lingua & scripto prædicaret. Et dum primitus ad Augustum Regem Magos spiritus immundi deduxerunt, vt Nigromanticam exercerent, ausus est quidam instinctu dæmonis prædicationis tempore coram Rege quædam fascinata demonstrare, ille vt concionando aduertit, arrepto libro Euangelij publicè arguendo obstinatum actorem librum ad eum direxit dicendo:* Diabole aut effugare aut prædica. *Profectò hic prædicabat Christum crucifixum, & iudicem venturum, ideò nullo habito respectu personæ offensæ, beneficij expectati increpat, arguit auditorem. Sepultus Varsauiæ in Ecclesia S. Ioannis, cum tali Epitaphio.*

P A X D E I.

Quam viuens Regiq; Senatuiq; Populoq; Polono, magno animo, magnisq; lateribus. Hæc mortui Ioannis Pikárski, Decani Varsauiensis, Canonici Vilnensis, Præpositi Bielsceń. & Liuensis ossa tueatur. Vixit Principibus gratus, populo venerabilis, Ecclesiæ vtilis, amicis iucundus, omnibus liber & apertus. Mortuus 8. Septembris, Anno Salutis 1577. Ætat. 61.

Zachæus tertius filius Iacobi, in Aula August. Sereniss. Regis, morum & occupationum nobilium vt collegit exercitia, ita in obsequia reddidit Regi & Patriæ. Demùm, negotiis diuinis animum vbi reddidit, Canonicus Pultouień. & Varsauiensis renunciatus fuit. & Parochus Gostinensis creatus, ibi Ecclesiam de nouo erexit, quam apparamentis Ecclesiasticis, libris & organis, cæterisq; ad decorem Ecclesiæ spectantibus, illustrauit & ornauit. Erat Administrator Episcopatus Plocensis, dum Illustriss. Episcopus Baranowski, Romæ ad limina SS. Apostolorum Petri & Pauli moraretur, nec rediret. Obijt Varsauiæ tali Epitaphio adornatus.

D. O. M.

Zachæus Pikárski Archidiaconus Plocensis, suoque Illustriss. Episcopo Alberto Baránowski limina S. Petri visitanti Administrator, Varsauień. Pultouień. Canonicus, Sereniss. Regis Augusti Secretarius. Pietatis, morumque comitatis, ac liberalitatis amantissimus, dote competenti pro Anniuersario depositionis, die Nonis Octobris quotannis obeundo assignata, cineres suos vt cum fratre charissimo, quod viuo non licuit semper vna esse possit, hûc inferri petijt. Ætatis Anno 64. Obijt 1607.

 Iurgianus

Iurgianus seu Georgius quartus filius Iacobi, post iuuenilis ætatis decora, & exercitia in Academiis & magnatum aulis, in Rauensi Palat. cum Brzozowska suscepto matrimonio reliquit Stanislaum, qui nobili ætate dum reddit Patriæ commoda obsequia, ad pacatam vitam deducendo tempora, cum Golgowska matrimonio iurato, reliquit Valentinum. Valentinus Stanislai filius, qui ætatem floridam dum Mineruæ honoribus, gratam Patriæ reddidit, ad stylum Cancellariæ animum conuertit, vbi verò quod nobili honestum est, iure patrio illustrauit ætatem iuuenilem, ad militaria trophæa deduxit studia, quapropter dum ad Ioannem Radziminski Metatoris Castrorum Regni tyrocinia bellica exercuit, boni militis rem & nomen assumpsit. Demùm Magni illius Cancellarij Regni Venceslai Lesczynski Aulicus, contra Osmanum Imperat. Turcarum vnà cum Serenissimo Rege, & proprio Domino processit, Nunc est maior Domus Illustriss. Lucæ Opalinski, Marschalci Supremi Regni & Iudex Curiæ. Dum verò Vicecapit. Varceensis fuisset, in coniugem viduam relictam Koziatulscij de domo Laskowsciorum accepit, ex qua filium eximiæ indolis & optimè expectationis Remigianum suscepit, & filias Potentiannam & Annam. Stanislaus quintus filius, miles in adulta ætate digna trophæa retulit. Reliquit cum Golgowska duos filios, dum obijt in senectute bona, suscepit in Gosczyńin sepulturam, in cuius Epitaphio post enumeratas virtutes additur: Fuit Catholicæ religionis zelosissimus, censuris Ecclesiasticis nunquam innodatus. *Ioannes primus filius ipsius, vir pacis & belli tempore Patriæ proficuus, cum Dobieska reliquit filium Bartholomæum, qui familiæ suæ promittit moribus & educatione decorem, & augmentum famæ. Reliquit & filias, Barbaram Peplinscij, Sophiam Trzcinscij, Mariannam Kosaccij, Catharinam Chusteccij coniuges, Annam quæ obijt, Dorotheam & Heduigim Virgines. Petrus alter filius Stanislai, qui iuuentutis florem Curiæ Regis Sigis. III. deuouerat, & in obsequia vnà cum Auunculo suo Christophoro Golkowski, Tribuno Varsauien. Capitaneo Ostrolencensi Sereniss. Regi reddiderat, vt verò ad iudiciosam ætatem peruenit, Vice Capitaneus Ostrolencensis creatus, cum Szpotowna Duninowna celebrauit matrimonium, & relictis septem filiis, & filia obijt, & in Hostinin sepultus est. Filij eius Paulus, qui cum Zakrzewska ante Trzcinscij matrimonium tenet, Laurentius Presbyter factus, seruit Domino. Petrus, Franciscus, Ioannes, Theodorus, & Valentinus, filia Anna. Andreas sextus filius Iacobi, qui vt maiorum vestigia sequendo, reddidit Patriæ obsequia debita, quo constantius ea persoluere possit, accepit coniugium cum Szaczynska, ex qua susceperat Anzelmum, Stanislaum, & Albertum, atq; filiam Heduigim. Anselmus vbi matrimonium cum Rasiecka suscepit reliquit Ioannem, qui in Imperio in bello contra Gustauianos occubuit, & filias Mariannam Bielinscij, & Sophiam Lochowscij coniuges. Cum altera verò consorte Czaplinska reliquit Alexandrum, & filias Annam & Vrsulam. Dum verò Alexander ea quæ nobilem iuuentutem decent, in erudiendis moribus & colligendis virtutibus expleuisset, & maiorum suorum conatus è vestigio honoratus esset cum Kozietulska suscepit matrimonium, & reliquit eximiæ expectationis filios Ioannem & Casimirum. vtinam contemplemur eos viros consilio, perfectione, eloquentia, & pietate dignos, magnos & exemplares. His namq; mediis familiarum decus, Patriæ dignitas, Reipublicæ authoritas, Ecclesiæ emolumentum crescit, promouetur, firmatur.*

Stamirowscij *de Stamirowice, in Rauensi Terra. Hi propriè Ligezij sunt, nec antiquo tempore hoc cognomine ex bonis sortito, mutarunt appellationem veterem ex vulgus denominatione, sed hæc singula Acta Rauensia docent. Ioannes, Hieronymus, & Stanislaus germani fratres ex Martino, qui antiquā Familiā suā decorem propriis meritis auxerunt, illustrarunt. Ioannes eximius miles tàm in Patria, quàm in exteris nationibus, Principi Hungariæ Mathiæ dexteritate animi summoperè commendatus, quem etiam Præfectum Stabuli sui esse voluit, tenuit vinculum Sacramenti cum Barbara de Familia Slancorum antiqua, cuius etiam priuilegium Pruthenicum sub Vladislao Iagello 1436. meminit, quod subscripsit Stanislaus Slanka de Lapszowo Sandomiriensis Castell. Reliquit filios eximios bella-*

tores tàm in Patria, quàm in Hungaria, Danielem, Thomam, Georgianum qui ad Egrum in Hungaria maxima fortitudinis suæ specimina demonstrarat, vixit vltra annos centum, & Ioannem Rothmagistrum S. R. M. Hieronymus multarum linguarum peritissimus, atq; inde ad obsequia Patriæ apprimè dispositus, honoratus titulo Iudicis Sochacouiensis postquàm plurimis expeditionibus sub Exercituum Duce Supremo Iazłowiecki, familiam suam illustrauerat. Ex Sophia Szymanowska Iudicis Sochacouiensis filia, reliquit filios Martinum, Iacobum, Vladislaum, Thomam, Laurentium, Andream, Iosephum, & filias Sophiam Bielscij, Catharinam Wasouicij, Heduigim Trzćinscij consortes. Martinus Hieronymi seu Iarosij filius, hic totam indolem ad res bellicas disposuit, quocirca in Russiam quæ continuo exercitio in Castris, palæstra militari floret, descendit; inde in Hungariam, in Valachiam superiorem excurrit, atq; optimi militis nomen & gloriam obtinuit. Dum verò in Patria diuersis in expeditionibus trophæa collegit, pacatiorem statum eligendo, cum Heduigi Rosnowska armorum Ogonczyk matrimonium celebrauit, atq; pro dignis in Patria meritis Pocillator Leopoliensis à Serenissimo Rege Sigism. III. renunciatus, cumulatam vitam optima in senectute finiuit. Sepultus Leopoli in Ecclesia Archiepiscopali, reliquit filios 4. Stanislaum Canonicum Leopoliensem, & eximium Prædicatorem, qui pluries in Iudiciis Tribunalibus, graui iudicio, perplexas causas, veritati & iustitiæ restituit, & ceu Iudex optimus conformiter ad ius & verum decreuit. Melchior alter filius, qui exercitia in Magnatum aulis ad virtutem instructa militaribus addixit vigiliis, sub signis Capitanei Calusiensis Lucæ Zolkiewski, & multoties in Prussia, & contra Tartaros, & rebelles Cosacos victoriosè pugnauit. Tenet matrimonium cum Catharina Kurzanska. Thomas tertius filius Martini, qui cum Martino Kazanowski Campiductore Regni, per sexennium continuus miles meruit militis strenui rem & nomen. Cum Sophia Wasczynska sacramenti vinculum obseruat. Ioannes vltimus filius, familiæ suæ decus, quandoquidem multoties pugnando contra hostes Patriæ, Augustissimi Imperatoris tuendo partes, occubuit. Filia illius Sophia, primò Andreæ Kuropatnicki, post Marciani Grabianka consors. Iacobus alter Hieronymi filius, post præclaras occupationes in Castris, & in Patria constituit pacatam vitam cum Trzćinska, ex qua suscepit filium Vladislaum, qui cum Strusinska habuit Andream & Maximilianum. Thomas tertius filius, vbi nobili virtute ætatem honestam constituit, etiam cum Trzćinska suscepit matrimonium, qua est Iaroslaus cui Brochowska consors. Laurentius quartus filius Hieronymi, Pocillator Gostinen. & Capit. Kowalscensis. Hic ornamenta familiæ cum Illustriss. Duce in Czartorisko multoties pugnando in hostem, collegit & auxit, cum Catharina Nieborowska tenet matrimonium, ex qua suscepit filiam Succamerarij Lencicìensis, nunc Castellani Sendomirien. Witowscij consortem. Andreas quintus filius Hieronymi, eximius miles sanguine vitam conspersit pro Semione Mohyła Palat. Moldauiæ, cum Turcis in superiori Valachia pugnando, ibiq; occubuit. Iosephus vltimus filius, cuius animi dexteritatem, & decentem in Patriam reuerentiam declarat honestissima vita & Dapiferi Sochacouiensis officium. Stanislaus Stamirowski vltimus frater Ioannis, & Hieronymi seu Iaresij. Hic dum militia vigeret contra Moschorum Dynastam in M. D. Litu. militaris gratia descendit atq; ibidem post bellicos anphractus domicilia sibi constituit, reliquerat filios nouem, sed plurimi ex illis furore Martis cecidere. Albertus Stamirowski patruelis frater Ioannis, Hieronymi, & Stanislai, dum ætatem floridam excellenti virtutum decore collustrasset, vitæ conspicuæ exemplar vt in posteris relinqueret, cum Elisabeth Wolska suscepit iuramentum matrimonij. Ex quibus progenitus Ioannes, militarem obseruantiam assumpsit, atq; in Prussia contra Gustauianos, in Confinibus Regni contra Tartaros, atq; in expeditionibus aliquot contra rebelles Cosacos ad Niedzwiedziełozy, Kumeyki, & Starzec eximia audacis fortisq; viri demonstrauit experimenta. Et dum cum Illustrissimo Potocio Campiductore Regni adimplet militaris fortunæ trophæa, magnificum tenet iter ad nomen consequendum boni bellatoris & strenui, soror illius Sophia Kamieńscij consors.

Woienscij

Woienscij *in Præmisliensi Terra, Iacobum eximium militem viribus & corpore præstantem, referunt quædam scripta Stemmatum Terræ Præmislień.*

Nowowieyscij *in Plocensi Palat. Qui imitantur in moribus naturam: vt enim natura sequitur delectabile & fugit triste, ita illi Patriæ & domui delectamentum esse, & ab illis omne repellere nefandum & triste desiderant.*

Blazewscij *in Rauensi Terra, quibus genium & ingenium contulit vigilia & studium in virtute & fortitudine. Sigismundum Exactorem contributionum, sub Anno* 1589. *meminit Constitutio Regni.*

Pachowscij *ibidem,*

Dankowscij *ibidem, Valerianum refert Constitutio Regni, Anni* 1632.

Wlodkouij *ibidem, sicut magistra est verecundiæ ipsa natura, ita causa virtutum nobili est species ipsa generis, sciunt se esse nobiles.*

Minorouij *in Crac. Palat. Antiqua familia in magnos, potentes, & vtiles Patriæ viros effecit dictos Minores. Lucrum enim affert non dilatio temporis.*

Laskowscij *in Lublinensi Palat. Perpetua cunctatio in virtute imperfectio, cunctatio cum hoste animæ vel corporis summa perfectio, tales isti esse cupiunt.*

Mlodeccij *in Sendomiriensi Palat.* & *Radomscensi districtu. Ab annis teneris exercent virtutem & fortitudinem, nam sero iam hosti occurritur, cum finitimi omnes subacti sunt.*

Strzałkowscij *in Ciechanouiensi, quia inter negotia proficua Patriæ & domui honesto mori decorum est, non aliud volunt, quàm nobilem animum illustrare factis, Stanislaus Vladisl. IV. electionem subscripsit.*

Mikołáiowscij *in Sochacouiensi Terra, nominat aliquos* Bielsc. sub Anno 1569. *Ne faciat peccatum negligentia de virtute, occurrunt saluti & sanitati domus familiæ & Patriæ.*

Dąbkowscij *in Rauensi Palat. Hi quia gloria maiorum posteris est lumen, addere meritis maiorum vti possunt volunt.*

Obląkouij *in Rauensi, & Sochacouiensi Terra, sicut exercere corporis salutem, ad salutem mentis est sani iudicij, ita illi sanum reputant, sanitatem Patriæ, saluti corporis anteferre.*

Potrykowscij, *in Rauensi & Sochacouień Terra. Cauent aliqui vulneratus ne prælio misceatur, debilitat enim fortitudinem pugnantis, sed si fortis miles est, non curat ita vulnera sua quàm Patriæ, vadit & moritur ne Patria patiatur.*

Dluscij *ad Radomiam, desiderant reddere Patriæ quod nobilem decet, & si facultas impedit, sicut incommoda Patriæ industria curantur, ita illi affectu bono posito excusantur.*

Wilscij *in Rauensi, Paulum Wilski in Hungaria militantem referunt Historiæ, cui Stanislaus Ligezá Pocillator Reginæ, crimen homicidij eò quod armorum Pułkozá fuisset, condonauit.*

Sepichowscij *antiqua domus, ex quibus erat Capit. Lezescensis, Anno* 1558. *Norunt illi quæ sunt officia boni ciuis & nobilis.*

Błędowscij

Bıędowſcij *in Cracouienſi Terra,* Bielſcius *in bello ad Polociam cum Alexandro Koniecpolſki meminit vnius fol.* 782.

Swidzienſcij *In Sochacouienſi Terra, ſinceritate animi & ſtudiorum lætantur, nam malum ſub ſpecie boni celatum, exterminium adducit.*

Wolczek *Kukwá in M. D. Litu. qui in vnione M. D. Litu. cum Regno in Comitiis Chrodlenſibus Regni, ſuſcepit talia arma à Ligęziis, Nicolaus Aulicus Regis Auguſt. reliquit Nicolaum, Hieronymum, Georgium.*

Grodowſcij *in M. D. Lit in Kouenſi diſtrictu, Petrus erat Capit. Diamenti.*

Naſielowſcij *in Vitepſcenſi Palat. ex quibus erat ibidem Palatinus, cuius filiæ erant Zbaraſcij, à qua erat Petrus Zbaraſki Palatinides Trocenſis, qui Iordani Caſtell. Cracouienſis habuit coniugem, quo mortuo Zborowſcij Marſchalci Curiæ erat conſors. Chrchorij Oſcik, Nicolai Wolczek coniuges.*

Leſniewicij, *Bogdanus Vicecapitaneus* Lanckoronenſis *Bekieſio tunc Præfecto exiſtente.*

P V Ł O R Ł A.

DELINEATIO.

EST media aquila capite integro, quandoque habet coronam regalem cum cruce, quandoque non. Medietas verò eſt per longum.

ORIGO.

BEneficentia Regum & Imperatorum talia conceſſa fuiſſe aliquibus arma, vel ob propaginem regiam, vel ob merita ſplendida in arena cum hoſte. Vnde in armis Mieſzaniec, videmus mediam aquilam non coronatam, ex qua ratione ibidem diximus. In armis verò Sulima & Zaręba mediæ videntur aquilæ, ſed differentes ab his, ſed tamen ob ſingularia eorum merita illis conceſſa. Hanc verò aquilam mediam per longum & coronatam deferunt in Auſtria Stibichij & Freikierij Comites. Ex qua familiæ in Regno Poloniæ coniugio ligatæ manent, Maria Leonora Stibichin Chriſtophoro Chalecki Gladifero M. D. Litu. & Catharina Stibichin Vladislao Woynæ Gorzdouienſi Capitaneo. Arma ergo ſunt aquilæ Stibichidum inter tunnas aureas & medios equos, vnde ad illorum arma quidam notabat.

Stibichidum Tunnis aurum ſaxisq́ Trophæa.
Bellaq́ non profugo Mars memorabit equo.

Præmia factorum Diademate prædicat ales
Scissus: an hæc toti parua corona fuit?

SIC HONORABITVR, QVEM REX voluerit honorare.

EXimium est in literis sacris exemplum in Mardochæo, qui pro dignissimis meritis nullum retulerat adhuc præmium. Hoc namque vt Rex Asuerus cognouit quæsiuit à primis in aula militibus, quomodo debeat honorari ille, quem voluerit Rex honore afficere. Respondit Naaman Princeps militiæ, debet vestitus regia toga super equum regium sedens per vias publicas duci à maiori curiæ præcedentibus preconibus & acclamantibus: *Sic honorabitur quem Rex voluerit honorare.* Erat iste eximius honos, nec fortè præstantior fingi poterat, Christiana tamen beneuolentia longè altiùs præmiatur bene meritos, nam honos Mardochæo donatus, breuem applausum habuit & cito labentem, Christianissimi autem & Catholicissimi Principes, illos qui omnibus numeris virtutum diuites, & magis merito suo quàm fortunæ beneficio magnos, Patriæ & Reipub. rectè & sincerè obsequentes & seruitia honesta reddentes, perpetuis honorantur titulis & ingenitis sibi insignijs & armis, æuiterne illos eorumque posteros insigniri permittunt & volunt. Vnde Alexander quoque Magnus, amico suo & comiti in bello exhibitum honorem in persona sua à Darij consorte, vbi errorem excusabat respondit, & ille est Alexander & alter ego. Ille etenim qui plus boni Patriæ & Regno quàm sibi desiderat, & qui pro Patria dilecta vitam, substantiam, libertatem, & filios ponit hilariter, summo meretur dignari honore. Nam sicut omne quod excellentissimum magis habet de actiuitate, ita si quod est periculosissimum optimus ciuis sustinet pro Patria, id præstitit iam Patriæ quod erat actuum hæroicorum. Quocirca honorem qui virtuti debetur non solùm ille meretur, sed etiam cum amplitudine. Lacon quidam à Patria sic cognominatus, dum sub hasta veniret ac preco diceret: *Laconem vendo.* Obturauit illi os dicens: *Captiuum* (inquit) *prædicate vendere.* In quo suam conditionem æquo animo tulit, Patriæ autem ignominiam ferre non potuit. *Plutarchus in Lacone.* Multa iam hic merebatur, sed qui adhuc maiora meretur, ei quoque amor, honor amplior debebitur. Maximo igitur meritò in tantum præmium Stibichorum domus deuenerat, cum mediam aquilam coronatam Imperatorum diademate, in stemma proprium obtinuerant.

Magnus amor, permagna fides, quàm maxima virtus,
Alterius vitam morte parare sua.

POLVBIN

POLVBINSCZYK.

DELINEATIO.

AQuila diductis alis expanſa, tenens in corde ſoleam calcibus ſurſum obuerſam, intra quam eſt crux. Qualia videlicet ſunt arma láſtrzębiec ſeu Lazanki.

ORIGO.

MAximi Moſchouiæ bellatores dum Tyrannorum Ducum crudelitatem deteſtarentur, nec plurimis beneficijs, promotionibus, honoribus datis & promiſsis, à recto deuiare intenderent: abiectis & neglectis omnibus ad Reges Poloniæ & Duces Lituaniæ tranſierunt. Nam licet Patria cuique ſit grata & delectabilis, innodata tamen impietate & cruentata ſanguine innocuo, vnicuique abominabilis exiſtit. His aquila conceſſa fuerat in inſigne, cui in vnione accepta laſtrzemba, in medium aquilæ ipſo amore & fortitudine ſtimulante, honoranda ceſsit.

VBI BENE IBI PATRIA.

EST hæc ſententia trita & pro paradoxo habetur, attamen non virorum probatorum, ſed vilis fortunæ & vulgi fuiſſe apparet, illorum enim eſt amicitias vtilitate probare. Probus namque & exiſtimationis ſtrenuæ vir Leonidæ induit animum, qui pulcherrimum duxit pro Patria pugnando occumbere, *vt Plutar. in Lacon. dixit.* Et licet cor iam fuerat præſagum mali dùm ad Thermopylas cum Perſis conflicturus proficiſceretur, non tamen deterritus fuit, ſed hilariter tanquam cænaturus apud ſuperos procedebat. Verumtamen, quia domeſtica tyrannis & ducum ſeuerus nimium in regendo progreſſus, durior eſt omni tyranno ab extrà veniente, nam nedum perſonam ſed etiam vxorem, liberos, amicos, ſubſtantiam euertunt, deſtruunt, exterminant: ideò alia illis quærenda Patria, in qua illis bene fuerit, conceditur. Nec modo diſsimili proceſsit Solon, vt *Laertius lib.* I. retulit, quum enim vidit rerum ſummam eſſe penes Piſiſtratum, ante Curiam arma depoſuit dicens: *O Patria tibi & dictis, & factis ſum opitulatus.* Hoc pacto teſtatus ſibi non defuiſſe voluntatem conſulendi Reipub. & inde in Ægiptum nauigauit. Tam enim grauis eſt res imperij tyrannica, vt ſicut vmbra hominem vbique ſequitur, ita periculum vitæ & iudicij iuſtitia vlciſcentis

ſcentis in tyrannos Dei, ſemper inſtat eoſque vbique perſequitur. Quocirca Leo Bizantius accuſatus à ciuibus dum ab aliquibus adhortaretur, vt ad hoſtes confugeret, ſemetipſum iudicauit & in concionem prodiens dixit: *Ego* (inquit) *à vobis ciues mei quàm vobiſcum interfici malo.* Profectò omnibus nunc apparet luce clarius, quam decenter quæſierunt Polubinſcij ſibi aliam Patriam, nam qualem modo exhibent gratitudinem acquiſitæ Patriæ, demonſtrant lucide, quàm proficui fuerunt ſuo naturali ſolo. Etſi quo pacto illos Patria adamata ornamento in ingreſſu perlucido donauit, illi à primeuo & nunc eandem adornare, protegere, dilatare non ceſſant, vt exprimere laudes eorum non ſufficiat calamus, ſicut quidam ad arma illorum notabat dicens;

Difficile eſt calamo bellorum ſculpere laudes
Non calamo, gladiis cuditur iſte labor.

FAMILIA POLVBINSCIORVM.

ANdreas Polubinſki vir bello eximius & toga, nam in filiis cognoſcitur parens. Eius enim filius erat Baſilius Capit. Mścislauień. & Marſchalcus Grodnenſis, ſicut Chyouiæ apparet ex Epitaphio in Pieczary. Leo Baſili ſeu Vaſili filius, ibidem ſepultus cum Epitaphio typis nouiter dato.

Leo Polubinſcius hic cum ſuis quieſcit,
Si eundo ad vmbram veſtrum quis inſoleſcit
Sile, expergefactus leo obuium ledit,
Nec cui cedit.

Alexander Polubinſki maxime experientiæ vir in bello. Legatus ad Imperat. Moſchorum à Chodkieuicio Gregorio, à quo in Moſchouiam abductus fuit, vt Reinoldus Heidenſteinus lib. 1. refert. Idem Anno 1560. *ad Mariemburgum prope Kieſiam bis fudit Moſchos & deduxit in captiuitatem Kniazium Iuanum Meſkierſcium, vt* Stricouius fol. 769. Bielſc. fol. 609. *Erat tenutarius Wilkiſcenſis, vt* Stricou: fol. 707. *refert. Turmarum Caſtrenſium demum ductor ſtrenuus in Liuonia, dexterè pro Patria pugnando occubuit.*

Pro Patria ſi dulce mori ſi ſtertere turpe eſt,
Cantabit bello hæc carmina quiſque ſuo
Occidit, occidit, noſtri ſunt verba ſepulchri,
Nos vtriuſque mali, ſyllaba curta ſumus.

Demetrius Polubinſki totus in bello & caſtris, cuius ex armis proycit vmbra faces. Michael Polubinſki Iudex Slonimenſis, cuius filius Leo ad Bialam in Moſchouia cum Sereniſſ. Vladisl. IV. expugnando arcem occubuit, de quo ita in funere.

Principio Moſchos ſternebas victor aceruos,
Atque cadaueribus barbara terga dabas
O ſors? ô longi non fælix temporis hora,
Ad ſummam belli concidit ille ſui.

Non

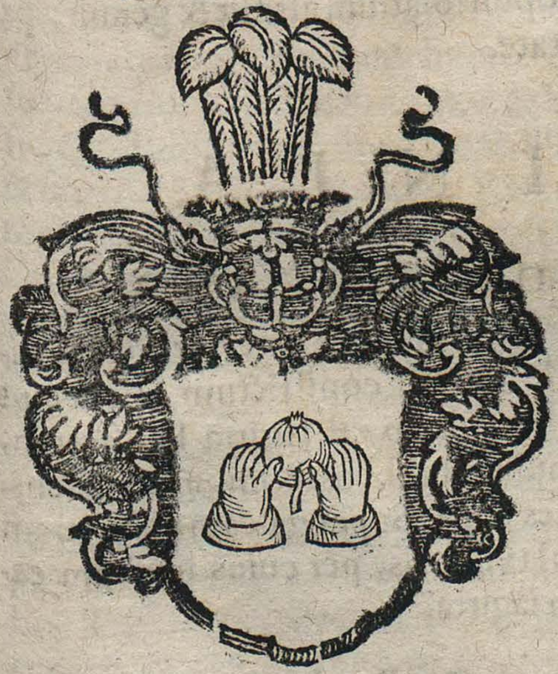
Non opus huic longis titulis, ſic namque cadendo,
Emblemma hic belli condidit omne ſui.

Daniel Polubinſki etiam ſtrenuè pugnando, vnà cum Leone in ipſo principio belli ad Smolenſcum ceſſit victricibus fatis, & occubuit.

Iam ſcopulos Bellona tuos præuectus & Euros,
Et ſcripſit factis ſæcula longa ſuis.

Subſcripſerant electionem Vladisl. IV. Sereniſſ. Regis, Caſimirus de Lubna, Leo Daniel Chriſtophorus, Demetrius, Nicolaus. Ex quibus à Schyſmate dum ad gremium Sanctæ Eccleſiæ venerunt, Monaſterium Ordinis Prædicatorum in Dereczyn erexerunt & fundarunt. Et quia deſcendunt à Nagoriis qui arma Iáſtrzębiec in vnione ſuſceperunt, de illis etiam ſub armis Lazanki diximus, at hic latius.

PLESNIK ſeu PIESTNIK.

DELINEATIO.

MAnus viri digitis continent pomum maturum flaueſcens, ad ipſum medium, manicæ ad manus ſunt cæleſtini coloris, non ſunt tamen manus niſi cum ipſis palmis ad primam iuncturam, campus eſt ſanguineus. Supra coronam alij ponunt tres pennas Strutij.

ORIGO.

VTilitatem Patriæ attuliſſe, hæc tàm antiqua arma protendunt ipſo pomo & delicata tractatione parentem horum armorum, quia tamen campus ſanguineus eſt, non pacis medio ſed belli feruore conquiſita fuerunt, aut etiam coniecturari liceat quod mediante farmato pomo conturbatos, & ſanguine plenos affectus ſedauerit.

BENEFICVM POMVM.

VT varia ſunt poma, Perſica, Malagranata, Citrina, colloquintida, ita varia quoque beneficia ob inſitam & abditam in eis virtutem ſanitatis humanæ conſeruatiuam præſtant. At pomum hoc inter manus leniter atque gratioſe tractatum, ſingulare quoddam beneficium attuliſſe Patriæ, reuocat nobis in memoriam. Et ſicut Anſerà Romanis in honorem

deductus ob beneficium quoddam præstitum, ita hæc arma ob singulare quoddam bonum effloruerunt. Scribebat in nummis Iustinianus beneficium Christi, & prædicabat lingua dicendo: *A bonis bona bene puta, suscipe, tracta, conserua.* Non minùs & à bono ciue accepta bona contemplanda, nam si cui est optimus vicinus, qui statim in periculo succurrat, nil ipsius rerum facilè interit: multò magis si fuerit ciuis optimus Patriæ nullum incommodum communitati sperandum erit. Admirabile lego de S. Coengino Hiberno, vt in Bibliotheca Ingolstadiensi refert scriptor rerum ab ipso gestarum. Reguli cuiusdam filius ægrotando, qui in studio pietatis ab ipso informabatur poma desiderauit, Sanctus arborem salicis benedixit, quæ vsque in præsentem diem poma gignit ad Festum hyemale S. Martini. Quæ cruda quidem sunt, vt vix à quoquam degustari possint, sed appropinquante Natiuitate Dominica celeriter maturescunt, solis infirmis pro medicinali remedio seruanda. Medicina quædam salutis Patriæ hoc pomum fuit, ideò attolitur, delectatur. Quapropter tanto viro, qui Patriæ subsidium, Reipub. splendorem, Equitibus ornamentum, populi solatium attulit & genuit, parentemus & sequamur voto, virtute, pietate.

P N I E I N I A.

DELINEATIO.

EST pomum anterioribus pedibus vrsi constrictum, per cuius medium est sagitta balistarum, campus est rubeus, pomum albescens, pedes nigri. Super galeam coronatam est ala vulturis, per cuius medium eadem sagitta.

ORIGO.

A Ducibus Masouiæ cuidam sagittario concessa fuerunt, nam plurima damna populis dum inferebat vrsus, dedit edictum Masouiæ Dux, vt qui ipsum occidisset, digna præmia referat. Aduertit sagittarius vrsum pomum in rostrum cupientem ponere, & cito balistam aptatam explosit, & in os ipsum vrso sagittam immisit. Correptus terrore & dolore vrsus retro cecidit, accurrens sagittarius abscidit illi anteriores pedes, attulit ad Ducem, & iuxta promissa prouisus beneficio, hæc quoque arma in signum gene-

generosæ audaciæ & agilitatis cum nobilium dignitate suscepit. Proclama autem Pnieinia fortè à Knieinia nomen desumit, Knieias enim vocitamus loca arboribus mixtis fructiferis & infructiferis referta, in quali loco vrsum ille conspexit & occcidit.

A MALO MALVM à BONO BONVM.

IAM nemo adultorum est, qui malum diffusum per orbem à pomo non sentiat vel non prædicet, erat naturæ bonum proueniens ex pomo non peccati Adæ, at vbi peccauit, à pomo venit malum. Vnde in symbolum pomo depicto subscriptum multoties legimus, *A malo* hoc est pomo, *malum.* Sed dictum hoc de primis parentum iam in Axioma cessit, quod à malo homine non prouenit nisi malum, sicut à bono tantum bonum: non enim potest arbor bona malos fructus facere, nec è contrà. Erat legibus prohibitum antiquis, poma ex alieno in armum legere, ecce hic poma lecta nedum in armum sed in arma, & nobilitatis arma. Armum militare præstitit ille non inuidiæ vel auaritiæ, non licebat enim ex alieno pomario in tanto numero asportare poma quantum humerorum onus sit, ideò prohibitum fuit. At strenuo militi legere in armum & humerum quantum virtus & audacia sufficit de hoste licuit: imò hoc ab illo requirebatur, ideò arma hæc in armum & familiæ ornatum accepit. Refert *Paus. in Bœot.* quod poma ad pedes simulachri Cereris in autumno posita per hyemem non putrescebant, at sine Cerere possunt hæc fieri & fiunt. Pomis prædictis potiùs hæc dignitas danda, quod multis sæculis non computrescent: non enim putredo in talia poma accidit, nisi irrepat morum deprauatio, aut familiæ periodus ex ordine superorum determinatus. Tàm igitur clara posteritas primi Parentis horum armorum inspiciendo pomum vrsum & sagittam dicere cum Plutarcho possunt, sunt poma quædam suauiter acerba, nam & ipsa amaritudo amicorum defunctorum atque maiorum memoria, mordet animum, at non sine voluptate, imò cum summa voluptate. Tractatur iam hoc pomum in manibus Regum, Senatorum, ordinum Nobilium, & conseruatur virtute, fortitudine, gloria, in æuiterna tempora. Legi quod tractaretur à Rege & Regina pomum, sed generauit magnæ suspicionis notam. Miserant subditi pomum insolitæ magnitudinis Imperatori, quod ille transmisit Imperatrici, dedit illud cuidam Paulino Imperatrix. ille ignarus rei ob decentiam pomi non dicendo vnde haberet misit Imperatori, admiratus Imperator, innocētem in suspicionem traxit, & fortè persecutus est. Volat hoc pomum per manus fortium, sed non aliam suspicionem generabit, quàm fortes esse in Patria, fortes in bello, nobiles in Regno. Lusus erat pomis, dum duo iuuenes dissigata veste ad pectus, exponebat vnus alteri ad iaciendum pomis, & ille vicissim idem faciebat: alij autem duo sagittis exponebant pectora nuda vt vibrarentur ex sagitta. Similes sunt his illi, qui talia deferunt arma, nam luden-

ludentes & gloriantes pomis, denudant pectora sagittis, vt Regem & Regnum, Senatum & Rempublicam, Ecclesiam & Patriam, famam maiorum & suam, repressis hostilibus armis, florere & fructificari, vt suauia & dulcia poma valeant & possint.

LINEA FAMILIÆ PNIEINIA.

IN Rauensi Palat. plurimi his armis vtuntur, ex quibus aliquos nominabo, alios diligens lector quos author non potuit adnotabit.

Kárwowscij, *quia fato prudentia maior, ideò cautè, optimè, sincerè, humaniter vitam illi ducentes, nec in castris nefastam cladem, nec domi inimicam fortunam detulerunt.*

Rostkowscij *qui dum prima elementa ab artifice summo didicerunt, illa toto tempore vitæ conseruarunt, ex hoc namq; & fælicitas familiarum, & bonum Patriæ ampliatur.*

Kotarscij *ibidem, vt libri sunt viui magistri, ita nobiles eò quod nobiles virtute & amore Patriæ superare ignobiles debent.*

Starczewscij *ibidem, sicut sapientior omnibus est, qui ab omnibus discere vult, ita nobilior opere & praxi erit, qui se in palæstra literarum & armorum in Aula Principum, & Senatu exercitauerit, quod faciunt Starczewscij.*

PRAWDA seu PRAWDZIC.

DELINEATIO.

EST leo rufus prosiliens ex muro latericio ad medium tenus, circulum stringit pedibus anterioribus, erectam caudam extendit, in campo cælestino. Super coronam idem leo circulum seu patinarum suppositorum quasi demonstrat.

ORIGO.

VAria est Origo horum armorum, nam composita fuerunt multoties in Italia, in Germania, & semel in Polonia, sed inde sumamus initium, vt ad Originem in Regno facilius deueniamus. Arma Leonis originem habent in Italia, sicut apparet in Familia Illustri Malaspinarum, qui simillime Leone ex muro prosiliente vtuntur, sed quia illi vtuntur muro albo: Pawdzicij verò vtuntur muro rubeo, vt Historici tradunt, ideò illa Arma Malaspinarum superius vocaui-

vocauimus *Pielgrzym*, quia à peregrino Portugalenſi habet ſuam originem hæc Familia Malaſpinarum, ex qua multi fuerunt Heroes, Cardinales, Epiſcopi, Duces, Præfecti Ciuitatum in Italia; iſta verò vocantur *Prawdżic*: eadem tamen arma ſua Leonis &Muri conſtanter affirmat dicta Familia,quod & Bielſcius innuit cũ armis Leonis &Muri *Prawdżiciorum*,de quorum Leone *Aulus Gellius lib*.5. *cap*.14. ex Appione Polyhiſtore refert, quod etiam P. Anton.Balinghem. Soc. IESV in libro cui titulum præfixit *Morum à brutis petita inſtitutio*,habet: Androdus quidam Dacus,ſeruus Proconſulis in Africa, ob dominum ſibi infenſum, à quo verberibus fuit ſæpiſsimè laceſsitus, fuga ſibi conſulens inde in ſolitudines Africæ ſeceſsit, atque cùm in ſpeluncam ob æſtum nimium fuiſſet ingreſſus,ignorans eam eſſe cubile Leonis; ſubitò ex venatu Leo rediens, debili & cruento pede ex ſpina transfixo ad iuuenem mitis acceſsit, ei pedem porrexit, & quibus poterat ſignis, vt ſpinam extraheret ſupplex rogabat; ille extrahit ſpinam,ſaniem expreſsit,ſiccauit, atque leonem omni dolore leuauit;illicò leo ſe ad ſolitas prædæ exercitationes ex ſpelunca proripit, prædæq; parte Chirurgo ſuo impertita, toto triennio nutrit,qua ille ad ſolem aſſata veſcebatur. Pertæſus Androdus ferinæ vitæ, conſuetudinis & domicilij impatiens inde digreditur, & poſtquàm huc atq; illuc vagatus eſſet annos plurimos: comprehenſus eſt tandem,Romamque vt in poteſtate ſui Domini eſſet fuit perductus, à quo cum ad beſtias eſſet damnatus, Leo ille Androdi quondam hoſpes & conuictor,qui dum ille vagaretur etiam captus erat Romamq; deductus fuit, contra ipſum in theatrum immiſſus erat, vt eum diſcerperet ac deuoraret; quem leo vt vidit, cognoſcit, ſtitit, miratur, mitis accedit, blanditur, lingua demulcet, cauda applaudit, ad eius pedes ſe abiecit, cauens ſummoperè ne ei noceret, cui incolumitatem ſuam deberet; Androdus quoq; tandem hoſpitem ſuum & nutritorem cognouit, & leonem tanquam peregrè venientem amplexatus eſt. Verùm cùm iſta magicis artibus fieri exiſtimarentur, immiſſa eſt in Androdum Pardalis,quæ dum eum inuadere aggrederetur, Leo idem ſeruatorem ſuũ ab huius laniatu ſeruauit,illamq; lacerauit;quod dum fit ſtupent omnes. Androdus ad Iudicem reducitur,narrat rem, liberatur à morte, donantur ei ciuitates,& in inſigne Leo conceditur.Cùm autem quidam clarus militia ex poſteris illius, ex Familia Mæninorum in Hetruria,quæ murum rubeum pro ſtemmate defert accepiſſet coniugem, arma nobilitatis ſuæ coniunxit cum armis Mæninorum, & hinc creuit leo ex muro exiliens. Demum poſteritas huius in Germaniam ad Rhenum venit, ibique domicilia fixit, & his armis in Palatinatu Rhenenſi vtuntur nunc Comites de Dinhein, ex quibus Andreas Dinhein,aucupandæ gloriæ militaris gratiâ Boleſlao Kriuouſtio Rege bellicoſiſsimo regnante An.1123. in Regnum venit,qui vbi plurima trophea deduxit, nomenq; ſuum celebre fecit, ipſi vnicam filiam ſuam Ioannes *Prawdá*, Iudex Terræ Goſtinen. Comes de Sczawin & Trąbki, de quo agunt

Acta Gostinen. in coniugem petenti non denegauit: maiorum ille suorum memor coniunctionis scilicet armorum, etiam arma consortis suæ, circulum videlicet hunc patinarum seu sublicium armis suis coniunxit, atq; Leoni gestandum dedit, à quo posteri descendentes, vt constat ex literis fundationis Ecclesiæ Trabceñ. & alijs quæ extant honorati sunt titulo Comitum, in quibus scribuntur Comites de Trabki, Comites de Labiszyn, Comites de Gulczow, & Comites de Sczawin, qui omnes sunt armorum *Prawdźic*, quod constat ex appensione sigillorum ad illas literas Anno 1313. in quibus omnes illi nominantur inter se fratres.

LEO DIVIDENS ESCAS.

INter Filios Patriarchæ Iacob, tres lego benedictione parentis sacratos in Leonum specie, Ruben, Iuda, Beniamin. Dicit ad Ruben Iacob: *Tu fortitudo mea, prior in donis, maior in Imperio.* Est hæc benedictio leoninam dignitatem & potentiam spirans. Benedicendo verò Iuda, dicit: *Manus tuæ in ceruicibus inimicorũ tuorum, catulus leonis es, ad prædam ascendisti, requiescens accubuisti, vt leo & quasi leæna.* Ad Beniamin verò dixit: *Beniamin lupus rapax, manè rapiet prædam, & vesperè diuidet spolia.* Qui conuerterit mentem in præsentia arma, atq; in Familiam Illustrem & Generosam, eorundem affirmabit triplicem hanc benedictionem exemplificatam in eis alta benedictione Omnipotentis Dei. Verùm considerando nedum leonem, sed simul circulum hunc Regum mensæ aptum, quasi iam vellet dicere Leo: *Sum diuidens escas.* Diuersus namq; est leo naturalis à Symbolico. Ille enim nescit diuidere sed interficere escas. Dicit enim Ælianus: *Saturati leones feræ alicuius carnibus, reliquias aperto gutture afflant. Hinc tantus oritur fætor vt à nullo animalium carnes attingantur.* Symbolicus autem leo diuidit escas, sicut Psal. 121. dicitur: *Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi.* Naturalis leo nescit parcere iratus donec vlciscatur. Ælianus quomodo hoc referat, audite: In Pangeo Thraciæ monte occiderat absentium leonum catulos vrsa, & fuga sibi consuluerat conscensa arbore, insecuti parentes inueniunt, sed quia difficilis adscensus, sine vindicijs, relicta igitur ad custodiam leæna, vagatur per montes leo, pastorem securi instructum inuenit, blanditur, veste arreptum ad arborem trahit, succisa arbore vrsa delabitur & discerpitur, semper leo vindictam desiderat, & tantum infert damni, quantum mali accepit, *inquit Auicena.* Symbolicus verò leo benignioris est semper naturæ, desiderat esse Pastor animarum, Pater Patriæ, orphanorum tutor, egentium Patronus. Hinc in Familia Prawdźiciorum tot tantiq; eximij Pastores & Episcopi Ecclesiarum fuerunt, de quorum Stanislao de Gulczewo, inquit Cathalogus, erat vir integer & pius, pudicus corpore, in egenos & orphanos liberalis. Patrem verò Patriæ officijs omnibus demonstrauit se Niszczycki Sigism. qui in bello Socaliano etiam abscisis iam manibus Patriam defendebat. Quid referam de Alberto Kriski, Ioanne Łascz, Mathia Włodek, Ia-

cobo

cobo Sczawinski Pal. Bresten. & eius filio Ioanne Simone Castellano ac postea Palat. ibidem, alijsq; amatoribus veris Patriæ; qui & Remp. auxerunt, & Ecclesiam Dei decorarunt? Eorum nomina scripta sunt in libro vitæ.

PARSIMONIA VITÆ.

QVoniam grandes diuitiæ sunt homini viuere parcè, augeturq; & conseruatur res familiaris parsimonia. Præsides ciuitatum, atque Prouinciarum Regnorumque Mæcenates, subditis Imperio suo seruandam parsimoniam variè commendarunt, iusseruntque. Carolus XI. & Henricus VII. legem dederant, in nuptijs alijsque conuiuijs plusquam tria pocula non apponantur. Et Philippus Francorum Rex edictum fecerat, ne vltra duo fercula in prandio vel cæna consumantur, neue assæ carnes in prandio apponantur: quid si vidissent quadraginta & vltra patinas mensæ appositas, quam dicerent legem? sed hanc salutis matrē parsimoniam præsens Leo satis prudenter insinuat; extrahit enim hunc circulum à mensa, non ideò, vt locum daret ampliori luxui, non ideò, vt liberiorem locum ciatis & poculis concederet, sed vt parsimoniam omnibus commendatam redderet, & quod superat à mensa, pauperibus & egenis elargiri persuadeat. Est iste Leo cum tali circulo alter Seneca sed mutus, non loquitur, sed idem innuit, quod ille in Epist. dicebat: *Annibalem indomitum illum niuibus & alpibus eneruauerunt fomenta Campaniæ, vt qui armis vicit, vitijs victus sit.* Nam si quid ardoris & ferociæ habuit, popinis & commessationibus deletum est. Etenim apparatus conuiuiorum sunt, inquit *Tacit.* instrumenta libidinum, Leo fortissimus est, rugiet, & quis non timebit? sunt tamen infima animalium, quæ nedum deterrent & debilitant Leonem, sed enecant quoque & interimunt. Terrentur voce galli & igne, Leontopolis bestiolis modicis cinere conspersi tolluntur, ait *Solinus*. Et quia plures occidit crapula, quàm gladius fortes potentes & præcelsos genere viros, suadet parsimoniam Prawdzicius leo, atq; fulcrum epularum è mensa surripit spargendo rumorem, *Sera parsimonia in fundo est*, non enim tantum minimum in imo, sed pessimum remanet.

RESPICE & INSPICE.

PRawdicius leo exposito hoc suo circulo, formam speculi transparentis gerit, cui vt plurimum tale inscribitur lemma: *Respice & Inspice*. Puta quis, quid, qualis, & quomodo sis. Vnde Seneca lib. I. Natural. quæst. *Specula ad hoc inuenta legimus, vt homo ipse se nosceret, & si est formosus vitet infamiam, si deformis virtutibus rependat, si iuuenis flore ætatis admoneatur, tempus esse discendi & fortia audendi, si senex vt indecora canis deponat, & aliquid de morte cogitet.* Non aliud Leo hic te legere, ô posteritas Generosa, in hoc circulo cupit, quàm *Respice & Inspice*. Respice maiorum virtutes, facta, religionem, pietatem; Inspice si similia in te repræsentas, & votis illorum factisque respondes. Inspice & si vides te esse hominem, eris homo homini,

homini, & non lupus. Est enim homo animal omnium varium & multiplex, quum se hominem esse non nouit, si verò vides te esse nobilem, generosum, parentes lauda: si diuitem, fortunam lauda: si virtutibus, moribus, artibusq; doctum, te lauda ipsum: nō enim hæc à parentib⁹ hæreditaria, nec ætate mutabilia, nec à corpore caduca. Quod si te militem vides, inspice quod nullum bellum in benè constituta Repub. suscipitur, nisi pro Fide, Patria, & subditorum salute. Si verò te vides esse Senatorem, inspice quod tolerabilior est Reipub. status, vbi Princeps malus & boni consiliarij sunt, quàm vbi bonus Princeps & mali cōsiliarij, siquidē vnus malus à plurib⁹ corrigi potest, quod ex aduerso difficulter fit. Quod si te vides Regem, inspice, quod qui parcit malis, nocet bonis; & quod fulmen sit, vbi cum potestate habitat iracundia, & quod propter Regum iniustitiam transferuntur regna de gente ad gentem. Si verò Sacerdos es, inspice quod non sicut populus, ita Sacerdos; nam si sal euanuerit, in quo salietur? Quod si potens es, sed infælix, inspice quod quò quisque est infælicior, eò magis suspiciosus; & quo magis suspiciosus, eò magis timidus; & quo magis timidus, eò magis crudelis. Et vt paucis multa comprehendam, reduco in memoriam.

Fortior est qui se, quàm qui fortissima vincit
Mænia: nec virtus altius ire potest.

Quorum omnium viuo exemplo præstantes viros, tàm Magnificos & Illustres, quàm Reuerendissimos plures Linea Familiæ demonstrabit. Sed ex his in speculum ex vitis Episcoporum Plocensium vnicum Ioannem II. dictum altum commemorare liceat. Dum priuatus esset, hoc est Scholasticus Plocensis, boni viri iudicio omnium opinionem habebat, Episcopus verò factus, quasi sibillum ad aurem haberet: hæc dies alios mores exigit, aliam vitam postulat, adhuc in perfectiorem virum mutatus, contemplationi sacrę & orationi ita intentus fuit, vt huic vni vacare videretur, & Clerum arctiori disciplina Ecclesiastica contineret.

LINEA FAMILIÆ PRAWDA seu PRAWDZIC.

PRawdicius, *qui primus in Regno talia nobilitatis composuit Arma, & duo insignia Leonem ex muro prosilientem, & materialem sphæram mensæ in vnum insigne coniunxit, quis, quantus & qualis fuerit habes in origine, & docet posteritas, ex lumbis eius procedens, quæ successu temporum in innumeras familias à diuersis dominijs & possessionibus diuersimodè cognominatas, meritis in Rempub. honoribus ac præmijs creuit: ab vno namq; eius nepote processerunt Gulczewscij, à quibus Nisczyccij, Kriscij, Sierpscij &c. ab altero Latalscij, à quibus Labissynscij, Lasczij, Láścissewscy. à tertio Sczawinscij, Trabscij, Brochowscij, Witostáwscij originem suam ducunt. Franciscus aliàs Franko Episcop. Vratislauień. de quo ita Longinus sub an. 1181. Ziroslaus 2. Vratislauień. Episc. cum annis sedecim sedisset, 3. Non. April moritur. Cui Franciscus aliàs Franko succedit fauore Boleslai Alti Vratislauiensis Ducis à Petro II. Gnesnensi Archiep. confirmatus, & consecratus, qui alio nomine Suethko appellabatur, Polonus genere & nobilis de Domo Prawditarum. Petrus Episcop. Posnanień de hoc ita* Dlugossus *Quintò Idus Febr. Boguphalus Posnanien. Episcop. vir doctus & literarum amator, libris insignibus quorum multitudine abundabat Ecclesiæ Posnaniensi largitis, in Solec cum sedisset*

ſediſſet annis decem, hebdomadis ſex, & ſedecim diebus moritur. Capitulares pro Dominica Oculi indicta per viam compromiſſionis, Petrum Decanum genere nobilem de Domo Prawditarum, virum pium & religione, ac deuotione rarum, elegerunt in Paſtorem 1253. De hoc quidã diſtichon tale ſcripſit:

Rara auis in terris ſtudium virtutis honori
Adiungi, tamen hoc me ſuper aſtra tulit.

Ioannes 2. dictus Altus Epiſcop. Plocen̄. de Familia Prawditarum, qui morum ciuilitate & humanitate omnium, tam Eccleſiaſticorum, quàm ſæcularium amorem ſibi conciliare ſciuit; comis enim & frugi erat, beneuolentiæ & fauoris fructus in omnes effundere præclarè nouit; annis 14 ſumma cum laude geſſit Epiſcopatum, tanquam vir pius quoq; & religioſus an 1296. electus. Nicolaus 1. Epiſc. Plocen̄. notabat Familiã ſuam de Gulczewo Armorum Prawdzic Ianislao ſucceſſit. Hic petijt ordinatæ electionis confirmationem, non ab Archiep. Gneſnen̄. ſed ab Vrbano V. Pontif Max. accepta confirmatione Romæ mandato Pontificis, à Cardinali Hoſtien̄. conſecratus fuit Idib. Decembr. 1367. Stanislaus 1. Epiſc. Plocen̄. germanus frater Nicolai prædeceſſoris, de hoc in Vitis Epiſcoporum Plocen̄. ita Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Epiſc. Plocen̄. Lubienſki, Viderunt Præpoſitum Vladislauien̄. & Canonicum Plocen̄. ſatis idoneum eſſe, qui temporalem & ſpiritualem iuriſdictionem exerceret, nam & eruditus erat, & ſingulari pudicitia præditus, pietate verò in Deum & erga egenos munificentia inſignis. Ab Archiep. Gneſnenſi Iaroslao mandante Vrb. V. Pont. Max. conſecratus fuit, biennio præfuit, paraliſi tactus, 1371 ceſſit è vita. Dobieslaus 1. dictus Sowká de Gulczewo, germanus frater prænominatorum duorum Epiſcoporum Plocenſium ſucceſſor, magnanimus hic Dobeſlaus fuiſſe dicitur, nam dum toties vacua eſſet Paſtore Eccleſia Plocen̄. contigerat vt cupiditate quoq; hominũ poſſeſſiones Epiſcopales inuaderentur, decimarum ius interuerteretur, nõ paſſus eſt Dobeſlaus iniuriam, ſed prædeceſſorum negligentia amiſſa recuperauit, & temerè occupata iure vindicauit, omnes fratres tres decennio gubernatione cõpleta deceſſerunt. Paulus Palat. Plocen̄ & Præfectus ibidem, à quo Niſczyccij originem ducunt. Hic venationi tantùm deditus fuerat, vt pro duobus canibus Ducibus Plocenſibus villas ad Lomzam Kopyſtki & Matwice modo valoris vltra 30 millia florenorum obtulerit, dederitq;. Ioannem referunt virium tantarum, vt reſtes, ſoleas diſcerperet. Andreas Palat. Plocenſis, quem ſub anno 1460 referunt literæ, qui reliquit filium eiuſdem nominis & dignitatis, ſed demùm erat Palat. Bełzenſis, ex Oporowſka Armorum Sulima reliquit filios quinq;. Nicolaum Palat. Bełzen̄. & Capitaneum, qui filias habuit, quæ ex Familia Niſczycciorum tranſtulerunt bona in alteram Familiam. Gràbowieccij Capitanei Mlauenſis, Sempelborſcij Pocillatoris Lencicien̄ Sienienſcij, & Koſobuccij coniuges. Bartholomæus alter filius Cancellarius Plocenſium Ducum. Ioannes 3 filius, hic ex Margareta Sierpſka reliquit duas filias. Kloczewſcij Caſtell. Zawichoſten̄. Capit Malogoſtenſis, quæ deinùm Goſtomſcij Palatini Rauen. conſors, & Piekarſka. Petrus quartus filius, de hoc Conſtitutio 1591 Vir ad Reipub. negotia diſpoſitus plurimas expediuit legationes ab Auguſto, & Barium ad Sforciam Bonam cum Wyſoccio Abbate Lenden̄. legatus à Rege miſſus dexterè officium legationis exegit, cum Mágierowna filiam Eliſabeth conſortem Laſcz reliquit prolem. Chriſtophorus 5 filius, decor Domus Niſczycciorum, tàm in marte, quàm in conſilio, qui pro meritis Capitanei Ciechanouien̄ & Praſniſen̄. honore dignatus fuit. In Moſchouia & ad Gedanum præclara fortitudinis ſuæ detulit trophæa. Ex Koſobucka Caſtell. Liuen̄. filia, reliquit filios & filias. Subſcripſit electionem Sigiſm. III. Regis 1588. Arcem Plocenſem Stephani Regis mandato recipit, Bielſc. fol. 765. *Militum ductor poſt Socolianam expeditionem Mieleccio diſponente,* Bielſc. 767. *Sigiſmundus Niſczycki, eius animi & roboris fortitudo in bello aureis ſcribenda notis. Nam in Socalienſi infauſto prælio cum Tartaris, licet vndique confixus ſagittis, tamen pugnauit, imò iam vtriſq; manibus ſibi amputatis, dum ex illo extrahebantur ſagittæ, pedibus, dentibus impetebat hoſtem. Profectò maluit hic fortiter occumbere egregiam ſui memoriam relinquendo, quàm turpiter fugiendo auitæ gloriæ deeſſe. Adamus de Radzanow Niſczycki, Confederationem Generalem ante electionem*

Vladiſlai

Vladislai IV. conscripsit. Andreas de Rádzánow Nisczycki Tribunus Visogrodensis, & Adamus ex Plocensi Palatinatu, subscripserunt electionem Vladislai IV. in Visogrodensi Terra.

Sierpscij *de Gulczewo, erant tres germani fratres, Andreas Palat. Rauensis, Capit. Ploceń. cuius filiæ erant Margareta Nisczyccij, Heduigis Czarnkowscij Generalis Maioris Pol. & Pyzdren. Capit. & Anna quæ Ruczynscij Zarembij, Złotkowscij erant consortes. Fælix alter frater Castell. Ripiensceń. eius posteritas Petrus Castell. Ripiensceń. & Andreas etiam Castell. Ripiensceń. ille decessit sterilis, hic reliquit cū Sophia Sczawinska Castell. Sochacou. filia, Adamū, & alios sed breui in vitam securiorem translati sunt, soror horum duorum Castellanorum Anna, primùm Wolscij post Piwo consors, plurima bona intulit in eorum Familiam. Tertius horum frater reliquit duas filias, Helisabeth Iarunthi Palatini Lenciciensis, altera Kowalscij Castell. Leopol. consors.*

Latálscij *antiquitate, meritis, dignitate, præstantissima Familia, notabant familiam suam de Labisino Comites. Mathias Latalski Palat. Brestensis, qui vt Cuiauiensem oram defenderet à Crucigeris, dum Vladislaus Iagello Prussiam vastabat, relictus cum Ianusio Koscieleccio Palat. Inouloclauien. à Rege fuit.* Bielsc. fol. 323. *Ioannes Latálski, vir ingenio, pietate, morum grauitate, aliisq; virtutibus insignis. Hic ex Cancellario Reginæ Elisabeth, & Præposito Cracouiensi, Posnaniensi, Lenciciensi, creatus Episcop. Posnanien. 1525. in quo dum sedit annis decem, translatus fuit ad Episcopatum Cracou. & Ducatum Seueriæ, vbi dum annis duobus regit Ecclesiam, Gnesnam ad Archiepiscopatum assumptus fuit. Obijt Ætat. 77. Anno 1540. Quem multis encomijs celebrarunt Scriptores. Kantscius in Vitis Episc. Cracou. ita de illo:*

> Stirps generosa tibi, sed nec minor adfuit ipsa
> Virtus, quæ superat stemmata clara Patrum.
> Dulcis in alloquio cunctis: tua pectora luce
> Et pura fuerant candidiora niue.
> Quapropter viuis fama celeberrimus. Ex te
> Patria virtutes quas imitetur habet.

Ex illius Epitaphio Gnesnæ ista decerpsimus:

Vir singularis virtutis & humanitatis, omnibus beneuolens, affabilis, in subditos excellentis pietatis. Reipublicæ amator studiosus, Aedificiorum Archiepiscopatus partim incendio, partim vetustate collapsorum hilaris restaurator.

In cuius excellentem ornatum conscientiæ ita Ianitius.

> Ædite Sauromatum Latalici stirpe vetusta,
> Fecisti patrium quæ decuere genus.
> Comis & ingenio candore notandus, ob idque
> Nil male quod de te fama loquatur habet.

N. *Latálski Castell. Lencicień. & frater patruelis Archiep. Gnesneń. qui à bonis Latalice notabat familiam. Reliquit optimos ciues Patriæ in Castris & Castro peritissimos, ob dexteritatem animi & fortitudinem corporis. Ianusius germanus frater Archiepiscop. Gnesneń. Palat. Posnaniensis, Capit. Czluchouiensis, maximus bellator & intrepidus, cuiuscunq; sortis & periculi amore Patriæ. Hic cum Sieniawscio & Iázłowieccio, vsq; in Oczákouienses campos peruenit, atq; ibi Ostam Soltanum profligauit. Secundò autem prælio ibidem in captiuitatem Tartaricam deuenit, à qua per germanum suum 1530 anno Episcopum Plocensem liberatus extitit.*

extitit. Bielſc. 560. *reliquit filios tres. Stanislaus primus filius Capitaneus Inowłodcła-uienſis, & Tzucholſcenſis, erat in Lábiſſyn hæres, eximius erat propugnator Patriæ armis, & iudicio. Ex Duciſſa Pomeraniæ, reliquit vnicam filiam. Ianuſius 2 filius Caſtell. Gneſneń totus in campo & defenſione Patriæ. Aliјs enim à natura lingua & calamus ornamentum domus, alijs tympanum & gladius deliciæ & profectus Familiæ fiunt. Acceperat diuiſione bonorum cum fratribus Lipienno Oppidum, &c. ſed hæc inſeruiendo Patriæ vix non conſumpſit, ex Iaruntowná Palat. Lencicienſis filia, reliquit duas filias. Georgius tertius frater, hic erat hæres in Dębno ad Gneſnam, &c. reliquit filios & filias. Obijt cum ſummo odore bonæ famæ.*

Włodkouij *in Ruſſia. Perantiqua & bonis non peranguſta familia, armis, conſilio, & trophæis militaris eximia. Matthias Capitaneus Camenecenſis in Podolia, qui vt gratia actus fortitudinis accepit Præfecturam, maximum ſpecimen audacis prudentiæ atq; merendi Patriæ declarauit, dum pauca manu incurſionem Valachicam in mille prædarijs inuaſit, eoſq; in confuſionem & prædam Commilitonibus ſuis commiſit, & obſides cum oppido liberauit. Exſtruxit in arce Camenecenſi portam arcis, & arcem ipſam adornauit atq; firmauit. Reliquit filium Stanislaum, eximium & ſtrenuum Rothmagiſtrum, qui pro hæroico actu in diuerſis prælijs, atq; ſincero ſanoq; conſilio patriæ dato, recepit in præmium Præfecturam Halicienſem & Colomienſem, demum Palatinatum Belzenſem, cui dùm prima conſors Eliſabeth Zamoyſka Caſtellani Chelmenſis filia obijt, mæſtiſſimus Palat. Altare B.V. Mariæ de argento cum tabulis S. Staniſlai M. & S. Mathiæ Apoſtoli apud Prædicatores erexit, atq; cruce argentea, calice cum patina aureo dotauit, atq; ſepulchrum ex marmore ſplendidè poſuit, vbi & ipſe poſtmodum cum altera coniuge Heduigi Oleſnicka id quod terrenum erat depoſuit. Erat vir ad martem & Senatum natus, atq; virtutis quæ fundamentum eſt perpetuæ gloriæ ſincerus obſeruator, quod vel inde ſit clarum, quia in Tartarica obſidione caſtri Halicienſis, iam præ vetuſtate putridi, dum modicas vires multitudini hoſtium vndequaq; obijcit, ad quietem paulò compoſito S. Catharina Virgo & Martyr in ſomnis admonuit, illam eſſe tutorem eius & loci. Paucis elapſis horis ingruentibus Tartaris in munitionem, ductorem occidit, & omnes ab arce pepulit. In rem igitur gratitudinis erexit Sacellum in Arce S. Catharinæ Martyris & fundauit, totamq; hiſtoriam delineatam poſteritati ibidem reliquit.*

Kriſcij *in Plocenſi Palat. multis encomiis celebranda Familia, plurimorum namq; meritorum grauitate reddiderunt Eccleſiæ, Patriæ, Regi, Regno, & amicis, id quod optimum ciuem & generoſum virum conueniebat. Leo hæres in Kriſko, qui vt maiorum facta virtute propria illuſtrauit, ita progeniem claram reliquit. Ninognieus filius Leonis Palat. Plocenſis 1430. Cum Boglewſka reliquit Catharinam Narzymſcij conſortem, & Ioannem Caſtellanum Zakroćimenſem, qui cum Laſocka armorum Dolega, Stanislaum Caſtell. Zakroćimen. qui reliquit Ioannem cum Wituſka, & ille cum Wichorowſka reliquit prolem, & Iacobum qui reliquit cum Czoſnowſka Florianum, cum Bartnicka verò armorum etiam Dolega reliquit Annam Minſka, Margaretham Rádźieiewſka, Dorotheam Zielenſka, & filios Iacobum Canonicum Plocenſem, Nicolaum, Bartholomeum, Stanislaum, Petrum Capit. Plocenſem, & Paulum, qui cum Anna Srzenſka armorum Dolęgá, reliquit Annam Brzoſka,*

Barbaram

Barbaram Osuchowscij, Margaretham Kostká, Castell. Zakrocimensis, Catharinam & Agnetem Vchanscij consortes, & hos filios. Albertus Pauli, qui qualis, quantusq; vir fuerit ingenio, iudicio, dexteritate, &c. Epitaphium illius in Drobn n edisserit.

Albertus Kriski, Sigism. II. Regis Pol. Aulicus, Succamerar. Plocensis, Dobrzynensis, & Mlauensis Capit. Patricius Polonus, iuuenis decorus, ac pulcher generis nobilitate, ac maiorum suorum claritudine & virtutibus suis illustris, Philosophia ac Iuris scientia, linguarumque multarum peritia clarus, in disputationibus Doctorum hominum acutus & disertus, natura & arte eloquens, pauperum & oppressorum adiutor, iustitiæ & publici boni amator, qui legationibus ad Pium III. Papam, ad Cæsarem Romanorum, ad Hispaniæ Regem Philippum bis, ad Angliæ Regem, ad Margrabium Brandeburg. ex dignitate perfunctus cùm esset, se quoq; ad Remp. rectè administrandam pararet, amplissimosq; Magistratus sibi promissos à Rege expectaret, maturo fato cum ingenti hominum dolore ex humanis sublatus est 24. Nou. Anno 1566. Ætatis suæ 33. *Eius legationes* Biel. sub A. 1555. refert. *Felix alter filius Pauli, Tribunus Plocensis, ad magna à natura benignitate & iudicio natus, sed nimia pinguedo à puero obstitit. Stanislaus 3. filius Pauli, Palat. Masouiæ, Plocen. Capit. vir in grauissimis negotijs Regni expeduit legationes varias ad Henricum Galliæ Regem, ad Iuanum totius Moschouiæ Imperatorem, cum absoluta potestate à Serenissimo Stephano Rege. Ex Margaretha Vchánska Palat. Plocensis filia, reliquit filios eximiæ doctrinæ, & peritia linguarum desiderabiles Patriæ, Albertum, Fælicem, Paulum & Petrum, filias Elisabetham & Barbaram. Subscripsit Stanislaus Coronationis Sigism. III. pacta, & vnionem M. D. Litu. Lublini, 1569. Sorores verò suprà nominati, Minogij, Sumscij, quæ progenuit Pomsciborium Castell. Ciechanouień. & Magdalenam Krasinscij quæ Episcopum Cracouiensem genuit, altera soror erat Margareta Loś consors. Felix Kriski, ad negotia Reipub. benè dispositus, hinc in Anno 1601. Lustrator Volbyniæ deputatus filius Stanislai Palat. Masouiæ, vir eloquentia clarissimus, propter aureum flumen Oratoriæ facultatis, alter Demosthenes Sarmaticus, postea Magnus Cancell. Regni multum consilio, multum Authoritate Senatoria, suo tempore in Repub. valuit. Huius filius Paulus Kryski, vt iuuentutem suam ad obsequia Reipub. aptiorem redderet, multarum nationum Germaniæ, Italiæ Hispaniæ mores vidit, omnium illarum linguas didicit, domum reuersus Aulæ Regiæ sese addixit, Aulicus Regius Sereniss. Sigismundi III. effectus, Præfectura Kowelensi honoratus fuit. Albertus Kriski in Drobnino Capit. Przedziecensis, & Arnolphus in Drobnin, subscripserunt electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. ex Palat. Brestensi in Cuiauia. Stanislaus Kriski in Drobnino Iudex Terræ Plocensis, eandem subscripsit ex Plocen. Palat.*

Lasewscij, *cum Kriscijs eiusdem diuisionis bonorum. Indicabo tibi, ô homo, quid sit bonum & quid dominus requirat à te, vtiq; facere iudicium & diligere misericordiam, & solicitum ambulare cum Deo tuo, verè occupatio Generosa & Nobilis Lassewsciorum secreta memoria hæc recondunt.*

Radzánowscij, *antiqua & opulenta bonis & virtute familia. Paulum Palat. Belzensem* 1436. *diuersæ literæ nobilium referunt, & Statuta Regni plurimos dignitate præstantes commemorant. Paulum alterum Plocensem Vexilliferum Acta antiqua habent. Martinum meminit* Ianusouius fol. 769. *subscripsit vnionem M.D.Litu. Lublini* 1569. *Martinus Radzanowski in Radzanow, Vexillifer Plocen. subscripsit electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. ex Palat. Plocensi.*

Sczawinscij, *hi cum antiquitate Generosa Familiæ, ipsum torrentem virtutum meritorum & trophæorum, intimis pectoribus & virenti diligentia, in posteris suis conseruarunt,*

uarunt, & splendore diuerso in Castris & Senatu exercitato, magnificè illustrarunt. Sunt in Palatinatibus Rauensi in Gostinensi districtu, & Lencicień. notant alij familiam suam de antiqua Sczawin, alij de magna Sczawin, alij de Sczawin noua, quæ nunc Sczawin Borowa appellatur, sed hi omnes eiusdem arboris & lineæ ex parente primo sunt. Ioannes de antiqua Sczawin Masouiæ Ducibus ad obsequia delectus, atq; ab eisdem optimè pro meritis prouisus, sicut Priuilegia Boleslai Ducis testantur. Quod induco ad Familiæ decorem, consolationem & exemplum.

In nomine Domini Amen. Vt gestis mortalium quæ cum defluxu temporum plerumque à memoria dilabuntur, perpetuitatis robur accedat. Nos Boleslaus Dei Gratia D. Masouiæ, notum esse volumus quod contemplantes grata nobis seruitia Ioannis de Sczawin antiqua, villas nostras Sczawin Magnum, & Wlosczanow damus ei & conferimus, eiusq; hæredibus iure hæreditario & in perpetuum possidendas, cum omni iure Ducali Ensis videlicet & baculi, liberantes ab omni solutione. Dantes eidem de speciali gratia potestatem tàm capitis inter ipsos villanos dictarum hæreditatum iudicandi & pænas percipiendi, & villas prædictas ab omnibus seruitijs Ducalibus, belli, Castri ædificationis, recipiendi odoriferum canem, conducendi milites equis, liberamus. Quod sigillo nostro maiori muniuimus. Datum 1299. in Troiczyn, in die Sancti Laurentij.

Dadzibogius Sczawinski, eximius miles & optimis bellatoribus comparandus, & inter ciues sinceros Mecenatibus annumerandus. Hic tanta Vladislao Duci Lenczyciensi & Dobrzynensi reddidit obsequia, vt pro benè meritis Fortalicium Ozorkow cum molendino aliisq; attinentiis ab ipso æuiternè concessum receperit. Habent Priuilegium donationis, de Data Lencicia 1344. die S Catharinæ. Dobieslaum Palat. Rauensem, & Dacibogium Marschalcum Ducis Masouiæ, referunt literæ Ducis Masouiæ Semouiti, qui diuidit bona inter illos 1355. Dobieslaus accepit Sczawinum magnum, Dacibogius Sczawinum antiquum. Data in Gostyn, in Vigilia SS. Petri & Pauli. Ioannes Pincerna Lenciciensis, Dobieslai Nepos, quem Acta referunt 1466. Hic ex Crodzanowska reliquit Petrum, & filias quinque, Sophiam Bielawscij, Annam Chotowscij, Riboscij, & Wierzbowscij coniuges, & Monialem in Plocensi Monasterio. Petrus filius Ioannis, qui ob dignitatem morum, iudicij & generis, habuit in consortem Pauli Wolski Supremi Cancellarij, Præfecti Gostinensis filiam Annam, armorum Lábęć. Notabat Familiam de Magna Sczawin. Ioannes Castell. Sochacouień. fuit, reliquit filium Paulum, & filias Sophiam, Sierpscij Castell. Ripineń. post Gostomscij Palatini Rauensis, Annam Stanislai Vchanski, Palatinidæ Plocensis, demùm Castell. Rauensis, Heduigim Bartholomæi Szamowscij coniuges. Paulus filius Petri, qui ob insignia merita atq; grauitatem & constantiam, Sereniss. Reginæ Annæ Hoffmagister designatus, Castell. Lanciciensis, Præfecturis Sochacouien Belzen. Varecen. à Sereniss. Regibus honoratus fuit. Reliquit cum Anna Duninij de Viazd Dapiferi Lanciciensis filia Samuelem, Andream, Paulum & Ioannem, & filias Catharinam Krasinscij Succamerarij Ciechanouien. Annam Herburti, Sophiam Grabscij Capitanei Crusuicen. Barbaram Michaelis Sokolowscij Castellani Gostinen. Capitanei Bresten. & Rogoznen. consortes. Ioannes filius Pauli, floridam ætatem perfectam virtute vt reddidit, cum Vilkanowska fœdus matrimonij suscepit, ex qua reliquit Paulum & Ioannem. qua mortua, cum Vrowiecka tenuit vinculi sacramentum, ex qua suscepit filios & filias. Prænominato Ioanni ex diuisione bonorum cesserunt bona Arx, cum Oppido Wiazd in Lencicień. Palat. & alia bona in Podlachia Oppidum Waniewo. Paulus filius Pauli, vir iudicio, dexteritate, experientia negotiorum Reipub. & consilio summus. Hinc primò Castell. Brzezinensis post Palat. Podlachiæ, reliquit cum Gostomska Thomam, Franciscum & Ioannem virum spiritualem. Dadzibogius seu Deodatus, Marschalcus Ducis Masouiæ, germanus frater in capite positi Dobieslai in Sczawin vtraq;, reliquit filios Nasiegnieuum & Sieciechum, qui coram Semouito iuniore Duce Masouiæ bona Parentum

inter se diuiserunt in Gostinin 1380 Nasiegnieuo cessit Sczawin nouum, Sieciecho antiquum. Erat ex vtroq; parente meritis, dignitate, titulo eximia posteritas, sed ex Sczawinsciis de antiqua Sczawin pauci reperiuntur, est ex Stanislao Marcianus, ex Christophoro Thesaurario Gostinensi, est filia à Korycinska Adami Zelesciij consors, quæ Sczawin antiquum resignauit Iacobo Sczawinski Palatino Bresteńsi, sicut etiam à Stanislao Sokolowski acquisiuit idem Sczawin magnum, quem resignauerant Michaeli Sokolowski, Samuel & Andreas filij Pauli Sczawinski, Castell. Lancicień. Andreas filius Nasiegnieuij, cum diuisione bonorum accepit Brochow posteritas ipsius Brochowsciij nuncupata. Niemierz alter filius Nasiegnieuij Thesaurarius Gostinensis, accepit diuisione Sczawin nouum ad quod acquisiuit villas Kamieni Guzow, & Rybie à Martino Rogalá Castell. Vladislauiensi, sicut literæ Semouiti Ducis Masouiæ datæ in Sochaczow Anno 1415. testantur. Et à Dadzibogo germano fratre Cantore Plocensi, sortes in villa Walissew, 1414. acquisiuit. Obijt Niemierza relicto filio Sasino 1417. Sasinus Niemierze Sczawinski filius, vir potens, iudicio, bonis, & armis sicut ex collatione titulorum & dignitatum colligitur. Erat primùm Venator Gostin. vt ex inscriptione in Iudicio Gostineń. facta suæ parenti, in Anno 1420. apparet. Demum Iudex Terrestr. Gostin creatus, sicut ex subscriptione Priuilegij pacis & concordiæ, inter Vladisl. Pol. Regem, & Magistrũ Prussiæ Paulum de Rusdorff 1436. colligitur. Postmodum erat Castell. Ploceń. vt ex multis literis habemus, reliquit ex Barbara de Oporow quatuor filios, Petrum, Ioannem, Nicol. & Sasinum, constat hoc ex Actis Gabineń. Terrestr. A. 1465. vbi granicies firmant cum aliis Sczawinsciis Petrus & Ioannes, & sese obligant prosua Parente, & Fratribus Nicolao & Sasino, ibidq; se nominat filios Sasini ex Niemierza Thesaurar. Gostineń. Petrus 1 filius Sasini ex Niemierza Succamer. Gostineń. hic dum alij duo fratres steriles decesserunt, cum Ioanne fratre bona inter se diuisa confirmat Actis Castrensibus Lenciciæ 1473. Ex Margareta Gulczewska reliquit Ioannem, Nicolaum, & Albertum, quæ cum filiis à Nicolao de Bronno Bronski acquisiuit bona Bronno, Wyczalkow, Karlowo, Resignatio hæc Lenciciæ 1487. in Actis Castrensibus extat. Ioannes germanus Petri, eò quod Parens suus Sasin ex Niemierza Ploceń. Castellanus vocaretur, ipsum quoq; plebs Ploccium vocare non destitit, præscindendo Castellaneatum, & ita ex illo in Lenciciensi Palatinatu creuit Familia Plocciorum, qui verè sunt Sczawinsciij soientq; se in Actis titulo Plocki, seu Sczawinski nominare. Ioannes filius Petri, Subdapifer Gostinensis, vir bellicis actibus atq; obsequiis in Rempub. & Patriam præclarus, plurimisq; Regibus optimè meritus, Ioannis Adalberti, Alexandri, & Sigismundi primi Regum Rothmagister in Moschouiam, Moldauiam, cæterasq; expeditiones, à quibus digna meritis præmia reportauit. Tenuit matrimonium cum Catharina de Subsko Vexilliferi Lenciciensis filia, cum qua & Subsko bona accepit, erexit fortalitia munitissima duo in Subsko & Ozorkow, bonis acquisitis à Ioanne de Chodow 1519. Diuersimodè notabat familiam suam à Subsko, à Bronno, à Ozorkow, recesserant enim quondam à Sczawinsciis bona Ozorkow. Obijt Anno 1585. Ætatis 77 Reliquit Petrum, Stanislaum, Christophorum, & Simonem, filias autem Mathiæ Wysocki Iudicis Terræ Lencicień. Margaretham, Ioannis Zielenowski Catharinam, Ioannis Biernacki & Sophiam Virginem. Horum trium fratrum, dum Christophorus illorum quartus, eximius miles pro Patria, & decore Familiæ, cum Sieniawski Exercituum Duce pugnando, ad Seretum cum Tartaris & Valachis Anno 1538. occubuit. Est diuisio bonorum in Castro Lenciciensi post obitum Christophori facta, in Anno 1540. Nicolaus alter filius Petri steriliter decessit. Albertus tertius filius, resignatis bonis miles in Podoliam, splendoris familiæ gratia & meritorum descendit, atq; ibidem domicilia sua constituit, reliquit ibidem filium Andream Sieciechum Tribunum Cameneceń. virum opibus & marte clarum, qui vnicam filiam reliquit Kalinowsciij consortem, quæ progenuit Valentinum Kalinowski Capitaneum Camenecensem, moderni Martini Kalinowski Palat. Czerniechouiensis parentem. Petrus Ioannis filius, vitam spiritualem elegit, & citò in feliciorem vitam transijt, bona ipsius fratribus cesserunt. Stanislaus alter filius Ioannis, hæres

in Subsko

in Subsko cum Helisabeth Fælicis de Trabki Trabski, armorum itidem Prawdzic, tenuit sacramentum matrimonij ex qua suscepit filios Paulum 1546. & Nicolaū 1547. & filias quinque Heduigim primùm Borzewscij, post Petri Lasoccij Pincernæ Dobrzynensis consortem, Catharinam Monialem Priorissam Monasterij Strzelinensis, Annam Erasmi Zielenski, Agnetem Georgij Garwaski Capitanei Gostinensis consortes. Paulus filius prædicti Stanislai, Incisor Reginæ Annæ, multarum linguarum & peritiæ nationum externarum singularis vir. Obijt celebs 1598 Nicolaus verò illius germanus ex Castellano Brzezinensi, postea Lenciciensis iuuentutem Marti consecratam, in maturitatem decentissimam animi & morum deduxit prouectiorem ætatem, Rothmagister vbi trophæa splendida domui suæ appendit gloriosè, constituit vitam matrimonio pacatam cum Agnete de Glewo Lasocka. Quibus cum prolem secreta Dei ordinatio non concessit, Virginum Sacratarum Ordinis Præmonstratensis Monasterium Lenciciæ fundarunt 1603 bonis Subsko vtraq; cum alijs villis consignatis, atq; Ecclesia de lapide vna cum Monasterio erectis, & lapidem in Ciuitate Lancicień. omnemq; supellectilem in auro, argento, cum tapetibus sericis illis redditis. Sepultus ibidem cum tali Epitaphio.

D. O. M.

Illustri Domino NICOLAO SCZAWINSKI in Subsko Hæredi,
Castellano Brzezinensi, ac demum Lanciciensi.
Cuius
Amorem in Patriam, Res in bello Moschouitico sub Stephano Rege
præclarè gestæ, & Commissiones peractæ,
Dexteritatem Legationis ad externos Principes, discordiarum moderationes,
Pietatem in Deum, Templum hoc cum Monasterio à fundamentis erectum,
bonisque abundè locupletatum, testantur.
Anno 1620. die 8. Maij. vita functo Patruo suo, ex fratre Nepos Ioannes Simon
Sczawinski Capitaneus Lanciciensis fieri fecit.

Simon tertius filius Ioannis Castellani Inouladslauień. Capit. Gostinensis, vir dexteritate animi, peritia iuris, prudentia agendi, sinceritate iudicij, grauis & mirandus. Quapropter maxima negotia Regni illi à Sereniss. Regibus commissa fuerant, à Sigism. August. legatio ad Regem Daniæ, & Comissio Gedanensium ex Comitijs Lublineń. vt Cromer. Bielsc. *referunt, dum Simonem Subski, hoc est à Subsko Sczawinscium memorant* fol. 656. Bielsc. *Ex altis Comitijs Quartæ Regiæ, ad correctionem Iurium 1589. deputationes expediuit strenuè, vt in Constitutionibus videre licet. Habuit in consortium matrimonij, primò Stanislai Puczek de Przeclawice filiam, cuius reformatio in Actis Lencicień. 1541. extat, secundò Annam Arnolphi Vchanski Palat. Ploceń. Capitanei Wysogrodeń. filiam, cuius reformatio & dotis ampliatio ab Illustr. & Reuerendiss. Archiep. Gnesneń. Patruo suo Lanciciæ 1569. Reliquit ex illa Iacobum, & filias Dorotheam Nicolai Krzykowscij, Margaretam Pauli de Beldow Castell. Brzezineń. consortes, Helenam Monialem Virginum Sacratarum Priorissam in Strzelno. Obijt hic Castellanus 1589. Ætat. 74. sepultus Gostinini cum perpetua fundatione pro mortuis. Iacobus filius Simonis Palatinus Bresteń. Capit. Lencicień. Bloneń. Gambineń. vir quàm genere illustris, tàm morum grauitate & virtutum ornatu præcelsus, & sicut Regum & legum obseruantissimus, ita Reipub. & Patriæ studiosus amansq;. Habuit in Sacramenti vinculum Annam Ioannis Karnkowski Castell. Lendzensis Capit. Lenciciensis filiam neptem Stanislai Archiepiscopi Gnesneń. ex qua suscepit vnicum filium Ioannem Simonem, & filias Mariannam Andreæ de Rudnik Biskupski in Kempno & Russowo hæredis, Catharinam Stanislai Krasinski Palatinidæ Ploceń. Capit. Nowomieiscensis consortes. Agnetem Sanctimonialem Præmonstratensium Lenciciæ. Anna Stanislai Ciosnowscij coniunx. Alteram consortem habuit Sophiam Michaelis Sokolowski Castell. Gostineń. Capitanei Brestensis & Rokozineń. filiam, ex Barbara Pauli Sczawinski Castell. Lencicień. quondam progenitam,*

genitam, ex qua ſuſcepit tres filios duorum nominum, Paulum Ludouicum, Samuelem Conſtantinum, & Iacobum Adalbertum, Capit. Gambineń. optimæ ſpei & educationis, quos bono Reipub. & Patriæ optimè intenta parens, ad exteras nationes, maioris profectus literarum, morum, virtutumq́ gratia tranſmiſit. Filiæ ex ipſa Tereſſia & Conſtantia, quarum Tereſſia nupta Generoſ. Ioanni Zawádzki, Capit. Swieccń. & Olſtineń Ioannis moderni Palatini Pernauień. filio, iuueni exterarum linguarum, & morum peritiſſimo & compoſitiſſimo. Conſtantia verò Anno 1642. nupſit Generoſo Martino de Walewice Walewſki, Adami Caſtell. Syradień. ex Anna Koniecpolſka progenito filio, qui in Caſtris Regni, ſub vexillo Auunculi ſui Illuſtriſſ. Koniecpolſki Caſtell. Crac. Ducis Supremi Exercituum Regni diu militauit. Obijt Palat. Breſteń. plurimis commiſſionibus expeditis, & Sacramentis Eccleſiæ munitus in Sczawin & Lenciciæ ſepultus, ad præſentiam Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Epiſcopi tunc Cuiauienſis Lubinſki, moderni Arch ep. Gneſnenſis. qui ſacrificium incruentum in die ſepulturæ ipſius perficiebat, & in præſentia Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ Epiſcopi Kijouienſis Sokołowſki, qui ſermonem ad populum merita & vitam demortui prædicando habuit. Cui Epitaphium è marmore erectum, his honoratum manet.

D. O. T. M.

IACOBVS de Sczawin in Ozorkow, PALATINVS BRESTENSIS, Lancicienſis, Blonen. Gambinen. Capitaneus, Simone Caſtellano Inouloclauienſi, Capitaneo Goſtinenſi Patre, & Anna de Vchanie Arnolphi Vchanſki Palatini Plocenſis, Capitanei Viſogroden. filia matre editus. Pueritiam in externis nationibus, Adoleſcentiam in aula Annæ Iageloniæ Reginæ, Iuuentutem in Valachicis & Moldauicis bellis. Aetatem virilem in obeundis grauiſſimis Reipub. functionibus tranſmiſit. Primùm Succamerariatu, mox Capitaneatu Lancicienſi auctus, vtrobiq; nomen & famam meruit, repreſſa domitaque graſſantium licentia. Præfecturæ & Ciuitati pacem reſtituit. Arcem Lancicienſem proprijs impenſis refecit, amplamque & eminentem reddidit. Capellam hanc ſuis & poſterorum Cineribus deſtinatam à fundamentis excitauit, & cenſu perpetuo dotauit. Difficili tempore Reipub. iteratis vicibus Marſchalci dignitatem in Comitijs Generalibus Regni dexterè & laudabiliter peregit. Ob ea & multiplicia in Rempub. in toga & ſago merita, grauiſſimo Sigiſmundi III. Regis Pol. iudicio, primarij in Palatinatu Breſtenſi Senatoris faſces & dignitates adeptus, integerrimus partes abundè adimpleuit. Ingruentibus verò retroactis annis in Ruſſiam Tartaricis ſplendidam Equitum turmam ſtipendijs proprijs Præſide Ioanne Capitaneo Lancicienſi primogenito ſuo infeſtis ſignis obiecit. Idem Patriæ ſubſidium contra Guſtauum Adolphum Pruſſiæ oram annis proximis infeſtanti geminatis vicibus tulit. Poſt arduo tractatuum pacis negotio Commiſſarius delectus interfuit, eamque muneris functionem pro Regia & Reipub. dignitate præclarè obiuit. Plenus dierum & diuinæ benedictionis, gloriæ ac nominis ſatur, dum Nepotes ex filijs & filiabus ſuis primæ coniugis Annæ à Karnkow ſuſceptis, ſenectæ ſuæ ſolatia videt, ex communi fati lege, inter amplectentium manus, magno coniugis, liberorum, totiusq; familiæ mœrore eripitur in Sczawin, auita Maiorum ſuorum ſede, v. Febr. 1637. Aetatis 60. Sophia à Warzywow Illuſtris D. Michaelis Sokołowſki Caſtellani Goſtinenſis, Capitanei Breſtenſis & Rogoznenſis filia, mæſtiſſima coniunx amoris ergô fieri curauit.

Ioannes Simon Iacobi filius, Caſtellanus primò poſteà 1643. Palat Breſtenſis, Capit. Lencicień. qui in exteris nationibus floridam iuuentutem reddidit maturam, non annis at iudicio, vt redijt nuntius ad Regni Comitia electus ibidem Sereniſſimo Regi in obſequia obligatur. Demùm ad negotia Caſtrenſia atq; militaria, quæ potiſſimum nobilis familiæ dignitatem illuſtrant & renouant conuertit animum, atq; ſimul cum Illuſtriſſ. Præfecto Exercituum Tartaros ad Martinouum confudit & oppreſſit, poſt Commiſſionem armatam cum rebellibus Co-

ſacis

facis 1624. ad Krukouiam compleuit, cum Generoso D. Odrzywolski, deuios desertosq; campos Turcis, Scythis, & Valachis ad insidias Regni electos, nedum adijt, sed vsq; ad oram Thebiniæ excurrit, & captis aliquibus Tartaris Supremo Exercituum Præfecto reddidit, quo & nomen sibi, & commendationem ad Regiam Maiestatem conciliauit. Dùm verò Gustauus Prussiam inuasit, ille in centum quinquaginta viris & equitibus ad Gostininum Sereniss. Regi occurrit, propriisq; expensis anno medio militem detinuit, multisq; occasionibus hostem repressit, & ad Gniew Castrum audacis fortitudinis signum ex sclopeti globo ad humeros reportauit, non desijt omni necessitate oblata reddere Patriæ amorem, Reipub. obsequium, amicis consilium, omnibus beneuolentiam, multis vicibus ad Comitia Regni Generalia Nuntius, inde vt plurimùm Deputatum ad Radomiam vel Rawam egit, ad compositionem inter status, tùm ad Tribunalitia Regni sæpiùs electus fuit. Hunc P. Albertus Piglowski Societatis IESV, *in suo Centenario celebrauit tali Elogio.*

Ioannes Simon Sczawinski Castellanns Brestensis, Militia domique clarus, magnæ Familiæ decora factis cumulauit. Candidus apertusque animus, vbi parere didicisset, consulere Patriæ meruit. Senatoris officium extra impetum generis, generositate sua vti se scire ostendit, assuetus imperare sibi. Cupiditatibus alienis obsequi nesciuit. Ambitionem mediocritate elusit. Nusquam memor eorum quæ sui ipsius faciunt obliuisci. Ita maiestatem temperauit, vt humanissimus optimusque exstiterit. Vir sincerè blandus omnibus, amare nouit non hamare. Tam Regi Regnoque, quàm Religioni & Deo proficuus. *Tenet matrimonium cum Regina de Bogusławice Lucæ Sierakowski Castell. Ledzneń Senatoris eximiæ virtutis filia, Ioannis Palat. Lencicień. nepte, accepit cum illa bona in Cuiauia non modica, suscepit ex ea nunc viuentem vnicam filiam Barbaram Domicellam. Quibus benedicere dignetur Dominus benedictione timentibus Dominum. Videat bona superna Ierusalem, & filios filiorum suorum, pacemq; Israel in eis.*

Brochoccij, *qui diuisa bona cum Sczawinscijs & sunt verè Sczawinscij habuerunt. vt in Genealogia Sczawinsciorum apparet. Primus huius cognominis erat Andreas filius Nasiegneuij Sczawinski, cui cùm ex diuisione bonorum acceperat Brochow, appellatus erat Brochowski, & ab eo descendentes posteri appellantur Brochowscij. Huic post celebrem ad Gruneualdum de Cruciferis victoriam, Vladislaus Iagelo Rex anno 1410. Ciuitatem & arcem Morag in Prussia, & Præfecturam illius arcis commiserat, vt* Bielscius *in Annalibus anno supra posito pag. 302. refert. Ex horum Brochowsciorum numero Anno 1642. Castellanus Zakrocimensis vir prudens & militia clarus obijt.*

Trabscij, *& hi ex Sczawinsciis veniunt, sed ob diuisionem bonorum, ex qua illis cesserant bona Trabki, & ideò vocati sunt Trabscij.*

Łáscij *in Palat. Belzensi, perillustris genere & victoriis de hoste Patriæ semper clara familia. Ioannem Łáscz Succamer. Podol. Cap. Zinkouień. referunt Historici sub Anno 1453: qui Administrator Zinkouiensis arcis cum esset Tartaros onustos præda ad Treboulia redeuntes ad Krasne, cum Administratore Arcis Laticouiensis, Ioanne dicti Niemiec, & Mathia Arcis Miedzibozensis administratore audacter inuasit, fudit, occidit, captiuos & spolia eripuit.* Miechouius lib. 4. Cromer. lib. 22. fol. 344. Bielsc. lib. 4. *Oppressus à multitudine Tartarorum vnà cum Bartholomæo Buczacki Capit. Podoliæ* 1457. Biel. fol. 412. *Lazarus de Tuczap filius Ioannis, Venator Belzensis, Capit Tysouień. vir bello & animo, filius Martis. Tartari dum oram Belzensem infestabant, atq; omnes terrore & periculo replessent, ille cum pauca manu in Tysouiensi arce remansit, atq; cum Tartaris alacriter dimicando, illos ab arce repressit & fugauit. Et quia intempestè excurrentibus iam vndiq; Tartaris*

 per

*per campos Belzensis Terræ consortem in Grabow remiserat seruis sequentibus dominam præ-
cepit, vt à tergo vadant equestres hastis serico adornatis receptis, vt si hostis grauis adesset à
longe conspectis hastis copias imaginarent, nec currum via lata persequeretur, eo modo redu-
cta fuit securius illius consors, dum non auderent illam diuertere Scythæ in partem. Reliquit
plures filios sed diuersis prælijs occubuerunt duobus superstitibus, filiæ illius Agnes Dębowscij
Palatini Belzensis, Capit. Rubießouiensis consors, ex qua filia nata Tęczynscij Palat. Crac.
Capit. Rubießouień. coniunx. Alexander Lazart Reginæ Bonæ Aulicus, cuius ex gratia
obtinuit Præfecturam Kowelensem, post discessum illius assumpsit Præfecturam Chelmen-
sem Succamerarius Belzeń plurimis annis in Castellanum Czerscensem vocatus, confirma-
tusq; fuit. Erat vir ingenio, consilio rerum, Reipub. & bonorum expertus, legationum ad
Comitia Regni continuus, erexit arcem Lasczow, à quo posteritas familiam notare incæpit,
antiqua de Tuczap obliterata, filij ipsius cito decesserunt, ex quibus Martinus maturus lite-
ris & virtute Archidiaconus Gnesneń. Crac. Louiceń. Canonicus, Secr. Regis Stephani fuit.
Alexander alter filius Alexandri miles strenuus, qui ad Tczouiam in Prussia optima enco-
mia fortis animi retulit, dum occisis aliquot hostibus, afflictus vulnere, equum traiectum
globo in feruore belli reiecit, & alterum agiliter conscendit & pugnauit. Ioannes 3. filius
Alexandri, Succamerar. Belzensis, Capit. Chelmeń. & Tysouiecensis. Hic iuuentutem li-
teris, moribus, & linguis exercitatam obsequiis Ferdinandi Imperatoris semper August. de-
stinauerat. Tempore Interregni post Henricum Regem, pro parte electi Stephani Regis stetit,
atq; à corona militum ad Reginam Annam an consentiret Stephano electo missus fuit, quod
ad coronationem ipsam fideliter cum strenuis bellatoribus defendit, atq; pro meritis, his ti-
tulis cum Incisoris officio ad mensam Reginæ, adornatus extitit, reliquit cum Anna Wielo-
polska, quæ primùm erat Strzale consors filium Ioannem. Martinus Lascz Tuczapski, vir
marte, ingenio, & bonis eximius, quem plurimi Senatores in consanguineum assumere desi-
derarunt. Habuit in consortem Nisciccij Petri Palatinidæ Belzensis filiam. Paulus Tu-
czapski Lascz germanus Martini, vitæ militaris eximius obseruator. Stanislaus Lascz
Rothmagister S. R. M. qui propriis meritis maximè illustrauit familiam, suscepit domicilia
in Podolia, vbi & honoribus in Palatinatus condecoratus fuit. Samuel Lascz Vexill fer
Podoliæ, ex Karapczyiowska progenitus Castrorum Regni Supremus custos, Owrucensis &
Caniouiensis Capit. & multarum cohortum Regni fælicissimus ductor. Hic à decimosepti-
mo ætatis suæ Anno, totus Marti deditus Rothmagistri dignitatem strenuè obiuit, expeditio-
nem nullam intermisit, propriis sumptibus numerosum militem conseruauit. In expeditione
Moschouitica summa indicia fortitudinis declarauit, in Prussia contra Gustauum experien-
tiæ militaris trophæa deduxit, contra Osmanum & Abasium viri & bellatoris eximij nomen
reportauit ex Cosacis rebellibus triumphum ad Kumeyki & Starzec detulit. Habent consin a
tutorem Patriæ perpetuum defensorem. Andreas Lászcz Nieledew, Tribunus Hrodlensis qui post
ornatam nobilibus actibus iuuentutem, matrimonio contracto reliquit Georgium Pocillato-
rem Archiepiscop. Gnesneń. & Primatis Regni Iacobi Vchanski, Stanislaum, Florianum,
Nicolaum, viros moribus educatione decentes, & militaris expertos. Andreas Lászcz de
Obrowiec, Tribunus Lubacouiensis optimus, meritus Patriæ, reliquit ex Rudgerowna Pau-
lum, in exteris nationibus literis, exercitio militari, & linguarum peritia eximium. Bar-
tholomæus Lászcz, germanus Andreæ à bonis Kobelski nuncupatus, maiorum merita sequen-
do militiæ gnarus, post contractum matrimonium reliquit prolem. Stanislaus Lászcz Strze-
mielecki regnante Sigism. Augusto Rothmagister strenuus, qui ad Regem Stephanum ele-
ctum legatus à Repub. cum aliis fuerat. Venceslaus de Strzemielec, Venator Belzensis sub-
scripsit electionem Vladislai IV. ex Palat. Belzensi, & Petrus de Strzemielec ex Palatinatu
Calisiensi.*

Parisij de Parißewo, *Antiqua & meritis clara familia, sicut dignitates & tituli
illorum luce clarius demonstrant. Venceslaus Paris Castel. Varsauien. Cer-
scensis*

ſcenſis Præfectus, qui Priuilegia vnionis M.D.Lit.Podlachiæ & Volchiniæ ſubſcripſit. Ioannes Paris Tribunus Varſauien. Aulicus & Secret Sigiſmun-Auguſti. Priuilegium vnionis ad Regnum Podlachiæ & Volchiniæ ſubſcrip. Hieronymus Paris Palatinus Maſouiæ. de quo in origine Polonorum Chriſtophorus Varſeuicius: Tu, maioresq; tui omni in memoria Senatores laudatiſsimi Catholici ſemper fuerunt, & tu demum ijs præes, qui auitæ Catholicæ religionis aſſertores maximi ſunt, & toto Regno illam vnā Prouinciam Maſouiam hoc errore ſeculi ab hæreſi immunem conſeruarunt. *Quæ ipſa laus toto terrarum orbe laudum eſt maxima atque clariſſima. Reliquit filios Adamum Capit.Cerſcen. vt ex terra ſubſcripſit elect.Vladisl. IV. Erat poſtmodum Caſtel.Varſauien. demum Cerſcen. reliquit filium Capitan. Cerſcen. Sed dum illi conſors filia Andreæ Gorſki Palat.Maſouiæ ad ſuperna domicilia meritis Chriſti conceſſa tranſijt, ille ad ſpiritualem vitam animū conuertit; ſed quia virtus ſub modio magis quàm lumen occultari nequit, ibi etiam in Canonicum Crac.adſcitus, Præpoſitus Canonicorum effectus, humanitatis,beneuolentia,humilem Deo ſpiritum neſcit obrumpere. Enatat enim virtus olei grauedine ad imum demiſſa. Illius germanus frater Sigiſmundus ex Succamerario Cerſcenſi Caſtel.Varſauien. poſtmodum Cerſcen. Potior erit certando virtute altiora mereri. Ex his deſcendens Andreas Hieronymus ſubſcripſit electionem Vladislai IV.*

Wierzbowſcij *in Podlachia de Kuchmiſtrzowo, ex quibus Notarius Wiſcenſis & Podlachiæ optimè meritus Reipub. morum grauitate, & nobilis actus in domo præſtantiſſimus. vnde Scholam virtutum educationis gratia iuuentutis nobilis eius domicilium fuit. Profectò laureis coronanda familia, quæ hoſpitio contegit Martem cum Pallade.*

Bietkowſcij *in Maſouia. Stanislaus Notarius Wyſogrodenſis, alij obſequia Annæ Reginæ Poloniæ retulerunt.*

Cybulſcij *in Maſouia in Wyſogrodenſi terra. Alexius Cybulſki Subiudex terreſtris ibidem annis* 30. *Iudex terræ annis* 20. *Profectò quem iuſticia diuina ad pœnas Cambiſeas non condemnauit tantorum annorum decurſu, ſignum eſt iudicem futurum iniquitatum mortalitatis in cælo. Reliquit filios, Ioannem Tribunum Wyſogrodenſem, Matthiam Caſtel.Wyſogrod. Andream Pincernā Wyſogrod. Adamum Canonicum Plocen. & Chriſtophorum. Filias Annam Wroblewſki Subiudicis Wyſogrod. Catharinam Nieborſcij conſortes. Adamus germanus Alexij poſt exercitatam iuuentutem in aulis Principum & Caſtris, contracto matrimonio reliquit Iacobum & Iudam, qui in poſteris vitæ ſuæ exemplar depinxerunt.*

Brudzynſcij *eiuſdem diuiſionis cum Latalſcijs Albertū tantæ fortitudinis refert fuiſſe* Biel. *vt viros ſex onuſtos ſago eleuaret, & ſuper equū ſedendo ſi portam manibus compreſit,eleuabat equum à terra conſtrictum pedibus.*fol.502.*Erat Aulicus Alexandri Regis. Ioannem refert* Ianuſ. f. 118. *Stephanus* Brudzynſki *ſub*

sub Casimiro Iagellonide in Prussia ad Choynicjam in prælio occisus 1440. *Iacobus venator Calissiæ, qui à Sedziuoio Czarnkouio Castellano Satocensi acquisiuit villam Zakonowo* 1485. *Iacobi filia consors Popowscij annos centum vixit, filius eius erat prænominatus Albertus Administrator Abbatiæ Trzemesnensis, reliquit Albertus ex Lubrzanska Ioannem, Andream, Iacobum, Nicolaum, Mathiam, Albertum, Martinum, Gasparum, Melchiorem, & filias Agnetem Padniewscij. Sophiam, Annam, Reginam. Mathias filius Alberti, vir egregius venationi dans operam, reliquit Ioannem in exteris nationibus, educatio celebri excellentem. Albertus Alberti, in Curia Imperatorum Caroli V. & Ferdinandi collegit optimi ciuis documenta, demùm ad Onixtiam & Posuolum miles, in Liuonia & Moschouia. Postmodùm Custos Cracouień. Gnesneń. Sendomirień. Canonicus. Martinus* 3. *filius Alberti, Burgrabius Krzcinscensis, libertatis tutor veneno sublatus, reliquit ex Popowska armorum Nowina. Mathiam, Albertum, Nicolaum, Stanislaum, Stephanum, Annam & Agnetem. Ex quibus Matthias in Germania, in Hungaria, & in Patria cum Ioanne Zamoyski Supremo Exercituum militaria trophæa collegit. Nicolai filius Albertus Subpincerna Posnaniensis, iuuentutem suam in exteris nationibus probauit, inde reuersus tenuit matrimonium cum Przyborowska ex armis Abdanck, Stanislai Przybowski Castell. Rogozneń. filia, ex qua suscepit filium Stanislaum, optimè spei iuuenem, in Italia modo studiis incumbentem. Gaspar Brudzinski,* 4. *Alberti filius, vir animi & fortitudinis inter propinquos in tumultu occubuit.*

Rynaczewscij, *eiusdem quoq; diuisionis cum Latálsciis, à bonis appellationem sortiuntur.*

Nieborowscij, *peruetustam nobilitatem generosis actibus, piisq; virtutibus ornarunt. Christinus Nieborski Canonicus Plocensis, qui post decessum Iacobi primi Episcopi Plocensis, electus fuit à filiis Ducibus Masouiæ Semouiti, in Episcopum Plocensem, parens autem filiorum voluit Stanislaum Páwłowski, Archidiaconum armorum Pierzchálá, & Canonici magis fauebant Christino, sed confirmatus fuit ab Vrbano V. Pontifice Max. Anno* 1425. *Páwłowski, at summis in perturbationibus viuens Episcopus, ab omnibus desertus, in Conuentu Torunensi, Ordinis Prædicatorum à Patribus charitatiuè receptus, ibidem obijt & sepultus, ita sed pluribus verbis Author Episcoporum Plocensium, sub Stanislao Pierzchálá. Mathias Notarius Terrestris Sochacouiencuius filia Catharina erat Arnolphi Potrykowski, armorum Paprzyca. Thomas Canonicus Cameneceń. post Cracouiensis. Gaspar eximius miles, cum Duce in Korec, occisus ad Chocinum Camenetiæ in Ecclesia Prædicatorum sepultus. Albertus & Alexander Alberti filij, Aulici Sereniss. Regis, quorum soror in Podolia Krzywieccij consors. Nieborouium Subiudicem Cracouiensem meminit* Cromerus. *Stanislaus Nieborowski, Subiudex Terræ Sochacouiensis, & Martinus Aulicus & Camerarius Serenissimi Regis Vladisl. IV.*

disl. IV. subscripserunt electionem Vladislai Regis ex Sochacouiensi Terra. Et quia cogitatum suum habent in præceptis Dei, benedictionibus repleti in tempora manebunt.

Nieborscij, *erat Subiudex Visogrodensis, qui ex Cibulska reliquit Adamum Dapiferum Visogrodensem. Aulicum Sigism. August. Regis. Imago hominis est sermo, actus verò nobiles signum sunt viri optimè volentis Patriæ & domui, Adrianus Thesaurarius Nouogrodensis, & Albertus ex Visogrodensi Terra, electionem Vladisl. subscripsit.*

Zaiąckowscij, *in Cracouien. Palat. Paulus Iuris V.D. Decanus Clecensis, Scholasticus Crusuicensis, Secr. R. M. à Sereniss. Stephano Rege ad Gregorium XIII. Legatus, vt Reinoldus Heidensteinus lib. 1. refert. Albertus Záiackowski Abbas Vagrouecensis, ad correctionem Iurium deputatus, Anno 1589. Martinus ex Ciechanouiensi Terra electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

Smarzewscij, *in Dobrzynensi Terra qui ex Ciechanouiensi districtu ibi consederunt. Stanislaus experientia bellica clarus, non dissimiles reliquit filios Reipub. Nicolaum & Stanislaum. Erat Smarzewski Canonicus Camenecen. in Podolia. Præpositus Buczacensis, verus religiosus, eleemosinarius in ieiunijs austeritate, qui nunquam puluinari ad quietem vsus fuit, sepultus Buczaciæ. Erat alter Smarzewski Iudex in Palatinatu Russiæ Hebræorum, peritus in iure nobili, qui post Presbyter factus & Parochus Tlumacensis, atq; in arce Leopolień. beneficiatus, moriendo pias legauit eleemosinas, præcipuè Conuentui Leopolien. Sacratissimi Corporis Christi florenos mille contulit, cuius animæ sit dominus misericors. Stanislaus ex Dobrzynensi Terra, subscripsit electionem Sereniss. Regi Vladisl. IV.*

Bielscij, *in Palat. Crac. & districtu Zatoriensi, quorum præclara virtus cum nobilitate coniuncta plurimum elucescit, tam in amore erga Patriam, quàm in laboribus causa ipsius intrepidè perpessit, vnde non defuerant ex ipsorum familia, qui commodo Reipub. consulere volentes, labori & priuatæ vtilitati suæ minimè pepercerunt. E quorum numero fuit Martinus de Biała Bielski (licet à fide Catholica alienus) cuius studio labore, & cura extat Chronica Polonico idiomate conscripta, & in lucem edita, quæ quantum decoris & ornamenti Sarmatico sanguini contulerit, legenti ipsam facilè patere potest. Eius filius Ioachimus errorem parentis sui agnoscens, fidem Catholicam amplexus est, qui non in Historia modò vt pater, verum in Oratoria quoq; ac Poëtica arte, omniq; politiori literatura egregiè versatus, quo nomine à Ioanne Cochanouio, Andrea Vricesio, Thoma Dresnero, Sebastiano Acerno Reyo, atq; alijs æuo illo celeberrimis doctrina viris multum amatus fuit & laudatus. Et vt in itinere conficiēdo, cum duces nacti sumus, securiore animo viā ingredimur, sic ad omnem excellentem laudis & gloriæ cupiditatem, nulla re magis quàm aliorum æmulatione incitamur. Ita & Ioachimus florentissimorum tum in Polonia scriptorum laudibus ad lubricandum incitatus, non aliud scriptionis genus*

nis genus eligere sibi voluit, quàm quod paterno quodam modo & hæreditario iure ad se pertinere putauit, Historiam videlicet gentis suæ quæ a parente scripta, ob hæreseos suspicionem à Catholicis lectoribus penitus neglecta fuit. Quia igitur ad humanam laudem multum pertinere sapientes existimarunt, in prole Patrum decus resplendere, ideò Patris ille nomen volens propagari è suo penu Annales Polonicos, & quidem Polonica lingua conscripsit, vbi & in mortis agone ritu Catholico sacris procuratum. Scripsit & carmen in augurationem Regis Sigism. III. Tum & Panegyrim in nuptias eiusdem.

ADAMI IANISOVII.

Sunt qui vernacula referunt ab origine gentes,
Lingua natiuas Patria iura leges.
Victorias numerant maiorum stemmata pingunt,
Non pauci laudes hinc meruere suas.
Inclyta Lechiadum Bielscij dum gesta recenses,
Patria debetur gloria prima tibi.

Habuit duos filios, quorum vnus nomine Stephanus natu minor nondum iuueniles excedens annos, totum se militiæ tradidit, vnde pro incolumitate Patriæ suæ in expeditionibus varijs cum hostibus fortiter decertās, cum laude & immortalitate nominis sui plurimis vulnerum ictibus appetitus in Patriā rediit. Cuius in Deum pietas, singularis penitus vniuersis innotuit, præsertim cum intrepidus templū antiquitus in Marci Poremba ab Hæreticis obsessum Catholicæ religionis cultoribus restituit. Quod quidem templum non multò post ipsius cura ab Episc. consecratum est, atq; illud multis fundationibus, alijsq; ornamentis ipsum condecorantibus dotatum posteritati reliquit. Hic gaudebat filijs 4. Michaele scilicet, Stanislao, Petro, & Alexandro, quorum duo iuniores Stanislaus, & Petrus, mundi somnia vana mentientis vmbram relinquentes, & vitam ad quietiorem se conferentes, Ordinem Prædicatorum S. Dominici Cracouiæ amplexi sunt.

Dębscij, *in Płocensi Palat. ex quibus* Paproc. *refert vnum Canonicum Cracou. Paulum, qui postea fuit Episcop. Laodicensis, & Suffraganeus Cracouiensis, sub Illustrissimo Duce Georgio Radziuilio Episcopo itidem Cracouiensi, & Cardinali S. Xisti. Paulum Dębski Exactorem Plocensem habet Constitutio Regni Anni 1593. Martinus Dębski ex Plocensi Palat. Vladislai IV. electionem subscripserunt.*

Giedzinscij, *qui diuisione acceptis bonis Giednia cum Dębscijs, taliter cognominati fuerunt in districtu Ciechanouiensi, ex his aliqui in Russiam venerunt. Paulus Rothmagister S. R. M. contra Michailum Multaniæ Principem, Iacobus Vicesgerens Rothmagistri in Moschouia cum Potocio, ex Anna Pelczanka reliquit Stephanum Ordinis S. Francisci Bernardinum Paulum, qui reddit Patriæ obsequia cum Illustrissimo Campiductore Potocki.*

Golynscij,

Golynscij, *in Mazouia & in Zawkrze, Constantinus & Hieronymus Cubicularius Regis Vladisl. meritis clara familia sed aduersitate lacessita inquit* Paproc. *consolentur. Deus enim tam bonus & misericors est, vt nunquam permitteret mala, nisi tàm potens sit vt ex ipsis possit elicere bona vt inquit* S. Augustinus lib. Enchiridion. *Quandoq; autem præmitur aduersitate vir, vt inquit* Seneca, *quia virtus sine aduersario marcescit. Andreas subscripsit electionem Vladislai IV. Albertus Pincerna Ciechanouień. ex Ciechanouień.*

Brzescij, *eadem domus cum Nieborouiis, & Kobylnicciis in Plocensi Palatinatu. Brzescius Kwaczáłá à Tartaris cum signis Masouiæ Ducum deuictus, reliquit Ioannem Capit. Plocensem, qui habuit filios Fælicem, Paulum, Venceslaum. Albertus Brzeski de Bialossewo, electionem IV. ex Plocensi Palat. subscripsit. Fælix filius primus Palatinus Masouiæ, reliquit filios Lucam, Stanislaum, Ioannem, Alexium. Lucas erat Canonicus Ploceń. Stanislaus miles à vulnere ingenti in facie Siekiera dictus ad vltimum vitæ in Castris. Ioannes verò cum Lubicka reliquit Stanislaum Vexilliferum Wysogrodeń. erat vir dignus & ad negotia Patriæ idoneus, reliquit filios sex. Ioannes autem cum Stepkowska reliquit filios tres. Alexij verò filij erant, Iacobus, Stanislaus, Ioannes Fælix. Paulus Ioannis erat Capit. Lomzensis, Venceslaus autem Ioannis Capit. Plocensis tertius filius, reliquit Andream, Fælicem, Ioannem, Iacobum, & Paulum. Ex quibus Andreas miles eximius, postmodùm in Patria sua Babissow Parochus. Fælix eius frater ex Zaleska suscepit Paulum, Andream & Zawißam. Ioannes eorum frater ex Popielska reliquit Albertum & Nicolaum. Quàm gloriosa generatio, quæ cum posteritate gloriam perennem gignit. Profectò illorum vita non extinguetur, si virtus emori illorum nequit.*

Bogaccij *in Masouia, ex quibus Stanislaus Castell. Ciechanouiensis.*

Nosielscij *in Zakrocimensi Terra, hi verè sunt Radzanowscij, sed à bonis Nosielk, quæ acceperunt diuisione Anno* 1586. *aliter cognominati, sicut eorum diuisiones referunt. Erant in diuersis dignitatibus Ciechanouiæ, & in Zakrocim. Terris. Samuel Nosilski, electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

Bescij *in Chelmensi Terra ex Beßko, ex quibus alij in Cracouiensi Palatinatu, alij in Masouia, in Lenciciensi Palatinatu, ex germanis fratribus consederunt, tertius frater in Chelmensi constitit. Ille in Cracou: Palat. ex Powęzowska reliquit Valentinum militem contra Maximilianum. Hic ex Nowosiecka reliquit Nicolaum eximium militem, & Vicesgerentem Rothmagistri Kazanowscij post Campiductoris Regni, cum quo in Moschouia annis quatuor, ante verò cum Illustriss. D. Strus, tenet matrimonium cum Podgorska.*

Zelenscij *in Rauensi Palat. ea quæ requiruntur in homine, & quæ in viro nobili conantur. Nam virtus, integritas, & probitas requiruntur, amor Patriæ, decus & protectio.*

Rokitniccij *in Dobrzynensi Terra, fratres vnico partu editos eximios milites*

referunt Historici Rothmagistros probatos & fælices Georgium & Valerianum, horum vnus in M. D. Litu. alter in Dobrzynensi Terra, reliquit posteros non dissimilis fortitudinis. Ex quibus Martinus post militares actus cum Sgaracka armorum Rogálá reliquit prolem. virtuti student, nam opes & nominis splendor inuidiam pariunt, virtus autem immota manet. Nicolaus ex Terra Chelmineń. elect. Vladisl. IV. subscripsit cum Ludouico & Francisco.

Szymakowscij *in Ciechanouień. Terra. Desiderarunt in Aula Principum, & in Castris nominis sui conseruare gloriam, nam multum habet momenti Principis integritas, & bona institutio ciuium fortes & virtuosos efficit.*

Poczerniccij *ibidem, educatos animos Reipub. obtulerunt. Nam qui eruditi & rectè educati sunt probant, quod pro ratione temporis expediat. Nicolaus erat Exactor Contributionum Regni in Ciechanouien. Terra* 1589.

Illowscij, *viri militari corona & dignitatibus excellentes. Alexander Sigism. primo sceptra Regni gubernante Tribunus militum Palatinus Plocensis, reliquit filios tres. Historici & in centum bellatoribus Starouolscius singularem virtutem ipsius describunt ad Helipergam & Gustadium. Quod tali Epitaphio complexus est Starouolscius Simon.* Alexandro Ilouio, morum suauitate, animi candore, militiæque artibus claro, ac ob id Equitum in bello Prussico Tribuno, qui cum sæpius de hoste cum nominis Sarmatici gloria insignia trophæa retulisset, interque Sigism. primi Regis Poloniæ reliquos Duces suis meritis conspicuus esset, grata posteritas piè religioseq; functo, hanc ei laudum struem memoriæ causa posuit. de illo Bielscius habet fol. 548. *Ioannes eius filius Pincerna Viscensis, qui Anno* 1588. *subscripsit pacta Sigism. III. Alter filius eius erat Castell. Viscensis, sed ob Graiowscij necem iustitiam Varsauiæ subijt* 1583. Bielsc. fol. 792. *Andreæ nomen erat vnius, vt* Ianusouius in Statuto fol. 801. *habet. Fælix Vexillifer Lomzensis Capit. Stanislaus Subdapifer Lomzensis, Alexander Pocillator Vissensis. Christophorus, Ioannes, Vladislaus electionem Sereniss. Vladisl. IV. Regis, ex Lomzensi Terra subscripserunt, collige viros & exempla ex illis sume.*

Paluccij *ad Prasnisiam, Gotardus Custos Kurzelouień. Canonicus Lenciciensis, Parochus Louiceń. cuius nepotes erant in re militari eximij.*

Gradowscij, *antiqua & præmiis honorata ob digna merita familia. Reddit etiam nunc militarem obseruantiam, sub signis Illustriss. Potoccij Campiductoris Regni.*

Kuklenscij *in Plocensi Palat. ex quibus erat Canonicus Plocensis.*

Gostomscij *in Ciechanouiensi, & in M.D. Litu. sed hi alij sunt ab illis qui erant in Rauensi Palat. armorum Nalecz.*

Kucharscij *in Ciechanouiensi Terra, ex quibus alij in Russia domicilia sua constituerunt.*

Zabiccij *in Masouia, moribus & iure nobili periti, nec martialia illis defuerunt. Erat Succamerarius Zakrocimensis, vt meminit Constitutio Regni Anni* 1591.

Stepha-

Stephanus & Petrus ſubſcripſerunt electionem Sereniſſ. Regis Vladislai IV. ex Zakrocimenſi Terra. Petrus Zabicki de Zabiczyn, Caſtell. Liuenſis ſubſcripſit ex Liuenſi Terra, & Ioannes Tribunus Liuenſis, & Caſimirus S. R. M. Vladisl. IV. & Stanislaus Camerarius Principis Poloniæ Alexandri.

Kukalſcij *in Liuenſi Terra, licet homo externis bonis nihilo eſt melior, conferunt tamen ad comparandam gloriam, & vitam æternam cum dicatur in Pſalmis.* Beatus qui intelligit ſuper egenum & pauperem. *Curant illi & domum & nomen.*

Strozewſcij *in Viſogroden. Terra, Quisquis alienam Rempub. vehementer adamat, ſuam quodam modò vituperat. Illi Spartam in qua nati ſunt defendunt, cuſtodiunt.*

Golembiowſcij *conſecrarunt ſe & ſua bono Patriæ & Reipub. Nam præferenda eſt Reipub. dignitas priuato commodo. Michael Exactor in Parnawa 1595.*

Sękowſcij *in Plocenſi Palat. ex quibus alij in Podoliam tranſierunt, eximij viri in literis, religione, militia, & ob in obſequio Regum & Reipub. Nicolaus Præfectus Nouæ Ciuitatis, & Sachocini Sigiſm. Auguſto, & Sereniſſimæ Reginæ Bonæ ad omnia negotia dexterrimus. Tenuit concredita bona ab ipſo Sereniſſ. Rege & Regina Branſcenſia & Sarazenſcia &c. vt quietationes docent Regiæ 1554. Qui Secretarius R. M. creatus, Nuntij officium prudenter executus fuit, ad Maximilianum Imperatorem, & ad Sereniſſ. Regem Hiſpaniarum, ſicut literæ ab ipſis conſeruatæ, & à nobis perſpectæ teſtantur 1586. Albertus S. R. M. Secretarius ex Dapifero Ciechanouienſi, cui Sereniſſimus Rex in Capitaneatu Chelmeń. florenos mille quotannis etiam prouiderat Præfectus Mlauenſis 1622. Luſtrauit Minorem Poloniam ex Comitiis Regni, & Podlachiam, hanc 1601. illam 1619. Commonſtrant literis Regum, affectum Regium in ſe, & altam beneuolentiam. Albertus item Sękowſki in Ordine Prædicat. Doctor Theolog. cum Illuſtriſſ. D. Iacobo Vchanſki Palat. Belzenſi, ad Imperatorem Turcarum à Regno legato Conſtantinopolim viſitauit, poſtea Prior Prouincialis Poloniæ, per decennium regens Prouinciam, multum in procuranda reformatione Conuentuum. Varſauień. Conuentum eiuſdem Ordinis primus fundauit, multisq́; ſumptibus ex eleemoſinis acquiſitis, Chorum illius Eccleſiæ conſtruxit, Sacriſtiam apparamentis, calicibus, aliisq́; attinentiis dotauit.*

Poſieniccij *in Nurſcenſi Terra, ingenio & fortitudine promouent honeſtum familiæ & Patriæ. Nam vnus vir cordatus poteſt hoc totum præſtare, quod Reipub. intereſt.*

Layſczewſcij *in Sochacouienſi Terra, Sbigneus & Ioannes Layſczewſcij electionem Vladisl. IV. ſubſcripſerunt ex Sochacouienſi Terra. Virtute coronant facta, prudentis enim eſt naturæ morbum cognoſcere, & vitio materiam præripere. Nicolaus Layſczewſki Notarius Terreſtr. Rauenſis, Secretarius R. M. ex Rauenſi electionem Vladisl. IV. ſubſcripſit.*

Misiewscij *ibidem, ad generosos actus in castris & bello idonei. Adsit solum amor Patriæ & gloriæ, nam solus ferrum mortemq́ nescit timere amor, etsi amor auri dixit Lucanus, multò magis Patriæ, Dei, & suorum amor.*

Policcij *in Maiori Polonia, Albertus eximius vir & miles, in exteris nationibus educatus, alij in M. D. Litu. sunt. Christophorus Policki, ex Palat. Vilnen. subscripsit electionem Sereniss. Vladisl. IV.*

Łaźniewscij *in Palat. Belzensi, Paulus electionem Vladisl. IV. Serenissimi Regis, ex Palatinatu Belzensi subscripsit. Mens hominis discendo alitur, quapropter his literis & virtuti quibus mens nobilis in gloriam vtramq́ alitur intendunt.*

Makosieiouij, *antiqua familia sed fortè decessit iam, vmbra refricat memoriam, etsi fides & bona opera præcesserunt meritoria, videbimus eos famulantes Domino in Patria.*

Smitrowscij *strenui viri, quibus illud Salustij memoriæ, strenua ingenia quo plus recessus sumunt, hoc maiores impetus edunt.*

Strzałkowscij, *quia benefacta benefactis cumulanda, ideò illi reddunt Patriæ, quæ ab illa receperunt, generationi nobili reddunt nobilia facta, & bonitati Patriæ, reuerentiam honorem protectionem.*

Sokołowscij, *quorum merita in Patria, fortitudinem in bello, pietatem foris & domi Historici referant.*

Wolczek *in Chelmensi Terra ex Masouia venerunt, dicebat Horatius,* Qualis vir, talis oratio. *Contra hostem Patriæ, & vitia lupum esse decet, in Patriam verò & Ecclesiam, hominem.*

Kruszenscij, *in Chelminensi Palat. de Bolemino. Etsi laudem non cupiunt laude tamen efferre eos decet. Dicit enim Seneca.*

Laudare se vani, vituperare stulti est
Qui fauoris gloriam verè petijt
Animo laudari magis quàm voce volet.

Gálescij *in Calisiensi Palat. Ioannes ex eodem Palat. subscripsit electionem Vladisl. IV. Qui fælices aliquando esse volunt laborare debent, inquit* Horatius. *Laborem suum isti consecrarunt Patriæ, sub armis Martis, & toga Palladis.*

Gorazdowscij, *in Maiori Pol. Par est fortuna labori, ab antiquo strenuus horum labor & recens subsequitur, ideo & fortuna torquata non recedit ab eis.*

Witosławscij, *Hi ex Germania tempore belli Prussiaci, cum Cruciferis venerant, & pro eximio in bellis successu in præmium acceperunt Klecko, post acquisierunt bona Siedlec ad Zninum. Erant quatuor germani, vltimus non occisus à furente Marte erat Petrus, ita exercitium potest omnia.*

Piwo *in Plocen. Palat. antiqua & meritis clara familia. Stanislaus de Opolsko Piwo Pocillator Plocen. electionem Vladisl. IV. Petrus Venator Dobrzynensis, & Christophorus ex Gostinen. Terra subscripserunt.*

Pakosław-

Pakosláwſcij, *in Oſtrzeſſouień. diſtr. Antiquam familiā dexteritate fortitudinis illuſtrarunt. Henricus in bello contra Suidrigelonem A. 1430. animoſe pro Patria occubuit.* Dzwonowſcij *ad Poſnaniam.* Czeczotccij *in Rauen. Palat.*

Hunowſcij, *Paulus Palat. Belzeń. cuius filiam Boleſlaus Dux Maſouiæ in conſortem habuit* 1477. Bielſcius lib. 4. folio 470.

Solohub, *qui ex M. D. Lith. ſuſcepit primus hæc arma in Chrodlenſibus Comitiis. Erat Præfectus Smolenſcenſis vnus ex illis anno 1514. Nicolaus Solohub Rothmagiſter ſtrenuus ad Vlecum Romano Sanguſko 1567. & contra Moſchos Srebrnum & Sczerbatum.*

Sierakowſcij *in Palatinatu Maſouienſi, in Diſtrictu Ciechanouienſi de Sierakowo. Quorum vnus Matthias Sierakowſki matre Bobinſka natus, faciens expeditionem in Liuoniam, in Exercitu M. Duc. Lithu. ſub Rege Auguſto, Principi Radziwił, & Magno Chodkieuicio ſuæ induſtriæ ſpecimina dedit. In Caſtris deinde Regni, cum Comite in Tarnow & Zborowſki Pal Terræ Crac. veri filij typum erga charisſimam Patriam geſſit. Tandem auguſtæ memoriæ Regem Stephanum arma contra rebellem Dantiſcum Ciuitatem (feliciſſimèq; Sceptris ſuis ſubijcientem, feliciter mouentem, aſcriptus inter Familiares Domini Macieiowſki Stabuli Regni Præfecti egregiè adiuuit. Qua finita expeditione, relinquens Palatinatum Maſouień. in Sendomirień. Pal. incolam agere cæpit, ibiq; tres vxores vinculo maritali ſibi coniunxit. De Borzykowſka armorum Lodzia de qua duos filios cæpit, Martianum, qui in partibus Germaniæ & Hungariæ iuuenilem ætatem agens, poſt in Comitiua Martini Chomętowſki de armis Lis, S. R. M. Rothmagiſtri, ac ſui auunculi, nec non in Valachia cum Dño Viazdowſki legionis Conſtantini Hoſpodari Valachienſis ductore ſtrenuè decertauit. Ac poſtea in Moſchouia ad Smolenſcum cum Domino de Tęczyn Capit. Plocenſi, ſucceſſuq; temporis Palatino Crac: tandem cum Domino Stephano Potocki, Notario Exercitus Regni Campeſtri, cuius vices in hoc Notariatu Campeſtri per multos annos obiens, militiæ finem optatiſſimum impoſuit. Ac poſt de ferocis Bellonæ gymnaſio rediens, quietiſſimo Aulici famulatus obſequio Dñi de Czarnkow Palat. Lencicienſis, Magni Generalis Maioris Pol. nomen ſuum adſcribi fecit. Poſt duorum Cracouienſium Epiſcop. Szyſkowſki atq; Lipſki Marſchalcus quibus morte præuentis, Illuſtriſſ. Dominici Principis in Oſtrog & Zaſław Stabuli Regni Præfecti Aulicus factus eſt. Alterum non minoris induſtriæ filium Lampertum, Aulicum S. R M. Vladiſlai moderni, Enſiferum Poſnanień. Capit. Kopanecenſem Hic expeditioni Moſchouiticæ cum D. Stephano Potocki fortunatè profuit, & contra Sudermaniæ Principem in Pruſſia, ſub ſignis Sereniſſ. Principis Vladislai moderni Regis, contra verò Abaſij Baſſam in Caſtris ad Camenecium propriis ſumptibus ſtrenuè operā nauauit. In Palat. Poſnanień. hæredem de Koſſycyn Iaromierſka Gladiferi Poſnanień. vnicam filiam armorum Samſon in matrimonium accepit, de qua duos filios progenuit Martianum nunc Profeſſum Societ. Ieſu Religioſum, & Conſtantinum Ianuſium Supremi Cancell. Regni Georgij de Tęczyn Oſſolinſki Cubicularium. Idem ſupra nominatus Mathias Sierakowſki, cum ſecunda vxore Krzetowſka de armis Zadora, binos filios habuit, Alexandrū, qui expeditioni Moſchouiticæ cum D. Potocki Notario Cāpeſtri Exercitus Regni adfuit, huic duæ vxores Goſláwſka & Przypkowſka, Goſláwſka de Philipowſka Inciſoris Regni & Capitanei Strienſis ſorore genita, genuit Stanislaum Camerarium Chcouień. diſtrictus virum ad res maximas genitum. Ex Przypkowſka quam progenuit Stanowna Vexilliferi Sanoceń. ſoror, Alexandrum ſuſcepit adhuc infantem. Alter filius Matthiæ Sierakowſki numero quartus inter fratres Abraham, Andreas Sierakowſki de Krzętowſka progenitus fuit vir clariſſimus, hic Palladis Officinæ primo ſe dicauit, vbi in Patriæ & Familiæ ſuæ laudem & gloriam multis tranſactis annis, in Aulam tādem Zebrzydouij Supremi Regni Pol. Enſiferi, ſe contulit de quo bene meritus connubio maritali ſociauit ſibi Mariannā Domaniewſka Laurentij Domaniewſki Vices gerentis Cracouień. filiam, ex qua ſuſcepit filios quatuor, Ioannem, Remigium, Alexandrum & Stanislaum quorum maior natu Ioannes, ſpretis mundi illecebris nunc Ord. Prædicatorum Diui Dominici nomen inſeruit, ſortituſq; vt vitæ normam aliam, nomen etiam Fabiani aliud.*

PRZOSNA

PRZOSNA ſeu PROSNIA.

DELINEATIO.

EST Leo ſtans coloris flaui in campo cæleſtino, linguam extenſam hiato ex ore tenet, caudam inter pedes depoſuit. Supra dorſum tres turres latericias coronis ornatas, ad ſummitatem dorſi feneſtras habentes gerit, diſtinctæ ſunt turres, ſupra coronam ſunt quinque pennæ Strutij.

ORIGO.

IN Regno acquiſita fuerunt ad fluuium dictũ Przoſna in Vielunenſi Terra, qui circumfluit Caliſium, Premetum, Wieruſium Oppida, & ab eo præterfluenti denominationem acceperunt. Ex ipſiſmet armis cognoſcitur facilè, parentem horum armorum neceſsitate vrgente & potentia hoſtili inſtante aliquid arduum excogitaſſe in ſubſidium obſidibus & effeciſſe. Aliqui ad Premetum ponunt fuiſſe rem actam, nam obſides à Sileſianis, pauci ab exercitu numeroſo arte cuiuſdam militis, qui factis cuniculis ex arce ad veterem ductum aquæ vnũ ex hoſtibus aſſumpſit, & accepta inſtructione, quod Rex illorum meditaretur ad arcem foueas deducere, confinit ille literas à Rege venientes quibus ſuccurſum breui promittit non mediocrem, & occiſo vno ex ſeruitoribus ſuis extra arcem, literas in ſinum depoſuit. Inueniunt aduerſarij, cognoſcunt alienum, ſpoliant, literas inueniunt, deferunt Regi, perlectis ille ex conſilio receſsit ab arce, & abijt. Tunc ille cito ſignificat Regi Poloniæ, qui ſubſidia tranſmiſit & fortificauit, alij hoſtes inſequendo vaſtabant Sileſiam, & præda conglomerata victores redibant. Quapropter Rex illi vt pectoris leonini conſilij & fortis, leonem in arma contulit, & turres arcis ab obſidione liberatæ appoſuit atlanti.

GENEROSVS LEO.

EST inter homines diſcretio ſanguinis ex generatione, qui nedum inter Chriſtianos, ſed etiam inter paganos ſingulari honore & reuerentia proſequuntur à plebeijs. Imò in Anglia, leones etiam nobilem ſanguinem à degenere teſtantur diſcreuiſſe, meritò his nobilitatibus inſignijs leonis, ſchemma appono, *Generoſus leo.* Sunt enim qui vt oues bacillo diriguntur, & oſſa vicatim vt canes colligunt, ſunt qui loro aſſuefacti ad venationem ducuntur & iugo ſubduntur, vt *Plinius* & *Ælianus* referunt.

Vnde.

Vnde Iul. Cæſ. Capaccio efformat inter Hieroglifica leonem, cuius verticem capitis dirigit capricornus premendo pedibus. Non eſt hic leo ex numero horum, ſed ex numero ſummè generoſorum, nam turres tres ingentes ſuſtinet dorſo, nec grauatur, imò fortitudo illius & generoſitas pennis Strutij adornatur, quaſi in his armis ſcriptum legas. Is honos non propter ſpem futuri beneficij, ſed propter magna merita, claris viris defertur & datur, eſtq; non inuitamentum ad tempus, ſed perpetuæ virtutis præmium: videtur hic leo ſimilis eſſe illi leoni quem depingunt ſedentem inter Imperiales faſces & militaria trophæa cum tali titulo: *Vires accendit inclyta virtus.* Talem etenim parens horum armorum eximius & ſtrenuus militum, & obſidum liberator multoties declarauit animum apertè, vt meritò ſeruatoris nomen leonidæque detulerit, & licet aſtus hic belli illum inſigniuit, præcedentia tamen merita & trophæa ipſum commendarunt, ſicut ſubſequentia conſeruarunt. Subſcripſerant Pelicano, qui nidum ſibi non in loco alto, ſed humili ædificabat: *Altiora ne quæſieris.* O degenerem Pelicanum. Non eſt leo hic ex ordine humili, ſed eſt ex ordine illo qui inter Zodiaci figuras numeratur, nam tàm ingenioſus progreſſus cum hoſte dignum effecit, vt illi Rex diceret: *Altiora tene.* Sis Tribunus militum, ſis Præfectus arcis, ſis tutor Patriæ, & conſilium Senatus. Vera etenim gloria radices agit & propagatur, ſuumque ſplendorem ſplendidiorem contemplatur.

LIDIVS NOBILIS FORTITVDINIS.

Leonem nobilitatis lidium Anglorum Rex Eduardus, vt *Crantzius in Hiſt. Saxonica lib. 9. cap.* 24. refert, conſtituit. Hic aliquando ad cancellos leonis ſtando cum nobilibus dixit: *Si quis inter vos eſt nobilis, imitetur factum meum.* Moxque ingreſſus ad leonem, ferocienti leoni crinale capiti ſuo detractum impoſuit, ſtupuit leo, tum ad Anglos conuerſus inquit: *Si quis confidit ſtemmati ſuo, referat crinale hoc quod intuli.* Illi rubore perfuſi abierunt. Equidem vt ſuperiùs dixi, leo cognoſcit nobilem ſanguinem & plebeium, ſicut in Taumatographia *Ioannes Ionſtoninus lib. de quadrupedibus cap.* 22. citauit. Sed proba hæc non ponit in lidium nec vocat, niſi vel deſperatum hominem vel ſanctum, vel vitæ prodigum, vel tentantis Deum. Ameniorem ego nobilitatis Lidium proponam, & ne ſuſpenſos diu teneam, Arma hæc ſunt nobilis viri proba, dicerem generis, quia nemo virtuoſior fieri poteſt multis ex capitibus nobili, ſed dicam fortitudinis nobilem conuenientis. Nobilis enim ſine fortitudine declarata in defenſione Patriæ vel conſilio, vel Marte, vix nobilis cenſetur, quia nec ciuis bonus, nec Senator eſt. Quapropter nobili viro caſsis cum armis apponitur cum inſcriptione: *Te ſine quid moliar?* Vnde Ennio Poetæ officium ſuum optimè exequentis ad ſepulchrale ponitur.

Aſpicite ò Ciues ſenis Ennij imaginis vrnam,
Hic veſtrûm finxit maxima facta Patrum.

Ita quoque nobilem virum maximè decet imitari maiorum facta, quæ ipſa fortitudine Caſtrenſi & militari illuſtrarunt, & retinuerunt. Officium enim nobilis viri non aliud eſt, quàm Patriam adornare, defendere, & familiam ſuam proprijs meritis clariorem reddere. Etſi opifices nobilitari volunt, & Phidias ſui ſimilem ſpeciem incluſit in clypeo Mineruæ, & Philoſophi qui inſcribunt libros de contemnenda gloria, ſua tamen nomina inſcribunt, quid non debet contendere nobilis, vt nomen ſuum familiæque gloriam conſeruet, refricet, acclamet. Inter Impreſas Capaccij libro ſecundo lego, Luſciniam deportatam fuiſſe ſuper virgulam ab aucupe cum inſcriptione: *Sic maiora cedunt.* Voluit ſignificare quod nobilitas vera non conſiſtat in diuitijs & poſſeſsionibus, ſed in excellentia animi, nam Luſcinia eſt tantæ prærogatiuæ, quod præſentia ſua liberet alias auiculas ab iniuria maiorum auium, hoc puto eſſe ob dulcem ſonorumque cantum. Profectò nobiles, qui ſaluant à periculo Patriam illis meritò nedum fortitudo adſcribenda, ſed neceſſe eſt, vt illis maiora præmia cedant in honorem & veniant in ornamẽtum Familiæ, & quia eſt antiquior parens Patria, quàm pater & mater, vt *Plato* & *Cicero* docent.

Conuenit omni ratione & arte,
Amantes Patriam ſalutem eius curare.

LINEA FAMILIÆ PRZOSNA.

PRoſnij, *à primo parente armorum ad Premetum à Proſnia fluuio.*

Balenſcij *in Dobrzinenſi Terra, Familia optimè de Repub. merita. Ioannes Palat. Pomeraniæ, cuius ſinceritas, fortitudo, animoſitas lauto præmio à Sereniſſ. Rege Caſimiro recompenſata fuit, reliquit filium Caſtell. Gedanenſem, Theſaurar. Ducatus Pruſſiæ, qui Marieburgenſe præſidium egregiè muniuit, reliquit iſte filios Stanislaum Pocillatorem Dobrzynenſem, Iacobum Pocillatorem Dobrzynen. poſt deceſſum fratris, Ioannem eximium militem, Petrum qui ex Kolucka reliquit prolem, & Venceslaum. Georgius filius Stanislai, Iudex Marieburg. Ioannes alter Stanislai filius eximius miles, qui in exteris nationibus vna cum literis fortis militis encomia detulit. Michael tertius Stanislai filius, qui ex Kuczborſka armorum Ogonczyk reliquit prolem. Paulus & Iacobus eiuſdem filij, qui cum Ioanne Zamoyſki Supremo Cancell. Regni, & Exercituum Præfecto, in omnibus expeditionibus fortis animi deduxerunt trophæa,* Ianuſzowſki *meminit iſtius Iacobi* fol. 361. *Tempore Sereniſſimi Regis Stephani, ad Gedanum cum Zborouio erat eximius Rothmagiſter Balinſki armaturæ grauis, vt* Papr. in 2. Opere, in Regiſtro f. 90.

Wilzenſcij, *diuiſionem bonorum habebant cum Balenſciis. Ex quibus in Ruſſiam rubeam aliqui tranſierunt militarem exercendo, atq; ibi domicilia ſua cõſtituerunt in diſtrictu Leopolien. Reddiderunt plurima Patriæ obſequia, tam tempore belli quàm pacis, nec diſſimilem ex ſe protulerunt prolem, quæ moribus, prudentia, dexteritate in Caſtris & domi omnibus bonis & amori & honori.*

PRZE-

PRZEROWA siue PRZYROWA.

DELINEATIO.

EST militare vexillum equitibus Polonis grauis armaturæ conueniens, hasta inclinata in leuam, media & rupta, sericum aurei coloris habet integrum & proportionaliter latum, expansum quidem est sed extremitate amplectitur hastã, cuspis hastæ de integro, campus est sanguineus. Super coronatam galeam sunt tres pennæ Strutij.

ORIGO.

MIroslao militi gregario Silesitano ad Vratislauiam in bello cũ Henrico Rom: Imperatore strenuè & fæliciter pro Boleslao Krywoustio Pol. Principe pugnanti concessa fuerunt. Albertus Strepa ita refert pugnam. Inter Silesianos quos in cuneum disposuerat Boleslaus, erat in ipso capite Miroslaus miles antesignanus, & dum ab ortu solis vsque ad meridiem pugnarent, & inclinabat ad hostes victoria, nec densas phalanges peditum perrumpere poterant, sed quasi in murum incurrebant, maiore suo quàm hostium detrimento, Miroslaus hastam in medium lateris peditum excurrens vibrauit, atque hoc medio suis militibus irrumpere in hostem occasionem dedit. Pugnabant illi à fronte acrius, sed vbi suos à tergo cedere nostris conspexerunt, perturbati mox ordines fugere cum Cæsare cæperunt. Boleslaus quidem post pugnam suos sepulturæ collegit, at Cæsarianos qui sepeliret non erat, congregati igitur canes vndequaque sepulchra illorum extiterunt, quocirca locus ille campus caninus appellatus fuit. Huic igitur tàm præclaro & strenuo militi, cuius occasione atque fortitudine victoria parta fuerat, talia concessa fuerunt arma, qualibus victoriam assecutus fuit, & campus victoriæ in præmium euiternæ adscriptus est. Meminit huius victoriæ Dlugossus sub anno 1109. & Cromerus l. 5. ante annum 1111. Et quia tunc Silesia erat sub regimine Principis Poloniæ, plurimi in diuersis partibus Regni ex posteritate Miroslai Przerowa notati succedentibus annis reperti fuerunt reperiunturque. Est igitur Proclama armorum ab effectu, quia forti pectore & hasta ferreas phalanges disruperat Miroslaus & confuderat.

VEXILLVM HONORIS.

INcredibili memoria conſeruantur in præſens vexilla Attilæ & Tamerlani, alba, nigra, & ſanguinea, quibus primò obſeſſas à ſe vrbes per triduū confundebat. Dies enim obſidionis prima, per vexillum explicatum niueum, gratiæ illius ſi ſe liberè ſubdidiſſent, ſignum erat: altera dies qua vexillum atrum ſignabat, magni terroris & iræ fuit; tertia verò dies, ſanguinē ſpirabat & ferebat per rubeum colorem.

Vos æterni ignes & non violabile veſtrum
Teſtor numen ait, quod iam nemini parcam.

Me hercule erant hæc vexilla Attilæ & Tamerlani honoris, ſed alijs & hoſte circumſeptis erant vexilla tyranni, quæ demùm infælicem ſucceſſum & tragicum exitum ſortiuntur. Quapropter ſuis labaris flagrum efformabant, vt tyranni ſpeciem ingererent. Eſt vexillum ſolius honoris, nec aliquo vituperio cancellatum militibus equeſtribus in Regno Poloniæ ab antiquis bello clariſsimis Sarmatis veniens in vſum Haſta nimirum militaris ſerico adornata. Equidem antiquis Romanis & veteribus triumphatoribus haſta militaris ſummi honoris ſignum erat, nam ſi *Pierio Valer.* dabitur fides *lib.*42.*Hierogl. cap.* 24. inquit: Haſta loco diadematis pro inſigni Regio habebatur. Data verò & accepta adinuicem haſta ait Xenophon apud Macrones, ſanciti fæderis ſignum fuit. Quapropter Lyſippus Græcorum, cùm in manu ſtatuæ Alexandri Magni fulmen vidiſſet inquit *Plutarchus*, fulmen reiecit, & haſtam ſummæ dignitatis atque fortitudinis ſignum impoſuit. Hic & Virgilius *Æneid.* 12.

Bina manu lato criſpans haſtilia ferro, Ingreditur.

Sed quid colligo haſtam ab antiquo fuiſſe vexillum honoris? En Miroſlaus Sileſius, atque exercituum Sileſianorum Tribunus & Dux, in perpetui honoris vexillum extulit haſtam vexillatam aurei coloris, qua pectore leonino ferream detruſit, deluſitque hoſtilem manum, & ſibi ac poſteris nunquam marceſcentem progenuit gloriam auxitque honorem, dum vſque ad præſentia tempora inuicti viri familia in Czerczyce bonis, à Miroſlao fundatis & erectis, maximam domui conſeruat in Imperio ſacro laudem & dignitatem. Quid referam & de eiuſdem poſteritate in Regno? Illis ſudor, puluis, vigiliæ, caſtra, inedia, imber, frigus & his ſimilia, epulis iocundiora erant. Eos vt ait Lucanus:

Maximus haud vrget lethi metus inde ruendi
In ferrum mens prona viris, animæq; capaces
Mortis & nihil metuunt, niſi turpem famam.

Sed hoc vnicum vobis, ô clariſsima progenies auguſti fama bellatoris proponam, in conſeruandam perpetuam nominis gloriam. Milo Crotonienſis inuictus in certaminibus fuit, refert *Plinius lib.*37. *cap.* 9. quod præſentem ad ſe tenuerit lapidem Alectoria, ſeu lapidem Gallinaceum, plurima enim de huius

de huius lapidis virtute, retulit *Isidorus cap. 13. lib. 16.* Afferam ego Alectoria spiritus, & certissimæ victoriæ. Alectoria est in omni certamine præsens animus Dei gratia firmatus, quo qui fuerit præditus omnia hostium tela retundit. De quo Chrysost. apud Nicetam. *Beatus est talis vndiq; petitus firmius stetit, & sexcenta tela clypeo excipiens deditionem non fecit, exhausit Dæmonis pharetram nec concidit, imo ne de gradu quidem tantisper motus est.* Primus parens gloriæ vestræ ad literam hoc obseruauit, & suprema inchoatio gloriæ accessit, vobis propositum exemplar adconseruationem non interminam, quæ hoc spirituali medio æuiternæ succedet.

Fiducia hæc referet
Animum grauiter frementium leonum
In discrimine: consilio verò vulpes.

MILITARIS DISCIPLINÆ PRÆMIVM.

CVM ex sinu militaris disciplinæ omnes triumphi & coronæ Regum manarant, & constitutionem perennem retinuerunt, præmium ingens debetur militari disciplinæ. Innuit quidem illud implicitè magnificato scilicet merito Alexander Seuerus apud Lamprid. dicens: *Disciplina Rempub. tenet, quæ si dilabatur & nomen Romanum & Imperium amittemus.* Innuit & Vegetius simul rationem (cur militaris disciplina obseruanda fuerit) adscribendo dum ait: *Paucos viros fortes natura procreat, bona institutione plures reddit industria.* Innuit & Valer. Max. dum apertè loquitur: *Disciplina acriter retenta Principatum terrarum Romano Imperio peperit.* Omnes hi & quicunque huic intento calamum admouerunt, silenti consensu admonent, tàm præcelso merito præmium debere æquivalens & ex condigno, sed quale nullus expresit, *quasi dicant:* Merentur præmium, primum, singulare, æternum, & omnibus notum. Placuit Tucididem ad propositum vocare, dicit ille: *Ossa illorum qui pro Patria mortem sumpserunt, in scriniis elaboratis è cupresso conseruabantur.* Crederim ego quod duabus decausis: Prima, vt sumant posteri ex funere vires, altera, vt semper honos nomenque maneat. Quia igitur non plebeios luctus testantur cupressus, ingens ipsis fuit relatus honos in præmium. Sed in hoc Principem Poloniæ Boleslaum, omnesque Serenissimos Reges Poloniæ cum illo, qui beneuolo & læto aspectu in disciplinam militarem prospicere desiderant, laureatis efferre linguis animus cupit. Declarauit enim & ostendit, quod-qualeque disciplinæ militari deberetur præmium, dum hastam aureo adornatam strophio in symbolum nobilitatis & insigne contulit, & locum belli militi suo strenuo ob inchoatam fæliciter victoriam perpetuo donauit, & vnà cum posteris adscripsit: Quid enim prodest foris esse strenuum, si domi malè fameq; viuitur? Quocirca & Alexander Romanus vt Lampridius habet, aurum & argentum bello & censu acquisitum, raro cuiquam nisi militi diuisit; Nefas esse dicens, vt dispensator publicus in delectationes suas suorumue conuer-

teret id quod Prouinciales dedissent. Habent Przerouij optimi Principis & bellicosissimi hoc memoriale æternum, quod bona pro viribus Achilleis semel sibi donata, vsque modo retinent, atque proprijs meritis tuentur & ornant gladio acquisitam gloriam. Echo Miroslai ad posteros.

Illustrem fama, magnum simul arte, piumq;
Virtus & pietas ipsaq; fama vehunt.

LINEA FAMILIÆ PRZEROWA seu PRZYROWA.

Miroslaus miles & Dux cohortum Silesianorum, qui irruens antesignanus in medium exercitus Henrici Cæsaris pro Boleslao Criuoustio Monarcha Poloniæ 1109. *Anno occasionem totius victoriæ contulit. Huic arma hæc primum collata fuere. Albertus Strepa in Silesiana Historia,* & Dlugossus *sub eodem anno,* Cromerus *sub sequenti anno. Extat donatio in campo canino apud posteros illius, villæ scilicet erectæ Czercyce, Psiepole, &c. sicut Silesiana Historia refert &* Longinus *meminit. Ita Miroslaus à Przerwá, vocatus Przerowa cum suis insignius fuit.*

Cethnerij *à Czercyce, hæredes bonorum in campo canino. Horum merita, dignitates & honores Rudolphus Imperator, & Fridericus, & Ioachimus Silesiæ, Legniciæ, & Bregæ Duces in priuilegiis suis, vnà cum primeua antiquitate referunt. De quibus ita Imperator Augustus:* Vt equestris ordinis nobilesque viri virtutibus atque præclaris actionibus Regum & Principum antecessorumque nostrorum Romanorum Imperatorum gratiam beneuolentiamque promeruistis. *Et Inuictus Silesiorum Dux Fridericus hæc de illis:* Cum omni & debita obedientia virtutumque studiosi in Regum ac Principum aulis Cethnerij diuersa officiorum genera præclarè exhibuissent, propter res animi sinceritate gestas nobilitatis & Ordinis equestrjs titulo & insignijs à Romanis Imperatoribus decorati fuerunt. *Ex hac Cethnerorum familia, postquam Silesia ad Imperatores defecit, temporibus Regni Sigismundi Augusti iterum quatuor germani fratres descenderant militaris trophei gratia ad Regnum Balthasar, Nicolaus, Gaspar & Michael, quorum vnus rediit ad natiua domicilia, alij autem bonis consignatis fratri germano, in Regno domicilia sua, duo ex illis in M. D. Lituaniæ, tertius in Russia vbi cum Zamoyscio, Iazlouieccio, & Zolkieuio Supremis Exercituum ductoribus militarem exercuit, statiua sua elegerunt, constituerunt. Et si quàm maiores illorum in expeditionibus bellicis triumphalem lauream reportarunt, vt diplomata Cæsarum testificantur. Profectò isti qui in Regno Poloniæ strenui militis rem, actumq; susceperant, propriis meritis, fortitudine, & animi constantia immobili, aut eorum virtutem adæquarunt, aut si non excesserunt summoperè tamen illustrare conati fuerunt. Quod illico demonstramus, Generos. Balthasar Cethnerus, non à dictis nostris & scriptis, sed à testimonio in reiterata introductione in Regnum Serenss. Regem expresso laudem habeat. Dicit enim:* Balthasar & Nicolaus Cethneri cum ab alijs Senatoribus nostris, tum imprimis Illustriss. & Magnificis Ioanne de Zamoscie Regni nostri Cancellario, & Exercituum Generali, &c. & Stanislao Zołkiewski Castell. Leopol. militiæ Campestris Præfecto, &c. Inprimis autem de commemorato Balthasaro Cethner ostensum nobis fuit illum in tempore Diuæ memoriæ Auunculi nostri desideratissimi Sigism. August. Regis ductu Generosi quondam Pauli Secigniowski Vicarij quondam Nicolai Sieniawski Palat. Russiæ; & Copiarum Generalis in excursione contra Tartaros sub ipsa Oczakouia cum omnia fortis & strenui militis munia impleret honestum vulnus retulisse.

liſſe. Demùm verò eum Georgius Iázlowiecki Palat. Ruſſiæ Campeſtris Exercituum Præfectus ad Oppidum Manaczyn Tartaros cæderet, & in particularibus expeditionibus cum Staniſlao Struz, & Rozenſcijs ad Vadum Baſſari cum Illuſtriſſimo Conſtantino Duce in Oſtrog, & Ioanne Chodkieuicz Palat. Vilneń. ad Conſtantinouum operam ſuam Reipub. præſtitiſſet. Tempore autem Diuæ memoriæ anteceſſoris noſtri Stephani Bathoræi Regis in expeditione in Moſchouiam ad Czernieiouum, inque populationibus per Ruſſos & Tartaros ad Starodubum vnà cum Nicolao fratre ſub eodem Duce de Oſtrog, & contra Beglerbegum cum Ioanne Zamoiſcio, & in Valachia proprio ſumptu non exigua cum laude Reipub. obſequia ſincera non ſine periculo vitæ reddiderunt. Hæc ibi. *Nec plura his miles ſtrenuus eiuſmodi occaſionibus potuit aliquis præſtare. Ex Kurzanſka progenita ex ſorore germana Staniſlai Zołkiewſki, Supremi Cancellarij Regni, & Exercituum Maximi Præfecti, reliquit prolem Ioannem Andream, Alexandrum, Nicolaum, & filias Chriſtophori Waſczynſki conſortem. Nicolaus Balthaſari, dum eximiam optimi bellatoris deduxit fortitudinem in Moſchouiticis expeditionibus poſt mortem Auguſti ſumptibus propriis cum fratre ad Henricum electum Regem cum Laſki Palat. obſequia, Regni Primatum & Equitum detulit, & Sigiſmundo III. Sereniſſimo Regi neceſſitate Reipub. expoſcente, ad fidem publicam è ſuo peculio pecuniæ ſummam non contemnendam, vt dicitur in Priuilegio vltrò obtulit, neceſſitatemq; repulit. Habuit vinculum Sacramenti cum Bydzinſka ex Sendomirień. Palat. armorum Ianina. Michael tertius eorum frater, poſt reiteratum indigenatum in Regno, auidus gloriæ ex militia, bello nauali pugnare in hoſtes conſtituit, quapropter rediit in antiquam Patriam. At dum cum Turcis pro parte Cæſarea in mari reduplicatis vicibus pugnat, occubuit. Quartus verò illorum germanus ibidem claram deduxit ſobolem, quæ cum patrueli poſteris floridæ laudis in Imperio ex trophæis legationibus, atq; cæteris in Aula officiis recipiunt præmia & encomia. Ioannes primus filius Balthaſari, in ætate florida vbi cum literis deduxit bellica tyrocinia, ad extremum vitæ conſecrauit ætatem in Caſtris, & dum cum Zołkieuio Cancell. Regni in Moſchouia ſplendida Patriæ detulit trophæa, & familiæ collegit merita, ibidem obijt. Optimi bellatoris fata equites condolendo, ad leucas duas verſus Patriam buſtum deducebat. 2. Andreas Balthaſari filius, Pocillator Regius Leopolienſis in Ruſſia, qui vt matura obſequia Patriæ, at vtilia proferret in externis regionibus literis, virtute, & exercitio bellico iuuentutem inſtruxit, vt verò rediit in Patriam, intrepidus miles vitam à Patria acceptam repoſcenti, eandem cum gloria reddere belli triumpho paratus fuit. Ad Smolenſcum 400. pedites curæ ſuæ commiſſos validis impetibus animoſè deduxit, demùm oblatæ occaſioni per vrgentes Tartaros cum Supremo Exercituum Zołkiewſki nunquam deeſſe voluit. Celebrauit matrimonium cum Leſniowſka, ſed inuida mors illum diutius viuere, & mereri Patriæ denegauit. Sepultus Leopol. apud Patres Franciſcanos cum tali Epitaphio.*

D. O. M.

GENEROSVS DOMINVS ANDREAS CETNER DE CZERtwice, Pocillator Regius Leopol. Iuuentute, externarum nationum diuturna peregrinatione & diſciplinis exculta. Adoleſcentia, obſequijs Ser. Maieſt. Sigiſm. III. in Valachica & Moſchouitica expeditione rebellium occupata. Virilitate, connubio ornata, heroicis & domeſticis excolluit. Semper prudentia & honeſtate pollens hoſpitalis omnibus & gratus. Mortalis, in Deum Catholicæ pius animæ ſuæ memor eleæmoſinarius. Vita functus, cum chariſſima matre carnis exuuias hic deponi voluit. A mæſtiſſima ſponſa Catharina de Leſniowo Caſtellani Belzenſi filia merente relicta deponitur. Anno ætatis 33. Chriſti 1624.

Alexander tertius filius Balthaſari Vexillifer Podoliæ & Rothmagiſter S. R. M. Hic poſt exactā ætatem iuuenilem in aulis Magnatum totum ſe & quicquid potuit Marti obtulit, & quaſi conſe-

consecrauit. Quocirca nedum praeminentiam militarem inter milites, & excellentem honorem inter strenuos & bello reflorescentes Rothmagistros in patria adijt, sed aduersa quoque corporis cum non modico sanitatis periculo & substantiae detrimento in pugna Ceczoriana cum Skinderbaßa in captiuitatem dum deuenit, pro Patria sustinuit. Et sicut redijt Deo fortunam mouente, non desilijt nec destitit, sed iterum audaci pectore & manu arma reassumpsit, & cum Gustauianis in Prussia, cum Abazio Tartaris & rebellibus multoties Cosacis fortiter dimicauit. Vt verò vitae tranquillioris rationem statusq; maritalis elegit, è familia Zamoysciorum Annam filiam NN. Castellani Leopoliensis in consortem accepit, cum qua pietatis indicia & specialis in animam & conscientiae ornatum inchoauit. Nam Priuilegia dum ipsius genitor Generosus in Podkaminensem Conuentum Ordini Praedicatorum Tartaricis tumultibus ad Socalum amissos obtulisset, ille feruenti zelo in Virginem sanctissimam genitricem Dei & Catholico, locum strictum in amplitudinem concessit, atq; omnibus ad aedificium tam admirando loco & plurimis è coelo fauoribus claro necessarijs prouisis & datis, etiam sumptu proprio Ecclesiam B.V. aedificandam fortificandamq; persuasit & adiuuit. Faxit Deus diu nobis sanum & incolumem vnà cum coniuge & liberis conseruando. Nicolaus quartus filius Balthasari, qui vt consilio Patriae sano reddere obseruantiam valeat, literis & Palladi animum obtulit, nec deest salutari medio prodesse amicis & Patriae. Et quia mors vnius fratris & captiuitatis Scythicae rumor alterius retraxit illum ob conseruationem Familiae à continuis Castris, suscepit matrimonium cum filia altae prosapia ex Iazłowieccijs Kaßowska Marianna, ex qua suscepit Stanislaum, Martinum, & duas filias.

Zawisij, *antiqua in Regno Familia, & ob sua merita Regibus dilecta, ex quibus regnante Sigism. Augusto eximius bellator, erat Capit. Liuensis.*

Drwalewscij *in Masouia, est Astrologorum Aphorismus, quando fit coniunctio duorum magnorum planetarum, tunc effectus incipit vehementius grassari, quando sol venit ad illum signum, in quo fuit coniunctio. Simili modo res aguntur magnorum virorum, dùm aliquid decoris plenum ingenium prudentis efficit, ex altera etiam parte fortitudinis memorandae insigne in castris deducit, splendidior incipit illius gloria; & sol regni Rex, vt aduertit eiusmodi viros ex vtroq; actu claros, largè libenterq; praemiat. Habent Drwalewscij & in Aulis principum, & in castris militum non leuia loca.*

Goslinscij *in Masouia, His Mineruae laurea, & Martis lancea applaudent, quare & milites pro Patria, & milites pro anima fuerunt.*

Pielscij, *literis & moribus ad Senatoriam dignissimi. Stiborius Pielski Archidiaconus Plocensis, à Capitulo electus in Episcop. Plocensem fuit Anno 1472. Sed inter illum & Ducem Masouiae Casimirum primum, atq; Andream Oporouium, etiam Candidatos in hac electione disposuit Pontif. Maximus, Sixtus IV. Ita Author Episc. Plocensium.*

Grotowscij, *virtuti operam ponunt, nam occulta si est res, non idcircò Deos latebit.*

Vleniecij, *militia & heroicis actibus clari, qui Regum Rothmagistri, eximij cum hoste pugnatores fuerunt.*

PRZEGONIA vel PRZEGINIA.

DELINEATIO.

EST gladius cum capulo inter medias lunas. Super galeam & coronam eſt medius draco erectus, ex cuius ore flamma prominet, intra quam ſunt arma Prægonia, campus rubeus.

ORIGO.

NObilis ex armis Oſtoia, ex caſtris vel gratia victus, vel cuſtodiæ, vel captiui, cum ſua compania Rothmagiſter exiuit, offendit hoſtilem exercitum ex Morauis, qui in Regnum Poloniæ excurſionem ratione prædæ intendebant. Miſit ad caſtra, ſignificauit, & ipſe cum ſuis luſum militarem cum hoſte inchoauit. Et quia numeroſa manus præualebat, miles Oſtoius aliquando retrocedebat, & ſæpius aliquando inualeſcebat. Dùm verò Mars ludum in furorem conuertit, auxiliares copiæ acceleratæ, hoſtem ingraueſcentem proſtrauêre. Et quia merita præmiantur, ad ipſius poſtulationem gladium quaſſatum quia dedecoris alicuius eſſe exiſtimauit, mutarunt illi in ſtabilem & capuatum, & quia vi furenti & audaci inuadebat hoſtem, Draco datus in ornatum armorum cum flamma & eiſdem armis, vt ſignificaretur merita propria meritis maiorum illum addidiſſe. Mutatio armorum ante annum 1270. fuerunt, ſicut in linea familiæ apparebit, vnde etiam ſub Boleslao audace hæc arma numerantur.

GLADIVS LVNATVS.

AD differentiam gladij viperei, adducere conuenit gladium lunatum, ſeu ſalutarem. Illi enim qui fortitudinem ſuam, omnemque potententiam ſuam in gladio ponunt, dicuntque. In mucrone gladij fines Regni, aut Hæc ſunt caſtra, vipereum gladium prædicant, & tyrranidem acclamant. Quapropter Ægiptij vt crudelitatem Regis Perſarum Ochi omnibus formidabilem, & ſanguinolentam explicarent, gladium efformabant, vt *Pier. Valer. Hierogliph. lib. 42. cap. 55.* refert. Vipereus certè eſt Tyranni gladius, inficiens, depaſcens innocentiam, veritatem, iuſtitiam, libertatem,

bertatem, sanctitatem, pietatem, omneque extirpans bonum & honestum. Etsi quando Pythagoras monuit, declinandum esse subterfugio acutum gladium, tyranni gladium existimauit, qui præcipuè venit in eos qui potentiæ suæ confidunt. Nam dicit Scriptura: *Et gladius meus non saluabit me.* Imò ne dum non saluat, sed vindictam quoque aduocat & exercet. Arma hæc nobis proposita gladius lunatus, scilicet lunas, hoc est cælum & Deum præ oculis ponens & habens, salutaris gladius est. Lacessitus namque Prægonius hoste inuadente Patriam & Regnum, cælum inspexit, lunis gladium exacuit, iustitiam amplexus fuit, & amorem suum in Patriam superis commendauit. Lego Cambysis acinacem, pulcherrimum fuisse Athenarum monumentum in ædibus Deæ, vt *Pausanias in Atticis.* Profectò Prægonij gladius, eiusque successorum fortium gladij Palatijs Regum meritò consecrandi sunt, dum hostes circumdedit, lunæ horum inferorum patronæ & parentis. Fecit enim germinare patriam, & lucescere gloriosa laude per fortitudinem suam, & sapientiam bellicam hoste Morauo prostrato, & posteri sui ad Parnauam & Vle fusis hostibus Regni. Etsi non minus debemus ijs, à quibus conseruamur, quàm à quibus nascimur, nam salutis certa lætitia est in conseruatione, nascendi autem incerta conditio, & quia sine sensu nascimur, cum voluptate verò conseruamur: profectò & Prægonio plurima debuit Patria. Quod suis honoribus & titulis etiam Rex recompensat, dum posteri ipsius Præfecti Iudices, Castellani, Palat. nominati & creati fuerunt. Hic vobis sit cursus ad gloriam, & vtrobique virescet nomen, familiaque Prægoniorum.

LVNA ARMATA.

Video ita armatam lunam inter Hieroglyphica Cappaci, vt leo defenset lunam, illamque inter medios pedes positam defendat, Rex animalium ipse defendit, verè armata est luna. Sed magis armatam adducere cupio. Lunæ simulachrum Apollinopoli in Ægipto specie viri erat efformatum, cuius facies erat accipitri, manu vibrabat hastam in fluuialem equum: profectò armata luna. Dicebant illi, vt *Euseb. de præpar. Euangel.* refert. Fuisse ideò lunæ simulachrum, sub specie muliebri, & sub specie viri, vt qui supplicaret lunæ muliebri, hunc vxoris imperio subijci credebant, qui verò lunæ virili sacrum facerent, illum vxorium non fore, sed suæ coniugi dominari. Verè in his simulachris bellum efformatur, Lunum vincit lunam. Hinc lunam armatam, & non coloratam dicimus. Quapropter & in Sacra pagina inter Cantica legimus: *Ad pulchritudinem lunæ, terribilitatem, vt castrorum acies ordinata.* Arma hæc nobilis Prægonij, sunt luna armata gladijs & Dracone, quis igitur familiæ aduersabitur? Fortunam nunquam sibi aduersam, vt quidam Comes exprimeret, assumpsit lunam quæ ecclipsari non posset, neque illi aliqua interpositio noceret, & addidit lemma:

Appre-

Apprehendunt nunquam tenebræ. Spes quidem alta sed fortè vana, & de luna, & de homine, quæ sine mutatione non fiunt. Vt tamen aduersitas Prægonijs non tantum præualeat vt potest, vno remedio obuenio. Luna semper est auersis cornibus à sole, docet nunquam Deo, Ecclesiæ, Patriæ, Regi, Senatui, maioribus contradicere, nam vindici oculo Dei patent omnia, & Principes habent asininas aures. Luna si crescit ortum spectat, docet considerare, quis, qualis, quomodo fuisti & creuisti, vt noscas te ipsum, nec obliuiscaris Agatoclis documento eruditus. Luna si minuatur occasum spectat, *Plin. lib.* 11. *cap.* 14. docet, quod celsa cadant grauiore casu. Prospicis, & cadis, miraris, & ruinaris. *Hominem vidi excelsum & locupletatum, transij & non erat locus eius,* ait Psalm:

> *Agite & ligatæ hunc modum,*
> *Erit namq; omnibus suauis.*
> *Robur columna thesaurus in æuum.*

LINEA FAMILIÆ PRÆGONIORVM.

PRægonius seu Przegonia nobilis Ostoius, cui arma hæc concessa primitus fuerunt. Erat Comes titulo & Exercituum Tribunus. Miroslaus Prægonius tempore Boleslai Crac. & Sendomirien. Principis Castell. Sendomir. & Petrus Comes Prægonius, subscripserunt priuilegium Monasterij Sendomirień. Anno 1270.

Dulscij *in Prussia, clari meritis, Patriæ, multisq; honoribus præmiati. Ioannes Castell. Culmeń. Thesaurarius Regni, Branscensis, Surascensis, Suieceń. Rogoznensis Capit. Hic literis adolescentiam ornatam Sereniss. Regi Augusto consecrauit obsequio, quapropter retulit pro meritis desiderata. Habuit tres coniuges, primò filiam Rozen, ex qua filias suscepit, post filiam Mnißek de magna Konczyce Palat. Crac. Demùm Olesniccij filiam, ex qua reliquit filium, subscripsit electionem Sigism. Regis III. Anno* 1588.

Zolcyccij *in Sendomir. Palat. virtuti & probitati dediti, nam infelicissimus ille est, qui nulla virtute præditus est.*

Wietrzynscij *Epimachij dicti, fortitudine præcellere contendunt. Nam licet sint omnium immortales animi, bonorum tamen & fortium sunt diuini.*

Goluscij *in Lublineń. Palat. antiqua & meritis eximia domus. Laurentius eximius, fortisq; bellator ad Vle Tarnauam. Ioannes germanus frater cum Zborouio ad Vle & Kiesiam fortissimus miles, & ad Gedanum cum Tęczyński maiorum facta robore & audaci pectore comprobauit.*

Zakobielscij *in Zakrocimensi Terra, & in Palat. Masouiæ, honestum familiæ & perpetuitatis nomen adsciuerunt.*

Niewiesczynscij *in Pomerania, prudentia & prouidentia res conseruare norunt. Dies namq; & hora magnas sæpè inferunt clades, illa autem duo modificant & retardant.*

Krinscij *in Zakrocimensi Terra, si contentum esse suis rebus maximæ sunt & certissimæ diuitiæ. Nobilis viri erunt curanda gloria, domus, & conscientiæ puritas. Florianus Exactor Contributionum Regni, ex Zakrocimeń.* 1589.

Głodowscij *in Zakrocimeń. Terra, E variis si optima sumenda sunt, diuitiæ animæ, vitiorum fames, morum grauitas, amor Patriæ, bonum Reipub. talia censenda erunt.*

Dzwonkowscij *in Nurensi Terra, est cautella Catonis Maioris.* Habenda est ratio valetudinis, vtendum exercitationibus modicis. *Sed hæc cautella non habet locum in optimo ciue & ornante Patriam, ille enim omnia, se & sua pro Patriæ libertate ponit & transmutat.*

Zwiarkowscij *in Belzensi Palat. Quia virtutis, & gloriæ semper est comes inuidia, ideò pietate semper exercenda virtus, & humilitate tegenda.*

Bartkowscij *in Sendomir. & in districtu Striensi. Ex quibus milites Petrus, & Ioannes, nunquam stygias fertur ad vmbras inclita virtus, quæ non declaratur nec illustratur magis quàm militari, cuius est Ecclesiam, Patriam, & libertatem defendere, tueri.*

Kowalkowscij *in Dobrzynensi Terra, Perbeati sunt qui eum tenent vitæ cursum, vt vel in negotio sine periculo, vel in ocio cum dignitate versentur.*

Lisowscij *in Prussia, in* Culmensi *Palat. sed differentiam seu auctionem addunt stellam ad cornua lunæ, vt refert* Paproc. *Quapropter iam alia & diuersa erunt ab his arma.*

PRZYACIEL seu AMICVS.

DELINEATIO.

EST cor hominis in patina sagitta transfixum, in campo cælestino. Super coronam sunt quinque pennæ Strutij.

ORIGO.

Bielscius acquisita fuisse asserit 1164. post mortem Henrici D. cum Pruthenis ex quodam antiquo Authore, *folio Bielsc.* 123. Sed Albertus Strepa antiquiora esse affirmat. *Dicit enim:* In hoc bello Henrici Sendomiriensis Ducis, Miroslaus vnus de famulis videns Dominum suum penè cecidisse in illo loco lutoso, de equo desiliens corpus domini sui viriliter defendens, tellis obrutus cecidit. Fuit autem is de ea Familia, qui se amicos vocant, cuius stemma cor hominis in patina sagitta transfixum.

Constat

Constat igitur quod ex alio cordiali actu & amici summa conditione, arma hæc Amicus vocitata fuerunt, quorum armorum Miroslaus debiti muneris ex armis nobilitatis memor, etiam Domino suo & Duci eandem amicitiam affectu declarare desiderauit.

SINCERITAS CORDIS.

NON sine graui animaduersione Cicero pro M. Marc. perorando dixit: *In animis hominum multæ sunt latebræ, & multi recessus, quomodo igitur sinceritas cordis inuestiganda erit?* Habeo apud Iul.Cæs. in Iconologia parte tertia, vnam adolescentulam perpulchrè ornatam, facie coloratam, quæ in patina cor suprà caput eleuatum in aperto sustinet. Diceret aliquis, cor sic apertum, monstratum omnibus à virgine, & vestita prætiosè significare sinceritatem cordis, vnum enim velle & nolle, vnum cor inter amicos sinceros. At ipse author explicet: *Hac* inquit *figura significatur vanitas.* Ponere namque in plano cogitationes, actus, voluntates, est summa vanitas, nullum enim ibi erit secretum, omnibus erit idem, sub amicitiæ specie, inimicitias seminabit. Omnes cum voluit habere amicos nullum habebit, & quia magis adulationem, blanditias, assentationem tàm patenti corde insimulat, pestem amico vanitatem mundo promittit dicta figura. Arma præoculis posita cor sanguine conspersum sagitta transfixum, non amicum ad mensam & bursam, sed verum, sincerum amicum significant, cuius scilicet vita est amici vita, cuius mors est propria mors. Nam vt aurum igne, sic beneuolentia fidelis periculo aliquo perspici solet, subscribendum igitur his armis, *Sinceritas cordis.* Crediderim ego cor sincerum scrupulo ac remorsu conscientiæ propagari. Scrupulum enim ita antiqui efformabant, vir senex decenter vestitus cribrabat semina, & aurea catena appensum cor suprà pectus deferebat subscriptum: *Cor mundum crea in me Deus.* Hoc profectò medio augetur, continetur sinceritas cordis, non multos sed aliquos amicos habebit, non nouos sed veteres amicos obseruabit, non sereno tantum tempore veros, sed hiberno & æstiuo colliget, quorum natura frons oculi, vultus, mentiri non norunt. Sed

Temporibus nostris quicunq; placere laborat,
Det, capiat, quærat, plurima, pauca, nihil.

SYMBOLVM VITÆ.

MEritò cor humanum vitæ nostræ Symbolum nominabo, cor enim est in animali, primùm viuens & vltimùm moriens. Quapropter ab antiquis cor, venter animæ vocatum fuit. De quo Macarius Homil. 43. ita loquebatur: *Cor vasculum quidem paruum est, sed in eo recipiuntur omnia, ibi Deus, ibi Angeli, ibi vita & regnum, ibi cælestes vrbes, ibi thesauri gratiæ. At si prauum fuerit, ibi dracones, ibi leones, ibi bestiæ venenosæ, ibi*

ibi asperæ & salebrosæ viæ, ibi præcipitia, ibi thesauri vitiorum. Est igitur cor humanum symbolum vitæ, vnde Ægiptij principatum, salutem fontem & vbertatem bonorum in regione sua significantes cor fingebant, sicut *Orus lib.* 1. *Hierog.* 22. At si in symbolum vitæ cor humanum assumere licet, arma præsentia assumenda erunt, docent namque sagitta, quod vita hominis nil est nisi res vallata ruinis. De qua Palladas reliquit:

Sum natus lachrymans, lachrymans morior, q; peregi
In lachrymis vitæ tempora longa meæ.
O genus humanum miserum & lachrymabile.

Docent, neminem sibi posse promittere vitam, nam licet sanctus fuerit sine aduersio tamen animæ viuere nequit. Quod concinnè draco ad arma hæc positus commonstrat. Fælix erit homo cum Martino, si moriens dicere valeat: *Quid hic astas cruenta bestia, nihil in me funestum reperies.* Aut cum Arsenio: *Anima mea octuaginta annis seruiuisti Deo.* Ergò

Noli per cras cras longas sibi ponere metas,
Qui non est hodie cras minus aptus erit.

Docent pro amico mori, & quis est noster amicus nisi Deus? cui seruire regnare est, pro quo mori coronari & æuum triumphare. Qui nedum dedit esse & conseruat, sed filium quoque ab æterno genitum dedit nobis in saluatorem, qui carnem suam dedit nobis in cibum, sanguinem in potum, regnum in hæreditatem. Amabô, si arma hæc nobilitatis tantorum præsaga sunt, iure meritò à vobis honoranda, illustranda veniunt, ne postmodum vitam moresque contemplando incomptos, tàm speciosis armis in contumeliam subducat.

Cinge caput lauro, tege gemmis corpus & auro,
Si fueris pridem, remanebis asinus idem.

FAMILIA AMICORVM.

H*IS armis qui vtuntur, non tradunt scriptores apertè. Miroslaus Przyiaciel, qui de his armis ad occisum Ducem Sendomiriensem fraude Prussorum occubuit, ceu optimus famulus & Domino plus quàm sibi desiderans.*

Drakienscij, *in Plocensi Palat. in districtu Raciazensi, quia principiis cognitis multò facilius extrema intelliguntur, illi maiorum merita nota optimè sibi, quid illis agendum tentandum q; foret intellexerunt, defensionem scilicet Patriæ tempore belli, consilium verò sanum tempore pacis. Georgius Pawlowicz in M. D. Litu. sed duo corda singulis sagittis transfixa defert.*

D. IN PRVNSKO.

DELINEATIO & ORIGO.

EST vir loricatus in equo decurrente cum stricto gladio, Vladimiri Monomachi etenim filius Iaroslaus vbi occupauit Ducatum Rezanensem cognominari voluit in M. D. Rezanensis atque instituit vt posteritas eius pro Gentilicio vteretur viro loricato in equo decurrente cum stricto gladio. Et quia duos filios reliquit Iaropelcum successorem Rezanensis Ducatus & Suietoslaum cui cesit Ducatus Prunscensis, talia arma latè diffusa per Rusiam & Moschouiam fuerunt. Vterque Dux magnum Ducem à suis Ducatibus sese nominabant. *Sarnicius in Annalibus lib.* 7.

VIR MAGNVS STANDO MORITVR.

VT tanquam stillo ferreo marmori carmina, ita pectoribus virorum fortium vt imprimere posint dictum hoc *Vir magnus stando moritur*, antiqui diuersis medijs vtebantur. Romani victoribus suis columnam præaltam trophæis victorum & coronis adornatam erigebant, in cuius culmine statuam viri armati & loricati, cum laurea corona in manu vna, hasta in altera constituebant. Quibus inter varios lætitiæ concentus ita quoque Apollo Musicæ Princeps, sicut *Ouid. l.* 1. *Methamorph.* refert, concinnebat.

Arbor eris certè, dixit, meæ semper habebunt
Te comæ, te cythara, te nostræ laure pharetræ
Tu Ducibus lætis aderis, cum læta triumphum
Vox canet, & longas visent capitolia pompas.

Dum verò Antonio victoriarum grata reddebat Roma honorem, finxerunt Mercurium, qui Pegaseum allatum ad currendum ceu volandum dispositum dextra per loram retrahebat fortiter, sinistra verò manu caduceum exporrigebat, & subscripserunt: *Clara fama.* Exponit mysteria in Iconologio prima parte Cæsar Ripa, etsi non laborandum est inuidia, summis triumphatoribus summus debetur honos altaque gloria. Quapropter *Cicero in Pisonem*, Iustam gloriam, lucem, splendoremque qui fugit leuis est animi, est enim fructus veræ virtutis honestisimus. Etsi rationem dicti exquiris, adfero. Non facit ea nisi vir magnus, qui vel vincere didicit, vel mori stando,

ri ſtando;ſint mille ſagittæ,ſint quingēta ſpicula,ſint globi ſulphurei omnes, ſit periculum præſens, ſit certa mors, vir magnus ſtat nec mouetur, non enim vitam, ſed claram factis vitam deſiderant,& in bellis rebusque periculoſis prudentiores fiunt. Sicut Darius de ſeipſo dicebat: Hinc Leonidas Lacædemoniorum Dux,multis iam confixus iaculis,cum impetu in Xerxem Perſarum delatus eſt, cumque diadema ei abſtuliſſet, ſanguine manans exhalauit animam, certè hic ſtando mortuus eſt. Quid dicam de Codro Athenienſium, qui dum intellexit Thraces victores futuros ſi duci parcerent, ille vltro ſe immiſcuit hoſtium agmini, qui ſtando vt mortuus Thraces deuicti ceciderunt, ita *Stobeus ſerm.* 7. Sed quid alienos commemorabo, Sereniſſ. Rex Sigiſmundus III. Parens Regni veruſque tutor, in illo Rokoſiano ad Guſouum bello (ô heu memoria non habet ſimile) dum quidam Sereniſſ. Regi dixiſſet, vt recederet nam periculum minatur, reſpondit magnanimo pectore: *Nec pedem inde mouebo, etſi mori contigerit ſtando moriar.* Tantis viris Duces in Prunſko connumerare decet,nam triumphatores de hoſtibus fidelitatē hanc Regibus & Regno obtulerūt vt mori ſtando,repudiato lecto deſidiaq;,voluiſſent.Sed ponamus obſecro virorum fortitudinem & nomen.

Vladimirus Monomachus Kiiouiæ & totius Ruſſiæ Monarcha, reliquit Iaroslaum Rezaneń. & Prunſceń. Ducem. Suentoslaus eius filius Dux in Prunſko, vir magni animi non obſcurè referens duodecim Bohatirorum à quibus gens Ruſſiæ originem conſeruat modò indolem. Georgius filius eius ex filia Olhæ Ducis in Branſko.Eius filius Iaroslaus,eius ex Raſtouienſi Duciſſa Olha filius Wſenolodus, hic ex Sudalień. Duciſſa ſuſcepit Mſcislaum qui habuit Georgium, iſte ex Iaroslauień. Duciſſa habuit Suientoslaū, & eius tempore bella cum Gediminio & ad illum Stanislaus Kiiouienſium Dux confugit exutus Principatu,Reliquit Suentoslaus Demetrium, qui reliquit Roſſislaum, qui ex Tuerenſi Duciſſa progenuit bellatorem maximum Demetrium, reliquit Michaelem & Georgium, qui cum Moſcho pugnauit,ſed demum ad Præcopſcenſes Tartaros aufugit, & Michael filius in Moſchouiam Prunſko poſſeſſo diſceſſit,qui Georgius annis decem in captiuitate detentus Tartarica, benignitate Reg.Iagellonis erat liberatus 1434.*habuit in conſortem poſtmodum Duciſſam Slucenſem, tum Solomirceeń. ex qua ſuſcepit Hlebum* 1462. *Hlebus Magiſter cohortum Ioannis & Alberti Regum tempore, ad Minſko à Tartaris interfectus eſt, reliquit Fridericum & Andream. Fridericus Palat. Kiiouień. & Præfectus Capitaneatuum plurium arcem erexit in Bialacerkiew, reliquit Alexandrum multarum linguarum virum Dapif. M.D.L. ſepultus Fridericus apud PP. Bernard. Vilnæ* 1555. Sarnicius fol. 358. 374. *Chiouiæ verò Epitaphia referunt Ioannem Baſilewicz, & Baſilium Iwanowicz Duces in Prunſko, Semionem Tartarorum ſtragem Palat. Kiiouień. refert* Stric. *ſub A.* 1544. *Alexander D. in Prunſko vltimus, in quo ſtetit periodus Familiæ ex linea maſcula,nam ex ſorore illius eſt poſteritas cum Palat.Belzeń.Leſczynſki, qui hæreſi infectus citò obijt, nec domui ſuæ lauream addidit.*

PRVS Primò.

TVRZYMA à *Bascone Historico vocata.*

DELINEATIO.

EST crux sesquimedia coloris albi in campo rubeo. Super coronam est loricata manus cum gladio districto, crux media pingitur ad dextram.

ORIGO.

LOnginus describit originem ex Prussia, tres namque Principes Prutenorum antiquorum genus in Poloniam facinore cōmisso fugientes, propagarunt familiam. Declarant hoc facinus si non potiùs est defensio suæ libertatis Historiæ, oppressionem Magistri Crucigerorum, eorumque Cōmendorum non ferentes bonis venditis, pretiosis rebus vnà cum liberis & coniugibus in Poloniam missis coniunctâ manu tres Principes, Magistrū cum Commendoris oppresserunt & fortè occiderunt. Comparatisq; pluribus bonis in Regno, meritorum splendore in incolas & amicos recepti, illustrium virorum familijs & consanguinitati adsciti fuerunt & admissi ante Annum 1000. Originem verò in Prussia prædictorum armorum non aliam existimo, nisi ab insignijs Crucigerorum, qui duas cruces pro insigni deferebant: hi namque milites vt in Prussiam venerunt, recipientibus fidem Principibus, ex armis suis gentilicia conferebant, vel vnam crucem, vel vnā & mediam, vel duas cruces, sicut quoque Magnis Ducibus Lituaniæ contulerunt.

VERI CATHOLICI INSIGNE.

GLoriantur plurimi aliorum insignijs dum sua non habeant, etsi fortuna fauet, his illisque familijs connectuntur, ex illisque se esse astruunt, verissimè tamen nullius sunt nobilis signi. Verumenimuerò quod aliena stemmata appropriare sibi licet minimè deceat, attamen verus Catholicus & nobilis, licitè sibi crucem appropriabit in insigne. Nam si omnium Catholicorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ vnus est Deus, vna Fides, vnum Baptisma, vna lex, vnus Pastor, vna Ecclesia, vno eodemq; stemmate Christi meritò insigniri possunt. Vnde si Gentili quis crucem pro

ſtemmate poneret, blaſphemaret: ſi Iudæo, fugeret: ſi hæretico, diſputaret: ſi malo Chriſtiano mulitaret: vt rectè ſibi lupa naſcens in Taurino monte conueniat, quæ origente cane Sirio ſtella fugit, ſi autem vero Catholico Romano ad inſignia crucem apponeres, reuerenter ſuſcipit, adorat, dicitq;: *Sub ipſa ſemper.* Hoc eſt ſerenum, gloria, vita. Pruſsijs tamen crux inſigne proprium & non appropriatum eſt, & ita proprium, vt illis ſubſcribere liceat: *Familia verè Catholica.* Moueor ad hoc, Sanctiſsima vita Auguſtiſsimi Martyris Stanislai Epiſcopi Cracouień. exiſtentis armorum prænominatorum. Moueor illius Parentis pietate Vielislai. Moueor nobili pioq; zelo in Religionem Guntheri Epiſcopi Plocenſis, alijſque permultis viris pro Fide Catholica zeloſiſsimis, & mori quoque pro illa paratis. Accendor plurimum omen quoddam nobile inſignitis præſentibus armis adferre, optimo & valeroſo cohortum ductori Marchieſe del Vaſto admouerant ſymbolum grati amici. Sedebat ſplendidè gladio immiſſo in vas, ex quo ſumebant aquã canis & ouis, additum lemma fuit: *Pauent canes, timent oues, intrepidus maneo,* Iul. Cæſ. Capaccio lib. 2. Non aliud ominor tàm præcelſæ Pruſſorum familiæ, niſi vos timeat hoſtis, ament ſubditi, intrepide viuite inter amicos, & ſancte vt inter Angelos in præſenti vita dies ducite, Dominus Deus adiutor veſter.

NON DEFICIET.

SVNT qui crucem arborem Antiſtrophos, hoc eſt contrarietatum dixerunt, neque immeritò, eſt enim crux Domini, ceu virga Moyſis duplicem gerens imaginem, nam hoſtibus occurrebat, vt ſerpens mordens & enecans, Iſraelitis autem erat vice baculi quo nitebantur. Ita verum crucis lignum, hoſtilium ſpirituum nequitiæ mors eſt, animarum verò noſtrarum baculus, tuta ſedes & vita in qua conquieſcunt. Hinc Origenes de Crucis potentia Hom: 8. *Gaudentes leuemus in humeris noſtris ſignum Crucis, nam dæmones qui aurata capitolia non timent, crucem timent, qui contemnũt ſceptra regalia & purpuram Cæſarum Chriſtianorum, ieiunia pertimeſcunt.* Arma gentilitatis præſentis dum intueor, video crucem vnam & alteram mediam, nihilominus breue apponam *Non deficiet.* Media quidem crux eſt, ſed occidet nunquam. Excellentius namque ſymbolum eſt, non defectus, quàm illud quod ſibi confixerat Comes Odoardus Tiene, vt *lib. 2. dicit Capaccio* Erexerat laurum in quod vndique fulmina ruunt, & ornauit lemmate: *Intacta virtus.* Maiora iam armis præſentibus encomia danda, nempe media crux, at virtus integra ſemper, ſed in comprobationem rei adfero Thomam Strzempienium, Doctorem Theologiæ & Iuris, & Regni Poloniæ Vicecancellarium, qui dum eligebatur in Epiſcopum Cracouienſem, in die electionis campana magna cecidit, & ſequenti die ignis in platea Canonicorum maxima damna intulit. Aſſumebant ſuperſtitioſi in præſagium infauſtum electionem illius, maioraq; infortunia ſperabant, dicebant: *Deficiet.*

ficiet. Verùm Dominus ab alto talem, tantumque pastorem contulit Vrbi, qualem semper desiderare poterint, Deum timentem, humilitatem obseruantem, pietatem colentem, pauperibus, studijs & Ecclesiæ seruientem. En cum media cruce virtus integra. Crux lignea quæ in Carauacca miraculosè celebrare desideranti incruentum sacrificium, sacerdoti captiuo in altari apparuerat, dum in lumine & splendore fornice domus, stupore omnium aperto descendit, superauit illa crux sic ditata ab alto, omne aurum & lapides pretiosos. Profectò medietatem crucis in armis æqui boniqúe defensores & protectores Prussij, amplissimis meritis, sanguine, consilio, & bonis Patriæ obtestatis, clarissimè illustrarunt, continuarunt.

LINEA FAMILIÆ PRVS Primò.

P*Russij tres fratres Principes Prutheni, de quibus* Dlugoss. *Prutenorum antiquorum genus ex tribus Princip. qui in Pol. ex Prussia fugientes propagarũt.*
Sczepanowscij, *Vielislaus Sczepanowski, vir pius, & conscientiæ puræ, quod cõstat ex ipsius filio, quem cum Bogna habuit. Dicit namq́ Saluator,* Non potest arbor bona malos fructus facere. *Stanislaus filius Sanctus & Martyr Episcopus Cracouiensis, qui assumptus fuit post Lambertum 2. Toporium Anno* 1072. *& habuit successorem Lambertum 3. armorum Abdank, coronatus Martyrio Anno* 1079. 11. *Aprilis in Skałká. Ob cuius cadem Polonia quadriennio subiecta interdicto fuit, & Boleslaus Audax occisor, à Gregorio VII. Regni titulo & iure priuatus fuit, & annis duobus Cracouia Episcopo caruit. De illo Christophorus Kantski, in Vitis Archiep. & Episcop. Cracouiensium.*

Non tua carminibus describi gloria nostris,
　Non pia vita satis non sacra facta queunt.
Norunt te cuncti: totus te suspicit orbis,
　Et pleno laudes concinnit ore tuas.
Vt tibi sint similes alij cælestia flecte,
　Numina: concilia cælica regna tuis.

Sunt Sczepanowscij & modernis temporibus sed armorum Wieniáwá, ob coniunctionem matrimonialem mutarunt arma. Gunterus Episcop. Plocensis 1227. post Ioannem Episcopum armorum Gozdawa, cui successit Petrus armorum Pułkozyc. Hic concurrebat quoq́ in electione Ioannis, quapropter post mortem Ioannis virtute partus bonos cumulatior ad ipsum redijt. Erat vir tam ad bella gerenda, quàm ad Episcopales functiones sustinendas idoneus, nam cum videret suum Episcopatum à Pruthenis vastari, innoxios homines cædi, abduci, defensionem sui Episcopatus Conrado Masouiæ dormituriente suscepit, & coercitis latrociniis Pruthenorum castrum Dzierzgow, vbi Christianos captos detinebant intercepit. Demùm Conrado Duci vt milites Theutonicos cruce signatos consensu Gregorij IX. Pontif. Max. author fuit, & primus Magister eorum in Regno Hermanus de Salza fuit. Obijt apud Viennam Austriæ, dum iter Romanum continuaret Anno 1232. Adijcere liceat quantum Reipub. malum, dum Princeps hoste vagante per Regnum in vtramq́ aurem dormit, quantum verò bonum si Pastorem vigilem sese in omnibus præbet. Antiqui doceant qui dormientem Mæcenatem eò efformabant modo: Virum pingebant grauem, qui ad latus plenum vas tenet aquæ, & nil mouendo manus in ardentem & vastantem ignem oculos conuertit. Et dabant Distichon.

Princeps si Regno facta est iniuria, cautus
　Supprimat illius semina prima citò.

Gliscet ni extinguat ventoque agitata furoris
Perdit vrbes, opes, iura simul populos.

Phalanta, huius Cathalogus armorum Prus refert Episcop. Posnanień à Ianusio Archiepiscop. Gnesneń. in Pyzdry consecratus post decessum Boguphali, sed cùm esset electus à Capitulo Petrus, & fauendo Phalantæ illum non approbaret, neq; alterum Ioannem confirmaret, etiam stante appellatione Phalantam consecrauit Ianusius, sed Clemens IV. Pontif. Max. Nicolaum Scholasticum Cracouiensem Canonisationis negotium B. Heduigis tunc prosequentem in Episcopum, cassata electione aliorum, extulit & promouit, & Viterbij consecrare mandauit, ita Dlugossus sub Anno 1265. *Thomas dictus Tomka Episcop. Plocensis, successit Petro 3. dicto Niedich. habuit successorem Goslaum 2. siue Gedeonem, ille erat armorum non Pobog, vt* Paproc. fol. 173. *dicit, sed serpentis Gentilicij, vt in Vitis Episcop. Plocensium nunc editis patet, iste autem qui successit Thomæ erat armorum Griff. Thomas verò prædictus Tomká, inquit* Paproc. fol. 173. *erat armorum Pułkozyc, in vitis Episcoporum non dicitur aliquid de gentilicio ipsius, sed Canonicus Plocensis & Cancellarius Masouiæ notatur, sed* Dlugossius sub Anno 1263. *fuisse nobilem genere de familia & cognatione Prussorum ortum ducentem retulit, erat vigesimus secundus Episcop. ordine, Aucta bona Episcopalia sub illo per Saram Marcusij militis filiam, quæ villam Piaski inscripsit, & controuersiam longam inter Plocensem & Culmensem Episc. finiuit, obijt 1270. Thomas Strampinius, seu Strzepienius Theologiæ & Iuris Doctor, Regni Pol. Vicecancellarius Episcopus Cracouiensis, Dux Seueriæ, filius Prandotæ, cuius genitrix Dorothea de armis Aceruorum, reliquit Ecclesiæ Cracouiensi calicem de puro auro ponderis sex marcarum, & alios duos calices deauratos, duplicatam peluim argenteam, & plurima de gemmis pretiosa, & quadraginta marcas pro suo anniuersario, copiam librorum diuisit Ecclesiis Cracouiensi, Gnesnensi, Posnaniensi, Vnieiouiensi, Louiciensi, Lenciciensi Ecclesiæ contulit 1500. flor. Altariam fundauit Cracouiæ in duos sacerdotes, & hospitale in Stradom erexit, Vicariis in Sadz decimam ex tribus villis concessit, idem ad Altare S. Antonij fecit, & quod summam ipsius pietatem & conscientiæ puritatem commendat, est. I[illegible]mum & decumbentem se vt vidit, ita quod diuturna infirmitas illum abstraheret ab officio Pastorali, & cura administrationis diligenti, cessit Episcop. Iacobo Sienienski armorum Dębno, vnde Christophorus Kantski de illo in vitis Episcoporum Cracouiensium.*

Cur te nil egisse agis imprudentius vnquam,
Quam tibi delatum quod capis vltrò pedum?
Et cur linquis oues? pondus grauitasque recepti
Muneris id facit, & facta nefanda gregis.
Quæ quia Præsulis è manibus Deus ipse requiret
Nemo meum factum qui benè damnet erit.

Stiborius 2. Episcopus Plocensis, successit post Paulum Gizicki, habuit verò successorem Casimirum Ducem Masouiæ, contradicebat electioni ipsius Casimirus, & ad Pium II. Pontificem Max. miserat, sed effecit nihil. Ex Indulgentia Pontificis Romani, ab vno Episcopo Lacedæmoniensi Nicolao ex Ordine D. Francisci, qui cum titulo Episcopi in partibus infidelium Suffraganeum Plocensem gerebat, Anno 1464. consecratus Pultouiæ fuit. Erat Stiborius de Goscianczyce, satis competenter in literis versatus & eruditus, Secretarius & Consiliarius Gizicij Episcop. genere nobili ex Familia Prussorum Patre Ioanne Dapifero Cernensi, matre Catharina natus, omni genere virtutum excultus, sed interdum bili exardescebat. Obijt 1471. Ordine 39 sepultus Plociæ, mortuus Pultouiæ. Iacobum de Plomiany Capitaneum Bobrownicensem referunt scripta Anni 1385.

Szamowscij *in Lenciciensi Palatinatu, ex quibus erat Castellanus Brzezinensis, & reliquit prolem. Bartholomæus verò cum Sczawinska Castellani Sochacouiensis filia reliquit prolem. Ioannes Szamowski Castellanus Konariensis*

riensis subscripsit Priuilegium Alexandri Regis, quo confirmat Acta & priuilegia prædecessorum Anno 1505.

Spinecij *de Bendkow, multa Priuilegia referunt eos, Petrum Canonicum Gnesnen. & Cracouiensem refert Priuilegium Vladislai de decimis, & immunitate bonorum Ecclesiæ* 1456.

Stradomscij *de Stradomia, in Palat. Cracouien. Antiqua, & meritis clara Familia, quæ diuisione bonorum cum Sczepanowsciis mutationem cognominis accepit. Mansit Stradomia in ditione illorum multis reuolutionibus sæculorum, neq; ita pridem per Valerianum & Adalbertum resignata fuit, Lubomirscio Castellano Woyniciensi, quam filius Palat. Cracouiensis, Præposito Visnicien si contulit & inscripsit. Christophorus Stradomski, vir ingenij acumine & maturitate iudicij cum optimis consiliariis numerandus, & quia ad hæc accessit probitas & æquitas morum & vitæ, ad IuditiaTribunalitia Regni dum primordia & fundamenta iustitiæ Lublini radicarentur, ex Palat. Cracouiensi primus Iudex Parlamenti Regni electus & constitutus fuit. Arduis etenim negotiis atq; recenter in Rempublicam introducendis, viros peritia, dexteritate, prudentia, & sinceritate conspicuos quærimus, eligimus, vt inuenta approbent & rectificent si bona sunt, aut reprobent si mala, tenuit diuisione bonorum cum fratribus Nagorzanki. Martinus Stradomski, dum ætatem floridam decenti exercitio in grauitatem morum, & virtutis amorem deduxisset, Serenissimis Regibus Augusto, & Stephano obsequia consecrauit. Et quia Sigismundus Augustus germanam suam Ioanni Suecorum Regi Catharinam in Reginam concessit, etiam Martinus Stradomski ibidem missus cum Serenissima Regina fuit, & natum filium ipsius in carcere ob Erici fratris crudelitatem Sigismundum ad Baptismum cum Seceminscio tenuit, qui dum ex Suecia in Patriam rediit, à Serenissimo Rege Stephano ad Rudolphum Imperatorem legationem expediuit, & quia Principum mos est, addictos sibi & benè meritos præmiare. Sigismundus III. Regni Pol. Anno 12. Sueciæ VI. Generoso militi & suo Secretario Oppidum Dunaiow, & villas Borsczow & Czerkaßowcze & posteris contulit Anno 1599. vbi Priuilegium hæc de illo. Cùm præclaram semper Generosi Martini Stradomski militis & Secretarij nostri sedulitatem & assiduitatem in exhibendis obsequiis, quæ tàm Diuis Parentibus, quibus planè à teneris annis in Regno Sueciæ, ac Serenissimis prædecessoribus nostris in hoc Regno additus erat, quàm etiam postea nobis metipsis non segniter reddidit, & hucusq; summa cum laude reddit, &c. Ioannes qui post declaratam animi sui promptitudinem & amorem in obsequiis Patriæ, contracto matrimonio reliquit eximios filios. Iarossius seu Hieronymus primus Ioannis filius, qui dexteritatem iudicij in Castro Czorstinensi, vbi ViceCapitanei officium administrauit, declarauit. Nicolaus alter filius, fortitudinis specimina in diuersis expeditionibus cum laude Familiæ demonstrauit. Quapropter in dignitatem ipsius & Familiæ Prussorum decorem, Academia Crac. per Bartholomæum Vresnanum hæc in arma reliquit.*

Corpore stat toto crux cum mediaque secunda,
Quam rigido munit desuper ense manus.
Isthæc antiquæ sunt arma Stradomscia gentis
Immensum sanctæ crux pietatis opus.
At manus ense potens rigido ferroque valentis
Hac regnat pietas robur & vsque domo.
An non ritè dabis genti gladiumque manumque
Quod benè de Patria quisque meretur habet.

Sigismundus Stradomski, cui bona diuisione cesserunt Wrocimowa ad Oppidum Sadz, vir honesti & quietis amans, ViceCapitaneus Sadecensis iustitiæ & æquitatis obseruator, reliquit aliquot filios, ex quibus erat Ordinis S. Benedicti, religiosus Pater. Christophorus qui diuisione bonorum cum fratribus Naklo acceperat ad Lelouiam ViceCapitaneus Olstinensis, vir

vir morum grauitate multorum sibi affectus conciliauit, prudentia verò rerum agendarum in Republica, plurimarum controuersiarum inter amicos iudex & arbiter dexterrimus fuit. Tempore ingruentis belli Turcici, vbi capitalis Contributio in Regno soluenda ab omnibus decreta fuit, ille ex Palat. Cracouień. districtuum Cracouiensis, Prosouicensis, Lelouiensis, Xięzineń. & Osuiecimensis collector electus Anno 1590. & propositus erat. Reliquit filios octo, ex quibus Ioannes Decanus Lelouiensis, Parochus Nakielscensis, Nicolaus Notarius Chęcinensis, tertius Ordinis S. Francisci de Obseruantia Bernardus nomine, pietate, & doctrina in religione sacra floruit. Melchior Stradomski in Sczucin ad Nouam ciuitatem Korczyn hæres, vir in rebus pro Patria gerendis nomine & re proficuus. Cuius sinceros actus, beneuolentia, & humanitate affabiles, Ill: D. Ociesski, generis, splendore, & meritis in Regno clarus, vt approbauit, filiam illi in consortium Sacramenti concessit ex qua reliquit filium Ioannem. Ioannes Melchioris filius, illustratam familiam maiorum meritis propriis auxit splendoribus, nam in omni expeditione Moschouitica addictus Curiæ Serenissimi Stephani Regis, deduxit trophæa, nec absens esse aliquando voluit. Habuit in consortem filiam Ozorowscij progenitam ex Olesnicka sorore germana Palat. Lublinensis, omnes enim probi viri, boni & æqui studiosos, domui suæ iungere exoptant, hæreditas illius erat Sczuczynum & Zorawice, reliquit duos filios. Nicolaus primus filius hæres in Zorawice, qui ætatem iuuentutis flore decoram & ornatam literis, exoticarum linguarum peritia & variarum virtutum cum fortitudine, decore, in saluberrima consilia Patriæ ordinauit, atq; in ætatem grauiorem non grauiter disposuit. Est vir fortium amantissimus, doctiorum desideratissimus, spiritualium obseruantissimus, pietatisq; eximius cultor, sed cum illi liber & numerosa bibliotheca deliciæ, arma honori, Patria amori esset & desiderio effectum exoptatum infirmitatis calamitas præscidit & interupit. Sed quia sola in illo remanet cum patientia pietas, cum conscientia puritas, incomparabilem æuo conseruabit sui memoriam, suscepit ex Catharina Pszonczanká de Bábin post demortuas filias Annam & Sophiam, Michaelem, cui sit benedictio ex alto, occidat omne malum, surgat & omne bonum. Melchior alter Ioannis filius hæres in Sczuczyn, hic eximiè ornatam adolescentiam in exteris nationibus literis & virtute, fortitudini & Marti consecrauit in Patria, cumq; retulisset hæroicis actibus iusta trophæa, & nomen gloria illustrasset, cum Ligenzanká de Piotraszowká, suscepit matrimonij sacramentum, ex qua reliquit Ioannem speciosæ indolis & optimæ spei, qui decorum, honestumq; Familiæ retineret & augeret filium, & Patriæ Polonæ ciuem. Ergò

Donec fulgebit crux ferrum bella domabit,
Ista indisiunctim symbola permaneant.

Iezewscij *in Varsauień. Terra milites eximij, qui magis Patriæ, quàm proprium bonum obseruarunt. Sigismundo primo regnante missus erat in Moschouiam vnus à Serenissimo Rege, quem crudelis Moschus ad genua tenus in feruido oleo, veritatis inquirendæ missionis suæ à Rege gratiâ concoxit, vt Historici &* Bielsc. fol. 524. *refert. Qui vix spiritum vitæ consouit redeundo in Patriam, remuneratus cum aliis Regum gratiis Castellania Varsauień. Erant & alij Iezewscij in Varsauień. Terra Rothmagistri, Iudices, Notarij, aliiq; in dignitate positi dignissimi viri. Iezewscium Rothmagistrum excellentissimum ad Kiesiam* 1578. *occisum,* Paproc. in Stemm. fol. 432. meminit.

Borowscij, *Curiis Regum & Castris militaribus optimè meriti viri. Ioannes Sigismundo primo sceptra Regni tenente Stabuli Præfectus, optimis ac generosis moribus ad altiora benè dispositus, consors ipsius Komornicka. Georgius Borowski, qui ex Wazenska suscepit Petrum Abbatem Czyrzycensem, beneuo-*

neuolentia & humanitate singularem, doctissimum & in literis versatorum amatorem. Iacobus Sigismundi Augusti, & Serenissimæ Bonæ Aulicus Zebrouiensis aduocatus, ex Sienicka reliquit prolem. Hieronymus subscripsit electionem Vladisl. IV. Regis ex Palat. Syradiensi.

Biestrzykowscij *in Syradień. Palat. actibus comprobare virtuosis generis dignitatem cupiunt, nam sicut vultus & frons animi est ianua, ita generosi actus nobilis sunt notæ.*

Cygánscij *in Lencicień. Palat. non aliud desiderant, quàm vt nomen boni non amittant.*

Ráczkowscij *in Syradiensi Palat, vnius cura iubente Romano Sangusko Campiductore Vle fortissima ciuitas, vnà cum arce à Moscho erepta est Anno* 1568. Bielsc. *erat Rothmagister peditum.*

Grzymysláwscij *in Palat. Posnaniensi, quia omnes boni beati, non cadit in eos quod in virum bonum cadere non debet, nempè emolumenti sui causa criminari, præripere, fallere. Stanislaus Grzymysláwski electionem Vladisl. IV. Regis subscripsit.*

Łosośinscij *in Cracouień. Palat. Non eget verbis qui factis probat, virtus & integritas proba excellentissimorum virorum.*

Dimitrowscij *ibidem, strenui & optimi milites, ex quibus Rothmagistrum peditum ducentorum in bello cum Tartaris & Moschis, vbi Amurath Tartarorum Dux occisus, & Basilius Palecki, Petrus Serebrny, fuga sibi sauciatus consuluit,* 1567. Bielsc.

Wiśniewscij *in Lucomlensi Terra, & Lublineń. Palat. A pueritia certant virtute & moribus, præstantem delibare gloriam. Difficilè enim est mutare animum, & si quid est penitus insitum moribus, subitò euellere.*

Plonscij *in Præmislień. Terra, non vulgus sed castrenses & generosa propago illorum conuersationis testes, nam vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æstimat.*

Obrzyccij, *in Masouia & in Podolia. Magnus magister est populus, sed non minor conscientia propria, vitiosum & horrendum admittere æterna sepultura, & pæna inferni.*

Studzienscij, *retulit in Castris gloriosum nomen. Grauior autem est & validior decem virorum bonorum sententia, quàm totius multitudinis imperitæ.*

Swaroccij *in Rauensi Palat. qui verè sunt Studzienscij, ex Gostinensi Terra transierunt. Albertus de Slubice à primis iuuentutis diebus in Castris continuus Augusto Serenissimo Imperante, demùm sub Stephano Rege Eligerus ad Gedanum, Tczouiam, Polociam, Wielizum, Wielkieluki, Zawłocie, Ostrouum, Pskouum, Rothmagister peditum ex Palatinatibus Posnaniensi & Calisiensi, demùm armaturæ bellicæ custos in Nouogrodo Liuoniæ, illius verò germanus in M. D. Litu. eximius bellator, cum Psarska tenuit coniugium armorum Iástrzębiec.*

Głowác-

Głowáccij, *Martinus erat vir literarum præstantia dignissimus, & Cameræ Regiæ Cracouiæ Notarius. Ioannem Głowacki Palat. Masouiæ, sub Anno* 1427. *refert* Bielsc. *si horum armorum non docet, sed virum probitatis summæ fuisse actus ille commonstrat.*

Slubiccij *in Rauensi Palat. Virtute firmant bonum, omnia namq; pereunt, sola virtus manet.*

Rokotowscij *ibidem, Fortes viri qui non tàm præmia sequuntur rectè factorum, quàm ipsa facta.*

Orlij *in Cracouiensi Palat. Æqui boniq; amatores, nam & fortitudo est virtus pugnans pro æquitate.*

Bogusláwscij, *quia multa accipimus à Patria, multa quoq; ei reddere debemus, si non cumulatiore mensura, tunc adminus eadem.*

Goworowscij *in Ciechanouiensi Terra. Maximè conuenit viro fortitudo, nam eius munere maxima duo sunt, scilicet mortis, dolorisq; contemptio.*

Dlugoiewscij, *merentur Patriæ, sed leue est onus beneficij gratia, minimum autem erit perennitatis gratia.*

Klickowscij *in Masouia, consuescunt in Castris ad nobile officium reddendum Patriæ.*

Koryccij *in Masouia, omnibus se affabiles nulli iniuries præbent, memores dicti:* Quod tibi non vis alteri ne feceris.

Chwalkowscij *in Cracouień. Palat. Naturam honesto ornant, nam qui natura probus est, vbiq; & apud omnes probus.*

Garliccij *ibidem, Sermone prudentes, nam è sermonis procacia colligitur morum impudentia.*

Wolscij *ibidem, & in Lencicień. Palat. Bono Patriæ ex conscientia benè cupiunt, nam à recta conscientia nec transuersum vnguem discedere oportet.*

Tobaßowscij, *Temperantia & rectitudo ab eis colitur, sed qui voluptatem sibi bonum statuit, temperans nullo modo esse potest.*

Michalczewscij, *Constantes fortesq; viri, nam nil est præstantius viro, quàm in omni re seruare constantiam.*

Iulewscij, *Iusto dant manum, nam iustitia est domina & regina omnium virtutum.*

Kliccij, *Optimè viuere desiderant, nam etiam Philosopho turpe est, si aliter viuit quàm docet.*

Chomętowscij *in Plocensi, in Dobrzyneń. Terra. Proprium est Philosopho mederi vitiis, nobili verò augere virtutes.*

Gniewiewscij *in Ciechanouiensi. Veram vitam, tranquillam & suauem præstat moderatio iræ.*

Drußkowscij, *egregiorum meritorum conscientia, magnā homini præstat fidem.*

Bystrzamouij, *Pulcherrimum est genus nobilitatis, quàm sibi quisq; propriis virtutibus conciliat.*

Záiąckow-

Záiąckowſcij *Decus Familiæ ſuæ: nam non domo eſt Dominus, ſed Domino domus honeſtanda.*

Podleſcij, *Incitantur honeſto ad bonum, nam nemo eſt tàm agreſtis, quem ſi non ipſa honeſtas, contumelia tamen & dedecus magnoperè moueat.*

PRVS Secundò, ſeu FALCES LVPINÆ.

DELINEATIO.

SVNT duæ falces, quibus lupi continentur ſeu intercipiuntur, ſummitatibus diſpoſitæ acutis in crucem, à groſsiori verò parte ligantur aurea ligatura, ex qua dependet vnica pars: ad c nuolutionem verò falcium, eſt Pruſſorum inſigne primum. Supra ſummitatem verò coronæ, eſt manus armata ſtricto gladio fulminans, ſicut erat in Prus armis primo loco poſitis, campus eſt rubeus, falces & cruces coloris albi. Aduertat lector quod hæc arma ſecundo loco ponuntur, non ſolùm ob multitudinem armorum Prus & numerum, ſed etiam ob ordinem. Prius namque arma hæc Prus hanc additionem & mutationem acceperunt, vt patebit ex origine quàm arma Prus tertio loco, tùm quia propinquiora ſunt ob armatam manum armis Prus primò, tùm quia vna falx iuncta in tertio Prus, docet proceſsiſſe arma ex Prus ſecundò.

ORIGO.

CAſimiro Rege cum Maſlao Maſouiæ Duce pugnando, Caſtrorum & exercitus Dux fuit ex armis Prus, qui prælio commiſſo cum Maſlai exercitu, iteratis vicibus victor, fæliciter triumphauit. Et quia ſublato è viuis Maſlao filia ipſius erat penes Reginam Caſimiri, vir bello & victoria clarus, petijt à Sereniſsimo Principe concedi ſibi virginem relictam in matrimonij vinculum. Rex libenter ſuſcepit intentum tàm eximij Ducis, & filiam Maſlai Ducis Maſouiæ in conſortium detulit, & bonis euiternè vt cuſtos ſit perpetuus ab hoſtibus confinium Maſouiæ prouidere dignatus eſt. Et quia Maſlai inſignia erant falces lupinæ, ille vir nobilis de domo Prus

eisdem armis Ducalibus adiunxit propria arma. Actus in crucem Maslaus à Prussis amissis prælio cum Casimiro quindecim millibus, & duobus millibus in captiuitatem adactis, Anno 1043. vt *Cromer.* refert, cætera vide sub titulo *Kosy*.

REGVM GRATIA DIGNIS.

SIcut exitiosum est & turpe, indignis gratiam conferre, ita laudabile & gratiosum conferre dignis: Hoc enim est quo virtus præmiatur,& boni ad virtutem & honestum incitantur, illo autem vitium radicatur, & malum commendatur. Quapropter vituperatur Antonius, qui Anaxenorem Cytharedum in theatro extulerat, atque militibus stipatum tributi exactorem & Vrbium quatuor Præfectum instituerat. Vituperatur & Patria illius quæ illum purpurea induerat, quam Ioui Sesipolidi, hoc est vrbis seruatori consecrarat, *Strabo lib.* 14. Contulit Casimirus Rex gratiam militi & Duci exercitus sui dum Ducis filiam & sanguinem Regium nobili Polono de Prussorum Familia in matrimonij sacramentum concessit, sed viro digno, meritis & triumphis claro, qui & bellator & protector esset Regis & Regni. Etsi aliquando Romæ Fontinalia festa peragebant, coronas in fontes proijciendo, & puteos coronis ornando, eò quod ab eis pellucidos liquores ad restringendam sitim acciperent, vt inquit *Varro lib. 5. de lingua Latina*: multò conueniẽtius est viros dignos vita, sanguine, substantia, obsequia protestantes, gratia Regia prosequi & donis gratificari. Sed ô heu, quàm grauissimi in bello viri & magni cum hoste triumphatores, seruiendo omnia cum vita amittunt, vix tamen est illorum nomen in foribus Principum, ne dicam in aure. Omnes fortitudinem illius inspiciebant, & nullus est qui Principi renunciaret, inuident actum, detrahunt alij fortitudini, sic meritum cadit & præmium strenui militis elongatur. Accedit autem turgidus, loquax, in plateis miles, accipit quod non meruit, ille verò manet vt Phænix nutrix ipse sui. Sic enim de Phænice dicitur:

Ipsa sibi proles suus est pater, & suus hæres,
Nutrix ipse sui semper alumna sibi.

Ita illi, relicta demùm fortitudine, sine adiutorio & adiumento, sine spe & præmio manentes, ex stiua si non ex stipe, in aulis magnatum debilia officia suscipientes, vitam exiguo sustentant, alijs cordis festum, panem meminisse comestum. *Plutarchus libro de Animalium industria* scribit: Trochilum auiculam, ab insidiante Crocodilo Ichneumone liberare, cuius memor Crocodilus intromittit Trachilum in os apertum, vt gaudeat partibus carnium relictarum in dentibus, nec comprimit os donec Trochilum euolare senserit.

Vt Trochili meritis Crocodili gratia constat,
Præclarè meritis tu quoq; reddere vicem.

AMICI-

AMICITIA STABILIS.

OMnium sententia amicitia solida & fixa est quæ non ad tempus manet; hæc enim suspecta est & de illa dici potest: *Tempore fœlici multi amici*, sed solida illa erit, quæ etiam post mortem durat. Qualem in Hierogliphicis lib. 2. Iul. Cæsar. Capaccio depingit: Vitem ponit quæ vlmum amplectitur orbatum frondibus & siccum, ad cuius radicem apposuit lemma: *Amicitia post mortem durans*. Apposuit & versus translatos in latinum ex Antipatro Alciatus.

Ornabar quondam ramis foliisq; virebam,
Inque meis vuas frondibus ante alui.
At nunc obrepens Platanum me vitis opacat
Arentem, alternis frondeo tota comes.
Sic sibi quisq; legat gratamq; educat amicam,
Reddere post cineres quæ benefacta queat.

Profectò nullo controuertente sed ipsa veritate confirmante amicus stabilis ille est, qui mori non dubitat totumque suum esse & posse Patriæ offert, talis namque & domui & Senatui, & Patriæ & Familiæ, non aliud intendit, cogitat & vult, quàm bonum honestumque. Lego quendam reliquisse modum conseruandorum acquirendorumue amicorum. Dicit

Plurima des, perpauca petas, nil accipe, si nil
Accipias, & pauca petas, & plurima dones
Gratus eris populo, te mille sequentur amici.
Si nihilum trades, citò eris priuatus amico,
Plurima si quæres, multam patière repulsam,
Si multa accipias, populus te dicet auarum,
Nil cape, pauca petas, des plurima, habebis amicos.

Est quidem hæc vera regula, sed ad acquirendum vel conseruandum amicum ad tempus, & non illius qui deesse quando noluerit. Equidem Amicitiam stabilem fundauit in armis suis iste parens & Prusici gentilicij author. Fundauit ille solidam amicitiam cum milite, prudenti exercitio bellico: fundauit cum Serenissimo Rege confidentiam, excellenti triumpho de hoste: fundauit cum domesticis & familia ampliato splendore ad arma: fundauit cum multis hæroibus coniunctione Ducalis sanguinis cum domo Prussorum: fundauit cum omnibus nobilibus, quia omnium factus est amicus, patronus quidam & defensor, iubente & volente Serenissimo Casimiro. Talem amicitiam edocti à parente nobili & Generoso Baworowscij, maxima pro Repub. tentarunt, voluerunt. Talem declararunt in se & in posteris suis Grzybowscij. Quocirca concludere liceat:

Antiquus gladius, vetus atq; fidelis amicus,
Credite temporibus hæc valuere suis.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM PRVS Secundò.

N. *De Familia Prus Dux exercituum contra Maslaum Ducem Masouiæ, à Casimiro Principe Poloniæ Anno* 1043. *cui falces appositæ & additæ ad Prus arma eò quod Ducis Maslai filiam in coniugem consentiente Casimiro accepisset. Vincentius dictus Kadłubek de Karwow vico propè Opatouiam, Magister, Episcopus Cracouiensis ex Præposito Sandomiriensi, qui licet in Ecclesia Cracouiensi nullam haberet præbendam, tamen à Capitulo propter ingenij excellentiam electus, & ab Innocentio III. confirmatus fuit* 1207. *Qui resignato demum Episcopatu, habitum religionis Cisterciensis in Monasterio Andreiouiensi suscepit, & ex bono factus optimus, nudus nudum Christum secutus est, & post quinque annos in Domino quieuit* 1223. *Dum Episcopus Cracouiensis esset, Chronicam Poloniæ scripsit. De illo dixit* Miechouius, & Cromer. *in sua Historia*, Dlugossus, *& vltimo Commentator ipsius Historiæ Dobromili editus* 1612. Kantscius *in vitis Archiep. & Episcop. Crac. carmine vitam ipsius expressit, sed armorum dicit fuisse* Roża. *At* Dlugossus, Miechouius, *& Commentator in Historiam ipsius armorum* Kossy, *seu* Kosium *dicunt, errore igitur commisso Typographi in Cromero pro Kosseus Roseus ponitur, seu pro Kosæ Rosæ.*

Nakwaścij *in Plocensi Palat. & in Visogrodensi Terra, viri vt splendore generis, ita actuum generosorum dignitate conspicui. Stanislaus Succamerar. Visogrodensis, in negotiis Reipub. dexterè agendis disertus, & practicus quem Constitutio Regni meminit. Fælix, vir dignitate literarum ornatus, ad spiritualem vitam animum contulit, Parochus in Sieprsko & Kiernowo. Mathias in Visogrodensi Terra dignissimus vir, in anno* 1595. *Exactor Contributionum Regni institutus. Andreas Nakwaski Tribunus Visogrodeń. electionem Vladislai IV. Regis ex eadem Terra subscripsit.*

Báworowścij *in Russia, antiqua & dignissima multis trophæis familia. Venceslaus in Báworow Notarius Campestris Regni, vir fortitudine bellica, & virtutibus conspicuus, ex Kolanowska reliquit prolem, Ioannem eximium militem & virtutum parentis imitatorem, illius soror Anna Buczaccij consors, & parens Capitanei Barensis. Nicolaus Báworowski natus ex Ducissa in Zbaraz, eximius de hostibus triumphator, qui propriis sumptibus numerosum militem conducebat, & cum Tartaris fæliciter pugnabat. Oppida Báworow & Ostrow ab incursione & impetu hostili feruidè & acriter defendebat, cum Skárbkowná armorum Abdank reliquit prolem. Nicolao, quem Tartari igne & gladio ad nihilum ferè redigerant, Sigismundus Rex III. tria millia florenorum consensu ordinum donauit* 1593. *Extant hæredes in Báworow, non fatigantes maiorum suorum merita, sed honesto & virtute prosequentes. Adnotabit hîc lector quod in Tomo primo locuti fuimus de Baworsciis, non de Báworowsciis, non erit Oppidi Báworow Báworścij, sed Báworowścij extiterunt & sunt.*

Iezierscij

Iezierſcij *in Cerſcenſi Terra, Æuiternè viuere cogitant, ideò virtuti, honeſto, ſaluti incumbunt.*

Myſleccij, *in Maſouia & Pruſſia, ſi comparata noſtra longiſſima ætas æternitati ſatis parua eſt, mori in bello iuſto pro Deo, Eccleſia, Patria, ex quo eſt æternitas non dubitant.*

Rudowſcij, *in M. D. Litu. ad Nowogrod. Omnia conſumit vetuſtas, & quia virtus & opera bona manent ſemper illis incumbunt.*

Preckowſcij *in Dobrzynenſi Terra, Sciunt tenere verbum & mutare conſiliū, nam optimus eſt portus pænitenti mutare conſilium.*

Grzybowſcij *in Maſouia, in Varſauienſi Terra, conſilio, iudicio, ob præſtantiam literarum magni, hinc in exteris nationibus diuerſitate linguarum ornati, in curia Principum digniſſima officia executi fuerunt. Nicolaus maiorum ſuorum in Marte & toga imitator, maturus conſilio, grauis authoritate vir. Dùm Succamerar. fuiſſet Varſauienſis, dignè commiſſa ſibi negotia in Comitiis Regni compleuit. Stephanus Dobrogoſtus Grzybowſki, Varſauienſis & Camenecen. Præfectus, experientia in rebus Regni & conſilio recto Patriæ proficuus. Theophilus Iudex Terræ Varſauienſis, recti, boni, & honeſti cuſtos, & director legittimus. Ioannes Grzybowſki electionem Sereniſſimi Vladislai IV. ex Varſauienſi Terra ſubſcripſit, & Stanislaus ex Breſtenſi Cuiauienſi.*

Rádominſcij *in Dobrzynenſi Terra, Bartholomeus Notarius Bobrownicenſis, ad plurima nobili conuenientia officia diſpoſitus, ſed non eſt vna fortuna omnium.*

Gluchowſcij *in Chelminenſi Palat. & bello & conſilio in Repub. digniſſimi. Potior autem eſt qui conſiliis contra hoſtes iuuat, quàm qui ipſos ſine prudentia pugnandi robore aggreditur.*

Wołowſcij *in Viſogrodenſi Terra, Si indicium iuſtitiæ omnis mali cauſa eſt, quid dicendum de iudicio animi? aptarunt hi literis, virtute mores.*

Miſiewſcij, *in Cuiauia.*

Zgliniccij, *qui etiam nunc Rádominſcij vocantur in Plocenſi Palatinatu, & in Dobrzynenſi Terra.*

Chometowſcij, *ex quibus erat Vicecapitaneus Sadecenſis.*

PRVS Tertio, ſeu PRVS NAGODY.

DELINEATIO.

SVNT arma compoſita ex tribus, coſſe, media ſolea, & armis Prus primo, cos occupat dextrum latus, ſolea ſiniſtrum, ſuprà autem hæc duo, ponitur Prus, diſpoſitio acuminis & ſoleæ inferius. Suprà coronam eſt pes loricatus cum ocreis, genu coronam tangens, campus crucium & falcis eſt ſanguineus, ſoleæ cæleſtinus, arma autem integra ſunt coloris albi, pes ferrei coloris.

ORIGO.

NObilis de armis Coſſys, ſeu Prus ſecundò vt apparet ex falce, in matrimonij conſortium acceperat filiam nobilis de armis Pobog, quapropter ne ſpecioſam aduerſa tempora obliterarent memoriam, reiecit ab armis ſuis vnicam falcem, ad alteram verò adiunxit mediam ſoleam, & ſuperpoſuit arma Prus, quibus & domus ſua & domus conſortis exprimerentur inſpicientibus. Et quia viro de poſteris horum armorum in bello cruenti pes auulſus fuerat, ideò Ducum Maſouiæ conſenſu & authoritate, viro mutilato, & militi dicto Sobor, illiuſque poſteris conceſſum fuerunt in perennem gloriam, adornanda arma pede, ſublato gladio & manu armata Pruſsijs ab antiquo conceſſa. Dignum enim eſt, vt qui maiorum meritis addit propria & pariter illuſtria, habeat memoriale meritorum ſuorum innouatum & expreſsiuum.

ADIVTORIVM DEI.

MOueor ex tàm excellentiſsimis armis ad deducendum, quod femina ſit adiutorium viri & Dei, dicit enim ipſe Creator rerum: *Faciamus Adæ adiutorium, non enim eſt bonum hominem eſſe ſolum, quamobrem relinquet patrem & matrem, & adhærebit vxori ſuæ, Geneſ.* 2. Et profectò ſi mulieres eò adiutorium quoque ſunt, quia norunt vincere in bono, quod quondam docuit D. Auguſt. *Bonitate contende, ſalubre certamen eſt.* Etſi proprium bonum & vtilitatem hominis ſpectes, non eſt quidem adiutoriũ mulier, nam bonum eſt mulierem non tangere, & beatior erit ſi ſic permanſerit vt legitur, 2. *Cor.* 7. At ſi vniuerſi bonum conſideraueris, adiutorium ſummum

summum videbis. Quapropter Rupertus lib. 2. in Genesim cap. 32. *Nec bonum nec vtile fuisset, si in humana specie tantum fuisset masculus, & nulla procreatio prolis, vnde omnes in initio mundi obligati fuerunt ad procreandam prolem cum esset vacua hominibus terra, & fortè in necessitate post diluuium & generalem pestem ante finem mundi obligarentur: sed modò repleta terra, cælum replendum est, quod rectius fit statu continentiæ, vt ratiocinantur SS. Patres.* Arma præsentia nobilitatis dum intueor, video adiutorium viri, dum in consortium matrimonij virginem, hæredem bonorum ingentium assumit, dos etenim virginum plurimos in honoris dignitatem extulit, imò quia regina omnium est pecunia, primos Senatores efficit. *Cæsar Ripa in prima parte Iconologiæ adiutorium* depinxit: Homo in ætate virili, in candida veste, desuper purpura vestitus, ad quem radij de cælo prominent, coronatus folijs oliuarum, ex collo ipsius in catena aurea cor pendet, manum dextram extensam & apertam habet, sinistra autem tenet vitem fructiferam terræ insertam, ad pedes verò illius est ciconia. Vir, quia potest operari secundum virtutem serio. Pura vestis, quia adiutorium debet esse purum non interessatum. Purpura, quia adiutorium per respectum ad Deum, adiuuare enim imbecillem charitatis est. Radius, quia omne adiutorium est à Deo. *Homerus*, mortalis diuum auxilium desiderat omnis. Oliua, quia adiutorium ex amore, pietate, misericordia. Torques cum corde, quia adiutorium consilij quoque est boni. Dare enim stulto consilium charitatis est, dare sapienti ostentationis, dare tempore peruersitatis sapientiæ est, *inquit Greg. in Moral.* Manus extensa, quia adiutorium non in verbis, sed in facto. Vitis adiuta, quia in matrimonij sacramento adiutorium viri est mulier, mulieris verò vir caput est. Ciconia, quia adiutorij est symbolum rectum, vnde Alciatus.

Ærio insignis pietate ciconia nido,
In vestes pullos pignora grata fouet
Taliaq; expectat sibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit onus.
Nec pia spes sobolem fallit, sed fessa parentum,
Corpora fert humeris, præstat & ore cibos.

Tantum ac tale adiutorium retulit hic nobilis vir, caput horum armorũ ac parens, qua non iam humanum adiutorium, sed Dei sensit, atque de illo lætatus fuit. Vt verò adiutorium Dei insit inter connubia & societatem maritalem, illud Angeli ad Tobiam iuniorem sacrum dogma adnotandum venit. *Audi* (inquit) *me & ostendam tibi qui sunt, quibus præualere potest dæmonium: Hi namq; qui coniugium ita suscipiunt, vt Deum à se & à sua mente excludant, & suæ libidini ita vacent, sicut equus & mulus quibus non est intellectus, habet potestatem dæmonium super eos.* Tob. 6.

CAPITA

CAPITA PRIMARIA.

DIuersimodè capita primaria viros appellarunt Historici. Placuit ex multis Triumuiratus Romanorum, nam si ipsorum officium erat sacra requirere, & ædificia illorum reficere, & supplebant Senatum immeritosque amouebant, & in subsellijs vt Tribuni iura dabant, aliaque plura digna in Romano Senatu peragebant, vt *Alexand. ab Alex. lib.* 4. refert, verè capita primaria erant. Inter milites quoque capita primaria sunt pedites, equites grauis & leuis armaturæ, vnde Romani post cladem ad Cannas dederunt negotium Triumuiris, vt non ingenuos modo, sed seruos & mancipia ære coëmerent ad millia viginti mandarunt. Et profectò milites capita primaria sunt in quocunque Regno & prouincia, nam boni, honesti, pacisque sunt conseruatores & tutores. Quapropter & Itali consensu omnium, Bellisarij virtutem paruasque eius copias, Gothorum multitudini anteposuerunt. Verùm ego dum inspicio hæc arma, capita primaria non alia pono, nisi ipsum Deum & præsentia arma, Deum inquam, caput scilicet omnium quæ fuerunt, sunt, & erunt, vniuersale. De quo etiam in Macrobianis codicibus dicitur:

> *Sum Deus, vt discas, talis, qualem ipse docebo*
> *Cælestis mundus caput est, mare venter opacum.*
> *Terra pedes, aures versantur in æthere summo,*
> *Lux oculi, quam solis habet splendentis imago.*

Quapropter Ludouicus IX. Francorum Rex, filio suo primogenito Philippo testamento inscripsit de Deo: *Ores Deum ore & corde, idque potissimum sub sacrificio post peractam consecrationem, ne patiaris quenquam te audiente peruersè de Deo & Sanctis eius loqui, nec sinas impunè abire, crebro gratias agas Deo pro bonis omnibus ab illo tibi collatis, vt dignus fias potioribus eius beneficijs affici & augeri, vide vt bonos habeas Prætores & Magistratus, & de illis solerter inquiras vti se gerant, ad extremum quicquid potest boni bonus Pater & pius precari filio suo, id ego tibi precor, Sacrosancta Trinitas & Sancti omnes, seruent te ab omni malo, præstetque tibi Deus gratiam, rectè semper agendi, & ipsius voluntatem faciendi.* Arma autem præsentia capita primaria voco, quia sunt armis ex primarijs conflata. Crux enim nedum plurima constituit arma, Cruciniorum, Prussorum, Pilauiorum, Boyciciorum, sed innumeris quoque adiungitur soleis, lunis, ansis. Ipse verò in arma nobilitatis deductæ soleæ equi, tantam latitudinem in gentilicijs Regni obtinent, vt illustres familias, & splendentes sub ipsis enumerare solertè animus calamusque non sufficiat. Falces verò cum propria fuissent capitum Masouiæ insignia, ab eis quoque latè defluxerint in nobiles Prussos, sine controuersia capita primaria afferre licebit. Equidem de Familia hæc fuerunt capita magnarum Ecclesiarum in Regno, fuerunt Palatinatuum dignissimorum in Senatu capita, fuerunt in Curia officiorum primorum, fuerunt in Castris primores, in con-

in consilijs summi, in existimatione nobilis iudicij singulares. Sunt & modò eximij, strenui, docti, iudiciosi, humani, sinceri, virtuosi, & pij Familiæ custodes, & ornatus. Vtinam aura flante & fortuna fauente, dum cursus Planetarum Angelo astante dirigetur, progressu secundò Regni ac splendore domus, delectari non desinant.

LINEA FAMILIÆ PRVS Tertiò.

N. *Nobilis de armis Kossis, qui arma Pobog armis Prus primò, & Cossis adiunxit. Sobor nobilis ex prædictis armis, ob cuius præclara merita & strenuos in bello actus, arma Prussorum in sua coronide, mutationem manus armatæ cum stricto gladio in armatum cum ocreis & loricatum pedem assumpserunt.*

Minscij *de Gosciecyce, in Varsauień. & Wissensi Terra. Cum enim Stiborius Episcop. Plocensis nepotibus suis bona Minsk Anno* 1468. *acquisiu t succedens posteritas à bonis prædictis cognomen obtinuit. Nicolaus, vir morum grauitate & probitate vitæ conspicuus, reliquit filium Gasparum Tribunum Varsauień. virum iudicio excelsum, Serenissimo Regi & Senatui amabilem, ex Gorynska Palat. Masouiæ filia armorum Roża, reliquit filium Stanislaum, qui iuuentutem suam profectu literarum ornatam, in exoticis Regnis Germania, Italia, Hispania, Gallia, Niderlandia, Vngaria excoluit, vt Patriæ commodo, Senatui, honori, Familiæ ornamento adesset. Quibus in hanc deuenit apud exteros & Romæ apud Sanctissimum Senatum dum præsens esset Anno sancto existimationem, vt futurum magnum in Repub. virum palam profiterentur, & quia re ipsa in Patria virtutum coronam, vitæ decentiam, animi celsitudinem, ingenij excellentiam, dicendi facultatem, morum integritatem, fortitudinis dexteritatem, laborum vtilitatem apertissimè demonstrauit, varijs titulis & honoribus illustratus, Senator demum & Palat. Lenciciensis, Plocensis, & Liuensis Præfectus institutus permansit. Quanta fuerit authoritas viri in Senatu, sed quid dico in Senatu, dicam in summo & sanctissimo Romano Senatu, inde colligere vos cupio, Canonisatio Sanctissimi Hyacincti, quondam Canonici Cracouiensis, post Ordinis Prædicatorum S. Dominici in Regno primi Parentis & Fundatoris, multis Romæ agitabantur vicibus & annis, commissum hoc grande & Sanctum opus Stanislao Minski Palat. Lenciciensi, ad Clementem VIII. Pont. Max: Anno* 1594. *effecit alto iudicio suo difficultates amouendo & terminando apud Sanctissimum Senatum, vt Canonisatio S. Hyacincti determinata stetisset, eiusq; vexillum triumphale Cracouiam cum magnifica processione & populi frequentia intulisset. Habuit in consortem Vrsulam Dębinscij Castell. Cracouiensis filiam. Matthias Minski electionem Sereniss. Vladisl. IV. ex Vissensi Terra subscripsit.*

Dluzniewscij, *in Plocensi Palat. & Belzensi. Qui sicut literis & virtute ornarunt iuuenilem ætatem, ita in prouectiori eximia specimina vitæ posteris reliquerunt, nam Iudices Terræ Plocensis varias occupationes nobilium in Tribunali & comitijs Regni expleuerunt.*

Aaaa Wietwin-

Wietwinscij, *seu Witwinscij in Masouia,* & *in Volhynia. Viri vt iudicio magni, ita in Senatu graues, nam Sigismundus I. dum Ludouico Bohemiæ* & *Vngariæ Regi voluit persuadere, vt cum Turca pacem oblatam firmaret, præcipuè cum Vngari missis legatis Turcarum repudiantes pacem, nasos* & *aures amputassent, misit ad Ludouicum Regem Andream Kricium armorum Kotfic Episcop. Præmisliensem,* & *Witwinscium armorum Prus Castell. Plocensem, arguendo tanti facti Vngaros,* Bielsc. sub Anno 1524. *Nicolaus eximius miles, ex Wasyczynska veterani* & *experti Rothmagistri Christophori filia, reliquerat non dissimilem filium, qui sub signis Illustrissimi Præfecti exercituum Koniecpolski, gloriosæ famæ collegerat ornamenta. Extat nunc illius patruelis frater, Notarius Terrestris Chelmensis, iure* & *iustitia nomen celebritatis retinens.*

Mrozouiccij, *in Palat, Belzensi* & *Cracouiensi. Hi cum Wietwinsciis, seu Witwinsciis eiusdem diuisionis bonorum, sed illi à Witwin, hi à Mrozowice diuersimodè cognominati, ex Mrozouiccio Stanislao, qui ex Sczepanowska armorum Prus primò genitus fuerat, plurimi procreati fuerunt Mrozouiccij, nam ex Ianicka armorum Ielita filios* 14. *suscepit. Ex quibus Alexander æterna memoria recolendus, nam pro Patria captiuitatem Turcicam perpessus fuit,* & *liberatus in congressu bellico cum Michaele Multanorum Dinasta, in Palatinatu Chyouiensi statiua dum constituit, Tartaros acerrimè profligauit, ad extremum multitudine superatus captus, capite truncatus, excoriatus. Daniel nepos Stanislai, cum Rozynski eximius miles in Moschouia,* & *ductor militum* 400. *occisus ex tormento bellico ad Mozaiscum. Filij illius ex Wilkocka Stanislaus ad Pereaslauiam occisus,* & *Ioannes cum Lásczstrenuus miles, frater verò Alexandri Ioannes, cum Iordano Succamerario Cracouiensi,* & *Tęczynscio eximius miles, ex Sophia Alberti Rássowski armorum Grzymálá, appellatus magnus, ox staturæ* & *ingenij dignitatem. Albertus tertius frater horum, cum Michaele de Tarnow contra Osmanum eundo decessit. Referunt quoq; Historiæ præcipuè Bernardus Wapowski in fragmentis Mrozouicium his verbis:* Iacobus Mrozowicki Polonus, miles staturæ admodum pusillæ, cum Germano Cataphracto equite gigante in statura congressus eum vicit, Toruniam deduxit ad Regem, eratque res admiratione digna quando ille pusillus, vastæ staturæ militem ad conspectum Regium deduxit. *Paulus Mrozowicki Notarius Ostrzesouień. demum Treboulieńtum causarum officij Iudex, eximij iudicij vir in Tribunali Regni sæpius Iudex,* & *cum Valachis deputatus arbiter, consors eius Podlodowska, eius frater cum Skinderpasa in Cecora occubuit. Alter frater Georgius in Cracouiensi Terra in Viazd hæres, qui etiam in Pocutia residet Secr. Sereniss. Regis, Notarius Zydacouień. ad plurima negotia Regni* & *amicorum optimè dispositus, commissiones plurimas expediuit, consors Olesnicka armorum Rádwan Capit.* & *Iudicis Belzeń. nepos, Gabriel, Paulus, electionem Vladisl. IV. ex Crac. Palat. subscripserunt.*

Iáblonow-

Iáblonowſcij *de Iáblonowa, in Palat. Plocen. in diſtrictu Mlauenſi, peruetuſtæ antiquitatis Familia, cuius progenies tribus contiguis villis Iáblonowo nuncupatis ibidem continetur. Profectò dum tàm antiqua & numeroſa familia ſæcula multa peregit, clariſſima merita officio militari & in Repub. conſilio iuſto & ſano, abundè demonſtrauit. Quam et enim familiam Deus ab alto in ſeminis multiplicatione in annos benedixit, illam quoq; maximis meritis ad præmia Patriæ diſpoſuit. Hinc Diuinus Pſaltes:* Ecce ſic benedicetur homo, qui timet Dominum. *Iablonowſciorum Pruſſorum de armis, arborem Familiæ ponere eſſet longum ſatis & latum, et præcipuè cum nedum in villis tribus domicilia ſua retinent, ſed etiam in Pruſſia, in Pocutia, &c. Erat Iablonowſciorum familia, meritis & factis clariſſima in Pruſſia, qui bonis ibidem acquiſitis Wicholec ab eiſdem notabant familiam, quam vltimus natus ex Dulſka ſorore Theſaurarij Regni terminauit. Plurimi de hac familia eximij milites ſtrenui clauo & gladio extiterunt, qui mori pro Patria magis, quàm viuere elegerunt. Gregorius* Rothmagiſter, *in Liuonia fortiter pugnando occubuit. Fabianus & Ioannes ad Cecoram vita & ſanguine nomen Familiæ clarum reddiderunt. Albertus in Moſchouia, morte celebri poſteritati exemplum fortitudinis & benè merendi in Patria propoſuit. Plurimos in ſago referunt monumenta, & memoriæ in Iáblonowo veros Patriæ amatores & Reipub. propugnatores, ex his Iablonouiis Paulus magnus bellator & hoſtium ſtrages Rothmagiſter ad vitæ tempora, reliquit contracto matrimonio Valentinum ciuem Patriæ conſilio & grauitate morum celeberrimum, qui poſt iuuentam in Caſtris & aula Principis exercitatam & ſpecioſitate factorum illuſtratam conſortio electo, ſuſcepit filios tres, Gaſparum militarium trophæorum ſemper cupidum, qui in multis expeditionibus probatus miles, S. R. M. Rothmagiſter ad Gedanum, prouectus ætate obijt. Mathiam, qui ſua in Pocutia domicilia conſtituit firmauitq;, hic totus rei bellicæ & Marti deditus, in magnis expeditionibus nomen clarum Familiæ, & poſteritati reliquit. Obijt eximius Rothmagiſter, S. R. Maieſtatis, quem ita Epitaphium in Eccleſia Prædicatorum veteris Coloniæ memoriæ æternæ celebrandum offert.* G. D. Matthiæ Iablonowski è domo Pruſſorum, qui cum per omnes officij humani partes præclarè ſeſe geſſiſſet Patriæ, in bellis Gedaneń. Moſchouitico, Liuonicoque & propugnandis Tartaris, amicis in humanitate, Deo in religione quoad debebat reddidiſſet, Annum vitæ agens quinquageſimum obijt, & immortalibus meritis ſecum aſportatis, hîc quidquid habuit mortale collocauit 1619. *Reliquit ex Catharina Klomnicka de magna Klomnice (quæ poſtmodum Iacobi Potocki Pocillatoris Podoliæ conſors fuerat) filium Ioannem Stanislaum Enſiferum Regni, virum in exteris nationibus diuerſitate linguarum, & iudicij dexteritate cum literis atq; facultate oratoria eximiè ornatum, qui et rectè Patriæ conſulere, et amicis ſtudioſè proficere non neglexit nec grauatur, cum Duciſſa in Zaſlaw tenet vinculum matrimonij, & ſuſce-*

& suscepit optime spei filium, cui maiestas diuina benedicere dignetur. Paulus Iablonowski tertius frater Gaspari & Mathiæ, hæres in Iablonowo post declarata Patriæ desideria ex nobili viro, contracto matrimonio reliquit septem filios gloriosæ famæ, & prædecessorum meritorũ vigilantes solertesq; custodes.

Opaccij, in et de maiori ac minore Opacz. in Palat. Masouiæ, districtu Cerscensi et Varsauiensi, quorum Familia magno semper in honore habita est, quæ non tantum vetustate generis, sed etiam maiorum trophæis rerumq; fortiter gestarum decorata alto vertice conspicitur, Regum obseruantissimi, ab ipsis apprimè dilecti, et Reipub. proficui. Nicolaus Opacki, hic quantus qualisuè fuerit in Patria, ipsi tituli et honores demonstrant virtutes et merita ipsius in Rempub. Succamerar. enim erat Varsauiensis, Capit. Piasecensis. et magnus Procurator Arcis Cracou: Eius filius Sigismundus Opacki, auidè sequutus maiorum gloriam, atq; parentis optimi vestigia in toga et sago, iuuentutem in literis et moribus primùm in Regno, postmodum in externis nationibus instructam in obsequia Serenissimis Regibus reddidit. à quibus ob singularem in se fidem, et in rebus insignium functionum peragendis industriam et dexteritatem, intimè beneficèq; habitus, Succamerarium Varsauień. agens, Capitaneatu Liatouicensi, Ryciuoliensi, Mlauensi, Pasecensi, et Magni Procuratoris Arcis Cracouień. officio dotatus et decoratus, nunc adhuc sedulam S.R. M. et Reipub. nauat operam. Hi subscripserunt se in Electione Vladisl. IV. Regis. Christophorus Opacki Pocillator districtus Cerscensis Albertus Opacki ex Terra Cerscensi. Sigismundus Opacki Succamerar. Varsauiensis, filius eius Albertus Ignatius Opacki, qui nunc in exteris degit. Albertus Opacki Vexillifer Varsauień et Capit. Nowomiesceń. Nicolaus Opacki, Paulus Opacki Pocillator Varsauiensis. Hieronymus Opacki, hi omnes ex Terra Varsauiensi.

Rudzienscij, Floribus odoriferis virtutum ornati, nam sicut Deus vnum spectabile animal hominem in quo omnia animalia contineret effecit, ita nobilem virum omnes præcedere virtute et in exemplum plebeiis posuit.

Iáruntowscij in Lomzeń. Terra, bono honestoq; incumbunt. Aliqui illorum in Russiam deuenerant, et Iudicis causarum officij Castrensis Zydacouien. peragebãt.

Korewiccij in Podlachia, eximij et strenui milites. Ioannes Andreæ filius, cum Illustriss. Duce Slucensi Georgio 1577. militaria trophæa deducebat.

Mlaccij in Cerscensi Terra, Valerianus Ducibus Radziuiliis in M. D. Litu. officiosus et miles.

Rosochaccij in Wyscensi Terra, ex quibus alij in Podolia Ducibus in Wisniowiec obsequiis dediti, quorum vnus filiam Wierzchowscij Vicecapit. Iudicis causarum officij Laticouien. in consortem habuit.

Osowinscij in Liuensi Terra, exercent vires in Castris, ingentum in Reipub. negotiis.

Beldiccij in Podlachia, Honesto et decori dant operam, nam non est reprehendum ocium honestis rebus partum.

Pruskowscij

Pruſkowſcij *à Rozanenſi Terra, Reddunt hi obſequia Primatibus, ſed liberi tamen ſunt, qui turpitudini non ſeruiunt.*

Mrockowſcij, *Fortunam reuerenter habent, nam ferenda eſt fortuna, quæ abeſt à culpa.*

Dobrzynieccij, *Quia mors ſeruituti & turpitudini anteponenda eſt, malunt mori quàm fœdari.*

Nápiorkowſcij, *Seruiunt Patriæ & Reipub. nam non omnis ſeruitus eſt miſera, tùm verò intollerabile eſt ſeruire impuro, impudico, effeminato. Petrus ex Belzenſi Palat. Sereniſſ. Vladisl. IV. electionem ſubſcripſit.*

Kowalewſcij *in Syradień. Palat. Quia ad decus & libertatem nati ſunt nobiles, ideo bono honeſto & protectioni Regni intendunt.*

Dawidowſcij *in Ruſſia, Stanislaus obijt in pugna cum Bogdano, dum conſenſu Regio pro Alexandro pugnabant Anno* 1450. Bielſc. *Stanislaus Iudex Terræ Leopol.* 1456. *eximia erat familia, ſed maſcula proles periodum tenet.*

Karniſcij *in Plocenſi, Seruant in omnibus medium & modum.*

PSKOWCZYK.

DELINEATIO.

EST clypeus triangularis in duas æquales partes tranſuerſim diuiſus, cuius dextra pars continet aquilam albam coronatam mediam, ore hiantem, & linguam exertam habens in rubeo campo, ſiniſtra verò, tres haſtas aurei coloris duabus ſurſum in crucem vergentibus, & tertia tranſuerſim per medium duarum migrante mucrone. In ſummitate clypei galea militaris clatrata cum latricinijs ſeu velaminibus à dextra parte candidi & rubri, à ſiniſtra verò rubei & flaui coloris ſparſim dependentibus exter, in ſuperficie coronam auream regiam, gemmis pretioſis adornatam geſtans, ex qua corona cauda pauonis ſparſi coloris naturalis emanat, in qua inſigne illius vetuſtum Rownia, hanc galeam ita adornatam, duæ turres rotundæ

tundæ muratæ cum similibus galeis, ex turri dextra vexillum peditum rubei coloris, cum lupinis tribus albis dentibus, ex sinistra verò vexillum, simile vexillum cum tribus lanceis, & quia vexillum hoc ex alternis plagis rubeis & albis, sunt hastæ albæ in rubeo, in albo rubeæ.

ORIGO.

SErenissimus Rex Stephanus ad Plescouiam recipiente ad arma Ioanne Zamoiscio nobilem de armis Rownia ad proprium insigne Pacholouieccium Notarium, qui triginta characteribus eformabat dextrè literas eximium militem, audacis & fortis animi & pectoris ista contulit arma. Vnde dicitur in Priuilegio Regio: *Aquilam habet munus munificentiæ nostræ pro præclaris virtutibus suis. Sariorum verò habebit insigne, quia pro suo in adolescentem fauore & gratia, eius familiæ Primarius successor, et Regni nostri sapientissimus Senator, prædictus Illustris et Magnificus Ioannes de Zamoscie, Supremus Gancell. et Exercituum Regni, et Capit: Cracouiensis Generalis, in familiam gentis suæ eum adnumerauit. In vexillo habebit dentes lupinos, vt denotet nos ex Familia Batoriorum in hac inclyta Repub. regnasse hoc tempore, hastæ verò in alio vexillo, vt denotet virum Ioannem Zamoiscium hoc tempore Supremum Exercituum Regni Capitaneum extitisse. Et hoc ideò, quia strenuitas et virtus in eo satis præclarè eluxit, in omnibus contra hostem nostrum Moschum proximè præterito biennio, atq; aliis bellis contra Christiani nominis hostes, Turcas scilicet et Tartaros in Valachia et Russia, gestis sub imperio Nicolai à Mielec Exercituum Campiductoris, maximè tamen enituit in hac præsenti expeditione contra hostem nostrum et R. P. ad Plescouiam, vbi tot virtutis, tot fortitudinis, et in Rempub. amoris Stanislaus Pacholowiecki ex tractu Lublinensi, Cancellariæ nostræ Notarius edidit, vt in primo assaltu inter præcipuos centuriones duos Serny et Wybránowski tertius ille, primus tamen omnium ruinam, siue murum tormentis maioribus prostratum, non sine præsentissimo vitæ discrimine audacter aspicientibus nobis ipsis ascendit, & cum hoste ad turres fortiter dimicauit, eumq; per portam quandam angustam fugere, ac in ciuitatem se referre coegit, et omnibus prorsus locis pro dignitate nostra et laude sua vt bonum virum, fortissimum militem, ac omni laude dignissimum adolescentem decuit, vitæ discrimina detrectando strenuè periculis obuiam iuit. Arma eius Pskowczyk appellamus illumq; vt ante Pacholowieccium cognominari ne discerperet à primæua appellatione vocari volumus. Datum in Castris ad Plescouiam 1581. die decima Septembris.*

VERI TRIVMPHATORIS EXEMPLAR.

EX omni causa quærere triumphum, perpulchrum sanè est & maximi militis proba, vnde Iuuenalis Satyr. 1.

> *Bellorum exuuiæ, truncus affixa trophæis*
> *Lorica, & fracta de casside buccula pendens,*
> *Humanis maiora bonis creduntur.*

Quod

Quod vt commendarent aliqui strenuis bellatoribus efformabant (*inquit lib. 2. Impressarum Iul. Cæs. Capaccio*) leonem erectum fatigatum exerentem linguam præmentem posterioribus pedibus cornucopia plena floribus & fructibus, qui dextrum pedem anteriorem tenet eleuatum, sinistro verò tenet pacis insignia, additum lemma: *Requies hæc certa laborum.* Et profectò hic est veri triumphatoris finis, verumque exemplar. Nulla enim salus bello, pacem te poscimus omnes. Dum tamen mente speculor præsentia arma, non sine graui animaduersione esse illa, veri triumphatoris exemplar & symbolum affirmabo. Nam licet omnes strenui eximijque bellatores, habeant arma in omnes Patriæ hostes, acerrima tamen in eos seruant quibus victis spolia maxima habent. Etsi in conspectu Regum & Principum summa pericula vitæ hilariter & promptè subeant, illi in veros triumphatores consurgunt, & viua exempla ex se militibus deducunt. Et tàm singulare Pacholowiecki præstitit, vt præsentibus armis liquidò edocuit. Nec velim obijcias non seruata esse iura belli, scilicet, non temerè in acie versari & manu cum hoste confligere, immane enim hoc quoddam & belluarum simile est, & barbaro ritu cædem cæde, & sanguinem sanguine tollere. Verum etenim hoc est, vbi quæritur belli exitus & non causa, causa enim iubet superos meliorsperare secundos, quæ frangit & attollit in milite vires. Inique namque bellans bella saluus haud reddit, bona autem causa tandem triumphat. Inspexit Pacholowiecki animum pij Regis Stephani, vnâ cum aliis commilitonibus, & causam bellandi, quod non cupidine Imperij & diuitiarum, non nocendi vel vlciscendi crudelitate, sed recuperandi & instaurandi sui Regni amore susceperit promoueritque bellum, idcircò indubitanter medios inter hostes, ipsaque agmina lancearum, globorum, gladiorum, ascendit & victor redijt. Quo nedum triumphator de hoste sed exemplar boni bellatoris extitit, & imago meritorum & præmiorum, quod aquila, dentes, lanceæ, vexilla, turres, coronæ, arma nobilia demonstrant ipsumq; extollunt. Annotarunt quidam ceruum versus solem cubantem erectis cornibus, cum inscriptione: *Tu perficis*, quasi dicat perfectio mea à sole. Ita Sereniss. Rex Stephanus, cum omnia non sibi in bellis sed Deo adscriberet, sicut post Gedanense bellum in cruce aureis literis scripserat: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo sit gloria.* Ita & hanc belli rationem cum Moscho ad Plescouiam non sibi pius Rex licet præsens fuerat, sed Deo & militibus suis adscribebat dicens: *Tu Deus meus primariò, & miles secundariò perficis, donasq; mihi gloriam.*

RADWAN aliàs WIRBOW.

DELINEATIO.

EST vexillum Eccleſiaſticum tribus ſtriphis diſtinctum coloris flaui, habens ad extremitates fimbrias, & crucem ad medium ſuperficiei in campo ſanguineo. Super galeam & coronam ſunt pennæ Strutij.

ORIGO.

VExillum eſt antiquiſsimum ſignum bellicum tàm Perſis, quàm Romanis, & Græcis, ſed eiuſmodi formæ vexillum vt Raduani eſt nulli erat commune, ſed ipſis antiquis in Regno Poloniæ Sarmatis proprium. Nam cum Boleſlaus Audax cum Roxolanis bellum proſequeretur, Præfectus militiæ vt vigilanti cura ſecuritati exercitus obueniret, indagatores hoſtium præmiſit, quibus in Præfectum legionis militem Radwan nominatum aſsignauit. Qui vt commiſſa peragunt in Caſtra hoſtium Ruſſorum inciderunt, quæ cum iam euitare impoſſibile foret, vno animo & corde mori cogitarunt. Inuocato igitur nomine Dei, fortiter primi in hoſtem ruunt, fauit fortuna, hoſtis inſperatum militem conijciens habere ſubſidia, commouetur, turbatur, multitudo confunditur, riſit poſt Mars in alteram partem, reducunt vires, victores proſternunt, vexillum belli eripiunt, hinc amiſſo ſigno bellico conſternati pereunt. Excurrit, fortuna volente, Radwanus in villam proximam, arripuit vexillum ex Eccleſia, aduolat in hoſtes, cognoſcunt milites ſuum ductorem, reſumunt animum, & cogitanti hoſti quod nouus exercitus cum nouo ſigno belli adfuiſſet, fugam diſperſionemque ingeminarunt, atque victoriam eripuerunt. Redux in caſtra Raduanus multis ſtipatus captiuis, vexillis, ſpolijs, trophæis, in æuiternæ gloriæ teſtimonium vexillum Eccleſiaſticum cum cruce & media haſta, à Boleſlao Rege in nobilitatis inſigne ſibi, atque poſteris ſuis recepit & detulit.

VEXILLVM SVPREMI HERCVLIS.

MIlitaris ordo, cùm origo prima & fons ſit totius nobilitatis & equitum, nil in ipſo repreſſari poteſt, quod non magnæ fuerit animaduerſionis. At inter ea vexilla militum generalia præcipuam habent obſeruationem, color, notæ, latitudo, varietas, nec obiter nec leuiter fiunt, ſed cum iudicio & ratione. Quatuor hæc, vt ex authoribus de re & diſcipli-

nam mi-

na militari colligitur, propter quatuor fiunt. Primò, vt legio ipsius Ducis & Præfecti militum, ab alijs legionibus discerneretur. Nam vt in corpore humano principatum tenet caput & ratio, ita capitale signum Ducis & vexillum, omnium legionum est primum, nedum numero sed pugna & victoria. Vnde Darius Persarum singulare retinebat vexillum colore & notis, quod alteri non licuit ob crimen lesæ maiestatis futuræ. Deferebat autem vel solem, vel aquillam cum flagello, ante illum verò Abraham apud Hæbreos deferebat Agnum, Amazones Scorpionem, post illum Imperatores deferebant Aquillam cum subductis literis A. D. S. I. T. vel alijs diuersis, vt in Numismatibus Romanorum habemus. Secundò, vt regiones & Prouinciæ per talia signa bellica & notas distinguerentur. Quapropter Lacedæmonij capitalem literam Lambda deferebant in vexillis, Missenij literam M. Romani quoque Senatores primum sui cognominis elementum. Tertiò, deferebant cohortes vexilla in bello ob numerum computandum exercitus, vnumquodque enim vexillum centum viginti sex homines continebat, & quia apud Romanos differentes erant milites tàm pedites, quàm equites, nempè Antepilani, Triarij, Rorarij, Accensi, diuersa quoque signa deferebant, ex quibus & miles cognoscebatur & facilè computabatur. Quartò, deferebant vexilla & talia signa in eis, ad conseruandum ordinem. Nam quia apud Romanos vexilla omnia peditum erant rosea, & equitum cerulea, vt Rosinus dicit, non facilè in belli feruore confusus parumper miles quod fuerit illius vexillum cognosceret, nisi aliquas notas diuersas ab alijs in vmbilico suo vel latere haberet, vnde *Vegetius*. Antiqui quia sciebant in acie commisso bello celeriter ordines acíesque turbari atq; confundi, ne hoc posset accidere, cohortes in centurias diuiserunt, & singulis centurijs singula vexilla constituerunt, ita vt ex qua cohorte, vel quota esset centuria, in illo vexillo literis esset adscriptum; quod intuentes vel legentes milites, in quouis tumultu à contubernalibus suis aberrare non possent, centuriones quoque loricatos transuersis cassidum cristis habebant, vt facilius noscerentur. De hoc multis quoque in locis *Rosinus & Dempsterus* de antiq. Rom: scripserunt. Enimuerò quicunque castrorum Martis vel leuem noticiam possident, talia vexilla meritò supremi Herculis nominabunt. Sed alio de capite præsentia arma ego vexillum Supremi Herculis nominaui, nam si Christiana in bellis vexilla sunt differentia plurimum, in signis & notis à Paganorum vexillis, alium quoque Herculem Supremum repræsentabunt. Illorum vexilla referunt & continent capita, gladios, fulmina & id similia, Christianorum verò vexilla continent cruces, imagines B. Virginis & Sanctorum, quocirca illi Herculem Supremum vocant hominem bellicosum, Christiani verò Herculem exprimunt cælestem & diuinum; illorum Hercules mutatur in fauillam, noster verò Hercules æternitatis immensa spatia & sine numero, conseruat & obtinet. Etsi aliquando

Herculem Supremum hominem nominamus, propter signa tamen tam sancta & pia, virtute, pietate, sanctitate præcelsum sine iniuria dicemus. Pietatem enim ille spirat qui signa pia colit, obseruat, honorat. Nam si antiquis signa in vexillis erant expressiua quoque virtutis & non solùm conuocatiua militum, multò perfectius signa in vexillis Christianorum habebunt suam expressionem singularem. Minotauri signum deferebant, vt quemadmodum ille in intimo & secretissimo labyrintho abditus perhibetur, ita ducis consilium semper debet esse occultum. *Veget. lib.* 3. Effigiem quoque porci deferebant, quia confecto bello inter quos pax fiebat cæsâ porca fædus firmabant. ait *Festus*. Romani verò aquillam in acie portabant alijs signis in Castris relinquendo, vt docerent pro Repub. Romana & libertate omnes debere potissimum pugnare. Eo quoque medio processit & eximius noster Hercules Raduanius, qui vexillum detulit Ecclesiasticum magnus victor & triumphator, quia cum Deo, pro Deo, ex Deo, & ad Deum per nomen ipsius sublimandum inter hostes & schysmata, Christianum quemque pugnare debere insinuabat. Quapropter non sine gustu & veritate, in arma Radwan quidam hoc Xenium reliquit:

Insignis insigniter in signo dotatus signo,
Viue, vale Patriæ incolumis auxiliator.

REIPVBLICÆ SALVS.

INgenti secreto banda bellica seu signa quod vexilla dicimus, antiqui salutem Reipub. nominarunt. De hoc Sidonius Appollin. Carm.

Vt primum vestras aquilas Prouincia vidit,
Desijt hostiles confestim horrere dracones.

Quocirca Theodosius magnus in suis vexillis claris literis scribebat SALVS. Et Assamonæi illarumque Marschalci nomen Regis æterni & Dei exercituum habebant in vexillis, sicut *Petrasanta in Tesseris Gentilicijs* refert. Salutem igitur Reipub. in vexillis, banderis, signisque bellicis antiqui constituebant. Hinc Alexander Magnus, summus triumphator de regnis diuersis, dum tertiò pugnare debuit cum Dario Persarum Rege, efformauit in suo vexillo bandum quod vndequaque spicula & hastæ circumsæpiũt, & cui cuspidinibus minantur, & subscripsit: *Manebit victoria. Sal. Neugebauerius in Symb.* Quo non est aliud significare, nisi manebit Reipublicæ salus, victoria enim de hoste, salus est Reipublicæ. Dum ego ad arma præsentia oculos flecto, multò potiorem salutem in vexillo hoc quàm in alio pono. Nam si vexillum belli antiquum salutem Reipublicæ quando tulerat aut ferebat, hoc pro loco, tempore, occasione, rectore & vno verbo dicendo, erat salus occasionaliter non simpliciter ab eis. Hinc *Liuius lib.* 26. Martem dixit communem, quia victum sæpè erigit & affligit victorem. *Publius*, vitream belli fortunam vocauit, tunc cum splendet frangitur. *Plinius*,

nium, in bellis posuit vicissitudinem, Habet has vices (*inquit*) vicissitudo mortalium, vt aduersa ex secundis, secunda ex aduersis nascantur. Vexillum verò hoc gentilicium quia ab Ecclesia deductum, iam erit solida Reipublicæ salus. Est namque vniuersalis Saluatoris triumphale signum, quod qui simplici mente & eleuata aspexerit, vt serpens erectus post rubrum mare sanitatem Hæbreis, ita populo bellanti Christiano salutem adferet. Det D. Ambrosius testimonium loquendo de Constantino Magno, Serm. 43. *Nonne cum adhuc gentilis esses solebas signa perquirere? Quæ signa quibus rebus essent prospera magna inquisitione colligere? iam nunc nolo erres numero: Scito, quia in vno signo Christi, omnium rerum est tuta prosperitas.* Etsi aliquando atra minauerit fortuna, si accidit in pio & iusto bello aduersum quid, hoc sibi salutis & Reipub. adferet, quod in eo prælio forti viro licebit iam pro Patria sua honestè mori. Comprobarunt hoc plurimi Raduanij, Rybinscij, Zebrzydowscij, Vchanscij, Brandisij aliјque innumeri, vt quærendo originem ac vim, vnde tanta salus ex familia & gente Raduana profluat in Rempublicam quidam ita scripserit.

Raduanidum vexilla sacræ crucis inclyta signo,
Palladæ fortuna religione nitent.
Id graue consilium virtus pietasq; loquuntur
Hæc adito, ista domi militiæq; patent.

NON ERVBESCO.

VNI quidem est proprium hoc dictum, sed multis quoque meritò accommodari potest. Prouerbium est soli Christo, dicit enim: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Quasi dicat: *Non erubesco.* Sum ipsa sanctitas, ipsa veritas, ipsa iustitia. Accommodari tamen dictum potest viro fideli fide politica & Ecclesiastica. Qui enim fidelis non verecundatur fidem, illi subscribendum: *Non erubesco.* Dicit enim Scriptura: *Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo qui est in cælis.* Accommodari quoque potest & optimo Patriæ ciui, nam qui in vita prima media & vltima non potest argui, qui in Castris, Senatu, Republica, iudicio non potest aspernari illi subscribendum illicò venit: *Non erubesco.* Ita enim iam vixit vt non pudeat eum viuere. Quocirca R. Treterus in Symbolica Christi meditatione, formauit manum virilem comprimentem palmam & gladium, inter quæ apposuit candidam crucem, addidit singraphe: *Non erubesco.* Profectò si Radwanorum merita considerauerimus, quam scilicet reddiderunt fidem Principibus Poloniæ, Ducibus Masouiæ & Regibus nostris Serenissimis, domi, in Senatu, in Castris, quamue & quantam pietatem, promptitudinem declararunt in Patriam, & conseruarunt amorem, stylo aureo in adamantino lapide exaratis literis. *Non erubesco*, ad arma nobilitatis eorum appendendum esset. Etenim

Nobile stemma viris meruit probata voluntas,
Regibus & Patriæ non simulata fides.

Illi enim literis & institutioni optimè animum tribuunt, nam licet literæ virtutem dare non possunt, animum tamen ad accipiendam præparant. Illi cum nomine magnifico segne otium non ferunt, sed magis Patriæ & Reipublicæ pectus animumque offerunt. Et quia nec domus vlla, nec ciuitas, nec gens, nec rerum natura omnis, nec ipse mundus, sine hoc ordine vt regatur & obtemperet, stare potest. Obedientiam Regibus ex intimis iuxta iura & decus præstant. Nam

Maius inobedientia nullum est malum,
Hæc perdit vrbes, ista perdit & domos
Vastasq; reddit; Martis in certamine
Hæc terga vertit rite sed parentum
Res atq; vitam seruat obedientia.

Quocirca Dlugossus loquendo de Familia Radwanorum dicit illos fuisse Dominis suis fideles, sinceros, animosos.

LINEA FAMILIÆ RADWAN.

Radwan, *cui primitus talia fuerunt collata insignia, sicut in Origine Stemmatis diximus. Erat dignissimæ prosapiæ Raduanæ, seu vt* Cromerus *appellat Wirbouiæ, fœlicissimus parens. Ab illo duntaxat in nomen & gloriam, plurimi processerunt, cum singularem dignitatem titulorum & honorum à Ducibus Masouiæ, & Regibus Poloniæ reportarunt. Crescunt namq; præmia, dum merita florent. Raduanus Cancellarius Regni* 1021. *sub Boleslao Chrobri Regum bellicosissimo & religiosissimo. Qui sub tanto Rege, nedum genio & ingenio, sed Marte & gladio, reddidit propria decora Patriæ. Raduanus filius Cancellarij non dissimilis virtute & fortitudine parenti, quem licet in titulis magnum opinandum fuisse, in hoc tamen retulit laudis nimium, quod Sereniss. Regis Boleslai Audacis comes indiuiduus ad bella adscriptus fuerit. Incidit senium ipsius in Annum* 1100. *Raduanus quartus filius Raduani, ex Raduano Cancellarius Boleslai Crispi & Miecislai senis circa Annum* 1153. *Erant ipsius hæreditaria bona vt ex priuilegiis apparet. Rusiec seu Stárawieś, Nadarzyn, Strzesieniowa, Brody, Zebrzydowice, Skowsse, Zabiniec, &c. A quibus bonis descendens posteritas diuersa postmodum cognomina ob diuisionem bonorum inter se factam, sortita fuerat. Gothardus Raduanus filius quarti Raduani, & hæres prænominatorum bonorum. Hic ob singularem iudicij præstantiam atq; in fortitudine magnanimitatem, à Conrado Duce Masouiæ Supremus Cancellarius effectus, non modicam adauxit domui gloriam, accepit ab Duce in meritorum præmia bona Pepetzyn. Lucas Gothardi filius. verus successor bonorum & honorum parentis, denunciatus Comes in Rusiec & Nadarzyn. Marschalci dignitatem à D.*

Masouiæ

Masouiæ obtinuit Conrado videtur floruisse circa Annum 1230. Gothardus Lucæ filius Generalis exercituum Dux contra Iacuingos 1260. Habuit pro gloriosis meritis bona Sluzowa à Ducibus. Reliquit filios gloriæ & immortalitatis suæ eximiæ hæredes Alexium Marschalcum Ducis Masouiæ Boleslai & Succamerarium Varsauiensem. Vilhelmum, cui bona Zebrzydowice & Brody cum aliis diuisione venerunt, à quo descendit Zebrzydowsciorum Illustrissima Familia, Ziemak Succamerarium Zakroćimensem, Paulum, Ioannem, Nicolaum, Michaelem, Franciscum, in Sluzewo, Nadarzyn, Vrzad, Zaliniec &c. hæredes. De hoc vltimo Gothardo habet Bielscius, quod septem Duces captiuos deduxerit Iazingos Conrado Masouiæ Duci, & quod de Armis Radwan fuerit, Bielscius fol. 112. post Cromerum & Dlugossium asseruit.

Zebrzydowscij in Palatinatu Cracouiensi, maximis meritis, titulis, honore, potentia clarissima prosapia. Quæ sicut diuisione bonorum diuersum cognomen à Raduanitis assumpsit, ita gloriosis factis Patriam, Senatum, & Rempublicam illustrauit. Cum namq; extremum senium Vilhelmi Comitis in Brody & Zebrzydowice in tempora Vladislai Iagellonis inciderat, vsq; in præsentem diem illustrium factorum indiuisa progenies auget gloriam, & reflorescere satagit in Comitiis Regni & Tribunalibus, dignissima merita. Fabianus à Zebrzydowice Zebrzydowski, religione, fide, constantia, tàm in sago quàm in toga, egregiè Regibus & Patriæ probatus, illam de se progenuit existimationem, quam optimi ciues Patriæ, & Reipub. eximij Senatores desiderabant. Reliquit ex Pisarzowska filios duos, primum Ioannem, qui altiora ingenio & fortia pectore dum meditatur & exequitur, in Castellanum Osuiecimeń. assumptus fuit. Reliquit ex Przypkowska tres filios, Florianum, Ioannem, & Sigismundum, & filias quinque. Secundum filium reliquit Nicolaum, qui contracto matrimonio cum Wieczborska, bona Wiecborg seu Waisborg intulit in domum suam. Habuit filium Albertum, qui ex Kriczka armorum Kotficz reliquit quatuor filios. 1. Nicolaus, vir boni animi & pacis tutor & custos, cum Sempelborska tenuit matrimonium. Secundus Andreas, vir in literis & Senatu dignissimus, quem etiam diuina maiestas plurimis Episcopalibus infulis in gloriam suam disposuit. Nam primò erat Episcopus Camenecensis, in quâ dignitate legationem ad Imperatorem Ferdinandum 1543. executus fuit, vt Bielscius folio 584. Post successit ad Episcopatum Chelmensem, demùm in Cuiauiensem, vltimo translatus ad Episcopatum Cracouiensem, quo in munere id efficere contendebat, quod optimum & Sanctum Pontificem oportuit, de quo satis clarè Christophorus Kantski, in Vitis Archiepiscop. & Episcoporum Cracouień. reliquit, sed inter cæteros Petrus Royzius Maurei Hispanus Iurisconsultus in suo Chiliastichon, ita de illius virtutibus, & zelo Ecclesiæ asseruit.

Andreas inde it Zebrzidouius, Albula cuius
(Non Parnaſe tui fontes) ſacra protulit ora
Et fando clarum fecit, linguaq́ue diſertum.
Pontifices inter non hoc eſt acrior vllus
Sauromatas, nemo ſacra iura audacius armis
Correptis etiam, res ſi exigat arma, tuetur.
Irritet quoſcunque adeat quæcunque pericla
Pro Chriſto Chriſtiq́ue fide, leua omnia ducit.
Quin gaudet Patrum pro religione Quiritum,
Probra pati, linguas ridens & iurgia vulgi
Aſſueti dirum dictis aſpergere virus.
Et nimium, heu nimium verbis lacerare nefandis,
Presbyterum genus omne, & quicquid vertice raſo
Eſt hominum, gazam qui contempsêre nocentem
Calcatiſque opibus Chriſti ſua colla volentes
Subijcere iugo, famat quibus ara miniſtris
Thure ſacro, & prece perpetua pulſatur Olympus,
Sic ſerui diuis Andrea, & fortibus auſis
Rebus adeſto ſacris magno & te numina firma
Ne nouus irrepat Diuorum altaribus ordo.
Aſpice quæ te ſtat ſeries longiſsima circum
Doctorum, quorum ingenijs & diuite vena
Clara poteſt Latijs haud quaque cedere terris
Sarmatia, implicitoſque malis erroribus Vrbis
Hoſtes Romanæ reuocare in priſtina: & almas
Quas nunc contemnunt, venerari protinus aras.

Tertius Bartholomæus Alberti filius Palatinus Breſtenſis, vir Marte, conſilio, prudentia maximè commendabilis. Habuit in Sacramento matrimonij Heduigim Tęczynſki Caſtellani Cracouienſis filiam, ex qua ſuſcepit eximium bellatorem & ſtrenuum Copiarum Ductorem ad omnem expeditionem Moſchouiticam ſub Sereniſſimo Rege Stephano Andream, hic tenuit matrimonium cum Dźiałynſka Pauli Caſtellani Dobrzynenſis filia. Quartus Gaſpar filius Alberti, vir literis, moribus, & fortitudine inſignis. Quapropter ex Caſtellano Naklenſi, Caſtellanus Caliſienſis, tum Palatinus creatus fuit, ſubſcripſit vnionem ad Regnum Ducatuum Oſuiecimenſis & Zatorienſis. Reliquit ex Iordanowná Caſtellani Cracouienſis filia armorum Traby filios, Andream eximium militem in Moſchouia, Petrum, Gaſparum, Nicolaum & Ioannem, atq́; filias quatuor. Florianus primus filius Ioannis Caſtellani Oſuiecimenſis, Hic in tantam dignitatem fortitudinis deduxit intentum, vt nedum à Regia Maieſtate Caſtellanus Lublinenſis renunciatus fuiſſet, ſed etiam Præfectus Exercituum Regni ad Caſtrum Newel electus,

quadra-

quadraginta millia Moschorum fudit & dispersit, vt Bielsc. fol. 615. & Stricouius fol. 770. *Cuius Echo exprimit illud apud* Stobæum *sermone* 51. *Callini. Nicolaus ex Dzikowna armorum Doliwà progenitus Floriani filius, vir verè filius Martis & Bellonæ. In omnibus expeditionibus Moschouiticis cum Sereniss. Rege Stephano maxima tentauit & summa perfecit, ceu qui nec sumptibus, nec vitæ parcere voluit, sed maiorum merita, actus, trophæa, illustrare propriis meritis desiderauit. Honoratus idcircò à Sereniss. Regibus magnis titulis, nam ex Palatino Lublinensi, Marschalcus Regni, tum Generalis Cracouiæ & Palatinus, Dux Exercitus Curiæ, Lanckoronensis, Boleslauiensisq; Præfectus nominatus fuit. Quicquid verò virtutis & fortitudinis in libertatis sacramentum declarauit tentauitq; in Patria, Historiæ temporum renunciabunt, reliquit ex Dorothea Herburthi filia Ioannem. Sepultus in Ecclesia PP. Bernardinorum à se erecta & fundata Caluariæ titulo insignita cum tali Epitaphio.*

D. O. M.

Viator quid prospicis? quem hæc signat imago scire vis? Illa est quem loca hæc sancta à te visitata fundatorem suum agnoscunt. Vir magnanimus origine, magnus iudicio ac prudentia, magnus gestis suis. Hic vir in promouendo Dei cultu, propagando bono Patriæ, pares paucos, primum neminem se habuit. Pietatem illius testantur tot sacræ splendidæ ædes structuræque, in pauperes copiosæ largitiones, Hæreticorum ac illorum impiæ confœderationis acerrimus hic oppugnator ac vindex. Veritatis verò tàm strenuus defensor, vt multis minis multisque periculis à dicenda hac non fuerit deterritus, virtutum ac laudum suarum, etiam inimicos præcones habuit. De amore eius in Patriam pro qua nec corpori, nec sanguini, nec sumptui parcebat, posteritas non conticescet. Nullos ambiit honores, sed vltro illum prosequebantur, Gener. primùm Capit. Cracouiensis, breui Palatinus Lublinen. tum Dux militiæ S. R. M. breui Supremus Marschalcus, ad extremum Palat. Cracouiensis, nihil magis id cogitans nedum affectans pronunciatur. Obijt Anno 1620. vixit annos 67. Atque in Metropoli Pol. Cracouiæ, in qua per 40. & amplius annos tam sancto illius loci singulari patrono Stanislao obsequia & singularem deuotionem, quam etiam S. R. M. Stephano piæ memoriæ primum, tum Sigism. III. Dei gratia Regi Pol. fidem, dexteritatem, ac operam suam maximè oppugnata vrbe Cracouiensi, à Competitoribus Regiæ Maiestatis Maximiliano Austriæ Archiduce testificatus est. Hic quod mortale habuit deponi iussit, opera autem animum ipsius concomitata sunt. Tu pie viator, si affectu duceris in loca hæc Sancta authorem illorum pijs precibus apud Deum eiusq; Matrem Virginem iuua. Mutuabis non donabis.

Ioannes Zebrzydowski filius Nicolai Ensifer Regni, Lanckoronensis & Nouæ Ciuitatis Korczyn Capitaneus, vir omnium laude præstantissimus, atq;

atq; singularis ciuis optimusq; Patriæ. Qui vt maiorum Hæroum meritis propria studia adnumeraret, ab ipsa perfecta ætate iuuenili, Castris bellicisq; actibus animum & affectum adiunxit, in bello Valachico, Moschouitico, Prussico, strenuum sese bellatorem & triumphatorem declarauit. In iudicio Tribunalicio Marschalci dignitatem & authoritatem, iustitia æquitate & prudentia stabiliuit & conseruauit, & quia ab antiquo domus Zebrzydowsciorum Religioni, Reipub. & liberalibus artibus promouendis intenti fuerant, nil deesse pio illorum affectui, imò studio & beneuolentia adesse comprobauit. Tempore interregni post Sigism. III. Sereniss. Regem commissam sibi Metropolim & Cracouiam, ceu turbarum osor pacis verò amator sincerus & custos, secundum ius & æquum, solic ite administrauit. Reliquit duos filios Michaelem & Franciscum, quibus Timoclis olim sic ominatus fuerat, qui patrem reueretur, hic in bonum ciuem euadet procul dubio, & hostibus incommodare poterit. Gaspar Zebrzydowski Castell. Calisiensis bonarum semper partium ipsiusq; æquitatis Senator. Electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis subscripsit. Michael filius Ioannis Præfectus Lanckoroneń. eximius pro Patria Rothmag. contra rebelles Scythas suis Mecænatibus & Chanis, quos ad Techiniam occiderant, & intra campos Regni non procul à Lucinensibus castris tentoria sua fixerant, Patriæ tutator, & Cosacorum rebellium ad Kumeyki profligator, tenet sacra connubia cum Marina Stadnicka Cast. Sanoc. filia. Franciscus suus germanus cultã adolescentiam vnâ cum fratre in exteris nationibus gracilem & grauẽ offert Reip. & Senatui. Honoratus dignitate Præfecturæ Nouæ Ciuit. Korczyn, tenet sacramentũ matrimonij cum Zieniowiczownâ Cast. Poloceń. filia, quæ ante erat cõsors D. Radźiuilij in Nieswiez.

Nádárzynscij, à bonis Nádárzyn nuncupati. Valentinus Castell. Wisneń. reliquit filium Victorinum sub Sigism. Augusto militem, proficit in virtute & fortitudine familia.

Rybienscij, Gothardus Castell. Sochacouień. de hoc Cromerus lib. 24. Per id tempus Zemouitus Masouiorum & Vladislaus Rauensis atq; Belzensis Dux Vladislai filij, Gothardo Ribienio Castell. Sochacouiensi gente Raduano siue Virbouio pagum Ribnam eripere voluerunt.

Peperzynscij, Hi à bonis Peperzyn ita nuncupati sunt, sed verè sunt Zebrzydowscij. Marcus à Zebrzydowice Peperzynski, qui ornatam bellicis actibus ætatem virtutibus promouit. Reliquit ex Catharina Strzelecka Nicolaum, qui post exercitatam literis & nobili actu in Republica ætatem, tenuit matrimonium cum Retkowska, ex qua suscepit Stanislaum & Ioannem, ille sterilis decessit, iste cum Iaktorowska habuit prolem. Lucam referunt scripta Castrensia Iudicem Terræ Crac. cuius filiæ erant Zberkowska, Giebułtowska, Morawcowa, Kaczorowska. Nicolaum etiam referunt scripta authentica, qui ex Palczewska armorum Szaßor suscepit Ioachimum, Martinum, Petrum, Iacobum & Annam.

Przypkowscij, *Descendunt à tertio filio Vilhelmi ex Gothardo Vincentio, & à bonis Przybkowice. Przypkowscij appellati in Palat. Cracouień. Alexander, Andreas, Petrus, & Paulus Przypkowscij, electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis ex Cracouiensi Palat. subscripserunt, vtinam generi vestro summam conferatis dignitatem, sicut à maioribus retinetis.*

Czykowscij, *Descendunt à filio Vilhelmi ex Gothardo sed à bonis Czykowice Czykowscij appellati fuerunt. Erat Cicouius in Palatinatu magnarum partium apud nobiles, cui dum bona Cikow ademerat Casimirus Rex, & ad Niepolomice adiunxerat, eò quia in nemoribus & syluis ferina venatione depopulabatur (vt præferebatur) bona Regia, nobilitas ipsa summam pecuniariam illi composuit, pro qua emit bona Woistáwice, Anno* 1476. Bielsc. fol. 467. *Nicolaum Cikowski referunt Historici, legatum ad Turcam ratione Valachiæ.* Bielsc. sub Anno 1547. *qui postmodum fuit Castell. Sadecensis, vt* Paproc. *in* 2. Opere *adnotauit. Et in Hungariam legatus pro Isabella & Ianusio. Stanislaus Cikowski Castell. Biecensis, in experientia militari clarissimus, quocirca à Sigismundo Augusto Præfecturā militiæ in M. D. Lit. adimpleuit, referunt Historici eius in bello hæroicum actum, Vices dum gerit Lesniouolscij tenentis locum Præfecti exercitus, excurrit post cladem Moschouiticam cum Iurgi Tolmak ad Iezierzysczá versus Smolenscum, vbi plurimis occisis & in captiuitatem deductis igne consumpto suburbio, diuertit ad Castrum Moschi Krasnogrodium, & in Seueriensem tractum, vbi plurima hosti intulit damna,* Bielsc. sub Anno 1565. *Christophorus filius miles ad Pscouiam eximius, Stanislaus Cikowski de Woystáwice, Succamerar. Cracouień. Czorstineń. Babimostinensis Præfectus, subscripsit iuramentum Sigism. III. Regis, Anno* 1588. *Ziemak Succamerar. Zakrocimeń. &* Paulus *frater ipsius germanus de Rusiec, nec non Ioannes, Nicolaus, Michael, & Franciscus de Sluzewo hæredes de Rusiec, easdem libertates vnà cum Ziemak, & Alexio filio Gothardi acceperunt, per priuilegium Boleslai M. D. Litu.*

Vchanscij *Comites, Lucas Comes, cuius filius Gotardus, pro victoria ex septem Ducibus Iacuingorum, à Conrado Masouiæ Sluzowo Anno* 1241. *in præmium acceperat, habuit præter Vilhelmum alterum filium Alexium Marschalcum Boleslai Ducis Masouiæ, & Succamerar. Varsauień. cui sicut bona Sluzewo liberata exempta & absoluta fuerant, ita quoq; eisdem libertatibus donat bona ipsius Rusiec, Nadarzyn, &c. libertati donauit. Ab hoc igitur Alexio Vchanscij habent deductionem. Refert* Paproc. in 2. Opere *talia Priuilegia confirmata per Sigismundum Augustum. Iacobus Vchanski ex Referendario Regni Episcop. Vladislauiensis &* Pomeraniæ, *demùm Archiepiscopus Gnesneń. qui in electione Regis declinabat magis in Cæsaream partem, quam ad Stephanum Bathorium, quapropter in absentia illius coronatio Regis erat per Stanislaum Kárnkowski Episcopum Vladislauień. descripsit tanti Senatoris dignitatem & vitam, paucis & optimis verbis Ianitius.*

Vchanius pietate nitens vt semper obiuit
Sedulus officij munera cuncta sui.
Sic aduersa malis senium tulit ille per omne,
Plurima constanti pectore temporibus.

Et quia verè sunt Zebrzydowscij, ideò Patrum suum Zebrzydowscium Palat. Cracouiensem in literis scribebant. Arnolphus Vchanski Palat. Plocen. & Thomas Venator Belzensis, Conradi Mag. Ducis priuilegium domui suæ datum, & Comitibus confirmare fecerunt per Sigismundum August. Regem. Iacobus filius Arnolphi hæres in Vchanie, eximius miles & Patriæ boni atq; honesti obseruantissimus ciuis. Stanislaus alter filius, non dissimilis bellator & hostium strages, reliquit ex Anna Sczawinska Castell. Sochacouień. filia prolem. Arnolphus tertius filius addictum animum ad sacra, Canonicatibus Cracouiensi & Louiciensi illustrauit. Paulus filius Venatoris Belzensis Thomæ Capit. Drohobycensis legatus ad Pont. Max. Gregorium 13. detulit ab illo ensem, mitram, & benedictionem, bellum suscipiendi contra Iuanum Moschorum Dinastam Serenissimo Regi Stephano, & Vilnæ hæc Anno 1580. in Ecclesia reddiderat. Erat vir generosi animi & prudentiæ singularis, habuit in consortium matrimonialis sacramenti Herborthi Castell. Leopolień. Capitanei Samboriensis filiam, reliquit prolem.

Iakaccij, *Abraham Iudex Lomzensis, obtulit priuilegium confirmandum Sigism. August. Regi Sereniss. Florianus & Petrus vnionem M. D. Litu. in Lublinensibus Comitiis Generalibus 1569. subscripserunt.*

Mágnuszewscij, *eiusdem diuisionis bonorum cum Vchanscijs, Albertus Makouiensis, & Rozanensis Notarius, Franciscus, Thomas, Stanislaus, fratres germani de Rusiec descendentes priuilegium confirmandum vnà cum aliis obtulerunt Sigism. August. Sereniss. Regi Conradi Masouiæ Ducis de Anno 1241. Alexander Magnuszewski Vicesgerens Palat. Cersceń. & Ioannes electionem Vladislai IV. Serenissimi Regis ex districtu Cerscensi, & Palatinatu Masouiæ subscripserunt.*

Zeboccij, *Nicolaum Comitem sub Anno* 1074. Miechouius lib. 2. & Cromer. lib. 4. *hoc pacto meminerunt. Margaretha Nicolai Zemboccij Comitis vxor pudicitiæ suæ metuens, &c. Ioannem militem eximium, & ob excellentem dispositionem ad negotia Reipub. peragenda, omnibus ordinibus dilectum referunt Historici, Cracouiæ sepultus 1582. ad S. Catharinam nullam posteritatem ex Geraltowska relinquendo.*

Brandisij *de Grabiszyce, Clemens Brándysz Capit. Chęcineń. Ochmagister Reginæ Barbaræ Sigism. I. Regis. Hic filiam Sigismundi I. Isabellam conduxit in Hungariam Regi Ioanni, & filiam Barbaram Duci Brandeburgensi Ioachimo, reliquit filios tres, Alexium eximium consilio & prudentia virum, cuius filius Petrus egregius Rothmag. ad Castrum Krasnogrodek ex tormento bellico occisus, Vilnæ sepultus. Alter filius Alexij Dziuisz. qui per annos triginta*

ginta apud Sereniſſimos Reges, Auguſtum, Henricum & Stephanum Cubicularius Aulicus & Secretarius fuit, cum Margaretha Krupſka Sereniſſ. Reginæ Annæ pediſequa tenuit matrimonium, erexit de lapide arcem in Grabiſſyce. Nicolaus alter filius Clementis, habuit filium Nicolaum, Notarium Terreſtrem diſtrictuum Zatorenſis & Oſuiecinenſis ante & poſt incorporationem ad Regnum, habuit duas conſortes, Annam Ráiſka Iudicis Oſuiecinenſis filiam, ex qua ſuſcepit Petrum, Sereniſſimi Regis Stephani Cubicularium, demùm habuit Catharinam Gieraltowſki filiam.

Kowalewſcij *in Pilznenſi diſtrictu, Ioſephus vir in iure nobili, & in agendis Reipub. negotiis maximæ experientiæ, ex Iudice officij & Vicecapitaneatu Biecenſi, Iudex Caſtrenſis Cracouień. & Vicecapitaneus Ioannis Zamoiſki, Supremi Cancellarij Regni & Exercituum.*

Oleſniccij *de Oleſniki, viri militari diſciplina conſpicui. Nicolaum eximium bellatorem in Moſchouia, & vbicunq; expeditio fuerat regnante Stephano Batorio. Ioannes Oleſnicki miles multo tempore, conſors Buczacka, poſtmodum Drobo[illegible]wſka. Lucas germanus Iudicis eiuſdem, vir literatus, eloquens, miles in Moſchouia, bibliotheca declarat ipſius. Conſors eius Podphilipſka armorum Ciolek, Iudicis Podoliæ Adami filia, cum qua Martinum Oleſnicki militem ſub ſignis Regiis & filias, Barbaram Nicolai Lubieniecki Tribuni Zydacouień. conſortem, Heduigim Georgij Mrozowicki, Secr. Reg. M. Sbigneus germanus Iudicis miles in Moſchouia, Multania deuotus. Iaroslaus Iudicis filius in Germania educatus. Marcus in Belzenſi Palat. vir in ſago digniſſimus & multarum poſſeſſionum, ipſius dexteritatem in rebus Reipub. declarat cum Illuſtriſſima Zamoyſciorum Familia coniunctio, nam germanam ſororem Ioannis Zamoyſki Supremi Exercituum Regni & Cancellarij in conſortium matrimonij habuit, ſuſcepit ex illa Barbaram Dulſcij Theſaurarij Regni Supremi conſortem, Marcus Oleſnicki Capit. Belzenſis, filia illius Barbara. Alter Marcus Iudex Terræ Belzenſis, Petrus Iudicis germanus, Secr. Reg. M.*

Łodzinſcij *in Cracouień. Palat. Notant præſentibus annis familiam à Rádwánowice, Petrus & Gabriel ſubſcripſerunt electionem Vladisl. IV. Sereniſſ. Regis ex Palat. Crac. Chriſtophori eſt Epitaph. Leopol. apud Prædicatores.*
Generoſi Chriſtophori de Rádwánowice Łodzinski, cum vides præcare benè mortuo quiſquis es. Pietatis in Patriam, beneuolentiæ in amicos, feruoris in religione, fortitudinis in militia, virtutis omnis, Exemplar hic ſitum eſt.

Fryſtaccij, *in Sendomirienſi Palatinatu.*

Oſuiencimij *in Pilznenſi diſtrictu, Florianum virum bonitate & humanitate illuſtrem, memoria hominum circumfert. Florianus in Potok ad Kroſnam vir beneuolentia & prudenti dexteritate conſpicuus, reliquit filium Stanislaum, in exteris nationibus literis & militari diſciplinæ deditus.*

Pełcij *in Sanocensi Terra, Pelká Zambar Iudex Sendomirień. cui iudicium de testamento commissum fuerat à Ludouico Rege* 1371. Bielsc. *In Præmisliensi districtu, paruæ sunt staturæ sed animo magni.*

Pokoßewscij, *Hi sunt armorum diuersorum, nam alij sunt Rádwánij, alij Tubarum. Sebestianus armorum Rádwan, cum Humnicka reliquit filiam Sophiam, Castell. Sanocensis Fredro consortem. Stanislaus ex Tyráwska reliquit Ioannem & Nicolaum. Iaroslaus seu Hieronymus, etiam cum Humnicka habuit Sebastianum, Ioannem & Andream, & filias Barbaram, Ferens Pakoßewski armorum trium tubarum coniugem, Minoccij consortem & cæteras.*

Lesczynscij, *distincti ab illis qui sunt armorum Wieniáwá.*

Prokowscij *in Præmislień. Terra, Ludouicum qui in exoticis linguis peritus, non modicam sibi gracilitatem & gratiam comparabat.*

Dąbrowscij, *cognominati Zedlowie in Varsauiensi Terra. Sunt solertes in domestico negotio, nam flagitium est, aliis consilium dare, foris sapere, & sibi non posse auxiliari.*

Sláwkowscij, *in Ciechanouień. Terra & in Russia. Vnum de illis virum gladio & libro dexterum Vicecapitaneum Kowálsceń. referunt Authores.*

Iasklewscij, *qui propriè sunt Rybinscij in Zakroćimeń. Palat. Ioannes Subiudex Terræ Zakroćimen. Vitam confirmant factis nam rectè faciendo, instruit omnis rectè facere alios.*

Służewscij *in Varsauien. Palat. Quia suum cuiq; decus posteritas rependit, ea intendunt & agunt, quæ cum dulcedine in memoriam reducuntur.*

Rákowscij, *Paulum refert Epitaph. Pultouiæ, sub Anno* 1558.

Lukawscij *in Sochacouiensi districtu, Confirmant nobile genus cum optimo exercitio, & proficiunt in bono. nam quod rectum, honestum, & cum virtute est, hoc demum est bonum.*

Okęccij *in Varsauiensi Palat. Ioannes subscripsit electionem Vladisl. IV. Serenissimi Regis, ex Varsauiensi Terra.*

Ieziorkowscij, *Adamus & Albertus subscripserunt electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. ex Varsauiensi Terra. Sunt etiam in Podolia Ieziorkowscij eximij milites & Rothmagistri, & modò à plurimis annis Capitaneum Peditum in Arce Camenecensi vigilantem vidimus.*

Wilamij *in Cracouien. Palat. notauimus alios sub armis Godziembá, sed alienis ab Ecclesia Dei, illud Primi Regum cap. 2. reducam in mentem*: Si peccauerit vir in virum, placari ei potest Deus: si autem in Deum peccauerit vir, quis orabit pro eo? *Querendus erit insignis aliquis Dei amicus qui oret, qualis fuit Moyses qui exauditus est pro populo idolatria Deum offendente, talis quærendus, qui ad Deum possit intercedere. Tales sunt Christus, Mater Dei, & Sancti eius.*

Stánisławscij *in Varsauien. Palat. Diuersorum armorum sunt Stanisławscij, alij sunt Pilauitæ, præcipuè in Sanocen. Terra, & in Pocutia & Podolia, alij sunt Rádwanij ad Varsauiam, alij Pobogij.*

Braniecci,

Braniecc ij *in Sochacouienſi Terra, Virtus & honeſtum ipſis commendata ſunt.*

Karſcij *in Plocenſi Palat. Ex quibus Petrus in Liuonia militaria trophæa deducendo in M. D.Litu. ad Breſtiam domicilia ſua conſtituit, cum Anna Semionis Korſzak filia, reliquit Iaroſium militem eximium, in Curia Sereniſſ. Stephani educatum, tenuit matrimonium cum Dolgierdi Notarij Lidenſis filia perantiquæ Familiæ ex Ducibus deſcendentis Lituanorum, ex qua ſuſcepit 4. filios, Stanislaum bellatorem ſtrenuum Rothmagiſtrum, & ductorem cohortum in Liuonia. Qui demum in Podoliam veniens cum Illuſtriſſ. Stephano Potocki, contra rebelles Coſacos ad Perehaslauiam pugnauit, vbi ſeptem confixus ſagittis occubuit, & Kiiouiæ per fratres Ioannem, Venceslaum, & Stephanum apud Prædicatores ſepultus eſt. Chriſtophorus horum frater, qui poſt plurimas expeditiones bellicas cum Illuſtriſſ. Duce in Zaſtaw Georgio contra Abaſium Paſam, vbi etiam captiuum Turcam detulit, pugnauit. Cum Sophia Odinſka tenet matrimonium, Ioannes Venceslaus Karſki ab iuuentute miles cum Kalinouio Capit. Gen. Camenecenſi ad Cecoram, & dum in captiuitatem ibi venerat aduerſo Marte, liberatus, ad Chotinum cum Chriſtophoro Sapiecha, demùm in Liuonia ad ipſa cum Guſtauo pacta militauit, tenuit matrimonium cum Chriſtina Strawinſka Suceamerar. Czerniciouień. filia, accepit pro benè meritis bona Gluchow in Czerniouienſi Palat. & familiæ ſuæ honoris incentiuum, dùm titulo Dapiferi Czerniciouienſis honoratus fuit. Nicolaus 4. filius Iaroſij, poſt expeditionem Moldauicam ſuſcepit matrimonium cum Chriſtina Kropiwnicka. Iaroſius 5. filius, miles eximius in Niderlaniæ partibus. Stephanus 6. filius, poſt bellum ad Perehaslauiam cum Stephano Potocki Palat. Braclauień. domeſticæ curæ deditus. Alij filij eiuſdem Martinus, Georgius, Ioſephus, Samuel, Gabriel, tyrocinia ſua colligunt in Academiis, in Caſtris, & in Curiis magnatum.*

Miemczewſcij *in Plocenſi Palat. antiqua & numeroſa Familia, magis animi bona colunt quàm corporis.*

Glinſcij *de Zakrocimenſi diſtrictu, Gloriæ domus inuigilant, nam pecuniam in loco negligere & ſi maximum eſt interdum lucrum, ſed negligere gloriam domus ingens detrimentum.*

Mioduſcij *in Plocenſi Palat. Paulus Sereniſſimi Regis Stephani venator cum auibus.*

Skarzewſcij, *in Chyouienſi Palatinatu.*

Tumałewſcij *in Maiori Pol. Martinum Magiſtrum Artium & Philoſophiæ Doctorem, Præpoſitum Sadeceń. ſcripta referunt.*

Rpinſcij, *Bogdanus Rpinſki Ruthenorum Archiep. Poloceń. Vitepſcenſis, Mſcislauien. Fieofanus Rpinſki qui reliquit Gabrielem eximium militem. Iuanus Rpinſki reliquit filium optimum bellatorẽ Semionem cum Romano Szanguſzko.*

Wierzbiccij, *Ex his erat Epiſcop. Luceorienſis, vir in Repub. benè meritus, & literatus.*

Hluſcij *in M. Duc. Litu. Pugnarunt pro Patria & Ducibus ſuis.*

Hlußanij *eiuſdem diuiſionis bonorum cum Hluſciis, ab antiquo viri bello ſtrenui, nec vitæ parcentes nec pericula obſeruantes. Euſtachius Hlußánin aduerſo Marte pugnando cum Tartaris & Turcis in captiuitatem deuenit, finita calamitate poſt annum duodecimum à Sereniſſimis Regibus & Ducibus bona obtinuit in præmium. Sed fortè fortuna, aut malitia ſubditorum, aut aliqua ſeueriore in ſubditos diſciplina, à tumultu ſubditorum occiſus fuit, conſeruant hac in parte decreta Gaſtoldi Palat. Vilnen. ſatis pænalia executionis in ſubditos, & literas perſuadentes relictæ viduæ, vt in maritum Aulicum ſuum Pietraſium ſuſcipiat, manent Hlußanij etiam in præſens in Mſcislauienſi, & Nouogrodenſi Palatinatibus, ex quibus erat Præfectus Mſcislauień. Simon eximius miles à Sereniſſ. Rege Stephano erat ad Moſchorum Dinaſtam legatus, natus hic ex Darowna, habuit in conſortem Haraburdæ Caſtell. Minſcenſis filiam, ex qua ſuſcepit Gregorium in multis expeditionibus M. D. Litu. eximiam referentem lauream, quam plurimis annis in Caſtris ſtrenuè adornabat. Ducibus in Sluczko præcipuè Semioni magno de Tartaris bellatori apprimè commendatus, & ab eo honore maioris gubernatoris Aulæ condecoratus, ex Skodziánká ſuſcepit filios Theodorum, qui in Moſchouia, in Liuonia, & in Valachia Rothmag. & Ductoris cohortum expleuit honorificentiſſimè officium & cum laude. Ioannem, Ioſephum, dexterrimos ad Caſtra & Rempub. eorumq; negotia peragenda. Habet hæc Familia additamen ad ſua arma, ob præclara in bellis merita, nam inter pennas Strutij quinque ſuper coronam poſitas deferunt ſagittam erectam cum annulo, quod fortè hoſtem caputq; hoſtium ſagitta ſuſtulerit, ac pro tàm agili actu annulum gratitudinis ergò à Duce ſpectante virum retulerit acceperitq;.*

Czáplá *Maximilianus eiſdem vtebatur armis. Si proueniunt ex illis qui Conrado Maſouiæ Duci referebant obſequia, ex quibus erat Scholaſticus Plocen. & Cancell. eius, vt* Bielſc. fol. 147. & 165. *refert, lector diſcernet.*

Wolodkiewicouij, *in Smolenſcenſi & Nowogrodenſi Palat. Agunt ſua ratione non cupiditate, id enim quod decet vulgum, nobilem non ſemper decet.*

Woikunowſcij *in Nowogroden. Palat. occupationibus honeſtis dant operam.*

Pietrußewſcij *in Mielnicenſi diſtrictu, nolunt deeſſe domui &* Patriæ,

Suchozerbſcij *in Drohicen. labentem familiam refloreſcere faciunt, nam quametſi varis lapſibus danda eſt venia, nunquam tamen ferendus lapſus familiæ.*

Gluchowſcij *ibidem, Probitatem vt parentem colunt.*

Lubanſcij *in Sochacouienſi, Conſtantia & perpetuitate res omnes valent, idcircò hæc duo ſtabilita in domo eorum.*

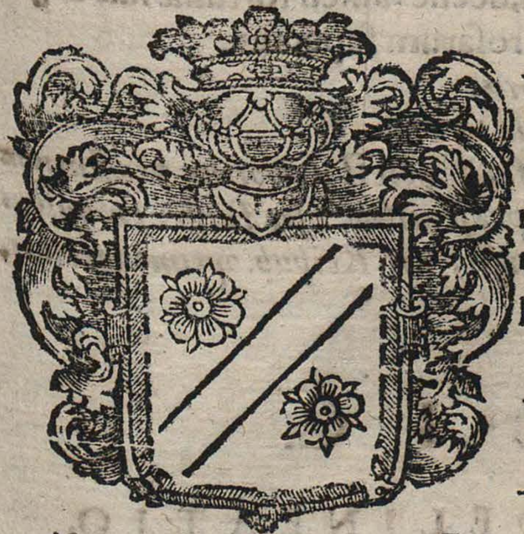
Iarzembienſcij *in Pruſſia, Et parant ſibi ſapientiam & fruuntur illa.*

Rybienſcij *in Palat. Maſouiæ,* Bielſcius fol. 423. *mentionem facit, Gotardi Rybienſki de Rybna Caſtell. Sochacouienſis.*

RADOM-

RADOMSCIORVM.

DELINEATIO.

EST ſcutum duabus lineis per medium ſectum à cornu leuo ad dextrum, ad angulum dextrum habet roſam, ad ſiniſtrum alteram, inter illas mediant prænominatæ lineæ, quaſi viam ſua diſtantia exprimentes.

ORIGO.

INueſtigare veram originem diſtantia loci non permittit, ſed conſpectus ipſe & facies gentilitiorum commonſtrat, acquiſita fuiſſe per ductorem Exercitus, hoc namque via inter lineas incluſa demonſtrat. Et quia fælix ductor imò triumphator ex hoſtibus erat, roſæ ſunt adhibitæ, nil enim ſuauius olet, quàm capitalis hoſtis occiſus, per quod liberatur & reſtituitur Reſpublica.

CONANTIA VINCAM.

NAturæ formator Deus, indidit ſecretam virtutem plantis, lapidibus, herbis, vnde Axioma verum conſurrexit: *Deus & natura nil faciunt fruſtra.* Roſæ florem inſpicienti, occurrit in mentem Paradini experientia. Cum namque Scarabæus deturpet omnia quæ tangit, vt potè fætorum & excrementorum amator, roſam fædare non poteſt, ſed circumſeptus roſa emoritur. Quapropter quidam addidit roſarum flori, *Turpibus exitium.* Alter verò adſcripſit: *Conantia vincere vincam.* Refert *Ioſephus lib.*12. *cap.* 4. Quod Princeps Iudæorum Ioſeph, voluit probare filij Hircani ingenium, dedit illi trecenta iuga boum, & miſit in deſertum ſeptem dierum, ſed lora quibus trahantur aratra non dedit, ille moræ impatiens, occidit bouem, & fecit loras, & arauit. Non diſsimile ingenium parentis horum armorum, miſſus ad explorandum hoſtem, incidit in obuios, inſidias ab vtraque parte itineris obſeruantes, & quia reducere greſſum erat impoſsibile, cauere etiam non amplius defuiſſet medium, alacri fronte & firmo pectore in hoſtem irruit, & inſidias occiſorum ſanguine ad vtraſque viæ lineas conſperſit, roſeumque campum reddidit. Iulianus Medices qui nunc Magni Etruriæ Duces apposuerat delineamento inter duas cepas roſam candidam dicens: *Per oppoſita.* Innuendo quod virtuoſus homo cui ſunt deliciæ bonum, nauſea vitium, licet conuerſetur quandoque inter impios, à virtute

tamen

tamen recedere ignorat. Eo quoque modo bellicosus & frugi vir, etsi deesse à periculo quandoque posit, nunquam tamen ob amorem honesti & boni deest. Fortè parens prædictorum gentiliciorum, per suos præcedentes custodes nouerat imminentem hostem, deesse tamen fortunæ suæ & gloriæ quia noluit, graueolentes cepas, flore rosarum superauit.

Ingratum nostris te nemo proferat oris,
Sanguine quem scribit Lechia tota suo.

Linea Familiæ ob amplitudinem Regni, non facilè potest armorum præsentium haberi. Scio Radomscios in M. D. Lit. præsentibus vsos fuisse, ex quibus Matheus Rádomski Capitaneus Silipouiensis, vir Reipub. optimè meritus, à pluribus commemoratur.

RADZIC.

DELINEATIO.

EST anchora marina, nauium capitalium acuta lata in rectum posita, cum grossiori auricula, circa quam sunt duæ stellæ ad latera, campus est rubeus. Super galeam tres pennæ Strutij.

ORIGO.

ANtiqua arma in Regno, ortum habent ex Germania, fortè vnà cum armis Stumberg & armis Kotficz primò, vt *Bielsc. fol.* 213. adnotabat, ponendo arma Kotficz in Regno, sub Anno 1312. Acquisita sunt vt patet vel leuiter consideranti in prælio nauali, vt puto in congressu bellico noctis tempore quod stellæ videntur affirmare. Multis nedum pro dignissimo symbolo Anchoræ fuerunt, sed etiam pro nobilitatis signo & stemmate. In Britania refert in Tesseris Gentilicijs Petrasanta, Goodreedorum Familia vtitur præsentibus armis.

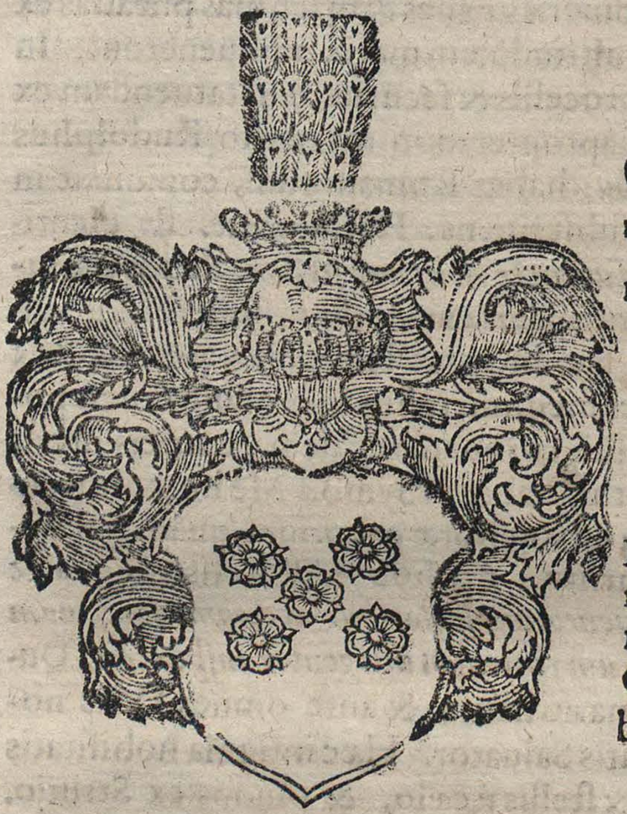
TVTVM TE IN LITTORE SISTAM.

TErra mater viuentium, plurima subministrat homini subsidia, at mare quod operit terram, totum id viuentibus in terra aufert. Quapropter Demetrius Phalerius: *Fidelis terra, infidele mare.* Nam qui nauigant tantum

tantum à morte distant, quanta est nauis crassitudo. Non terrentur tamen mortales tàm periculoso mari, sed de corde terræ fabricarunt sibi spem altam in ligno & ferro. In ligno, dum diuersas naues & machinas præaltas ex ligno fabricandas ad pertranseundam altitudinem maris adinuenerunt. In ferro, dum anchoras ad resistendum procellis & securitatem statuendam ex ferrata terra sibi construxerunt. Quapropter non immeritò Rudolphus Imperator, vt *Iul. Cæs. in Numismatibus* habet Romanorum, coniunxit in Symbolo anchoram cum Delphino, subscribens: *Festina lente.* Et Henricus 2. Angliæ Rex addidit Anchoræ. *Tutum te in littore sistam.* Sed quia iucundum mare omnibus esse scimus, sed ex terra videndum, superbè tale additur lemma: *Tutum sistam.* Placuit hac in parte Richardus primus Rex Angliæ qui depicto splendido sole, per medium ipsius in modum crucis posuit anchoras duas, & supra hæc apposuit coronam regalem, & aureis literis scripsit: *Christo Duce.* Iacobus Typotius habet in Symb. Me hercule securam statuere in littore nauem, non ita est anchoræ proprium, quàm ipsi dominatori maris & saluatori sæculi, Christo. Ad hoc Aristotelis dogma & Vegetij seruit: *Boni gubernatoris est ventorum se flatibus accommodare, nam difficile naufragium patitur, qui ventorum rationem diligenter inspexerit.* Ducit igitur ad portum anchora, sed primario nauta, & ante omnes Deus noster Iesus Christus, totius Christianitatis Saluator. Hæc insignia nobilitatis dum considero, atque expressa fuisse & stellis è cælo, & plumis ex Strutio, & metallo ex terra, & forma anchoræ ex profunditate maris campoque sanguineo contemplor, illum non alium virum fuisse cui talia arma concessa fuerunt dico, nisi cui subscribendum erat. *Tutum exercitum in littore sistam.* Licitè quidam committendo se profundo & medio mari pugnaturus ominando & benè sperando puppi imposuerat legendum: *Viam fata inuenient.* Magis licitè iam dicere posset relicta posteritas, Virtus generosa hæc nobis arma adinuenit.

Maior vt inde tibi bellorum gloria surgat,
Sint vires, robur, fortia facta tibi.

RAMVLT.

DELINEATIO.

SVNT quinque rosæ albæ in modum crucis diametralis dispositæ in campo sanguineo. Super coronam est cauda pauonis.

ORIGO.

EX Gallia in Regnum Poloniæ illata per Balduinsi Episcopum Krusuicensem, qui successerat Paulino Anno 1128. Cuius frater germanus post mortem Episcopi indigena Regni factus posteris in Palatinatu Cracouiensi, & in Podolia existentibus, talia arma reliquit.

NON LANGVESCENT.

CLarissimum est ita terrena differe à cælestibus sicut cælum differt à terra. Præterfluunt hæc, surgendo cadunt, nascendo moriuntur, & vbi magis extolluntur grauius quoque decidunt. Cælestia verò aliter durant, æuo gaudent, æternitate gloriantur, & nisi incrementum, pulchritudinem & vitam sublunaribus concessissent & darent, quæ nunc elementa sunt, chaos esset. Hinc Euripides: *Diuitiæ sapientibus sunt Deus, cætera inania sunt verba & verborum ornamenta.* Quod si omne bonum pulchrum & vita est à Deo & cælo, & sine his omnia languescunt, vel sicut Ferus in libro Impressarum flori adscripsit: *Latente sole languesco.* Quare præsentibus rosis in armis, ego adscribo: *Non languescent.* Profectò magnam ferunt differentiam, rosa flos, & rosa arma: flos enim nascendo senescit, & vix vitam & pulchritudinem accipit, iam illicò eandem deponit, arma verò rosa sæculis virescunt, ætatibus perpetuantur. Hinc illis multiplicitas rosarum apposita, & oculi innumeri pauonis adscripti. Etsi quidam in Iulio Capaccio plantæ rosarum nigræ addidit scriptum: *Non semper neglecta,* ipsam æstatem considerando, multò magis rosis armis & tàm multiplicibus atque in crucem ordinatis, addendum venit: *Non languescent*, nam nunquam neglecta erat in vtentibus his armis modesta iuuentus, honesta senectus: erat prudens consultatio, probata conuersatio, erat Patriæ ornatus, Reipublicæ bonum, senatus dextrum: erat militaris vigilantia, nobilis in bono perseue-

rantia,

rantia, & legitima Regum obseruantia. Habet in Theatro Impressarum Ioannes Ferus rosam depictam cum lemmate: *Rosam cape, spinam caue.* Obseruarunt boni æmulatores doctrinam & cautelam, non dedecus sed decus, non turpitudinem sed pulchritudinem, bonum non malum, rosam & virtutes non spinas & distortam vitam adamati fuerunt & elegerunt.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM RAMVLT.

RAmultij *armorum erat Balduinus Gallus Episcop. Crusuiciensis Anno* 1128. *Ramultij ab armis denominati, In Podgoria, & in Volhynia eximij viri in literis, quos Cathalogus Academiæ Cracouiensis refert, Baccalaureos & Parochos. Alij in Podolia eximij milites, Ducum in Ostrog strenuus miles filius Gabriel, Nicolaus Alexander Canonicus Luceoriensis & Officialis, vir eximiæ doctrinæ & probitatis, Præpositus in Ostrog & Collegiatæ Iaroslauiensis Ecclesiæ Prælatus, cuius germanus frater Rothmag. strenuus cum Opalinski.* Czerminscij, *in Cracouien. Palat. & in Podolia, Ioannem Czerminscium promptum in rebus agendis, & eloquio ac iudicio grauem, refert Epitaphium Cracouiæ ad Ædes SS. Trinitatis sepultum, quem Præsul Cracouien. Gamratus in sua Aula fouerat propter ingenij sui dotes. Mortuus Anno Dñi* 1586. *Ætatis suæ Anno* 68.

RATVLT.

DELINEATIO.

EST medius annulus, intra cuius concauitatem est crux lata & alta, annulus est aurei coloris, campus rubeus, suprà coronam sunt tres pennæ Strutij. Aliqui hæc arma confundunt cum armis Szeliga, sed maximè differentia arma sunt, quia Szeliga constat ex Luna & cruce, & super galeam defert pauonis caudam, vt infrà videbimus.

ORIGO.

QVIA fides Christiana exprimitur cruce, & fidelitas inter homines amicos significatur annulo, illi ob fidem Christi receptam & fortè occasione matrimonialis contractus, medium annuli cum cruce in arma assumpserunt. Experimento est illorum controuersia cum Abbate Cyricensi de iure Patronatus Parochiæ in Gora in Anno 1296.

ANNVLVS NOBILITATIS.

GEnerosæ nobilitatis, quod modò præmium insigne est gladius & calcaria, ante annulus aureus fuit. Vnde *Cicero ad Verrem.* Quæ præfatio tuæ donationis fuit? illa scilicet vetus atque Imperatoria. Quando tu quidem in prælio, in bello, in re militari fortem, strenuum, audacem, semper & vbique te nobis præstitisti, ideò te hoc aureo annulo dono. Vnde *Valer. Max. lib. 7. cap. 2.* Annibalem è præda victoriæ Cannensis tres modios annulorum tulisse fertur ex digitis nobilium Romanorum. Sed quia Alexander Magnus insignia hæc & creationis modum equestrium derisit, atque pugnando vltimo cum Dario dum suis prædicaret contempsit dicens: Spernite hanc aciem auro atque argento fulgentē, in qua plus prædæ, quàm periculi est, victoria enim non armorum decore, sed ferri virtute quærenda est, vt *Iustinus lib.* 11. refert, idcircò fortitudinis bellicæ præmium hodie est, & equitum creatio apud Gallos, Germanos, Polonos, non amplius annulus, sed gladius, calcar, crux. Neque dubites quisnam annulo digitus insigniretur militis, nam licet Doctori pollex, mercatori index relinquatur, stulto medius annularis, studioso amatori auricularis assignetur, & per hoc quis assignandus militi digitus non exprimitur, clarè tamen C. Iul. Cæsar, vt *Suetonius habet*, docuit. Manum sinistram assignatam fuisse annulis militum, vt iuxta oportunitatem vti possit quocunque digito ad annulum, erit in pollice annulus ad vsum arcus, in indice quia hic digitus salutaris dicitur, militum autem est salutem Reipub. curare, in medio digito quia in eo solùm Galli, & Britanni milites fortissimi annulum deferebant, & proditum est annulum gestatum in hoc digito singultus & grauedinem leuare vnde Medici quoq; nomen habet, in Annulari quia à digito quarto manus sinistræ neruus ad cor peruenit, vnde adorandus est digitus qui connexus esse cum principatu cordis videtur, in minimo verò vt status sui & conditionis honestæ vitæ admoneatur. Sed quicquid fuerit de antiquis annulis, annulum præsentem cum cruce dum ego considero, compositum fuisse ex creatione antiqua militis & nobilis ordinis equestris, & ex creatione noua, puta ex annulo quo ante insigniebantur & cruce qua nunc in Christianitate insigniuntur. Crux enim alijs alba, alijs nigra, alijs rubea, alijs viridis, alijs argentea, alijs aurea, iuxta ordinum qualitatem aurei velleris, aliorumque ordinum equitum institutionem. Quapropter si cum mortuis non licebat sepelire annulum sed detrahebatur morientibus, vt Plinius dicit, & D. Ambros. rationem subdit. *Damna sunt potius hæc viuentium, quàm subsidia mortuorum.* multò minùs licebit deferentibus arma Ratult, hoc est annulum cum cruce, inertia sepeliri & diræ obliuioni extra castra & nobilem occupationem tradere & abijcere. Turpis namque Ironia est, cum degeneri nobili dicitur.

Redde aquilam Imperio, columnis redde columnam,
Vrsinis vrsam, sola catena tua est.

LINEA

LINEA FAMILIÆ ARMORVM RATVLT.

RAtultij *Comites, ex quibus descendentes posteri Zdislaus & Ratuldus Comites & fratres renunciarunt & cesserunt iuri Patronatus ad Ecclesiam Abbatis Czyricensis villæ S. Ioannis Gora 1296. Notabant familiam suam de Skrzydlna. Hæc inscriptis Czyricensis Abbatiæ. Marcus Ratulth, cui Casimirus III. Rex bona Szaflari restituit,* Miechouius lib. 4. *Reliquit filiam consortem Ioannis Pieniazek Iudicis Terræ Cracouiensis, Capit. Sadecen. Tenutarius Nowotargensis, qui & bona Skrzydlna cum Szaflari cum ipsa obtinuit. Alij sunt plurimi qui vtuntur his armis, sed quia Dlugossus arma Ratulth cum armis Szeliga confundit, & pro ijsdem reputat, plurimi quoq; pro armis Ratulth armis Szeliga vtuntur. Quapropter nobilitatem sub armis Szeligá Lector benignus videbit.*

RAWICZ alias VRSYN.

DELINEATIO.

EST vrsus coloris nigri, super quem virgo regalibus vestita in corona, cesarie demissa, manibus vtrisque in modum crucis distensis & in cælum eleuatis, in campo flauo. Super coronam verò & galeam duo cornua cerui, inter illa est vrsus ad mediũ erectus demisso anteriori pede sinistro, altero autem erectam defert sibi speculandam rosam ad ramusculum hærentem.

ORIGO.

PRimæuam originem præsentium armorum in Anglia fuisse tradũt scriptores, nam dum Angliæ Rex reliquisset filium & filiam, atque filio Regnum cum bonis immobilibus tradidisset, & filiæ bona omnia mobilia resignasset, ne tantum damnum in thesauris pateretur regnum per dotem virginis, malo consilio persuaserunt nouo Regi sororem è vita auferre. Et quia inclusum vrsum retinebant, qui latronorum & damnatorum carnibus plerumq́ue vescebatur, ad eundem vrsum virginem raptam incluserunt, virgo destinata tanto periculo ad diuinum auxilium qui adesse festinat in tribulatione homini recurrit, en Dei clementia, vrsus ferocitatis oblitus &

famis aliquot dierum, mansuetum & placabilem sese virgini obtulit. Dum post aliquot dies inedia presi, & ab omnibus mortua puella haberetur, carcer vacuus & non seratus remansit, accepit igitur virgo zonam, vrsum faucibus compresit, eduxit, dorso illius asidens & zona dirigens per mediam arcem & ciuitatem eleuatis manibus in cælum implorans Dei beneficium & gratias referens discesit. Quod vbi renunciatum fratri & Regi accurrit tremens, dolens & excusans factum, petit reditum, iurat, spondet amorem & securitatem, oblita virgo iniuriæ direxit vrsum zonula, & redijt in arcem. Pauco post reuoluto tempore desponsata Duci Lotharingiæ dum aliquot filios luci edidisset, adultis vt talia arma in insigne gentilicium cæderet impetrauit. Qui dum in diuersas partes maiori fratre in Ducatu relicto peragrassent, aliqui illorum in Bohæmia constiterunt, atque ibi nomen clarum familiamque vsque ad Kochanum Vrsouitium, atque ipsius nunc posteros reliquerunt. Ex quibus Boleslao Chrabri regnante in Polonia, aliqui in Regnum descenderunt, vt *Miechouius lib. 2. cap. 5.* & *Cromerus habet lib. 3.* ad Annum 1003. & 1106. Qui ad fluuium Ráwá quoniam domicilia sua constituerunt Rauitæ nuncupati, eorumque arma Ráwicz dicta fuere. Adnotandum tamen venit, quòd Vrsini Romani ad plagam occidentalem longè ante hæc tempora venerunt, & in Samogitia atque in M.D.Litu. consederunt, vnà enim cum Publio Palemone aut Libone, Dorsprongus armorum Kintauri, Prosper Cæsarinus armorum columna, Iulianus armorum vrsus, Hector armorum Rosa nobiles Romani venerunt, siue hoc occasione magnæ siccitatis in partibus Italiæ, Siciliæ, Hispaniæ per annos plures, siue Tyrannidis Neronianæ, siue persecutionis Attilæ, siue domestici belli tempore Pompei & Iulij Cæsaris, Varri cum Didio, Antonij cum Octauio, vt refert *Florus lib. 4. cap. 2.* Quæ erant post conditam Romam Anno 709. siue ob præscriptionem & exilium, quod etiam iniustè plurimi pertulerunt, siue ob præmia quæ pro meritis dabantnr, vt Prouinciarum fierent Rectores. At in hoc Romanorum Vrsinorum Familia, differt à præsentibus armis, quod illi vrsum nudum in arma deferunt, hæc autem arma vrsum cum virgine obseruant. Sed de hoc vide si placet scriptores antiquos Russorum, apud *Stricouium à folio 47. ad folium 95.* Armis Vrsi cum bipenni vtitur familia Hacloderiorum in Bauaria, Vrso gradiente cum numella aurea in collo vtitur familia Beernorum in Westphalia, Præsentibus verò armis vrsi cum virgine, quæ vtantur familiæ in Regno Poloniæ in linea dicemus.

FÆLIX PATRIA RAVITIS.

MVltis ex capitibus fælicem Patriam dixere antiqui Philosophi. Plutarchus in quæst. An seni gerenda sit Patria, fælicem Patriam in amore statuit. *Non sufficit* (inquit) *Patriam amauisse sed amare*, Et innuit Seneca: *Graue est* (inquit) *Patriam perdere, grauius timere, grauissimum*

simum utrumq́. Alij in augendo bona & transferendo mala, Maximus l. 1. *Æque virtutis est & bona Patriæ auxisse, & mala in se transferre voluisse.* Alij in introductione diuersarum linguarum, studiorum, morum, *Cassiodor. lib.* 1. *Epist.* Interdum expedit Patriam neglgere, vt sapientiam quis possit acquirere, sine dubio ad ornatum Patriæ suæ adferendum. Equidem non modica fælicitas inde prouenire potest Patriæ, sed de facto loquendo, & rem Patriæ, non signum considerando. Arist. apud Diog. lib. 2. in quo infælicitas Patriæ consistat declarauit dicens: *Nemo glorietur quod magnæ vrbis ciuis sit, sed quod sit dignus magna & illustri Patria.* Quam dignitatem expresit Cic. in Lælio: *Bono* (inquit) *viro non minori curæ esse debet, qualis Respub. post mortem suam futura sit, quàm qualis hodie sit.* Et concordat S. August. Epist. 202. *Bonis nullus est finis consulendi Patriæ.* Vnde Antoninus Romanorum, vt fælicem Romam se rectore fuisse declarasset, tale simulachrum exarabat, Clauam Herculis lauro circumdabat. Magnum nomen à tot sæculis Rauitarum in Regno dum conspicio, vero verius lemma hoc illis adscribendum puto. *Fælix Patria Rauitis.* Fecerant quidam vrsam, vt video in *Iul. Capaccio lib.* 1. *Impressarum* gradientem, suprà cuius dorsum stellas septem posuêre cum lemmate: *Sine occasu fælix.* Proprium me hercule Rauitis, nam à primæuo Cochano Rawita, cuius posteritas ad Rawam consederat, maximis semper ornarunt Patriam victorijs & meritis, nec modo satis numerosa posteritate sua aliud cogitant, volunt, faciunt, quàm omni virtute adesse & prodesse Patriæ; prodesse autem consilio, vi, facultate, sanguine, vita & morte. Lego initia vrbis Bernæ apud Historicos Germanicos; Princeps loco cognito ad vrbem erigendam conspicuo & apto, eo nomine illam instituit nominare quod haberet fera occursans, primò illis in venatione occurrit vrsus, & fundatæ vrbi indidit cognomen *Beren* seu *Vrsus.* Exinde ciues ob signum originis, statuerunt alere vrsos, quoad vrbs duratura foret. Vrsina Familia quam nos Rauitas vocamus, initia familiæ suæ quæ ab vrso habet alit quidem vrsos, sed non bestias nec feras; at viros, ciues nobiles, Reipub. Senatui, & Regibus dignissimos, qui Castra, qui Tribunalia, qui Senatum honore, splendore decorarunt, illustrarunt.

FAMILIARVM SANITAS.

ADmirandum fortè, si tantùm tribueretur lunæ, quantùm tribuitur virtutis soli. Quis enim recipit lumen à sole? Luna & non è contrà. Ita, mirandum fortè aliquibus erit, quod Rawitis familiarum nobilium sanitatem tribuerimus. Præcedunt enim sæculis aliæ familiæ Rauitas, paresque ipsis si tamen non maiores meritis sunt. Sed velim aduertite, an sine ratione ipsis Romanis vrsi ex Britannia Romam aduecti, summæ admirationi in spectaculis fuêre? Est ingens dicti ratio, si bellum Boleslai Chrabri cum Bohemis, de quo *Cromerus lib.* 3. & 5. in memoriam reduxerimus, si

Gowor-

Goworkos, Lenkos, Lasotas, Dembienscios, &c. considerauerimus, si tantam latitudinem familiæ in Regno Rauitarum ferè per omnes Palatinatus Regni existentes, & merentes Patriæ contemplauerimus, admirationi fuisse præ actibus gloriosis assentiremus. Illi namque instar vrsini partus, quæ fætum reddit informem, atque pectore fouet & lambendo perficit, diuersarum disciplinarum perfectione ac virtutum exercitio, ad maxima Reipub. negotia progeniem suam disponunt, & conformes intentioni Regum & Patriæ reddunt & incitant. Tritum habetur prouerbium: *In vrsas abire*. Diceret aliquis ferocitatem hîc expressam fuisse, nam vrsa ferocior est mare. Sed Euripides & Aristophanes aliter explicarunt dictum, inquiunt: *Apud Athenienses olim puellas vrsas vocari solitas.* Creuit ergò prouerbium: *In vrsas abire.* Cùm puellæ antequam nuptiarum tempus appeterent, pudicitiæ causa Dianæ consecrabantur. In eundem sensum intentum deducere licet, dum tot tantosq; viros de gente Vrsouitorum seu Rauiciorum in Ecclesia, Episcopos, Abbates, Prælatos, in Senatu Palatinos, Castellanos, in Castris Duces, Ductores cohortum, Rothmagistros, in Tribunali Iudices, Capitaneos, Succamerarios conspicimus, qui vitæ splendore, actuum dignitate, meritorum præstantia, titulorum honore, omnibus exemplo sunt & lidium probatorum morum & honesti agunt, omnes in vrsos abire affirmabimus. Non (inquam) in rapaces vrsos, sed vrsos defendentes Patriam, depascentes verò hostiles fætus. Et sicut vrsina ferocia in pueros Elisæum Prophætam Dei irridentes & Calue, Calue vociferantes exarsit, fuitque præsagium excidij Hierosolymitani, vt *Eucherius in 4. Reg. cap. 2.* interpretatus fuit, ita sanitatem familiarum & Patriæ, stragem verò hostium arma præsentia Rauiciorum præseferunt, dum in vrsas abieruut.

SPECVLVM TVENDÆ REI PVBLICÆ.

NON velim à ratione sit alienum, etiam animal imò vrsum in speculum tuendæ Reipub. assumi. Docet namque *Aristot. in 1. de Animal.* Sicut omnia metalla & omnia frusta auri & argenti ad aurum mundissimum manifestantur, ita dispositiones omnium animalium manifestantur cum ad hominem comparantur. Liceat igitur in moralem quoque doctrinam vrsum animal ad tuendam Rempub. in exemplum sumere, ac inde ad Rauitas descendere. Optimè tuetur Respub. dum Deos tutelares habet. *Si enim Deus nobiscum, quis contra nos?* instruit hunc tuendi modum vrsus. Erat enim vrsa in tutela Dianæ, quæ in ipsius sacello nata fuerat, quam dum Athenienses interfecerunt, indignata Dea inedia afflixit eos, quod animal inediæ patientissimum sustulissent. Maiorem tutelam Rauitæ docuerunt, cum verum Deum de Deo, lumen de lumine, pro tuenda Patria & Repub. prædicarunt, quales fuerunt Illustriss. & Reuerendiss. Domini Robertus Groth Episcop. Cracouiensis, Paulus Wolucki Episcop. Vladislauien. & Pome-

& Pomeraniæ. Optimè quoque tuetur Respub. dum corpus ipsius sed principalissimè caput conseruatur, nam languente capite cætera quoque membra languescere necesse est. Talis tutelæ est speculum vrsus, nam caput suũ imbecillum defendit pedibus anterioribus, & totum corpus exponit periculo, vt caput sanum retineat. Expresserunt hoc Vrsouitæ in semetipsis, qui sese periculis pro Rege & Senatu obiecerant multis vicibus. Talem Palatinum Sendomiriensem referunt Historiæ Gouorcum, qui in captiuitatem 1198. deuenerat. Talis erat Stanislaus Przyemski, Ozarowscij, Gnieuosij, &c. Optimè tuetur Respub. dum liberè pro illa sanguinem fundere desideramus, huc enim medio, vir viro, galea galeæ, manus manui prompta fiunt, & subitò adsunt. est speculum vrsus talis tutelæ, non enim vrsus mellis, pabulique gratiâ ad aluearia apum accedit easque irritat, vt inquit *Plin. lib.* 8. *cap.* 36. sed vt aculeis vulneratus sanguinem emittat, grauedini remedium inueniat, & venationi agilior fiat. O quantos legimus Rauitas, qui sanguine tutandam Rempub. esse protestati sunt, Rusieccios, Iaroccios, Ostrowscios, Skowiescios, Kurosios, aliosque innumeros linea Familiæ latius explicabit:

LINEA FAMILIÆ RAWICZ.

K*Ochan, qui & cuius posteritas ex Bohemia in Regnum* 1003. *descenderat, Boleslao Chabri tunc Poloniam gubernante, de hoc* Cromerus lib. 3. *Rex læsam iterum patientiam suam indignatus, & grauibus suorum iniuriis & querellis irritatus, tumultuaria manu Bohemum persequitur, quem cum intra fines Regni sui non esset assecutus, auctis copiis Bohemiam longè latèq; populatus est. Oppida & arces partim vi expugnauit, partim in deditionem accepit, Pragam Metropolim & Wyssegradum arcem quo se Dux Boleslaus cum Iaromiro filio receperat biennio obsessam fame ad deditionem compulit, fautoribus & adiutoribus ad omnia vsus Kochano & cæteris Rauitis siue Vrsouitis Principe tunc inter Bohemos Familia, cuius stemma gentilitium est puella vrso insidens, &c.*

Czista *eques ante Bohemus tum Polonus, vt* Dlugossus *habet* fol. 345. *Hic Ioannes Czista siue Boleslai Chabri consilio, siue præmio proposito, siue proprij exilij cæsorumq; propinquorum Rauitarum dolore stimulatus, Suatopelcum Bohemiæ Regis filium occidit in castris, qui magnis præmiis à Boleslao affectus fuit.* Cromerus lib. 5. *Ante annum* 1110. *constituerunt Vrsouitæ plurima domicilia, ciuitates, villas in Palatinatu Rauensi, vnde Rauitæ cognominati fuerũt. Ex quatuor demùm fratribus ampla creuit Rauitarum familia. Ex Prandota huius nominis tertio Palatinus Raueñ.* 1145. *Goworek, Groth, Warß filij.*

Trzcinscij *ex Prandota descendunt, Ducibus Masouiæ ad obsequia dediti, à quibus & multis honoribus, dignitatibus, bonis præmiati fuerunt, ex his in Russia ad Socalum alij constituerunt domicilia, Sigismundus & Laurentius reli-*

querunt prolem. Prandotæ de Trzčiány Palatini Rauensis Anno 1230. 1260. 1394. 1505. *Et Venator Sochacouień.* 1509. *nunc Trzcinscij vocantur. Mathias Trzčinski ex Sochacouień. Terra, Vladisl. IV electionem subscripsit. Nicolaus in Zelazna, Ioannes Prandota, Stephanus Trzčinscij electionem Vladisl. IV. Sereniss. Regis ex Rauensi Palat. subscripserunt.*

Rokiccij *de Rokitnice, Ioannem Pakoß de Rokitnicá Capit. Rauensem referunt antiqua scripta, qui cum Iedlenska reliquit prolem.*

Lenkouij, *qui propriè sunt Rokiccij. Ioannes Rokicki à nutrice cognominatus Leniek, & hoc cognomen retinuit vsq; ad posteros, successerat parenti in Capitaneatu Rauensi demùm Venator Vislicienfis & Niepolomiscensis, ex Maćieiowska armorum Ciołek suscepit Thomam Lenko, hic ex Goißewska reliquerat Matthiam, qui ex Wasowicowná de Smogorzewo armorum Łábęć eximios milites & domui suæ benè prouidentes filios septem, & filiam Ruccij consortem suscepit. Matthias Ioannis Lenko germanus, Canonicus Cracouień. & Lencicień. Rauensis Plebanus, vir literis ornatus, & in negotia Reipub. disertus & optimè dispositus. Mathiam Castell. Derpsceu. refert Constitutio Regni* 1607.

Lipiccij *in Rauensi Palat. Suentoslaum Castell. Conariensem refert Constitutio Regni* 1562. *dum subscribit Ducatus Osuiecimensis & Zatorensis incorporationis priuilegium.*

Otrebusij, *in Rauensi & Varsauiensi Terra. Andreas Otrebus ex Varsauiensi Terra electionem Vladisl. IV. subscripsit.*

Boguccij. *in Rauensi & Præmisliensi Terra, ex quibus erat Iudex Rauensis, alter Iudex Præmislień. Erat quoq; ex illis Thesaurarius Masouiæ, Andreas Bogucki Castell. Sanocensis, electionem Sereniss. Vladisl. IV. ex Palat. Russiæ subscripsit.*

Ozgij *in Varsauiensi Terra, Balthasar strenuus miles, literis, iure, & prudentia in Reipub. negotiis eximius, Iudex Officij causarum Castrensium Leopolień. Nicolaus ad negotia Patriæ donis naturæ, & disciplinæ singularis, quem Constitutio Regni* 1603. & 1607. *refert. Petrus Ozgá Iudex Terræ Leopol. de hoc Constitutio Regni* 1607. *vbi Reuisor Thesauri Regni deputatus. Ex his erat Capit. Treboulienfis, ad Imper. Turcarum legatus à Regno, vir ingenio, prudentia, rerum peritia insignis, est modernis temporibus Notarius Terrestris Leopolień. vir iurisperitia eximius.*

Woluccij *de Wolucza, in Rauensi Palat. vt maximis meritis Reipub. & Patriæ in Castris & Senatu notissimi, ita præcipuis honoribus à Sereniss. Regibus cohonestati. Abraham, quem Casimirus Magnus non modicis præmiis, vt ex literis patet de Data* 1340. *locupletauit. Iacobus in bello Prutenico cum Sereniss. Rege Iagiello occubuit. Michael, Felix, & Ioannes germani fratres, primus sæcularem vitam in Spiritualem commutauit Præpositus Opocinensis, literis & exemplo vitæ omnibus honorabilis, secundus in Curia Cuiauiensis Episcop.*

Episcop. Karnkouij ætatem virtute & moribus acuebat ad dignè danda Reipub. obsequia, cum Rucka tenuit matrimonium, tertius ex Oltarzewska filios dignissimos literis & externarum nationum experientia reliquerat, sed optimæ spei viros cito vorax parca è viuis sustulit. Paulus Wolucki Episc. Camenecensis tum Luceoriensis, demum Vladislauień. & Pomeraniæ, qui splendidam sui memoriam in Ecclesia Dei & in Cathedralibus Ecclesiis reliquit, norma certè virtutum & exemplar Pastorum. Ille quotidie omnes Presbyteros & Canonicos ad mensam suam vocabat, Clericis casus conscientiæ legebat, ad matutinas horas sæpissimè veniebat, ipse verbum Dei prædicabat, confessiones excipiebat, pauperibus prouidebat, Religiosis amorem prouisione protestabatur. Magnus demum Orator ad Pontifices Maximos, pius, iustusq; Senator & Ecclesiarum decor, spem vitæ perennis sibi comparauit. Illius pietatem & virtutem vt quidam exprimeret hæc in arma illius reliquit.

Xeuxis virgo feras frenis adiuta regebat,
Quam melius frenat virgo Polona feras.
Vrsam virgo domat, frenos non passa domatur,
Sic tantam virtutem deuenerata fera est.

Philippus Wolucki Palat. Rauensis, Capit. Radomiensis, Inouloclauiensis. Stanislaus Castell. Haliceń. Succamerar. Regni Capit. Rauensis. Sebastianus Castell. Malogostensis, Capit. Rauensis, Bartholomæus Wolucki, viri dignissimi & pietatis amantes, qui veritati, sinceritati, probitati totum deuouerunt affectum, quos ipsa virtus Serenissimis Regibus commendatos reddidit.

Goworek *secundus filius Prandotæ, Palat. Rauensis, eximius bellator & Lesci Albi Principis summoperè dilectus Palat. Sendomir. Illius belli fortunam ad Mozgauam amnem lapide septimo à Cracouia refert* Cromer. lib. 7. *ad principium.* & Bielsc. sub Anno 1194. *Ipsius fidelitatem erga Principem id declarat, quod Principatum Poloniæ cum conditione hac vt Gouorcum à se dimitteret noluerit Princeps acceptare. Illius merita Starouolscius inter bellatores Sarmatiæ tali Epitaphio descripsit:* Hospes mirare sepulti fidem vel constantiam vel fortitudinem, Gouoricius Sendomiriensis Palat. Lesci Albi consiliarius hic fuit, qui vt Principi suo gloriam pararet, sæpius cum Russis acerrimè dimicans, etiam militis officio functus est, vt ei obsequia sua probaret vltrò in exilium iuit, ne ad principatum adipiscendum impedimento esset, vtque cunctis candorem suum monstraret, nusquam maleuolorum muneribus corrumpi potuit, quin suum Principem cui tota vita addictus fuit, & partes bonorum desereret: ô magnum itaque & constantem Senatorem, & cum quo probitas hercle & Sarmaticus candor, hîc sepulta iacent. *Goworek Castell. Zawichostensis, Vladislai Lokietek tempore, eius filius Lasotá, vir bello clarus, & Reipub. optimè meritus, in Castellanū Sendomirień. promotus, istius Castellani filij habebant demùm in consuetudine filiis suis nomina vel Goworek, vel Lasotá imponere.*

 Lasotij

Láſotij, *Laſotá filius, Caſtell. Lublinen. vt ex priuilegiis colligitur. Thomas Láſotá (iam enim nomen in cognomen nobilitatis venerat) Vexillifer Lublinenſis tempore Iagello Regis, eius filius Gowork qui reliquit Andream, cui filius erexit Epitaph. hoc Lublini,* De terra procedimus, & in terram conuertimur, cedamus ergò fatis. *Filius Stanislaus Patri ſuo Andreæ in memoriam poſuit, reliquit prædictus Andreas filios ſeptem, filias quinque. Stanislaus* 1. *filius Secret. Regis Auguſt. Legatus ad Sereniſſimos Reges, Angliæ, Portugaliæ, Galliæ, Hiſpaniæ, vnde iam colligere licet quantus vir fuerit, ingenio, literis, linguis, prudentia & morum honeſtate, à Sereniſſ. Portugaliæ Rege ad inſignia ſua retulit honoris ſymbolum, torquem auream ex liliis & litera Z contextam ex qua Roſa pendet, qua quidem catena arma ſua circumdata fuêre. Honoratus in Regno Succamerariatu Lublinenſi, & ad altiſſimos in Senatu gradus aſſumendus erat, ſed mors moræ neſcia diſturbauit ſucceſſum. Sepultus Lublini cum Parente addito Epitaphio:* Omnibus decretum eſt mori, mors nulli parcit honori. Mors dat cunctis æquam legem, rapit cum paupere Regem. Omnes tranſibunt, ibimus, ibitis, ibunt. Ego cras tu poſt cras, nec nos iuuabit Hyppocras. *Ioannes* 2. *filius, hic ex Palat. Lublinenſi in Ruſſiæ partes tranſijt, dum bona ad Rohatinum Sarnki & Lipice diuiſione cum fratribus accepit. Nicolaus* 3. *filius Canonicus Poſnanienſis, vir his quæ decebant Eccleſiaſticum digniſſimè ornatus, literis ſcilicet & virtute. Petrus* 4. *filius, hic dum Marti & Bellonæ vires & fortunam conſecrauit, militarem toto tempore vitæ coluit, & titulo atq; honore militis aurati inſignitus fuit. Dauid* 5. *filius, Aulicus Sereniſſimi Regis Auguſti, eximius bellator. Chriſtophorus* 6. *filius Andreæ Láſotá, dum iuuentutem ſuam eximiis literis & variarum nationum linguis, & exercitiis ornatam reddidiſſet, occupationem primam in Cæſaris Aula ſuſceptam, ad eam detulit dignitatem, vt Nuncius ab ipſo ad diuerſos Reges, & Principes deſtinaretur; vbi verò in Patriam redijt, à Sereniſſ. Rege Auguſto Aulicus creatus, legationes ad diuerſos Principes expediuit, verum, promptum, dextrum ad negotia Senatus & Regni vbi ſeſe obtulit & diſpoſuit, valetudo debilis ex Podagra præmia ſucceſſus, & fortunam impediuit & eripuit, reliquit filios & filias. Obijt Pocillator Lublineń. Andreas* 7. *filius Laſotæ, Venator Lublinenſis, vir magnæ conſtantiæ, morum grauitate, & prudentia Regi Sereniſſ. Auguſt. commendatus, in Comitiis Regni conſilio, & potentia valuit. Sorores horum erāt Barbara Malicka, Beata Ruchanſka Vexilliferi Belzenſis, Helena Lyſakowſka Succamerarij Nurenſis, Dorothea Buchowſka conſortes.*

Warß *frater Prandotæ & Goworek, Caſtell. Cracouień. De hoc* Cromer. lib. 10. ſub Anno 1229. *Poſt deceſſum Boleslai Pudici Leſco nigro gubernante, Leo Ruſſorum Dux cum Tartaris & Lituanis depopulato tractu Lublinenſi, verſus Sendomiriam diuertit, ſed cum Varſius Caſtell. Cracouienſis, & duo Palatini repreſſerunt, cum ei ſe apud Goſlice pagum altero à Sendomiria milliario*

cum pa-

cum parua manu, temerè quidem sed tamen euentu prospero opposuissent, Bielsc. fol. 191. addit. Warsz armorum Ráwicz Castell. Cracouień. cum Petro Palat. Cracouiensi, & Ianusio Palat. Sendomir. armorum Ianiná 2. Febr. Anno 1280. (in hoc non concordat) deuicti.

Dembinscij de Dembiany, ex Warsio descendentes, amplissimis meritis clarissima familia, Bernardum Dembinski, Paproc. fol. 431. in Stem: ponit Vexillferum Cracouiensem in Anno 1330. Iacobus Dembinski Rothmagister strenuus, & fælicissimus bellator, non dissimilem filium Andream reliquit in Anno 1400. cuius animi dexteritatem, & in bello fortitudinem Historiæ referunt. Reliquit illustrem ciuem Patriæ Iacobum Castell. Malogosteń à Casimiro Iagellonicio Rege, ad Regem Bohemiæ Georgium de incendiis multorum oppidorum & villarum in Bohemia insimulantem Regem Casimirum, quasi illa facta fuissent ipso & vxore eius authoribus subornantibus, Legatum cum Alberto Gorscio, qui Casimirum & verbis & prouocatione ad singulare certamen more militari purgarent, quod ipsi tanquam milites intrepidi perfecerunt. Cromer. in Anno 1460. fol. 360. Is deinde contra Cruciferos Dux militum destinatus, Germanos & Bohemos in subsidium Cruciferis per Marchiam Brandeburgensem venientes à Confiniis Regni fugauit, Cromer. fol. 361. Idem in Anno 1462. Thesaurarius Regni Capit. Sadeceń. & Bieceń. ex Commissione Regis cum Ioanne Rytwianski Palat. Sendomirień. & Iacobo Sienieński inter DD. Tęczynios & Ciues Cracouień. componit de mulcta propter cædem Andreæ Tęczynij à dictis Ciuibus factam, Cromer. fol. 366. & Guagnin in descriptione M. D. Litu. fol. 56. Alter Iacobus Dembinski Præfectus Cracouień. Thesaurarius Regni post Cancell. in Anno 1470. tandem Palat. Sendomirień. Dembinscianæ Familiæ virtutum & in Rempub. meritorum plusquam hæres, qui egregiis suis factis & virtutibus nomen auitum suorum maiorum illustrauit & exornauit, posteris exemplum fortiter rerum gerendarum in Repub. imitandum seipsum reliquit, clarus actibus bellicis, clarus multis legationibus ad exteros Principes, quibus admirationi fuit & apud ipsos Patriæ ornamento. Hic inter discordes Reges Poloniæ & Vngariæ lites ex mandato Regis Casimiri sedauit & composuit sua industria, cui idem Rex bello Prussico 1466. occupatus, ac ideo absens à Cracouia, curam Minoris Poloniæ commiserat, & tunc Ducibus Silesiorum obsidentibus Ducem Rybniceń. in Silesia Venceslaum iussu Regio cum Exercitu in Silesiam profectus, illum ab obsidione liberauit, & inter ipsos Duces litem composuit, Guagnin. in descriptione M. D. Litu. fol. 56. & dum in Anno 1462. Beliká Dux Exercituum Matthiæ Regis Vngariæ cum milite numeroso ad Osuiecimum irruperat, Iacobus Dembinski ipsum profligauit, & de ipso gloriose triumphauit. Rege Bohemorum Georgio hæretico facto, ac propterea à Summo Pontifice Regno & Regis titulo priuato, à Bohemis Catholicis per suos Nuncios Regem Casimirum solicitantibus, vt aut ipse Regni Bohemiæ curam susciperet, aut aliquem ex suis filiis in Regem ipsis mitteret, quod etiam ipsi Summus Pontifex per suos Legatos suadebat, vt ab hæretico occupatore Regnum vindicaret. Recusante tunc id Rege Casimiro aliis negotiis Regni implicato, Oratoribus tum Pontificis tum Bohemorum respondit, curaturum se fore, vt bellum Ciuile inter Bohemos gliscens dirimatur, & vt Georgius in viam redeat, ac vt in potestate sit Summi Pontificis, & in hunc finem Iacobus Dembinscius tunc Thesaurarius Regni, & Præfectus Cracouień, cum Stanislao Ostrorogo Palat. Calisień. ex Comitiis Cracouień. 1467. missus erat Legatus in Bohemiam, Cromer. fol. 393. Idem in Anno 1470. iam Cancellarius Regni à Casimiro Rege ad Georgium Regem Bohemorum missus, persuasurus nomine Regio, vt adhuc superstes Regnum Bohemiæ tradat Vladislao Casimiri filio, quem antea nominauerat suum in Regnū successorem, quo consentiente dummodo ad id accedat confirmatio Summi Pontificis, in hunc finem Iacobus Dembinscius, vná cum Michaele Abbate Calui montis seu S. Crucis, Romam ad Summum Pontificem erat missus legatus, Cromer. fol. 399. Guagnin. in descript. M. D. L. Nicolaus

Comoro-

Comorouius à Rege Poloniæ ad Regem Vngariæ deficiebat, volens ipsi tradere arces Beluard, Zywiec, & Seslary, quibus cognitis Rex contra Comorouium, Iacobum Dembinium Præfectum Cracouień. & ex Cancellario factum Palatinum Sendomirień. cum tumultuaria manu militum misit, quas ille arces intra quinquagesimum diem expugnauit, & Berualdum quidem diruit, Zywecium incendit, Seslaros verò Marco Ratboldo quas ille Comorouio oppugnauerat restituit, Cromer. fol. 417. & Miechou. lib. 4. cap. 64. fol. 329. *Hic tantus vir reliquit filios fulcra fortissima Patriæ à maiorum virtute non degeneres Andream Iudicem Terrestrem Sendomirień & Iacobum. Andreas Iudex qui longæuam vitam duxerat, habebat enim 120. annos, peste obijt. Reliquit Felicem, qui ex Tęczyńska reliquit Christophorum qui steriliter decessit, & Ioannem & filias Strzały Iudicis Zatorień. & Swierckowscij consortes, Ex Strzalanká reliquit Stanislaum, Felicem, & Andream. Ioannes primi illius Felicis, Sigismundo Augusto Regi primò in Aula obsequia reddebat, postea sub eodem Rege ad Moschouiam Rothmagister eximius, cum Oraczewska reliquit Adamum virum Reipub. ad omnia obsequia proficuum Rothmagistrum sub Sigism. III. à quo Gabriel Dembinski qui cum Belzecka reliquit Georgium, Adamum, Sbignieuum, & filiam Chrystinam adhuc minorennem, Filia Ioannis ex Oraczewska Anna Tarczewscij consors, ex Strzalanká Felicis filius Stanislaus, à quo Martinus Dembinski egregius miles, & Chiliarcha in Moschouia sub Sigism. III. qui in aggressione Smolenscij vitam pro Patria cum morte commutauit, Sebastianus alter filius steriliter decessit. Felix à quo Christophorus & Sigismundus adhuc superstites, Andreas tertius filius à quo Andreas hæres in Lgota, Ioannes, Felix, & Constantinus. Iacobus alter filius Palatini Sendomirień. ac germanus Andreæ Iudicis Sendomirień. reliquit Petrum Iudicem Cracouień. virum de Patria & Repub. optimè meritum, & Valentinum magnum Patriæ ciuem & Reipub. sanum Consultorem. Hic ex Castellano Biecensi Thesaurarius, post Cancellarius Regni, tandem Castell. Cracouień. qui Olesniciorum Regio decreto condemnandum propter Stancarum hæreticum suo prudenti consilio à periculo vitæ liberauit,* Bielsc. fol. 593. *Petrus Iudex Cracouień. cum Gruszczyńska reliquit filios Ioannem & Stanislaum, & filias Wielkonoccij, Vlinscij, Gnoinscij, Dymitrowscij consortes. Ioannes cum Niemscianká reliquit Stanislaum modernum Iudicem Terrestrem Cracouień. virum probatæ virtutis & integritatis, in decidendis causis magni iudicij, Georgium & Petrum, quorum cita mors vitam longiorem abrupit, filias 6. quarum duæ adhuc minores obierunt. Sophiam Krupczyna, Reginam Rucka, Christinam Pozowska, Heduigim Mościcka. Stanislaus verò cum Ciecierska reliquit Iacobum, qui cum Olesnicka reliquit filiam Solecccij consortem, Ioannem qui cum Glinska reliquit filios tres, Hieronymum, Andream, Stephanum, filias tres, Reginam Witkowska, Sophiam Spinkowa, & Marinam, Petrus Stanislai filius cum Kołkowna reliquit filiam Wibranowski Capit. Zarnouiecen. consortem. Valentinus Petri frater, in ætate viridi mortuus. Valentinus Dembinski Castell. Cracouień. ex Kuczkowska reliquit filios 7. Stanislaum Capit. Chęcineń. qui Reuisor Russiæ Anno 1563. destinatus fuit. Iacobum Capit. Czorsztineń. Erasmum Decanum Ecclesiæ Cathedr. Cracouień. ac Præpositum Ecclesiæ S. Michaelis in Arce Cracouień qui legationem ad Sueciam expediuit virum integerrimæ virtutis, ab omni ambitione alienum, qui Episcopatus sibi oblatos nouerat repudiare, Gasparum Succamerar. Mielniceń. Correctorem Iurium in Anno 1589. Andream Capit. Lubomsceń. Ioannem item post mortem fratris Capit. Lubomsceń. Valentinum cuius* Ianusouius in Statuto meminit fol. 768. *Spes Reipub. in illo eximia fuit, quæ morte interrupta rescisa peryt. Reliquit quoq; filias 5. Sophiam Lanckorońska, Barbaram Buzyńska, Annam Szafrancowa Palat. Sendomirień. Christinam Gołuchowska Succamerar. Sendomirień. consortes, Helisabeth Silnicka. Ex Minocka habuit Catharinam Reyowa, Ex Gosławska reliquit Hieronymum Capit. Malogosteń. & filias Barbaram Minscij Palatini Lencicień. Vice-Cancell. Regni, & alteram Zaręby Capit. Grabouień. consortes. Stanislaus Capit. Chęcineń. ex Ciołkowná reliquit filios tres, Samuelem Castellanum Biecen. Capit.*

Będzineń.

Będzineń. Seuerinum & Hieronymum, filias 6. Padniewſcij Caſtell. Oſuiecimeń. Capit. Dybouień. Sapihæ Palat. Poloceń. Modlißewſcij Capit. Lomzeń. Chodzimſcij Capit. Nurſeń. Boleſtraſyccij, Belinæ, Bielánſcij conſortes. Samuel filius Staniſlai primus, cum Prowanowna reliquit Marci Stadnicki Pocillatoris Cracouień. Komorowſcij de Zywiec, & Laccij conſortes, & duas Moniales. Seuerinus alter filius cum Pleßkowſka reliquit Czarnocki Samuelis Enſiferi Cracouień. conſortem, & alteram Monialem Zwerineceń. Hieronymus adoleſcens obijt. Iacobus Capit. Corſtineń. reliquit filios tres, Capit. item poſt mortem parentis Corſtineń. Sigiſmundum & Eraſmum, & filiam vnicam Ligęzij conſortem, Sigiſmundus cum Węzykowna reliquit Stanislaum virum eximiæ virtutis, Aulicum S. R. M. qui ex Rarowſka reliquit filios, Eraſmum cuius induſtria, virtus, fælicitas in re militari præcipuè contra Tartaros probata ſemper fuit, cum Witkowſka reliquit vnicam filiam, Sigiſmundum virum militarem multoties Rothmagiſtrum, qui ſterilis deceſſit, Alexandrum, qui in iuuentute obijt. Felicem, qui cum Przyłęcka duas filias, duorum item Kazimirſciorum Ioannis & Andreæ coniuges, tertiam primo voto Komorniccij, ſecundò Oraczewſcij conſortem, Eraſmus tertius filius Capit. Corſtineń. rei militari addictus Rothmagiſter, aliquando etiam & Chiliarcha militum cum Skiłowſka Notarij Podlachiæ filia reliquit prolem. Gaſpar Dembinſki Succamerar. Mielniceń. vir in militia intrepidus Rothmagiſter, in Moſchouia ſub Stephano Rege cum Kopćiowna reliquit filias, Trzćinſcij Succamerarij Sochacouienſis, duas alias, duorum item Koniecpolſciorum conſortes, ex Vrowiecka Franciſcam Oliſarij ad præſens Rothmagiſtri militum quartæ Regni coniugem. Andreas Capit. Lubomſceń. reliquit tres filios, Raphaelem qui floridam iuuentutem morti tradidit, Andream Canonicum & Cantorem Sendomirień. & Stanislaum in Biała, virum paruæ ſtaturæ ſed magni animi & filiam Chylinſcij & poſtea Kazanowſcij conſortem, qui Staniſlaus cum Otwinowſka reliquit filios & filias. Hieronymus Capit. Malogoſteń. vir liberalitati deditus, ex Buzyńſka reliquit Franciſcum, ad præſens Succamerar. Cracouień. virum veri & iuſti amatorem in dicenda ſententia ſui officij, recti tenaciſſimum, qui ex Wielopolſka Succamerar. Cracouień. filia, reliquit Ioannem Aulicum S. R. M ſummæ expectationis adoleſcentem, qui vt Patriæ poſſit poſtea commodius inſeruire in exteris nationibus nauat operam literis & moribus. Chriſtophorus Dembinſki ex Morakowna reliquit filiam Borkowſki conſortem, & Staniſlaum Abbatem Bledzouień. multis functionibus de Rege & Repub. meritum, in illis partibus Sueco milite Sileſiam vaſtante murum & antemurale à Sileſia limitum Poloniæ. Iacobus Chriſtophori frater germanus, ex Malicka reliquit Danielem nunc in Caſtris militantem, & Procopium adhuc minorennem. Iacobum Dembinſki Hiſtoriæ referunt Subiudicem Cracouień. qui reliquit duos filios Nicolaum & Sebaſtianum, filias Czarnocki & Strzalinij conſortes, Sebaſtianus ex Oſowſka Caſtell. Polaneceń. ſorore, reliquit Ioannem & Paulum, & filias Pozowſka & Mokrzka, Ioannes cum Gorſka reliquit filium Adamum, & filias Koſnouij & Grodziccij conſortes. Paulus verò ex Komornicka habuit filiam Szydłowſki conſortem. Balthaſar Dembinſki reliquit tres filios, Albertum, Samuelem, & Sigiſmundum Eraſmus quoq; Dembinſki Vexillifer Curiæ incorporationem ad Regnum Podlachiæ & Volhiniæ ſubſcripſit. Dembinſcij in Maiori Pol. in Kraina eiſdem armis vtuntur, ex quibus Mathias multorum meritorum eximius Rothmagiſter, ſub Sereniſſ. Sigiſm. Auguſt. 1566. cum Moſchouitis ad Rumbork, Hadzel, Rakobor, Afelin acerrimè pugnauit. In Liuonia, dum ipſe Moſchorum Dinaſta cum centum millibus ſubiugare intendebat Arcem Sancel à Moſchis recuperauit & poſſedit 1577. Arcem Orle præoccupauit & multis occiſis, in captiuitatem alios cum ſuis Palatinis Regi Sereniſſ. reddidit. Arcem Bebel Moſchis eripuit, & in præſidium ſtabiliuit. Arcem Venden & Kies iam ferè debilitatam à Moſchis & fractam fortiter defendit, atq; poſtmodum vnà cum Alexandro Chodkiewicz Capit. Grodenſi, & vice altera cum Andrea Sapiehá Palatinide Nouogrodenſi, victor tormenta bellica cum captiuis Vilnam Sereniſſ. Regi remiſit 1578. Dum verò Vicesgerebat Supremi Ducis Exercituum M. D. Litu.

Sereniſſ.

Sereniss. Stephano iubente, 1579. ad Bierzony victualia Moschorum intercepit, atq; iterum parua manu decem millia Tartarorum versus Kokonausum tendentium ad Moschum profligauit. Anno verò 1580. latè & longè Moschorum ditiones inuasit, igne, gladio consumpsit, & sequenti anno arcem Lenuard obsedit & accepit, postmodùm Ascarodum obtinuit. Me herculè vir magnorum bellatorum nomine & gloria comparandus. Erat Capit. Romberscen. in Liuonia, Palat. primò Venden. deinde Poloceń. Albertus frater Matthiæ germanus, in omni expeditione cum fratre dexterrimus, à Sereniss. Rege Stephano prouisionem & bona in Liuonia pro benè meritis 1583. recepit. Stanislaus & Remigianus Dembinscij in Maiori Polonia fratres germani, Remigianus in Anno 1643. Iudex deputatus Tribunalis, Epitaphium in Ecclesia Cathedrali Premislien. refert Dembinscium Episcop. Premislień. Vicecancellarium Regni, Cathalogus in Siewior possessione Episcopi Cracouień. habet Valentinum Dębinski Capitaneum Cracouień. & Sieuierień. & alterum Dembinscium Capit. item Sieuierień. Stanislaus Dembinski Aulicus Regius Vladislai IV. Erasmus maior Dembinski, Stanislaus, Erasmus iunior, Andreas ex Palat. Cracouień. Martinus ex Palatinatu Sendomirień. Stephanus, Stanislaus, Ieremianus ex Palat. Calisień. Dembinscij subscripserunt electionem Vladisl. IV. Vincentius Dembinski Cothus nominatus, Custos Ecclesiæ Cathedralis Gnesneń. cui cum Rex Vladislaus à Suidrigelone in Lituania ignominiosè detentus fuerat, ex Decreto Comitiorum Vartens. Anno 1430. cura Regiorum filiorum Vladislai & Casimiri ex Sophia instituendorum demandata fuerat, Cromer. lib. 20. fol. 297. *Is post decessum Alberti Iastrzembiec Anno 1435. Archiepiscop. Gnesneń. per electionem Capituli Canonicorum illius Ecclesiæ renunciatus fuit, & in Anno 1442. à Felice Papa, quamuis in Schismate Cardinalis factus, qui Anno 1447. in Regem Poloniæ Casimirum Iagelonidem coronauit, sed* Cromer. lib. 21. fol. 313. *ipsum dicit fuisse gente Doliuium, quod etiam* Dlugossus *&* Ianicius *affirmant, &* Bielsc. lib. 3. fol. 336. *vbi ipsum dicit fuisse Cantorem Cracouień. & Vicecancellarium Regni.*

Przyiemscij *in Calisiensi Palat. Antiqua & eximiis meritis clarissima familia, magna possessione, summa honore & dignitate, tàm in sæculari quàm in Ecclesiastico statu & Senatu, notabant familiam suam de Goliny. Albertus Notarius Calisień. demùm Castell. Lencicień. Priuilegium Podlachiæ incorporationis subscripsit. Raphael illius germanus post decessum fratris Castell. Lenciciæ, reliquit prolem. Stanislaus tertius illorum frater Rothmagister dignissimus Augusti Regis tempore & Stephani, vir grauis & prudens Præfectura Camenensi honoratus fuit, eorum Familiæ erat Marschalcus curiæ, vir iudicij magni in consilio, fortitudinis strenuæ in bello. Andreas Przyemski de Przeima Marschalcus Curiæ, Cuninensis, Kowalsceń. Præfectus, demùm Castell. Gnesneń. qui omni actu heroico & studio, nunquam Patriæ defuit. Christophorus Przyemski, cui in pectore exaratum fuerat amor Patriæ, in fronte honestum Familiæ, in hostili solo Moschorum vitam sanguine conspersit & occubuit. Hunc non silebit ventura posteritas, nec calamus scriptorum intermittet. Andreas de Przeyma electionem Vladisl. IV. ex Calisien. Palat. subscripsit, & Stanislaus Przyemski Marschalcus Curiæ Regni ex Posnaniensi.*

Golinscij *in Calisień. Palat. Ea quæ bona sunt & honesta cogitant & agunt.*

Niesulkowscij *in Cracouiensi Palatinatu, in castris Mineruæ, & in Martiis certaminibus excellentes.*

Resczenscij, *multis chari, omnibus affabiles. Nam ortus nostros partem sibi vendicat Patria, partem amici.*

Grothij

Grothij. *Groth quartus frater Prandotæ & Warsijcuius posteritas notabat familiam suam de Slupce, Ioannes Groth Palat. Rauen. Ioannes alter eximius bellator, qui vnà cum filio suo Ioanne in Bucouiana clade occubuit, sicut* Miechouius lib. 4. *refert. Ioannem tertium de Noua ciuitate Palat. Raueń. in Anno* 1479. *referunt quædam literæ Monasteriorum. Grothum de Slupce refert* Cromer. lib. 16. *dum arcem Konarij in Terra Sendomiriensi describit. Ioannem Groth de Slupce Episcop. Cracouień. Anno* 1328. *referunt Historici, virum doctum, pium, exemplarem. Quem in Vitis Archiepiscop. & Episcop. Cracouiensium ita delineauit Kantcius.*

Dat Groto Papa ipso haud sollicitante Cathedram,
In studijs inito motus amore viri.
Nota fuit virtus, prudentia, vitaque sancto
Illius & mores cum probitate Patri.
Quibus vt iuuenis quondam tunc ille refulsit,
Immensum Cleri Sarmatiæque bonum.

Enumerat Paprocius in 2. *Opere illius merita in Ecclesiam, Arcem inquit Ielzensem de lapide erexit, Ecclesiam in Dobrowod fundauit, in Radzieiowo ex cocto lapide erexit, Cracouiæ altaria Sanctorum Cosmæ & Damiani, & S. Vincentij fundauit, Obijt in Wawrzyncyce* 1347. *Martinus frater Episcopi & notant familiam suam de Biala & Przyłęki in Lelouień. districtu ipsius posteri. Iacobus ipsius filius* 1576. *occisus, cuius filij erant Christophorus, Ioannes, Georgius, Paulus, Laurentius, Stanislaus, Procopius. Alij Grothij notant familiam suam de Konary, ex quibus Ioannes Castell. Sadeceń. in Anno* 1506. *Plurimos Rauitas, imò totum vexillum virorum strenuorum clade Bucouiana oppressum fuit, Anno* 1359. *vt* Miechouius lib. 4. *notauit. Christinum Groth de Ostrzow Castell. Cracouień. refert Cracouiæ scriptum ad altare* 1412. *Paulum Groth militem, meminit* Bielsc. sub Anno 1474. *& duos Grothos de armis Rawicz folio* 486.

Slupeccij, *Hi propriè sunt Grothij, sed à Slupce bonis Slupeccij vocati, Christinum Groth Castell. Cracouień. primo Slupeccium vocarunt, post Ioannem Castell. Sadeceń. & demùm alios. Stanislaus Slupecki Castell. Lublinensis, vir acri ingenij belli pacisq; tempore proficuus Patriæ, Legationem ad Maximilianum* 2. *Cæsarem expediuit. Filius illius Felix Castell. Zarnouień. tum Lubliueń. Iacobum Sandecensem Castell. habet* Ianusouius fol. 153. *Alexander vir claritate ingenij, beneuolentia humanitatis, plurimos sibi in amorem traxit. Ioannes Palat. Rauensis, cum Adalberto Rege pugnando obijt ibidem vnâ cum filio. Sbigneus miles Hierosolymitanus, post summa fortitudinis exempla, vbi in Patriam redijt Castell. Polanecen. dignitate honoratus fuit. Ioannes qui nullam dignitatem recipere voluit, reliquit Samuelem Aulicum Regium Zauichosten. Præfectum, Castell. Radomscen. & Alexandrum de Konary in Pniowa & Wrzáwá hæredem, in exteris nationibus diuersitate*

Ffff *lingua-*

linguarum, & grauitate morum eximiè ornatum. Georgius & Florianus ex Palat. Lublineñ. electionem Vladisl. IV. Regis subscripserunt.

Samboreccij *Grothij, in Lublineñ. & Sendomiriensi. Iacobus in clade Bucouiana cum Adalberto Rege obijt, erant pientissimi & in fide zelosi viri, qui Ecclesiam à maioribus suis profanatam hæreticorum blasphæmiis expurgarunt, & eiectis lupis pastores reduxerunt. Paulus Samborzecki electionem Vladisl. IV. Regis subscripsit.*

Ozarowscij *in Sendomiriensi Palat. Siegnieuus & Prandota germani fratres de Ozarow. Prandotæ filij, Ioannes Præpositus Trocensis, Canonicus Sendomirien. Casimiren. Garbouiensis Plebanus. Raphael, cuius filius Benedictus occisus, bona per filias in diuersas familias Grodzkiarum, Skromowsciorum, Kráśowsciorum, Osieborowsciorum, Iastkowsciorum delata fuerunt. Bartholomeus obijt sterilis, bona illius Rudno, Golembia, medietas oppidi Rawa, ad Fierleios translata. Erat Vicecapit. Zauichostensis, Nicolaus Cubicularius Regis filius Ianusius, Filiæ eius in M. D. Litu. matrimonio associatæ. Láśota Sigismundi Succamerar. reliquit filium Nicolaum, & filiam Annam Andreæ Tęczynski Castell. Cracouiensis consortem, cuius filij erant Ioannes Castellanus Woyniciensis, & Andreas Palat. Cracouiæ. Nicolaus Nicolai Ozarowski filius, reliquit ex Niewiarowska armorum Pułkozá Succamerar. Cracouiensis filia, tres filios, & duas filias. Iacobus Ozarowski de Woynowice, qui cum Bystramowná reliquit Ioannem & Christophorum, & filias Annam & Orsulam, cum Podlodowska armorum Ianina reliquit Dauid & Stanislaum, qui habuit filios & filias. Segnieuus verò habuit filium Nicolaum, qui in clade Bucouiana obijt, & reliquit filium eiusdem nominis, à quo Ozarowscij Stanislaus, Iosephus, & Nicolaus cum sua posteritate. Raphael alter Segnieui filius hæres in Snopkow, à quo Snopkowscij. 3. Stanislaus Rothmagister dignissimus hæres in Ozarow, 4. Fælicianus hæres in Swoklęski, 5. Andreas cuius filius erat Succamerar. Sigismundi Augusti, Stanislaus & Alexander Ozarowscij, electionem Serenißi. Regis Vladisl. IV. ex Palatinatu Sendomiriensi subscripserunt.*

Snopkowscij *in Chelmensi Terra, Iacobus Tribunus Chelmensis, cum Herburtowná Castellani Belzensis filia, reliquit filios & filias.*

Gnieuosij, *dexteritate rerum agendarum domi & foris, in pace & in bello, in Curia Regum & Senatu clarissima Familia, declarant id plurima priuilegia ipsorum, Historici & Statuta, dum Gnieuosios strenues actu & fortitudine commemorant. Sed quia difficilè est ex ipsis scriptoribus colligere rem de Gnieuosiis, eò quod diuersorum stemmatum gloriam nitantur, ideò quod de Gnieuosiis non Strzegoniis, sed Rauitis clarè scriptores affirmant, oculis lectorum proponenda duximus, desiderando priuilegia gratias & notata in archiuo ipsorum conseruata ad amplitudinem familiæ conspicere, sed splendida domus speciositas, quæ Rempub. & Ecclesiæ dignitatem usq; modo laudabiliter conseruare non desistit, satis commendatos vnicuiq; ceu exemplaria virtutum, referret. Stanislaus Gniewosz, expeditionibus bellicis maximè ab historicis celebris, & contracta consanguinitate ad præsentia tempora in*

pora in posteritate floridus. Ex Magierowná armorum Szeligá suscepit Cherubinum virum militarem, Danielem, Gabrielem virum prudentem. Cherubinus Gniewosz, in militari disciplina atq; belli trophæis clarus, sub Alberto Rege Rothmag. in Valachiam, in clade Bucouiana immortalis nominis gloriam consecutus est. de quo Bielsc. fol. 486. *Posteritas ipsius iam decessit. Daniel Germanus ipsius, post negotia splendida in bello reliquit Stanislaum, qui ob infirmitatem diuturnam ad domestica negotia nobilia tamen applicatus fuit. Ex tribus coniugibus reliquit numerosam prolem. Gabriel dictus Olexowski tertius eorum frater, nobili occupatione ad aulam Principis & in Castris militaribus gloriosè peracta, tenuit matrimonium cum Tarłowná Stanislai Sereniss. Reginæ Elisabeth Ochmagistri filia, reliquit filios Andream, Ioannem, Nicolaum, Christophorum. Andreas hæres in Sarnow, cui natura vires, prudentiam in rebus agendis in Repub. ingenium contulit, maximum sui nomen in Senatu, & gloriam nulla ætate obliterandam in Castris promeruit, ad Obertinum sub signis Mielecciy Supremi Exercituum Ducis, atq; in diuersis aliis expeditionibus cum Tarnowski retulit trophæa victoriarum. Cum Fálecka reliquit duos filios, Stanislaum, qui in Germania in Aula Sereniss. Reginæ Catharinæ reddidit obsequia, atq; ibidem decessit, & Adrianum qui post indicia amoris in Patriam immaturus obijt, & in Steciechow sepultus est. Filiæ illius Barbara Kochánowska, & Anna Lasocka. Ioannes hæres in Smogorzow, Rothmagister eximius Sereniss. Regis Stephani, qui ob præclara merita in Moschouia, & ad Gedanum honore condigno præmiatus fuit. Illius filij cum Czerna erant Paulus & Ioannes milites strenui in Moschouia cum Sereniss. Stephano Rege. Nicolaus, qui dum militari nomine familiam suam illustrasset abundè, demùm contraxit matrimonium cum Zelenska armorum Ciołek, ex hac suscepit filios Balthasarum Aulicum, & Secretarium Sereniss. Regis Stephani, & eximium militem in Moschouiam, qui proprio sumptu copias in hostem deducebat, habuit in coniugem ex Volhinia Ducissam ex Czartorysko viduam relictam Kniazij Suminscij, & steriliter decessit. Item Ioannem Capit. Laticouien. in Moschouia, & ad Gedanum cum Stephano Rege militem strenuum, Rothmagistrum aliquando etiam Legionarium Centurionem clarissimum in officio militari, cuius in rebus bellicis dexteritati bellicosissimus ille Rex tale testimonium dabat :* Si (*inquiebat*) singulari prælio mihi pugnandum esset pro Regno, id negotij non alteri, sed Ioanni Gnieuosio committerem. *Expertus enim erat eius in re militari animi fortitudinem, vnà cum ipso in Aula Ioannis Infantis Regis Vngariæ degens, & conuersationem familiarem habens, dum ille multoties cum Turcis eques singulari certamine manus conserendo semper victor euadebat. Ex Branicka reliquit filiam Euam Palat. Podlachiæ coniugem. ex Drobiowska verò reliquit filios tres, Nicolaum, Christophorum, & Thomam. Christophorus quartus filius Gabrielis, dum adolescentiam virtutibus ornatam fortitudine in bello claram Patriæ deuouisset, adiecit animum ad sedatam vitam in pace, & contracto matrimonio reliquit filios eximios propugnatores Patriæ, & in expeditionibus hostilibus magnos triumphatores Bartholomæum & Nicolaum. Nicolaus Gniewosz filius Ioannis Capit. Laticouien. Signifer Lublinen. miles strenuus clauo & gladio, illorum bellatorum morem secutus qui Patriæ salutem, familiæ suæ gloriam, vita, sumptu, periculo comparabant, sub Rege Sigism. III. & Ducatu Magni illius herois Chodkieuicij Rothmagister in Valachiam ad Chotinum, vbi contra Tartaros & Turcas tanquam verus Patriæ amator, & Reipub. propugnator, acerrimè pugnando multa trophæa fæliciter deducebat, quod idem in bello Prussico contra Gustauum ibidem Rothmag. existens gloriosè & semper cum laude faciebat. In Moschouiam contra fidefragos Moschouitas, & illorum Ductorem Sehinum vitam, sanguinem, & substantiam promptè & liberaliter pro Patria offerendo proprio sumptu cum Sereniss. Vladislao IV. numerosum militem item Rothmagister deduxerat, vbi post partam de Sehino victoriam triumphalem cum aliis Illustrissimis & nobilissimis viris ad statuendas conditiones inter Dominia Poloniæ & Moschouiæ pacis Commissarius à Sereniss. R. M. deputatis fæliciter omnia ad optatum finem deduxit. Eius germanus*

manus frater Chriſtophorus, in eius coborte multa animoſè, ſtrenuè pro Patria, & pro bonore ſuæ Familiæ in diuerſis expeditionibus contra Tartaros ad Orininum, ſub vexillis Illuſtriſſ. illius bellatoris Thomæ Zamoyſki Cancellarij Regni, & ad Chotinum contra Turcas inimicos Crucis Chriſti agendo & fortiter pugnando fæliciter occubuit. Thomas eorum frater magnæ expectationis iuuenis, poſtquàm ex Inderlandia in Patriam redijt, cum mærore familiæ vitam cum morte commutauit. Referunt plurimos eorumq; in Patria merita Conſtitutiones Regni quibus demandata fuerant cura Reipub. & negotia, præcipuè Ioannem in Anno 1595. Paulum in Anno 1603. ſed addidit coronidem Familiæ perilluſtri Nicolaus Adalbertus de Olexow Gniewoſz, qui ex Abbate Koprzywniceń. & Secretario Supremo Regni Epiſcop. Vladislauień. creatus eſt. Qui ſicut genus eximium ex vtraq; linea ducit, ita literis, moribus, experientia linguarum & regionum adoleſcentiam ornatam eximiè, ad maturitatem perfectam in rebus agendis in Repub. prudenter, in Senatu proficuè diſpoſuit & aptauit. Nam cum legationem ad Cæſaream Maieſtatem Ferdinandum expediuiſſet dextere, non minus quàm ad mentem Principis meruit, vt ad Regem Galliarum in cauſa ardua Regni cum Guſtauo Sudermanorum Principe, & demùm in Hiſpaniam ad Sereniſſimam Infantem legationis munus illi commiſſum fuiſſet. Faxit Deus, familiam dignè & excellenter Patriæ obſequia meditantem, in annos Neſtoreos promoueri, augeri, & florere.

Siedleccij *in Podlachia, qui propriè ſunt Gnieuoſij, qui maiorum merita ſequendo, maxima militaris præmia monumenta familiæ ſuæ reliquerunt, neq; modò in Caſtris ad ſigna Illuſtriſſimi Campiductoris Potocki, Patriam & domum illuſtrare deſiſtunt. Ex quibus, aliqui in Podolia domicilia ſua conſtituerunt. Vnus horum in Lucouienſi diſtrictu vnà cum Pruſinio 700. Tartaros ſuderat.*

Ruſieccij, *in Sendomirień. Palat. & in Lublinenſi. Erant ab antiquo eximij milites & ſtrenui in Caſtris Rothmagiſtri. Ruſiecciũ cum Romano Szanguſzko ad Vle pugnantem Rothmagiſtrum peditum refert* Bielſcius fol. 622. *Ioannem Ruſiecki Correctorem Iurium refert Conſtitutio Regni Anni* 1591. *In Podolia milites eximij Ruſieccij Ducum in Oſtrog & Zaſtaw reperiuntur, & in præſens Albertus Zachariæ, ex Paulo è captiuitate Tartarica liberatus cum Ianicka, Ioannes ſimiliter cum Dziuſzanká ſuſceperunt matrimonium.*

Ziemaccij *in Lublineń. Palat. viri literis, militiæ, iuri, & aulæ deditì, ex quibus Iudex cauſarum Officij Caſtri Lublinen.*

Iaroccij *in Sendomirien. Palat. Hi & in aula Principis & in Caſtris digniſſimi viri extiterunt. Stanislaum Ochmagiſtrum Sereniſſ. Reginæ Barbaræ, refert* Bielſc. fol. 532. *etiam Cracou: Epitaph. eſt vnius apud PP. Franciſcanos.*

Linowſcij *in Sendomirien. Palat. Multa cum aliis nobilibus tractarunt bello & aula, ſed vbi deficit ſubſtantia vel occaſio, fortunam tentare ſublimiorem difficile venit.*

Czerſcij *in Lublinen. Palat. viri vt actibus generoſis, ita literatis digniſſimi. Felix Iudex Terræ Cracouien. quem refert Conſtitutio Regni Anni* 1588. *cum Koniecpolſka Caſtell. Roſperſcenſis filia reliquit prolem Valentinum, refert* Ianuſouius in ſuo Statuto fol. 734.

Oſtrowſcij *in Palat. Lublinen. titulis & præmiis clariſſima Familia. Chriſtinus de Oſtrow Vexillifer Sendomirien. familiæ inter illuſtres nominatiſſimæ in bello cum Cruciferis Anno* 1331. *occubuit,* Bielſc. fol. 222. *Alter Chriſtinus in Vnga-*

in Vngariam legatus dum Iagello matrimonium expostulabat cum Regina ad Annum 1385. Bielsc. fol. 268. *Ostrowscium de Ostrow Petrum, in Statuto meminit Constitutio sub Anno* 1595. *& Sebastianum sub Anno* 1603. *crescit in immensum virtus agitata fortitudine & fide.*

Melgiewscij *in Lublinensi Palatinatu, ex quibus Christophorus Canonicus Lublinensis fuit.*

Męczynscij, *Felix Vicecapit. Plocen. & correctorlurium, de hoc Constitutio Regni Anni* 1589, *Andreas Castell. Vielunen. de quo Constitutio Regni A.* 1591.

Ieziorkowscij, *in Palatinatibus Plocensi & Posnaniensi, alij in Podolia, ex quibus Capit. Camenecen. in Podolia, militum arcis ante militia nunc vigilantia & humanitate politica celebris.*

Mikulowscij, *Ducunt vitam delectabilem & honestam, norunt etenim quod seruiet in æternum qui paruo nescit vti.*

Szuliszewscij *in Sendomirień. Palat. Armis & honestati dediti, quod optimè in Confinibus Regni versus Tartaros apparet. Hieronymus Szulisewski electionem Sereniss. Vladisl. IV. ex hoc Palat. subscripsit. Erat eximius Rothmag. qui ad Supremum Pasam Turcarum, erat internuntius à Zolkiewio Cancellario Regni Supremo Exercituum Regni Duce.*

Prusinscij *in Lucouiensi, Bernardus qui ad Radorisum vnà cum Siedleccio stragem in Tartaris effecerat prostratis & debellatis septingentis. Franciscus, qui generosi animi eximia trophæa deduxit in castris multoties, atq; filios suos vndecim ex Bránicka susceptos optimis artibus & nobili occupatione instruxit & Patriæ reddidit. Qui in diuersis nationibus curam, exercitium, laborem dum in experimentum singulare efformarunt, honori & emolumento Reipub. steterunt. Christophorus Francisci germanus, exoticis studiis in literis & bello ad prudentiam & fortitudinem animatus, negotiis Patriæ postmodum proficuus fuit. Ioannes, qui paruæ quidem staturæ, sed fortitudinis altæ vir ab omnibus appellatus est. Paulus Prusinski Iudex Terræ Sendomirien. electionē Sereniss. Regis Vladisl. IV. subscripsit. Quàm pulchrum est non descendere in abusus sæculi. Puta, dum sapiens in familia non sine operibus, senex non sine prudentia, iuuenis non absq; obedientia, diues non sine eleæmosina, mulier non absq; pudicitia, Christianus non sine religione, plebs non absq; disciplina, dominus non sine virtute, populus non sine lege, Princeps non absq; pietate.*

Kurosij, *Celsi virtute, magni fortitudine. Ioannes Aulicus Sereniss. Regis Stephani ad Polociam occisus. Alter Ioannes Exactor Mscislauiensis, in Anno* 1606. *Stanislaus electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. ex Palat. Sendomiriensi subscripsit.*

Zaborowscij *in Sendomirien. Palat. Ex his erat Abbas Wachocensis. Ioannes ex Secretario Regis Regens Cancellariæ Maioris, nominatus Episcopus Chelmen. obijt. Horum soror Mlodzeiowscij consors, cuius filij erant Ioannes Abbas Pokrzywnicensis, & Hyacinctus Thesaurarius Curiæ Regis. Zaborouium*

Ioannem refert Ianusouius in Statuto fol. 805. *Benedictus in Liuonia, Moldauia, strenuus semper miles ex Sophia Badkowska suscepit Christophorum & Stanislaum.*

Gáwronscij *in Sendomir. Palat. de Gáwrony. Paulus cognomento Rewká Iudex Terræ Opocnensis, eius filij Ioannes Canonicus Gnesnen. & Louicensis. Laurentius, Stanislaus, Christophorus, qui inter se diuisis bonis, ab illis notabant familiam suam. Stanislaus prænominatus à Strawcyn, reliquerat filios Christophorum, Ioannem, Iacobum, Dauid, Andream, & Stanislaum. Modernis temporibus Stanislaum Velicensem administratorem Salinarum, pium in Ecclesiam virum, memoria refert.*

Grotowscij *à Groto filio Kochani Principis Silesiæ descendentes, in tale cognomen deuenerunt vulgus denominatione. Mathias Grot Grotowski, eximius bellator ad Orßam, qui ipsum Ducem belli in captiuitatem deduxit, & alterum in partes dissecuit, regnabat tunc Sigismundus Rex primus. Erat vir audaci pectoris etiam in feras vrsarum. Adamus Grotowski, qui in Castris pro Patria annis viginti continuis sub Augusto Stephano & Sigismundo primo militauit fortiter, quo plurimis Senatoribus charus gratusq; fuit. Venceslaus qui vt pace Respub. frueretur, omnibus mediis adhibuit animum, vt reddendo pium Patriæ debitum, iustè rectèq; vitam transiliret. Martinus ipsorum frater, post literaria ornamenta ad militarem sese contulit, atq; in expeditionibus Pruthenicis, Liuonicis, Moschouiticis cum Sereniss. Rege Stephano, posteritati maximam sui laudem memorandam & imitandam reliquit. Et quia nihil maius est in rebus humanis, quàm animus magna despiciens, desiderauit toto pectore Patriæ bonum & honestum, sed nullo titulorum decore satagebat ornari. Cum Helena de Bogoria Skotnicka reliquit Mathiam de Grotowice Grotowscium strenuum militem in Moschouiam & contra Tartaros, domi verò virum honestum, pium, beneuolum, reliquit alterum Georgium, qui cum Illustriss. Exercituum Regni Supremo Duce Koniecpolscio reddidit in castris obsequia Patriæ, reliquit & Stanislaum: Ad hos ceu custodes & famæ gloriosæ tutores, est antecessorum Echo.*

I bone quo virtus tua te vocat, i pede fausto,
Grandia laturus meritorum præmia.

Soror ipsorum Ioannis Bielski consors, viri militia, beneuolentia, & meritis in Patriam clari.

Skowiescij *in Lublineń. Palat. Viri præstantes & continui in castris, vt ab annis ducentis facilè linea deducta, milites eximios & Rothmagistros prudentes conspicere liceat. Martinus Skowieski, qui ob filij incompositum zelum, quod manus in Tartarorum legatum hostiles exploserit, bona Skowießyn & Stoczek parti satisfaciendo, Palatino Cracouiensi Tęczynio vendidit. In Prussia ad Grunewaldum duo germani fratres amorem Patriæ sanguine testati fuerunt. Ad Warnam verò infausto prælio Vladislai Rothmagister Abraham Skowieski vnà*

ski vnà cum filijs Andrea & Adalberto fortiter occubuit, Martinum Skowiescium natum ex Tarlownà, cuius soror Elisabeth Lublini Virginum Sacratarum Mater fuit in Ordine S. Brigidæ, Epitaphium Lublini apud prædictas Moniales refert. Reliquit ex Grodzka Christophorum eximium ad bella virum, qui Supremo Duci Exercituum Kamienieccio maximè charus fuit. Ex Podlodowska verò suscepit filios quatuor, Abrahamum, qui post militares actus reliquit filium Patriæ eximium bellatorem Andream, qui tres filios reliquit, qui omnes in diuersis bellis cum gloria familiæ occubuerunt. Stanislaum, qui duos filios habuit, vnum qui ad Pereaslauiam cum Cosacis rebellibus occubuit, alter à Tartaris. Christophorum, qui dum heroicis actibus nomen clarum posteris & illustre prædecessoribus dedisset, cum Catharina Skárbkowná suscepto matrimonio, reliquit filios Nicolaum splendore militari illustrem, qui vbi iuuenilem ætatem in Curia Tarlo Ioannis & Nicolai Firley aptam curis & laboribus in Patria constituisset, cum Zborowski in Moschouia annis nouem continuis Martis victorias collegit, ac demùm Reipublicæ condigna retulit merita. Ioannem, qui Moschorum Imperatrici Demetrij Imperatoris consorti, à primæua iuuentute in aulam redditus fuit, demum post triennium Nicolao Firley Lublinensi tunc Præfecto detulit obsequia, sed quia nobilis animus & fortis ex forti non quiescit donec probet maiorum monita & exempla, post sexennium Castris & Marti sese totum consecrauit. Qui dum cum Duce in Korec bellicosissimo, & Zolkieuio viro in Castris præstantissimo, atq; ad Chocinum cum prudenti in bello Procopio Sieniauio magna laudis encomia retulisset, & aduersæ quoq; fortunæ ad Cecoram asperitatem non euitasset, hoc tamen minimè confractus, ad solidam & grauem ætatem cum Illustrissimo Palatino & Duce Campi Nicolao Potocki in Prussia cum Gustáuo, in Confinibus Regni cum Tartaris & Cosacis rebellibus ad Kumeyki & Stárzec, Vicesgerens signorum ipsius consumpsit & consumit. Agere enim & pati fortia nobilem Polonum decet, & eò magis maiorum suorum armis educatum & instructum, tenet matrimonium cum Eua Omiecinska armorum Iunosſá constituto domicilio in Pocutia. Martinus vltimus Christophori filius, exemplo fratris ad Castrensia iura applicatus, cum diuersis Rothmagistris tyro, tum cum Illustriss. Campiductore Regni Potocio, probatus miles atq; ad variam expeditionem celer & prudens, in bonum honestumq; Patriæ intendit. Cum Konarzewska armorum Pobog suscepit in Pocutia vinculum sacri matrimonij.

Michowscij *de Michow, in Lublinen. Palat.* Ioannes *de Michow Comes Varsius Castell. Lublinen. Dux Exercituum contra Lituanos & Iacuingos sub Boleslao Duce Cracouiensi, pro cuius virtute & officio maxima extant præmia, vsq; ad præsens in domo Michowsciorum. Varsius Comes de Michow, Castell. Cracouien. cui Lesco iura & donationes confirmat. Item Varsius Comes de Michow Castell. Zawichostensis ad annum* 1440. *Erat familia excelsa meritis quæ*

tis quæ tàm celſa præmia detulit. Albertus Michowſki Venator, Palatinatus Lublineń. omni genere virtutum ornatus. Præclaus Michowſki de Michow, grauitate & prudentia in rebus agendis, & pietate erga Rempub. præditus.

Koſinſcij *in Drohicenſi diſtrictu, ex his erat quidam Caſtell. Podlachiæ, cuius filius ibidem erat Notarius, extat Epitaph. Varſauiæ Ioannis, cuius conſors erat Oſolinſka.*

Kloczewſcij *in Sendomirień. Palat. Viri prudentia & rerum agendarum pro Repub. digniſſimi. Petrus Capit. Malogoſtenſis, legatus cum Ioanne Sulikowſki à Sigiſmundo Auguſto, pacem inter Ioannem Sueciæ Regem, & Fridericum Daniæ Regem compoſuit.* Bielſc. fol. 643. *Anzelmus Dapifer Sendomirień. qui dum Martis trophæa deducebat, cum Ioanne Koſtká Palat. Sendomirień. ad Tczouiam in Pruſſia clariſſimum nomen ſibi & gratum poſteritati obtinuit.*

Okolſcij *in Sendomirień. Palat. Viri re militari ac nobili actu in Repub. ſtrenui, qui ob eximium nomen in Caſtris, in Curia magnatum prima officia retinuerunt. Extant in M. D. Litu. qui Duci Radziwił Sierotká ob piam & peregrinam vitam nuncupato, reddiderunt obſequia eiuſq; filio. Ioannes Myſkowſcij aulicus, Capitanei Nouæciuitatis Korczyn Parentis Marſchalci Regni, reliquit filios Simonem Epiſcopi Cracouień. & Seueriæ Ducis adminiſtratorem in Kielcenſi tractu. Stanislàum, qui poſt Valachicas expeditiones in Podolia conſedit. Ioannem, qui in congreſſu cum Michailo Zamoyſcio Ioanne fæliciter cum hoſte pugnante occubuit. Traho ex horum medio originem ſed valeant, cum mundo ſpreta animo religioſo. Extant Patrueles ex Vicecapitaneo Kaſimirienſi & aliis, quibus faueat Dominus ab alto, illius enim eſt demiſſa extollere, elata deprimere.*

Bielſcij *in Sendomirień. Palat. Ex his erat Abbas Vielogradenſis. Felix qui adnotat in dignitate Eccleſiaſtica, Quod ille non cito ruina perit qui rimam timet.*

Kárwowſcij *in Lucouienſi diſtrictu, Auguſtinus Subiudex Viſcenſis, & Exactor Contributionis Regni Anno* 1595. & 1603. *Ioannes, Albertus, & Ioſeph ex Terra Wyſcenſi, electionem Sereniſſ. Vladisl. IV. ſubſcripſerunt.*

Rudzinſcij, *Quoniam artibus ingenuis quæſita eſt gloria multis, nobilis animus eorum quærit, quæ illorum familiam illuſtrent.*

Kámienſcij *in Nurenſi Terra, prudentis animi & fortunæ eſt celeriter corrigere, quia eò medio extenuatur peccatum, ſed præcedit celeriter agere, nam recta & ordinata monſtrat prudentia.*

Kiemliccij, *militaribus trophæis ab antiquo clariſſimi, meminit* Cromer. *ſub Anno* 1432. *Rothmagiſtrum, cuius occaſione exercitus ingens Lituanorum ad fluuium Morachwá profligatus fuerat, modernis temporibus decedit hæc familia. Thomas ſtrenuus in bello, contracto matrimonio reliquit Dorotheam conſortem Volinſcij Tribuni Camenećeń. & Sophiam primò Alexandri Babſki, poſt Subiudicis Leopolień. Wydzgá conſortem.*

Zaczkowſcij

Zaczkowſcij *in Lencicienſi Palatinatu, Sapientiæ & virtuti dant operam, his namq; dolis & fraudibus modis omnibus occurritur.*

Gorſcij *in Lublineń. Palat. Eraſmum in iure nobili benè verſatum referunt ſcriptores, qui cum Iarocka eorundem armorum reliquit prolem.*

Nozowſcij *in Rozanenſi Terra, Curant à Deo omnia bona, nam licet ineſt ratio ſyderibus ad peragendum meatus ſuos apta, Dei tamen eſt illa ratio, qui fecit & regit omnia, vt inquit* Lactantius lib. 12.

Zołędkowſcij *in Ciechanouień. Palat. Ardua tentare decet generoſum nobilem, nam ardua per præceps gloria vadit iter.*

Chobrzenſcij, *ex diſtrictu Vrzedouienſi. Bonum & honeſtum amplectuntur, nam meliora præteruolant deteriora ſuccedunt, vt inquit* Seneca.

Szydłowſcij, *Quia ignis, grando, fames, & mors ad vindictam creata ſunt, vt dixit* Eccleſiaſt. 39. *ideò hi gloriam, virtutem, & honeſtum diligunt, quibus præmia merentur.*

Zelaſij *in Rauenſi Palat. Sunt autem alij qui armis Iezierza vtuntur.*

Iaſienſcij *in Lucouienſi, Merentur Patriæ & Reipub. quia enim rogare ingenuo ſeruitus quodammodo eſt, mereri igitur oportebit illum.*

Boryſzewſcij *in Lublinenſi, Petrum refert Epitaphium Cracouiæ, in Arce ſub Anno* 1487. *his verbis:* Nobilis Dominus Petrus, &c. qui vendidit bona ſua & dedit pauperibus, poſtea eſt mortuus. *Andream Præpoſitum Lencicień. & Canonicum Cracouień. refert* Bielſ. 466. *Legatum ad Sereniſſ. Stephanum Regem, vnà cum Stanislao Watrobká Palat. Belzenſi.*

Zaluſcij, *Alberti Gneſnæ Epitaphium eſt. Albertus Zaluſki Canonicus Gneſnen. vir pietate & religione erga Deum & pauperes clarus, in amicos munificus obijt* 1547. *Fideles Commiſſarij ſingulari amico ſuo poſuerunt. Eſt memoria Zaluſcij in iure nobili & militari occupatione præſtantiſſimi viri, apud Prædicatores Camenetiæ in Podolia. Spitek Succamerar. Rauenſis, corrector Iurium Anno* 1589.

Derkonſcij, *Vloclauiæ eſt Epitaphium. Daniel Zabinſki Canonicus & Phyſicus integerrimo & erudito viro Magno Paulo Derconio amico ſuo poſuit* 1541.

Guthouij *in Sendomirień, Palat. Nicolaum eximium & ſtrenuum militem in Liuonia, per annos viginti fæliciter pugnantem referunt Scriptores, præcipuè ad Lenuarthum & Iaſkaradum.*

Báránowſcij *de Replin, in Cracouien. Palat. Stanislaum & Andream fuiſſe eximios milites tradunt Hiſtorici.*

Minigalij *in M. D. Litu. qui primus his armis in vnione cum Regno vti cæpit. Erat Caſtell. Vilnenſis, & poſteritas ſua eximia merita in M. D. Litu. reliquit & declarauit.*

Solomereccij *Kniazij, in M. D. Litu. armis eiuſmodi vtuntur, & viri bello clari, & præmijs pro rectè factis illuſtres. Bogdanus Capit. Rochaceuienſis & Iuanus Capit. Mſcislauien. & Chorodienſis fortis pectore & viribus, nomen cla-*

men clarum domui promouerunt. Habuit Hornostai Iuanus Thesaurarius M. D. Litu. Palatinus post Nouogrodensis consortem, ex Solomierecciorum Familia. In bello ad Vle cum Radziuilio Supremo Exercituum Duce strenuum refert Tribunum Exercitus Bogdanum Solomiereccium, Stricouius fol: 771.

Zawádij *in Cracouiensi Palatinatu. Ex quibus Ioannes electionem Serenissimi Regis Vladislai IV. subscripsit ex suo Palatinatu.*

Węgrzynowscij *in Plocensi Palatinatu. Ex quibus aliqui in Russia domicila sua constituerunt: erant in re militari & Reipub. negotiis strenui, ex quibus vnus legationem ad Venetos expediuit. Cuius germanus Zacharias cum Iazlowieccio miles eximius, postmodum contraxit matrimonium cum Wierzbicka, nata ex Wrzesczowná reliquit filium militem, post in Ordine Prædicatorum Presbyterum.*

R Ę K A siue M A N V S Primò.

DELINEATIO.

EST manus loricata de integro, per cuius cubitum transcurrit sagitta, campus puto rubeus sanguine.

ORIGO.

ANtiqua sunt hæc arma in Magno Ducatu Lituaniæ, & in domo Sapihorum ad natalia Leonis Sapihæ Palatini Vilnensis, & supremi Exercituum Ducis in M. D. Litu. illustria. Viro in bello nedum experientia claro sunt concessa, sed victori etiam de hostibus, hinc manus armata ponitur, & fortitudinis exprimendæ gratiâ ac audaciæ militaris apponitur sagitta transiliens cubitum, ipsa igitur arma originem exprimunt.

MAGNÆ AVTHORITATIS SIGNVM.

EXimius Orator nec postremus Philosophorum Cicero, speculari hominem dum intendit, diuertendo ad manus hominis dixit: *Natura dedit homini manus, multarum artium ministras.* Quo nedum intellectum & significationem Ægiptiorum antiquorum expresit, qui per manum hominem ædificationis studiosum significarunt, & quibus conceptæ in animo excogitationum imagines oculis subijciuntur efformarunt, sed fælicem quoque successum rerum agendarum indicarunt & præsagire fecerunt. Etsi manus

si manus pulchræ & formosæ in somnis alicui apparentes, & ijs præcipuè qui manibus opus faciunt, fælicitatis res iuxta Artemidorum & Pindarum significantur: iam magis id ex diuinis colligere licebit. Quid obsecro causæ fuit, vt Deus Moysi mandaret serpentis caudam apprehendere manu? an non potius apprehendendus erat in pectore seu medio vel capite? Dentibus enim lędit serpens & cauda inficit, etsi quasi in medio arripiatur, emoritur, & nihil ipsius virus nec spinæ fortitudo potest. Cauda tamen serpentis tenenda iubetur, vt in hoc non ingenium humanum, sed instinctus & authoritas superna consideretur. sicut *Exod.* 14. dicitur: *Viderunt manum magnam quam exercuerat Dominus contra Ægiptios.* Profectò singulare fuit authoritatis diuinæ signum in manu Moysi tangente caudam serpentis. Optimè Cæcilius Poeta de Deo reliquit: *Deum quis non summum putet, cui in manu sit quem esse dementem velit, quem sapere, quem insanire, quem in morbum inijci, quem amari, quem auersari, quem expeti?* Etiam antiquis manus hominis signum non immodicæ authoritatis fuit. Prandenti Vespasiano humana manus triclinio illata fuerat & subter mensam subiecta. Aruspicum præsagio rerum potestatem ad Vespasianum aliquando peruenturam. *Pier. Valer. Hierog.* 35. *cap.* 4. Dum igitur præsentia arma intueor, manum armatam & sagittam, dicere cogor, fuisse magnæ authoritatis virum qui talia detulit, nec aliud tacito sermone expostulat de posteris, quàm vt altam authoritatem domui conseruent, procurent, sustentent. Et subscribent armis præsentibus viri pugnatores & sapientes: *Nonne manus nostra fecit hæc?*

REKA seu MANVS Secundò.

DELINEATIO.

EST manus loricata cum brachio, tenet manu tres sagittas quasi distinctas.

ORIGO.

ORiginem à Mag. Ducibus Lituaniæ, qui hostibus sagittas & secures mittebant loco subiectionis vel tributi dum ab illis exigebant Tartari præcipuè. Potuit namque esse vnus legatorum qui detulit hosti sagittas, & in præmium pro stemmate accepit, *Stricou: in Erdzilio lib.* 6. *fol.* 269. Vel concessa pro forti pectore victoria trophæo, nam ad honorem vt requiritur virtus, ita ad virtutem militarem, requiritur audacia, prudentia, fortitudo.

MANVS IN BELLVM.

PII & victoriosi Imperatores arma sumendo, bellum offerebant & pacem. Hinc Iul. Cæsar in Numismatibus Rom. Rudolphi primi nummum describendo, ponit pro symbolo accepisse manum loricatam quæ stringit digitis clauam cum oliuæ ramo. Et subductum lemma: *Pacem & bellum.* vnde Deut. 20. *Si accesseris ad expugnandam ciuitatem pacem offeres oliua.* Arma præsentia dum proferunt in medium loricam & sagittas, clarè exprimunt manum in bellum: vbi enim pax fieri nequit, oportet exilire in arma, melius enim est mori, quàm malum Patriæ intueri. Verùmenimuerò, qui in bellum Dux procedit, si pius, iustus, prudensque est, tria intendit: Hostem flagellare, pacificare Rempub. restituere Regnum. Primum docuit Dominus Sophoniæ primo: *Extendam manum super Iudam, & super habitantes Israel, & disperdam de loco hoc reliquias Baalis.* vnde Virgil. Aeneid. lib. 2. de Romanis.

> *Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum,*
> *Pastores magno ad Regem clamore trahebant.*

De secundo Ierem: 29. *Ego scio cogitationes quas ego cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis & non afflictionis, inuocabitis me & viuetis: orabitis me & exaudiam vos: quæretis me & inuenietis cum quæsieritis me in toto corde vestro.* Et Esaiæ 26. *Seruabis pacem, pacem quia in te sperauimus.* De hac ratione & Prætor M. Cato erexerat statuam victoriæ sedentem, manum exporrectam habentem, vt refert *Pier. lib.* 35. *cap.* 19. Ducem pacificatorem exprimendo. Quod multò magis conuenit bellatori Christiano, vt sedeat populus in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiduciæ, in requie opulenta. Tertium docuit Dominus Zachariæ vndecimo: *Sume tibi vasa pastoris stulti, ô pastor, & idolum derelinquens gregem, gladius super brachium eius, & super oculum dextrum eius.* Hinc Romani suis reparatoribus Reipub. & restitutoribus erigebant simulachra cum inscriptione: *Restitutor, Reparator,* vt patet in nummis Gratiani & Seueri Alexandri Aug. Et Ioannes Ferus in theatro Impressarum posita manu in symbolum addidit: *Agere & pati fortia.* puta debere Ducem pium & bellatorem. Porrexit manum in bellum primus parens vester, at non in domesticum bellum, hoc enim incendere non pacificare est: nec in bellum cum vicino, hoc enim iniustitiæ est, sed in bellum cum hoste fidei, Ecclesiæ, Patriæ. Quomodo enim mucro quiescet cum Dominus præceperit ei?

RĘKA seu MANVS Tertio.

DELINEATIO.

EST manus quæ crucem manu tenet, super galeam est gallus gallinaceus.

ORIGO.

EX Gallia originem habent, & inducta sunt per Marschalcũ Prussiæ, qui in bello cum Cruciferis occisus fuit. *Bielsc. fol.* 299.

SALVTIS NOTA.

SAlutis grande signum & sigillatum, dextram porrigere dextræ salutando, vnde Æneas quæri inducitur apud Virgil. Æneid. lib. 6. *Cur dextræ iungere dextram non datur?* Verũ n Christianis rectè colentibus Deum maxima nota est salutis crux Christi in manu. Hinc Iustinus Imperator in nummis formata litera M muniuit illam hinc crucibus, illinc stellis & scripsit; *Cuius pudet, pigeat.* Quasi dicat, cuius pudet cælum & crux pigeat. Grande enim nefas est, crux enim cui est amori, illi Deus omne decus, Deo enim confisus nunquam confusus. *Clodoueus Rex Francorum, vt Salomon Neugebauerius in symbolis docuit.* Arma hæc manus cum cruce sunt nota salutis, at Christianis non Hæreticis, viris conscientiam non sanguinem sitientibus, pijs & timentibus Deum non blasphemis & peruersoribus, qui declinant à malo & faciunt bonum, quod prædicat Ecclesia Sancta Dei. Hinc dixit Saluator: *Dicebant Domine Domine, aperi nobis, Et dixit eis: Nescio vos.* Non enim habebit Deum Patrem, qui non habuit in terris Ecclesiam matrem, explicuit *S. Augustinus.* Nec nouit misericordia Domini patrocinium dare criminibus, itaq; ad salutis notã quam manu exporrigitis descriptam, in exemplum vobis adducam Sempronij pugnam cum Volsco in Liuio Decad. 1. lib. 4.

Quis vestros animos Romani expectorat hostis,
Vt vestra aperetis terga pedesque fugæ.
Terga pedesque fuga dextrasque reducite sparsas,
In media auersos funera vos iacitis.
Nulla salus vobis instat fugientibus hostis
State, & qui sequitur mox quoque terga dabit.
Dux vester, Consul vester Sempronius aio,
Dixit, cum voluit Dux reuocare suos.

Non primos deiecti animos non arma resumunt,
Verba fuêre Ducis verba fuere Duci,
Et iam belli turpiter alea iacta fuisset,
Ni præsens animo & pectore Tempanius.
Primus in arma ruens reliquis suasisset vt hostes,
Calcare concitis aggrederentur equis.

Maxima fuit salutis nota in sexto Tempanio, atque vltimis sæculis memoranda. Talem profectò in nostris defensoribus horum armorum exoptamus desideramusque, quibus & bellica manus, & Christiani trophæi singulare signum in arma cesserunt.

ROGALA Primò,

DELINEATIO.

SVNT duo cornua, vnum ceruinum cum quinque ramis in dextra parte in campo rubeo, alterum bubalinum in campo albo, vt *Dlugossus* adnotauit: sed alij transponunt cornua & mutant campos fortè camporum mutatio iusta, quia rubeum cornu cerui requirit campum album & grizeum bubali rubeum, sed hoc pictorum inanimaduertentia. Super galeam & coronam itidem eadem arma, sed cornu ceruinum ponitur ad leuam bubalinum ad dextram. Ponunt alij cornu Vri, quos notat plurimos *Paprocius* in Sochacouiensi sylua, Bubali verò animalia non visa, inquit sed in priuilegia Zawadcij apertè describendo talia arma Sigismundus Augustus Rex Bubali cornu vocat & ponit non Vri.

ORIGO.

ALiqui affirmant, quod ex Germania illata fuerint in Regnum, sed inspiciendo arma Germanorum, duo cornua inuenio, sed diuersa ab his, & ipsum Proclama id denegat. Quapropter in Regno acquisita fuisse hæc, clarius constat. Dicunt enim, quod viro de armis Bibersthein additio facta fuit, quapropter dextrum cornu meritò cornu cerui retinet, occasio additionis. Boleslaus Crispus post partam victoriam de Pruthenis & Pomeranijs

ranijs in Anno 1109. aduenis militibus ad Raski iussit commonstrare feras diuersas illis nunquam visas. Occurrit hostiliter bubalus Biberstheino inermi, qui manibus correptum ad cornu ita fortiter pressit, vt cornu illi auelleret, quo viso Rex addidit Bubalinum cornu ad arma ipsius. Arma igitur Rogálá collata fuerunt in Regno, sed Biberstheinus erat natione Germanus, cuius posteritas à munificentissimo Rege prouisa & dotata in Regno remansit.

CORONATA VICTORIA.

IVre meritò corona à cornu deducitur. Cornua namque pro corona antiquis fuerant. Vnde & in Sacris literis Moyses cornibus in signis effingitur, cùm populus Israeliticus diuini solis splendorem in facie eius intueri non poterat. Quapropter in tantum honorem cornua deducta sunt, vt Medi inter duo cornua clauam Alcidis ponerent, Vbaldini in Florentia inter cornua crucem, Aurifaberini in Silesia stellam, Sigismundus Augustus Poloniæ Rex Zawadcijs apposuit Herculem. Nec alienum Sacra pagina habet, Nam Danielis 9. dicitur: *Vidi arietem cornibus ventilantem contra occidentem, Aquilonem & Meridiem.* Quod interpretando Theodoretus ait: *Aries significat Persas qui subiecerunt sibi quæ ad Austrum & quæ ad Aquilonem pertinent, etiam quæ ad occidentem vsq; ad ipsum mare, & plurimas item Insulas in seruitutem redegerunt.* Statum namque cum Xerxe bellum Græcis inferente simul contra Græcos pugnabant Cyprij, Rhodij, Samij, Lesbij, Chij & Cyclades omnes. Cornua igitur præsentia consideranti, corona venit in mentem, imò coronata victoria; nam Serenissimus Rex Sigismundus Augustus, Stanislao Zawádzki Medico & militi, Pallade & Marte pugnanti ad Rogálá arma summitatem & verticem apposuit Herculem dextra manu coronam gestantem, sinistra oliuam cum inscriptione: *Virtute honos.* de quo lege *in Paprocio fol*: 520. qui Priuilegium & ipsius merita latissimè describit. Quid referam de Siecenscijs, quid de Kosinscijs, quid de Krasinscijs, quas victorias coronasque triumphales retulerint, referam vnum hoc sufficiat, quod ad arma Krasicciorum Doctus Astrologus scriptum reliquit:

Cornua bina vides claro pro stemmate ferri,
Lechum, à Krasicki Præside magnanimo.
Cornua namq; viris duo sunt hoc sanguine cretis,
Queis feriant hostem: Marsq; Minerua sagax.
Marte Getas reliqui feriant qui castra secuti,
Cornibus tu hostes pellito duplicibus.

SCVTVM HERCVLEVM.

IN nummis Antonij Pij Herculeum video gladium, cui inscriptum manebat: *Felicitas.* Erat verò gladius iuxta quem inuicem erant duo cornua colligata. Equidem laus cornibus & mysterium illis expressum fælicitatis, dum non capita hominum, sed pecorum cornua ad gladium hærent. Sit

Sit igitur hic gladius Herculeus, ſcutum verò Herculeum quod nominabo? Iudicio Inuictiſsimi Regis Sigiſmundi Auguſti, arma præſentia Herculeum ſcutum nomino; nam auctis præſentibus armis victorioſo Hercule, addidit inſuper Sereniſſ. Rex Zawadzcio, ſcutum cum leone, quem Hercules vt alter Samſonis fortitudinis triumphator, à faucibus diſcerpit per medium. Non enim præmia ſolùm militibus ſunt proponenda, quibus ad magna facinora edenda excitarentur, ſed referenda ſunt, qui amorem in Patriam, vitæ periculo antepoſuerunt. Et ſicut Romani Fabio Dictatori dando gramineam coronam, tanto encomio illam celebrarunt, Patriæ ſeruatori, ita Sereniſsimus Rex armis Rogálá addidit, ſicut refert Priuilegium, *Virtute honos.* puta, quæſitus eſt. Aut Herculeum ſcutum cornua vocabo, nam cornua hæc non ſunt Bachi, quia non ſunt Taurina, ſed ſunt militum, quia ſunt animalium captiuitatis & coactionis non ferentium. Vnde iuremeritò Amalthea cogitabo, de quibus *Alciatus Emblem*: 119. mentionem faciebat, & ſuus interpres ita declarabat. Amalthea cornua eum ſignificare, qui minimè ſit diſſolutus, ſed operi intentus genus omne boni conſequitur, & beatus erit, nam eius virtuti fortuna coniuncta manebit. Nec aliundè proceſsit elegantia nominis cornu, niſi ad ſignificanda honeſtatis plena munia. Nam & cornuta pocula quia ex cornu, cornuti libri quia cornua habent, cornuti milites, quia cornua defendunt acierum, antenæ cornutæ, anchoræ cornutæ, quia ad ſimilitudinem cornu fiunt, & id genus ſimilia à cornibus deducta fuiſſe gratia honeſti nouimus. Sed iam ſit Echo ad poſteros maiorum.

Indefeſſus amor quando virtutis honore,
Te tenet, & publicæ ſedula cura rei.
Vtq; patrum titulos animi auxit dotibus ille,
Ingenio exorna ſic genus ergò ſuum.
Quo te virtutis ducit via, quo pius ardor,
Dic ſequar hac fælix, hac duce tutus eris.

LINEA FAMILIÆ ROGALA Primò.

Rogálá Biberſtheinus, ſeu Iberſtheinus, cui primùm ad arma Biberſthein additio facta alterius cornu fuit, tàm in ſcuto quàm ſuper coronam. Principes huius Familiæ in Regno Pol. erant duo germani fratres, Dionyſius & Laſcarius Comites ab Iberſtein, ex vetuſta & Illuſtri Familia Comitum Germaniæ, qui nobilem hanc generis ſui plantam in Germania traductam, Lechico ſolo inſeruerunt, lætiores ac vberiores impoſterum daturam fructus. His à Regibus Pol. ampliſſimæ donatæ ſunt facultates tàm in Maiori Polonia, quàm in Palatinatu Maſouiæ, præſertim in diſtrictu Ciechanouienſi propè fines Boruſſiæ, vt tantorum virorum qua conſilio, qua armis furor barbaricus antiquorum Boruſſiorum reprimeretur. Non diu datum eſt Poloniæ frui virtute Dionyſij, paucos ſiquidem poſt annos fatis conceſſit vnica filia relicta. Laſcarius verò in vi-

in viuis diutius superstes, Familiam prole mascula feliciter propagauit, atq; à nomine Germanico Iberstein, quod Polonice Żarno *appellatur, pagum Zarnowo, Zawády, Rabiecz, atq; alios adiacentes condidit. Huius posteri maiorum semper insistentes vestigiis, præclara Regni & Reip. in variis Palat. munia obierũt summisq; honoribus & dignitatibus aucti, tam in Maiori Pol. quàm Masouia, apertè declarunt maxima eorum fuisse merita in Patriam & Remp: Pomsciborius Rogálá, hæres in Mnáchnac in Castell. & Præfect. Ciechanouień. & Prasneń. de hoc literæ antiquæ datæ in Raciaż A.* 1240. *referunt. Dascus seu Damianus Rogálá Pal. Masouiæ, Confirmatio Boleslai Pudici illius meminit in A.* 1250. *Petrus Rogálá Capit. Bobrowniceń. subscripsit confirmationem priuilegiorum Monasterij Strzelesensis à Vladislao Rege factam in Anno* 1340.

Ioannes Rogálá Castell. Vloclau: meminit illius Cromerus lib: 16. *qui addit quòd equestris Familiæ nomen est Rogálá, &* Bielsc. fol: 285. *Item Ioannem Rogálá Pal. Varsauień. refert* Crom. lib: 26. *A.* 1466. & Bielsc. fol: 438.

A Pomsciborio Rogálá per lineam rectam descendebat Matthias Rogálá de Zarnowo & Zawády, qui primus à pago Zawády cognomen Zawáccij sumpsit. Erant Matthiæ plures præstantes virtute filij, ex quibus primus Alexius Rogála de Zawády, Isabellæ Sigismundi I. Reg. Pol. filiæ in Hungariam ad maritum Regem Ioannem proficiscenti, Supremus Aulæ Præfectus datus est; cuius consiliis cùm Reginam post mortem Ioannis Regis plurimùm inniti Hungari cernerent, inuidiæ stimulis acti, Alexio venenum propinant, qui infirmum se sentiens, non ad vindictam de hostibus sumendam animum conuertit, sed mira patientia frequenter animo & ore illos Cassiodori versus voluebat. Non reddere bona pro bonis, malum est, Reddere mala pro malis, peruersum est, Reddere mala pro bonis pessimum est, Reddere bona pro bonis, bonum & æquum est, Reddere autem bonum pro malis omnium optimum est. *& hoc bonum omnium optimum exequeretur cedendum inuidiæ ratus in Patriam iter arripuit, sed priusquam Patrios salutasset lares, acerbo in itinere extinctus est fato. Germanus Alexij Matthiæ verò filius erat Albertus de Zawády Rogalá, vir pace & bello clarus, sed pietate in Deum & amore, in auitam Religionem clarior; nam cùm filius eius natu maximus Bartholomæus, ab exteris nationibus redijsset domum, atq; cum singulari eruditione & doctrina, etiam magnam librorum supellectilem in Patriam attulisset: accidit vt nescio quis ex sacerdotibus in aurem Alberto insusurasset, vereri se ne omnis illa librorum copia labe Hæreseos quæ tunc maximè per Europam flagrabat infecta esset: nihil cunctatus Albertus, nec rem exactiori trutinæ subijciens, protinus ingentem rogum in medio prædij succendi, atq; omnem illum tàm locupletem doctæ paginæ thesaurum forsan innocuum, Vulcano trudi iubet. O si similem mentem Superi Principibus illo tempore iniecissent, & in hunc modum omnia Nouantium scripta flammis exussissent, non tot proh dolor exusta Regna & Prouincias quondam florentissimas nunc penè in cineres redactas cerneremus. mansit tamen etiam post exustos libros sua cultura ac splendor Bartholomæi animo, qui non solùm Orbe Polono, sed per omnem Europam latè claruit, dùm nomine Augustissimorum Pol. Regum Sigismundi Augusti & Stephani apud Imperatores, & omnes ferè Christianos Principes publicum Oratorem frequenter ageret; secuti etiam sunt virtutem Honores. nam triplici Canonicorum Collegio, Cracouiensi, Ploceń. Pultouień. adlectus erat, verùm infra virtutem tanti viri & merita ponebat hæc præmia Rex Stephanus, iamq; Episcopatum nostro Rogalæ destinauerat, ac verbo Regio sanctè promiserat, occasioni solùm intentus ac loco, quo congruè virtuti ac meritis tantum poneret virum. Sed hæc pij Regis vota ac tot spes non tantum Rogaliorum, verùm vniuersi Orbis Christiani, præpro-*

perè nimis accelerantes Parcæ ſublato è viuis optimo Rege, & vel Neſtoris vita digno præciderunt. Seceſſit ab Aula poſt mortē Stephani Bartholomæus vt potè ætate grandis, ſatis ornamentorum ac decorum, ad antiquos Rogaliorum ſplendores ſe adieciſſe ratus, quod ſummos honores tanti Regis etiam iudicio meruerit, quamuis illos per fortunam, quæ fortibus ſemper inuida eſt viris gerere non licuit.

Ioannes Zawádzki Rogálá, Alberti natu minor filius, ac Bartholomæi non *ſanguine ſolùm, ſed eruditione ac eximia in rebus gerendis dexteritate verè germanus. Primordia adoleſcentiæ ſuæ obſequiis Sigiſmundi Auguſti Regis conſecrauit, adultus ſtrenuam Stephano Regi, quà ſago quà toga operam nauauit, nam & ad bellum Moſchouiticum Regē comitatus eſt, & contra rebelles Gedanenſes Zborouio tunc copiarum Regiarum Præfecto adfuit, & varias vt aiunt Commiſſiones Rege iubente ſumma cum commendatione, ac ſatisfactione obiuit. Sigiſmundo III. ad capeſſenda Poloniæ ſceptra venienti, ad littus maris Balthici cum numeroſa lecti militis coborte occurrit, eumq; Cracouiam vſq; fæliciter deduxit; grandior factus cum poteſtate Iudicis Terreſtris tractum Ciechanouienſem per plures annos iudicauit tanta integritate vt dubitem an vllam reperturus ſis illius ſententiam, quam vniuerſale Regni Tribunal immutarit. Hæc & aliarum virtutum præclara ſpecimina tantam illi authoritatem & amorem apud populares ſuos conciliarunt, vt animos vicinæ nobilitatis quoquo vellet facilè flecteret quanquam de hoc populari fauore nonnihil illi deceſſit ſub tempus ciuilium motuum vulgò Rokoſ dictorum, quod putaretur à partibus Regiis ſtare, parumq; abfuit, quin eo nomine extremum vitæ diſcrimen adierit, nam cùm ad Comitia Regni Anno 1606. properaret, ac caſtra quæ ad Kazomium vniuerſa Nobilitas ex Palat. Maſouiæ congregata poſuerat prætergredi deberet, paratæ ac diſpoſitæ à rebellibus Rokoßanis inſidiæ illum præſtolabantur, in quas haud dubiè incidiſſet, & ab illis oppreſſus fuiſſet, niſi ex caſtris clam à quodam ex amicis de inſidijs admonitus aliò iter deflexiſſet, paulò poſt tamen vt collegit animum indoluit, quod confectum iam ſenio ſanguinem ſeruaſſet, quem felicius pro fide ac Rege prodegiſſet; & multo glorioſius eum quam alij ſuas purpuras immortalitati conſecraſſet. Caſtellanatum Ciechanou: ex gratia pientiſſimi Regis Sigiſmundi III. oblatum modeſtè recuſauit, præter alias rationes illud Senecianum allegans:* Turpe eſt tunc velle incipere viuere quando deſinendum eſt. *vt iugem memoriam mortis haberet, pluribus ante obitum ſuum annis ſarcophagum quo poſt fata corpus eius conderetur parari ac in remotiori domus parte ſeponi mandauit, quo ſingulis diebus ipſe accedens ita animum ex aſpectu anguſtiæ illius ac multum duraturæ manſionis ſuæ componebat, ac ſi ſingulis diebus illi moriendum eſſet, tandem cum ſatis vixiſſet naturæ, ſatis Patriæ, ſatis iuxta ſtatum ſuum gloriæ, ad meliorem vitam plenus dierum ac bonorum operam placidè migrauit, Anno ætatis ſuæ 74.*

Ioannes Zawácki Ioannis ſuperioris filius, primùm Caſtell. Gedanenſis, poſt- *modum Palat. Parnauien. & Præfectus Sueceníis, quantum de Regibus & Republ. meritus ſit, memoria hominum teſtatur, poſteritas verò diutiſſimè loquetur. Hic Tyrocinium ſuum in Belgio, tùm in bonis literis, tùm in militia ſub celeberrimo Exercituum Ductore Comite ab Emden collocauit: ab eodem in Patriam ad Regem Sigiſmundum III. Legatus reuerſus, ab Anno Ætatis vigeſimo, ad Annum ſexageſimum tertium, omnem vitam Regi & Patriæ conſecrauit, innumeras maximi momenti Commiſſiones ad Duces Pruſſiæ, & Curlandiæ, varioſq; Imperij Principes, in iuuenili ætate abſoluit. In virili, Exercitibus Regiis & Cæſarianis, tàm in Liuonia quàm in Pruſſia nomine Regis Generalis Commiſſarius, cum gloria præfuit. Super Duces Curlandiæ & Pruſſiæ vno de Perduellione, altero verò de Thelonia commiſſa inquiſiuit, illisq; Ducatus nomine Regis & Reipublicæ abſtulit & tradidit. In prouectiori ætate à Sereniſſimo Rege Vladislao IV. ad Reginam Sueciæ, Palatinam Rheni, Illuſtriſſimam Mariam Duciſſam Niuernenſem, Infantem Hiſpaniæ, Principem tunc Belgij, Status Fæderatos, Reges Galliæ & Angliæ bis graui functus eſt cum laude & publicis gratiis Legatione. Hic idem filios tres reliquit, Ioannem, Vladislaum & Fridericum, ex conſorte*

Nobiliſ-

Nobiliſſima Soffia de Sczwerin vetuſtiſſimæ Germaniæ Comitum Familiæ, vnde quàm plurimi Imperatorum grauiſſimi Proceres & Officiales Supremi extiterunt, & non poſtremæ ſplendidæ Domus ſuæ monumenta, nimirum duo magnifica Caſtella, vnum Landſkron, aliud verò Sczwerin poſuerunt. Ioannes maximus natu Succamer. Parnau eń. & Gubernator Suecenſis, in Germania, Belgio, Galliis, & aliis exteris nationibus eruditus, ita ad Rempub. tractandam acceſſit, vt ætatem rebus geſtis ſuperare videatur, vidit illum penè adoleſcentem Tribunal Regni Iudicem Deputatum, vidit Curia non ſemel ad Comitia Regni Terreſtrem Nuncium, quæ munia tanta cum dignitate obiuit, vt plurimi Patriæ amatores, vel ex eo ſolùm occaſum præclariſſimi viri Parentis eius moderatius tulerunt, quod in tali filio virtutes ſuas reliquiſſet ſuperſtites; hic Magnificam Tereſſiam de Sczawin Palatinidem Breſteń. coniugem duxit. Reliqui duo in Belgio bono publico educantur.

Rogálij *in Belzenſi Palatinatu, intenti in negotia Reipub. nobiliter.*

Rogálowie *ſeu Rogálij, in Terra Viſneń. & districtu Waſoceń. Bartholomæus poſſeſſor villarum Sokołow & Gotkow, Matthias, & Albertus fratres germani, Bartholom. ſteriliter deceſſit, Matthias ex Anna Drozdowſka Andreã filium ſuſcepit, Albertus Rogálá, dictus poſtmodũ Pikulſki in Ruſſia degens ex Anna Podſędkowſka reliquit filium Paulum itidem nuncupatum Pikulſki; qui primùm à iuuentute literis honeſtiſſimis tam in patria quàm extra fines patrios excultus, poſt in Crac. Cancellaria leges patrias ſedulò hauſit ac publicis in Repub. muneribus præclarè functus, officium quoq; Inſtigatoris in altiſſimo Iudiciorum Tribunaliciorum ſubſellio maxima cum laude geſſit; hic ad præſens Terræ & Palatinatus Sandomirień. eſt incola fortis in Villa Pierzchnicá poſſeſſor; duxit in matrimonium Nobilem Chriſtinam de Garnki Garnkowſka, ex qua Alexandrum filium, Leonoram, Catherinam, & Annam filias ſuſcepit.*

Rogálenſcij *in Cuiauień. Pal. qui à Rogálá deducunt mutationẽ hanc cognominis.*

Siecinſcij, *in Dobrzynenſi Terra à Siećiń. Iacobus cognomento Trabá, habuit filios Iacobum, Andream, Laurentium. Iacobus reliquit Iacobum, qui poſt eximia merita in Caſtris in Terra Præmislienſi conſtituit ſibi domicilia contracto matrimonio cum Orzechowſka armorum Okſza, reliquit Alexium, Stanislaum, & Martinum. Andreas verò Iacobi frater hæres in Dobrzynenſi Terra in Siećin, poſt dignitatem militarem cum Gorzechowſka armorum Ogonczyk, matrimonio iurato habuit filios Albertum hæredem, Matthæum Aulicum Stephani Regis, qui in Ruſſia cum fratribus Patruelibus conſedit, Stanislaum Parochum Lubacouienſem, & Paulum militem ſtrenuum ad Slucenſes Duces, Laurentius verò tertius Iacobi frater in Dobrzynenſi Terra, cum Sczawinſka Capitanei Goſtinenſis ſorore armorum Prawdźic, reliquit Albertum & filiam Szamowſcij conſortem. Alexius primus filius Iacobi, Auguſti Regis Aulicus, in Reipublicæ rebus adminiſtrandis ſolers & prudens. Hic dum manſionem ſibi conſtituit in Præmislienſi Terra, factus eſt Tribunus Terræ illius, & Kraſicki nuncupatus fuit. Duas habuit coniuges, vnam Nowomieyſcij filiam armorum Wilczekoſy ex qua ſuſcepit Ioannem, & Barbaram Zarzynſcij conſortem, alteram filiam Frydro, ex qua ſuſcepit filios & filias. Stanislaus alter filius Iacobi, & frater Alexij Capitan. Lubomſcenſis, eximius*

bellator in Castris ad Gedanum & in Moschouia, Aulicus trium Poloniæ Regum, omnibus affabilis, ab omnibus amabilis, tum quia sapientum amator, hospitalis & sincerus sine delectu omnibus. Ex Zorawinska armorum Korczak reliquit Georgium & Martinum, Iákubowska armorum Topor Capitanea Lubomscensis erat altera consors. Martinus tertius Alexij frater bellicis negotijs totus deditus summa retulit nominis ornamenta, ceu vir nobiliter genitus, qui non aliud familiæ suæ quam gloriosum nomen relinquere satagit, tenuit in matrimonium Manasterscij de Mielnow filiam armorum Piława.

Krasiccij, *qui propriè sunt Siecinscij, sed quia Alexius & Martinus fratres, filij Iacobi in Præmisl. districtu considentes bona acquisita Krasiczyn tenuerunt, ab illis Krasiccij nuncupati fuerunt.* Ita refert Paproc. in 2. Opere. *Tertius vero illorum frater Stanislaus metator castrorum & Præfectus Lubomscen. cum Patruis suis Andrea & Laurentio bona in Siecin tenuerunt, quorum aliqui filij ad fratres patrueles descenderunt in Russiam & à Siecin antiquum cognomen retinuerunt. Krasicki Alexius & Martinus, de quibus vide sub Siecinijs. Stanislaus Krásicki, Aulicus Sigismundi Augusti Regis, qui Alexandrum Valachiæ Principem securè dominium suum administrare permisit, dum illius aduersarios Leopoli latitantes cum Tomßa & Moczugeio capite plecti Rege disponente iussit,* Bielsc. fol. 614. *Extat Capit. Dolineń. filius Krasiccij. Extat Episcop. & Suffrag Præmisliensis, cui dum maiorum merita ad amplissimam fortunam & dignitatem viam struxerunt, restat proprijs virtutibus & meritis addere alas eunti & introducenti ad omne honestum & perenne.*

Łoscii, *Viri militari experientia celebres, & pro meritis dignissimis honoribus remunerati. Adrianus Rothmagister eximius, cuius posteritas Stanislaus in Senatoriam dignitatem adscita Palatinatum Mazouiæ administrauit primus Senator* 1574. *Ex his Łosciis plurimæ domus creuerunt, & diuersa cognomina à bonis acquisitis sortiti sunt.*

Chynowscij *in Masouia, qui Łoscij etiam nuncupantur, sicut & prænominati Adrianus & Stanislaus.*

Ręczayscij *Viri Marti dediti, Albertus Rothmagister eximius cum Serenissimo Rege Stephano, demum Castell. Varsauień. hic ad Pskouiam cum Rothmagistro Bieláwski Theodorum Mscieodouū Moschum fudit, occidit centum quinquaginta de Moschis, in captiuitatem reduxit sexaginta,* Bielsc. fol. 783.

Skulscij *in Masouia, His vt ortus est nobilis, ita occasus præstat sit delectabilis.*

Tchorzewscij *in Lucouiensi districtu. Horum parens primus post partam Podlachiam pro meritis possessa parte Terræ fundauit villas Tchorzew & Plewki, relictis verò tribus filijs, duobus cessit villam Tchorzew, tertio Plewki. Cleophas Borzawski filius Adami inter milites Quartæ adscriptus in Moschouia, Prussia, ad confinia Regni cum Duce in Wiśniowiec, in Liuonia cum Duce Rádźiwił reddidit obsequia.*

Kielpinscij, *in Masouiæ Palat. in districtu Varsauiensi, ex quibus aliqui in Podolia*

dolia domicilia sua constituerunt. Paulus cum Palatino Russiæ Golski eximius in diuersis expeditionibus miles, accepit ab illo pro benè meritis prouisionem perpetuam. Christophorus germanus suus cum Mákowiecka contracto matrimonio ibidem elegit domicilium.

ROGALA Secundò.

DELINEATIO.

SVNT duo cornua, ceruinum cum bubalino, differunt à præcedenti, quia in istis super coronam inter duo cornua ponitur cornix cinerea.

ORIGO.

REperiuntur in Regno ex Hungaria; illi enim Generosi Domini qui notant familiam suam de Studziana Wodá his armis in Hungaria vtuntur. Ex hac familia, vnus ex Dzialinscia familia ibi consortem sibi in matrimonium acceperat. *Paprocius in secundo Opere fol. 516.*

GRATVM BENEFICIVM.

AIunt Prometheum ob ignem dijs surreptum, & cum mortalibus communicatum ab Ioue Causaci montis rupi ferrea catena alligatum fuisse; & paulò post ab eodem eius miserto solutum, in cuius beneficij memoriam vnum ex illius catenæ annullis cum saxi portione ex rupe sumpta digito alligasse. Est maioris gratitudinis occasio, virginis beneficium quo ornauit Patriam arma familiæ suæ in Regnum Poloniæ introducendo. Etsi Romani Cheliæ virgini quæ obses Porsenæ hosti data fuit, eò quod nocturno tempore custodiam egressa equum conscendit celerique traiectu fluminis non solùm obsidione sed etiam metu Patriam soluit, hoc memoriæ æternæ dignum acclama atque encomium scripserunt: *Viris puella lumine virtutis præferenda.* Multò magis decentiusq; virgini Vngaricæ & consorti Dzialinscianæ familiæ beneficium animo grato celebrandum venit, quæ integerrimam amicitiam inter Generosos Nobiles Poloniæ & Vngariæ promouit firmauitque. In illa enim enituit laus audaciæ, in ista quod requiritur in sexu muliebri laus pudicitiæ. De qua ita quidam.

Vt cum de statua facies formosa remota est,
Non decus in reliquo corpore truncus habet:
Sic reliqui mores spreti sine honore iacebunt,
Ni sint ornati laude pudicitiæ.

ROCH primò alias PIERZCHALA.

DELINEATIO.

EST turris rotunda ſedem habens latam, & conformen ſummitati, dentes quinque gerit medium autem tenuitate ornatur, ſuper coronam ſunt pennæ quinque Strutij, campus eſt candidus, turris eſt coloris nigri. Ad hãc ſimilitudinem inter Schacos Rochus efformatur, dum iocus inſtituitur.

ORIGO.

IN Regno acquiſita fuiſſe, & à Ducibus Maſouiæ militi Pierzchálá dicto conceſſa. Dum enim præſtantem operam in caſtris exhibuiſſet, & Duci caſtra meditanti amori & honori eſſet, ad iocum & occupationem Schacorum inuitatus à Duce Maſouiæ fuit, qui vt Rocho finem impoſuit occupationi & luſui ita quod mouere regem ioci non poſſet Dux de loco, in arma nobilitatis pro benè meritis Rochum ſibi aſsignauit aliaque optimo & ſolerti militi bona ex animo conceſsit. Vnde differentia ſunt hæc arma à columnis à Hattone Archiepiſcopo Gneſnenſi in Regnum illatis. Docent hoc tàm nomen Pierzhálá quàm Roch tum etiam quod differens pictura illorum & horum armorum vltrà annos trecentos conſpiciatur. Quapropter licet aliqui confundunt vtraque hæc arma diſtincta tamen debent fieri, ſed ex hoc proficiſcitur error, quia arma hæc Roch columnam aliqui vocant, vnde ad arma columnarum Hattonis confugiunt, & ſeipſos præcipuè imperiti rerum confundunt.

VIRTVTIS INCENTIVM.

SIcut virtus multiplex inuenitur, altera moralis altera militaris, ita incentiuum virtutis ſeu ad virtutem eſt differens, Bulla & præmium. Romanis motiuum ad virtutem à primæua ætate erat bulla & toga. Bullam de collo ſuſpenſam filijs volebant, vt illam figuram ante pectus conſpicientes, ſe tùm demùm homines futuros cogitarent, ſi corde præſtarent. Toga autem prætexta erant induti, vt purpuræ rubore ad pudorem ingenuitatis inuitarentur. O quàm egregium incentiuum, ea enim potiſsimum ſunt diſcenda pueris, quibus vſuri ſunt cum ad virilem peruenerit ætatem, talis autem eſt mortalis virtus. Ea enim certiſsima regula eſt, M. Aurelius Imp. ad Pollionem docet, vt virtute ex peregrino fiat ciuis, vitio autem ciuem in propria Patria peregrinum fieri. Hinc perpulchrè Claudianus.

Tu licet

Tu licet extremos latè dominare per Indos,
Te Medus, te mollis Arabs, te Seres adoret.
Si metuis, si praua cupis, si duceris ira,
Seruitij patiêre iugum, tolerabis iniquas
Interius leges, tunc omnia iura tenebis
Cum poteris Rex esse tui.

Ad virtutem verò militarem seu trophæa Martis incitabant præmio, puta, donis, honore, titulis, nedum in vita, sed etiam post mortem. Illustrarunt hoc ipsi quoque Græci post partam ad Salaminam victoriam. Quapropter *Herodotus lib.* 8. *inquit*: Parta victoria pars spoliorum in sacrum & pauperum vsum reseruanda est, pars in præmia quæ sunt strenuis danda, pars cuique pro suo iure tribuenda, sed quod me maximè mouet etiam vita priuatis præmia referebant. Apparet hoc Venetijs in templo SS. Ioannis & Pauli Ordinis Prædicatorum, vbi statua in vase lapideo tenet pellem detractam cum inscriptione:

D. O. M. Marci Antonij Bragadini dum pro fide & Patria bello Cyprio Salamine contra Turcas constanter fortiterq́ curam Principem sustineret longa obsidione à perfida hostis manu ipso viuo ac intrepidè sufferente detracta pellis Anno M. D. LXXI. XV. Septemb. vnde *Herodotus ad finem libri* 7. Fortibus & strenuis viris pro Patria & communi salute occisis virtutis monumenta ad posteritatem sunt relinquenda. Arma hæc dum considero & virtutis moralis incentiuum fuisse, & virtutis militaris sole clariùs constat. Moralis quidem, nam duo Episcopi Plocenses vt sileam alios pleni virtute ex his armis fuerunt. Martis verò dum Oborscios, Łaccios, Walewscios &c. considerqaueris. Nullam enim occasionem pro Patria mori vbi necessitas postulauerit negligebant, imò primi in Castra ad primos impetus hostium occurrebant. Nam si,

Elleborum frustra cum iam cutis ægra tumebit
Poscentes videas, venienti occurrite morbo.

Magis frustra est, dum hostis arua percurrit, igne ædificia consumit, calcam captare occasionem sero sapiant Phryges, citò & acriter hosti occurrant Poloni.

FVLCRA PATRIÆ.

NON sine graui prudentia nec liquido probata experientia Iulius Cæsar gladio stricto tangendo librum & capulo in memoriam æternam protulit: *Vtroq́ Cæsar.* Proposuit dictis fulcra Patriæ non alia dari, quàm gladium & librum, hoc est fortitudinem in defendendo, consilium in auxiliando. Neque longè alij Dynastæ à proposito illius, dum pro symbolo sibi adscribebant: *Consilio & Marte, religione & iustitia.* Diuersis verbis innuebant eundem sensum, attamen non quilibet miles est fulcrum Patriæ, nec

nec quilibet sciolus ad consilium graue valet. Hinc probauit militem aquæ potu optimus Dux, prostratum in terra ad aquam noluit, vola vero bibentem elegit, nec Dominus omnem tribum ad libros ex quibus sana consilia admisit, sed ipsam tribum Leui. Quapropter Romani habebant delectum in milite, vt *Alex. lib.* 1. *cap.* 20. refert. Eligebant qui erant lato pectore, ceruice erecta, qui fortes & strenui considerabant, quæ species qualisque vigor & quòd robur virium foret. Pinguem, deformem, mancum, desidem, vecordem tanquam minus vtiles Reipub. non adscribebant. Suadebat idem Vegetius lib. 1. cap. 7. *Corpora* (inquit) *militum firmanda sunt, & robur eorum augendum, laborum, famis, sitis, æstus, frigoris tollerantia.* Requirebant etiam in milite morum & vitæ probitatem, primò, quia ab omni virtute degenerat voluptatum assuetudine miles, *inquit Tacitus lib.* 2. Secundo, victoriem facit probitas dum verecundia fugere prohibet. Tertiò, quia hi qui in scortis & conuiuijs maiorem habent libidinem quàm in militaribus armis & equis, illis ad populandos finitimorum agros, pecora capienda magna vis est, nulla in acie ac signis collatis, *ait Liuius lib.* 24. quia leges quæ de re militari agunt, vetant admittendos in bello criminosos, adulteros, iudicio aliquo publico damnatos. Neque etiam ad consilium dandum sanum Patriæ omnes apti sunt licet docti, tum quia vis in iuuene, consilium in sene, tum quia experientia est rerum magistra, tum quia in senibus affectus sedati, respectus sublati, bonum cognitum, honestum apprehensum, quæ omnia in iuuene vacillant, vnde Seneca de iuuenibus loquendo Epistola 9. dicit: *Omnium honestarum rerum semina animi gerunt, quæ admonitione excitantur, non aliter, quàm scintilla flatu leni adiuta ignem suum explicat, erigitur virtus quæ tacta est & impulsa.* Quapropter Theodosius Imperator de S. Ambrosio dicebat: *Ægrè tamen reperi veritatis magistrum.* Et D. Ludouicus Galliæ Rex filio inter cætera benè regnandi præcepta & hoc commendauit: *Ita te gerito, vt qui tibi sunt à confessionibus & consilijs, liberè te admoneant doceantq; quid in omnibus negotijs sequendum fugiendumue sit. Til. lib.* 2. *Rerum Gall.* Profectò qui armis præsentibus familiam adornant, & consilio & marte, & religione, & iustitia Patriæ fulcra, & Reipub. columnæ fuerunt, vera obseruatione & rationali experientia.

LINEA FAMILIÆ PIERSCHAŁA.

Pierschálá cui primùm talia arma concessa fuerunt à Duce Masouiæ, sicut in Origine armorum dictum fuit. Clemens Pierschálá Episcop. Plocen. ordine 2. Anno 1327. electus concorditer à Capitulo. Vixit in Episcopatu annis 23. Obijt 1358. Addit Author Episcoporum Plocensium, vir nobilis eo insigni nobilitatis vtens quod Pierschálá siue Roch dicitur.

Mroczek *Pierschała Subiudex Sochacouiensis, eius filius Pierschała iam à bonis sicut & parens Páwłowski nuncupatus Episcopus Plocensis, qui notabat familiam*

familiam suam de Gnatowice Cancellarius Semouiti Ducis Masouiæ, de quo ita Stanislaus Lubienski Episcopus Plocensis author seriei Episcoporum Plocensium folio 125. Stanislaus secundus dictus Pierschálá Páwłowski Episcopus Plocensis 37. de quo Cromerus post decessum Iacobi I. Episcop. Plocensis, Anno 1425. sed quia illud Cromeri fabula est, vt in vitis Episcoporum Illustriss. & Reuerendiss. D. Lubienski notauit, & dictum Dlugossij in hoc quod posuit sub Anno 1425. sequitur, alterius iudicio relinquo. Attamen tanta passus fuit innocens Episcopus à filiis Semouiti, vt Toruniæ mortuus 1349. charitate ordinis Fratrum Prædicatorum decenter mandatus terræ fuisset, qui ob inopiam vix plebeiam etiam sepulturam habuisset. Hæc de illo Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcop. Plocensis Stanislaus Lubienski in vitis Episcoporum prædictæ Cathedræ editis per Andream Trzebicki Scholasticum Plocen. Notat Paprocius in primo Opere de his armis Oborscium ex Varsauiensi Terra, Chraplowscium ex Posnanien. Palat. Lanccium ex Maiori Pol. Kozuchowscium, Zaboklicium de Obory. Sed quia in secundo Opere sub Columna Hattonis eosdem posuit, ideò in primo Tomo operum Orbis Poloni sub ijsdem insignis Columnarum eosdem benignus lector videre dignetur.

Leniowolscij Stanislaus, quem Florianus Zebrzydowski Dux Exercituum miserat contra 40. millia Moschorum, quos ille ad Newel fugauit, & Krupscium Ducem deditum accepit. Bielsc. fol. 615.

R O C H Secundò.

D E L I N E A T I O.

SVNT duo gradus ita dispositi sursum, vt supremus sit alijs breuior. Ex medio autem supremi lilium campi latum excreuit.

O R I G O.

COlumnam aliqui esse volunt eò quod gradus referant sedem columnæ. Alij Rochum nominant differentem à præcedenti, sed siue sit columna per gradus ad honores iter demonstrans, siue sit Rochus iocatoribus Schacorum ab antiquis formatus, iam multò est res diuersa à columnis Hattonis Archiep. Gnesnensis, & à Rocho Pierschálá dicto. Originem hæc arma ex Italicis insignijs monticulis puta & lilijs habent,

quod ex Petrasantæ Tesseris colligitur, sed quomodo in Regnum illata, tacuerunt Scriptores.

RENOVATVR IVVENTVS.

ATtulit Claudius Paradinus Symbolum Accipitrem ad solis radios extensas alas tenentem ac rostro vitia pennarum corrigentem, & addidit lemma: *Renouata iuuentus.* Quasi vellet innuere, correctis plumis & ad solem exsiccatis, tàm agilis ad volandum exhibetur, vt iuuentutem renouatam putaret. Nec sine fundamento est symbolum adiunctum, dicit enim Iob ex ore Domini: *Nunquid in sapientia tua plumescit accipiter?* Quo & singulare quid in accipitro ponitur, & in tali plumatione illius, notabile quid intelligendum exponitur. Ad gradus altos dum eminens lilium conspicio in armis, iam omen dignissimum habeo, nec aliud quam *Renouatur iuuentus*. Equidem desiderabat semper in scripturis talem profectum in iuuentute Dominus, nam & contumacem filium atque proteruum lapidibus obruere iubebat. *Deut.* 21. Et gaudere de bono & sapiente filio Patrem & matrem *Prouerbiorum* 23. suadebat. Renouata iuuentus, virtutem scilicet virtuti, honorem honori, merita meritis superaddendo maiorum & antecessorum suorum, vt illis adscribere liceat: *Et feci & fregi.* Habet Fulgosius rem ad propositum satis accommodatam *lib.* 4. *cap.* 2. Duo insignes Duces Aurelianensis Carolus, & Burgundus Philippus bello inter se dissidebant, magnus in eo prælio virorum numerus occubuit, sed odia ardere non cessabant. Tunc opera Philippi Caroli pater cæsus est, & post Philippi Pater opera Caroli interficitur, expleta igitur ira abutrinq; ambo mutuam amicitiam affinitatemque inierunt, Renouata iuuentus, sed profundo cum damno. Renouarunt iuuentutem suam tutores & defensores horum armorum, meritis gloria, & hostium Patriæ sanguine, non pacem nec diuos lædendo vel turbando.

LINEA FAMILIÆ ROCH Secundò.

Walewscij, *Nicolaus & Iacobus germani fratres, qui duas sorores filias Kościeleccij Palatini Bresensis, quas progenuerat Bochotnicka Palatini Lublinensis filia, in coniuges habebant. Nicolaus reliquit duas filias, de quibus sub armis Columna diximus, & filium Adamum Castellanum Olbiescensem, qui contracto matrimonio cum Fierleiowna Palatini Russiæ filia procreauit filios quinque, & duas filias. Martinus de Walewice hæres in Rembiessow ex Heduigi Rembiesska natus Vexillifer Syradiensis tum Succamerarius, cui cum grauitate iuncta humanitas, in rebus gerendis in Tribunali insignis dexteritas, in obscuris cognoscendis prudentia, in arduis diiudicandis matura sapientia. Adamus germanus Martini in iure nobili versatissimus, vir & in linguis Italica & Latina peritus, ex Succamerario Syradiensi Castell. Lenciciensis.*

cieciensis. *Ioannes tertius eorum frater doctrina & virtutibus ornatissimus, optimam posteritati relinquendo memoriam proficit meritis in Patria & Reipub.* *Roscislaus vltimus illorum frater, à iuuentute Mineruæ & Palladi, à virili ætate Marti & Bellonæ consecratus, floridam familiæ dignitatem odore meritorum perfundit.* *Walewsciorum Familia in Lencicicensi Palatinatu satis ampla est, ex quibus electionem Serenissimi Regis Vladislai IV. Adamus, Sigismundus, Stephanus subscripserunt.*

Glowinscij *in Palat. & Terra Rauensi, Nicolaum de Glowno priuilegium Capituli Vladislauiensis meminit sub Anno 1277. Iacobus de Glowno Castellanus Rauensis ex Iudice, meminit illius in Statuto Herburthus loquendo de Prussia, reliquit filium Vexilliferum Rauensem Petrum, habuit filium Ioannem, qui ex Zaleska armorum Brog Castellani Rosperscensis sorore suscepit Demetrium, qui cum Lachowska armorum Rawicz, habuit Thomam Iudicem Prædecensem, & Stanislaum Notarium Haliciensem.*

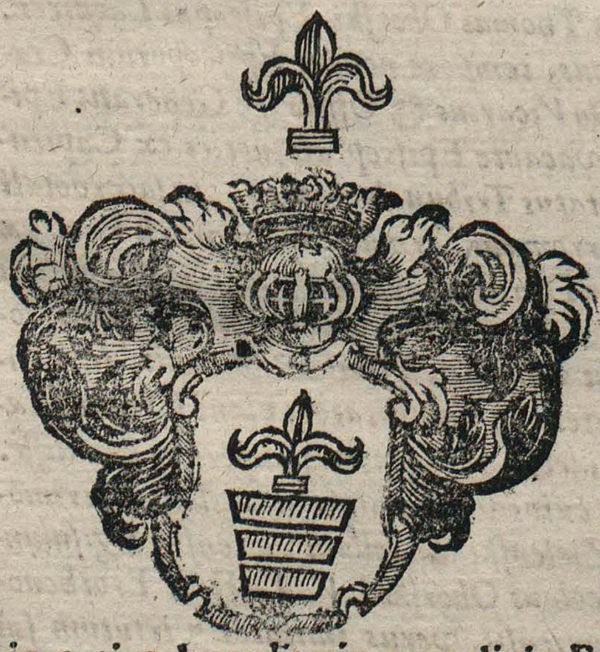
Oborscij *in Palatinatu Masouiæ, antiquitate & nobilitate familia semper virens, quàm posteri amore erga Patriam, summis in Regno dignitatibus & quod cardo est rei pietate in Deum exornant.* *Ioannes Capitaneus Sochacouiensis, cuius filius Martinus Capitaneus Liuensis, Iudex Cernscensis, & Varsauiensis, vir magni iudicij & sani consilij.* *Ioannes Oborski Castellanus Ciechanouiensis, Martinus Oborski Castellanus Cerscen. Procopius Oborski Dapifer Cerscensis, qui 4. filios progenuit, ex quibus est vna gemma Familiæ suæ quam propriis virtutibus illustrat Thomas Oborski, Episcopus Laodicen. Suffraganeus Cracouiensis & Canonicus, tempore nouem Episcoporum Cracouiensium sibi succedentium, aliquando Vicarius & Officialis Generalis Episcopi, aliquando Administrator Sede vacante Episcop. aliquoties ex Capitulo Cathedrali Cracouien. Iudex Deputatus Tribunalis Iudicij. In sacerdotali dignitate Præsul Athleticus, alter Borromæus Sarmaticus, primorũ Ecclesiæ Pontificum Idea, totus ille profusus pro Deo nihil spirare videtur, nisi cælum & Dei honorem, continuus in labore vt Christi gregis commoda sui solatij loco habeat, honoribus quos accepit illusit vanitati, humilitati dicauit, in Pontificali dignitate, religiosam paupertatem & humilitatem planè superat, præstimonia sua quæ ab Ecclesia habet videtur indigentiæ pauperum dicauisse. Adamus Oborski Vexillifer Liuensis, cuius vnicus filius Stanislaus matrimonio sibi copulauit filiam Illustriss. D. Zielenski Castellani Plocensis, Sigismundus Oborski Vexillifer Cerscensis, Nicolaus Oborski I. V. Doctor, Prothonotarius Apostolicus, Canonicus Cracouiensis, verus imitator virtutum sui Patrui Thomæ Oborski Suffraganei, & alij plures quos longum esset enumerare, qui tamen omnes familiam suam naturæ & ingenij dotibus exornant, semper de Repub. benè mereri student.*

Wisowátij *in Palatinatu Podlachiæ districtu Tykocinensi. Nicolaus Wisowáty, qui reliquit duos filios Constantinum, & Abrahamum. Constantini filius Sta-*

nislaus ex Witynska habuit Martianum qui steriliter decessit, & Elisabetham Wrocenska. Abraham Camerarius Terræ Branscen. qui in consortium matrimonij ducta Marina Szumkowska, cum qua cesserat sibi villa dicta Szumkow cæpit familiam suam notare à Szumkow, quod etiam eius posteri in Palatinatu Cracouien. & Sendomirien. faciunt, ex qua suscepit Ioannem & Albertum, hic steriliter decessit. Ioannis verò filij Marcianus & Stanislaus, Filiæ Skrzypkowska & Łopienska, ex Anna verò Sicheniowná reliquit filios Nicolaum, Benedictum, Martianum, Lazarum & Stanislaum. Nicolaus sub tempus coronationis Sigismundi III. interijt. Benedictus reliquit Christophorum & Ioannem filios, ac filiam Annam Moskorzewska, Marcianus Subdapifer Podlachiæ steriliter decessit. Lazarus reliquit filios Iacobum, qui in Prussia sub vexillo Capitanei Kałuski militando occubuit. Stephanum, Samuelem militiæ deditos & Paulum. ac filiam Annam Slesinska, Stanislai filij Andreas, Theodorus, Nicolaus, Benedictus.

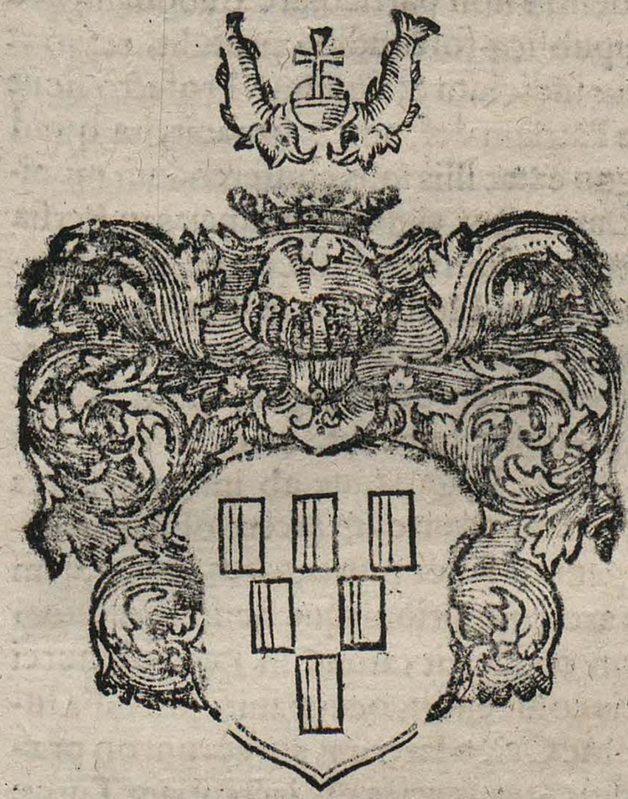
Horum armorum sunt Chorażyczewscij, Ciecißewscij, Seuerinus Ciecißewski subscripsit electionem Vladislai IV. ex districtu Cersceń. in Ordine Prædicatorum Religiosus Pater Augustinus Ciecißowski L. Theol. insignis.

ROCH Tertio.

HOC Stemmate vtitur antiqua Domus Kosciuszkonum in Palatinatu Brestensi, cuius Atauo Casimirus III. (nam diu erat in Aula Regis) bona sua Regalia Siechnowicé cum duabus villis in Palatinatu Brestensi, iure hæreditario dedit. Qui postea à bonis Siechnowicze Kosciuszko Siechnowicki vocatus, quod nomen eius posteri nunc retinent. Alexander quoque Rex Casimiri filius eidem Kosciuszkoni, memor meritorum quæ Patri egregiè in Aula præstiterat bona Leniewicze & Stupiczow iure etiam hæreditario contulit in Palatinatu quoque Brestensi Lithu. vti Priuilegium datum testatur, Ruthenico idiomate vtrumque scriptum.

R H O R.

DELINEATIO.

ARma Rhor ſex lateres aurei ſunt, triplici ordine diſpoſiti, taliter vt primùm tres, ſecundum duo componant, tertius infimus vno coaleſcat, ſupereminet autem crux pomo inhærens, circumdāt pomum duo Delphini, coloris albi vnus & rubei alter, campus eſt ſanguineus, crux cum pomo aurea.

ORIGO.

INſignia hæc à quadringentis annis Syleſiam hæc noſtra vſque ſæcula decorant, inuenta occaſione ſtrenui militis Familiæ Rhor anteſignani capitis, qui cum munitiſsimam arcem Budzinum dictam in partibus Croaciæ à Turco diu occupatam recuperaturus, exercitu cuius Præfectus fuit obſediſſet, ipſe primus murum aggreſſus eſt & diruere cæpit, ac tandem exercitu toto manus apponente victor ingreſſus eſt, & fracto ſceptro inimici eoque expulſo, arcem perditam Imperatori reſtituit, hinc ergo primis ſex lateribus à ſe excuſsis hoc modo cadentibus, pro ſtemmate dotatus eſt. Et quod eminet fluente tempore, humanitas, ſtrenuitas, in expediendis negotijs Imperatorum dexteritas, ſucceſſorum Delphinos videlicet pomumque regale compararunt. Ex quibus in Regnum Poloniæ Ioānes militaris profectus gratiâ dum conſcendit, etiam domicilia conſtituit, ſicut in Linea Familiæ latius declarabitur.

REGIA MVNIFICENTIA.

VT magnificas de milite retulerunt Reges Sereniſsimi laudes, munificas quoq; in milites contulerunt manus. Quid enim rectius fit quàm recto merito correſpondentem proponere mercedem. Ipſe Darius vbi Rex Perſarum denunciatus manſit, ſubitò his quorum medio Regnum ſibi collatum fuerat, gratitudine & munificentia quâ potuit & debuit, declare voluit. Inſuper ſimulacrum è lapide factum ſtatuit hominis equo inſidentis, inſcriptis in hæc verba literis: *Darius Hyſtapſis filius tum æqui virtute, tum Ocharis equiſonis Perſarum Regnum adeptus eſt. Herodotus lib.* 3.

Quod si sapientissimi Regis iudicio etiam irrationale animal debuit referre gratitudinis memoriam, quam ergo optimus miles, qui non fortuna sed ratione id ipsa audacia, sed iuncta prudentiæ non particulare quoddam, sed vniuersale bonum toti Regno vel Reipublicæ fortitudine protulit, referret à Regibus optimis munificentiæ gratiæ indicium & signum? Profectò sicut nedum opibus sed virtute & sanguine Patriam defendit & ornauit, ita quod magnum & singulare in Patria & Regno extat illis solis conferendum munificentia Regia tenebitur. Quocirca Darius Rex viginti Prouincias in Persia constituit, milites suos singulis præfecit, & dum non sufficerent alijs finitimas, alijs remotiores gentes attribuit, de quo Herodotus in Thalio. Non dissimilem video Rhoriorum familiam, à munificentia Regia, Cæsarea, & Ducum Silesiæ gratia, qui cognito scopo intentoque regali, quod fide & beneuolentia nil firmius, iucundius, gratiusue habeant, totos se Marti & Belonæ consecrarunt. Itaque dum Croatia Vngariaque ab immani Turca immaniter vastata succumbebat, atque Budineam cum arcem obsessam eripuisset, Rhoriorum Familiæ primus genitor Rhor nuncupatus, ad vigilem ferocioremque custodiam Turcarum arcis munitionisque Budinij, militem suum gloriosæ famæ cupidum ad arcem conuertit, atque in ipso sulphurei ignis & globorum feruore, muros arcis conscendit, occupauit, præsidia sustulit, hostilem militem prostrauit. Hinc Origo laterum aureorum ob præciosum opus, hinc Delphinorum differentes species ob iactantiam Turcæ in nostrorum cladem, (Delphini enim lætantur dum promittunt naufragiū & tempestatem) confusam & conuersam. Hinc rubeus campus ob multam sanguinis hostilis effusionem. Hinc pomum Regale, ob defensionem Regni Vngarici pro Imperatore profluxerunt. Et quia sensum Rhorij à cælesti demissum traxerunt arce, ideò sub arce victoriæ suæ, ab Imperatoribus retulerunt in præmium gentilicij ornamentum & decus.

LINEA FAMILIÆ RHOR.

SEX in Silesia fratres extitere circa Annum 1100. *hoc stemmate inprimis sigillati, quorum Prosperus Rhor Comes, Hierosolymitanus & Maltensis Crucigerus, vir eximius ore facundus, corde animosus fuerat, qui Anno Dñi.* 1107. *huius luce sæculi priuatus, Viennæ recubat tumulatus. Quoniam verò Crucigerorum stemmata* 24. *in more & obligatione est numerare, hinc Ranzonius Comes in laudem armorum eius, hæc cecinit hæroica.*

Quin age maiorum iuuenis facunde tuorum,
Scande super titulos, & Auitæ laudis honores.
Armorumque decus præcedi forensius actis
Sic etiam magnæ iam tunc Cicerone viuente
Laurea facundis cesserunt arma togatis.

Togatis subtulit allusorem agens in prosperi Germanum Fridericum Rhor, temporibus Henrici Quinti Imperatoris, Summi Pontificis Calixti II. creatione Cardinalem, de quo Cathalogus Cardinalium tunc superuincentium testis est, de aliis fratribus Historici Occidentalium Imperatorum plurima eaq; decora encomia scripsere. Circa Annum 1600. superuixere Georgius Rhor, ab Imperatore ad Reges magno cum honore legatione aliquoties functus. Dauid Rhor à Cæsarea Maiestate maximè fauoribus eiusq; Secretarius. Nicolaus Rhor possessionatissimus in Ducatu Olesnicensi, cuius substantia in aliquot centena millia Dei benedictione creuerat, Oppido Rataie ad residentiam vtebatur ordinariam, at inde incepit eius proles inscribi à Rataie. Tres filij eius fuêre, Andreas hæres super Galiowice cum aliis pertinentibus villis. Dauid hæres super Kamien. cum cæteris. Et Ioannes qui Oppidum Rataie cum plurimis villis hæreditatis forte possidens vendidit, Patriamq; deseruit, & ad Vielunensem regionem seipsum transtulit, ibiq; à Bartholomæo Laskowski in hæreditatem villas Laski & Grozna emit, cuius commutationis argumentum extat in Actis Vielunen. feria secunda post Festum Circumcisionis Domini 1570. Et inde ante Indigenatus institutionem nobilitate sua etiam in Regno Poloniæ potiri incepit, à strenuitate Equitibus nostratibus solita exordium sumens, nam Anno Dñi 1577. sub Gedano in expeditione contra Hans Koln rebellem Regi Stephano, cum Ioanne Zborowski Castell. Gnesnensi, virum militarem se exhibuerat, occasione verò cognomenti Rhor, à Commilitonibus & vulgo Polonismo correspondenti appellatione Rarhowski primus nuncupatus est. Accepta ad Sacrum consortium de familia Działossouiorum suscepit ex ea filios quinque, Carolum, Christophorum, Ioannem, Seraphinum, & Bartholomæum. Ioannes cum Seraphino in expeditione contra Moscouitas Smolenscum propè 1610. sanguine Patriæ amorem purpurarunt. Carolus cum Masłowska in Vielunensi Terra prolem reliquit. Bartholomæus in expeditionibus Liuoniæ cum Campiductore Magni Ducatus Lituaniæ Chodkieuicio, item cum Sigismundo III. sub Smolensco 1611. Martem secutus est, vbi etiam à Rege tribus villis iure hæreditario posteritati duranti seruiente dotatus est gratia meritorum. Christophorus Rhor Rarowski vir militaris, temporibus inuasionis Maximilianæ propè Cracouiam in legione Zamoisciana, & cohorte Myskouiana strenuus, copulata sibi per sacrum connubium Anna Ioachimi Bielski S. R. M. Secretarij filia, ex ea progenuit filios quatuor, Christophorum in expeditione prope Chocimum contra Turcos, & in confinibus Regni sub Illustriss. Palatino tum Russiæ Stanislao Lubomirski arma tractantem. Nicolaum hæredem in Gorka, Patriæ contra Gustauum Pseudo Regem Sueciæ, & contra rebellionem Kosacorum Zaporouiensium pectore succurrentem, 1643. priuatione vitæ tempestiuè occupatum, Casmiriæ in Ecclesia Sanctissimi Corporis Christi honorificè à consorte sua Marina de Niewiárow Rarowska depositum. Ioachimum, qui itidem militiam professus annis duodecim in

eisdem expeditionibus Prussicis, aliisq; contra Tartaros in Confinibus Regni iuuentam suam prius Scholasticis egregie instructam occupauit, hæredem in Malkowice. Et Ioannem spectabilem, ingenuum cuius indoles magna præsagit adolescentem. Filias verò duas Catharinam Floriani Inwalcki consortem, & Susannam Stanislai Dębinski, viri magnanimitate & prudentia illustris vxorem Deo deuotam, proximis piam, fæliciter superuiuentem.

ROLA.

DELINEATIO.

EST rosa coloris albi circumdata tribus cultris aratrum in scindenda terra præcedentibus, campus est sanguineus. Super coronam pennæ quinque Strutij.

ORIGO.

IN Regno Poloniæ acquisita fuerunt, adhuc Monarchiam Paganis Ducibus moderantibus, *ita Dlugoss.* Genus Polonicum in qua viri simplices & mediocritate contenti, erant ante Annum 1050. sicut in Linea Familiæ patebit. Occasio verò armorum hæc fuisse perhibetur, strenuus miles & Aulicus Ducis seu Monarchæ Poloniæ de armis Poray seu Rosæ, quæ à Rosinis Romanis ortum trahit reliquerat filiam, post decessum parentis miles quidam de armis Kroie seu cultrorum aratri optimè Duci ob institutum Castrense notus, in coniugium virginem relictam à Duce sub cuius patrocinio & tutela fuerat postulauit, concessit eximio militi virginem Dux, & in Aulicum suum recepit, sed in memoriam perpetuam optimi quondam militis sui, coniunxit arma Rosarum cum Kroie, & ex nomine Parentis dictæ virginis appellauit arma nouiter inuenta Rola. Ponebat *Paprocius* in primo Opere à Rege Casimiro data fuisse, sed in secundo Opere correxit seipsum & à Duce Poloniæ Pagano collata asseruit. Quod ipse Cathalogus Episcoporum Posnaniensium demonstrat, si annis computatis etiam Monarchiæ Polonæ Principes computabuntur. Alij originem ponunt quod Dalmatas vicerit & pacem Regno attulerit, ideò gladij in vomeres conuersi, & odorifero bono per rosam significato adiuncti. Ioannes Musonius Acad. Cracou: in Calendario Archiep. Gnesneñ. adscripto.

VERI

VERI CVSTODES REGNI.

ADmiratus ſum aliquando in ſymbolis Petra Santa Societ. Ieſu, Roſam inter cepas ex vna, & allium ex altera parte poſitam. Dicebam cuſtodia eſt Roſa ſed inuida, inficere roſam deſiderant, ſed roſa vicit, atq; ſuo amænisſimo odore nedùm cepas & allium repleuit, verùm ipſa roſa fragrantior euaſit. Mehercule erant cuſtodes Regni, aliqui grati Patriæ, vt cepe & allium, olebant Patriæ, odorem ſibi ferebant, alij verò inter inuidorum afflatus malignos, ſpirabant odorem Patriæ amænum domui ſuæ ſalutarem. Vnde illis adſcribendum fuerat, *Ante fugam fugit, iſtis verò turpibus exitium, nobilibus vita.* In hunc modum Roſitas cuſtodes Regni fuiſſe video, dum roſam illorum aratri cultris ſeptam eſſe conſidero, nec multis id probare neceſſe eſt. Prouerbium eſt, *Roſas loqui.* Trahitur ad demonſtrandum quando aliquid gratisſimum iucundisſimumque narratur, ſed habete vellim alterum quoque ſenſum. Non eſt opus longo altoque ſermone Roſitas extollere, atque quàm proficui erant & ſunt verbis declarare, ipſa enim roſa poſita in armis pro illis loquitur. Tot tantaque eorum merita in Patriam, Regnum, & Regem fuerunt, vt anni ſeptingenti & vltra, laudes eorum & præmia enarrare ſæculis non deſinerent. Dobrogoſtum Roſa apud Caſimirum Regem Ducem exercitus curiæ Anno 1058. cuius filius erat Epiſcopus Poſnanienſis conſidero, inde colligo ante floruiſſe iam Roſitas, ſi ad hanc dignitatem Dobrogoſtus vocatus, conſtitutus manebat. Erant veri cuſtodes Roſæ Polonæ Regni inquam Roſitæ, nam omnium ille inimicus communis eſt qui hoſtis ſuorum eſt, & qui fatales motus vi frangere & rumpere putat errat & fallitur, arte & prudentia componendi ſunt, & hoc ſeruarunt Roſitæ, quibus erat ſemper pax cum hominibus, cum vitijs bellum. Agite fortiter Roſitæ, non ex veſtris cultris terræ ducite omen aduerſum. Non veniat in mentem Scipio maior, qui ſepulchro ſuo inſcribere iuſsit: *Ingrata Patria ne oſſa quidem mea habes.* Nec Scipio Aſiaticus, qui licet Antiochum deuicerit & Aſiam populo Rom: adiunxerit, peculatus tamen quaſi reus in carcerem truſus fuit. Nec Scipio Naſica, qui licet toga tantum laudis, quantum vterque Africanus armis meruit, tamen propter iniquisſimam virtutum ſuarum apud ciues æſtimationem exilium ſine deſiderio Patriæ paſſus fuit. Nil horum inquam vacillet veſtram proſperam mentem, nam roſæ veſtræ odorem æuiternum familiæ ſpirabunt, & cultri aratorij vtilitatem Patriæ & Reipub. promouebunt, in veſtrum honorem & perpetuum gloriæ decus, nam moribus ſimplices & mediocritate contenti (quales vos Dlugoſſus fuiſſe obſeruauerat) Deo & hominibus placuerunt.

BONVM MALO CIRCVMSEPTVM.

DVM video roſam cultris circumdatam, optimè dicere poſſum, *Bonum malo circumdatum.* Sunt arma Roſa bona per ſe & nobilisſima, ſunt Kroie ſeu cultri Terræ arma ab antiquo præſtantisſima, ſed cum

Rosa à cultris circumdatur, iam videtur bonum malo circumseptum esse. Sed hæc sunt ex primo aspectu & apprehensione prima animi, non verò ex solido intellectu, vnde vitis rosis in medio acuti ferri, non erit nisi bonum sperandum. Rosam primitus spinis caruisse S. Basilius tradit, sed postea vbi maledicta terra à Domino fuit vt spinas & tribulos germinaret rosæ quoque aculei excreuerunt, vt verum modo sit de Rosa dicere. *Bonum malo circumseptum.* Hinc Ambrosius in Hexameron Rosam spina sepit, vt humanæ vitæ speculum ostentaret, quæ quod esse potuit suauitatis, finitimis curarum stimulis sæpe compunctum amarescere videatur, vallata enim est elegantia vitæ nostræ, & quibusdam solicitudinibus obsepta, vt tristitia semper adiuncta sit hilaritati. Arma igitur hæc cum intueor rosas & cultros, dicere possum bonum malo circumseptum. Non malo quod est nomen, sed malo quod est verbum, hoc est plus delector circumseptam esse rosam cultris ab aratro, quàm non circumseptam. Hoc enim ostenditur coniunctio duarum antiquarum & nobilissimarum familiarum Rosarum & Rolarum. Hoc declarantur diuersa præmia in Patriam & Principem, diuersorum parentum. Hoc exponitur singularis affectus Principis in suos milites & aulicos. Hoc denique quod summum est, iocunda benedictio ab alto huic domui declarata, memoranda proponitur, qua nec periodus familiæ, nec terminus Rolarum accelerare potuit ad metæ horribilis punctum.

Discite quorum animus mensq; atria suspicit alta,
Virtus ad excelsos est via prima locos.

LINEA FAMILIÆ ROLA seu AGRICOLARVM.

D*Obrogostus qui sub Casimiro primo Dux exercituum Regni fuit. Cuius filius Stephanus Episcop. Posnaniensis fuit post decessum Piani Itali, quem Eugenius III. post mortem Boguphali prouiderat. Sedit Stephanus annis quinque, confirmatus à Ianusio Archiepiscopo Gnesnensi Anno* 1151. *vt* Dlugossus *habet. Successit Raduanus armorum Srzeniawá, vt habet* Dlugossus, *Bernardus, qui ex Canonico Posnaniensi creatus fuit Episcopus Posnaniensis consecratus à Ianusio Archiep. Gnesnen. Anno* 1162. *vt* Dlugoss. *refert, vixit Ecclesiam regens annis tredecim, successit illi Suentoslaus de Armis Accipiter, Dlugossus tacuit nobilitatem & arma Bernardi, tàm in promotione, quàm in termino vitæ, sed* Paprocius *ex Cathalogo Episcoporum Posnaniensium sub armis Rola ipsum posuit, virum fuisse humilem, exemplarem, curæ pastoralis diligentem plurimi scriptis asseruerunt.*

Rola, *quo etiam nomine Episcopi prænominati vocabantur, Benedictum Rola, Comitem antiquum priuilegium refert Anno* 1230. *Nicolaum Rola Succamerar. Innoulodclauiensem Priluscij Statutum lib.* 2. *cap.* 2. *in priuilegiis Regni habet Anno* 1451. *Extat familia Rolarum in Calisiensi Palatinatu.*

Tarnowſcij, *à Tarnow in Cuiauia ad lacum Goplo dictum, veniunt ex Rolarum familia recta linea. Antiqua & meritis clara proſapia, quam ipſi tituli & honores ſatis illuſtrem commendant. Sebaſtianus Tarnowſki Caſtell. Stradien. qui Coronationis pacta Sigiſmundi III. Sereniſſ. Regis ſubſcripſit, & cum Rothmag. ageret ad Vle arcem illam munitiſſimam Moſchis eripuit & poſſedit.* Bielſc. de illo ſub anno 1568. *N. Caſtell. Breſten. Cuiauien. eximios patriæ tres Ciues reliquit Stanislaum Caſtell. Inouloclauien. poſt ſplendidos in patria progreſſus contracto matrimonio cū Bielawſka de Bielawy, reliquit duos filios & vnicam filiam Hieronymum & Petrum. Hieronymus Pocillator Lencicień. qui ex Sophia Szamowſka progenita ex Sierakowſka Palat. Lencicień. filia, ſuſcepit Ioannem Archidiac. Cracouień. Martinum Pocillatorem Lencicień. & Paulum Virum literis, moribus & virtute ornatum, Petrus verò erat Caſtell. Goſtineń. reliquit prolem. Soror illorum Palatini Podoliæ Kraſicki erat conſors. II. Petrum Caſtell. Sochacouień. Hic ex Vrówiecka reliquit Ioannem Succamer. Sochacouień. virum ingenio, prudentia dexterū, & in negotijs Reipub. conſumatum. Habuit & filias duas, vnam Palatini Marieburgeń. conſortem, alteram Capitanei Goſtineń. Garuaſki coniugem. III. Illorum frater erat Vexillifer Lencicień. quem ipſe titulus clarum in militari progreſſu quondam fuiſſe apertè demonſtrat. Non enim militares tituli niſi aptis probatiſq; hæroibus conferuntur. Reliquit filium Ioannem Præpoſitum Crac. Sendomir. Vloclauień. Lancicień. Cruſuicień. Canonicum, qui dū in Repub. à Sereniſſ. Rege Stephano, primò in Referand. tum in Vicecancell. Regni, in Epiſcopum Poſnanień. poſt in Cuiauień. vltimo in Archiepiſcipatū Gneſneń. promotus fuit. Tantæ prudentiæ erat vir, vt de illius iudicio & conſilijs merito quidam dixerit.* Neſtora conſilio, à tractandis rebus Vlïſſē ſuperauit. *Paulus Tarnowſki Venator Lencicień. & Petrus electionem Vladislai IV. feliciter nobis regnantis ex Palat. Lencicień. ſubſcripſerunt.*

Wargawſcij, *in Lencicienſi Palatinatu, qui florentis gloriæ palmam ad maioris laudis præmia meritis deducunt. Raphael Adminiſtrator Salinarum Cracouienſium, demum Notarius Theſauri, vltimo Canonicus Cracouienſis.*

Iarochowſcij, *qui propriè ſunt Wargawſcij.*

Witunſcij, *in Lencicienſi Palatinatu. Virtuti dant operam.*

Lubienieccij, *in Cuiauia, magnis erant titulis in Palatinatu ſuo præmiati, & cum reddent docente Heſiodo eadem menſura qua à Domino acceperunt, reuolutionis benignitas ſecundabitur. Erat ex hac Lubienieciorum familia digniſſimus Præſul in Valachia Bacouień. qui licet inter media pericula ſemper vixerit atq; multoties fedifragos Valachos expertus fuerit, nunquam tamen à commiſſis ſibi ouibus ex Valachia. Paſtor bonus diſceſſit, ſed pro eis captiuitatem quoq; Scythicam perpeſſus fuit.*

Sokołowſcij, *In Dobrzynenſi Terra.*

Swentoslawſcij, *in Dobrzynenſi terra, qui etiam in Ruſſia. Chriſtophorus*

Swientostawski subscripsit electionem ex suo Palatinatu Serenissimi Reg. Vladislai IV. Ea quæ bonum Reipub. concernunt faciunt.

Arcißewscij, *in Posnaniensi Palatinatu & in Podlachia. Iacobus Canonic. Cracouiensis de Arcießow. Cui in arce Cracouiensi tale Epitaphium positum.* Morum integritate conspicuus, & vitæ sanctimonia, omnium inopum pius Parens 1533. *Extant alij eximij bellatores & in externis nationibus referentes laudem. Nunquam potest non esse virtuti locus. Hi sicut bello clari esse semper maluerunt, ita quoq; ad virtutem proni extiterunt. Est vnus ex illis nunc Tenutarius Constantinowiæ veteris.*

Lubniccij, *de Lubnice in Lencicienſi Palatinatu. Eorum filia erat consors Dobrogosti fratris germani S. Adalberti Martyris. Quapropter Casimirus primus arma Kroie cum armis Poray coniunxit & Roley vocauit. Matthias de Lubnice, Anno 1614. eximiæ vitæ nobilis vixit.*

Boruccij, *in Cuiauia. N. cognominatus Nosek Vexillifer Brestensis occcisus à vicinis, Martinus Canonicus Varsauiensis 1565.*

Piekarscij, *Stanislaus Subiudex Brestensis in Cuiauia. Andreas ex Lencicienſi Palatinatu electionem Serenissimi Vladislai IV. subscripsit.*

Stanislawscij, *in Cuiauia.*

Ianußewscij, *in Sochacouiensi districtu.*

Komorowscij, *Erant duo germani religiosi in Mogiła, tertius frater miles eximius in M. D. L. Iacobus.*

Bartochowscij, *in Lencicień. Palat. Ioannes Barthochowski S. R. M. Secret. eius frater Patruelis Ioannes iurisprudentia clarus, eius filij Ioannes Capitan. Babimosteń. alter in Ord. Prædicat. Albertus Franciscus Theologus insignis.*

Rusienscij, *in Sieradiensi Palatinatu, ex quibus in Podoliam Valentinus transijt alter in Moschouiam Rothmag. occisus ibidem.*

Gostowscij, *in Wysogrodensi districtu, Stanislaus & Ioannes eximij milites ad Pscouiam, & diuersis expeditionibus.*

Bialaczewscij, *in Lencicienſi Palatinatu.*

Kozielscij, *ibidem. Matthias Rothmagister strenuus in Podolia & cum Valachis ac Tartaris.* Bielsc. meminit illius, fol. 645.

Krezelowscij, *in Lencicienſi terra, & in Podolia. Stanislaus ex Leßczynska natus militarem exercendo in Podolia, ibidem sibi domicilia constituit contracto matrimonio cum Gaiowska. Ex qua reliquit filios tres, Paulus primus filius, dum in multis expeditionibus bellicis strenuū detulisset animum, à Iazłowieccio Exercituum Duce tanto cumulatus affectu fuerat, vt villas Suinnam & Bałamutow pro meritis ab illo acceperit, & ab ipso Sereniss. Rege villa præmiatus fuerit, ex Elisabeth Piskowska suscepit filios, qui sanguine nomen scriptum, Historicis ampliandum reliquerunt. Stephanus occisus in Moldauia cum Stephano Potocki. Thomas cum Korecki. Iacobus Zolkiewski. Filiæ ipsius Catharina primum Gabrielis Koźiatulski armorum Abdank Subiudicis Terræ Podoliæ.*

Podoliæ. Secundo Martini Volynski Tribuni Podoliæ eximij militis consors. Agnes altera filia Adami Stanisławski coniunx. Alter filius Stanislai erat Præfect. Stabuli Reginæ Annæ. Tertius verò post militares actus ex Gawronska reliquit filium Albertum militem strenuum qui cum Stąska matrimonium tenet. Paulus & Steph. fratres ipsius. Filia verò ipsius Pomorscij est consors.

Rozyccij, *in Palat. Lencicień. de Rozyce Troianowe, familiam suam naturæ & ingenij dotibus exornant. Const. Reg.* 1581. *Ioannem Rozycki ex hac familia nominat Quæstorem publicum Palat. Połoceń. Ex eadem prosapia originem suã deducit Magnif. D. Ioannes à Rozyce Troianowe Rozycki Notar. Castrensis Sendomirień. S.R.M. Secret. qui maiorum suorum merita proprijs virtutibus collustrat: prognatus Auo Andrea qui ante annos circiter octuaginta ex oris Lancicień. in Palat. Cracouień. commigrarat, Parente Alberto Rozycki Teloneorum Regni, per maiorem & minorem Poloniam superintendente: Auia Debinska armorum Rawicz, matre Piecowna armorum Piława; peregrinis in oris literarum profectu, iuuentutem apprimè instructam, in vsum conspicuum patriæ deducit, Iuris patrij peritus ex Palat. Cracou. suscripsit Electionem Sereniss. Vladislai IV. Regis. Ex Comitijs Generalibus* 1641. *cuius mentionem habet Constitut. illius anni, ad sopiendas discordias circa limites Terræ Vielunensis, cum Silesia Commissarius cum alijs designatus, Stanislaus, Andreas, & Stephanus fratres illius germani sapientiæ desiderio stimulati, varias exoticas nationes peragrarunt, in quibus tantum profecerunt, vt essent amicis solatio, omnibus consilio, patriæ auxilio, ex quibus Stephanus in bello Prussico contra Gustauum, in Moscouia, ad Cameneciam nuper expeditus miles pro incolumitate Patriæ. Franciscus Rozycki Canonicus & Officialis Kiiouień. dignissimus. Sunt in eodem Palatinatu Lancicienssi, aliæ Rozyce & alij Rozyccij, de quibus infrà sub armis Roża.*

Kucharscij, *de Kuchary in Palatin. Lencicień. Ex his alij in maiori Polonia ad Posnaniam, alij in Podolia domicilia sua constituerunt.* Forti namque *Viro omnis terra patria est. Et quia latè familia illorum propagata est, altum fuisset arborem familiæ numerosius delineare. Illa igitur quæ modernis protectoribus armorum Rola conuenire possint commemorabo. Albertus Kilianus Kucharski de Kuchary, qui post exercitia nobiliter natum decentia tam in aulis magnatum quam in Castris ex Catharina Garntšowna de Mgurki, suscepit filios Ioannem, qui post militarem occupationem ad confinia Regni, cum Anna Dzikowska matrimonium celebrauit, & suscepit filios milites eximios Seuerinum & Casimirum. Iacobum alterum filium, qui steriliter decessit, & Andream qui ex Heduigi Starczowska Sebastianum, Stanislaum Iesuitam, Franciscum, & filias Catharinam & Annam. Est Andreas occisus à Wolscijs de Sulmierzyce. Albertus Kucharski cognomento Krzczan de Kuchary, frater Patruelis Kiliani, vbi deduxit ætatem conuersatione & occupatione nobili in pacatam vitam, suscepit matrimonium cum Gaiowska, ex qua suscepit*

Valentinum, Stanisl. Ioann. & Matthiam, sed quia militarem nobili conuenientem maximè considerabant, quo nauarant intento vt operosius, Ioannes obligauit fratri Valentino bona in Kuchary, Kuliny dicta in Summa marcarũ 380. Matthias verò sortem suam eidem fratri vendidit & steriliter decessit. Valentinus hæres in Kuchary contracto matrimonio cum Przadowska suscepit Petrum & Paulum filios, sed peste ad Gnesnam sublati sunt. Hic post modum Valentinus sortes in Kuchary, Stanislao fratri vendidit & alias donauit 1581. Ioann. Valentini germanus frater post nobiles actus in aulis magnatum in maiori Polonia ad Posnaniam contraxit matrimonium cum Sokolnicka de Sokolniki ad Gnesnam suscepit matrimonium & cum illa bona Lubowice, ex qua suscepit Ioann. Stanisl. & Christophorum atq; filias Barbaram Boghustawski, Dorotheam Radżicki, Heduigim Chłopowski, consortes & Annam. Ioannes Ioannis filius Ducissæ in Ostrog à puero redditus vsq; ad prouectam ætatem in Ostrog & Zbaraz præcipuè Illustrissimi Ducis Præfecti stabuli Regni reddidit cum profectu obsequia. Bona hæreditaria in Vinnicensi districtu, oppidum Sutyszka cum villis Zamoiscio concessit, & hic primus in Podolia consedit. Tenuit matrimonium cum Anna Grothowna, ex qua suscepit filios Stanislaum militem contra Abasium cum Nicolao Potocki Generali Podoliæ, qui contraxit matrimonium cum Cieszkowska Eua Nicolai filia, ex qua suscepit filios Nicolaum & Martinum, Marianum & Alexand. Franciscum, & filias Barbarã Matthiæ Gorka consortem, Annam & Alexandram. Stanislaus alter Ioannis filius à puero ad militarem exercitatus in hunc profecit terminum, vt optimi militis nomen ex diuersis expeditionibus obtinuerit. Pugnauit ad Bussam cum Balabano, ad Orinin & Cecoram cum Odziuolscio, in Prussia cum Stephano Potocki, ad Chotinum locum Rothmagistri tenens cum Wroblowscio. Quam decorum & posteris merita parentum intueri, ita nil turpius quam esse grandem natu senem, & nullum habere argumentum, quo probaret se diu vixisse, quam ætatem. Tenet matrimonium cum Elisabeth Gorczanka Capitanei peditum arcis Camenecensis in Podolia perpetui filia, ex qua suscepit optimè spei & indolis filios Stephanum, Ioannem, Michaelem, & filias Annam, Christinam, Catharinam. Hic secundus est qui in Podolia elegit domicilia. Christophorus tertius horum frater decessit in bello. Extant alij ex altero ramo Kucharscij hæredes in Kuchary, Adamus ex Gaiowska natus, & Stanislao parentibus vnâ cum fratribus, Matthia qui ex Zabokrzycka suscepit Marcianum & Felicem. Adami verò filij ex Elisabeth Rzadkowska Mattheus, Nicolaus, Paulus, Stanislaus. Simon Kucharski Andreæ filius ex Wargaska natus, hic prænominatus Simon ex Zielenowska suscepit Ioann. qui ex Dorowska suscepit Adamum. Sunt alij à Gabriele, Raphaele, & Troiano descendentes filij hæreditatis suæ bona in Kuchary adornant & moribus cohonestant familiam.

Gogolinscij, *Qui dum fortunatæ domus stabiliunt virtute fundamenta, ornarunt familiam gentemq; Rolitarum speciosis meritis in Aulis Magnatum atq; in Castris Militaribus. Aliqui verò cum literarum Palladi plurimum detulerunt, in Ecclesiasticis dignitatibus, collegerunt cum pietate fructum, honorum & conscientiæ. Franciscus Gogolinski Custos Luceorień. atq; à Capitulo prænominato in Parlamento Iudicij Generalis Regni Iudex electus & deputatus, iustitia & veritate odore fragantem rosam, reddidit gratiorem.*

Golscij,

Golscij, *Maxima meritis Familia præcipuè in Podolia. Stanislaus Golski ex Cuiauiensi Palatinatu in Podoliam miles eximius descendit, qui dum rem Rothmagistri strenuè peregisset, custos limitum Regni denunciatus fuit, & cum legationem ad Turcarum Imperatorem non minus dexterè, quàm prudenter perfecisset, honoratus Castellania Haliciensi, demum Palatinatu Podoliæ. & cum arduis belli negotiis nedum præesse, sed hostes lacessere non desisteret, Præfectura Barensi & Palatinatu Russiæ insignitus fuerat. Creuerat hic cum fama illustri & in possessiones altas, illius erat Buczac, Podhaice, Czartkow, &c. Fundauit Ordinem Prædicatorum ad Ecclesiam ex lapide erectam vnâ cum sua consorte Potocka Andreæ Castell. Camenecen. filia in Czartkow. Germanus illius frater Castell. Haliciensis, factus est successor bonorum, qui consorti suæ Zamiechowska successionem inscripsit: sed hæc omnia breui volubilis fortuna, mollioribus digitis tractanda diuersis concessit personis, & familiæ Potociorum detulit.*

Krzeciescij *in Palatinatu Lancicień. notant familiam suam de Pusniki, antiquorum nulla facta mentione Martinus Krzećieski peragratis multis regionibus extraneis spiritualem vitam elegerat, factus Parochus post suum patruum in Grodzisko & Swince Diæcesis Gnesneń. in Archidiaconatu Vnieiouien. multa mala, vincula & carceres in recuperandis bonis Ecclesiæ Grodziscen. sibi commissæ à detentoribus iniquis illorum passus. Ioannes eius frater germanus parens multorum filiorum pro Patria pugnantium. Alter Franciscus qui vnicam suam filiam Sophiam, cum hæreditate in matrimonium dedit Matthiæ Iasinski dicto alias Sokolski, propter bona quædam in villa dicta Sokola gorá, quæ est hæreditaria DD. Wezykorum in Parzyncow, ex qua ille suscepit filium natu maiorem in Ordine Prædicat. Fratrem Camillum D. Theologum, multorum sui & aliorum Ord. ac etiam sæcularium in Philosophia & Theologia discipulorum præceptorem, aliquot opusculorum in vtilitatem sui Ordinis prælo in lucem editorum authorem. Alterum Matthiam, qui cum Sereniss. Sigismund. III. Rex obsidebat arcem Smolensciam pugnando occubuit. Iacobus Krzecieski in iure Muncipiali consultor, & causidicus in Castro Lanciciensi omnium laude dignissimus. Martinus Krzecieski Instigator Regni, cum aliis virtutibus tum etiam eloquentiæ gloria peritiaq; iuris Patrij, & animi sinceritate clarus, magno sui apud posteros desiderio mortuus Cracou: Anno suæ ætatis 38. in Ecclesia FF. Prædicat: in Capella SS. Rosarij B. Virginis subtus Capellam S. Hyacinthi sepultus requiescit, cuius frater germanus Canonicus Gnesneń.*

Rzeszewscij, *in Lenciciensi Palatinatu.*

Gumowscij, *in Lenciciensi Palat. Ad Pscouiam eximius miles Gumowski, Ioannes sub signis Bielawscij.*

Glubiccij, *in Lenciciensi Palatinatu.*

Ossowscij *in Lenciciensi Palat.*

Sciciescij *in Cuiauia.*

Stęsyccij *in Lencicień. Palat.*

Rogascij

Rogaſcij *in Lencicienſi Palatinatu.*
Skotniccij *in Lencicienſi Palat. Florianus & Andreas eximij milites.*
Minſcij *in Belzenſi Palat.* Oſuanij *in Podlachia.*
Wyſczelſcij *in Cuiauia, Petrus Canonicus Vladislauienſis, cui germanus frater Mathias Vladislauienſis & Plocenſis Canonicus poſuit ibidem Epitaphiũ Anno* 1576.
Kobylniccij *in Cuiauia.* Sadkowſcij *in Rauenſi Palat.*
Kochanſcij *in Podlachia.* Kłoſowſcij *in Podlachia.*
Gadomſcij *in Rauenſi Palatinatu.*
Danielouicij *in M. D. Litu. cui primum talia arma in Comitiis Chrodlenſibus conceſſa fuerunt,*

R O W N I A.

DELINEATIO.

SVNT tres gladij ſeu enſes veteribus militibus qui erant in vſu nudi, integri, concurrentes ſpiculis ad vnum punctum, quibus ſuppoſita eſt luna, duæ ſtellæ gladium medium ex vtraque parte ad manubrium illuſtrant, campus eſt rubeus, ſuper coronam cauda pauonis.

O R I G O.

DIuerſa de Origine armorum referuntur, alij ex Germania, alij ex Hungaria Originem aſſerunt, ſed ob antiquitatem quam ipſi gladij repræſentant, quomodo in Regnum illata fuerunt non referunt, Dlugoſſus de armis dicendo nobilitatis Polonæ meminit ex his armis, Staniſlaũ de Paſochow virum militia præclarum, ſed in quo Palatinatu non refert. Et quia Kownia & Rownia conueniunt plurimum ibidem ſub armis Kownia familiam Rownia adnotauimus. Quia etiam pinguntur multipliciter arma Rownia, *vt Paprocius in* 2. *Opere fol.* 528. *aduotauit.*

BONVM PACIS.

TAntum eſt bonum pacis, vt ſanè dixerit Poëta: *Nulla ſalus bello pacem te poſcimus omnes.* Vnde Martianus Imperat. dicere ſolebat: *Dum in pace licet viuere, non decet Principem arma ſumere.* Et Cicero in 1. Offic.

Offic. *Bella eam ob causam suscipiuntur, vt sine iniuria in pace viuatur.* Arma præsentia bonum pacis præsagiunt, nam in lunam conuersi gladij & absconditi, atque stellæ ligantes capulos, edocent pacem datam esse terræ, & dandam per prouisores solertes armorum Rownia. Inter Symbola Salomonis Neugebaueri à Cardano, video gladios duos lauro & palma complicatos, qui mucronibus decussatim positis coronam deferunt, desuper autem pugio capulo coronatus intra stellas & splendorem detentus. Additum lemma: *Qui ius dedit dabit vti.* Satis iocunda & consideratione digna res, docet Regna à Domino concessa, vt in pace Rectoribus suis proficua maneant. Pax enim tuta cuiuis bello etiam iusto est præferenda, adeò vt ne magnæ quidem alicuius prosperitatis in expectato euentu recusari debeat oblata. Vbi verò pace vti vel non licet vel non debetur, qui ius & potentiam in Regno dedit, dabit vti gladio. Hinc aliqui dum illis pace vti denegatum est in nummis ex vna parte fecerunt cudi capita palis infixa, in alia duos equites & duos pedites dimicantes, & subscripserunt: *Præstat pro Patria pugnare quam simulata pace vti. Thuan. lib. 68. hist.* Non enim pax est semper cuiuis bello anteponenda, inquit Polybius contra Pindarum, præcipuè, cum difficile sit periurum hominem latere & effugere Deum. Gladios armorum dum intueor in cælo absconditos & à terra submotos, pacem vos cunctis exspectatam & amabilem attulisse Patriæ opinor, ac per vestram fortitudinem & prudentiam gladios extractos vaginis suis immisisse contemplor. Adspiret igitur fortuna vestro labori vt quod in maioribus vestris Pasochowo & Pacholouieccio admiramini, hoc in posteritate vestra resplendeat.

LINEA FAMILIÆ ROWNIA.

Plurimos in Tomo primo sub armis Kownia posuimus, apparet enim arma Rownia per additionem creuisse à Kownia. Quapropter ibi patiens lector videat, alij autem de armis Rownia incuria quadam ad arma Paweza & Herburth recurrunt. Amans familiarum lector cæteros adnotabit.

ROZA alias PORAY.

DELINEATIO.

ROSA in perfecto flore coloris albi in campo sanguineo. Super coronam eam et Rosa.

ORIGO.

ROsinus Romanus, qui cum Czecho, à quo Bohemia natiuam retinet denominationem, in partes has vbi nunc Regnum Bohemiæ floret, appulerat. Illi à Rosa Rozembergij ibidem dicti. Ex his Poray germanus frater Sancti Adalberti Pragensis ante Episcopus post Archiepiscop. Gnesnensis, in Regnum ante duentum fratris sui venerat, & Boleslao Principi reddebat obsequia. Ideò enim Bohemi post discessum ad vrbem Sanctam Episcopi Adalberti Porayum fratrem eius non occiderant occidendo illius fratres quinque; in possesione hæreditaria Lubicz, Soborium scilicet Spicimirum, Sobroslauum, Zemissum & Caslauum, quia iam absens erat & Principi Boleslao regiam offerrebat seruitutem, vnde Poray à nomine viri arma dicta sunt. Ponunt in Regno armorum antiquitatem Anno 996.

ROSA CORONATA.

REgina florum cum rosa esse nuncupetur, non mirandum coronatam dici. Sed alio ex capite coronatam rosam esse voluit in symbolis Salomon à Cardano: *Rosa* (inquit) *sine spinis, coronata rosa dicenda.* Nam si nulla rosa nascitur sine spinis, & vni est sanitas alteri exitium, vt Naturalistæ deducunt, si aliqua rosa erit sine spina coronanda erit; apparet enim maledictionem datam à Domino in terram, sublatam fuisse à tali rosa, aut à multiplici effectu rosam coronatam asignabat. Tum quod Homerus rosaceum commendauit in Hectoris cadauere, quod canes attingere non poterant licet proiectum ab Vlisse, tum ob gratiam in rosis secretam, quam & in sepulchris & in magnatum conspectu habent, de quo *Pier. lib. 55. cap. 8.* Sed oleum & propitiationem præbeant rosæ, sicut quidam in sepulchro adnotauerat, mihi aliundè rosa coronanda venit. Habeo rosam sine spinis, in campo sanguineo natantem candidisimam tamen in armis Poray, quam Vntistitum coronæ imo summorum Archipræsulum in Regno adumbrarunt.

runt. Dicam altius, quam lumina Sanctorum, gloriosæ mitræ Martyrum adumbrarunt, non alio fine, nisi vt oleum & propitiationem generi Polono ferant, impetrent. Talis est Sanctissimus Protector Regni Poloniæ S. Adalbertus, de quo Ianicius.

Qualis Adalbertus fuerit quid Gnesna requiris,
Nonne vides Sancti Busta Beata viri?

Talis Gaudentius Cracouiensis Episcopus, de quo Kantscius

Vera exemplar religionis erat.
Plurima scit doctus Christum pius, vltima merces,
Laus dabitur docto, vita beata pio.

Talis erat Vernerus Episcopus Plocensis, de quo Illustriss. & Reuerendiss. Episcopus Lubienski. Precibus omnium victus Episcopatum acceptauit, vitæ sanctitate, morum grauitate maximè enituit. Talis erat Bodzanta, de quo Kantscius.

Talia Pontifices vestris monimenta Cathedris
Linquite: perpetuum talia nomen habent.

Meritò igitur tanta sanctitate præcelsos viros, qui armis Rosarum Poray in hoc ergastulo viuendo vsi fuerant, Rosam illorum coronatam affirmabo, nam nedum illustri virtute ipsam adornarunt, sed vltima corona in cælis vt eos maneret, profectu virenti in virtute, Domino auxiliante meruerunt.

GRATVS ODOR PATRIÆ.

ODorem gratum, sanitati salubrem, olfactui suauem dulciter manibus ameneque tractare & odorare consuetum habemus. In quem modum Isaac Patriarcha dicebat proximus morti, & in benedictionem filij intentus. *Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus.* Quapropter Iul. Cæs. Capaccio in Impresis Symbolicis lib. 2. depinxit rosam in manu viri moliter prendentis, cui subscribere licebit: *Gratus odor.* In hoc enim flos rosæ ab alijs floribus differt, quod odorem suum nunquam amittat. Alij florum vel pauco tempore odorem ferunt, vel contriti olent, vel sicci facti odorem dare desinunt, vel fastidium seruati generant. Rosa autem licet fuerit trita, sicca, tusa, diu seruata, semper odorem spargit. Hinc plurimi Rosæ subscripserunt: *Decerpta seruat odorem.* Imò ipsius rubo licet sine flore folijs iam relinquitur & quasi contemptus manet, adscribere tamen honoris & ornatus gratiâ illi quidam voluit: *Non semper neglecta planta.* At arma Poray dum intueor, atque plurimas Illustres familias sub illis dum contemplor, sentio nedum video odorem gratissimũ sparsum per manus ipsorum in Patriam, qui nedum Rempub. & Patriam, sed ipsos quoque cælites recrearunt grato odore, scopus propositus illis fuerat publica vtilitas & salus. Non erat necesse illis Ernesti Ducis Lunæburgensis in chartis symbolum exarare, ardentem scilicet facem cum lemmate: *Aliis inseruiendo*

ſeruiendo conſumor. Manibus etenim & pectori inſcriptas literas tenebant, ſe ſuaque omnia conſumere, ne Patriam in ſuo candore, odore, honore pati aliquid contingat, Etſi optima fuit reſponſio Charilai, quærunt: *Quænam eſt optima forma Reipub.* Reſpondit: *In qua plurimi de virtutis laude abſq; ſeditione certant.* Profectò Poraij, hoc non iam in quæſtionem mouent ſed in effectum deducunt, & veraciter obſeruant. Conſidera velim illum Magnum Antiſtitem & Cancellarium Regni Matthiam Pſtrokonſcium, cogita illum diligentiſsimum obſeruatorem militaris profectus atque bellatorem Sarmatarum Nicolaum Michalouium Caſtellanum & Præfectum Cracouienſem, Et niſi oſor virtutum fueris, de tanto parente Patriæ Antiſtite affirmabis, *Superat odore odorem.* De iſto verò facilè aſtrues, non cænæ ſumptu aut voluptatis fruitione, ſed maximè prudentia & labore in exercitu cæteros præcedebat,

LINEA FAMILIÆ ROZA ſeu PORAY.

POray à quo hæc inſignia nobilitatis retinent ſuam denominationem, qui tempore Boleſlai Chabri in Regnum ex Bohemia venerat & prouiſus ab eo in Regno domicilia ſtabiliuit. Erat frater germanus S. Adalberti Archiep. Gneſnenſis, ſed prior in Regnum Poloniæ, dum ſcilicet Epiſcopatum Pragenſem adhuc adminiſtrabat S. Adalbertus venit, Miechouius lib. 2. *Poraius ſeu Porauius Nicolaus, cui Rochatinum à Valachis ablatum poſt cladem Valachorum cum Palatino ſuo Alexandro in inteſtinis Regni per Buczaccios datum fuerat à Ludouico Pol. & Hungariæ Rege Anno* 1431. Bielſc. fol. 339. *Notatur enim fuiſſe de Lubin, familia autem Poraij erat in Bohemia Lubin ſeu Lubicz. Alter Nicolaus Præfectus Haliciæ Porawa in bello Valachico ad villam Kraſne in Anno* 1450. *vnà cum Petro Odrouaz qui in Mogila ad Cracouiam ſepultus eſt, & Michaele Buczacki fortiter occubuit, ſepulti vterq; Leopoli,* Bielſc. fol. 390. *In Palatinatu Syradienſi extabant Poraÿ ſeu Foraÿ, & in præſens familia reperitur. S. Adalbertus ex Epiſcopo Pragenſi, Archiep. Gneſneń. poſt Robertum de armis Ciołek Miecislai Monarchæ auſpiciis, natus in Bohemia nobilis de armis Roſa in Oppido ſuo Lubin ſeu Lubic ex Patre Sławnik, Matre Strzeziſlaua, ſuffectus fuerat in Epiſcopum Pragenſem poſt Dytmarum, Anno 981. in Archiep ſc. Gneſneń. Anno 996. ſedem reſignauit fratri poſt annos tres, vt prædicaret Pruthenis gentilitate obcæcatis, occiſus 999. in Pruſſia, à Boleſlao Chrobry Pol. Rege depoſitus, in Tremeſenſi Monaſterio à Miecislao Parente erecto. Sepultus Gneſnæ, quem Otto Imperator in Patronum electum aſſumpſit & viſitauit, atq; coronam Boleſlao Regi obtulit. Gaudentius frater S. Adalberti, cui ceſſit Archiepiſcopatum Gneſnenſem prædicationis Euangelÿ gratiâ gentibus S. Adalbertus. Rexit Eccleſiam annis ſeptem, vixit ſanctiſſimè. Obÿt 106. de illo* Ianitius.

Ceſſit Adalbertus, frater Gaudentius orbum
Suſcepit, viuo fratre iubente, gregem
Germano ſimilis, ſimilis ſolet eſſe colore,
Ex vno fuerit quæ roſa nata rubo,

Ziroſlaus Epiſcop. Vratiſlauienſis de Terra Cracouienſi, ſucceſſor Petri aſſenſu Vladislaî Hermani à Martino primo Gneſnenſi conſecratus, Anno 1091. *Dlugoſſus affirmat armorum Roſa fuiſſe. Gaudentius ſeu Radoſt Epiſcop. Cracou: ex Archidiaconatu poſt Maurum Balduinum Gallum aſſumptus* 1118. *quem Ægidius Epiſcop. Tuſculanus Cardinalis confirmauit à Calixto ſecundo legatus per Poloniam & Hungariam, vir moribus grauis & maturus, & in viros probitate conſpicuos benignus & gratioſus. Hic decimas Monaſterio Tynecenſi plurimas conceſſit. Rexit Eccleſiam* 25. *annis. Mortuus* 19. *Ian.* 1142. de hoc Kanticius.

Non

Non adeò instructus Gaudentius artibus, haudque
Clarus erat studijs docta Minerua tuis.
Sed vitam coluit puram satis atque pudicam
Et veræ exemplar religionis erat.
Plurima scit doctus, Christum pius, vltima merces,
Laus dabitur docto, vita beata pio.

Vernerus Episcopus Plocensis ex Scholastico, qui cilicio & virga, ieiuniis & piis operibus assiduè incumbebat, à Bolesta Castellano Wisnensi & Administratore à Boleslao Crispo, oris Prussis finitimæ, quod pagum Carscum eripere Ecclesiæ non permittebat, in cubiculo fortè in Biskupice per fratrem germanum Bieniassium occisus fuit. Cromerus lib. 6. Anno 1139. *Sed Bolesta dedit igne meritas pœnas, Bieniassius verò creditur terræ hiatu absorptus fuisse. Erat hoc Anno 1172. de quo latius Episcoporum Plocensium Author. Zyroslaus secundus Episcopus Vroclauiensis post Valcerum armorum Zadora assumptus, auspiciis Boleslai Alti à Petro Gnesnensi Archiepiscopo consecratus, Anno 1170. Obijt 1181. Boguphalus Posnaniensis Episcopus ex Custode Posnaniensi, post Martinum per Capitulares concorditer electus per Iacobum Archiepiscopum Gnesnensem confirmatus, Anno 1147.* Dlugossus. *Vincentius Kádłubek de Karwow ex Præposito Sendomiriensi, Episcopus Cracouień. post Fulconem per Henricum Archiepisc. consecratus, scripsit Chronicam Pol. Salomeam sororem Leschonis Haliciam reduxit filio Hungariæ Regis Andreæ Colomano Anno 1208. Habuit fratrem germanum Boguphalum, qui reliquit filios Boguslaum & Sulislaum. Pater illi Boguphalus, Mater Bogna, donauit in vita bona hæreditaria Monasterio Andreiouiensi Ord. Cisterciensium Czernikow & Soycow, in præsentia Henrici Archiepiscop. Gnesnensis, Gedeonis Plocen. Ogieri Krusuicien. Episcoporum & Principis Pomeraniæ. Monasterio verò Pokrzywnicensi villas Niekiśiałkę & Kárwow filiis ex fratre sub excommunicatione interminando ne audeant repetere. Accepta benedictione & licentia ab Innocentio Papa, resignauit Episcopatum, & factus Religiosus in Monasterio Andreiouiensi, Obijt post annos quinque cum opinione sanctitatis, & in medio Choro à Fratribus sepultus 1223. de illo* Kanticius,

Munere perfunctus bisennis Præsulis annis
Fit Monachus, charum deseruitque gregem.
Officium graue Pastoris ratus: Arrigat aures
Qui capit intrepida tanta pericla manu.
Conscripsit Regum vitas & gesta suorum,
Hinc Patria æternum nomen ab orbe ferret,

Boguphalus Posnaniensis Episcop. ex Cantore Posnaniensi & Canonico Cracouiensi post Paulum primum à Fulcone Archiep. Gnesneń. consecratus 1243. Rexit Ecclesiam annis decem, successor eius Petrus Prawdzitarum Familiæ. Hæc Dlugossus vt suprà. *Boguphalus tertius Posnaniensis Episc. notabat familiam suam de Czernielin. Hunc alij armorum Kosy ponunt, sed* Dlugoss. & Papr. *in secundo Opere armorum Rosæ ponit sub A. 1254. Bodzanta Iankouius de Iankow Episc. Cracouiensis, assumptus Anno 1348. sedit annis 18. Mortuus 1366. De hoc Kantscius in Vitis Archiepisc. & Episc. Cracouień.*

Auxit ouile sacris aris & legibus eius
Defendit, prædam nobilitatis opes.
Talia Pontifices vestris monimenta Cathedris
Linquite: perpetuum talia nomen habent.

Michálowscij *de Michálow, eximij Patriæ defensores & Regum obseruantissimi. Nicolaus Palatinus Sendomirień. demum Castellanus Cracouiensis & Præfectus, summum in Patriam amorem dum Supremus Dux Exercituum Regni fuisset declarauit. De illo refert* Cromerus lib. 12. Bielscius fol. 347.

Illi Simon Starouolscius inter Bellatores 34. in Ordine tale Epitaphium apposuit:

Æterno luminum Patri,

Sepultus hic strenuus Sarmatarum bellator, Nicolaus Michalouius Gente Roseus, Castell. & Præfectus Cracou: qui Moschouiticis, Tartaricis, Bulgaricisque bellis exercitatus, Generali totius Poloniæ expeditioni contra Theutones, Prussienses præfuit sub Vladislao Iagellone Rege, cuius disciplinæ diligentissimus obseruator, multis fortibus factis, constantis atque impigri Ducis famam est consecutus.

Korozwenscij, *seu de Korozwęki plurimi & dignissimi Senatores fuerunt. Creslaus in Anno* 1174. *de quo* Cromerus lib. 3. *Dobieslaus Castell. Crac. Anno* 1380. *Creslaus de Korozwęki Castell. Sendomirień. à Iagello Præfectus Luceoriæ*, Cromer. lib. 15. *Habet acta illius breuiter compilata Starouolscius in Bellatoribus. Alter Creslaus Castell. Visliciæ. Item Creslaus Episcopus Vladislauień. successor Petri Mośzynski armorum Lodzia ex Cancellario Regni, cui successit Vincentius armorum Nowina*, Cromer. lib. 13. *Andreas Rosa de Kuczewo alias de Kurozwęki Archiepiscop. Gnesneń. auspiciis Sigism. primi* 1503. *De hoc Ianicius.*

Vna tot æstates vixit rosa florida semper
Et vernans nullo tempore digna mori.
Cana quidem sed grata tamen fuit omnibus illis,
Qui choreas ludos deliciasque colunt.

Zawissius de Kurozwęki Episcop. Cracouień. filius Dobieslai Castell. Cracouień. Erat Vicesgerens Regni Pol. à Ludouico Rege Pol. & Hungariæ institutus. Fundauit Cracouiæ Mensionarios decem, qui Officium B. V. M. decantarent. Bielscius. folio 254. *Dobieslaum de Korozwęki Palat. Lublineń. diuersa priuilegia referunt* 1475. *Stanislaum de Kurozwęki Canonicū Crac. postmodum Vicecancellarium Regni multa priuilegia referunt* 1475. *Nicolaum de Kurozwęki, quæ bona nunc in domo Zadororum Castell. Lublineń. alterum verò Castell. Rosperscień. literæ plurimæ in Anno* 1505. *referunt.*

Grusczenscij, *Ioannes Gruscinius de Ianowice, vt Damaleuicius Episcop. Vladislauień. Author, at Cathalogus vt* Paproc. *in* 2. *Opere dicit, notabat familiam de Gorniewice & Grussyce. Filius Vexilliferi Syradień. ex Margaretha Naramowska progenitus, ex Custode Cracouień. & Canonico Gnesnensi Episc. Vladislauiensis, qui omnes cogitationes suas in emolumentum & ornatum Patriæ & boni communis conuerterat, sed post* 12. *annos vbi mors Thomæ Strzepinski Episc. Crac. sedem sine pastore habuit, in ambitionis flammam accensus, & electum à Capitulo Lutecum de Brzezie, & datum à Sede Apostolica Iacobum Sienienski mouit, & quadriennio miserè afflixit Cracouień. sedem. Nec ambitio obtenta sede Cracouiensi cessauit, sed vbi mortuus Ioannes de Sprowá Archiepiscop. Gnesnensis, fauente Casimiro, Primas, primusq; Princeps*

ceps institutus est, & sicut vixit ita mortuus est. Sed non fuit tamen in toto damnandus, nam plurima quoq; pietatis opera & promotionis Ecclesiarum præstitit bona. Louiciæ Fratribus Minoribus erexit Conuentum, In Rzegow Ecclesiam ædificauit, fundauit, prouenta Ecclesiæ Sendomiriensis B. V. Mariæ auxit, & alia bona impleuit. Hominis igitur iudicium Dei misericordia superet, nam nemo sine peccato est, imò omnis homo mendax, solus autem Deus verax, nec deerit diuinum, vbi deest humanum auxilium. Nicolaus Kosmider seu Koswider Grußczenski, frater germanus Archiepiscopi Calissiæ Patribus Bernardinis hoc beneficium præstitit, quod tabernam Ecclesiæ illorum propinquam comparauerit & Conuentui donauerit. Bartholomeus tertius frater Castellanus Calissiensis, Bielsc. de illis fol. 458.

Kozminscij, *viri militari & trophæis Castrensibus ornati. De Bartholomæo* Cromer. *habet* lib. 14. & 15. & Bielsc. fol. 254. *qui notam in familiam induxit.*

Choteccij, *qui Kozminscij quoq;, vt notat Bielscius loco adducto.*

Krzepiccij *de Boryßowice, Andreas ex Archiepiscop. Theomunensi Archiepisc. Leopolień. demum Gnesnensis, vir literarum amantissimus & hilaris. Obijt* 1510. *Si iste est Andreas de quo Ianicius dicebat, vide superius. Krzepiccius vnus habuit Andreæ Rytwianski ex Tęczynska progeniti filiam natam ex Elisabeth Szydłowiecka, cum ipsa filiam procreauit Zgorkonum matrem.* Papr. in secundo Opere fol. 92.

Iaktorowscij, *ex Krzepiccijs procedunt. Clarescunt namq; lumina familiis donec à sole verò non retrocesserint.*

Izbienscij, *seu Rusieccij in Maiori Pol. Benedictus Izbienski Episcopus Posnaniensis* 1545. *vir exemplaris & fidei propugnator, vt potè qui hæresim ortam in Posnaniensi tractu opera Pauli Dominicani eradicauit. Sic faciunt Pastores quibus virtus & probitas ad talem dignitatem via est,* 1553. *moritur. Erat prius Cameneceń. Episcop. post Ioannem Droboiowski, qui in Chelmensem promotus.* Paprocius in 2. Opere fol. 85. *Germanus frater illius erat Petrus Canonicus Vladislauień. Secr. R. M. vt Epitaph. Cracouiæ in Ecclesia SS. Trinitatis demonstrat* 1518. *Martinus Izbinski seu Rusiecki filius ex fratre Episcopi Scholasticus Cracouień. Gnesneń. Posnanień. Canonicus, hic in Izdebno Patriæ solo è lapide construxit Ecclesiam, & in Strzałkow Episcopatum Posnanień. oblatum conditione vt decem millia Regi numeraret, recusauit dicens:* Anathema pecuniam danti & accipienti, sed si me dignum tanto gradu Rex existimat, conferat gratis.

Buzenscij, *ex Poraij stirpe descendentes à Buzenin Oppido à Poraio primitus fundato, vt in vita Pstrokonscij Lubienski Abbas tunc Tyniecensis deduxit, in Palat. Syrad. Spytko de Buzenin, Dapifer Syrad. Oppido Buzenin magno libertatem ab exactionibus regalibus obtinuit ad quinquennium Anno* 1378. *Filius verò suus Spytko à Vladislao Iagello Anno* 1419. *eidem Oppido forum annuale*

annuale in Festo S. Catharinæ Virg. diebus quatuor, forum septimanale feriis quintis impetrauit. Eius filij vt patet ex reformatione cum Elisabeth de Brolno Petrus Zawissa qui occisus clade Bucouiana relicto filio ex Borowinska. Ioannes ex Borzykowska armorum Abdank reliquit filios tres & filiam, primò Andreæ Dunin consortem cum quo habuit Sebastianum, & filiam Margaretham Romissewski coniugem, secundò erat Thobasij consors, qui nunc Zaluscij vocantur. Ex altera verò coniuge Catharina de Dziatkowice suscepit Hieronymum Zupparium Cracouień. & Secr. R. M. Epitaphium eius in Zadzim ex marmore & in tabula ex Orichalco refert 1538. cuius postmodum filius erat Thesaurarius Regni & Præfectus Brzezineń. Dobcyceń. Krzecowscensis, reliquit ex Regina de Witowice Czerna armorum Nowiná, cum in dote acceperat Zabno duos filios, sed recessit post á fide Catholica. Filij Ioannis ex Borzykowska tres, Spytek Canonic. Crac. & Gnesnen. Albertus ex Rososka non suscepit prolem. Ioannes qui ex Catharina Łaska armorum Korab reliquit Nicolaum, Spitkonem, Ioannem, Adalbertum, Sebastianum, Petrum Iudicem Terræ Syradień. ex Heduigi Konopnicka Andreæ Capit. Vieluneń. filia armorum Iástrzęb reliquit duos filios quatuor filias, vixit annis 67. menses 5. Filij verò Hieronymi erant, Paulus Dobcicen. Præfectus, Petrus qui cum Constantia de Mirow Sigismundi Myszkowski, Capit. Osuiecimen. Zatoren. filia, Præfectus Dobcicen. post decessum fratris reliquit filias. Petrus de Buzenin Iudex Syradiensis, Hieronymi Thesaurarij frater reliquit duos filios. Ioannem Capit. Ostrzesouien. Aulicus Henrici & Stephani Regum, aliquot legationes peregré honestissimé peregit, bella ad Gedanum, Poloscum, Wielkolucum, Pleschouiam perfecit, Obijt in flore ipso Dinenburgi, Vilnæ sepultus in Ecclesia S. Ioannis. Hieronymus alter filius Castell. Syrad. doctrina, pietate, Catholicæ religionis professione commendatus, quatuor reliquit filios, ex quibus Spytko erat Castell. Konarien: Syradien. qui ex Anna Rudnicka filia Ioannis Rudnicki Castell. Syradien. armorum Lis suscepit prolem, ex quibus Ioannes Buzynski Decanus Lencicien. & Canonicus Louiciensis.

Pstrokonscij, qui propriè sunt Buzenscij seu Buzinscij, nam Ioannes de Buzenin primus, quod in diuisione paternæ hæreditatis villa trium fluuiorum Vartæ Grabicæ & Vidauiæ concursu nobilis Pstrokonie ei cessissent Pstrokonius appellatus fuit. qui in bello quod Casimirus Iagello coniunctis cum Wladislao filio Bohemiæ Rege ad Vratislauiam copiis contra Matthiam Regem Hungariæ occisus fuit, reliquit filios duos. Zbigneum qui vt diximus Canon. Gnesnensis fuit, & Matthiam, qui post merita stipendia fortis & hæroica animi cum Margaretha Tarnouia matrimonium contraxit, ex qua reliquit filios Zbigneum, Ioannem, Iacobum, ex quibus Ioannes Castell. Konariensis, in Cuiauia singulari prudentiæ & integritatis laude floruit. Iacobus verò iuris Patricij intelligentissimus, proceribus consilio sano & Reipub. plurimum profuit. Zbigneus animi & corporis dotibus insignis, militiæ in Patria, & apud exteras nationes deditus gloriam sibi parauit, ex Barbara de Gaiewniki Ioannis Lubrzanscij Episcop. Posnanień. nepte duos filios excitauit, Matthiam & Ioannem iste Castell. Vielunensis mortuus. Matthias verò qui semestris suffocatus fuerat, & per votum ad vitam restitutus, atque iterum in aquis suffocatus miraculose conseruatus fuerat. sicut in vita

illius

illius Reuerendiss. D. Stanislaus Lubienski refert, Hic Præpositus Iuniuładislauień. à Sereniss. Sigism. August. renunciatus recusauit, in exteris postmodum in diuersis nationibus virtute & scientia illustratus, ita profecit, vt duo Archiep. cum Episcop. de illo certarent, sed Archiepiscopo Karnkouio cessit, post virtutis experimenta Præpositus Louicień post Canonicus Gnesnensis instituitur. Post decessum Sereniss. Stephani Regis legatus à Karnkouio ad factiosas Procerum Conuentiones, Sigism. electo Regi missus obuiam à Karnkouio, Bernardi Macieiouij Luceorień. Episcop. Romam legato à Rege legationis Secretarius. Referendarius factus successit in Episcopatum Premislień. ex ViceCancellario Cancellarius difficillimo tempore Rokosij, vbi pacem inter Regem & Rokosanos composuit. Delatus ei Episc. Cuiauiensis, dicendo Aue Maria mortuus est in Domino diem mortis præsciendo. Felix Pstrokonius, qui pietate in pauperes religiosos studendo, ita Patriæ, religioni, & tibi meruisti, vt sancte & pie spiritum redderes Domino & Creatori tuo. Hæc ex vita illius punctatim desumpta, lector in fonte latius cognoscet.

Dambrowscij *in Syrad. Palat. Spitigneus Comes Palatinus Lenciciæ, huic Conradus Dux Cuiauiæ, & Lenciciæ ob fidele seruitium eius posteritati contulit villas Dambrowa, Rogacewo, Makoßyse, Tarlino. Et Casimirus Dux filius villam Skrepsewo* 1248. *Filij illius Thomas, Theodoricus, Pielsa, Peregrinus, Ioannes, cuius Ioannis filius Stanislaus Archidiac. Gnesnen. Crac. Vladislau: Canonicus, sepultus Cracouiæ aliquot Archiepisc. Gnesnensium Cancellarius* 1572. *Nicolaus Dambrowski vltimus filius Subiudex Syradien. cuius filius Adalbertus Ensifer Syradiensis.*

Garnisij *in Syrad. Palat. Stanislaus Dapifer Cracouiæ, vir humanitate, beneuolentia insignis, consors sua Działynska. Sunt in Podolia Garnisij militia & beneuolentia clari.*

Wilczek *in Russia, Archiep. Leopoliensis, de quo* Cromerus lib. 30. *Skrobisouius Canonicus Leopolien. de illius vita soluta oratione & carmine scripsit. Derslaus Succamerar. Leopolien.* 1503. *In Anno* 1576. *erant fratres quatuor, Martinus Tribunus Leopolien. diuitiis & possessione clarus. Nicolaus celebs per annos* 40. *demum mente captus obijt. Ioannes cum Balicka reliquit prolem. Paulus eximius miles, morum maturitate & pietate insignis.*

Wilczynscij *in Cuiauia, Viri doctrina & consilio clari, ex quibus Bartholomæus ornamentum Patriæ & Reipub. decus.*

Rożyccij *in Palat. Lencicień. quorum familia florida odoratis rosis creuit ibidem in duas villas Rożyce maiores & minores, spargunt hi omnes odorem virtutum in Patriam, bonæ famæ in ornamentum familiæ suæ, ex quibus aliqui, quia sub Arce Liwa contra Moschos fæliciter arma gesserunt, arma Doliwa assumpserunt, quorum posteri nunc armis Doliwa vtuntur. Stanislaus Rożycki VicePalat. Lencicień. sortes suas in Rożyce diuendidit, ex Mosczynska armorum Nałęcz reliquit* 4. *filios, ex quibus tres vt eorum iam triplicata Rosa magis in Patria meritis redoleat, militiæ sese addixerant, quorum iam vnus militari inseruiens occubuit. Andreas in Prussia contra Gustauum, Iacobus ibidem & ad Chotimum contra Turcam militando in Castris Patriæ obsequia reddiderunt. Ioannes verò militiæ spirituali Christi addictus, Præpositus*

Costensis, & Gorkanus in Gorka dicta Miey ska strenuè certat, vt suis prædicationibus etiam in Ecclesiis Religiosorum pro Concionibus eruditorum Christi bonus odor fiat. Extat eius concio in funere Illustriss. Venceslai Ossowski Castellani Naklen. in Ecclesia PP. Bernardinorum Costeni habita 1643. Typis mandata satis erudita.

Iamiolowscij *ad Gnesnam, Doctrinæ & prudentiæ gloriosi æmuli.*

Trzebienscij *in Masouia, Conseruant gloriæ nobilitatem literis & gladio.*

Grochowiccij *in Maiori Pol. Iacobus post dignissima merita in Patriam contracto matrimonio cum Vrsula Gwiazdowska armorum Bogoria reliquit Petrum, Ioannem & Venceslaum. Erat ex illis Abbas Vagrouicensis, modernis temporibus.*

Gorscij *in Pilznensi districtu, Eorum virtus erat præcipua non deesse Patriæ & domui.*

Męczynscij *in Lublinensi Palat. clari militia & actibus gloriosis.*

Wybranowscij *in Palat. Calisien. de Wybranow familia antiquissima meritis in Regno, & diuersis dignitatibus clara. Martinus hæres in Wybranow vir pietati & honestis actibus deditus, ex Sophia Krolikowska suscepit Matthiam, qui post redditam obseruantiam nobili in Patriam debitam ex Catharina Rogalinska suscepit Laurentium, Matthiam, Albertum, Lucam & Stanislaum. Hi in diuersis Palatinatibus domicilia sibi constituerunt. Laurentius in Sanoceń. qui Rothmagister eximius in Moschouiam sub Sereniss. Stephano Rege, de quo multoties Reinaldus Heidensteinus de bello Moschouitico mentionem facit in 3. & 4 libro, in negotiis Reipub. vigilans & dignus ciuis, reliquit filium Stephanum militem strenuum, & virum in negotiis amicorum pertractandis felicissimum. Matthias ex prænominatis frater, continuus miles in Moschouia, & in M. D. Litu. à Sereniss. Rege Stephano donationem seu prouisionem obtinuit, reliquit filios Casimirum, qui aduerso conflictu in captiuitate Turcica obijt. Andream & Ioannem, qui in eodem Duc. Litu. Patria reddunt quod generose nati profitentur ad Comitia Generalia Regni Nuncij erant multoties. Albertus verò gloriosis actibus & virtute floridus in Lublineń. Palat. degit, reliquit Thomam, Lucam, Andream, Martinum, primi tres eximij milites, vltimus Aulicus Sereniss. Vladislai IV. Regis. Lucas cum Grochowicka Abbatis Vagrouiceń. sorore reliquit filios tres & filiam, ex Iablkowska verò filios tres dignos Reipub. viros. Stanislaus verò pro benè meritis à Sereniss. Steph. Rege accepit bona in Russia, reliquit filios sex. Albertum successorem bonorum paternorum à Sereniss. Sigismun. III. Martinum Capitaneum Zarnoniceń. & Burgrabium Crac. R. M. Secret. virum ob egregias animi dotes omnibus gratissimum, qui dum maximè florere debuit, & bono publico prodesse studuit, veluti flos falce mortis succisus cecidit. Sigismundum Aulicum S. R. M. qui reddendo obsequia Sereniss. Regibus Sigism. III. & Vladislai IV. ab eis tenuit in premium bona Crucouiam ad Varsauiam vbi etiam amplas possessiones hæreditarias præsertim Cicsie & Ianow, & alias habet, Dapifer Terræ Varsauień. creatus ducit nominis sui iucundum progressum, consors sua Petri Zabiccij Castellani Liuen. filia. Tres filij huius Stanislai Franciscus, Petrus, Sebastianus vitam spiritualem sacratis mentibus profitentur. Petrus Canonicus Visliciei. S. R. M. Secret. Sebastianus in Religione S. Francisci Minorum Conuentualium professus primò per quadriennium in Conuentu S. Francisci Crac. Guardiani officio satis laudabiliter peracto Ministri Prouincialis officium summo cum honore Religionis tanquam verus Pastor sui gregis gessit, tandem iterum officium Guardiani Crac. verbo & exemplo præeundo gerit. Istorum sex filiorum vnius Stanislai Wibranowski extat Epitaphium Samboriæ apud Patres Dominicanos cum tali inscriptione.*

G. D. D. Stanislaus de Wybranow Wybranowski, maiorum virtute, nobilitate, Illustris hîc situs est, pietatis & religionis cultor eximius, ad præstantiora industriam suam reuocans gloriæ ornamenta, Augusti, Stephani, Sigismundi III. Regum fæliciſſimis auspicijs, tum belli tum pacis rebus præclarè gestis comprobauit, inter suos pacatæ concordiæ studiosus, simultatum, dissensionum expugnator acerrimus, maturus ætate dum Patriæ reliquum vitæ & amoris vult impendere, & Tartaricum latrocinium cogitat reprimere, telis Scytharum infracto pectore defessus inter hostium cladem & vulnera occubuit 1621.

Chlebowscij *ex Wybranowsciis, spem sui gratam relinquunt, nam etiam spina grata est, ex qua speratur rosa. Albertus de Wybranow Chlebowski, obsequia sua detulit Stephano Regi, contra Moschos Rothmag. Iacobus de Wybranow Chlebowski frater germanus Alberti Capit. sub Stephano Rege contra eosdem Moschos pugnauit, & aliquot arces ab illis per longum tempus possesas recuperauit multosq; ex hostili exercitu in captiuitatem deduxit, inter quos & duo Palatini fuêre, quos cum Stephano Regi obtulit magno præmio fuit ab illo affectus. Matthias Chlebowski Capit. in Vngaria in Ciuitate Budzinensi, vbi multa præclara & suæ familiæ debita gessit, & inde in Patriam rediens in Vielunensi Terra post labores suos requieuit, filij eius fuêre Stanislaus & Ioannes, Stanislaus pugnando cum Tartaris sub Orinin occubuit. Ioannes verò est superstes in Galewicze.*

Swiniárscij *ex Wybranowsciis, Albertus Swiniárski Canonicus Posnaniensis, Secr. R. M.*

Niekmierowscij *in Syradień. Palat. Erat ex illis Capit. Krzepiciensis, tenuit Buseninum, Widawam, & Lutomirscum, reliquit filios tres, ex quorum vno Martinus ad Reipub. negotia digniſſimus.*

Biernaccij *in Calisień. Palat. Proficua Patriæ & domui exercent.*

Strzałkowscij *in Calisień. Attendunt rebus honestis & decoro splendentibus.*

Dobrosolowscij *in Cuiauia, in Maiori Pol. & in Russia. Martinus Bogdani Principis Valachiæ tempore acerrimus defensor à Turcis Arcis Chocinensis. Rothmagister creatus, eximia factorum de se Reipub. protulit testimonia. Fratres ipsius germani Gabriel & Stanislaus milites strenui.*

Zakſenscij *in Syradień. Palat. Iacobum de Zakſyn Canonicum Gnesnensem, ibidem Epitaphium refert Anno 1518.*

Chrzanowscij *ibidem, Virtute gloriam venantur.*

Kodrepscij *ibidem, Animum & vires, Castris & palestra illustrarunt.*

Sobiekurscij *ibidem, Æternitati componunt facta.*

Kuczowscij *in Syradień. Palat. Andreas Abbas S. Crucis Calui montis 1576. vt ibidem Epitaphium, ex germano illius sunt filij militia & virtute clari.*

Sobiesierscij *in Maiori Pol. Iacobus ad Reipub. negotia, & Tribunalitia Regni aptiſſimus & rectus.*

Garkowscij *ibidem, Domui suæ sic disponunt vt præsentia ornent, futura ædificent tempora.*

Krępscij *in Syrad. Palat. Fortuna fugaci non amittunt æternitati parentare.*

Latkowscij *in Syrad, Palat. Mathæus ad Reipub. commoda natus, sub Præfectura Lublineń. Ioannis Tęczynski Castellani Woyniceń. erat Notarius Castrensis. Matthias Latkowski eximios quinque reliquerat filios, ex quibus Simon in exteris nationibus exercitio militari & triumpho de hostibus clarus, miles de Malta eximius Comendor Opauiensis, de cuius nobilitate Sigismun. August. Rex Pol. Anno* 1564. *testimonium Maltensibus præbuit. Adducit hoc in* 2. Opere Paproc. *Stanislaus germanus Simonis, Italicæ, Gallicæ, Germanicæ linguæ peritissimus, extant literæ in* 2. Opere Paproc. *de illo à Steph. Rege illi Anno* 1581. *concessæ.*

Zalenscij *in Prussia. qui ex Maiori Pol. ibi domicilia transtulerunt, notabant familiam suam de Dębnicá. Ioannes Castell. Gedaneń. Volboreń. Tucholeń. Iasienśceń. Capit. Magni nominis vir & dilectus Sereniss. Sigism. Augusto. Ex Taßycka Iudicis Cracouien: filia suscepit Ioannem, cui ipsa Regina educationem, & promotionem post decessum Matris ante ad seruitia sua deputatæ procurauit.* Gidzielscij.

Złobniccij, *Bonum honoris æuiterna mente reuoluunt.*

Zamosżcij, *Tractant conscientiæ veritatem.*

Mikorscij, *Spernunt lenocinia vitæ.*

Dobrzelewscij *in districtu Piotrkouiensi, Sani animi sanum consilium seruant.*

Sucheccij, *Obseruant coronam vitæ.*

Krolikowscij *in Sendomiriensi Palat. Vigilantia & solertia aspirant ad bonum.*

Przeborowscij, *Gaudent honesto progressu proficere.*

Samprochouij *in Sendomirień. Palat. Explere magnorum facta desiderant.*

Krzepiccij, *Valentinus Notarius Thesauri, ex Kazimirska reliquit prolem.*

Paluscij *in districtu Chęcinensi.*

Radzinscij *in Palat. Cracou: Parentum imitatione superant merita.*

Skotniccij *in Masouia, Ex his Gaspar in Palat. Cracouien. transijt & reliquit filios Petrum, Lucam, & Gasparum.*

Iaroskowscij, *alias Witkowscij in Palat. Lencicień. in districtu Brzezinen. merentur honesto Patriæ & virtute Reipub. Iacobus Iaroskowski in Castris miles eximius, in Comitiis Regni Nuntius consultissimus, ex Oßkowska armorum Lubic germana sorore R. D. Melchioris Oßkowski Præpositi & Officialis Generalis Leopolien. Canonici Cameneceń. reliquit Stanislaum militari virtute clarum, Petrum, Alexandrum, sub Sigism. III. in Moschouia ad Smolenscum militem eximium, qui primus à bonis Witkowice ex diuisione sortitis vocatus fuit Witkowski, vnde & posteri eius vocantur Witkowscij. Hic ex Christina Koßkowska armorum Dolegá, quam Kalinska armorum Topor soror germana Reuerendiss. Lucæ Kalinski Episcopi Nicopolien. Suffraganei & Decani Leopolien. progenuerat, reliquit filios Lucam, Matthiam, Stephanum, & filiam Catherinam Monialem in Ordine S. Brigittæ Leopoli Iustinam dictam.*

ctam. Lucas Witkowski filius Alexandri spiritualem vitam elegit, Canonic. Leopolień. dignissimus, Parochus Iauorouień. vigilantissimus, Prothonotarius Apostol. doctissimus, S. R. M. Secr. Stephanus Witkowski cum Odrzywolski miles contra rebelles Kosacos, cum Kowálski in Prussia contra Gustauum. N. Iaroskowski nepos ex fratre Iacobi Iaroskowski sub vexillo Regio miles ad hæc vsq; tempora.

ROSINIEC seu RASINIEC.

DELINEATIO.

EST solea equi disposita calcibus inferius, in summitate defert crucem, cuius altitudinem occupat coruus extensis alis rostro deferens annulum, ad extremitates verò calcium soleæ sunt singulæ sagittæ, quasi à radice calcium progredientes differenter tamen, nam ab vno calce currit sursum acumine feriens sagitta, alterum verò calcem dextrum videtur sagitta acriter ferire. Super galeã verò & coronam sunt cum annulo aureo corui oblectamenta, campus est ceruleus, sagittæ albæ.

ORIGO.

NEMO est qui arma hæc ex armis Slepowron venisse non consideret, non enim differunt alio, nisi additione sagittarum ad cornua soleæ. Ratio verò additionis cum in Regno successerit facili negotio ex Historia plurimos motus bellicos hostium in Duces Masouiæ, & ipsorum Ducum tum inter se tum in Russos, Lituanos, Tartaros referat, simul innumeros milites fortes & strenuos, qui pro audaci & forti in bello progressu, strenuo fæliciqúe successu æuiternum nomen cum honore, stemmatibus & prouisione in præmium retulerunt, clarè & latè calamo celebrauit. Ex quibus erat nobilis vir de familia Slepowron cognomine Rosiniec, qui tanta cum forti hoste & hostiliter pugnante dum ageret, auderet, susciperet, vt in medio sagittarum ceu grandinum desursum & ex recto impetentium nihilum formidauerit, sed calcibus soleisque equi fortitudinem Tartaricam inuadentem demolierit, confregerit, retulit à Ducibus Masouiæ ad ornatum familiæ suæ & præmium additionem sagittarum duarum ad cornua soleæ, & in prouisionem perpetuam aream certam monticulis aliquot circumse-

ptam, quæusque in præsens in districtu Varsauiensi ex cognomine ipsius Rosincegorki appellata remanet. Sic igitur aucta arma Slepowron, & ornatum domui attulerunt, & nouum stemma cum suo Proclama Rosiniec à cognomine militis obtinuerunt.

FORTVNA VIRI FORTIS.

SVmmam & honestisimam fortunam non alicui magis, quàm viro forti adscribendam fore plurimi existimarunt. Hinc APrologi Martem inter Planetas supremum fecerunt, & lateri Iouis admouerunt. Iconologistæ, cimam militaris gladij, nunc lauro, nunc rosis, nunc stellis, nunc coronis, nunc gemmis, nunc torquibus prætiosis adornare, (graui in hoc speculata animaduersione) sanxerunt, concupierunt. Neque deest fortificans ratio, quo enim fortior vir est, eò fortuna erectior. Imo Plin. dixit: *Viri fortis animus quo plus præmitur, magis quoq; sæuit fortuna.* Hoc est erectior fit. Declaret intentum Themistocles, Hic post varia fortunæ ludicra, tandem in Persica gloriatur dicens: *Perijssemus amici nisi perijssemus.* Quasi diceret, ipsa aduersa fortuna atque instans ingensque malum, summam mihi contulêre fortunam & optatisimum bonum. Exuli namque & in Persia nouiter commoranti, tres illi ciuitates à Sacho Persarum Rege donatæ fuerant. Quod si in viro forti animaduertere omnibus licet, animum in periculis rectum, immobilem conseruare, fortunam nouercantem æquis oculis adspicere, Patriam nisi cum vita non relinquere: iam nulla fælicior dies fortunatiorque vita dicenda erit, nisi viri fortis. Norunt enim illi quod Ausonius instruebat.

Si fortuna iuuat, caueto tolli.
Si fortuna tonat, caueto mergi.

Arma præsentia dum inspicio, video ornata cruce, annulo, coruo, sagittis. Vnde iam satis persuasum habeo, Fortis viri fortunam. Sed posteritas atque Patroni dictorum armorum vt viri fortis fortunam retinere & conseruare valeant, velim illud Constantini Imperatoris ante oculos teneant. Visa ille cruce tantam in Domino fiduciam posuit, vt illud Prophæticum quasi sibi intonatum audisset. *Ego ante te ibo & gloriosos terræ humiliabo.* Vester Rosiniecius qui glorioso nomini ac splendori generis ornatum laureâq; ex propria virtute addidit & posteritati viam consequendæ æternæ memoriæ reseruit, inspecta maiorum suorum fortitudine & animorum solertia, inter frementes & minaces hostes irrupit, & hyantem ceu hydram hostem exantlauit. Eo igitur medio sit via vobis in gloriam, sit semita in præmium, & dabit vobis vna dies quod totus denegauit annus.

LINEA ARMORVM ROSINIEC.

ROsiniec miles & nobilis de Familia Slepowron, cui primum Masouiæ Cersenses & Varsauienses Duces in signum inuicti pectoris & meritorum præmium

mium ad arma natiua duas sagittas ad cornua soleæ addiderunt. Ab eius nomine ibidem villa Rosincze gorki appellata vsq; modo permanet.

Gorkij *in Varsauiensi Terra, antiqua familia à Rosieniec descendens, quapropter notant familiam suam à Rosinczegorki, sunt viri qui militari disciplina plurimum splendorem suæ familiæ attulerunt, & graui morum progressu atq; iocunda inter nobiles conuersatione, memorandam nomen suum Ducibus olim Masouiæ, post Sereniss. Regibus, albo scribendum, sanguine obtulerunt. Petrus Gorká de Rosincze Gorki, & in Opacz minori hæres vir conuersatione inter Generosos affabilis, & inter vicinos optimum nomen conseruans, reliquit filium Ioannem, hic ad virilem ætatem vt peruenit suscepit matrimonium cum Anna filia Nobilis Venceslai de Radonice armorum Radwan, cui in reformationis obligationem inscripsit certam summam, sicut ex terminis Varsauiensibus patet sub Anno 1546. Habuit Ioannes filium Bartholomæum, qui vt morum ita meritorum paternorum zelosus obseruator fuerat, hic suscepit sacramentum matrimonij cum Heduigi filia Nobilis Stanislai Rafalowicz Wierßowski de Wierßowo minori, armorum Nałęcz, cui in reformationem vt patet ex Actis Varsauiensibus summam peccuniariam in Anno 1573. inscripsit. Habuit Bartholomæus filium Ioannem, qui nescio quo fato, largo infausto an meritorio, villas Rosincegork & Opacz Thomæ Sokołowski Anno 1599. vendidit. Reliquit filios Ioannem, qui cum Illustrissimo Stephano Potocki ad cornu Sasouianum in conflictu cum Valachis & Tartaris occubuit. Petrum, qui facto progressu in virtute, contracto matrimonio cum Wierußowska armorum Brog, suscepit ex illa Simonem, qui etiam ad Sasouum cornu cum Potocki pugnando contra Turcas & Scythas occubuit. Hieronymum, qui in paterna sorte in Rosince Gorki residet. Ioannem eximium militem, qui captiuitate Scythica depressus ad Sasouum rogum redire ex captiuitate in Patriam, vt inuenit medium, ita acrius militare in hostem didicit. Eius merita, titulos, ne longior fiam Epitaphium Cameneciæ in Podolia, apud Patres Franciscanos referat.*

Tempori, æuo, æternitati.

Nec non optimo Rothmagistro R. M. Cam. & Patriæ ciui Joann. de Gorki Gorka districtus Varsauień. Fuisse scito hominem, & quod humanum erat hîc religiosè deposuisse. Et quem virtus, fortuna, æternitas immortalem fecit facitque, eum mors fecit gloriæ Ciu. Liu. Hung. Mosch. Scyth. Turcicæ vmbram, vmbram. Sed spe frustrata, nam cui vitam rapere voluit, non valuit. Virtus namque post funera viuit. Satis est, Abi, & disce viuere & mori. Obijt Anno Ætatis 82.

Habuit in consortem grauem moribus matronam & pietate insignem, Annam Paczinska armorum Ogonczyk progenitam ex Chomętowska armorum Topor, ex qua suscepit filios Martinum, quem educatum post literas in Aulis Magnatum totum militari occupationi addixit. Vnde in Hungaria, in Prussia, contra Tartaros & rebelles Kosacos eximius miles, Vicesgerens signorum bellicorum Campiductoris Regni Potoccij constituitur, ad maiora merita & præmia Patriæ viam sibi, & familiæ suæ portam, apud Principem Serenissimum, & Duces Exercituum conciliat & disponit. Nec vnquam peccauit qui Patriæ seruiuit. Expecta reexpecta, modicum ibi modicum ibi vt dicit Scriptura. Tandem gloriosa causa & iusta triumphabit. Mathiam qui florem iuuentutis, in armatura graui, solerter, cupidè, viuaciter & sumptuose, sub signis Potocij Campid. Regni, & Generalis Podoliæ in Prussia & Confinibus Regni, consumpsit & compleuit, celebrauit matrimonium cum Kuchárska armorum Rola. Ioannem, qui Ord. S. Francisci Conuentualium sese adscripsit. Filiæ verò illius erant Helena consors Kuchárscij armorum Rola, quæ eximiæ educationis filios & filias produxit. Marianna Zeromscij de Zeromino coniunx, Iohanna quæ spretis mundi illecebris inter sanctimoniales Ordinis Prædicat. Cameneti in Podolia merita sanctitatis colligit.

ROZMIAR ſeu DIMENSIO.

DELINEATIO.

SVNT tres trianguli, duo recti tertius oblongus, ſuper ſummitatem tertij eſt crux ſalutaris. Exprimunt hæc arma Pyramidem crucis quadam dimenſione triangulari.

ORIGO.

IN M. D. Litu. originem habent. Vtebatur illis Epiſcopus Vilnenſis octauus ordine Ioannes qui ſacellum Epiſcopale tunc primum erexerat, ſedit annis decemnouem.

SANCTI SANCTA.

QVI memoriæ reliquit humanæ, virtute præditi ſoli diuites, nil verius docere potuit. Addam his non diſsimile, qui ſunt religionis Eccleſiaſticæ tutores & obſeruatores ſoli ſancti. Eorum enim opes ſarcinæ & curæ non ſunt de terrenis & caducis, ſed totus ſpiritus anhelitus & expectatio, cæleſtia & ſuperna. Echo illorum. *Vale terra in qua regnat Orcus, accede cælum in quo viuit Christus.* Offerebat quæſtionem Athenienſibus in lib. de aduerſa fortuna & calamitate Demoſthenes, cur miſeri & infælices rectius quàm fortunati ſuis rebus conſulunt? *Et reſpondet*: Non alia de cauſa iſtud fit, quàm quod iſtis euenit vt ne quicquam formident, neque ſi quiſpiam pericula & graues caſus recenſeat ad ſe pertinere putant, illos recens adhuc delictorum memoria quando in infortunia inciderunt, modeſtos ad reliqua & moderatos reddit. Neque aliud ſtabiles reddidit ſanctos probatoſque viros, quàm quod ſentire, cogitare, non aliud cupierunt niſi conſciẽtiam, Deum & cælum. Vre hic & ſeca, vt in æternum parcas teque ſolum mercedem nobis ſtatuas. Dum hæc arma Illuſtriſsimi Epiſcopi Vilnenſis intueor, video ipſum metam conſtituiſſe Chriſtum. Triangulis enim tribus non ſeparatis, tres perſonas in diuinis expreſsit, ſed vnum Saluatorem mundi Chriſtum confeſſus eſt, licet tota Trinitas ſalutem operata fuiſſet. Et quem corde tenuit, in cima armorum declarauit, Chriſtum prædicauit, voluit, coluit, omnibus præeſſe, adeſſe, aſſequi. Semper erant magni fide, probati exemplo Epiſcopi Vilnenſes quos in Cathalogo librorum moderni Caſtellani Trocenſis Alexandri Sluſzká adnotaueram. *Andreas nobilis gente accipiter Polonus Ord. S. Franciſci aſſumptus* 1387. *qui ſedit annis* 12. de quo Bielcius

lcius

ſcius in Hiſtoria ſub eodem anno. *Iacobus Ord. S. Franciſci Lituanus, qui ſedit annis 8. armorum Znin ſeu Z. Nicolaus Polonus de Boriiowo qui inſtituit horas Canonicas, ſedit annis 12. armorum Kruczyn. Petrus Polonus ex Diaceſi Crac. qui ſedit annis 2. armorum literæ S. Mathias Vilnenſis ex vtroq; parente germanus, ſedit annis 32. vtebatur armis Znin. Magiſter Dzierkowicz Lituanus, ſedit annis 9. arm. Wieniawá. Ioannes de Wilna, de cuius armis hic diximus, ſedit 19. annis. Andreas Vilneń. acris ingenij & abſtinens, ſedit annis 10. armorum fuit Szeligá. Albertus Tabor homo liberalis & magnanimus, hic poteſtatem gladij ſecularis primus à Pontifice Romano obtinuit, ſedit annis 26. vtebatur armis Oſla głową ſeu Półkozia. Albertus Radziwil Eleemoſinarius, ſedit annis 12. arma Traby in medio aquilæ. Ioannes ex Ducibus Litu. ad Poſnanień. Cathedram translatus arma Pogonia, ſedit annis 16. Paulus Dux Olſani ex Luceorienſi Epiſcopatu aſſumptus, ſedit annis 13. arma Hippocentaurus. Valerianus ex diſtrictu Minſcenſi, ſedit annis 30. arma media luna ſurſum cornibus obuerſa, ad cuius medium ſtellæ ſingulæ ab vtraq; parte. Georgius Radziwil Dux in Ołyka & Nieśwież, S. R. E. Cardinalis, qui ex hac Cathedra ad Cracouień. ſuffectus fuit, arma Traby in medio aquilæ. Benedictus Woyná, vir moribus grauis & pius, arma Traby. Euſtachius Wolowicz vir humanus, & ad negotia Reipub. diſertus, arma Bogoria. Abraham Woyná, qui nunc Cathedram adornat ſenectute grauis, & pro bono Reipub. & Eccleſiæ zeloſus, arma Traby.*

Conſilium prudens pietas, ars robur in armis,
Cuncta hæc proueniant Præſulis atque beatis.
In Patriam mentem verbis deferte ſecundis,
Concidet omne malum, ſurget & omne bonum.

DVCVM ROZYNSCIORVM.

DELINEATIO.

SVNT quatuor cruces coloris aurei ab vno ſtipite pendentes, ita, quod à cima ſtipitis, duæ pendeant cruces, ab imo verò ſtipitis aliæ duæ exurgentes tamen ad primas duas, campus eſt laſurinus.

ORIGO.

ILluſtriſsima proſapia Kniaziorum Rozynſciorum, à Narimundo Gedimini filio lineá protrahit originis, vt ex plurimis Epitaphijs Chyouiæ, tàm in ritu Græco, quàm in Latino deſcriptis apparet. Verùm ad maiorem differentiã

 deſcen-

deſcendentis familiæ, præcipuè quæ iam Chriſti fonte abluta permanſerat, arma differentia proſapiæ aſſumebant. Hæc igitur DD. Rozynſciorum ex Narimundo deſcendens generatio, cruces quatuor cum trunco ſtipitis, pro inſigni nobilitatis aſſumpſit, atque vltimam lineam domus, ad gremium Eccleſiæ Romanus Narimuntowicz vbi acceſsit, clauſit crucibus & finiuit.

SCVTVM REGNI POL. & MAG. D. LITV.

Q. Fabius prima redeuntis vel vt cum L. Floro dicam reuiuiſcentis Imperij Romani ſpes, dum nouo & Reipub. ſalutari cognomine appellaretur, *Cunctator*: à populo ſcutum Imperij vocatus quoque fuit. Neque immeritò, nam cunctando reſtituit rem, & protrahendo hoſtis deſideria, labefactauit vires fortium, & faſtidire fecit campum bellique inſultus. *Florus lib.* 2. *cap.* 4. Non minoris firmitatis ſcutum Reipub. Rom. ſeſe obtulerat à Perſis Marcus Aurelius Carus, vt refert *Pomponius Lætus*. Is enim deducto apparatu bellico contra Perſas, nedum Meſopotamiam recepit & Creſiphonem peruenit, ſed niſi fulmine ictus concidiſſet Regnum Perſicum ſubuertiſſet. Et cum rerum habenæ filio illius Numeriano traditæ fuerunt, illi Mars in armis familiare numen præbuit, Minerua peculiarius adfuit. Apollo Cytharam præbuit. Quid referam de Camilli ſcuto? In Panegyri Ioannis Chodkieuicij ita lego.

In Patriam mentem verbis teſtare Camilli
Veſtra mihi curæ res domuſque fuit.
Gens bello excedens, Patriæ eſt exacta voluntas,
Et prodeſſe tibi. Res agitur Patriæ.
Non agitur de me: cura maiore laboro,
Eſt animi teſtis Juppiter ipſe mei.
Scilicet idcircò atrocem veniſtis in hoſtem
Belli materies eſſet vt vlterior.
Vires & vitam Patriæ noſtræ ergo negare,
Vobis ſit factum turpe, mihique nefas.

Inſignia præſentia dum contemplor auro ſplendentia & crucibus, atque originem à Narimuntho Gedimini deducere video, ſcutum aureum Regni & M. D. Litu. fuiſſe non hæſitanter affirmabo. Quanta etenim & quot bella à temporibus Gedimini & Narimundi ad moderna ſæcula fuerunt, tantam molem, incommoda hoſtium, pondus & aſſaltus deſcendentes à parente victorioſo, pectore & humeris ſuſtinuerunt & repulerunt. Vobis Rozinſcijs hinc fons gloriæ ſcaturijt, hinc laudis flumen emanauit, dum pro meritis ſedē in Rozyno, præmium hæreditatis in Kotelnia à Ducibus Litu. & Regibus Poloniæ retuliſtis. Scripſit quidam lepide has res male tractari in manibus, aues in manibus puerorum, iuuenculas in manibus ſenum, & vinum in manibus Germanorum. At ſerio dicendo iſtæ res optimè tractantur, Rex, Reſpub. & Senatus, ſi à milite veterano, ſi in multis experto, ſi à victore multoties triumphis exornato. Profectò tales Kniazios Rozynſcios ex hiſtoria aſſerere

ſerere licebit, ſi Cyrillos, Demetrios Romanos, non contumelioſo affectu appellare voluerimus. Proficiebant in victorijs & trophæis ceu veri filij Martis & protectores M. Duc. Litu. & Regni.

AMPLITVDO MAIESTATIS REGIÆ.

DVO ad tantum decus Maieſtatis Regiæ aſsignarunt Scriptores: Primùm Plinius in Polit. Bonitatem Principis. *Honeſtius enim* (inquit) *eſt ad poſterorum memoriam dici optimum Principem quàm fælicem.* Illud enim virtutis, hoc fortunæ eſt. Alterùm milites præcipuè in aula præſentes, qui nedum militum quàm amicorum ſpeciem ferant. Non ſufficiunt ad hoc genus milites, hi enim ſæpè ante victoriam canunt triumphum. Dicunt cum Britomaro Duce, non prius ſoluturos ſe balteo, quàm Capitolium aſcendiſſent, & victos Æmilius in Capitolio diſcinxit. Vouent cum Aſtrionico Duce de militum præda Marti torquem, & de illorum torquibus Flaminius Ioui aureum erexit trophæum. Nec ſufficiunt ad hoc Aulicorum numerus, nam aulici omnes aut à natura ita facti ſunt, aut ita docti & exercitati, vt vellent odium fallacibus blandicijs & porrigant euntibus ſine corde manus. Hinc Polyb. lib. 5. *Princeps prudens à quouis aulico magnate ſibi caueat, neue illi multum tribuat, quamuis appareat Regis amans.* Neceſſum igitur eſt eſſe ad prædictum genus militem, aulicum, amicum. Vnde Plin. *Præcipuum Principis opus bonos amicos ſibi comparare, quos fouere & audire debet, ac proinde bonos viros eligat.* Erant Roſinij amplificatores Regiæ maieſtatis, nedum arcendo hiantes manus hoſtium à finibus Regni, nedum ampliando fines Coronæ & augendo, ſed ipſa quoq; imperia & Regna Poloniæ Regno adiungere & incorporare deſiderarunt. Ita de Romano Rozynski, *in centum bellatoribus Simon Starouolſcius*: Quum à Demetrio Moſchouiticum Imperium repetente legionibus Polonicis Præfectus eſſet, aſtutiſsimos hoſtium conatus probè eludere ſolebat, & dum ille à ſubditis tempore nuptiarum per tumultum occiſus eſſet, Romanus vt Imperium ad Polonos aliquo modo peruenire poſſet, profligatis centum & amplius vno prælio Suiſcij ſectatorum millibus, rediuiuum Demetrium cum alijs ſimulauit, atq; pro illo toties cum Moſchis fælicisſimè decertauit, vt media ferè iam Moſchouia fictitius Demetrius potiretur, ſed cum Romanus ex aſsiduis curis ad Serpuchouiam bellici laboris febri immaturum finem vitæ accepit, etiam Demetrius Romano amiſſo à Tartaro Arak Murza cuius germanum vita priuauerat, inter venandum nil tale ſuſpicando ſagitta transfixus fuit. Hæc ille. Nullo igitur muſitante rectè arma Rozynſciorum Kniaziorum amplitudinem Ducatus Litu. & Regni denunciabimus. Equidem non excidit memoria, quod coram Rege nemo debet videri ſapiens, & exinde fortis victor, triumphator. In prælio autem Demetriano plurimi fuerant ductores, victores, imò & ipſe Sereniſſ. & perſanctæ memoriæ Sigiſm. Rex. Sed quia dimidium

facti qui benè cæpit habet, & ſat eſt voluiſſe dum vltra non datur progredi Kniazio Rozinſki Romano, ideò hanc deferrimus lauream. Refert *Tacitus lib.* 14. A ſummo Pontifice ad Emanuelem Luſitaniæ Regem literæ magno ingenio elaboratæ perlatæ fuerunt, Rex cum Aloyſio Silueira conſiliario contulit vt reſcribat, addendo, ſe quoque in eandem rem calamum velle ſumere, attulit literam Regi poſtridie, quæ vbi recitata fuit ſubriſit Rex, manuque Aloyſij apprehenſa: *Viciſti* (inquit) *Aloyſi, epiſtola planè tua digna eſt quæ ob nitorem & acumen Romam mittatur, & mittetur, meam vix lectu dignã puto.* Non erubuit Rex veritatem aſſerere, quametſi in ſua eloquentiæ humiliationis rigorem vidiſſet. Rozinio etiam tanto bellatori ex virtute propria & maiorum ſuorum laude, hanc quoque occaſionem amplificationis dignitatis Regiæ fælici progreſſu belli Moſchouitici adſcribendũ duximus.

Fecit inter Braſidas dextra, in Patriamq́ ſuoſq́
Quid non verus amor tentet & efficiat?

LINEA DOMVS ROZYNSCIORVM.

ANtiquitatem Familiæ Rozynſciorum referunt ſcripturæ Ruthenorum, vt potè ritu illorum de[illegible] & poſt Schiſmate infecti, habent & priuilegia, & notata in Caſtris M. D. Litu. Volhyniæ, Kyouiæ, qui familiam illorum à Narimuntho Gedimini filio deducunt, ſicut Epitaphia antiqua & recentia Chyouiæ & Rozynij declarant. Error igitur Paprocij corrigendus in vtroq́ opere, qui illos à Coriatho deſcendere notauit. Maxima igitur reuolutione temporum dum cogamus anteceſſores Rozynſciorum ſilentio præterire, eos præter quos Chyouienſes in ſarcophagis memorarunt eorum quos Hiſtorici referunt, mentionem faciemus. Michaël Rozynſki bello ſtratagematibus & victoriis de Tartaris & Moſchis clarus, hos filios qui teſtes virtutis fortitudinisq́ ſuæ virenti imitatione forent reliquit. Kirikum ſeu Cyrillum, qui omnes Tartarorum machinationes dum mente terra & modo computauit, nullum quoq́ congreſſum ſine ſtrage hoſtium numerauit. Clarus igitur victoriis à Sereniſſimis Regibus, campis, paſcuis, terra & fructibus vbi nunc Kotelnia erecta perſeuerat æuiterne priuilegio & conſtitutione donatus fuit. Bogdanum, hic à mamilla ad expugnandas inſidias Tartarorum educatus à Marte & Pallade, nunquam ex campis deſertis atq́ Scytharum vſui accommodis deſcendit, imò Koſacorum agmen deducendo, quouis loco & tempore illos oppugnauit expugnauitq́. Quapropter conſenſu Regio Koſacorum Zaporowſciorum caput, & adminiſtrator pro Regno inſtitutus creatusq́ fuit. Nicolaum, qui maiorum firmatus conſuetudine & acri hoſtium victoria, eò diſpoſuit animum, fortunam & vires, vt gladio intincto in ſanguine hoſtili elaboratam anteceſſorum gloriam, poſteritati in campis Tartaricis demonſtraret ſpeculandam. O quam iucundum Patriæ eſt & perutile, dum parentes nobiliter & generoſæ progeniti, ijs artibus liberos diſponunt & inſtruunt, quibus honeſtum, gloria & Reipub. commodum ampliaretur & ſuccreſcat.

Demetrius Rozinius ex his descendens patrium morem occumpationemq́ amplexus, plurima in Confinibus Regni & Moschouia generosi animi exempla declarauit. Referunt hoc Historici dum ad Czasniki cum Moschis bellum conscribunt, & dum Romani Szangusko exercituum Præfecti conatus armatos & victorias describunt. Magnam stragem inferebat hostibus Sangusko Romanus, quia concordiam bellatorum sacrosanctè obseruabat & coluit, seditiones enim & discordiæ magnatum in Castris, gloriam incrementum & res præclarè gestas corrumpunt, ipsumq́ exercitum hostibus delendum exponunt. Demetrius igitur Vicesgerens vexilli Romani Sangusko dum ad Czasniki sic strenuè pugnauit, factus Rothmagister & Dux militum, quæ & quanta tentauerit, tam inde negotio prompto cognosce.

Fac repetas animo sumens exempla peracta,
Inter Demetrium prælia Kniazij quoque Sudros.

Romanus Rozynski, cuius laudes & merita adamanti tabulis inscribenda essent, præcipuè cum Illustrissimæ suæ familiæ periodum iam posuisset. Erat in illo strenuus & ardens in Rempublicam animus, nec requirebat proponenda præmia & laudes ad excitandum affectum, sed ipsa virtus & desiderium communis Patriæ boni, agebat stimulum in eo amoris & victoriarum. O fælicitatem Regni, si tales sui defensores alit, conspicit, probat. Dicebat Seneca: Ideò bini oculi, manus, pedes conditi sunt, vt se adiuuent & non impediant. *Ita decet Ciues & Collegas consilia, animos, actiones in Patriam & Rempublicam concorditer tenere & conseruare. Romanum Rozinium immaturè subreptum à nobis in Moschouia, Chyouiam, ceu gremio Sanctæ Ecclesiæ Romanæ aggregatum deduxerunt, & in Ecclesia Ordinis Prædicatorum deposuerunt, cum expressa memoria Narimundi à quo originem trahebat, & compto Epitaphio. Sed quoniam inter centum bellatores Simon Starouolscius, nunc verò Canonicus & Prælatus Tarnouiensis, illi Epitaphium Typis Coloniensibus exarauit, illud legendum offerrimus.*

Clausus hoc saxo quiescit,

ROMANVS DVX ROZINIVS, magnificis animi Generosi virtutibus insignis, cunctisque perfecti Imperatoris artibus instructissimus.

QVI

Bellis Tartaricis in Podolia exercitatus, in Moschouia à Demetrio Principe omnibus copijs Præfectus, magnam apud omnes famam magnis prælijs victor promeruit.

QVI

Parta Anno M. DC. VIII. ad Belchouiam insigni de Suiscio Moschouiæ Tyranno victoria, apud Serpuchouiam febri extinctus est.

HEV

Immitia fata maioribus & paratis illi honoribus, properè nimium inuidendo, accelerarunt.

Obijt 8. Aprilis 1610. Ætat. 35.

Reliquit filiam Petri de Romanow Swierski, eximij & strenui bellatoris Rothmagistri, & Castrorum metatoris consortem.

RVBIESZ seu GRANITIES.

DELINEATIO.

SVNT tria flumina quibus potissimum dislimitantur Prouinciæ & Regna, parua namque flumina, Rostok Potok vocitamus, maiora autem singulis nominibus ad declarandas granities appellamus. Hic ponuntur tria flumina paruum, maius, & maximum, supra verò profluentem altiorem maioremque ponitur sagitta duabus cuspidinibus munita.

ORIGO.

IN M. D. LIIV. in bello cum Moschis acquisita fuerunt, dum Lituaniæ exercitus pro tranquillitate Ducatus pugnando ad Rubiesz, seu granicies Moschorum, vigilias excubiasq; primum peragebat, ac demũ congressu belli finem negotio sanguineis limitibus imponebat. Ibi namq; parens horum armorum, vltra limites Moschorum excurrendo & profligando hostes strenuè fortiterque egit, ac pro meritis fortis audacisq; animi talia arma in insigne nobilitatis reportauit.

PRVDENS AVDACIA TRIVMPHAT.

ANtiqui Sarmatæ huius clarissimi Regni olim incolæ, clari nominis gloriam & famæ illustris nomen dum omnibus diuitijs anteferrent, hostem prudenter aggredi, & familiæ suæ claritatem illustrare factis & audacia posteritati persuadebant. Quapropter filijs suis non alia nomina in baptismo & natiuitatis solennitatibus imponebant nisi quæ viridis florẽtisque famæ stimulos renouarent solidarentque. Stolaus, Borislaus, Præslaus, Viroboslaus, Imislaus, Dziuislaus, Stanislaus, Derslaus, Miecislaus, Zalislaus, Vladislaus, Iaroslaus, Bretislaus, Miroslaus, Drogoslaus, Pribislaus, Dobroslaus, Zaslaus, Boleslaus, Venceslaus &c. Quod profectò non aliundè obseruarunt, quàm ex victoriosis triumphatoribus Romanis, qui victoribus Prouinciarum cognomina à prouincijs deuictis imponebant: Creticus, Belearius, Africanus, &c. Arma præsentia dum intueor, video prudentis audaciæ

daciæ progressum, vnde etiam triumphator parens armorum meritò recessit. *Florus* bellum Belearicum dum describit *lib.* 3. *cap.* 8. Tanta (*inquit*) audacia contra filium Metelli Macedonici processerunt classem ducentis, vt primo impetu ingenti lapidum saxorumque nimbo exfundis operuissent, non enim alia arma illis erant, sed his à puero ita assueti fuerant, vt cibum à matre non accipere ausi, nisi quem ipsa monstrante è funda percusisset. Grauis erat hæc audacia sed imprudens, prudentius classis gubernator processit, audax contra naues hostium celerius nauigauit, & vbi propius adremigauit in hostem, cessauit lapidatio, & rostra atque pila venientium, etiam in cauernis insulæ vbi fugientes latitabant persenserunt vltimam quoque ad internetionem, sed quia de audacia in bello prudenti sermo est, demonstrare liceat ipsius fundamentum & radicem. Alij fundant eam in celeritate, neq; hæc semper officit, nam Salustius inquit: *Nobilitatis factio maturè semper disturbanda eamq; rem efficiendam libertas populo proponenda.* Alij in fortitudine, sed Darius ab Alexandro, Tigranes à Pommpeio pauca manu deuicti sunt. Alij in fide, vnde Theodosius: *Exercitui meo preit Christus, illius copias Achilles ducit.* Quapropter memorandam rem *Segebertus in Historia Gallica refert.* Anno inquit 433. Cum Supthar Rex Hunnorum Burgundiones infestis armis opprimeret illi in Deum Christianorum spem suam ponentes se baptisari petierunt, & statim cum Hunnis congresi pauci multa millia eorum trucidarunt, rabiemque eorum compescuerunt. Christiano igitur militi qui fortitudinem suam firmat roboratq; fide & virtute, ad prudentem audaciam cum hoste suppeditatur modus ab eo qui docet manus eorum ad prælium & digitos ad bellum.

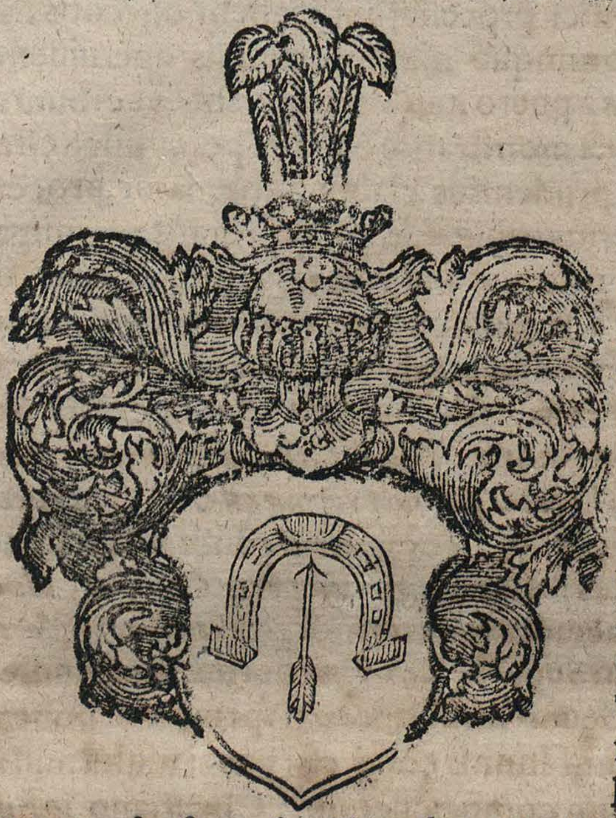
LINEA FAMILIÆ ARMORVM RVBIESZ.

ALampi *ex Minscen. Palat. Nulli nobilitas concessa nisi ex forti pectore & audaci congressu.*

Andriewicz *in Minscensi Palatinatu, Certandum virtute, nam optima est talis adolescentis indoles.*

Alabis *in Minscen. Palat. Qui in Confinibus Regni manent, tanquam in hostili terra manerent, oportet semper esse præsentem animo, & omnibus periculis prospicere.*

RVDNICA alias NASTEP.

DELINEATIO.

EST ſolea equi cum clauis cornibus deorſum obuerſa, cuius vna media pars eſt in campo ſubceruleo, & alia in campo albo, intra quam eſt deinde ſagitta ferro tendens ſurſum, & ſupra galeam tres pennæ Strutij.

Vtitur modo his armis in Maiori Polonia Matthias Rudnicki Naſtep, vir eximius in bello, habuit filium Fælicianum Rudnicki, qui accipiens in conſortium matrimoniale Wieruſzownam Kowálſka Vexilliferi Vielunenſis filiam, ſuſcepit ex ea duos filios, Andream, & Albertum & filiam vnam. Andreas ſteriliter deceſsit, Albertus verò habuit ſex filios Andream, Albertum, Iacobum, Stanislaum, Ioannem & Paulum, ex quibus Andreas omnium primus in ſeruitio Reipub. totam fermè vitam ſuam conſumpſit, ſecundus verò Albertus Rothmagiſter eximius, ſub ſanctæ memoriæ Alexandro Zborowski, quem præfecerat centum quinquaginta ſex Petiorijs militibus, cum quibus dum Moſcham ciuitatem Moſchorum Regalem, & præcipuam obſideret à ſulfuribus qui ex inaduertentia militum accenſi fuerant eiectus occubuit. Stanislaus & Paulus, etiam cum diſcrimine vitæ ſuæ in bello aſsidui fuêre.

TESSERÆ GENTILICIÆ IN REGNO Poloniæ, & M. D. Lith. à litera L ad literam R.

INDEX TITVLORVM & DISCVRSVVM.

Securis

ALPHABETICVS RERVM.

INDEX.

Manipu-

GNOMON

Nobilium in hoc Tomo 2.

Beldycki

Grzybow-

I N D E X.

LAcki ab armis 20. Ex Theodoro magno militum Trib. ad Kirchol. & alibi, filius Ioan, Alphon. ex Succam. Vilnen. Caſtell. Minſcen. tum Samogitiæ Ciuonius Birzinanen. Capit. Radunſc, Fundator Ordin. Prædicat. in Aula alta.

Lętkowſki

INDEX.

ris &

Wilczynski

Laus Deo, B. Mar. Virgini, & S. Patri Dominico.